

**KHASI
(INDIA)**

**NEW
TESTAMENT**

**KA JIUTANGKA
BATHYMMAI**

1871

KHASI HILLS

ASSAM

KA JIUTANG KA BATHYMMAI

KA JONG

U IÍSOUS KHRISTOS

UBA U TRAI BAD UBA U NONGPYNIM

JONG NGI:

IA KABA LA KYLLA SHA KA KTÍN KHASI,
NA KA KTÍN GRIIK.

KHASI LANGUAGE - ASSAM - INDIA

LONDON :

PRINTED FOR THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

—
1871.

Versions in Sanskrit and other languages of India also available

LONDON:

GILBERT AND RIVINGTON, PRINTERS,
52, ST. JOHN'S SQUARE; AND 28, WHITEFRIARS STREET.

KI KYRTENG BAD KA JINGLONG TER-TER

KI JONG

KI KÍTAP KA JIUTANG BATHYMMAL,

BAD

KATNO KI LYNNONG DON HALA KA KÍTAP BAROH.

	LYNNONG.		LYNNONG.
U Mathaios <i>don</i>	28	Ki Shiti U Paul	
U Markos	16	I. Sha U Timotheos	6
U Loukas	24	II. Sha U Timotheos	4
U Ioannis	21	Sha U Titos	3
Ki Kam Ki Apostolos	28	Sha U Philimon	1
Ki Shiti U Paul		Sha Ki Hebru	13
Sha Ki Nong Roma	16	Ka Shiti U Iakobos	5
I. Sha Ki Nong Korinthos	16	Ka Shiti I. U Petros	5
II. Sha Ki Nong Korinthos	13	Ka Shiti II. U Petros	3
Sha Ki Galatia	6	Ka Shiti I. U Ioannis	5
Sha Ki Nong Ephesos	6	Ka Shiti II. U Ioannis	1
Sha Ki Nong Philippoi	4	Ka Shiti III. U Ioannis	1
Sha Ki Nong Kolossai	4	Ka Shiti U Ioudas	1
I. Sha Ki Nong Thessaloniki	5	Ka Jingpynpau U Ioannis	22
II. Sha Ki Nong Thessaloniki	3		

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG U MATHAIOS.

I.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka jingkhá pateng-la-pateng ia U Khristos náduh U Abraam háduh U Iosiph.* 18. *Ba la pun ia u na U Mynsiim Bakhúid, la khá ia u ruh na Ka Mari Ka Theisotti, hadiin ba ka la iateh-ktín bad U Iosiph.* 19. *U angelos u pynbeit ia ki jingmut babakla ki jong U Iosiph, u batai ruh ia ka kyrteng U Ísous.*

1. KA kítap ka jingkhá ia U Ísous Khristos; uba u khún U Dabid, uba u khún U Abraam.

2. U Abraam u la pynkhá ia U Ísaak; U Ísaak ruh u la pynkhá ia U Iakob; U Iakob ruh u la pynkhá ia U Ioudas bad ia ki para jong u ;

3. U Ioudas ruh u la pynkhá ia U Phares bad ia U Sara na Ka Thamar; U Phares ruh u la pynkhá ia U Esrom; U Esrom ruh u la pynkhá ia U Aram ;

4. U Aram ruh u la pynkhá ia U Aminadab ; U Aminadab ruh u la pynkhá ia U Naasson ; U Naasson ruh u la pynkhá ia U Salmon ;

5. U Salmon ruh u la pynkhá ia U Boos na Ka Rakháb; U Boos ruh u la pynkhá ia U Obid na Ka Routh ; U Obid ruh u la pynkhá ia U Iessai ;

6. U Iessai ruh u la pynkhá ia U Dabid u siim; U Dabid u siim ruh u la pynkhá ia U Solomon na kaba *la jiu long ka tyngá* U Uriah ;

7. U Solomon ruh u la pynkhá ia U Roboam ; U Roboam ruh u la pynkhá ia U Abiá; U Abiá ruh u la pynkhá ia U Asa ;

8. U Asa ruh u la pynkhá ia U Iosaphat ; U Iosaphat ruh u la pynkhá ia U Ioram ; U Ioram ruh u la pynkhá ia U Osías ;

9. U Osías ruh u la pynkhá ia U Ioatham ; U Ioatham ruh

u la pynkhá ia U Akhas; U Akhas ruh u la pynkhá ia U Esekias;

10. U Esekias ruh u la pynkhá ia U Manassis; U Manassis ruh u la pynkhá ia U Amon; U Amon ruh u la pynkhá ia U Iosias;

11. U Iosias ruh u la pynkhá ia U Iekhonias bad ia ki para jong u, hamar ka sngi ba la pynwir-noh ia ki sha Babylon.

12. Hadiin te ka jingpynwir-noh sha Babylon, U Iekhonias u la pynkhá ia U Salathiel; U Salathiel ruh u la pynkhá ia U Sorobabel;

13. U Sorobabel ruh u la pynkhá ia U Abioud; U Abioud ruh u la pynkhá ia U Eliakeim; U Eliakeim ruh u la pynkhá ia U Asor;

14. U Asor ruh u la pynkhá ia U Sadok; U Sadok ruh u la pynkhá ia U Akheim; U Akheim ruh u la pynkhá ia U Elioud;

15. U Elioud ruh u la pynkhá ia U Eleasar; U Eleasar ruh u la pynkhá ia U Mathan; U Mathan ruh u la pynkhá ia U Iakob;

16. U Iakob ruh u la pyn-

khá ia U Iosiph, uba u tyngá Ka Mari; na kaba la khá ia U Iísous, ia u bakhot U Khristos.

17. Kumta ki pateng-bynriu baroh náduh U Abraam háduh U Dabid, ki long khat-sau pateng; náduh U Dabid ruh háduh ka jingpynwir-noh sha Babylon, ki long khatsau pateng; náduh ka jingpynwir-noh sha Babylon ruh háduh U Khristos, ki long khatsau pateng.

18. KA jingkhá ia U Iísous Khristos te ka la long kumne: Haba ka kymí jong u Ka Mari ka la iateh-ktín kein bad U Iosiph, mynba ki'm put la iashem, la pau ba ka la punkhún na U Mynsiim Bakhúid.

19. HINREI U Iosiph u tyngá jong ka, uba da long u bahok, ba u'm mon ruh ba'n pynbyná ia ka ha ki briu, u la mut ba'n pyllait-noh jarjar ia ka.

20. Hinrei haba u dang puson ia kine kiei-kiei-ruh, ha khymíh, u angelos U Trai u la pau ha u ha ka jingphohsniu, u da ong, Kó Iosiph, u khún U Dabid, wat shepting

ba'n shim ha mé ia Ka Mari ka tyngá jong mé ; naba íba la pun ha ka, í la long na U Mynsiim Bakhúid :

21. ka'n khá ruh ia u khún, me'n khot ruh ia ka kyrteng jong u U Ísous : naba u u'n pynim ia la ki briu na ki pop jong ki.

22. (La leh ia kane baroh te, ba kumta la pyndep ia katta ba la ong U Trai da uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

23. "Ha khymíh, kata ka "theisotti ka'n punkhún, ka'n "khá ruh ia u khún, ki'n ia- "khot ia ka kyrteng jong u "ruh U Emmanouel ;" ia kaba haba la batai, ka long, U Blei lem bad ngi.)

24. Te haba U Iosiph u la khíe na ka bathíah, u la leh kumba la húkum u angelos U Trai ia u, u la shim ruh ia ka tyngá jong u ha u :

25. hinrei u'm put shym la íhthúh ia ka, tadynda ka la khá ia u khún nyngkong jong ka : u la khot ruh ia ka kyrteng jong u U Ísous.

II.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba la kyddeu lynti ia ki riustád na míhngi sha UKhris-*

tos da u khlúr. 11. Ki iamane ia u, ki iatyrwa-ai ruh ia ki jing-ai jong ki. 14. U Iosiph u kyn-riah-noh sha ka rí Ejipt, bad U Ísous bad ka kymí jong u ruh. 16. U Irodis u pyniáp ia ki khúnlung ; 19. te mynba u hí u iáp-noh, u angelos u la míh-pau ha U Iosiph ; la wallam pat ia U Khristos sha ka rí Galilaia, sha Ka Nasaret.

1. HABA la khá ia U Ísous ha Ka Bithlehem ka jong Ka Ioudaia, mynba U Irodis u long siim, ha khymíh, la wan ki kynja bariustád na míhngi sha Ka Jerusalem,

2. ki da ong, Hangno uba la dang khá shen U Siim Ki Jiu? naba ngi la ioh-íh ia u khlúr jong u na ka rí míhngi, ngi la iawan ruh ba'n iamane-dem ia u.

3. Hinrei haba U Irodis u siim u la ioh-sngou ia kata, u la kíh-win, bad Ka Jerusalem baroh ruh bad u.

4. Haba u la ialum-lang ruh ia Ki Rangbah-lyngdoh baroh, bad ia Ki Nongthoh jong ki briu, u la kylli ia ki, hangno ba yn khá ia U Khristos ?

5. Ki la iathúh te ha u, Ha Ka Bithlehem ka jong Ka Ioudaia : naba kumne ba

la thoh da uba U Nong-iathúhlypá,

6. “Pha ruh Ka Bithlehem, *ha* ka rí Ioudaia, pha’m long “í barit kham-tam ha pyddeng “ki siim Ioudaia; naba na “pha, yn wan U Nongsynshár, “uba u’n sharai ia ki briu jong “nga Ki Israil.”

7. H’ynda kumta U Irodis haba u la khot jarjar ia kita ki kynja bariustád, u la kylli bíang-bíang-ruh na ki ia ka aiom ba u míh-pau u khlúr.

8. Haba u la phah-noh ruh ia ki sha Ka Bithlehem, u la ong, Tó khíe-leit-noh, iawád bíang-bíang-ruh ia uta u khúnlung; ynda phi la iashem ruh *ia u*, iawan iathúh-pat ha nga, ba nga ruh nga’n da ioh-wan mane-dem ia u.

9. Haba ki la ioh-sngou ruh ia u siim, ki la leit-noh; ha khymíh ruh, uta u khlúr ia uba ki la ioh-íh na ki phang míhngi, u la leit sha shiwa jeng ki, tadynda u la poi, u la neh ruh ha neng ka jaka ha kaba u don uta u khúnlung.

10. Haba ki la ioh-íh ia uta u khlúr te, ki la iakymen da ka jingkymen bakhrau éh.

11. HABA ki la iawan ruh ha ka iing, ki la ioh-íh ia uta u khúnlung lem bad Ka Mari ka kymí jong u; haba ki la iadem ki la iamane-dem ruh ia u; haba ki la iaplié ruh ia ki jingsong jong ki, ki la iatyr-wa-ai ia ki jingai ha u; ia ka ksíer, bad ia ka jingiúbíh, bad ia ka mirrh ruh.

12. Haba la mahámlypá ruh ia ki ha ka jingphohsniu, ba’n ’nym leit-phai-pat sha U Irodis, ki lǎ ialeit-noh sha ka rí jong ki na kawei-pat ka lynti.

13. Haba ki la ialeit-noh, ha khymíh, u angelos U Trai, u la pau ha U Iosiph ha ka jingphohsniu, u da ong, Tó ieng, tó shim-noh ruh ia u khúnlung bad ia ka kymí jong u ruh, tó phet-noh ruh sha Ka Ejípt, me’nshonghangta ruh tadynda nga’n ong ha mé: naba U Irodis u ba’n sa wád ia uta u khúnlung knang ia ka ba’n pyniáp ia u.

14. HABA u la ieng te, u la shim-noh ia uta u khúnlung, bad ia ka kymí jong u ruh, mynmíet, u la leit-noh ruh sha Ka Ejípt:

15. u la shong hangta ruh

tadynda ka jingíáp U Irodis: kumta ba la pyndep ia kata ba la ong U Trai da uba U Nongiathúhlypá, u da ong, “Na Ka Ejipt nga la khot ia “u khún jong nga.”

16. H'YNDÁ kumta U Irodis, haba u la ioh-íh ba la shúkór ia u da kita ki kynja bariustád, u la bittar éh-lep, u la phah pyniáp-noh ruh ia ki khún-khynnah baroh kiba ha Ka Bithlehem, bad ha ki phang jong ka baroh, nádúh kiba ar-snem bad ki bakham-poh, háduh kata ka aiom ia kaba u la kylli bíang-bíang-ruh na kita ki kynja bariustád.

17. Haba kumta la pyndep ia kata ba-la-ong da U Jeremi-as uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

18. “Ha Ka Rama la sngou “ka ktín ka basngousíh, bad “ka baiám, bad ka balyniar “éh ruh, Ka Rakhel ka da iám “namar la ki khún, ka'm mon “ruh ba yn pyntyngen ia ka, “naba ki'm don shuh.”

19. Hinrei haba la iáp U Irodis, ha khymíh, u angelos U Trai u la pau ha U Iosiph ha ka jingphohsniu ha Ka Ejipt;

20. u da ong, Tó ieng, tó shim-noh ia uta u khúnlung bad ia ka kymí jong u, tó khíe-leit ruh sha ka rí Israil: namar ki la iáp kita kiba la iawád ia ka mynsiim uta u khúnlung.

21. Kumta haba u la ieng, u la shim ia uta u khúnlung bad ia ka kymí jong u, u la wan ruh sha ka rí Israil.

22. Hinrei haba u la ioh-sngou, ba U Arkhelaus u syn-shár ha Ka Ioudaia ha ka jaka U Irodis u kypá jong u, u la sngou-shepting ba'n leit sha-ta: haba la mahámlypá ia u ha ka jingphohsniu ruh, u la kynriah-noh sha ki phang Ka Galilaia.

23. Haba u la poi ruh, u la shong-dúh ha ka shnong ia ka bakhot Ka Nasaret: kumta la pyndep ia kata ba-la-ong da kiba Ki Nongiathúhlypá, “Ba yn khot u nong “Nasaret ia u.”

III.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba ialap U Ioannis, bad ka jingleh jong u, bad ka jingim jong u, bad ka jingpyn-baptisma jong u de.* 7. *U sneng ia Ki Pharisi.* 13. *U pyn-*

baptisma ruh ia U Khristos ha Ka Iordan.

1. HA kita ki sngi u la wan U Ioannis uba U Nongpynbaptisma, u da ialap ha ka rí-khlau Ka Ioudaia,

2. u da ong, Tó kylla-ka-bamut! naba ka híma ki by-neng ka la jan.

3. Naba une uta, shaphang ia u ba-la-ong da U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong, “Ka ktín jong u bapyrta “ha ka rí-khlau, Phi’n pyn-khréh ia ka lynti-báh U “Trai; phi’n pynbeit ia ki lynti jong u.”

4. Te uta U Ioannis u la don ka jainkúp jong u na ki shniúh út, bad ka jingpanpoh sníh ha ka syngkai jong u; ka jingbám jong u ruh ka la long da ki púit bad ka ngap khlau.

5. H’ynda kumta ki la leit-noh ha u Ka Jerusalem, bad Ka Ioudaia baroh, bad baroh kiba na ka rí kylleng Ka Iordan;

6. la pynbaptisma ruh ia ki da u ha Ka Iordan, kiba dang iaphlá-noh ia ki pop jong ki.

7. HINREI haba u ioh-

-ih babún na Ki Pharisi bad Ki Saddusi, ki wan sha ka jing-pynbaptisma jong u, u la ong ha ki, Ah phi ki khún-ki-ksiu ki bysein! uei ba la pyníh-lypá ia phi ba’n phet-iáp-noh na ka jingbittar ka ba’n sa lap?

8. naba kumta, tó sei ia ka soh ka badei-bíang ia ka ba-kylla-ka-bamut.

9. Wat mut ruh ba’n ong ha lade, Ba ngi don U Ab-raam *uba long* u kypá *jong ngi*: naba nga ong ha phi, ba U Blei u lah, na kine ki mau, ba’n pynmíh khún ia U Ab-raam.

10. Hinrei mynta ruh la theu ia ka wait ha u thied ki diing: namar-kata, ia u diing baroh u b’ym sei soh babhá yn khet-noh, yn bred ruh sha ka ding.

11. Nga shisha nga pynbaptisma kein ia phi da ka úm, ia ka ba’n kylla-ka-bamut: hinrei uta uba wan nadiin jong nga, u long u bakham-khrau-bor ia nga, ka’m dei ia nga ba’n ráh ia ki júti jong u; uta kein u’n pynbaptisma ia phi da U Mynsiim Bakhúid, bad da ka ding:

12 uba ka jingpeh jong u ka ha ka ktí jong u; u'n pyn-khúid-bha ruh ia ka kyntem jong u, u'n lum ruh ia u keu jong u hala ka thíar; hinrei u'n thang ia ki stait da ka ding b'ymjiulip.

13. H'YNDÁ kumta U Ís-sous u la wan na Ka Galilaia ha Ka Iordan ha U Ioannis, ba yn ioh-pynbaptisma ia u da u.

14. Hinrei U Ioannis u la khang ia u, u da ong, Nga don kam ba yn pynbaptisma ia nga da mé, mé wan pynban ha nga?

15. U Ís-sous te u la iathúh u la ong ha u, Tó shah myn-ta: naba kumta ka long ka badei ia ngi ba'n pyndep ia ka hok baroh. Ynda kumta u la shah ia u.

16. Haba la pynbaptisma ia U Ís-sous, u la káu-noh soit na ka úm: ha khymíh ruh, la plíe ia ki byneng ia u, u la ioh-íh ruh ia U Mynsiim U Blei ba u da híer kum ka paro, ba u da wan-shong ruh ha u.

17. Ha khymíh ruh, ka ktín na ki byneng, ka da ong, Une uba U Khún jong nga u báfeit, ha uba nga sngoubha-éh.

IV.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba U Khristos u shah-jingit, la pynshoi ia u ruh.* 11. *Ki angelos ki iashakri ia u.* 13. *U la leit shong-sáh ha Kaper-naum.* 17. *U sydang ba'n ialap.* 18. *U khot ia U Petros bad ia U Andreas,* 21. *bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis.* 23. *U pyn-khíah ruh ia ki bapang bad ia ki bajhía baroh.*

1. H'YNDÁ kumta la ialam-noh ia U Ís-sous da U Mynsiim sha ka rí-khlau, ba yn pynshoi ia u da U Soitan.

2. Ynda u la shahjingit saupheu sngi, bad saupheu míet, hadiin katta u la thyn-gan.

3. Haba uta u nongpynshoi te u la wan ha u, u la ong, Lada mé long U Khún U Blei, tó húkum ba kine ki mau ki'n long ki kypú.

4. Hinrei u da iathúh u la ong, La thoh, "B'ym tang da u "kypú hí ba u'n im u briu, "hinrei da ki ktín baroh ba- "míh-noh na ka shintur U "Blei."

5. H'ynda kumta U Soitan u la ialam ia u sha ka shnong ka bakhúid, u la búh ruh ia u halor jerong ka dong ka iing-mane-U-Blei.

6. U la ong ha u ruh, Lada mé long U Khún U Blei, tó pynnoh ia lade : naba la thoh, “Ba u’n ai húkum ia ki angelos “jong u shaphang jong mé : “ki’n ráh ruh ia mé ha ki ktí “*jong ki*, ba ioh shisin mé “kyndúh ia ka slajat jong mé “ha u mau.”

7. U Iísous u la ong ha u, La thoh pat, “Me’n ’nym tyn- “juh ia U Trai uba U Blei “jong mé.”

8. U Soitan u la ialam pat ia u sha u lúm bajerong éh, u la pyníh ruh ha u ia ki híma ka pyrthei baroh, bad ia ka burom jong ki ruh ;

9. u la ong ha u ruh, Kita kiei-kiei-baroh nga’n sa ai ha mé, lada mé’n dem ba’n mane ia nga.

10. H’ynda kumta U Iísous u la ong ha u, Khíe-leit-noh, mé U Soitan : naba la thoh, “Me’n mane ia U Trai uba U “Blei jong mé, tang ia u hí “ruh mé’n shakri.”

11. Haba kumta U Soitan u la íehnoh ia u, ha khymíh ruh, ki ángelos ki la iawan, ki la iashakri ruh ia u.

12. HABA U Iísous u la ioh-sngou ba la byndí ia U

Ioannis, u la leit-noh sha Ka Galilaia.

13. Haba u la íehnoh ruh ía Ka Nasaret, u la wan shong- -sáh ha Kapernaum, kaba harúd ka dúriau, ha ki phang Ka Sabulon bad Ka Nephthalim :

14. ba yn pyndep ia kata ba-la-ong da U Isaías uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

15. “Ka rí Sabulon, bad ka “rí Nephthalim, *harúd* ka lynti “ka dúriau, *harúd* Ka Iordan, “Ka Galilaia Ki Jentil ;

16. “ki briu ki bashong “ha ka badum, ki la ioh-íh ia “ka jingshai bakhrau, ia kita “ruh ki bashong ha ka rí “bad ha ka syrngiu ka jingiáp, “la míh ka jingshai.”

17. NÁDUH kata U Iísous u la sydang ba’n ialap, bad ba’n ong, Tó kylla-ka-bamut ! naba ka híma ki byneng ka la jan.

18. HABA U Iísous u iaíd-kai *harúd* ka dúriau Ka Galilaia, u la ioh-íh ia ki ar-ngút ki para, ia U Simon ia u bakhot U Petros, bad ia U Andreas u para jong u, ba ki dang iabred ia ka jár ha kata ka dúriau : naba ki jiu long ki nongtong dohkhá.

19. U la ong ha ki te, Tó alle nadiin jong nga, nga'n pynlong ruh ia phi ki nong-tong briu.

20. Kumta haba ki la íeh-noh dak ia ki jár, ki la iabúd ia u.

21. Haba u la leit-noh nangta ruh, u la íoh-íh ia ki ar-ngút ki para kiba kiwei-pat, ia U Iakobos u khún U Sebedaios, bad ia U Ioannis u para jong u ruh, ha ka liing bad U Sebedaios uba u kypá jong ki, ba ki dang iashná ia ki jár jong ki : u la khot ruh ia ki.

22. Ki ruh de, haba ki la íehnoh dak ia ka liing bad ia u kypá jong ki, ki la iabúd ia u.

23. U Ísous ruh u la leit kylleng Ka Galilaia baroh, u da hikai ha ki synagog jong ki, u da ialap ruh ia ka jing-iathúhkhána-babhá ka híma, u da pynkhíah de ia ki jing-pang baroh bad ia ki jhía baroh ruh ha ki briu.

24. Ynda kumta ka nám jong u ka la phríang ia Ka Syria baroh : ki la iawallam ruh ha u baroh ki ba-la-pang, ia ki ba-la-ngat da ki bún-jait

ki jingpang bad ki jingkordit, bad ia ki bashong-ksúid, bad ia ki bapang-lamwir, bad ia ki bapangiáp-shiliang ruh de ; u la pynkhíah ruh ia ki.

25. Ki la iabúd ruh ia u ki paitbah byllín, kiba na Ka Galilaia, na Ka Dekapolis ruh, na Ka Jerusalem ruh, na Ka Ioudaia ruh, na sha shiliang Ka Iordan ruh de.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba U Khristos u sy-dang ia ka jingialap jong u halor u lúm.* 3. *U iathúh kino kiba ía suk ;* 31. *kino ruh kiba long ka mlúh ka pyrthei, bad ka jingshai jong ka, bad ka shnong halor u lúm, bad ka sharak de ;* 17. *ba u la wan ia ka ba'n pyndep ia ka húkum.* 21. *Kaei ka bapyniáp.* 27. *Kaei ka ba'n klim.* 33. *Kaei ka ba'n smai.* 38 *U sneng shaphang ka ba'n iashah ;* 44 *ba'n íeit wad ia ki nongshún jong ngi ;* 48. *bad ba'n minot ia ka ba'n kot háduh ka jingjanai.*

1. HABA u íoh-íh ia ki paitbah, u la káu sha u lúm ; haba u la shong ruh, ki la iawan ha u ki synran jong u.

2. Haba u la ang ruh ia la ka shintur, u la hikai ruh ia ki, u da ong,

3. Suk ki baduk ha kamynsiim ; naba jong ki long ka híma ki byneng.

4. Suk ki basngousíh ; naba yn pyntyngen ia ki.

5. Suk ki bajemnúd ; naba ki'n iaioh ia ka khyndeú.

6. Suk ki bathyngan bad baslíang ia ka hok ; naba yn pyndap ia ki.

7. Suk ki baisynei ; naba yn isynei ia ki.

8. Suk ki bakhúid ha ka dohnúd ; naba ki'n ioh-íh ia U Blei.

9. Suk ki bapyniasuk ; naba yn khot ia ki, ki khún U Blei.

10. Suk kiba ioh pynshítom na ka bynta ka hok ; naba jong ki long ka híma ki byneng.

11. Suk ma-phi, haba ki'n iakren-bein, bad ba pynshitom ia phi, bad ba ki'n ong ki ktín b'ymman baroh ruh ia phi, na ka bynta jong nga, haba ki shu lamlér.

12. Tó iakymen, tó iashád-kymen ruh : namar ka bakhrau ka bainong jong phi ha ki byneng : naba kumta ki la iapynshitom ia Ki Nongia-thúhlypá kiba la mynshiwa jong phi.

13. Phi long ka mlúh ka pyrthei : lada kata ka mlúh ka la kylla-blád te, daei yn pynbhá-pat ia ka ? Náduh kata, ym don kam shuh ia ka, tang ba'n bred-noh shabar, ba'n iúh ia ka ruh hapoh ki kyjat ki briu.

14. Phi long ka jingshai ka pyrthei. Ym lah ba'n búh-ríh ia ka shnong, ia kaba la búh halor u lúm.

15. L'ymne ki'm jiu thang ia ka sharak, bad búh ia ka hapoh ka shang, hinrei ha ka diing-pynieng-sharak ; ka pynshai ruh ia ki baroh kiba ha ka iing.

16. Tó pynshai kumta ia ka jingshai jong phi ha khy-mat ki briu, ba ki'n ioh-íh ia ki jingleh babhá jong phi, ba ki'n ioh-iaroh ruh ia U Kypá jong phi uba ha ki byneng.

17. WAT mut ba nga la wan ia ka ba'n pyndam-noh ia Ka Húku, lane ia Ki Nongiathúhlypá : nga'm shym la wan ia ka ba'n pyndam-noh, hinrei ia ka ba'n pynskhem.

18. Naba shisha nga ong ha phi, Ha b'ynda'n leit-noh ka byneng bad ka khyndeú, kat íwei í dak rit lane íwei

í bakhun-khyndiat-éh na ka húkum, ka'n 'nym leit-noh, tadynda yn pyndep baroh.

19. Namar-kata, uno-uno-ruh uba u'n pynkhein ia íwei, wad í bakham-rit-tam na kine ki húkum, bad ba u'n hikai kumjuh ia ki briu, yn khot ia u bakham-rit-tam ha ka híma ki byneng: hinrei uno-uno-ruh uba u'n leh bad ba u'n hikai kumta, ia u te yn khot u bakhrau ha ka híma ki byneng.

20. Naba nga ong ha phi, Ba lada ka hok jong phi, ka'm da long ka bakham-tam shíkaddei ia ka jong Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, phi'n 'nym leit shuh ha ka híma ki byneng.

21. PHI la ioh-sngou ba la ong ha ki bamynbarim, "Me'n 'nym pyniáp; uno-uno-ruh uba pyniáp te, ka'n dei ia "u ba'n háp ha ka jingbishár:"

22. hinrei nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba da sngou-bittar ia u paralok jong u khlem nía, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka jingbishár: uno-uno-ruh de uba u'n khot ia u paralok jong u, U babíeit-them, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka

jingbishár-báh: uno-uno-ruh de uba u'n khot *ia u*, Mé u bamutlop-riunar, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka dújok ding.

23. Namar-kata, lada mé wallam ka jingai-ngúh jong mé sha ka dúwan, bad hangta mé da kynmau ba u paralok jong mé u don ei-ei-ruh ba'n múdui ia mé;

24. tó fehnoh hangta ia ka jingai jong mé ha khymat ka dúwan, tó khíe-leit-noh ruh ba me'n pyrshang-iasuk shiwa bad uta u paralok jong mé, ynda kumta te me'n sa wan ai-ngúh ia ka jingai jong mé.

25. Tó iasuk kloi-kloi-ruh bad u baialeh bad mé, katba mé dang leit ha ka lynti bad u; ba ioh shisin uta u baialeh u ai-noh ia mé ha u nongbishár, ba uta u nongbishár ruh u ai-noh ia mé ha u shakri, ba yn bred ia mé ha ka byndí ruh.

26. Shisha nga ong ha mé, Me'n 'nym míh-noh nangta, tadynda mé la siu ia ka paisa ka bakhadduh.

27. PHI la ioh-sngou ba la ong ha ki bamynbarim, "Me'n 'nym klim:"

28. hinrei nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba da khy-

míh-shain ha ka tyngá-briu ia ka ba'n kwah ia ka, u la lah klim lypá ia ka kumta ha la ka dohnúd.

29. Lada ka khymat jong mé ruh kaba sha ka mon ka pynjinthut ia mé, tó khlau-noh ia ka, tó bred-noh na mé ruh : naba ka myntoi ia mé ba ka'n dúh kawei na ki dykhot jong mé, bad ba'n 'nym bred ruh ia ka met jong mé shítýlli ha dújok.

30. Lada ka ktí ka mon jong mé ruh ka pynjinthut ia mé, tó ot-noh ia ka, tó bred-noh na mé ruh : naba ka myntoi ia mé, ba ka'n dúh kawei na ki dykhot jong mé, bad ba'n 'nym bred ruh ia ka met jong mé shítýlli ha dújok.

31. La ong ruh, "Ba uno-uno-ruh uba u'n sa pyllait-noh ia ka tyngá jong u, u'n "ai ha ka ia ka kot íehnoh :"

32. hinrei nga ong ha phi; Ba uno-uno-ruh uba u'n pyllait-noh ia ka tyngá jong u, tang na ka bynta ka baklim, u pyn-klim ia ka ; uno-uno-ruh uba u'n shongkurim bad ka ba-la-íehnoh, u ruh u klim.

33. PHI la ioh-sngou pat ba la ong ha ki bamynbarim,

"Me'n 'nym smai lamlér, hinrei "me'n ai ha uba U Trai ia ki "jingsmai jong mé."

34. Hinrei nga ong ha phi, Wat smai shuh ; l'ymne ha ka byneng ; naba ka long ka khet U Blei :

35. l'ymne ha ka khyndeú ; naba ka long ka jingiúh-kyjat jong u : l'ymne ha Ka Jerusaleim ; naba ka long ka shnong U Siim Bakhrau :

36. l'ymne me'n 'nym smai ha ka khlíh jong mé ; naba me'm lah pynlíh, l'ymne pyn-iong ia íwei í shniúh.

37. Hinrei ka ktín jong phi, tó ai ba ka'n long kaba, Haoid, haoid, Ém, ém ; naba ka Batam ia kita ka long na ka basniu.

38. PHI la ioh-sngou ba la ong, "Ka khymat namar ka "khymat, ka byniat ruh namar "ka byniat."

39. Hinrei nga ong ha phi, Wat ieng-ialeh markýlliang ia u bapynsniu ; hinrei mano-mano-ruh uba tháp ia mé ha ka ngáp ka mon jong mé ; tó pynphai sha u ia kawei-pat ruh.

40. Ia uba íhmon ruh ba'n tían-bishár ia mé, bad ba'n shim-noh ia ka soptí jong mé,

tó íehnoh ha u ia ka jainkúp
jong mé ruh.

41. Mano-mano-ruh uba u'n
pyniaid ia mé shí lynter, tó
khíe-leit lem bad u sa ar *lynter.*

42. Tó ai ha uta u bapán
na mé; na uta u bamon ba'n
pán-kylliang na mé ruh, tó
wat phai-noh.

43. Phi la ioh-sngou ba la
ong, "Me'n feít ia la ki kur," me'n
bishni ruh ia u bashún ia mé.

44. Hinrei nga ong ha phi,
Tó feít ia ki bashún ia phi, tó
kyrkú ia ki batim ia phi, tó
leh-bhá ia ki babishni ia phi,
tó kyrpád ruh namar jong ki
baleh-sniu ia phi, bad baleh-
-bein ruh ia phi;

45. ba phi'n ioh-long ki
khún U Kypá jong phi uba ha
byneng; naba u pynmíh ia ka
sngi jong u ha ki basniu bad
ha ki babhá, u phah ruh ia u
slap ha ki bahok bad ha ki
b'ymhok.

46. Naba lada phi shu feít
ia ki baíeít ia phi, phi ioh nong
aiuh? ki nongkhrong ki'm leh
kumjuh?

47. Lada phi ngúh ruh tang
ia ki kur jong phi, phi leh ka
bakor aiuh? ki nongkhrong
ki'm leh kumjuh?

48. Namar-kata, phi'n ia-
long ki bajanai, kumba U Kypá
jong phi uba ha byneng, u
long u bajanai.

VI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u dang ialap halor
u lúm shaphang ki jingai-isynei;
5. bad ka jingdúwai, bad ka
bamáp ia ki ryngkang ki para-
lok jong ngi; 16. bad ka jing-
shahjingit; 19. hangno ng'in
iabúh-bíang ia ki jingkynsheu
jong ngi; 24. shaphang ka ba-
shakri ar-ngút ki kynrád. 25.
U sneng ruh shaphang ba'n 'nym
khuslai-lypá ia kiei-kiei-ruh ka
pyrthei; 33. hinrei ba'n wád
shiwa ia ka híma U Blei.*

1. Tó súmar ba'n 'nym leh
ia ka babhá jong phi ha khymat
ki briu, knang ba ki'n khymíh
ia phi: l'ymda kumta, phi'm
don nong ha U Kypá jong phi
uba ha byneng.

2. Namar-kata, haba mé leh
ka jingai-isynei, wat put ka
ronsing ha shiwa jong mé,
kumba leh ki nongarsap ha
ki synagog, bad ha ki lynti
shnong, ba ki'n ioh burom na
ki briu. Shisha nga ong ha
phi, Ki la ioh ia la ka nong.

3. Hinrei mé, haba mé da

leh ka jingai-isynei, wat ai ia ka ktí ka diang jong mé, ba'n tip aiuh ba ka leh ka ktí ka mon jong mé;

4. ba kata ka jingai-isynei jong mé ka'n ioh-long ha ka baríh; ba U Kypá jong mé uba ioh-íh ha ka baríh, u'n ai-nong hí ha mé ha ka ba-pau.

5. HABA mé kyrpád ruh, wat long kum ki nongarsap; naba ki íeit ba'n ieng kyrpád ha ki synagog, bad ha ki dong ki lád, ba ki'n ioh-pynpau ha ki briu. Shisha nga ong ha phi, Ki la ioh ia la ka nong.

6. Hinrei mé, haba me'n kyrpád, tó khíe-leit kyrphang sha la ka púlit; haba mé la khang ruh ia la ka jingkhang, tó kyrpád ia U Kypá jong mé uba ha ka baríh; U Kypá jong mé ruh, uba ioh-íh ha ka baríh, u'n ai-nong ha mé ha ka bapau.

7. Hinrei haba phi kyrpád, wat bún-ktín bíeit kum Ki Jen-tíl; naba ki iamut ba yn sngou ia ki, namar ka babún-ktín jong ki.

8. Namar-kata, wat long kum kita; naba U Kypá jong phi u tip ia kaei-kaei-ruh kaba

phi don kam, mynshiwa ia ka-ba phi'n pán na u.

9. Namar-kata, phi'n kyrpád kumne: Kó Kypá jong ngi uba ha byneng; long ba-khúid ka kyrteng jong mé.

10. Wan ka híma jong mé. Long ka mon jong mé ha ka khyndeú, kumba ha byneng.

11. Tó ai ha ngi mynta ka jingbám jong ngi ka babíang.

12. Tó máp ruh ia ngi ia ki ryngkang jong ngi, kumba ngi ruh ngi máp ia ki baleh-sniu ia ngi.

13. Tó wat ialam ia ngi sha ka jingpynshoi ruh, hinrei sú-mar ia ngi na ka basniu. Naba ka jong mé long ka híma, bad ka bor, bad ka burom ruh, hala karta. Amen.

14. Naba lada phi máp ia ki briu ia ki ryngkang jong ki, U Kypá jong phi uba ha byneng u'n máp ruh ia phi:

15. hinrei lada phi'm máp ia ki briu ia ki ryngkang jong ki, U Kypá jong phi ruh u'm máp ia ki ryngkang jong phi.

16. HABA phi shahjingit ruh, wat long ki bamat-sngousíh kum ki nongarsap; nabaki pyn-kynriang ia ki khymat jong ki, ba ki'n pynpau ha ki briu ba

ki shahjingit. Shisha nga ong ha phi, Ki la ioh la ka nong.

17. Hinrei mé, haba mé shahjingit, tó sléh ia la ka khlíh, byttá ruh ia la ka khyrnat ;

18. ba kumta me'n 'nym pyn-pau ha ki briu ba mé shahjingit, hinrei ha U Kypá jong mé uba ha ka baríh ; U Kypá jong mé ruh, uba ioh-íh ha ka baríh, u'n ai-nong ha mé ha ka bapau.

19. Wat kynsheu ki spah ia lade ha ka khynde, sha kaba bám ka kníang bad ka sarang, sha kaba ki nongtúh ki pynpei ruh, ki túh ruh ;

20. hinrei phi'n kynsheu ki spah ia lade ha byneng, sha kaba ka'm bám l'ymne ka kníang, l'ymne ka sarang, bad sha kaba ki nongtúh ki'm pynpei, l'ymne ki'm túh.

21. Naba sha kaba long ka spah jong phi, hangta ruh ka'n long ka dohnúd jong phi.

22. Ka khyrnat ka long ka sharak ka met ; namar-kata, lada ka khyrnat jong mé ka long sngúr, ka met jong mé baroh ka'n shai-bhá :

23. hinrei lada ka khyrnat jong mé ka long jingut, ka met jong mé baroh ka'n long dum. Namar-kata, lada ka jingshai

kaba ha mé ka long dum, kata ka badum kaba katno !

24. Ym don uba lah ba'n shakri ia ar-ngút ki kyn-rád ; naba lane u'n íhsih ia uwei, bad ba u'n íeit ia uwei ; lane u'n bat ia uwei, bad ba u'n lyndet ia uwei. Phi'm lah ba'n shakri ia U Blei bad ia ka spah.

25. Namar-kata, nga ong ha phi, Wat khuslai ia la ka jingim, kaei ba phi'n bám, lane kaei ba phi'n díh ; l'ymne ia ka met jong phi, kaei ba phi'n kúp. Ka jingim ka'm long ka bakham-kor ia ka jingbám, ka met ruh ia ka jainkúp ?

26. Tó khymíh-thúh ia kiba kynja sim byneng ; ba ki'm ia-bet, l'ymne ki'm iaot, l'ymne ki'm ialum ha ki thíar ; hinrei pynban U Kypá jong phi uba ha byneng u bysá ia ki. Phi te phi'm long ki bakham-kor shibún ia ki ?

27. Uno na phi te, haba u da khuslai, uba lah ba'n pyn-tam shí prúh ia la karta ?

28. Balei ba phi khuslai shaphang ka bakúp ruh ? Tó mut-bhá ia ki syntiu ka ryng-keu, kaba katno ba ki manbhá ? ki'm trei, l'ymne ki'm thir ;

29. hinrei nga ong ha phi,
Ba wad U Solomon ha ka bu-
rom jong u baroh, u'm shym
la kúp kum uwei na kine.

30. Lada U Blei te u pyn-
kúp kumta ia u hurryngkeu,
uba mynta u long, lashai te
ba bred ha ka lawár-ding, ka-
ba katno tam *ba u'n pynkúp* ia
phi, ah phi ki barit ka jing-
ngeit.

31. Namar-kata, wat khus-
lai, da ka baong, Kaei ba ngi'n
bám? lane, Kaei ba ngi'n díh?
lane, Kaei ba ngi'n kúp?

32. naba ia kita kiei-kiei-
-baroh Ki Jentil ki iawád:
naba U Kypá jong phi uba ha
byneng u tip ba phi don kam
ia kine kiei-kiei-baroh.

33. Hinrei phi'n iawád shi-
wa ia ka híma U Blei, bad ia
ka hok jong u ruh; ia kine
kiei-kiei-baroh te yn sa ai-
-lang-tam ha phi.

34. Namar-kata, wat khus-
lai shaphang ia ka ba'n lashai;
naba kata ka balashai ka'n
khuslai shaphang ia kiei-kiei
la ka jong. Ia ka sngi ka bíang
ia la ka jong ka basniu.

VII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u da pynwai ia ka*

*jingialap jong u kaba halor u
lúm; u da sneng ruh shaphang
ka bashait ba'n bishár khlem nía.
7 U sneng ruh shaphang ka ba'n
dúwai; 13. shaphang ka ba'n
bysut sha ka jingkhang bakhim;
15 ia ka ba'n kynriah-noh na
ki nonghikai balamlér; 21. ba'n
'nym long tang ki nongsngou ka
ktín, hinrei ki nongleh ka ktín:
24. kumta ba'n long kum ki iing
ba-la-tei halor u mau; 26. ym
kumba halor u shíap.*

1. WAT bishár, ba yn 'nym
bishár ia phi.

2. Naba da ka jingbishár
ba phi bishár, yn bishár ia
phi; da ka jingtheu ruh ba
phi theu, yn theu-pat ia phi.

3. Balei ba mé khymíh ia u
thyngiat, uba ha ka khymat
u paralok jong mé, hinrei me'm
sngou ia ka khung kaba ha ka
khymat jong mé hí?

4. lane kumno ba mé ong
ha u paralok jong mé, Tó shah,
ba nga'n khlau-noh ia u thy-
ngiat na ka khymat jong mé;
ha khymíh ruh, ka khung ka
don ha ka khymat jong mé?

5. Mé u baarsap! khlau-
-noh shiwa ia ka khung na ka
khymat jong mé hí; h'ynda
kumta ruh me'n ioh-ih-bhá
ba'n khlau-noh ia u thyngiat

na ka khyrnat u paralok jong mé.

6. WAT ai ia ka bakhúid ha ki kseu, l'ymne wat bred ia ki mau-lyngna jong phi ha khyrnat ki sníang; ba ioh ki'n iúh ia ki hapoh ki slajat jong ki; ba haba ki'n phai-pat, ba ki'n kád ruh ia phi.

7. PÁN, te yn sa ai ha phi; wád, te phi'n sa shem; tiit, te yn sa plíe ia phi.

8. Naba baroh u bapán, u pyddiang; u bawád ruh, u shem; ia uba tiit ruh, yn plíe.

9. Naba uei u briu uba na phi, ba lada u khún jong u u'n pán ia u kypú, u'n ai da u mau ha u?

10. lada u'n pán ia ka dohkhá ruh, u'n ai da u bysein ha u?

11. Namar-kata, lada phi, kiba long b'ymman, phi tip ia ka ba'n ai ia ki jingai babhá ha ki khún jong phi, ka ba-
katno tam, ba U Kypá jong phi uba ha byneng, u'n ai ia kiei-kiei-ruh ki babhá ha kita kiba pán na u?

12. Namar-kata, kat kum kiei-kiei-baroh ia kiba phi ia-mon ba ki briu ki'n leh ha phi, kumta ruh, tó leh ma-phi ha

ki: naba kane ka long Ka Hú-kum bad Ki Nongiathúhlypá.

13. Tó bysut lyngba ia ka khyrdop bakhim; naba ka kyllúid kata ka khyrdop, ka bajilán ruh kata ka lynti ka balam sha ka ba'n-jot; bún ruh kiba iabysut na kata.

14. Hinrei ah ka bakhim kata ka khyrdop; ah ka bawit ruh kata ka lynti ka balam sha ka ba'n-im! ah ki long khyn-diat ruh kiba iashem ia kata!

15. HINREI tó súmar ia ki nongiathúhlypá balamlér, kiba iawan ha phi ha ki jain-kúp sníh-langbrot, hinrei hapoh ki long ki suri bapynjot.

16. Na ki soh jong ki phi'n íhthúh ia ki. Ki *briu* ki jiu iakheit ia ki soh-drakhía na ki diing-shíah, lane ia ki soh-dum-bur na ki niut-shíah?

17. Kumta u diing babhá baroh u sei soh babhá; hinrei u diing b'ymman u sei soh b'ymman.

18. U diing babhá u'm lah ba'n sei soh b'ymman, l'ymne u diing b'ymman *u'm lah* ba'n sei soh babhá.

19. Ia u diing baroh u b'ym sei soh babhá, yn khet-noh, yn bred ruh ia u ha ka ding.

20. Naba kumta, na ki soh jong ki phi'n íhthúh ia ki.

21. Ym u briu baroh u baong ha nga, Ah Trai, Ah Trai, u'n ioh-leit hapoh ka hîma ki byneng; hinrei uta kein u baleh ia ka mon U Kypá jong nga uba ha byneng.

22. Shibún ki'n iaong ha nga ha kata ka sngi, Ah Trai, Ah Trai, ngi ngi'm la ialap ha ka kyrteng jong mé? ngi ngi'm la beh-noh ia ki mynsiim b'ymman ruh ha ka kyrteng jong mé? ngi ngi'm la leh shibún ki kam-báh ruh ha ka kyrteng jong mé?

23. H'ynda kumta te, nga ruh nga'n ong pyrshah ha ki, Ba nga'm jiu la íhthúh ia phi; khíe-leit-noh na nga, phi kiba jiu trei b'ymman.

24. MANO-MANO-BAROH uba sngou ia kine ki ktín jong nga, bad uba leh ia ki, nga'n tharai ia u kum u briu bastád, uba la tei ia ka iing jong u halor uba u mausiáng:

25. la u slap u la háp, bad ki wah ki la iashlei, bad ki ly-ér ki la iabeh, bad ki la iashoh ia kata ka iing; te ka'm shym la kyllon shuh: naba la

pynshong-nongrim ia ka halor uba u mausiáng.

26. Hinrei mano-mano-baroh uba sngou ia kine ki ktín jong nga, bad u by'm leh ia ki, yn tharai ia u kum u briu bábíeit, uba la tei ia ka iing jong u halor u shíap:

27. naba u slap u la háp, bad ki wah ki la iashlei, bad ki ly-ér ki la iabeh, bad ki la iashoh ia kata ka iing, te ka la kyllon: ka jingkyllon jong kata ka la long ka bakhrau ruh.

28. Ka la jía ruh, haba U Ísous u la wai-noh ia kine ki ktín, ba kita ki paitbah ki la iasngou-kyndit-thred na ka jinghikai jong u:

29. naba u la hikai ia ki kum u badon bor, b'ym kum Ki Nongthoh te.

VIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhúid ia u bapangniáng-thoh-líh.* 5. *U pynkhíah ia u shakri u rangbah-shispah;* 14. *bad ia ka syngken-kurim U Petros;* 16. *bad ia ki shibún kiwei-pat ki bapang.* 18. *U pyníh kumno ba ka dei ba'n búd ia u.* 23. *U da pyn-jaijai ia ka érióng halor ka dúriau.* 28. *U da beh-noh ia ki ksúid na ki ar-ngút ki ba-*

shong-ksúid ; 31. u shah ruh ia ki ba'n leit hapoh ki shibún ki sniang.

1. HABA u la wan-híer te na u lúm, ki paítbah babún ki la iabúd ia u.

2. Ha khymíh ruh, u ba-pangníang-thoh-líh haba u la wan, u la mane-dem ia u, u da ong, Kó Kynrád, lada me'n mon, mé lah ba'n pynkhúid ia nga.

3. U Iísous te haba u la kynér ia la ka ktí, u la kytáh ia u, u da ong, Nga mon, tó me'n long khúid. Kumne-kumne-ruh la pynkhúid ia u na kata ka pangníang-thoh-líh jong u.

4. U Iísous u la ong ruh ha u, Tó súmar wat iathúh hano-hano-ruh ; hinrei khíe-leit-noh, tó pyníh ia lade ha u lyngdoh, tó ai-ngúh ruh ia ka jingai, ia kaba U Moses u la húkum, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

5. HABA U Iísous u la poi ha Kapernaum, u rangbah-shispah u la wan ha u, u la kyrpád ia u,

6. u da ong ruh, Kó Kynrád, u shakri jong nga u thíah ha iing, ba u pangíap-shiliang, ba u da kordit éh.

7. U Iísous u la ong ha u ruh, Nga'n sa wan pynkhíah ia u.

8. Uta u rangbah-shispah te u da iathúh u la ong, Kó Kynrád, nga'm long u badei ba me'n wan-bysut hapoh ka iing jong nga ; hinrei shuh ong tang da ka ktín, te ka'n sa pynkhíah ia u shakri jong nga :

9. naba wad nga ruh, nga long u briu hapoh ka hukúm, u badon ki nongiapom hapoh jong nga ; te nga ong ha une, Khíe-leit, u sa leit ruh ; ha uwei-pat ruh, Alle, u sa wan ruh ; ha u shakri jong nga ruh, Leh ia kane, u sa leh ruh.

10. Haba U Iísous u la ioh-sngou ruh, u la kyndit, bad u la ong ha kita ki babúd, Shisha nga ong ha phi, wad ha Israel ruh, nga'm shym la shem kat kane ka jingngeit.

11. Nga ong ha phi ruh, ba shibún ki'n iawan na míhngi bad na sepngi, bad ki'n iashong-shanía lem bad U Abraam, bad U Isaak, bad U Iakob ruh, ha ka híma ki byneng :

12. hinrei ia ki khún ka híma yn shop-noh sha ka ba-

dum jingngai-báh; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat ruh.

13. U Ísous u la ong ruh ha uta u rangbah-shispah, Tó khíe-leit-noh; kat kumba mé la ngeit ruh, ka'n long ia mé. Ha kata ka por ruh, la pyn-khíah ia u shakri jong u.

14. HABA U Ísous u la wan ruh ha ka iing U Petros, u la ioh-íh ia ka syngken-kurim jong u ba ka da thíah, bad ba ka da pangshoh.

15. U la kytáh te ia ka ktí jong ka, te kata ka pangshoh ka la íehnoh ia ka; te ka la ieng, bad ka la kam jingkam ia ki.

16. H'YNDA la jan miet ruh, ki la iawallam ha u shibún ki bashong-ksúid; te u la beh-noh ia ki mynsiim da ka ktín, bad u la pynkhíah ia ki bapang baroh:

17. kumta ba la pyndep ia kata ba-la-ong da U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong, "U hí u la shimtí ia ki jing-khreu jong ngi, bad u la báh-noh ia ki jingpang jong ngi."

18. HABA U Ísous u la ioh-íh ruh ia ki paitbah babún shaphang jong u, u la

húkum ba'n leit-noh sha shiliang.

19. Haba uwei u nongthoh ruh u la wan, u la ong ha u, Kó Nonghikai, nga'n búd ia mé kat shaba mé leit.

20. U Ísous u la ong te ha u, Ki myrsiang ki don ki thliu, bad ki sim byneng ki jaka-ríh; hinrei U Khun u briu u'm don jaka ka ba'n búh ia la ka khlíh *ba'n thíah*.

21. Uwei-pat ruh na ki synran jong u, u la ong ha u, Kó Trai, tó shah ba nga'n leit shiwa ba'n tep ia la u kypá.

22. Hinrei U Ísous u la ong ha u, Búd ia nga; íeh ia ki baiáp ba'n tep ia ki baiáp jong ki.

23. HABA u la leit ha ka liing ruh, ki synran jong u ki la iabúd ia u.

24. Ha khymíh ruh, ka jingkhíh-phaloh ka bakhrau ka la míh ha ka dúriau, kat ba'n tyллеp ia kata ka liing da ki jingátphyllung; hinrei u la ioh-thíah.

25. Haba ki synran jong u te ki la iawan ha u, ki la iapynkhíh ia u, ki da ong, Kó Kynrád, tó pynim ia ngi: ba ngi sa iáp!

26. U la ong te ha ki, Balei ba phi long ki bashepting, ah phi ki barit jingngeit? Ynda kumta u la khie, u la khang ia ka ly-ér bad ia ka dúriau ruh; ka la long ka bajaijai éh ruh.

27. Ki briu ruh ki la kyn-dit, ki da ong, U bakumno une ba ki ly-ér ruh bad ka dúriau ki iakongúh ia u!

28. HABA u la wan sha shiliang te, sha ka rí Ki Gada, la iawan-tan ia u ar-ngút ki bashong-ksúid, kiba da míh-noh na ki maujingtep, ki bariunar-éh, katba ym don uba shlan ba'n leit-lait ha kata ka lynti.

29. Ha khymíh ruh, ki la iapyrta-noh, ki da ong, Mé don kam aiuh bad ngi, Kó Ísous U Khún U Blei? mé la wan hangne mynshiwa ka aiom ba'n pynkordit ia ngi?

30. Hinrei la don kham-jingngai na ki shí-kynhún báh ki sníang, ki baiabám-phlang.

31. Kita ki ksúid te ki la iakyrpád ia u, ki da ong, Lada mé beh-noh ia ngi, tó ai ia ngi ba'n leit ha kato ka shí-kynhún ki sníang.

32. U la ong ruh ha ki, Tó khie-leit. Haba ki la iamíh-

-noh te, ki la ialeit ha kata ka shí-kynhún ki sníang; ha khy-míh ruh, kata baroh shí-kynhún ki sníang, ki la iaphet-iáp arsut ia ka ríat sha ka dúriau, ki la iáp ruh ha ki úm.

33. Kita kiba iaáp ia ki te, ki la iaphet-noh; bad haba ki la iapoi ha kata ka shnong, ki la iathúh ia kiei-kiei-baroh, bad ia kiei-kiei-ruh shaphang jong kita ki bashong-ksúid ruh.

34. Ha khymíh ruh, la míh-noh kata ka shnong baroh ia ka ba'n shem ia U Ísous; haba ki la ioh-íh ia u te, ki la iadú-wai ba u'n leit-noh na ki phang jong ki.

IX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhíah ia u bapangiáp-shiliang.* 9. *U khot-noh ia U Mathaios na kaiing-khrong.* 10. *U bám jingbám lem bad Ki Nongkhrong bad ki bapop.* 14. *U dá ia ki synran jong u namar ba ki'miashahjingit.* 20. *U pynkhíah ia ka bapangmíh-snám.* 23. *U pynim pat na ka baiáp ka khún u rangbah.* 27. *U pynpeit ki khymat ar-ngút ki bamatlah.* 32. *U pynkhíah u briu u b'ym-nang-kren u bashong-ksúid.* 35. *U iaid kylleng ia ka ba'n ialap*

ka ktín U Blei, u sngou-isynei ruh ia ki paitbah.

1. HABA u la leit ha kata ka liing ruh, u la leit sha shiliang, u la poi ruh ha la ka shnong.

2. Ha khymíh ruh, ki la iawallam ha u ia u bapangiáp-shiliang, u bathíah ha ka jing-thíah ; te haba U Ísous u la ioh-íh ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang, Tó kyrmen, kó khún, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

3. Ha khymíh ruh, kiba na Ki Nongthoh ki la ong ha lade, Une u kren ka babein-Blei.

4. Te U Ísous ba u da tip ia ki jingmut jong ki, u la ong, Na ka balei ba phi iamut b'ymman ha ki dohnúd jong phi ?

5. naba kano ka bakham-jem, ba'n ong, La máp ia ki pop jong mé ; lane ba'n ong, Tó ieng, tó iaid ruh ?

6. Hinrei ba phi'n ioh-tip, ba U Khún u briu u don bor ha ka khynde u ba'n máp ia ki pop, (haba kumta u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang,) Tó ieng, tó ráh-noh ia la ka jing-thíah, tó khíe-leit ruh sha la iing.

7. Te haba u la ieng, u la leit sha la iing.

8. Haba ki paitbah ki la ioh-íh ruh *ia kata*, ki la iakyndit, ki la iaroh ruh ia U Blei, uba la ai ka bor kum kata ha ki briu.

9. HABA U Ísous u iaid-noh nangta, u la ioh-íh ia u briu ia uba la khot U Mathaios, haba u shong ha ka iing-khrong ; u ong te ha u, Tó búd ia nga. Te haba u la ieng, u la búd ia u.

10. KA la jía ruh, haba u shong-bám ha ka iing *uta*, ha khymíh te, bún kiba Ki Nongkhrong bad ki bapop, ki la iawan shong-shaníah lem bad U Ísous bad ki synran jong u ruh.

11. Haba Ki Pharisi ki la ioh-íh te, ki la iaong ha ki synran jong u, Balei ba U Nonghikai jong phi u iabám lem bad Ki Nongkhrong bad ki bapop ruh?

12. Haba U Ísous u la ioh-sngou te, u la ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u nongpynkhíah, hinrei ki bapang kein :

13. hinrei khíe-leit ma-phi te, hikai kaei kata, "Ia ka jing-isynei nga mon, b'ym te ia ka jingkinia : " naba nga'm shym

la wan ba'n khot ia ki bahok, hinrei ia ki bapop ia ka ba'n kylla-ka-bamut.

14. H'YNDÁ kumta ki la iawan ha u ki synran U Ioannis, ki da ong, Balei ba ngi, bad Ki Phariasi, ngi iashahjingit jindei, ki synran jong mé te ki'm iashahjingit shuh ?

15. U Iísous u la iathúh ha ki te, Ki nongon-kurim ki lah ba'n sngousíh, haba u dang sáh bad ki u nongleit-kurim ? Hinrei ki'n poi ki sngi, h'ynda yn shim-noh na ki ia u nongleit-kurim, ynda kumta ki'n sa iashahjingit :

16. ym don ruh uba súh syrdep ia ka jaínkúp barim da ka jaín thymmai ; naba kata ka jaín-syrdep hí ka pynkád na ka jong kata ka jaínkúp, ka pynlong ruh ia ka jingkád ka bakham-khrau :

17. l'ymne ki'm jiu iabúh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh barim ; l'ynda kumta, kita ki lywasníh ki pyddang, ka jau-noh ruh kata ka wain, kita ki lywasníh ruh ki jot-noh ; hinrei ki iabúh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh thymmai, ba ki'n bha baroh-ar.

18. HABA u dang ong ia

kine kiei-kiei-ruh ha ki, ha khy-míh, la wan u rangbah, u la mane-dem ruh ia u, u da ong, Ka khún jong nga katta ka la iáp ; hinrei tó da wan búh ka ktí jong mé ha ka, te ka'n sa im.

19. U Iísous te haba u la ieng, u la búd ruh ia u, bad ki synran jong u ruh.

20. HA khy-míh ruh, ka briu kaba la pangmíh-snám khadar snem, haba ka la wan hajan *jong u* na shadiin, ka la kytáh ia ka rymiang ka jaínkúp jong u ;

21. naba ka la ong ha lade, Lada nga'n shu ioh-kytáh, tang ia ka jaínkúp jong u, nga'n sa khíah.

22. Haba U Iísous u la phai te, bad u la ioh-íh ia ka, u la ong, Tó kyrmen, kó ka khún ; ka jingngeit jong pha ka la pynkhíah ia pha. Kata ka kynthei te ka la khíah náduh kata ka por.

23. HABA U Iísous ruh u la poi ha ka iing uta u rangbah, bad u la ioh-íh ia ki duhalia bad ia ki paitbah baiám-briu,

24. u la ong ha ki, Tó kynriah-noh ; naba ka khynnah ka'm shym la iáp, hinrei ka kum thíah. Ki te ki la rykhíe-bein ia u.

25. Hinrei haba la pynmíh-noh ia u paitbah, u la leit hapoh, bad u la shim ia ka ktí jong ka, te kata ka khynnah ka la ieng.

26. Ka jingbyná ia kata, ka la leit kylleng ha kata ka rí baroh.

27. HABA U Ísous u la leit-noh nangta, ki la iabúd ia u ar-ngút ki bamatlah, ki da kyrpád, ki da ong ruh, Tó isynei ia ngi, Kó Khún Da-bid!

28. Haba u la wan te hapoh iing, kita ki bamatlah ki la iawan ha u ; te U Ísous u la ong ha ki, Phi ngeit ba nga lah ba'n leh ia kane ? Ki la ong ha u, Haoid, Kó Trai.

29. H'ynda kumta u la ky-táh ia ki khymat jong ki, u da ong, Katba kum ka jingngeit jong phi ka'n long ia phi.

30. Ki khymat jong ki te la pynpeit; U Ísous te u la mahám ia ki, u da ong, Tó súmar ba u'n 'nu'm tip uno-uno-ruh.

31. Hinrei haba ki la ialeit-noh ki la iapynbyná ia u ha kata ka rí baroh.

32. HABA ki dang iamíh-noh ruh nangta, ha khymíh, ki la iawallam ha u, ia u briu

u b'ymnang-kren, u bashong-ksúid.

33. Haba u la beh-noh ia uta u ksúid te, uta u b'ymnang-kren u la kren; ki paitbah te ki la iakyndit, ki da ong, Mynno-mynno-ruh ym jiu pau kumne ha Israel!

34. Hinrei Ki Pharisi ki la iaong, U beh-noh ia ki ksúid da uba u rangbah ki ksúid.

35. U Ísous u la iaaid ruh kylleng sha ki nong-báh bad ki nong-rit baroh, u da hikai ha ki synagog jong ki, bad u da ialap ia ka jingiathúh-khána-babhá ka jong ka híma, bad u da pynkhíah de ia ka jingpang baroh, bad ia ka bájhía baroh ha ki briu.

36. Haba u la ioh-íh ia ki paitbah ruh, u la sngou-isynei namar jong ki, naba ki long ki ba-la-sakymá bad ki ba-la-saphred ruh, kum ki langbrot, ki b'ym don u nongsharai.

37. Ynda kumta u la ong ha ki synran jong u, Ka jingot ka babún shisha, hinrei ki nongtrei ki bakhyndiat:

38. namar-kata, tó kyrpád ia U Trai ka jingot, ba kumta u'n phah-noh-soit ia ki nongtrei sha ka jingot jong u.

X.—LYNNONG.

1. *U Khristos u phah-noh ia ki khadar ki apostolos jong u, u da ai bor ia ki ba'n kam ia ki kam-báh. 5. U ai húkum-skhem ruh ia ki, u da batai de ia ki. 16. U pyntyngen-lypá ia ki namar ki jingleh-bein. 40. U kular ruh ka jingkyrkú ia kiba pyddiang ia ki.*

1. HABA u la khot ha lade ia ki khadar-ngút ki synran jong u, u la ai bor ia ki halor ki mynsiim b'ymkhúid, kat ba'n beh-noh ia ki, bad ba'n pynkhíah ia ka jingpang baroh, bad ia ka jhía baroh.

2. Ki kyrteng jong kita ki khadar-ngút Ki Apostolos te, ki long kum kine; Uba shiwa, U Simon, ia uba la khot U Petros, bad U Andreas u para jong u; U Iakobos uba u khún U Sebedaios, bad U Ioannis u para jong u;

3. U Philippos, bad U Bartholomaios; U Thomas, bad U Mathaios, u nongkhrong; U Iakobos uba u khún U Alphaios, bad U Lebbaios, ia uba ki kyn-noh Thaddaios;

4. U Simon U Bashit-rhem, bad U Ioudas Iskariot, uba la díe-noh ia u ruh.

5. KINE ki khadar-ngút U Iísous u la phah-noh, bad u da húkum ia ki, u da ong, Wat leit ha ka lynti Ki Jentil, ha ka shnong ki kynja-Samaria ruh phi wat bysut.

6. Hinrei phi'n kham ialeit ha kita ki langbrot ki ba-la-jah-noh na ka iing Israel.

7. Haba phi da iaide ruh, phi'n ialap, da ong, Ka híma ki byneng ka la jan.

8. Tó pynkhíah ia ki bapang, tó pynkhúid ia ki bapangníang-thoh-líh, tó pynim-pat ia ki baiáp, tó beh-noh ia ki ksúid; phi la pyddiang ei, phi'n ai ei.

9. Wat iabúhlypá ia ka ksíer, l'ymne ia ka rúpa, l'ymne ia ka rynong, ha ki saipan jong phi;

10. l'ymne ia ka ierong ia ka lynti, l'ymne ia ar-tylli ki jingphong, l'ymne ia ki júti, l'ymne ia u diingdúh; naba ka dei ia u nongtrei ba'n ioh la ka bám.

11. Sha kaba kumno-kumno-ruh ka nong-báh lane ka nong-rit ba phi'n ioh-bysut, tó kylli uei ha kata uba don burom; te hangta phi'n iaishong, tadynda phi'n sa wan-noh.

12. Haba phi leit hapoh ka iing ruh, phi'n mon-bhá ia ka.

13. Lada kata ka iing ruh ka long ka babit shisha, ai ba ka jingsuk jong phi ka'n wan ha kata : hinrei lada ka'm long ka babit, ai ba ka jingsuk jong phi ka'n wan-phai-pat ha phi.

14. Lada uno-uno-ruh u'n 'nu'm pyddiang ia phi, l'ymne sngou ruh ia ki ktín jong phi, haba phi wan-noh na kata ka iing, lane na kata ka shnong, tó iakynthér-noh ia ka deumet na ki slajat jong phi.

15. Shisha nga ong ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia ka rí Sodom bad Gomorra ruh ha ka sngi bishár, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

16. HA khymíh, nga phah-noh ia phi kum ki lang-brot ha pyddeng ki suri ; namar-kata, phi'n ialong ki basían kum ki bysein, ki ba-jemnút ruh kum ki paro.

17. Hinrei tó iasúmar na ki briu, naba ki'n iaai-noh ia phi ha ki jingbishár, ki'n iasympat ruh ia phi ha ki synagog jong ki ;

18. yn ialam ruh ia phi ha khymat ki lyngskor bad ki siim, na ka bynta jong nga, ia ka ba'n iaphlá ha ki bad ha Ki Jentil.

19. Hinrei h'ynda ki iaai-noh ia phi, wat sngou-khuslai, kum-no, lane kaei ba phi'n kren : naba yn ai ha phi ha kata ka por, ia kaei ba phi'n kren.

20. Naba phi, phi'm long ki bakren, hinrei uba U Myn-siim U Kypá jong phi u bakren ha phi.

21. Uba u para te u'n ai-noh ia la u para ia ka ba'n iáp ; uba u kypá ruh ia la ki khún ; kiba ki khún ruh, ki'n ieng-ialeh bad ki-kymí-ki-kypá, ki'n iapyniáp ruh ia ki.

22. Phi'n long ruh ia kiba yn shún da ki briu baroh, na ka bynta ka kyrteng jong nga ; hinrei uta uba da iaineh ha b'ynda kut, uta kein u ba'n lait-im.

23. Haba ki iabeh-bein ia phi ha kawei ka shnong te, tó iaphet sha kawei-pat ; naba shisha nga ong ha phi, Ba phi'n 'nym put la pyndep ia ki shnong Ki Israel, tadynda u'n sa wan uba U Khún u briu.

24. U synran u'm long halor u nonghikai, l'ymne u shakri halor u kynrád jong u.

25. La bíang ia u synran ba u'n long kum u nonghikai jong u, ia u shakri ruh kum u kyn-

rád jong u. Lada ki la iakhot ia uba u trai iing U Beelsebul, ka bakatno tam *ba k'in iakhot-sín* ia kita kiba ha iing jong u?

26. Namar-kata, tó wat shepting ia ki; naba ym don kaei-kaei-ruh ba-la-tap, ia kaba yn'nym pynpau; bad ba-la-búh-ríh, ia kaba yn'nym pyntip.

27. Ia kaba nga ong ha phi ha ka badúm, tó iathúh ha ka bashai: ia kaba phi ioh-sngou da ka shkor ruh, tó phi'n ia-lap nalog iing.

28. Tó wat shepting te na kita kiba pyniáp ia ka met, ki b'ym lah ba'n pyniáp ruh ia ka mynsiim; hinrei phi'n kham shepting ia uta uba lah ba'n pynjot ia ka mynsiim bad ia ka met ha dújok.

29. Ki'm jiu díe ar paisa ia ki ar-tylli ki sim iing? wad kawei pleng na ki, ka'm háp ha ka khyndeuh khlem U Kypá jong phi.

30. Wad ia u niúh-khlíh jong phi baroh ruh la nieu.

31. Namar-kata, tó wat shepting; phi long kham-kor ia ki shibún ki sim iing.

32. Uno-uno-baroh te uba u'n phlá ia nga ha khymat ki briu, nga ruh nga'n phlá ia u ha

khymat U Kypá jong nga uba ha byneng.

33. Hinrei uno-uno-ruh uba u'n len ia nga ha khymat ki briu, nga ruh nga'n len ia u ha khymat U Kypá jong nga uba ha byneng.

34. Wat mut ba nga la wan ba'n búh ka jingsuk ha ka pyrthei, nga'm shym la wan ba'n búh ka jingsuk, hinrei ka wait.

35. Naba nga la wan ba u briu u'n ialeh bad la u kypá, ka khún ruh bad la ka kymí; ka pyrsah-kurim ruh bad la ka syngken-kurim.

36. Ki ba'n shún ia u briu ruh, kiba ha iing jong u.

37. Uta uba íeit ia u kypá lane ka kymí nalog jong nga, ym dei ia u ba'n ioh ia nga; uta uba íeit ia u khún lane ia ka khún ruh nalog jong nga, ym dei ia u ba'n ioh ia nga.

38. Uta u b'ym shim ruh ia ka diingphyná jong u, bad búd nadiin jong nga, ym dei ia u ba'n ioh ia nga.

39. Uta uba shem ia la ka jingim, u'n jah-noh ia ka; uta uba jah-noh ruh ia la ka jingim na ka bynta jong nga, u'n shem ia ka.

40. UTA uba pyddiang ia phi, u pyddiang ia nga; uta uba pyddiang ruh ia nga, u pyddiang ia uta uba la phah ia nga.

41. Uta uba pyddiang ia U Nongiathúhlypá, ha ka kyr-teng U Nongiathúhlypá, u'n ioh-pyddiang ia ka nong U Nongiathúhlypá: uta uba pyddiang ruh ia u riu-hok, ha ka kyr-teng u riu-hok, u'n ioh-pyddiang ia ka nong u riu-hok.

42. Lada uno-uno-ruh u'n ai ba'n díh, tang shí khuri *ka úm* khréat, ia uwei na kine ki barit, ha ka kyr-teng u synran, shisha nga ong ha phi, U'n 'nu'm dúh shuh la ka nong.

XI.—LYNNONG.

1. *U Ioannis u phah ia la ki synran ha U Khristos.* 7. *Ka jingphlá U Khristos shaphang U Ioannis.* 16. *Ka jingtharai ki briu shaphang U Ioannis bad U Khristos.* 20. *U Khristos u mahám, u pynrem ruh ia ka jingb'ymngúh bad ia ka jingb'ymkylla-ka-bamut ki jong Ka Khorasin, bad Ka Bithsaida, bad Kapernaum de.* 25. *U da iaroh ia ka jingstád U Kypá jong u, namar ba u la íh-bit ba'n pynpau ia ka jingiathúhkhána-babhá ia ki barit-lúi-lúi.* 28. *U khot ha lade ia ki basngou ka jingkit ki pop jong ki.*

1. KA la jáa, haba U Ísous u la wai-noh ia kaba u da húkum ia ki khadar-ngút ki synran jong u, ba u la leit-noh nangta ia ka ba'n hikaj bad ba'n ialap ha ki shnong jong ki.

2. HABA U Ioannis ruh u la ioh-sngou ha ka byndí, shaphang ki jingleh U Khristos, haba u la phah ar-ngút ki synran jong u,

3. u la kylli ha u, Mé long uta uba sa wan, ne ngi'n iaáp ia uwei-pat ?

4. U Ísous te u da iathúh u la ong ha ki, Tó khíe-leit iathúh ha U Ioannis ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-sngou, ba phi ioh-íh ruh :

5. ki bamatlah ki peit-pat, ki badykoh ruh ki iaíd, ba pynkhúid ia ki bapangníang-thoh-líh, ki bakyllút ruh ki ioh-sngou ; ba pynim-pat ia ki nongiáp, ba ialap ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ha ki badduk ruh :

6. suk ruh ma-u, u ba'n 'nu'm thut ha nga.

7. H'YNDÁ ki la leit-noh te, U Ísous u la sydang ba'n ong ha kita ki paitbah shaphang U Ioannis, Phi la leit sha ka rí-khlau ba'n jingoh

aiuh? ia u phlang ba-la-pyn-khíh da ka ly-ér?

8. Hinrei phi la leit ba'n ioh-íh aiuh? ia u briu ba-la-kúp ki jain baní? ha khymíh, kita ki bakúp ki *jain* baní ki long ha ki iing siim.

9. Hinrei phi la míh-noh ba'n ioh-íh aiuh? ia U Nongiathúhlypá? shisha, nga ong ha phi, ia u bakham-tam ruh ia U Nongiathúhlypá,

10. Naba une long uta uba shaphang jong u ba la thoh, "Ha khymíh, nga phah ia u "nongleit jong nga ha shiwa "ka khymat jong mé, u ba'n "khreh ia ka lynti jong mé ha "shiwa jong mé."

11. Shisha nga ong ha phi, Ha kiba la khá na ki kynthei, ym don uba la míh u bakham-khrau ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma; hinrei uta u bakham-rit ha ka híma ki byneng u long u bakham-khrau ia u.

12. Hinrei náduh ki sngi U Ioannis uba U Nongpynbaptisma háduh mynta, ba iakyníh ia ka híma ka byneng, ki ba iakyníh ruh ki shim ia ka da ka bor.

13. Naba Ki Nongiathúh-

lypá baroh bad Ka Húcum, ki la iathúhlypá háduh U Ioannis.

14. Te, lada phi mon ba'n pyddiang ruh, uta uba U Ilías uba da sa wan.

15. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou!

16. HINREI nga'n tharai kum kino ia kane ka pateng-bynriu? Ki long kum ki khynnah ki baiashong ha ka ieu, ki baiakhot ruh ia ki lok jong ki,

17 ki da ong, Ngí la put jingput ha phi, te phi'm shym la shád; ngí la riuai-sngou-isynei ha phi, te phi'm shym la sngousíh.

18 Naba U Ioannis u la wan u'm da bám u'm da díh; ki ong ruh, Uba shong-ksúid ia u.

19 Uba U Khún u briu u la wan, u da bám u da díh ruh; ki ong ruh, Ha khymíh, u briu u babám-lalot, bad u baiaidíh-kiád, bad u lok ki nongkhrong bad ki bapop. Hinrei ka jingstád ka la ksan na ki khún jong ka.

20. H'YNDÁ kumta u la sydang ba'n mahám ia kita ki shnung, ha kiba la long kham-

-bún ki kam-báh jong u, naba ki'm shym la kylla-ka-bamut.

21 Kordit ia pha, Khorasin! kordit ia pha, Bithsaida! naba lada kita ki kam-báh ia kiba la leh ha phi, la leh ia ki ha Ka Tyros bad Ka Sidon, ki da la kylla-ka-bamut la mynslem da ka jain-khain bad da ka dypei.

22 Hinrei nga ong ruh ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia Ka Tyros bad Ka Sidon, ha ka sngi bishár, ia kaba ia phi.

23. Ia pha, Kapernaum ruh, ia kaba la pynkyntiu háduh ka byneng, yn pynhíer kein háduh ka dújok: naba lada la leh ha Ki Sodom ia kita ki kam-báh ia kiba la leh ha pha, ki la sáh háduh mynta.

24 Hinrei nga ong ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia ka rí Ki Sodom, ha ka sngi bishár, ia kaba ia pha.

25. MYNKATA U Ísous u da iathúh u la ong, Nga ngúh ia mé, Kó Kypá, U Trai ka byneng bad ka khyndeus, ba mé la búh-ríh ia kine kiei-kiei-ruh, na ki bastád bad ki basían, ba mé la pyníh ruh ia ki ha ki khúnlung:

26. shisha, Kó Kypá, naba

kumta ka la long ka baíh-bit ha khyrnat jong mé.

27. Kiei-kiei-baroh la ai ha nga na U Kypá jong nga; ym don ruh uba íhthúh ia uba U Khún, tang uba U Kypá; lymne uba íhthúh ia uba U Kypá, tang uba U Khún, bad uta ha uba uta U Khún u mon ba'n pyníh ia u.

28. Tó wan te ha nga, phi baroh ki bathait bad bakhía ka jingkit, nga'n pynjem ruh ia phi.

29. Tó shim ia ka lyngkor jong nga ha phi, tó hikai ruh na nga; naba nga u balúi-lúi, u barit ruh ha ka dohnúd; phi'n shem ka 'bajahthait ruh ha ki mynsiim jong phi.

30. Naba ka lyngkor jong nga ka bajem, bad ka jingkit jong nga ka long ka basting.

XII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u sneng ia ka jing-leh-matlah Ki Pharisi shaphang pynkhein ia ka sabbaton; 3. da Ki Jingthoh; 11. da ka nía; 13. da ka kam-báh ruh. 14. Da kaba u leh u pynshisha ia ka ktín U Isaias U Nongiathúh-lypá shaphang ia u. 22. U pynkhíah ia u bashong-ksúid, bama-tlah, b'ymnang-kren ruh. 31.*

Ka jingken-bein ia U Mynsiim Bakhúid yn 'nym máplano-lano-ruh. 36. Ba yn bishár ia ki ktín thala baroh ha ka sngi bishár. 38. U sneng ia ki b'ym-ngeit, kiba wád ka dak. 43. Shaphang mynsiim b'ymkhúid haba u míh-noh na u briu. 46. U pyníh ruh uno u para jong u, kano ka para jong u, bad kano ka kymí jong u de.

1. MYNKATA U Ísous u la leit-lyngba ha ka sngi-sabbaton ia ki lyngkha-keu; ki synran jong u ruh ki la thyngan, ki la iasydang ruh ba'n kheit ia ki soh-keu, ba'n bám ruh.

2. Hinrei haba Ki Pharisi ki la ioh-ih, ki la ong ha u, Ha khymíh, ki synran jong mé ki leh ia kaba b'ym bit ba'n leh ha ka sngi-sabbaton.

3. U la ong te ha ki, Phi'm jiu la púle, kaei ba U Dabid u la leh, mynba u la thyngan, bad kita kiba bad u ruh?

4. kumno ba u la leit ha-poh ka iing U Blei, ba u la bám ruh ia kita ki pú pyníh, ia kiba b'ym bit ia u ba'n bám, l'ymne ia kita kiba bad u, tang ia kiba ki lyngdoh hí?

5. lane phi'm jiu púle ha Ka Húkum, ba ki lyngdoh ha ka iing-U-Blei ha ki sngi-sab-

baton, ki leh-bein ia ka sab-baton khlem-pop ruh?

6. Hinrei nga ong ha phi, ba u bakham-khrau ia ka iing-U-Blei u don hangne.

7. Hinrei lada phi la lah tip kaei kane, "Ia ka jingisynei "nga mon, te b'ym ia ka jingkinia," phi'n 'nym dala pynrem ia kita ki bakhlem-pop.

8. Naba uba U Khún u briu u long U Trai ka sabbaton.

9. HABA u la leit-noh nangta, u la leit ha ka synag-gog jong ki.

10. Ha khymíh ruh, la don u briu u badon ka ktí ka barit-shiliang. Ki la iakylli te ia u, ki da ong, La ka bit ne ém ba'n pynkhíah ha ki sngi-sabbaton? ba ki'n iakem-dau ia u.

11. U la ong te ha ki, Uei u briu u'n long na phi, uba don kawei ka langbrot; lada kata ka háp ruh ha ka thliu ha ka sngi-sabbaton, uba u'n 'nu'm shim bad ráh ia ka?

12. u briu te u long u ba-katño bhá-tam ia ka langbrot? Kumta ka bit ba'n leh-bhá ha ki sngi-sabbaton.

13. Haba kumta u la ong

ha uta u briu, Tó ráh ia la ka ktí. U la ráh te ia ka ; te la pynlong-bhá-pat ia ka, kum kata kawei-pat.

14. HABA kita Ki Pharisí ki la leit-noh ruh, ki la iasylla ia u, kumno ba ki'n ia-pyniáp-noh ia u.

15. Hinrei U Ísous haba u la tip, u la leit-noh nangta ; te ki paitbah babún ki la iabúd ia u, bad u la pynkhíah ia ki baroh ;

16. te u la mahám ia ki ba ki'n 'nym iapynpau ia u :

17. kumta ba la pyndep ia kata ba-la-ong da U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

18. "Ha khymíh, u shakri "jong nga, ia uba nga la jíd, "u baíeit jong nga, ha uba "sngoubhá ka mynsiim jong "nga : nga'n búh ia U Myn- "süm jong nga ha u, bad u'n "pynbyná ia ka jingbishár ha "Ki Jentil :

19. "u'n 'nu'm ialeh, l'ym- "ne pyrta ; l'ymne uei-uei-ruh "u'n 'nu'm sngou ia ka ktín "jong u ha ki lynti :

20. "u'n 'nu'm pynkhein "ia u phlang u ba-la-mong, "bad u'n 'nu'm pynlip ia ka "saihon ka basáh-tydem, tada

"u'n pynphríang ia ka jingbi- "shár ia ka ba'n jop:

21. "te ha ka kyrteng jong "u Ki Jentil ki'n iakyrmen."

22. H'YNDÁ kumta la wallam ha u ia u bashong-ksúid u bamatlah bad u b'ymnang-kren ; bad u la pynkhíah ia u, katba uta u bamatlah bad u b'ymnang-kren, u la ioh-íh bad u la kren ruh.

23. Te kita ki paitbah baroh ki la iasngou-kyndit-éh, bad ki la iaong, Une u'm long u khún U Dabid ?

24. Hinrei haba kita Ki Pharisí ki la ioh-sngou, ki la iaong, Une *u briu* u'm beh-noh ia ki ksúid, l'ymda da U Beelsebul U Rangbah ki ksúid.

25. Hinrei haba U Ísous u la tip ia ki jingmut jong ki, u la ong ha ki, Ka híma baroh kaba ialeh-makynti paralok, ka'u jot ; ka shnong ruh ne ka iing baroh kaba ialeh-makynti paralok, ka'm lah neh.

26. Lada U Soitan ruh, u shop-noh ia U Soitan, u ialeh hí ia lade ; kumta ka'n neh kumno ka híma jong u ?

27. Lada nga ruh, nga beh-noh ía ki ksúid da U Beelsebul, dano ba ki khún jong phi

ki beh-noh *ia ki*? Namar-kata, ki'n long ki nongbishár jong phi.

28. Hinrei lada nga beh-noh *ia ki* ksúid da U Mynsiim U Blei, kumta ka híma U Blei ka la wan-shisynndon ha phi.

29. Lane, kumno uno-uno-ruh u lah ba'n leit hapoh ka iing u bakhlain, ba u'n ioh-kúrup ruh *ia kiei-kiei-ruh* ki jong u, l'ynda u khúm shiwa *ia u bakhlain*? h'ynda kumta te u'n sa kúrup *ia ka iing* jong u.

30. U b'ym long bad nga, u ialeh *ia nga*; bad u b'ym ialum bad nga, u pynsahphred.

31. NAMAR-KATA, nga ong ha phi, Ba yn máp *ia ki* briu *ia ka* pop baroh bad *ia ka* bakren-bein-Blei; tang *ia ka* bakren-bein *ia U Mynsiim Bakhuid*, yn 'nym máp shuh *ia ki* briu.

32. Uno-uno-ruh uba kren-bein *ia uba U Khún u* briu te, *ia u lah yn máp*: hinrei uno-uno-ruh uba kren-bein *ia U Mynsiim Bakhuid*, *ia u yn* 'nym máp, l'ymne ha kane ka pyrthei, l'ymne ha kata ka ba'n sa wan.

33. Lane phi'n tharai babhá

ia ka diing, bad *ia u* soh jong ka ruh; lane phi'n tharai bapni u *ia ka* diing, bad *ia u* soh jong ka ruh; naba *ia ka* diing ba yn íhthúh na u soh jong ka.

34. Ah phi ki khún-ki-ksiu ki bysein! Phi ki b'ymman, kumno ba phi lah ba'n kren ka babhá? naba na ka badap-tam-éh ka dohnúd ba ka kren ka shintur.

35. U briu u babhá u sei-noh *ia kiei-kiei-ruh* ki babhá, na ka jingkynsheu ka babhá ka dohnúd jong u; u briu u b'ymman ruh u sei-noh *ia kiei-kiei-ruh* ki b'ymman, na ka jingkynsheu ka b'ymman.

36. HINREI nga ong ha phi, Ba *ia ka* ktín thala baroh, *ia kaba ki* briu ki'n kren, ki'n iakhein shaphang kata ha ka sngi bishár.

37. Naba na ki ktín jong mé yn pynksan *ia mé*, bad na ki ktín jong mé yn pynrem *ia mé*.

38. H'YNDÁ kumta, ki-ba na Ki Nongthoh bad na Ki Pharisi ki la iathúh, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi kwah ba'n ioh-íh ka dak na mé.

39. U da iathúh u la ong te ha ki, Ka pateng-bynriu b'ymman bad baklim ka iai-

wád ka dak ; hinrei yn 'nym ai ia ka dak ha ka ; l'ymda kata ka dak U Ionas uba U Nongia-thúhlpá.

40. Naba kumba U Ionas u la shong lai sngi lai m'iet ruh ha ka kypoh u dohkhá-khrau, kumta ruh uba U Khún u briu u'n shong lai sngi lai m'iet ruh ha ka kypoh ka khynde.

41. Ki nong Ninebe ki'n iaieng lem bad kane ka pateng-bynriu ha ka jingbishár, bad ki'n iapynrem ia ka ; naba ki la iakylla-ka-bamut da ka jingialap U Ionas ; ha khymíh ruh, hangne í bakham-khrau ia U Ionas.

42. Ka Siim na shathi ka'n iamíh lem bad kane ka pateng-bynriu ha ka jingbishár, bad ka'n pynrem ia ka ; naba ka la wan na sha ki bakut ka pyrthei, ba'n ioh-sngou ia ka jingstád U Solomon ; ha khymíh ruh, hangne í bakham-khrau ia U Solomon.

43. HABA u mynsiim b'ymkhúid te u la míh-noh na u briu, u la leit-iaid lyngba ia ki jaka ryngkhiang, ba u da wád ia ka jaka shong-thait, u'm shem ruh.

44. Ynda kumta u ong,

Nga'n leit-phai-pat sha la iing, na kaba nga la wan-noh ; te haba u la wan-pat, u shem ia *ka iing* ba-la-suda, ia ka ba-la-sár, bad ia ka ba-la-búh-beit ki jingbúh.

45. H'ynda kumta u leit-noh, u shim lem bad u hinieu ki mynsiim kiwei-pat ki bakham-b'ymman ia lade, ki da leit hapoh, bad ki shong hangta ; ka bakhadduh te ia uta u briu, ka'n long kham-sniu ia ka banyngkong. Kumta ka'n long ruh ia kane ka pateng-bynriu b'ymman.

46. HABA u dang kren ha kita ki paitbah, ha khymíh, ka kymí jong u bad ki hynmen-hynbeu jong u ruh, ki iaieng shabár, ba ki iakwah ba'n iakren bad u.

47. Uwei u la ong te ha u, Ha khymíh, ka kymí jong mé, bad ki hynmen-hynbeu jong mé ruh ki iaieng shabár, ba ki iakwah ba'n iakren bad mé.

48. U da iathúh te u la ong ha uta uba la iathúh ha u, Kano kaba long ka kymí jong nga ? bad kino kiba long ki hynmen-hynbeu jong nga ?

49. Haba u la kynér ruh ia ka ktí jong u sha ki synran

jong u, u la ong, Ha khymíh, ka kymí jong nga, bad ki hynmen-hynbeu jong nga ruh!

50. naba uno-uno-ruh uba u'n leh ia ka bamon U Kypá jong nga uba ha byneng, uta kein u long u para jong nga, bad ka para, bad ka kymí de.

XIII.—LYNNONG.

1. *Ka jinghren-pharshi shaphang u nongbet bad ki symbai.* 10. *Ki synran U Khristos ki la iawan-kylli ia u, na ka balei ba u kren ha ki jinghren-pharshi ha ki, u iathúh-pynpau te ia kata.* 18. *U pynpau ruh ia ka jinghren-pharshi.* 14. *Ka jinghren-pharshi shaphang ki niút;* 31. *shaphang u symbai tyrso ruh;* 33. *shaphang u thiat ruh.* 36. *U pynpau ha ki synran ia ka jinghren-pharshi ki niút ka lyngkhá.* 44. *Ka jinghren-pharshi shaphang ka jingkynsheu ba-la-búh-ríh;* 45. *shaphang ki mau-lyngna bakordor;* 47. *shaphang ka jár ruh ba-la-bred ha ka dúriau.* 43. *Kumno ka long batharai-bein ia U Ísous da kiba na ka rí jong u hí.*

1. HA kata kajuh ka sngi ruh, U Ísous haba u la leit-noh na ka iing, u la shong harúd ka dúriau.

2. Ki paitbah babún ruh ki la iawan-lang ha u, katba u la leit ba'n shong halor kata ka liing; uta u paitbah baroh te u dang ieng harúd dúriau.

3 U la kren ha ki bún kiei-kiei-ruh ha ki pharshi, u da ong, Ha khymíh, u nongbet u la leit-noh ba'n bet.

4. Haba u dang bet te, khyndiat ka la háp harúd lynti, bad ki sim ki la wan, bad ki la bám ia ki.

5. Kiwei-pat de ki la háp halor ki jaka-mau sha kaba b'ym don bún khyndeudeu; kumne-kumne-ruh ki la míh, naba ka'm long jilliu ka khyndeudeu;

6. haba ka la ieng ka sngi te, ki la shit-tyrkhong-éh; bad naba ki'm don thied ki la iáp-rynkhiang.

7. Kiwei-pat te ki la háp ha pyddeng ki diing-shíah; te ki la míh kita ki diing-shíah, bad ki la iakyjap ia ki.

8. Kiwei-pat te ki la háp ha ka khyndeudeu ka babhá, bad ki la sei soh, kiba man shispah, kiba man hinriupheu ruh, kiba man laipheu ruh.

9. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou!

10. HABA kita ki syn-

ran te ki la iawan ha u, ki la iaong ha u, Balei ba mé kren ha ki ha ki pharshi?

11. U da iathúh te u la ong ha ki, Naba la ai ha phi ba'n tip ia ki maian ka híma ki byneng, hinrei ym shym la ai ha ki.

12. Naba uno-uno-ruh uba don, ha u yn ai, u'n ioh ka badap-tam ruh; te uno-uno-ruh u b'ym don, wad ia kata kaba u don yn shim-noh na u.

13. Namar-kata, ba nga kren ha ki ha ki pharshi; naba haba ki ioh-íh, ki'm ioh-íh; bad haba ki ioh-sngou, ki'm ioh-sngou, l'ymne ki'm sngouthúh.

14. Kumta la pyndep-pat ruh ha ki ia kata ka jingia-thúhlypá U Isaias, kaba ong, "Haba sngou phi ioh-sngou, te "phi'm sngouthúh shuh; bad "da ka ba-ioh-íh phi'n ioh-íh, "te phi'n 'nym íh-shemphang "shuh.

15. "Naba ka dohnúd kine "ki briu ka la ryben, bad ki la "sngou khía da la ki shkor, bad "ki la khapbrip ia ki khymat "jong ki; ba ioh ki'n ioh-íh "da la ki khymat, bad ba ki'n "ioh-sngou da la ki shkor, bad

"ba ki'n ioh-sngouthúh da la "ka dohnúd, bad ba ki'n ioh- "kylla, bad ba nga'n ioh-pyn- "khíah ia ki ruh."

16. Hinrei suk ki khymat jong phi, ba ki ioh-íh; ki shkor jong phi ruh, ba ki ioh-sngou!

17. Naba shisha nga ong ha phi, ba bún Ki Nongiathúhlypá bad ki riu-hok, ki la kwah ba'n ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ba phi ioh-íh, te ki'm shym la ioh-íh; bad ba'n ioh-sngou ia kiei-kiei-ruh ba phi ioh-sngou, te ki'm shym la ioh-sngou.

18. NAMAR-KATA, phi'n sngou ia ka pharshi jong u nongbet.

19. Uno-uno-baroh haba u ioh-sngou ia ka ktín ka híma, b'ym khan ruh, u b'ymman u wan, bad u rong-noh ia kata ia ka ba-la-bet ha ka dohnúd jong u. Une u long uta ia u ba-la-bet harúd lynti.

20. Uta ia u ba-la-bet halor ki jaka-mau te, u long uta uba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad uba pyddiang kumne-kumne-ruh ia ka da ka bakymen;

21. hinrei u b'ym don u thíed ha lade, u long te tang shibit; naba haba jía ka bajin-jar, ne ka baleh-bein namar

kata ka ktín, kumne-kumne-ruh u thut.

22. Uta ia u ba-la-bet ha pyddeng kita ki diing-shíah te, long uta uba ioh-sngou ia kata ka ktín; hinrei ka jingklusai kane ka pyrthei, bad ka jing-pynshoi ka spah, ki iakyjap ia kata ka ktín, te ka'm sei soh shuh.

23. Hinrei uta ia u ba-la-bet ha ka khyndeu ka babhá te, long uta uba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad uba da khan ia ka; uba sei soh ruh, bad ba pynmíh ruh, uba man shispah, uba man hinriupheu ruh, bad uba man laipheu ruh.

24. IA kawei-pat ka pharshi u la búh ha khymat jong ki, u da ong, Yn tharai ia ka híma ki byneng kum u briu uba la bet ia ki symbai babhá ha ka lyngkhá jong u:

25. haba ki dang ioh-thíah ki briu te, u la wan u bashún ia u, u la bet ruh ia ki niút ha pyddeng u keu, te u la leit-wan-noh.

26. Hinrei mynba u la míh uta u keu, bad ba u la sei soh, mynkata ki la pau kita ki niút ruh.

27. Haba ki la iawan kein

ki shakri jong uba u trai-iing, ki la iaong ha u, Kó kynrád, me'm shym la bet symbai babhá ha ka lyngkhá jong me? nangno te ka la ioh ia ki niút?

28. U la iathúh te ha ki, U briu u bashún u la leh ia kata. Ki shakri te ki la iakylli ia u, Mé mon te ba ngi'n ialeit thiú-noh ia ki?

29. Te u la ong, E'm; ba ioh haba phi thiú-noh ia ki niút, phi rat lem bad ki ia u keu ruh.

30. I'eh ba baroh-ar ki'n ianih-lem tadynda ka aiom-ot; te ha kata ka aiom ka jingot nga'n ong ha ki baot, Tó ialum shiwa ia ki niút, tó teh song ruh ia ki ia ka ba'n thang ia ki; hinrei ia u keu phi'n ialum ha ka thíar jong nga.

31. IA kawei-pat ka pharshi u la búh ha khymat jong ki, u da ong, Ka híma ki byneng ka long kum u symbai tyrso, ia uba haba u briu u la shim, u la bet ha ka lyngkhá jong u;

32. uba long kham-rit shisha ia ki symbai baroh; hinrei h'ynda u la míh, u long kham-khrau ia ki jhur, bad u long diing, katba ki sim byneng ki

wan, bad ki shong-tyngen ha ki tynat jong u.

33. U LA kren ia kawei-pat ka pharshi ha ki, Ka híma ki byneng ka long kum u thiat, ia uba haba la shim ka kynthei, ka la byttep ha ki lai pyrhá u pureu, tadynda ka la síp baroh.

34. KITA kiei-kiei-ba-roh U Ísous u la kren ha kita ki paitbah ha ki pharshi; bad khlem ka pharshi u'm shym la kren ha ki;

35. kumta ba la pyndep ia kata ba-la-ong da uba U Nong-iathúhlypá, u da ong, "Nga'n ang ia ka shintur jong nga ha ki pharshi; nga'n pyn-byná ia kiei-kiei-ruh ba-la-buh-ríh na myndanglong ka pyrthei."

36. H'YNDÁ kumta haba U Ísous u la phah-noh ia ki paitbah, u la leit sha ka iing; ki synran jong u te ki la wan ha u, ki da ong, Tó batai ia ngi ia kata ka pharshi ki niút ka lyngkhá.

37. U da iathúh u la ong ruh ha ki, Uta uba bet ia u symbai babhá, u long uba U Khún u briu.

38. Kata ka lyngkhá ruh, ka long ka pyrthei; kita ki sym-

bai babhá ruh, ki long ki khún ka híma; hinrei kita ki niút, ki long ki khún U B'ymman.

39. Uta u bashún uba la bet ruh ia ki, u long U Soitan; kata ka aiom-ot ruh, ka long ka bawai-noh ka pyrthei; kita ki baot ruh, ki long ki angelos.

40. Namar-kata, kumba ialum ia kita ki niút, bad ba thang ia ki ha ka ding; kumta kein ka'n long ha ka bawai-noh kane ka pyrthei.

41. Uba U Khún u briu u'n phah-noh ia ki angelos jong u, bad ki'n ialum na ka híma jong u ia kiei-kiei-baroh ki bapynthut, bad ia kita ki baleh basniu;

42. bad ki'n bred ia ki ha ka lawár ka ding; hangta kein yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

43. H'YNDÁ kumta ki bahok ki'n iatyngshain-noh kum ka sngi, ha ka híma U Kypá jong ki. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou.

44. PAT, ka híma ki byneng ka long kum ka jing-kynsheu ia kaba la búh-ríh ha ka lyngkhá; ia kaba haba u briu u la shem, u la búh-ríh,

te na kaba u kymen, u leit-noh, bad u díe-noh ia kiei-kiei-baroh katba u don, bad u thied ia kata ka lyngkhá.

45. PAT, ka h́ima ki byneng ka long kum u nong-khai-í u bawád ia ki mau-lyngna bakordor ;

46 uba haba u da shem ia uwei u mau-lyngna u bakordor, u la leit díe-noh ia kiei-kiei-baroh katba u don, bad u la thied ia uta.

47. PAT, ka h́ima ki byneng ka long kum ka jár, ia kaba la bred ha ka dúriau, bad kaba la ialum ia *kiba* na ki jait baroh ;

48. ia kaba, haba ka la dap, ki iaring sha ryngkeu ; te haba ki la iashong ki la ialum ia ki babhá ha ki jingdíang, ia ki b́ymman te ki la iabred-noh.

49. Kumta ka'n long ha ka bawai-noh ka pyrthei ; ki angelos ki'n iamíh-noh, bad ki'n pyniakhlád-noh ia ki b́ymman na pyddeng ki bahok ;

50. bad ki'n bred ia ki ha ka lawár ka ding : hangta kein yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

51. U Iísous u la ong ha

ki, Phi la sngouthúh ia kita kiei-kiei-baroh ? Ki la ong ha u, Haoid, Kynrád.

52. U la ong te ha ki, Namar-kata, u nongthoh baroh uba la ioh-hikai ha ka h́ima ki byneng, u long kum u briu uba u trai-iing, uba sei-noh na ka jingkynsheu jong u ia kiei-kiei-ruh ki bathymmai bad barim.

53. KA la j́ía, haba U Iísous u la wai-noh ia kine ki pharshi, ba u la leit-noh nangta.

54. Haba u la wan te ha la ka rí, u la hikai ia ki ha ka synagog jong ki, kat ba'n pynkyndit-thred ia ki, bad ba'n ong ruh, Nangno une u la ioh kane ka jingstád, bad *kine* ki kam-báh ?

55. une u'm long u khún uta u misteri ? ym khot Ka Mari ia ka kymí jong u ? U Iakobos, bad U Iosis, bad U Simon, bad U Ioudas ruh, ia ki para jong u ?

56. ki para-kynthei jong u de, ki'm don baroh bad ngi ? naba kumta te, nangno une u la ioh kita kiei-kiei-baroh ?

57. Ki la thut ruh ha u. U Iísous te u la ong ha ki, U

Nongiathúhlypá u'm long khlem-burom, tang ha la ka rí, bad ha la iing ruh.

58. U'm shym la leh shibún ki kam-báh hangta, namar ka jingb'yymngeit jong ki.

XIV.—LYNNONG.

1. *Ka jingtharai U Irodis shaphang U Khristos.* 3. *Na ka balei ba la byndí bad ba la khrai-khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma.*

13. *U Ísous u leit-noh sha ka rí-khlau weibriu.* 15. *Hangta u khawai ia ki san hajar ki briu da ki san-tylli ki kypú, bad da ki ar-tylli ki dohkhá.* 22. *U da iaid shalor ka dúriau sha ki synran jong u.* 34. *Haba u la lait-shiliang sha ka rí Gennesaret, u pynkhíah ia ki bapang.*

1. MYNKATA U Irodis uba U Tetrarkh u la ioh-sngou ia ka jingbyná shaphang U Ísous;

2. u la ong te ha ki shakri jong u, Uta uba U Ioannis U Nongpynbaptisma; la pynmíh-pat ia u na ki nongiáp; namar-kata kein ki bor-báh ki iatrei da u.

3. NABA U Irodis haba u la lah kem ia U Ioannis, u la lah khúm ia u, bad u la lah

búh ruh ia u ha ka byndí, na ka bynta Ka Irodias ka tyngá U Philippos, u para jong u.

4. Naba U Ioannis u la ong ha u, B'ym bit ia mé ba'n ioh ia ka.

5. Haba u mon te ba'n pyniáp ia u, u la shepting ia u paitbah, naba ki jiu nieu ia u kum U Nongiathúhlypá.

6. Haba la dei te ba ki iakhein ka sngi-khá ia U Irodis, ka khún Ka Irodias ka la shád ha khymat jong ki, ka la pynsngoubhá ruh ia U Irodis.

7. Na kata u la kular, u la smai ruh ba'n ai ha ka, kat kaba ka'n pán.

8. Ka ruh, haba la súh-búit ka kymí jong ka, ka la ong, Tó ai ha nga hangne ia ka khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma ha ka plíang.

9. U siim te u la sngousíh; hinrei na ka bynta kita ki jingsmai, bad kita ki baiashong-bám bad u, u la húkum ba'n ai ha ka.

10. Haba u la phah te, u la khrai-khlíh ia U Ioannis ha kata ka byndí.

11. La wallam ruh ia ka

khíh jong u ha ka plíang, la ai ruh ha kata ka khynnah; bad ka la leit-lam *ia ka* ha ka kymí jong ka.

12. Haba ki la iawan te ki synran jong u, ki la iaráh-noh *ia ka* met, bad ki la iatep *ia ka*, bad ki la leit iathúh ha U Ísous.

13. HABA U Ísous u la ioh-sngou ruh, u la leit-noh nangta ha ka liing sha ka jaka rí-khlau weibriu; te haba ki paitbah ki la ioh-sngou, ki la iabúd *ia u da* ki kyjat na ki shnong.

14. Haba U Ísous ruh u la míh-noh, u la ioh-íh *ia u* paitbah babún-éh, bad u la sngou-isynei *ia ki*; bad u la pynkhíah *ia ki* bapang jong ki.

15. Haba ka la kham-noh ka sngi te, ki la wan ki synran jong u ha u, ki da ong, Kane ka long ka jaka rí-khlau, ka sngi ruh ka la kham pallat; tó pyllait-noh *ia ki* paitbah, ba ki'n leit sha ki shnong ba'n thiet jingbám *ia lade*.

16. U Ísous te u la ong ha ki, Ki'm don kam ba'n leit-noh; tó ai ma-phi ha ki ba'n bám.

17. Ki te ki ong ha u, Ngí'm

don hangne, tang san-tylli ki kypú, bad ar-tylli ki dohkhá.

18. Te u la ong, Wallam *ia ki* hangne ha nga.

19. Te haba u la húkum ba yn pynshong-shanfa *ia ki* paitbah ha u phlang, bad haba u la shim *ia kita ki* san-tylli ki kypú, bad *ia kita ki* ar-tylli ki dohkhá, bad ba u la khymféd sha byneng, u la ngúh; haba u la kyddiah ruh, u la ai *ia ki* kypú ha kita ki synran, bad kita ki synran ha kita ki paitbah.

20. Te ki la iabám baroh, bad ki la kydang: bad ki la iakhár *ia ka* batam jong ki balywet, dap khadar ki tukri.

21. Kita kiba la iabám te ki long jin san hajar ki rangbah, bad ki kynthei bad ki khynnah ruh.

22. KUMNE-KUMNE-RUH U Ísous u la kyntú *ia ki* synran jong u ba'n kíu halor kata ka liing, bad ba'n leit-noh ha shiwa jong u sha shiliang, haba u dang pyllait-noh *ia ki* paitbah.

23. Haba u la pyllait-noh te *ia ki* paitbah, u la kíu weibriu sha u lúm ba'n dúwai; bad haba

la jía lajan miet, u la shong hangta weibriu.

24. Hinrei mynkata kata ka liing ka la long ha pyddeng ka dúriau, ia kaba la pynkhíh-éh da ki jingátphyllung: naba ka ly-ér ka la *beh* pyrshah.

25. Te ha ka basausin iakylliang-jingáp mynmiet, U Ísous u la leit ha ki, u da iaid shalor ka dúriau.

26. Haba kita ki synran te ki la ioh-íh ia u, ba u iaid shalor ka dúriau, ki la iasngou-kíuh-éh, ki da ong, Ba ka long syrngiu; te ki la ialyniar na ka bashepting.

27. Hinrei U Ísous kumne-kumne-ruh u la kren ha ki, u da ong, Tó sngou-shlur; long ma-nga; tó wat shepting.

28 U Petros te u da iathúh, u la ong ha u, Kó Trai, lada long ma-mé, húkum ia nga ba'n wan ha mé shalor ka úm.

29. U te u la ong, Tó wan. Haba U Petros u la híer te na kata ka liing, u la iaid shalor ka úm, ba'n leit ha U Ísous.

30. Hinrei haba u ioh-íh ba kata ka ly-ér ka bakhrau-éh, u la sngou-shepting; bad haba u

la sydang ba'n ngam, u la pyrta, u da ong, Kó Trai, tó pynim ia nga!

31. Kumne-kumne-ruh U Ísous haba u la kynér ia la ka ktí, u la kem ia u, bad u la ong ha u, Ah mé u barit-jingngeit! balei ba mé sngou-artatín?

32. Haba ki la iakiú te halor kata ka liing, ka ly-ér ka la jah-noh.

33. Te kita kiba ha kata ka liing, ki la iawan mane-dem ha u, ki da ong, Shisha mé uba U Khún U Blei!

34. Te haba ki la lah poi sha shiliang, ki la wan ha ka rí Gennesaret.

35. Mynba ki briu kata ka jaka te ki da íhthúh ia u, ki la phah kylleng shaphang kata ka rí baroh, ki la wallam ha u baroh kiba don pang;

36. bad ki la iapán na u ba ki'n shuh ioh-kytáh tang ia ka rymiang ka jainkúp jong u; te baroh kat kiba la kytáh, ki la khíah-phar.

XV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u da sneng-shai ia Ki Nongthoh bad ia Ki Pharisi, namar ba ki pynkhein ia ki*

húkum U Blei da ki rúkom-pateng-la-pateng jong ki hí. 10. U pyñih ba kaba leit ha ka shintur ka'm pyntyngit ia u briu. 21. U pyñkhíah ia ka khún ka kynthei kaba na Kanaan; 29. bad ia ki paitbah babún kiwei-pat halor u lúm. 32. U khawai ia ki sau hajar ki rangbah, bad ki kynthei bad ki khynnah ruh, da ki hinieu-tylli ki kypú, bad da khyndiat ki dohkhá-rit.

1. H'YNDÁ kumta ki la iawan ha U Ísous Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, kiba na Ka Jerusalem, ki da ong,

2. Balei ba ki synran jong mé ki ryngkang ia ka rúkom-pateng-la-pateng Ki Tymen-basan? naba ki'm thet ia ki ktí jong ki haba ki sa bám jingbám.

3. U da iathúh te u la ong ha ki, Balei ba phi ruh phi ryngkang ia ka húkum U Blei da ka rúkom-pateng-la-pateng jong phi?

4. Naba U Blei u la húkum, u da ong, "Burom ia la u kypá bad ia la ka kymí ruh: bad, "Uba kren-bein ia u kypá "lane ia ka kymí, u'n iáp da "ka jingiáp."

5. Hinrei phi ong, Ba uno-uno-ruh uba u'n ong ha u

kypá ne ha ka kymí, *Ka long* ka jingai-ngúh, kaei-kaei-ruh ka jong nga na kaba me'n myntoi;

6. u'n 'nu'm burom shuh te ia u kypá jong u, lane ia ka kymí jong u. Kumta phi la pyndúh-noh ia ka húkum U Blei da ka rúkom-pateng-la-pateng jong phi.

7. Phi ki baarsap! bit kaba U Isaias u la iathúhlypá shaphang jong phi, u da ong,

8. "Kine ki briu ki wan "hajan ia nga da ka shintur "jong ki, bad ki burom ia nga "da ki rymiang-shintur *jong* "ki; hinrei ka dohnúd jong ki "te ka jingngai-noh na nga;

9. "hinrei ki mane thala "ia nga, haba ki hikai ia ki "jinghikai kiba ki húkum jong "ki briu."

10. HABA u la khot ha lade ia u paitbah ruh, u la ong ha ki, Tó sngou phi, tó sngou-thúh ruh!

11. Kata kaba leit ha ka shintur, ka'm pyntyngit ia u briu; hinrei kata kaba míh-noh na ka shintur, kata kein ka pyntyngit ia u briu.

12. H'YNDÁ kumta ki synran jong u haba ki la iawan

ha u, ki la iaong ha u, Mé tip ba, haba kita Ki Pharisi ki la ioh-sngou ia kane ka ktín, ki la iasngou-thut?

13. Hinrei u da iathúh u la ong, Ia ki jingthung baroh, ia kiba U Kypá jong nga uba ha byneng u'm shym la thung, yn rat-noh kein.

14. Tó íehnoh ia ki: ki long ki nongialam bamatlah ia ki bamatlah. Lada u bamatlah te u ialam ia u bamatlah, ki'n iaháp baroh ar-ngút ha ka thliu.

15. U Petros u da iathúh te, u la ong ha u, Tó batai ia kata ka pharshi ha ngi.

16. U Iísous te u la ong, Phi ruh katta phi'm put sngou-thúh?

17. Kumno ba phi'm put sngouthúh, ba baroh kat kaba leit shapoh ka shintur, ka leit hapoh ka kypoh, bad ba bred-noh ia ka sharúd?

18. Hinrei kita kiei-kiei-ruh kiba míh-noh na ka shintur, ki míh-noh na ka dohnúd: kita te ki pyntyngit ia u briu.

19. Naba na ka dohnúd ki míh-noh ki jingmut b'ymman, ki bapyniáp, ki baklim, ki baiakai-kynthei, ki batúh, ki

basakhí lamlér, ki bakren-bein.

20. Kine kiei-kiei-ruh kein ki long ki bapyntyngit ia u briu; hinrei ba'n bám da ki ktí b'ym-la-thet, ka'm pynyntyngit kein ia u briu.

21. HABA U Iísous u la leit-noh nangta ruh, u la leit sha ki phang Ka Tyros bad Ka Sidon.

22. Ha khymíh ruh, ka kynthei kaba na Ka Kanaan, haba ka la wan-noh na ki phang kita, ka la kypád ia u, ka da ong, Tó isynei ia nga, Kó Trai, U Khún U Dabid! ka khún jong nga ka kordit-éh ba ka shong-ksúid.

23. Hinrei u'm da iathúh shí-kyntín ha ka. Ki synran jong u te haba ki la iawan hajan, ki la iapán na u, ki da ong, Tó pyllait-noh ia ka, naba ka pyrta-jam nadiin jong ngi.

24. U da iathúh u la ong te, B'ym shym la phah ia nga tang ha kita ki langbrot ki ba-la-jah-noh na ka iing Israel.

25. Ka hinrei, haba ka la wan, ka la mane-dem ha u, ka da ong, Kó Trai, tó iaráp ia nga!

26. Hinrei u da iathúh u la ong, B'ym bit ba'n shim ia ka jingbám ki khún, ba'n bred ruh *ia ka* ha ki khún-kseu.

27. Ka la iathúh te, Shisha, Kó Trai; hinrei kita ki khún-kseu ki iabám na kita ki balywet kiba la háp na ka méej ki kynrád jong ki.

28. H'ynda kumta U Ísous u da iathúh u la ong ha ka, Kó kynthei, ka bakhrau ka jingngeit jong pha! ka'n long ia pha kumba pha mon. Ka khún jong ka ka la khíah te náduh kata ka por.

29. HABA U Ísous te u la leit-noh nangta, u la wan hajan ka dúriau Ka Galilaia: haba u la kúu ruh sha u lúm, u la shong hangta.

30. Ki paitbah babún te ki la wan ha u, kiba don lem bad ki, ki badykoh, ki bamatlah, ki b'ymnang-kren, ki bakynriang, bad shibún kiwei-kiwei-ruh; bad ki la búh ia ki hajan ki slajat U Ísous; te u la pynkhíah ia ki:

31. katba kita ki paitbah ki la sngou-phylla, haba ki ioh-íh ia ki b'ymnang-kren, ba ki da kren; ia ki bakynriang, ba ki la khíah; ia ki badykoh, ba

ki da iaid; ia ki bamatlah ruh, ba ki da ioh-íh: ki la iaroh ruh ia U Blei Ki Israel.

32. HABA U Ísous te u la khot ha lade ia ki synran jong u, u la ong, Nga sngou-isynnei ia u paitbah, naba mynta ki la iaishong bad nga lai sngi, bad ki'm don ei-ei-ruh ba'n bám; te nga'm mon ba'n phah-noh jingit ia ki, ba ioh ki iáp-lér ha lynti.

33. Te ki synran jong u ki la iathúh ha u, Nangno ngi'n ioh ki kypú katta-katta ha ka rí-khlau, kat ba'n pynkydang ia u paitbah kat une?

34. U Ísous u la kylli te ia ki, Phi don katno ki kypú? Ki la ong te, Hinieu-tylli, bad khyndiat ki dohkhá-rit.

35. Te u la húkum ia ki paitbah ba'n shong-shanfa ha ka khyndeudeu.

36. Haba u la shim te ia kita ki hinieu-tylli ki kypú, bad ia kita ki dohkhá, bad haba u la ngúh, u la kyddiah, bad u la ai ha ki synran jong u, kita ki synran de ha uta u paitbah.

37. Kumta baroh ki la iabám, bad ki la kydang; ki la iakhár-noh ruh ia ka basah-tam

jong ki balywet, dap hinieu ki tukri.

38. Kita kiba la iabám te ki long jin sau hajar ki rangbah, bad ki kynthei bad ki khynnah ruh.

39. Haba u la pyllait-noh ia ki paitbah, u la kíu-pat halor kata ka liing, bad u la leit sha ki phang Ka Magdala.

XVI.—LYNNONG.

1. *Ki Pharisi ki iapán ka dak na byneng. 5. U mahámlypá ia ki synran jong u ba'n súmar na u thiat Ki Pharisi bad Ki Saddusi. 13. Ka jingtharai ki briu shaphang U Khristos; 16. bad ka jingphlá U Petros shaphang jong u. 21. U Ísous u pyníh-lypá ia ka jingiáp jong u. 24. U pyníh ruh ia kita kiba mon ba'n búd ia u, ba k'n báh ia ka diingphyná ruh.*

1. HABA Ki Pharisi bad Ki Saddusi ruh ki la iawan hajan, ki da tynjuh ia u, ki la iapán ba u'n pyníh ia ka dak na byneng ha ki.

2. U da iathúh u la ong te ha ki, Haba la jan míet, phi ong, *Ka'n* rang; naba ka sau ka byneng:

3. mynstep ruh, *Ka'n* khíh

ka ly-ér mynta: naba ka byneng ka sau jingut: phi ki baarsap! phi tip ba'n bishár shisha ia ka khymat ka byneng; te phi'm lah ia ki dak ki aiom?

4. ka pateng-bynriu b'ymman bad baklim ka wád ia ka dak; hinrei yn'nym ai ka dak ha ka, tang ia kata ka dak U Ionas uba U Nongiathúh-lypá. Haba u la íehnoh te ia ki, u la leit-noh.

5. HABA ki synran jong u te ki la iawan sha shiliang, ki la klet ba'n wallam ki kypú.

6. U Ísous te u la ong ha ki, Tó súmar, tó kíer na u thiat Ki Pharisi bad Ki Saddusi.

7. Ki te ki la iakren hí-paralok, ki da ong, Naba ngi'm shym la wallam ki kypú.

8. Haba U Ísous te u la tip ia kata u la ong ha ki, Ah phi ki barit jingngeit! balei phi iakren hí-paralok, naba phi'm shym la wallam ki kypú?

9. phi'm put sngouthúh, l'ymne phi'm kynmau ia kita ki san-tylli ki kypú jong kita ki san hajar, bad katno ki tukri phi la iakhár ruh?

10. l'ymne ia kita ki hinieu-tylli ki kypú jong kita ki sau

hajar, bad katno ki tukri phi la iakhâr ruh ?

11. kumno ba phi'm sngouthúh ba nga'm ong ha phi shaphang ki kypú, ba'n súmar na uta u thiat Ki Pharisi bad Ki Saddusi ?

12. H'ýnda kumta ki la sngouthúh, ba u'm shym la ong ba'n súmar na u thiat u kypú, hinrei na ka jinghikai Ki Pharisi bad Ki Saddusi.

13. HABA U Ísous u la wan sha ki phang Kaisareia Philippos, u la kylli ia ki synran jong u, u da ong, Ki briu ki ong uei ia nga, uba U Khún u briu ?

14. Ki la ong te, Don kiba *ong ba mé long shisha* U Ioannis U Nongpynbaptisma ; kiwei te, U Ilías ; kiwei-pat, U Ieremías, lane uwei na kiba Ki Nongiathúhlypá.

15. U la ong ha ki, Phi te phi ong ba nga long uei ?

16. U Simon Petros u da iathúh u la ong, Mé uba U Khristos, uba U Khún U Blei u baim.

17. U Ísous u da iathúh u la ong ruh ha u, Mé u basuk, U Simon u khún U Ionas ; naba ka doh bad ka snám ka'm

shym la pyníh *ia kata* ha mé, hinrei uba U Kypá jong nga uba ha byneng :

18. nga ong ruh de ha mé, Bamé long U Petros, bad halor une u mausíang, nga'n tei ia Ka Balang jong nga ; te ki khyrdop ka dújok ki'n 'nym la lah ia ka :

19. bad nga'n ai ha mé ia ki shabi ka híma ki byneng ; te kaei-kaei-ruh ia kaba me'n teh ha ka khynde, yn teh ia ka ha byneng ruh ; bad kaei-kaei-ruh ia kaba me'n pyllait ha ka khynde, yn pyllait ia ka ha byneng ruh.

20. H'ýnda kumta u la ádong ia ki synran jong u, ba'n 'nym iathúh hano-hano-ruh ba u long uba U Khristos.

21. NÁDUH kata U Ísous u la sydang ba'n pyníh ha ki synran jong u, ba ka dei ia u ba'n leit-noh sha Ka Jerusalem, ba'n shah ruh shibún kiei-kiei-ruh na Ki Tymen-basan, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh ruh ; bad ba yn pyniáp ia u de, bad ba yn pynmíh ia u pat ha ka balai sngi.

22. Haba U Petros te u la shim kyrphang ia u, u la

sydang ba'n sneng ia u, u da ong, Tó isynei ia lade, Kó Trai! kata ka'n 'nym long ia mé.

23. Haba u la phai te u la ong ha U Petros, Khíe-leit shadiin jong nga, mé U Nong-khang! mé uba ka jingthut ia nga; naba me'm nieu ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei, hinrei ia kiei-kiei-ruh ki jong ki briu.

24. H'YNDÁ kumta U Ísous u la ong ha ki synran jong u, Lada uno-uno-ruh u mon ba'n wan nadiin jong nga, u'n 'nu'm nieu ia lade, u'n ráh ruh ia ka diingphyná jong u, bad u'n sa búd ia nga.

25. Naba uno-uno-ruh uba u'n mon ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jah-noh ia ka; uno-uno-ruh uba u'n jah-noh ia la ka mynsiim na ka bynta jong nga, u'n shem ia ka.

26. Naba u briu u'n myntoi aiuh, lada u'n ioh ia ka pyrthei baroh, la u'n dúh ruh ia la ka mynsiim? lane u briu u'n ai ka jingsiu aiuh ia la ka mynsiim?

27. Naba uba U Khún u briu u'n sa wan ha ka burom uba U Kypá jong u, lem bad ki angelos jong u; ynda kumta

u'n ai ha uwei-uwei-baroh kat-ba kum ka jingleh jong u.

28. Shisha nga ong ha phi, Don ki baieng hangne, ki ba'n 'nym mád ia ka jingiáp, tadynda ki'n la ioh-íh ia uba U Khún u briu, ba u wan ha ka híma jong u.

XVII.—LYNNONG.

1. *Ka jingkylla-dur U Khristos.* 9. *U ádong ia ki lai-ngút ki synran ba'n iathúh hano-hano-ruh shaphang ia kaba ki la ioh-íh, u la pyníh ruh ha ki shaphang ka jingwan U Joannis u Nongpyn-baptisma.* 14. *U pynkhíah ia u bapang-bhur.* 22. *U iathúhlypá shaphang ki jingshah-shitom jong u hí.* 24. *U siu ruh ia ki sybai-khrong.*

1. H'YNDÁ la hinriu sngi ruh, U Ísous u shim-lem ia U Petros, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis u para jong u, bad u la leit-lam ia ki kyrphang sha u lúm bajerong;

2. bad la kylla-dur ia u ha khymat jong ki; ka khymat jong u te ka la tyngshain kum ka sngi, bad ki jain jong u ki la long balih kum ka jingshai.

3. Ha khymíh ruh, U Moses bad U Ilías ki la pau ha ki, ki da iakren bad u.

4. U Petros te u da iathúh u la ong ha U Ísous, Kó Trai, ka bha ia ngi ba'n long hangne : lada mé mon, ngi'n iathau hangne lai-tylli ki iing-trep ; ia kawei ia mé, ia kawei ruh ia U Mosis, bad ia kawei ruh ia U Ilías.

5. Haba u dang kren, ha khymíh, u ly-oh batyngshain u la káh ia ki : ha khymíh ruh, ka ktín *ka la wan* na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baíeit, ha u nga sngoubhá ; phi'n sngou ia u !

6. Haba ki synran ki la ioh-sngou te, ki la háp ha ki khymat jong ki, bad ki la shepting bún-éh.

7. U Ísous te haba u la wan hajan, u la kytáh ia ki, bad u la ong, Tó ieng, wat shepting ruh.

8. Haba ki la khyndiid te ki khymat jong ki, ki'm ioh-íh iano-iano-ruh, tang ia U Ísous hí.

9. HABA ki dang ia-híer te na uta u lúm, U Ísous u la húkum ia ki, u da ong, Wat iathúh hano-hano-ruh ia kata ka jingíhthúh-pau, tadynda uba U Khún u briu u la míh-pat na ki baiáp.

10. Ki synran jong u te ki la iakylli ia u, ki da ong, Na ka balei te ba Ki Nongthoh ki ong, ba ka dei ba U Ilías u'n wan shiwa ?

11. U Ísous te u la iathúh u la ong ha ki, U Ilías shisha u da wan shiwa, bad u'n pynbhá ia kiei-kiei-baroh :

12. hinrei nga ong ha phi ; Ba U Ilías u la lah wan mynta, ki'm shym la íhthúh ruh ia u, hinrei ki la leh ia u katba ki la íh-mon ; kumta ruh uba U Khún u briu u'n sa shah na ki.

13. H'ynda kumta ki synran ki la iasngouthúh, ba u la ong ha ki shaphang U Ioannis U Nongpynbaptisma.

14. HABA ki la iawan te ha u paitbah, uwei u briu u la wan ha u, u da dem-khohsiu ia u, bad u da ong,

15. Kó Trai, tó isynei ia u khún jong nga ; naba u pang-bhur, u kordit-éh ruh : naba u háp jindei ha ka ding, jindei ruh ha ka úm :

16. te nga la wallam ia u ha ki synran jong mé, te ki'm lah ba'n pynkhíah ia u.

17. U Ísous te u da iathúh u la ong, Ah phi ka pateng-byndriu b'ymngeit bad bamut-

lop, tad lano nga'n long lem bad phi? tad lano nga'n shah ia phi? tó wallam ia u hangne ha nga.

18. U Iísous u la sneng te ia uta u ksúid; te u la míh-noh na u; te uta u khynnah u la khíah náduh kata ka por.

19. H'ynda kumta ki synran ki la iawan ha U Iísous jarjar, ki la ong, Balei ba ngi ngi'm lah ba'n beh-noh ia u?

20. U Iísous te u la iathúh ha ki, Namar ka jingb'ymngeit jong phi; naba shisha nga ong ha phi, Lada phi don ka jingngeit, kaba kat íwei ísym-bai tyrso, la phi ong ha une u lúm, Tó leit-noh nangne hangto; te u'n leit-noh kein; bad ym don kaei-kaei-ruh ia kaba phi'n 'nym lah leh:

21. hinrei u kynja une u'm jiu míh-noh, tang da ka jing-dúwai bad ka jingit.

22. HABA ki dang iaiaid ha Ka Galilaia, U Iísous u la ong ha ki, Yn sa díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki briu;

23. bad ki'n iapyniáp ia u, hinrei ha ka balai sngi yn sa pynmíh-pat ia u. Ki la ia-sngousíh éh ruh,

24. HABA ki la lah poi te ha Kapernaum, kita kiba iakhrong ia ki shiteng-shekel ki la iawan ha U Petros, ki la iakylli ruh, U Nonghikai jong phi, u'm jiu siu ia ki shiteng-shekel?

25. U la ong, Haoid. Te h'ynda u la leit hapoh iing, U Iísous u la kren-shiwa ia u, u da ong, Mé mut kumno, Kó Simon? na kino ba ki siim ka pyrthei ki shim ka khajina, lane ki khrong? na ki khún jong ki hí, lane na ki nongwei?

26. U Petros u la ong ha u, Na ki nongwei. U Iísous u la ong ha u, Naba kumta kiba ki khún ki long ki balait:

27. hinrei ioh ba ngi'n iapynthut ia ki, tó khíe-leit sha ka dúriau, bred ia u khwai, tó shim-ráh ruh ia kata ka dohkhá ia kaba la ngat shiwa; bad haba mé la pynang ia ka shintur jong ka, me'n shem shí-shekel; tó shim ia kata, tó ai ruh ha ki na ka bynta jong nga bad jong mé ruh.

XVIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u sneng ia ki synran jong u ba ki'n long ki basngou-*

-rit bad balúi-lúi; 7. ba ki'n kynriah-noh na ki jingjinthut; 10. ba ki'n 'nym íh-bein ruh ia ki barit. 15. U pyníh ruh kumno ngi'n leh bad ki paralok jong ngi, haba ki pynthut ia ngi: 21. kaba katnosín ngi'n máp ruh ia ki: 23. ia kata, u búh ha khymat jong ki ha ka pharshi u siim, uba la íh-mon ba'n iakhein bad ki shakri jong u, uba la pynshitom ruh ia uta u b'ym isynei ia la u para-shakri.

1. MYNKATA ki synran ki la iawan ha U Ísous, ki da ong, Uei u bakham-khrau te ha ka híma ki byneng?

2. Haba U Ísous ruh u la khot ia u khún-khynnah ha u, u la búh ia u ha pyddeng jong ki,

3. bad u la ong, Shisha nga ong ha phi, Lada phi'm kylla, la phi'm long ruh kum ki khynnah, phi'n 'nym leit-bysut ha ka híma ki byneng.

4. Namar-kata, uno-uno-ruh uba u'n pynrit ia lade kum une u khynnah, uta u long u bakham-khrau ha ka híma ki byneng.

5. Uno-uno-ruh uba u'n pyddiang te ia uwei u khynnah kum une ha ka kyrteng jong nga, u pyddiang ia nga.

6. Uno-uno-ruh uba u'n pynthut te ia uwei na kine ki barit kiba ngeit ha nga, ka kham-bhá ia u, ba yn teh ia u mau-tylliat bakhrau-éh ha ka ryndang jong u, bad ba yn pynngam-jillop ia u ha ka bajilliu-éh ka dúriau.

7. KORDIT ia ka pyrthei namar ki jingjinthut! naba don kam ia kita ki jingjinthut ba'n wan shisha; hinrei kordit ia uta u briu na uba wan kata ka jingjinthut!

8. Lada ka ktí jong mé te, lane ka slajat jong mé, ka pynthut ia mé, tó ot-noh ia ki, tó bred-noh ruh ia ki na mé: ka kham-bhá ia mé ba'n leit-bysut dykoh ne kynriang sha ka jingim, ia kaba ioh ar-tylli ki ktí ne ar-tylli ki slajat, ba'n bred ia mé ha ka ding ka b'ymjiukut.

9. Lada ka khymat jong mé ruh ka pynthut ia mé, tó khlau-noh ia ka, tó bred-noh ruh na mé; ka kham-bhá ia mé ba'n leit-bysut sha ka jingim da kawei ka khymat, ia kaba ioh ar-tylli ki khymat, ba'n bred ia mé ha ka dújok ding.

10. Tó súmar ba phi'n 'nym

ih-bein ia uwei na kine ki barat ; naba nga ong ha phi, Ba ki angelos jong ki ha ki byneng ki ioh-ih hala ka sngi ia ka khymat U Kypá jong nga uba ha byneng.

11. Naba uba U Khún u briu u la wan ba'n pynim ia kata ka ba-la-jot.

12. Phi mut kumno ? Lada u briu u la don shispah ki langbrot, la kawei na ki ruh ka leit-sakymá, u'm íehnoh-sáh ia ki khyndaipheu-khyndai halor ki lúm, ba'n leit wád ia kata kaba la leit-sakymá ?

13. Lada ka jía te ia u ba'n shem ia kata, shisha nga ong ha phi, ba u kham-kymen namar kata, ia kita ki khyndai-pheu-khyndai ki b'ym shym la leit-sakymá.

14. Kumta ka'm long ka mon ha khymat U Kypá jong phi uba ha byneng, ba yn jah-noh uwei na kine ki barat.

15. RUH, lada u paralok jong mé u leh pop ia mé, tó khie-leit bad sneng ia u, haba don tang ma-u bad mé hí: lada u'n sngou ia mé, mé la ioh-pynbhá ia u paralok jong mé.

16. Lada u'm sngou te, tó

shim lem bad mé ia uwei ne ar-ngút kiwei-pat, ba "da ka "shintur ar-ngút ne lai-ngút "ki nongiaphlá, yn pynskhem "ia ka ktín baroh."

17. Lada u sngou-bein te ia ki, tó iathúh ha Ka Balang ; te lada u sngou-bein ia kata Ka Balang ruh, tó ai u'n long ia mé kum uba u jentil ne uba u nongkhrong.

18. Shisha nga ong ha phi, Ba kat ia kiei-kiei-ruh ba phi'n teh ha ka khyndeu, yn teh ia ki ha byneng ; bad kat ia kiei-kiei-ruh ba phi'n pyllait ha ka khyndeu, yn pyllait ia ki ha byneng.

19. Pat nga ong ha phi, Ba lada ar-ngút kiba na phi, ki'n iakut-lem ha ka khyndeu, shaphang kaei-kaei-ruh ia kaba ki'n iapán, ka'n long ia ki na U Kypá jong nga uba ha byneng.

20. Naba sha kaba don ar-ngút ne lai-ngút kiba la iaseng ha ka kyrteng jong nga, hangta nga don ha pyddeng jong ki.

21. H'YNDÁ kumta, u da wan U Petros ha u, u la ong, Kó Trai, katnosín ba u paralok jong nga u'n leh pop

ia nga, bad ba nga'n máp ia u ?
tada hinieusín ?

22. U Ísous u la ong ha u,
Nga'm ong ha mé, tad hinieu-
sín, hinrei tadynda hinieupheu-
sín hinieu.

23. Namar-kata ka híma ki
byneng yn tharai kum uwei u
siim, uba la íh-mon ba'n iakhein
bad ki shakri jong u.

24. Haba u la sydang te
ba'n khein, la wallam ha u ia
uwei ha uba u shah ki shipheu
hajar ki talent-sybai.

25. Hinrei haba u'm don
ba'n siu, u kynrád jong u, u la
húkum ba'n díe-noh ia u, bad
ia ka tyngá jong u, bad ia ki
khún, bad ia kiei-kiei-baroh
kat kiba u don, ba'n siu ruh ia
ka ram.

26. Namar-kata, uta u sha-
kri haba u la dem u la mane ia
u, u da ong, Kó kynrád, tó
iaishah ia nga, te nga'n siu
baroh ha mé.

27. U kynrád uta u shakri
haba u la sngou-isynei te, u la
pyllait ia u, bad u la máp ia
kata ka ram ia u.

28. Haba uta u shakri te u
la míh-noh, u la shem ia uwei
na ki para-shakri jong u, ha
uba u shah shispah suka ; u la

kem ia u na ka ryndang, u da
ong, Ai ha nga ia kaba nga
shah.

29. Namar-kata, uta u
para-shakri jong u haba u la
dem ha ki slajat jong u, u la
kyrpád ia u, u da ong, Tó
iaishah ia nga, te nga'n siu
baroh ha mé.

30. U'm shah te ; hinrei u
la leit bred ia u ha ka byndí,
tada u'n siu ia kata ka ram.

31. Haba ki para-shakri
jong u ki la íoh-íh te ia kiei-
-kiei ba-la-leh, ki la iasngousíh
shibun-éh ; bad ki la iawan ba'n
iathúh ia kita kiei-kiei-baroh
ba-la-leh, ha u kynrád jong
ki.

32. H'ynda kumta haba u
kynrád jong u, u la khot ha
lade ia u, u la ong ha u, Mé u
shakri b'ymman ! ia kata ka
ram baroh nga la máp ia mé,
naba mé la kyrpád ia nga :

33. ka'm dei ba mé da la
isynei ruh ia u para-shakri
jong mé, kumba nga la isynei
ia mé ?

34. Kumta u kynrád jong
u, haba u la sngou-bittar, u la
ai-noh ia u ha ki nongbyndí,
tadynda u'n siu ia ka ram jong
u baroh.

35. Kumta ruh U Kypá jong nga uba ha byneng u'n leh ia phi, lada phi'm iamáp paralok-hí náduh ki dohnúd jong phi baroh, ia ki ryngkang jong ki.

XIX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhíah ia ki bapang.* 3. *U iathúh ha ki Pharisí shaphang ka jingíehnoh-tyngá.* 10. *U pyníh lano ba don kam ia ka jingshongkurim.* 13. *U pyđđiang ia ki khynnah barit.* 16. *U hikai ia u basamla kumno u'n ioh ka jingim b'ymjiukut;* 20. *kumno ruh u'n ioh-long u bajanai.* 23. *U iathúh ha ki synran jong u, ka bakatno ka long ka baéh ia u riuspah ba'n bysut sha ka hima ki byneng.* 27. *U kular ba'n ai bainong bakhráu ha kita kiba íehnoh ia kiei-kíei-baroh ia ka ba'n ioh-búd iu u.*

1. KA la jía ruh, haba U Íisous u la lah wai-noh ia kita ki jingong, ba u la leit-noh na Ka Galilaia, bad u la wan ha ki phang Ioudaia, *sha ka lynti* sha shiliang Ka Iordan;

2. te ki paitbah babún ki la iabúd ia u; bad u la pynkhíah ia ki hangta.

3. KI Pharisi ki la

iawan te ha u, ba ki da ia-tynjuh ia u, te ki da kylli ia u, La ka bit ia u briu ba'n pyllait-noh ia ka tyngá jong u na ka bynta ka dau kaei-kaei-ruh ?

4. U la iathúh u la ong te ha ki, Phi'm shym la púle, ba uta uba la thau na ka bamynnyngkong, u la thau shinrang bad kynthei ia ki,

5. bad ba u la ong, "Na ka bynta kata, u briu u'n íehnoh "ia u kypá bad ia ka kymí, "bad u'n iaineh bad ka tyngá "jong u, te ki baroh ar-ngút "ki'n long kawei ka doh" ?

6. kumta ki'm long ar-ngút shuh, hinrei kawei ka doh. Namar-kata, ia kaba U Blei u la pyniasoh-lem, tó u briu wat pyniakhlád.

7. Ki la ong ha u, Te balei ba U Mosis u la húkum ba'n ai ia ka kot íehnoh, bad ba'n pyllait-noh ia ka ?

8. U la iathúh ha ki, Ba U Mosis namar ka dohnúd riunar jong phi, u la shah ia phi ba'n pyllait-noh ia ki tyngá jong phi; hinrei náduh ka bamynnyngkong te ka'm shym la long kumta:

9. nga ong ha phi ruh, Ba

uno-uno-ruh uba u'n pyllait-noh ia ka tyngá jong u, tang na ka bynta ka baklim, bad u'n shongkurim ia kawei-pat, u klim kein ; bad jár uba shongkurim bad kata ia kaba la pyllait-noh, u klim kein.

10. Ki synran jong u ki la ong ha u, Lada ka jinglong u briu bad la ka tyngá ka long kumta, ka'm myntoi kein ba'n shongkurim.

11. U te u la ong ha ki, Ki briu baroh ki'm lah pyddiang ia kata ka ktín; tang ma-ki ha kiba la ai-bor :

12. naba don ki iúnukh, ia kiba la khá kumta na ka kypoh ka kymí; don ki iúnukh ruh, ia kiba la pynlong iúnukh da ki briu; don ki iúnukh ruh, kiba la pynlong-iúnukh ia lade na ka bynta ka híma ki byneng. Uta uba lah ba'n pyddiang, tó ai ba u'n pyddiang.

13. H'YNDÁ kumta ki la wallam ia ki khúnlung ha u, ba u'n búh ia la ki ktí ha ki, ba'n dúwai ruh: hinrei ki synran te ki la sneng ia ki.

14. U Iísous te u la ong, Shah ba ki khúnlung ki'n wan ha nga, bad wat khang ia ki,

naba ia kiba kum kita long ka híma ki byneng.

15. Haba u la búh te ia la ki ktí ha ki, u la leit-noh nangta.

16. HÁ khymíh ruh, uwei haba u la wan hajan, u la ong ha u, Kó Nonghikai babhá, nga'n leh ia ka babhá aiuh ba nga'n ioh ka jingim b'ym-jiukut?

17. U la ong te ha u, Balei ba mé khot babhá ia nga? Ym don u babhá, tang uwei, uba U Blei; hinrei lada mé mon ba'n leit-bysut sha kata ka jingim, tó súmar ia ki húkum.

18. U la ong ha u, Kino? U Iísous te u la ong, "Me'n 'nym pyniáp: Me'n 'nym "klim: Me'n 'nym túh: Me'n "nym sakhí lamlér:

19. "Burom ia la u kypá, "bad ia la ka kymí: bad, "Me'n íeit ia u paramarjan "jong mé kumba ia lade."

20. Uta u basamla u la ong ha u, Ia kita baroh nga la súmar na myndang khynnah: don aiuh pat ba nga dang dúna?

21. U Iísous u la ong ha u, Lada mé mon ba'n long janai, tó khíe-leit-noh, díe-noh ia kiei-

-kiei-ruh kat kiba mé don, tó ai ruh ha ki baduk; me'n ioh ka jingkynsheu te ha byneng; tó wan búd ruh ia nga.

22. Hinrei haba uta u basamla u la ioh-sngou ia kata ka ktín, u la leit-noh sngousih; naba u don shibún ki spah.

23. U Ísous te u la ong ha ki synran jong u, Shisha nga ong ha phi, ba ka da-éh-noh ia u riuspah ba'n leit-bysut ha ka híma ki byneng:

24. pat ruh nga ong ha phi, Ba ka kham-jem ia u út ba'n bysut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u riuspah ba'n bysut hapoh ka híma U Blei.

25. Hinrei haba ki synran iong u ki la ioh-sngou ia kata, la kyndit-thred éh, ki da ong, Naba kumta uei ba lah ba'n lait-im?

26. U Ísous te haba u la khymíh ia ki, u la ong ha ki, Da ki briu kata ka b'ym-lah; hinrei da U Blei kiei-kiei-baroh ki long ki balah.

27. H'YNDÁ kumta U Petros u da iathúh u la ong ha u, Ha khymíh, ngi la íehnoh ia kiei-kiei-baroh, bad ngi la iabúd ia mé; naba kumta ngi'n ioh aiuh?

28. U Ísous te u la ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba phi, kiba la iabúd ia nga, ha kaba ka jinglongthymmai, h'ynda uba U Khún u briu u'n shong ha ka khet burom jong u, phi ruh phi'n shong ha ki khadar ki khet, ba'n bishár ia ki khadar ki jait Israel:

29. uno-uno-baroh ruh uba la íehnoh lane ia ki iing, lane ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, lane ia u kypá, lane ia ka kymí, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, lane ia ki brí, na ka byntà ka kyrteng jong nga, u'n ioh shispahsín ia katta, bad u'n ioh ka jingim b'ymjiukut ruh:

30. hinrei shibún na kiba long shiwa ki'n long khadduh; bad ki bakhadduh ki'n long shiwa.

XX.—LYNNONG.

1. *U Kristos da ka pharshi ki nongtrei ha ka brí-soh, u pyníh ba ym don uno-uno-ruh u briu uba shah ei-ei-ruh ha U Blei.*

17. *U iathúhlypá shaphang ka jingshah-kordit jong u.* 20. *Ha kaba u iathúh ia ka jingkylli ka kymí ki khún U Sebedaios, u hikai ia ki synran jong u ba'n long ki basngou-rit.* 29. *U la pynpeit ruh ki khymat ar-ngút ki bamatlah.*

1. NABA ka h́ima ki byneng ka long kum u briu uba u trai-iing, uba la leit lastep ba'n wér ki nongtrei sha ka bŕi-soh jong u.

2. Haba u la iakut te bad kita ki nongtrei sh́i-suka sh́i-sngi, u la phah-noh ia ki sha ka bŕi-soh jong u.

3. Haba u la leit ruh hamar ka balai baje, u la ioh-íh ia kiwei ki baieng kai ha ka jaka-ieu ;

4. u la ong ruh ha ki, Tó kh́ie-leit ma-phi ruh sha kata ka bŕi-soh ; kat ka babíang ruh, nga'n ai ha phi. Ki te ki la leit.

5. Haba u la leit pat hamar hinriu baje, bad khyndai baje, u la leh kumjuh.

6. Haba u la leit ruh hamar ka bakhadwei baje, u la shem ia kiwei-pat ki baieng kai, te u la ong ha ki, Balei phi iaieng kai hangne baroh sh́i-sngi ?

7. Ki la ong ha u, Naba ym don uba la wan-wér ia ngi. U la ong te ha ki, Tó kh́ie-leit ma-phi ruh sha kata ka bŕi-soh ; kat ka babíang ruh, phi'n ioh.

8. H'ynda la jan míet te, uta u trai kata ka bŕi-soh u la

ong ha u rangbah jong u, Khot ia kita ki nongtrei, bad ai ha ki ia la ka bainong ; da sydang náduh ki bakhadduh háduh ki bashiwa.

9. Haba ki la wan te kita kiba *la iakut* hamar kata ka bakhadwei baje, ki la ioh uwei-uwei sh́i-suka.

10. Hinrei haba ki la wan ki bamynshiwa te, ki la iamut ba ki'n ioh tam : hinrei ki ruh, ki la ioh uwei-uwei sh́i-suka.

11. Haba ki la pyddiang te, ki la iakren-kníum ia uta u trai-iing,

12. ki da ong, Ba kita ki bakhadduh ki la trei tang sh́i baje, pynban mé la pynlong ia ki ryngkat bad ngi, kiba la shah ia ka baéh bad ia ka bashit ka sngi.

13. U da iathúh u la ong te ha uwei na ki, Kó lok, nga'm shym la leh ka b'ymhok ia mé : me'm shym la iakut sh́i-suka bad nga ?

14. tó shim ia kaba la ka jong, tó kh́ie-leit-noh ruh : nga mon ba'n ai ruh ha une u bakhadduh, kumba ha mé kein :

15. ka'm bit ia nga ba'n leh ia kaba nga íh-mon da la ki

jong? ne ka khymat jong mé
ka long ka basniu, naba nga
long u babhá?

16. Kumta ki bakhadduh
ki'n long shiwa, bad ki bashiwa
ki'n long khadduh kein; naba
ia shibún ki long ba-la-khot,
hinrei ia khyndiat ba-la-jíd.

17. HABA U ÍsOUS u
kíu sha Jerusalem, u la shim
ha lade kyrphang ia ki khadar-
ngút ki synrán ha kata ka
lynti, bad u la ong ha ki,

18. Ha khymíh, ngi iakíu
sha Ka Jerusalem, bad yn díe-
-noh ia uba U Khún u briu ha
kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad
ha Ki Nongthoh, bad ki'n
iapynrem ia u ia ka ba'n iáp,

19. bad ki'n ai-noh ia u ha
Ki Jentil, ia ka ba'n leh-bein,
bad ba'n sympat, bad ba'n
sáhnarphyná ruh *ia u*; hinrei
ha ka balai sngi u'n míh-pat.

20. H'YNDÁ kumta ka
kymí ki khún U Sebedaios, ka
la wan ha u, bad ki khún
jong ka, ka da mane-dem ia u,
bad ka da pán ia kaei-kaei-ruh
na u.

21. U la ong ha ka te, Pha
kwah aiuh? Ka ong ha u, Tó
húkum ba kine ki ar-ngút ki
khún jong nga, ki'n ioh-shong

uweí sha ka mon jong mé,
bad uwei sha ka diang jong
mé, ha ka híma jong mé.

22. U ÍsOUS u da iathúh u
la ong te, Phi'm tip ia kaei
ba phi pán. Phi lah ba'n díh
ia ka khuri ia kaba nga nga'n
sa díh; bad ba'n pynbaptisma
ia phi da kata ka jingpyn-
baptisma da kaba nga nga'n
sa ioh-pynbaptisma? Ki la
ong ha u, Ngí lah kein.

23. U iathúh te ha ki, Phi'n
ioh-díh shisha na ka khuri jong
nga; bad da kata ka jingpyn-
baptisma, da kaba nga nga'n
sa ioh-pynbaptisma, yn pyn-
baptisma ia phi kein; hinrei
ia ka ba'n shong sha ka mon
jong nga, bad sha ka diang
jong nga ruh, ka'm long kein
ka jong nga ba'n ai, tang ha
kita ia kiba U Kypá jong nga
u la pynkhréh ia ka.

24. Haba kita ki shipheu-
ngút ki la ioh-sngou *ia kata*,
ki la iabittar shaphang kita ki
ar-ngút ki para.

25. U ÍsOUS te u la khot ha
lade ia ki, u la ong, Phi tip ba
ki siim Ki Jentil ki leh-traí-
-khlíh ia ki, bad kita ki ba-
khrau ki leh da ka bor ia ki:

26. hinrei ka'n 'nym long

kumta ha pyddeng jong phi : hinrei lada uno-uno-ruh u'n mon ba'n long bakhrau ha pyddeng jong phi, tó ai ba u'n long u shakri jong phi ;

27. bad lada uno-uno-ruh u'n mon ba'n long rangbah ha pyddeng jong phi, tó ai ba u'n long u myrau jong phi :

28. kumba uba U Khún u briu u'm shym la wan ba'n ioh-shakri, hinrei ba'n shakri, bad ba'n ai ia la ka jingim kum ka jingsiuspah ia ki ba-bún.

29. HABA ki leit-noh te na Ka Jerikho, u paitbah babún u la búd ia u.

30. Ha khymíh ruh, haba ki ar-ngút ki bamatlah, kiba shong harúd lynti, ki la ioh-sngou ba U Ísous u leit-lait, ki la iakyrpád jam, ki da ong, Kó Trai, U Khún U Dabid, tó isynei ia ngi !

31. Uta u paitbah te u la sneng ia ki, ba ki'n sngáp-jar ; hinrei ki la iakyrpád kham-tam, ki da ong, Kó Trai, U Khún U Dabid, tó isynei ia ngi !

32. Te U Ísous haba u la ieng, u la khot ia ki, bad u la ong, Phi mon ba nga'n leh aiuh ia phi ?

33. Ki la iaong ha u, Kó Trai, ba ki'n peit ki khymat jong ngi.

34. U Ísous te haba u la sngou-isynei *ia ki*, u la kytáh ia ki khymat jong ki ; kumne-kumne-ruh ki khymat jong ki, ki la peit, bad ki la iabúd ia u.

XXI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit sha Ka Jerusalem.* 12. *U beh-noh ia ki bathíed bad ia ki badíe na ka iing-mane-U-Blei.* 18. *U tim ia u diing-dumbur.* 23. *U pynsngáp-jar ia Ki Rangbah-lyngdoh bad ia Ki Tymen-basan.* 28. *U sneng ia ki ruh da ka pharshi ar-ngút ki khún ;* 33. *bad da ki nong-súmar-brí, kiba la pyniáp baroh katba la phah sha ki.*

1. H'YNDÁ ki la poi te hajan Ka Jerusalem, bad ki la wan ha Ka Bithphagi, ha u lúm Ki Olib, h'ynda kumta U Ísous u la phah ar-ngút ki syn-ran,

2. u da ong ha ki, Khíe-leit sha katai ka shnong kaba hamar pyrshah jong phi, kumne-kumne-ruh phi'n shem ia ka gadda ba-la-teh, bad ia u

khún lem bad ka ; da pyllait
ia ki, tó wallam ruh ha nga :

3. te lada uno-uno-ruh u'n
ong ei-ei-ruh ha phi, phi'n ong,
Ba uba U Trai u don kam ia ki ;
te kumne-kumne-ruh u'n phah-
-noh ia ki.

4. Kata baroh ka la long
te, ba yn pyndep ia kata ba-
-la-ong da uba U Nongiathúh-
lypá, u da ong,

5. "Iathúh ha ka khún Ka
"Sion, Ha khymíh, U Siim
"jong pha u wan ha pha, u
"bajemnút, bad u bashong
"halor ka gadda, uba u khún
"*ka gadda* kaba la jiu myllín
"bad ka lyngkor ruh."

6. Ki synran te haba ki la
leit, bad haba ki la leh kumba
U Ísous u la húkum ia ki,

7. ki la wallam ia ka gadda
bad ia u khún, bad ki la síang
ia ki jain jong ki halor jong
ki, bad ki la pynshong *ia u*
halor jong ki.

8. Ki bakham-bún na uta u
paitbah ki la síang te ia ki
jain jong ki ha ka lynti ; kiwei
te ki la khyllád ia ki tynát na
ki diing, bad ki la síang *ia ki*
ha ka lynti.

9. Kita ki paitbah de kiba
iaid sha shiwa, bad kita kiba

búd nadiin, ki la iapyrta, ki
da ong, Osanna ia uba U Khún
U Dabid ! *Long* ba-la-kyrkú
ia uta uba wan ha ka kyrteng
U Trai ! Osanna ha ki bajе-
rong-tam-éh !

10. Te haba u la wan hapoh
Ka Jerusalem, la kíhwin kata
ka shnong baroh, ka da ong,
Uei une ?

11. Kita ki paitbah te ki la
ong, Une long U Ísous uba U
Nongiathúhlypá, uba na Ka
Nasareth ha Ka Galilaia.

12. U Ísous te u la
leit hapoh ka iing-mane-U-Blei,
bad u la beh-noh ia ki baroh
ki badíe bad bathíed ha ka
iing-mane-U-Blei, bad u la
pynkyllon ia ki mίej jong ki
nongiapein-sybai, bad ia ki
jingshong kita kiba díe ia ki
paro,

13. bad u la ong ha ki, Ba
la thoh, "Ia ka iing jong nga
"yn khot ka iing jingdúwai ;"
hinrei phi, phi la pynlong "ka
krem nongtúh" ia ka.

14. Ki bamatlah, bad ki
badykoh ruh, ki la wan ha u
ha ka iing-mane-U-Blei, bad u
la pynkhíah ia ki.

15. Haba Ki Rangbah-lyng-
doh bad Ki Nongthoh ki la

ioh-ih ia kita ki kam-báh-phylla
ia kiba u la leh, bad ba ki
khynnah ki iapyrta ha ka iing-
-mane-U-Blei, ba ki da ong
ruh, Osanna ia uba U Khún
U Dabid! ki la sngou-bittar
éh,

16. bad ki la ong ha u, Mé
sngou ia kaei kaba ong kine?
U Iísous te u la ong ha ki,
Haoid; phi'm jiu la púle, "Ba
"na ka shintur ki khúnlung
"bad kiba dang búin, mé la
"pynlong-janai ia ka jingia-
"roh"?

17. Haba u la íehnoh te ia
ki, u la leit-noh na kata ka
shnong sha Ka Bethania, bad
u la thíah-míet hangta.

18. TE haba u wan
pat sha shnong mynstep, u la
sngou-thyngan.

19. Haba u la ioh-ih te ia
kawei ka diing-dumbur harúd
lynti, u la leit ha ka, u la shem
te ei-ei-ruh-ém ha ka, tang ki
sla hí; u la ong te ia ka, U soh
u'n 'nu'm long shuh ha pha
lano-lano-ruh. Te kumne-kum-
ne-ruh ka la iáp-tyrkhong-noh
kata ka diing-dumbur.

20. Haba te ki synran ki la
ioh-ih kein, ki la kyndit, ki da
ong, Kumno ba kane ka diing-

-dumbur ka la iáp-tyrkhong-
-noh kumne-kumne-ruh!

21. U Iísous te u la iathúh
u la ong ha ki, Shisha nga ong
ha phi, Lada phi don ka jing-
ngeit, bad phi'm sngou-artatín,
phi'n 'nym shu leh tang kata
ia kaba la leh ia kata ka diing-
-dumbur, hinrei lada ruh phi'n
ong ha une u lúm, Long uba
yn kynriah-noh, bad ba yn noh
ruh sha ka dúriau, yn leh
kumta:

22. ia kiei-kiei-baroh ruh
kat kiba phi'n pán ha ka jing-
dúwai, da ka bangeit, phi'n
pyddiang.

23. HABA u la wan te
ha ka iing-mane-U-Blei, Ki
Rangbah-lyngdoh bad Ki Ty-
men-basan jong ki briu, ki la
wan ha u, haba u dang hikai,
ki da ong, Da ka bor aiuh ba
mé leh ia kine kiei-kiei-ruh?
bad uei ba la ai ia kane ka bor
ha mé?

24. Hinrei U Iísous u da
iathúh u la ong ha ki, Nga
ruh nga'n kylli ia phi kawei
ka ktín, ia kaba lada phi'n
iathúh ha nga, nga ruh nga'n
iathúh ha phi da ka bor aiuh
ba nga leh ia kine kiei-kiei-ruh:

25. kata ka jingbaptisma U

Ioannis ka long kaba nangno ? na byneng, lane na ki briu ? Ki la iasait hí-paralok te, ki da ong, Lada ngi'n ong, Na byneng : u'n ong ha ngi, Naba kumta balei ba phi'm shym la ngeit ha u ?

26. Lada ngi'n ong te, Na ki briu ; ngi shepting ia u paitbah ; naba baroh ki ianieu ia U Ioannis kum U Nongia-thúhlypá.

27. Ki da iathúh te ki la ong ha U Ísous, Ngí'm tip. U te u la iathúh ha ki, Nga ruh nga'm ong ha phi da ka bor aiuh ba nga leh ia kine kiei-kiei-ruh.

28. HINREI phi mut kumno ? U briu uba la don ar-ngút ki khún ; haba u la wan ha u banyngkong, u la ong, Kó khún, tó khíe-leit ba'n trei mynta ha ka brí-soh jong nga.

29. Uta u da iathúh u la ong te, Nga'm mon : hinrei hadiin u da kylla-ka-bamut, bad u la leit.

30. Haba u la wan ruh ha u bahadiin, u la ong kumjuh. Uta u da iathúh u la ong te, Nga leit, kó kynrád ; hinrei u'm leit.

31. Unó na kine ki ar-ngút uba la leh ia ka mon u kypá ? Ki ong hau, Uta u banyngkong. U Ísous u ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba ki nong-khrong bad ki núti ki leit ha shiwa jong phi sha ka híma U Blei :

32. naba U Ioannis u la wan ha phi ha ka lynti ka hok, phi'm shym la ngeit te ha u ; hinrei ki nongkhrong bad ki núti ki la ngeit ha u ; hinrei phi, haba phi la ioh-ih, phi'm shym la kylla hadiin, ia ka ba'n ngeit ha u.

33. HA sngou ia kawei-pat ka pharshi. La long u briu uba u trai-iing, uba la thung ka brí-soh, bad u la kér ia ka baroh saudong, bad u la tíh ka jaka ha ka ba'n pyd-diang ia ka úm-soh, bad u la tei ka iing-phira, bad u la ai-wai ia ka ha ki nongsúmar-brí, bad u la leit-noh sha kawei ka rí.

34. H'ynda ka aiom kheit soh ka la jan, u la phah ia ki shakri jong u ha kita ki nongsúmar-brí, ba'n shim ia ki soh jong ka.

35. Kita ki nongsúmar-brí te haba ki la iakem ia ki shakri jong u, ia uwei ki la sym-

pat éh, ia uwei-pat ruh ki la pyniáp, ia uwei-pat de ki la lynthem da ki mau.

36. U la phah pat ia kiwei-kiwei ki shakri ki bakham-kor ia ki bamynnyngkong; te ki la leh kumjuh ruh ia kita.

37. Hinrei ha ka bakhad-duh-éh, u la phah ia la u khún ha ki, u da ong, Ki'n iaburom ia u khún jong nga.

38. Hinrei haba kita ki nongsúmar-brí ki la ioh-íh ia uta u khún, ki la iaong paralok-hí, Une u ba'n sa long uba u trai ka brí-soh; iá, ngi'n iapyn-iáp-noh ia u, ngi'n iashim ruh ia ka bynta jong u.

39. Haba ki la iakem te ia u, ki la iashop-noh shabar jong kata ka brí-soh, bad ki la iapyn-iáp-noh ia u.

40. Namar-kata, h'ynda uta u trai kata ka brí-soh u'n wan, u'n sa leh aiuh ia kita ki nongsúmar-brí?

41. Ki ong ha u, U'n pyn-iáp sniu-khoit kein ia kita ki b'ymman, bad u'n sa ai-wai ia ka brí-soh ha kiwei ki nongsúmar, kiba ki b'yn ai ia ki soh ha u ha ki aiom jong ki.

42. U Ísous u ong ha ki, Phi'm jiu la púle ha kiba Ki

Jingthoh, "Ia u mau ia uba ki "nongtei ki la bred, ia une la "pynlong ha khlíh ka dong: "kane ka long na U Trai, bad "ka long íh-phylla ha ki khy-"mat jong ngi"?

43. namar-kata, nga ong ha phi, Ba yn shim-noh ia ka híma U Blei na phi, bad yn ai ia ka ha kynja-ki-briu kein ki basei soh jong ka:

44. jár uba háp te halor une u mau, yn pynmong ia u; hinrei jár ha uba u'n ioh-háp, u'n pynlywet-jin ia u.

45. Haba te kita Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Pharisi ki la ioh-sngou ia ki pharshi jong u, ki la tip ba u kren shaphang jong ki.

46. Haba ki iawád-dong te ba'n kem ia u, ki la shepting ia ki paitbah; naba ki nieu ia u kum U Nongiathúhlypá.

XXII. LYNNONG.

1. *Ka pharshi ka jingshongkurim u khún u siim.* 9. *Kaba pyníh ba khot ia Ki Jentil.* 11. *Ba pyníh ruh ka jingshitom uta u b'ym shym la kúp ka jain ka jingshongkurim.* 15. *Na ka búit b'ymman Ki Pharisi da kaba ki iawád ba'n kem-dau ia u, u Ísous u pyníh ba ka bit*

ba'n ai khajina ha U Kaisar.
 23. *U Khristos u pyndúh-nía*
Ki Saddusi shaphang ka jing-
míh-pat. 34. *U iathúh-shai ha*
u riu-sait, kano ka long ka
húkum ka banyngkong bad ka
bakhrâu. 41. *U kylli-iit ruh*
ia Ki Pharisi shaphang U
Messias.

1. U Iísous u da iathúh u
 la ong pat ruh ha ki ha ki
 pharshi, u da ong,

2. Ka híma ki byneng ka
 long kum u briu uba u
 siim, uba la thau ka jingkhawai-shongkurim ia u khún
 jong u ;

3. bad u la phah ia la ki
 shakri ba'n khot ia kita ia ki
 ba-la-kylli sha kata ka jingkhawai-shongkurim ; ki te ki'm
 mon ba'n wan.

4. U la phah pat ia kiwei
 ki shakri, u da ong, Iathúh ha
 kita ia ki ba-la-kylli, Ha khy-
 míh, nga la khréh ia ka jingkhawai jong nga ; la pyniáp
 ia ki massi-dáp jong nga
 bad ia la ki basngáid, bad
 kiei-kiei-baroh la khréh : tó
 wan sha ka jingkhawai-shongkurim.

5. Hinrei ki ki'm da nieu,
 ki la leit-noh ruh, uwei sha

la ka brí, uwei-pat ruh sha la
 ka jingkhai-i.

6. Kita ki basáh te haba
 ki la iakem ia ki shakri jong
 u, ki la leh-bein, bad ki la
 pyniáp-noh ia ki.

7. Haba uta u siim u la ioh-
 -sngou te, u la sngou-bittar-
 -lep kein ; te haba u la phah ia
 ki nongiapom jong u, u la pyn-
 dúh-noh ia kita ki nongpyniáp,
 bad u la pynplúh ia ka shnong
 jong ki.

8. H'ynda kumta u la ong
 ha ki shakri jong u, La khréh
 shisha ia ka jingkhawai-shongkurim, hinrei ka'm dei ia kita
 ia ki ba-la-kylli *ba'n wan* :

9. namar-kata, tó khíe-leit
 sha kaba ki iashem ki lynti,
 bad ia kat kiba phi'n shem, tó
 khot sha kata ka jingkhawai-
 -shongkurim.

10. Kumta kita ki shakri
 haba ki la leit sha kita ki lyn-
 ti, ki la ialum ia baroh kat kiba
 ki la iashem, ia ki b'ymman
 bad ia ki babhá ruh ; te ki la
 pyndap ia kata ka jingkhawai-
 -shongkurim da ki baiashong-
 -bám.

11. HABA uta u siim u
 la wan hapoh te ba'n jing-
 oh ia ki baiashong-bám, u

la ioh-ih hangta ia u briu u b'ym shym la kúp ia ka jain ka jingkhawai-shongkurim ;

12. bad u la ong ha u, Kó lok, kumno ba mé la wan hapoh hangne khlem ka jain ka jingkhawai-shongkurim? U te u'm nang ong shí-kyntín.

13. H'ynda kumta uta u siim u la ong ha kita ki shakri, Tó khúm ia la ki kyjat bad ki ktí, tó ráh-noh ia u, tó bred ruh ia u sha ka badum kaba kham-jingai; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat:

14. naba ia bún ki long ba-la-khot, hinrei ia khyndiat ba-la-jíd.

15. H'Ynda kumta Ki Pharisi ki la leit ba'n iasylla, kumno ba ki'n ioh-iaríam ia u ha ka ktín *jong u*.

16. Te kumta ki la phah ha u ia ki synran jong ki, lem bad ki nongbúd U Irodis, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long u bashisha, bad ba mé hikai ia ka lynti U Blei ha ka bashisha, bad me'm nieu shaphang iano-iano-ruh: naba me'm khymíh ia ka khymat ki briu:

17. namar-kata, tó ong ha ngi, Mé mut kumno? Ka bit

ba'n ai khajina ha U Kaisar, ne ka'm *bit*?

18. U Iísous te ba u la tip ia ka búit b'ymman jong ki, u la ong, Balei phi pynshoi ia nga, phi ki baarsap?

19. tó pyníh ia u sybai khajina ha nga. Ki la wallam te ha u shí-suka.

20. U ong ruh ha ki, Kane ka dur bad ka jingthoh-shalor ki jongno?

21. Ki ong ha u, Ki jong U Kaisar. Haba kumta u ong ha ki, Naba kumta ai-noh ha U Kaisar, ki jong U Kaisar; ha U Blei ruh, ki jong U Blei.

22. Haba ki la ioh-sngou te *ia kane*, ki la kyndit; bad haba ki la íehnoh ia u, ki la leit-noh.

23. HA kata ka sngi ki la wan ha u Ki Saddusi, kiba ong ba ka jingmíh-pat ka'm long, ki la kylli ia u,

24. ki dā ong, Kó Nonghikai, U Mosis u la ong, "Lada " uno-uno-ruh u iáp-noh, u " b'ym don ki khún, ba u para " jong u u'n shongkurim ia ka " tyngá jong u, bad u'n pynmíh " symbai ia la u hynmen."

25. La long te bad ngi hienieu-ngút ki shí-para; te u bashiwa haba u la shongkurim, u

la iáp-noh; te naba u'm don ki khún, u la íehnoh ia la ka tyngá ha u para jong u.

26. U la long kumjuh ruh u bashisin-búd, bad u baarsin-búd, ha b'ynda lut kita ki hinieu-ngút.

27. Hadiin te na ki baroh, ka la iáp-noh ruh kata ka kynthei.

28. Namar-kata, ha kaba ka jingmíh-pat, ka'n long ka tyngá jongno na kine ki hinieu-ngút? naba baroh *hinieu-ngút* ki la ioh-kurim ia ka.

29. U Ísous u da iathúh te u la ong ha ki, Phi leh bakla, ba phi'm tip ia Ki Jingthoh, l'ymne ia ka bor U Blei:

30. naba ha kata ka jingmíh-pat ki'm iashongkurim kein, l'ymne iaai-shongkurim ia ki; hinrei ki long kein kum ki angelos U Blei ha byneng:

31. hinrei shaphang kata ka jingmíh-pat ki nongiáp, phi'm shym la púle ia kata ba-la-ong da U Blei ha phi, u da ong,

32. "Nga uba U Blei U "Abraam, bad uba U Blei U "Isaak, bad uba U Blei U "Jakob ruh"? U Blei u'm long U Blei ki baiáp, hinrei jong ki baim.

33. Haba kita ki paitbah ki la ioh-sngou te *ia kata*, ki la sngou-phylla na ka jinghikai jong u.

34. HABA Ki Pharisi ki la ioh-sngou te ba u la pyn-dúh-nía ia Ki Saddusi, ki la ialum-lang ha kata kajuh ka jaka.

35. Uwei u riu-sait te uba na ki, u la kylli, u da tynjúh ia u, bad u da ong,

36. Kó Nonghikai, kano ka húkum ka bakhrau kaba ha Ka Húkum?

37. U Ísous u la iathúh te ha u, "Me'n íeit ia U Trai uba " U Blei jong mé, da ka doh- " núd jong mé baroh, bad da " ka mynsiim jong mé baroh, " bad da ka bamut jong mé " baroh ruh":

38. kane kein ka long ka húkum ka banyngkong bad ka bakhrau:

39. ka baar ruh ka long kum kata; "Me'n íeit ia u " paramarjan jong mé kumba " ia lade":

40. ha kita ki ar húkum, la sydiin ia Ka Húkum baroh bad ia Ki Nongiathúhlypá.

41. HABA ki dang sáhl-lang Ki Pharisi, U Ísous u la kylli ia ki,

42. u da ong, Phi mut aiuh shaphang U Khristos? u long u khún jongno? Ki iathúh ha u, U jong U Dabid.

43. U iathúh ha ki, Haba kumta, kumno ba u Dabid da U Mynsiim, u khot U Trai ia u, u da ong,

44. “U Trai u la ong ha U “Trai jong nga, Tó shong ha “ka mon jong nga, tadynda “nga’n pynlong ia ki bashún “ia mé, ka jingíúh hapoh ki “kyjat jong mé”?

45. lada U Dabid te u khot U Trai ia u, kumno ba u long u khún jong u?

46. Ym don te uba lah iathúh shí-kyntín ia u, l’ymne ym don uba shlan kylli shuh ia u náduh kata ka sngi.

XXIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyníh ba ka dei ba’n búd ia ka jinghikai babhá Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ym te ia ki jingleh b’ymman jong ki; ba ka dei ruh ia ki synran jong u ba’n súmar ia ka jing-sngou-khrau jong ki.* 13. *U byná phrah-tylli ki jingkordit ia ka baarsap bad ka bamatlah jong ki.* 34. *U iathuhlypá shaphang ki jingpyndúh ia Ka Jerusalem.*

1. H’YNDÁ kumta U Iísous u

la ialap ha ki paitbah bad ha ki synran jong u,

2. u da ong, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi ki shong ha ka jingshong U Mosis:

3. namar-kata, ia kiei-kiei-baroh katba ki’n ong ha phi ba’n súmar, tó phi’n súmar, phi’n leh ruh; hinrei katba kum ki jingleh jong ki, phi wat leh; naba ki ong, te ki’m leh hí.

4. Naba ki teh ki jingbáh ki bakhía bad ki baéh ba’n báh, bad ki búh *ia ki* ha ki tyrpeng ki briu; hinrei ki’m mon ba’n pynkhíh ia ki da ka shinriáhti jong ki.

5. Hinrei ia ki jingleh jong ki baroh ki leh knang ia ka ba’n ioh-íh da ki briu; namar ki pynkiár ia la ki philakteri, ki pynkhrau ruh ia ki rymiang ki jain jong ki.

6. Ki íeit ruh ia ka jaka badon-nám-tam ha ki jing-khawai, bad ia ki jingshong bakor-tam ha ki synagog,

7. bad ia ki jingngúh de ha ki ieu, bad ba yn khot ruh ia ki da ki briu, Kó Rabbi, Kó Rabbi.

8. Hinrei ia phi wat shah ba yn khot Rabbi; naba uwei

u long U Nonghikai jong phi, uba U Khristos; phi te phi long shí-para baroh.

9. Wat khot ruh u kypá jong phi *iano-iano-ruh* uba ha ka khyndeuh; naba uwei u long uba U Kypá jong phi, uba ha byneng.

10. L'ymne wat ai ba yn khot ia phi ki nongialam; naba uwei u long uba U Nongialam jong phi, uba U Khristos.

11. Hinrei uta uba long kham-khrau na phi, u'n long kein u shakri jong phi.

12. Iano-iano-ruh de uba u'n pynkhrau ia lade, yn pynpoh; iano-iano-ruh uba u'n pynpoh te ia lade, yn pynkhrau.

13. HINREI kordit ia phi, Ki Nongthoh bad ki Pharisí, ki baarsap! naba phi bám-dúh ia ki iing ki riu-kynthei, te phi dúwai jilán knang ba'n tyllep; namar-kata, phi'n ioh-díang ka jingshitom ka bakham-khrau.

14. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisí, ki baarsap! naba phi khang ia ka híma ki byneng ha khymat ki briu; naba phi phi'm leit hapoh, l'ymne phi'm shah ia kita kiba leit, ba'n leit hapoh.

15. Kordit ia phi Ki Nongthoh bad Ki Pharisí, ki baarsap! naba phi iaid-saudong ia ka dúriau bad ia ka ryngkeu, ba'n pynkylla-níam ia uwei; te haba la pynlong ia u, phi pynlong ia u khún dújok u baarshah ia phi-hí.

16. Kordit ia phi, ki nongialam bamatlah! kiba ong, Ba uno-uno-ruh uba u'n smai ha ka iing-mane-U-Blei, ka'm long ei-ei-ruh-ém; hinrei uno-uno-ruh uba u'n smai ha ka ksíer ka iing-mane-U-Blei, u la teh ia lade.

17. Phi ki babíeit bad bamatlah! naba kano ka long ka bakham-khrau; kata ka ksíer, lane kata ka iing-mane-U-Blei kaba pynkyntang ia kata ka ksíer?

18. Ruh, Ba uno-uno-ruh uba u'n smai ha ka dúwan, ka'm long ei-ei-ruh-ém; hinrei uno-uno-ruh uba u'n smai ha kata ka jingai-ngúh kaba halor jong ka, u la teh ia lade.

19. Phi ki babíeit bad bamatlah! naba kano ka bakham-khrau, kata ka jingai-ngúh, lane kata ka dúwan kaba pynkyntang ia ka jingai-ngúh?

20. Namar-kata kein, jár

uba smai ha kata ka dúwan, u smai ha ka, bad ha ki baroh kiba halor jong ka.

21. Jár uba smai ruh ha ka iing-mane-U-Blei, u smai ha ka, bad ha uta uba shong-sáh ha ka.

22. Jár uba smai ruh ha ka byneng, u smai ha ka khet U Blei, bad ha uta uba shong halor jong ka.

23. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi ai ia ka bashipheu na ka púdina, bad na ka dill, bad na ka kummin de; phi íehnoh te ia kita kiei-kiei ki bakham-khía ki jong ka húkum, ia ka hok, bad ia ka jingisynei, bad ia ka jingngeit; ka la dei kein ia phi ba'n leh ia kine, hinrei ba'n 'nym íehnoh ia kita kiwei.

24. Ki nongialam bamatlah! ki bakyjér-noh ia ka skain rit; bad ki bangúid pynban ia ka út.

25. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi pynkhúid ia ka bashabar ia ka khuri bad ia ka plíang, hinrei shapoh ki la dap da ka jinglúte bad ka jingauria.

26. Pharisi bamatlah! tó pynkhúid shiwa ia ka bashapoh ka khuri bad ka plíang, ba ka bashabar jong ki ka'n ioh-long khúid ruh.

27. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi long kum ki jingtep ba-la-pynlíh, kiba íhmat íhbha shisha na shabar, hinrei shapoh ki la dap da ki shiing ki baiáp, bad da ka bajakhlia baroh.

28. Kumta phi ruh, na shabar phi pynpau kum ki bahok ha ki briu, hinrei shapoh phi la dap da ka baarsap bad da ka basniu.

29. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi tei ia ki jingtep kiba Ki Nongiathúhlypá, bad phi pyníhbha ia ki maujingtep ki bahok;

30. bad phi ong, Lada ngi la long ha ki sngi karta ki kypá jong ngi, ngi'm da la long kiba iasylla lem bad ki ha ka jingpyniáp ia kita Ki Nongiathúhlypá.

31. Kumta phi iaphlá ia lade, ba phi long ki khún kita kiba la pyniáp ia Ki Nongiathúhlypá.

32. Te pyndap-noh phi ia kata ka jingtheu ki kypá jong phi.

33. Ah ki bysein! ki khún-ki-ksiu ki bysein-púh! Kumno phi'n ioh-lait na ka jingshitom ka dújok?

34. NABA kumta, ha khymíh, nga phah ha phi ia Ki Nongiathúhlypá bad ia Ki Riu-stád, bad ia Ki Nongthoh ruh; te ia kiba na ki phi'n pyniáp-noh, bad phi'n sahnar-phyná; bad ia kiwei na ki phi'n sympat ha ki synagog jong phi, bad phi'n beh-bein ruh na ka shnong sha ka shnong:

35. kumta ka'n wan-háp ha phi kein ia ka snám bahok baroh ka ba-la-pynmíh-noh ha ka khyndeuh, náduh ka snám U Abel u bahok, háduh ka snám U Sakharías u khún U Barakhias, ia uba phi la pyn-iáp marpyddeng ia ka jaka ba-la-pynkyntang, bad ia ka dúwan.

36. Shisha nga ong ha phi, Ba kine kiei-kiei-baroh ki'n wan-háp ha kane ka pateng-byriu.

37. Ah Jerusalem! Jerusalem! pha ka bapyniáp-noh ia Ki Nongiathúhlypá, bad ka

balyntthem-mau ia kita ia kiba la phah ha pha, katnosín ba nga la kwah ba'n kydúp ia ki khún jong pha, kumba ka síar ka kydúp ia ki khún jong ka hapoh ki thapníang *jong ka*, phi te phi'm mon!

38. Ha khymíh, ka iing jong phi yn íehnoh ha phi ka iing-jah.

39. Naba nga ong ha phi, Phi'n 'nym ioh-íh shuh ia nga náduh mynta, tadynda phi'n ong, *Long* ba-la-kyrkú ia uta uba wan ha ka kyrteng U Trai.

XXIV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iathúhlypá shaphang ka jingpyndúh ia ka iing-mane-U-Blei.* 3. *Kiba kumno bad kiba katno ki jingshitom ki'n jáa mynshiwa kata.* 15. *U pyníh ia kiei-kiei-ruh kiba dei ia ki ba'n leh, ynda jáa kita ki jingshitom.* 29. *Ki dak ka jingwan jong u.* 32. *Ia ka ba'n ioh-íhthúh ia kita, u iathúh ia ka pharshi ka diing-dumbur.* 36. *Namar ba ym don ba tip ia kata ka sngi, l'ymne ia kata ka por;* 42. *ka dei ia ngi te ba'n sharai kum ki shakri babhá, baáp khlem-da-púd ia ka jingwan U Kynrád jong ngi.*

1. HABA U Ísous u la míh-noh, u la léit-noh na ka iing-

-mane-U-Blei; te ki synran jong u ruh ki la wan ia ka ba'n pyníh ha u ia ki jingtei ka iing-mane-U-Blei.

2. U Iísous te u la ong ha ki, Phi'm ioh-íh ia kine kiei-kiei-baroh? Shisha nga ong ha phi, Yn 'nym íehnoh hangne u mau halor u mau, ia u b'yn 'nym pynháp-noh.

3. TE haba u dang shong halor u lúm Ki Olib, ki synran ki la wan ha u jarjar, ki da ong, Tó iathúh ha ngi, lano ba kine kiei-kiei-ruh ki'n long? bad kaba kumno kaba ka dak ka jingwan jong mé, bad ka bawai-noh kane ka pyrthei?

4. U Iísous u la iathúh u la ong ha ki, Tó súmar ba uno-uno-ruh u'n 'nym shúkór ia phi.

5. Naba bún ki'n wan da ka kyrteng jong nga, ki'n da ong, Ma-nga uba U Khristos, bad ki'n shúkór ia shibún.

6. Phi'n sa ba'n ioh-sngou te shaphang ki jingialeh-thymá, bad ia ki jingbyná shaphang ki jingialeh-thymá: tó súmar, phi wat sngou-khuslai: naba ka dei ba kine kiei-kiei-baroh ki'n long;

hinrei ka bakut ka'm put la jáa.

7. Naba ka kynja-bynriu ka'n ieng ialeh bad ka kynja-bynriu, ka híma ruh bad ka híma; bad ki'n long ki nem-sniu, bad ki jingiápthem ruh, bad ki jingkhynniúh-ka-khyn-deu ha shibún ki jaka;

8. hinrei kine baroh *ki long tang* ki jingsydang ki jingjin-jar.

9. H'ynda kumta ki'n ainoh ia phi ha ka bashitom, bad ki'n iapyniáp-noh ia phi; bad phi'n long ia kiba yn shún da ki kynja-bynriu baroh na ka bynta ka kyrteng jong nga.

10. H'ynda kumta te shibún ki'n iathut, bad ki'n iadíe paralok, bad ki'n iashún paralok ruh.

11. Shibún ki nongiathúh-lypá lamlér ruh ki'n míh, bad ki'n shúkór ia shibún.

12. Te namar ba ka pop ka'n man-bún, ka jingíeit ki babún ka'n man-khréat.

13. Hinrei jár uba da iaineh ha b'ynda kut, uta kein u ba'n ioh-lait-im.

14. Ia kane Ka Jingiathúh-khána-babhá jong ka híma yn ialap te, ha ka pyrthei

baroh, ia ka ba'n long ka jing-phlá ha ki kynja-bynriu baroh; h'ynda kumta kein ka'n jáa kata ka bakut.

15. NAMAR-KATA, h'ynda phi'n ioh-íh ia kata ka baíh-jilli bapyndúh, ba-la-ong sha-phang kata da U Daniel uba U Nongiathúhlypá, ba ka da ieng ha ka jaka bakhúid, (jár uba púle, u'n da sngáp.)

16. ynda kumta kita kiba ha Ka Ioudaia, tó ai ki'n ia-phet-iáp-noh sha ki lúm.

17. Jár uba halor iing, wat ai u'n híer ba'n shim ei-ei-ruh na ka iing jong u.

18. Jár uba ha ka lyngkhá ruh, wat ai u'n wan-kylla diin-pat ba'n shim ia ki jainkúp jong u.

19. Hinrei kordit ia kita kiba la punkhún, bad ia kita kiba ai-búin ha kita ki sngi!

20 Hinrei phi'n dúwai ba kata ka jingphet-iáp-noh jong phi ka'n 'nym long myntlang, l'ymne ha ka sngi sabbaton.

21. Naba ynda kumta ka kordit báh ka'n long, kat ka b'ym put la long náduh myndanglong ka pyrthei háduh mynta, l'ymne *kat kata* ka'n 'nym long shuh ruh.

22. Te l'ynda yn pynda-kut-noh ia kita ki sngi, ka'n 'nym lait-im ka doh baroh; hinrei na ka bynta ki ba-la-jíd, yn pyndakut-noh ia kita ki sngi.

23. H'ynda kumta lada uei-uei-ruh u'n ong ha phi, Ha khymíh, hangne uba U Khristos, lane hangtai; phi wat ngeit.

24. Naba ki khristos lamlér, bad ki nongiathúhlypá lamlér, ki'n míh, bad ki'n pyníh ia ki dak bakhrau bad ia ki jingphylla; kat ka ba'n shúkor lada lah, wad ia ki ba-la-jíd.

25. Ha khymíh, nga la iathúhlypá ha phi.

26. Namar-kata, lada ki'n ong ha phi, Ha khymíh, u don ha rí-khlau; phi wat míh-noh: Ha khymíh, *u don* ha ki pulit jarjar; phi wat ngeit.

27. Naba kumba ka míh-noh ka leilíeh na míhngi, bad ka shai háduh ka sepngi; kumta ruh ka'n long kata ka jingwan uba U Khún u briu.

28. Naba haei-haei-ruh ha kaba ka'n long ka met-iáp, hangta kein ki'n ialang ki pukni.

29. KUMNE-KUMNE-RUH hadiin ka jinjar kita ki sngi, ia

ka sngi yn pyndum, bad u by-nai u'n 'nym ai ia la ka jing-shai, bad ki khlur ki'n háp na byneng, bad yn pyngkhynniúh ia ki bor ki byneng.

30. H'ynda kumta te ka dak uba U Khún u briu ka'n pau ha byneng; mynkata ruh ki jait bynriu baroh ha pyrthei ki'n ialyniar-lympat, haba ki'n ioh-íh ba u wan uba U Khún u briu ha ki ly-oh byneng, da ka bor bad ka burom bakhrau.

31. U'n phah-noh te ia ki angelos jong u da ka jingsaua bakhrau ka jingput, bad ki'n ialum-lang ia ki ba-la-jíd jong u, na ki sau ly-ér *ki byneng*, náduh ki bakut ki byneng, háduh ki bakut jong ki.

32. Tó nang te ia ka pharshi na ka diing-dumbur; Haba u tynat jong ka u lah long uba dang lung, bad ba ka sei slá, phi tip ba ka lyur ka la jan:

33. kumjuh ma-phi ruh, haba phi'n ioh-íh ia kine kiei-kiei-baroh, tó tip ba ka long hajan ha ki jingkhang.

34. Shisha nga ong ha phi, Kane ka pateng-bynriu ka'n 'nym leit-noh, tadynda la pyn-dep ia kine kiei-kiei-baroh.

35. Ka byneng bad ka khynde u ki'n leit-noh; hinrei ki ktín jong nga ki'n 'nym leit-noh satia.

36. HINREI shaphang kata ka sngi bad kata ka por ruh ym don ba tip, l'ymne ki angelos ki byneng: tang U Kypá jong nga hí.

37. Kumba *la long* ki sngi U Noe te, kumta ruh ka'n long kata ka jingwan uba U Khún u briu.

38. Naba kumba ka la long ha kita ki sngi kiba mynshiwa kata ka jingshlei ba ki iabám, bad ba ki iadíh, ba ki iashongkurim, bad ba ki iaai-shongkurim, tadynda kata ka sngi ba U Noe u la leit hapoh kata ka iing-liing;

39. bad ki'm shym la súid-nieu, tadynda ka la wan kata ka jingshlei, bad ka la rong-noh ia ki baroh: kumta ruh ka'n long kata ka jingwan uba U Khún u briu.

40. H'ynda kumta ar-ngút ki'n ialong ha ka lyngkhá; ia uwei la shim-noh, te ia uwei-pat la íehnoh.

41. Ar-ngút ki'n iashongtylliat ha ka iing-tylliat; ia

kawei la shim-noh, te ia kawei-pat la íehnoh.

42. Namar-kata tó sharai; naba phi'm tip ha kaba kano ka por ba u wan U Trai jong phi.

43. Ia kane te phi tip, ba lada uba u trai-iing u la tip ha kano ka por ba u wan uba u nongtúh, u'n da la áp, bad u'n 'nu'm da la íeh ia ka ba'n prat ia ka iing jong u.

44. Naba kumta phi ruh, tó long ki ba-la-kloi; naba ha ka por ba phi'm mut, ba u wan uba U Khún u briu.

45. Naba kumta uno uba long u shakri bangeit bad bastád, ia uba u kynrád jong u u la búh halor jong kiba ha iing jong u, ia ka ba'n ai ha ki ia ka jingbám ha ka por babíang?

46. Suk uta u shakri, ia uba u kynrád jong u haba u wan, u'n shem ba u leh kumta.

47. Shisha nga ong ha phi, Ba u'n búh ia u halor kiei-kiei-baroh kiba u don.

48. Hinrei lada uta u shakri b'ymman te u'n ong ha la ka dohnúd, U kynrád jong nga u túd ba'n wan;

49. bad u sydang ba'n shoh ia ki para-shakri jong u, hinrei

ba'n iabám iadíh ruh lem bad ki babúaid;

50. u kynrád uta u shakri u'n wan ha ka sngi ha kaba u'm mut, bad ha ka por ha kaba u'm tip;

51. te u'n shop-noh-sympat ia u, bad u'n búh ia ka bynta jong u lem bad kiba ki nong-arsap; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

XXV.—LYNNONG.

1. *Ka pharshi ki shipheu-ngút ki theisotti*; 14. *bad ia ki talent-sybai*. 13. *Ka rúkom ka jing-bishár ka bakhadduh*.

1. H'YNDÁ kumta ka híma ki byneng ka'n long kum ki shipheu-ngút ki theisotti, kiba haba ki la shim ia ki sharak jong ki, ki la míh-noh ia ka ba'n leit-tan ia u nongleit-kurim.

2. San-ngút te na ki ki la long ki bastád, bad san-ngút ki babíeit.

3. Kita ki babíeit, haba ki la shim ia ki sharak jong ki, ki'm shym la shim ruh ia ka úm-pyniang lem bad ki.

4. Hinrei kita ki bastád ki la shim ia ka úm-pyniang ha ki

khulpi jong ki lem bad ki sharak jong ki.

5. Haba uta u nongleit-kurim u pynlyngiár te, ki la symthíah baroh, bad ki la ioh-thíah.

6. Hinrei mynshiteng-synia la long ka jingpyrta, Ha khy-míh, u wan uba u nongleit-kurim ! tó khíe-leit ia ka ba'n tan ia u.

7. H'ynda kumta kita ki theisotti baroh ki la iaieng, bad ki la shná ia ki sharak jong ki.

8. Kita ki babíeit te ki la ong ha kita ki bastád, Tó ai ha ngi na ka úm-pyniang jong phi; naba ki sharak jong ngi ki sa lip.

9. Hinrei kita ki bastád ki la iathúh, ki da ong, Ba ioh ka'n 'nym dap ia ngi bad ia phi ruh, tó khíe-leit kein sha kita kiba díe, bad da thíed ia lade.

10. Haba ki dang ialeit ba'n thíed te, u la wan uta u nongleit-kurim; te kita ki ba-la-kloi ki la leit hapoh lem bad u sha ka jingkhawai-shongkurim; te la khang ia ka jing-khang.

11. Hadiin kata te ki la

wan ruh kita kiwei ki theisotti, ki da ong, Kó kynrád, kó kynrád, tó plíe ia ngi.

12. U la iathúh te, u la ong, Shisha nga ong ha phi, Nga'm íhthúh ia phi.

13. Namar-kata, tó sharai, naba phi'm tip l'ymne ia ka sngi, l'ymne ia ka por, ha kaba u wan uba U Khún u briu.

14. NABA kumta *ka long* kumba u briu uba sa leit jingleit sha kawei ka rí, uba la khot ia ki shakri jong u, bad u la ai ha ki ia ki spah jong u.

15. Te ha uwei u la ai san talent-sybai, ha uwei-pat ruh ar, ha uwei-pat ruh kawei; ha uwei-uwei-baroh katba kum ka búit jong u hí; te kumne-kumne-ruh u la leit-noh sha kawei ka rí.

16. Ynda kumta uta uba la lah ioh-díang ia ki san talent-sybai, u la leit khai-i bad ki, bad u la pynman ia kiwei ki san talent-sybai *da ki*.

17. Kumjuh ruh uta uba *la lah ioh* ar, uta ruh u la ioh-nong kiwei-pat ar.

18. Uta te uba la lah ioh-díang ia kawei, u la leit tíh-thliu ha ka khyndeudeu, bad u la

búh-ríh-noh ia u sybai u kyn-rád jong u.

19. Te h'ynda la slem shi-bún, u kynrád jong kita ki shakri u wan, u iakhein bad ki.

20. H'ynda kumta uta uba la lah ioh-díang ia ki san talent-sybai u la wan, bad u la wallam ia ki san-tylli kiwei ki talent-sybai, u da ong, Kó kynrád, mé la ai ha nga san talent-sybai, ha khymíh, nga la ioh-nong san-tylli kiwei ki talent-sybai na ki.

21. Te u kynrád jong u u la ong ha u, Bha, mé u shakri babhá bad u bangeit: mé la minot ha ki bakhyndiat, nga'n búh ia mé halor ki babún; tó khíe-leit shapoh ka jingky-men u kynrád jong mé.

22. Uta uba la lah ioh-díang ia ki ar talent-sybai ruh u la wan, u la ong, Kó kynrád, mé la ai ha nga ar talent-sybai; ha khymíh, nga la ioh-nong ar-tylli kiwei ki talent-sybai na ki.

23. U kynrád jong u u la ong ha u, Bha, mé u shakri babhá bad u bangeit; mé la minot ha ki bakhyndiat, nga'n búh ia mé halor ki babún; tó

khíe-leit shapoh ka jingkymen u kynrád jong mé.

24. U la wan ruh de uta uba la lah ioh-díang ia kawei ka talent-sybai, u la ong, Kó kynrád, nga la tip ba mé long u briu u baéh, u baot na sha kaba me'm shym la bet, bad u balum na sha kaba me'm shym la pynsaphred:

25. kumta ba nga la shep-ting, nga la leit búh-ríh ia ka talent-sybai jong mé ha ka khyndeus: ha khymíh, mé la ioh la ka jong.

26. U kynrád jong u te u da iathúh u la ong ha u, Mé u shakri b'ymman bad baalhía, mé la tip ba nga ot na sha kaba nga'm put la bet, bad nga lum na sha kaba nga'm put la pynsaphred:

27. ka la dei ia mé, namar-kata, ba'n ai ia u sybai jong nga ha ki baai-sut, ba haba nga wan te nga'n da ioh-shim ia la ka jong bad ia ka sut.

28. Namar-kata, tó shim-noh na u ia kata ka talent-sybai, tó ai ruh ha uta uba don kita ki shipheu ki talent-sybai.

29. Naba ha uei-uei-baroh uba don, yn ai, u'n ioh ka

badap-tam ruh; hinrei na uta
u b'ym don, wad ia kata kaba
u don, yn shim-noh na u.

30. Tó bred-noh te ia uta
u shakri b'ymmyntoi sha ka
badum kaba kham-jingngai:
hangta yn long ka balyniar
bad kum dait byniat.

31. H'YNDÁ uba U
Khún u briu u'n wan te ha ka
burom jong u, bad ki angelos
bakhúid baroh lem bad u;
ynda kumta u'n shong halor
ka khet ka burom jong u;

32. bad yn ialum-lang ia
ki bynriu baroh ha khymat
jong u; bad u'n pyniakhlád
ia ki uwei na uwei-pat,
kumba u nongáp-langbrot u
pyniakhlád ia ki langbrot na
ki blang:

33. te u'n búh ia ki lang-
brot sha ka mon jong u, hinrei
ia ki blang sha ka diang.

34. H'ynda kumta uba U
Siim u'n ong ha kita sha ka mon
jong u, Tó wan, phi ia ki ba-la-
-kyrkhú jong U Kypá jong nga,
tó ioh ia ka híma ia kaba la
pynkhréh kein ia phi na myn-
danglong ka pyrthei:

35. namar nga la thyngan,
te phi la ai ha nga ba'n bám;
nga la slíang, te phi la ai-díh

ia nga; nga la long nongwei,
te phi la khot-lem ia nga;

36. lyngkhúid, te phi la
pynkúp-jain ia nga; nga la
pang, te phi la wan-súmar ia
nga; nga la long ha-ka byndí,
te phi la wan ha nga.

37. Ynda kumta kita ki
bahok ki'n iathúh ha u, ki da
ong, Kó Trai, mynno ba ngi
la ioh-íh ba mé la thyngan,
bad ngi la ai-bám? lane ba mé
la slíang, bad ngi la ai-díh *ia
mé?*

38. mynno ruh ba ngi la
ioh-íh ba mé long nongwei,
bad ngi la khot-lem *ia mé?*
lane lyngkhúid, bad ngi la
pynkúp-jain *ia mé?*

39. mynno te ba ngi la ioh-
-íh ba mé pang, lane ha ka
byndí, bad ngi la wan ha
mé?

40. Uta U Siim u da iathúh
u'n kren te ha ki, Shisha nga
ong ha phi, ha kaba phi la leh
ha uwei u barit-tam na kine
ki para jong nga, phi la leh
kein ha nga.

41. H'ynda kumta u'n ong
ha kita ruh sha ka diang, Tó
khíe-leit-noh na nga, phi ia ki
ba-la-tim, sha ka dīng ka
b'ymjiukut, ia kaba la búh-

lypá ia U Soitan bad ia ki angelos jong u :

42. namar nga la thyngan, phi'm shym la ai shuh ha nga ba'n bá'm ; nga la slíang, te phi'm shym la ai-díh shuh ia nga ;

43 nga la long nougwei, te phi'm shym la khot-lem shuh ia nga ; balyngkhúid, te phi'm shym la pynkúp-jain shuh ia nga ; bapang, bad ha ka byndí ruh, te phi'm shym la wan-súmar shuh ia nga.

44. Ynda kumta ki ruh ki'n iathúh ha u, ki da ong, Kó Trai, mynno ba ngi la ioh-íh ba mé la thyngan, lane ba mé la slíang, lane ba *mé long* nongwei, lane ba *mé lyngkhúid*, lane ba *mé pang*, lane ba *mé* ha ka byndí, bad ngi'm shym la shakri ia mé ?

45. Ynda kumta u'n iathúh ha ki, u da ong, Shisha nga ong ha phi, Ha kaba phi'm shym la leh ha uwei na kine ki barit-tam, phi'm shym la leh kein ha nga.

46. Kine ki'n leit-noh te sha ka shitom b'ymjiukut ; hinrei ki bahok sha ka jingim b'ymjiukut.

XXVI.—LYNNONG.

1. *Ki nongsynshár ki iashet-lem ba'n pyniáp ia U Khristos.*
 6. *Ka kynthei ka pynsleh ia ka khlíh jong u.* 14. *U Ioudas u díe-noh ia u.* 17. *U Khristos u bá'm ia Ka Níam-ka-jinglait.*
 26. *U pynlong ia ka jingkhawai U Trai.* 36. *U dúwai ha ka kypér Gethsimani.* 47. *Haba la díe-noh ia u da ka jingiadoh,*
 57. *la ialam-noh ia u ha U Kaiaphas ;* 69. *la len ruh ia u da U Petros.*

1. KA la jía ruh, haba U Iísous u la lah wai-noh ia kita ki ktín baroh, u la ong ha ki synran jong u,

2. Phi tip ba ynda la ar sngi ka long Ka Níam-ka-jinglait ; ynda kumta yn ai-noh ia uba U Khún u briu ia ka ba'n sahnarphyná ia u.

3. H'ynda kumta ki la ia-lang Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Nongthoh, bad Ki Tymen-basan jong u paitlang, ha ka iing-báh U Rangbah-lyngdoh, ia uba ki khot U Kaiaphas ;

4. te ki la iasylla ba ki'n ioh-kem túh ia U Iísous, bad ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

5. Hinrei ki la iaong, Ym ha ka barakhe ia Ka Níam-ka-

-jinglait, ba ioh ka jingkhíhwin ka'n long ha pyddeng u paitlang.

6. HABA U Íísous u dang don te ha Ka Bithania, ha iing uta U Simon u bapang-níang-thoh-líh,

7. ka la wan ka kynthei ha u, kaba don ka dabi alabaster, *kaba dap* da ka jingsleh ka bakordor-éh, bad ka la theh *ia ka* ha ka khlíh jong u, haba u shong-bám.

8. Haba ki synran jong u te ki la ioh-íh, ki la sngou-bittar, ki da ong, Ia ka balei kane ka jingleh-noh-ei?

9. namar lah ioh ba'n díe bún-sybai ia kane ka jingsleh, bad ba'n ioh-ai ha ki baduk.

10. Haba U Íísous u la tip te, u la ong ha ki, Balei phi'n pynkhuslai ia ka kynthei? namar ka la leh ia ka jingleh babhá ia nga:

11. naba phi ioh ia ki baduk lem bad phi hala ka sngi; hinrei ia nga phi'm ioh kein hala ka sngi:

12. naba haba ka la theh ia kane ka jingsleh ha ka met jong nga, ka la leh kein ia ka ba'n kyllán-masala ba'n tep ia nga:

13. shisha nga ong ha phi, Shano-shano-ruh sha kaba yn ialap ia kane Ka Jingiathúh-khána-babhá ha ka pyrthei baroh, yn iathúh ruh ia kane ia kaba ka la leh, ia ka ba'n kynmau ia ka.

14. H'YNDÁ kumta uwei na kiba ki khadar-ngút, ia uba ki khot U Ioudas Iskariot, u la leit ha kita Ki Rangbah-lyngdoh,

15. u la ong, Phi'n ai aiuh ha nga, ba nga'n díe-noh ia u ha phi? Ki la theu te ha u laipheu ki sybai-rúpa.

16. Náduh kata te u la wád-dong ka babit ba u'n ai-noh ia u.

17. HA *ka sngi* ka banyngkong te u kypú bakhlem-thíat, ki synran ki la wan ha U Íísous, ki da ong ha u, Hangno ba mé mon ba ngi'n iakhréh ia mé ba'n bām ia Ka Níam-ka-jinglait?

18. U la iathúh te, Tó khíe-leit shapoh kato ka shnong sha uta u briu, bad ong ha u; U Nonghikai u ong, Ka aiom jong nga ka la jan; nga'n rakhe ia Ka Níam-ka-jinglait ha iing jong mé, lem bad ki synran jong nga.

19. Ki synran te ki la leh kumba U Íísous u la batai ia ki; bad ki la iakhréh ia kata Ka Níam-ka-jinglait.

20. Haba la jan miet te, u la iashong-shanía bad kiba ki khadar-ngút.

21. Te haba ki dang iabám, u la ong, Shisha nga ong ha phi, ba uwei na phi u'n díe-noh ia nga.

22. Te ki la sngousíh éh, bad ki la sydang uwei-uwei-baroh na ki ba'n iaong ha u, Ma-nga, Kó Trai?

23. U da iathúh u la ong, Uta uba pynngam ia la ka ktí ha ka plíang lem bad nga, uta kein u b'yn díe-noh ia nga:

24. uba U Khún u briu shisha u sa leit, kumba la thoh shaphang jong u; hinrei kor-dit ia uta u briu da uba yn díe-noh ia uba U Khún u briu! ka la bha ia uta u briu, lada ym shym la khá satía ia u.

25. H'ynda kumta U Ioudas, uba la díe-noh ia u, u da iathúh u la ong, Long ma-nga, Kó Kynrád jong nga? U la iathúh ha u, Mé la ong kein.

26. HABA ki dang iabám te, U Íísous u la shim ia u kypú, bad ynda u la ngúh, u

la kyddiah ia u, bad u la ai ha ki synran, u la ong, Tó shim, tó bám; une u long ka met jong nga.

27. Ynda u la shim ia ka khuri ruh, bad ba u la ngúh, u la ai ha ki, u da ong, Tó díh na kane phi baroh:

28. naba kane ka long ka snám jong nga, kaba ka jong ka jiutang bathymmai, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta ki babún, ia ka ba'n máp ka pop:

29. nga ong ruh ha phi, Ba nga'n'nym díh shuh náduh mynta na kane ka úm-soh ka diing-drakhía, tadynda kata ka sngi, ynda nga'n díh thymmai ia ka lem bad phi ha ka híma U Kypá jong nga.

30. Haba te ki la iariuai, ki la leit-noh sha u lúm Ki Olib.

31. Mynkata U Íísous u la ong ha ki, Phi baroh phi'n thut na nga ha kane ka miet; naba la thoh: "Nga'n shoh ia "u nongsharai, bad yn pynsa-phred ia ki langbrot jong ka "kynhún:"

32. hinrei hadiin ba nga la míh-pat, nga'n leit sha shiwa jong phi sha Galilaia.

33. U Petros u da iathúh

te u la ong ha u, Lada ki baroh ki'n thut na mé, nga te nga'n 'nym thut lano-lano-ruh.

34. U Ísous u la ong ha u, Shisha nga ong ha mé, ba ha kane ka miet, mynshiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisín.

35. U Petros u la ong ha u, La ka dei ia nga ba'n iáp-noh lem bad mé, nga'n 'nym len satía ia mé. Kumjuh ruh ki la ong ki synran baroh.

36. HYNDA kumta U Ísous u la wan bad ki sha ka jaka ba ki khot Gethsimani, u la ong ha ki synran, Tó iashong hangne tadynda nga'n leit hangtai ba'n dúwai.

37. Te haba u la shim-lem bad u ia U Petros bad ia ki ar-ngút ki khún U Sebedaios, u la sydang ba'n sngousih, bad ba'n sngou-kordit-éh ruh.

38. Haba kumta u la ong ha ki, Ka mynsiim jong nga ka sngou-pisa-éh kat ba'n sa iáp: tó iaishong hangne, tó iaáp ruh lem bad nga.

39. Haba u la leit te sha shiwa khyndiat, u la háp ha ka khymat jong u, bad u la dúwai, u da ong, Kó Kypá jong nga, lada don lád, tó ai ba

kane ka khuri ka'n ioh-lait-noh na nga; hinrei te ym kumba nga da mon, hinrei tang kumba mé *mon*.

40. U wan te ha kita ki synran, bad u shem ba ki la ioh-thíah, bad u la ong ha U Petros, Kumne, phi'm lah ba'n iaáp lem bad nga shi por?

41. tó sharai tó dúwai ruh, ba phi'n 'nym leit shapoh ka jingpynshoi: ka mynsiim shisha ka smat, hinrei ka doh ka thlot.

42. Haba u la leit-noh pat aísín, u la dúwai, u da ong, Kó Kypá jong nga, lada ym don lád ia kane ka khuri ba'n lait-noh na nga, la nga'm da díh ia ka, tó long ka mon jong mé.

43. Haba u la wan, u shem te ba ki la ioh-thíah pat: naba ki khymat jong ki ki la khía.

44. Te haba u la íehnoh ia ki, u la leit-noh pat, u la dúwai ka balaisín, u da ong ia kajuh ka ktín.

45. H'ynda kumta u la wan ha ki synran jong u, u la ong ha ki, Tó nang-thíah náduh mynta, tó jah-thait ruh, ha khymih, ka por ka la jan,

h'ynda yn díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki bapop :

46. tó ieng! ngi'n ialeit-noh! ha khymíh, uba díe-noh ia nga u la jan.

47. HABA u dang kren ruh, ha khymíh, U Ioudas, uba uwei na kiba ki khadar-ngút, u la wan, bad u paitbah babún lem bad u, da ki waitlam bad ki diingdúh ruh, na Ki Rangbah-lyngdoh bad na Ki Tymen-basan jong u paitlang.

48. Uta te uba la díe-noh ia u, u la lah ai ka dak ha ki, u da ong, Ia uba nga'n iadoh, uta long ma-u ; tó phi'n kem ia u.

49. Te kumne-kumne-ruh haba u la wan ha U Ísous u la ong, Long bha, Kó Kynrád jong nga ; bad u la iadoh ia u.

50. U Ísous te u la ong ha u, Kó lok, mé wan iaei? Mynkata ki la wan, ki la búh ia la ki ktí ha U Ísous, bad ki la kem ia u.

51. Ha khymíh ruh, uwei na kita kiba bad U Ísous, haba u la kynér ia la ka ktí, u la sei-noh ia ka waitlam jong u, bad u la pom ia u shakri U

Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor jong u.

52. Haba kumta U Ísous u la ong ha u, Tó thep-noh ia ka waitlam jong mé ha ka jaka jong ka ; naba kita baroh kiba shim ia ka waitlam ki'n iáp-noh da ka waitlam ;

53. ne mé mut ba nga'm lah mynta ba'n dúwai ia U Kypá jong nga, uba u'n phah-iaráp te ia nga ia ki khadar paitbah tam ki angelos ?

54. la kumta te kumno ba yn pyndep ia kita Ki Jingthoh, *kiba ong*, ka dei ba'n long kumne ?

55. Ha kata ka por U Ísous u la ong ha kita ki paitbah, Kumba ha u nongtúh, phi la wan da ki waitlam bad ki diingdúh ba'n kem ia nga? hala ka sngi bad phi nga jiu shong hikai ha ka iing-mane-U-Blei, te phi'm shym la kem ia nga.

56. Hinrei kane baroh te ka la long, ba yn pyndep ia Ki Jingthoh Ki Nongiathúhlypá. H'ynda kumta ki synran baroh haba ki la íehnoh ia u, ki la phet-noh.

57. KI te kiba la iakem ia U Ísous, ki la ialam-noh ia u ha U Kaiaphas uba U

Rangbah-lyngdoh, sha kaba ki la ialang Ki Nongthoh bad Ki Tymen-basan.

58. U Petros te u la búd ia u na sha jingngai, háduh ka phyllau ka jong uta. U Rangbah-lyngdoh; te haba u la leit hapoh, u la shong lem bad ki shakri, ba'n ioh-íh ia ka bakut.

59. Ki Rangbah-lyngdoh te bad Ki Tymen-basan, bad Ka Darbar baroh ruh, ki la iawád ia ka sakhí lamlér ialeh ia U Ísous, ba ki'n ioh-pyniáp ia u;

60. hinrei ki'm shem; haba shibún ruh pleng ki nongsakhí lamlér ki la wan hangtai, ki'm shem kein. Hadiin hinrei haba la iawan hajan ar-ngút ki nongsakhí lamlér,

61. ki la ong, Une u briu u la ong, Nga lah ba'n pynjot ia ka iing-mane-U-Blei, ba'n tei *pat* lai sngi ia ka.

62. Uta U Rangbah-lyngdoh haba u la ieng te, u la ong ha u, Me'm iathúh ei-ei-ruh-ém? kita ki sakhí-ialeh aiuh ia mé?

63. Hinrei U Ísous u la shu sngáp. Te U Rangbah-lyngdoh u da iathúh u la ong ha u, Nga pynsmai ia mé ha

U Blei U Baim, ba me'n iathúh ha ngi, la mé long uba U Khristos, uba U Khún U Blei.

64. U Ísous u la ong ha u, Mé la ong; hinrei nga ong ruh ha phi, Ba phi'n ioh-íh lawei ia uba U Khún u briu haba u shong sha ka mon kaba Ka Bor-baroh, bad haba u wan ha ki ly-oh ka by-neng.

65. Mynkata U Rangbah-lyngdoh u la kád ia ki jain jong u, u da ong, Ba u la kren-bein-ia-U-Blei; ngi dang don kam aiuh pat ia ki nongsakhí? ha khymíh, mynta phi la ioh-sngou ia ka jingkren-bein jong u:

66. phi mut kumno? Ki da iathúh te ki la ong, Ka dei ia u ba'n iáp.

67. Haba kumta ki la bynthiu ha ka khymat jong u, bad ki la shoh ia u; bad kiwei ki la tháp ia u,

68. ki da ong, Tó iathúh-antat ha ngi, Kó Khristos, uei ba la shoh ia mé?

69. U PETROS te u shong shabar ha ka phyllau; te ka la wau ha u kawéi ka shakri, ka da ong, Mé ruh mé

la long lem bad U Iísous u nong Galilaia.

70. U la len te ha khymat jong ki baroh, u da ong, Nga'm tip ia kaei ba pha ong.

71. Haba u la míh-noh te sha ka baranda, kawei-pat ka la ioh-íh ia u, bad ka la ong ha kiba hangta, Une u briu ruh u la long lem bad U Iísous u nong Nasareth.

72. U la len pat ruh da ka basmai, Ba nga'm íhthúh ia uta u briu.

73. Hadiin la shibit te, kita ki baieng hajan haba ki la wan, ki la ong ha U Petros, Shisha mé ruh mé long *uwe*i na ki; naba ka ktín jong mé ka pyníhthúh ia mé.

74. H'ynda kumta u la sydang ba'n tim ba'n smai ruh, Ba nga'm íhthúh ia uta u briu. Te kumne-kumne-ruh u la riu u síar.

75. U Petros te u la kyn-mau ia ka ktín U Iísous, uba la lah ong ha u, Ba myn-shiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisín. Te haba u la míh-noh shabar, u la lyniar kythang-éh.

XXVII.—LYNNONG.

1. *La ai-noh ia U Iísous ba-la-khúm sha U Pilat.* 3. *U Ioudas u leit sydín ia lade.* 6. *Ki Rangbah-lyngdoh ki thied ia ka lyngkhá u nongthau-khúu, da ki sybai-rúpa ba-la-thied ia U Iísous.* 11. *U ieng ha khymat U Lyngskor.* 15. *Hamar ba kumne la mahámlypá ia U Pilat da ka tyngá jong u.* 24. *Haba u ioh-íh ba u'm lah ba'n pyllait ia U Khristos, u la thet ia la ki ktí ha khymat u paitbah.* 26. *U pyllait ia U Barabbas, te haba ki la pynphong ia ka pansngíat-shíah ha ka khlíh U Iísous, ki la ialam-noh ia u ia ka ba'n sahnarphyná.* 39. *Hangta ki leh-bein bad ba kren-bein ia u.* 45. *U Iísous u pyrta nador ka diingphyná hamar ba u sa iáp.* 51. *Kiei-kiei-ruh kiba la jáa hadiín kata.* 57. *La tep ruh ia u.* 62. *Ki iapynskhem, ki iaáp ruh ia ka jingtep.*

1. HABA ka la shai te, Ki Rangbah-lyngdoh baroh bad Ki Tymen-basan jong u paitlang, ki la iasylla shaphang U Iísous, ia ka ba'n pyniáp ia u.

2. Te haba ki la khúm ia u, ki la ialam-noh ia u, bad ki la ai-noh ruh ia u ha U Pontius Pilat uba u lyngskor.

3. MYNBA kumta U Ioudas, uba la díe-noh ia u, haba u la ioh-ih ba ki la pynrem ia u, u la kylla-ka-bamut, u la wallam pat ia kita ki laipheu ki sybai-rúpa ha Ki Rangbah-lyngdoh bad ha Ki Tymen-basan,

4. u da ong, Nga la leh pop, haba nga la díe-noh ia ka snám balúi-lúi. Ki la ong te, *Kata ka dei* aiuh ia ngi? khymih ma-mé *ia kata*.

5. Haba u la bred-noh te ia kita ki sybai-rúpa ha ka iing-mane-U-Blei, u la leit-noh; bad u la leit sydín ia lade.

6. HABA kita Ki Rangbah-lyngdoh te, ki la shim ia kita ki sybai-rúpa, ki la ong, B'ym dei ba'n búh ia ki ha ka jingkynsheu ba-la-kyntang; naba ka long ka dor ka snám.

7. Hinrei haba ki la iasylla, ki la thied da ki ia ka lyngkhá ka jong u nongthau-khúu, ia ka ba'n long ka jaka-tep ia ki nongwei.

8. Naba kumta la jiu khot ia kata ka lyngkhá, Ka Lynkhá ka snám, háduh kane ka sngi.

9. Mynkata la pyndep ia kata ba-la-ong da U Jeremias

uba U Nongiathúhlypá, u da ong, "Ki la shim ruh ia ki "laipheu ki sybai-rúpa, ia ka "dor ia uba ki la khein-dor; "ia uba *kiba* na ki khún Israel "ki la khein-dor;"

10. "bad ki la ai ia ki ia "ka lyngkhá ka jong u nong-"thau-khúu, kumba U Trai u "la búh ia nga."

11. U Ísous te u la ieng ha khymat uta u lyngskor; uta u lyngskor te u la kylli ia u, u da ong, Mé long U Siim Ki Jiu? Te U Ísous u la iathúh ha u, Mé la ong.

12. Hinrei ha ka bamúdui ia u da kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Tymen-basan, u'm iathúh ei-ei-ruh-ém.

13. Haba kumta U Pilat u la ong ha u, Me'm sngou ia ka bakatno kiei-kiei-ruh ba ki iamúdui ia me?

14. U'm shym la iathúh te ha u wad ia kawei ka ktín; kat ba'n pynkyndit ia u lyngskor shíkaddei-éh.

15. TE ha kata ka jingkhawai-níam, u lyngskor u jiu pyllait ha ki paitbah, ia uwei u ba-la-byndí, ia uba ki la iamon.

16. Mynkata te, ki la don u

b'ymman-éh-ka-nám ha byndí, ia uba ki khot U Barabbas.

17. Namar-kata, haba ki la ialang, U Pilat u la ong ha ki, Phi mon ba nga'n pyllait iano ha phi? ia U Barabbas, lane ia U Iísous ia uba ki khot U Khristos?

18. Naba u la tip ba na ka bashún ki la ai-noh ia u.

19. Haba u dang shong te ha ka jingshong-bishár, ka tyngá jong u ka la phah ha u, ka da ong, Mé *wat leh* ei-ei-ruh-ém ia uta u bahok; naba nga la shah shibún ha ka jing-phohsniu mynta na ka bynta jong u.

20. Hinrei kita Ki Rang-bah-lyngdoh bad kita Ki Ty-men-basan ki la iashet ia ki paitbah, ba ki'n pán ia U Barabbas, hinrei ba ki'n pyniáp ia U Iísous.

21. Uta u lyngskor te u da iathúh u la ong ha ki, Phi mon ba nga'n pyllait ha phi iano na kine ki ar-ngút? Ki te ki la ong, Ia U Barabbas.

22. U Pilat u la ong ha ki, Naba kumta, nga'n leh kumno ia U Iísous, ia uba ki khot U Khristos? Ki ong baroh ha u, Tó ai ba yn sahnarphyná ia u.

23. Uta lyngskor u la ong te, Namar ba u la leh ka b'ymman aiuh? Ki te ki la iapyrta-jam kham-tam-éh, ki da ong, Tó ai ba yn sahnar-phyná ia u.

24. HABA U Pilat u ioh-íh te ba u'm lah ei-ei-ruh, tang kham pynlong ia ka bakíhwin, u da shim ka úm, u la thet ia la ki ktí ha khymat uta u paitbah, u da ong, Nga'm don jingrem na ka snám une u bahok: phi'n khymíh ma-phi *ia kata*.

25. Ki briu baroh ki da iathúh ki la ong ruh, *Long* ka snám jong u ha ngi, bad ha ki khún jong ngi!

26. HABA kumta u la pyllait ia U Barabbas ha ki; haba u la sympat te ia U Iísous, u la aítí-noh ia u ba yn sahnarphyná.

27. Mynba kumta ki sipáhi jong uta u lyngskor, h'ynda ki la ialam-noh ia U Iísous ha ka iing-báh u lyngskor, ki la ialum ha u baroh shí-kynhún.

28. Te haba ki la loit-noh ki jain jong u, ki la pynkúp ka jain sau ha u.

29. Bad haba ki la thain ia ka pansngíat da ki shíah, ki la

pynphong halor ka khlíh jong u, bad *ki la búh* ka diing-preu ha ka ktí ka mon jong u; bad haba ki la dem-khohsiu ha khymat jong u, ki la pyrthúh-bein ia u, ki da ong, Khúblei, u siim Ki Jiu!

30. Bad haba ki la bynthiu ha u, ki la shim ia kata ka diing-preu, ki la shoh ia ka khlíh jong u.

31. Bad haba ki la lah pyrthúh-bein ia u, ki la loit-noh ia ka jain-kúp *sau* na u, bad ki la pynkúp pat ia u ia ki jain jong u, bad ki la ialam-noh ia u, ia ka ba'n sahnarphyná *ia u*.

32. Haba ki dang iamíh-noh te, ki la shem ia u briu u nong Kyrini, uba ka kyrteng U Simon; ia une ki la iapyn-leh ba u'n báh ia ka diing-phyná jong u.

33. Haba ki la poi te ha ka jaka ba ki khot Golgotha, (kaba haba la batai, Ka jaka Maloi-khlíh,)

34. ki la ai ha u ia ka bajeu ka ba-la-iaakhléh lem bad ka bakythang ba'n díh; haba u la mád te, u'm mon ba'n díh.

35. Te haba ki la sahnarphyná ia u, ki la iabynta ia ki jain jong u, ki da iakhalai: ba

yn pyndep ia kata ba-la-ong da uba U Nongiathúhlypá, "Ki la iabynta ia ki jain jong nga ha pyddeng jong ki, bad ki la iakhalai ia ka jing-phong jong nga."

36. Te haba ki da iashong, ki la iaáp ia u hangtai.

37. Bad ki la búh ha neng ka khlíh jong u ia ka pop jong u, ba-la-thoh: UNE LONG U IÍSOUS UBA U SIIM KI JIU.

38. H'ynda kumta ki la iasahnarphyná ia ki ar-ngút ki dakait lem bad u, uwei sha ka mon, uwei ruh sha ka diang.

39. KITA kiba iaíd sha-ta te ki la kren-bein ia u, ki da kyrngah ia ki khlíh jong ki,

40. bad ki da ong, Mé uba pyndúh ia ka iing-mane-U-Blei, bad uba tei *pat* lai sngi *ia ka*, tó pynim ia lade: lada mé long U Khún U Blei, tó híer-noh na kato ka diing-phyná.

41. Kumjuh ruh Ki Rangbah-lyngdoh, haba ki iapyrthúh-bein, lem bad Ki Nongthoh bad Ki Tymen-basan, ki la iaong,

42. U la pynim ia kiwei, ia lade u'm lah ba'n pynim: lada u long U Siim Ki Israel, tó ai

ba u'n híer mynta na kata
ka diingphyná, te ngi'n ngeit
ha u :

43. u la ngeit ha U Blei ; tó
ai ba u'n sa pyllait ia u mynta,
lada u mon-bha ia u ; naba u
la ong, Ba nga long U Khún
U Blei.

44. Ia kajuh de kita ki
dakait ruh, ia kiba la sahnar-
phyná lem bad u, ki la kren-
-bein ia u.

45. KA la long dum te
ha ka khyndeuh baroh náduh
ka bahinriu báje háduh ka
bakhyndai baje.

46. Te hamar ka bakhyndai
baje, U Iísous u la pyrta da
ka ktín ka bajam, u da ong,
Ili, Ili, lama sabakhthani ?
(kata kaba long,) U Blei jong
nga ! U Blei jong nga ! balei
ba mé la íehnoh ia nga ?

47. Te kiba na kita kiba
iaieng hangto, haba ki la ioh-
-sngou, ki la ong, Ba une u
khot ia U Iíías.

48. Te kumne-kumne-ruh
haba la phet uwei na ki, bad
haba u la shim ia ka spanj, bad
haba u la pyndap da ka bajeu,
bad ba u la spain ha u diing-
-preu, u la pyndíh ia u.

49. Kiba kiwei te ki la ong,

Tó íeh, ba ngi'n ioh-íh la u
wan U Iíías ba'n pynim ia u.

50. Haba U Iísous te u la
pyrta pat da ka ktín bajam, u
la ai-noh ia ka mynsiim.

51. HA khymíh ruh,
ka jingkáh ha ka iing-mane-U-
-Blei ka la kád ar-bynta,
náduh na jerong háduh ka
tybian ; bad ka khyndeuh ka la
khynniúh, bad ki mausiáng
ki la pyddang ;

52. bad ki jingtep ki la
ang ; bad shibún ki met jong
ki bakhúid kiba la ioh-thíah ki
la míh-pat,

53. haba ki la míh-noh te
na kita ki jingtep, hadiin ka
jingmíh-pat jong u, ki la leit
shapoh kata ka shnong ka
bakhúid, bad ki la pau ha ki
shibún.

54. Te haba u rangbah-shi-
spah bad kita kiba bad u, kiba
iaáp ia U Iísous, ki la ioh-íh
ia ka jingkhynniúh-ka-khyn-
deu, bad ia kiei-kiei-ruh kiba
la long, ki la iashepting shí-
kaddei-éh, ki da ong, Shisha
une u la long U Khún U
Blei.

55. Te la don hangto shi-
bún ki kynthai ki bajingoh na
sha jingngai, kiba la búd ia U

Iísous na Ka Galilaia, ki da shakri ia u :

56. ha pyddeng jong ki la don Ka Mari ka nong Magdala, bad ka Mari ka kymí U Iakobos bad U Iosis, bad ka kymí ki khún U Sebedaios.

57. HABA la jan miet ruh, la wan u briu u bariuspah, uba na Ka Arimathaia, ia uba ki khot U Iosiph, u ruh hí uba la long synran ia U Iísous.

58. Une haba u la leit ha U Pilat, u la pán ia ka met U Iísous. Haba kumta U Pilat u la húkum ba'n ai-noh ia ka met.

59. Haba U Iosiph u la shim te ia ka met, u la sopspain ia ka da ka jain-linen baní ka bakhúid;

60. bad u la búh ia ka ha ka jingtep thymmai jong u, ia kaba u la tíh ha uba u mau-siang; bad haba u la tyllún ia u mau bakhrau ha ka jing-khang ka jingtep, u la leit-noh.

61. La don ruh hangto Ka Mari ka nong Magdala, bad kaba kawei-pat Ka Mari, ki iashong hamar pyrshah kata ka jingtep.

62. TE ha ka balashai, kaba long hadiin ka sngi

bapynkhréh, Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Pharisi ki la ialum-lang ha U Pilat,

63. ki da ong, Kó kynrád, ngi kynmau ba uta u bashúkor u la ong, mynba u dang im, Ynda la lai sngi nga'n míh-pat:

64. namar-kata te, tó húkum ba'n pynskhem ia ka jingtep tadynda la lai sngi; ba ioh ki synran jong u ki'n wan túh-noh ia u mynmiet, bad ba ki'n ong te ha ki briu, U la míh-noh na ki baiáp: kumta ka jingshúkor ka bakhadduh ka'n long kham-sniu ia ka banyngkong.

65. Te U Pilat u la ong ha ki, Phi don ki nongáp; tó khié-leit, pynskhem ia ka kat kaba phi lah.

66. Ki la leit te, ki la pynskhem ia ka jingtep, ki da pyndait lahá ia u mau, *ki da búh* ruh ia ki nongáp.

XXVIII.—LYNNONG.

1. *U angelos u iathúh ia ki kynthei ba U Khristos u la míh-pat.*

8. *U Iísous hí u la míh-pau ha ki haba ki dang leit byná ha ki synran.* 11. *Ki Rangbah-lyngdoh ki thong-sybai ia ki sipáhi ba'n iathúh lamlér.* 16. *U*

Khristos u míh-pau ha ki synran jong u, u phah ruh ia ki ba'n pynkylla ia ki bynriu baroh, ba'n pynbaptisma ia ki ruh.

1. HADIIN ka sabbaton te, haba ka sa shai *ka sngi* nyngkong ka shítaieu, Ka Mari ka nong Magdala ka la wan, bad kata kawei Ka Mari, ba'n jingoh ia ka jingtep.

2. Ha khymíh ruh, la lah long ka jingkhynniúh bakhrau; naba u angelos U Trai u la lah híer na byneng, haba u la wan u la tyllún-noh ia uta u mau na kata ka jing-khang, bad u la shong halor jong u.

3. Ka khymat jong u te ka la long kum ka leilíeh, bad ka jain jong u ka la líh kat ka ior.

4. Na ka bashepting te ia u kita ki nongáp ki la kíuh, bad ki la long kum ki baiáp.

5. Hinrei uta u angelos u da iathúh u la ong ha kita ki kynthei, Tó wat shepting phi; naba nga tip ba phi iawád ia U Ísous ia uba la sahnar-phyná:

6. u'm don hangne; naba u la míh-noh, kumba u la ong. Alle, tó khymíh ia ka jaka

ha kaba u la thíah uba U Trai:

7. tó khíe-noh kloi-kloi-ruh, tó iathúh ruh ha ki synran jong u, ba u la míh-noh na ki nongiáp; ha khymíh ruh, u leit sha shiwa jong phi sha Ka Galilaia; hangta phi'n ioh-íh ia u: ha khymíh, nga la iathúh ha phi.

8. KUMTA haba ki la leit-noh kloi na kata ka jingtep, da ka bashepting bad ka bakymen bakhrau, ki la iaphet-noh ba'n byná ha ki synran jong u.

9. Te haba ki dang ialeit byná ha ki synran jong u, ha khymíh ruh, U Ísous u la wan-tan ia ki, u da ong, Long bha. Haba ki la wan hajan te, ki la iabat ia ki kyjat jong u, bad ki la iamane-dem ia u.

10. Haba kumta U Ísous u la ong ha ki, Tó wat shepting; tó khíe-leit-noh, tó iathúh ha ki para jong nga, ba ki'n leit sha Ka Galilaia, hangta ruh ki'n ioh-íh ia nga.

11. HABA ki la dang leit ruh, ha khymíh, kiba na ki baáp ki la wan sha shnong, ki la iathúh ha Ki Rangbah-

-lyngdoh ia kiei-kiei-baroh kiba la long.

12. Te haba ki la ialum bad Ki Tymen-basan, bad ba ki la iasylla, ki la ai shibún u sybai ha kita ki sipáhi,

13. ki da ong, Tó iathúh ba ki synran jong u ki la wan túh ia u mynmíet, haba ngi dang ioh-thíah:

14. te lada u lyngskor u'n ioh-sngou ia kane, ngi'n khroh ia u, bad ngi'n dá ia phi.

15. Kumta haba ki la shim ia u sybai, ki la leh kumba la hikai ia ki; te ia kane ka ktín la pynbyná ha pyddeng Ki Jiu háduh mynta.

16. Ki khadwei-ngút ki synran te ki la leit-noh sha Ka Galilaia, sha u lúm, sha kaba u Iísous u la iabúh bad ki.

17. Haba ki la ioh-ih te ia u, ki la iamane-dem ia u; hinrei don kiba ki la sngou-artatín.

18. U Iísous te u da wan, u la kren ha ki, u da ong, La ai ha nga ka bor baroh ha by-neng bad ha ka khyndeus:

19. namar-kata kein, tó khíe da leit-noh ma-phi, tó pynkylla ia ki bynriu baroh; da pynbaptisma ia ki ha ka kyrteng ka jong uba U Kypá, bad ka jong uba U Khún, bad ka jong uba U Mynsiim Bakhúid:

20. da hikai ia ki ba'n súmar ia kiei-kiei-baroh, kat kiba nga la húkum ia phi: ha khymíh ruh, nga, nga long ryngkat bad phi hala ka sngi, háduh ka bawai-noh ka pyrthei. Amen.

KA JINGIATHÚHKHANA-BABHÁ KA JONG

U M A R K O S.

I.—LYNNONG.

1. *Ka kam U Ioannis U Nong-pynbaptisma. 9. La pynbaptisma ia U Ísous. 12. La pynshoi ia u. 14. U ialap. 16. U khot ia U Petros, bad ia U Andreas, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis. 21. U pynkhiáh ia u briu, uba la don u mynsiim b'ymkhúid; 29. bad ia ka syngken-kurim U Petros; 32. bad ia ki shibún ki bapang. 40. Ia u bapangniang-thoh-líh u la pynkhúid ruh.*

1. KA basydang Ka Jingia-thúhkhaná-babhá ka jong U Ísous Khristos U Khún U Blei,

2. kumba la thoh ha kiba Ki Nongiathúhlypá, “Ha khy-
“míh, nga phah ia u nong-
“búhhai jong nga ha shiwa ka
“khymát jong mé, u ba’n khréh
“ia ka lynti jong mé ha shiwa
“jong mé:”

3. “Ka ktín jong u bapyrta
“ha ka rí-khlau, Phi’n pyn-

“khréh ia ka lynti-báh U Trai,
“phi’n pynbeit ruh ia ki lynti
“jong u.”

4. U Ioannis u la pynbaptisma ha ka rí-khlau, bad u la ialap ia ka jingbaptisma ka jong ka bakylla-ka-bamut ia ka ba’n máp ka pop.

5. Hangta te kiba na ka rí Ioudaía baroh ki la leit-noh ha u, bad ki nong Jerusalem, bad la pynbaptisma ia ki baroh da u ha ka wáh Iordan, kiba dang ia phlá-noh ia ki pop jong ki.

6. Te U Ioannis u la kúp da ka shniúh út, bad da ka jingpanpoh sníh ha ka syngkai jong u; bad u da bám ia ki púit bad ia ka ngap khlau.

7. U la ialap ruh, u da ong, Don uwei uba wan nadiin ma-nga uba kham-khrau-bor ia nga, wad ia ka jingteh ki júti jong u, ka’m dei ia nga ba’n dem ia ka ba’n loit-noh kein:

8. nga shisha nga la pynbaptisma kein ia phi da ka

úm: hinrei uta u'n pynbap-
tisma ia phi kein da U Myn-
siim Bakhúid.

9. KA la jía ruh ha
kita ki sngi, ba U Ísous u la
wan na Ka Nasaret kaba ha
ka rí Galilaia, ba yn pynbap-
tisma ruh ia u da U Ioannis ha
Ka Iordan.

10. Te kumne-kumne-ruh
haba u dang kíu-noh na ka úm,
u la ioh-íh ba-la-plíe ia ki
byneng, bad uba U Mynsiim
u híer ha u kum ka paro.

11. Ka ktín te ka la wan
na byneng, *ka da ong*, Mé uba
U Khún jong nga u baíeit,
ha uba nga sngoubha-éh.

12. Te kumne-kumne-ruh
uba U Mynsiim u la ialam-
-noh kyrkíh ia u sha ka rí-
-khlau.

13. U la don hangta te ha
kata ka rí-khlau saupheu sngi,
ba-la-pynshoi ia u da U
Soitan; bad u la long lem bad
ki mrád-khlau; bad ki angelos
ki la shakri ia u.

14. HADIIN te kaba la
byndí ia U Ioannis, U Ísous
u la wan sha Ka Galilaia, u
da ialap ia Ka Jingiathúh-
khána-babhá ka jong ka híma
U Blei,

15. u da ong ruh, La pyn-
dep ia ka ía, bad ka híma U
Blei ka la jan: tó phi'n kylla-
-ka-bamut, tó phi'n ngeit ruh
ia Ka Jingiathúhkhána-babhá.

16. TE haba u dang
iaid harúd ka dúriau Ka Gali-
laia, u la ioh-íh ia U Simon,
bad ia U Andreas u para jong
u, ba ki dang iabred ia ka jár
ha ka dúriau: naba ki jiu long
ki nongtong-dohkhá.

17. U Ísous te u la ong ha
ki, Tó wan-búd nadiin jong
nga, te nga'n pynlong ia phi
ba'n long ki nongtong briu.

18. Kumta te haba ki la
íehnoh dak ia ki jár jong ki,
ki la iabúd ia u.

19. Haba u la nang leit
nangta ruh ka bakham-jing-
ngai khyndiat, u la ioh-íh ia
U Iakobos u khún U Sebedaios,
bad U Ioannis u para jong u,
kiba long de ha ka liing ba ki
dang shná ia ki jár *jong ki*.

20. Kumne-kumne-ruh u la
khot ia ki: ki ruh haba ki la
íehnoh ia U Sebedaios uba u
kypá jong ki ha kata ka
liing lem bad ki shakri ia ki
ba-la-wér, ki la iabúd ia u.

21. KI la leit ruh sha-
poh Kapernaum; te kumne-

-kumne-ruh ha ka sngi-sabba-ton haba u la leit ha ka synagog, u la hikai.

22. Ki la sngou-kyndit te na ka jinghikai jong u: naba u la hikai ia ki kum uba don bor, b'ym kum Ki Nongthoh te.

23. La don te ha ka synagog jong ki u briu uba don u mynsiim b'ymkhúid; te u la pyrta,

24. u da ong, Iehnoh *ia ngi*; mé don kam aiuh bad ngi, U Iísous uba na Ka Nasaret? mé la wan knang ia ka ba'n pynjot ia ngi? nga íhthúh ia mé uei ba mé long, uba U Bakhúid u jong U Blei.

25. U Iísous te u la sneng ia u, u da ong, Wat jam mé, tó míh-noh ruh na u.

26. Uta u mynsiim b'ymkhúid te hadiin ba u la lah ring-kyrthat ia u, bad ba u la lah pyrta da ka ktín bajam, u la míh-noh na u.

27. Baroh te ki la sngou-kyndit, kat ba'n iakylli hí-paralok, ki da ong, Kaei kane? kaei kane ka jinghikai bathymmai? naba da ka bor u húkum wad kat ia ki mynsiim b'ymkhúid, ki te ki kongúh ia u!

28. Te shen-shen-ruh ka jingbyná shaphang jong u, ka la leit kylleng ia kata ka rí baroh kaba saudong-kylleng Ka Galilaia.

29. Te kumne-kumne-ruh, haba ki la míh-noh na kata ka synagog, ki la bysut sha ka iing U Simon bad U Andreas ruh, lem bad U Iakobos bad U Ioannis ruh de.

30. Hinrei ka syngken-kurim U Simon ka da thíah ba ka pangshoh; te shen-shen-ruh ki iathúh ha u shaphang jong ka.

31. Te haba u la wan u la shim ia ka ktí jong ka, bad u la ráh ia ka; te kata ka pangshoh ka la íehnoh dak ia ka, bad ka la kam jingkam ia ki.

32. MYNBA la jan miet te, haba la sep ka sngi, ki la wallam ha u ia baroh kiba la pang, bad ia kita ki bashong-ksúid ruh.

33. Te kata ka shnong baroh ka la ialum-lem ha ka jingkhang.

34. U la pynkhíah te ia shíkaddei kiba la pang na ki jingpang bún-jaid, bad u la beh-noh shibún ki ksúid; bad

u'm shah shuh ia kita ki ksúid
ba'n iathúh ba ki íhthúh ia u.

35. Ha ka balashai ruh, u
da khíe slem-éh mynba ka'm
put míh ka sngi, u la míh-noh,
bad u la leit-noh sha ka jaka
kynjah ka rí-khlau, bad hangta
u la dúwai.

36. Te U Simon bad kita
kiba long lem bad u, ki la
iabúd ia u.

37. Haba ki la shem te ia u,
ki la ong ha u, Baroh ki iawád
ia mé.

38. U la ong te ha ki, Ngí'n
ialeit sha ki shnong ki ba-
paramarjan, ba nga'n ioh-ialap
hangta ruh, naba ia kata kein
nga la míh-noh.

39. U la iai-ialap te ha ki
synagog jong ki saudong-kyl-
leng Ka Galilaia baroh, u la
beh-noh de ia ki ksúid.

40. Te u bapangníang-
-thoh-líh u la wan ha u, u da
kyrpád ia u, bad u da dem-
-khohsiu sha u, bad u da ong
ha u, Lada mé mon, mé lah
ba'n pynkhúid ia nga.

41. Te U Ísous, haba u la
sngou-isynei, u la kynér ia la ka
ktí, bad u la kytáh ia u, bad u
ong ha u, Nga mon; tó me'n
long khúid.

42. Te katba u la lah kren,
kumne-kumne-ruh kata ka
pangníang-thoh-líh ka la íeh-
noh ia u, bad la pynkhúid ia
u kein.

43. Hadiin ba u la húkum
skhem te ia u, u la phah-noh
ia u kumne-kumne-ruh;

44. bad u ong ha u, Tó
súmar ioh ba mé iathúh ei-ei-
-ruh hano-hano-ruh: hinrei
khíe-leit-noh, tó pyníh ia lade
ha u lyngdoh, bad tó ai-ngúh
na ka bynta ka jingkhúid jong
mé ia kiei-kiei-ruh ia kiba U
Mosis u la húkum, ia ka ba'n
long ka jingphlá ia ki.

45. Hinrei haba u la míh-
-noh, u la sydang ba'n pyn-
byná shíkaddei, bad ba'n pyn-
phríang-kylleng ia kata ka
ktín, katba u u'm lah leit sha
kata ka shnong-báh pat ha ka
bapau; hinrei u la shong sha-
bar ha ki jaka kynjah rí-khlau:
bad ki la wan ha u na ki
phang baroh-kylleng.

II.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhíah ia uwei
u bapangiáp-shiliang.* 13. *U
khot ia U Lebi na ka iing-
-khrong; ha ka iing jong u ruh*

u shong-bám bad ki nongkhrong bad ki bapop. 18. U sei-nía na ka bynta ki synran jong u ba ki'm shahjingit, 23. ba ki la kheit ia ki soh-keu ruh ha ka sngi sabbaton.

1. U LA leit pat ruh shapoh Kapernaum hadiin ba la dap khyndiat ki sngi; te la sngou ba u don ha ka iing.

2. Te kumne-kumne-ruh bún ki la ialum-lang, katba ym don jaka shuh ba'n ngiam, ém, wad hajan ka jingkhang : te u la ialap ia ka ktín ha ki.

3. Ki wan ruh ha u, ki bawallam ia uwei u bapangiáp-shiliang, ia u ba-la-báh da ki sau-ngút.

4. Haba ki'm lah te wan hajan jong u, namar uta u paitbah, ki la ialít-noh ia ka jingsop ha neng ka jaka ha kaba u la don : bad haba ki la pynpei, ki la iapynhiér-noh ia ka jingthíah ha kaba u thíah uta u bapangiáp-shiliang.

5. Haba U Ísous u la ioh-íh te ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang, Kó khún, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

6. Hinrei don kiba na Ki Nongthoh ki bashong hangta,

bad ki da iapyrkhat ha ki dohnúd jong ki,

7. Balei ba une u kren ia ka babein-Blei kumne ? uei ba lah ba'n máp ia ki pop, tang U Blei hí ?

8. Kumne-kumne-ruh haba U Ísous u la tip te ha la ka mynsiim, ba ki la iapyrkhat kumta ha lade, u la ong ha ki, Balei ba phi iapuson ia kine kiei-kiei-ruh ha ki dohnúd jong phi ?

9. *naba* kano ka long ka bakham-jem, ia ka ba'n ong ha uta u bapangiáp-shiliang, La máp ia ki pop jong mé ; lane ia ka ba'n ong, Tó ieng, tó ráh-noh ruh ia la ka jingthíah, tó iaíd ruh de ?

10. hinrei ba phi'n ioh-tip ba uba U K'hún u briu u don bor ba'n máp ia ki pop ha ka khynde, (u ong ha uta u bapangiáp-shiliang)

11. Ha mé nga ong, Tó ieng, tó ráh-noh ruh ia la ka jingthíah, tó khíe-leit-noh de sha la iing.

12. Te kumne-kumne-ruh u la ieng, bad u la ráh-noh ia kata ka jingthíah, u la míh-noh de ha khymat jong ki baroh ; katba ki la kyndit-noh

baroh, bad ki la iaroh ia U Blei, ki da ong, Mynno-mynno-ruh ngi'm jiu ioh-ih kat kane.

13. U LA leit-noh pat ruh harúd ka dúriau : te u paitbah baroh u la wan ha u, bad u la hikai ia ki.

14. Katba u nang iaid-noh nangta te, u la ioh-ih ia U Lebi u khún U Alphaios, ba u shong ha kaba ka iing-khrong, u la ong te ha u, Tó bud ia nga. Te u la ieng, bad u la búd ia u.

15. Ka la jía ruh, haba u shong-bám ha ka iing jong u, ba shibún ruh ki nongkhrong bad ki bapop, ki la shong-lem hí bad U Ísous, bad ki synran jong u ruh : naba ki la long shibún, kiba la lah iabúd ia u.

16. Te haba Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki la ioh-ih ia u, ba u iabám lem bad kita ki nongkhrong bad ki bapop, ki la ong te ha ki synran jong u, Balei kumne, ba u iabám ba u iadíh ruh lem bad kita ki nongkhrong bad ki bapop ruh?

17. Haba U Ísous u la ioh-sngou te, u ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u nongpynkhíah, hinrei ki bapang kein : nga'm shym wan

ba'n khot ia ki bahok, hinrei ia ki bapop ia ka ba'n kylla-ka-bamut.

18. HINREI ki synran U Ioannis bad ki jong Ki Pharisi, ba ki jiu iashahjingit : ki la wan te, bad ki la ong ha u, Balei ba ki synran U Ioannis bad ki jong Ki Pharisi ki shahjingit, hinrei ki synran jong mé ki'm shahjingit shuh ?

19. Te U Ísous u la ong ha ki, Ki nongon-kurim ki lah ba'n shahjingit, haba u nongleit-kurim u dang sáh lem bad ki? katba ki dang don uta u nongleit-kurim lem bad ki, ki'm lah shuh ba'n shahjingit :

20. hinrei ki sngi ki'n poi, h'ynda yn shim-noh ia u nongleit-kurim na ki, ynda kumta kein ha kita ki sngi te ki'n sa shahjingit :

21. ym don ruh uba súh syrdep ia ka jainkúp barim da ka jain thymmai; l'ymda kumta, kata ka jain-syrdep ka bathymmai jong ka, ka pynkád ia ka barim, bad ka pynlong ia ka jingkád ka bakhham-khrau :

22. ym don ruh uba búh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh barim: l'ymda kumta, kata

ka wain ka bathymmai ka pynpyddang ia ki lywasníh, bad kata ka wain ka jau-noh, bad kita ki lywasníh ki jot-noh; hinrei ia ka wain thymmai yn búh kein ha ki lywasníh thymmai.

23. KA la jáa ruh ba u la iaíd lyngba ia ki lyngkhá-keu ha ka sngi-sabbaton; te ki synran jong u, katba ki nang iaíd, ki la sydang kheit ia ki soh-keu.

24. Ki Pharisi te ki la ong ha u, Ha khymíh! balei ba ki leh ia ka b'ym dei ha ka sngi-sabbaton?

25. U la ong te ha ki, Mynno-mynno-ruh phí'm put la púle ia kaei ba U Dabid u la leh, mynba u da shípa, bad ba u la thyngan, ma-u, bad kita kiba bad u ruh?

26. kumno ba u la leit-bysut ha ka iing U Blei ha ki sngi U Abiáthar uba U Rangbah-lyngdoh, bad ba u la bá'm ia ki pú pyníh, ia ki b'ym bit ba'n bá'm tang ia ki lyngdoh hí, bad ba u la ai ruh de ha kita kiba long bad u?

27. U la ong de ha ki, La thau ia ka sabbaton na ka bynta u briu, ym ia u briu na ka bynta ka sabbaton:

28. namar-kata te uba U Khún u briu u long U Trai ka sabbaton.

III.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhíah ia u briu u ba-la-rit-shiliang ka ktí, 7. bad bún kiwei-kiwei-ruh ki jingpang; u húkum skhem de ia ki mynsiim b'ymkhúid. 13. U jíd ia ki khadar-ngút Ki Apostolos jong u. 20. U sneng-shai ia ki jingkren-bein kiba ong, ba da u rangbah ki ksúid u beh-noh ia ki ksúid. 31. U pyníh ruh uno u para jong u, kano ka para jong u, bad kano ka kymí jong u de.*

1. U LA leit pat ruh hapoh ka synagog; te la don hangta u briu u badon ka ktí ka ba-la-rit-shiliang.

2. Ki la iaápthúh te ia u, la u'n pynkhíah ia u ha ka sngi-sabbaton: ba ki'n ioh-iakem-dau ia u.

3. U ong te ha uta u briu u ba-la-rit-shiliang kata ka ktí, Tó ieng ha pyddeng.

4. Te u ong ha ki, Ka bit ia ka ba'n leh-bhá ha ka sngi-sabbaton, lane ia ka ba'n leh-b'ymman? ia ka ba'n pynim ia ka jingim, lane ia ka

ba'n pyniáp? Hinrei ki te ki la sngáp-jarjar.

5. Hadiin ba u la khymíh-kylleng ha ki da ka jingbittar, ba u da sngousíh namar ka bamatlah ka dohnúd jong ki, u la ong ha uta u briu, Tó kynér-noh ia la ka ktí. Te u la kynér-noh: ia ka ktí jong u te la pynkhíah-bhá kum kaba kawei-pat.

6. Haba Ki Pharisi te ki la leit-noh, kumne-kumne-ruh ki la iasylla bad ki nongbúd U Irodis shaphang jong u, kumno ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

7. HINREI U Iísous u la kynriah-noh lem bad la ki synran shaphang ka dúriau: te ki paitbah byllín ki la ia-búd ia u na Ka Galilaia, bad na Ka Ioudaia,

8. bad na Ka Jerusalem, bad na Ka Idoumaia, bad na sha lyndet Ka Iordan ruh de; bad kiba na shaphang Ka Tyros bad Ka Sidon, u paitbah byllín, kiba haba ki la ioh-sngou ia ka bakatno u la leh, ki la iawan ha u.

9. U la ong te ha ki synran jong u, ba ka liing-rit ka'n áp hajan jong u, namar uta u paitbah, ioh ba ki'n kyntur ia u.

10. Naba u la lah pynkhíah shibún; katba ki la wan kyrthep ha u, ba ki'n ioh-kytáh ia u, katba don kiba la ngat ki jingpang-kordit ha ki.

11. Ki mynsiim b'ymkhúid ruh, haba ki la ioh-íh ia u, ki la dem ha khyndeuh ha khymat jong u, bad ki la iapyrta, ki da ong, Mé long uba U Khún U Blei!

12. U te u la húkum skhem-éh ia ki, ba ki'n 'nym pynbyná ia u.

13. H'YNDÁ kumta u kíu sha u lúm, bad u khot ha lade ia kiba u mon hí: te ki la wan ha u.

14. Bad u la pynlong ruh ia ki khadar-ngút, ba ki'n ioh-long lem bad u, bad ba u'n ioh-phah ia ki ba'n ialap,

15. bad ba ki'n ioh bor ba'n pynkhíah ia ki jingpang, bad ba'n beh-noh ia ki ksúid:

16. ia U Simon (ha uba u la sin kyrteng U Petros);

17. bad ia U Iakobos uba u khún U Sebedaios, bad ia U Ioannis u para U Iakobos; (ha kiba u la sin kyrteng Boanerges, kata kaba long, Ki khún u pyrthat);

18. bad ia U Andreas, bad

ia U Philippos, bad ia U Bartholomaios, bad ia U Mathaios, bad ia U Thomas, bad ia U Iakobos uba u khún U Alphaios, bad ia U Thaddaios, bad ia U Simon uba U Bashit-rhem;

19. bad ia U Ioudas Iskariot, uba la díe-noh ia u ruh.

20. Ki la wan te hapoh ka iing. U paitbah te u la ialum-lang pat, katba ki'm lah shuh wad ia ka ba'n bám jingbám.

21. Te haba ki kur jong u ki la ioh-sugou, ki la leit-noh ba'n bat ia u: naba ki la ong, *U tlot*, naba u leh lyndet ia lade.

22. Ki Nongthoh ruh kiba la wan-híer na Ka Jerusalem ki la ong, Ba u don U Beelsebúl, bad ba da u rangbah ki ksúid u béh-noh ruh ia ki ksúid.

23. Hinrei haba u la khot ia ki ha lade; u la kren ia ki ha ki pharshi; Kumno ba U Soitan u lah ba'n shop-noh ia U Soitan?

24. bad lada ka híma ka la ialeh-makynti paralok, kata ka híma ka'm lah neh shuh:

25. bad lada ka iing de ka la ialeh-makynti paralok, kata ka iing ka'm lah neh shuh:

26. bad lada U Soitan de u ieng ba'n ialeh hí ia lade, bad u la makynti, u'm lah neh shuh, hinrei don kein ka bakut ia u:

27. ym don uno-uno-ruh uba leit hapoh ka iing u bakhlain, uba lah ba'n kúrup ia kiei-kiei-ruh ki jong u, l'ynda khum shiwa ia uta u bakhlain; ynda kumta te u'n sa kúrup ia ka iing jong u:

28. shisha nga ong ha phi, Ba yn máp ia ki khún ki briu ia ki pop baroh, bad ia ki jingkren-bein-Blei katba ki'n kren-bein-Blei:

29. hinrei uno-uno-ruh uba u'n kren-bein ia uba U Mynsiim Bakhúid, hala karta u'n 'nu'm ioh ka jingmáp, hinrei ka dei ia u ba'n háp ha ka jingrem b'ymjiukut:

30. naba ki la ong, U don mynsiim b'ymkhúid.

31. HABA kumta te ki hynmen-hynbeu jong u bad ka kymí jong u ruh ki la wan; bad haba ki da iaieng shabar, ki la phah ha u, ba ki da khot-noh ia u.

32. Hinrei u paitbah u la shong tawíar ia u, bad ki la ong ha u, Hakhymih, ka kymí jong mé bad ki hynmen-hyn-

beu jong mé habar, ba ki iakwah ia mé.

33. U la iathúh te ha ki, u da ong, Kano kaba long ka kymí jong nga; lane *kino* kiba ki hynmen-hynbeu jong nga?

34. Hadiin te ba u la khy-míh baroh saudong ia kiba shong tawíar ia u, u ong, Ha khymíh ka kymí jong nga, bad ki hynmen-hynbeu jong nga!

35. naba uno-uno-ruh uba u'n leh ia ka bamon U Blei, uta kein, uba long u para jong nga, bad ka para jong nga, bad ka kymí ruh de.

IV.—LYNNONG.

1. *Ka jing-kren-pharshi shaphang u nongbet.* 10. *Ki synran bad kiwei ki iakylli ia U Iisous shaphang kata ka pharshi, u pynpau ia kata te ia ki.* 21. *Pa ka dei ia ngi ba'n ai ka jing-shai ka jingtip jong ngi ha kiwei.* 26. *Ka pharshi ruh shaphang ki symbai ki bamíh ha ka baríh;* 30. *shaphang ruh ia u symbai tyrso.* 35. *U Khristos u da pynjaijai ia ka ér-iong halor ka dúriau.*

1. U LA sydang ruh ba'n hikai pat harúd ka dúriau: te u paitbah byllín la wan-ia-lang ha u, katba u la leit ha

ka liing ba'n ioh-shong halor ka dúriau; uta u paitbah baroh te u la don harúd ka dúriau ha ka ryngkeu.

2. Te u la hikai ia ki bún kiei-kiei-ruh ha ki pharshi, bad u la ong ha ki ha ka jing-hikai jong u,

3. Tó sngou, ha khymíh, u nongbet u la leit-noh ba'n bet:

4. te ka la jáa haba u dang bet, ba don uba la háp harúd lynti, bad ba ki sim byneng ki la wan bad ki la bām ia u:

5. te uwei-pat u la háp halor jaka-mau, sha kaba b'ym don bún khynde; te kumne-kumne-ruh u la míh, naba ka'm long jilliu ka khynde:

6. haba ka la ieng ka sngi te, u la shit-tyrkhong-éh; bad naba u b'ym don thied, u la iáp-rynkhiang:

7. uwei-pat te u la háp ha pyddeng ki diing-shíah; te kita ki diing-shíah ki la iamíh, bad ki la iakyjap ia u; te u'm shym la sei soh:

8. uwei-pat te u la háp ha ka khynde ka babhá, bad u la sei soh bamíh bad baman-bún de; te u la sei ia uwei laiphev, bad ia uwei-pat hinriuphev, bad ia uwei-pat ruh shispah.

9. U la ong te ha ki, Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou !

10. HABA u la long te kyrphang weibriu, kita kiba hajan jong u lem bad kita ki khadar-ngút, ki la kylli ia u shaphang kata ka pharshi.

11. U la ong te ha ki, Ha phi kein la ai ba'n tip ia ka maian ka híma U Blei: hinrei ha kita kiba shabar, ia kiei-kiei-baroh yn leh kein ha ki pharshi :

12. ba haba ki ioh-íh k'ín ioh-íh, te k'ín 'nym íh-shemphang shuh ; bad haba ki ioh-sngou k'ín ioh-sngou, te k'ín 'nym sngouthúh shuh ; ba ioh kumta k'ín kylla, bad yn máp ha ki ia ki pop *jong ki*.

13. U la ong ruh ha ki, Phi'm tip ia kane ka pharshi ? kumno te phi'n tip ia ki pharshi baroh ?

14. Uta u nongbet u bet ia ka ktín :

15. kine te long kita ia kiba *la bet* harúd lynti, sha kaba la bet ia ka ktín ; hinrei haba ki la ioh-sngou, kumne-kumne-ruh U Soitan u wan, bad u rong-noh ia kata ka ktín ia ka ba-la-bet ha ki dohnúd jong ki :

16. kumjuh ruh kine ki long kita ia kiba la bet halor jaka-mau, kiba, haba ki la ioh-sngou ia kata ka ktín, kumne-kumne-ruh ki pyddiang ia ka da ka bakymen ;

17. hinrei ba ki'm don thied ha lade, ki long tang shibit ; hadiin te, haba ka da jía ka bajinjar ne ka baleh-bein na ka bynta kata ka ktín, kumne-kumne-ruh ki la thut :

18. kine ruh ki long kita ia kiba la bet ha pyddeng ki diing-shíah ; kiba jiu sngou ia ka ktín,

19. te ki jingklusai kane ka pyrthei, bad ka jingpynshoi ka spah, bad ki jingíh-kwah-éh shaphang kiei-kiei-pat de, ki da leit hapoh, ki iakyjap ia kata ka ktín, ka long te ba ka'm sei soh shuh :

20. kine te ki long kita ia kiba la bet ha ka khynde u ka babhá ; kiba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad kiba pyddiang *ia ka*, bad kiba sei soh, ia uwei laipheu, bad ia uwei-pat hinriupheu, bad ia uwei-pat shispah de.

21. U LA ong ruh ha ki, Jiu don ba yn wallam ia ka sharak, ba yn búh hapoh ka

shang, lane hapoh ka jingthíah?
ba yn 'nym búh ha ka diing-
pynieng-sharak?

22. naba ym don kaei-kaei-
-ruh ba-la-tap, ia kaba yn
'nym pynpau; l'ymne ym
jiu don kaei-kaei-ruh ba-
-la-búh-ríh, hinrei tang ba
ka'n ioh-wan ha ka bapau
pat:

23. lada uno-uno-ruh u don
ki shkor ba'n sngou, tó ai ba
u'n sngou.

24. U la ong ruh ha ki, Tó
súmar kumno ba phi sngou:
da ka jingtheu ba phi theu,
yn theu ha phi; ha phi
kiba sngou, yn ai kham-bún
ruh:

25. naba jár uba don, ha u
yn ai: bad jár u b'ym don,
wad ia kata kaba u don yn
shim-noh na u.

26. U LA ong ruh,
Kumta long ka híma U Blei,
la kumba u briu u'n bet ia u
symbai ha ka khyndeudeu,

27. bad ba u'n ioh-thíah bad
ba u'n khíe ruh mynmíet bad
mynsngi, bad uta u symbai u'n
míh, bad u'n nang san, kumno,
u u'm tip shuh:

28. naba ka khyndeudeu na
lade-hí ka sei soh; ka ba-

nyngkong u speh, hadiin ka
kop, hadiin kata-pat u soh keu
ba-la-dap ha ka kop:

29. hinrei haba la íh uta u
soh, kumne-kumne-ruh u phah
búh ia ka ráshi, naba ka aiom-
-ot ka la poi.

30. U LA ong ruh, Ia
kum kaei ngi'n iatharai ia ka
híma U Blei? ne da kaei ka
pharshi ngi'n iatharai ia ka?

31. *ka long* kum u symbai
tyrso, ia uba, haba la bet ha
ka khyndeudeu u long kham-rit ia
ki symbai baroh jong kiba don
ha ka khyndeudeu:

32. hinrei haba la bet, u
míh-san, bad u long kham-
-khrau ia ki jhur baroh, bad u
sei ia ki tynat bakhrau; katba
ki sim byneng ki lah ba'n
shong-tyngen hapoh ka sirngiu
jong u.

33. Da ki bún pharshi ruh
kat kíne u la kren ia ka ktín
ha ki, katba ki la ioh-bor ba'n
sngou-shemphang.

34. Khlem ka pharshi te
u'm shym la kren ha ki: te
haba *ki iadon* hí-kyrphang, u
la jiu pynpau ia kiei-kiei-baroh
ha ki synran jong u.

35. U ONG ha ki ruh
ha kata ka sngi, haba la jan

míet, Tó ngi'n ialeit sha shiliang.

36. Haba ki la pyllait-noh te ia u paitbah, ki la shim-noh ia u *kumta kein* kumba u long ha ka liing; hinrei don kiwei ruh pat ki liing-rit lem bad u.

37. Hangta te la míh ka lyér-langthari ka bakhrau; te kumta ki jingátpullúng ki la shoh-kyrthep sha kata ka liing, kat ba'n pyndap ia ka haba dei.

38. U te u la don ha ka tydong ka liing, ba u ioh-thíah ha kaba ka syngkhlíh; ki te ki pynkhíh ia u, bad ki ong ha u, Kó Kynrád, me'm súmar satía ba ngi sa iáp?

39. Haba u la khíe te, u la khang ia ka ly-ér, bad u la ong ha ka dúriau, Long jaijai, wat khíh shuh. Kumta kata ka ly-ér ka la jemjai, bad ka la long ka bajaijai éh.

40. U la ong te ha ki, Balei ba phi long ki bashepting katta-katta? kumno ba phi'm don ka jingngeit shuh?

41. Hinrei ki la shepting shíkaddei-éh, bad ki la iakren paralok-hí, Une u long uei shisha, ba ka ly-ér ruh bad ka dúriau de ki iakongúh ia u?

V. LYNNONG.

1. *U Khristos u pyllait ia uba don u paitbah tam ki ksúid.* 13. *Ki bysut ruh ia ki sníang.* 21. *La wan U Iairos ha U Ísous ba'n kyrpád ia u shaphang ka khún jong u.* 25. *U pynkhíah ia ka briu ka bapangmíh-snám.* 35. *U pynieng pat ruh ia ka khún U Iairos na ka baiáp.*

1. Ki la poi ruh sha shiliang ka dúriau sha ka rí ki nong Gadara.

2. Haba u la míh-noh te na kata ka liing, kumne-kumne-ruh la wan-tan ia u na ki maujingtép, u briu bashong mynsiim b'ymkhúid,

3. uba jiu don ka jaka-shong-sáh ha pyddeng kita ki maujingtép; te ym don uei-uei-ruh uba lah ba'n khúm ia u, ém, wad da ki kynjiri;

4. naba la jiu khúm jindei ia u da ki nar-kyjat, bad da ki kynjiri; hinrei ia ki kynjiri u la jiu bythat, bad ia ki nar-kyjat u la jiu pynkhein lyngkot-lyngkot: te ym jiu don uei-uei-ruh uba lah ba'n pynjúh ia u.

5. Te khlem-da-púd, mynmíet bad mynsngi ruh, u jiu long ha kita ki maujingtép, bad

ha ki lúm ruh, u da lyniar-noh, bad u da ot-noh ia lade da ki mau.

6. Haba u la ioh-íh te ia U Ísous na jingngai, u la phet, bad u la mane-dem ia u,

7. bad u da lyniar-noh da ka ktín bajam, u la ong, Mé don kam aiuh bad nga, U Ísous U Khún U Blei U Bahakhlíh-tam-éh? Nga pyn-smai ia mé da U Blei, ba me'n 'nym pynshitom ia nga!

8. (Naba u la lah ong ha u, Tó ka mynsiim b'ymkhúid, míh-noh na une u briu.)

9. Haba kumta u la kylli ia u, Kumno ka kyrteng jong mé? U te u la iathúh, u da ong, Ka kyrteng jong nga *long* U Paitbah: naba ngi long shibún.

10. U la kyrpád ruh ia u shíkaddei, ba u'n 'nu'm phah-noh ia ki na kata ka rí.

11. Hinrei don hangta ha synda u lúm shí-kynhún báh ki sníang ka babám-phlang.

12. Kita ki ksúid baroh te ki la iakyrpád ia u, ki da ong, Tó phah ia ngi ha kito ki sníang, ba ngi'n ioh-leit hapoh jong ki.

13. Kumne-kumne-ruh U

Ísous te u la shah ia ki. Haba la míh-noh te kita ki mynsiim ki b'ymkhúid, ki la leit hapoh kita ki sníang: baroh shí-kynhún te, ki la phet-iáp arsut ia ka ríat sha ka dúriau, (ki la long ruh jin ar hajar,) bad ki la iáp-jillop ha kata ka dúriau.

14. Kita kiba iaáp ia ki sníang te ki la phet-noh, bad ki la iathúh ha kata ka shnong bad ha kita ki rí-brí: ki la iamíh-noh te ba'n khymíh kaei long kata ba-la-leh.

15. Ki wan te ha U Ísous, bad ki ioh-íh ia uta uba jiu shong-ksúid, ba u shong, bad ba u la kúp-jain, bad ba u kynmau-bynriu; ia uta (*nga ong*) uba la jiu don U Paitbah: ki la shepting ruh.

16. Kita kiba la lah ioh-íh te ki la iathúh ha ki, kumno ka la long ia uta uba jiu shong-ksúid, bad shaphang kita ki sníang.

17. Hangta ki la sydang ba'n iakyrpád ia u ba'n leit-noh na ki phang jong ki.

18. Haba u dang leit te ha kata ka liing, uta uba la jiu shong-ksúid, u la dúwai ia u ba u'n ioh-long lem bad u.

19. Hinrei U Ísous u'm shah shuh ia u ; hinrei u ong ha u, Khíe-leit sha la iing sha la ki jong ruh, bad tó iathúh ha ki, ia ka bakatno ba U Trai u la leh ia mé, bad u la isynei ia mé.

20. Kumta u la leit-noh, bad u la sydang ba'n ialap ha Ka Dekapolis, ia ka bakatno kiei-kiei-ruh ba U Ísous u la lah leh ia u ; te baroh ki la kyndit.

21. HABA U Ísous te u la leit shalor ha ka liing pat sha shiliang, la ialum-lem hangta ha u, u paitbah bylliin : u te u don harúd ka dúriau.

22. Ha khymíh ruh, uwei na ki rangbah synagog u wan, uba ka kyrteng U Iairos ; te haba u ioh-íh ia u, u la dem ha ki kyjat jong u ;

23. bad u la dúwai shíkad-dei ia u, u da ong, Ka khún-khynnah jong nga ka sa la jan iáp : tó wan, ba me'n ioh-búh ia la ki ktí ha ka, ba yn ioh-pynkhíah ia ka ; kumta ka'n sa im.

24. Kumta U Ísous u la leit lem bad u ; te la búd ia u u paitbah bylliin, bad ki la iakyntur-lem ia u.

25. KA kynthei ruh kawei ka badon ka jingpang-míh-snám khadar snem,

26. bad kaba la lah shah-shitom bún kiei-kiei-ruh na ki shibún ki nongpynkhíah, bad kaba la lah pynlut baroh katba don ki jong ka, te khyndiat ruh ém ka'm nang-khíah, hinrei ka la nang-pang-nang-pang pynban ;

27. haba ka la ioh-sngou shaphang U Ísous, ka la wan ha pyddeng uta u paitbah na shadiin, bad ka la kytáh ia ka jainkúp jong u.

28. Naba ka la ong, Lada nga'n shu ioh-kytáh tang ia ki jainkúp jong u, nga'n sa khíah.

29. Te kumne - kumne - ruh kata ka jingkyrsoi ka snám jong ka, ka la ryngád-noh ; bad ka la sngouthúh da la ka met, ba ka la ioh-khíah na kata ka jingpang-shitom.

30. U Ísous kumne-kumne-ruh ba u tip ha lade ba kata ka bor ka la lah leit-noh na u, haba u la phai ha pyddeng uta u paitbah, u la ong, Kytáh mano ia ki jain jong nga ?

31. Ki synran jong u te ki la ong ha u, Mé ioh-íh ia

u paitbah u bakyntur ia mé,
mé ong ruh, Kytáh mano ia
nga?

32. U la khymíh baroh-
-saudong te ba'n ioh-íh ia kata
kaba la lah leh ia kane.

33. Hinrei kata ka briu,
da ka bashepting bad ba-
khynniuh, ba ka da sngouthúh
ia kaei ba-la-leh ha ka, ka la
wan bad ka la dem ha khyn-
deu ia u, bad ka la iathúh
ha u ia ka bashisha baroh.

34. U la ong te ha ka, Kó
ka khún, ka jingngeit jong
pha ka la pynkhíah ia pha ;
tó khíe-leit ha ka basuk, bad
tó long ka ba-la-khíah-bha
na ka jingpang-shitom jong
pha.

35. HABA u dang kren,
la wan kiba na *ka iing* uta u
rangbah synagog, ki da ong,
Ka khún jong mé ka la iáp:
balei ba me'n pynshitom shuh
ia U Nonghikai?

36. Katba U Ísous te u la
ioh-sngou ia kata ka ktín ba-
-la-kren, u ong ha uta u rang-
bah synagog, Wat shepting,
tang shu ngeit.

37. U'm shah shuh te iano-
-iano-ruh ba'n búd-lem ia u,
tang ia U Petros, bad ia U

Iakobos, bad ia U Ioannis uba
u para U Iakobos.

38. Kumta u poi sha ka
iing uta u rangbah synagog,
bad u ioh-íh ia ka jingkhíhwin,
ia ki baiám-briu, bad ia ki
balyniar shíkaddei-éh.

39. Haba u la leit hapoh
te u ong ha ki, Balei ba phi
khíhwin, bad ba phi iám-briu
kumne? ka khynnah ka'm
shym la iáp, hinrei ka kum
thíah.

40. Ki te ki la rykhíe-bein
ia u. Hinrei haba u la pyn-
míh-noh ia ki baroh, u shim-
-lem ia u kypá bad ia ka kymí
jong kata ka khynnah, bad ia
kita kiba don lem bad u, bad u
leit hapoh, sha kaba la thíah
kata ka khynnah.

41. Te haba u la shim ia
ka ktí kata ka khynnah, u ong
ha ka, Talitha koumi; kaba,
haba la batai, ka long, Kó ka
khynnah, nga ong ha pha, tó
ieng.

42. Kumne-kumne-ruh kata
ka khynnah ka la ieng-joit,
bad ka la iaíd (naba ka long
khadar snem *karta*); te ki la
sngou-kyndit da ka jingsngou-
-kyndit bakhrau.

43. Te u la húkum skhem-

-éh ia ki, ba uno-uno-ruh u'n
'nu'm tip ia kane; u la húkum
ruh, ba yn ai ei-ei-ruh ia ka
ba'n bám.

VI.—LYNNONG.

1. *La tharai-bein ia U Iísous da
kiba na ka rí jong u hí. 7. U
ai bor ia ki khadar ki synran
halor ki mynsiim b'ymkhúid haba
u sa phah-noh, u húkum ia ki ruh
shaphang bún kiei-kiei-ruh. 14.
Bún jaid ki jingtharai shaphang
U Khristos. 17. Na ka balei
ba la byndí bad ba la khrai-
-khlíh ia U Ioannis U Nongpyn-
baptisma. 30. Ki Apostolos ki
iawan phai-pat na ka baleit-
-ialap. 34. Ka kam-báh jong
ka bakhawai ia ki san hajar ki
briu da ki san-tylli ki kypú, bad
da ki ar-tylli ki dokhá. 45. U
Iísous u iaid halor ka dúriau.
53. U pynkhíah ia ki baroh kat
kiba kytáh ia u.*

1. U LA leit-noh ruh nang-
ta, bad u la poi sha la ka rí;
bad ki synran jong u ki búd
ia u.

2. Te haba la jía ka sngi-sab-
baton, u la sydang ba'n hikai
ha ka synagog: te shibún haba
ki ioh-sngou ia u, ki la kyndit-
-noh kein, ki da ong, Nangno
la iú kine kiei-kiei-ruh ha

une? kaei *kane* ka jingstád
ruh ka ba-la-ai ha une, ba ki
kam-báh kat kine ba-la-leh
ruh da ki ktí jong u?

3. une u'm long uta u mis-
teri, uba u khún Ka Mari, u
para ruh U Iakobos, bad U
Iosis, bad U Ioudas, bad U
Simon de? bad ki para-kyn-
thei jong u ki'm don hangne
bad ngi? Kumta ki la thut
ha u.

4. Hinrei U Iísous u la ong
ha ki, U Nongiathúhlypá u'm
long khlem burom, tang ha la
ka rí, bad ha la ki kur, bad ha
la iing ruh.

5. U'm lah hangta te ba'n
leh shuh ia ka kam-báh, tang
haba u la búh ia la ki ktí ha
ki khyndiat ki bapang, u la
pynkhíah ia ki.

6. U la sngou-kyndit te
namar ka jingb'ymngeit jong
ki. Te u la iaid saudong-
-kylleng ia ki nongrit, u da
hikai.

7. U LA khot ruh ha
lade ia ki khadar-ngút, bad u
la sydang ba'n pháh ia ki
ar-ar; bad u la ai bor ha ki
halor ki mynsiim b'ymkhúid;

8. bad u la húkum ia ki,
ba ki'n 'nym rah ei-ei-ruh ia ka

jingleit, tang ia u diingdúh hí; l'ymne ia ka ierong, l'ymne ia u kypú, l'ymne ia u sybai ha ka saipan *jong ki*:

9. hinrei ba'n iúh ia ki khúlom; te ba'n 'nym phong ar-tylli ki jingphong.

10. U la ong ha ki ruh, Ha kano-kano-ruh ka jaka ba phi'n leit hapoh ka iing, iaishong hangta tadynda phi leit-noh nangta:

11. te kino-kino-ruh kiba ki'n 'nym pyddiang ia phi, l'ymne sngou ia phi, haba phi leit-noh nangta, tó kyntér-noh ia ka deu-met kaba shapoh ki slajat jong phi, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki. Shisha nga ong ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia Ki Sodom, lane ia Ki Gomorra, ha ka sngi bishár, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

12. Te haba ki da leit-noh, ki la ialap, ba ki'n kylla-ka-bamut.

13. Ki la beh-noh ruh shi-bún ki ksúid, bad ki la pynsléh da ka úm-pyniang shibún ki bapang, bad ki la pynkhíah *ia ki*.

14. U IRODIS u siim te

u la ioh-sngou *shaphang ia u*, (naba ka kyrteng jong u ka la long ha ka bapau) bad u la ong, Ba U Ioannis uba jiu pynbaptisma, u la míh-pat na ki nongiáp, namar-kata kein, kiba ki bor-báh ki iakam ha u.

15. Kiwei te ki la ong, Ba u long U Ilías. Kiwei-pat te ki la ong, Ba u long U Nongiathúhlypá, ne kum uwei na ki jong Ki Nongiathúhlypá.

16. Hinrei haba U Irodis u la ioh-sngou, u la ong, Ba une u long U Ioannis, ia uba nga la khrai-khlíh: uta u la míh-pat na ki nongiáp.

17. Naba une U Irodis haba u la lah phah, u la lah kem ruh ia U Ioannis, bad u la lah khúm ia u ha ka byndí, na ka bynta Ka Irodias ka tyngá U Philippos uba u para jong u: naba u la lah shongkurim bad ka.

18. Naba U Ioannis u la ong ha U Irodis, B'ym dei ia mé ba'n ioh ia ka tyngá u para jong mé.

19. Hinrei te Ka Irodias ka la bat-jingbittar ia u, bad ka la mon ba'n pyniáp-

-noh ia u ; hinrei ka'm lah shuh.

20. Naba U Irodis u la jiu shepting-burom ia U Ioannis, ba u da tip ia u, *ba u long* u briu bahok bad bakhúid, u la jiu dá te ia u ; bad haba u la lah ioh-sngou ia u, u la jiu leh shibún kiei-kiei-ruh, bad u la jiu shah-shkor ia u sngou-bhá.

21. Hinrei haba la jía ka sngi ka badei, mynba U Irodis, ha kaba ki iakhein ki sngi-khá jong u, u la thau ia ka jingkhawai ia ki rangbah jong u, bad ia ki rangbah-shíhajar, bad ia ki badon-nám-kham-tam ha Ka Galilaia ;

22. té haba ka khún ka jong kata Ka Irodias ka la wan hapoh, bad haba ka la shád, bad haba ka la pyn-sngoubhá ruh ia U Irodis, bad ia kita ki baiashong-bám lem bad u, uta u siim u la ong ha kata ka khynnah ; Tó pán kein na nga kat kaba pha mon, nga'n sa ai ruh ha pha.

23. U la smai ruh ha ka, Ba kaei-kaei-ruh ba pha'n pán na nga, nga'n sa ai ha pha, háduh ia ka bashiteng ka híma jong nga.

24. Haba ka la míh-noh te, ka la ong ha ka kymí jong ka, Kaei ba nga'n pán ? Ka te ka la ong, Ia ka khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma.

25. Kumne-kumne-ruh da ka bakyrkíh de ka la leit pat hapoh sha uta u siim, ka la pán, ka da ong, Nga mon ba me'n ai ha nga kumne-shen, ia ka khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma, ha ka plíang.

26. Ka la long te ba u siim u sngou-pisah-éh ; *hinrei* na ka bynta kita ki jingsmai, bad ia kita ki baiashong-bám lem bad u, u'm mon ba'n pynbúh-khoh ia ka.

27. Kumne-kumne-ruh uta u siim, haba u la phah te ia u nongkhrai-khlíh, u la húkum ba yn wallam ia ka khlíh jong u.

28. Haba u la leit te u la khrai-khlíh ia u ha ka byndí, bad u la wallam ia ka khlíh jong u ha ka plíang, bad u la ai ia ka ha kata ka khynnah : kata ka khynnah pat ka la ai ruh ia ka ha ka kymí jong ka.

29. Haba ki synran jong u te ki la ioh-sngou, ki la wan bad ki la ráh-noh ia ka met jong

u, bad ki la tep ia ka ha ka jingtep.

30. KIBA Ki Apostolos ki la ialum-lang te ha U Ísous, bad ki la iathúh ia kiei-kiei-baroh ha u, bad ia kiei-kiei-ruh kat kiba ki la lah leh, bad ia kiei-kiei-ruh kat kiba ki la lah hikai.

31. U la ong te ha ki, Tó alle ma-phi hí sha ka jaka kyrphang sha rí-khlau, tó shong-thait ruh khyndiat: naba don shibún kiba iawan bad kiba ialeit ruh, katba ki'm kloi shuh wad ba'n bám.

32. Kumta ki la leit-noh ha ka liing sha ka jaka kyrphang sha rí-khlau.

33. HINREI ki paitbah ki la ioh-íh ia ki ba ki dang leit, shibún ruh ki la íhthúh ia u; te ki la iaphet-lang hangta da ki kyjat na ki shnong baroh, bad ki la pallat ia ki, bad ki la iawan-lang ha u.

34. Haba U Ísous te u la míh-noh, u la ioh-íh ia u paitbah bylliin, bad u la sngou-isynei ia ki, naba ki long kum ki langbrot, ki b'ym don u nong-sharai; u la sydang te ba'n hikai ia ki bún kiei-kiei-ruh.

35. HABA ka la noh ka sngi shíkaddei te, ki synran jong u ki la wan ha u, ki ong, Ba ka long ka jaka ka rí-khlau, bad ba ka la noh ka sngi shíkaddei ruh:

36. tó pyllait-noh ia ki, ba haba ki leit saudong-kylleng sha ki rí-brí, bad sha ki shnong-rit, ki'n ioh-thíed jingbám ia lade: naba ki'm don shuh ei-ei-ruh ba'n bám.

37. Haba u iathúh pat te u la ong ha ki, Tó ai ma-phi ha ki ba'n bám. Ki te ki ong ha u, Haba da leit ngi'n iathíed te ar-spah suka ki jingbám, ba ngi'n ioh-ai ruh ha ki ba'n bám?

38. U ong te ha ki, Katno ki kypú ba phi don? tó khíe, tó khymíh ruh. Haba ki la tip, ki ong, San, bad ar-tylli ki dohkhá.

39. U la húkum te ia ki ba'n pynshong-shanía ia ki baroh, ha ki lynnong-lynnong ha u phlang bajirngam.

40. Te ki la iashong-dem ter-ter ruh, da ki shispah-shispah, bad da ki sanpheu-sanpheu ruh.

41. Haba u la shim te ia kita ki san-tylli ki kypú, bad

ia kita ki ar-tylli ki dohkhá ruh, ba u la khymíed sha by-neng, u la ngúh ; u la kyd-diah ruh ia ki kypú, bad u la ai ha ki synran jong u, ba ki'n ioh-búh ha khymat jong ki ; bad ia ki ar-tylli ki dohkhá u la pynbynta ha ki baroh.

42. Baroh ruh ki la iabám, ki la kydang ruh.

43. Ki la khár ruh na ki balywet, bad na ka jong kita ki dohkhá, khadar tukri ba-la-dap.

44. Te kita kiba la iabám ia kita ki kypú, ki long jin san hajar ki rangbah.

45. Te kumne-kumne-ruh u la pynleh ia ki synran jong u ba'n kúu halor ka liing, bad ba'n leit ha shiwa sha shiliang ha pyrshah Bithsaida, tada u hí u'n pyllait-noh ia u paitbah.

46. Haba u la lah phah-noh te ia ki, u la leit sha uba u lúm ba'n dúwai.

47. H'ynda la jan miet, kata ka liing ka la long ha pyd-deng ka dúriau, u hí te weibriu ha ka ryngkeu.

48. U la ioh-íh te ia ki ba ki shitom da kaba ki iakhiing ; naba ka ly-ér ka la *beh*-pyr-

shah ia ki : te hamar ka ba-sausin iakylliang-jingáp myn-miet u wan ha ki, u da iaid shalor ka dúriau ; bad u la íh-mon kum ba'n sa leit-lait ia ki.

49. Hinrei ki, haba ki la ioh-íh ia u ba u iaid shalor ka dúriau, ki la iamut ba ka la long syrngiu, ki la ialyniar-jam ruh :

50. naba baroh ki la ioh-íh ia u, bad ki la iasngou-kíuh-éh. Hinrei kumne-kumne-ruh u la kren bad ki, bad u ong ha ki, Tó long shlur : ka long Ma-nga ; tó wat shepting shuh.

51. U la kúu ruh halor kata ka liing sha ki ; te kata ka ly-ér ka la jemjai : hangta ki la sngou-kyndit-noh ha lade ka batam shíkaddei-éh, bad ki la sngou-phylla.

52. Naba ki'm shym sngou-thúh da kita ki kypú : naba ka dohnúd jong ki ka la long ka baéh.

53. HABA ki la poi te sha shiliang, ki la wan ha ka rí Gennesaret, te *hangta* ki la iaring sha ka ryngkeu.

54. Haba ki la míh-noh te na kata ka liing, *ki briu*

ki la íhthúh ia u kumne-kumne-ruh,

55. haba ki la iaphet sau-dong-kylleng shaphang kata ka rí baroh, ki la sydang ba'n iabáh-kylleng ha ki jingthíah ia kiba la pang, shaei-shaei-ruh ba ki la ioh-sngou ba u don hangta.

56. Shano-shano-ruh ba u'n leit ruh sha ki shnong-rit, lane sha ki shnong-báh, lane sha ki rí-brí, ki la búh ia ki bapang-khreu ha ki jaka-ieu, bad ki la kyrpád ia u, ba ki'n shu ioh-kytáh ia ka rymiang ka jain jong u: te kat kiba la ioh-kytáh ia ka, la pynkhíah ia ki phar.

VII.—LYNNONG.

1. *Ki Pharisi ki iabúh-pop ha ki synran namar ba ki bám jing-bám khlem da thet ki ktí. 14. Ka jingbám ka'm pyntyngit ia u briu. 24. U Khristos u pynkhíah ia ka khún ka briu na ka rí Syrophoinissa, na ka myn-siim b'ymkhúid; 31. bad ia uwei u bakyllút bad bakren-thlún de.*

1. H'YNDÁ kumta kiba Ki Pharisi ki la iawan-lang ha u, bad kiba na Ki Nongthoh, kiba la wan na Ka Jerusalem.

2. Haba ki la ioh-íh te ia kiba na ki synran jong u, ba ki bám jingbám da ki ktí b'ymkhúid (kata kaba long, khlem da thet satía), ki la pynrem.

3. (Naba kiba Ki Pharisi bad kiba Ki Jiu baroh, l'ymda ki ioh-thet ia ki ktí da *kyrshut ruh* da kham, ki'm bám shuh, ki da bat-skhem ia ka rúkom-pateng-la-pateng Ki Tymen-basan.

4. *Haba ki da wan* ruh na ka ieu, l'ymda ki ioh-sum, ki'm bám shuh. Bún kiei-kiei-ruh kiwei-pat ruh don, ia kiba ki la pyddiang ba'n bat-skhem; kum ki jingsait ki khuri, bad ki lúta, bad ki phíang, bad ki pallong ruh.)

5. Namar-kata, kita Ki Pharisi bad kita Ki Nongthoh ki la kylli ia u, Balei ba ki synran jong mé ki'm iaid kat kaba ka rúkom-pateng-la-pateng Ki Tymen-basan, hinrei ki bám ia ka jingbám khlem da thet ki ktí satía?

6. U la iathúh u la ong te ha ki, Ba ka dei kaba U Isaias u la iathúhlypá shaphang jong phi, ki baarsap, kumba la thoh, “Kine ki briu ki burom ia nga

“da la ki rymiang-shintur,
 “hinrei ka dohnúd jong ki
 “te ka long jingngai-noh na
 “nga :”

7. “hinrei ki mane thala
 “ia nga, haba ki hikai ia ki
 “jinghikai, *kiba long* ki hú-
 “kum jong ki briu :”

8. naba haba phi íehnoh ia
 Ka Húkum U Blei, phi bat-
 -skhem ia ka rúkom-pateng-
 -la-pateng ki briu; kum ki
 jingsait ki lúta bad ki khuri:
 bad ia bún kiei-kiei-ruh kiwei-
 -pat kum kine phi leh.

9. U la ong ruh ha ki,
 Ih-bit ba phi búh-lyndet ia Ka
 Húkum U Blei, ba phi'n ioh-
 -súmar ia ka rúkom-pateng-
 -la-pateng jong phi :

10. naba U Mosis u la ong,
 “Burom ia la u kypá bad ia
 “la ka kymí ruh; bad, Jár
 “uba kren-bein ia u kypá lane
 “ia ka kymí, u'n iáp da ka
 “jingiáp :

11. hinrei phi ong, Lada u
 briu u'n ong ia la u kypá, lane
 ia la ka kymí, Korban, (kata
 kaba long, ka jingai-ngúh,) kaei-
 kaei-ruh kaba me'n myn-
 toi na ka jong nga ;

12. ba phi'n 'nym shah shuh
 te ia u lano-lano-ruh ba'n leh

ei-ei-ruh-ém ia u kypá jong u,
 lane ia ka kymí jong u ;

13. *kumta* phi pyndúh ia
 ka ktín U Blei da ka rúkom-
 -pateng-la-pateng jong phi, ia
 kaba phi hikai: bad ia shibún
 kiei-kiei-ruh kum kine phi
 leh.

14. HABA u la khot te
 ha lade ia uta u paitbah baroh,
 u la ong ha ki, Tó sngou ia nga
 phi baroh, tó sngouthúh ruh :

15. ym don ei-ei-ruh sha-
 bar u briu baleit hapoh jong
 u, kaba lah ba'n pyntyngit ia
 u: hinrei kiei-kiei-ruh ki ba-
 míh-noh na u, kita kein ki
 long kiei-kiei-ruh ki bapyn-
 tyngit ia u briu :

16. lada uno-uno-ruh uba
 don ki shkor ba'n sngou, tó ai
 ba u'n sngou.

17. Haba u la leit hapoh
 ka iing te na uta u paitbah, ki
 synran jong u ki la kylli ia
 u shaphang kata ka pharshi.

18. U ong te ha ki, Phi ruh
 phi long kumta kiba b'ym-
 sngouthúh? phi'm shemphang,
 ba baroh kaba shabar ka baleit
 shapoh u briu, ka'm lah shuh
 ba'n pyntyngit ia u ?

19. naba ka'm leit kein
 shapoh ka dohnúd jong u,

hinrei sha ka kypoh; ka míh-noh ruh ha ka sharúd, ba ka pynkhúid ia ki jingbám baroh.

20. U la ong ruh, Kata ka bamíh-noh na u briu, kata kein ka pyntyngit ia u briu:

21. naba na shapoh, na ka dohnúd ki briu, ki míh-noh ki jingmut ki b'ymman, ki baklim, ki baiakai-kynthei, ki bapyniáp,

22. ki batúh, ki bakúrup, ki bapynsniu, ka baarsap, ka banúti, ka khymat b'ymman, ka bakren-bein, ka basngou-khrau, bad ka baleh bíet;

23. kine kiei-kiei-baroh ki b'ymman ki míh-noh na shapoh, bad ki pyntyngit ia u briu.

24. HABA u ieng, u la leit-noh nangta ruh sha ki phang Ka Tyros bad Ka Sidon; bad haba u la leit hapoh ka iing, u'm kwah iano-iano-ruh ba'n tip: hinrei u ym lah ba'n long ha ka baríh.

25. Naba don ka kynthei, kaba ka khún-khynnah jong ka, ka don mynsiim b'ymkhúid, haba ka la ioh-sngou shaphang jong u, ka la wan bad ka la dem ha ki kyjat jong u.

26. (Kata ka kynthei te ka la long Ka Griik, ka kynja ka rí Syrophoinissa,) bad ka la pán na u, ba u'n beh-noh ia uta u ksúid na ka khún jong ka.

27. Hinrei U Ísous u la ong ha ka, Tó shah shiwa ba yn pynkydang ia ki khún; naba ka long b'ym dei ba'n shim ia ka jingbám jong ki khún, bad ba'n bred ha ki khún-kseu.

28. Ka la iathúh te, ka la ong ruh ha u, Shisha, Kó Trai, hinrei wad kita ki khún-kseu hapoh ka méj, ki bám na ki balywet ki jong ki khún.

29. U la ong te ha ka, Namar kane ka jingong, tó khíe-leit-noh: uta u ksúid u la míh-noh na ka khún jong pha.

30. Haba ka la poi te sha la iing, ka la shem ba-la-míh-noh uta u ksúid, bad ba-la-búh ruh ia la ka khún ha ka jingthíah.

31. TE haba u la leit-noh pat na ki phang Ka Tyros bad Ka Sidon, u la wan sha ka dúriau Ka Galilaia, lyngba ia ki phang Dekapolis.

32. Ki wallam te ha u ia u bakyllút u bakren-thlún de;

ki kyrpád ruh ia u, ba u'n búh ia la ka ktí ha u.

33. Te haba u la shim-noh ia u kyrphang na uta u paitbah, u la búh ia la ki shinriáhti hapoh ki shkor jong u, bad haba u la lah bía, u la kytáh ia ka thyllíed jong u ;

34. bad haba u la khymíed sha byneng u la úd, bad u ong ia u, Ephphatha, kata kaba long, Tó long ba-la-plíe.

35. Te kumne-kumne-ruh la plíe-noh ia ki shkor jong u, bad la lait ka jingteh ka thylíed jong u, bad u la nang kren beit.

36. U la húkum te ia ki, ba ki'n 'nym iathúh hano-hano-ruh ; hinrei ia kaba katno-katno-ruh u la ádong ia ki, ka bakham-tam kein shíkaddei ki la iabyná.

37. Ki la sngou-kyndit-noh te bún-báh-éh, ki da ong, Ka bha kiei-kiei-baroh ba u la leh : naba u leh ia ki bakyllút ba'n sngou, bad ia kiba b'ym-nang-kren ba'n kren ruh.

VIII.—LYNNONG.

1. *Ka kam-báh U Iisous mynba u la khawai ia u paitbah.* 10. *U'm tréh ba'n ai ka dak ia Ki Pha-*

risi. 14. *U sneng ia ki synran jong u ba'n súmar na u thiat Ki Pharisi, bad na u thiat U Irodís.* 22. *U pynpeit ia ki khymat u bamatlah.* 27. *Ki synran U Iisous ki iaphlá ba u long uba U Khristos.* 31. *U iathúhlypá ha ki, ba ka dei ia u ba'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad ba'n mih-pat ha ka balai sngi.* 34. *U sneng ruh ia ka ba'n iaishah ha ka jingleh-bein, na ka bynta ka jingphlá ka ktín U Blei.*

1. HA kita ki sngi, haba u paitbah u long babún-éh, bad ba ki'm don ei-ei-ruh ba'n bám, bad haba U Iisous u la khot ha lade ia ki synran jong u, u ong ha ki,

2. Nga sngou-isynnei ia u paitbah ; naba mynta long lai sngi ba ki la iaishong bad nga, bad ba ki'm don ruh ei-ei-ruh ba'n bám :

3. lada nga'n phah-noh jing-it ruh ia ki sha la ki iing, ki'n iáp-lér-noh ha lynti : naba na ki don kiba la wan na sha jingngai.

4. Ki synran jong u te, ki la iathúh ha u, Nangno u ba'n lah ba'n pynkydang ia kine da ki kypú hangne ha ka rí-khlau ?

5. Te u la kylli ia ki, Phi don katno ki kypú? Ki la ong te, Hinieu-tylli.

6. U la húkum te ia uta u paitbah ba'n shong-dem ha ka khyndeu: te haba u la shim ia kita ki hinieu-tylli ki kypú, bad ba u la lah ngúh, u la kyddiah, bad u la ai ha ki synran jong u, ba ki'n ioh-búh ia ki ha khyrat *jong ki*; te ki la búh ha khyrat uta u paitbah.

7. Ki don khyndiat ruh ki dohkhá-rit: te haba u la lah kyrkhú, u la ong ba'n búh ia kita ruh ha khyrat *jong ki*.

8. Kumta ki la iabám, bad ki la ky dang: bad ki la khár ia ki batam na ki ba-la-lywet, hinieu ki tukri.

9. Kita kiba la iabám te ki long jin sau hajar: te u la pylait-noh ia ki.

10. Te kumne-kumne-ruh haba u la leit ha ka liing lem bad ki synran jong u, u la wan sha ki phang Ka Dalmanuthá.

11. Te kiba Ki Pharisi ki la míh-noh, bad ki la sy dang ba'n iakylli-nía ia u, ba ki iawád na u ia ka dak na byneng, ba ki da iatynjúh ia u.

12. Haba u la úd-jilliu te na la ka mynsiim, u ong, Balei ba kane ka pateng-bynriu ka wád ia ka dak? Shisha nga ong ha phi, Yn 'nym ai ia ka dak ha kane ka pateng-bynriu!

13. Haba u la íehnoh te ia ki, ba u la leit pat ha kata ka liing, u la leit-noh sha shiliang.

14. *Ki synran* te ki la klet ba'n wallam ia ki kypú, l'ymne ki'm don lem bad ki tang uwei u kypú ha kata ka liing.

15. Te u la húkum ia ki, u da ong, Tó súmar, tó kíer na u thíat Ki Pharisi, bad na u thíat U Irodis.

16. Ki te ki la iakren hí-paralok, ki da ong, *Kane* naba ngi'm don ki kypú.

17. Haba U Ísous te u la tip, u ong ha ki, Balei phi iakren, naba phi'm don ki kypú? phi'm put puson, l'ymne sngouthúh? phi dang don ka dohnúd jong phi ka ba-la-éh?

18. haba phi don ki khyrat, phi'm ioh-íh? haba phi don ki shkor ruh, phi'm ioh-sngou? phi'm kynmau ruh?

19. mynba nga la kyddiah ia kita ki san-tylli ki kypú ia

kita ki san hajar, katno tukri ba-la-dap na ki balywet phi la khár? Ki ong ha u, Khadar.

20. Mynba *nga la kyddiah* ia kita ki hinieu-tylli ruh ia kita ki sau hajar, dap katno tukri na ki balywet phi la khár? Ki la ong ruh, Hinieu.

21. U la ong te ha ki, Kumno ba phi'm sngouthúh?

22. U WAN ruh sha Ka Bithsaida; te ki wallam ha u ia u bamatlah, bad ki iakyrpád ia u ba u'n kytáh ia u.

23. Haba u la bat te ia ka ktí uta u bamatlah, u la ialam-noh ia u shabar kata ka shnong; bad haba u la lah bía ha ki khymat jong u, bad ba u la búh ia la ki ktí ha u, u la kylli ia u, la u ioh-íh ei-ei-ruh.

24. Haba u la khymíed te, u la ong, Nga ioh-íh ia ki briu kum ki diing, ba ki iaid.

25. Hadiin kata u la búh ia la ki ktí pat ha ki khymat jong u, bad u la pynleh ia u ba'n khymíed: te la pynbhá ia u pat, bad u la ioh-íh shinná-bha na jingngai ia kiei-kiei-baroh.

26. U la phah te ia u sha la iing, u da ong, Wat leit sha kato ka shnong, l'ymne iathúh

hano-hano-ruh ha kato ka shnong.

27. U Iísous te u la leit-noh, bad ki synran jong u, sha ki shnong-rit Kaisareia Philippos: te ha ka lynti u la kylli ia ki synran jong u, u da ong ha ki, Ia nga, ki briu ki ong ba nga long uei?

28. Ki la iathúh te, Ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma: kiwei ruh, Ia U Ilías; kiwei-pat de, Ia uwei na kiba Ki Nongiathúhlypá.

29. U hí te u ong ha ki, Hinrei phi te phi ong ba nga long uei? Haba U Petros u iathúh, u ong ha u, Mé long uba U Khristos.

30. U la húkum-skhem te ia ki ba ki'n 'nym iathúh hano-hano-ruh shaphang jong u.

31. U LA sydang ba'n hikai ia ki ruh, ba ka dei ia uba U Khún u briu ba'n shah shibún kiei-kiei-ruh, bad ba yn bred da Ki Tymen-basan, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh ruh, bad ba yn pyniáp; bad hadiin lai sngi ba yn pynmíh-pat.

32. Ha ka bapau-shinná ruh u la kren ia kata ka jing-ong. Haba U Petros te u la

shim-kyrphang ia u, u la sy-
dang ba'n sneng ia u.

33. Hinrei haba u la phai,
bad ba u da khymíh ha ki
synran jong u, u la sneng ia
U Petros, u da ong, Khíe-leit
shadiin jong nga, mé U Nong-
khang! naba me'm nieu ia
kiei-kiei-ruh ki jong U Blei,
hinrei tang ia kiei-kiei-ruh ki
jong ki briu.

34. HABA u la khot ha
lade ruh ia u paitbah lem bad
ki synran jong u, u la ong ha
ki, Uno-uno-ruh uba mon ba'n
wan-búd nadiin jong nga, u'n
'nu'm nieu ia lade, bad u'n ráh
ia ka jingphyná jong u, bad
u'n sa búd ia nga :

35. naba uno-uno-ruh uba
u'n mon ba'n pynim ia la ka
mynsiim, u'n jah-noh ia ka;
uno-uno-ruh uba u'n jah-noh
te ia la ka mynsiim, na ka
bynta jong nga bad ka jong
Ka Jingiathúkhána - babhá
ruh, uta kein u'n shem ia ka :

36. naba u briu u'n myntoi
aiuh, lada u'n ioh ia ka pyr-
thei baroh, la u'n dúh ruh ia
la ka mynsiim hí?

37. lane u briu u'n ai ka
jingsiu aiuh ia la ka mynsiim?

38. namar-kata, uno-uno-

-ruh uba u'n sngou-lehrain ia
nga bad ia ki ktín jong nga,
ha kane ka pateng-bynriu ka
baklim bad ka bapop; uba U
Khún u briu u'n da lehrain ia
u ruh, haba u'u sa wan ha ka
burom U Kypá jong u, lem
bad ki angelos ki bakhúid.

IX.—LYNNONG.

1. *Ka jingkylla-dur U Khristos.*

9. *Ki synran ki iakhulai sha-
phang ka jingmíh-pat U Ísous,
bad ka jingwan U Ilías.* 14. *U
pynmíh-noh ia u mynsiim b'ym-
nang-kren bad bakyllút.* 30. *U
iathúhlypá ha ki synran sha-
phang ka jingiáp bad ka jing-
míh-pat jong u.* 33. *U sneng ia
ki synran jong u ba ki'n long ki
basngou-rit.* 38. *U húkum ia
ki ba'n 'nym ádong ia ki b'ym-
ialeh ia ki.* 42. *U sneng de
ba'n 'nym pynthut ia ki bangeit.*

1. U LA ong ha ki ruh, Shisha
nga ong ha phi, ba don kiba
na kine ki baieng hangne, ki
ba'n 'nym mád ia ka jingiáp,
tadynda ki'n la ioh-íh ia ka
híma U Blei ba ka la wan ha
ka bor.

2. H'ynda la hinriu
sngi te U Ísous u shim-lem ia
U Petros, bad ia U Iakobos,
bad ia U Ioannis, bad u leit-lam

ia ki sha u lúm bajerong kyr-phang hí: bad la kylla-dur ia u ha khymat jong ki.

3. Ki jain jong u te ki la long batyngshain, ka balíh éh kat ka ior: kat kata ruh ym don u nongpynkhúid-jain ha ka pyrthei uba lah ba'n pynlíh.

4. La pau ruh ha ki U Ilías lem bad U Mosis; bad ki da iakren bad U Iísous.

5. Haba U Petros u iathúh te u ong ha U Iísous, Kó Kynrád jong nga, ka bha ia ngi ba'n long hangne: ai ngi'n iathau te lai-tylli ki iing-trep; ia kawei ia mé, ia kawei ruh ia U Mosis, ia kawei ruh de ia U Ilías.

6. Naba u'm tip iaei ba u'n kren, naba ki la shepting-éh.

7. Te la long u ly-oh u bakáh ia ki: bad ka ktín ka la wan na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baíeit; tó phi'n sngou ia u!

8. Shisyndon ruh, haba ki la lah khymíh saudong-kyl-leng, ki'm ioh-íh shuh iano-iano-ruh, tang ia U Iísous hí lem bad ki hí.

9. HABA ki dang híer te na uta u lúm, u la húkum-

-skhem ia ki ba ki'n 'nym ia-thúh hano-hano-ruh ia kiei-kiei-ruh ia kiba ki la ioh-íh, tadynda uba U Khún u briu u'n la lah míh-pat na ki baiáp.

10. Ki la iabat-skhem te ia kata ka ktín, ba ki da ia-kylli-nía paralok-hí, ka long aiuh kata, ba'n míh-pat na ki baiáp.

11. Te haba ki la kylli ia u, ki da ong, Balei ba ki ong Ki Nongthoh, ba ka dei ia U Ilías ba'n wan shiwa?

12. U te u la iathúh u la ong ha ki, U Ilías shisha u da wan shiwa, u da pynbhá ia kiei-kiei-baroh ruh; kumba la thoh ruh shaphang uba U Khún u briu, ba u'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad yn nieu-bein ia u.

13. Hinrei nga ong ha phi, Ba U Ilías u la lah wan shisha, bad ki la leh ia u katba ki la íh-mon, kumba la thoh shaphang jong u.

14. HABA u la wan te sha ki synran, u la ioh-íh ia u paitbah babún kylleng ia ki, bad ia Ki Nongthoh ruh ba ki iasait bad ki.

15. Te kumne - kumne - ruh uta u paitbah baroh, haba u la

ioh-íh ia u, u la sngou-kyndit-
-éh, bad haba ki da phet sha
u, ki la ngúh-monbhá ia u.

16. U la kylli te ia Ki
Nongthoh, Kaei ba phi iasait
bad ki?

17. Uwei te na uta u pait-
bah u la iathúh, u la ong ruh,
Kó Nonghikai, nga la wallam
ia u khún jong nga ha mé,
uba don mynsiim b'ymnang-
kren :

18. shaei-shaei-ruh ba u'n
lap ia u, u lympat ia u : te u sei-
-tyrthó, bad u kyriat ia la ki
byniat, bad u nangswai ruh :
nga la ong te ha ki synran
jong mé ba ki'n beh-noh ia u ;
te ki'm lah shuh.

19. Haba u la iathúh te ha
ki, u ong, Ah phi ka pateng-
-bynriu b'ymngeit ! tad lano
nga'n long bad phi ? tad lano
nga'n shah ia phi ? tó wallam
ia u ha nga.

20. Ki la wallam te ia u
ha u : te haba u la ioh-íh
ia u, kumne-kumne-ruh uta
u mynsiim u la ring-kyr-
that ia u ; bad haba u la
kyllon ha ka khynde, u la
tyllún ia lade, u da sei-tyrthó
ruh.

21. U la kylli te ia u kypá

jong u, Ka long slem katno
náduh ba la jáa kane ha u ? U
la iathúh te, Náduh ba u dang
khynnah :

22. u la pynnoh jindei ruh
ia u ha ka ding te bad ha ki
úm, ba u'n ioh-pynjot ia u :
hinrei lada mé lah leh ei-ei-
-ruh, tó mé'n iaráp-kloi ia ngi,
haba mé la sngou-isynnei ia
ngi.

23 U Iísous u la ong te ha
u ia kaba, Lada mé lah ba'n
ngeit, kiei-kiei-baroh ki long
ki balah ia uta u bangeit.

24. Te kumne - kumne-ruh
haba u kypá uta u khynnah u
la iám-jam, u la ong bad ki
jingjau-úm-mat ruh, Nga
ngeit, Ah Trai ; tó iaráp-kloi
ia ka jingb'ymngeit jong nga !

25. Hinrei haba U Iísous u
la ioh-íh ba u paitbah u iaphet-
-lang sha u, u la sneng ia uta
u mynsiim b'ymkhúid, u da
ong ha u, Kó mynsiim b'ym-
nang-kren bad bakyllút, nga
húkum ia mé, Tó míh-noh na
u, wat leit-bysut shuh ruh
ha u.

26. Haba u la pyrta-jam te,
bad ba u la ring-kyrthat ruh
ia u shíkaddei, u la míh-noh :
te u la íh-mat kum u baiáp ;

katba shibún ki ong, Ba u la iáp.

27. Hinrei U Ísous haba u la bat ia u da la ka ktí, u la khyllíe ia u ; u de u la ieng-joit.

28. Haba u la leit te hapoh iing, ki synran jong u ki la kylli ia u jarjar, Balei ba ngi ngi'm lah ba'n beh-noh ia u ?

29. U la ong te ha ki, Ia u kynja une ym lah ba'n pynmíh-noh daei-daei-ruh-ém, tang da ka jingdúwai bad ka jingit.

30. HABA ki la ialeit-noh nangta ruh, ki la iaiaid-narúd lyngba ia Ka Galilaia ; u'm mon te iano-iano-ruh ba yn tip.

31. Naba u dang hikai ia ki synran jong u, bad u dang iathúh ha ki, Ba yn sa díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki briu, bad ki'n pyniáp ia u ; hinrei haba la pyniáp, u'n sa míh-pat ha ka balai sngi.

32. Hinrei ki'm shemphang ia kata ka jingong, bad ki la shepting ba'n kylli ia u.

33. U LA poi ruh ha Kapernaum : te haba u dang don ha ka iing, u la kylli ia ki, Kaei ba phi la iasait hí-paralok ha kata ka lynti ?

34. Hinrei ki la shu sngáp : naba ki la lah iasait hí-paralok ha kata ka lynti, uei *uba yn long* kham-khrau.

35. Haba u la shong te u la khot ia ki khadár-ngut, bad u la ong ha ki, Lada uno-uno-ruh uba mon ba'n long shiwa, u'n long u bakhadduh na ki baroh, bad u shakri jong ki baroh.

36. Haba u la shim te ia u khynnah, u la pynieng ia u ha pyddeng jong ki : bad haba u la shim-kynthúp ia u, u la ong ha ki,

37. Uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia uwei na kum kine ki khynnah ha ka kyr-teng jong nga, u pyddiang ia nga : bad uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia nga, u'm pyddiang ia nga *hí*, hinrei ia uta kein uba la phah ia nga.

38. U Ioannis u la iathúh te ha u, u da ong, Kó Nonghi-kai, ngi la ioh-íh ia uwei u babeh-noh ia ki mynsiim b'ym-man ha ka kyr-teng jong mé, u b'ym búd-lok ia ngi : te ngi la ádong ia u, naba u b'ym búd ia ngi.

39. Hinrei U Ísous u la ong, Wat ádong ia u shuh ;

naba ym don uba leh ia ka kam-báh ha ka kyrteng jong nga, uba lah kloï ruh ba'n kren-sniu ia nga :

40. naba jár u b'ym ialeh ia ngi, u long ha phang jong ngi :

41. naba uno-uno-ruh uba u'n ai ha phi ba'n díh shi khuri ka úm ha ka kyrteng jong nga, namar ba phi long ki jong U Khristos, shisha nga ong ha phi, u'n 'nu'm dúh shuh ia la ka nong :

42. mano-mano-ruh uba u'n pynthut te ia uwei na *kine* ki barit, kiba ngeit ha nga, ka long kham-bhá ia u, la yn búh ia u mau batylliat kylleng ka ryndang jong u, la yn la bred ruh ia u ha ka dúriau :

43. lada ka ktí jong mé te ka pynthut ia mé, me'n ot-noh ia ka : ka long bhá ia mé ba'n leit-bysut ka bakynriang sha ka jingim, ia kaba mé ioh ar-tylli ki ktí ba'n leit sha ka dújok, sha ka ding kaba b'ym-jiulip :

44. "sha kaba u ksain jong "ki u'm iáp, bad ka ding *jong* "*ki yn 'nym pynlip :*"

45. lada ka kyjat jong mé ruh ka pynthut ia mé, me'n

ot-noh ia ka : ka long bhá ia mé ba'n leit-bysut dykoh sha ka jingim, ia kaba mé ioh ar-tylli ki kyjat ba'n bred *ia mé* ha dújok, sha ka ding kaba b'ymjiulip :

46. "sha kaba u ksain jong "ki u'm iáp, bad ka ding *jong* "*ki yn 'nym pynlip :*"

47. lada ruh ka khymat jong mé ka pynthut ia mé, bred-noh ia ka : ka long bhá ia mé ba'n leit-bysut sha ka híma U Blei da kawei ka khy-mat, ia kaba mé don ar-tylli khymat ba'n bred *ia mé* ha ka dújok-ding :

48. "sha kaba u ksain jong "ki u'm iáp, bad ka ding *jong* "*ki yn 'nym pynlip :*"

49. naba ia u briu baroh yn kyllán-mlúh da ka ding, kumba yn kyllán-mlúh da ka mlúh ia ka jingkinia baroh :

50. ka mlúh ka bhá : hin-rei lada kata ka mlúh ka la kylla blád te, daei phi'n pyn-thiang-pat ia ka ? Tó phi'n ialong ki kynja-mlúh paralok-hí, tó phi'n iasuk ruh paralok-hí.

X.—LYNNONG.

1. *U iasait bad Ki Pharisi sha-phang ha jingíehnoh-tyngá, u*

pypau ia kata ruh ha ki synran jong u. 13. U kyrkhú ia ki khynnah ba ki la wallam ha u. 17. U pyníh ha u bariu-spah kumno ba u'n ioh ka jingim b'ymjiukut. 23. U pyníh ha ki synran jong u ba ka dei ba'n shepting ki spah. 28. U kular ba'n ai bainong bakhrâu ia kiba íehnoh ia kiei-kiei-baroh na ka bynta ia u. 32. U iathúhlypá shaphang ka jingiáp bad ka jingmíh-pat jong u. 35. U sneng ia ki khún U Sebedaios ba'n 'nym mut-khrâu, hinrei kham-tam ba'n mut ba'n shah lem bad u. 46. U pynpeit ruh ki khymat U Bartimaíos u bamatlah.

1. HABA u la míh nangta, u la wan ha ki phang Ioudaia lyngba sha shiliang Ka Iordan: te ki paitbah ki la ialum-lang pat ha u; te kumba u la jiu leh, u la hikai ia ki pat.

2. Haba kiba Ki Pharisi te ki la iawan ha u, ki la kylli ia u, la ka bit ia u briu ba'n pyllait-noh ia la ka tyngá, ba ki iatynjúh ia u.

3. U da iathúh, u la ong te ha ki, Kaei ba U Mosis u la húkum ia phi?

4. Ki ꞑe ki la ong, U Mosis u la shah ba'n thoh ia ka kot

íehnoh, bađ ba'n pyllait-noh ia ka.

5. Te U Ísous u da iathúh u la ong ha ki, Namar ka dohnúd riunar jong phi u la thoh ia phi ia kane ka húkum:

6. hinrei náduh ka bamynnyngkong jong ka pyrthei, shinrang bad kynthei U Blei u la thau ia ki:

7. “na ka bynta kane, u “briu u'n íehnoh ia u kypá “bad ia ka kymí jong u, bad “u'n iaineh bad ka tyngá “jong u; •

8. “ki baroh ar-ngút te “ki'n long kawei ka doh:” kumta ki'm long ar-ngút shuh, hinrei kawei ka doh:

9. namar-kata ia kaba U Blei u la pyniasoh-lem, tó u briu wat pyniakhlád.

10. Hapoh iing te ki synran jong u ki la kylli ia u pat shaphang kata kajuh.

11. U ong te ha ki, Ba uno-uno-ruh uba u'n la pyllait-noh ia ka tyngá jong u, bad ba u'n la shongkurim ia kawei-pat, u klim ia ka:

12. lada ka briu ruh ka'n la pyllait-noh ia u tyngá jong ka, bad ba ka'n la shongkurim ia uwei-pat, ka klim.

13. H'YNDÁ kumta ki la wallam ia ki khúnlung ha u, ba u'n ioh-kytáh ia ki: ki synran te ki la iasneng ia kita kiba iawallam.

14. Hinrei haba U Ísous u la ioh-íh, u la sngousíh-éh, bad u la ong ha ki, Tó shah ia ki khúnlung ba'n wan ha nga, tó wat khang ruh ia ki: naba ia kiba kum kita long ka híma U Blei:

15. shisha nga ong ha phi, Uno-uno-ruh uba u'n'nu'm pyd-diang ia ka híma U Blei kum u khún-khynnah, u'n 'nu'm leit-bysut hapoh kata.

16. Haba u la shim-kyn-thúp te ia ki, ba u la búh ia la ki ktí ha ki, u la kyrkhú ia ki.

17. HABA u dang leit-noh nangta ruh ha ka lynti, uwei uba haba u la phet ha u, bad haba u la dem-khohsiu sha u, u la kylli ia u, Kó Nonghikai babhá, kaei ba nga'n leh ba nga'n ioh ka jingim b'ym-jiukut?

18. U Ísous u la ong te ha u, Balei ba mé khot ia nga u babhá? ym don u babhá, tang uwei, uba U Blei:

19. mé tip ia ki húkum, " Wat klim; Wat pyniáp;

" Wat túh; Wat sakhí lam-
" lér; Wat leh klop; Burom
" ia la u kypá ia la ka kymí
" ruh."

20. U la iathúh u la ong te ha u, Kó Nonghikai, ia kita baroh nga la súmar na myndang khynnah.

21. U Ísous haba u la khymíh te ha u, u la sngou-íeit ia u, bad u la ong ha u, Kawei ka dang dúna ia mé: tó khie-leit, díe-noh ia katba mé don, ai ruh ha ki baduk, me'n ioh ka jingkynsheu te ha byneng: tó alle te, da ráh ia ka diingphyná, tó búd ruh ia nga.

22. Te haba u la íh-mat bykoh namar kata ka ktín, u la leit-noh sngousíh: naba u la don shibún ki spah.

23. HABA U Ísous te u la khymíh baroh-saudong, u ong ha ki synran jong u, Ah, ka ba-da-éh-noh ia ki badon ki spah, ba ki'n leit-bysut ha ka híma U Blei!

24. Ki synran te ki la kyndit-thred namar kita ki ktín jong u. Hinrei U Ísous u da iathúh pat, u ong ha ki, Kó ki khún, Eu, ka ba-da-éh-noh ia kita kiba shanía ha ki

spah, ba'n leit-bysut ha ka h́ima U Blei!

25. Ka long ka bakham-jem ia u út ba'n bysut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u riu-spah ba'n leit-bysut ha ka h́ima U Blei!

26. Ki te ki la sngou-kyn-dit-thred kham-tam, ki da iakren paralok-h́í, Uei ba lah kumta ba'n lait-im?

27. Haba U Ísous u la khyḿih-shain te ha ki, u ong, Da ki briu *kata* ka b'ym-lah, hinrei ym *kumta* da U Blei; naba kiei-kiei-baroh ki long ki balah da U Blei.

28. H'YNDÁ kumta U Petros u la sydang ba'n ong ha u, Ha khyḿih, ngi la íeh-noh ia kiei-kiei-baroh, ngi la búd ruh ia mé.

29. Hinrei U Ísous u da iath́uh u la ong, Shisha nga ong ha phi, Ym don uba la íehnoh lane ia ka iing, lane ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, lane ia u kypá, lane ia ka kyḿí, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, lane ia ki brí, na ka bynta jong nga, bad jong Ka Jingiath́uh-khána-babhá;

30. hinrei u'n ioh-díang kein

shispah-shah ia katta mynta ha kane ka aiom, ia ki iing, bad ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, bad ia ki kyḿí, bad ia ki khún, bad ia ki brí de, lem kein bad ki jingleh-bein; bad ha ka pyrthei ka ba'n sa wan, ka jingim bym-jiukut de:

31. hinrei shibún na *kiba* long shiwa, ki'n long khadduh; bad ki bakhadduh *ki'n long* shiwa.

32. Ki iadon te ha ka lynti ba ki da iaḱiu sha Jerusalem; te U Ísous u da iaid shiwa ia ki: bad ki la sngou-kyndit; bad haba ki iadang búd ki la sngou-shep-ting ruh. Haba u da shim pat ruh bad u ia ki khadar-ngút, u la sydang ba'n ia-th́uh ha ki ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa j́ia-lang ha u;

33. Naba, ha khyḿih, ngi iaḱiu sha Jerusalem; te ia uba U Khún u briu yn sa ai-noh ha Ki Rangbah-lyngdoh bad ha Ki Nongthoh; te ki'n pynrem ia u ia ka ba'n iáp, bad ki'n ai-noh ia u ha Ki Jentil:

34. ki te ki'n leh-bein ia u, bad ki'n sympat ia u, bad ki'n

byntiu ha u, bad ki'n pyniáp-noh ia u : hinrei ha ka balai sngi u'n míh-pat.

35. U IAKOBOS bad U Ioannis, kiba ki khún U Sebedaios, ki la wan te ha u, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi mon ba me'n leh ia ngi, ia kaei-kaei-ruh ba ngi sa pán.

36. U la ong te ha ki, Kaei ba phi mon ia nga ba'n leh ia phi ?

37. Ki la ong te ha u, Tó ai ha ngi ba ngi'n shong, uwei sha ka mon jong mé, bad uwei-pat sha ka diang jong mé, ha ka burom jong mé.

38. Hinrei U Iísous u la ong ha ki, Phi'm tip kaei ba phi pán ia lade : phi lah ba'n díh na kata ka khuri na kaba nga sa díh ? bad ba yn pynbaptisma ia phi ruh, da kata ka jingbaptisma, da kaba yn sa pynbaptisma ia nga ?

39. Te ki la ong ha u, Ngilah. Hinrei U Iísous u la ong ha ki, Ia kata ka khuri, na kaba nga sa díh, phi'n díh shisha ; bad da kata ka jingbaptisma, da kaba yn sa pynbaptisma ia nga, yn pynbaptisma ia phi ruh :

40. hinrei ba'n shong sha

ka mon jong nga bad sha ka diang jong nga, ka'm long ka jong nga ba'n ai, tang ha kita ia kiba la pynkhréh ia ka.

41. Haba kita ki shipheu-ngút te ki la ioh-sngou, ki la sydang ba'n ialong sngousih shaphang U Iakobos bad U Ioannis.

42. Te U Iísous haba u la khot ha lade ia ki, u ong ha ki, Phi tip ba kita ia kiba ki da ianieu ba'n synshár ia Ki Jentil, ki leh-traikhlíh ia ki ; bad ki bakhrau na ki ki leh da ka bor ia ki :

43 hinrei ka'n 'nym long kumta ha pyddeng jong phi : hinrei lada uno-uno-ruh uba u'n mon ba'n long bakhrau ha pyddeng jong phi, u'n long u shakri jong phi :

44. bad uno-uno-ruh uba u'n mon na phi ba'n long rangbah, u'n long u myrau jong phi baroh :

45. naba wad uba U Khún u briu ym shym la wan ba'n ioh-shakri, hinrei ba'n shakri, bad ba'n ai ia la ka jingim *kum* ka jingsiuspah na ka bynta ki babún.

46. Te ki la wan ha Ka Jerikho : haba u dang leit-

-noh ruh na Ka Jerikho, bad ki synran jong u, bad u paitbah babún de, U Bartimaïos u bamatlah, u khún U Timaïos, u la shong harúd lynti, ba u da makía ia lade.

47. Haba u la ioh-sngou te ba don U Ísous uba na Ka Nasareth, u la sydang ba'n kyrpád-jam ba'n ong ruh, Kó Ísous U Khún U Dabid, tó isynei ia nga!

48. Búu te ki da sneng ia u, ba u'n 'nu'm jam: hinrei u la kyrpád-jam da kham-tam, Kó Khún U Dabid, tó isynei ia nga!

49. U Ísous haba u la ieng te, u la ong ba yn khot ia u. Ki khot te ia uta u bamatlah, ki da ong ha u, Tó kyrmen, tó ieng ruh: u khot ia mé.

50. Hinrei u, u da búh-noh-bak ia ka jainkúp jong u; haba u la ieng-joit, u la wan ha U Ísous.

51. U Ísous haba u la iathúh te u ong ha u, Mé kwah ba nga'n leh aiuh ia mé? Uta u bamatlah u la ong te ha u, Kó Nonghikai jong nga, ba nga'n ioh-íh-mat.

52. U Ísous u la ong te ha u, Tó khíe-leit-noh: kata ka

jingngeit jong mé ka la pynkhíah ia mé. Te kumne-kumne-ruh u la ioh-íh-mat, bad u la búd ia U Ísous ha kata ka lynti.

XI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit-rísa sha Jerusalem.* 12. *U tim ia u diing-dumbur.* 15. *U pynkhúid ia ka iing-mane-U-Blei.* 20. *U sneng ia ki synran jong u ia ka ba'n long skhem ha ka jingngeit, bad ia ka ba'n máp ia ki bashún ia ki.* 27. *U iasait-dá ia ki kam jong u, da ka jingphlá U Ioannis, uba la long u briu ba-la-phah da U Blei.*

1. H'YNDÁ ki la poi hajan te Ka Jerusalem, sha Ka Bithphagi bad Ka Bithania, háduh kein uba u lúm Ki Olib, u phah ia ki ar-ngút ki synran jong u;

2. bad u ong ha ki, Khíe-leit sha ka shnong kaba hamar pyrshah jong phi: te kumne-kumne-ruh ynda phi poi-tíap sha ka; phi'n shem ia u khún-gadda ba-la-teh, halor jong u ym don u briu ba la shong; hadiin ba phi la pyllait ia u, tó wallam-noh:

3. te lada uno-uno-ruh u'n

ong ha phi, Balei ba phi leh ia kane? phi'n ong, Ba uba U Trai u don kam ia u ; te kumne-kumne-ruh u'n phah-noh ia u hangne.

4. Ki la leit-noh te, bad ki la shem ia uta u khún-gadda ba-la-teh ha ka jingkhang habar, ha kaba don ar-lád baiashem-lem ; te ki pyllait ia u.

5. Kiba na kita te kiba ieng hangta, ki la ong ha ki, Phi leh aih ba phi da pyllait ia uta u khún-gadda?

6. Ki la ong te ha ki, kumba U Iísous u la lah húkum : ki la shah te ia ki.

7. Ki la wallam te ia uta u khún-gadda ha U Iísous, bad ki la búh halor jong u ia ki jainkúp jong ki ; bad u la shong halor jong u.

8. Bún ki la síang te ia ki jainkúp jong ki ha ka lynti ; kiwei te ki la khyllád ia ki tynát na ki diing, bad ki la síang ia ki ha kata ka lynti.

9. Te kita ki baiaid sha shiwa, bad kita ki babúd nadiinde, ki la iapyrta, ki da ong, Osanna! *Long* ba-la-kyrkhú ia u bawan ha ka kyrteng U Trai!

10. *Long* ba-la-kyrkhú ia ka híma u kypá jong ngi U Dabid, ka bawan ha ka kyrteng U Trai! Osanna ha ki bajerong-tam-éh!

11. U Iísous u la leit ruh shapoh Ka Jerusalem, bad shapoh ka iing-mane-U-Blei : te haba u la khymíh baroh-sau-dong ia kiei-kiei-baroh, ba ka da long lypá ruh la jan miet, u la leit-noh sha Ka Bithania lem bad kiba ki khadár-ngút.

12. Ha kaba la shai te, haba ki la míh-noh na Ka Bithania, u la sngou-thyngan.

13. Haba u la ioh-íh te ia ka diing-dumbur na jingngai, ba ka da don ki slá, u la leit *ba'n khymíh* la ba u'n shem shisha ei-ei-ruh ha ka : haba u la poi te ha ka, u'm shym la shem ei-ei-ruh-ém tang ki slá ; naba ka'm *put* long ka aiom soh-dumbur.

14. U Iísous haba u la ia-thúh u la ong te ha ka, Ym don uba u'n bám soh shuh na pha lano-lano-ruh ! Ki synran jong u ki la ioh-sngou ruh.

15. Ki poi te ha Ka Jerusalem. Te U Iísous haba u la leit shapoh ka iing-mane-

-U-Blei, u la sydang ba'n beh-noh ia kita ki badie bad ba-thied ha kata ka iing-mane-u-Blei; bad u la pynkyllon ia ki miej jong ki nongiapein-sybai, bad ia ki jingshong ki jong kita ki badie ia ki paro:

16. bad u'm shah iano-iano-ruh ba u'n ráh ei-ei-ruh lyngba ia ka iing-mane-U-Blei.

17. U la hikai ruh, u da ong ha ki, Ym shym la thoh, "Ba ka iing jong nga yn khot ka iing jingdúwai ia ki briu baroh?" hinrei phi "ka krem nongtúh" phi la pynlong ia ka.

18. Kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Rangbah-lyngdoh te ki la ioh-sngou, bad ki la iawád-dong kumno ba ki'n pyniáp-noh ia u: namar ki la shepting ia u, naba u paitbah baroh u la kyndit-thred na ka jinghikai jong u.

19. Te haba ka la long la jan miet, u la leit-noh shabar ka shnong.

20. HABA ki leit-lait mynstep ruh, ki la ioh-ih ia kata ka diing-dumbur ba-la-iáp-tyrkhong náduh ki thied.

21. U Petros te haba u da

kynmau-pat u ong ha u, Kó Kynrád jong nga, ha khymih, kata ka diing-dumbur ia kaba mé la tim, ka la iáp-tyrkhong-noh.

22. U Ísous u da iathúh u ong te ha ki, Tó ioh ma-phi ka jingngeit ha U Blei:

23. namar shisha nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba u'n ong ha une u lúm, Tó long mé uba yn kynriah-noh, bad uba yn noh ruh sha ka dúriau; bad u'n 'nu'm sngou-artatín ha ka dohnúd jong u, hinrei u'n ngeit ba yn sa long kiei-kiei-ruh ia kiba u ong; ka'n long ia u kaei-kaei-ruh ia kaba u'n ong:

24. namar-kata, nga ong ha phi, Ba kiei-kiei-baroh kat kiba phi pán, haba phi kyrpád, tó ngeit ba phi sa ioh-díang; yn long kumta ia phi:

25. haba phi da ieng kyrpád ruh, tó máp, lada phi bat ei-ei-ruh *ka basngousih* badno-badno-ruh; ba U Kypá jong phi ruh uba ha ki byneng u'n máp ia phi ia ki ryngkang jong phi:

26. hinrei lada phi phi'm iamáp, te U Kypá jong phi

uba ha ki byneng u'n 'nu'm
máp ia ki ryngkang jong phi.

27. Ki wan pat te
sha Ka Jerusalem: te haba
u dang iaid-kai ha ka iing-
mañe-U-Blei, Ki Rangbah-
-lyngdoh, bad Ki Nongthoh,
bad Ki Tymen-basan ruh, ki
wan ha u,

28. bad ki ong ha u, Da ka
bor aiuh ba mé leh ia kine
kiei-kiei-ruh? bad la ai mano
ha mé ia kane ka bor, ba
me'n ioh-leh ia kine kiei-kiei-
-ruh?

29. U Iísous u da iathúh u
la ong te ha ki, Nga ruh
nga'n kylli ia phi kawei ka
ktín; tó iathúh te ha nga,
nga'n ong ruh ha phi da ka
bor aiuh ba nga leh ia kine
kiei-kiei-ruh:

30. ka jingbaptisma ka jong
U Ioannis, ka long na by-
neng, lane na ki briu? tó
iathúh ha nga.

31. Hinrei ki la iasait hí-
-paralok, ki da ong, Lada
ngi'n ong, Na byneng; u'n
ong, Hato balei te ba phi'm
shym la ngeit ha u?

32. hinrei lada ngi'n ong,
Na ki briu, ki la shepting ia
ki briu, naba baroh ki nieu ia

U Ioannis, kum U Nongia-
thúhlypá uba da long shisha.

33. Ki da iathúh te, ki ong
ha U Iísous, Ngí'm tip. Te U
Iísous u da iathúh, u ong ha
ki, Nga ruh nga'm ong ha phi
da ka bor aiuh ba nga leh ia
kine kiei-kiei-ruh.

XII.—LYNNONG.

1. *Ha ka pharshi ka brí-soh ba-la-
-ai-wai ha ki nongsúmar-brí ki
b'ymngúh, U Khristos u ia-
thúhlypá ia ka jingkyntait ia
Ki Jiu, bad ia ka jingkhót ia
Ki Jentil.* 13. *U súmar na ka
jingríam Ki Pharisi bad ki
nongbúd U Irodis, shaphang
ka baai khajina ha U Kaisar.*
18. *U pyndúh ia ka nía Ki
Saddusi, kiba ong b'ym don ka
jingmíh-pat.* 28. *U iathúh ha
U Nongthoh, uba la kylli sha-
phang ka húkum ka banyngkong.*
35. *U pyndúh ruh ia ka jing-
mut Ki Nongthoh, ia kaba ki
iabat shaphang U Khristos.*
38. *U húkum ia ki briu ba'n
súmar na ka jingsngou-khrau
bad na ka jingarsap jong ki.*
41. *U iaroh ruh ia ka riu-kyn-
thei baduk namar ki ar damli
jong ka, tam ia ki baroh.*

1. U LA sydang te ba'n
kren ia ki ha ki pharshi. U
briu u la thung ka brí-soh, bad

u la k  r baroh-saudong, bad u la t  h ka jaka ka bashapoh ba'n pyddiang ia ka   m-soh, bad u la tei ia ka iing-phira, bad u la ai-wai ia ka ha ki nongs  mar-br  , bad u la leit-noh ruh sha kawei ka r   ka bajingngai.

2. Te ha ka aiom *bab  ang*, u la phah ia u shakri ha kita ki nongs  mar-br  , ba u'n loh-d  ang na kita ki nongs  mar-br   na ki soh jong kata ka br  -soh:

3. hinrei haba ki la iakem ia u, ki la sympat-  h, bad ki la phah-noh suda.

4. U la phah pat te ia uwei-pat u shakri ha ki, ia uta ruh haba ki la lynthem da ki mau, ki la pynmong ia ka khl  h *jong u*, bad ki la phah-noh *ia u* haba la pynj  h-burom.

5. Ia uwei-pat ruh u la phah pat, ia uta te ki la pyni  p-noh: bad ia b  n kiwei-kiwei-pat; ia kiwei ki da sympat-  h; bad ia kiwei-pat ki da pyni  p-noh:

6. namar-kata pynban, ba u dang don uwei u kh  n u ba  eit-  h u jong u, u la phah ia uta ruh u bakhadduh ha ki,

u da ong, Ki'n burom ia u kh  n jong nga:

7. hinrei kita ki nongs  mar-br   ki la iaong paralok-h  , Une u ba'n sa long u trai ka br  -soh; i  , ngi'n iapyni  p-noh ia u, ka bynta te ka'n long ka jong ngi:

8. haba ki la iakem te ia u, ki la iapyni  p-noh, bad ki la iabred-noh shabar kata ka br  -soh:

9. namar-kata, uba u trai kata ka br  -soh u'n sa leh aiuh? u'n wan kein, bad u'n pynjot-noh ia kita ki nongs  mar-br  , bad u'n sa ai ia kata ka br  -soh-ha kiwei:

10. phi'm shym la p  le te ia kane ka jingthoh? "Ia u "mau ia uba ki nongtei ki la "bred, une la long ha khl  h "ka dong:

11. "kane ka la long na U "Trai, bad ka long   h-phylla "ha ki khymat jong ngi."

12. Ki la iaw  d-dong te ba'n kem ia u, hinrei ki la shepting ia u paitbah; naba ki la tip ba u la kren ia kata ka pharshi ha ki; kumta kein haba ki la   ehnoh ia u, ki la leit-noh.

13. Ki la phah te ha

u kiba na Ki Pharisi, bad kiba na ki nongbúd U Irodis, ba ki'n ríam ia u da ka ktín.

14. Ki te haba ki la wan, ki ong ha u, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long u bashisha, bad me'm nieu shaphang iano-iano-ruh: naba me'm khymíh ia ka khymat ki briu, hinrei mé hikai ia ka lynti U Blei ha ka bashisha: Hato ka bit ba'n ai khajina ha U Kaisar, ne ém? ngi'n ai, ne ngi'm ai?

15. Hinrei u, ba u íhthuh ia ka búit-arsap jong ki, u la ong ha ki, Balei phi pynshoi ia nga? wallam ha nga shí-suka, ba nga'n ioh-íh.

16. Te ki la wallam. U la ong te ha kî, Ka jongno kane ka dur bad ka jingthoh-shalor? Ki te ki la ong ha u, Ki jong U Kaisar.

17. U Ísous u da iathúh u la ong te ha ki, Tó ai-noh ia kiei-kiei-ruh ki jong U Kaisar ha U Kaisar, bad ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei ha U Blei kein. Hangta ki la sngou-kyndit da u.

18. H'YNDÁ kumta Ki Saddusi ki la wan ha u, kiba ong ba ka jingmíh-pat ka'm

long; bad ki la kylli ia u, ki da ong,

19. Kó Nonghikai, U Mosis u la thoh-húkum ha ngi, Ba lada u'n iáp-noh u para jongno-jongno-ruh, bad u'n íehnoh-iáp ia ka tyngá, te ba u'm shym íehnoh-iáp khún, ba u para jong u u'n shim ia ka tyngá jong u, bad u'n pynmíh symbai ia la u hynmen;

20. *kumta te* la long hinieu-ngút ki para: u bashiwa te u la shim ia ka tyngá, bad haba u iáp u'm shym la íehnoh-iáp symbai:

21. u bashisin-búd u la shim ruh ia ka, u ruh u la iáp-noh, u de u'm shym la íehnoh-iáp symbai: kumjuh ruh bad u baarsin-búd:

22. kumta kita ki hinieu-ngút ki la shim ia ka, bad ki'm shym la íehnoh-iáp symbai: ka bakhadduh-éh na ki baroh, kata ka kynthei ruh ka la iáp-noh:

23. namar-kata, ha ka jingmíh-pat, haba ki'n míh-pat, ka'n long ka tyngá jongno na ki? naba kita ki hinieu-ngút ki la ioh-kurim ia ka.

24. U Ísous u da iathúh u la ong te ha ki, Namar kane

phi'm leh-bakla, ba phi'm tip ia kiba Ki Jingthoh, l'ymne ia kaba ka bor U Blei?

25. naba haba ki'n míh-pat na ki baiáp, ki'm iashongkurim, l'ymne iaai-shongkurim ia ki; hinrei ki long kum ki angelos kiba ha ki by-neng:

26. hinrei shaphang ki nongiáp, ba yn pynmíh-pat ia ki, phi'm jiu púle ha ka kitap U Mosis, kumno ba U Blei u la ong ha u ha kata ka khlaulynnong, u da ong, "Nga uba U Blei U Abraam, bad uba U Blei U Isaak, bad uba U Blei U Iakob ruh?"

27. U'm long U Blei ki baiáp, hinrei U Blei ki baim: namar-kata, phi mut-bakla shí-kaddei-éh.

28. HABA la wan te ha u uwei na Ki Nongthoh, uba la ioh-sngou ba ki iasait paralok-hí, uba da ioh-ih-shemphang ruh ba u la iathúh bhá ia ki, u la kylli ia u, Kano ka long ka húkum ka banyngkong na ki baroh?

29. U Ísous u la iathúh te ha u, Ba ka banyngkong na jong ki húkum baroh *long*, "Sngou, Ah Israel, U Trai uba

"U Blei jong ngi, u long uwei
"U Trai:

30. "me'n feít ruh ia U
"Trai uba U Blei jong mé da
"ka dohnúd jong mé baroh,
"bad da ka mynsiim jong mé
"baroh, bad da ka jingmut jong
"mé baroh, bad da ka bor jong
"mé baroh:" kane kein ka hú-
"kum ka banyngkong:

31. ka baar ruh *ka long*
kumjuh, kata *kumne*, "Me'n
"feít ia la u paramarjan kum-
"ba ia lade." Ym don ka hú-
kum kawei-pat ka bakham-
-khrau ia kine.

32. Uta U Nongthoh u la ong te ha u, Ka badei, Kó Nonghikai, mé la ong ha ka bashisha; ba don uwei U Blei, ym don ruh uwei-pat tang ma-u:

33. bad ba'n feít ia u da ka dohnúd baroh, bad da ka jingmut baroh, bad da ka mynsiim baroh, bad da ka bor baroh, bad ba'n feít ia *la* u paramarjan kumba ia lade kein, ka long kham-kor ia ki jingainguh-thang, bad ia ki jingkinia baroh.

34. H'ynda U Ísous, u da ioh-ih te ia u ba u la iathúh stád, u la ong ha u, Me'm long

jingngai na ka hîma U Blei.
Ym don ruh u banûd ba'n
kylli shuh ia u.

35. U Iîsous u da ia-
thûh u la ong ruh, haba u dang
hikai ha ka iing-mane-U-Blei,
Kumno ba kiba Ki Nongthoh
ki ong ba uba U Khristos u
long U Khún U Dabid?

36. naba U Dabid hí u kren
da U Mynsiim Bakhúid, "Uba
" U Trai u la ong ia U Trai
" jong nga, Tó shong ha ka
" mon jong nga, tadynda nga'n
" pynlong ia ki bashún ia mé,
" ka jingiúh hapoh ki slajat
" jong mé:"

37. namar-kata, U Dabid
hí u khot U Trai ia u; nangno
te u long u khún jong u? Te
bún u paitbah u la sngou ia u
da ka basngoubhá.

38. U LA ong te ha
ki ha ka jinghikai jong u, Tó
kíar na kiba Ki Nongthoh,
kiba kwah ba'n iaíd-kai ha ki
jainkúp bajerong, bad *ba'n ioh*
ia ki jingngúh ha ki ieu,

39. bad ia ki jingshong ba-
kor-tam ha ki synagog, bad ia
ki jaka badon-nám-tam ha ki
jingkhawai;

40. kiba bâm-dúh ia ki iing
jong ki riu-kynthei, bad kiba

dúwai jilán ruh knang ba'n
tyllep: kine ki'n ioh-díang ka
jingshitom ka bakham-tam.

41. TE U Iîsous haba u
la shong hamar-pyrshah kaba
ka jingkynsheu, u la khymíh-
thûh kumno ba u paitbah u
noh sybai sha kata ka jing-
kynsheu: bún ruh ki bariu-
spah ki la noh shíkaddei.

42. Haba la wan te kawei
ka riu-kynthei ka baduk, ka la
noh ar damli, kiba long *lajan*
shí-paisa.

43. Haba u la khot ha lade
te ia ki synran jong u, u ong
ha ki, Shisha nga ong ha phi,
ba kane ka riu-kynthei ka
baduk, ka la noh kham-tam ia
kita baroh, kiba la noh sha
kata ka jingkynsheu;

44. naba *kita* baroh ki la
noh na kaba sah-tam ia ki,
hinrei kane, na kaba ka jing-
kyrdúh jong ka, ka la noh
baroh katba ka don, *wad* ia
kaba ka jingim jong ka phar.

XIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iathúhlypá sha-
phang ka jingpyndúh ia ka iing-
mane-U-Blei.* 9. *Ba ki jing-
leh-bein ki'n long na ka bynta
Ka Jingiathúhkhána-babhá, hin-
rei ka'n long ruh ba yn, ialap*

ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ha ki bynriu baroh. 14. U pyn-ih kumno ba ka dei ia ki ba'n leh ynda jia kita ki jingshitom; 24. bad ia ka rúkom ka jingwan jong u. 32. Namar ba ym don ba tip ha kano ka por ba u'n wan, ka dei ia u briu baroh ba'n sharai bad ba'n dúwai, ioh ba yn shem ia ngi ha ka b'ym-la-kréh.

1. HABA u dang leit-noh ruh na ka iing-mane-U-Blei, uwei na ki synran jong u, u ong ha u, Kó Nonghikai, ha khymíh, ki mau kat kine, bad ki jing-tei kat kine!

2. U Ísous u da iathúh te u la ong ha u, Mé ioh-ih ia kine ki jingtei ki bakhrau? yn 'nym íehnoh mau halor u mau, ia u b'yn 'nym pynháp-noh.

3. Te, haba u dang shong ha u lúm Ki Olib hamar pyrshah ka iing-mane-U-Blei, U Petros, bad U Iakobos, bad U Ioannis, bad U Andreas, ki la kylli jarjar ia u,

4. Tó iathúh ha ngi, lano ba kine kiei-kiei-ruh ki'n long? bad ka dak ka bakumno ha ba'n sa pyndep-lem ia kine kiei-kiei baroh?

5. U Ísous haba u iathúh

te ha ki, u la sydang ba'n ong, Tó súmar ioh ba uno-uno-ruh u'n shúkor ia phi:

6. naba bún ki'n wan ha ka kyrteng jong nga, ki da ong, Ma-nga uba *U Khristos*, bad ki'n shúkor ia shibún.

7. Hinrei haba phi'n sngou shaphang ki jingialehthymá, bad ia ki jingbyná ki jingialehthymá, wat sngou-khuslai phi: naba ka dei ba ki'n long; hinrei ka bakut ka'n 'nym put long:

8. naba ka kynja-bynriu ka'n ieng ialeh bad ka kynja-bynriu, ka híma ruh bad ka híma; bad ki jingkhynniúh-ka-khynde u ki'n long ha shibún ki jaka, bad ki'n long ki nemsniu bad ki jingkhuslai.

9. KINE kiei-kiei-ruh long ki jingsydang ki jingjin-jar. Hinrei tó iasúmar ma-phi paralok-hí; naba ki'n ai-noh ia phi ha ki jingbishár, bad ha ki synagog; yn sympat-éh ia phi, bad yn pynieng ia phi ha khymat ki lyngskor bad ki siim na ka bynta jong nga, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

10. Te ka'n dei shiwa ba yn ialap ia Ka Jingiathúhkhána-

-babhá ha ki kynja-bynriu baroh :

11. hinrei h'ynda ki'n ialam *ia phi*, ba ki da ai-noh *ia phi*, wat sngou -khuslailypá *phi*, kaei ba phi'n kren, l'ymne wat pusonlypá; hinrei, kaei-kaei-ruh ba yn ai ha *phi* ha kata ka por, *ia* kata phi'n kren: naba *phi phi'm* long ki ba-kren, hinrei uba U Mynsiim Bakhúid.

12. Uba u para te u'n ai-noh *ia* u para sha ka jingiáp, bad uba u kypá *ia* u khún; bad kiba ki khún ki'n iaieng ialeh bad ki kymí-ki-kypá, bad ki'n pyniáp *ia* ki.

13. Phi'n long ruh *ia* kiba yn íhsih da *ki briu* baroh, namar ka kyrteng jong nga; hinrei jár uba u'n da iaineh ha b'ynda kut, uta kein u ba'n ioh-lait-im.

14. HINREI h'ynda phi'n ioh-íh *ia* kata ka baíhjilli bapyndúh, ba - la - kren sha-phang kata da U Daniel uba U Nongiathúhlypá, ba ka la ieng sha kaba b'ym dei, (jár uba púle u'n da sngáp,) ynda kumta kita kiba ha Ka Ioudaia, tó ai ki'n *ia* phet-iáp-noh sha ki lúm :

15. jár uba halor ka iing ruh, wat ai u'n híer hapoh ka iing, l'ymne bysut shapoh, ba'n shim ei-ei-ruh na ka iing jong u:

16. bad jár uba don ha ka lyngkhá, wat ai u'n wan-kylla diin-pat, ba'n shim *ia* ka jain-kúp jong u:

17. hinrei kordit *ia* kita kiba la punkhún, bad *ia* kita kiba ai-búin ha kita ki sngi !

18. Hinrei tó dúwai ba kata ka jingphet-iáp-noh jong *phi* ka'n 'nym long myntlang :

19. naba ki'n long *ha* kita ki sngi ki jinjar, kat ka b'ym put la long náduh myndang-long ka pyrthei, *ia* kaba U Blei u la thau, háduh kaba mynta, *kat kita* ki'n 'nym long shuh ruh.

20. Te l'ynda la pyndúna U Trai *ia* kita ki sngi, ka'n 'nym lait-im ka doh baroh: hinrei na ka bynta ki ba-la-jíd, *ia* kiba u la jíd, u la pyndúna *ia* kita ki sngi.

21. Ynda kumta, lada uei-uei-ruh u'n ong te ha *phi*, Ha khymíh, hangne uba U Khristos; lane, Ha khymíh, *u don* hangta ; *phi* wat ngeit :

22. naba ki khristos lamlér bad ki nongiathúhlypá lamlér

ki'n mih, bad ki'n pynih ki dak bad ki jingphylla, ia ka ba'n shukor-noh, lada lah, wad ia ki ba-la-jid:

23. hinrei to sumar ma-phi: ha khymih, nga la iathuhlypa ha phi ia kiei-kiei-baroh.

24. HINREI ha kita ki sngi, hadiin kata ka jinjar, ia ka sngi yn pyndum, bad u bynai u'n 'nu'm ai ia la ka jingshai:

25. bad ki khlur byneng ki'n nangrit-nangrit, bad ia ki bor kiba ha ki byneng yn pyn-hynniuh:

26. h'ynda kumta te ki'n ioh-ih ia uba U Khun u briu ba u da wan ha ki ly-oh, bad ka bor bah bad ka burom ruh:

27. h'ynda kumta ruh u'n phah ia ki angelos jong u, bad u'n ialum-lang ia ki ba-la-jid jong u na kiba ki sau ly-er, nاده ka bakut ka pyrthei, hاده ka bakut ka byneng.

28. To nang te ia ka phar-shi na ka diing-dumbur; mynba u tynat jong ka u lah long uba dang lung, bad ba ka sei sla, phi tip ba ka ly-ur ka la jan:

29. kumjuh ruh ma-phi, h'ynda phi'n ioh-ih ba la jia

ia kine kiei-kiei-ruh, phi'n tip ba ka long hajan, ha ki jing-khang:

30. shisha nga ong ha phi, ba kane ka pateng-bynriu ka'n 'nym leit-noh, tadynda la leh ia kine kiei-kiei-baroh:

31. ka byneng bad ka khyn-deu te ki'n duh-noh: hinrei ki ktin jong nga ki'n 'nym duh-noh satia.

32. HINREI shaphang kata ka sngi lane kata ka por ruh ym don ba tip; l'ymne ki angelos kiba ha byneng; l'ymne uba U Khun; tang uba U Kypa.

33. To sumar, to sharai, to duwai ruh: naba phi'm tip lano ka long kata ka aiom:

34. *naba uba U Khun u briu u long* kum u briu uba la leit sha ka ri jingngai, ba la fehnoh ia la ka iing, bad uba la ai ha la ki shakri ka bor, bad ha uwei-uwei-ruh ka kam la ka jong-ka-jong, bad u la hukum ia u nongap-jing-khang ba u'n sharai:

35. namar-kata, to sharai (naba phi'm tip lano uba u trai ka iing u wan, ha kaba la jan miet, ne shiteng-synia,

ne haba riu u síar, ne myn-step ;)

36. ioh, haba u wan shi-syndon, u'n shem ia phi haba dang thiah :

37. ia kaba nga ong te ha phi, nga ong ha ki baroh, Tó sharai.

XIV.—LYNNONG.

1. *Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Nongthoh ki iashet-lem ia ka ba'n pyniáp ia U Khristos.* 3. *Ka kynthei ka pynsléh ia ka khlíh jong u.* 10. *U Ioudas u díe-noh ia la U Kynrád na ka bynta sybai.* 12. *U Ísous u ong ha ki synran hangno ba ki'n ia-khréh ba'n bám ia Ka Níam-ka-jinglait.* 17. *U iathúhlypá ba uwei na ki synran jong u, u'n díe-noh ia u.* 22. *U pynlong ia ka jingkhawai U Trai.* 26. *U iathúhlypá ba ki synran jong u baroh ki'n iasngouthut ha u, ba U Petros ruh u'n len ia u.* 32. *U Ísous u sngou-pisa-éh, bad u dúwai ha ka kypér Gethsimani.* 43. *U Ioudas u díe-noh ia u da ka jingiadoh.* 47. *Ki kem ia U Khristos, bad ki ialam-noh ia u ha U Rangbah-lyngdoh.* 55. *Ki iasakhí lam-lér ia u, bad ki iapynrem-bein ia u.* 66. *U Petros u len ia u laisin.*

1. YNDA la ar sngi te long kaba Ka Níam-ka-jinglait, bad ki kypú bakhlem-thíat: kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Nongthoh te ki la wád-dong, kumno ki'n da kem túh ia u, ba ki'n pyniáp ruh.

2. Hinrei ki la ong, Ym ha *ka barakhe* Ka Níam-ka-jinglait, ioh ba ka jingkhíhwin ki briu ka'n long.

3. HABA u dang long te ha Ka Bithania, ha ka iing U Simon uba *la jiu* pang-níang-thoh-líh, haba u dang shong-bám, ka kynthei ka la wan ka badon ka dabi alabaster, *ka badap* da ka jing-sléh basngúr, ka bakordor-éh; te haba ka la plíe-kyddiah ia kata ka dabi alabaster, ka la théh ruh ha ka khlíh jong u.

4. Hinrei don kiba la sngou-bittar ha lade, bad ki da ong, Ia ka balei la long kane ka jingleh-noh-ei kata ka jingsléh?

5. naba lah ioh ba'n díe ia kata tam ia ki lai-spah suka, bad ba'n ioh-ai ha ki baduk. Ki la ialeh-knúm ruh ia ka.

6. U Ísous u la ong te, Tó íelnoh ia ka; balei phi'n pynkhuslai ia ka? ka la leh

ka kam babhá ia nga :

7. namar phi ioh ia ki baduk lem bad phi hala ka sngi, bad h'ynda phi mon, phi lah ba'n leh bha ia ki : hinrei ia nga phi'm ioh kein hala ka sngi :

8. kane katba ka lah, ka la leh : ka la theulypá ba'n pynsléh ia ka met jong nga ia ka ba'n kyllán-masala ba'n tép :

9. shisha nga ong ha phi, Ba shano-shano-ruh sha kaba yn ialap ia kane Ka Jingia-thúhkhána-babhá ha ka pyrthei baroh-satlak, yn iathúh ruh ia kaba kane ka la leh, ia ka ba'n kynmau ia ka.

10. U IOUDAS Iskariot te, uwei na kita ki khadar-ngút, u la leit-noh ha kita Ki Rangbah-lyngdoh, ba u'n díe-noh ia u ha ki.

11. Haba ki la ioh-sngou te, ki la iakymen, bad ki la iakúlar ba'n ai sybai-rúpa ha u; u la wád-dong te kumno ka ba-bit ba u'n ai-noh ia u.

12. Ha ka sngi nyngkong te ki kypú bakhlem-thíat, h'ynda ki la kinia ia Ka Níam-ka-jinglait, ki synran jong u ki ong ha u, Haba ngi leit mé

mon ba ngi'n iakhréh hangno, ba me'n ioh-bam ia Ka Níam-ka-jinglait ?

13. Te u phah-noh ar-ngút na ki synran jong u, bad u ong ha ki, Khíe-leit shapoh kato ka shnong; te u briu uba báh shí-kum ka úm u'n kyndúh bad phi : tó phi'n búd ia u :

14. shaei-shaei-ruh te ba u'n leit hapoh, ong ha uba u trai-iing, Ba uba U Nonghikai u ong, Hangno long kaba ka pulit ki nongshong-basá, ha kaba nga'n ioh-bám ia Ka Níam-ka-jinglait lem bad ki synran jong nga ?

15. te u hí u'n pyníh ha phi ia ka pulit ha neng ka bakhrau, ia ka ba-la-síang-jingbúh lypá : hangta phi'n iakhréh ia ngi.

16. Kumta ki synran jong u ki la leit-noh, bad ki la wan shapoh kata ka shnong, bad ki la shem kumba u la ong ha ki : te ki la iakhréh ia kata Ka Níam-ka-jinglait.

17. HABA la jan miet te u wan bad kita ki khadar-ngút.

18. Haba ki dang iashong-bám, bad ba ki iabám ruh, U

Iísous u la ong, Shisha nga ong ha phi, ba uwei na phi uba bām lem bad nga, u’n díe-noh ia nga.

19. Ki la sydang te ba’n sngousih, bad ba’n iaong ha u, uwei pa uwei, *Long* ma-nga? uwei-pat ruh, *Long* ma-nga?

20. U da iathúh u la ong te ha ki, *Long* uwei na kiba ki khadar, uba pynngam lem bad nga ha ka pliang :

21. uba U Khún u briu shisha u sa leit, kumba la thoh shaphang jong u : hinrei kordit ia uta u briu, da uba yn díe-noh ia uba U Khún u briu! ka la bha ia uta u briu, lada ym la khá satía ia u.

22. HABA ki dang ia-bām ruh, U Iísous u da shim ia u kypú, haba u la lah ngúh u la kyddiah ia u, bad u la ai ha ki, bad u la ong, Tó shim, tó bām, une u long ka met jong nga.

23. Haba u la shim ia ka khuri ruh, bad haba u la lah ngúh, u la ai ha ki; te ki baroh ki la díh na ka.

24. U la ong ruh ha ki, Kane ka long ka snám jong nga, kaba ka jong ka jiutang

ka bathymmai, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta ki babún:

25. shisha nga ong ha phi, Ba nga’n ’nym díh shuh na une u soh ka diing-drakhía, tadynda kata ka sngi, ynda nga’n díh thymmai ia ka ha ka híma U Blei.

26. HABA ki la iariuai, ki la leit-noh sha uba u lúm Ki Olib.

27. Te U Iísous u ong ha ki, Ba phi baroh phi’n thut ha nga ha kane ka miet : naba la thoh, “Nga’n shoh ia uba “u nongsharai, bad yn pynsa-phred ia ki langbrot:”

28. hinrei hadiin ba yn la pynmíh-pat ia nga, nga’n leit sha shiwa jong phi sha Gali-laia.

29. Hinrei U Petros u la ong ha u, Lada baroh ruh ki’n thut, hinrei nga ém.

30. U Iísous u ong te ha u, Shisha nga ong ha mé, Ba wad ma-mé ha kane ka sngi, ha kane ka miet kein, mynshiwa ia kaba u’n riu u síar arsin, me’n len ia nga laisin.

31. Hinrei u la kren kyn-san kham-tam, Lada ka dei ia nga ba’n iáp lem bad mé,

nga'n 'nym len shuh ia mé.
Kumjuh ruh de ki la ong baroh.

32. Ki wan ruh sha
ka jaka, kaba ka kyrteng jong
ka *long* Gethsimani: te u ong
ha ki synran jong u, Tó ia-
shong hangne, tadynda nga'n
dúwai.

33. U la shim lem bad u te
ia U Petros, bad ia u Iakobos,
bad ia U Ioannis; bad u la sy-
dang ba'n sngou-shyrkhei-éh,
bad ba'n sngou-kordit-éh ruh.

34. U ong te ha ki, Ka
mynsiim jong nga ka long ka
bapisa-éh kum ba'n sa iáp: tó
iaishong hangne; tó iaáp ruh.

35. Haba u la leit te sha
shiwa khyndiat, u la dem ha
ka khyndeuh, bad u la dúwai,
ba lada don lád, ba kata ka
por ka'n leit-noh na u.

36. U la ong ruh, Abba,
Kó Kypá, kiei-kiei-baroh long
kiba lah ma-mé; tó pynphai-
-noh ia kane ka khuri na nga:
kaei-kaei-ruh te ym ia kaba
nga mon, hinrei kaei-kaei-ruh
ia kaba mé *mon*.

37. Te u wan, bad u shem
ia ki ba ki da ioh-thíah, bad u
ong ha U Petros, Kó Simon,
mé ioh-thíah? mé'm lah ba'n
iaáp shí por?

38. tó iasharai, tó iadúwai
ruh, ioh ba phi'n leit-bysut
hapoh ka jingpynshoi: ka
mynsiim shisha ka la kloi,
hinrei ka doh ka thlot.

39. Haba u la leit-noh pat
te, u la dúwai, u da ong ia
kaba kajuh ka ktín.

40. Haba u la wan-phai pat
ruh, u la shem ia ki ba ki da
ioh-thíah pat; naba ki khymat
jong ki, ki la khía: te ki'm
tip kaei ka ki'n iathúh ia u.

41. U wan ruh ka balaisin,
bad u ong ha ki, Tó nang thíah
mynta, tó jah-thait ruh: ka
long keinno! la jía kaba ka
por; ha khymíh, yn díe-noh
ia uba U Khún u briu ha ki
ktí ki bapop!

42. tó ieng! ngi'n ialeit-
-noh! ha khymíh, uta uba
díe-noh ia nga u la jan.

43. Te kumne-kumne-ruh,
haba u dang kren, U Ioudas u
wan, uba long uwei na kiba ki
khadar-ngút, bad u ruh don u
paitbah babún bad ki waitlam
bad ki diingdúh ruh, na kiba
Ki Rangbah-lyngdoh, bad na
kiba Ki Nongthoh, bad na
kiba Ki Tymen-basan de.

44. Uta te uba la díe-noh
ia u, u la lah ai ka dak-iakut

bad ki, u da ong, Ia uba nga'n iadoh, uta long ma-u; tó phi'n kem ia u, bad ialam-noh skhem.

45. Katba u la wan te, kumne-kumne-ruh u da leit ha u, u ong, Kó Kynrád jong nga, Kó Kynrád jong nga; u la iadoh-éh ruh ia u.

46. Ki te ki la búh ia la ki ktí ha u, bad ki la kem ia u.

47. Uwei te na kita ki baieng hajan, haba u la sei ia la ka waitlam, u la pom ia u shakri uba U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor jong u.

48. U Ísous u da iathúh u la ong te ha ki, Kumba ha u nongtúh, phi la míh-noh, bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh, ba'n iakem ia nga?

49. nga jiu don hala ka sngi bad phi ba nga da hikai ha ka iing-mane-U-Blei, te phi'm shym la kem ia nga: hinrei ia kiba Ki Jingthoh *don kam* ba yn la pyndep.

50. Haba ki la íehnoh ia u te, baroh ki la phet-iáp-noh.

51. Don te uwei u basamla uba la búd ia u, uba la kúp ia ka jain-linen baní halor ka met

lyngkhúit *jong u*; kita ki si-páhi ki la kem ia u ruh.

52. Te une u da íehnoh ia kata ka jainkúp baní, u la phet-iáp-noh lyngkhúit na ki ruh.

53. Te ki la ialam-noh ia U Ísous ha uba U Rangbah-lyngdoh: bad u ruh la ialum-lang kita Ki Rangbah-lyngdoh baroh, bad kita Ki Tymen-basan, bad kita Ki Nongthoh de.

54. U Petros te u la búd ia u na sha jingngai, háduh ha kaba ka phyllau jong uta U Rangbah-lyngdoh: bad u da shong lem bad kita ki shakri, u da sy-aid ding ruh.

55. Te kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kata Ka Darbar baroh, ki la wád ka sakhí-ialeh ia U Ísous, ia ka ba'n pyniáp ia u; te ki'm shem.

56. Naba bún ki la iasakhí lamlér ia u, hinrei kita ki jing-sakhí ki'm iadei-ryngkat shuh.

57. Te don kiba la iaieng-joit ki sakhí lamlér ia u, ki da ong,

58. Ngi la ioh-sngou ia u ba u da ong, Ba nga'n pynjot ia kane ka iing-mane-U-Blei ia ka ba-la-thau da ki ktí, bad ha

ki lai sngi nga'n tei ia ka-wei-pat ba-la-thau khlem ki ktí.

59. Hinrei kumta ka jing-sakhí jong ki ka'm long beit shuh.

60. Uta U Rangbah-lyngdoh te haba u la ieng-joit ha pyddeng, u la kylli ia U Ísous, u da ong, Me'm iathúh ei-ei-ruh? kita ki sakhí-ialeh aiuh ia mé?

61. U te u la shu sngáp, u'm iathúh ruh ei-ei-ruh-ém. Uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli pat ia u, bad u ong ha u, Mé long uba U Khristos, uba U Khún jong U Ba-la-kyrkhu?

62. U Ísous te u la ong, Nga long: te phi'n ioh-íh ia uba U Khún u briu haba u shong sha ka mon jong Ka Bor, bad haba u wan ha ki ly-oh ka byneng.

63. Uta U Rangbah-lyngdoh te, haba u la kád ia la ki jain, u ong, Ngi dang don kam aiuh pat ia ki nongsakhí?

64. phi la ioh-sngou ia kata ka jingkren-bein-ia-U-Blei: phi mut kumno? Ki baroh te ki la pynrem ia u ba'n dei ia ka ba'n iáp.

65. Don kiba la sydang te

ba'n bynthíu ha u, bad ba'n tap-matlah ia ka khymat jong u, bad ba'n shoh ia u, bad ba'n ong ruh ha u, Tó iathúh-antat: kita ki shakri ruh ki la tháp ia u da ki sla-ktí.

66. Tæ haba U Petros u dang don harúm ha kata ka phyllau, kawei na kita ki shakri jong U Rangbah-lyngdoh ka la wan.

67. Haba ka la ioh-íh te ia U Petros ba u sy-aid ding, haba ka la khymíh ruh ha u, ka ong, Mé ruh mé la long lem bad U Ísous uba u nong Nasareth.

68. Hinrei u la len, u da ong, Nga'm tip, Pymne nga'm shemphang kaei ba pha ong. U la míh-noh shabar te sha baranda; te u síar u la riu.

69. Haba kata ka shakri te ka la ioh-íh ia u pat, ka la sydang ba'n ong ha kita ki baieng hajan: Ba une u long uwei na ki.

70. U te u la len pat. La shibit te kita ki baieng hajan ki la ong pat ha U Petros, Shisha mé long uwei na ki: naba mé long u nong Galilaia, ka ktín jong mé ka syrím ruh.

71. Hinrei u la sydang ba'n tim ba'n smai ruh, Ba nga'm íhthúh ia une u briu uba phi kren shaphang ia u.

72. Ar wád te uta u síar u la riu. Te U Petros u la kynmau ia kata ka ktín kaba U Ísous u la ong ha u, Ba mynshiwa ba u'n riu u síar arsin, me'n len ia nga laisin. Haba u la puson ruh *ia kata*; u la lyniar.

XV.—LYNNONG.

1. *La ialam-noh ia U Ísous ba-la-khúm, la múdui ia u ruh shaphany bún kiei-kiei-ruh ha khy-mat U Pilat.* 6. *U paitbah u pyrta ba U Pilat u'n pyllait ia U Barabbas, hinrei ba u'n sahnarphyná ia U Ísous.* 16. *Ki pynphong ia ka pansngiat-shíah ha ka khíh U Ísous, ki iashoh ia u, ki iabynthiu ha u, ki ialeh-bein ruh ia u.* 21. *Ki sahnarphyná ia U Ísous ha pyddeng ar-ngút ki dakait.* 29. *U shah na ki jingkren-bein Ki Jiu.* 33. *U Ísous u pyrta nalar ka diingphyná hamar ba u sa iáp:* 39. *nangta u rangbah-shispah u phlá ba u long U Khún U Blei.* 42. *La tep ruh ia u ha ka burom da U Josiph.*

1. KUMNE-KUMNE-RUH ha ka

balashai te, kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iasylla bad kita Ki Tymen-basan, bad kita Ki Nongthoh, bad kata Ka Darbar baroh ruh; haba ki la khúm ia U Ísous, ki la ialam-noh *ia u*, bad ki la ai-noh ha U Pilat.

2. Te U Pilat u la kylli ia u, Mé long uba U Siim kiba Ki Jiu? U te u da iathúh u la ong ha u, Mé ong.

3. Kita Ki Rangbah-lyngdoh ruh ki la múdui ia u shaphang bún kiei-kiei-ruh.

4. U Pilat te u la kylli pat ia u, u da ong, Me'm iathúh ei-ei-ruh? ha khymíh, katno kiei-kiei-ruh ba ki iasakhí shaphang jong mé.

5. U Ísous te u'm iathúh ei-ei-ruh shuh, kat ba'n pynkyndit ia U Pilat.

6. HABA rakhe te ia ka jingkhawai-níam *Ka Jing-lait*, u jiu pyllait ha ki ia uwei u ba-la-byndí, ia uta uba ki pán.

7. Te don uwei ia uba ki khot U Barabbas, ia uba la khúm lem bad la ki para-bapynkíhwin, kiba la lah pyniáp-briu ha ka jingkíhwin.

8. U paitbah te haba u la pyrta-jam-éh, u la sydang ba'n

pán, *ba u'n leh* kumba u la jiu leh hala ka sngi ha ki.

9. Hinrei U Pilat u la iathúh ha ki, u da ong, Phi mon ba nga'n pyllait-noh ha phi ia uba U Siim jong Ki Jiu?

10. Naba u la tip ba namar ka bashún, kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la lah ai-noh ia u.

11. Kita Ki Rangbah-lyngdoh te ki la pynkíh ia uta u paitbah, ba u'n pyllait-noh kham-tam ia U Barabbas ha ki.

12. H'ynda kumta U Pilat u da iathúh u la ong pat ha ki, Namar-kata phi mon ba nga'n leh aiuh ia uba phi khot U Siim jong Ki Jiu?

13. Ki te ki la iapyrta-jam pat, Sahnarphyná ia u.

14. U Pilat te u la iathúh ha ki, Namar ka b'ymman aiuh ba u la leh? Ki te ki la iapyrta-jam kham-tam, Sahnarphyná ia u.

15. Kumta U Pilat ba u da mon ba'n pynsgoubhá ia uta u paitbah, u la pyllait-noh ha ki ia U Barabbas; te u la ai-noh ia U Iísous, haba u la sympat, ba'n sahnarphyná.

16. Ki sipáhi te ki la ialam-noh ia u hapoh ka

phyllau, kaba long ka iing-báh u lyngskor, bad ki iakhot-lem ia kaba baroh shí-kynhún;

17. bad ki la pynkúp ka jain sau-bythúh ia u, bad haba ki la iathain ia ka pansngiat bashíah, ki la pynphong ha *ka khlíh* jong u,

18. bad ki la sydang ba'n ngúh-monbhá ia u, Khúblei! U Siim jong Ki Jiu!

19. Ki la shoh ruh ia ka khlíh jong u da u preu, bad ki la bynthúu ha u, bad haba ki la dem la ki khohsiu, ki la mane ia u.

20. H'ynda ki la lah pyrthúh-bein te ia u, ki la loit-noh ia kata ka jain sau-bythúh na u, bad ki la pynkúp ia u ia ki jain la ki jong, bad ki la ialam-noh ia u ba'n sahnarphyná ia u.

21. Ki la pynleh te ia uwei U Simon u nong Kyrini, uba leit-lait, haba u wan na ka rí-brí (uba u kypá U Alexandros bad U Rouphos) ba'n báh ia ka diingphyná jong u.

22. Ki la ialam ruh ia u ha ka jaka Golgotha, kaba long, haba la batai, Ka jaka maloi-khlíh.

23. Bad ki la ai ha u ka úm-soh-drakhía ka ba-la-ia-khléh bad ka bakytang ba'n díh: hinrei u'm shim satía.

24. Te haba ki sa sahnarphyná ia u, ki la iabynta ia ki jainkúp jong u, ba ki da iakalai ia ki, kaei ba uwei-uwei u'n shim.

25. Ka la lai baje te, haba ki la lah sahnarphyná ia u.

26. Te don ka jingthoh-shalor shaphang ka pop jong u kaba la thoh, ha neng, UBA U SIIM JONG KI JIU.

27. Ki la sahnarphyná ia ar-ngút ki dakait ruh lem bad u, uwei sha ka mon, bad uwei sha ka diang jong u.

28. Kumta la pyndep ia kata Ka Jingthoh, kaba ong, "La nieu ruh ia u lem bad "ki nongpalat."

29. Kiba iaid shata te ki la kren-bein ia u, ki da kyrngáh ki khléh jong ki, ki da ong ruh, Ah ah! *mé* uba pyndúh ia ka iing-mane-U-Blei, bad uba tei-pat ha ki lai sngi *ia ka*,

30. tó pynim ia lade, tó híer-noh ruh na kato ka diingphyná.

31. Kumjuh ruh kita Ki Rangbah-lyngdoh haba ki leh-

-bein, ^fki la ong paralok-hí lem bad kita Ki Nongthoh, U la pynim ia kiwei; ia lade pleng u'm lah ba'n pynim:

32. te uba U Khristos, uba U Siim jong Ki Israil, ai u'n híer-noh mynta na kato ka diingphyná, ba ngi'n ioh-íh, bad ngi'n ioh-ngeit ruh. Kita ruh ia ki ba-la-sahnarphyná lem bad u, ki la kren-bein ia u.

33. HABA la jía te ka bahinriu baje, ka la long dum ha kata ka rí baroh, háduh ka bakhyndai baje.

34. Hamar te ka bakhyndai baje, U Ísous u la pyrta da ka ktín ka bajam, u da ong, Eloi! Eloi! lamma sabakh-thani? kaba long, haba la batai, U Blei jong nga! U Blei jong nga! balei ba mé la íehnoh ia nga?

35. Kiba na kita te ki ba-ieng hajan, haba ki la ioh-sngou, ki la ong, Ha khymíh, u khot ia U Ilias.

36. Te haba uwei u la phet ba u'n da pyndap ruh ia ka spanj da ka bajeu, ba u la spain de ha u diing-preu, u la pyndíh ia u, u da ong, Tó íeh phi; ba ngi'n ioh-íh la u wan U Ilias ba'n pynhíer-noh ia u.

37. Haba U Ísous u la pyn-míh-noh te ia ka ktín bajam, u la ai-noh ia ka mynsiim.

38. Te ka jingkáh ka jong ka iing-mane-U-Blei ka la kád ar-bynta, náduh na jerong há-duh ka tybian.

39. U rangbah-shispah te u baieng hajan ha pyrshah jong u, haba u la ioh-ih, ba haba u la pyrta-jam kumta u la ai-noh ka mynsiim, u la ong, Shisha une u briu u la long U Khún U Blei.

40. La don ruh ki kynthei de ki bajingoh na sha jing-ngai: ha ki la don ruh Ka Mari ka nong Magdala; bad Ka Mari ka kymí U Iakobos u bapoh bad U Iosis, bad Ka Salome;

41. kine ruh, mynba u don ha Ka Galilaia, ki la jiu búd ia u, bad ki la jiu shakri ia u; bad bún kiwei-kiwei-ruh ki kynthei kiba la kiú lem bad u sha Ka Jerusalem.

42. MYNTA te haba la jan miet, (naba ba ka long ka sngi bapynkhréh, kaba long shiwa ka sabbaton,)

43. haba la wan U Josiph uba na Ka Arimathaia, u riu-sait u badon-burom, uba

u hí ruh u jiu áp-kyrmen ia ka híma jong U Blei, haba u sngou-shlur u la leit hapoh ha U Pilat, bad u la pán ia ka met U Ísous.

44. Te U Pilat u la sngou-kyndit ba u la da iáp katta: haba u la khot ha lade te ia uta u rangbah-shispah, u kylli ia u, la u la lah iáp katta.

45. Haba u la ioh-tip te na uta u rangbah-shispah, u la ai-sngoubhá ia ka met ha U Josiph.

46. Haba u la thied te ia ka jain-linen baní, bad haba u la pynhier-noh ia u, u la sop-spain ia u ha kata ka jain-linen baní, bad u la búh ia u ha ka jingtep, ia ka ba-la-tíh ha u mausiáng, bad u la tyllún ia u mau ha ka jingkháng kata ka jingtep.

47. Te Ka Mari ka nong Magdala, bad Ka Mari ka kymí U Iosis, ki la iakhymíh hang-no ba la búh ia u.

XVI.—LYNNONG.

1. *U angelos u iathúh ha ki lai-ngút ki kynthei ba U Khristos u la míh-pat.* 9. *U Khristos hí u míh-pau ha Ka Mari ka nong*

Magdala; 12. ha ki ar-ngút ruh haba ki leit sha ka rí-bri; 14. hadiin kata ha Ki Apostolos ruh; 15. ia kiba u phah ia ka ba'n ialap ia Ka Jingiathúh-khána-babbá. 19. U kúu-soit sha byneng.

1. HABA la palat ka sabbaton te, Ka Mari ka nong Magdala, bad Ka Mari kaba *ka kymí* U Iakobos, bad Ka Salomi, ki la thíed ia ki jingiúbíh, ba haba ki wan ki'n ioh-pynsléh ia u.

2. Te mynstep-éh *ka sngi* nyngkong ka shí-ta-ieu, ki la iawan sha kata ka jingtep, hamar ka bamíh ka sngi.

3. Ki ia iakren paralok-hí te, Uei uba u'n tyllún-noh ia u mau ia ngi na ka jing-khang ka jingtep?

4. (Te haba ki la jingoh, ki la ioh-íh ba la tyllún-noh ia uta u mau;) naba u la long u bakhrau-éh.

5. Haba ki la bysut te ha kata ka jingtep, ki la ioh-íh ia u basamla u bashong sha ka mon, u ba-la-kúp ia ka jain líh ka bajerong; ki la shepting ruh.

6. U ong te ha ki, Wat shepting: phi wád ia U Ísous uba na Ka Nasareth, ia uba

la sáhnarphyná: u la míh-pat, u'm don hangne: ha khymíh, ka jaka ha kaba ki la iabúh ia u:

7. hinrei khíe-leit iathúh ha ki synran jong u, te kham-tam ha U Petros, ba u leit sha shiwa jong phi sha Ka Gali-laia: hangta phi'n ioh-íh ia u, kumba u la ong ha phi.

8. Haba ki la míh-noh kyr-khíe te, ki la phet-noh na kata ka jingtep: namar ka bakhyn-niúh bad ka basngou-kyndit ki la iabat ia ki: hinrei ki'm shym la iathúh ei-ei-ruh hano-hano-ruh: naba ki la shep-ting.

9. HABA *U Ísous* te u la míh-pat mynstep-éh ha *ka sngi* nyngkong ka shí-ta-ieu, u la pau nyngkong ha Ka Mari ka nong Magdala na kaba u la lah beh-noh ia ki hinieu ki ksúid.

10. Ka te, ka da leit ka la pynbyná ha kita kiba la jiu don lem bad u, haba ki dang sngousíh bad baiám.

11. Hinrei ki, haba ki la ioh-sngou ba u dang im, bad ba la lah ioh-íh ruh ia u da ka, ki'm ngeit.

12. HADIIN kata, u la

pau ha ka dur kawei-pat, ha ki ar-ngút na ki, haba ki ia-iaid, haba ki leit ruh sha ka rí-brí.

13. Ki ruh, ki da leit-noh ki la pynbyná ha kita kiba dang sah: ki'm ngeit ia ki ruh.

14. HADIIN, u la pau ha kita ki bakhadwei, haba ki iashong-bam-lem; bad u la pynrem ia ka jingb'ymngeit, bad ia ka dohnúd ka baéh jong ki, namar ba ki'm ngeit ia kita kiba la lah ioh-íh ia u hadiin ba u la míh-pat.

15. U LA ong ruh ha ki, Haba phi da leit sha ka pyrthei baroh, tó ialap ia kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá ha ki bynriu baroh:

16. jár uba u'n ngeit bad ba yn pynbaptisma ia u, yn

pynim; hinrei ia uta u b'ym-ngeit, yn pynrem:

17. kine ruh ki dak ki'n búd ia kita ki bangeit; Ha ka kyrteng jong nga ki'n iabeh-noh ia ki ksúid; ki'n kren da ki thyllíed bathymmai;

18. ki'n ráh ia ki bysein; lada ki'n díh ei-ei-ruh ka bapyniáp, ka'n 'nym pynsniu ia ki kein; ki'n búh ki ktí ha ki bapang, ki'n khíah ruh.

19. NAMAR-KATA, uba U Trai, hadiin ba u la lah kren ha ki, la pyddiang-soit ia u sha byneng, bad u la shong sha ka mon U Blei.

20 Ki te haba ki la míh-noh, ki la ialap saudong-kylleng, uba U Trai ruh u da trei-lem, bad u da pynskhem ia kata ka ktín da ki dak ki babúd. Amen.

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG

U LOUKAS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingiathúh-na-phrang ka jong U Loukas sha Ka Jingia-thúhkhána-babhá jong u baroh.* 5. *Kiba kumno long U Sakharías bad Ka Elisabet ka tyngá jong u.* 8. *U angelos u iathúh ha U Sakharias shaphang ka jingkhá-khún Ka Elisabet.* 23. *Ka jingpunkhún Ka Elisabet ;* 26. *bad ka jong Ka Mari.* 39. *Ka jingiathúhlypá Ka Elisabet, bad Ka Mari shaphang U Khristos.* 57. *Ka jingkhá bad ka jingotshér ia U Ioannis.* 67. *Ka jingiathúhlypá U Sakharias shaphang U Khristos ;* 76. *bad shaphang U Ioannis.*

1. NAMAR ba don shisha shi-bún kiba la shim ha ki, ba'n thoh-lang ter-ter ia ka jingia-thúhkhána shaphang kiei-kiei-ruh bangeit skhem ba-la-pyn-dep ha pyddeng jong ngi,

2. kumba ki la ai-pateng-la-pateng ha ngi, kiba long hí ki nongioh-ih náduh ka ba-

mynnyngkong, bad ki nong-ialap jong kata ka ktín :

3. ka la íh-bit ruh ha nga, haba nga la iai-iit bíang-bíang-ruh ia kiei-kiei-baroh náduh ka bamynnyngkong ; ba'n thoh ter-ter janai ha mé, Ah U Theophilos u babhá-tam-éh,

4. ba me'n ioh-tip skhem ia ka jingshisha shaphang kita kiei-kiei-ruh, ha kiba mé la ioh-hikai.

5. TE don ha kiba ki sngi-karta U Irodis, uba U Siim Ka Ioudaia, uwei u lyng-doh uba ka kyrteng U Sakharías, na ka jingkylliang-sngi U Abía : bad ka tyngá jong u na kiba ki khún-kynthai U Aaron, kaba ka kyrteng jong ka ruh Ka Elisabet.

6. Baroh ar-ngút ruh ki la long ki bahok ha khymat U Blei, ba ki da iaíd ha ki húkum baroh bad ki níam U Trai khlem-jingrem.

7. Te ym don khún ia ki, naba Ka Elisabet ka la long ka balyngki, bad ki sngi-karta jong ki baroh ar-ngút ki la nang-híer arsut.

8 KA la jáa te, haba u dang leh ia ka jingkam lyngdoh ha khymat U Blei, ha ka bater-ter ka jingkylliang-sngi jong u,

9. kat kaba ka rúkom ka kam lyngdoh, ka la dei ia u ba'n thangkajingai-ngúh-thang baiúbíh, haba u la leit ha kata ka jaka ba-la-kyntang ka jong U Trai.

10. Te u paitbah byllin baroh jong ki briu la don habar, kiba dang iadúwai ha kata ka por ka jingai-ngúh-thang baiúbíh.

11. Te la mih-pau ha u, u angelos U Trai, u baieng sha ka mon ka dúwan ka jong kata ka jingai-ngúh-thang baiúbíh.

12. Te U Sakharias haba u la ioh-íh, u la sngou-khuslai-éh, bad ka jingshepting ka la háp ha u.

13. Hinrei uta u angelos u la ong ha u, Wat shepting, kó Sakharias : naba la shah-shkor ia ka jingdúwai jong mé ; te ka tyngá jong mé Ka Elisabet

ka'n khá khún-shinrang ia mé, bad me'n khot ia ka kirteng jong u U Ioannis :

14. te ka basngoubhá bad ka bashád-kymen ki'n long ia mé ; shibún ruh ki'n ia-sngou-kymen namar ka jingkhá jong u :

15. naba u'n long u ba-khrau ha khymat U Trai, bad u'n nu'm díh ia ka wain bad kiád ; bad yn pyndap ia u da U Mynsiim Bakhúid, wad, náduh ka kypoh ka kymí jong u :

16. shibún te na kiba ki khún Israil u'n pynphai sha U Trai uba U Blei jong ki :

17. u te u'n leit sha shiwa ka khymat jong u, ha ka mynsiim bad ka bor U Ilías, ba'n pynphai ia ki dohnúd ki kypá sha ki khún, bad ia kiba b'ymkongúh sha ka jingstád ki bahok ; ba'n pynkhréh ia U Trai ia u paitlang ba-la-pynbit.

18. U Sakharias te u la ong ha uta u angelos, Daei nga'n ioh-tip ia kane ? naba nga long u tymen, bad ka tyngá jong nga ka la híer arsut ki sngi-karta jong ka.

19. U angelos u da iathúh u la ong te ha u, Nga long U

Gabriil uba ieng ha khymat U Blei; te la phah ia nga ba'n kren ha mé, bad ba'n iathúh-khána-babhá ruh ia kine kiei-kiei-ruh ia mé:

20. te ha khymíh, me'n sngáp-jar, bad me'n 'nym lah ba'n kren, tadynda kata ka sngi ba yn pynlong ia kine kiei-kiei-ruh; namar ba me'm ngeit ia ki ktín jong nga, ia kiba yn pyndep ha ka ía jong ki.

21. Haba uta u paitlang te u dang áp ia U Sakharias, ki la sngou-kyndit naba u slem katta-katta ha kata ka jaka ba-la-kyntang.

22. Te haba u la míh-noh, u'm lah ba'n kren ha ki; ki la shemphang te ba u la ioh-íh ia ka jingíhthúh-pau ha kata ka jaka ba-la-kyntang: naba *ia kata*, u hí u da kongúh-khlíh ia ki, u la nang-sáh ruh u b'ymnang-kren.

23. KA la jía ruh, katba la dap kita ki sngi ka jingkam lyngdoh jong u, u la leit-noh sha ka iing jong u hí.

24. Hadiin kita ki sngi te, Ka Elisabet ka tyngá jong u ka la punkhún, bad ka la búh-ríh ia lade san bynai, ka da ong,

25. Ba kumne uba U Trai u la leh ha nga ha ki sngi ha kiba u la khymíh ha *nga*, ba'n kit-noh ia ka jingbein jong nga ha pyddeng ki briu.

26. HA u bynai te u bahinriu, la phah ia uta u angelos Gabriil na U Blei sha ka shnong ha Ka Galilaia, kaba ka kyrteng Ka Nasaret,

27. sha ka theisotti kaba la iathéh-ktín bad u briu, uba ka kyrteng U Iosiph, na ka iing U Dabid; ka kyrteng kata ka theisotti te *ka long* Ka Mari.

28. Uta u angelos te haba u la leit hapoh sha ka, u la ong, Khúblei! ia pha kaba la ioh ka jingaiei bakhrau! uba U Trai *u long* lem bad pha: la kyrkhú ia pha ha pyddeng ki kynthei!

29. Ka te, haba ka la ioh-íh *ia u*, ka la sngou-khuslai-éh da ka jingong jong u, bad ka la puson ha lade ka bakumno lah long kane ka jingngúh-mon-bha.

30. Uta u angelos u la ong *te* ha ka, Tó wat shepting, Kó Mari; naba pha la shem ka jingaiei bad U Blei:

31. te ha khymíh, pha'n punkhún ha la ka kypoh,

bad pha'n khá ia u khún, bad pha'n khot ia ka kirteng jong u U Ífsous :

32. une u'n long U Bakhrau, bad U Khún U Bakhkhíh-tam-éh yn khot ia u : bad U Trai uba U Blei u'n ai ha u ia ka khet U Dabid uba u kypá jong u :

33. bad u'n synshár halor ka iing U Iakób hala-karta-hala-karta; ia ka jingsynshár jong u ruh ka'n 'nym long ka bakut satía.

34. Te Ka Mari ka la ong ha uta u angelos, Kumno kane ka'n long, naba nga'm put íhthúh ia u briu ?

35. Uta u angelos te u da iathúh u la ong ha ka, U Mynsiim Bakhúid u'n wan ha pha, bad ka bor U Bahakhkhíh-tam-éh ka'n káh halor jong pha : namar-kata ruh, ia íta í bakhúid ia íba yn khá, yn khot U Khún U Blei :

36. ha khymíh ruh, Ka Elisabet ka kur jong pha, ka ruh ka la punkhún shinrang ha ka jingtymen jong ka ; une ruh long u bynai u bahinriu ia ka, ia kaba la jiu khot ka balyngki :

37. naba ei-ei-ruh-ém ka'm

long ka b'ym-lah bad U Blei.

38. Ka Mari te ka la ong, Ha khymíh ka shakri jong U Trai; ka'n long ha nga kum kata ka ktín jong mé. Uta u angelos te u la leit-noh na ka.

39. Ka Mari te ka da ieng ha kita ki sngi, ka la leit kyrkíh sha kaba ka rí-lúm, sha ka shnong-báh Ka Iouda ;

40. bad ka la leit-bysut ha ka iing U Sakharias, bad ka la ngúh-mon-bha ia Ka Elisabet.

41. Ka la jía ruh, katba Ka Elisabet ka la ioh-sngou ia ka jingngúh-mon-bha ka jong Ka Mari, la khíh khún ha ka kypoh jong ka; bad la pyndap ia Ka Elisabet da U Mynsiim Bakhúid.

42. Ka la pyrta te da ka ktín bajam, bad ka la ong, La kyrkhú ia pha ha pyddeng ki kynthei, namar ia u soh ka kypoh jong pha u long ba-la-kyrkú !

43. Nangno ruh long kane ia nga, ba kaba ka kymí uba U Trai jong nga ka'n lah wan ha nga ?

44. naba, ha khymíh, katba ka la sawa ka ktín ka jingngúh-mon-bha jong pha ha ki

shkor jong nga, la khíh khún da ka bashád-kymen ha ka kypoh jong nga:

45. suk ruh kata kaba la ngeit, ba ka bapyndep ka'n long ia kita kiei-kiei-ruh, ia kiba la kren ha ka da U Trai.

46. KA Mari ka la ong ruh, Ka dohnúd jong nga ka pynkhrau ia uba U Trai,

47. bad ka mynsiim jong nga ka shád-kymen ha U Blei uba U Nongpynim jong nga:

48. naba u la khymíh ha ka barangli ka jong ka shakri jong u: naba, ha khymíh, náduh mynta ki pateng-bynriu baroh ki'n khot ka basuk ia nga:

49. naba uta U Badon-bor, bad uba ka kyrteng jong u *ka long* ka bakhúid, u la leh ki jingphylla ia nga:

50. bad ka jingisynei jong u *ka long* ha kita ki bashepting ia u sha ki pateng-la-pateng-bynriu:

51. u pyníh ia ka bor-báh da ka ksangktí jong u; u pynsakymá ia ki baleh-khrau *ha* ka jingmut ka dohnúd jong ki:

52. u pynhíer ia ki bakhrau-bor na ki khet *jong ki*,

bad u pynkyntiu ia ki barangli:

53. u pyndap ia ki bathyngan da kiei-kiei-ruh ki babhá; ia ki bariuspah te u phah-noh suda:

54. u shán-bor ia U Israil u shakri jong u, ia ka ba'n kynmau ia ka jingisynei;

55. (kumba u la iathúh ha ki kypá jong ngi) shaphang U Abraam, bad shaphang u symbai jong u hala-karta-hala-karta.

56. Ka Mari te ka la sah jin lai bynai bad ka, bad ka la leit-noh-pat sha ka iing jong ka.

57. KA aiom Ka Elisabet te ka la dap ia ka ba'n khá; te ka la khá khún-shinrang.

58. Ki paramarjan bad ki kur jong ka ki la ioh-sngou te, ba U Trai u la pynkhrau ia la ka jingisynei bad ka, bad ki la iakymen lem bad ka.

59. Ka la jáa ruh, ba ha ka baphrá sngi ki la wan ba'n otshíar ia uta u khún-khyannah; bad ki sa khot ia u ha ka kyrteng u kypá jong u, U Sakharias.

60. Te ka kymí jong u ka da iathúh, ka la ong, Ym

kumta, hinrei yn khot U Ioannis ia u.

61. Ki te ki la ong ha ka, Ym don uwei ha ki kur jong pha, ia uba ki khot da kane ka kyrteng.

62. Ki la khawoit te ia u kypá jong u, ba kaba kumno u u'n mon ba'n khot ia u.

63. U da pán te ia u diing-lyngkyniáp, u la thoh, u da ong, U Ioannis long ka kyrteng jong u. Baroh te ki la sngou-kyndit.

64. La plie te ia ka shintur jong u kumne-kumne-ruh, bad ia ka thyllied jong u, bad u la kren, u da iaroh ia U Blei.

65. Te ka bashepting ka la jáa ha ki baroh ki bashong saudong ia ki: bad la iathúh kylleng ha kaba ka rí-lúm baroh ka jong Ka Ioudaia ia kine kiei-kiei-baroh.

66. Baroh ruh kiba la ioh-sngou, ki la búh-bíang ia ki ha ki dohnúd jong ki, ki da ong, Kaei shisha une u khún-khynnah u'n long? Te ka ktí U Trai ka la long lem bad u.

67. LA pyndap ruh ia U Sakharias uba u kypá jong u da U Mynsiim Bakhúid,

bad u la iathúhlypá, u da ong,

68. *Long* ba-la-kyrkú ia U Trai uba U Blei u jong U Israil, ba u la wan-khymíh, bad u la siuspah ia la ki briu;

69. bad u la pynmíh ia ka reng ka jingpynim ia ngi, ha ka iing U Dabid uba u shakri jong u;

70. kumba u la kren-da ka shintur Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid jong u, kiba na mynba-rim,)

71. ka jingpynim na ki baiashún ia ngi, bad na ka ktí baroh kiba íhsíh ia ngi;

72. ba'n pyndep ia ka jing-isynei bad ki kypá jong ngi, bad ba'n kynmau ia ka jiutang bakhúid jong u;

73. ia ka jingsmai ia kaba u la smai ha U Abraam uba u kypá jong ngi, ia ka ba'n ai ha ngi,

74. ia kiba la kyníh-kynthet na ka ktí ki bashún ia ngi, ba'n shakri ia u khlem-da-shepting,

75. ha ka jingkhúid bad ha ka hok ha khymat jong u, baroh ki sngi-karta jong ngi.

76. MA-MÉ ruh, kó khún-khynnah, yn khot ia mé U

Nongiathúhlypá jong U Baha-khlíh-tam-éh: naba me'n leit sha shiwa ka khymat U Trai, ba'n pynkhréh ia ki lynti-báh jong u:

77. ia ka ba'n ai ia ka jing-tip ka jingpynim ha ki briu jong u, ha ka bamáp ia ki pop jong ki;

78. da ki jingsngou-isynei bajem-éh U Blei jong ngi; da kiba la wan-khymíh ia ngi ka bamíh-ka-sngi na jerong,

79. ba'n pynshai ia kita kiba shong ha ka badum bad ha ka syrngiu ka jingiáp, ia ka ba'n ialam-beit ia ki slajat jong ngi sha ka lynti-báh ka jingsuk.

80. Uta u khún-khynnah te u la nang-san, u la nang-khrau-bor ruh ha ka myn-siim, bad u la sah ha kiba ki rí-khlau ha b'ynda ka sngi ba u da pyníh ia lade ha U Israil.

II.—LYNNONG.

1. *U Augoustos u húkum ba'n khein baroh ki bashong ha ka híma Ki Roman, bad ka jingkhá ia U Khristos hamar kane.* 8. *U angelos u iathúh ia kata ha ki nongáp langbrot; te bún ki iariuai ki jingiaroh ia U Blei namar kata.* 15. *Kita ki nongáp langbrot ki iuleit ba'n khymíh ia u khúnlung.*

21. *La otshíar ia U Khristos bad bapynkhúid ia Ka Mari.* 25. *U Sumeon u iathúhlypá shaphang U Khristos.* 36. *Ka Anna ruh ka iathúhlypá shaphang jong u.* 41. *U jáh-noh ha ka Jerusalem.* 46. *U nangroi-nangroi ha ka jingstád, ba u da kylli jing-kylli ia Ki Nonghikai; kongúh ruh ia la ki kymí-ki-kypá.*

1. KA la jía te ha kita ki sngi, ba ka húkum ka la míh-noh na U Kaisar Augoustos, ba'n khein baroh ki bashong ha ka híma.

2. (Kane ka jingkhein ka la sydang long nyngkong mynba U Kyrinios u long lyngskor ka rí Syria.)

3. Ki la leit baroh te ba yn khein, uwei-uwei-baroh sha ka shnong la ka-jong-ka-jong.

4. Te U Iosiph ruh u la leit-kíu na Ka Galilaia, na ka shnong Ka Nasaret, sha Ka Ioudaia, sha ka shnong U Dabid ia kaba la khot Ka Bith-leem; (naba kaba u long na ka iing bad na ka jaid U Dabid:)

5. ba yn khein lem bad Ka Mari ka tyngá jong u, kaba la lah iathéh ka ktín bad u, kaba la punkhún.

6. Ka la jía te, haba ki

dang don hangta, ba la dap ki sngi ia ka ba'n khá-khún.

7. Te ka la khá ia u khún u banyngkong jong ka, bad ka la sop ia u da ki jain-sop, bad ka la pynthíah ia u ha ka shingoid; naba ym don jaka ia ki ha kaba ka iing-basá.

8. Don te ha kata ka rí ki nongáp langbrot ki basáh ha ka madan, bad ki da iaáp kylliang-míet ia ka kynhún-langbrot jong ki.

9. Ha khymíh ruh, u angelos U Trai u la wan shisyn-don ha ki, bad ka burom U Trai ka la tyngshain saudong ia ki: te ki la shepting shikaddei-éh.

10. Hinrei uta u angelos u la ong ha ki, Wat shepting: naba ha khymíh, nga iathúh-khána-babbhá ha phi ka jing-kymen bakhrau, kaba ka'n long ha ki briu baroh:

11. naba ia phi, ha kane ka sngi, ha ka shnong U Dabid, la khá ia U Nongpynim, uba long u Khristos uba U Trai:

12. te kane *ka'n long* kaba ka dak ia phi; phi'n shem ia u khúnlung ba-la-sop da ki jain-sop, ba-la-thíah ha ka shingoid.

13. Shisyn-don ruh la don

lem bad uta u angelos bún-báh u paitbah ka byneng, ki da iaroh ia U Blei, ki da ong ruh,

14. Ka Burom ha U Blei ha ki bajerong-tam-éh, bad ha ka pyrthei ka jingsuk, sha ki briu ka jingsngoubhá!

15. KA la jía ruh, katba kita ki angelos ki la leit-noh na ki sha byneng, ba kita ki briu ruh, kiba ki nong-áp langbrot, ki la iaong para-lok-hí, Iá, ngi'n ialeit mynta háduh Ka Bithleem, bad ngi'n ioh-íh ia kane kaei-kaei-ruh kaba la long, ia kaba uba U Trai u la pynbyná ha ngi.

16. Kumta ki la iawan kyr-kíh, bad ki la shem ia Ka Mari bad ia U Iosiph, bad ia uta u khúnlung ba-la-thíah ha kata ka shingoid.

17. Haba ki la ioh-íh te, ki la pynbyná kylleng shaphang kata ka jingong, ia kaba la lah iathúh ha ki shaphang une u khún-khynnah.

18. Baroh ruh kiba la ioh-sngou, ki la kyndit shaphang kita kiei-kiei-ruh ba la lah ia-thúh ha ki da kita ki nongáp langbrot.

19. Hinrei Ka Mari ka la kynmau ia kine kiei-kiei-baroh,

ba ka da iaikhan ha ka dohnúd jong ka.

20. Kita ki nongáp lang-brot te ki la wan-phai, da ka baburom bad da ka baiaroh ia U Blei namar kiei-kiei-baroh ia kiba ki la lah ioh-sngou, bad ba ki la lah ioh-íh, kumba la lah iathúh ha ki.

21. H'YNDÁ la dap te ki phra sngi ia ka ba'n otshíar ia uta u khún-khynnah, la khot te ia ka kyrteng jong u, U Ísous, ia kaba la lah khot kumta da uta u angeles mynshiwa ia kaba la pun ia u ha ka kypoh.

22. H'YNDÁ la dap ruh kiba ki sngi ka jingpynkhúid ia ka, kat kaba ka húkum U Mosis, ki la ialam ia u sha Ka Jerusalem, ba'n pynkyntang sha uba U Trai ;

23. (kumba la thoh ha ka húkum U Trai, "Ba u shin-rang baroh, ia uba la khá "nyngkong, yn nieu ia u "bakhúid sha uba U Trai;")

24. bad ia ka ba'n ai ia ka jingkinia, kum kata ba-la-ong ha ka húkum U Trai, "Shí-jur "ki lyngdykhur, lane ar-tylli "ki khún paro."

25. HA khymíh ruh, don

u briu ha Ka Jerusalem, uba ka kyrteng U Sumeon; te une u briu *u long* u bahok bad u bariu-blei, uba da áp-kyrmen ia Ka Jingpyntyngen jong U Israil: bad U Mynsiim Bakhúid u la long ha u.

26. La pynbyná te ha u da uba U Mynsiim Bakhúid, ba u'n 'nu'm ioh-íh ia ka jingiáp, mynshiwa b'u'n la lah ioh-íh ia uba U Khristos jong U Trai.

27. Te u la wan da uba U Mynsiim sha kaba ka iing-mane-U-Blei: te haba kita ki kymí-ki-kypá ki la wallam hapoh ia U Ísous uba u khún-khynnah, ba ki'n leh na ka bynta ia u kat kaba ka shong-rúkom ka jong ka húkum ;

28. haba kumta u hí u la shim-kynthúp ia u, bad u la kyrkhú ia U Blei, u la ong de,

29. Mynta, Ah Trai, mé pyllait-noh ia la u shakri ha ka jingsuk, kat kaba ka ktín jong mé:

30. naba ki khymat jong nga ki la ioh-íh ia uba U Nongpynim jong mé,

31. ia uba ba mé la pyn-khréhlypá ha khymat ki briu baroh ;

32. Ka Jingshai ia ka ba'n pynshai ia ki Jentil, bad Ka Burom U Israil u paitlang jong mé.

33. U Iosiph te bad ka kymí jong u, ki da sngou-kyndit namar kita kiei-kiei-ruh ba-la-kren shaphang jong u.

34. U Sumeon ruh u la kyr-khú ia ki, bad u la ong ha Ka Mari ka kymí jong u, Ha khy-míh, la búh ia une ia ka ba'n long ka jingkyllon, lane ka jingieng ia ki shibún ha U Israil, bad ia ka dak ruh ia kaba yn kren-leh-bein ;

35. (shisha yn pynpei ia ka mynsiim jong pha hí ruh da ka waitlam;) ba yn ioh-pynpau ia ki jingmut na ki shibún ki dohnúd.

36. La don ruh kawei Ka Anna, Ka Nongiathúh-lypá, ka khún U Phanouil, na ka jaid Asir ; kaba la slem-éh karta, kaba la shong bad la u tyngá tang hinieu snem na ka jingtheisotti jong ka.

37. Kane ruh *ka la long* ka riu-kynthei jin phrapheu-sau snem, kaba ka'm leit-noh shuh na ka iing-mane-U-Blei, hinrei da ki jingshahjingit bad ki

jingdúwai, ka da shakri *ia U Blei* mynmiet bad mynsngi.

38. Kane ruh, ynda ka la poi-tíap ha kata ka por, ka la iaroh-pat ia uba u Trai, bad ka la kren shaphang jong u, ha ki baroh kiba iaáp-kyrmen ia Ka Jingsiuspah ha Ka Jerusalem.

39. H'ynda te ki la pyndep ia kiei-kiei-baroh katba kum kaba ka húkum U Trai, ki la iawan-phai-pat sha Ka Galilaia, sha ka shnong jong ki Ka Nasaret.

40. Uta u khún-khynnah te u la nang-san, u la nang-khrau-bor ruh ha ka mynsiim, ba-la-pyndap ia u da ka jingstád : te ka jingaiei U Blei ka la long ha u.

41. Ki kymí-ki-kypá jong u te ki jiu leit sha Ka Jerusalem hala ka snem, ha kaba ka dei ka jingkhawai-níam jong Ka Jinglait.

42. Te mynba u la long khadar snem karta, ki hí ki da leit-kíu sha Ka Jerusalem, katba kum ka rúkom jong kata ka jingkhawai-níam.

43. H'ynda ki la lah pyndep ia kita ki sngi, katba ki dang iawan-phai ruh, te U

Iísous uba u khynnah u la nang-sáh ha Ka Jerusalem ; U Iosiph te bad ka kymí jong u ki'm tip.

44. Hinrei ba ki da tharai ba u don ha ki bawan-lang, ki la leit shi-sngi lynti ; h'ynda kumta ki la iaiwád-bíang ia u ha pyddeng kiba ki kur, bad ha pyddeng kiba ki para-ba-iaíhthúh.

45. Te haba ki'm shem shuh ia u, ki la leit-phai-pat sha Ka Jerusalem, ba ki da wád ia u.

46. KA la jia ruh, ba hadiin lai sngi ki la shem ia u ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ba u da shong ha pyddeng kiba Ki Nonghikai, bad u da sngou ia ki, bad u da kylli jingkylli ia ki de.

47. Baroh te kiba la ioh-sngou ia u ki la sngou-kyndit, namar ka jingshemphang bad ki jingiathúh jong u.

48. Hinrei haba ki la ioh-ih ia u, ki la sngou-kyndit-thred : ka kymí jong u te ka la ong ha u, Kó khún, balei ba mé la leh kumne bad ngi ? ha khy-míh, u kypá jong mé bad nga da ka basngousih ngi la iawád ia mé.

49. U la ong te ha ki, Balei ba phi la iawád ia nga ? phi'm la lah tip ba ka dei ia nga ba'n long shaphang kiei-kiei-ruh ki jong U Kypá jong nga ?

50. Hinrei ki ki'm shem-phang satia ia kata ka jingong ia kaba u la lah ong ha ki.

51. Te u la leit arsut-noh bad ki, bad u la wan sha Ka Nasaret, bad u la jiu iaikonguh ia ki. Hinrei ka kymí jong u ka la súmar-kyndong ia kine kfei-kiei ki jingong baroh ha ka dohnúd jong ka.

52. U Iísous ruh u la nang-khrau ha ka jingstád bad ha ka rynieng, bad ha ka jingsngou-hun bad U Blei bad ki briu.

III.—LYNNONG.

1. *Ka jingialap U Ioannis.* 10. *Ka jingpynbaptisma, bad ki jingsneng jong u ruh.* 15. *Ka jingphlá jong u de shaphang U Khristos.* 19. *U Irodis u set ia U Ioannis ha ka byndí.* 21. *Haba la pynbaptisma ia U Khristos, u díang ka jingphlá na byneng.* 23. *Karta, bad ka jingkhá-pateng-la-pateng ia U Khristos náduh U Iosiph artet.*

1. TE ha ka bakhadsan snem ka jingsynshár U Tiberios Kai-

sar, haba U Pontios Pilat u long lyngskor Ka Ioudaia, bad haba U Irodis u long Tetrarkh Ka Galilaia, bad haba U Philippos de uba u para jong u, u long Tetrarkh Ka Itouraia bad ka ri Ka Trakhonitis, bad haba U Lusantias u long Tetrarkh Ka Abilini,

2. ha kaba U Anna bad U Kaiaphas ki long Ki Rangbah-lyngdoh, la wan ka ktin U Blei ha U Ioannis, uba u khun U Sakharias, ha kaba ka ri-khlau.

3. Namar-kata, u la leit sha ka ri baroh ka bakylleng Ka Iordan, ba u da ialap ia ka jingbaptisma ka bakylla-ka-bamut, ia ka ba'n map ki pop;

4. kumba la thoh ha ka kftap ki ktin ki jong U Isaias uba U Nongiathuhlypa, u da ong, "Ka ktin jong u bapyrta "ha ka ri-khlau, Phi'n pyn- "khréh ia ka lynti-báh U Trai, "phi'n pynbeit ia ki lynti "jong u.

5. "Ia ka jaka-them baroh "yn pyndap, ia u lum-báh "bad ia u lum-rit baroh yn "pynhier ruh; bad ki *lynti* "ki bakyllain ki'n long ia

"ka ba'n beit, bad ki bashong- "hát-shong-thiem ruh *ki'n* "long ki lynti bamadan,

6. "bad ka doh baroh ka'n "ioh-ih ia kaba Ka Jing- "pynim jong U Blei."

7. Namar-kata, u la ong ha ki paitbah kiba la mih-noh ba yn pynbaptisma ia ki da u, Ah ki khun-ki-ksiu ki bysein! uei ba la pynihlypa ia phi ba'n phet-iap-noh na ka jingbittar ka ba'n sa lap?

8. naba kumta, to sei-noh ia ki soh ki badei-biang ia ka bakylla-ka-bamut; bad wat sy-dang ba'n ong ha lade, Ba ngi don U Abraam uba long u kypa *jong ngi*: naba nga ong ha phi, ba U Blei u lah na kine ki mau, ba'n pynmih khun ia u Abraam:

9. hinrei mynta ruh ia ka wait la theu ha uba u thied jong ki diing: namar-kata, ia u diing baroh u b'ym sei soh babhá yn khet-noh, bad yn bred sha ka ding.

10. Te kita ki paitbah ki la kylli ia u, ki da ong, Namar-kata, kaei ba ngi'n da leh?

11. U da iathuh u ong te ha ki, Jar u badon ar-tylli ki

sopti, u'n iasám te ha uta u b'ym don; bad jár u badon ki jingbám, u'n leh kumjuh.

12. Ki Nongkhrong ruh de ki lá wan ba yn pynbaptisma ia ki, bad ki la ong ha u, Kó Nonghikai, kaei ba ngi'n da leh?

13. U la ong ha ki ruh, Wat shim khrong ei-ei-ruh ka batam ia kaba la búh ia phi.

14. Ki sipáhi ruh ki da kylli de ia u, ki da ong, Ngi ruh kaei ba ngi'n da leh? U la ong ruh ha ki, Wat pynshepting iano-iano-ruh, l'ymne wat sakhí lamlér *iano-iano-ruh*; tó sngou-dap ruh bad la ka bysá.

15. TE haba uta u paitlang u dang áp-lyngngoh, bad haba baroh ki iasait hí ha la ki dohnúd-ki-dohnúd shaphang U Ioannis, ioh ba u, u lah long uba U Khristos;

16. U Ioannis u la iathúh ha ki baroh, u da ong, Nga shisha nga pynbaptisma ia phi da ka úm; hinrei u ba'n sa wan u kham-khrau ia nga, uba ka'm dei ia nga ba'n loit-noh wad ia ka jingtéh ki júti jong u; uta kein u'n pynbaptisma

ia phi da U Mynsiim Bakhúid bad da ka ding:

17. uba ka jingpéh jong u ha ka ktí jong u, bad u'n pynkhúid-bha ia ka kynthem jong u, bad u'n lum ia u keu sha ka thfar jong u; hinrei ia u stait u'n thang da ka ding b'ym-jiulip.

18. Kumta shisha ia bún kiei-kiei kiwei-pat ruh da ka basneng-pynshait, u la iathúh-khána-babhá ia uta u paitlang.

19. HINREI U Irodis uba U Tetrarkh, ba u la ioh-sneng na u shaphang Ka Irodias kaba ka tyngá U Philippos uba u para jong u, bad shaphang ki kam b'ymman baroh ia kiba U Irodis u la lah leh,

20. ia kane ruh u la kyn-ton-lang halor baroh, ba u la set-khop ia U Ioannis ha ka byndí.

21. KA la jía te, haba la lah pynbaptisma ia uta u paitlang baroh, bad haba la lah pynbaptisma ia U Ísous ruh, bad haba u dang dúwai, ba la plíe ia ka byneng,

22. bad uba U Mynsiim Bakhúid u la híer ha u, ha ka dur met, kum ka paro; bad ka

ktín ka la wan na byneng, kaba ong, Mé long uba U Khún jong nga u baíteit; ha mé nga sngoubhá-éh.

23. TE U Ísous hí u la sydang long hamar laipheu snem karta, uba long (kumba la tharai) u khún U Iosiph, uba *u khún* U Ili,

24. uba *u khún* U Matthat, uba *u khún* U Lebi, uba *u khún* U Melkhi, uba *u khún* U Ianna, uba *u khún* U Iosiph,

25. uba *u khún* U Mattathías, uba *u khún* U Amos, uba *u khún* U Naoum, uba *u khún* U Eslí, uba *u khún* U Naggai,

26. uba *u khún* U Maath, uba *u khún* U Mattathías, uba *u khún* U Semei, uba *u khún* U Iosiph, uba *u khún* U Ioudas,

27. uba *u khún* U Ioanna, uba *u khún* U Risá, uba *u khún* U Sorobábel, uba *u khún* U Salathiil, uba *u khún* U Niri,

28. uba *u khún* U Melkhi, uba *u khún* U Addi, uba *u khún* U Kosam, uba *u khún* U Elmodám, uba *u khún* U Ir,

29. uba *u khún* U Iosis, uba *u khún* U Eliéser, uba *u khún* U Ioreim, uba *u khún*

U Matthat, uba *u khún* U Lebi,

30. uba *u khún* U Sumeon, uba *u khún* U Ioudas, uba *u khún* U Iosiph, uba *u khún* U Ionan, uba *u khún* U Elia-keim,

31. uba *u khún* U Melea, uba *u khún* U Mainan, uba *u khún* U Mattatha, uba *u khún* U Nathan, uba *u khún* U Dabid,

32. uba *u khún* U Iessai, uba *u khún* U Obid, uba *u khún* U Boos, uba *u khún* U Salmon, uba *u khún* U Na-
asson,

33. uba *u khún* U Amina-
dáb, uba *u khún* U Arám, uba *u khún* U Esrom, uba *u khún* U Phares, uba *u khún* U Ioudas,

34. uba *u khún* U Iakob, uba *u khún* U Isaak, uba *u khún* U Abraam, uba *u khún* U Thára, uba *u khún* U Nakhor,

35. uba *u khún* U Seroukh, uba *u khún* U Ragau, uba *u khún* U Phálek, uba *u khún* U Eber, uba *u khún* U Sala,

36. uba *u khún* U Kainan, uba *u khún* U Arphaksad, uba *u khún* U Sem, uba *u khún* U

Noe, uba *u khún* U Lá-mekh,

37. uba *u khún* U Mathou-sála, uba *u khún* U Enokh, uba *u khún* U Iared, uba *u khún* U Maleleil, uba *u khún* U Kainan,

38. uba *u khún* U Enos, uba *u khún* U Seth, uba *u khún* U Adam, uba *u khún* U Blei.

IV.—LYNNONG.

1. *Ka jingpynshoi, bad ka jing-shahjingit U Khristos.* 14. *U sydang ba'n ialap; haba u ialap ruh ha ki nong Nasaret, ki la sngou-kyndit namar ki ktín jali-jaúm jong u.* 31. *Ha Kapernaum ruh ki la kyndit-thred kumjuh u pynkhiáh de ia uwei uba shong-ksúid; 38. bad ia ka syngken-kurim U Petros; 40. bad ia kiwei de ki bapang da ki bún-jaid ki jingpang: ki ksúid te ki ia-phlá ia U Khristos.* 42. *U ialap ruh ha kiwei-pat ki shnong.*

1. U Ísous te u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, u la wan-phai-pat na Ka Iordan, bad la ialam-noh ia u da uba U Mynsiim sha ka rí-khlau,

2. ba-lá-pynshoi ia u da U Soitan saupheu sngi. Ei-ei-

-ruh-ém u'm shym bám ha kita ki sngi; hinrei h'ynda ki la kut-noh, hadiin katta u la sngou-thyngan.

3. U Soitan u la ong te ha u, Lada mé long uba U Khún U Blei, tó ong ha une u mau ba u'n long u kypú.

4. Te U Ísous u la iathúh ha u, u da ong, La thoh, "B'ym tang da u kypú hí ba "u'n im u briu, hinrei da ki "ktín baroh ki jong U Blei."

5. U Soitan te, haba u la ialam-noh ia u sha u lúm bajerong-éh, u la pyníh ha u ha ka bashí-khyllip ka khymat ia ki híma baroh ki jong ka pyrthei.

6. Te U Soitan u la ong ha u, Ia kane ka bor baroh, bad ka burom jong ki, nga'n sa ai ha mé: naba ha nga la ai, bad hano-hano-ruh ia uba nga mon, nga ai ia ka:

7. lada ma-mé, namar-kata, me'n mane-dem ha khymat jong nga, baroh ki'n long ki jong mé.

8. U Ísous te u da iathúh, u la ong ha u, Khie-leit-noh shadiin jong nga, mé U Soitan: naba la thoh, "Me'n "mane-dem ia U Trai uba U

“Blei jong mé, tang ia u hí
“ruh me’n shakri.”

9. U la ialam-noh de ia u
sha Ka Jerusalem, bad u la
búh ia u halor ka dong ka jong
ka iing-mane-U-Blei, bad u la
ong ha u, Lada mé long uba U
Khún U Blei, tó pynnoh ia
lade nangne :

10. naba la thoh, “Ba u’n
“húkum ia ki angelos jong u
“shaphang jong mé, ia ka ba’n
“súmar-bíang ia mé;”

11. “bad ki’n iaráh ia mé
“ha ki ktí *jong ki*, ba ioh
“shisin mé kyndúh ia ka
“slajat jong mé ha u mau.”

12. U Iísous te u da iathúh
u la ong ha u, Ba la ong,
“Me’n ’nym tynjúh ia U Trai
“uba U Blei jong mé.”

13. H’ynda U Soitan u la
lah, pyndep-noh ia ka jingpyn-
shoi baroh, u la leit-noh na u ia
ka ba’n jáh kham-slem.

14. H’YNDÁ kumta U
Iísous u la wan-phai-pat ha
ka bor jong uba U Mynsiim
sha Ka Galilaia: te ka nám
shaphang jong u ka la leit-
lyngba ia kata ka rí baroh-
saudong.

15. Bad u la hikai ma-u ha
ki synagog jong ki, baroh ruh

ki da burom ia u.

16. U la wan ruh ha Ka
Nasaret, ha kaba la lah súmar-
-sukhér ia u mynba u dang
khynnah: te u la leit-bysut,
kumba u jiu leit, ha ka sngi-
-sabbaton ha kaba ka synagog,
bad u la ieng-joit ba’n púle.

17. La ai te ha u ia ka
kítap U Isaias uba U Nong-
iathúhlypá: te haba u la lah
pliet ia kata ka kítap, u la
shem ia ka jaka ha kaba la
thoh,

18. “U Mynsiim U Trai u
“ha nga; naba kumta u la
“pynsléh ia nga ba’n ialap
“ka jingiathúhkhána-babhá ha
“ki baduk; u la phah ia
“nga ba’n pynkhíah ia ki ba-
“-la-pait dohnúd, ba’n ialap
“ia ka jingpynpyllait-noh ha
“ki ba-la-byndí, bad ia ka
“jingpynpeit-pat ha ki bamat-
“lah, ba’n pynpyllait-noh ha
“ka jingpyllait ia ki ba-la-
“-ban-shitom;

19. “ba’n ialap ia ka snem
“ka bahun ka jong U Trai.”

20. Te haba u la klí ia kata
ka kítap, bad ba u la ai-noh-
-pat ha u basúmar, u la shong.
Ki khymat baroh te kiba ha
kata ka synagog ki la néh ha u.

21. U la sydang te ba'n ong ha ki, Ha kane ka sngi la pyn-dep ia kane Ka Jingthoh ha ki shkor jong phi.

22. Baroh ruh ki la iaroh ia u, bad ki la sngou-kyndit namar kita ki ktín jalijaúm kiba la mñh-noh na ka shintur jong u. Ki la ong ruh, Une u'm long u khún U Iosiph ?

23. U la ong te ha ki, Bíang shisha phi'n iathúh ha nga ia kane ka pharshi, Kó Nongpynkhíah, tó pynkhíah ia lade : ia kaei-kaei-ruh ba ngi la ioh-sngou ba-la-leh *da mé* ha Kapernaum, tó leh hangne ruh ha la ka rí hí.

24. U la ong ruh, Shisha nga ong ha phi, Ba ym don U Nongiathúhlypá ia uba ki pyddiang-sngoubhá ha la ka rí hí :

25. hinrei ka jong ka ba-shisha nga ong ha phi; shibún ki riu-kynthei ki la don ha Israil ha ki sngi ki jong U Ilías, mynba la khang-khop ia ka byneng lai snem bad hinriu bynai, katba la long ka nemsniu ka bakhrau ha kata ka khyndeuh baroh-kylleng;

26. hinrei sha kano-kano-ruh na ki, ym shym la phah

ia U Ilías, tang sha Sarepta ha Ka Sidon, sha ka briu ka bariu-kynthei :

27. shibún ruh ki nong-pang-thoh-líh ki la don ha Israil ha ka aiom U Elissaios uba U Nongiathúhlypá; hinrei ia uwei na ki ym shym la pynkhúid, tang ia U Naaman uba u kynja-Syria.

28. Baroh te kiba ha kata ka synagog, haba ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ki la dap da ka jingbittar;

29. te haba ki la ieng-joit ki la shop-noh ia u shabar kata ka shnong, bad ki la ialam-noh ia u háduh kaba ka shyllang-mat lúm, halor uba la tei ia ka shnong jong ki, ia ka ba'n pynnoh khongpong ia u.

30. Hinrei u, haba u la iaid-lyngba ha pyddeng jong ki, u la leit-noh.

31. U LA wan arsut ruh sha Kapernaum, ka shnong Ka Galilaia; bad u da hikai ia ki ha ki sngi-sabbaton.

32. Ki la kyndit-thred te namar ka jinghikai jong u: naba ka ktín jong u ka la long bad ka bor.

33. Ha kata ka synagog te

la don u briu, uba don ka mynsiim u ksúid b'ymkhúid, bad u la pyrta-noh da ka ktín bajam-éh,

34. u da ong, Íehnoh ia ngi; mé don kam aiuh bad ngi, Kó U Íísous uba na Ka Nasaret? mé la wan knang ia ka ba'n pynjot ia ngi? Nga ílthúh ia mé uei ba mé long; uba U Bakhúid u jong U Blei.

35. U Íísous te u la sneng ia u, u da ong, Wat jam mé, tó míh-noh ruh na u. Kumta haba uta u ksúid u la bred ia u ha pyddeng, u la míh-noh na u, u'm shym da pynsniu ia u ei-ei-ruh-ém.

36. La jía te ka jingsngou-kyndit ha ki baroh; ki la iakren-lem ruh paralok-hí, ki da ong, Kaei kane ka ktín? ba da ka húkum bad da ka bor u húkum ia kiba ki mynsiim b'ymkhúid, ki ruh ki míh-noh?

37. Ka jingbyná te sha-phang jong u ka la leit sha ka jaka baroh jong-kata ka rí basaudong-kylleng.

38. HABA u la ieng-noh te na kata ka synagog, u la leit-bysut hapoh ka iing U Simon. Te ka pangshoh ka bajam-éh ka la ngat ha ka

syngken-kurim U Simon; te ki la kyrpád ia u na ka bynta jong ka.

39. Te haba u la ieng ha nengkhlih jong ka, u la sneng ia kata ka pangshoh, te ka la íehnoh ia ka: te kumne-kumne-ruh haba ka la ieng, ka la kam jingkam ia ki.

40. TE haba la sep ka sngi, baroh kat kiba don ki bapang da ki bún-jaid ki jing-pang, ki la wallam ia ki ha u; te haba u la búh ia la ki ktí halor jong ki uwei-pa-uwei, u la pynkhíah ia ki.

41. Ki ksúid ruh de ki la míh-noh na ki babún, ki da pyrta-jam, bad ki da ong, Mé long uba U Khristos uba U Khún U Blei. Hinrei haba u la sneng u'm shah ia ki ba'n kren; naba ki la tip ba u long uba U Khristos.

42. TE haba la míh ka sngi, haba u la míh-noh ruh u la leit-noh sha ka jaka kynjah ka rí-khlau: te kita ki paitbah ki la wád ynda shem ia u; bad ki la wan háduh ha u, bad ki la bat ia u, ba u'n 'nu'm leit-noh na ki.

43. Hinrei u la ong ha ki, Ka dei ia nga ba'n ialap ka

jingiathúhkhána - babhá kaba ka híma U Blei, ha kiwei-pat ki shnong ruh: naba ia kane knang la phah ia nga.

44. Kumta u da ialap ha ki synagog ki jong Ka Galilaia.

V.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ia ki paitbah nador ka liing U Petros.* 4. *Ha ka jingngat bakam-báh ki dohkhá, u pyníh kumno ba u'n pynlong ia u bad ia ki baiaioh lem bad u, ia ka ba'n ngat-im ia ki briu ruh.* 12. *U pynkhúid ia u bapangniang-thoh-líh.* 17. *U pynkhíah ia uwei u bapangiáp-shiliang.* 27. *U khot ia U Mathaios u nongkhrong, u bám jingbám ruh ha iing jong u lem bad ki bapop.* 33. *U iathúh-lypá ba Ki Apostolos ki'n shah-jingit bad ki jingshitom hadiin ka jingkiu jong u sha byneng.* 36. *U pyníh ba ki synran baiaplér-dohnúd bad bathlot, ki long syrím ia ki lywasníh barim bad ia ki jain barim.*

1. KA la jía te, katba uta u paitbah u la kyntur ia u ia ka ba'n sngou ia ka ktín jong U Blei, ba mynkata u hí u da ieng harúd ka pung Ka Genesaret;

2. u la ioh-íh ruh ar-tylli

ki liing ki baieng harúd kata ka pung; hinrei ki nongtong-dohkhá haba ki la míh-noh na ki, ki la sait-noh ia la ki jár.

3. Te haba u la leit-kíu sha kawei na kita ki liing, kaba long ka jong U Simon, u la íh-mon ia u ba'n ngiat-noh khyndiat na ryngkeu. Haba u la shong te u la hikai ia kita ki paitbah nador kata ka liing.

4. Te ynda u la wai-noh ka bakren, u la ong ha U Simon, Tó ngiat-noh sha ka bajilliu, tó pynhíer-noh ruh ia ki jár jong phi ia ka ba'n ioh-ngat.

5. U Simon u da iathúh te u la ong ha u, Kó Kynrád, haba ngi la ialeh-shitom baroh shí-míet, ei-ei-ruh-ém ngi'm shym la ngat: hinrei namar ka ktín jong mé, nga'n pynhíer-noh ia ka jár.

6. Kumta haba ki la lah leh ia kane, ki la ngat bún báh-éh ki dohkhá: ka jár jong ki te ka la sydang kád.

7. Ki la khawoit te ia la ki paralok kiba don ha kawei-pat ka liing, ia ka ba'n wan ba'n iaráp ia ki. Ki la wan te, bad

ki la iapyndap ia ki baroh ar-tylli ki liing, katba ki sa la jan ngam.

8. Te U Simon Petros haba u la ioh-ih ia kane, u la dem-khop ha ki khohsiu U Iísous, u da ong, Tó khie-leit-noh na nga, naba nga long u briu u bapop, Ah Trai!

9. Namar ka jingsngou-kyndit ka la bat ia u, bad ia ki baroh kiba don lem bad u, namar kata ka jingngat ki dohkhá ia kaba ki la iaring-ráh;

10. kumjuh ruh bad U Iakobos bad U Ioannis, ki khún U Sebedaios, kiba long ki ba-iaioh lem bad U Simon. H'yn-da kumta U Iísous u la ong ha uta U Simon, Wat shepting; náduh kaba mynta me'n long u bangat-im ia ki briu.

11. Te haba ki la lah ialam-pat ia la ki liing sha ka khynde, ki la íehnoh ia kiei-kiei-baroh, ki la búd ruh ia u.

12. KA la jía ruh, ba haba u don ha kawei na kita ki shnong, ha khymíh ruh u briu u ba-la-dap da ka jing-pangniang-thoh-líh: uba haba u la ioh-ih ia U Iísous, u da

háp ha ka khymat jong u, bad u la kyrpád ia u, u da ong, Ah Trai, lada mé mon, mé lah ba'n pynkhúid ia nga.

13. Haba u la kynér te ia la ka ktí, u la kytáh ia u, u da ong, Nga mon, tó me'n long khúid. Te kumne-kumne-ruh kata ka pangniang-thoh-líh ka la jáh-noh na u.

14. Te u la húkum ia u ba'n 'nym iathúh hano-hano-ruh: hinrei da khie-leit-noh, tó pyníh ruh ia lade ha uba u lyngdoh, tó ai-ngúh ruh na ka bynta ka jingkhúid jong mé kat kumba U Mosis u la húkum, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

15. Hinrei kham-tam pyn-ban ka ktín ka la leit-kylleng shaphang jong u: te ki paitbah babún ki la iawan-lang ba'n ioh-sngou, bad ba'n ioh-pyn-khiáh da u na ki jingpang jong ki.

16. U te u la kynriah-noh sha ki jaka kynjáh ha rí-khlau, u da dúwai ruh.

17. KA la jía te, ha kawei ka sngi, katba u dang hikai, ba Ki Pharisi bad Ki Nonghikai ka húkum ki da

shong *hangta* ruh, kiba la lah wan na ki shnong baroh jong Ka Galilaia, bad Ka Ioudaia, bad na Ka Jerusalem: te ka bor U Trai ka la don *ha khy-mat* ia ka ba'n pynkhíah ia ki.

18. Ha khymíh ruh, ki briu ki baiabáh ia u briu ha ka palong, uba la pangiáp-shiliang; te ki la iawád *lynti* ba'n walam ia u hapoh, bad ba'n búh *ia u* ha khymat jong u.

19. Te haba ki'm shem shuh daei-daei-ruh ba ki'n wallam ia u hapoh, namar uta u paitbah, ki da leit-kíu halor kata ka iing, bad ki la pynhíer-noh ia u lyngba ia ka jingsop lem bad ka jingthíah barit, ha pyddeng kein ha khymat U Ísous.

20. Haba te u la ioh-íh ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha u, Kó briu, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

21 Kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharisi ki la iasydang ba'n iapyrkhat te, ki da ong, Long uei une, uba kren ia ki jingkren-bein-Blei? uei ba lah ba'n máp-noh ia ki pop, tang U Blei hí?

22. Hinrei U Ísous ba u

la tip-bíang ia ki jingpyrkhat jong ki, u da iathúh u la ong ha ki, Kaei ba phi iapuson ha ki dohnúd jong phi?

23. kano ka long ka bakhkam-jem, ba'n ong, La máp-noh ia mé ia ki pop jong mé; lane ba'n ong, Tó ieng, tó iaid ruh?

24. hinrei ba phi'n ioh-tip ba uba U Khún u briu u don bor ha ka khyndeub a'n máp ia ki pop, (u la ong ha uta uba la pangiáp-shiliang.) Ha mé nga ong, Tó ieng, da báh-noh ruh ia í jingthíah jong mé, to khíe-leit-noh de sha la iing.

25. Te kumne-kumne-ruh haba u la ieng-joit ha khymat jong ki, bad ba u la báh-noh *ia kata* ha kaba u la thíah, u la leit-noh sha ka iing jong u da ka baiaroh ia uba U Blei.

26. Ka jingkyndit te ka la ngat ha ki baroh, bad ki la iaroh ia uba U Blei, ki la dap de da ka bashepting, ki da ong, Ngi la ioh-íh ia kiei-kiei ki baphylla ha kane ka sngi.

27. HADIIN te kine kiei-kiei-ruh u la leit-noh, bad u la

ioh-ih ia u nongkhrong uba ka kyrteŋ U Lebi, haba u shong ha kaba ka iing-khrong, bad u la ong ha u, Tó búđ ia nga.

28. Te haba u la íehnoh ia kiei-kiei-baroh, u la ieng-joit, bad u la búđ ia u.

29. Te U Lebi u la thau ia ka jingkhawai ka bakhrau ia u ha ka iing jong u: te la don u paitbah babún ki nongkhrong, bad kiwei-pat kiba la iashong-bám ryngkad bad ki.

30. Hinrei Ki Nongthoh bad Ki Pharisi jong ki, ki la iakren-knúm ia ki synran jong u, ki da ong, Balei ba phi iabám ba phi iadíh ryngkad ruh bad ki nongkhrong bad ki bapop ruh?

31. Te U Íísous u da iathúh u la ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u' nongpyu-khíah, hinrei ki bapang kein:

32. nga'm shym la wan ba'n khot ia ki bahok, hinrei ia ki bapop ia ka ba'n kylla-ka-bamut.

33. Ki te ki la ong ha u, Balei ba ki synran U Ioannis ki shahjingit jindei, ba ki thau jingdúwai ruh, kumjuh

ruh kiba ki jong Ki Pharisi; hinrei kiba ki jong mé ki iabám ki iadíh ruh?

34. U la iathúh te ha ki, Phi lah ba'n pynleh ia kiba ki nongon-kurim ba'n shahjingit, haba uba u nongleit-kurim u dang don bad ki?

35. hinrei ki sngi ki'n poi, h'ynda yn shim-noh ia uta u nongleit-kurim na ki; h'ynda kumta kein ha kita ki sngi ki'n sa shahjingit.

36. Te u la kren ia ka pharshi ruh ha ki, Ym don uba súh syrdep ia ka jaínkúp barim da ka jaín thymmai; l'ynda kumta, kata ka bathymmai ka pynkád te, kata ka balyngkhot ruh kaba na ka jong kata ka bathymmai ka'm iadei putet bad kata ka barim:

37. ym don ruh uba búh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh barim; l'ynda kumta, kata ka wain thymmai ka'n pynpyddang ia kita ki lywasníh, ka hí ka'n jau-noh ruh, bad kita ki lywasníh ki jot-noh;

38. hinrei ia ka wain thymmai yn búh kein ha ki lywasníh thymmai, ba ki'n bhá-lem baroh-ar ruh.

39. Ym don ruh uba haba u la díh ia ka barim, ba kumne-kumne-ruh u kwah ia ka bathymmai, naba u ong, Ba ka barim ka long kham-bhá.

VI.—LYNNONG.

1. *U Khristos usneng ia ka jingleh-matlah Ki Pharisi shaphang ka basúmar ia ka sabbaton; da Ka Jingthoh; bad da ka nía; 6. bad da ka kam-báh de. 12. U jíd ia ki khadar Ki Apostolos. 17. U pynkhíah ia ki bapang. 20. U ialap shaphang ki jingkyrkhú bad ki jingkordit. 27. Kumno ba ngi'n íeit ia ki bashún ia ngi, bad ba ngi'n long ki basybún. 39. Ia ka ba'n kam ia ki kam babhá, ka dei ia u briu ba'n long u babhá lypá ha ka dohnúd jong u. 46. Ba'n pynbytteng ia ki kam babhá bad ka basngou ia ka ktín.*

1. KA la jía ruh ha ka sngi-sabbaton nyngkong *hadiin ka sngi* ka baar u *kypú bakhlem-thíat*, ia u ba'n iaíd-lyngba ia ki lyngká-keu; ki synran jong u ki la kheit ia ki soh-keu, ki la bám ruh, haba ki la kyrjiaut da la ki ktí.

2. Te kiba na Ki Pharisi ki la ong ha ki, Balei ba phi leh

ia kaba b'ym dei ba'n leh ha kiba ki sngi-sabbaton?

3. U Íísous u da iathúh te ha ki u la ong, Phi'm jiu la púle ia kato ia kaba U Dabid u la leh, mynba u la thyngan, ma-u, bad kita kiba don lem bad u ruh?

4. kumno ba u la leit-bysut shapoh ka iing ka jong U Blei, bad ba u la shim ba u la bám ruh ia kiba ki kypú babúh-pyníh, bad u la ai de ha kita kiba bad u ruh; ia kiba b'ym bit ba'n bám, tang ia kiba ki lyngdoh hí?

5. U la ong ruh ha ki, Ba uba U Khún u briu u long U Trai jong kaba ka sngi-sabbaton ruh.

6. KA la jía ruh, ha kawei-pat ruh ka sngi-sabbaton, ia u ba'n leit-bysut hapoh ka synagog bad ba'n hikai: te la don hangta u briu, uba ka ktí ka mon jong u ka la rit-shiliang.

7. Te kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharisi ki la iaáp-thúh ia u, la u'n pynkhíah ne ém ha kaba ka sngi-sabbaton, ba ki'n ioh-iakem-dau ia u.

8. U te u la lah tip ia ki jingmut jong ki, u la ong te ha

uta u briu uba don kata ka ktí ka ba-la-rit-shiliang, Tó khíe-joit, tó ieng ruh ha kaba ha pyddeng. Te haba u la khíe-joit, u la ieng ruh.

9. Namar-kata U Ísous u la ong ha ki, Nga'n kylli ia phi: Kaei ka babit, ia ka ba'n leh-bhá ha kiba ki sngi-sabaton, lane ia ka ba'n leh-sniu? ia ka ba'n pynim ia ka jingim, lane ia ka ba'n pyn-dúh-noh?

10. Haba u la khymíh kylleng ruh ha ki baroh, u la ong ha uta u briu, Tó kynér-noh ia la ka ktí. U la leh kumta ruh: ia kata ka ktí jong u te la pynlong-bhá kum kata kawei-pat.

11. Ki te ki la dap da ka jingbittar balamwir; bad ki la iasylla paralok-hí, kaei ba ki'n lah leh ia U Ísous.

12. KA la jía ruh ha kita ki sngi, ba u la leit-noh sha u lúm ba'n dúwai; u la iaisáh ruh baroh shí-mfét ha ka jingdúwai ha U Blei.

13 H'ynda la míh ka sngi te, u la khot ha lade ia ki synran jong u: na ki te u la jíd khadar, ia ki ruh u la khot Ki Apostolos;

14. ia U Simon (ia uba u la khot-kyrteng Petros ruh,) bad ia U Andreas uba u para jong u; ia U Iakobos bad ia U Ioannis, ia U Philippos, bad ia U Bartholomaïos,

15. ia U Mathaios bad ia U Thomas, ia U Iakobos uba u khún U Alphaïos, bad ia U Simon ia uba la khot U Bashit-rhem,

16. ia U Ioudas *u para* U Iakobos, bad ia U Ioudas Iskariot, uba la leit long ruh u nongdié-noh.

17. Te haba u la híer-arsut lem bad ki, u la ieng ha ka rí madan; bad shibún ki synran jong u, bad u paitbah byllín ki briu na ki *phang* baroh Ka Ioudaia, bad Ka Jerusalem, bad kaba narúd-dúriau Ka Tyros bad Ka Sidon, kiba la wan ba'n ioh-sngou ia u, bad ba yn pynkhíah ia ki ruh na ki jingpang jong ki,

18. bad kita kiba la shitom éh da ki mynsiim b'ymkhúid; te la pynkhíah ia ki.

19. Te uta u paitbah baroh u la pyrshang ba'n kytáh ia u; naba ka bor ka la míh-noh na u, bad ka la pynkhíah ia ki baroh.

20. U TE haba u la khymíed ia la ki khymat ha ki synran jong u, u la ong, Suk *ma-phi* ki baduk; naba ka jong phi long ka híma U Blei.

21. Suk *ma-phi* ki bashah-thyngan mynta; naba yn pyntyndang ia phi. Suk *ma-phi* ki baiám mynta; naba phi'n rykhíe.

22. Suk *ma-phi*, h'ynda ki briu ki'n shún ia phi, bad h'ynda ki'n pyniakhlád ia phi *na ki*, bad ki'n leh-bein *ia phi*, bad ki'n shop-noh-bein ruh ia ka kyrteng jong phi kum ka b'ymman, na ka bynta uba U Khún u briu.

23. Tó phi'n sngou-kymen ha kata ka sngi, phi'n shád-kymen ruh! naba ha khymíh, ka nong jong phi ha byneng *ka long* ka bakhrau! naba kumta kumjuh ki kypá jong ki, ki la leh ia kiba Ki Nong-iathúhlypá.

24. Hinrei kordit ia phi, ki bariuspah! naba phi la ioh-pyddiang ia ka jingsngou-tyngen jong phi.

25. Kordit ia phi, ki ba-la-dap! naba phi'n thyngan. Kordit ia phi, ki barykhíe

mynta! naba phi'n sngousíh bad ba phi'n iám.

26. Kórdit ia phi, haba ki briu baroh ki'n kren babhá ia phi! naba kumta kumjuh ki kypá jong ki, ki la leh ia kiba ki nongiathúhlypá balamlér.

27. HINREI nga ong ha phi kiba ioh-sngou, Tó íeit ia ki nongshún jong phi; tó leh babhá ha kita kiba bishni ia phi;

28. tó kyrkhú ia kita kiba tim ia phi; tó dúwai ruh na ka bynta jong kita kiba leh-sniu ia phi.

29. Ha uta uba tháp ia mé ha *kawei* ká ngáp, tó ai hajan ia kaba kawei-pat ruh; na uta uba shim-noh te ia ká jainkúp jong mé, wat ádong ia ka sopti *jong mé* ruh.

30. Tó ai ruh ha u briu baroh u baiapán na mé; bad na uba shim-noh ia kiei-kiei-ruh ki jong mé, wat pán-pat *ia ki*.

31. Kumba phi mon ruh ba ki briu ki'n leh ha phi, tó leh *ma-phi* ruh kumjuh ha ki.

32. Naba lada phi íeit *tang* ia kita kiba íeit ia phi, ka jingngúh aiuh ka dei ia phi?

naba ki bapop ruh ki íeit ia kita kiba íeit ia ki.

33. Lada phi leh babhá ruh *tang* ia kita kiba leh babhá ia phi, ka jingngúh aiuh ka dei ia phi? naba ki bapop ruh ki leh kein ia kaba kumjuh.

34. Lada phi ai-kylliang ruh *tang ia kita* na kiba phi kyrmen ba'n pyddiang, ka jingngúh aiuh ka dei ia phi? naba ki bapop ruh ki ai-kyl-liang ha ki bapop, ba ki'n ioh-pyddiang ia kiei-kiei-ruh bamarryngkat.

35. Hinrei tó íeit ia ki nongshún jong phi, tó leh babhá ruh, tó ai-kylliang ruh, khlem da kyrmen iaei-iaei-ruh-ém pat; te ka nong jong phi ka'n long ka bakhrau, bad phi'n long ki khún U Bahakhlíh-tam-éh: naba u long u basybún kein ia kiba b'ymngúh bad ia ki b'ymman.

36. Namar-kata, phi'n long ki baisynei, kumba U Kypá jong phi u long u baisynei ruh.

37. Wat bishár ruh, te yn 'nym bishár ia phi: wat pynrem, te yn 'nym pynrem ia phi: tó pyllait-noh, te yn pyllait-noh ia phi:

38. tó ai, te yn ai ha phi ruh: ia ka jingtheu ka babhá, ba-la-ban, bad ba-la-kyríh, bad ba-la-shlei de, ki'n thep ha kapla jong phi: naba da kajuh ka jingtheu, da kaba phi theu, yn theu-pat ha phi.

39. Te u la kren ia ka phawar ha ki; U bamatlah u lah ne ém ba'n ialam ia u bamatlah? ki'm iaháp baroh ar-ngút ha ka thliu?

40. U synran u'm long halor u nonghikai jong u: hinrei u *synran* baroh ba-la-ioh-hikai-bíang u'n long kum u nonghikai jong u.

41. Te balei ba mé khymíh ia u thyngiat uba ha ka khy-mat u paralok jong mé, hinrei me'm sngou ia ka khung kaba ha ka khymat jong mé hí?

42. Lane kumno ba mé lah ba'n ong ha u paralok jong mé, Kó paralok, tó shah ba nga'n khlau-noh ia u thyngiat uba ha ka khymat jong mé; haba mé hí me'm ioh-íh ia ka khung kaba ha ka khymat jong mé? Ah mé u baarsap, tó khlau-noh shiwa ia ka khung na ka khymat jong mé, h'ynda kumta te me'n ioh-íh shinná ba'n khlau-noh ia uta u thyngiat

uba ha ka khymat u paralok jong mé.

43. Naba u b'ym long u diing babhá u basei soh b'ymman, lymne u b'ym long u diing b'ymman u basei soh babhá.

44. Naba ia u diing baroh yn íhthúh na u soh la u-jong-u-jong; naba ki'm iakheit ia ki soh-dumbur na ki diing-shíah, l'ymne ki'm iakheit ia u soh-drakhía na ka lau-lyn-nong diing-shíah.

45. Uba u briu babhá, u sei ia ka babhá na ka jingkynsheu ka babhá ka dohnúd jong u; uba u briu b'ymman ruh, u sei ia ka b'ymman na ka jingkynsheu ka b'ymman ka dohnúd jong u: naba na ka badap-tam-éh ka jong ka dohnúd, ka shintur jong u ka kren.

46. Hinrei balei ba phi khot ia nga. Ah Trai, Ah Trai, bad phi'm leh pynban ia kiei-kiei-ruh ia kiba nga ong?

47. Uei-uei-baroh u bawan ha nga, bad u baioh-sngou ia ki ktín jong nga, bad u baleh ruh ia ki, nga'n pyníh ha phi iano u long u basyrím;

48. u long kein kum u briu uba la tei ia ka iing, uba la tíh

bad uba la ngam-jilliu, bad u la búh ia ka nongrim halor uba u mausiáng: te haba la jía ka jingshlei-úm, ka wáh ka la shoh-kyrthep ia kata ka iing, hinrei ka'm lah shuh ba'n pynkhíh ia ka; naba la pynshong-nongrim ia ka halor uta u mausiáng.

49. Hinrei uta uba ioh-sngou, bad u b'ym leh, u long kein kum u briu uba la tei ia ka iing halor kaba ka khyndeú, khlem ka nongrim; ia kaba ka wáh ka la shoh-kyrthep, bad kumne-kumne-ruh ka la kyllon; te ka jingjot ka jong kata ka iing ka la long ka bakhrau.

VII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u shem ka jingngeit ka bakham-khrau ha u rangbah shispah uba U Jentil, ia kaba u shem ha uno-uno-ruh na Ki Jiu; u pynkhíah ruh ia u shakri jong u haba u'm don ha khymat ruh.*
11. *U pynim na ka baiáp ia u khún ka riu-kynthei kaba na Ka Nain.*
18. *U iathúh-bíang ha ki synran U Ioannis da kaba u pyníh ia ki kam-báh jong u.*
24. *U phlá ruh ha ki paitbah ia ka jingmut jong u shaphang U Ioannis.*
31. *U pynrem ia Ki Jiu namar b'ym lah pynko-*

ngúh ia ki, l'ymne da ki kam U Ioannis, l'ymne da ki jong U Ísous. 36. Haba u shong-bám, ka briu ka bapop ka la sait ia ki kyjat jong u da ki jing-jau-úm-mat jong ka, ka la pynsléh ia ki ruh da ka jingsléh; 40. na kata kein, u pynrem ia U Simon uba theu kem-dau ia u; u pyníh ruh ba u long lok ia ki bapop, ia ka ba'n máp ia ki pop jong ki.

1. Te h'ynda u la lah pyn-dep ia ki jingong jong u baroh, ha ka baioh-sngou uta u paitbah, u la leit shapoh Kaper-naum.

2. Te don u shakri uwei u rangbah shispah, uba la pang, ha ba'n sa iáp, ia uba u la íeit-éh.

3. Te haba u la ioh-sngou shaphang U Ísous, u la phah ha u ia Ki Tymen-basan Ki Jiu, u da kyrpád ia u ba u'n wan pynim ia uta u shakri ong u.

4. Kumta ki, haba ki la poi ha U Ísous, ki la kyrpád shit-éh ia u, ki da ong, Ba u long u badei ba u'n leh ia kane ia u:

5. naba u la íeit ia ka kynja jong ngi, bad u la tei ma-u ia ka synagog ia ngi.

6. U Ísous te u la leit lem bad ki. Kumta te haba u'm jingngai shuh na kata ka iing, u rangbah shispah u la phah ia ki lok ha u, ki da ong ha u, Kó Kynrád, wat shitom ia lade; naba nga'm long u badei ba me'n wan-bysut hapoh ka iing jong nga:

7. naba-kumta, nga'm sngou ia lade u babit ba'n wan ha mé: hinrei shuh ong da ka ktín, yn sa pynkhíah te ia uta u shakri jong nga:

8. naba wad ma-nga ruh nga long u briu ba-la-búh hapoh ka húkum, uba don ki nong-iapom hapoh jong nga, nga ong ha une te, Khíe-leit, u sa leit ruh; ha uwei-pat ruh, Alle, u sa wan ruh; ha u shakri jong nga ruh, Leh ia kane, u sa leh ruh.

9. Te haba U Ísous u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la sngou-phylla ia u; bad haba u la phai, u la ong ha uta u paitbah babúd ia u, Nga ong ha phi, nga'm shym la shem kat kane ka jingngeit, wad ha uba Israil ruh.

10. Te haba kita ia kiba la lah ioh-phah ki la leit-phai-pat sha kata ka iing, ki la shem ia

uta u shakri uba la pang, ba u koit-bhá-pat.

11. KA la jía te kumba ha ka balashai, ba u la leit sha ka shnong ba-la-khot Nain; te bún ki synran jong u ki la ialeit lom bad u, bad u paitbah byllín.

12. Te katba u la wan hajan ka khyrdop kata ka shnong, ha khymíh ruh, ki iabáh habar ia u ba-la-iáp, u khún ba-la-khá-marwei ka kymí jong u, kata *ka long* riu-kynthei ruh; bad u paitbah babún na kata ka shnong u la don lem bad ka.

13. Haba uba U Trai te u la ioh-íh ia ka, u la sngou-isynei ia ka, bad u la ong ha ka, Tó wat iám.

14. Te haba u la wan hajan, u la kytáh ia ka krong, (kita kiba iabáh te ki la ieng) bad u la ong, Kó samla, nga ong ha mé, Tó ieng.

15. Te uta u ba-la-lah-iáp u la khie-shong-joit, bad u la sy-dang ba'n kren; te u la ai-noh ia u ha ka kymí jong u.

16. Ka batíng ka la háp te ha ki baroh; bad ki la iaroh ia U Blei, ki da ong, Ba U Nongiathúhlypá bakhrau u

la mÍh ha ngi, bad ba U Blei u la wan-íh ia la ki briu

17. Kane ka jingbyná te shaphang jong u, ka a phríang-noh kylleng ia Ka Ioudaia baroh, bad ia kata ka rí baroh ka basaudong-kylleng.

18. KUMTA ki synran U Ioannis ki la iathúh ha u shaphang kine kiei-kiei baroh.

19. Te haba U Ioannis u la khot ha lade ar-ngút kiba na kita ki synran jong u, u la phah ha U Iísous, u da ong, Mé long uta uba sa wan, ne ngi'n iaáp ia uwei-pat?

20. Te haba kita ki briu ki la poi ha u, ki la ong, U Ioannis uba U Nongpynbaptisma u la phah ia ngi ha mé, u da ong, Mé long uta uba sa wan, ne ngi'n iaáp ia uwei-pat?

21. Te ha kata kajuh ka por u dang pynkhíah shibún na ki jingpang, bad na ki jingpang-kordit, bad na ki mynsiim b'ymman; ha ki shibún ki bamatlah ruh u la ai-ei ia kaba ki'n peit khymat.

22. U Iísous te u da iathúh u la ong ha ki, Khie-leit iathúh ha U Ioannis, ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi la ioh-íh bad ba phi la ioh-sngou ruh;

ba ki bamatlah ki peit-pat, ki badykoh ki iaid-kai, ki bapangniang-thoh-líh ki ioh-pynkhúid, ki bakyllut ki ioh-sngou, ki baiáp ki ioh-ieng-im-pat, ba ialap ia Ka Jingia-thúkhana-babhá ha ki baduk ruh:

23. suk ruh long *ma-u*, jár u ba'n 'nu'm thut ha nga.

24. HABA te kita ki nongleit U Ioannis ki la ialeit-noh, u la sydang ba'n ong ha kita ki paitbah shaphang U Ioannis, Phi la leit sha kaba ka rí-khlau ba'n jingngoh aiuh; ia u phlang ba-la-pynkhíh da ka ly-ér?

25. Hinrei phi la leit ba'n ioh-khymíh aiuh? ia u briu uba la kúp ki jainkúp baní? ha khymíh, kita kiba kúp da ka jainkúp thaba ba-don-nám, ba shong-suk ruh, ki long ha ki iing-siim.

26. Hinrei phi la leit ba'n ioh-khymíh aiuh? ia U Nongiathúhlypá? shisha, nga ong ha phi, bad ia u bakham-tam ia U Nongiathúhlypá.

27. Une long ia uba shaphang jong u ba-la-thoh, "Ha khymíh, nga phah ia u nongleit jong nga ha shiwa

"ka khymat jong mé, u ba'n khréh ia ka lynti jong mé ha shiwa jong mé."

28. Naba nga ong ha phi, Ha kiba la khá na ki kynthei, ym don U Nongiathúhlypá u bakham - khrau ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma: hinrei u bakham-rit ha kaba ka híma U Blei, u long u bakham-khrau ia u!

29. Uta u paitlang baroh ruh ba la ioh-sngou *ia u*, wad kiba ki nongkhrong ruh, ki la pynksan ia U Blei, haba la pynbaptisma ia ki da ka jingbaptisma U Ioannis.

30. Hinrei kiba Ki Pharisi bad kiba Ki Riussait, ki la kyntait-noh ia ka mon jong U Blei ia ka ba'n sniu ia lade, haba ym shym la pynbaptisma ia ki da u.

31. UBA U Trai u la ong ruh, Namar-kata, kum uno nga'n tharai ia ki briu kane ka pateng-bynriu? kum kaei ruh ki long ki basyrím?

32. ki long kum ki khyn-nah ki bashong ha ka ieu, bad ki baiakhot [•]paralok-hí, ki da ong ruh, Ngi la iaput jingput ha phi, te phi'm shym la shád; ngi la iariuai sngou-

-snei ha phi, te phi'm shym la iám.

33. Naba U Ioannis uba U Nongpynbaptisma u la wan u'm da bām kypú u'm da díh wain; te phi ong, U bashong-ksúid ia u.

34. Uba U Khún u briu u la wan u da bām u da díh ruh; te phi ong, Ha khy-míh, u briu u babám-lalot, bad u baiaidíh-kiád, u lok ki nongkrong bad ki bapop.

35. Hinrei ka jingstád ka la ksan na ki khún jong ka baroh.

36. Te uwei na kiba Ki Pharisi, u la kylli ia u ba u'n bām lem bad u; kumta, haba u la leit-bysut hapoh ka iing uta u Pharisi, u la shong-shanía ba'n bām.

37. Ha khymíh ruh, ka briu ha kata ka shnong, kaba long ka bapop, haba ka la tip-skhem ba u shong-shanía ba'n bām ha kata ka iing uta U Pharisi, ka la wallam ia ka dabi alabaster ka jingsleh;

38. haba ka la ieng ruh hajan ki kyjat jong u na shadiin, ka da iám, ka la sydang ba'n sait ia ki kyjat jong u da ki jingjau-úm-mat,

bad ka la niád *ia ki* da ki shniúh ka khlíh jong ka; bad ka la iadoh-noh ia ki kyjat jong u, bad ka la pynsléh *ia ki* ruh da kata ka jingsléh.

39. Te haba uta U Pharisi uba la lah khot-kylli ia u, u la ioh-íh, u la ong ha lade, u da ong, Lada une u da long U Nongiathúhlypá, u'n da la íhthúh kano, bad ka bakum-no *long kane* ka briu kaba kytáh ia u; naba ka long ka bapop.

40. U Iísous u da iathúh te u la ong ha u, Kó Simon, nga don ei-ei ba'n ong ha mé. U te u la iathúh, Kó Nonghikai, tó ong.

41. La don ar-ngút ki nong-kit-ram ia uwei u nongshah: uwei u kit-ram san-spah suka, uba uwei-pat te sanpheu:

42. te haba ki'm don ei-ei-ruh ba'n siu, u la máp-ei ia ki baroh ar-ngút. Namar-kata, tó ong, uei na kita uba u'n íeit tam ia u?

43. U Simon u da iathúh te u la ong, Nga mut ba *uta*, ia uba la máp-ei ia ka bakhām-tam. U te u la ong ha u, Mé la bishár dei.

44. Kumta, haba u la phai

sha kata ka briu, u la ong ha U Simon; Mé ioh-ih ia kane ka briu? haba nga la wan-bysut hapoh ka iing jong mé, me'm shym la ai um ia ki kyjat jong nga: hinrei kane, ka la sait ia ki kyjat jong nga da ki jingjau-um-mat, bad ka la niád ia ki da ki shniúh ka khlíh jong ka:

45. me'm shym la ai ka jingiadoh ha nga: hinrei kane, náduh kaba nga la wan hapoh, ka'm shym la íehnoh da iaidoh ia ki kyjat jong nga:

46. me'm shym la pynsléh ia ka khlíh jong nga da ka um-pyniang: hinrei kane, ka la pynsléh ia ki kyjat jong nga da ka jingsléh:

47. naba kumta, nga ong ha mé, La máp ia ki pop ki babún jong ka; namar ka la íeit shibún: hinrei ia uba la máp khyndiat, u íeit khyndiat.

48. U la ong te ha ka, La máp ia ki pop jong pha.

49. Kita kiba iashong-bám-lem ki la sydang te ba'n ong ha lade, Uei une uba máp kad ia ka pop ruh?

50. Hinrei u la ong ha kata ka briu, Ka jingngeit jong

pha ka la pynim ia pha, tó khíe-leit sha ka basuk.

VIII.—LYNNONG.

1. *Ki kynthei ki súmar-sukhér ia U Khristos na ki spah jong ki.*
4. *U kren-pharshi shaphang u nongbet bad ki symbai.* 9. *U pypau ruh ia kata ka jingkren-pharshi;* 16. *bad ia kata ruh ka jong ka sharak.* 19. *Haba ka kymí bad ki hynmen-hynbeu ki iakwah ba'n iawan ha u, u pyníh ia kiei kiba long ka kymí bad ki para jong u.* 22. *U da khang ruh ia ka ly-ér-iong halor ka dúriau.* 26. *U beh-noh ia u paitbah ki ksúid na u briu, sha ka shí-kynhún ki sníang.* 37. *Ki nong Gadara ki kyntait ia u namar kata.* 40. *U Iairos u rangbah u wan ha U Ísous.* 43. *U pynkhíah ia ka briu ka bapangmíh-snám.* 49. *U pyn-im-pat ruh na ka baiáp ia ka khún U Iairos.*

1. Ka la jáa te hadiin kata, ba u la leit-jingleit lyngba ia ka nongbáh bad ia ka nongrit baroh, ba u da ialap bad ba u da iathúhkhána-babhá kaba ka híma jong U Blei: kiba ki khadar-ngút *ki don* lem ruh bad u;

2. kiba ki kynthei ruh don, kiba la ioh-pynkhíah na ki mynsiim b'yman bad na

ki jingpangkheui; Ka Mari, ia kaba la khot ka nong Magdala, na kaba la lah pynmíh-noh hinieu ki kstúid;

3. bad Ka Ioanna, ka tyngá U Khusas, u rangbah U Irodis; bad Ka Susanna, bad shibún kiwei-kiwei-ruh, kiba la jiu iasúmar-sukhér ia u na kiei-kiei-ruh ba ki don ki jong ki.

4. KUMTA te haba la ialum-lang u paitbah babún, kiba la wan ruh na ka shnong baroh ha u, u la kren da ka pharshi:

5. Uba u nongbet u la leit-noh ba'n bet ia u symbai jong u: te haba u dang bet, ba don uba la háp harúd kaba ka lynti, te la iúh-roit ia u; bad ki sim byneng ki la bám-dúh ia u.

6. Uwei-pat ruh u la háp halor u mausiáng; katba u la míh te u la iáp-rynkhiang, naba kaba u b'ym don ka jing-sngem.

7. Uwei-pat te u la háp ha pyddeng ki diing-shíah; te kita ki diing-shíah ki la iamíh-lem, bad ki la iakyjap ia u.

8. Uwei-pat te u la háp ha ka khyndeui ka babhá; u la míh, bad u la sei soh ia u ba-

shispahsin. Haba u da ong ia kine kiei-kiei-ruh, u la pyrta, Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou!

9. Kí synran jong u te ki la kylli ia u, ki da ong, Kaei ka lah long kane ka pharshi?

10. U la ong te, Ha phi kein la ai ba'n tip ia kiba ki maian ka híma U Blei; hinrei ha kiwei-pat ha ki pharshi; ba haba ki ioh-íh kí'n 'nym ioh-íh, bad haba ki ioh-sngou kí'n 'nym sngou - shemphang shuh.

11. Te kata ka pharshi ka long kumne, Uta u symbai u long kaba ka ktín U Blei.

12. Kita de ki baharúd ka lynti, long kita kiba ioh-sngou; hadiin kata uba U Soitan u wan, bad u rong-noh ia kata ka ktín na ka dohnúd jong ki, ba ioh haba kí'n da ngeit, kí'n ioh-lait-im.

13. Kita te halor uta u u mausiáng, *long* kiba, h'ynda ki ioh-sngou, ki pyddiang ia kata ka ktín da ka bakymen; hinrei kine ba kí'm don u thíed, ki shu ngeit tang shibit, naba ha ka aiom ka jing-tynjúh ki phai-diin-noh-wat.

14. Uta uba la háp ha pyd-deng kita ki diing-shíah te, long kita kiba jiu ioh-sngou, te katba ki nang-pynleit ki sngi-karta, la kyjap ia ki daki jing-khuslai, bad ka spah, bad ki jingkwah-thala kane ka jing-im; kumta kein ki'm sei-soh baíh-janai.

15. Te uta uba ha ka khyn-deu ka babhá, kita ki long kiba da ka dohnúd ka bahok bad ka babhá, haba ki la jiu ioh-sngou, ki bat-skhem ia kata ka ktín, bad ki sei-soh da ka jingiaínéh-minot.

16. RUH ym don uba haba u la thang ia ka sharak, u thep ia ka ha u khíu, lane u búh hapoh ka jingthíah; hinrei u búh ha ka diing-pynieng-sharak, ba kita kiba leit hapoh ki'n ioh-íh ia kata ka jingshai.

17. Naba ym don *ei-ei-ruh* ba-la-tap, ia kaba yn 'nym pynlong ha ka bapau; l'ymne ba-la-búh-ríh, ia kaba yn 'nym pyntip, bad ka'n ioh-wan sha ka bapau.

18. Tó súmer, namar-kata, kumno ba phi sngou; naba jár uba don, ha uta yn ai; uta u b'ym don te, wad ia kata kaba

u mut ba u don, yn shim-noh na u.

19. TE ka kymí bad ki hynmen-hynbeu jong u ki la wan ha u; hinrei ki'm lah ba'n wan hajan jong u, naba uta u paitbah.

20. La iathúh ruh ha u *da ki briu*, ki da ong, Ka kymí jong mé bad ki hynmen-hynbeu jong mé ki iaieng habar, ba ki da mon ba'n ioh-íh ia mé.

21. U da iathúh te u la ong ha ki, Ka kymí jong nga bad ki hynmen-hynbeu jong nga, ki long kine ki baioh-sngou ia ka ktín ka jong U Blei, bad ki baleh ia ka.

22. KA la jía ruh, ha kawei ka sngi, ba u la leit-híer ruh ha ka liing bad ki synran jong u, bad u la ong ha ki, Ngí'n ialeit sha shiliang ka pung. Kumta ki la ia-pynmíh-noh.

23. Te haba ki dang iaid da ka liing, u la ioh-thíah: te ka ly-ér-iong ka la híer ha kata ka pung; katba la pyn-tyllep ia ki *da ka úm*, bad la dei ia ki ba'n iáp.

24. Haba ki la wan te ha u, ki la pynkhíh ia u, ki da

ong, Kó kynrád, kynrád, ngi
sa iáp! Haba u la khíe te, u
la khang ia kata ka ly-ér, bad
ia kata ka jingát-phyllung
ka úm: kumta ki la iawai-
noh, bad ka la long ka bajai-
jai.

25. U la ong te ha ki,
Hangno long ka jingngeit
jong phi? Hinrei haba ki
la shepting ki la sngou-phylla,
ki da ong paralok-hí, Une u
long uei shisha, ba u húkum
kad ia ki ly-ér bad ia ka úm,
te ki iakongúh ia u?

26. Te ki la pyniaid
ia ka liing sha kaba ka rí
ki nong Gadara kaba long
sha shiliang pyrshah Ka Ga-
lilaia.

27. Haba u a míh-noh te
ha ka ryngkeu, la wan-tan ia
u, uwei u briu na ka shnong,
uba jiu shong ki ksúid la
mynslem-éh; bad u b'ym jiu
kúp jain, bad u b'ym jiu
shong ha ka iing, hinrei ha
kiba ki maujingtep.

28. Te haba u la ioh-íh ia
U Ísous, bad ba u la ky-ang,
u la dem ha khyndeua ha
khyemat jong u, bad u la ong
da ka ktín bajam, Mé don
kam aiuh bad nga, U Ísous,

uba U Khún U Blei U Ba-
hakhlih-tam-éh? nga kyrpád
ia mé, ba me'n 'nym pynshi-
tom ia nga!

29. (Naba u la húkum ia
kata ka mynsiim ka b'ym-
khúid ba'n míh-noh na uta u
briu. Naba la búnsin ka la lah
ngat ia u; katba haba áp-
phira, la jiu khúm ia u da ki
kynjiri bad da ki nar-kyjat;
hinrei u da pynkhein-noh ia
kita ki jingkhúm, bad la jiu béh
ia u da uta u ksúid sha kiba
ki rí-khlau.)

30. U Ísous te u la kylli
ia u, u da ong, Kaei ka long
ka kyrteng jong mé? U te u
la ong, U Paitbah: naba bún
ki ksúid ki la lah leit-bysut
hapoh jong u.

31. Te ki la iakyrpád ia
u, ba u'n 'nu'm húkum ia ki
ba'n leit-noh sha kaba ka dújok.

32. Hinrei la don hangta
shí-kynhún báh ki sníang ki
baiabám-phlang halor u lúm:
ki la iakyrpád te ia u ba u'n
shah ia ki ba'n leit-bysut
hapoh kita. Te u la shah
ia ki.

33. Te h'ynda la míh-noh
kita ki ksúid na uta u briu,
ki la leit-bysut hapoh kita ki

sníang; te kata ka shí-kyn-hún ka la phet-iáp arsut ia ka ríat sha ka pung, bad la iáp-jillop.

34. Te haba kita kiba iaáp ia ki ki la ioh-íh ia kaei ba-la-leh, ki la phet-iáp-noh, bad ki da ialeit pynbyná ha kata ka shnong bad ha kita ki rí-brí.

35. Ki la míh-noh te ba'n ioh-íh ia kaei ba-la-leh; bad ki la wan ha U Ísous, bad ki la shem ia uta u briu, na uba la lah míh-noh kita ki ksúid, ba u la kúp-jain, bad ba u da kynmau bynriu-pat, bad ba u da shong de hajan ki kyjat U Ísous: te ki la shepting.

36. Kita kiba la lah ioh-íh ruh, ki la iathúh te ha ki, kumno ba la lah pynkhíah ia uta uba la shong-ksúid.

37. H'ynda kumta uba u paitbah baroh bakylleng ka rí jong kita ki nong Gadara, ki la iakyrpád ia u ba'n leit-noh na ki; naba la ngat ia ki da ka jingshepting bakhrau. Kumta haba u la kíu sha kata ka liing, u la leit-phai-pat.

38. Uta u briu te na uba la lah míh-noh kita ki ksúid, u la kyrpád ia u ba'n ioh-long lem bad u: hinrei U

Ísous u la pyllait-noh ia u, u da ong,

39. Khíe-leit-phai-pat sha la iing, tó iathúh-byniah ruh ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U Blei u la lah leh ia mé. Te u la leit-noh, u da ialap lyngba ia kata ka shnong baroh ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U Ísous u la lah leh ia u.

40. KA la jía ruh haba U Ísous u la wan-phai-pat, ba uta u paitbah u la pyd-diang sngoubhá ia u. Naba baroh ki dang iaáp-khymíh-lynti ia u.

41. Ha khymíh ruh, u briu u la wan uba ka kyrting U Iairos, bad uba long u nong-synshár jong ka synagog; te haba u la dem ha ki kyjat U Ísous, u la kyrpád ia u ba'n wan-bysut hapoh ka iing jong u:

42. naba u la don ka khún ba-la-khá-marwei, kaba long jin khadar snem karta, bad kaba sa la jan iáp. Hinrei katba u dang leit, kita ki paitbah ki la iakyntur-lem ia u.

43. KA briu ruh ka badon ka jingpangmíh-snám la khadar snem, kaba la lah pynlut

ruh ha ki nongpynkhíah ia la ka jingim phit-baroh, *bad* tam-putet, ka'm lah ioh da uno-uno-ruh *na ki* ba'n pynkhíah ia ka,

44. haba ka la wan hajan na shadiin, ka la kytáh ia ka rymiang ka jainkúp jong u : te kumne-kumne-ruh la set-noh ia kata ka jingmíh-snám jong ka.

45. Te U Iísous u la ong, Mano ba la kytáh ia nga ? Te ynda ki la len baroh, U Petros u la ong bad kita kiba don lem bad u, Kó Kynrád, kine ki paitbah ki iabat-ban-lem bad ki iakyntur ia mé, mé ong te, Mano ba la kytáh ia nga?

46. U Iísous u la ong te, Don mano-mano-ruh ba la kytáh ia nga ; naba nga la sngouthúh ba ka bor ka la míh-noh na nga.

47. Kata ka briu te haba ka la ioh-íh ba ka'm lah ríh shuh, da ka bakhynniuh ka la wan, bad haba ka la dem ha khynde u ha u, ka la iathúh ha u ha khymat uta u paitlang baroh, na ka balei ka la lah kytáh ia u, bad kumno la lah pynkhíah ia ka kumne-kumne-ruh.

48. Te u la ong ha ka, Tó kyrmen, kó ka khún, ka jing-ngeit jong pha ka la pynkhíah ia pha ; tó khíe-leit ha ka basuk.

49. HABA u dang kren, la wan uwei na *ka iing* uta u nongsynshár synagog, u da ong ha u, La iáp ka khún jong mé ; wat pynshitom shuh ia uba U Nonghikai.

50. Te haba U Iísous u la ioh-sngou, u la iathúh ha u, u da ong, Wat shepting : tang shu ngeit, te yn pynkhíah ia ka.

51. Te haba u la wan sha kata ka iing, u'm shah iano-iano-ruh ba'n leit hapoh, tang ia U Petros, bad ia U Ioannis, bad ia U Iakobos, bad ia u kypá bad ia ka kymí jong kata ka khynnah.

52. Baroh ki la iám te, bad ki la lyniar-lympat ia lade namar jong ka. Hinrei u la ong, Wat iám ; ka'm shym la iáp, hinrei ka kum thíah.

53. Ki la rykhíe-bein te ia u, ba ki da tip ba ka la iáp.

54. Hinrei u, haba u la pynmíh-noh ia ki baroh sha-bar, bad haba u la bat ia ka ktí jong ka, u la pyrta, u da ong, Kó ka khynnah, tó ieng.

55. Te ka mynsiim jong ka ka la wan-phai-pat, bad kumne-kumne-ruh ka la ieng-joit; te u la húkum ba'n ai ha ka ba'n bám.

56. Te ki kymí-ki-kypá jong ka ki la sngou-kyndit: hinrei u la húkum-skhem ia ki ba'n wat iathúh iano-iano-ruh ia kaei ba-la-leh.

IX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u phah ia Ki Apostolos ia ka ba'n kam ia ki kam-báh, bad ia ka ba'n ialap.* 7. *Ka jingtharai U Irodis shaphang U Khristos.* 10. *Ki Apostolos ki ia-wan-phai-pat na ka baleit-ialap.* 12. *U Khristos u khawai ia ki san hajar ki briu.* 18. *U kylli kaei ka long ka jingtharai ka pyrthei shaphang jong u: u ia-thúhlypá ia ka jingshitom jong u.* 3. *U tyrwa ha ki baroh ka rúkom ka jingshah-slem jong u.* 28. *Ka jingkylla-dur jong u.* 37. *U pynkhíah ia u bapang-bhur.* 46. *U iaroh ka jingsngou-rit.* 49. *U húkum ia ki ba'n nym ádong ia ki b'ym-ialeh ia ki.* 51. *U ong ha ki ba'n pyníh ia ka bajemnúd ia ki briu baroh khlem kwah ba'n ialeh-kylliang.* 57. *Bún ki kwah ba'n búd ia u, hinrei ha kiei-kiei-ruh kiba ki iabúh hí.*

1. HABA te u la khot-iaseng-

-lem ha lade ia ki khadar ki synran jong u, u la ai ha ki ka bor bad ka húkum halor kiba ki ksúid baroh, bad ia ka ba'n pynkhíah ia ki jing-pang.

2. U la phah ia ki te ba'n ialap ia kaba ka híma U Blei, bad ba'n pynkhíah ia ki ba-pang.

3. Te u la ong ha ki, Wat ráh ei-ei-ruh ia kata ka jing-leit, l'ymne ia ki diing-dúh, l'ymne ia ka ierong, l'ymne ia u kypú, l'ymne sybai-rúpa; l'ymne wat ioh ar-tylli ki jing-phong marwei-marwei:

4. bad ha kano-kano ka iing kaba phi'n leit hapoh, hangta iaishong, bad nangta phi'n míh-noh:

5. te kino-kino-ruh kiba ki'n nym pyddiang ia phi, haba phi míh-noh na kata ka shnong, tó kynthér-noh wad kad ia kaba ka deu-met na ki slajat jong phi, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

6. Kumta te haba ki la míh-noh, ki la leit-lyngba ia ki nongrit, ki da iathúhkhána-babhá, bad ki da pynkhíah de kylleng-kylleng-ruh.

7. MYNTA U Irodis uba

U Tetrarkh u la ioh-sngou shaphang kiei-kiei-baroh kiba la leh da u; bad u la sngou-artatín, namar kaba la ong da kiwei, ba U Ioannis u la míh-pat na ki nongiáp;

8. bad da kiwei-pat, ba U Ilías u la míh-pau; bad da kiwei-pat de, ba, U Nongia-thúhlypá, uwei na ki barim, u la míh-pat.

9. U Irodis u la ong te, Ia U Ioannis nga la khrai-khlíh: hinrei uei long une, uba nga ioh-sngou kat kine kiei-kiei-ruh shaphang jong u? U la kwah te ba'n ioh-íh ia u.

10. H'YNDÁ kita Ki Apostolos ki la iawan-phai-pat, ki la iathúh-byniah ha u ia kiei-kiei-ruh kat kiba ki la lah leh. Haba u la shim-lok-lem ia ki ruh, u la kynriah-noh sha ka jaka kyrphang ka rí-khlau ka jong ka shnong ba-khot Ka Bithsaida.

11. Haba kita ki paitbah te ki la tip, ki la búd ia u: bad haba u la pyddiang ia ki, u la iathúh ha ki shaphang kaba ka híma U Blei, bad u la pynkhíah ia kiba don kam bad ka jingpynkhíah.

12. Ka sngi te ka la sy-

dang ba'n noh; ynda kumta kita ki khadar ki la wan ha u, ki la ong ha u, Tó pynlait-noh ia u paitbah, ba haba ki leit-noh saudong-kylleng sha kiba ki nongrit bad kiba ki rí-brí, ki'n ioh-thíah-basá, bad ba ki'n ioh jingbám: naba hangne ngi long ha ka jaka ka rí-khlau.

13. Hinrei u la ong ha ki, Tó ai ma-phi ia ki ba'n bám. Te ki la ong, Ngím don shuh tang san-tylli ki kypú, bad ar-tylli ki dohkhá; l'ynda ngi leit ba ngi'n ioh-thíed jingbám ia une u paitlang baroh.

14. Naba ki la long jin san hajar ki rangbah. U la ong te ha ki synran jong u, Tó pynshong-shanía ia ki ha ki kynhún sanpheu-sanpheu ha la ka-jong-ka-jong.

15. Te ki la leh kumta, bad ki la pynshong-shanía ia ki baroh.

16. H'ynda te u la shim ia kita ki san-tylli ki kypú bad ia kita ki ar-tylli ki dohkhá, haba u la khymíed sha byneng, u la kyrkhú ia ki, bad u la kyddiah, bad u la ai ha kita ki synran ba'n búh ha khymat uta u paitbah.

17. Te ki la iabám baroh,

bad ki la kydang: la khár khadar tukri ruh na ki balywet kaba la sáh-tam ia ki.

18. KA la jía ruh, ba haba u dang dúwai hí wei-briu, kita ki synran ki iadon lem bad u: u la kylli te ia ki, u da ong, Ki paitbah ki ong ba nga long uei?

19. Ki da iathúh te ki la ong, Ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma; hinrei kiwei-pat, Ia U Ilías; bad kiwei-pat, ba U Nongiathúhlypá uba na ki barim u la míh-pat.

20. Te u la ong ha ki, Phi te phi ong ba nga long uei? U Petros u da iathúh te u la ong, Uba U Khristos jong U Blei.

21. Haba u la mahám ia ki te, u la húkum-skhem *ia ki* ba'n 'nym iathúh ia kata hano-hano-ruh;

22. u da ong, Ba ka dei ia uba U Khún u briu ba'n shah shibún kiei-kiei-ruh, bad ba yn bred ia u da Ki Tymen-basan, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh ruh, bad ba yn pyniáp ia u, bad ba yn pynmíh-pat ia u ha ka balai sngi.

23. U LA ong ruh ha ki baroh, Lada uno-uno-ruh u

mon ba'n wan nadiin jong nga, u'n 'nu'm nieu ia lade, bad u'n ráh ia ka jingphyná jong u hala ka sngi, bad u'n sa búd ia nga:

24. naba uno-uno-ruh uba mon ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jáh-noh ia ka; uno-uno-ruh uba u'n jáh-noh te ia la ka mynsiim na ka bynta jong nga, uta kein u'n pynim ia ka:

25. naba u briu u'n myntoi aihuh, haba u da ioh ia ka pyrthei baroh, haba u la pynjot-noh te ia lade, lane haba u la pyndúh-noh *ia lade?*

26. naba uno-uno-ruh uba u'n sngou-lehrain ia nga, bad ia ki ktín jong nga, ia uta kein uba U Khún u briu u'n da lehrain, h'ynda u'n sa wan ha ka burom jong u, bad ka jong U Kypá *jong u*; bad ka jong kiba ki angelos bakhúid:

27. hinrei nga ong ha phi shisha, Don kiba na kine ki baieng hangne, kiba ki'n 'nym mád ia ka jingiáp, tadynda ki'n la ioh-ih ia kaba ka híma u Blei.

28. KA la jía te, hadiin kine ki ktín, hamar phra sngi, ba haba u la shim-lem ia U

Petros, bad ia U Ioannis, bad ia U Iakobos, u la leit-kíu sha u lúm ba'n dúwai.

29. Ka la jía ruh, haba u dang dúwai, ba ka dur ka khymat jong u ka la kylla-phér, bad ka jain jong u ka *la long* líh bapyrnai-éh.

30. Ha khymíh ruh, ki rangbah ar-ngút ki iakren bad u, kiba la long U Mosis bad U Ilías:

31. kiba, haba ki la míh-pau ha ka burom, ki la iakren shaphang kaba ka jingleit-noh jong u *nangne*, ia kaba u'n sa pyndep ha Ka Jerusalem.

32. U Petros te, bad kita *kiba don* lem bad u, ki la sngou-khía da ka basamthíah: te haba ki la lah ioh-peit, ki la ioh-íh ia ka burom jong u, bad ia kita ki ar-ngút ki rangbah ki ba-la-ieng lem bad u.

33. Ka la jía ruh, haba kita ki dang leit-noh na u, ba U Petros u la ong ha U Iísous, Kó Kynrád, ka long ka babhá ia ngi ba'n long hangne; ai ngi'n iathau te ia lai-tylli ki iing-trep; ia kawei ia mé, bad ia kawei ia U Mosis, bad ia

kawei de ia U Ilías: u'm da tip iaei ba u ong.

34. Te haba u dang kren kumta, la wan u ly-oh, bad u la káh ia ki; *ki synran* te ki la shepting haba kita ki dang leit-bysut hapoh uta u ly-oh.

35. Ka ktín ruh ka la wan na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baíeit; tó phi'n sngou ia u!

36. Te haba la dang wai kata ka ktín, la shem ia U Iísous weibriu. Ki te ki la búh-ríh *ia kata*, ki'm shym la byná ruh hano-hano-ruh ha kita ki sngi ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh ia kiba ki la lah ioh-íh.

37. KA la jía ruh ha ka balashai, h'ynda ki la lah wan-híer na uta u lúm, ba u paitbah babún u la wan-tan ia u.

38. Ha khymíh ruh, u briu uba na uta u paitbah u la pyrta u da ong, Ah Nonghikai, nga kyrpád ia me, tó khymíh ha u khún jong nga; naba u long u bakhá-marwei jong nga:

39. ha khymíh ruh, don mynsiim ba kem-ny-iat ia u,

te shisyndon-noh u lyniar; bad u ring-kyrthat ia u katha u da sei-tyrthó, bad da ka ba⁴ u leit-noh na u, hadiin ba u da pynlywet ia u;

40. nga la kyrpád te ia ki synran jong mé ba ki'n beh-noh ia u; hinrei ki'm lah shuh.

41. Haba U Ísous u la iathúh te u la ong, Ah phi ka pateng-bynriu b'ymngeit bad bamutlop! tad lano nga'n long bad phi, bad ba nga'n shah ia phi? tó wallam ia u khún jong mé hangne *ha nga*.

42. Te haba u dang wan, uta u ksúid u la pynkyllon-sybak ia u, bad u la ring-kyrthat-éh *ia u*: te U Ísous u la sneng ia uta u mynsiim b'ym-khúid, bad u la pynkhíah ia uta u khynnah; bad u la ai-noh ia u ha u kypá jong u.

43. Baroh te ki la kyndit-thred namar kata ka bor-báh jong U Blei. Te haba ki dang sngou-phylla namar kiei-kiei-baroh ia kiba U Ísous u la dang leh, u la ong ha ki synran jong u;

44. Tó búh-bíang phi ia kine ki jingong ha ki shkor jong phi, ba yn sa ai-noh ia

uba U Khún u briu sha ki ktí ki briu.

45. Hinrei ki ki'm sngou-thúh ia kane ka jingong, bad la búh-ríh ia ka na ki, ba ki'n 'nym lah ioh-shemphang ia ka: te ki la shepting ba'n kylli ia u shaphang kata ka jingong.

46. H'YNDÁ kumta ka jingiasait ka la míh ha pyddeng jong ki, ia kaba uei na ki u ba'n long kham-khrau.

47. Hinrei U Ísous ba u da ioh-íh ia kata ka jingmut ka dohnúd jong ki, u la shim ia u khynnah, u la pynieng ia u hajan jong u,

48. bad u la ong ha ki, Uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia une u khynnah ha ka kyrteng jong nga, u pyddiang ia nga; bad uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia nga, u pyddiang ia uba la phah ia nga: naba uta uba long u bakham-rit ha pyddeng jong phi baroh, uta kein u'n long u bakhrau.

49. U Ioannis te u da ia-thúh u la ong, Kó Kynrád, ngi la ioh-íh ia uwei u babeh-noh ia ki ksúid ha ka kyrteng jong mé; te ngi la ádong ia

u, naba u b'ym búd-lok lem bad ngi.

50. Hinrei U Ísous u la ong ha u, Wat ádong shuh ; naba u b'ym ialeh ia ngi, u long ha phang jong ngi.

51. KA la jía ruh, mynba dang poi-bíang kiba ki sngi ka jingkiu jong u, ba u te u la theu-skhem ia la ka khymat ia ka ba'n leit sha Jerusalem.

52. U la phah te ia ki nong-leit ha shiwa ka khymat jong u ; te haba ki la leit ki la bysut sha ka nongrit Ki Nong Samaria, ia ka ba'n pynkhréh ia u.

53. Hinrei ki'm shym ia pyddiang-sngoubhá ia u, naba ka khymat jong u ka la theu-leit sha Jerusalem.

54. Te haba ki synran jong u, U Iakobos bad U Ioannis, ki la khymíh-thúh ia kata, ki la ong, Kó Trai, mé mon ba ngi'n húkum ka ding ba'n híer na byneng, bad ba'n ing-dúh ia ki, kumba U Ilías u la leh ruh ?

55. Hinrei haba u la phai, u la sneng ia ki, bad u la ong. Phi'm tip na ka jong kaba kaei ka mynsiim phi long :

56. naba uba U Khún u briu u'm shym wan ba'n pynjot

ia ki mynsiim ki briu, hinrei an pynim. H'ynda kumta kila ialeit sha kawei-pat ka nongrit.

57. KA la jía ruh, haba ki lang leit ha kata ka lynti, don uwei uba la ong ha u, Kó Trai, nga'n búd ia mé kat sha ba mé leit.

58. U Ísous te u la ong ha u, Kiba ki ksár ki don ki liu, bad kiba ki sim byneng ki jaka ríh-tyngen, hinrei uba Tó hún u briu u'm don jaka ka ban búh ia la ka khlíh ba'n thíah.

59. Te u la ong ha uwei-pat, Tó búd ia nga. Hinrei la ong, Kó Trai, shah ba nga'n da leit-noh shiwa ba'n tep ia la u kypá.

60. Hinrei U Ísous u la ong ha u, Íeh ia ki baiáp ba'n tep ia ki baiáp jong ki : hinrei te-leit-noh ma-mé, bad ialap ia kaba ka híma U Blei.

61. Uwei-pat de u la ong ruh, Kó Trai, nga'n búd ia mé; hinrei shah ia nga ba'n ngúh-kyrkú shiwa ia kita kiba ha iing jong nga.

62. U Ísous u la ong ha u ruh, Ym don u briu uba la búh ia la ka ktí ha kaba ka

jinglúr, bad u bakhymíh ia kiei-kiei-ruh ki bashadiin, uba long u babit ia kaba ka híma U Blei.

X.—LYNNONG.

1. *U Khristos u phah shisyndon ia ki hinieupheu-ngút ki synran ia ka ba'n ialap.* 13. *U pynrem ruh ia Ka Khorasin, bad Ka Bith-saida, bad Kapernaum de.* 17. *U sneng ia ki ba'n long ki ba-sngou-rit, bad ha kaba kum kaei ba'n iakymen.* 21. *U ngúh ia la U Kypá namar ka jingaei jong u.* 23. *U sngou-pynkhrau ia ka jinglong ka basuk ka jingjíd jong u.* 25. *U hikai ia u riusat kumno ba'n ioh ka jingim b'ym-jiukut;* 30. *bad ba'n nieu u briu baroh ruh kum u paramarjan.* 38. *Ka Martha ka khot-sngou-bhá ia U Iisous sha iing jong ka; hangta u don kam ba'n sneng ia Ka Martha, hinrei ba'n iaroh ia Ka Mari.*

1. HADIIN te kine kiei-kiei-ruh, uba U Trai u la pynlong hinieupheu-ngút kiwei ruh, bad u la phah-noh ia ki ar-ar ha shiwa ka khymat jong u, sha ka shnong bad ka jaka baroh, sha kaba u hí u'n sa leit.

2. Namar-kata u la ong ha ki, Ka jingot ka babún shisha, hinrei bakhyndiat kiba ki nong-

trei: namar-kata, tó kyrpád phi ia uba U Trai kata ka jingot, ba kumta u'n phah-noh ia ki nongtrei sha ka jingot jong u.

3. Tó khíe-leit-noh; ha khy-míh, nga phah-noh ia phi kum ki khún-langbrot ha pyddeng ki suri.

4. Wat ráh ia ka jingpan, l'ymne ia ka ierong, l'ymne ia ki júti; wat khúlei ruh iano-iano-ruh ha kata ka lynti.

5. Sha kano-kano-ruh ka iing kaba phi'n leit hapoh, phi'n ong nyngkong, Long ka jingsuk ia kane ka iing.

6. Lada don te u khún ka jingsuk hangta, ka jingsuk jong phi ka'n iaishong halor jong u; lada ym don te, ka'n wan-phai-pat ha phi.

7. Hinrei phi'n iaishong ha kata kajuh ka iing, da bám da díh ruh ia kiei-kiei-ruh *kiba phi'n ioh* na ki; naba ka dei ia uba u nongtrei ba u ioh ia la ka bainong. Wat kynriah-noh na ka iing sha ka iing.

8. Lada phi'n leit-bysut sha kaba kano-kano-ruh ka shnong ruh, bad lada ki'n pyddiang-sngoubhá ia phi, phi'n bám ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-búh ha khymat jong phi;

9. te phi'n pynkhíah ia ki bapang ha ka, bad phi'n ong ha ki, Ka híma ka jong U Blei ka la wan hajan jong phi.

10. Hinrei lada phi'n leit-bysut sha kaba kano-kano ka shnong ruh, bad lada ki'n 'nym pyddiang-sngoubhá ia phi, haba phi la míh-noh sha kiba ki lynti-báh, ki jong kata, phi'n ong,

11. Wad kat ia kaba ka deumet kaba la snoh ha ngi na ka shnong jong phi, ngi shu niád-noh sha phi pat: hinrei da-lei-lei, tó sngáp-thúh ia kane, ba kaba ka híma jong U Blei ka la wan hajan jong phi.

12. Hinrei nga ong ha phi, ba ka'n long kham-jem ia Ki Sodom ha kata ka sngi, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

13. Kordit ia pha, Khorasin! kordit ia pha, Bithsaida! naba lada la lah leh ia kita ki kam-báh ha Ka Tyros bad Ka Sidon, ia kiba la lah leh ha phi, ki da la lah kylla-ka-bamut la mynslem, ki da shong ha ka jain-khain bad ha ka dypei.

14. Hinrei ka'n long kham-jem ia Ka Tyros bad Ka Sidon

ha kaba ka jingbishár, ia kaba ia phi.

15. Pha ruh, Kapernaum, ia kaba la pynkyntiu háduh ka byneng, yn pynhíer-noh arsut kein háduh ka dújok.

16. Jár u baioh-sngou ia phi, u ioh-sngou ia nga; bad jár u bakyntait ia phi, u kyn-tait ia nga; bad jár u bakyntait ia nga, u kyntait ia uta uba la phah ia nga.

17. Te kita ki hinieu-pheu-ngút ki la wan-phai-pat da ka jingkymen, ki da ong, Kó Trai, wad kat ia kiba ki ksúid la pynlong hapoh jong ngi, ha ka kyrteng jong mé.

18. U la ong te ha ki, Nga dang khymíh ia uba U Soitan ba u háp, kum ka leilíh na byneng:

19. ha khymíh, nga ai ka bor ha phi ia ka ba'n iúh-roit halor ki bysein, bad ki kníang-lartám, bad halor kaba ka bor baroh ka jong uba u nongshún; bad ei-ei-ruh-ém ka'n 'nym pynsniu ia phi:

20. hinrei wat kymen ha kane, ba kat ia kiba ki mynsiim la pynlong hapoh jong phi; hinrei kham-tam tó kymen, naba la thoh ia ki kyr-

teng jong phi ha ki byneng.

21. MYNKATA U Iísous u la shád-kymen ha ka mynsiim, bad u la ong, Nga ngúh ia mé, Kó Kypá, U Trai ka byneng bad ka khynde, ba mé la búh-ríh ia kine kiei-kiei-ruh na ki bastád bad na ki basían, bad ba mé la pynpau ia ki ha ki khúnlung: shisha, Kó Kypá, naba kumta ba la íh-bit ha khymat jong mé:

22. ia kiei-kiei-baroh la ai ha nga da U Kypá jong nga; ym don ruh uba íhthúh ia uba U Khún u long uei, tang uba U Kypá; bad ia uba U Kypá u long uei, tang uba U Khún, bad uta ha u uba U Khún u mon ba'n pyníh *ia u*.

23. TE haba u la phai sha la ki synran kyrphang, u la ong, Suk kita ki khymat ki baioh-íh ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-íh!

24. naba nga ong ha phi, ba bún Ki Nongiathúhlypá bad Ki Siim, ki la kwah ba'n ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-íh, hinrei ki'm shym la ioh-íh; bad ba'n ioh-sngou ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-sngou, hinrei ki'm shym la ioh-sngou.

25. HA khymíh ruh, uwei u riusait u la ieng, u da tynjúh ia u, bad u da ong, Kó Nonghikai, nga'n da leh aiuh ba nga'n ioh ka jingim b'ym-jiukut?

26. U la ong te ha u, Iaei ba la thoh ha kaba ka húkum? kumno mé púle *hangto*?

27. Haba u la iathúh, te u la ong, "Me'n íeit ia U Trai " uba U Blei jong mé da ka " dohnúd jong me baroh, bad " da ka mynsiim jong mé ba- " roh, bad da ka bor jong mé " baroh, bad da ka jingmut " jong mé baroh; bad ia la u " paramarjan kumba ia lade."

28. U la ong te ha u, Mé la iathúh ka badei: tó leh ia kane, me'n ioh-im te.

29. U te, ba u kwah ba'n pynksan ia lade, u la ong ha U Iísous, Uno te uba long u paramarjan jong nga?

30. U Iísous te haba u la iakyníh ktín u la ong, Don uwei u briu uba la leit-híer na Ka Jerusalem sha Ka Jerikho, bad u la háp ha pyddeng ki nongtúh; kiba haba ki la pynlyngkhúid te ia u, bad ba ki la pynmong *ia u*, ki la leit-noh, h'ynda ki la

íehnoh *ia u* kum u baiáp shiteng.

31. Uwei u lyngdoh ruh da ka jingjía-ryngkhat u la wan-híer ha kata ka lynti ; te haba u la ioh-íh *ia u*, u la iaíd-kíar-noh' sharúd lynti.

32. Kumjuh ruh de U Jaid-Lebi, haba u la poi sha kata ka jaka, haba u la wan hajan, bad ba u la khymíh, u la iaíd-kíar-noh sharúd lynti.

33. Hinrei don uwei U Kynja-Samaria, katba u dang leit-lynti, u la poi háduh jong u ; te haba u la khymíh *ia u*, u la sngou-isynei ;

34. te haba u la wan ha u, u la spain *ia ki* jingem-snám jong u, bad u da théh ka úm-phyniang bad ka wain halor ; te haba u la búh *ia u* halor u mrád u jong u hí, u la wallam *ia u* sha ka iing-basá, bad u la súmar *ia u*.

35. Te ha ka balashai haba u sa leit-noh, haba u la sei-noh ar suka, u la ai *ia ki* ha uba u trai iing-basá, bad u la ong ha u, Tó súmar *ia u* ; bad kaei-kaei-ruh *ia kaba* me'n pynlut-tam, nga, h'ynda nga wan-phai-pat, nga'n siu-pat *ia mé*.

36. Uei, namar-kata, na kine ki lai-ngút, ba mé mut ba la long u paramarjan *ia uta* uba la háp ha pyddeng kita ki nongtúh ?

37. Te u la ong, Uta uba la leh isynei kein *ia u*. U Ísous, namar-kata, u la ong ha u, Khíe-leit, tó leh ma-mé ruh kumjuh.

38. KA la jía ruh, ba haba ki nang-leit jingleit, u la leit-bysut te ha kawei ka shnongrit : te kawei ka briu kaba ka kyrteng Ka Martha, ka la pyddiang-sgnoubhá *ia u* sha ka iing jong ka.

39. Ka la don ruh ka para ba-la-khot kyrteng Mari, ka ruh, haba ka la shong hajan ki kyjat U Ísous, ka la shah-shkor *ia ka ktín* jong u.

40. Hinrei Ka Martha ka la khuslai-kylleng shaphang bún ka jingkam ; te haba ka la wan-tíap, ka la ong, Kó Trai, me'm súmar ba ka para jong nga ka la íehnoh *ia nga* ba'n kam-jingkam marwei ? tó ong ha ka, namar-kata, ba ka'n iaráp-lem *ia nga*.

41. U Ísous u da iathúh te u la ong ha ka, Kó Martha, Kó Martha, pha khuslai, bad

pha pynshitom-sat ia lade shaphang bún kiei-kiei-ruh :

42. hinrei tang kawei kaei-kaei-ruh ba don kam-éh : Ka Mari te ka la jíd-noh ia kata ka bynta ka babhá, ia kaba yn 'nym rong-noh na ka.

XI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ba'n dúwai, ia kata ruh khlem-da-púd.* 5. *U pyníh-skhem ruh ba U Blei u kham-kloi ia ki briu, ba'n ai kiei-kiei-ruh ki babhá ha kiba pán na u.* 14. *Haba u beh-noh ia u ksúid u b'ymnang-kren, u sneng ia ki jingkren-bein-Blei ki jong Ki Pharisi.* 24. *Shaphangu mynsim b'ymkhúid haba u míh-noh na u briu.* 27. *U pyníh kino ki long ki ba-la-suk.* 29. *U iathúhkhána ha u paítbah ki briu.* 33. *U pyníh ba'n long ki ba-la-shai.* 37. *U pynrem ia ka jingkhúid bashabar bad baarsap ha ki Pharisi, bad ha Ki Nongthoh, bad ha Ki Riúsait.*

1. KA la jía ruh, haba u la dang dúwai ha kawei ka jaka, ba katba u la wai-noh, uwei na ki synran jong u, u la ong ha u, Kó Trai, hikai ia ngi ba'n dúwai, kumba U Ioannis ruh u la hikai ia ki synran jong u.

2. U la ong te ha ki, Haba phi dúwai lano-lano-ruh, ong, Kó Kypá jong ngi uba la byneng, long bakhúid ka kyr-teng jong mé : wan ka híma jong mé : long ka mon jong mé, ha ka khyndeuh ruh, kumba ha byneng.

3. Ai ha ngi ia kaba ha la ka sngi ka sngi ia ka jingbám jong ngi ka babíang.

4. Tó máp ruh ia ngi ia ki pop jong ngi : naba ngi hí ruh ngi máp ia ki baroh ki baleh-sniu ia ngi. Tó wat ialam ia ngi sha ka jingpynshoi ruh, hinrei súmar ia ngi 'na ka basniu.

5. U LA ong ruh ha ki, Lada uwei na phi u don u lok, bad la u'n leit ha u shi-teng-synia, bad la u'n ong ha u, Kó lok, ai-kylliang ia nga lai-tylli ki kypú ;

6. naba u lok jong nga u la dang poi ha nga na la ka jingleit, bad nga'm don ei-ei-ruh ia kaba nga'n búh ha khymat jong u ;

7. la u te napoh iing u da iathúh u'n ong, Wat pynjingar ia nga ; la khyrwait ia ka jingkhang mynta, bad ki khún jong nga ki long ha la ka

jingthíah, bad nga de ; nga'm lah da khíe-joit ba'n ai ha mé ;

8. nga ong ha phi, Wad lada u'n 'nu'm da khíe-joit, bad u'n 'nu'm ai ruh ha u namar kaba u long u lok jong u ; hinrei pleng namar kata ka jingiaikyrpád jong u, u'n da khíe u'n ai ruh ha u katba u don kam.

9. Nga ruh nga ong ha phi, Tó pán, yn sa ai te ha phi ; tó wád, phi'n sa shem ruh ; tó tíed, yn sa plíe te ia phi.

10. Naba baroh u bapán, u pyddiang ; bad jár u bawád, u shem ; bad ia uta u batíed, yn sa plíe.

11. Te lada u khún u'n pán ia u kypú na uno-uno-ruh na phi uba long u kypá, u'n ai-noh ne ém da u mau ha u ? lane *u'n pán ruh* ia ka dohkhá ; ia ka dohkhá, u'n ai-noh ne ém da u bysein ha u ?

12. ne lada u'n pán ia ka pylleng, u'n ai-noh ne ém da ka kníang-lartám ha u ?

13. Namar-kata, lada phi, ki balong b'ymman, phi tip ia ka ba'n ai ia ki jingai babhá ha ki khún jong phi, ka ba-

katno tam ba U Kypá *jong phi* uba na byneng u'n ai ia U Mynsiim Bakhúid ha kita ki bapán na u ?

14. Te u la dang beh-noh ia u ksúid, u bapynlong ia ka b'ymnang-kren : ka la jáa ruh, haba uta u ksúid u la míh-noh, ba uta u b'ymnang-kren u la kren ; te ki paitbah ki la sngou-kyndit.

15. Hinrei kiba na ki, ki la ong, Da U Beelsebul, u rangbah kiba ki ksúid, u beh-noh ia ki ksúid.

16. Kiwei-pat de, ba ki da tynjúh *ia u*, ki la iapán ka dak na u na byneng.

17. Hinrei u, ba u da tip ia ki jingmut jong ki, u la ong ha ki, Ka híma baroh kaba la ialeh-makynti paralok, ka'n da jot ; bad ka iing ruh *kaba la ialeh-makynti* ia ka iing, ka kyllon.

18. Te lada U Soitan ruh u la ialeh hí ia lade, kumno ka'n néh ka híma jong u ? naba phi ong ba nga beh-noh ia ki ksúid da U Beelsebul.

19. Lada nga ruh-putet, nga beh-noh ia ki ksúid da U Beelsebul, da'no ba ki khún

jong phi ki beh-noh *ia ki?*
namar-kata ki hí ki'n long ki
nongbishár jong phi.

20. HINREI lada nga
beh-noh *ia ki* ksúid da ka
shinriáhtí U Blei, kumta shi-
sha ka híma ka jong U Blei
ka la lah wan ha phi.

21. Haba uta u bakhlain uba
la kíeng-átíar u áp-phira *ia ka*
iing-báh jong u, kiei-kiei-ruh
ki badon ki jong u, ki long ha
ka basuk-skhem.

22. Hinrei h'ynda wan-ia-
leh ma-u u bakhm-khlain *ia*
u, bad ba u'n la jop *ia u*, u
ráh-noh *ia ka* jingkiéng-átíar
jong u, ha kaba u la shaná,
bad u'n iabynta *ia ki* jinglúte
jong u.

23. Jár u b'ym long bad
nga, u long u baialeh *ia nga* ;
bad jár u b'ym ialum bad nga,
u pynsaphred.

24. HABA uba u myn-
siim b'ymkhúid u la míh-noh
na u briu, u la leit-iaid lyngba
ia ki jaka ryngkhiang, ba u
da wád *ia ka* jaka shong-thait ;
haba u'm shem te, u ong,
Nga'n leit-phai-pat sha la iing,
na kaba nga la wan-noh.

25. Haba u la wan te, u
shem *ia ka* ba-la-sár, bad ba-

-la-búh-beit ki jingbúh.

26. H'ynda kumta u leit-
-noh, bad u shim lem bad u
hinieu ki mynsiim kiwei-pat
ki bakhm-b'ymman *ia u hí*,
bad haba ki la leit hapoh, u
shong-sáh hangta : te *ka jing-*
long ka bakhadduh ka jong
uta u briu, ka'n long kham-
-sniu *ia ka* banyngkong.

27. KA la jía ruh, haba
u dang kren *ia kine* kiei-kiei-
-ruh, ba kawei ka briu kaba
na uta u paitbah ka la pyrta,
ka la ong ruh ha u, Suk kata
ka kypoh kaba la pun *ia mé*,
bad ki jingbúin *ia kiba mé la*
búin !

28. Hinrei u te u la ong,
Suk-tam, shisha, kita ki baioh-
-sngou hinrei *ia ka* ktín ka
jong U Blei, bad ki basúmar
ia ka ruh.

29. TE haba kita ki
paitbah ki la ialum-syrtap ha
u, u la sydang ba'n ong, Kane
ka long ka pateng - bynriu
b'ymman ; ka iaiwád ka dak ;
hinrei yn 'nym ai *ia ka* dak
ha ka, tang kaba ka dak U
Jonas uba U Nongiathúhlypá.

30. Naba kumba U Jonas
u la long ka dak *ia* Ki Nong
Ninebe, kumta uba U Khún u

briu u'n long ruh ia kane ka pateng-bynriu.

31. Ka Siim kaba Shathi, ka'n iamíh lem ha kaba ka jingbishár bad ki briu jong kane ka pateng-bynriu, bad ka'n pynrem ia ki; naba ka la wan na sha ki bakut ka pyrthei, ia ka ba'n sngou ia ka jingstád U Solomon, ha khymíh ruh, í bakham-khrau ia U Solomon hangne.

32. Ki briu Ka Ninebe ki'n iaieng-joit lem ha kaba ka jingbishár bad kane ka pateng-bynriu, bad ki'n pynrem ia ka; naba ki la iakylla-ka-bamut da ka jingialap U Jonas; ha khymíh ruh, í bakham-khrau ia U Jonas hangne.

33. Ym don te uba haba u la thang ia ka sharak, u búh *ia ka* ha ka baríh, l'ymne hapoh ka shang; hinrei ha ka diing-pynieng-sharak, ba kita ki baleit hapoh ki'n ioh-íh ia ka jingshai.

34. Ka sharak ka jong ka met, ka long ka khymat, namar-kata, haba ka khymat jong mé ka long ka basngúr, ka met jong mé baroh ruh ka long ka bashai-bhá; hinrei haba ka long ka bajingut, ka

met jong mé ruh ka dum.

35. Namar-kata, tó súmar, ioh ba kata ka jingshai kaba ha mé, ka long ka jingdum.

36. Haba kumta, lada ka met jong mé baroh *ka long* ka bashai-bhá, b'ym don kaei-kaei-ruh ka bynta ka badum, baroh ka'n shai-bhá, kat kumba haba ka sharak ka pynshai ia mé da la ka jingtyngshain.

37. Te h'ynda u la lah ialap *kumta*, uwei U Pharisi u la kylli ia u ba u'n bám-já-sngi bad u: te haba u la leit hapoh u la shong-dem ba'n bám.

38. Hinrei uta U Pharisi haba u la ioh-íh *ia kata*, u la sngou-kyndit ba u'm shym sum nyingkong shiwa ka babám-já-sngi.

39. Uba U Trai u la ong te ha u, Phi dú! Ki Pharisi, phi pynkhúid ia ka bashabar ia ka khuri bad ia ka plíang; hinrei ka bashapoh jong phi ka dap da ka jinglúte bad da ka jingleh-sniu.

40. Ah phi ki bakhlem-puson! uta uba la thau ia ka bashabar, u'm shym la thau ia ka bashapoh ruh?

41. Hinrei kham-tam, tó ai

ka jingai-ngúh ia kiei-kiei-ruh
ki bashapoh; ha khymíh ruh,
kaei-kaei-baroh ka long ka
bakhúid ia phi.

42. Hinrei kordit ia phi,
kiba Ki Pharisi! naba phi ai
ia ka bashipheu na ka púdina,
bad na ka rue, bad na ka jhur
baroh, phi ryngkang te ia ka
hok, bad ia ka jingíeit jong U
Blei: ka la dei ba'n leh ia kine
kiei-kiei-ruh, hinrei ba'n 'nym
íehnoh ia kita kein.

43. Kordit ia phi, kiba Ki
Pharisi! naba phi íeit ia ka
jingshong ka bakor-tam ha ki
synagog, bad ia ki jingngúh
ha ki ieu.

44. Kordit ia phi, Ki Nong-
thoh bad Ki Pharisi, ki ba-
arsap! naba phi long kum ki
jingtep ki b'ympau, bad ki briu
kiba haba ki iaid-kai shalor
ki'm tip shuh.

45. H'YNDÁ kumta uwei
na kiba Ki Riusait u da iathúh
u ong ha u, Kó Nonghikai, da
ka baong ia kine kiei-kiei-ruh
mé kren-bein ia ngi ruh.

46. U la ong te, Kordit ia
phi ruh, kiba Ki Riusait! naba
phi pynbáh ia ki jingkit ki
baéh ba'n báh ha ki briu, hin-
rei phi hí phi'm kytáh ia kita

ki jingkit da kawei na ki shín-
riáhtí jong phi.

47. Kordit ia phi! naba
phi iatei ia ki maujingtep jong
kiba Ki Nongiathúhlypá, bad
ki kypá jong phi ki la ia-
pyniáp ia ki.

48. Shisha phi iaphlá, bad
phi iasngoubhá-lem ia ki kam
ki kypá jong phi: naba ki
shisha ki la iapyniáp ia ki, phi
ruh phi iatei ia ki maujingtep
jong ki.

49. Namar-kata ruh kaba
Ka Jingstád jong U Blei ka
la ong, Nga'n phah sha ki ia
Ki Nongiathúhlypá bad ia Ki
Apostolos, te kiba na ki ki'n
pyniáp bad ki'n beh-noh-bein:

50. ba yn wád-noh na kane
ka pateng-bynriu ia ka snám
jong kita Ki Nongiathúhlypá
baroh, ia kaba la pynmíh na
myndanglong ka pyrthei;

51. náduh ka snám jong U
Abel háduh ka snám jong U
Sakharias, ia uba la pyniáp
marpyddeng ia ka dúwan bad
ia ka iing-mane-U-Blei: shisha,
nga ong ha phi, Yn wád-noh
ia ka na kane ka pateng-
bynriu.

52. Kordit ia phi, kiba Ki
Riusait! naba phi la ráh-noh

ia ka shabi jong ka jingtip :
phi'm shym la leit hapoh hí,
bad ia kiba dang leit hapoh,
phi la khang.

53. TE haba u dang
kren ia kine kiei-kiei-ruh ha ki,
kita Ki Nongthoh bad kita
Ki Pharisi ki la sydang ba'n
iaikyntú-shlá shíkaddei-éh ia
u, bad ba'n pán-kwah ia u
ba'n shú kren-naphang sha-
phang kham-bún kiei-kiei-ruh;

54. ki da ríam ia u, bad ki
da wád-dong ba'n kem-dau
kaei-kaei-ruh na ka shintur
jong u, ba ki'n ioh-múdui ia u.

XII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u ialap ha ki syn-
ran jong u, ba'n kynriah-noh na
ka jingarsap, bad na ka bashep-
ting, ha baialap ia ka jinghikai
jong u.* 13. *U mahám ia ki
briu ba'n kíar-noh na ka jing-
kwah-lalot.* 22. *Ba b'ym dei
ia ngi ba'n long ki bakhslai ka
batam-éh shaphang kiei-kiei-ruh
ki jong ka pyrthei; hinrei kham-
-tam ba'n wád ia ka híma U
Blei; bad ba'n ai jingai-isynei,
ba'n kynsheu ruh ia ka byneng.*
35. *Ba'n long ki ba-la-kloi ba'n
plie ia U Trai jong ngi, haba u
wan-tied lano-lano-ruh.* 41. *Ka
dei ia ki shakri U Khristos ba'n
minot ia kaei-kaei-ruh ba-la-*

*-búh ia ki ba'n súmar; 49. ba'n
khymíh lynti ruh ia ki jingleh-
-bein ba'n wan.* 54. *Ba ka dei
ia ki briu ba'n pyddiung ia
kane ka aiom ka jingaiei; bad
ba'n shepting ba'n iáp khlem ka
jingpyniasuk.*

1. MYNKATA haba la ialum
lang bún pheu hajar u pait-
bah, kat ba'n iaiúh paralok-
-hí, u la sydang ba'n ong ha
ki synran jong u nyngkong;
Tó kíar-noh phi na u thiat Ki
Pharisi, uba long jingarsap.

2. Naba ym don ei-ei-ruh ba-
-la-tap-khop, ia kaba yn 'nym
pynpau; bad ka ba-la-buríh,
ia kaba yn 'nym pyntip.

3. Namar-kata, kat kiei-
-kiei-ruh ia kiba phi la ong
ha kaba ka jingdum, yn pyn-
sngou ha kaba ka jingshai; bad
ia kaba phi la iathúh ha ka
shkor ha ki pulit, yn ialap
halor ki iing.

4. Nga ong ruh ha phi kiba
ki lok jong nga, Wat shepting
na kita kiba pyniáp-noh ia
ka met, bad kiba hadiin kata
ki'm don ei-ei-ruh ka bakham-
-tam ia ka ba'n leh.

5. Hinrei nga'n mahám ia
phi iano ba phi'n shepting;
Tó shepting te ia uta uba

hadiin kaba u la pyniáp, u don bor ba'n bred sha dújok; shisha, nga ong ha phi, Tó shepting kein ia uta.

6. Ym díe shí anna ia ki san-tylli ki sim-iing? *pleng* kawei ruh na ki ka'm long ha ka ba'n 'nym kynmau ha khy-mat U Blei.

7. Hinrei wad ia kiba ki niúh-khlíh jong phi baroh la nieu. Namar-kata, wat shep-ting: phi long kham-kor ia shibún ki sim-iing.

8. Nga ong ruh ha phi, Uno-uno-baroh uba u'n phlá ia nga ha khymat ki briu, te uba U Khún u briu u'n phlá ia u ha khymat kiba ki angelos U Blei.

9. Hinrei jár uba len ia nga ha khymat ki briu, yn len-noh ia u ha khymat kiba ki angelos U Blei.

10. Te uno-uno-baroh uba u'n kren ka ktín *sniu* ia uba U Khún u briu, yn máp ia u: hinrei ia u bakren-bein ia uba U Mynsiim Bakhúid, yn 'nym máp.

11. Te h'ynda ki'n ialam ia phi ha khymat ki syna-gog, bad *ha khymat* ki nong-bishár, bad ki nongsynshár,

wat sngou-khuslai phi, kumno, lane kaei ba phi'n iasait-ksan, lane kaei ba phi'n ong:

12. naba uba U Mynsiim Bakhúid u'n batai ia phi ha kata ka por, iaei ka dei ba'n ong.

13. H'YNDÁ kumta uwei na uta u paitbah u la ong ha u, Kó Nonghikai, tó ong ha u para jong nga ba'n iabynta ia ka brí bad nga.

14. U la ong te ha u, Kó briu, uei ba la pynlong ia nga u nongbishár, lane u nongpyn-iabynta halor jong phi?

15. U la ong ruh ha ki, Tó súmar, tó kíar ruh na ka jing-kwah-lalot: naba haba uno-uno-ruh u don ka badap-éh bún spah, te ka jingim-suk jong u ka'm long satía kein na kita kiei-kiei-ruh kiba don ki jong u.

16. U la kren ruh ka phar-shi ha ki, u da ong, Don ka brí uwei u briu u bariuspah ka la sei-bhá shibún.

17. Te u la puson ha lade, u da ong, Kaei nga'n leh? naba nga'm don jaka sha kaba nga'n ialum ia ki soh jong nga.

18. U la ong te, Ia kane nga'n leh: nga'n líed ia ki

thíar jong nga, bad nga'n tei ia ki bakham-khrau; te hangta nga'n ialum ia ki soh jong nga baroh, bad ia kiei-kiei-ruh ki jingbúh jong nga:

19. bad nga'n ong ha ka mynsiim jong nga, Kó mynsiim, pha don shibún kiei-kiei-ruh ki jingbúh ba-la-búh-lypá ia ki bún snem; tó shong-suk, tó bām, to díh, tó leh-kymen.

20. Hinrei U Blei u la ong ha u, Ah *mé* u babíeit, ha kane ka miet yn pán-noh ia kata ka mynsiim jong *mé* na *mé*: ki jongno te kita kiei-kiei-ruh ki'n long, ia kiba *mé* la khréhlypá.

21. Kumta *long* uta u bakynsheulypá ia lade, hinrei u b'ym long riu-bhá sha U Blei.

22. H'YNDÁ kumta u la ong ha ki synran jong u; Namar-kata, nga ong ha phi, Wat khuslai shaphang ka jingim jong phi, kaei ba phi'n bām, l'ymne shaphang ka met, kaei ba phi'n kúp.

23. Ka jingim ka long kham-kor ia ka jingbām, bad ka met ia ka jainkúp.

24. Tó khyính-thúh ia ki tyngáb, ba ki'm bet, lymne

ki'm ot; ym don ka iing-kynsheu ia ki ruh, l'ymne ka thíar; hinrei U Blei u bysá ia ki; ka bakatno tam phi long ki bakham-kor ia kiba ki kynja sim?

25. Uno na phi ruh, da kaba u khuslai, uba lah ba'n pyntam shí-prúh ia la karta?

26. Namar-kata, lada phi'm lah wad ia ka barit-tam-éh, phi khuslai lei te shaphang kiei-kiei-ruh ki basáh-noh?

27. Khyính-thúh ia kiba ki syntiu, kumno ba u man: u'm trei-brí, l'ymne u'm thir; hinrei nga ong ha phi, ba wad U Solomon, ha ka burom jong u baroh, u'm shym la kúp kat uwei na kine.

28. Lada U Blei te u pynkúp kumta ia uba u phlang, uba long ha uba u hurryngkeu mynta, lashai te ba bred ha ka lawár-ding, ka bakatno tam *u'n pynkúp* ia phi, ah phi ki barit ka jingngeit?

29. Phi te, wat wád ia kaei ba phi'n bām, lane ia kaei ba phi'n díh; phi wat khuslai-artatín ruh.

30. Naba ia kine kiei-kiei-baroh kiba ki kynja-byrnriu jong ka pyrtthei ki wád; hinrei

pynban U Kypá jong phi u tip ba phi don kam ia kine kiei-kiei-ruh.

31. Hinrei kham-tam phi'n iawád ia ka híma ka jong U Blei; te kine kiei-kiei-baroh yn sa ai-lang-tam ha phi.

32. Tó wat shepting, kó í kynhún í barit *jong nga*: naba U Kypá jong phi u sngoubhá-éh ba'n ai ha phi ia kata ka híma.

33. Tó díe-noh ia kiei-kiei-ruh ki jong phi, tó ai jing-ai-isynei ruh; tó thau ia lade ia ki jingpan kiba ki'n 'nym man-rim, ka jingkynsheu kein ha ki byneng kaba ka'n 'nym man-thylli, sha kaba u nong-túh u'm wan hajan, l'ymne ka kníang ka'm pynjot.

34. Naba sha kaba long ka jingkynsheu jong phi, hangta ka'n long ruh ka dohnúd jong phi.

35. Tó ialong ki ba-la-pan-poh ia ka syngkai jong phi, bad ba-la-thang ia ki sharak *jong phi*;

36. phi hí ruh kum ki briu ki baiaáp-khymíh ia u kynrád jong ki, lano u'n wan-phai na kiba ki jingkhawai-shongkurim; ba haba u la wan

bad ba u la tíed, ki'n plíe ia u kumne-kumne-ruh.

37. Suk kita ki shakri, ia kiba haba u wan u kynrád, u'n shem ba ki dang iasharai: shisha nga ong ha phi, ba u'n panpoh ia lade, bad u'n pynshong-dem ia ki ba'n bám, bad haba u la wan hajan u'n shakri-áp ruh ia ki.

38. Bad lada u'n wan ha ka baarsin jingáp-kylliang-míet, lane ha ka balaisin jingáp-kylliang-míet u'n wan, la u'n shem ruh *ia ki* kumta, suk kein long kita ki shakri.

39. Ia kane te phi tip, ba, lada uba u trai-iing u la lah tip ha kano ka por ba u wan uba u nongtúh, u'n da la áp, bad u'n 'nu'm da la íeh ia ka ba'n prat ia ka iing jong u.

40. Phi te, namar-kata, tó long ki ba-la-kloi; naba ha ka por ba phi'm mut, ba u wan uba U Khún u briu.

41. U PETROS te u la ong ha u, Kó Trai, mé kren ha ngi ia kane ka pharshi, ne ha ki baroh de?

42. Te la ong uba U Trai, Naba kumta uno uba long u khánsámán bangeit bad bastád, ia uba u kynrád u'n búh

halor jong kiba ha iing jong u, ia ka ba'n ai *ha ki* ha ka por babíang ia ka bynta u keu?

43. Suk uta u shakri, ia uba u kynrád jong u haba u wan, u'n shem ba u leh kumta.

44. Shisha nga ong ha phi, ba u'n pynlong ia u halor kiei-kiei-baroh kiba u don.

45. Hinrei lada uta u shakri u'n ong ha la ka dohnúd, U kynrád jong nga u túd ba'n wan; bad u sydang ba'n shoh ia ki shakri kiba ki shynrang bad kynthei, bad ba'n bám, bad ba'n díh, bad ba'n búaid de:

46. u kynrád jong uta u shakri u'n wan ha ka sngi ha kaba u'm mut, bad ha ka por ha kaba u'm tip, te u'n shop-noh sympat ia u, bad u'n búh ia ka bynta jong u bad kiba ki b'ym-ngeit.

47. Uta u shakri te uba la tip ia ka mon u kynrád jong u, bad u b'ym shym la pynkhréh *ia lade*, l'ymne la leh kat ka jingmon jong u, yn sympat ia u da *ki tri* búnsin.

48. Hinrei uta u b'ym la tip, uba la leh te ka ba'n dei ia u *ba'n ioh-sympat* da ki tri,

yn sympat ia u khyndiatsin. Naba hano-hano-baroh ba la ai shibún, yn pán shibún na u; bad ha uba ki la búh shibún ba'n súmar, ki'n pán ka bakhām-tam na u.

49. NGA la wan ia ka ba'n shat ding ha ka pyrthei; bad kaei ba nga mon, tang ba lypá la pynmeh-noh ia ka?

50. Hinrei nga don ka jingbaptisma da kaba yn pynbaptisma ia nga; te ka bakatno nga sngou-khuslai tadynda ba la pyndep ia ka!

51. Phi mut ba nga la wan ia ka ba'n ai ka jingsuk ha ka pyrthei? nga ong ia phi, ém, hinrei kham-tam ka jingialeh-makyuti.

52. Naba náduh kaba mynta ki'n long san-ngút ha kawei ka iing ki baialeh-makyinti-paralok, lai-ngút ki ialeh bad ar-ngút, ar-ngút ruh ki ialeh bad lai-ngút.

53. Yn ialeh-makyinti u kypá bad *la* u khún, u khún ruh bad *la* u kypá; ka kymí bad *la* ka khún, ka khún ruh bad *la* ka kymí; ka kiau-kurim bad *la* ka pyrsa-kurim, ka pyrsa-kurim ruh bad *la* ka kiau-kurim.

54. Tē u la ong ruh ha kita ki paitbah, Haba phi ioh-
-ih ia uta u ly-oh bamih na
sepngi, kumne-kumne-ruh phi
ong, Slap-kyrthep u wan ; ka
jia kumta ruh.

55. Bad haba ka ly-ér na
shathi ka beh, phi ong, Ba
ka'n long shit-ly-hep ; ka long
ruh.

56. Ah phi ki baarsap ! phi
tip ba'n bishár-thúh ia ka
khyrat jong ka khyndeuh bad
jong ka byneng ; hinrei kumno
ba phi'm bishár-thúh ia kane
ka aiom ?

57. Balei ruh wad na lade
hí ba phi'm bishár ia ka hok ?

58. Naba katba mé dang
leit lem bad u baialeh bad mé
sha u nongsynshár, tó pyr-
shang-bíang ha ka lynti ba'n
ioh-lait-suk na u ; ioh ba u
ring-noh ia mé ha uba u
nongbishár, bad uta u nong-
bishár u ai-noh ia mé ha uba
u nongáp-byndi, bad uta u
nongáp-byndi u bred ia mé ha
ka byndi.

59. Nga ong ha mé, me'n
'nym mih-noh nangta, tadynd-
da ba mé la siu, shisha, ia ka
damli ka bakhadduh.

XIII. LYNNONG.

1. *U Khristos u ialap ia ka jing-
kylla-ka-bamut na ka jingpyn-
shitom ki Nong Galilaia, bad na
ka jong kiwei ruh.* 6. *U diing-
-dumbur bakhlem-sei-soh yn
'nym ai ba u'n long.* 10. *U
pynkhiah ia ka briu kaba la
dor-éh ka met.* 18. *U pynih ba
ka ktin jong u ka don ka bor-
-báh, da ka pharshi u symbai
tyrso ;* 20. *bad da ka pharshi u
thiat ruh.* 22. *U sneng ba'n
pynshait ia ki ba'n bysut sha ka
jingkhang bakhim.* 31. *U sneng
ruh ia U Irodis bad ia Ka Je-
rusalem de.*

1. HAMAR kata te don kiba
la poi-tiap ki baiathúh ha u
shaphang Ki Nong Galilaia,
kiba U Pilat u la lah khléh ia
ka snám jong ki lem bad ki
jingkinia jong ki.

2. U Iísous te u da iathúh
u la ong ha ki, Phi mut ba
kine Ki Nong Galilaia, ki la
long ki bapop bakham-tam-éh
ia kiba Ki Nong Galilaia baroh,
naba ki la shah kat kita kiei-
-kiei-ruh ?

3. nga ong ha phi, Ém-ei-
-ei-ruh ; hinrei, lada phi'm da
kylla-ka-bamut, phi'n jot-noh
kumjuh baroh :

4. lane kita ki khadphrá-ngút, ha kiba la háp kata ka iing-phira kaba ha Siloam, bad ka la pyniáp-noh ia ki; phi mut ba kita ki la long ki bapop kham-tam-éh ia ki briu baroh ki bashong-sáh ha Ka Jerusalem?

5. nga ong ha phi, Ém-ei-ei-ruh; hinrei lada phi'm da kylla-ka-bamut, phi'n jot-noh kumjuh baroh.

6. U LA kren ruh ia kane ka pharshi, Uwei *u briu* u la don u diing-dumbur ia u ba-la-thung ha ka brí-soh jong u; te u la wan wád soh ha u, bad u'm shem ei-ei.

7. H'ynda kumta u la ong ha uba u nongsúmar-brí-soh, Ha khymíh, lai snem nga wan wád soh ha une u diing-dumbur, te nga'm shem satía: tó khet-noh ia u; balei ruh ba u pynleh-noh-ei ia ka khyndeui?

8. U da iathúh te u la ong ha u, Kó Trai, tó íeh ia u kane ka snem ruh, tadynda ba nga'n tíh saudong ia u, bad nga'n búh syboh:

9. lese shisha u'n sei soh: l'ynda kumta te, me'n sa khet-noh ia u.

10. Te haba u dang hi-kai ha kawei na ki synagog ha kaba ka sngi-sabbaton;

11. ha khymíh ruh, la don ka briu kaba la don mynsiim ka jingkhreu jin khadphrá snem, bad kaba la dor-ryngkydung ruh katba ka'm lah shuh ba'n pynbeit ia lade.

12. Haba U Ísous te u la ioh-íh ia ka, u la khot *ia ka ha lade*, bad u la ong ha ka, Kó ka briu, la pyllait-noh ia pha na ka jingkhreu jong pha.

13. U la búh ruh ia la ki ktí ha ka; kumne-kumne-ruh la pynieng-beit te ia ka, te ia U Blei ka la pyndon-burom.

14. Hinrei uba U Nong-synshár ka synagog u da iathúh da ka basngou-bittar, naba U Ísous u la lah pynkhíah ha kaba ka sngi-sabbaton, u la ong ruh ha u paitbah, Don hinriu sngi ha kiba ka dei ba'n trei-jingtrei; ha kita *ki sngi* namar-kata, tó da wan ba yn pynkhíah ia phi, te ym ha kaba ka sngi-sabbaton.

15. Namar-kata, uba U Trai u la iathúh ha u, u la ong ruh, *Mé* u baarsap, don uno-

-uno-ruh na phi u b'ym pyllait ha kaba ka sngi-sabbaton ia ka massi jong u, l'ymne ia ka gadda jong u, na ka pulit, bad u da ialam ba'n díh-úm?

16. ia kane te, ká balong ka khún U Abraam, ia kaba U Soitan u la khúm, ha khy-míh, jin khadphrá snem, ka'm dei ba'n pyllait na kane ka jing-khúm ha kaba ka sngi-sabbaton?

17. H'ynda te u la ong ia kine kiei-kiei-ruh, kita ki nongkhang jong u baroh ki la sngou-lehrain: hinrei uta u paitbah baroh u la leh-kymen namar kiei-kiei-baroh ki ba-phylla ia kiba la leh da u.

18. U LA ong ruh, Kum kaei ka híma ka jong U Blei ka long syrím? bad kum kaei nga'n tharai-syrím ia ka?

19. ka long kum u symbai tyrso, ia uba haba u briu u la shim, u la bred ha ka kypér jong u; bad u la míh, u la nang-long de tada *u long* u diing bakhrau, bad ki sim byneng ki la iashong-tyngen ha ki tynat jong u.

20. U la ong pat ruh, Kum kaei nga'n tharai-syrím

ia ka híma ka jong U Blei?

21. ka long kum u thiat, ia uba haba la shim ka briu, ka la byttep ha ki lai pyrhá u pureu, tadynda ba ka la síp baroh.

22. Tē haba u dang leit-jingleit sha Ka Jerusalem, u da hikai ruh, katba u la iaidd-lyngba ia ki nongbáh bad ia ki nongrit.

23. Uwei te u la kylli ia u, Kó Trai, ki long ki bakhyn-diat ne ém ia kiba yn pynim? U te u la ong ha ki,

24. Tó pynéh ba'n bysut lyngba ia ka khyrdop ka bakhim; naba shibún, nga ong ha phi, ki'n iawád ba'n bysut hapoh, te ki'm lah shuh;

25. haba shisin uba u trai-iing u'n la ieng, bad ba u'n la khang ia ka jingkhang, ba phi'n sydang te ba'n ieng shabar bad ba'n tíed ia ka jingkhang, phi da ong, Ah Trai, Ah Trai, tó plíe ia ngi, uba haba u da iathúh te u'n ong ha phi, Ia phi nga'm íhthúh phi nangno.

26. H'ynda kumta phi'n sydang ba'n ong, Ngi la iabám ngi la iadíh ruh ha

khymat jong mé, bad mé la hikai ha ki lynti-báh jong ngi.

27. Hinrei u'n ong, Nga ong ha phi, nga'm íhthúh ia phi nangno phi long; khíe-leit-noh na nga, phi baroh ki nongkam b'ymman.

28. Hangta ka'n long ka balyniar bad ka bakum-dait byniat, h'ynda phi'n ioh-íh ia U Abraam bad ia U Isaak, bad ia U Iakob, bad ia kiba Ki Nongiathúhlypá baroh, ha ka híma ka jong U Blei, te ia phi hí ia ki ba-la-ioh-shop-noh shabar.

29. Ki'n iawan ruh na míhngi, bad na sepngi, bad na shatei, bad na shathí, bad ki'n iashong-shanía khawai ha kata ka híma ka jong U Blei.

30. Ha khymíh ruh, ki long ki bakhadduh, kiba ki'n long ki bashiwa; bad ki long ki bashiwa, kiba ki'n long ki bakhadduh.

31. Ha kajuha ka sngi kiba na Ki Pharisi ki la iawan ha u, ki da ong ha u, Tó míh-noh, tó leit-noh ruh nangne, naba U Irodis u mon ba'n pyniáp-noh ia mé.

32. Te u la ong ha ki, Khíe-leit iathúh ia uta u

ksár, Ha khymíh, nga beh-noh ia ki ksúid, bad nga pynlong ia ki jingkhíah mynta bad lashai, te ha ka balai sngi yn sa pynkut-noh ia nga.

33. Hinrei pynban nga don kam ba'n nang-leit la ka jing-leit mynta bad lashai, bad ha ka babúd: naba ka'm lah long ia U Nongiathúhlypá ba'n iáp-dúh-noh shabar Jerusalem.

34. Ah Jerusalem! Jerusalem! ka bapyniáp-noh ia kiba Ki Nongiathúhlypá, bad ka balyntem-mau ia kita ia kiba la phah ha pha; ka bakatnosin ba nga la mon ia ka ba'n kydúp ia ki khún jong pha, kumba ka síar *ka kydúp* ia ki khún jong ka hapoh ki thapníang *jong ka?* te phi phi'm mon!

35. Ha khymíh, ka iing jong phi yu íehnoh ia phi ka iing-jáh. Shisha ruh nga ong ha phi, Ba phi'n 'nym ioh-íh ia nga, tadynda ka'n jía kata *ka aiom* h'ynda phi'n ong, *Long* ba-la-kyrkú ia uta uba wan ha ka kyrteng u Trai!

XIV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhíah ia uba la át-top ha ka sabbaton. 7. U hikai shaphang ka jingsngourit; 12. ba'n iakhawai ia ki baduk. 15. Da ka jingkhawai-mynmíet ka bakhrau, u pyníh kumno ba ki briu bamut ia ka pyrthei, ki baleh-bein ia ka ktín U Blei, yn khang ia ki na byneng. 25. Kita ki bamon ba'n long ki synran jong u, ki'n khein ia ku balut shiwa, ioh bad da ka balehrain ki'n phai-diin na u hadiin; 34. bad ba ki'n kylla ki b'ym-myntoi, kum ka mlúh ka ba-la-kylla-blád.*

1. KA la jía ruh, haba u la leit hapoh ka iing uwei na kiba ki nongbishár, uba na kiba Ki Pharisi, ba'n bám jingbám ha ka sngi-sabbaton, ba don ruh kiba la iaáp-thúh ia u.

2. Ha khymíh ruh, don ha khymat jong u, uwei u briu uba la pang-át-top.

3. H'ynda kumta U Iísous u da iathúh u la ong ha kiba Ki Riusait bad ha Ki Pharisi, u da kylli, Ka dei ne ém ba'n pynkhíah ha kaba ka sngi-sabbaton?

4. Ki te ki la shu sngáp-jár. Te haba u la shim ha lade, u

la pynkhíah ia u, bad u la pyllait-noh.

5. U da iathúh ruh ha ki, u la ong, Uwei na phi la u don gadda lane massi ba la háp ha ka thliu, te uba u'n 'nu'm kumne-kumne-ruh ring-iaráhhabar ia ki ha kaba ka sngi-sabbaton?

6. Te ki'm lah shuh ba'n iathúh-nía kylliang ia u shaphang kine kiei-kiei-ruh.

7. U LA kren te ka pharshi ha kita ki ba-la-ioh-khot, haba u da khymíh-thúh kumno ba ki la jíd-noh ia ki jaka badon-nám kham-tam-éh, u da iathúh ha ki,

8. Ynda me'n ioh-khot da uno-uno-ruh sha ka jingkhawai-shongkurim, wat shong-shanía ha ka jaka badon-nám kham-tam-éh; ioh ba don *uwei-pat* u bakham-don-nám ia mé, ia uba la ioh-khot da u;

9. bad haba la wan uta uba la khot ia mé bad ia u, u'n ong ha mé, Tó ai jaka ha une; h'ynda kumta te me'n sydang da ka balehrain ba'n shim ia ka jaka ka bapoh kham-tam-éh.

10. Hinrei haba la khot ia mé, da khíe shong-shanía

ha kata ka jaka ka bapoh kham-tam-éh ; ba, h'ynda u'n wan uta uba la khot ia mé, u'n ioh-ong ha mé, Kó lok, tó leit-kíu sha ka bakham ha neng : haba kumta ka'n long burom ia mé ha khymat kita ki baia-shong-bám lem bad mé.

11. Naba ia uei-uei-baroh u bapynkhrau ia lade, yn pynpoh ; te ia uta u bapynpoh ia lade, yn pynkhrau.

12. H'YNDÁ kumta u la ong ruh ha uta uba la khot ia u, Haba mé thau ia ka jingkhawai mynsngi ne mynmíet, wat khot ia ki lok jong mé, l'ymne ia ki hynmen-hynbeu jong mé, l'ymne ia ki kur jong mé, l'ymne ia ki paramarjan bariuspah *jong mé*, ioh ba ki ruh ki'n khot-kylliang ia mé, ba yn long ka jingai-kylliang ruh ia mé :

13. hinrei haba mé thau ia ka jingkhawai, khot ia ki baduk, ia ki bakynriang, ia ki badykoh, ia ki bamatlah :

14. kumta me'n long u basuk ; haba ki'm don ei-ei-ruh ba'n ai-kylliang ha mé : naba yn ai-jingai-kylliang ha mé ha ka jingmíh-pat jong ki bahok.

15. HABA uwei na kita

kiba iashong-bám-lem u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la ong ha u, Suk uta u b'yn bámb jingbám ha ka híma ka jong U Blei.

16. U te u la ong ha u, Don uwei u briu uba la thau ia ka jingkhawai-mynmíet ka bakhrau, bad u la khot ia ki babún :

17. bad u la phah ia la u shakri ha ka por kata ka jingkhawai-mynmíet, ia ka ba'n ong ha kita ki ba-la-ioh-khot, Tó wan, naba la khréhlypá ia kiei-kiei-baroh.

18. Hinrei baroh ki la sydang na kawei *ka jingmut* ba'n iakren-dong. U banyngkong u la ong ha u, Nga la thíed ia ka lyngkhá, te nga don kam ba'n leit-noh ba'n jingngoh ruh ia ka ; nga dúwai ia mé, tó shah ia nga.

19. Uwei-pat ruh u la ong, Nga la thíed san jur ki massi, te nga sa leit ia ka ba'n tynjúh ia ki ; nga dúwai ia mé, tó shah ia nga.

20. Uwei-pat de u la ong, Nga la shongkurim ia ka briu, te namar-kata, nga'm lah ba'n wan.

21. Te uta u shakri haba u

la wan-pat, u la iathúh ha u kynrád jong u ia kine kiei-kiei-ruh. H'ynda kumta, haba uta u trai-iing ula sngou-bittar, u la ong ha la u shakri, Khíe-leit kumne-kumne-ruh sha ki lynti-báh bad ki lynti-rit ka shnong, bad ialam hapoh hang-ne ia ki baduk, bad ia ki bakynriang, bad ia ki badykoh, bad ia ki bamatlah.

22. Uta u shakri u la ong te *hadiin*, Kó Trai, la leh kumba mé la húkum; dang don jaka ruh.

23. Uta u trai u la ong te ha uta u shakri, Khíe-leit sha ki lynti-khrau bad ki lynti-lyngkhá, tó pynwan ruh *ia ki briu* ba'n wan hapoh, ba yn pyndap ia ka iing jong nga.

24. Naba nga ong ha phi, Ba ym don uwei na kita ki briu ia ki ba-la-ioh-khot, uba u'n ioh-mád ia ka jingkhawai-mynmíet jong nga.

25. Te bún ki paitbah ki dang ialeit lem bad u; te haba u la kyrtiang, u la ong ha ki,

26. Lada uno-uno-ruh u wan ha nga, bad u'm íhsíh ia la u kypá bad ia la ka kymí, bad ia la ka tyngá, bad ia la

ki khún, bad ia la ki hynmen-hynbeu ruh, ki shynrang bad kynthei, shisra, wad ia la ka jingim ruh, u'm lah kein ba'n long u synran jong nga.

27. Uno-uno-ruh de u b'ym ráh-iabáh ia ka jingphyná jong u, bad wan-búd nadiin jong nga, u'm lah kein ba'n long u synran jong nga.

28. Naba uno na phi, uba mut ba'n tei ia ka iing-kut baskhem, u b'ym da shong-khop shiwa ba'n khein ia ka balut, la u don ne ém kiei-kiei-ruh sha ka ba'n pyndep?

29. ioh, haba u la búh ia ka nongrim, bad haba u'm lah ba'n pyndep-noh, ba baroh ki baiakhymíh *ia kata*, ki'n iary-khíe-bein ia u,

30. ki da ong, Ba une u briu u la sydang ba'n tei, hinrei pleng u'm lah ba'n pyndep-noh.

31. Lane uno u siim, u baleit ba'n ialeh bad uwei-pat u siim ha ka thymá, u b'ym da shong-khop shiwa ba'n iasylla ha lade, la u long ne ém u balah da ki shipheu hajar, ba'n leit-híer thymá bad uwei-pat u bawan ialeh bad u da ki arpheu hajar?

32. L'ynda kumta, u da phah-noh ia ki nongleit bapán-iasuk, mynba u hí u dang long jingngai, u pán ia kiei-kiei-ruh ia ka ba'n iasuk-noh.

33. Naba kumta, baroh uba na phi, u b'ym nieu-dúh-noh ia kiei-kiei-baroh ki badon ki jong u, u'm lah kein ba'n long u synran jong nga.

34. Ka mlúh ka bhá: hinrei lada ka mlúh ka la kylla-blád, daei yn pynthíang ia ka?

35. Ka'm bit, l'ymne ia ka khyndeú, l'ymne ia ka thliu-búh-syboh, *hinrei* ki bred-noh shabar ia ka. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou.

XV.—LYNNONG.

1. *Ka pharshi shaphang ka langbrot ba-la-jah-noh.* 8. *Bad ka pharshi ka rúpa ba-la-jah-noh de.* 11. *Ka pharshi ruh u khún u basarong-auria.*

1. H'YNDÁ kumta kiba Ki Nongkhrong bad ki bapop baroh, ki la wan hajan jong u, ba'n ioh-sngou ia u.

2. Hinrei kiba Ki Pharisi bad kiba Ki Nongthoh ki la iakren-knúm-éh, ki da ong, Pleng une u briu u pyddiang-

-sngoubhá ia ki bapop, bad u bám lem bad ki.

3. Te u la kren ia kane ka pharshi ha ki, u da ong,

4. Uno u briu na phi, uba don shispah ki langbrot, bad la u jah-noh kawei na ki, u b'ym íehnóh-sáh ia kiba ki khyndaipheu-khyndai ha ka rí-khlau, bad u'n leit dadiin ia kata ka ba-la-jah-noh, tadynda u'n la ioh-shem ia ka?

5. Te haba u la shem, u búh *ia ka* halor ki tyrpeng jong u, da ka basngou-kymen.

6. Bad haba u la poi sha la iing, u khot-iaseng lem ia la ki lok bad ia la ki paramarjan, u da ong ha ki, Tó phi'n iakymen lem bad nga, naba nga la shem ia ka langbrot jong nga ia ka ba-la-jah-noh.

7. Nga ong ha phi, ba kumta ka jingkyemen ka'n long ha byneng na ka bynta uwei u bapop u bakylla-ka-bamut, kham-tam ia na ka bynta khyndaipheu-khyndai ki bahok, kiba ki'm don kam ia ka jingkylla-ka-bamut.

8. Lane kano ka briu ka badon shipheu suka, lada ka la jah-noh shí suka, ka'n

'nym thang ia ka sharak, bad sár ia ka iing, bad wád bíang-bíang-ruh, tadynda ka'n la ioh-shem ia ka?

9. Te haba ka la shem, ka khot-iaseng lem ha lade ia la ki lok-kynthei bad ia la ki kynthei paramarjan, ka da ong, Tó phi'n iakymen lem bad nga, naba nga la shem ia ka shí suka ia kaba nga la lah jah-noh.

10. Kumta, nga ong ha phi, ba ka jingkymen ka long ha khymat kiba ki angelos U Blei na ka bynta uwei u bapop u bakylla-ka-bamut.

11. U LA ong ruh, Don uwei u briu uba don ar-ngút ki khún-shinrang :

12. u bakham-poh te na ki u la ong ha u kypá *jong u*, Kó kypá, tó ai ha nga ia ka bynta kaba háp *ia nga* na kaei-kaei kaba don. Te u la pyniabynta ha ki ia ka jingim.

13. Hadiin kumta ym bún sngi, uta u khún u bakham-poh h'ynda u la ialum-lang ia kiei-kiei-baroh, u la leit-jingleit sha ka rí ka bajingngai, hangta ruh u la pynsyrwa-noh ia ka bynta jong u, ba u da leh sarong-auria.

14. H'ynda u la pynlut kumta ia kiei-kiei-baroh, la jía nemsniu ka bakhrau ha kata ka rí, u te u la sydang ba'n sngou-kyrdúh.

15. H'ynda kumta u la leit ialok bad uwei na kiba ki trai-shnong kata ka rí ; uba la phah ia u sha ki lyngkhá jong u, ba'n áp ia ki sníang.

16. Te u la jiu sngou-kwah ba'n pynkydang ia la ka kypoh na kiba ki kynja kop diingsoh, ia kiba ki sníang ki jiu iabám ; te ym don ba ai ha u.

17. H'ynda u la kynmau bynriu, u la ong, Katno-ngút ki shakri u kypá jong nga, ki badon ka jingbám bakyrhai, nga sé ba dang sa iáp thyngan !

18. nga'n da ieng-joit, nga'n sa leit-noh sha la u kypá, bad nga'n ong ha u, Kó kypá, nga la leh-pop ia ka byneng, bad ha khymat jong mé ;

19. te nga'm long shuh u badei ba yn khot u khún jong mé ; tó pynlong ia nga kum uwei na ki shakri jong mé.

20. Te haba u la ieng-joit, u la leit sha la u kypá. Hinrei haba u dang jingngai-noh, u kypá jong u, u la ioh-íhthúh

ia u, bad u la sngou-isynei ;
bad haba u la phet, u la háp-
-dem ha ka ryndang jong u,
bad u la iai-iadoh ia u.

21. Te uta u khún u la ong
ha u, Kó kypá, nga la leh-pop
ia ka byneng, bad ha khymat
jong mé, te nga'm long shuh
u badei ba yn khot u khún
jong mé.

22. Hinrei uta u kypá u la
ong ha ki shakri jong u, Wal-
lam-noh ia ka jainkúp ka ba-
kor-tam-éh, tó pynkúp ruh ia
u, tó búh ruh ia ka sáhtí ha
ka ktí jong u, bad ia ki júti ha
ki slajat *jong u* :

23. h'ynda phi la wallam
ruh ia uba u khún-massi ba-
-la-pynsngaid, phi'n pyniáp *ia*
u ; tó ngi'n iabám ngi'n ialeh-
-kymen ruh :

24. naba une u khún jong
nga, u la long u ba-la-iáp, te
u la im-pat; bad u la long u ba-
-la-jah-noh, te la shem-pát
ia u. Kumta ki la sydang ba'n
ialeh-kymen.

25. Te u khún jong u u ba-
kham-shiwa u la don ha ka
lyngkhá : te katba u la nang
wan hajan kata ka iing, u la
ioh-sngou ia ki tíar-riuai lem
bad ia ki bashád.

26. Te haba u la khot ha
lade ia uwei na kita ki shakri,
u la kylli aiuh ka lah long
kine kiei-kiei-ruh ?

27. U te u la iathúh ha u,
Ba la wan u hynbeu jong mé ;
te u kypá jong mé u la
pyniáp ia uta u khún-massi
ba-la-pynsngaid, naba u la ioh-
-pyddiang-pat ia u kein u ba-
koit-bakhíah.

28. H'ynda kumta u la bit-
tar, bad u'm mon ba'n leit
hapoh : namar-kata, u kypá
jong u haba u la míh habar,
u la khot-kyrpád ia u.

29. U te u da iathúh u la
ong ha la u kypá, Ha khy-
-míh, ka bakatno snem nga
dang shakri ia mé, bad mynno-
-mynno-ruh nga'm jiu pallat
ia ka húkum jong mé ; pyn-
ban mynno-mynno-ruh me'm
jiu ai ha nga wad ia ka khún-
-blang, ba nga'n ioh-ialeh-ky-
men bad ki lok jong nga :

30. hinrei katba la wan
une u khún jong mé, uba la
bám-dúh ia ka jingim jong
mé ha ki núti, mé la pyniáp
ia u ia uta u khún-massi ba-la-
-pynsngaid.

31. Te u la ong ha u, Kó
khún, hala ka sngi mé don

lem bad nga, bad kiei-kiei-baroh ki jong nga ki long ki jong mé :

32. te ka la dei ba'n ialeh-kymen bad ba'n ialeh-sngou-bhá ; naba une u para jong mé u la long u ba-la-iáp, te u la im-pat ; bad u la long u ba-la-jah-noh, te la shem-pat ia u.

XVI.—LYNNONG.

1. *Ka pharshi shaphang u sardár u b'ymhok.* 14. *U Khristos u sneng ia ka jingarsap Ki Pharisi, kiba leit-éh ia u sybai.* 19. *U riuspah balalot, bad u Lasaros u bamakia.*

1. U LA ong ruh de ha ki synran jong u, La don uwei u briu u bariuspah, uba la don u sardár ; ia une ruh la múdui ha u ba u da pynsyrwa-noh ia kiei-kiei ki badon ki jong u.

2. Te haba u la khot ia u, u la ong ha u, Kaei kane ba nga sngou shaphang jong mé ? tó ai-noh ia ka jingkhein ka jong ka kam-sardár jong mé ; naba me'm lah ba'n kam-sardár shuh.

3. H'ynda kumta uta u sardár u la ong ha lade, Kaei ba nga'n leh, naba u kynrád jong nga u sa shim-noh ia

kaba ka kam-sardár na nga ? ba'n tíh *khyndeu* nga'm lah, ba'n leit-makia nga sngou-lehrain :

4. nga tip-skhem *mynta* kaei ba nga'n sa leh, ba, haba yn bidai-noh ia nga na kata ka kam-sardar, ki'n díangtí ia nga sha ki iing jong ki.

5. Kumta haba u la khot ha lade ia uwei-pa-uwei na ki nongkit-ram u kynrád jong u, u la kylli ia u banyngkong, Katno mé kit-ram na u kynrád jong nga ?

6. U te u la ong, Shispah maund úm-phyniang. U la ong te ha u, Tó shim ia la ka khot-jingiakular, bad da shong khop kumne-kumne-ruh, tó thoh ruh Sanpheu.

7. H'ynda kumta u la kylli ia uwei-pat, Mé ruh katno mé kit-ram ? u te u la ong, Jin shispah maund u keu. U ong ha u ruh, Tó shim ia la ka khot-jingiakular, thoh ruh Phrápheu.

8. Te uta u kynrád u la iaroh ia uta u sardár u b'ymhok, naba u la lah leh sían : naba kiba ki khún jong kane ka pyrthei, ki long ki bakham-sían ha la ka pateng-byfri-

-hí, ia kiba ki khún jong ka jingshai.

9. Nga ong ruh ha phi, Tó pynlong ia lade ki lok na ka spah ka baarsap, ba ynda phi'n ioh-bidai-noh, ki'n dí-angtí ia phi sha kiba ki iing-shong-néh b'ymjiukut.

10. Jár uba long u bangeit ha í bakhyndiat-tam-éh, u long u bangeit ha ka bashibún ruh: bad jár uba long u b'ymhok ha í bakhyndiat-tam-éh, u long u b'ymhok ha ka bashibún ruh.

11. Namar-kata, lada phi'm shym la long ki bangeit bad kata ka spah ka baarsap, uei u b'yn shanía ha phi ia *ka spah* ka bashisha?

12. ruh, lada phi'm shym la long ki bangeit bad kaba ka jong uwei-pat, uei u b'yn aítí ha phi ia kaei-kaei-ruh ka ba'n long ka jong phi?

13. Ym don u shakri uba lah ba'n shakri ia ki ar-ngút ki kynrád; naba lane u'n íhsíh ia uta uwei, bad ba u'n feít ia uta uwei-pat; lane u'n bat ia uta uwei, bad ba u'n lyndet ia uta uwei-pat. Phi'm lah kein ba'n shakri ia U Blei bad ia ka spah.

14. KIBA Ki Pharisi

ruh ki bafeit-éh ia u sybai, ki la ioh-sngou ruh ia kine kiei-kiei-baroh, te ki la pynran-bein ia la ki khymut ia u.

15. Hinrei u la ong ha ki, Phi long kita ki bapynlong-hok ia lade ha khymat ki briu; hinrei U Blei u íhthúh ia ki dohnúd jong phi; naba ia kata ka banieu kor-ha-khlíh da ki briu, ka long ka baíhjilli ha khymat U Blei.

16. Kaba Ka Húkum bad kiba Ki Nongiathúhlypá *ki la long* háduh U Ioannis; náduh kata la iathúhkhána-babhá ia ka híma ka jong U Blei, bad u briu baroh u leit-kyrthep iakyntur hapoh ia ka.

17. Hinrei ka long ka bakhām-jem ia ka byneng bad ia ka khynde u ba'n leit-dúh-noh, ia íwei í bakhun-khyndiat na kaba Ka Húkum ba'n háp-dúh-noh.

18. Uno-uno-ruh u bapyl-lait-noh ia ka tyngá jong u, bad u bashongkurim bad ka-wei-pat de, u klim; bad uno-uno-ruh u bashongkurim bad kata ia kaba la pyníehnoh na u tyngá *jong ka*, u de u klim.

19. Tē la jiu don uwei u briu u bariuspah, uba la jiu

kúp.jain saubythúh bad jain-linen baní, u da leh-kymen da sarong-éh ruh hala ka sngi.

20. La don ruh uwei u baduk, uba ka kirteng U Lasaros, u ba-la-tap da ki tohjau, ia uba la jiu búh ha ka khyrdop jong u,

21. bad uba la jiu sngou-kwah b'yn bysá-kydang ia u na ki balyngkot-lyngkhai kiba jiu háp na ka m'iej jong uta u bariuspah; hinrei, shisha, wad kiba ki kseu ki la jiu wan jiliah-noh ia ki tohjau jong u.

22. Ka la jía te, ia uta u baduk ba'n iáp-noh, bad ba'n iabáh-noh ia u da kiba ki angelos sha ka shadem U Abraam. Uta u bariuspah ruh u la iáp-noh de; bad la tep ia u:

23. te ha dújok, haba u la khymíed ia la ki khymat, mynba u long ha ki jingkordit, u la ioh-íh ia U Abraam na jingngai, bad ia U Lasaros ha ki shadem jong u.

24. U da pyrta te u la ong ruh, Kó kypá Abraam, tó isynei ia nga, tó phah ruh ia U Lasaros, ba u'n pynwíh ia ka khymut ka shinriáhtí jong u ha ka úm, bad u'n ioh-pynkhréat ia ka thyllíed jong nga;

naba la pynkordit ia nga ha kane ka thyllíed-ding.

25. Te U Abraam u la ia-thúh, Ah khún, tó kynmau ba ma-mé ha katba la sah ka mynsiim jong mé, mé la ioh-pyddiang-bíang ia kiei-kiei-ruh ki babhá ki jong mé, kumjuh ruh U Lasaros ia kiei-kiei-ruh ki basniu: hinrei mynta ia u la pyntyngen, ia mé te la pynkordit:

26. nador kine baroh ruh putet, la búh-skhem ia ka kharai ka bakhrau ha pyddeng jong ngi bad jong phi; ba kumta kita kiba kwah ba'n leit sha shiliang nangne sha phi, ki'm lah; l'ymne kita kiba nangta, *ki'm lah* wan sha shiliang sha ngi.

27. Te u la ong, Haba kumta, nga kyrpád ia mé, kó kypá, ba me'n phah ia u sha ka iing u kypá jong nga:

28. naba nga don san-ngút ki para; ba u'n ioh-snengmahám ia ki, ba ki ruh ki'n 'nym wan sha kane ka jaka ka bakordit.

29. U Abraam u ong ha u, Ki don U Moses bad kiba Ki Nongiathúhlypá, ai ba ki'n sngou ia ki.

30. U te u la ong, Ym kumta, kó kypá Abraam; hinrei lada uwei na ki nongiáp u'n leit sha ki, ki'n sa kylla-ka-bamut.

31. U la iathúh te ha u, Lada ki'm sngou ia U Moses bad ia kiba Ki Nongiathúhly-pá, ki'n 'nym ngeit ruh, lada u'n la míh-pat uwei na ki nongiáp.

XVII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ba'n kiar na ki dau bapynthut, bad ba'n ia-máp ruh paralok-hi.* 5. *Ka bor ka jingngeit.* 7. *Kumno ba-la-khúm ia ngi sha U Blei, ym te ia u sha ngi.* 11. *U pynkhíah ia ki shipheu-ngút ki bapangniang-thoh-líh.* 20. *Shaphang ka jingwan ka híma U Blei, bad ka jingwan uba U Khún u briu.*

1. U LA ong ruh ha kita ki synran, Ka long ka b'ymlah ia ki jingjinthut ia ka ba'n 'nym wan: hinrei kordit ia uta da uba ki wan!

2. Ka la kham-myntoi ia u, lada yn búh ia u mau-tyllyat u bakhrau-éh kylleng ka ryndang jong u, bad la yn bred ia u ha ka dúriau, ia kaba u'n pynthut ia uwei na kine ki barit:

3. tó iasúmar paralok-hí: te lada u paralok jong mé u leh-pop ia mé, tó me'n sneng ia u; bad lada u kylla-ka-bamut, tó me'n máp ia u:

4. lada ruh u leh-pop ia mé hinieusin shi-sngi, la hinieusin shi-sngi ruh u phai ha mé, u da ong, Nga kylla-ka-bamut; me'n máp ia u.

5. H'YNDÁ kumta kiba Ki Apostolos ki la ong ha uba U Trai, Tó pynroi ia ka jingngeit jong ngi.

6. Uba U Trai te u la ong, Lada phi don ka jingngeit kaba kat íwei í symbai tyrso, phi da lah ong ia une u diing-dumbur, Long mé ia u ba-larat-noh bad ia u ba-la-thung ha ka dúriau; te u'n da la kongúh ia phi.

7. Hinrei uno na phi uba don u shakri u balúr, lane u baáp-jingrí, uba haba u la wan na ka lyngkhá u'n ong ha u, Tó alle hajan kumne-kumne-ruh da shong-shanía ba'n bám?

8. hinrei u'n 'nu'm kham ong ha u, Tó da khréh ia kaei-kaei-ruh ia kaba nga'n bám mynmíet, bad tó da panpoh ia lade, bad shakri ia nga, tad-

ynda nga la bámb bad nga la díh; hadiin kata, mé ruh me'n sa bámb bad me'n sa díh?

9. U sngou-ngúh ne ém ia uta u shakri, naba u la leh ia kiei-kiei-ruh ia kiba la húkum ia u? Nga mut, ém.

10. Kumjuh phi ruh, h'yn-da phi'n la leh ia kiei-kiei-baroh ia kiba la húkum ia phi, phi'n ong, Ba ngi long ki shakri bakhlem-dawá: naba, ngi la leh *tang* ia kaba dei ia ngi ba'n leh.

11. KA la jía ruh haba u dang leit sha ka Jerusalem, ba u la leit-lyngba ruh na khap Ka Samaria bad Ka Galilaia.

12. Haba u sa leit ruh hapoh kawei ka shnong, shipheu-ngút ki rangbah kiba nong-pang-thoh-líh ki la iawan-tan ia u, kiba la ieng na jingngai:

13. bad ki la iaky-ang ka ktín, ki da ong, Kó Ísous Kynrád, tó isynei ia ngi!

14. Te haba u la ioh-íh ia ki, u la ong ha ki, Tó khíe-leit-noh pyníh ia lade ha kiba ki lyngdoh. Ka la jía te, ba haba ki dang ialeit, la pynkhúid ia ki.

15. Uwei te na ki, haba u

la ioh-íh ba la pynkhíah ia u, u la wan-phai, u da iaroh-pyndon-burom ia U Blei da ka ktín bajam;

16. bad u la háp ha khy-mat ha ki slajat jong u, u da ngúh ia u: une te u la long U Nong Samaria.

17. U Ísous te u da iathúh u la ong, Ym shym la pynkhúid ia ki shipheu? hinrei hangno kita ki khyndai?

18. ym shym la shem ia kiba la wan-phai ba'n ai burom ha U Blei, tang une u nongwei.

19. Te u la ong ha u, Tó da ieng-joit, khíe-leit-noh: ka jingngeit jong mé ka la pynkhíah ia me.

20. HABA la kylli te ia u da kiba Ki Pharisi, sa lano kaba ka híma jong U Blei ka'n wan, u la iathúh ha ki, bad u la ong, Kaba ka híma jong U Blei ka'm wan da ka jingpynkhymíh-thúh:

21. l'ymne ki'n 'nym ong, Ha khymíh hangne! lane, Ha khymíh hangtai! naba, ha khymíh, kata ka híma ka jong U Blei ka long hapoh jong phi.

22. H'Ynda kumta u la ong ha kita ki synran, Ki

sngi ki'n wan h'ynnda phi'n kwah ba'n ioh-ih ia kawei na kiba ki sngi jong uba U Khún u briu, te phi'n 'nym ioh-ih ia ka.

23. Hinrei ki'n ong ha phi, Ha khymíh hangne! lane, Ha khymíh hangtai! *hinrei* wat míh-noh, l'ymne wat búd ia ki.

24. Naba kumba kaba ka leilíh kaba bá na kawei ka *bynta* hapoh ka byneng, ka shai sha kawei-pat ka *bynta* hapoh ka byneng; kumta ruh uba U Khún u briu u'n long ha ka sngi jong u.

25. Hinrei ka dei shiwa ia u ba'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad ba'n bred ruh ia u da kane ka pateng-bynriu.

26. Kumba ka la long te ha ki sngi ki jong U Noe, kumta ruh ka'n long ha kita ki sngi ki jong uba U Khún u briu.

27. Ki la iabám, ki la iadíh, ki la iashongkurim, la iaai-shongkurim ia ki, tadynda kata ka sngi ba U Noe u la leit-bysut hapoh kata ka iing-liing, mynba kata ka jingshlei ka la wan, bad ka la pynjot-noh ia ki baroh.

28. Kumjuh ruh kumba ka

la long ha ki sngi U Lot; ki la iabám, ki la iadíh, ki la iathíed, ki la iadíe, ki la iathung, ki la iatei;

29. hinrei ha kata ka sngi ba U Lot u la míh-noh na Ka Sodom, *U Blei* u la pynháp-slap da ka ding bad d'úkyn-dok na byneng, bad u la pynjot-noh ia ki baroh:

30. kumta ruh ka'u long ha kata ka sngi ba míh-pau uba U Khún u briu.

31. Ha kata ka sngi, jár uba u'n long halor ka iing, te kiei-kiei-ruh ki jong u hapoh kata ka iing, wat híer-noh ba'n ráh ia ki: jár uba ha ka lyng-khá ruh, kumjuh wat kylla-diin-pat.

32. Tó kynmau phi ia ka tyngá U Lot.

33. Lada uno-uno-ruh uba u'n wád ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jáh-noh ia ka; bad lada uno-uno-ruh uba u'n jáh-noh ia ka, u'n rí-pynim ia ka.

34. Nga ong ha phi, ba ha kane ka miet ki'n long ar-ngút ha kawei ka jingthíah; ia uwei yn shim-noh, te ia uwei-pat yn íehnoh.

35. Ar-ngút ki kynthei ki'n

long ki baiatylliat-lem; ia kawei yn shim-noh, te ia kawei-pat yn íehnoh.

36. Ar-ngút ki'n ialong ha ka lyngkhá; ia uwei yn shim-noh, te ia uwei-pat yn íehnoh.

37. Ki da iathúh te ki la ong ha u, Hangno, Kó Trai? U te u la ong ha ki, Shaei-shaei-ruh kaba *long* ka met, hangta kein ki'n ialang ki pukni.

XVIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka riu-kynthei ba iaidúwai.* 9. *Shaphang U Pharisí bad U Nongkhrong.* 15. *La wallam ia ki khúnlung ha U Khristos.* 18. *Uwei u nongsynshár uba mon búd ia U Khristos, hinrei la khang ia u da ki spah jong u: ka bainong te ka jong kita kiba la íehnoh ia kiei-kiei-baroh na ka bynta jong u.* 31. *Uiathúhlypá shaphang ka jing-shah bad ka jingiáp jong u.* 35. *U pynpeit ruh ia ki khymat u bamatlah.*

1. U LA kren te ka pharshi ruh ha ki shaphang ba ka dei ia ki ba'n iaidúwai, bad ba'n 'nym manthait shuh;

2. u da ong, La don uwei u nongbishár ha kawei ka shnong, u b'ym shepting ia

U Blei, l'ymne u b'ym burom ia u briu.

3. La don ruh ha kata ka shnong ka riu-kynthei, te ka la wan ha u, ka da ong, Tó leh-hok bad nga u baialeh bad nga.

4. Te kham-slem u'm mon: hinrei hadiin kata u la ong ha lade, La nga'm shepting te ia U Blei, bad la nga'm burom ia u briu;

5. hinrei pynban, naba kane ka riu-kynthei ka pynkhuslai ia nga, nga'n bishár-hok ia ka, ioh haba ka wan khlem-da-púd ka'n pynsngou-kyllút ia nga.

6. Te uba U Trai u la ong, Tó sngou kaei ba uta u nongbishár u b'ymhok u ong.

7. U Blei te *uba u nongbishár bahok* u'n 'n'um pynhíer-kyput kita ki ba-la-jíd jong u, ki balyniar-kyrpád ia u mynsngi bad mynmíet, la u leh-pyntúd ia ka kam jong ki?

8. nga ong ha phi ba u'n pynhíer-kyput jong ki kumne-kumne-ruh. Hinrei h'ynda wan uba U Khún u briu, u'n shem ne ém ia kaba ka jinggeit ha ka pyrthei?

9. TE u la kren ia

kane ka pharshi ruh ha kiwei kiba la shanía-skhem ha lade ba ki long ki bahok, bad ki baíh-bein ia kiba kiwei :

10. Ar-ngút ki briu ki la leit-kíu sha kaba ka iing-mane-U-Blei ba'n dúwai; uwei *u long* U Pharisi, bad uba uwei-pat *u long* U Nongkhrong.

11. Uta U Pharisi, haba u la ieng, u la dúwai ha lade kumne, Ah U Blei, nga ngúh ia mé ba nga'm long kum kiwei ki briu, ki bashim da ka bor, ki b'ymhok, ki baklim; lane kum une U Nongkhrong ruh :

12. nga shahjingit arsin ha la shítaieu, nga ai ka bashipheu na kiei-kiei-baroh kat-ba nga don.

13. Hinrei uta U Nongkhrong, u da ieng na jingngai, u'm núd kat ba'n khymíed da la ki khymat sha byneng; hinrei u la iaitháp ia la ka shadem, u da ong, Ah U Blei, tó isynei ia nga u bapop !

14. Nga ong ha phi, Ba une u la leit-híer-pat u ba-la-ksan sha la iing, *pynban* ia uta uwei-pat : naba ia uei-uei-baroh u bapynkhrau ia lade, yn pynpoh; te ia uta u bapynpoh ia lade, yn pynkhrau.

15. H'YNDÁ kumta, ki la wallam ia ki khúnlung ruh ha u, ba u'n ioh-kytáh ia ki : hinrei kita ki synran haba ki la ioh-íh, ki la iasneng ia ki.

16. Hinrei U Ísous, haba u la khot ha lade ia ki, u la ong, Tó shah ia kiba ki khúnlung ba'n wan ha nga, tó wat khang ruh ia ki : naba ia kiba kum kita long ka híma ka jong U Blei :

17. shisha nga ong ha phi, Uno-uno-ruh uba u'n 'nu'm pyddiang ia ka híma ka jong U Blei kum u khún-khynnah, u'n 'nu'm ioh-leit-bysut hapoh kata.

18. H'YNDÁ kumta, uwei u nongsynshár u la kylli ia u, u da ong, Kó Nonghikai babhá, da ka baleh aiuh nga'n ioh ka jingim b'ymjiukut ?

19. U Ísous te u la ong ha u, Balei ba mé khot babhá ia nga ? ym don u babhá, tang uwei, uba U Blei :

20. mé tip ia kiba ki húkum, "Wat klim; Wat pyniáp; Wat "túh; Wat sakhí lamlér; Bu- "rom ia la u kypá bad ia la ka "kymí."

21. U la iathúh te, Ia kine baroh, nga la súmar na myndang khynnah.

22. U Iísous te haba u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la ong ha u, Kawei ka dang dúna ia mé: Tó díe-noh ia kiei-kiei-baroh katba mé don, tó sám ruh ha ki baduk, te me'n ioh ka jingkynsheu kein ha byneng: ynda kumta tó alle, búd ia nga.

23. Hinrei h'ynda u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la leh sngousih-éh: naba u la long u bariuspah éh.

24. Haba u Iísous u la ioh-ih ia u ba u la leh sngousih-éh, u la ong, Ah, ka ba-da-éh-noh ia kiba don ki spah, ba ki'n leit-bysut hapoh ka híma ka jong U Blei!

25. naba ka long ka ba-kham-jem ia u út ba'n bysut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u bariuspah ba'n bysut hapoh ka híma ka jong U Blei!

26. Kiba la lah ioh-sngou te, ki la ong, Uei ba lah te ba'n lait-im?

27. U te u la iathúh, Kiei-kiei-ruh ki b'ymlah bad ki briu, ki long ki balah bad uba U Blei.

28. H'ynda kumta U Petros u la ong, Ha khymíh, ngi la íehnoh ia kiei-kiei-baroh, ngi

la iabúd ruh ia mé.

29. U Iísous te u la long ha ki, Shisha nga ong ha phi, Ba ym don uba la íehnoh ia ka iing, lane ia ki kymí-ki-kypá, lane ia ki hynmen-hynbeu, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, na ka bynta ka híma ka jong U Blei,

30. uba u'n nu'm ioh-díang ia bún-syrta ia katta ha kane ka pyrthei-sngi, bad ha ka pyrthei ka ba'n sa wan, ka jingim b'ymjiukut de.

31. H'ynda kumta haba u la shim ha lade *pat* ia kita ki khadar-ngút, u la ong ha ki, Ha khymíh, ngi ialeit-kíu sha Jerusalem, bad yn pyndep ha uba U Khún u briu ia kiei-kiei-baroh ia kiba la thoh da kiba Ki Nongiathúhlypá;

32. naba yn ai-noh ia u ha kiba Ki Jentil, bad yn kren-bein ia u, bad yn leh-bein ia u, bad yn byntiu ruh ha u:

33. te h'ynda ki la lah sympat, ki'n pyniáp-noh ia u: hinrei ha ka balai sngi u'n ioh-míh-pat.

34. Hinrei ki ki'm sngou-thúh ei-ei-ruh na kine kiei-kiei-ruh: bad la búh-ríh ia kane ka ktín na ki, te ki'm

shemphang ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-kren.

35. KA la jía ruh, haba u la wan hajan sha Ka Jerikho, ba uwei u bamatlah u la shong harúd lynti, ba u da makía ia lade.

36. Haba u la ioh-sngou te ba u paitbah u iaaid-lait, u la kylli kaei kane ka lah long?

37. Te ki la iathúh ha u, ba U Ísous uba na Ka Nasa-reth u iaaid-lait.

38. Te u la ky-ang, u da ong, Kó Ísous U Khún U Dabid, tó isynei ia nga!

39. Te kita kiba iaiaid sha shiwa, ki da sneng ia u ba u'n snáp-jar: hinrei u la kyr-pád-jam pynban kham-tam, Kó Khún U Dabid, tó isynei ia nga!

40. U Ísous te haba u la lah ieng, u la húkum ba yn wallam ia u ha u: te haba u la wan hajan, u la kylli ia u,

41. u da ong, Kaei ba mé kwah ba nga'n leh ia mé? U la iathúh te, Kó Trai, ba nga'n ioh-íh-mat.

42. U Ísous u la ong te ha u, Tó m'en ioh-íh-mat: ka jingngeit jong mé ka la pyn-khíah ia mé.

43. Te kumne-kumne-ruh u la ioh-íh-mat, bad u la búd ia u da ka baiaroh-pyndon-burom ia U Blei: uta u paitlang baroh ruh haba u la ioh-íh, u la ai ka jingiaroh ha U Blei.

XIX.—LYNNONG.

1. *Shaphang U Sakkhaïos u rangbah Ki Nongkhrong.* 11. *Shaphang ki shipheu-tylli ki sy-bai.* 29. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit-rísa sha Jerusalem: u iám na ka bynta ia ka.* 45. *U beh-noh ia ki bothíed bad ia ki badíe na ka iing-mane-U-Blei: u hikai hala ka sngi ha ka. Ki Nong-synshár ki kwah pyniáp ia u, hinrei ki iashepting ia ki briu.*

1. H'YNDÁ U Ísous u la lah leit hapoh, ba u dang iaaid-lyngba ruh ia Ka Jerikhó;

2. ha khymíh ruh, u briu ba khot kyrteng U Sakkhaïos, uba la long u rangbah Ki Nongkhrong, bad u la long u bariuspah.

3. U la pyrshang-bíang te ba'n ioh-íh ia U Ísous, u long kumno; hinrei u'm lah na uta u paitbah, naba u long u ba-lyngkot ka rynieng.

4. Namar-kata, haba u la

phet sha shiwa, u la kíu halor u diing-dumbur, ba u'n ioh-íh ia u : naba u ba'n sa iaíd-lait ha kata *ka lynti*.

5. Te katba U Iísous u la poi-tíap ha kata ka jaka, u da khymíed bad u la ioh-íh ia u, u la ong te ha u, Kó Sak-khaíos, tó da híer-noh kloi-kloi-ruh; naba ha kane ka sngi ka dei ia nga ba'n sáh ha ka iing jong mé.

6. Te u la híer-noh kloi-kloi-ruh, bad u la pyddiang-sngoubhá *hapoh iing* ia u da ka baleh-kymen.

7. Haba ki la ioh-íh te, ki la iakren-kníum baroh, ki da ong, Ba u la leit hapoh *iing* ba'n thíah-basá bad u briu u bapop.

8. Hinrei haba la ieng-joit U Sakkhaíos, u la ong ha uba U Trai; Ha khymíh, ia ka bashíteng na kiei-kiei-ruh ki jong nga, Ah Trai, nga sa ai ha ki baduk; bad lada nga la shim-khlop ia kaei-kaei-ruh na uno-uno-ruh da ka bamúdui lam-lér, nga sa siu-pat saushah.

9. U Iísous u la ong te shaphang jong u, Ba ha kane ka sngi ka jingpynim ka la wan ha kane ka iing, namar

ba u ruh u long u khún U Abraam :

10. naba uba U Khún u briu u la wan ia ka ba'n wád bad ba'n pynim ia ka ba-la-jáh-noh.

11. Te haba ki dang shah-shkor ia kine kiei-kiei-ruh, u la nangkren-nangkren ia ka pharshi, naba u la hajan Ka Jerusalem, bad naba ki iamut ba ka híma ka jong U Blei ka ba'n sa pau kumne-kumne-ruh.

12. Namar-kata u la ong, La don uwei u briu u bakynja-siim, uba la leit sha ka rí ka bajingngai, ba'n ioh ha lade ka jingsynshár, h'ynda kumta ba'n wan-phai-pat.

13. Te haba u la khot shipheu-ngút ki shakri jong u, u la ai ha ki shipheu ki rúpa *bakhrâu*, bad u la ong ha ki, Tó phi'n khai-i tadynda nga wan.

14. Hinrei ki trai-shnong jong u ki la iashún ia u, bad ki la iaphah dadiin jong u ia ki nongiaphlá-skhem ka ktín, ki da ong, Ngí'm mon ia une ba'n synshár halor jong ngi.

15. Te ka la jía, haba u la wan-phai-pat, h'ynda u la

ioh-díang ia kata ka híma, ba u la húkum te ba yn khot ha u ia kita ki shakri, ha kiba u la lah ai ia uta u sybai-rúpa, ba u'n lah tip, uei uba la lah myntoi ei-ei-ruh da ka bakhai-i.

16. U banyngkong te u la wan, u da ong, Kó Trai, ka rúpa jong mé ka la pynman shipheu-pat ki rúpa.

17. U la iathúh te ha u, Bhá, mé u shakri babhá: naba mé la long u bangeit ha í ba-khyndiat-tam-éh, tó tip, ba mé ioh bor halor ki shipheu ki shnong.

18. U baar u la wan ruh, u da ong, Kó Trai, ka rúpa jong mé ka la pynlong san-pat ki rúpa.

19. U la iathúh te ha uta ruh, Mé ruh tó long halor san ki shnong.

20. Uwei-pat u la wan ruh, u da ong, Kó Trai, ka khymíh, ka rúpa jong mé, ia kaba nga don ba-la-búb-noh bíang ha ka jain-niád se-ép:

21. naba nga la shepting ia mé, naba ba mé long u briu u bakhapnap: mé ráh-noh-soit ia kaba me'm shym la búh, mé ot ruh ia kaba me'm shym la bet.

22. U iathúh te ha u, Na ka shintur jong mé nga'n pynrem ia mé, mé u shakri b'ymman: mé la lah tip ba nga long u briu u bakhapnap, u baráh-noh-soit ia kaba nga'm shym la búh, bad u baot ia kaba nga'm shym la bet:

23. hato balei ba me'm shym la búh te ia uta u sybai-rúpa jong nga ha ka iing baai-sut, ba haba nga la wan-pat nga'n lah ioh ia u lem bad ka sut de?

24. U la ong te ha kita ki baieng hajan, Shim-noh na u ia kata ka rúpa, bad tó ai ha uta u badon kita ki shipheu ki rúpa;

25. (Ki la iaong te ha u, Kó Trai, u don shipheu ki rúpa.)

26. naba nga ong ha phi, Ba ha u briu baroh u badon, yn ai-shúh; hinrei na uta u b'ym don, wad ia kata kaba u don, yn shim-noh na u:

27. hinrei ia kita ki nongshún jong nga, ki b'ym la mon ia nga ba'n synshár halor jong ki, tó wallam hangne, bad tó pyniáp ia ki ha khymat jong nga.

28. H'ynda u la kren te ia

kine kiei-kiei-ruh, u la leit sha shiwa, ba u da leit-kíu sha Ka Jerusalem.

29. KA la jía ruh, h'ynda u la poi hajan Ka Bithphagi bad Ka Bithania, háduh ruh uta u lúm ia uba jiu khot Ki Olib, u la phah ar-ngút na ki synran jong u,

30. u da ong, Khíe-leit sha ka shnong kaba hamar pyrshah *jong phi*; ha kaba katba phi poi-tíap, phi'n shem ia u khún-gadda ba-la-téh, halor jong u ym don briu ba la shong mynno-mynno-ruh; h'ynda phi la pyllait ia u, tó wallam-noh:

31. lada uno-uno-ruh u kylli te ia phi, Hato balei phi pylait? kumne phi'n ong ia u, Naba uba U Trai u don kam ia u.

32. Ki nongleit te h'ynda ki la leit-noh, ki la shem kumba u la lah ong ha ki.

33. Haba ki dang iapyllait te ia uta u khún-gadda, kiba ki trai jong u ki la iakylly ia ki, Hato balei phi pyllait ia uta u khún-gadda?

34. Ki te ki la ong, Uba U Trai u don kam ia u.

35. Ki la wallam te ia u ha U Iísous: bad haba ki la iabúh-

-bak ia la ki jainkúp halor uta u khún-gadda, ki la pynshong ia U Iísous halor.

36. Te katba u leit, ki la iasiang ia la ki jainkúp ha kata ka lynti.

37. Te haba u la poi hajan kat háduh ka bahíer na uta u lúm Ki Olib, uta u paitbah baroh jong ki synran ki la iasydang da ka baialeh-kymen ba'n iaroh ia U Blei da ka ktín bajam, namar ki kam-báh baroh ia kiba ki la lah ioh-íh;

38. ki da ong, *Long* ba-la-kyrk hú ia U Siim, u bawan ha ka kyrteng U Trai: kajingsuk ha byneng, bad ka burom ha ki bajerong-tam-éh!

39. Te kiba na Ki Pharisi na pyddeng uta u paitbah ki la iaong ha u, Kó Nonghikai, tó sneng ia ki synran jong mé.

40. U da iathúh te u la ong ha ki, Nga ong ha phi, ba lada kine ki'n shú sngáp-jar, kiba ki mau hí ki'n sa iakyang-buk.

41. TE katba u la poi hajan, haba u la khymíh ia ka shnong, u la iám na ka bynta jong ka,

42. u da ong, Ah, lada pha la lah tip, kat ma-pha, shisha

ruh ha kane ka sngi jong pha,
ia kiei-kiei-ruh *ki badei* ia
ka jingsuk jong pha! hinrei
mynta la búh-ríh ia ki na ki
khymat jong pha:

43. naba ki sngi ki'n jía
ha pha, ba ki nongshún jong
pha ki'n iatíh kharai saudong
ia pha, bad ki'n iakér-tauwíar
ia pha, bad ki'n iaset-kut ia
pha baroh-saudong;

44. bad ki'n iapynkyllon ia
pha, bad ia ki khún jong pha
hapoh jong pha; bad ki'n 'nym
iaíehnoh ha pha u mau halor
u mau; naba pha'm shym la
íhthúh ia kaba ka aiom ka
jingwan jingngoh ia pha.

45. TE haba u la leit
hapoh kaba ka iing-mane-U-
-Blei, u la sydang ba'n beh-
-noh ia kita ki baiadíe ha ka,
bad ia ki baiathíed;

46. u da ong ha ki, Ba-la-
-thoh, "Ka iing jong nga ka
"long ka iing jingdúwai:" hin-
rei phi, "ka krem nongtúh"
phi la iapynlong ia ka.

47. U la jiu hikai hala ka
sngi ruh ha kata ka iing-mane-
-U-Blei. Hinrei Ki Rangbah-
-lyngdoh, bad Ki Nongthoh,
bad Ki Rangbah badon-nám
na ki briu, ki la iawád-dong

ba'n pyniáp-noh ia u;

48. te ki'm lah iashem ia
kaba kumno ba ki'n ioh-ia-
pyndep *ia kata*: naba uba u
paitlang baroh u iashah-shkor
bhá-éh, haba u ioh-sngou ia u.

XX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyníh-nía ia la ka
bor da ka jingkylli shaphang ka
jingbaptisma U Ioannis.* 9. *Ka
pharshi shaphang ka brí-soh.*
19. *Shaphang ka ba'n ai khajina
ia U Kaisar.* 27. *U Iisous u
pyndúh-nia Ki Saddusi ki baia-
len ia ka jingmíh-pat.* 41. *Kum-
no U Khristos u long u khún U
Dabid.* 45. *U mahám ia ki
synran jong u ba'n kíar na Ki
Nongthoh.*

1. KA la jía te ha kawei na
kita ki sngi, haba u dang hi-
kai ia u paitlang ha kata ka
iing-mane-U-Blei, bad haba u
dang ialapkhána-babhá, ba Ki
Rangbah -lyngdoh, bad Ki
Nongthoh, lem bad Ki Tymen-
-basan, ki la wan-tíap ha u,

2. ki la iakren ha u, ki da
ong, Tó iathúh ha ngi, da ka
bor aiuh ba mé leh ia kine
kiei-kiei-ruh? lane long mano
uta uba la ai ha mé ia kane ka
bor?

3. U da iathúh u la ong te

ha ki, Nga ruh nga'n kylli ia phi kawei ka ktín; tó iathúh ruh ha nga.

4. Kata Ka Jingbaptisma U Ioannis, ka la long na by-neng, lane na ki briu?

5. Hinrei ki la iasait hí-paralok, ki da ong, Ba lada ngi'n ong, Na byneng; u'n ong, Hato balei ba phi'm shym la ngeit ha u?

6. te lada ngi'n ong, Na ki briu, uba u paitlang baroh u'n lynthem da ki mau ia ngi: naba u long u bangeit-skhem ba U Ioannis u la long U Nongiathúhlypá.

7. Namar-kata, ki la iathúh ba ki'm tip nangno.

8. U Ísous u la ong te ha ki, L'ymne nga ruh nga'm ong ha phi da ka bor aiuh nga leh ia kine kiei-kiei-ruh.

9. H'YNDÁ kumta u la sydang ba'n kren ha uta u paitlang ia kane ka pharshi; Don u briu uba la thung ka brí-soh, bad u la ai-wai ia ka ha ki nongsúmar-brí, bad u la leit-noh sha kawei ka rí ka bakham-slem.

10. Te ha ka aiom *babíang*, u la phah ia u shakri ka kita ki nongsúmar-brí, ba ki'n ioh-

-ai ha u na ki soh jong kata ka brí-soh: hinrei kita ki nongsúmar-brí h'ynda ki la sympat-éh ia u, ki la phah-noh suda.

11. H'ynda kumta u la phah pat ia uwei-pat u shakri: hinrei ia uta ruh, haba ki la sympat-éh, bad ba la pynjáhu-burom, ki la phah-noh suda.

12. Hadiin kata u la phah pat ia u balai: hinrei ia une ruh de haba ki la iapynmong, ki la iashop-noh.

13. H'ynda kumta uta u trai kata ka brí-soh u la ong, Nga'n leh kumno? nga'n phah ia la u khún u bafeit: lehse ki'n burom *ia u*, haba ki ioh-íh ia une.

14. Hinrei haba kita ki nongsúmar-brí ki la ioh-íh ia u, ki la iakren paralok-hí, ki da ong, Une u ba'n sa long uba u trai *ka brí-soh*: iá, ngi'n iapyniáp-noh ia u, ba kaba ka bynta ka'n ioh-long ka jong ngi.

15. Kumta haba ki la iashop-noh ia u shabar jong kata ka brí-soh, ki la iapyniáp-noh *ia u*. Namar-kata, uta u trai kata ka brí-soh u'n sa leh kumno ia kita?

16. u'n wan u'n pyniáp-dúh-noh kein ia kita ki nong-súmar-brí, bad u'n sa ai te ia kata ka brí-soh ha kiwei. Te haba ki la lah ioh-sugou *ia kata*, ki la ong, Wat ai ba yn long!

17. Te haba u la khymíh-shain ia ki, u la ong, Namar-kata, kaei long kata ia kaba la thoh, "Ia u mau ia uba kiba "ki nongtei ki la bred, ia une "la pynlong ha khlíh ka "dong?"

18. u briu baroh u baháp halor uta u mau, yn pynmong ia u; hinrei jár ha uba u'n ioh-háp, u'n pynlywet-jin ia u.

19. KITA Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Nong-thoh te ki la iawád-dong ba'n búh ki ktí ha u ha kata ka por; hinrei ki la iashepting ia u paitlang: naba ki la íh-shemphang ba shaphang jong ki u la lah kren ia kane ka pharshi.

20. Te haba ki la iaáp-thúh *ia u*, ki la iaphah ia ki nong-syntíat, ki b'yn iapyrthúh ia lade ki bariu-hok, ba ki'n ioh-iaríam ki ktín jong u, ia ka ba'n aítí-noh ia u ha ka húkum, bad ha ka bor jong uba U Lyngskor.

21. Ki la iakylli te ia u, ki

da ong, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé kren bad mé hikai ia ka badei; bad me'm nieu-shiliang ia ka khymat *jongno-jongno-ruh*, hinrei mé hikai ia ka lynti U Blei ha ka bashisha:

22. te ka bit ia ngi ba'n ai khajina ha U Kaisar, ne ém?

23. Hinrei haba u la íh-thúh ia ka búit-sían b'ymman jong ki, u la ong ha ki, Balei phi pynshoi ia nga?

24. tó pyníh shí-suka ha nga, Ka dur bad ka jingthoh jongno ka don ha ka? Ki da iathúh te ki la ong, Jong U Kaisar.

25. U la ong te ha ki, Namar-kata, tó ai ia kiei-kiei-ruh ki jong U Kaisar, ha U Kaisar, bad ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei, ha U Blei kein.

26. Kumta ki'm lah shuh ba'n kem-dau ka ktín jong u ha khymat uta u paitlang: te haba ki la iasngou-kyndit da ka jingiathúh jong u, ki la iasngáp-jar.

27. H'YNDÁ kumta kiba na Ki Saddusi ki la wan ha *u*, kiba iasait-nía b'ym don ka jingmíh-pat, ki la iakylli ia u,

28. ki da ong, Kó Nong-

hikai, U Mosis u la thoh ha ugi, lada u para jongno-jongno-ruh u badon ka tyngá, u'n iáp-noh, bad lada une u'n iáp-noh khlem-khún, ba u para jong u u'n shim ia ka tyngá jong u, bad u'n pynmíh sym-bai ia la u hynmen.

29. Kumta te la don hinieu-ngút ki shí-para: u bashiwa te, haba u la shim ia ka tyngá, u la iáp-noh khlem-khún.

30. U bashisin-búd u la shim ruh ia kata ka tyngá, uta de u la iáp-noh khlem-khún.

31. U baarsin-búd u la shim ruh ia ka, kumjuh de kita ki hinieu-ngút ruh: ki la iáp-noh ruh, te ki'm shym la íehnoh-iáp khún.

32. Ka bakhadduh te na ki baroh, kata ka kynthei ruh ka la iáp-noh.

33. Namar-kata, ha kaba ka jingmíh-pat, ka'n long ka tyngá jongno na kine? naba kita ki hinieu-ngút ki la ioh-kurim ia ka.

34. Te U Íísous u da ia-thúh u la ong ha ki, Kiba ki khún kane ka pyrthei ki iashongkurim, bad la iaai-shongkurim ia ki:

35. hinrei kita ia kiba yn nieu ki babit ba'n ioh ia kata ka pyrthei, bad ia kata ka jingmíh-pat kaba na ki baiáp, ki'm iashongkurim kein, l'ymne iaai-shongkurim ia ki;

36. naba ki'm lah ba'n iáp-noh shuh: naba ki long kein syrím ia ki angelos, ki long ruh ki khún U Blei, ba ki da long ki khún kata ka jingmíh-pat.

37. Hinrei ba yn pynmíh-pat ia ki baiáp, wad U Mosis ruh u la pyníh-pau ha kata ka khlau-lynnong, mynba u khot ia U Trai, ia uba Blei U Abraham, bad ia uba U Blei U Isaak, bad ia uba U Blei U Jakob.

38. Kumta u'm long U Blei ki baiáp, hinrei ki baím: naba baroh ki im ha u.

39. Te kiba na kita Ki Nongthoh ki da iathúh ki la ong, Kó Nonghikai, mé la kren ia ka badei.

40. H'ynda kumta ki'm ianúd ba'n kylli shuh ei-ei-ruh-ém ia u.

41. HINREI u la kylli ia ki, Hato kumno ki iaong ba uba U Khristos u long u khún U Dabid?

42. pleng U Dabid hí u

ong ha ka kítap Ki Psalm,
 “Uba U Trai u la ong ha
 “U Trai jong nga, Tó shong
 “sha ka mon jong nga,

43. “tadynda nga’n pyn-
 “long ia ki bashún ia mé, ka
 “jingiúh hapoh ki slajat jong
 “mé:”

44. namar-kata, U Dabid u
 khot U Trai ia u; kumno te u
 long u khún jong u?

45. Te haba uta u paitlang
 baroh u dang iasngou, u la ong
 ha ki synran jong u,

46. Tó kíar-noh na kiba Ki
 Nongthoh, kiba kwah ba’n iaid-
 -kai ha ki jainkúp bajerong,
 bad ki bafeit ia ki jingngúh
 ha ki ieu, bad ia ki jingshong
 bakor-tam ha ki synagog, bad
 ia ki jaka badon-nám-tam ha
 ki jingkhawai;

47. kiba bám-dúh ia ki iing
 jong ki riu-kynthei, bad ki
 dúwai jilán ruh knang ba’n
 tyllep: kine ki’n ioh-díang ia
 ka jingshitom ka bakham-tam.

XXI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iaroh ia ka riu-
 -kynthei baduk. 5. U iathúh-
 lypá shaphang ka jingpyndúh
 ia ka iing-mane-U-Blei, bad ia
 ka shnong Jerusalem: 25. ki
 dak ruh kiba yn long mynshiwa*

*ka sngi ka bakhadduh. 34. U
 kren-pynshait ia ki ia ka ba’n
 long ki basharai. 37. Kumno
 u jiu leh katba u dang sah ha
 Ka Jerusalem.*

1. Te haba u la khymíed, u
 la ioh-íh ia ki bariuspah, ki ba-
 noh ia ki jingai-ngúh jong ki
 ha kaba ka jingkynsheu.

2. Te u la ioh-íh ruh ia
 kawei ka riu-kynthei ka ba-
 duk, ka banoh hangta ar damli.

3. U la ong te, Ka bashisha
 nga ong ha phi, ba kane ka
 riu-kynthei ka baduk, ka la
 noh kham-tam ia kita baroh;

4. naba kita baroh na jong
 kata ka basáh-tam ia ki, ki la
 noh ha kiba ki jingai-ngúh U
 Blei: hinrei kane, na jong ka-
 ba ka jingsngou-kyrdúh jong
 ka, ka la noh ia ka jingim
 baroh-phar katba ka don.

5. MYNBA don te kiba
 iakren shaphang kata ka iing-
 -mane-U-Blei, ba la pyníh-bhá
 ia ka da ki mau baíh-tynnad,
 bad da ki jingai-ngúh ba-la-
 -kyntang ia U Blei, u la ong,

6. Ia kine kiei-kiei-ruh ki-
 ba phi khymíh, ki sngi ki’n
 jía ha kiba yn ’nym íehnoh
 mau halor u mau, ia u b’yn
 ’nym pynháp-noh.

7. Te ki la kylli ia u, ki da ong, Kó Nonghikai, hato lano kine kiei-kiei-ruh ki'n long? bad ka dak kaba kumno *ka'n long* ha ba'n sa long kine kiei-kiei-ruh?

8. U la iathúh te, Tó súmar ba yn 'nym shúkor ia phi: naba búh ki'n wan ha ka kyrteng jong nga, ki da ong, Ma-nga uba *U Khristos*; bad kata ka aiom ka la jan: namar-kata, wat leit-búd nadiin jong ki.

9. Hinrei haba phi'n sngou shaphang ki jingialehthymá bad ki jingkihwín, phi wat sngou-khuslai: naba ka dei ia kine kiei-kiei-ruh ba'n jía shiwa; hinrei kata ka bakut ka'm *long* kumne-kumne-ruh.

10. H'ynda kumta u la ong ha ki, Ka kynja-bynriu ka'n ieng ialeh bad ka kynja-bynriu, ka híma ruh bad ka híma:

11. ki jingkhynniúh - ka-khyndeú ki bakhrau ki'n long ruh ha shibún ki jaka, bad ki nemsniu, bad ki jingiáp-them ruh; kiei-kiei-ruh baíh-shepting bad ki dak bakhrau ki'n long ruh na byneng.

12. Hinrei nalog kine kiei-kiei-baroh, ki'n búh ki ktí

jong ki ha phi, bad ki'n pynshitom ruh *ia phi*, ba ki da ai-noh *ia phi* ha ki synagog bad ha ki iing-byndí, ia ki ba-la-ialam ha khymat ki siim bad ki nongsynshár, na ka bynta ka kyrteng jong nga.

13. Hinrei ka'n pynjía-lád ia phi ia ka ba'n long ka jing-iaphlá *ia ki*.

14. Namar-kata, tó thymú-skhem ha la ki dohnúd ba'n 'nym pusonlypá ba'n iasait-ksan:

15. naba nga'n ai ha phi ka shintur bad ka jingstád, ia kaba ki nongialeh jong phi baroh kein, ki'm lah ba'n iasei-nía-kylliang, l'ymne ba'n iasait-kylliang.

16. Yn ai-noh ruh ia phi wad da ki kypá-ki-kymí, bad da ki para, bad da ki kur, bad da ki lok; bad *ia kiba* na phi ki'n pyniáp.

17. Phi'n long ruh ia kiba yn íhsíh da ki briu baroh namar ka kyrteng jong nga.

18. Hinrei íwei í shniúh na ka khlíh jong phi í'n nym jáh-noh.

19. Da ka jingiainéh-minot jong phi tó rí-pynim ia la ki mynsiim.

20. Hinrei haba phi'n ioh-ih ia ka ba-la-kér-tauwíar ia Ka Jerusalem da ki paitbah sipáhi, ynda kumta te phi'n tip ba kata ka jingpyndúh jong ka ka la jan.

21. Ynda kumta kita kiba ha Ka Joudaia, tó ki'n iaphet-iáp-noh sha ki lúm; bad kita kiba ha pyddeng jong ka, tó ki'n iakynriah-noh; bad kita kiba ha ki rí-brí, tó ki'n 'nym leit-bysut hapoh jong ka.

22. Naba kine ki long ki sngi ka jingpynshitom-hok, ia ka ba'n pyndep ia kiei-kiei-baroh ia kiba la thoh.

23. Hinrei kordit ia kita kiba la pynkhún, bad ia kita ki baai-búin ha kita ki sngi! namar ka shípá ka bakhrau ka'n long ha kata ka rí, bad ka jingbittar ha une u paitlang.

24. Ki'n háp ruh da ka syrti waitlam, bad yn ialam mrau ia ki sha ki kynja-byndriu baroh: bad ka'n long ba la iúh-top ia Ka Jerusalem da Ki Jentil, tadynda yn pyndep ia ki ía Ki Jentil.

25. Ki dak ruh ki'n long ha ka sngi bad ha u bynai, bad ha ki khlúr; bad ha ka khyndeuh ka jingsngou-khuslai

ki kynja-byndriu, da ka jingsngou-lyngngoh; ka dúriau bad ka jingkhíh-úm ki da iakyrhúh ruh;

26. ki briu ki da iáp-lér da ka bashepting, bad da ka baáp-lyngngoh ia kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sa jía-thred ha ka pyrthei: naba yn pynkhíh ia ki bor jong ki byneng.

27. H'ynda kumta te ki'n ioh-ih ia uba U Khún u briu ba u da wan ha u ly-oh, da ka bor bad ka burom bakhrau.

28. Te haba kine kiei-kiei-ruh ki sydang ba'n jía-long, tó khymíed, tó míed ia la ki khlíh; naba ka jinglait-im jong phi ka la jan.

29. U la kren te ka pharshi ha ki, Tó khymíh-thúh ia u diing-dumbur, bad ia ki kynja-diing baroh;

30. haba phi khymíh ia ki, mynba ki'n la khíe-lung lypá, phi tip na lade, ba ka lyur ka long hajan lypá.

31. Kumjuh ruh ma-phi, h'ynda phi'n ioh-ih ba-la-jía ia kine kiei-kiei-ruh, tó phi'n tip ba ka híma ka jong U Blei ka long hajan.

32. Shisha nga ong ha phi, Ba kane ka pateng-byndriu ka'n

'nym leit-noh, tadynda la ioh-pyndep ia kiei-kiei-baroh.

33. Ka byneng bad ka khyndeudeu ki'n dúh-noh; hinrei ki ktín jong nga ki'n nym dúh-noh.

34. NAMAR-KATA, tó súmar ia lade, ioh ba ki dohnúd jong phi lano-lano-ruh ki'n sngou-khía da ka bapang-bám badíh-lalot, bad da ka babúaid, bad da ki jingkluslai bapyrthei, bad ba kata ka sngi ka'n da jía-thred ha phi shisyndon-noh.

35. Naba kum ka jingríam ka'n ngat ha ki baroh ki bashong-sáh ha khymat ka khyndeudeu baroh.

36. Namar-kata, tó sharai phi, da dúwai hala ka por, ba yn ioh-nieu ia phi ki babit ba'n lait-noh na kine kiei-kiei-baroh ki ba'n sa wan, bad ba'n ieng ha khymat uba U Khún u briu.

37. KUMTA u jiu hikai ha kata ka iing-mane-U-Blei mynsngi-mynsngi, hinrei mynmíet-mynmíet u da leit-noh, u jiu thíah-míet ruh ha u lúm ia u bakhót Olib.

38. Te uba u paitlang baroh ki jiu leit la dang shai-

-byrngut ha u ha kata ka iing-mane-U-Blei, ia ka ba'n ioh-sngou ia u.

XXII.—LYNNONG.

1. *Ki Jiu ki iashet-lem ba'n pyniáp ia U Khristos.* 3. *U Soitan u pynkhréh ia U Ioudas ba'n díe-noh ia u.* 7. *Ki Apostolos ki khréh ia Ka Níam-ka-jinglait.* 14. *Hangta haba u la shong-bám bad ki, u la pynlong ia ka jingkhawai U Trai; u sahám shaphang ia u ba'n díe-noh ia u.* 24. *U sneng ia kiwei ki apostolos ba ki'n 'nym long ki basngou-leh-khrau.* 31. *U pynkyrmen ia U Petros shaphang ba ka jingngeit jong u ka'n 'nym dúh-noh: bad u pynshait ia ki synran.* 39. *U dúwai ha u lúm, u sy-ép snám ruh.* 47. *La díe-noh ia u da ka jingiadoh.* 50. *U pynkhtáh ia ka shkor U Malkhos.* 54. *La len ia u laisin da U Petros.* 63. *Ki ialeh-bein ia u katba sngou-leh-rain.* 66. *U phlá ia lade ba u long U Khún U Blei.*

1. Te ka jingkhawai-níam kypú bakhlem-thíat ka la jan, ia ka bakhót Ka Níam-ka-jinglait.

2. Te kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Nongthoh, ki la iawád-dong ia kaba kumno ba ki'n la ioh-iapyniáp-

-noh ia u : naba ki la iashep-ting ia u paitlang.

3. H'YNDÁ kumta U Soitan u la leit-bysut hapoh U Ioudas, ia uba la sin Iskariot, u balong na kaba ka jingnieu khadar-ngút.

4. Te haba u la leit-noh, u la iasylok bad kita Ki Rangbah-lyngdoh, bad kita ki rangbah *ki baiaáp ka iing-mane-U-Blei*, ia kaba kumno u'n da ioh-ai-noh ia u ha ki.

5. Te ki la iakymen, bad ki la iakut ba'n ai sybai ha u.

6. Te u la kongúh, bad u la wád-dong ka babit ia ka ba'n ai-noh ia u ha ki khlem ka jingkihwin.

7. H'YNDÁ kumta la jía kata ka sngi u kypú ba-khlem-thiat, ha kaba ka la dei ba'n kinia ia Ka Níam-ka-jinglait.

8. U la phah te ia U Petros bad ia U Ioannis, u da ong, Tó khie da leit iakhréh ia ngi ia Ka Níam-ka-jinglait, ba ngi'n ioh-iabám.

9. Te ki la iakylli ia u, Hangno mé mon ba ngi'n iakhréh ?

10. U la iathúh te ha ki, Ha khymíh, h'ynda phi la leit-

-bysut hapoh kato ka shnong, u briu u'n kyndúh lem bad phi, u babáh shí-kum ka úm : phi'n da búd te ia u sha kata ka iing ia kaba u leit hapoh ;

11. bad phi'n da ong ha uba u trai kata ka iing, Uba U Nonghikai u kylli ia mé, Hangno long ka pulit ki nongshong-basá, ha kaba nga'n ioh-bám ia Ka Níam-ka-jinglait lem bad ki synran jong nga ?

12. u te u'n da pyníh ha phi ia ka pulit ha neng ka bakhrau, ia ka ba-la-síang-jingbúh : hangta phi'n iakhréh.

13. Kumta ki da leit-noh bad ki la shem, kumba u la lah ong ha ki : bad ki la iakhréh ia kata Ka Níam-ka-jinglait.

14. H'YNDÁ kata ka por te ka la jía, u la shong-shanía, bad kita ki khadar-ngút Ki Apostolos lem bad u.

15. U la ong te ha ki, Nga la kwah shikaddei-éh ba'n bám ia kane Ka Níam-ka-jinglait lem bad phi, shiwa ia kaba nga'n sa shah !

16. naba nga ong ha phi, Ba nga'n 'nym bám shuh na kane, tadynda ba yn pyndep ia ka ha ka híma ka jong U Blei.

17. Te haba u la shim ia ka khuri, haba u la lah ngúh de, u la ong, Tó shim ia kane, bad iabynta *ia ka* paralok-hí:

18. naba nga ong ha phi, ba nga'n 'nym díh shuh na u soh jong kaba ka diing-drakhía, tadynda ba kata ka híma jong U Blei ka'n da wan

19. Haba u la shim ruh ia u kypú, haba u la lah ngúh de, u la kyddiah ia u, bad u la ai ha ki, u da ong, Une u long ka met jong nga, ia kaba la ai-noh na ka bynta jong phi: tó phi'n leh ia kane ia ka ba'n kynmau ia nga.

20. Kumjuh ruh ia kata ka khuri, hadiin ka babám-já-míet, u da ong, Kane ka khuri *ka long* kata ka jiutang ka bathymmai da ka snám jong nga, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta jong phi:

21. pleng ha khymíh, ka ktí ka jong uta u badíe-noh ia nga, *ka long* lem bad nga halor kane ka míej:

22. te shisha uba U Khún u briu u leit-noh, kum ia kaba la búh-knang; hinrei kordit ia uta u briu da uba yn díe-noh ia u!

23. H'ynda kumta ki la iasydang ba'n iakylli paralok-hí, ia kaba, uei shisha na ki ka lah long, u ba'n sa leh ia kane.

24. Te la lah long ruh ka jingiasait ha pyddeng jong ki, ia kaba, iano na ki ba yn nieu u bakham-khrau.

25. U la ong te ha ki, Kiba ki siim jong ki kynja-bynriu ki leh-trai-khlíh ia ki; bad kita ki baleh da ka bor ruh ia ki, la khot ia ki ki nongkam-bhá.

26. Hinrei phi, *phi'n* 'nym long kumta: hinrei uta u bakham-khrau ha pyddeng jong phi, ai ba u'n long kum u bakham-poh; bad uta u basynshár, kum uta u bashakri.

27. Naba uno u bakham-khrau, uta u bashong-shanía ba'n bám, lane uta u bashakri? ym long uta u bashong-shanía ba'n bám? nga hinrei nga long ha pyddeng jong phi kum uta u bashakri.

28. Phi long kita te kiba la iaisáh lem bad nga ha ki jingtynjúh jong nga.

29. Nga te nga kular-skhem ha phi, naba kumta U Kypá

jong nga u la ai-skhem ha nga, ka híma,

30. ba phi'n ioh-bám bad díh ha ka méej jong nga ha kata ka híma jong nga, bad halor ki khet phi'n ioh-shong bishár ia kiba khadar ki jaid Israil.

31 U^{BA} U Trai u la ong ruh, Kó Simon, Kó Simon, ha khymíh, U Soitan u da pán ba'n ioh ha lade ia phi, ia ka ba'n ioh-tai *ia phi* kum ia u keu :

32. hinrei nga la dúwai ma-nga na ka bynta jong mé, ba ka jingngeit jong mé ka'n 'nym dúh-noh: ma-mé te h'yn-da mé la kylla-shait-bhá-pat, me'n pynskhem ia ki para jong mé.

33. U la iathúh te ha u, Kó Trai, nga la kloí ba'n leit lem bad mé te sha ka byndí, bad sha ka jingiáp.

34. U te u la iathúh, Nga ong ha mé, Kó Petros, u sár u'n 'nu'm riu ha kane ka sngi, mynshiwa ba me'n len laisin ba mé íthúh ia nga.

35. H'ynda kumta u la ong ha ki, Mynba nga la phah ia phi khlem ka jingpan, bad ka ierong, bad ki júti, phi la

sngou-kyrdúh ei-ei-ruh ne ém? Ki te ki la iathúh, Ei-ei-ruh-ém.

36. H'ynda kumta u la ong ha ki, Hinrei mynta, jár u ba-don ka jingpan, tó ai ba u'n ráh, kumjuh ruh ia la ka ierong: bad jár u b'ym don ka waitlam, tó ai ba u'n díe-noh ia la ka jaínkúp, bad ba u'n thíed ia kawei :

37. naba nga ong ha phi, ba kane ia kaba la thoh ka dang dei ba'n sa pyndep ha nga, ia kaba ong, "La nieu ruh ia u lem bad ki nong-palat;" naba don ka jing-pynsadep shisha ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong nga.

38. Ki te ki la ong, Kó Trai, ha khymíh ar-tylli ki waitlam hangne. U la shu ong te ha ki, Keinnoh.

39. H'YNDA kumta ha-ba u la míh-noh, u la leit, kumba u jiu leh, sha u lúm Ki Olib; te ki synran jong u ruh ki la búd ia u.

40. Haba u la lah poi te ha kata ka jaka, u la ong ha ki, Tó iadúwai ba phi'n 'nym leit-bysut hapoh ka jingpynshoi.

41. H'ynda kumta te u la kynriah-noh na ki, kat shisin-

-pydá mau; te haba u la dem la ki khohsiu, u la dúwai,

42. u da ong, Kó Kypá, lada mé mon ba'n pynphai-noh ia kane ka khuri na nga: hinrei ym ia kaba ka mon jong nga, hinrei ia kaba ka jong mé, yn leh.

43. Hangta la mih-pau ha u, u angelos na byneng, u da pynshait ia u.

44. Te ba u don ha ka jingpynéh mynsiim bapisá, u la dúwai barhem kham-tam: te ka sy-ép jong u ka la long kum ki jingjau ka snám balang, ki da háp ha ka khyndeui.

45. Haba u la ieng-joit te na kata ka badúwai, bad ba u la wan ha ki synran jong u, u la shem ia ki ba ki da ioh-thíah na ka basngousih,

46. u la ong te ha ki, Balei ba phi ioh-thíah? da ieng-joit, tó iadúwai ruh, ioh ba phi'n leit-bysut hapoh ka jing-pynshoi.

47. HABA u dang kren te, ha khymih u paitbah, bad ia uba la jiu khot Ioudas (uwei na kita ki khadar-ngút) u la iauid ha shiwa jong ki,

bad u la wan hajan ia U Iísous ba'n iadoh ia u.

48. Hinrei U Iísous u la ong ha u, Kó Ioudas, da ka jingiadoh mé díe-noh ia uba U Khún u briu?

49. Te haba kita ki basau-dong ia u ki la ioh-ih ia kaei ka ba'n sa long, ki la kylli ia u, Kó Trai, ngi'n pom ne ém da ka waitlam?

50. Uwei te uba na ki u la pom ia u shakri jong U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor ka mon jong u.

51. U Iísous u da iathúh te u la ong, Tó shah háduh kane! bad haba u la kytáh ia kata ka shkor jong u, u la pynkhíah ia u.

52. U Iísous u la ong te ha Ki Rangbah-lyngdoh, bad ha Ki Rangbah ki baiaáp ia ka iing-mane-U-Blei, bad ha Ki Tymen-basan, kiba la lah poi *ba'n kem* ia u; Kum *ba'n kem* ia u nongtúh, phi la mih-noh bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh?

53. hala ka sngi mynba nga don lem bad phi ha kaba ka iing-mane-U-Blei, phi'm shym la kynér satía ia la ki

ktí *ba'n kem* ia nga: hinrei kane ka long ka por jong phi, bad *kane ka long* ka bor jong ka jingdum!

54. H'ynda ki la kem ia u, ki la ialam-noh, bad ki la ialam ia u hapoh ka iing uba U Rangbah-lyngdoh. U Petros te u la búd na jing-ngai.

55. TE h'ynda ki la lah sliu ding ha pyddeng kaba ka phyllau; bad ba ki la iashong-lem, U Petros u la shong ha pyddeng jong ki.

56. Hinrei kawei ka shakri haba ka la ioh-íh ia u, ba u shong hajan kata ka ding, bad haba ka la khymíh-shain ia u, ka la ong, Une ruh u la long lem bad u.

57. Hinrei u la len ia u, u da ong, Ka briu, nga'm íhthúh ia u.

58. H'ynda la shibit te, uwei-pat haba u la ioh-íh ia u, u la ong, Mé ruh mé long *uwei* na ki. U Petros te u la iathúh, Briu, nga'm long.

59. Jin kat shí por ruh hadiin, uwei-pat u la kren-skhem, u da ong, Da ka bashisha une ruh u la long lem

bad u: naba u long u nong Galilaia.

60. U Petros te u la iathúh, Briu, nga'm tip kaei ba mé ong. Te kumne-kumne-ruh, haba u dang kren, la riu u síar.

61. H'ynda kumta haba uba U Trai u la phai, u la khymíh-iit ha U Petros. Te U Petros u la kynmau ia kata ka ktín ka jong U Trai, kumba u la ong ha u, Ba mynshiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisin.

62. Te U Petros haba u la míh-noh shabar, u la lyniar kythang-éh.

63. KITA ki briu te kiba iabat-lem ia U Ísous ki la leh-bein ia u, ki da sympat.

64. Haba ki la lah iatap-matlah ruh ia u, ki la shoh ia u ha ka khymat, bad ki la kylli ia u, ki da ong, Tó ia-thúhlypá, long mano uba la shoh ia mé?

65. Shibún ruh kiei-kiei-ruh kiwei-pat, da ka bakren-bein, ki la ong ialeh ia u.

66. KATBA la míh ka sngi te, la ialum-lang kaba Ka Jingiaseng-Tymen-basan jong u paitlang, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki

Nongthoh de, bad ki la ialam ia u sha Ka Darbar jong ki,

67. ki da ong, La mé long ne ém uba U Khristos, tó iathúh ha ngi. Te u la iathúh ha ki, Lada nga iathúh ha phi, phi'n 'nym ngeit satía :

68. pynban lada nga'n kylli-nía ruh, phi'n 'nym iathúh satía ha nga, lane pylait-noh ia nga :

69. *da-lei-lei*, náduh kaba mynta uba U Khún u briu u'n long u bashong sha ka mon kaba ka bor jong U Blei.

70. H'ynda kumta ki la ia-kylli baroh, Mé long ma-mé te kumta uba U Khún U Blei? U la iathúh ruh ha ki, Phi ong ba nga long ma-nga kumta.

71. Ki la iaong te, Ngidang don kam aiuh pat ia ka jingsakhí? naba ngi la ioh-sngou hí na ka shintur jong u hí.

XXIII.—LYNNONG.

1. *La múdui ia U Ísous ha khymat U Pilat, la phah ruh ia u ha U Irodis.* 8. *U Irodis u pynpyrthúh-bein ia u.* 13. *Ki briu ki iapán ba U Pilat u'n pyllait-noh ia U Barabbas, hinrei ba u'n sahnarphyná ia*

U Khristos. 26. *U iathúh ha ki kynthei ki baiám-sngou-isynei ia u ia ka jingpyndúh ia Ka Jerusale'm.* 32. *U dúwai na ka bynta ki bashún bad baleh-bein ia u.* 39. *Shaphang ar-ngút ki nongkam b'ymman ki ba-la-sahnarphyná lem bad u.* 44. *Ka jingiáp jong u.* 50. *Shaphang ka batep jong u.*

TE haba ka jingiaseng baroh jong ki la ieng-joit; ki la ialam-noh ia u ha U Pilat.

2. Ki la sydang ruh ba'n múdui ia u, ki da ong, Ngila shem ia une ba u da pynkiát ia uba u paitlang, bad u da ádong ba'n ai khajina ha U Kaisar, ba u da khot ia lade U Khristos U Siim.

3. Te U Pilat u la kylli ia u, u da ong, Mé long ma-mé uba U Siim Ki Jiu? U da iathúh te u la ong ha u, Mé la ong.

4. H'ynda kumta U Pilat u la ong ha kita Ki Rangbah-lyngdoh bad ha kita ki paitbah, Nga'm shem ka jingpallat satía ha une u briu.

5. Hinrei ki te ki la iakham pynéh, ki da iaong, Ba u pynkih ia u paitlang, u da hikai lyngba Ka loudaia baroh, da kaba la sydang

náduh Ka Galilaia háduh hangne.

6. Te haba U Pilat u la ioh-sngou shaphang Ka Galilaia, u la kylli la uta u briu u long ne ém u nong Galilaia.

7. Haba u la lah tip-skhem ruh ba u long na ka jing-synshár jong U Irodis, u la phah-pateng ia u ha U Irodis, uba don hí ruh ha Ka Jerusalema ha kita ki sngi.

8. U IRODIS te haba u la ioh-íh ia U Ísous, u la kymen shikaddei-éh: naba u la kwah na mynslem ba'n ioh-íh ia u, namar kaba u ioh-sngou shibún kiei-kiei-ruh shaphang jong u; bad u la sngou-kyrmen ba'n la ioh-íh ia kaei-kaei-ruh ka dak ba-la-leh da u.

9. U la kylli te ia u da ki shibún ki ktín; hinrei u'm shym la iathúh ei-ei-ruh-ém ha u.

10. Te kumta kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Nongthoh kiba la ieng ha khyemat, ki da múdui jam-éh ia u.

11. Hinrei haba U Irodis, bad ki sipáhi jong u, ki la

ialeh-íh-bein ia u, bad ba la iapynpyrthúh-bein, ba ki da iapynkúp ka jain batyngshain ia u, ki la phah-noh-pat ia u ha u Pilat.

12. Te la pynlong lok lem ia U Pilat bad U Irodis ha kata ka sngi pleng: naba mynshiwa ki da jiu iashún paralok-hí.

13. U PILAT te, haba u la lah khot-lem ia Ki Rangbah-lyngdoh, bad ia Ki Nongbishár, bad ia u paitlang,

14. u la ong ha ki, Phi la wallam ia une u briu ha nga, kum u bapynkiat ia u paitlang: ha khymíh ruh, haba nga la kylli-iit ia u ha khyemat jong phi, nga'm shem satía ha une u briu ka jingrem, na kita kiei-kiei-ruh shaphang kiba phi múdui ia u:

15. l'yimne U Irodis pleng; naba nga la phah-pateng ia phi ha u; ha khymíh ruh, ei-ei-ruh-ém u'm shym la leh ka ba'n dei ba'n iáp:

16. namar-kata, h'ynda nga la sympat ia u, nga'n pyllait-noh.

17. (Naba u la don kam ba'n pyllait-noh ia uwei ha ki ha ka jingkhawai-níam.)

18. H'ynda kumta uta u paitbah baroh shisyndon u la kyang, ki da iaong, Tó da shim-dúh-noh ia une! bad da pyllait-noh ha ngi ia U Barabbas.

19. (Ia uba la búh ha ka byndí, namar ka jingkihwin kawei ba-la-pynlong ha kata ka shnong, bad ka jingpyniáp-briu.)

20. Namar-kata, U Pilat u la ialap pyníh ha *ki* pat, ba u da mon ba'n pyllait-noh ia U Ísous.

21. Hinrei ki la iakyang-bittar kein, ki da iaong, Sahnarphyná, sahnarphyná ia u!

22. Te u la ong ha ki laisin, Balei, namar ka b'ymman aiuh ba une u la leh? nga'm shem satía ha u ka jingrem ka ba'n iáp: namar-kata, h'ynda nga la sympat ia u, nga'n pyllait-noh.

23. Hinrei ki la iaipynéh da ki jingpyrta bajam, ba ki da pán ba yn sahnarphyná ia u. Kumta ki jingpyrta jong ki, bad ki jong kita Ki Rambah-lyngdoh, ki la ialah.

24. Te U Pilat u la pyn-

kut-noh ba yn long kat ka jingpán jong ki.

25. Kumta u la pyllait-noh ha ki ia uba la lah búh ha ka byndí, namar ka jingkihwin bad ka jingpyniáp-briu, ia uba ki la lah pán; hinrei ia U Ísous u la aítí-noh ha ka mon jong ki.

26. Te katba ki dang ialam-noh ia u, ki la iabat ia uwei U Simon u nong Kyri-ni, uba wan na ka rí-brí, ki la iapynbúh ha u ia ka diingphyná, ba'n báh nadiin jong U Ísous.

27. Te la búd ia u, u paitbah babún ki briu, bad ki kynthei, kiba la lyniar-lympat ruh ia lade, bad ba la iám-sngou-isynei ia u.

28. Hinrei haba U Ísous u la phai sha ki, u la ong, Kó kynthei Ka Jerusalem; wat iaiám phi namar jong nga; hinrei tó iaiám namar ia lade, bad namar ki khún jong phi!

29. naba, ha khymíh, ki sngi ki wan ha kiba ki'n ong, Suk ki balyngkí, bad ki kypoh kiba ki'm jiu khá, bad ki jingbúin kiba ki'm jiu ai-búin!

30. h'ynda kumta ki'n sy-dang ba'n iapyrta ha kiba ki

lúm-báh, Tó háp ha ngi! bad ha kiba ki lúm-rit, Tó tap ia ngi!

31. naba lada ki'n leh ia kine kiei-kiei-ruh ha uba u diing bajirngam, ia kaei yn leh ha u batyrkhong?

32. Te la ialam lem bad u ia kiwei-pat ki ar-ngút ruh, *kiba long* ki nongkam-sniu, ba yn pyniáp ia ki.

33. H'ynda ki la poi te ha kata ka jaka ia kaba jiu khot Maloi-khlíh, *ne Kalbari*, hangta ki la sahnarphyná ia u, bad ia kita ki nongkam-sniu; ia uwei sha ka mon te, bad ia uwei sha ka diang de.

34. U Ísous te u la ong, Kó Kypá, tó máp ia ki; naba ki'm tip ia kaei ba ki leh! Haba ki la iabynta ia ki jain-kup jong u, ki la iakalai.

35. Uta u paitlang te u la ieng jingngoh. Kiba Ki Nongsynshár ruh lem bad ki de, ki la iapynran-bein ia la ki khymut *ia u*, ki da iaong, Ia kiwei u la pynim; ai ba u'n pynim ia lade, lada une u long uba U Khristos, u ba-la-jíd u jong U Blei.

36. Bad kiba ki sipáhi ruh

ki la ialeh-bein ia u, ki da iawan ha *u*, bad ki da iatyrwa-ai ka bajeu ha u,

37. bad ki da ong, La mé long uba U Siim jong Ki Jiu, tó pynim ia lade.

38. La don te ka jingthoh-shalor ba-la-thoh ha neng jong u, ha ki dak ki kynja Griik, bad ki kynja Roman, bad ki kynja Hebru de, U NE U LONG UBA U SIIM JONG KI JIU.

39. UWEI te na kita ki nongkam-sniu, ba-la-sydín, u la kren-bein ia u, u da ong, La mé long uba U Khristos, tó pynim ia lade bad ia ngi.

40. Hinrei uta uwei-pat u da iathúh, u la sneng ia u, u da ong, Me'm shepting satía ia U Blei, naba mé long hapoh kaba kajuha ka jingshitom?

41. ma-ngi shisha da ka bahok ruh; namar ngi ioh-díang ia ka badei na kiei-kiei-ruh ia kiba ngi la leh: hinrei une u'm shym la leh ei-ei-ruh-ém ka b'ymdei.

42. U la ong te ha U Ísous, Tó kynmau ia nga, Kó Trai, h'ynda mé la poi ha kaba ka híma jong mé.

43. U Ísous te u la ong ha

u, Shisha nga ong ha mé,
Ha kane ka sngi me'n long
lem bad nga ha ka basuk-
-hun.

44. Te ka la long hamar
ka bahinriu baje, bad ka la
long dum ha ka khyndeuh baroh
háduh ka bakhyndai baje.

45. Te la pyndum ia ka
sngi, bad la pynkád ia ka jing-
káh jong kaba ka iing-mane-
-U-Blei na pyddeng.

46. U Ísous te haba
u la pyrta da ka ktín bajam, u
la ong, Kó Kypá, ha ki ktí
jong mé nga'n aítí ia la ka
mysiim: te haba u la ong
kumne, u la ai-noh ia ka myn-
siim.

47. Te haba uba u rangbah-
-shispah u la ioh-íh ia kaei ba-
-la-leh, u la iaroh ia U Blei, u
da ong, Da shisha une u briu u
la long u bahok.

48. Bad kita ki paitbah ba-
roh kiba la iawan-lang ha kane
ka jingioh-íh, haba ki iakhymíh
ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-
-leh, da ka batháp ia la ki sha-
dem, ki la leit-phai-pat.

49. Baroh ruh ki para-
-baiaíththúh jong u ki la iaieng
na jingngai, bad ki kynthei
kiba la lah iabúd-lem ia u na

ka Galilaia, ki da khymíh ia
kine kiei-kiei-ruh.

50. Ha khymíh ruh,
u briu uba ka kyrteng U Jo-
siph, uba long u mantri, u briu
babhá bad bahok:

51. (une u'm shym la lah
iakongúh ia ka jingsylla bad ia
ka jingleh jong ki) uba na Ka
Arimathaia, ka shnong ka jong
Ki Jiu; uba u hí ruh u jiu
áp-kyrmen ruh ia ka híma ka
jong U Blei;

52. une haba u la leit ha U
Pilat, u la pán ia ka met jong
U Ísous.

53. Te haba u la pynhíer
ia ka, u la sop-spain ia ka da
ka jain-linen baní, bad u la
búh ia ka ha ka jingtep ba-la-
-tíh-jlíh ha u mau, ha kaba
b'ym put jiu la búh briu.

54. Kata ka sngi te ka long
ka bapynkhréh, bad ka sa míh
ka sngi-sabbaton.

55. Te kita ki kynthei ruh,
kiba la iawan lem bad u na
Ka Galilaia, ki la iabúd na-
diin, bad ki la iajingngoh ia
kata ka jingtep, bad kumno
ba-la-búh ia ka met jong u.

56. H'ynda ki la ialeit-phai-
-pat te, ki la iapynkhréh ia ki
jingiúbíh bad ia ki jingsléh;

hinrei ha kaba ka sngi-sab-
baton ki la shong-sngi, kat
kaba ka húkum.

XXIV.—LYNNONG.

1. *Ar-ngút ki angelos ki iathúh
ia ka jingmíh-pat U Khristos
ia ki kynthei kiba la iawan sha
ka jingtep: te kine ki iabyná
ha kiwei-pat. 13. U Khristos
hí u míh-pau ha ki ar-ngút ki
synran, kiba la leit sha Ka Em-
maous. 33. Kine ki leit-phai-
-pat sha Jerusalem, ki iathúh
ha kiba ki khadwei ia kiei-kiei-
-ruh ba la jáa ha ka lynti. 36.
Hadiin kata u míh-pau ha kiba
Ki Apostolos, u sneng ruh ia ka
jingb'ymngeit jong ki. U kular
ba'n ai ia U Mynsiim Bakhúid.
50. Kumta u la kúu sha byneng.*

1. Te ha ka sngi nyngkong
ka shítaieu, haba ka sa shai
byrngut, ki la leit sha kata ka
jingtep, ki da ráh ia ki jingiú-
bíh ia kiba ki la iapynkhréh;
kiwei-pat ruh *don* bad ki.

2. Bad ki la shem ia u mau
ba-la-tyllún-noh na kata ka
jingtep.

3. Haba ki la iabysut ha-
poh te, ki'm shym la shem ia
ka met jong U Ísous uba U
Trai.

4. Ka la jáa te, haba ki

dang iakhuslai shaphang kane,
ha khymíh ruh, ar-ngút ki
rangbah ki la ieng hajan jong
ki ha ki jainkúp bapyrnai-líh-
-éh.

5. Te ba ki la long kiba la
shepting, bad ba ki da pyn-
jem-niúh mat ha ka khyndeus,
ki la ong ha ki, Balei phi wád
ia u baim ha pyddeng ki ba-
iáp?

6. u'm don hangne, hinrei
u la míh-pat: tó iakynmau
kumno u la ong ha phi, myn-
ba u dang don ha Ka Galilaia,

7. u da ong, Ba ka dei
ba'n ai-noh ia uba U Khún u
briu ha ki ktí ki briu ki bapop,
ba'n sahnarphyná, bad ba'n
míh-pat ha ka balai sngi.

8. Namar-kata, ki la iakyn-
mau ia ki ktín jong u;

9. te haba ki la ialeit-phai-
-pat na kata ka jingtep, ki la
iathúh ia kine kiei-kiei-baroh
ha kiba ki khadwei, bad ha ki
baroh kiba kiwei-pat.

10. Ki la long te Ka Mari
ka nong Magdala, bad Ka
Ioánna, bad Ka Mari *ka kymí*
U Iakobos, bad kiwei-pat *ki*
kynthei kiba *don* lem bad ki,
kiba la iathúh ia kine kiei-
-kiei-ruh ha kita Ki Apostolos.

11. Hinrei ki ktín jong ki la pau-syrím ha khymat jong ki kum ka jingkren-kai, te ki'm ngeit ia ki.

12. Hinrei U Petros haba u la ieng-joit, u la phet sha kata ka jingtep; bad haba u la dem ba'n jingngoh, u ioh-íh ia kita ki jain-linen baní ba-la-búh kyrphang; bad u la leit-noh, da ka basngou-kyn-dit ha lade shaphang kata kaba la jía-long.

13. Ha khymíh ruh, ar-ngút na ki ki dang ialeit ha kata ka sngi sha ka shnong-rit, kaba ka kyrteng Ka Emmaous, ka bajingngai na Ka Jerusalem jin phra ki bor-lynti.

14. Bad ki la iakren paralok-hí shaphang kine kiei-kiei-baroh kiba la lah jía-long.

15. Ka la jía te, haba ki dang iakren bad ba ki iakylli jingmut paralok-hí, ba U Ís-sous hí u la wan hajan, bad u la leit lem bad ki.

16. Hinrei la pynthame ia ki khymat jong ki, kat ba'n 'nym íhthúh ia u.

17. Te u la ong ha ki, Ki-ba kumno kine ki jingong, ia kiba phi iakynting syllok-kyl-

liang paralok-hí, katba phi iaid, haba phi mat-sngousíh ruh?

18. Te uwei na ki, uba ka kyrteng U Kleopas, u da ia-thúh u la ong ha u, Ma-mé la mé shong tang nongwei ha Ka Jerusalem, te me'm tip ia kiei-kiei-ruh kiba la jía ha ka ha kine ki sngi?

19. U la ong te ha ki, Ia ki bakumno? Ki la iathúh te ha u, Ia kiei-kiei te shaphang U Ís-sous uba u nong Nasaret, uba la long U Nongiathúh-lypá, u bakhrau-bor ha ka jingleh bad ha ka ktín ha khymat jong U Blei, bad jong uba u paitlang baroh;

20. kumno ruh ba kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Nongsynshár jong ngi, ki la aité-noh ia u sha ka ba'n rem ba'n iáp, bad ba ki la iasahnarphyná ia u.

21. Ngí hinrei ngi la iakyrmen ba ma-u long u ba'n sa siuspah ia uba Israil: nalog kine baroh ruh putet, kane ka sngi long ka balai sngi náduh kaba la leh ia kine kiei-kiei-ruh.

22. Hinrei shisha kiba ki kynthei ruh na ngi ki la ia-

pynkyndit-thred ia ngi, kiba la don mynstep-éh ha kata ka jingtep:

23. namar haba ki'm shem ia ka met jong u, ki la iawan ong te, ba ki la lah ioh-ih ia ka jingíhthúh-pau ki angelos, kiba la ong ba u im.

24. Te kiba na kita kiba la don lem bad ngi, ki la leit sha kata ka jingtep, bad ki la shem kumta, kumba kita ki kynthei ki la iathúh ruh: hin-rei ia u ki'm shym la ioh-ih kein.

25. H'ynda kumta u la ong ha ki, Ah phi ki bamut-baklá, bad ba shantí ka dohnúd ia ka ba'n ngeit ia kiei-kiei-baroh kiba Ki Nongiathúhlypá ki la iathúh!

26. ym long kaba la dei ia uba U Khristos ba'n shah ia kine kiei-kiei-ruh, bad ba'n leit-bysut hapoh ka burom jong u?

27. Te haba u la sydang na U Mosis, bad na kiba Ki Nongiathúhlypá baroh, u la pynpau ha ki ha kiba Ki Jingthoh baroh ia kiei-kiei-ruh shaphang ia lade.

28. Ki la poi hajan te kata ka nongrit sha kaba ki leit:

u te u la leh ia lade kum u ba'n sa leit kham-jingngai.

29. Te ki la pynpep ia u, ki da ong, Tó sáh bad ngi: naba ka long la jan miet, bad ka sngi ka la noh. U la leit hapoh te ia ka ba'n sáh lem bad ki.

30. Ka la jáa te, haba u dang shong-shanía ba'n bám bad ki, haba u la shim ia u kypú, u la kyrkhú, bad haba u la kyddiah, u la sám ha ki.

31. H'ynda kumta la peit-noh ia ki khymat jong ki, bad ki la íhthúh ia u; u te u la jáh-noh-jar na ki.

32. Te ki la iaong paralok-hí, Ka dohnúd jong ngi ka'm shym la plúh ha ngi, katba u la kren ha ngi ha kata ka lynti, bad katba u la plie-wang ha ngi ia kiba Ki Jingthoh?

33. Te haba ki la ieng-joit ha kata kajuh ka por, ki la leit-phai-pat sha Ka Jerusale, bad ki la shem ia kita ki khadwei-ngút, bad ia kita kiba don lem bad ki, ba ki la iaseng lang,

34. ki baiaong, Ba uba U Trai u la mih-pat shisha, bad u la pau ha U Simon.

35. Ki ruh ki la iathúh-pynpau ia kiei-kiei-ruh *ba-la-leh* ha kata ka lynti, bad kumno la íhthúh ia u da ki ha ka bakyddiah ia u kypú.

36. Te haba ki dang iakren ia kine kiei-kiei-ruh, U Ísous hí u la ieng ha pyddeng jong ki, bad u ong ha ki, *Long* ka jingsuk ia phi!

37. Hinrei ki long ki ba-la-khuslai-shirkhei bad ba-la-shepting, ba ki la iamut ba ki la ioh-íh mynsiim.

38. U la kylli te ia ki, Balei phi la iasngou-tíng? bad namar aiuh ba ki jingmut-artatín ki iamíh-joit ha ki dohnúd jong phi?

39. tó khymíh ia ki ktí jong nga bad ia ki slajat jong nga, ba nga long ma-nga hí; tó tybá ia nga, tó khymíh ruh; naba ka mynsiim ka'm don ka doh bad ki shiing, kumba phi ioh-íh ia nga ba nga don.

40. Haba u la ong te ia kane, u la pyníh ha ki ia ki ktí bad ia ki slajat *jong u*.

41. Te haba ki dang ia-long ki b'ymngeit namar ka jingkyemen, bad ba ki iasngou-phylla, u la ong ha ki, Phi

don kaei-kaei-ruh ka ba'n bám hangne?

42. Ki la ai te ha u shí-dykhót ka dohkhá ba-la-thang, bad na ka rew-ngap.

43. Te haba u la shim, u la bám ha khymat jong ki.

44. U la ong ruh ha ki, Kine *ki long* kita ki ktín ia kiba nga la kren ha phi, myn-ba nga dang don lem bad phi, ba ka dei ba yn pyndep ia kiei-kiei-baroh, ia kiba la thoh ha kaba Ka Húkuu U Mosis, bad ha Ki Nongiathúhlypá, bad ha Ki Psalm de, shaphang jong nga.

45. H'ynda kumta u la plíe-wang ia ka bamut jong ki, ia ka ba'n ioh-shemphang ia kita Ki Jingthoh.

46. U la ong ruh ha ki, Ba kumne ba-la-thoh, bad kumne ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah, bad ba'n míh-pat de na ki nongiáp ha ka balai sngi;

47. bad ba'n ialap ha ka kyrteng jong u ia ka bakylla-ka-bamut bad ia ka bamáp ki pop, ha pyddeng ki kynja-byndriu baroh, haba la sydang na Ka Jerusalem:

48. phi ruh phi long ki

nongiaphlá kine kiei-kiei-ruh:

49. ha khymíh ruh, nga phah ha phi ia kata ba la kular uba U Kypá jong nga: hinrei phi tó iaishong ha ka shnong-báh Jerusalem, tadynda ba yn pynkúp ka bor ia phi na jerong.

50. H'YNDÁ kumta u la ialam-noh habar ia ki háduh Ka Bithania; bad haba u la ráh ia la ki ktí, u la kyrkhú ia ki.

51. Ka la jía ruh, haba u dang kyrkhú ia ki, ba la khlád-noh ia u na ki, bad ba la ráh ia u sha byneng.

52. Te haba ki la lah ia-mané ia u, ki la leit-phai-pat sha Ka Jerusalem bad ka jingkymen ka bakhrau:

53. bad ki la long khlem-da-púd ha kaba ka iing-mané-U-Blei, ba ki da iaroh bad ki da iakyrkhú ia U Blei. Amen.

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG U IOANNIS.

I.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka balong-Blei, bad ka balong-briu, bad ka bakam de U Ísous Khristos. 15. Ka jingphlá U Ioannis. 39. La khot ia U Andreas, bad ia U Petros, bad ia U Philippos, bad ia U Nathanail de.*

1. HA ka bamynnyngkong la long uba U Ktín, bad uta U Ktín u la long bad U Blei, bad uta U Ktín u la long U Blei.

2. Une u la long ha ka bamynnyngkong bad U Blei.

3. Da u la long kiei-kiei-baroh, bad khlem ma-u ym shym la long kawei kaei-kaei-ruh kaba la long.

4. Ha u la long ka jingim; bad kata ka jingim ka la long kaba ka jingshai jong ki briu.

5. Bad kata ka jingshai ka shai ha ka badum; hinrei kata ka badum ka'm pyddiang ia ka.

6. LA don u briu ba-la-phah da U Blei, uba ka kyrteng jong u U Ioannis.

7. Une u la míh-noh ia ka ba'n phlá, ba u'n ioh-phlá shaphang uba U Jingshai, ba baroh ki'n ioh-ngeit da u.

8. U hí u'm long uta U Jingshai, hinrei *u la míh-noh* ba u'n ioh-phlá shaphang uta U Jingshai.

9. Uta u la long uba U Jingshai u bashisha, u ba'n sa wan ha ka pyrthei, uba pynshai ia ki briu baroh.

10. U la long ha kata ka pyrthei, bad kata ka pyrthei ka la long da u, pynban kata ka pyrthei ka'm shym la íh-thúh ia u.

11. U la wan sha kiei-kiei la ki jong, bad kita kiei-kiei la ki jong ki'm shym la pyddiang ia u.

12. Hinrei ki bakatno-katno-ruh kiba la pyddiang ia u, ha kito u la ai bor ba'n long ki khún U Blei, *kata* ha kiba la ngeit ha ka kyrteng jong u:

13. kiba la khá, ym na ki snám, l'ymne na ka mon ka doh, l'ymne na ka mon u briu, hinrei na U Blei.

14. Uta U Ktín te u la

kynja doh, bad u la shong-sáh ha pyddeng jong ngi, bad ngi la ioh-khymíh pyllau ia ka burom jong u, ka burom kat kum u ba-la-khá-marwei na uba U Kypá, ba-la-dap da ka jingaiei bad ka bashisha.

15. (U Ioannis u phlá shaphang jong u, bad u la ky-ang, u da ong, Une long uta, ia uba nga la ong, Uta u bawan nadiin jong nga, u la jía-long shiwa jong nga: naba u la shiwa ia nga.)

16. Bad na ka jingdap jong u, ngi baroh ngi la ioh-pyddiang, kat ka jingaiei namar ka jingaiei.

17. Naba ia Ka Húkum la ai da U Mosis; *hinrei* kaba ka jingaiei bad ka bashisha ki la wan da U Ísous Khristos.

18. Ym don uno-uno-ruh uba la ioh-íhthúh ia U Blei mynno-mynno-ruh; uba U Khún ba-la-khá-marwei, uba long ha ka shadem ka jong uba U Kypá, u hí u la iathúh-pynpau *ia u*.

19. KANE te ka long ka jingphlá ka jong U Ioannis: mynba kiba Ki Jiu na Ka Jerusalem ki la iaphah ia Ki Lyngdoh bad ia Ki Jaid-Lebi,

ba ki'n ioh-iakylli ia u, Mé long uei?

20. Te u la phlá, bad u'm shym la len, hinrei u la phlá, Nga nga'm long uba U Khristos.

21. Te ki la iakylly ia u, Mano te? mé long U Ilías? U la ong te, Nga'm long. Mé long uta U Nongiathúhlypá? U la iathúh ruh, Êm.

22. H'ynda kumta ki la iaong ha u, Mé long uei? ba ngi'n ioh-ai ia ka jingiathúh ha kita ba la phah ia ngi. Kumno mé ong shaphang ia lade?

23. U la iathúh, "Nga *long* "ka ktín jong u bapyrta ha ka "rí-khlau, Tó phi'n pynbeit ia "ka lynti U Trai!" kumba la ong U Isaias uba U Nongia-thúhlypá.

24. Kita te ia kiba la phah ki la long na kiba Ki Phariasi.

25. Te ki la iakylly ia u, bad ki la iaong ha u, Hato balei ba mé pynbaptisma, la mé me'm long uta U Khristos, l'ymne U Ilías, l'ymne uta U Nongiathúhlypá?

26. U Ioannis u la iathúh ha ki, u da ong, Nga pynbap-

tisma da ka úm : hinrei don uba ieng ha pyddeng jong phi, ia uba phi phi'm íhthúh ;

27. u long ma-u, uba wan nadiin jong nga, uba la jía-long shiwa jong nga ; uba nga nga'm long u babit ba nga'n ioh-loit-noh wad ia ka jingtéh ka júti jong u.

28. Ia kine kiei-kiei-ruh la leh ha Ka Bethabára, sha shi-liang jong Ka Iordan, ha kaba U Ioannis u la dang pynbaptisma.

29. HA ka balashai U Ioannis u ioh-ih ia U Ísous ba u da wan ha u, bad u ong, Ha khymíh uba U Khún-Langbrot jong U Blei, uba kit-noh ia ka pop ka jong ka pyrthei !

30. long une shaphang jong uba nga la ong, U briu u wan nadiin jong nga, uba la jía-long shiwa jong nga : naba u la shiwa ia nga :

31. nga te nga'm shym la lah íhthúh ia u : hinrei knang ba yn pynpau ia u ha -Israil, namar-kata kein nga la wan pynbaptisma da ka úm.

32. U Ioannis u la iaphlá ruh, u da ong, Nga la ioh-ih ia uba U Mynsiim ba u da

híer na byneng kum ka paro, bad u la sáh halor jong u:

33. nga te nga'm shym la lah íhthúh ia u; hinrei uta uba la phah ia nga ba'n pynbaptisma da ka úm, uta u la lah ong ha nga, Halor uta uba me'n ioh-íh ia uba U Mynsiim ba u da híer bad ba u da sáh halor jong u, uta újuh long uba pynbaptisma da U Mynsiim Bakhúid:

34. te nga la ioh-íh, bad nga phlá ba une u long uba U Khún U Blei.

35. HA ka balashai pat U Ioannis u dang ieng, bad ar-ngút na ki synran jong u.

36. Te haba u la khymíh-thúh-shain ha U Ísous katba u iaid, u ong, Ha khymíh uba U Khún-Langbrot jong U Blei!

37. Kita ki ar-ngút ki synran te ki la ioh-sngou ia u ba u da kren, bad ki la iabúd ia U Ísous.

38. U Ísous te haba u la phai, bad ba u la ioh-íh ia ki ba ki iabúd, u ong ha ki, Kaei ba phi wád? Ki te ki la iathúh ha u, Kó Rabbi, (ka b'yn ong, haba la batai, Kó Nonghikai) hangno mé shong-basá?

39. U ong ha ki, Tó alle, tó khymíh ruh. Ki la leit, bad ki la ioh-íh hangno ba u shong-basá, bad ki la iaisáh lem bad u ha kata ka sngi: te ka la long hamar ka bashipheu baje.

40. U Andreas, uba u para U Simon Petros, u la long uwei na kita ki ar-ngút kiba la ioh-sngou na U Ioannis, bad kiba la iabúd ia u.

41. Une u shem nyngkong ia u para jong u hí U Simon, te u ong ha u, Ngi la iashem ia uba U Messias, (kaba long, haba la batai, U Khristos.)

42. U la wallam ruh ia u ha U Ísous. U Ísous te haba u la khymíh-shain ia u, u la ong, Mé long U Simon uba u khún U Iona: yn khot ia mé U Kíphas, (kaba, haba la batai, U Petros.)

43. HA ka balashai U Ísous u la íh-mon ba'n leit-noh sha Ka Galilaia, bad u shem ia U Philippos, bad u ong ha u, Tó búd ia nga.

44. Te U Philippos u la long na Ka Bithsaida, na ka shnong U Andreas, bad U Petros.

45. U Philippos u shem ia

U Nathanail, bad u ong ha u ;
 Ngi la shem ia uta uba U
 Mosis u la thoh ha kaba Ka
 Húkum, bad kiba Ki Nongia-
 thúhlypá, shaphang jong u, ia
 U Ísous uba u khún U
 Josiph, ia uba na Ka Nasaret.

46. U Nathanail te u la
 ong ha u, Ka lah kaei-kaei-
 -ruh ka babhá ba'n long na
 Ka Nasaret? U Philippos u
 iathúh ha u, Tó wan, tó
 khymíh ruh.

47. U Ísous u la ioh-íh ia
 U Nathanail ba u da wan ha
 u, te u ong shaphang jong u,
 Ha khymíh, U Kynja-Israil,
 uba da shisha, ha u b'ym don
 ka baarsap.

48. U Nathanail u kylli ia
 u, Nangno mé íhthúh ia nga?
 U Ísous u la iathúh bad u la
 ong ha u, Mynshiwa kaba U
 Philippos u la khot ia mé,
 mynba mé la don hapoh uto
 u diing-dumbur, nga la ioh-íh
 ia mé.

49. U Nathanail u la
 iathúh bad u ong ha u, Kó
 Rabbi, ma-mé long uba U
 Khún U Blei; ma-mé long
 uba U Siim jong Israil.

50. U Ísous u la iathúh
 bad u la ong ha u, Naba nga

la ong ha mé, *Ba* nga la ioh-
 -íh ia mé hapoh uto u diing-
 -dumbur, mé ngeit? me'n ioh-
 -íh ia kiei-kiei-ruh ki bakham-
 -khrau ia kine.

51. U la ong putet ha u,
 Shisha, shisha, nga ong ha
 phi, Náduh mynta phi'n ioh-
 -íh ia ka byneng ba-la-plíe,
 bad ia ki angelos U Blei ki
 da kúu bad ki da híer ha uba
 U Khún u briu.

II.—LYNNONG.

1. *Ia ka úm U Khristos u pynlong*
wain. 12. *U leit-híer sha*
Kapernaum, bad sha Ka Jeru-
salem; ha kaba u pynkhúid ia
ka iing-mane-U-Blei na ki
bathíed bad na ki badíe. 18. *U*
iathúhlypá shaphung ka jingiáp
bad ka jingmíh-pat jong u.
 23. *Bún ki la ngeit namar ki*
kam-báh jong u, hinrei u'm
shanía ia lade ha ki.

1. HA ka balai sngi te
 la long ka jingkhawai-shong-
 kurim ha Ka Kana ka jong
 Ka Galilaia; bad ka kymí ka
 jong U Ísous ka la don
 hangta.

2. La khot ruh ia U Ísous
 de bad ia ki synran jong u,
 sha kata ka jingkhawai-shong-
 kurim.

3. Te haba la b'ym-dap ka wain, ka kymí ka jong U Ísous ka ong ha u, Ka wain ki'm don shuh.

4. U Ísous u ong ha ka, Pha don kam aiuh bad nga, kó ka briu? ka por jong nga ka'm put jía.

5. Ka kymí jong u ka ong ha kiba ki shakri, Kaei-kaei-ruh ia kaba u'n ong ha phi, phi'n leh.

6. Te la don hangta hinriu ki khrá-úm bamau ba-la-búh, knang ia ka níam jingpyn-khúid ka jong Ki Jiu, kiba ngíam uwei-uwei kat ar ne lai mond.

7. U Ísous u ong ha ki, Tó pyndap ia kita ki khrá da ka úm. Ki la pyndap te ia ki háduh ka rymiang.

8. H'ynda kumta u ong ha ki, Tó tong mynta, tó báh ruh ha uba u nongsynshár ka jingkhawai. Te ki la wal-lam.

9. Te h'ynda uta u nongsynshár ka jingkhawai u la lah mád ia kata ka úm ba-la-pynlong wain, bad u'm tip nangno ka la long; (hinrei kita ki shakri kiba la tong ia ata ka úm ki la tip;) uta u

nongsynshár ka jingkhawai u la khot ia uba u nongleit-kurim, bad u ong ha u,

10. U briu baroh u jiu búh ha khymat ia ka wain ka babhá nyngkong; bad haba ki la iadíh-bhá, h'ynda kumta sa ia kata ka bakham-sniu: ma-mé *hinrei* mé la ríh ia ka wain ka babhá háduh mynta.

11. Ia kane ka banyngkong jong ki kam-báh, U Ísous u la leh ha Ka Kana ka jong Ka Galilaia, bad u la pynpau ia la ka burom; kumta ki synran jong u ki la ngeit-skhem ha u.

12. HADIIN kane u la leit-híer sha Kapernaum, ma-u bad ka kymí jong u, bad ki para jong u, bad ki synran jong u de: *hinrei* hangta ki'm shym la iaishong bún sngi.

13. NAMAR kaba Ka Níam-ka-jinglait jong ki Jiu ka la jan, U Ísous u la leit-kíu te sha Ka Jerusalem,

14. bad u la shem ha kaba ka iing-mane-U-Blei ia kiba iadíe ki massi bad ki langbrot, bad ki paro de, bad ia kiba ki nongiapein-sybai ba ki da shong.

15. Te haba u la thau ia

ka jingsympat na kiei-kiei-ruh ki jingtéh, u la beh-noh shabar ia ki baroh na kata ka iing-mane-U-Blei, ia kita ki langbrot ruh bad ia kita ki massi de; bad u la théh pashait-noh ia u sybai-rit jong kita ki nongiapein-sybai, bad u la pynkyllon ia ki méej;

16. bad u la ong ha kita kiba iadie ia kita ki paro, Tó shim-noh ia kine kiei-kiei-ruh nangne; wat pynlong ia ka iing uba U Kypá jong nga ka iing jingkhai-i.

17. H'ynda kumta ki synran jong u ki la iakynmau, ba don ka ba-la-thoh, "Kaba "ka jingsngou-rhem ia ka "iing jong mé ka bám-dúh "ia nga."

18. H'YNDÁ kumta kiba Ki Jiu ki la iathúh bad ki la ong ha u, Kaei ka dak mé pyníh ha ngi, ba mé leh ia kine kiei-kiei-ruh?

19. U Ísous u la iathúh bad u la ong ha ki, Phín pynjot ia kane ka iing-Blei, te nga'n pynieng-pat lai sngi ia ka.

20. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong, Saupheu bad hinriu snem shu dang tei ia

kane ka iing-Blei, ma-mé te me'n pynieng-pat lai sngi ia ka?

21. U hinrei u kren shaphang ka iing-Blei ka met jong u.

22. Namar-kata, h'ynda u la míh-pat na ki nongiáp, ki synran jong u ki la iakynmau ba u la lah ong ia kane ha ki; te ki la iasngouthúh ia Ka Jingthoh, bad ia kata ka ktín ia kaba la lah ong U Ísous.

23. Te katba u dang don ha Ka Jerusalem, ha kaba ka jingkhawai-níam kaba Ka Jingtait, shibún ki la ngeit ha ka kyrteng jong u, h'ynda ki la ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ki dak baphylla jong u ia kiba u la leh.

24. Hinrei U Ísous u'm shym la aité-noh ia lade ha ki, naba u hí u da íhthúh ia ki baroh;

25. pynban ruh u'm da don kam ba uno-uno-ruh u'n phlá shaphang u briu: naba u hí u la tip kaei kaba la don ha u briu.

III.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ia U Nikodimos ba don kam ba'n ioh ia ka*

jingkhá-arsin: ba don kam ruh ia ka jingngeit ha ka jingiáp jong u. 16. Ka jingteit ka bakhrau U Blei sha ka pyrthei. 18. Ka jingrem namar ka jingb'ymngeit. 22. Ka jingbaptisma; 25. bad ka jingphlá, bad ka jinghikai U Ioannis shaphang U Khristos.

1. Te la don u briu na kiba Ki Pharisi, uba ka kyrteng U Nikodimos, uba u nongsynshár jong Ki Jiu:

2. une u la wan ha U Ísous mynmiet, bad u la ong ha u, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long U Nonghikai uba la wan na U Blei: namar ym don uba lah ba'n leh ia kine ki kam-báh ia kiba mé leh, l'ymda long U Blei ryngkat bad u.

3. U Ísous u la iathúh bad u la ong ha u, Shisha, shisha, nga ong ha mé, L'ymda long ba-la-khá pat ia u briu, u'm lah ba'n ioh-íh ia ka híma ka jong U Blei.

4. U Nikodimos u ong ha u, Kumno lah ba'n khá ia u briu haba u la tymmen? lane u lah ba'n bysut arsin sha ka kypoh ka kymí jong u, bad ba'n khá ia u?

5. U Ísous u la iathúh, Shisha, shisha, nga ong ha mé, L'ymda long ba-la-khá ia u briu da ka úm bad da U Mynsiim, u'm lah ba'n leit hapoh ka híma ka jong U Blei;

6. ia kaba la khá na ka jong ka doh, ka long doh; te ia kaba la khá na ka jong U Mynsiim, ka long mynsiim:

7. wat sngou-kyndit te ba nga la ong ha mé, Ba ka dei ba'n khá pat ia phi:

8. ka ly-ér ka béh sha kaba ka mon; bad mé ioh-sngou ia ka jingsaua jong ka, hinrei me'm tip nangno ka wan, l'ymne shano ka leit: kumta long u briu baroh u ba-la-khá na uba U Mynsiim.

9. U Nikodimos u la iathúh u la ong te ha u, Kumno kine kiei-kiei-ruh ki lah ba'n long?

10. U Ísous u la iathúh bad u la ong ha u, Mé long uba u nonghikai u jong Israil, te me'm íhthúh ia kine kiei-kiei-ruh?

11. Shisha, shisha, nga ong ha mé, Ba ia kata kaba ngi iatip, ngi iakren, bad ia kaba ngi la ioh-íh, ngi iaphlá; hinrei phi'm pyddiang satía ia ka jingphlá jong ngi.

12. Lada nga la iathúh ha phi ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyndeu, bad phi'm ngeit; kumno phi'n ngeit, lada nga iathúh ha phi ia kiei-kiei-ruh kiba ha byneng?

13. Te ym don uba la leit-kíu sha byneng, tang uta uba la wan-híer na byneng, uba U Khún u briu, uba long ha byneng.

14. Kumba U Mosis ruh u la kyntiu ia uta u bysein ha kata ka rí-khlau, kumta ruh ka dei ba yn kyntiu ia uba U Kkún u briu:

15. ba uei-uei-ruh u ba-ngeit ha u, u'n 'nu'm jot shuh, hinrei u'n ioh ka jingim b'ym-jiukut.

16. NABA kumta U Blei u la íeit ia ka pyrthei, katba u la aítí-noh ia la U Khún ia u ba-la-khá-marwei, ba uei-uei-ruh u bangeit ha u, u'n 'nu'm jot shuh, hinrei u'n ioh ka jingim b'ymjiukut.

17. Naba U Blei u'm shym la phah ia la U Khún ha ka pyrthei, ba u'n pynrem ba'n jot ia ka pyrthei, hinrei ba yn pynim ia ka pyrthei da u.

18. Uta u bangeit ha u yn nym pynrem: hinrei uta u

b'ym ngeit u la rem lypá; naba u'm shym la ngeit ha ka kyrteng uba U Khún U Blei ba-la-khá-marwei.

19. Kane te ka long kata ka jingpynrem, ba kaba Ka Jingshai ka la wan ha ka pyrthei, bad ki briu ki la íaíeit kham-tam ía ka badum ba'n ía kaba ka jingshai, naba ki la long b'ymman ki jingleh jong ki.

20. Naba u briu baroh uba íaileh ía ka basniu, u shún ía kata ka jingshai, l'ymne u'm wan ha kata ka jingshai, íoh ba yn sneng pyrshah ía ki jingleh jong u.

21. Hinrei uta u baiaileh ía ka bashisha, u wan ha kata ka jingshai, ba yn íoh-pynpau ía ki jingleh jong u, ba ha U Blei long ba la leh ía ki.

22. HADIIN kine kiei-kiei-ruh U Ísous u la leit bad ki synran jong u sha kaba ka rí-brí Ka Ioudaia; hangta u la sáh lem bad ki, bad u la pynbaptisma.

23. Te U Ioannis ruh u la dang pynbaptisma ha Ka Aínon, hajan Ka Salim, naba la don hangta bún ki ún: *ki*

briu te ki la iawan, bad la pynbaptisma ia ki ;

24. naba ym put la bred ia U Ioannis ha ka iing-byndí.

25. H'YNDÁ kumta la míh ka jingiasait na kiba ki synran U Ioannis bad Ki Jiu, shaphang ka níam jingpyn-khúid.

26. Te ki la ialeit ha U Ioannis, bad ki la iaong ha u, Kó Rabbi, uta uba la long lem bad mé sha shiliang Ka Iordan, ia uba la phlá-babhá ma-mé, ha khymíh, uta u pynbaptisma, bad baroh ki ialeit ha u.

27. U Ioannis u la iathúh bad u la ong, Ym don u briu uba lah ba'n shimtí ei-ei-ruh-ém *ha lade*, l'ymda la ai ha u na byneng.

28. Phi hí ruh phi iaphlá ia nga, ba nga la ong, Nga nga'm long uba U Khristos, hinrei ba nga long ia u ba-la-phah ha shiwa jong u.

29. Uba u nongleit-kurim long uba la ioh ia kaba ka nongleit-kurim : hinrei, uba u lok jong uta u nongleit-kurim, u baieng bad u baioh-sngou ia u, u kymen da ka jingky-men namar ka ktín uta u

nongleit-kurim : namar-kata, kane ka jingkymen ka jong nga ka la bíang.

30. Ka la dei ia u ba'n man-khrau, hinrei ia nga ba'n man-rit.

31. Uta u bawan na jerong, u long halor baroh : uta u ba-long na ka jong ka khyndeú, u long na ka jong ka khyndeú, bad na ka jong ka khyndeú u kren : uta u bawan na byneng, u long halor baroh :

32. te ia kaba u la ioh-íh bad ba u la ioh-sngou, ia kata u phlá ; hinrei ym don ba pyddiang ia ka jingphlá jong u.

33. Uta uba la pyddiang ia ka jingphlá jong u, u la pynskhem ba U Blei u long u ba-shisha.

34. Naba uta ia uba U Blei u la phah, u kren ia kiba ki ktín ki jong U Blei : naba U Blei u'm ai ia uba U Mynsiim da ka jingtheu *ha u*.

35. Uba U Kypá u íeit ia uba U Khún, bad u la ai ia kiei-kiei-baroh ha ka ktí jong u.

36. Uta u bangeit ha uba U Khún u don ka jingim b'ym-jiukut ; uta te u b'ymkongúh ia uba U Khún, u'n 'nu'm ioh-íh ia ka jingim ; hinrei ka

jingbittar ka jong U Blei ka iaisáh halor jong u.

IV. LYNNONG.

1. *U Khristos u kren bad ka briu na Ka Samaria, bad u pynpau ia lade ha ka.* 27. *Namar-kata, ki synran ki iasngou-kyn-dit.* 31. *U iathúh ha ki ia ka jingsngou-rhem jong u shaphang ka burom U Blei.* 39. *Shibún ki nong Samaria ki la ngeit ha u.* 43. *U leit-noh sha Ka Galilaia.* 46. *U pynkhíah ruh ia u khún u rangbah siim uba pang ha Kapernáum.*

1. NAMAR-KATA, mynba uba U Trai u la tip, ba kiba Ki Pharisi ki la ioh-sngou, ba U Iísous u pynlong bad ba u pynbaptisma kham-bún ki synran ia U Ioannis,

2. (la U Iísous hí shisha u'm shym la pynbaptisma, hin-rei ki synran jong u ;)

3. u la íehnoh ia Ka Iou-daia, bad u la leit pat sha Ka Galilaia.

4. Te ka la dei ia u ba'n leit lyngba ia Ka Samaria.

5. U la wan, namar-kata, sha ka shnong ha Samaria bakhot Ka Sykhar, hajan kata ka khynde u ia kaba U Iakob

u la ai ha U Iosiph uba u khún jong u.

6. Hangta te ka la long ka pukri ka jong U Iakob. U Iísous, namar-kata, ba u la thait na kata ka jingleit, u la shong kumta halor kata ka pukri : te ka la long hamar ka bahinriu baje.

7. Ka briu ka la wan *kaba long* na jong Ka Samaria ia ka ba'n tong úm : U Iísous u ong ha ka, Tó ai ha nga ba'n díh.

8. (Namar ki synran jong u ki la lah leit-noh sha kata ka shnong, ba ki'n ioh-thíed jingbám.)

9. Ynda kumta kata ka briu kaba Ka Kynja-Samaria ka iathúh ha u, Kumno ma-mé, uba long U Kynja-Jiu, mé pán na nga ia ka ba'n ioh-díh, ka balong ka briu Ka Kynja-Samaria ? namar kiba Ki Kynja-Jiu ki'm jiu ialok lem bad kiba Ki Kynja-Samaria.

10. U Iísous u la iathúh te u la ong ha ka, Lada pha la lah íhthúh ia ka jingai-ei ka jong U Blei, bad uei u long uta uba ong ha pha, Tó ai ha nga ba'n díh ; ma-pha pha'n la lah pán na u kein, u te u'n

la lah ai ha pha ia ka úm ka baim.

11. Kata ka briu te ka iathúh ha u, Kó Kynrád, me'm don te ka pípa, kane ka pukri ruh ka long ka bajilliu: namar-kata, nangno mé don kata ka úm ka baim?

12. ne long ma-mé u ba-kham-khrau ia uba u kypá jong ngi U Iakob, uba la ai ha ngi ia kato ka pukri, bad u la díh hí ruh na ka, bad kiba ki khún jong u, bad kiba ki jingrí jong u?

13. U Ísous u la iathúh te u la ong ha ka, U briu baroh u badíh na kane ka úm u'n slíang pat;

14. hinrei uno-uno-ruh uba u'n díh na kata ka úm, ia kaba nga nga'n ai ha u, u'n 'nu'm slíang lano-lano-ruh; hinrei kata ka úm, ia kaba nga'n ai ha u, ka'n long ha u ka pukri ka úm ka ba-kyrsoi sha ka jingim b'ymjiu-kut.

15. Kata ka briu ka iathúh ha u, Kó Kynrád, tó ai ha nga ia kane ka úm, ba nga'n 'nym slíang, l'ymne wan hang-ne ba'n tong.

16. U Ísous u ong ha ka,

Tó khíe-leit, khot ia u tyngá jong pha, bad tó wan *pat* hangne.

17. Kata ka briu ka la ia-thúh te ka la ong, Nga'm don u tyngá. U Ísous u ong ha ka, Pha la ong ka badei, Ba nga'm don u tyngá:

18. naba san-ngút ki tyngá pha la ioh, bad uta uba pha don mynta ruh, u'm long u tyngá jong pha: ia kane pha la kren ka bashisha.

19. Kata ka briu ka ong ha u, Kó Kynrád, nga íh-shem-phang ba mé long U Nongia-thúhlypá:

20. ki kypá jong ngi ki la iamane-Blei halor une hí u lúm; phi te phi ong, ba ha Ka Jerusalem ka long kata ka jaka, ha kaba ka dei ba'n mane-Blei.

21. U Ísous u iathúh ha ka, Kó ka briu, tó ngeit ia nga, ba ka por ka jía, h'ynda phi'n 'nym iamane ia uba U Kypá, l'ymne halor une u lúm, l'ymne ha Ka Jerusalem:

22. phi iamane-Blei kat kum ia kaba phi'm tip: ngi iamane-Blei kat kum ia kaba ngi tip: naba ka jingpynim ka long na kiba Ki Jiu;

23. hinrei ka por ka jía, bad ka long mynta kein, h'ynda kiba ki nongiamane-Blei ki bashisha, ki'n iamane ia uba U Kypá ha ka mynsiim bad ha ka bashisha: namar uba U Kypá ruh u wád ia kiba kum kita ba'n iamane ia u:

24. U Blei u long U Mynsiim: te ka dei ia kiba iamane ia u, ba'n mane ha ka mynsiim bad ha ka bashisha.

25. Kata ka briu ka ong ha u, Nga tip ba uba U Mesias u wan, (ia uba ki khot U Khristos:) h'ynda u'n la wan uta, u'n batai-shai ia ngi kiei-kiei-baroh.

26. U Ísous u iathúh ha ka, Nga long uta, u bakren bad pha.

27. HAMAR kane ki synran jong u ki la wan ruh, te ki la iasngou-kyndit ba u la kren bad *kata* ka kynthei: hinrei ym don ba kylli, Kaei mé wád? lane, Balei mé kren bad ka?

28. Ynda kumta kata ka briu ka la íehnoh ia ka pípa jong ka, bad ka la leit-noh sha kata ka shnong, bad ka ong ha kiba ki rangbah,

29. Tó alle, tó khymíh ia u

briu uba la iathúh ha nga ia kiei-kiei-baroh kat kiba nga la leh: une u long ne ém uba U Khristos?

30. Namar-kata, ki la iamíh-noh na kata ka shnong, bad ki la iawan ha u.

31. MAR-PYDDENG mynba kumta te, kita ki synran ki la iakypád ia u, ki da ong, Kó Rabbi, tó bám.

32. Hinrei u la iathúh ha ki, Nga nga don ka jingbám ba'n bám, ia kaba phi phi'm tip.

33. Namar-kata, kita ki synran ki la iaong paralok-hí, Mano-mano-ruh la wallam ne ém *ei-ei-ruh* ha u ba'n bám?

34. U Ísous u iathúh ha ki, Ka jingbám jong nga long, ba nga ioh-leh ia ka mon ka jong uta uba la phah'ia nga, bad ba nga'n ioh-pyndep ia ka kam jong u:

35. phi phi'm jiu ong, ba h'ynda sa sau bynai, ba ka jía kaba ka aiom-ot? ha khymíh, nga ong ha phi, Tó khymíed ia la ki khymat, tó jingngoh ruh ia ki lyngkhá; naba ki long lypá ki balíh ia ka aiom-ot:

36. uta u baot te u ioh-

..díang ia ka bainong, bad u lum-lang soh ia ka jingim b'ymjiukut: ba uta u babet ruh u'n ioh-iakymen lem bad uta u baot;

37. naba ha kane, kata ka ktín ka long ka bashisha, Ba u long uwei uta u babet, uwei-pat ruh uta u baot:

38. nga nga la phah-noh ia phi ba'n ot ia kata ha kaba phi phi'm shym la trei-minot: kiwei-pat ki la iatrei-minot; phi pynban phi la ioh-bysut sha kata ka jingtrei-manbhá jong ki.

39. Te shibún na kita ki nong Samaria na kata ka shnong ki la ngeit ha u, namar kata ka jingong ka jong kata ka briu, ka baphlá, Ba u la iathúh ha nga ia kiei-kiei-baroh kat kiba nga la leh.

40. Namar-kata, mynba kita ki nong Samaria ki la iawan ha u, ki la iakyrpád ia u ba'n iaisáh bad ki: te u la sáh hangta ar sngi.

41. Te shibún ki bakham-bún ki la ngeit namar kata ka ktín jong u hí;

42. ha kata ka briu te ki la iaong, Mynta ngi ngeit, ym shuh namar kata ka jingong

jong pha: naba ngi la ioh-sngou hí ia u, bad ngi iatip ba une u long shisha uba U Nongpynim jong ka pyrthei, uba U Khristos.

43. Te hadiin kita ki ar sngi u la míh-noh nangta, bad u la leit-noh sha Ka Galilaia.

44. Namar U Iísous u la phlá hí, ba U Nongiathúhlypá u'm ioh ka burom ha ka shnong jong u hí.

45. Te h'ynda u la poi sha Ka Galilaia, kiba ki nong Galilaia ki la pyddiang sngou-bhá ia u, ba ki da la ioh-íh ia kiei-kiei-baroh ia kiba u la leh ha Ka Jerusalem ha kata ka jingkhawai-níam: namar ki ruh ki la leit sha kata ka jingkhawai-níam.

46. KUMTA U Iísous u la leit-pat sha Ka Kana ka jong Ka Galilaia, ha kaba u la lah pynlong wain ia kata ka úm. Ia don te uwei u rangbah siim, uba u khún jong u, u la pang ha Kapernaum.

47. Une, haba u la ioh-sngou ba U Iísous u la wan na Ka Ioudaia sha Ka Galilaia, u la leit ha u, bad u la kyrpád ia u ba u'n wan-híer,

bad ba u'n pynkhíah ia u khún jong u: namar u long u ba'n sa iáp.

48. H'ynda kumta U Ísous u la ong ha u, L'ynda phi'n ioh-íh ia ki dak bad ia ki kam-phylla, phi'n 'nym ngeit.

49. Uta u rangbah siim u ong ha u, Kó Kynrád, tó wan-híer shiwa ba ioh í'n iáp-noh í khynnah jong nga.

50. U Ísous u iathúh ha u, To khíe-leit-noh; u khún jong mé u im-khíah. Uta u briu u la ngeit te ia kata ka ktín ia kaba U Ísous u la lah ong ha u, bad u la leit-noh.

51. Te mynta haba u dang leit-híer, ki shakri jong u ki la iawan-tan ia u, bad ki la iathúh, ki da ong, U khynnah jong mé u im-khíah.

52. H'ynda kumta u la kylli na ki ia kaba ka por, ha kaba u la sngou kham-khoit. Te ki la iathúh ha u, Mynhynnin ha ka bahinie u baje, ka pangshoh ka la íehnoh-dak ia u.

53. H'ynda kumta uta u kypá u la tip ba *ka la long* ha kata ka por hí ha kaba U Ísous u la ong ha u, Ba u khún jong mé u im-khíah: te

u la ngeit hí bad ka iing jong u baroh kawei.

54. Kane pat ka kam-báh ka baar U Ísous u la leh, ha-diin ba u la wan na Ka Ioudaia sha ka Galilaia.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka pung-sum, kaba ha Ka Jerusalem, 5. Hungta U Ísous u pynkhíah ha ka sngi-sabbaton ia u briu uba la pang laipheu phra snem; 10. Ki Jiu, namar-kata, ki iasait kem-dau ia u; ki ialeh-bein ruh ia u. 17. U iathúh na ka bynta ia lade, u sneng-shai ruh ia ki, u pyníh da ka jingphlá ka jong U Kypá jong u; 32. da ka jong U Ioannis; 36. da ka jong ki kam jong u; 39. bad da ka jong Ki Jingthoh de, ba u long uei.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh la long ka jingkhawai-níam jong kiba Ki Jiu, te U Ísous u la leit-kíu sha Ka Jerusalem.

2. Te don ha Ka Jerusalem ka pung-sum ha kaba *ka khyrdop* langbrot, ia kaba la khot ha Ka Hebreu, Bethesda, ka badon san-tylli ki baranda.

3. Ha kine la jiu thíah bún báh ki bapang, ki bamatlah,

ki badykoh, ki bapangiáp-shi-liang, ba ki da iaáp ia kaba ka jingkhíh jong kata ka úm.

4. Namar u angelos haba dei u la jiu leit-híer ha kata ka pung-sum, bad u la jiu pynkhíh ia kata ka úm: h'yn-da kumta jár uba la leit-híer nyngkong hadiin ka jingkhíh ka jong kata ka úm, u la ioh-khíah-noh na kano-kano-ruh ka jingpang kaba u la jiu don.

5. Te la jiu don hangta uwei u briu, uba la don ha ka jingpang laipheu phrá snem.

6. U Ísous haba u la ioh-íh ia une ba u da thíah, bad ba u da tip ba katta u don la slem-éh *ha ka jingpang kumta*, u kylli ia u, Mé kwah ba'n long u ba-la-khíah?

7. Uta u bapang u la ia-thúh ha u, Kó Kynrád, nga'm don u briu, uba, haba la pynkhíh ia kato ka úm, u'n ioh-búh ia nga ha kato ka pung-sum: hinrei ha kaba nga dang wan, uwei-pat u leit-híer kein shiwa jong nga.

8. U Ísous u ong ha u, Tó ieng, ráh ia la ka jingthíah, tó iaíd-kai ruh.

9. Te kumne-kumne-ruh uta u briu u la long u ba-la-khíah;

bad u la ráh ia la ka jingthíah, bad u la iaíd-kai. Te ka la long ka sabbaton ha kata ka sngi.

10. Namar-kata, kiba Kí Jiu ki la iaong ha uta uba la ioh-khíah, Ka long ka sngi-sabbaton: ka b'ym dei ia mé ba'n ráh ia kato ka jingthíah.

11. U la iathúh ha [ki, Uta uba la pynkhíah ia nga, uta u la ong kein ha nga, Tó ráh ia la ka jingthíah, tó iaíd-kai ruh.

12. H'yn-da kumta ki la iakylli ia u, Long uno uta u briu uba la ong ha mé, Tó ráh ia la ka jingthíah, tó iaíd-kai ruh?

13. Hinrei uta uba la lah ioh-khíah u'm shym la lah íhthúh uei u long: namar U Ísous u la lah kynriah-noh jar-jar, na u paitbah u badon ha *kata* ka jaka.

14. Hadiin kata U Ísous u shem ia u ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad u la ong ha u, Ha khymíh, la pynkhíah ia mé: wat leh pop shuh, ioh ka'n jía ha mé kaei-kaei-ruh ka bakham-sniu.

15. Uta u briu u la leit-noh, bad u la iathúh-bíang ha kita

Ki Jiu, ba u long U Ísous uba la lah pynkhíah ia u.

16. Namar-kata te kita Ki Jiu ki la ialeh-bein ia U Ísous, bad ki la iawád-dong ia ka ba'n pyniáp-noh ia u, naba u la leh ia kine kiei-kiei-ruh ha ka sngi-sabbaton.

17. HINREI U Ísous u la iathúh ha ki, *Kumba* U Kypá jong nga u trei háduh mynta, nga ruh nga trei.

18. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iawád-dong kham-tam ia ka ba'n pyniáp-noh ia u, ym tang naba u la lah pyn-khein ia ka sngi-sabbaton, hinrei ba u la lah ong ruh ba U Blei *u long* uba U Kypá jong u tam hí, u da leh ia lade marryngkat bad U Blei.

19. H'ynda kumta U Ísous u la iathúh bad u la ong ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Uba U Khún u'm lah ba'n leh ei-ei-ruh-ém na lade, tang ia kaba u ioh-khymíh ba uba U Kypá u da leh: namar kiei-kiei-ruh ia kiba leh ma-u, ia kita ruh uba U Khún kumjuh u leh.

20. Namar uba U Kypá u íeit ia uba U Khún, bad u

pyníh ha u ia kiei-kiei-baroh ia kiba u hí u leh: bad u'n pyníh ha u ia ki jingleh ki bakham-khrau ia kine, ba phi phi'n ioh-sngou-kyndit.

21. Namar kumba uba U Kypá u pynmíh ia kiba ki nongiáp bad ba u pynim; kumta ruh uba U Khún u pynim ia kiba u mon.

22. Namar uba U Kypá u'm bishár iano-iano-ruh, hinrei u la ai ia kata ka jing-bishár baroh ha uba U Khún:

23. ba baroh ki'n ioh-burom ia uba U Khún, kumba ki burom ia uba U Kypá. Uta u b'ym burom ia uba U Khún, u'm burom ia uba U Kypá ia uba la phah ia u.

24. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba uta u baioh-sngou ia ka ktín jong nga, bad u bangeit ha uta uba la phah ia nga, u don ka jingim b'ym-jiukut; bad u'n 'nu'm wan-háp sha ka jingrem, hinrei u la lait-shiliang na kaba ka jingiáp sha kaba ka jingim.

25. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba ka por ka jáa, bad ka long mynta kein, h'ynda kiba ki nongiáp ki'n ioh-sngou ia ka jingpyrta ka jong uba U

Khún U Blei: te kita kiba la ioh-sngou, ki'n ioh-im.

26. Namar kumba uba U Kypá u don ka jingim ha lade, kumta u la ai ha uba U Khún ruh ba'n ioh ka jingim ha lade;

27. u la ai ruh ha u ka bor ia ka ba'n leh ia ka jing-bishár ruh, naba u long U Khún u briu.

28. Wat sngou-kyndit ia kane: naba ka por ka já, ha kaba ki baroh kiba ha ki jing-tep ki'n ioh-sngou ia ka jing-pyrta jong u;

29. bad ki'n iamíh-noh, kiba la leh babhá, sha ka jingmíh-pat ka jingim; kiba la leh b'ymman te sha ka jingmíh-pat ka jingkordit.

30. Nga nga'm lah ba'n leh ei-ei-ruh-ém na lade hí: kumba nga ioh-sngou, nga bishár; bad kata ka jingbishár ka jong nga ka long ka bahok; naba nga'm wád ia ka mon ka jong nga hí; hinrei ia ka mon ka jong U Kypá uba la phah ia nga.

31. Lada phlá ma-nga shaphang ia lade, ka jingphlá jong nga ka'm long *banieu kum* ka bashisha.

32. Don uwei-pat u baphlá shaphang jong nga; bad nga tip ba kata ka jingphlá ia kaba u phlá shaphang jong nga ka long ka bashisha.

33. Phi hí phi la phah ha U Ioannis, bad u la phlá shaphang kata ka bashisha.

34. Hinrei nga nga'm pyddiang ia ka jingphlá na u briu: hinrei nga ong ia kine kiei-kiei-ruh ba phi phi'n ioh-lait-im.

35. Uta u la long uba u sharak u ba-la-thang bad batyngshain, phi te phi la ia-sngoubhá ba'n iashád-kymentang shibit-arbit ha ka jing-shai jong u.

36. Hinrei ma-nga, nga don ka jingphlá ka bakham-khrau ia ka jong U Ioannis: namar kita ki jingleh ia kiba uba U Kypá u la aítí ha nga ba nga'n ioh-pyndep ia ki, ia kita kijuh hí ki jingleh ia kiba nga leh, ki iaphlá shaphang jong nga, ba uba U Kypá u la phah ia nga.

37. Uba U Kypá ruh uba la phah ia nga, u la phlá hí shaphang jong nga. Hinrei phi'm shym la shah-shkor l'ymne ia ka ktín jong u myn-

no-mynno-ruh, l'ymne phi'm shym la khymih-nieu ia ka dur jong u.

38. Phi'm don te ka ktín jong u baiaisáh ha phi: naba ia uba uta u la phah, ha uta phi phi'm ngeit.

39. Phi iit-bhá ia kiba Ki Jingthoh, naba ha ki phi mut ba'n ioh ka jingim b'ymjiukut; kita ruh ki long kiba iaphlá shaphang jong nga.

40. Pynban ruh phi'm mon ba'n wan ha nga, ba phi'n ioh ka jingim.

41. Nga'm pyddiang ia ka burom na ki briu.

42. Hinrei nga la íhthúh ia phi, ba phi'm don kaba ka jingéit U Blei ha lade.

43. Ma-nga nga la wan ha ka kyrteng U Kypá jong nga, hinrei phi'm pyddiang ia nga: lada uwei-pat u'n wan ha ka kyrteng la ka jong hí, ia uta phi'n pyddiang.

44. Kumno phi lah ba'n ngeit, kiba iating burom paralok-hí, bad phi'm iawád ia kata ka burom kaba tang na uba U Blei hí?

45. Wat mut ba nga nga'n múdui ia phi ha uba U Kypá: don u bamúdui ia phi, wad

U Mosis, ha uba phi iakyrmen.

46. Namar lada phi la ngeit ha U Mosis, phi'n da la ngeit ha nga: namar uta u la thoh shaphang jong nga.

47. Hinrei lada phi'm ngeit ia kita ki jingthoh jong u, kumno phi'n ngeit ia kita ki ktín jong nga?

VI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u khawai ia ki san hajar ki briu; hangta ki briu ki kwah ba'n pynlong siim ia u.*
16. *Hinrei u kynriah-noh, u iaid ruh halor ka dúriau sha ki synran jong u.*
22. *Ki briu ki iabúd byllín ia u; ia kiba u sneng-shai, bad ia ki baroh ki nongsngou badoh ka ktín jong u.*
41. *U pyníh ia lade ba u long u kypú ka jingim ia ki bangeit.*
60. *Bún na ki synran jong u ki iasngou-lyngngoh shaphang kata.*
66. *Náduh kata bún na ki synran jong u ki phai-diin na u, U Petros te u phlá ia u; U Ioudas u long u nongshún.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh U Ísous u la leit shiliang ka dúriau jong Ka Galilaia, ia kaba *khot ruh* jong Ka Ti-berias.

2. Te u paitbah babún u la búd ia u, naba ki la jiu khymíh ia ki kam-báh jong u, ia kiba u la leh ha ki bapang.

3. Te U Ísous u la leit-kíu sha u lúm, te hangta u la shong lem bad ki synran jong u.

4. Te kaba ka níam Ka Jinglait, kaba ka jingkhawai-níam jong Ki Jiu, ka la jan.

5. Haba U Ísous te u la khymíed ia la ki khymat, bad ba u da ioh-íh ba u paitbah babún u wan ha u, u ong ha U Philippos, Nangno ngi'n iathíed jingbám, ba kine ki'n ioh-iabám?

6. (Ia kane te u la ong ba u da tynjúh ia u: namar u la tip hí ia kaei ba u'n sa leh.)

7. U Philippos u la iathúh ha u, Ar spah suka ki kypú ki'n 'nym dap ia ki, ba uwei-uwei-ruh na ki u'n ioh-díang ia ka bakhyndiat.

8. Uwei na ki synran jong u, U Andreas, uba u para U Simon Petros, u ong ha u,

9. Don uwei u khynnah hangne, uba don san-tylli ki kypú bakynja-keu, bad ar-tylli ki dohkhá-rit baiih: hinrei kita

ki long katno ha pyddeng katne-katne-ruh?

10. Te U Ísous u la ong, Tó pynlong ia ki briu ba'n shong-shanía. Te la don shí-bún u phlang ha kata ka jaka. Kumta kita ki briu ki la ia-shong-shanía, ha ka jingkhein jin san hajar.

11. Te U Ísous u la shim ia kita ki kypú, bad haba u la lah ngúh, u la sám ha kiba ki synran, kita ki synran de ha kita ki bashong-shanía; kumjuh ruh na ki jong kita ki dohkhá-rit baiih, katba ki iamón.

12. H'ynda te ki la ky dang, u ong ha ki synran jong u, Tó ialum-lang ia kita ki balywet ki basáh-tam, ba yn 'nym jah-noh ei-ei-ruh.

13. Namar-kata, ki la ialum-lang *ia ki*, bad ki la iapyn-dap khadar tukri na ki balywet na ki jong kita ki san-tylli ki kypú ki bakynja-keu, kiba la sáh-tam ha kita kiba la lah iabám.

14. H'ynda kita ki briu ki la lah ioh-íh ia kata ka kam-báh ia kaba U Ísous u la leh, ki la iaong, Ba une u long shisha uta U Nongiathúhlypá uba sa wan ha ka pyrthei.

15. Namar-kata, haba U Ísous u la tip ba ki sa leh ba'n wan bad ba'n rong-noh ia u, ba ki'n ioh-pynlong siim ia u, u la kynriah-noh pat sha uta u lúm marwei hí.

16. Te haba ka la long la jan m'iet, ki synran jong u ki la ialeit-híer sháduh kata ka dúriau.

17. Haba ki la ialeit-kíu te sha ka liing-báh, ki dang leit shiliang kata ka dúriau sha Kapernaum. Te ka la long dum lypá, bad U Ísous u'm put la lah wan ha ki.

18. Te ia kata ka dúriau la pynkhíh-éh, da ka babéh ka ly-ér báh.

19. H'ynda ki la lah ia-khiing kat ki lai bor-lynti, ki ioh-íh ia U Ísous ba u iaid-kai halor kata ka dúriau, ba u nang wan hajan kata ka liing-báh : te ki la iashepting.

20. Hinrei u ong ha ki, Long ma-nga; tó wat shepting.

21. H'ynda kumta ki la iakymen ba'n pyddiang ia u sha kata ka liing-báh; kumne-kumne-ruh kata ka liing-báh ka la poi ha kata ka jaka sha kaba ki la iatheu-leit.

22. HA ka balashai, uta u paitbah uba la ieng sha shiliang kata ka dúriau, haba u la ioh-íh b'ym la don kawei-pat ka liing-rit hangta, tang kata kawei sha kaba ki synran jong u ki la ialeit-kíu, bad ba U Ísous u'm shym la leit lem bad ki synran jong u ha kata ka liing-rit, hinrei ki synran jong u ki la leit-noh kyrpang hí ;

23. (hinrei la poi kiwei-pat ki liing-rit na Ka Tiberias hajan kata ka jaka ha kaba ki la lah iabám ia uta u kypú hadiin ba uba U Trai u la lah ngúh :)

24. namar-kata, h'ynda uta u paitbah u la ioh-íh ba U Ísous u'm don hangta, l'ymne ki synran jong u, ki ruh ki la ialeit-kíu sha ki liing-bah, bad ki la poi sha Kapernaum, ba ki da iawád ia U Ísous.

25. Te haba ki la iashem ia u sha shiliang kata ka dúriau, ki la iakylli ia u, Kó Rabbi, mynba kumno mé la wan hangne ?

26. U Ísous u la iathúh ha ki, u la ong, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Phi wád ia nga, ym naba phi la ioh-íh ia ki kam-báh, hinrei naba phi la

iabám na kita ki kypú, bad phi la ky dang :

27. wat trei-minot ba'n ioh ia kata ka jingbám ka ba'n jot-noh, hinrei ia kata ka jingbám kaba iaisáh sha ka jingim b'ymjiukut, ia kaba uba U Khún u briu u'n ai ha phi: namar ia une, uba U Kypá uba *long* U Blei, u la pynskhem.

28. Ynda kumta ki la iakylli ha u, Kaei ngi'n leh, ba ngi'n ioh-minot ia kiba ki jingleh leh jong U Blei?

29. U Iísous u la iathúh te u la ong ha ki, Kane ka long kaba ka jingleh jong U Blei, ba phi'n ngeit ha u ia uba la phah ma-u.

30. Namar-kata, ki la iakylli ia u, Kaei ka dak-phylla ba leh ma-mé te, ba ngi'n ioh-íh bad ba ngi'n ioh-ngeit ha mé? kaei *ka kam-báh* ba mé leh?

31. ki kypá jong ngi ki la iabám ia kaba ka manna ha kata ka rí-khlau, kumba ka long ba-la-thoh, "U kypú na byneng u la ai ha ki ba'n bám."

32. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, U Mosis u'm

shym la ai ha phi ia uta u kypú na byneng; hinrei uba U Kypá jong nga u ai ha phi ia uba u kypú u bashisha na byneng:

33. namar uba u kypú u jong U Blei long uta uba wan-híer na byneng, bad u baai ia ka jingim ha ka pyrthei.

34. Namar-kata, ki la iaong ha'u, Kó Trai, tó ai ha ngi ia une u kypú hala ka sngi.

35. Te U Iísous u la iathúh ha ki, Ma-nga long uta u kypú jong ka jingim: jár u bawan ha nga, u'n 'nu'm thyngan; bad jár u bangeit ha nga, u'n 'nu'm slíang lano-lano-ruh.

36. Hinrei nga la ong ha phi, Ba la phi la lah ioh-íh ia nga, pynban phi'm ngeit.

37. Ia baroh ba uba U Kypá u ai ha nga, yn wan ha nga: ia uta te u bawan ha nga, da lei-lei nga'n 'nym kyn-tait-noh shabar.

38. Naba nga la wan-híer na byneng, ym kumno-kumno-ruh, ba nga'n ioh-leh ia ka mon ka jong nga hí, hinrei ia ka mon ka jong uta uba la phah ia nga.

39. Kane te ka long kata

ka mon ka jong U Kypá uba la phah ia nga, ba baroh ia kaba u la ai ha nga, nga'n 'nym ai ba'n dúh-noh ei-ei-ruh na ka, hinrei ba nga'n ioh-pynmíh-pat ia ka, ha ka sngi ka bakhadduh.

40. Kane ruh ka long kata ka mon ka jong uta uba la phah ia nga, ba u briu baroh uba da ioh-íhthuh ia uba U Khún, bad ba u da ngeit ha u, u'n ioh ka jingim b'ymjiukut; bad nga nga'n ioh-pynmíh-pat ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

41. H'YNDÁ kumta kita Ki Jiu ki la iakren-knúm shaphang jong u, naba u la ong, Nga long uta u kypú uba la wan-híer na byneng.

42. Kila iaong te, Ym long une U Ísous, uba u khún U Iosiph, ia uba u kypá bad ia ka kymí jong u ngi íhthúh? hato kumno te ba ong une, Ba nga la wan-híer na byneng?

43. Namar-kata, U Ísous u la iathúh bad u la ong ha ki, Wat iakren-knúm paralok-hí.

44. Ym don uba lah ba'n wan ha nga, l'ymda uba U Kypá uba la phah ia nga, u'n

da la pynwan ia u; bad nga nga'n pynmíh-pat ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

45. Ka long ba-la-thoh ha kiba Ki Nongiathúhlypá, "Ba-roh ruh ki'n long ki ba-la-hikai da U Blei." Naba kumta, u briu baroh uba la ioh-sngou na uba U Kypá, bad uba la ioh-nang, u wan ha nga.

46. Ym namar ba uno-uno-ruh u la ioh-íhthúh ia uba U Kypá, tang ma-u uba da long na U Blei; uta kein u la ioh-íhthúh ia uba U Kypá.

47. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Jár u bangeit ha nga, u don ka jingim b'ymjiukut.

48. Ma-nga long uba u kypú jong kata ka jingim.

49. Ki kypá jong phi ki la iabám ia kata ka manna ha kata ka rí-khlau, bad ki la iáp-noh.

50. Une u long uta u kypú u bawan-híer na byneng, ba uno-uno-ruh uba u'n ioh-bám na u, te u'n 'nu'm iáp-noh kein.

51. Ma-nga long uta u kypú u bapynim, uba la wan-híer na byneng: lada uno-uno-ruh u'n ioh-bám na une u

kypú, u'n ioh-im b'ymjiukut: bad uta u kypú de, ia uba nga nga'n ai, ka long ka doh jong nga, ia kaba nga nga'n ai na ka bynta ka jingim ka jong ka pyrthei.

52. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iasait-éh paralok-hí, ki da iaong, Kumno une u lah ba'n ai ha ngi ia ka doh *jong* u ia ka ba'n bám?

53. Namar-kata, U Ísous u la iathúh ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, L'ym-da phi bám ia ka doh jong uba U Khún u briu, bad ba phi díh ia ka snám jong u, phi'm don ka jingim ha lade.

54. Uno-uno-ruh u babám ia kata ka doh jong nga, bad badíh ia kata ka snám jong nga, u don ka jingim b'ymjiukut: -bad nga nga'n pynmíh-pat ia u ha ka sngi ka ba-khadduh.

55. Naba ka doh jong nga ka long, da shisha, ka jing-bám, bad ka snám jong nga ka long, da shisha, ka jingdíh.

56. Jár u babám kytáh-lywet ia kata ka doh jong nga, bad badíh ia kata ka snám jong nga, u iaisáh ha nga, bad nga ha u.

57. Kat kumba uba U Kypá u im uba la phah ia nga, nga ruh nga im da uba U Kypá: kumta uta u babám kytáh-lywet ia nga, uta ruh kein u'n ioh-im da nga.

58. Une u long uta u kypú uba la wan-híer na byneng: ym kumba ki kypá jong phi ki la iabám ia kata ka manna, bad ki la iáp-noh: jár u babám kytáh-lywet ia une u kypú, u'n ioh-im b'ymjiukut.

59. Kine kiei-kiei-ruh u la iathúh ha ka synagog, haba u dang hikai ha Kapernaum.

60. NAMAR-KATA, shi-bún na ki synran jong u haba ki la ioh-sngou, ki la iaong, Kane ka long ka ktín baéh-síh; uei ba lah ba'n sngou-shemphang ia u?

61. Haba U Ísous te u la tip ha lade, ba kita ki synran jong u ki iakren-kníum shaphang kata, u la ong ha ki, Shisha kane ka pynthut ia phi?

62. *Aiuh* te lada phi'n ioh-khymíh-thúh ia uba U Khún u briu ba u leit-kíu *pat* sha kaba u la long ka bamyn-shiwa?

63. Ka long kaba ka myn-

siim kaba pynim; kaba ka doh ka'm pynmyntoi ei-ei-ruh-ém: kita ki ktín, ia kiba nga kren ha phi, ki long ka mynsiim, bad ki long ka jing-im.

64. Hinrei don kiba na phi kiba ki b'ymngeit. (Namar U Ísous u la lah tip náduh ka bamynnyngkong, kino ki long kita ki b'ymngeit satía, bad uno u long uba da díe-noh ia u.)

65. U la ong te, Namar-kata, nga la ong ha phi, ba ym don uba lah ba'n wan ha nga, l'ymda long ba-la-ai ha u na U Kypá jong nga.

66. NADUH kata *ka sngi*, shibún na ki synran jong u ki la iakylla-diin-noh, bad ki'm ialeit lem shuh bad u.

67. Ynda kumta U Ísous u la kylli ha kita ki khadar-ngút, Phi ruh phi iamón ne ém ba'n leit-noh?

68. H'ynda kumta U Simon Petros u la iathúh ha u, Kó Trai, dei hano-pat ngi'n ialeit? mé don ki ktín ka jing-im b'ymjiukut:

69. ngi ruh ngi iangeit bad ngi iatip-skhem, ba ma-mé long uba U Khristos, uba U

Khún jong U Blei U Baim.

70. U Ísous u la iathúh ha ki, Nga nga'm shym la jíd ia phi kiba ki khadar-ngút? pynban uwei na phi u long u nongsyntíat bashún.

71. U la kren shaphang U Ioudas Iskariot te, *u khún* U Simon: namar long une u ba'n sa díe-noh ia u, uba da long uwei na kita ki khadar-ngút.

VII.—LYNNONG.

1. *U Ísous u sneng ia ka jing-sngou-tyngeng bad ia ka jingleh-shlur ki kur jong u.* 10. *U leit-kíu na Ka Galilaia sha ka jingkhawai-níam.* 14. *U hikai ha ka iing-mane-U-Blei;* 25. *na ka baiaong ki nong Jerusaleim;* 32. *na ka baialeh Ki Pharisí ruh.* 37. *U pyrta ia ka jingong kaba don kam éh.* 40. *Bún ki jingtharai ki baphér shaphang jong u.* 45. *Ki Pharisí ki bittar ba ki shakri ki'm shym la kem ia u; ki iakajía bad U Nikodimos ruh naba u ieng-shiliang bad u.*

1. Te hadiin kine kiei-kiei-ruh U Ísous u la iaíd kylleng ha Ka Galilaia: namar u'm mon ba'n iaíd kylleng ha Ka Ioudaia, naba kita Ki Jiu ki la

iawád-dong ia ka ba'n pyniáp-noh ia u.

2. Te ka jingkhawai-níam jong Ki Jiu, kaba pynieng ia ki iing-trep, ka la jan.

3. Namar-kata ki para jong u ki la iaong ha u, Tó kynriah-noh nangne, bad tó khíe-leit sha Ka Ioudaia, ba ki synran jong mé *hangta* ki'n lah ioh-khymíh-thúh ruh ia ki jingleh jong mé ia kiba mé leh:

4. namar ym don uba leh ia kaei-kaei-ruh ha ka baríh, bad uba wád hí ia ka ba'n long ha ka bapau-shinná te. La mé leh ia kine kiei-kiei-ruh, tó pynpau ia lade ha ka pyrthei.

5. (Namar l'ymne ki para jong u ki'm shym la ngeit ha u.)

6. H'ynda kumta U Ísous u la ong ha ki, Ka por ka jong nga ka'm put poi: hinrei ka por ka jong phi ka la kloí hala ka sngi.

7. Ka pyrthei ka'm lah ba'n shún ia phi; hinrei ka shún ia nga, namar ba nga phlá shaphang jong ka, ba ki jingleh jong ka ki long ki b'ym-man.

8. Tó leit-kíu ma-phi sha

kane ka jingkhawai-níam: nga nga'm put leit-kíu sha kane ka jingkhawai-níam, naba ka por ka jong nga ka'm put la dap bíang.

9. H'ynda u la lah ong te ia kine kiei-kiei-ruh ha ki, u la iaisáh ha Ka Galilaia.

10. HINREI hadiin ba kita ki para jong u ki la ia leit-kíu, ynda kumta u hí ruh u la leit-kíu sha kata ka jingkhawai-níam, ym ha ka bapau, hinrei kumba ha ka baríh.

11. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iawád ia u ha kata ka jingkhawai-níam, bad ki la iakylli, Hangno uta u don?

12. Te la don shibún ka jingpasíau shaphang jong u ha pyddeng ki paitbah. Kiba la iaong don, Ba u long u babhá: kiwei-pat de ki la iaong, Ém; hinrei u shúkor ia u paitbah.

13. Hinrei ym don ba kren ha ka bapau-shinná shaphang jong u, namar la ka jingshepting na kita Ki Jiu.

14. MYNTA te hamar ha pyddeng kata ka jingkhawai-níam, U Ísous u la leit-kíu sha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad u la hikai.

15. Kita Ki Jiu ki la ia-sngou-kyndit te, ki da iaong, Kumno une u la nang ia ki jingstád, ia u b'ym jiu da la hikai ruh?

16. U Ísous u la iathúh ha ki, bad u la ong, Ka jinghikai ka jong nga ka'm long ka jong nga, hinrei ka jong uta uba la phah ia nga;

17. lada uno-uno-ruh uba u'n mon ia ka ba'n leh ia ka mon jong u, u'n ioh-shemphang shaphang kata ka jinghikai, la ka long ne ém na U Blei, lane ma-nga nga kren na lade-hí:

18. jár uba da kren na lade-hí u wád ia ka burom ia la ka jong-hí: hinrei jár uba da wád ia ka burom ka jong uta uba la phah ia u, uta u long u bashisha, bad ka baarsap-shúkor ka'm don ha u:

19. U Mosis u'm shym la ai ia Ka Húkum ha phi? pynban ym don na phi ba leh ia kata Ka Húkum. Balei phi iawád-dong ba'n pyniáp-noh ia nga?

20. Uta u paitbah u la iathúh te u la ong, Mé don u ksúid: uei ba wád-dong ba'n pyniáp-noh ia mé?

21. U Ísous u la iathúh u la ong te ha ki, Kawei ka jingleh nga la leh, te phi baroh phi shu sngáp-lyngngoh ia kata:

22. U Mosis u la búh ia ka níam-otshíar ha phi, (ym kumno-kumno-ruh ba ka long na U Mosis, hinrei na kiba ki kypá;) phi otshíar ia u shinrang-briu ha ka sngi-sabbaton ruh:

23. lada u shinrang-briu u pyddiang ia ka níam-otshíar ha ka sngi-sabbaton, ba yn 'nym pynkhein ia kata Ka Húkum U Mosis; phi bittar-lep bad nga, naba nga la pynkhíah baroh-phar ia u briu ha ka sngi-sabbaton?

24. phi wat bishár-shiliang na ka khymat, hinrei bishár da ka jingbishár ka bahok.

25. H'YNDÁ kumta kiwei na kiba ki nong Jerusalelem ki la iaong, Une u'm long uta, ia uba ki iawád-dong ba'n pyniáp-noh?

26. ha khymíh ruh, u kren ha ka bapau-shinná, ei-ei-ruh-ém te ki'm iaong ha u: kiba ki nongsynshár shisha ki la iakut-nía ne ém, ba une u long shisha uba U Khristos?

27. hinrei ia une ngi ia-
íhthúh nangno u long: hinrei
h'ynda u'n wan uta U Khri-
stos, ym don ba tip nangno u
long.

28. Namar-kata, U Ísous
u la pyrta haba u dang hikai
ha kata ka iing-mane-U-Blei,
u da ong ruh, Phi íhthúh te
ia nga, bad phi íhthúh ruh
naugno nga long: nga'm shym
la wan te na lade-hí, hinrei u
long u bashisha uta uba la
phah ia nga, ia uba phi phi'm
íhthúh:

29. hinrei ma-nga nga íh-
thúh ia u; naba nga long na u,
bad uta kein u la phah ia nga.

30. Namar-kata, ki la ia-
wád-dong ba'n kem ia u; hin-
rei ym don ba la búh ia la ka
ktí ha u, naba ka por jong u
ka'm put la jía.

31. Shibún te na uta u
paitbah ki la ngeit ha u, bad
ki la iakylli, Uba U Khristos
h'ynda u'n wan, u'n leh ne ém
kham-bún ki kam-báh ia kine
ia kiba une u la leh?

32. KIBA Ki Pharisi ki
la ioh-sngou ba uta u paitbah
u iakren-pasíau ia kine kiei-
-kiei-ruh shaphang jong u; te
kita Ki Pharisi bad kiba Ki

Rangbah-lyngdoh ki la iaphah
ia ki shakri darbar, ba ki'n
ioh-kem ia u.

33. Namar-kata, U Ísous
u la ong ha ki, Shibit arbit
nga dang long lem bad phi,
h'ynda kumta nga sa leit-noh
sha uta uba la phah ia nga:

34. phi'n iawád ia nga,
hinrei phi'n nym iashem *ia*
nga: bad sha kaba nga nga'n
sa long, phi phi'm lah ba'n
iawan.

35. H'ynda kumta kita Ki
Jiu ki la iaong paralok-hí,
Shano une u'n sa leit, ba ngi
ngi'n 'nym iashem shuh ia u?
u'n sa leit ne ém sha kata ka
jingwir ka jong kiba Ki Griik,
ia ka ba'n hikai ruh ia kita Ki
Griik?

36. ka long kaei kane ka
jingong ia kaba u la ong;
Phi'n iawád ia nga: hinrei
phi'n 'nym iashem *ia nga*:
bad sha kaba nga nga'n sa
long, phi phi'm lah ba'n ia-
wan?

37. TE ha ka sngi ka
bakhaddúh, kata ka bakhrau
ka jong ka jingkhawai-níam,
U Ísous u la ieng, bad u la
pyrta, u da ong, Lada uno-
-uno-ruh u sngou-slíang, ai ba

u'n wan ha nga ba u'n díh ruh :

38. jár u bangeit ha nga, kumba la ong Ka Jingthoh, "ki wáh úm baim ki'n iatúid-
"-noh na ka dohnúd jong u."

39. (Hinrei ia kane u la kren shaphang uba U Mynsiim, ia uba kita ki bangeit ha u ki ba'n sa pyddiang: namar ym put la *ai* ia U Mynsiim Bakhúid, naba ym put la pyndon-burom ia U Ísous.)

40. Namar-kata, shibún na uta u paitbah haba ki la ioh-sngou ia kata ka ktín, ki la iaong, Da shisha une u long uta U Nongiathúhlypá.

41. Kiwei-pat ki la iaong, Une u long uba U Khristos. Hinrei kiwei-pat de, ki la iakylli, La u'n wan ne ém te uta U Khristos na Ka Galilaia?

42. kaba Ka Jingthoh ka'm shym la ong, Ba uta U Khristos u wan na uba u symbai U Dabid, bad na Ka Bithlehem, kaba ka shnong-rit ha kaba U Dabid u jiu la don?

43. Kumta la long ka jing-iaprat ka ktín ha pyddeng uta u paitbah shaphang ia u.

44. Kiba na ki te ki la iamon ba'n kem ia u; hinrei ym don ba la búh ki ktí ha u.

45. HYNDA kumta kita ki shakri darbar ki la iawan-phai ha kita Ki Rangbah-lyngdoh bad ha Ki Pharisi; kiba la iakylli te ia ki, Na ka balei phi'm shym la wallam ia u?

46. Kita ki shakri ki la iathúh, Ym jiu don u briu ba la kren kumta kat une u briu.

47. Kita Ki Pharisi ki la iathúh te ha ki, Ia phi ruh la shúkor ne ém?

48. don ne ém uno-uno-ruh na kiba Ki Nongsynshár, lane na kiba Ki Pharisi, uba la ngeit ha u?

49. hinrei une u paitbah u b'ym da nang ia Ka Húkum, ki long ki ba-la-tim.

50. U Nikodimos, uba da long uwei na ki, (uba la wan mynmíet ha u,) u ong ha ki,

51. Ka húkum jong ngi ka pynrem ne ém ia u briu, l'ymda ka'n ioh-sngou shiwa na u, bad ba ka'n ioh-tip ia kaei ba u la leh?

52. Ki la iathúh te ki la ong ha u, Ma-mé ruh mé long ne ém na Ka Galilaia? tó iit,

tó khymíh ruh, ba U Nong-iathúhlypá u'm míh na Ka Galilaia.

53. H'ynda kumta uwei-uwei-baroh u la leit-noh sha la iing.

VIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyllait ia ka briu ba-la-kem ha ka baklim.* 12. *U ialap ba u hí u long U Jingshai ka pyrthei; u pynshisha ruh ia ka jinghikai jong u.* 33. *U iathúh-kylliang ia Ki Jiu namar ba ki kren-sarong shaphang U Abream: u búh-ríh ia lade na ka jingleh-riunar jong ki.*

1. HINREI U Ísous u la leit-noh sha uba u lúm Ki Olib.

2. Te haba ka sa shai mynstep u la wan pat sha kata ka iing-mane-U-Blei, bad uba u paitbah baroh u la wan ha u; te haba u la shong, u la hikai ia ki.

3. Te kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharisi ki la ialam ha u ia ka briu ia kaba la kem ha ka baklim; te haba ki la búh ia ka ha pyddeng,

4. ki la iaong ha u, Kó Nonghikai, la kem shisyndon

ia kane ka briu, ha ka jingleh hí, ba ka dang klim;

5. te U Mosis u la húkum ia ngi ha kaba Ka Húkum, ba'n lynthem da ki mau ia kiba kum kita: ma-mé, namar-kata, mé ong kumno?

6. Ki la iaong ia kane te ba ki da tynjúh ia u, ba ki'n lah ioh ba'n múdui ia u. Hinrei U Ísous haba u la dem ha tybian, u la thoh da la ka shinriáhtí ha ka khyndeou.

7. Hinrei katba ki la iai da kylli ia u, haba u la pynieng ia lade, u la ong ha ki, Uta uba na phi bakhlem-pop, ai ba u'n lynthem nyngkong ia uba u mau ha ka.

8. Pat ruh haba u la dem ha tybian, u la thoh ha ka khyndeou.

9. Ki te, haba ki la ioh-sngou, bad ba ki da sngou-kyndúh na ka jingmut batip-lem *jong ki*, ki la míh-noh uwei-pa-uwei, ki da sydang náduh ki bakhham-tymen háduh ki bakhadduh: te la íeh-noh marwei ia U Ísous, bad ia kata ka briu kaba dang ieng ha pyddeng.

10. Te U Ísous haba u la pynieng ia lade, bad ba u'm

ioh-íh iano-iano-ruh tang ia kata ka briu, u la ong ha ka, Kó ka briu, hangno ki long kito ki nongmúdui jong pha? ym don ba la pynrem ia pha?

11. Te ka la iathúh, Ym don, Ah Trai. U Ísous u la ong te ha ka, L'ymne ma-nga nga'm pynrem ia pha: tó khíe-leit-noh, bad tó wat leh pop shuh.

12. H'YNDÁ kumta U Ísous u la iathúhkhána pat ha ki, u da ong, Nga long uba U Jingshai u jong ka pyrthei: uta u bawan-búd ia nga, u'n 'nu'm iaid-kai ha ka badum, hinrei u'n ioh ia ka jingshai ka jong ka jingim.

13. Namar-kata, kita Ki Pharisi ki la iathúh ha u, Ma-mé mé phlá shaphang ia lade-hí; ka jingphlá jong mé ka'm long ka bashisha.

14. U Ísous u la iathúh bad u la ong ha ki, Wad la nga phlá shaphang ia lade-hí, kata ka jingphlá jong nga te ka long ka bashisha: naba nga íhthúh nangno nga la wan, bad shano nga'n sa leit; hinrei phi phi'm íhthúh nangno nga wan, bad shano nga'n sa leit:

15. ma-phi kat ka rúkom

kaba ka doh phi bishár; nga nga'm bishár iano-iano-ruh kumta;

16. lada nga bishár ruh putet, kata ka jingbishár ka jong nga ka long ka bashisha; namar nga'm long bamarwei, hinrei ma-nga, bad uba U Kypá uba la phah ia nga:

17. la thoh ruh de ha Ka Húkum kaba jong phi, ba ka jingphlá ar-ngút ki briu ka long ka bashisha:

18. nga long u baphlá shaphang ia lade-hí, uta U Kypá uba la phah ia nga, u phlá ruh shaphang jong nga.

19. H'ynda kumta ki la ia-kylli ia u, Hangno long uta u kypá jong mé? U Ísous u la iathúh, Phi'm íhthúh l'ymne ia nga, l'ymne ia uba U Kypá jong nga: lada phi la lah íhthúh ia nga, phi'n da la lah íhthúh ia uba U Kypá jong nga ruh.

20. Ia kine ki ktín U Ísous u la iathúh ha kaba ka jaka jingkynsheu, haba u dang hikai ha kata ka iing-mane-U-Blei: te ym don ba la kem ia u; naba ka por jong u ka'm put la lah jáa.

21. Ynda kumta U Ísous

u la ong pat ha ki, Nga'n sa leit-noh, te phi'n iawád ia nga, bad phi'n iaiáp ha kata ka pop jong phi: sha kaba nga nga'n sa leit-noh, phi phi'm lah ba'n iawan.

22. Ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong, U'n sa pyniáp-noh ne ém ia lade, ba u ong, Sha kaba nga nga'n sa leit-noh, phi phi'm lah ba'n iawan?

23. U la ong te ha ki, Ma-phi phi long na ki jong kiba napoh; ma-nga nga long na ki jong kiba na jerong: ma-phi phi long na ka jong kane ka pyrthei; nga nga'm long na ka jong kane ka pyrthei:

24. namar-kata, nga la ong ha phi, ba phi'n iaiáp ha kita ki pop jong phi: namar lada phi'm ngeit ba ma-nga nga long *ma-u*, phi'n iaiáp ha kita ki pop jong phi.

25. Namar-kata, ki la ia-kylli ia u, Mé long uei? U Iísous u la iathúh te ha ki, Ujuh ia uba nga iathúh ruh ha phi mynno-mynno-ruh:

26. nga don shibún kiei-kiei-ruh ba'n iathúh bad ba'n sneng shaphang jong phi: hinrei uta uba la phah ia nga

u long u bashisha; bad ia kiei-kiei-ruh kiba ma-nga nga la ioh-sngou na u, ia kita kiei-kiei-ruh kein nga ong ha ka pyrthei.

27. Kí'm sngouthúh ba u la iathúh ha ki shaphang uba U Kypá.

28. Namar-kata, U Iísous u la ong ha ki, H'ynda phi'n la lah kyntiu ia uba U Khún u briu, ynda kumta phi'n íh-thúh ba ma-nga nga long *ma-u*, bad ba nga'm leh ei-ei-ruh-ém na lade-hí; hinrei, kat kumba U Kypá jong nga u la hikai ia nga, ia kita kiei-kiei-ruh nga iathúh:

29. te uta uba la phah ia nga u long lem bad nga: uba U Kypá u'm shym la íehnoh marwei ia nga; naba hala ka sngi nga leh ia kiei-kiei-ruh ki bapynsngoubhá ia u.

30. HABA u dang kren ia kine kiei-kiei-ruh, bún ki la iangeit ha u.

31. Namar-kata, U Iísous u la ong ha kita Ki Jiu kiba la iangeit ha u, Lada phi iaisáh ha ka ktín ka jong nga, phi long ki synran jong nga da shisha;

32. bad phi'n ioh-íhthúh ia

kaba ka jingshisha, bad kata ka jingshisha ka'n pynpyllait-noh ia phi.

33. *Kiwei-pat* ki la iathúh ha u, Ngi long u symbai U Abraam, te mynno-mynno-ruh ngi'm shym la shong-mrau hano-hano-ruh: kumno ong ma-mé, Ba yn pynlong ia phi ki ba-la-lait-noh?

34. U Ísous u la iathúh ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, ba u briu baroh u baiaileh ia ka pop, u long mrau u jong ka pop;

35. uba u mrau u'm iaisáh ha ka iing ia ka ba'n baroh-shi'rta te: *hinrei* uba u khún u iaisáh ia ka ba'n baroh-shi'rta:

36. namar-kata, lada uba U Khún u'n pynpyllait-noh ia phi, phi'n long ki ba-la-lait-noh da shisha:

37. nga tip ba phi long u symbai U Abraam; hinrei phi iawád-dong ba'n pyniáp-noh ia nga, naba ka ktín ka jong nga ka'm ioh-pei shapoh jong phi:

38. ma-nga, nga kren ia kaba nga la íthúh bad uba U Kypá jong nga: kumta phi ruh, phi leh ia kaba phi la

lah ioh-nang na uba u kypá jong phi.

39. Ki la iathúh bad ki la iaong ha u, U Abraam u long uba u kypá jong ngi. U Ísous u ong ha ki, Lada phi la long ki khún jong U Abraam, phi'n da la leh ia ki jingleh ki jong U Abraam;

40. hinrei mynta phi ia-wád-dong ba'n pyniáp-noh ia nga, ia u briu uba la iathúh ia ka bashisha ha phi, ia kaba nga la ioh-sngou na U Blei: ia kane U Abraam u'n 'nu'm da la leh:

41. phi leh ma-phi ia ki jingleh jong u kypá jong phi. H'ynda kumta ki la iathúh ha u, Ym shym la khá ia ngi na ka baklim, ngi don uwei U Kypá, uba U Blei.

42. Namar-kata, U Ísous u la iathúh ha ki, Lada uta U Blei u la long U Kypá jong phi, phi'n da la íeit ia nga: namar na uta U Blei nga la míh-noh, bad nga la poi ruh; namar l'ymne na lade-hí nga'm shym la wan, hinrei la phah ma-u ia nga.

43. Balei phi'm sngouthúh ia kata ka jingkren ka jong nga? naba phi'm lah ba'n

shah-shkor ia kata ka ktín ka jong nga.

44. Ma-phi phi long na u kypá *jong phi*, uba U Soitán, bad ia kiba ki jingkwah jong uta u kypá jong phi phi iamón ia ka ba'n leh. Uta u jiu long u nongshohnoh-briu ná-duh ka bamynnyngkong, bad u'm jiu sáh ha kata ka bashisha; naba ka bashisha ka'm don satía ha u. Haba u kren ia ka balamlér, u kren na kiba kiei-kiei ki kynja jong u hí; naba u long u balamlér, bad uba u kypá jong kata.

45. Hinrei ma-nga, namar ba nga ong ia ka bashisha, phi'm ngeit ia nga.

46. Uei na phi uba pynrem ia nga shaphang ka b'ymdei? Te lada nga ong ka bashisha, balei phi phi'm ngeit ia nga?

47. Jár uba long na ka jong U Blei, u shah-shkor ia ki ktín ki jong U Blei: namar kata phi phi'm iashah-shkor, naba phi'm long na ka jong U Blei.

48. Ynda kumta kita Ki Jiu ki la iathúh bad ki la iaong ha u, Ngi ngi'm iaong ka badei, ba mé long U Kynja-

-Samaria, bad mé don u ksúid?

49. U Ísous u la iathúh, Ma-nga nga'm don u ksúid; hinrei nga burom ia la U Kypá, phi te phi'm burom ia nga:

50. ma-nga te nga'm wád ia ka burom ka jong nga hí: don u bawád *ia ka* bad u babisár;

51. shisha, shisha, nga ong ha phi, Lada uno-uno-ruh u'n súmar ia ka ktín ka jong nga, u'n 'nu'm ioh-íh ia ka jingiáp lano-lano-ruh.

52. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iaong ha u, Mynta ngi iatip-bíang ba mé don u ksúid. U Abraam u la iáp-noh, bad kiba Ki Nongia-thúhlypá; ma-mé pynban mé ong, Lada uno-uno-ruh u'n súmar ia ka ktín jong nga, u'n 'nu'm mád ia ka jingiáp lano-lano-ruh:

53. mé long ma-mé ne ém u bakham-khrau ia uta u kypá jong ngi U Abraam, uba la iáp-noh? kita Ki Nongia-thúhlypá ki la iáp-noh ruh; ma-mé mé pynlong uei ia lade?

54. U Ísous u la iathúh,

Lada nga pyndon-burom ia lade, ka burom jong nga ka long ei-ei-ruh-ém: U Kypá jong nga u long uba pyndon-burom ia nga, ia uba ong ma-phi, ba u long U Blei jong phi:

55. te pynban phi'm shym la íhthúh ia u; hinrei ma-nga nga íhthúh ia u: te lada nga ong ba nga'm íhthúh ia u, nga'n long kum ma-phi, u balamlér: hinrei nga íhthúh ia u, bad nga súmar ia ka ktín jong u:

56. U Abraam uba u kypá jong phi, u la sngou-shád-kymen ba u'n ioh-íh ia ka sngi ka jong nga: te u la ioh-íh, bad u la sngou-kymen de.

57. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong ha u, Me'm put long sanpheu snem, mé la ioh-íh ia U Abraam ruh?

58. U Ísous u la iathúh ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba mynshiwa ba-la-khá ia U Abraam, nga long.

59. H'ynda kumta ki la iaráh ia ki mau, ba ki'n ioh-lynthem ha u: hinrei U Ísous u la búh-ríh ia lade, bad u la leit-noh na kaba ka iing-

-mane-U-Blei, u da leit lyngba ha pyddeng jong ki; te kumta u la iaíd-lait.

IX.—LYNNONG.

1. *La pynpeit ia ki khymat u briu u bamatlah na myndang-khá ia u.* 8. *La wallam ia u ha Ki Pharisi.* 13. *Ki te ki iasngou-thut shaphang kata, bad ki kyn-tait-noh ia u na ka synagog.* 35. *Hinrei U Ísous u pyddiang ia u: uta te u phlá ia u.* 39. *Kino kita ia kiba U Khristos u pynshai.*

1. HABA u dang iaíd-lait ruh, u la ioh-íh ia u briu u bamatlah na myndang-khá ia u.

2. Ki synrán jong u te ki la iakylli ia u, ki da ong, Kó Kynrád, uei ba la leh pop, une, ne ki kymí-ki-kypá jong u, ba la khá matlah ia u?

3. U Ísous u la iathúh, Une u'm shym la leh pop, l'ymne ki kymí-ki-kypá jong u *ba la khá matlah ia u*: hinrei *la khá matlah ia u* ba yn ioh-pynpau ia kiba ki jingleh jong U Blei ha u:

4. ka dei ia nga ba'n trei ia kita ki jingtrei jong uta uba la phah ia nga, katha ka

dang long ka sngi: ka miet ka jáa, h'ynda kumta ym don uba lah ba'n trei:

5. katba nga don ha ka pyrthei, nga long U Jingshai u jong ka pyrthei.

6. Haba u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la bíah ha ka khyndeuh, bad u la thau ia í syboh-khyndeuh na ka jong kata ka úm-bíah, bad u la kyllán ia íta í syboh-khyndeuh halor ki khymat jong uta u bamatlah;

7. bad u la ong ha u, Tó khíe-leit ba'n byttá ia lade ruh ha ka pung-sum ka jong Ka Siloam, (kaba long haba la batai, Ba-la-phah.) Namar-kata, u la leit-noh, bad u la byttá ia lade, bad u la wan pat u da peit.

8. NAMAR-KATA, kiba ki paramarjan bad kita kiba la lah khymíh-thúh ia u mynshiwa, ba u la jiu long bamatlah, ki la iaong, Une u'm long uta uba jiu shong bad uba jiu makía?

9. Kiwei-pat ki la iaong, Ba une u long ma-u: kiwei-pat de, Ba u long syrím ia u: u te u la ong, Ma-nga nga long uta.

10. H'ynda kumta ki la ia-kylli ia u, Kumno ba la pynpeit ia ki khymat jong mé?

11. U te u la iathúh u la ong, U briu ia u bakhót Ísous, u la thau ia í syboh-khyndeuh, bad u la kyllán ia ki khymat jong nga, bad u la ong ha nga, Tó khíe-leit ba'n byttá ia lade ruh ha ka pung-sum ka jong Ka Siloam: kumta haba nga la leit bad ba nga la byttá ia lade, nga la peit ki khymat.

12. H'ynda kumta ki la iakylli ia u, Hangno uta u don? U la iathúh, Nga'm tip.

13. Kí la ialam ia u ha kiba Kí Pharisi, ia uta uba *la jiu long* mynno-mynno-ruh bamatlah.

14. Te ka la long ka sngi-sabbaton, mynba U Ísous u la thau ia íta í syboh-khyndeuh, bad ba u la pynpeit ia ki khymat jong u.

15. Namar-kata, kita Kí Pharisi ruh de ki la iakylli ia u pat, kumno u la ioh-peit ki khymat. U la iathúh te ha ki, U la búh ia í syboh-khyndeuh halor ki khymat jong nga, nga la leit-byttá

ia lade ruh, kumta nga ioh-íh-mat.

16. H'ynda kumta kiba na kita Ki Pharisi ki la iaong, Une u briu u'm long na U Blei, naba u'm súmer ia ka sngi-sabbaton. Kiwei-pat ki la iaong, Kumno u briu u bapop u lah ba'n leh ia ki kam-báh kat kine? Kumta la long ka jingiapat ka ktín ha pyd-deng jong ki.

17. Ki la iakylli pat ia uta u bamatlah, Ma-mé kaei mé ong shaphang jong u, namar ba u la pynpeit ia ki khymat jong mé? Te u la iathúh, Ba u long U Nongiathúhlypá.

18. Hinrei kita Ki Jiu ki'm iangeit shaphang jong u, ba u la jiu long bamatlah, bad ba u la lah ioh-peit ki khymat, tadynda ki la lah iakhot ia ki kymí-ki-kypá ki jong uta uba la lah ioh-peit ki khymat,

19. bad ba ki la lah iakylli ia ki, ki da ong, Une u long u khún jong phi, ia uba phi ong ma-phi ba la khá bamatlah? kumno te ba mynta u ioh-íh-mat?

20. Kita ki kymí-ki-kypá jong u ki la iathúh ha ki, bad ki la iaong, Ngi tip ba une u

long u khún jong ngi, bad ba la khá bamatlah ia u ruh:

21. hinrei kumno-kumno-ruh ba u ioh-íhmat mynta, ngi'm tip; lane uei ba la pynpeit ia ki khymat jong u, ngi ngi'm tip: u hí u la bíang karta; phi'n iakylli ia u: u'n iathúh hí shaphang ia lade.

22. Kita ki kymí-ki-kypá jong u ki la iakren kumta, naba ki la iashepting ia kita Ki Jiu: namar kita Ki Jiu ki la lah iathymú-lem lypá, ba lada uno-uno-ruh uba u'n phlá ia u, *ba u long* U Khristos, yn kyntait-noh ia u na ka synagog.

23. Namar-kata, kita ki kymí-ki-kypá jong u ki la iaong, Ba u la bíang karta; phi'n iakylli ia u.

24. Namar-kata, ki la iakhot arsin ia uta u briu uba la jiu long bamatlah, bad ki la iaong ha u, Tó ai burom ha U Blei: ma-ngi ngi tip ba uta u briu u long u bapop.

25. Ynda kumta uta u la iathúh, bad u la ong, La u long u bapop, ne ém, nga'm tip: ia kane kawei nga tip, ba ia kaba nga jiu long u bamatlah, mynta nga ioh-íhmat.

26. Ki la iakylli pat te ia u, Kaei u la leh ia mé? kum-no u la pynpeit ia ki khymat jong mé?

27. U la iathúh ha ki, Nga la iathúh ha phi la mynhynne, te phi'm iashah-shkor: hato balei phi iamon ba'n iasngou pat? phi ruh phi iamon te ia ka ba'n long ki synran jong u?

28. Ynda kumta ki la ia-kren-bein ia u, bad ki la iaong, Ma-mé mé long u synran jong uta; hinrei ngi, ngi long ki synran jong U Mosis:

29. ma-ngi ngi iatip ba U Blei u la kren ha U Mosis: hinrei ia une, ngi'm tip nang-no u long.

30. Uta u briu u la iathúh bad u la ong ha ki, Ha kane, shisha, ka long kaba da sngou-phylla, ba phi, phi'm tip nangno u long, uba la pynpeit pleng ia ki khymat jong nga;

31. hinrei ngi iatip-bíang ba U Blei u'm sngou ia ki bapop; hinrei lada uno-uno-ruh u long u bamane ia U Blei, bad uba leh ia ka mon ka jong u, ia uta u sngou kein:

32. na myndanglong ka pyrthei ym shym la sngou, ba uno-uno-ruh u la pynpeit ia

ki khymat jong u ba-la-khá bamatlah:

33. l'ymda la long une na U Blei, u'm lah ba'n leh ei-ei-ruh-ém.

34. Ki la iathúh bad ki la iaong ha u, La khá ia mé ha ki pop suda! te mé hikai ma-mé ia ngi? Te ki la iashop-noh ia u shabar.

35. U Iísous u la ioh-sngou, ba ki la iashop-noh ia u shabar, haba u la shem te ia u, u la ong ha u, Mé ngeit ha uba U Khún U Blei?

36. U la iathúh te u la ong ma-u, U long uei te, Kó Kynrád, ba nga'n ioh-ngeit ha u?

37. U Iísous te u la ong ha u, Mé la ioh-íh ruh ia u, bad uta uba kren bad mé u long ma-u.

38. Te u la ong, Nga ngeit, Kó Trai. Te u la mane-dem ha u.

39. U Iísous u la ong te, Ia ka jingbishár kein nga la wan ma-nga ha kane ka pyrthei; katba kita ki by'm ioh-íh, ki'n ioh-íh; bad ba kita kiba ioh-íh, ki'n la ioh-long ki bamatlah.

40. Kiba na Ki Pharisi te

kiba iadon lem bad u, ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, te ki la iakylli ia u, Ngi ruh ngi long te ki bamatlah?

41. U Ísous u la ong ha ki, Lada phi la long ki bamatlah, phi'n 'nym la don ka pop: hinrei mynta phi ong, Ngi ioh-ih; namar-kata, ka pop jong phi ka sáh.

X.—LYNNONG.

1. *U Khristos uba long ka jing-khang: bad u nongáp langbrot u babhá.* 19. *Bún ki jingtharai shaphang jong u.* 22. *U pyníh ha ki jingleh jong u ba u long U Khristos uba U Khún U Blei.* 31. *Namar-kata, ki sa lynthem ia u.* 39. *U lait na kita Ki Jiu; bad u leit-noh te pat sha shiliang Ka Jordan; hangta bún ki la ngeit ha u.*

1. SHISHA, shisha, nga ong ha phi, U b'ym bysut da kaba ka jingkhang sha ka jingkér ka jong kiba ki langbrot, hinrei u da leit-kíu nawei-pat, uta u long u babúittí bad u nongtúh.

2. Hinrei uta uba jiu bysut da kata ka jingkhang, u long u nongáp jong kita ki langbrot.

3. Ia une, uba u nongáp

ka jingkhang u plíe; te kita ki langbrot ki kongúh ia ka ktín ka jong u: bad ia ki langbrot ia la ki jong-hí u khot da ka kyrteng, bad u ialam shabar ia ki.

4. Bad haba u la pynmíh-noh ia ki langbrot ia la ki jong-hí, u iaid ha shiwa jong ki, te kita ki langbrot ki iabúd ia u; naba ki iaíhthúh ia ka ktín ka jong u.

5. Ia u nongwei te ki'n 'nym iabúd da-lei-lei, hinrei ki'n iaphet-iáp-noh na u; naba ki'm iaíhthúh ia ka ktín jong ki nongwei.

6. U Ísous u la kren ia kane ka pharshi ha ki: hinrei ki ki'm iasngou-shemphang aihuh kita kiei-kiei ki long, ia kiba u la kren ha ki.

7. NAMAR-KATA, U Ísous u la ong pat ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, ba ma-nga uba long uta u jingkhang jong kiba ki langbrot.

8. Baroh, kat kiba la dang wan mynshiwa jong nga, ki long ki babúittí bad ki nongtúh: hinrei kita ki langbrot ki'm shym la kongúh ia ki.

9. Ma-nga nga long uta u
u 2

jingkhang: lada uno-uno-ruh u'n bysut hapoh da nga, u'n ioh-lait-im; bad u'n ioh-ialeit hapoh, u'n ioh-iamíh-noh ruh, bad u'n shem ia ka jaka-phlang babhá.

10. Uba u nongtúh u'm wan, tang ba u'n ioh-túh, bad ba u'n ioh-pyniáp-riwnar, bad ba u'n ioh-pynjot de: ma-nga nga la wan, ba ki'n ioh ka jingim, ba ki'n ioh kyrhai-tam *ia ka ruh.*

11. Ma-nga nga long uba u nongáp langbrot u babhá: uba u nongáp langbrot u babhá u aítí-noh ia la ka jingim na ka bynta kiba ki langbrot.

12. Hinrei u babyllá, bad u by'm da long u nongáp langbrot, ia uba kita ki langbrot ki'm dei, u khymíh ia u suri ba u da wan, te u íehnoh ia kita ki langbrot, bad u phet-iáp-noh: te uta u suri u kem-ny-iat ia ki, bad u pynsakymá ia kita ki langbrot.

13. Uta u babyllá u phet-iáp te naba u long u babyllá, bad ka basúmar ka'm don ha u shaphang kita ki langbrot.

14. Ma-nga nga long uta u nongáp langbrot u babhá; te nga íhthúh ia la ki jong,

bad la íhthúh ia nga da la ki jong;

15. kumba uba U Kypá u íhthúh ia nga, bad ma-nga nga íhthúh ia uba U Kypá: nga aítí-noh ruh ia la ka jingim na ka bynta kita ki langbrot.

16. Nga don kiwei-pat ki langbrot ruh, kiba b'ym long na kane ka jingkér: ia kita ruh ka dei ia nga ba'n ialam, bad ki'n iakongúh ia ka ktín ka jong nga; te yn long shí kynhún, *bad* uwei u nongáp langbrot.

17. Namar kane kein uba U Kypá u íeit ia nga, naba nga aítí-noh ia la ka jingim, hinrei ba nga'n ioh-shim pat ia ka.

18. Ym don uba shim *da ka bor* ia ka na nga; hinrei nga aítí-noh ia ka na lade-hí: nga don bor ba'n aítí-noh ia ka, bad nga don bor ba'n shim pat ia ka. Ia kane ka húkum nga la pyddiang na uba U Kypá jong nga.

19. HANGTA la long pat ka jingiaprát ka ktín ha pyddeng kita Ki Jiu, namar kine ki jingong.

20. Shibún na ki te ki la iaong, U don u ksúid, bad u

long lamwir; hato balei phi iasngou ia u?

21. Kiwei ki la iaong, Kine ki'm long ki jingong jong uba don u ksúid: u ksúid u lah ne ém ba'n pynpeit ia ki khymat ki bamatlah?

22. Te ka jingkhawai-níam Ka Jingpynkyntang ka la long ha Ka Jerusalem; bad ka la long myntlang.

23. U Ísous te u iaíd-kai ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ha ka baranda ka jong U Solomon.

24. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaieng-tauwíar ia u, bad ki la iakylli ia u, Tad lano me'n pynlyngngoh ia ka bamut jong ngi? lada mé long uba U Khristos, tó ia-thúh shinná ha ngi.

25. U Ísous u la iathúh ha ki, Nga la ong ha phi, hinrei phi'm ngeit: kita ki jingleh ruh ia kiba nga leh ha ka kyrteng U Kypá jong nga, kita kein ki iaphlá shaphang jong nga.

26. Hinrei phi phi'm ngeit, namar phi'm long na kita ki langbrot ki jong nga: kumba nga la ong ha phi,

27. kiba ki langbrot ki jong nga ki kongúh ia ka ktín jong

nga; ma-nga te nga íhthúh ia ki, bad ki iabúd ia nga:

28. ma-nga te nga ai ha ki ia ka jingim b'ymjiukut: bad ki'n 'nym iajot shúh lano-lano-ruh, l'ymne uei-uei-ruh u'n 'nu'm kyníh-kynthet ia ki na ka ktí ka jong nga.

29. U Kypá jong nga, uba la aítí *ia ki* ha nga, u long u bakhám-khrau ia baroh: bad ym don uba lah ba'n kyníh-kynthet *ia ki* na ka ktí ka jong U Kypá jong nga.

30. Ma-nga bad uba U Kypá ngi ialong shí-tylli.

31. NAMAR-KATA, kita Kí Jiu ki la iaráh pat ia ki mau, ba ki'n ioh-lynthem ia u.

32. U Ísous u la iathúh ha ki, Shibún ki jingleh babhá nga la pyníh ha phi na uba U Kypá jong nga; namar kano ka jingleh na kita phi sa lynthem ia nga?

33. Kita Ki Jiu ki la iathúh ha u, ki da ong, Namar ka jingleh babhá ngi'm sa lynthem ia mé, hinrei namar ka jingkren-bein-Blei, bad naba ma-mé, uba long u briu, mé pynlong ia lade U Blei.

34. U Ísous u la iathúh ha ki, Ym shym la thoh ha Ka

Húkum jong phi, “Nga la ong, phi long ki blei”?

35. lada u la khot ki blei ia kita, ha kiba la wan ka ktín ka jong u Blei, (kaba Ka Jingthoh ruh ka by'm lah ba'n pyndam-noh,)

36. ia u uba U Kypá u la pynkyntang bad ba u la phah sha ka pyrthei, ma-phi phi ong, Mé kren-bein-Blei, naba nga la ong, Nga long uba U Khún U Blei?

37. lada nga'm leh ia ki jingleh ki jong uba U Kypá jong nga, wat ngeit ia nga:

38. hinrei lada nga leh, la phi'm iangeit satía ia nga, tó phi'n iangeit te ia kita ki jingleh; ba phi'n ioh-tip, bad ba phi'n ioh-ngait, ba uba U Kypá u long ha nga, nga ruh ha u.

39. HANGTA ki la ia-wád-dong pat ba'n kem ia u; hinrei u la lait-noh na ka ktí jong ki.

40. U la leit-noh pat sha shiliang Ka Iordan, sha kata ka jaka ha kaba U Ioannis mynnyngkong u la jiu pynbaptisma; te hangta u la sáh.

41. Te shibún ki la iawan ha u, bad ki la iaong, Ba U Ioannis shisha u'm shym la

leh kaei-kaei-ruh ka kam-báh: hinrei baroh katba U Ioannis u la kren shaphang une, ka long ka bashisha.

42. Shibún ruh ki la iangeit ha u hangta.

XI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynmíh-pat ia U Lasaros. 45. Bún Ki Jiu ki ngeit. 47. Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Pharisi ki ialum-lang ba'n ialeh ia U Khristos. 49. U Kaiaphas u iathúhlypá. 54. U Iisous u kynriah-noh na ka ba'n long ha ka bapau. 55. Ha Ka Níam-ka-jinglait ki iakylli shaphang jong u, ki iaáp ruh ba'n ioh-kem ia u.*

1. LA DON te uwei uba la pang, U Lasaros na Ka Bithania, na kaba ka shnong-rit ka jong Ka Mari bad Ka Martha kaba ka para jong ka.

2. (Ka la long te *kata* Ka Mari kaba la pynsléh ia uba U Trai da ka jingsléh, bad kaba la niád ia ki slajat jong u da ki shniúh jong ka, kaba uba u para jong ka U Lasaros u la pang.)

3. Namar-kata, kita ki para-kynthei ki la iaphah ha u, ki da ong, Kó Trai, ha khymíh, ia uba mé íeit, u pang.

4. Haba U Ísous te u la ioh-sngou u la ong, Kane ka jingpang ka'm long sha ka ba'n iáp-nasib, hinrei na ka bynta ka burom ka jong U Blei, ba yn ioh-burom ia uba U Khún U Blei da ka.

5. Te U Ísous u la íeit ia kata Ka Martha, bad ia kata ka para jong ka, bad ia uta U Lasaros.

6. Namar-kata, mynba u la ioh-sngou ba u pang, te u la nang sáh shisha ar sngi ha kata ka jaka ha kaba u la don.

7. Hadiin kata te u ong ha kiba ki synran, Iá ngi'n ialeit pat sha Ka Ioudaia.

8. Kita ki synran ki la iaong ha u, Kó Kynrád, dang shibit kita Ki Jiu ki la iawád-dong ba'n lynthem ia mé, te me'n sa leit hangta pat?

9. U Ísous u la iathúh, Ym don khadar ki ghanta shí-sngi? lada uno-uno-ruh u iaíd-kai ha ka bamynsngi, u'm jinthut satía, naba u ioh-íh ia ka jing-shai ka jong kane ka pyrthei;

10. hinrei lada uno-uno-ruh u iaíd-kai ha ka bamynmíet, u jinthut, naba kata ka jingshai ka'm don ha u.

11. U la kren ia kine kiei-kiei-ruh, hadiín kata u ong ruh ha ki, U lok jong ngi U Lasaros u ioh-thíah; hinrei nga sa leit ba nga'n kyrsiu ia u.

12. H'ynda kumta ki synran jong u ki la iaong, Kó Trai, lada u ioh-thíah, u'n ioh-khíah-bhá.

13. Hinrei U Ísous u kren shaphang ka jingiáp jong u: ki te ki la iamut ba u ong shaphang ka bajáh-thait na ka baioh-thíah.

14. H'ynda kumta U Ísous u la iathúh shinná ha ki, U Lasaros u la iáp-noh:

15. te na ka bynta jong phi nga sngou-kymen ba nga'm shym la don hangta, ba phi'n ioh-ngeit; hinrei iá ngi'n ialeit sha u.

16. H'ynda kumta U Thomas, ia u bakhót Didymos, u la ong ha ki para-synran jong u, Iá ngi'n ialeit ma-ngi ruh, ba ngi'n iaíoh - iáp - noh lem bad u.

17. Haba U Ísous u la wan te, u la shem ia u ba u la lah don lypá sau sngi ha uba u maujingtep.

18. Ka Bithania te ka la

long hajan Ka Jerusalem, jing-ngai kumba ki ar bor-lynti:

19. te shibún na Ki Jiu ki la lah poi ha Ka Martha bad Ka Mari, ba ki'n ioh-pyn-tyngen ia ki shaphang uta u para jong ki.

20. H'ynda kumta Ka Martha, katba ka la ioh-sngou ba U Iísous u wan, ka la leit-tan ia u; hinrei Ka Mari ka la shong-khop ha la ka iing.

21. H'ynda kumta Ka Martha ka la ong ha U Iísous, Kó Trai, lada mé la don hangne, u para jong nga u'm shym da la lah iáp-noh:

22. hinrei mynta ruh, nga tip ba kiei-kiei-ruh ia kat kiba me'n pán na U Blei, U Blei u'n ai ha mé.

23. U Iísous u ong ha ka, U para jong pha u'n ioh-míh-pat.

24. Ka Martha ka iathúh ha u, Nga tip ba u'n ioh-míh-pat ha kaba ka jingmíh-pat ha ka sngi ka bakhadduh.

25. U Iísous u la ong ha ka, Nga uba long kaba ka jingmíh-pat bad kaba ka jingim: uta uba ngeit ha nga, la u la iáp, u'n ioh-im:

26. bad u briu baroh uba

da im, bad uba da ngeit ha nga, u'n 'nu'm iáp-noh lano-lano-ruh. Pha ngeit ia kane?

27. Ka la iathúh ha u, Hahoi, Kó Trai, nga la ngeit, ba ma-mé mé long uba U Khristos, uba U Khún U Blei, uba sa wan sha ka pyrthei.

28. H'ynda ka la lah iathúh kumta, ka la leit-noh, te ka la khot-kyrphang ia Ka Mari kaba ka para jong ka, ka da ong, Uba U Nonghikai u la wan, bad u khot ia pha.

29. Ka, katba ka la ioh-sngou *ia kata*, ka la ieng kumne-kumne-ruh, bad ka la leit ha u.

30. (U Iísous te u'm put la lah poi ha kata ka shnong, hinrei u la don ha kata ka jaka sha kaba Ka Martha ka la leit-tan ia u.)

31. H'ynda kumta kita Ki Jiu, kiba la don lem bad ka ha kata ka iing, bad ki bapyn-tyngen ia ka, haba ki la ioh-ih ia Ka Mari ba ka la ieng-kyrkíh-joit, bad ba ka la míh-noh, ki la iabúd ia ka, ki da ong, Ka leit sha kata ka maujingtep, ba ka'n ioh-iám hangta.

32. Te Ka Mari h'ynda ka

la poi sha kaba U Ísous u la don, ba ka da ioh-íh ia u, ka la háp-dem ha ki slajat jong u, ka da ong ha u, Kó Trai, lada mé la don hangne, u para jong nga u'm shym da la lah iáp-noh.

33. Te U Ísous haba u la ioh-íh ia ka ba ka da iám, bad ba iám kita Ki Jiu ruh kiba la iawan lem bad ka, u la úd-noh ha la ka mynsiim, bad u la pynkhuslai ia lade ;

34. bad u la kylli, Hangno phi la iabúh ia u ? Ki la iathúh ha u, Kó Trai, tó wan, tó khymíh ruh.

35. U Ísous u la iám.

36. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iaong, Ha khymíh, katno u la feit ia u !

37. Hinrei kiwei na kita ki la iaong, Une u'm shym da la don bor, uba la pynpeit ia ki khymat ki jong uta u bamatlah, wad ba'n pynlong ruh ba une u'm shym da la lah iáp-noh?

38. Namar-kata, U Ísous da ka baúd-noh pat ha lade, u la wan sha kata ka mau-jingtep. Te ka la long ka krem, bad ia u mau-jingkhang la búh ha ka.

39. U Ísous u ong, Tó

khyllíe-noh ia uto u mau-jingkhang. Ka Martha, ka para ka jong uta ba-la-iáp, ka ong ha u, Kó Trai, katta u la iútung : naba *kane* ka long ka basau sngi.

40. U Ísous u ong ha ka, Nga'm shym la ong ha pha, ba lada pha'n ngeit, pha'n ioh-íh ia ka burom ka jong U Blei ?

41. H'ynda kumta ki la iakhyllíe-noh ia uta u mau-jingkhang, uba la don ha kaba la búh ia uta ba-la-iáp. U Ísous te u la khymíed ia la ki khymat, bad u la ong, Kó Kypá, nga ngúh ia mé ba mé jiu sngou ia nga :

42. nga te nga tip ba mé sngou ia nga hala ka sngi : hinrei nga la kren na ka bynta ia une u paitbah u baieng baroh-saudong, ba ki'n ioh-ngeit ba la phah ma-mé ia nga.

43. Te haba u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la pyrta da ka ktín bajam, Kó Lasaros, tó alle míh-noh habar !

44. Uta uba la lah iáp te u la míh-noh, ba-la-téh ia la ki slajat bad ia la ki ktí da ki jainsop ; bad ia ka khymat jong u la lah téh-saudong da

ka jainniád-se-ép. U Ísous u ong ha ki, Tó loit-noh ia u, bad tó íeh ia u ba'n leit-noh.

45. NAMAR-KATA, shibún na kita Ki Jiu, kiba la lah iawan sha kata Ka Mari, haba ki la lah ioh-íh ruh ia kiei-kiei-ruh ia kiba U Ísous u la leh, ki la ngeit ha u.

46. Hinrei kiwei-kiwei-ruh na ki, ki la ialeit-noh sha kiba Ki Pharisi, bad ki la iathúh ha ki, ia kiei-kiei-ruh ia kiba U Ísous u la leh.

47. H'YNDÁ kumta kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Pharisi, ki la ialang ia Ka Darbar, bad ki la iaong, Aiuh ba ngi leh? nabar une u briu u leh shibún ki kam-báh :

48. lada ngi'n iashah ia u kumne, baroh ki'n iangeit ha u: te kiba Ki Roman ki'n iawan, bad ki'n iapynjot-noh ia ka jaka bad ia ka kynja jong ngi ruh.

49. Uwei te uba na ki, U Kaiaphas, uba la long U Rangbah-lyngdoh ha kata ka snem, u la ong ha ki, Phi phi'm tip ei-ei-ruh-ém,

50. Iymne phi'm puson, ba ka long ka bamyntoi ia ngi,

ba uwei u briu u'n ioh-iáp na ka bynta uba u paitlang, bad ba yn 'nym pynjot-noh ia kata ka kynja-bynriu baroh kawei.

51. Ia kane te u'm shym la kren na lade-hí: hinrei, ba u da long U Rangbah-lyngdoh ha kata ka snem, u la iathúh-lypá; naba U Ísous u ba'n sa iáp na ka bynta kata ka kynja-bynriu;

52. ym da-lei-lei tang na ka bynta kata ka kynja-bynriu hí, hinrei ba u'n ioh-ialum-lang ha kawei ruh ia kiba ki khún U Blei ki ba-la-sakymá.

53. Namar-kata, náduh kata ka sngi ki la iasylla-lang, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

54. Kumta U Ísous u'm iaaid kylleng shuh ha ka bapau ha pyddeng Ki Jiu; hinrei u la leit-noh nangta sha kata ka rí bahajan kaba ka rí-khlau, sha ka shnong ia ka bakhot Ka Ephraim, te hangta u la iaisáh lem bad ki synran jong u.

55. TE kaba ka níam Ka Jinglait jong Ki Jiu ka la jan: te shibún ki la ialeit-kíu sha Ka Jerusalem na kata ka rí-brí, mynshiwa kata ka

níam Ka Jinglait, ba ki'n ioh-pynkhúid ia lade.

56. H'ynda kumta ki la iawád ia U Ísous, bad ki la iakren paralok-hí, katba ki da ieng ha kaba ka iing-mane-U-Blei, Kumno phi mut? ba u'n 'nu'm wan sha kaba ka jingkhawai-níam?

57. Te kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Pharisi ki la lah iaai ka húkum, ba lada uno-uno-ruh u ioh-tip hangno u don, u'n pynpau, ba ki'n ioh-kem ia u.

XII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba U Ísous u pynksan ia Ka Mari ba ka da pynsléh ia ki slajat jong u.* 9. *Ki briu ki ialum-lang ba'n ioh-ih ia U Lasaros; te Ki Rangbah-lyngdoh ki iasylla ba'n pyniáp ia u.* 12. *U Khristos u shong ha u khún-gadda sha Ka Jerusalem.* 20. *Ki Griik ki iamón ba'n ioh-ih ia U Ísous.* 23. *U iathúhlypá shaphang ka jingiáp jong u.* 37. *Ba la pynmatlah ia Ki Jiu: 42. hinrei bún na Ki Nongsynshár ki ngeit, hinrei ki'm iaphlá ia u: 44. namar-kata, U Ísous u khot-shit ia ka ba'n ioh ia ka jingphlá ka jingngeit.*

1. H'YNDÁ kumta, hinriu sngi

shiwa kata ka níam Ka Jinglait, U Ísous u la wan sha Ka Bithania, sha kaba U Lasaros u la don, uta uba la lah iáp, ia uba u la lah pynmíh-pat na ki nongiáp.

2. Hangta te ki la thau ia ka jingkhawai-mynmíet ia u; bad Ka Martha ka la kam jingkam: hinrei uta U Lasaros u la long uwei na kita kiba shong-shanía lem bad u.

3. H'ynda kumta Ka Mari haba ka la shim shiteng-sér ka jingsléh ka basngúr, ka bakordor-éh ruh, ka la pynsléh ia ki slajat ki jong U Ísous, bad ka la niád ia ki slajat jong u da ki shniúh jong ka: la pyndap kumta ia kata ka iing da ka jingiúbíh ka jong kata ka jingsléh.

4. Namar-kata, uwei na ki synran jong u, U Ioudas Iskariot, *u khún* U Simon, u ba'n sa díe-noh ia u, u ong,

5. Hato balei b'ym shym la díe-noh ia kane ka jingsléh lai spah suka, bad la ioh-ai ha ki baduk?

6. Ia kane u la ong kein, ym kumno-kumno naba u súmar shaphang ki baduk; hinrei naba u la long u babúit-túh,

bad u la don kaba ka jingpán,
bad u la jiu ráh-noh ia kiei-
kiei-ruh ba-la-thep *ha ka*.

7. H'ynda kumta U Ísous
u la ong, Tó íehnoh ia ka:
ka la ríh ia kane ia kata ka
sngi ka bakyllán-masala batep
jong nga:

8. namar ia ki baduk phi
ioh lem bad phi hala ka sngi;
hinrei ia nga phi'm ioh hala
ka sngi.

9. H'YNDÁ kumta u
paitbah babún na kita Ki Jiu
u la tip ba u don hangta; te
ki la iawan, ym tang na ka
bynta U Ísous hí, hinrei ba
ki'n ioh-íh ruh ia uta U La-
saros, ia uba u la lah pynmíh-
pat na ki nongiáp.

10. Hinrei kita Ki Rang-
bah-lyngdoh ki la iasylla, ba
ki'n ioh-iapyniáp-noh ia uta U
Lasaros ruh;

11. naba na ka bynta jong
u, shibún na kita Ki Jiu ki la
iakynran-noh, bad ki la iangeit
ha U Ísous.

12. HA ka balashai u
paitbah babún uba la lah poi
sha kata ka jingkhawai-níam,
haba ki la ioh-sngou ba U
Ísous u dang wan sha Ka
Jerusalem,

13. ki la iashim ia ki tynat
jong ki diing-tlai, bad ki la
iamíh-noh sha ka ba'n tan ia
u, bad ki la iapyrta, Osanna:
Long ba-la-kyrkú ia uba U
Siim u jong Israel, uba wan
ha ka kyrteng U Trai!

14. U Ísous te haba u la
shem ia u khún-gadda, u la
shong halor jong u, kumba
long ka ba-la-thoh,

15. "Tó wat shepting, ka
"khún Ka Sion; ha khymíh,
"U Siim jong pha u wan, u
"da shong halor u khún-
"-gadda."

16. Ia kine kiei-kiei-ruh ki
synran jong u te ki'm shym
la shemphang ha ka bamyn-
nyngkong: hinrei ynda la
pyndon-burom ia U Ísous,
h'ynda kumta ki la iakynmau
ba la lah thoh ia kine kiei-
kiei-ruh shaphang jong uta,
bad ba ki la lah leh ia kine
kiei-kiei-ruh ia u.

17. Namar-kata uta u pait-
bah uba la lah don lem bad
u, u la iaphlá ba u la khot ia
uta U Lasaros na kata ka
maujingtep, bad ba u la pyn-
míh-pat ia u na ki nongiáp.

18. Namar-kata, uta u pait-
bah ruh u la wan-tan ia u,

naba ki la ioh-sngou ba u la lah leh ia kane ka kam-báh.

19. Namar-kata, kita Ki Pharisi ki la iaong paralok-hí, Phi ioh-íh ba phi'm pynlah ei-ei-ruh-ém? ha khymíh, kaba ka pyrthei ka la leit-noh na-diin jong u.

20. LA don ruh kiba Ki Griik na pyddeng kita kiba la iawan-kíu ba ki'n ioh-ia-mané-Blei ha kata ka jing-khawai-níam:

21. kine ki la iawan namar-kata ha U Philippos, uba na Ka Bithsaida ka jong Ka Galilaia, bad ki la iakyrpád ia u, ki da ong, Kó kynrád, ngi iakwah ba'n ioh-íh ia U Ísous.

22. U Philippos u wan, bad u iathúh ha U Andreas; te U Andreas pat bad U Philippos ki la iathúh ha U Ísous.

23. U Ísous u la iathuh te ha ki, u da ong, Kaba ka por ka la jáa, ba yn pyndon-burom ia uba U Khún u briu.

24. Shisha, shisha, nga ong ha phi, L'ymda íwei í symbai jong u keu í da háp ha ka khynde, bad ba í iáp, íta í

iaisáh bamarwei; hinrei lada í iáp, í sei-noh bún soh.

25. Uta uba feit ia la ka jingim, u'n jah-noh ia ka; uta uba íhsíh te ia la ka jingim ha kane ka pyrthei, u'n ríh-pynim ia ka sha ka jingim b'ymjiukut.

26. Lada uno-uno-ruh u'n shakri ia nga, tó ai ba u'n búd ia nga; bad sha kaba nga don ma-nga, hangta ruh u shakri u jong nga u'n long: lada uno-uno-ruh u shakri te ia nga, U Kypá *jong nga* u'n pyndon-nám ia u.

27. Mynta ka mynsiim jong nga ka la khíh-khuslai: te kaei nga'n ong? (*Nga'n'ong*,) Kó Kypá, tó pyllait ia nga na kane ka por? hinrei na ka bynta kane nga la wan-khang ia kane ka por:

28. Kó Kypá, pyndon-burom ia la ka kyrteng. H'ynda kumta la wan ka ktín na byneng, *ka da ong*, Nga la pyndon-burom te, bad nga'n pyndon-burom *ia ka* pat!

29. Te uta u paitbah, uba la ieng *hajan* bad uba la lah ioh-sngou, ki la iaong ba la long ka bariu u pyrthat: ki-

wei ki la iaong, U angelos u la kren ha u.

30. U Ísous u la iathúh bad u la ong, Ym na ka bynta jong nga la jáa kane ka ktín, hinrei na ka bynta jong phi :

31. mynta ka long ka jingrem jong kane ka pyrthei: mynta yn shop-noh shabar ia uba u siim jong kane ka pyrthei ;

32. ma-nga te, h'ynda yn kyntiu ia nga na ka khynde, nga'n pynwan ki briu baroh ha lade.

33. (U la ong ia kane te, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno ba u'n sa iáp.)

34. Uta u paitbah u la iathúh ha u, Ma-ngi ngi la ioh-sngou na kaba Ka Húkum, ba uba U Khristos u iaisáh sha ka b'ymjiukut: te kumno ba ong ma-mé, Ba ka dei ba yn kyntiu ia uba U Khún u briu? u long u bakumno une uba U Khún u briu ?

35. H'ynda kumta U Ísous u la iathúh ha ki, Shibit arbit kaba ka jingshai ka dang long lem bad phi: tó iaid katba phi iadon kata ka jingshai, ba ka badum ka'n 'nym ioh-kem

ia phi: namar uta uba da iaid ha ka badum, u'm tip kein shaei u leit:

36. katba phi iadon kata ka jingshai, tó iangeit ha kata ka jingshai, ba phi'n ioh-long ki khún ka jingshai. U Ísous u la kren ia kine kiei-kiei-ruh; bad haba u la kynran-noh, u la búh-ríh ia lade na ki.

37. HINREI haba u la lah leh katta ki kam-báh ha khymat jong ki, pynban ki'm put la ngeit ha u:

38. kumta la pyndap ia kata ka jingong jong U Isaias uba U Nongiathúhlypá, ia kaba u la ong, "Ah Trai, uei ba la ngeit ia ka jingbyná jong ngi? bad hano la pynpau ia ka ksangktí ka jong U Trai?"

39. Namar-kata, ki'm lah ba'n ngeit, naba, *kumba* U Isaias u la ong pat,

40. "U la pynmatlah ia ki khymat jong ki, bad u la pynlúin ia ka dohnúd jong ki; ba ki'n 'nym ioh-íh da ki khymat *jong ki*, l'ymne ioh-sngou-shemphang da ka dohnúd *jong ki*, bad ki'n ioh-kylla-ka-ba-mut, bad nga'n ioh-pynkhíah ia ki."

41. Ia kine kiei-kiei-ruh U Isaias u la ong, mynba u la ioh-íh ia ka burom jong u, bad ba u la kren shaphang jong u.

42. Hinrei pynban bún shisha na kiba ki nongsynshár ruh ki la ngeit ha u; hinrei, namar kita Ki Pharisi, ki'm iaphlá ia kata, ioh ba yn kyn-tait-noh ia ki na ka synagog.

43. Naba ki la iaíeit ia ka jingiaroh ka jong ki briu kham-tam ia ka jingiaroh ka jong U Blei.

44. H'YNDÁ kumta U Ísous u la kren-jam bad u la ong, Uta uba ngeit ha nga, u'm ngeit tang ha nga, hinrei ha uta uba la phah ia nga.

45. Bad uta uba ioh-khymíh ia nga, u ioh-khymíh kein ia uta uba la phah ia nga.

46. Ma-nga uba la wan ka jingshai ha ka pyrtnei, ba u briu baroh u bangeit ha nga, u'n 'nu'm ioh-iaisáh ha ka badum.

47. Te lada uno-uno-ruh u ioh-sngou ki ktín jong nga, hinrei u'm ngeit-skhem, nga nga'm pynrem ia u: namar nga'm shym la wan, ba nga'n ioh-pynrem ia ka pyrtnei,

hinrei ba nga'n ioh-pynim ia ka pyrtnei.

48. Uta uba kyntait-noh-bein ia nga, bad u b'ym pyd-diang ia ki jinghikai jong nga, u don kaba pynrem ia u: kata ka jinghikai ia kaba nga la hikai, kata kein ka'n pynrem ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

49. Naba nga nga'm shym la hikai na lade; hinrei uba U Kypá uba la phah ia nga, uta u la ai ka húkum ha nga, ia kaei ba nga'n ong-skhem, bad ia kaei ba nga'n hikai.

50. Te nga tip ba kata ka húkum jong u ka long ka jingim b'ymjiukut: namar-kata, kiei-kiei-ruh ia kiba nga hikai, kumba uba U Kypá u la ong-skhem ha nga, kumta kein nga hikai.

XIII.—LYNNONG.

1. Shaphang U Ísous ba u sait ia ki slajat ki synran jong u. 12. U sneng ia ki shaphang ka jing-sngourit bad ka jingíeit. 18. U iathúhlypá, bad u pynpau ha U Ioannis da ka dak, ba U Ioudas u'n díe-noh ia u. 31. U húkum ia ki ba'n iaíeit paralok-hí. 36. U mahámlypá ruh ia U Petros shaphang kaba u'n ien ia u.

1. **TE** mynshiwa kata ka jingkhawai-níam ka jong kata Ka Jinglait, haba U Ísous u la tip ba kata ka por jong u ka la jía, ba u'n leit-noh na kane ka pyrthei sha uba U Kypá, haba u la feit ia la ki jong ia kiba don ha ka pyrthei, u la feit ia ki háduh ka bakut.

2. Te haba ki dang iabám jingbám - mynmíet, (haba U Soitan u la súh-búit lypá ha ka dohnúd U Ioudas Iskariot, *u khún* U Simon, ba u'n ioh-díe-noh ia u,)

3. U Ísous, la u da tip, ba uba U Kypá u la lah aítí-noh ha u ia kiei-kiei-baroh ha ki ktí jong u, bad ba u la míh-noh na U Blei, bad ba u sa leit-noh sha U Blei *pat*:

4. u ieng-joit na kata ka jingbám - mynmíet, bad u la búh-noh ia la ki jainkúp, bad haba u la shim ia ka jainniád-met, u la panpoh ia lade.

5. Hadiin-kata, u la théh ia ka úm ha kaba ka plíang, bad u la sydang ba'n sait ia ki slajat ki jong ki synran, bad ba'n niád *ia ki* da kata ka jainniád-met, da kaba la panpoh ia u.

6. H'ynda kumta u wan ha

U Simon Petros: u te u ong ha u, Kó Trai, ma-mé me'n sait ia ki slajat jong nga?

7. U Ísous u la iathúh te u la ong ha u, Ia kaba nga nga leh, ma-mé me'm shemphang mynta; hinrei me'n ioh-tip hadiin kane.

8. U Petros u ong ha u, Me'n 'nym ioh-sait ia ki slajat jong nga lano-lano-ruh. U Ísous u iathúh ha u, Lada nga'n 'nym ioh-sait ia mé, me'm ioh ka bynta satía lem bad nga.

9. U Simon Petros u ong ha u, Kó Trai, ym tang ia ki slajat jong nga, hinrei ia ki ktí ruh bad ia ka khlíh de.

10. U Ísous u iathúh ha u, Ia uta uba la sum, u'm don kam tang ba'n sait ia la ki slajat, hinrei u long u bakhúid baroh-phar: kumta ma-phi ruh phi long ki bakhúid, hinrei daei-daei-ruh-ém ym baroh.

11. Naba u la lah tip ia uei u ba'n sa díe-noh ia u; namar-kata, u la ong, Daei-daei-ruh-ém phi'm long ki bakhúid baroh.

12. **YNDA** kumta haba u la lah sait ia ki slajat jong ki, bad u la lah shim ia ki

jainkúp jong u, ba u da shong-shanía pat de, u la kylli ia ki, Phi iatip kaei ba nga la leh ha phi?

13. Ma-phi phi iakhot ia nga, Kó Nonghikai, bad, Kó Trai; phi iaong ka badei ruh; namar nga long *kumta*.

14. Namar-kata, lada ma-nga, uba U Trai bad uba U Nonghikai, nga la sait ia ki slajat jong phi, ka dei ia phi ruh ba'n iasait ia ki slajat paralok-hí.

15. Namar nga la ai ka rúkom ha phi, ba phi ruh phi'n ioh-leh, kumba nga la leh ma-nga ha phi.

16. Shisha, shisha, nga ong ha phi, U shakri u'm long u bakham-khrau ia u kynrad jong u; l'ymne u apostolos u bakham-khrau ia uta uba la phah ia u.

17. Lada phi tip ia kine kiei-kiei-ruh, suk ma-phi lada phi leh ia ki.

18. Nga'm kren shaphang jong phi baroh: ma-nga nga íhthúh ia kiba nga la jíd: hinrei ba yn ioh-pyndep ia kata Ka Jingthoh, "Uta uba "bám jingbám lem bad nga, "u la ráh ia la ka khong-

"-dong-jat ba'n ialeh bad nga."

19. Náduh mynta nga íathúh ha phi *kane* mynshiwa ia kaba ka jáa, ba, h'ynda ka íoh-jía, phi'n íoh-ngeit ba ma-nga nga long *uta*.

20. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Uta u bapyddiang íano-iano-ruh ia uba nga'n phah, u pyddiang ia nga; uta te u bapyddiang ia nga, u pyddiang ia uta uba la phah ia nga.

21. H'ynda U Ísous u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la sngou-kíhwin ha ka mynsiim, te u la phlá bad u la ong, Shisha, shisha, nga ong ha phi, ba uwei na phi, u'u díe-noh ia nga.

22. H'ynda kumta kita ki synran ki la iakhymíh-shain ha ki paralok-hí, ba ki da ía-sngou-lyngngoh shaphang íano ba u ong.

23. Te la don uwei na kita ki synran jong u, ia uba U Ísous u la íeit, u da shong-shanía ha ka shadem jong U Ísous.

24. Namar-kata, U Simon Petros u la kongúh-khlíh ia uta ba'n kylli, uei u lah long shaphang jong uba u ong.

25. Te haba u la shong-shanía lyngngéh ha ka shadem U Ísous, u kylli ia u, Kó Trai, u long uei?

26. U Ísous u la iathúh, U long uta, ha uba nga nga'n ai ia *kane* ka shí-dykhot, haba nga la pynngam *ia ka*. Haba u la lah pynngam te ia kata ka shí-dykhot, u la ai ha U Ioudas Iskariot, *u khún* U Simon.

27. Te hadiin *ba u la shim* ia kata ka shí-dykhot, h'ynda kumta U Soitan u la leit-bysut shapoh jong u. Namar-kata, U Ísous u la ong ha u, Ia kaba mé sa leh, tó leh kloikloi-ruh.

28. Hinrei ym don na kita ki bashong-shanía uba la tip ia ka ba'n leih u la ong ia kata ha u.

29. Namar don kiba la iamut, namar ba U Ioudas u la don kata ka jingpán, ba U Ísous u ong ha u, Tó thied *ia kiei-kiei-ruh* kiba ngi iadon kam ia ka jingkhawai-níam; lane, ba u'n ioh-ai ia kaei-kaei-ruh ha ki baduk.

30. U te haba u la lah shim ia kata ka shí-dykhot, u la míh-noh kumne-kumne-ruh :

ka la long mynmíet ruh.

31. NAMAR-KATA, h'ynda u la leit-noh, U Ísous u la ong, Mynta la pyndon-burom ia uba U Khún u briu, bad la pyndon-burom ia U Blei ha u.

32. Lada la pyndon-burom ia U Blei ha u, U Blei ruh u'n pyndon-burom ia u ha lade, bad u'n pyndon-burom ia u kumne-kumne-ruh.

33. Kó ki khún-hep, shibit arbit nga dang long lem bad phi: phi'n iawád ia nga: kumba nga la ong ruh ha kita Ki Jiu, Ba sha kaba nga sa leit ma-nga, phi phi'm lah ba'n iawan; kumta nga ong mynta ha phi.

34. Ka, húkum bathymmai nga ai ha phi, Ba phi'n iafeit paralok-hí; kumba nga la feit ia phi, ba phi ruh phi'n iafeit paralok-hí.

35. Da kane ki'n ioh-tip baroh ba phi long ki synran jong nga, lada phi don ka jingiafeit paralok-hí.

36. U SIMON Petros u ong ha u, Kó Trai, shano mé sa leit? U Ísous u la iathúh ha u, Sha kaba nga sa leit, me'm lah búd ia nga mynta :

hinrei hadiin me'n ioh-búd ia nga.

37. U Petros u ong ha u, Kó Trai, balei nga'm lah búd ia mé mynta? nga'n aiti'-noh ia la ka jingim na ka bynta jong mé.

38. U Ísous u la iathúh ha u, Me'n aiti'-noh ia la ka jingim na ka bynta jong nga? Shisha, shisha, nga ong ha mé, u síar u'n 'nu'm riu tad-ynda me'n len ia nga laisin.

XIV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyntyngen ia ki synran jong u.* 6. *U phlá ruh ba u hí u long ka lynti, bad ka jingshisha, bad ka jingim de; ba u long uwei ruh bad U Kypá.*

13. *U kren-skhem ruh ba ki jingdiwai jong ki ha ka kyrteng jong u, ki'n long bhá.* 15. *U kwah na ki ka jingieit bad ka jingkongúh; bad u kular ia U Mynsiim Bakhúid U Nong-pyntyngen.* 27. *U íehnoh-sáh bad ki ia ka jingsuk jong u.*

1. WAT khíh-khuslai na ka dohnúd jong phi: tó ngeit phi ha U Blei, tó ngeit ha nga ruh:

2. ha ka iing U Kypá jong nga don bún ki pulit-shong-neh: l'ymda kumta, nga'n da

la iathúh ha phi; nga sa leit-noh ba'n khréh ka jaka ia phi;

3. Haba nga'n la leit-noh bad ba nga'n la khréh ia phi ka jaka, nga'n wan pat, bad nga'n shimtí ia phi ha lade-hí: ba ha kaba nga long ma-nga, *hangta* phi ruh phi lah long:

4. te shaei ba nga sa leit ma-nga, phi tip, bad ia ka lynti phi tip.

5. U Thomas u ong ha u, Kó Trai, ngi'm tip shaei ba mé sa leit; kumno te ngi lah ba'n tip ia kata ka lynti?

6. U Ísous u iathúh ha u, Ma-nga uba long kaba ka lynti, bad kaba ka jingshisha, bad kaba ka jingim de; ym don uba wan ha uba U Kypá, tang da nga:

7. lada phi la lah íhthúh ia nga, phi'n da la lah íhthúh ia U Kypá jong nga ruh; hinrei náduh mynta phi sa íhthúh ia u, bad phi la ioh-íh ia u.

8. U Philippos u ong ha u, Kó Trai, tó pyníh ia uba U Kypá ha ngi, te ka dap ia ngi.

9. U Ísous u iathúh ha u, Nga long katta-katta-ruh ka baslem lem bad phi, bad me'm

put la íhthúh ia nga, Kó Philippos? jár uba la íoh-íh ia nga, u la íoh-íh ia uba U Kypá; kumno ba mé ong ma-mé te, Tó pyníh ia uba U Kypá ha ngi?

10. Me'm ngeit ba ma-nga nga long ha uba U Kypá, bad uba U Kypá ha nga? Kita ki ktín ia kiba nga kren ma-nga ha phi, nga'm kren na lade; hinrei uba U Kypá uba shong-neh ha nga, u hí u leh ia ki jingleh.

11. Tó ngeit ia nga, ba ma-nga *nga long* ha uba U Kypá, bad uba U Kypá ha nga; l'ymda kumta, tó ngeit ia nga te na ka bynta kita ki jingleh hí.

12. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Uta uba ngeit ha nga, ia kita ki jingleh ia kiba nga leh ma-nga, uta ruh u'n leh; bad ia ki bakham-khrau ia kine u'n leh; namar nga sa leit-noh ma-nga sha uba U Kypá jong nga.

13. Te kaei-kaei-ruh ba phi'n pán ha ka kyrteng jong nga, ia kata nga'n leh; ba yn íoh-pyndon-burom ia uba U Kypá ha uba U Khún.

14. Kaei-kaei-ruh ba phi'n

pán ha ka kyrteng jong nga, nga nga'n leh kein.

15. LADA phi íeit ia nga, tó súmar ia ki húkum ki jong nga.

16. Nga ruh nga'n dúwai ha uba U Kypá, te u'n ai ha phi ia uwei-pat U Nongpyn-tyngen, ba u'n íoh-iaisáh lem bad phi hala karta;

17. ia uba U Mynsiim Ka Jingshisha, ia uba kaba ka pyrthei ka'm lah ba'n pyd-diang, naba ka'm íoh-íh ia u, l'ymne ka'm íhthúh ia u; phi hinrei phi íhthúh ia u, namar u íaisáh bad phi, u'n long ruh ha phi.

18. Nga'm íehnoh khún-suet ia phi; nga'n wan pat ha phi.

19. Sa tang shibit arbit, te kaba ka pyrthei ka'n 'nym íoh-khymíh ia nga shuh; hinrei phi phi'n íoh-khymíh ia nga; naba nga kein nga im, phi ruh phi'n íoh-im.

20. Ha kata ka sngi phi phi'n íoh-tip ba nga *long* ha uba U Kypá jong nga, bad ma-phi ha nga, bad ma-nga ha phi.

21. Uta uba don kita ki húkum jong nga, bad ba súmar

ia ki, uta u long uba feit ia nga; uta uba feit te ia nga, yn la feit ia u da uba U Kypá jong nga; nga ruh nga'n feit ia u, bad nga'n pynpau ia lade ha u.

22. U Ioudas u ong ha u, (ym uba U Iskariot) Kó Trai, balei ka long te ba me'n sa pynpau ia lade ha ngi, ym te ha kata ka pyrthei?

23. U Ísous u la iathúh bad u la ong ha u, Lada uno-uno-ruh u feit ia nga, u'n súmar ia ka ktín jong nga; te uba U Kypá jong nga u'n feit ia u, bad ngi'n iawan ha u, bad ngi'n iaiaishong bad u.

24. Uta u b'ym feit ia nga, u'm súmar ia kita ki ktín jong nga; pynban kata ka ktín ia kaba phi ioh-sngou ka'm long ka jong nga hí, hinrei ka jong uba U Kypá uba la phah ia nga.

25. Kine kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi, haba nga dang sáh lem bad phi.

26. Hinrei uta U Nong-pyntyngen, uba U Mynsiim Bakhúid, ia u uba U Kypá u'n phah ha ka kyrteng jong nga, uta kein u'n hikai ia phi ia kiei-kiei-baroh, bad u'n pyn-

kynmau ia phi ia kiei-kiei-baroh, ia kiba nga la ong ha phi.

27. Ia ka jingsuk nga íehnoh ha phi, ia ka jingsuk kaba jong nga, nga ai ha phi; ym kumba kata ka pyrthei ka ai, nga ai ma-nga ha phi. Wat khíh-khuslai na ka dohnúd jong phi, l'ymne wat shep-ting.

28. Phi la ioh-sngou ba nga nga la ong ha phi, Nga sa leit-noh, bad nga'n wan pat ha phi. Lada phi la feit ia nga, phi'n da kymen, namar ba nga la ong, Nga sa leit-noh sha uba U Kypá: namar uba U Kypá jong nga u long u bakhám-khrau ia nga.

29. Te mynta nga la ia-thúh ha phi mynshiwa ba ka jía, ba, h'ynda ka ioh-jía, phi'n ioh-ngeit.

30. Nalor mynta nga'n 'nym ioh-iaikren shibún bad phi; namar uba u siim jong kane ka pyrthei u wan, hinrei u'm don ei-ei-ruh-ém ha nga.

31. Hinrei ba kata ka pyrthei ka'n lah tip, ba nga feit ia uba U Kypá: bad kat kumba uba U Kypá u la húkum ia nga, kumta nga

leh. Tó ieng, ngi'n ialeit-noh nangne.

XV.—LYNNONG.

1. *Ka jingsngou-tyngen bad ka jingieit-markylliang ha pyddeng U Khristos bad ki dykhot jong u, ia kiba la pynih da ka pharshi u diing - soh - drakhia.* 9. *U Iisous u pynih ruh ba ka dei ia ki ba'n ialeit para-dykhot-hi.* 18. *Ka jingsngou-tyngen ruh ha ka babishni bad ka baleh-bein ki jong ka pyrthei.* 26. *Ka kam U Mynsiim Bakhuid, bad ka jong Ki Apostolos.*

1. MA-NGA nga long uba u diing-soh-drakhia u bashisha, bad U Kypá jong nga u long uba u nongsúmar-brí-soh.

2. Ka tynat baroh ba ha nga ka b'ym sei soh, u ngor-noh; bad *ka tynat* baroh kaba sei soh, u khyllád - pynkhuid ia ka, ba ka'n ioh-sei soh kham-bún.

3. Phi mynta phi long ki bakhuid da kata ka ktín ia kaba nga la kren ha phi.

4. Tó iaineh ha nga, bad ma-nga kumta *nga'n iaineh* ha phi. Kumba ka tynat ka'm lah ba'n sei soh na lade-hí, l'ymda ka iaineh ha uba u diing - soh - drakhia; kumta

l'ymne ma-phi, l'ymda phi iaineh ha nga.

5. Ma-nga nga long uba u diing-soh-drakhia, ma-phi kiba ki tynat. Uta uba iaineh ha nga, bad ma-nga ha u, uta u sei soh shibún : naba khlem ma-nga phi'm lah leh ei-ei-ruh-ém.

6. Lada uno-uno-ruh u b'ym iaineh ha nga, la jiu bred-noh ia u shabar kum ka tynat kaba la iáp-stai-noh ; te ki ialum ia ki, bad ki bred ha ka ding, bad la thang ia ki.

7. Lada phi iaineh ha nga, bad ba ki ktín jong nga ki iaineh ha phi, ia kaei-kaei-ruh ba phi mon, phi'n pán, te ka'n long ia phi.

8. Ha kane la pyndon-burom ia uba U Kypá jong nga, ba phi sei soh shibún ; kumta phi'n long ki synran jong nga.

9. KUMBA uba U Kypá u la íeit ia nga, kumta ma-nga ruh nga la íeit ia phi ; tó phi'n iaineh ha kata ka jingiaíeit kaba bad nga.

10. Lada phi'n súmar ia kita ki húkum jong nga, phi'n ioh-iaineh ha kata ka jingiaíeit jong nga ; kumba nga kein

nga la súmar ia ki húkum ki jong uba U Kypá jong nga, bad ba nga iaineh ha ka jingia-feit jong u.

11. Nga la kren ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba ka jing-kymen ka jong nga ka'n ioh-iaineh namar jong phi, bad ba ka jing-kymen jong phi ka'n ioh-long ba-la-dap.

12. Kane ka long ka húkum ka jong nga, Ba phi'n iaíeit paralok-hí, kumba nga la íeit ia phi.

13. Ym don uba don ka jingíeit ka bakham-khrau ia kane, ba uwei u búhti-noh ia la ka jingim na ka bynta ia ki lok jong u.

14. Ma-phi phi long ki lok jong nga, lada phi leh kat kiba nga húkum ma-nga ia phi.

15. Nga'm khot shuh ki shakri ia phi; naba uba u shakri u'm tip ia kaei ba u leh u kynrád jong u; hinrei nga la khot ki lok ia phi; namar ia kiei-kiei-baroh ia kiba nga la ioh-sngou na uba U Kypá jong nga, nga la pyntip ha phi.

16. Ma-phi phi'm shym la jíd ia nga, hinrei ma-nga nga la jíd ia phi, bad nga la thung

ia phi, ba phi phi'n ioh-iaileit bad sei soh, bad ba u soh jong phi u'n ioh-iaineh; ba kaei-kaei-ruh ba phi'n pán na uba U Kypá ha ka kyrteng jong nga, u'n lah ai ha phi.

17. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la húkum ha phi, ba phi'n iaíeit paralok-hí.

18. LADA ka pyrthei, ka shún ia phi, phi tip ba ka la shún ia nga mynshiwa ia phi.

19. Lada phi la long na ka jong ka pyrthei, kata ka pyrthei ka'n da la íeit ia kaba la ka jong: hinrei naba phi'm long na ka jong ka pyrthei, hinrei ma-nga nga la jíd ia phi na ka jong ka pyrthei, namar kata, kata ka pyrthei ka shún ia phi.

20. Tó kynmau ia kata ka ktín ia kaba nga la ong ma-nga ha phi, "U shakri u'm "long u bakham-khrau ia u "kynrád jong u." Lada ki la iapynshitom ia nga, ki'n iapynshitom ruh ia phi; lada ki la súmar ia ka ktín jong nga, ki'n súmar ia kaba jong phi ruh.

21. Hinrei ia kine kiei-kiei-baroh ki'n leh ia phi na ka

bynta ka kyrteng jong nga, naba ki'm íhthúh ia uta uba la phah ia nga.

22. Lada nga'm shym la lah wan bad la kren ha ki, ki'm shym la don *kata* ka pop; hinrei mynta ki'm don ka jing-kren-dong shuh namar kata ka pop jong ki.

23. Uta uba shún ia nga, u shún ia uba U Kypá jong nga ruh.

24. Lada nga'm shym la lah leh ha pyddeng jong ki ia kita ki jingleh, ia kiba ym don uwei-pat uba la leh, ki'm shym la don *kata* ka pop; hinrei mynta te ki la íoh-íh ia *ki*, pynban ki la shún ruh ia nga bad ia uba U Kypá jong nga.

25. Hinrei la *jía kane*, ba kumta la pyndep ia kata ka ktín ia kaba la thoh ha Ka Húkum jong ki, "Ki la shún "ia nga khlem dau."

26. HINREI h'ynda u la wan uta U Nongpyntyngen, ia uba nga nga'n phah ha phi na uba U Kypá, ia uba U Mynsiim Ka Jingshisha, uba míh-noh na uba U Kypá, uta kein u'n phlá shaphang jong nga.

27. Ma-phi ruh de phi'n phlá, naba phi long lem bad nga náduh ka bamynnyng-kong.

XVI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyntyngen ia ki synran jong u; 7. da ka jingku-lar ba u'n ai ia U Mynsiim Bakhúid; 16. da ka jingmúh-pat bad ka jingkúu jong u de. 23. U kren-pynskhem ia ki, ba ia ki jingdúwai jong ki ha ka kyrteng jong u, U Kypá jong u u'n díang-sngoubhá. 31. Ba tang ha U Khristos ki don ka jing-suk; hinrei ha ka pyrthei ka jinjar.*

1. IA KINE kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi, ba phi'n 'nym thut.

2. Ki'n kyntait-noh ia phi na ki synagog: shisha ka por ka jía, haba uno-uno-baroh u bapyniáp-noh ia phi, u'n mut ba'n ai-ngúh jingmane ha U Blei.

3. Te ia kine kiei-kiei-ruh ki'n leh ia phi, naba ki'm tip ia uba U Kypá, l'ymne ia nga.

4. Hinrei ia kine kiei-kiei-ruh nga la iathúh ha phi, ba, h'ynda la jía kata ka por, phi'n íoh-kynmau ia ki, ba

ma-nga nga la iathúh ha phi :
ia kine kiei-kiei-ruh te, nga'm
shym la ong ha phi ha ka
bamynnyngkong, naba nga la
jiu don lem bad phi.

5. Hinrei mynta nga sa
leit-noh sha uta uba la phah
ia nga ; ym don te na phi uba
kylli *mynta* ia nga, Shano mé
sa leit ?

6. Hinrei namar ba nga la
kren ia kine kiei-kiei-ruh ha
phi, kata ka jingsngousih ka la
pyndap ia ka dohnúd jong phi.

7. HINREI ma-nga nga
iathúh ia ka bashisha ha phi,
ba ka myntoi ia phi ba ma-
nga nga ioh-leit-noh ; namar
lada nga nga'm leit-noh, uta
U Nongpyntyngen u'n 'nu'm
wan ha phi ; hinrei lada nga
leit-noh, nga'n phah ia u ha phi.

8. Te h'ynda u la wan ma-u,
u'n pynkyndúh ia ka pyr-
thei shaphang ka pop, bad
shaphang ka hok, bad sha-
phang ka jingbishár de :

9. shaphang ka pop te, naba
ki'm ngeit ha nga ;

10. shaphang ka hok ruh,
naba nga sa leit-noh sha uba
U Kypá jong nga, bad phi'm
ioh-ih shuh ia nga ;

11. shaphang ka jingbishár

de, naba la pynrem ia uba u
siim jong kane ka pyrthei.

12. Nga dang don shibún
kiei-kiei-ruh ba'n ong ha phi,
hinrei phi'm lah ba'n shah *ia*
ki mynta.

13. Hinrei h'ynda u la wan
ma-u, uba U Mynsiim Ka
Jingshisha, u'n ialam ia phi
sha kata ka jingshisha baroh ;
namar u'n 'nu'm kren na lade-
-hí, hinrei ia kiei-kiei-ruh kat-
ba u'n la ioh-sngou, u'n kren ;
bad u'n iathúh pynpau-bíang
ha phi ia kiei-kiei-ruh ki ba'n
sa wan.

14. Uta u'n pyndon-burom
ia nga ; naba u'n shim-díang
na kaba ka jong nga, bad u'n
iathúh pynpau-bíang ha phi.

15. Kiei-kiei-baroh katba
uba U Kypá u don, ki long ki
jong nga ; namar-kata, nga la
ong, ba u'n shim-díang na
kaba ka jong nga, bad u'n
iathúh pynpau-bíang ha phi.

16. SA shibit arbit, te
phi'n 'nym ioh-ih ia nga ; bad
sa shibit arbit pat, te phi'n
ioh-ih *pat* ia nga ; naba nga
sa leit-noh ma-nga sha uba U
Kypá.

17. Namar-kata, kiba na
ki synran jong u ki la iakren

paralok-hí, Ka long aiuh, kane ia kaba u ong ha ngi, Sa shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-íh ia nga; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-íh *pat* ia nga; bad, Naba nga sa leit-noh ma-nga sha uba U Kypá?

18. Namar-kata, ki la iaong, Ka long aiuh kane kaba sa shibit arbit ia kaba u ong? Ngím tip aiuh ba u kren.

19. Te U lísous u la tip ba ki la iamón ba'n kylli ia u, te u la ong ha ki, Phi iakylli bad paralok-hí shaphang kane, ba nga la ong, Sa shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-íh ia nga; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-íh *pat* ia nga?

20 Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba phi phi'n iám bad phi'n lyniar ruh; hinrei kata ka pyrthei ka'n kymen: ma-phi te phi'n sngousíh; hinrei kata ka jingsngousíh jong phi ka'n kylla sha ka jingkymen.

21. Ka briu haba ka súh-khún, ka don ka jingsngousíh, naba ka la jía ka por jong ka; hinrei ynda, ka la khá ia íba í khún, ka'm kynmau shuh ia la ka pangshitom, namar kaba ka jingkymen ba la khá briu sha ka pyrthei.

22. Kumta ma-phi ruh phi don ka jingsngousíh shisha mynta; hinrei nga'n wan-íh ia phi pat, te ka dohnúd jong phi ka'n da sngou-kymen, bad ia kata ka jingkymen jong phi ym don u b'yn ráh-noh na phi.

23. HA kata ka sngi te phi'n 'nym kylli ia nga ei-ei-ruh-ém. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba kiei-kiei-ruh katba phi'n pán na uba U Kypá ha ka kyrteng jong nga, u'n ai ha phi.

24. Háduh mynta phi'm shym la pán ei-ei-ruh-ém ha ka kyrteng jong nga; tó pán, te phi'n sa ioh-díang, ba kata ka jingkymen jong phi ka'n ioh-long ba-la-dap-janai.

25. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi ha ki phawar; hinrei ka por ka jía, h'ynda nga'n 'nym kren shuh ha phi ha ki phawar, hinrei nga'n iathúh pau-shinná ha phi shaphang uba U Kypá.

26. Ha kata ka sngi phi'n pán ha ka kyrteng jong nga; te nga'm ong ha phi, ba ma-nga nga'n dúwai ia uba U Kypá na ka bynta jong phi:

27. namar uba U Kypá hí

u íeit ía phi, naba ma-phi
phi íeit ía nga, bad phi ngeit
ba ma-nga nga la míh-noh na
U Blei.

28. Nga la míh-noh na uba
U Kypá, bad nga la wan sha
ka pyrthei : pat nga íehnoh ía
kata ka pyrthei, bad nga leit
sha uba U Kypá.

29. Ki synran jong u ki
ong ha u, Ha khymíh, mé kren
pau-shinná mynta, bad me'm
kren ía kawei ka phawar :

30. mynta ngi iasngouthúh
ba mé tip ía kiei-kiei-baroh,
bad me'm don kam ba uno-
-uno-ruh u'n íoh-kylli ía mé :
da kane ngi iangeit ba mé
la míh-noh na U Blei.

31. U Íísous u la íathúh
ha ki, Phi iangeit mynta ?

32. ha khymíh, ka por ka
jía, shisha ka la jía mynta, ba
yn pynsakymá ía phi uwei-
-uwei sha *ka iing* la ka-jong-
-ka-jong, bad phi'n íehnoh ía
nga marwei : hinrei pynban
nga'm long bamarwei, naba
uba U Kypá u long lem bad
nga :

33. nga la kren ía kine
kiei-kiei-ruh ha phi, ba phi'n
íoh ka jingsuk ha nga : ha
kata ka pyrthei phi'n íoh ka

jinjar : hinrei tó long shlur
phi, ma-nga nga la jop ía kata
ka pyrthei.

XVII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u dúwai ha U Kypá
ba'n pyndon-burom ía u : 6. ba'n
súmar ruh ía Ki Apostolos jong
u ; 11. ha ka jingiasoh shí-tylli ;
17. ha ka jingshisha ruh ; 20
ba'n pyndon-burom ía ki, bad
ía kiwei ki bangeit, lem bad u
ha byneng.*

1. Ía kine kiei-kiei-ruh U
Íísous u la kren, bad u la khy-
míed ía la ki khymat sha
byneng, bad u la ong, Kó
Kypá, kaba ka por ka la jía ;
tó pyndon-burom ía uba U
Khún jong mé, ba uba U
Khún jong mé u'n íoh-pyndon-
-burom ruh ía mé.

2. Kumba mé la ai ha u ka
bor halor ka doh baroh, ba
ía baroh kiba mé la ai ha u, u'n
íoh-ai ha ki ka jingim b'ym-
jiukut.

3. Te kane ka long kata
ka jingim b'ymjiukut, ba ki'n
íoh-íhthúh ía mé uba tang U
Blei bashisha hí, bad ía U
Íísous Khristos, ía uba mé la
phah.

4. Ma-nga nga la pyndon-

-burom ia mé ha ka pyrthei ; nga la pyndep ia kata ka jingleh ia kaba mé la ai ha nga ba nga'n leh.

5. Te mynta, Kó Kypá, tó pyndon-burom ma-mé ia nga lem bad ia lade, da kata ka burom kaba nga la don bad mé mynshiwa kaba la long kata ka pyrthei.

6. Nga la pynpau ia ka kyrteng jong mé ha kita ki briu ia kiba mé la ai ha nga na ka jong ka pyrthei : ki jong mé ki la long, te mé la ai ia ki ha nga ; bad ki la súmar ia ka ktín jong mé.

7. Mynta ki la iatip-bhá, ba kiei-kiei-baroh ia kiba mé la ai ha nga, ki long na mé ;

8. namar kita ki jinghikai ia kiba mé la ai ha nga, nga la ai-pateng ha ki ; ki te ki la pyddiang, bad ki tip shisha, ba nga la míh-noh na mé, bad ki la iangeit ba la phah ma-mé ia nga.

9. Ma-nga nga dúwai na ka bynta jong ki ; nga'm dúwai na ka bynta kata ka pyrthei, hinrei na ka bynta kito ia kiba mé la ai ha nga ; naba ki long ki jong mé.

10. Kiei-kiei-baroh ki jong

nga ki long ki jong mé ruh, bad kiei-kiei-ruh ki jong mé *ki long* ki jong nga ruh ; te la dang pyndon-burom ia nga ha ki.

11. Te nga'm long shuh ha kata ka pyrthei, hinrei kine ki long ha kata ka pyrthei, nga te nga sa wan ha mé. Kó Kypá Bakhúid, tó ríh-pynim ia ki ha ka kyrteng jong mé, ia kiba mé la ai ha nga ; ba ki'n ioh-ialong shí-tylli, kumba ngi *long*.

12. Mynba nga la don lem bad ki ha kata ka pyrthei, nga la ríh-pynim ma-nga ia ki ha ka kyrteng jong mé : ia kita kiba mé la ai ha nga, nga la ríh-kyndong, bad ym don ba la jah-noh na ki, tang uta u khún jong ka jingjot, ba yn lah pyndep ia kaba Ka Jingthoh.

13. Hinrei mynta nga sa wan ha mé, bad nga kren ia kine kiei-kiei-ruh ha kata ka pyrthei, ba ki'n lah ioh ia kata ka jingkymen kaba shaphang jong nga ba-la-dap-janai ha ki.

14. Ia kata ka ktín jong mé ma-nga nga la ai-pateng ha ki ; kata ka pyrthei te ka

la shún ia ki, naba ki'm long na ka jong pyrthei, kumba nga nga'm long na ka jong pyrthei.

15. Nga'm dúwai ba me'n shimtí-noh ia ki na kata ka pyrthei, hinrei ba me'n súmar-kyndong ia ki na ka basniu.

16. Ki'm long na ka jong pyrthei, kumba nga nga'm long na ka jong pyrthei.

17. Tó pynkyntang ia ki ha ka jingshisha jong mé : ka ktín ka jong mé ka long ka bashisha.

18. Kumba mé la phah ia nga sha kata ka pyrthei, kumta nga ruh nga la phah ia ki sha kata ka pyrthei.

19 Te na ka bynta jong ki ma-nga nga pynkyntang ia lade, ba ki ruh ki'n ioh-ialong ki ba-la-pynkyntang-khúid ha ka jingshisha.

20. L'YMNE nga'm kyrpád tang na ka bynta kine hí, hinrei na ka bynta kita ruh kiba ngeit ha nga da ka jinghikai jong ki :

21. ba baroh ki'n ioh-ialong shí-tylli; kum ma-mé, Kó Kypá, ha nga, nga ruh ha mé, ba ki ruh ki'n ioh-ialong shí-tylli ha ngi; ba kata ka

pyrthei ka'n ioh-ngeit ba la phah ma-mé ia nga.

22. Ia kata ka burom ruh ia kaba mé la ai ha nga, ma-nga nga la ai-pateng ha ki; ba ki'n ioh-ialong shí-tylli, kat kumba ma-ngi ngi ialong shí-tylli :

23 ma-nga ha ki, bad ma-mé ha nga; ba ki'n ioh-ialong ki ba-la-iapynlong-janai ha ka shí-tylli, ba kata ka pyrthei te ka'n ioh-tip ba la phah ma-mé ia nga, bad ba mé la íeit ia ki, kat kumba mé la íeit ia nga.

24. Kó Kypá, ia kita kiba mé la ai ha nga, nga kwah ba ha kaba nga long ma-nga, ba kita ruh ki'n ioh-long ryngkad bad nga; ba ki'n ioh-khymíh ia kata ka burom ka jong nga, ia kaba mé la ai ha nga, naba mé la íeit ia nga mynshiwa ka bamyn-dang-long ka pyrthei.

25. Kó Kypá Bahok, kata ka pyrthei te ka'm shym la íhthúh ia mé; hinrei ma-nga nga la íhthúh ia mé, bad kine ki la iatip ba la phah ma-mé ia nga.

26. Bad ha ki nga la pyntip ia ka kyrteng jong mé, bad

nga'n iaipyntip; ba kata ka jingteit da kaba mé la íeit ia nga, ka'n ioh-long-pateng ha ki, nga ruh ha ki.

XVIII.—LYNNONG.

1. *U Ioudas u díe-noh ia U Ísous; te ki shakri ki kyllon ha khynde-u.* 10. *U Petros u pom-noh ia ka shkor U Malkhos.* 12. *La kem ia U Ísous, la ialum-noh ruh ia u ha U Annas bad ha u Kaiaphas.* 15. *U Petros u len ia u.* 19. *Ki iakylli ia U Ísous ha khymat U Kaiaphas; 28. bad ha khymat U Pilat.* 33. *U iathúh ha u Pilat shaphang ka hima jong u.* 39. *Ki Jiu ki iapán ba'n pyllait ia U Barabbas.*

1. HABA U Ísous u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la leit-noh lem bad ki synran jong u, sha shiliang kaba ka wah-rit Kedron, sha kaba la don ka kypér, ha kaba u la leit-bysut ma-u bad ki synran jong u.

2. Te U Ioudas ruh, uba la díe-noh ia u, u la lah íhthúh ia kata ka jaka; naba búnsin U Ísous u la jiu leit-iaseng hangta lem bad ki synran jong u.

3. H'ynda kumta U Ioudas haba u la ioh ia kaba ka shí-

-kynhún *ki sipahi*; bad ia ki shakri na kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad na Ki Pharisi, u la wan hangta lem bad ki sharak, bad ki jingtybéh-ding, bad ki átiar de.

4. U Ísous te ba u da tip ia kiei-kiei-baroh kiba sa já ha u, haba u la míh-noh, u la ong ha ki, Phi wád iano?

5. Ki la iathúh ha u, Ia U Ísous uba u nong Nasaret. U Ísous u ong ha ki, Long ma-nga. Te U Ioudas ruh, uba la díe-noh ia u, u la ieng lem bad ki.

6. Katba u la lah iathúh te ha ki, Ba long ma-nga, ki la iakynran dadiin, bad ki la iakyllon ha khynde-u.

7. Namar-kata, u la kylli ma-u *ia ki* pat, Phi wád iano? Ki te ki la iathúh, Ia U Ísous uba u nong Nasaret.

8. U Ísous u la iathúh, Nga la ong ha phi, ba long ma-nga: namar-kata, lada phi wád ia nga, tó ai ia kine ba'n leit-noh.

9. Ba kumta la pyndep ia kata ka ktín ia kaba u la lah ong, "Ia kita kiba mé la ai "ha nga, ym don ba nga la "jah-noh na ki."

10. H'YNDÁ kumta U Simon Petros ba u don ka waitlam, u la sei ia ka, bad u la pom ia u shakri jong uba U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor ka mon jong u: te ka kyrteng uta u shakri la long U Malkhos.

11. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha U Petros, Tó súh-noh ia kato ka waitlam jong mé, sha kaba ka jingsop: ia kata ka khuri kaba la ai uba U Kypá ha nga, nga'n 'nym díh ia ka?

12. H'YNDÁ kumta kata ka shí-kynhún *ki sipahi*, bad uba U Rangbah shí-hajar, bad kiba ki shakri-báh jong Ki Jiu, ki la iakem ia U Iísous, bad ki la iakhúm ia u,

13. bad ki la ialam-noh ia u ha U Annas shiwa; naba u la long u ktau-kurim u jong U Kaiaphas, uba la long U Rangbah-lyngdoh kata ka snem.

14. Te ka la long U Kaiaphas, uba la lah pyníh-búit ha Ki Jiu, "ba ka long bamyn-
"toi ia uwei u briu ia ka ba'n
"iáp-noh na ka bynta ia uba u paitlang."

15. TE U Simon Pe-

tros u la búd ia U Iísous, *kumta* ruh uta uwei-pat u synran. Te long ba-la-íhthúh ia uta u synran da uta U Rangbah-lyngdoh, kumta u la leit-bysut lem bad U Iísous ha kaba ka phyllau jong uta U Rangbah-lyngdoh.

16. Hinrei U Petros u la ieng ha kaba ka jingkhang shabar. H'ynda kumta uta uwei-pat u synran, ia uba la íhthúh da uta U Rangbah-lyngdoh, u la míh-noh, bad u la kren ha kaba ka nongáp jingkhang, bad u la ialam shapoh ia U Petros.

17. H'ynda kumta kata ka shakri, kaba long nongáp jingkhang, ka ong ha U Petros, Ma-mé ruh me'm long na ki synran jong une u briu? Ong ma-u, Nga'm long.

18. Te kita ki shakri bad kita ki shakri-khrau (haba ki la sliu ding-ryngá ha u khíu búh-ding, naba ka la pijáh,) ki la iaieng *hangta*, ki la iasy-aid-ding ruh; U Petros de u la ieng lem bad ki, bad u da sy-aid-ding.

19. H'YNDÁ kumta uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli ia U Iísous shaphang ki syn-

ran jong u, bad shaphang ka jinghikai jong u.

20. U Ísous u la iathúh ha u, Ma-nga nga la kren ha ka bapau-shinná ha ka pyrthei; ma-nga nga la hikai hala ka sngi ha ka synagog, bad ha kaba ka iing-manee-U-Blei, sha kaba kiba Ki Jiu ki leit-iaseng khlem-da-púd; bad ha ka baríh nga la kren ei-ei-ruh-ém:

21. balei mé kylli ia nga? tó kylli ia kita ki ba-la-ioh-sngou, iaei ba nga la kren ha ki: ha khymíh, kita ki iatip iaei ba nga la ong ma-nga.

22. Te haba u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, uwei na kita ki shakri uba la ieng hajan, u la tháp ia U Ísous, u da ong, Kumta mé iathúh ha uba U Rangbah-lyngdoh?

23. U Ísous u la iathúh ha u, Lada nga la kren b'ymdei, tó pyníh shaphang kata ka b'ymdei: hinrei lada ka dei, balei mé tháp ia nga?

24. Te U Annas u la lah phah-noh ia u ba-la-khúm ha U Kaiaphas uba U Rangbah-lyngdoh.

25. Te U Simon Petros u dang ieng, bad u da sy-aid-

-ding; kumta ki iaong ha u, Ma-mé ruh me'm long na kita ki synran jong u? U la len, bad u la ong, Nga'm long.

26. Uwei na kita ki shakri jong uta U Rangbah-lyngdoh (u badei-kur ia uba U Petros u la lah lop-noh ia ka shkor jong u,) u ong, Nga'm shym la ioh-íh ma-nga ia mé ha kata ka kypér lem bad u?

27. Ynda kumta U Petros u la len pat; te kumne-kumne-ruh u la riu u síar.

28. H'YNDÁ kumta ki la ialam-noh ia U Ísous na U Kaiaphas sha ka iing-báh u lyngskor: te ka la long mynstep; hinrei ki hí ki'm shym la leit-bysut shapoh kata ka iing-báh u lyngskor, ioh ba ki'n da pynsang ia lade; hinrei kham-tam ba ki'n ioh-bám ia Ka Jinglait.

29. Namar-kata, U Pilat u la leit-míh-noh sha ki, bad u la ong, Iaei phi wan múdui ia une u briu?

30. Ki la iathúh bad ki la iaong ha u, L'ymda long une u nongleh-basniu, ngi'm da la lah iaaití-pateng-noh ia u ha mé.

31. Namar-kata, U Pilat u

la ong ha ki, Tó shim ma-phi hí ia u, tó bishár ruh ia u katba kum kaba ka húkum jong phi. Kita Ki Jiu te ki la iathúh ha u, Ym don húkum ia ngi ba'n pyniáp-noh iano-iano-ruh :

32. ba yn ioh-pyndepe ia kata ka ktín jong U Ísous, ia kaba u la lah ong, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno ba u'n sa iáp-noh.

33. H'YNDÁ kumta U Pilat u la leit-bysut pat sha kata kaiing-báh u lyngskor, bad u la khot ia U Ísous, bad u la ong ha u, Ma-mé mé long uba U Siim jong kiba Ki Jiu?

34. U Ísous u la iathúh ha u, Ma-mé mé ong ia kane na lade, ne kiwei ki la iathúh ha mé shaphang jong nga?

35. U Pilat u la iathúh, Long ma-nga te U Jiu? Ki parakhér-paramér ki jong mé hí, bad kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iaaití-pateng-noh ia mé ha nga : mé la leh aiuh?

36. U Ísous u la iathúh, Ka híma ka jong nga ka'm long na ka jong kane ka pyrthei; lada ka híma ka jong nga ka la long na ka jong

kane ka pyrthei, kiba ki nongbúd ki jong nga ki'n da la ialeh, ba yn 'nym la aité-noh ia nga ha kita Ki Jiu; mynta hinrei ka híma ka jong nga ka'm long nangne.

37. Namar-kata, U Pilat u la ong ha u, Te ma-mé me'm long u siim? U Ísous u la iathúh, Ma-mé mé ong ba nga long ma-nga u siim: ia kane knang la khá ia nga, bad ia kane knang nga la wan sha ka pyrthei, ba nga'n ioh-phlá-skhem ia ka bashisha: uno-uno-baroh uba da long na ka jong ka bashisha, u shah-shkor ia ka ktín jong nga.

38. U Pilat u kyllí ia u, Aiuh long ka bashisha? Te katba u la lah ong ia kane, u la leit-míh-noh pat sha kita Ki Jiu, bad u la ong ha ki, Nga nga'm shem ia ka jingpallat satía ha u.

39. HINREI phi don ka rúkom, ba nga'n pyllait-noh ia uwei ha phi ha kaba ka níam Ka Jinglait; phi iamón, namar-kata, ba nga'n pyllait-noh ha phi ia uba u siim jong kiba Ki Jiu?

40. Ynda kumta baroh ki la iaky-ang pat, ki da ong,

Ym ia uta, hinrei ia uta U Barabbas ! Te uta U Barabbas u la long u nongtúh.

XIX.—LYNNONG.

1. *La sympat ia U Khristos ; ki pynphong ia ka pansngiat ia u ; ki shoh ruh ia u.* 8. *Te U Pilat u la kwah ba'n pyl-lait ia u.* 13. *Te na ka bakren-éh Ki Jiu, u ialam-noh ia U Iísous sha ka ba'n sahnarphyná.* 19. *Shaphang ka jingthoh ba-la-buh halor ka diingphyná.* 23. *Ki sipahi ki iakhalai ia ki jain jong u.* 25. *U pynbuh ia la kymí ha U Ioannis ba'n súmar.* 28. *Hadiin kata te u ai-noh ia la ka mynsiim.* 31. *Ki sipahi ki súm ia ka khrung jong u.* 38. *U Iosiph bad U Nikodimos ki iatep ia u.*

1. H'YNDÁ kumta te U Pilat u la shim ia u Iísous, bad u la sympat ia u.

2. Kita ki sipáhi ruh haba ki la lah iathain ia ka pansngiat da ki shíah, ki la iapynphong halor ka khlíh jong u, bad ki la iapynkúp ia ka jainkúp basau-bythúh ia u ;

3. bad ki la iaong, Khúblei, uba U Siim jong kiba Ki Jiu ! bad ki la iatháp ia u.

4. U Pilat, namar-kata, u

la leit-míh-noh shabar pat, bad u ong ha ki, Ha khymíh, nga ialam shabar ia u ha phi, ba phi'n ioh-tip ba nga'm shem ia ka jingpallat satía ha u.

5. (Ynda kumta U Iísous u la wan-míh-noh shabar, u da phong ia kata ka pansngiat bashíah, bad u da kúp ia kata ka jainkúp ka basau-bythúh.) U Pilat u ong te ha ki, Ha khymíh ia uta u briu !

6. Mynba kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita ki shakri-khrau ki la ioh-íh te ia u, ki la iapyrta, ki da ong, Tó sahnarphyná, sahnarphyná ia u ! U Pilat u ong ha ki, Tó shim ma-phi hí ia u, bad tó sahnarphyná ; namar nga nga'm shem ia ka jingpallat satía ha u.

7. Kita Ki Jiu ki la iathúh ha u, Ma-ngi ngi don ka húkum, bad katba kum kata ka húkum jong ngi ka dei ia u ba'n iáp-noh, naba u la leh U Khún U Blei ia lade.

8. MYNBA U Pilat u la ioh-sngou te ia kata ka jingong, u la shepting kham-tam ;

9. u la leit-bysut pat shapoh kata ka iing-báh u lyng-

skor, bad u ong ha U Ísous, Nangno mé long ma-mé? Hinrei U Ísous u'm iathúh shuh ia u.

10. H'ynda kumta U Pilat u ong ha u, Me'm kren ha nga? me'm tip ba nga don bor ba'n sahnarphyná ia mé, bad ba nga don bor ruh ba'n pyllait-noh ia mé?

11. U Ísous u la iathúh, Me'm don ka bor satía halor jong nga, l'ynda la long ba-la-ai ha mé na jerong; namar-kata, uta uba la aítí-pateng-noh ia nga ha mé, u don ka pop ka bakham-khrau.

12. Náduh kata U Pilat u la wád-dong ba'n pyllait-noh ia u: hinrei kita Ki Jiu ki la iapyrta, ki da iaong, Lada me'n pyllait-noh ia une, me'm long u lok u jong U Kaisar: uno-uno-baroh u bapynlong siim ia lade, u ialeh-pyrshah ia U Kaisar.

13. NAMAR-KATA, U Pilat haba u la ioh-sngou ia kata ka jingong, u la ialam shabar ia U Ísous, bad u la shong halor kaba ka jingshong-bishár, ha ka jaka ba-la-khot Ka Basíang-mau, hinrei ha Ka Hebru, Gabbatha.

14. (Te ka la long ka bapynkhréh ia kata ka nám Ka Jinglait, hamar ka bahinriu baje ruh,) u ong ruh ha kita Ki Jiu, Ha khymíh, U Siim jong phi!

15. Hinrei ma-ki ki la iaky-ang-noh, Tó da shim-dúh-noh ia u, tó da shim-dúh-noh ia u, tó sahnarphyná ia u. U Pilat u ong ha ki, Ia uba U Siim jong phi nga'n sahnarphyná? Kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iathúh, Ng'i'm don u siim tang U Kaisar.

16. Namar-kata te, u la aítí-noh ia u ha ki, ba yn sahnarphyná. Te ki la iashim ia U Ísous, bad ki la ialam-noh.

17. Te da kaba u bah ia ka diingphyná jong u, u la leit-noh sha kaba ka jaka ba-la-khot, Maloi-khlíh, ia kaba la khot, Golgotha, ha Ka Hebru:

18. ha kaba ki la iasahnarphyná ia u, bad ia ar-ngút kiwei-pat lem bad u, uwei na khrung uwei sha khrung, bad ia U Ísous ha pyddeng.

19. U PILAT ruh de u la thoh ia ka jingthoh bashalor, bad u la buh ia ka halor kata ka diingphyná: ka ba-la-thoh

te ka la long, U ÍsOUS UBA U NONG NASARET, UBA U SIIM JONG KIBA KI JIU.

20. Ia kane ka jingthoh bashalor, shibún na kita Ki Jiu, namar-kata, ki la iapúle; naba kata ka jaka ha kaba la sahnarphyná ia U Ísous, ka la long hajan kata ka shnong; la thoh ruh ia ka ha ka ktín Hebru, *bad* Ka Griik, *bad* Ka Roman.

21. H'ynda kumta kita Ki Rangbah-lyngdoh ki jong Ki Jiu ki la iaong ha U Pilat, Wat thoh, "Uba U Siim jong "kiba Ki Jiu;" hinrei ba la lah ong ma-u, "Nga long U "Siim jong kiba Ki Jiu."

22. U Pilat u la iathúh, Ia kaba nga la thoh, nga la thoh.

23. H'YNDÁ kumta kita ki sipáhi, mynba ki la lah iasahnarphyná ia U Ísous, ki la iashim ia ki jaínkúp jong u, (ki la iapynlong te sau bynta, ia uwei-uwei u sipáhi la ka bynta,) bad ia ka jingphong *jong u*: te kata ka jingphong ka la long khlem-snúr, ia kaba la thain baroh shí-lynter na jerong.

24. Namar-kata, ki la iaong paralok-hí, Ngí'n 'nym iakád

ia ka, hinrei ngí'n iakhalai ia ka, ka jongno ka'n long: ba kumta la pyndep ia kata Ka Jingthoh, ka baong, "Ki la "iabynta ia ki jaínkúp jong "nga ha pyddeng jong ki, bad "ki la iakhalai ia ka jingphong jong nga." Namar-kata, kita ki sipáhi ki la leh ia kine kiei-kiei-ruh.

25. TE la ieng hajan kata ka diingphyná jong U Ísous, ka kymí jong u, bad ka para ka jong ka kymí jong u, Ka Mari kaba *ka tyngá* ka jong U Klopas, bad Ka Mari ka nong Magdalá.

26. Namar-kata, haba U Ísous u la ioh-íh ia la ka kymí, bad ia uta u synran ia uba u jiu íeit, ba u ieng hajan, u ong ha la ka kymí, Kó ka briu, ha khymíh ia la u khún!

27. Hadiin kata u ong ha uta u synran, Ha khymíh ia la ka kymí! Náduh kata ka por te, uta u synran u la shimtí ia ka sha ka iing jong u hí.

28. HADIIN kane, haba U Ísous u tip, ba la lah mynta ia kiei-kiei-baroh, ba yn la ioh-pyndep ia kaba Ka Jingthoh, u ong, Nga slíang.

29. Te la buh u khíu ba-la-

-dap da ka bajeu : hangta ki, haba ki la iapyndap ka spanj da ka bajeu, bad haba ki la iaspain ha u tynat hyssop, ki la kyntiu *ia ka* ha ka shintur jong u.

30. Te mynba U Ísous u la lah shim ia kata ka bajeu, u la ong, La pyndep : bad haba u la noh-lyngngéh ia la ka khlíh, u la aité-noh ia la ka mynsiim.

31. KITA Ki Jiu, namar-kata, ioh ba kita ki met ki'n sah halor kata ka diingphyná ha ka sngi-sabbaton, naba ka la long ka *sngi* bapynkhréh, (namar kata ka sabbaton ka la long ka sngi ka bakhrau,) ki la iakyrpád ia U Pilat, ba yn ioh-pynkhein ia ki kyjat jong ki, bad ba yn ioh-rah-noh ia ki.

32. H'ynda kumta kita ki sipáhi ki la iawan, bad ki la iapynkhein ia ki kyjat ki jong u banyngkong, bad ki jong uta uwei-pat, ia uba la sahnar-phyná lem bad u.

33. Hinrei haba ki la iawan ha U Ísous, katba ki la ioh-íh ia u ba u la lah iáp lypá, ki'm shym la pynkhein ia ki kyjat jong u.

34. Hinrei uwei na kita ki sipáhi u la súm ia ka khrung jong u da ka jingsúm, te kumne-kumne-ruh la míh-noh ka snám bad ka úm.

35 Te uta uba la ioh-íh *ia kane*, u phlá ; bad ka jingphlá jong u ka long ka bashisha ; haoid, uta u tip ba u ong ka bashisha, ba phi phi'n ioh-ngeit.

36. Namar la leh ia kine kiei-kiei-ruh, ba yn la ioh-pyndep ia kata Ka Jingthoh, "Yn 'nym pynkhein ia ka "shiing jong u."

37. Pat ruh, kawei-pat Ka Jingthoh ka ong, "Ki'n ia- "khymíh ha u ia uba ki la "iasúm."

38. TE hadiin kane, U Iosiph uba na Ka Arimathaia, uba long u synran u jong U Ísous, (hinrei u ba-la-ríh, namar ka bashepting na kiba Ki Jiu,) u la kyrpád ia U Pilat, ba u'n ioh-rah-noh ia ka met ka jong U Ísous : U Pilat te u la shah *ia u*. Namar-kata, u la leit bad u la rah-noh ia ka met ka jong U Ísous.

39. U Nikodimos de u la wan ruh, (uta uba la lah leit

ka bamynshiwa ha U Ísous mynmíet,) u da wallam ka jingkhléh na ka jong ka murr bad ka agor, jin sanpheu sér.

40. H'ynda kumta ki la iashim ia ka met ka jong U Ísous, bad ki la iasop-spain ia ka ha ki jain-linen baní, lem bad kita ki jingiúbíh, kat kumba long ka rúkom ha kiba Ki Jiu ba'n kyllán-masala ba'n tep.

41. Te ha kata ka jaka ha kaba la sahnarphyná ia u, la don ka kypér, bad ha kata ka kypér u maujingtep bathymmai, ha kaba b'ym put la lah buh iano-iano-ruh.

42. Hangta te, namar kata ka *sngi* bapynkhréh ka jong Ki Jiu, *bad* naba uta u maujingtep u la long hajan *ruh*, ki la iabuh ia U Ísous.

XX.—LYNNONG.

1. *Ka Mari ka wan sha ka jingtep; bad U Petros bad U Ioannis hadiin, khlem tip ba U Ísous u la mih-pat.* 11. *Ki angelos, hadiin de U Ísous, ki mih-pau ha Ka Mari ka nong Magdala haba ka dang iám;* 19. *bad ha ki synran jong u.* 24. *Ka jingb'ymngeit;* 26. *bad ka jingphlá U Thomas.* 30. *Ki Jingthoh*

Bakhúid ki long babíang ia ka ba'n lait-im.

1. Te ha kaba ka *sngi* nyngkong ka shítaieu, Ka Mari ka nong Magdala ka la leit mynstep, haba ka dang long dum, sha uta u maujingtep; bad ka la ioh-íh ba-la-rah-noh ia uba u mau *na ka jingkhang* ka jong uta u maujingtep.

2. Ynda kumta ka wan phet-noh te ha U Simon Petros, bad ha uta uwei-pat u synran, ia uba U Ísous u jiu íeit, bad ka ong ha ki, Ki la iarah-noh ia uba U Trai na uta u maujingtep, bad ngi'm tip hangno ki la iabuh ia u.

3. Namar-kata, U Petros u la mih-noh, bad uta uwei-pat u synran, te ki la ialeit sha uta u maujingtep.

4. Te ki baroh ar-ngút ki la iaphet lang; hinrei uta uwei-pat u synran u la phet sha shiwa kham-stet ia U Petros, kumta u la poi nyngkong ha uta u maujingtep.

5. Te haba u la dem ba'n jingngoh, u la ioh-íh ia kita ki jain-linen baní ba-la-buh; hinrei u'm shym la bysut shapoh.

6. H'ynda kumta la wan

U Simon Petros u da búd ia u, bad u la leit-bysut ha uta u maujingtep, bad u la khymíh ruh ia kita ki jain-linen baní ba-la-buh ;

7. bad ia kata ka jainniád-se-ép, ia kaba la lah don halor ka khlíh jong u, ia kaba la buh ym lem bad kita ki jain-linen baní, hinrei kyrphang ba-la-khylliap-noh ha kawei-pat ka jaka.

8. Ynda kumta la leit-bysut te uta uwei-pat u synran ruh ; uba la poi nyngkong ha uta u maujingtep, te u la ioh-íh, bad u la ngeit ruh.

9. Namar ki'm put la lah shemphang ia Ka Jingthoh, ba ka dei ia u ba'n míh-pat na ki baiáp.

10. H'ynda kumta kita ki synran ki la ialeit-phai-noh pat sha la ki jong-hí.

11. HINREI Ka Mari ka la ieng shabar ha uta u maujingtep, ka da iám: te kat-ba ka la iám, ka la dem ba'n jingngoh ha uta u maujingtep;

12. bad ka la khymíh ar-ngút ki angelos ki bashong ha *ki jainkúp* balíh, uwei na ka khlíh, bad uwei-pat sha ki

slajat, ha kaba la thíah ka met ka jong U Ísous.

13. Kita ki ong te ha ka, Kó ka briu, balei pha iám? Ka iathúh ha ki, Naba ki la iarah-noh ia uba U Trai jong nga, bad nga'm tip shaei ki la iabuh ia u.

14. Haba ka la iathúh ia kane, ka la phai-diin, bad ka la khymíh ia U Ísous ba u da ieng; hinrei ka'm shym la tip ba u long U Ísous.

15. U Ísous u ong ha ka, Kó ka briu, balei pha iám? iano pha wád? Ma-ka, ba ka da mut ba u long uba u nongsúmar-kypér, ka iathúh ha u, Kó kynrád, lada la bah-noh ma-mé ia u, tó iathúh ha nga hangno mé la buh ia u, te nga nga'n shim-noh ia u.

16. U Ísous u ong ha ka, Wau Mari! Ka, haba ka la phai-diin, ka ong ha u, Wau Rabbouni! (kata ka ba'n ong, Kó Nonghikai.)

17. U Ísous u ong ha ka, Tó wat kytáh ia nga; namar nga'm put leit-kíu sha la U Kypá; hinrei tó khíe-leit sha ki para jong nga, bad tó ong ha ki, Nga sa leit-kíu sha uba U Kypá jong nga, bad U Ky-

pá jong phi, bad U Blei jong nga, bad U Blei jong phi.

18. Ka Mari ka nong Magdala ka la leit iathúh ha kita ki synran, ba ka la lah ioh-íh ia uba U Trai, bad *ba* u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh ha ka.

19. H'YNDÁ kumta, haba ka la jan miet, ha kata ka sngi ka banyngkong ka shí-taieu, U Iísous u la wan ha kaba kita ki synran ki la iaseng (ki jingkhang la khang-skhem te, namar ka bashepting na Ki Jiu,) bad u la ieng ha kaba ha pyddeng, bad u ong ha ki, *Long* ka jingsuk ia phi!

20. Haba u la ong te ia kane, u la pyníh ha ki ia la ki ktí bad ia ka khrung jong u. Namar-kata, kita ki synran ki la iakymen haba ki la ioh-íh ia uba U Trai.

21. Ynda kumta U Iísous u la ong pat ha ki, *Long* ka jingsuk ia phi! kumba uba U Kypá u la phah ia nga, nga ruh nga phah ia phi.

22. Te haba u la lah ong ia kane, u la pyrsát *halor jong ki*, bad u ong ha ki, Tó pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid:

23. ia ki pop jongno-jong-

no-ruh ba phi máp, la máp ia ki, *ia ki pop* jongno-jongno-ruh ba phi bat, la bat ia ki.

24. HINREI U Thomas, uwei na kiba ki khadar-ngút, (ia uba la khot Didumos) u'm shym la don lem bad ki mynba la wan U Iísous.

25. Namar-kata, kita kiwei ki synran ki la iaong ha u, Ngi la ioh-íh ia uba U Trai. Hinrei u la iathúh ha ki, L'ynda nga'n ioh-íh ha ki ktí jong u ia ka diin jong kiba ki nar-sáh, bad ba nga'n ioh-buh ia ka shinriáhtí jong nga ha kata ka diin jong kita ki nar-sáh, bad ba nga'n ioh-buh ia ka ktí jong nga de ha ka khrung jong u, nga'n 'nym ngeit.

26. Tē hadiin phra sngi, ki synran jong u ki la iadon pat hapoh *iing*, bad U Thomas lem bad ki: *ynda kumta* U Iísous u la wan: (ia ki jingkhang la khang-skhem,) bad u la ieng ha kaba ha pyddeng, bad u la ong, *Long* ka jingsuk ia phi!

27. Hadiin kata u ong ha uta U Thomas, Tó ai hangne ia ka shinriáhtí jong mé, bad ha khymíh ia ki ktí jong nga;

tó ai *hangne* ruh ia ka ktí jong mé, bad tó buh ha ka khrung jong nga : wat long te u b'ym-
ngeit, hinrei u bangeit.

28. Uta U Thomas te u la iathúh, bad u la ong ha u, U Trai jong nga, bad U Blei jong nga !

29. U Ísous u iathúh ha u, Naba mé la ioh-íh ia nga, Kó Thomas, me la ngeit : suk te kita ki b'ym la ioh-íh, bad kiba la ngeit *pynban*.

30. Te bún ruh kiwei-kiwei-ruh ki dak U Ísous u la leh ha khymat ki synran jong u, ia ki b'ym shym la thoh ha kane ka kítap.

31. Hinrei la thoh ia kine kiei-kiei-ruh, ba phi'n ioh-ngeit ba U Ísous u long uba U Khristos uba U Khún U Blei ; bad ba haba da ngeit, phi'n lah ioh ka jingim da ka kyrteng jong u.

XXI.—LYNNONG.

1. *Ki synran ki la íhthúh ia U Khristos ha kaba u la mih-pau arsin ha ki, da ka jingngat bakhrau ki dohkhá.* 15. *U iai-húkum-shit ia U Petros, ba'n bysá ia ki khún-langbrot bad ia ki langbrot jong u.* 18. *U sahám-lypá shaphang ka jingiáp jong*

u ; 20. U sneng ia ka jingsngou-skúin jong u shaphang U Ioannis. 24. *Ka jingwai-noh.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh, U Ísous u la pynmíh-pau ia lade pat ha kita ki synran, harúd ka dúriau jong Ka Tiberias : te kumne u la pynmíh-pau *ia lade*.

2. La don lem U Simon Petros, bad U Thomas ia uba la khot Didumos, bad U Natanail uba na Ka Kana ka jong Ka Galilaia, bad kiba ki khún jong U Sebedaios, bad ar-ngút kiwei de na ki synran jong u.

3. U Simon Petros u ong ha ki, Nga sa leit ba'n tong-dohkhá. Ki iathúh ha u, Ngí ruh ngi sa leit lem bad mé. Ki la iamíh-noh, bad ki la ialeit-kíu sha ka liing kumne-kumne-ruh : hinrei ha kata ka miet ki'm shym la ngat ei-ei-ruh-ém.

4. Te haba ka la lah shai, U Ísous u la ieng ha ka ryng-keu : hinrei kita ki synran ki'm shym la tip ba ka long U Ísous.

5. H'ynda kumta U Ísous u ong ha ki, Kó ki khyndrau, phi don ne ém kaei-kaei-ruh

kajingtáh ? Ki la iathúh ha u, Ém.

6. U la ong te ha ki, Tó bred ia ka jár shaphang kaba ka mon ka jong ka liing, te phi'n sa shem. Ki la iabred namar-kata ; te ki'm lah shuh ba'n iaring ia ka, namar ka babún byllín jong ki dohkhá.

7. Namar-kata, uta u synran ia uba U Ísous u da íeit, u ong ha U Petros, Uba U Trai u long. H'ynda kumta, U Simon Petros haba u la ioh-sngou ba u long uba U Trai, u la phong da panpoh ia la ka jingphong, (namar u la long balyngboit,) bad u la pynnoh ia lade sha ka dú-riau.

8. Hinrei kita kiwei ki synran ki la iawan bad ka liing-rit ; (namar ki'm la long jingngai na ka ryngkeu, hinrei kumba ar-spah prúh) ki da iaring ia kata ka jár *ba-la-dap* da kita ki dohkhá.

9. Te katba ki la iahíer ha kata ka ryngkeu, ki la ioh-ih ia ka ding-ryngá ha u khíu buh-ding ba-la-buh, bad ia ka dohkhá-rit ba-la-buh halor, bad ia u kypú de.

10. U Ísous u ong ha ki,

Tó wallam na kita ki dohkhá-rit ia kiba phi la ngat mynta.

11. U Simon Petros u la leit-kíu, bad u la ring ia kata ka jár sha ka ryngkeu, ka ba-la-dap da ki dohkhá bakhrau, shispah sanpheu-lai ; te haba la don katta-katta-ruh, pleng ym shym la kád ia kata ka jár.

12. U Ísous u ong ha ki, Alle, tó phi'n iabám-já-step. Hinrei ym don na kita ki synran uba la sngou-núd ba'n kylli byniah-noh ia u, Ma-mé, mé long uei ? naba ki da tip ba u long uba U Trai.

13. Ynda kumta U Ísous u wan, bad u shim ia uta u kypú bad u sám de ha ki, bad ia ka dohkhá-rit ruh kumjuh.

14. Kane ka la laisin mynta ba U Ísous u la míh-pau ha ki synran jong u, hadiin ba u la lah míh-pat na ki baiáp.

15. HADIIN kumta ba ki la lah iabám-já-step, U Ísous u ong ha U Simon Petros, Kó Simon u *khún* U Ionas, mé íeit ia nga kham-tam ia kine ? U iathúh ha u, Haoid, Kó Trai ; ma-mé mé

tip ba nga íeit ia mé. U iathúh ha u, Tó bysá ia ki khún-langbrot jong nga.

16. U ong pat ha u ka baarsin, Kó Simon *u khún* U Ionas, mé íeit ia nga? U iathúh ha u, Haoid, Kó Trai; ma-mé mé tip ba nga íeit ia mé. U iathúh ha u, To áp ia ki langbrot jong nga.

17. U ong ha u ka balaisin, Kó Simon *u khún* U Ionas, mé íeit ia nga? U Petros u la sngousih, naba u la kylli ka balaisin ia u, Mé íeit ia nga? U la iathúh te ha u, Kó Trai, ma-mé mé tip ia kiei-kiei-baroh, ma-mé mé tip ba nga íeit ia mé. U Ísous u iathúh ha u, Tó bysá ia ki langbrot jong nga.

18. SHISHA, shisha, nga ong ha mé, Mynba mé la long u bakham-samla, mé la panpoh ia lade, bad mé la iaid-kai kat sha kaba mé la mon; hinrei ynda me'n long tymen, me'n kynér-noh ia ki ktí jong mé, te uwei-pat u'n panpoh ia mé, bad u'n kit *ia mé* sha kaba me'm mon.

19. U la kren ia kane te, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno, u'n pyndon-bu-

rom ia U Blei. Te haba u la lah kren ia kane, u ong ha u, Tó búd ia nga.

20. U PETROS te haba u la phai-diin, u ioh-ih ia uta u synran, ia uba U Ísous u da íeit, ba u da búd, (uba la shong-shanía ruh ha ka shadem jong u, ha ka babám-já-míet, bad uba la kylli, Kó Trai, u long uei uba sa díe-noh ia mé?)

21. U Petros haba u la ioh-ih ia uta, u ong ha U Ísous, Kó Trai, *long* kumno te ia une?

22. U Ísous u iathúh ha u, Lada nga mon ia u ba'n sah tadynda nga wan, ka phér aih ia mé? tó búd ma-mé ia nga.

23. Namar-kata, la phríang ia kane ka jingong ha pyd-deng kiba ki para-bangeit, ba uta u synran u'n 'nu'm iáp-noh: pleng U Ísous u'm shym la lah ong ha u, Ba u'n 'nu'm iáp-noh; hinrei, 'Lada nga mon ia u ba'n sah tadynda nga wan, ka phér aih ia mé?'

24. LONG une u synran uba phlá shaphang kine kiei-kiei-ruh, bad uba la thoh

ia kine kiei-kiei-ruh ; bad ngi tip ba ka jingphlá jong u ka long ka bashisha.

25. Te la don ruh bún ki-wei kiei-kiei-ruh ia kiba U

Iísous u la leh, ia ki, lada la thoh kawei-pa-kawei, nga tharai ba ka pyrtnei hí ym ngíam ia ki kítap ia kiba yn da la thoh. Amen.

KI KAM KI

APOSTOLOS BAKHÚID.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingiathúh na phrang. 6. Ha ka jingiaseng Ki Apostolos, U Khristos u kular ba'n phah ia U Mynsiim Bakhúid. 9. Hadiin ka jingkiu jong u, la mahám ia ki da ki ar-ngút Ki Angelos ba'n leit-noh, ba ki'n sydang mut ruh shaphang ka jingwan ka baarsin jong u. 12. Kumta ki la ialeit-phai sha Ka Jerusalem ba'n iaidúwai. 15. U Petros u ieng ha pyd-deng jong ki, ba'n iathuh shaphang U Ioudas, bad ba don kam ba'n jid ia uwei-pat U Apostolos ha ka jaka jong u; 23. te ki iajid ia U Mathias ba'n long U Apostolos.*

1. Ia ka jingiathúhkhána ka banyngkong nga la thau, ah

U Theophilos, shaphang kiei-kiei-baroh, ia kiba U Iísous u la sydang ba'n leh bad ba'n hikai ruh,

2. ha tynda kata ka sngi, ha kaba la shim-noh sha je-rong ia u, ynda u la húkum da U Mynsiim Bakhúid ia kiba Ki Apostolos, ia kiba u la lah jid-noh :

3. ha ki ruh u la pynpau im ia lade, hadiin ia kaba u la shah, da ki bún ki dak-shinná; ba-la-ioh-íh ia u da ki jin saupheu sngi, bad u da iathúh ia kiei-kiei-ruh shaphang ka híma ka jong U Blei.

4. Te haba u la pyniaseng-lem ia ki, u la húkum-lypá ia ki ba'n 'nym leit-noh na Ka

Jerusalem, hinrei ba'n áp ia ka jingkular ka jong uba U Kypá, ia kaba, (*u ong*) phi la ioh-sngou na nga.

5. Naba U Ioannis shisha u la pynbaptisma da ka úm; hinrei yn pynbaptisma ia phi da U Mynsiim Bakhúid, ym bún sngi hadiin kane.

6. H'YNDÁ kumta kita haba ki la wan-iaseng, ki la iakylli ia u, ki da ong, Kó Trai, la ha kane ka aiom me'n pynai-bhá-pat ia ka híma ha U Israil?

7. U la iathúh te ha ki, Ka'm dei ia phi kumno-kumno-ruh ba'n tip ia ki ía bad ia ki aiom, ia kiba uba U Kypá u la buh-bíang ha ka bor jong u hí:

8. hinrei phi'n ioh-díang ka bor, h'ynda la wan uba U Mynsiim Bakhúid ha phi; bad phi'n long ki nongphlá ia nga te ha Ka Jerusalem, bad ha Ka Ioudaia baroh, bad ha Ka Samaria, bad háduh ka bakut ka pyrthei ruh.

9. YNDÁ u la lah ia-thúh te ia kine kiei-kiei-ruh, haba ki dang iakhymíh, la shim-noh sha jerong ia u ;

bad u ly-oh u la pyddiang-noh-soit ia u na ki khymat jong ki.

10. Te haba ki dang iai-khymíh-shain sha byneng, kat-ba u dang kíu, ha khymíh ruh, ar-ngút ki rangbah ki la iawan-ieng ha synda jong ki, ha ka jaínkúp balíh;

11. kiba la ong ruh, Kó ki rangbah Galilaia, balei phi ieng khymíed-shain sha by-neng? uta U Íisous, ia uba la shim-noh sha jerong na phi sha byneng, kumjuh u'n wan, kat ka rúkom ia kaba phi la ioh-ih ia u ba u la leit sha byneng.

12. H'YNDÁ kumta ki la ialeit-phai sha Ka Jerusalem, na u lúm ia uba la khot Olib, uba long hajan Ka Jerusalem, kat ka jingleit ka sngi-sabbaton.

13. H'ynda te ki la lah iapoi hapoh, ki la iakíu sha ka kyrdon sha jerong, ha kaba ki la iashong U Petros, bad U Iakobos, bad U Ioannis, bad U Andreas, bad U Philippos, bad U Thomas, bad U Bartholomaios, bad U Mathaios, bad U Iakobos *u khún* U Alphaios, bad U Simon U

Bashit-rhem, bad U Ioudas ruh
u para U Iakobos.

14. Kine baroh ki la iai-
néh da kawei ka jingmut ha
ka jingdúwai bad ha ka jing-
kyrpád, lem bad ki kynthei,
bad Ka Mari kaba ka kymí
U Ísous, lem bad ki para jong
u de.

15. HA kita ki sngi ruh
haba U Petros u la ieng ha
pyddeng kita ki synran, u la
ong, (te ka jingialang ki briu
hajuh, ka la long jin shispah
arpheu,)

16. Kó ki briu ki para, ka
la dei ba'n pyndep ia kata ka
jingthoh, ia kaba uba U Myn-
siim Bakhúid u la kren myn-
shiwa, da ka shintur U Dabid,
shaphang U Ioudas, uba la
long u nongialam-lynti ia kita
kiba la kem ia U Ísous:

17. naba la nieu ia u lem
bad ngi, bad ka la dei ia u
kaba ka bynta kane ka kam:

18. (Namar une shisha u
la pynthíed ia ka lyngkhá da
ka bainong ka jingb'ymhok;
bad haba u la háp khong-
pong, u la paít arliang, bad
la míh-noh ia ki snír jong u
baroh:

19. te la long ba-la-tip ha

ki baroh ki bashong ha Ka
Jerusalem, kat ba'n khot ia
kata ka lyngkhá ha ka ktín
jong ki hí, Akeldama, kata ka
long, Ka lyngkhá ka snám.)

20. naba la thoh ha ka
kítap Ki Psalm, "Ai ka'n
"long ka iing jong u ka jaka-
"-khlau, bad wat ai ka'n long
"uba da shong ha ka;" ruh;
"Ai u'n shim-noh uwei-pat ia
"ka kam-sharai jong u:"

21. namar-kata, na kita ki
briu kiba la iawan-sylok bad
ngi ha kaba baroh shí-katta,
ha kaba U Ísous uba U
Trai u la iawan bad u la
ialeit ruh ha pyddeng jong
ngi,

22. uba la sydang náduh
ka jingpynbaptisma U Ioannis,
háduh kata ka sngi ha kaba
la shim-noh sha jerong ia u na
ngi, ia uwei na ki ka dei ba'n
pynlong u nongphlá lem bad
ngi shaphang ka jingmíh-pat
jong u.

23. TE ki la iapynieng
ar-ngút, ia U Iosiph ia uba la
khot Barsabas, ia uba la sin
Ioustos, bad ia U Matthias.

24. Te haba ki da dúwai,
ki la ong, Ah ma-mé, U Trai,
u nongíhthúh ki dohnúd ba-

roh, tó pyníh ia uwei na kine
ki ar-ngút ia uba mé la jíd,

25. ba'n shim ia ka bynta
ha kane ka kam bad ka kam-
apostolos, na kaba U Ioudas
u la leit-lyndet, ba'n leit sha
ka jaka badei ia u.

26. H'ynda kumta ki la
pynnoh ia ki jingkhalai jong
ki; te kata ka jingkhalai ka
la háp ha U Matthias; la nieu
lang te ia u bad kiba ki khad-
wei-ngút Ki Apostolos.

II. —LYNNONG.

1. *Ki Apostolos ki iakren da
ki phér-jaid ka ktín bynriu;*
5. *namar-kata, don kiba ia-
sngou-kyndit, don ruh kiba ia-
kren-bein: 14. ia kiba U Pe-
tros u sneng-shai, u da pyníh
ba ki kren da ka bor U Mynsiim
Bakhúid; 22. ba U Iísous u
long u ba-la-tynjúh da U Blei;
ba la sahnarphyná ruh ia u;
ba u la míh-pat ruh na ki baiáp;*
29. *ba u long U Messias ruh,
uba la kiu sha byneng, uba la
théh-noh ruh ia U Mynsiim Ba-
khúid. 37. Hangta U Petros
u pynbaptisma ia kiba la dung-
ngak ia ki dohnúd jong ki.*
41. *Hadiin kata, ki da iailong-
riu-Blei, ki da iaiman da kawei
ka jingmut ruh.*

1. Te h'ynda la jáa-bíang

ka sngi kaba ka jong Ka Pen-
tikost, ki baroh ki la ialong da
kawei ka jingmut, ha kajuh
ka jaka.

2. Te ka la jáa shisyndon
ka jingsawa na byneng, kum
ka ly-ér báh ba beh-kyrthep,
bad ka la pyndap ia baroh
kawei ka iing ha kaba ki la
iashong.

3. Bad la míh-pau ha ki
ki thyllíed kum ka ding ki
baiasám ia lade; te kawei
ka thyllíed ka la shong halor
uweu-uwei na ki.

4. Te la pyndap ia ki baroh
da U Mynsiim Bakhúid, bad
ki la iasydang ba'n kren ha
kiwei-pat ki thyllíed, kat kum-
ba uba U Mynsiim u la ai-
bor ia ki ba'n kren-lyngkot
stád.

5. Te la don Ki Jiu ki ba-
shong-basá ha Ka Jerusalem,
ki briu ki bariu-Blei, na ki
kynja-bynriu baroh kiba napoh
ka byneng.

6. Haba la dang míh te
kane ka jingsawa, uba u pait-
bah u la wan-iaseng, bad u
la sngou-khuslai, naba u briu
baroh u la iol-sngou ba ki da
iakren ha ka ktín jong u hí.

7. Baroh te ki la kyndit-

-thred, bad ki la sngou-phylla, ki da iaong paralok-hí, Ha khymíh, kine baroh kiba ia-kren, ki'm long ki nong Galilaia?

8. Kumno te ba ngi ioh-sngou ma-ngi ha la ka-jong-ka-jong ka ktín jong ngi, ha kaba la khá ia ngi?

9. (*kiba long*, Ki Parthia, bad Ki Míd, bad Ki Elam, bad ki bashong ha Ka Mesopotamia, bad ha Ka Ioudaia, bad ha Kappadokia, *bad* ha Ka Pontus, bad ha Ka Asia,

10. ha Ka Phrygia ruh, bad ha Ka Pamphylia, *bad* ha Ka Ejipt, bad ha ki phang Ka Libya, kaba hajan Kyrini, bad Ki Roman ki bashong-basá *hangne*, Ki Jiu bad ki ba-la-kylla-níam ruh,

11. Ki Krít bad Ki Arab;) ngi iaioh-sngou ba ki da ia-kren ha ki thyllíed jong ngi hí, ia kiei-kiei-ruh baphylla jong U Blei?

12. Baroh te ki la kyndit-thred, bad ki la iasngou lyngngoh-lyngngain, ki baiaong paralok-hí, Aiuh kane ka'n lah ba'n long?

13. Hinrei kiwei ki da pynát shintur, ki la iaong,

Ba ki long ki ba-la-kydang iád-rot.

14. HINREI haba U Petros u la ieng lem bad kita ki khadwei-ngút, u la pynjam ia la ka ktín, bad u la iathúh shinná ha ki, Kó phi ki briu Ki Jiu, bad phi baroh ki bashong ha Ka Jerusalem, tó long ba-la-tip ia kane ha phi, bad tó pynsháh-shkor ia ki ktín jong nga:

15. naba kine, ki'm búaid, kumba tharai ma-phi; namar ka la ieng ka sngi tang shí por.

16. Hinrei kane ka long kata ia kaba la ong da U Joil uba U Nongiathúhlypá;

17. "Ka'n jía ha ki sngi "ki bakhadduh, (ong U Blei) "ba nga'n théh-noh buk-buk "na ka jong U Mynsiim jong "nga halor ka doh baroh: te "ki khún-shinrang jong phi, "bad ki khún-kynthei jong "phi ki'n ialap-tín-Blei; bad "ki basamla jong phi ki'n "ioh-íh ia ki jingíhthúh-pau, "bad ki batymen jong phi "ruh ki'n phohsniu ki jing- "íhthúh-pau:

18. "bad halor ki shakri "jong nga putet ki shinrang

“bad kynthei, ha kita ki
 “sngi, nga’n théh-noh buk-
 “buk na ka jong U Mynsiim
 “jong nga; bad ki’n ialap-
 “-tín-Blei:

19. “bad nga’n pyníh ia ki
 “jingphylla ha byneng sha
 “jerong, bad ia ki dak ha
 “ka khyndeuh ha tybian; ia
 “ka snám, bad ia ka ding,
 “bad ia u ly-oh tydem:

20. “ia ka sngi yn pyn-
 “kylla dum, bad ia u bynai
 “*yn pynkylla* snám, myn-
 “shiwa ia ka ba’n wan kata
 “ka sngi ka jong uba U Trai
 “ka bakhrau bad ka baihtíng:

21. “bad ka’n long, ba ma-
 “no-mano baroh uba u’n khot-
 “-kyrpád ia ka kyrteng U
 “Trai, yn pyllait-im ia u.”

22. Kó phi ki briu Ki
 Kynja-Israil, tó sngou ia kine
 ki ktín: ia U Ísous uba u
 nong Nasaret, ia u briu ba-
 -la-pyníhthúh shinná ha phi
 da U Blei, da ki kam-báh,
 bad da ki jingphylla, bad da
 ki dak-khyllah ruh de, ia kiba
 U Blei u la leh da u ha pyd-
 deng jong phi, kumba ma-phi
 hí ruh phi tip:

23. ia une, ba-la-aití-noh
 da ka jingthymú ba-la-buh,

bad da ka jingtiplypá jong
 U Blei, haba phi la shimtí,
 phi da sáh da ki ktí ki bapop
 ha *ka diingphyná*, phi la pyniáp
 ruh;

24. ia uba U Blei u la pyn-
 míh-pat, da kaba u la loit-
 -noh ia ki jingkhúm jong ka
 jingiáp; namar ka long ka
 b’ym lah ba’n bat ia u da ka.

25. Namar U Dabid u ong
 shaphang jong u, “Nga la
 “buh-pyrshah ia uba U Trai
 “ha khymat jong nga khlem-
 “-da-púd; naba u long sha
 “ka mon jong nga, ba nga’n
 “’nym khíh-khuslai:

26. “namar-kata, ka doh-
 “núd jong nga ka la sngou-
 “-kymen, bad ka thyllíed jong
 “nga ka la riuai-théh-sei;
 “bad ka doh jong nga ruh
 “putet ka’n iaishong-thait ha
 “ka jingkyrmen:

27. “namar me’n ’nym
 “íehnoh ia ka mynsiim jong
 “nga ha *ka iing* ka jaka
 “b’ymioh-íh, l’ymne me’n
 “’nym shah ia uba U Ba-
 “khúid jong mé ba’n shem
 “ia ka bapy-út.

28. “Mé la pyntip ia nga
 “ia ki lynti ka jingim: me’n
 “pyndap ia nga da ka jing-

“kymen lem bad ka khymat
“jong mé.”

29. Kó ki briu ki para,
ka dei ba'n kren shinná ha
phi shaphang U Dabid uba u
kythau-tymen, ba u la iáp-
noh te bad ba la tep ia u de,
bad u maujingtep jong u ka
don bad ngi háduh kane ka
sngi.

30. Namar-kata, ba u da
long U Nongiathúhlypá, bad
ba u da tip ba U Blei u la
lah kular da ka jingsmai ha
u, ba na u soh ka syngkai
jong u, kaba kat kumba ka
doh, u'n pynmíh ia uba U
Khristos, ba'n shong ha ka
khet jong u ;

31. ba u da ioh-íhlypá, u
la kren shaphang kata ka jing-
míh-pat jong U Khristos ;
naba ym shym la íehnoh ia
ka mynsiim jong u ha *ka iing*
ka jaka b'ymioh-íh, l'ymne ia
ka doh jong u ba'n shem ia ka
bapy-út.

32. Ia une U Ísous kein,
U Blei u la pynmíh-pat, sha-
phang kata ma-ngi baroh ngi
long ki nongphlá.

33. Namar-kata, haba la
kyntiu ia u da ka mon ka
jong U Blei, bad haba u la

ioh-díang na uba U Kypá ia
kata ka jingkular ia uba U
Mynsiim Bakhúid, u la théh-
noh buk-buk ia kane, ia kaba
phi mynta phi ioh-íh bad ba
phi ioh-sngou.

34. Namar U Dabid u'm
shym la leit-kíu sha ki by-
neng : hinrei u ong hí, “Uba
“U Trai u la ong ha uba U
“Trai jong nga, Tó shong
“sha ka mon jong nga,

35. “tadynda nga'n pyn-
“long ia ki bashún ia mé, ka
“jingíúh hapoh ki kyjat jong
“mé.”

36. Namar-kata, kó ka
iing Israil baroh-kawei, tó
tip skhem, ba U Blei u la
pynlong U Trai bad U Khris-
tos ia une újuh U Ísous, ia
uba la sahnarphyná ma-phi.

37. Te haba ki la ioh-
-sngou *ia kane*, la dung-ngak
ia ki ha la ka dohnúd, bad
ki la iaong ha U Petros,
bad ha kita kiwei Ki Apos-
tolos, Ah ki briu ki para,
kumno ngi'n leh ?

38. Te U Petros u la ia-
thúh ha ki, Tó phi'n kylla-
-ka-bamut, bad yn ioh-pyn-
baptisma ia phi baroh ha ka
kyrteng U Ísous Khristos, ia

ka ba'n máp ki pop; bad phi'n ioh-díang ia ka jingai ka jong U Mynsiim Bakhúid:

39. namar kata ka jing-kular ka long ia phi, bad ia ki khún jong phi, bad ia baroh kiba sha jingngai, kat ia kiba U Trai uba U Blei jong ngi u'n da khot ha lade.

40. Da ki shibún kiwei-kiwei-ruh ki jingiathúh, u la húkum-jur bad u la kren-pynshait *ia ki*, u da ong, Tó phi'n long ba-la-lait-im na kane ka pateng-bynriu ka bakynriang.

41. NAMAR-KATA, kita kiba la pyddiang sngoubhá ia ka ktín jong u, la pynbaptisma ia ki; kumta la pyniasoh ha kata ka sngi sha *Ka Balang*, jin lai hajar ki mynsiim.

42. Ki la dang iainéh te ha kata ka jinghikai jong kita Ki Apostolos, bad ha kaba ka jingsyllok, bad ha ka bakyddiah kypú, bad ha kiba ki jingdúwai ruh de.

43. Te ka bashepting-burom ka la jía ha ka mynsiim baroh; namar bún ki jingphylla bad ki dak-khyllah ba la leh da kita Ki Apostolos.

44. Baroh te ki bangeit

ki la ialong hajuh, bad ia kiei-kiei-baroh ki la iadei-lem;

45. bad ki la iadie-noh ia la ki brí, ia la ki iing, bad ia la ki jingbuh, bad ki la iasám ia ki ha ki baroh, kat kumba uno-uno-ruh u'n da don kam.

46. Hala ka sngi ruh haba ki la iainéh ha kawei ka jingmut ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad haba ki la kyddiah kypú ha ka iing-ka-iing, ki la iashim jingbám ha ka bakymen bad ha ka basngou-beit shisha ka dohnúd;

47. ba ki da iaroh ia U Blei, bad ki da shem ka basngoubhá na ki briu baroh. Uba U Trai te u la nang pyniasoh hala ka sngi sha *Ka Balang* ia ki ba-la-lait-im.

III.—LYNNONG.

1. *U Petros u pynbhá-pat ia ki kyjat u briu badykoh*; 12. *u ialap ruh ha ki briu kiba la wan-ialum ba'n khymih*; u da sneng ruh ia ki shaphang ba ki la sahnarphyná ia *U Ísous*; 17. *hinrei ki la leh ia kata khlem tip, ba da kata ruh la pyndep ia Ki Jingthoh*; 19. *u da kren-pynshait ia ki ba'n kylla-ka-*

-bamut, ia ka ba'n ioh-máp ka pop; 22. bad ka jingpynim da ka jingngeit ha U Khún U Blei.

1. Te U Petros bad U Ioannis de ki la ialeit-kíu-lem sha kata ka iing-mane-U-Blei, ha kaba ka por ka jingdúwai, ha ka bakhyndai *baje*.

2. Don uwei u briu te, u badykoh náduh ka kypoh ka kymí jong u, ia uba la báh; ia uba ki jiu buh hala ka sngi ha ka khyrdop ka jong ka iing-mane-U-Blei, ia kaba la khot Ka Bahtynnad, ia ka ba'n pán ka jingai-isynei na kita ki baleit shapoh kata ka iing-mane-U-Blei:

3. uba, haba u la ioh-íh ia U Petros bad ia U Ioannis ia ki ba'n sa leit shapoh kata ka iing-mane-U-Blei, u la pán ba'n ioh ka jingai-isynei.

4. Te U Petros haba u la khymíh shain ha u, lem bad U Ioannis, u la ong, Tó khy-míh ha ngi.

5. Kumta u la khymíh dyngong ia ki, ba u da kyrmen ba'n ioh ei-ei-ruh na ki.

6. Ynda kumta U Petros u la ong, Ka rúpa bad ka ksíer nga'm don; hinrei kaba

nga don, ia kata nga sa ai ha mé; Ha kaba ka kyrting U Ísous Khristos uba u nong Nasaret, tó ieng, tó iaíd-kai ruh.

7. Te haba u la shim ia u da ka ktí ka mon, u la pyn-ieng *ia u*, te kumne-kumne-ruh la pynkhlain-bhá ia ki slajat bad ia ki mat-sohlah jong u.

8. Haba u la rynsíd te, u la ieng, bad u la iaíd-kai, bad u la leit lem bad ki de shapoh kata ka iing-mane-U-Blei, u da iaíd-kai, bad u da rynsíd, bad u da iaroh de ia U Blei.

9. Uba u paitbah baroh te u la ioh-íh ia u ba u da iaíd-kai, bad ba u da iaroh ia U Blei;

10. bad ki la íhthúh ia u, ba u la long uta uba jiu shong ia ka *ba'n pán* ia ka jingai-isynei, ha kata ka khyrdop Ka Bahtynnad ka jong kata ka iing-mane-U-Blei; bad la pyndap ia ki da ka jingsngou-kyndit bad da ka jingsngou-phylla, namar kata ia kaba la jía-long ha u.

11. Te katba uta u badykoh, ia uba la lah pynkbíah, u da bat-íeit ia U Petros bad

ia U Ioannis, uta u paitlang baroh u la phet-lang ha ki, ha kata ka baranda ia kaba la khot ka jong U Solomon, ba ki da sngou-kyndit-éh.

12. HABA U Petros te u la ioh-íh, u la ialap ha uta u paitlang, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, balei phi sngou-phylla shaphang kane? lane balei phi iakhymíh shain ha ngi, kumba da ka bor lane da ka jingriu-Blei jong ngi hí, la pynlong ia une ba'n iaid-kai?

13. Uba U Blei U Abraam, bad U Isaak, bad U Jakob ruh, uba U Blei kiba ki kypá jong ngi, u la pyndon-burom ia la U Khún uba U Ísous; ia uba la aítí-noh ma-phi, bad phi la len ia u ha khymat U Pilat, mynba la bishár-kut ma-u ia ka ba'n pyllait-noh ia u.

14. Hinrei phi, phi la len ia uta U Bakhúid bad ia U Bahok, bad phi la iapán ba'n pyllait-sai-khúm shah-shiliang ha phi ia u briu u banong-pyniáp-briu;

15. ia uba U Siim-tyrnai kaba ka jingim te phi la pyniáp-noh, ia uba U Blei u

la pynmíh-pat na ki baiáp; shaphang kata long ma-ngi ki nongphlá.

16. Knang ia ka jingngeit te ha ka kyrteng jong u, ia une, ia uba phi khymíh bad ba phi íhthúh, ka kyrteng jong u ka la pynkhlain; kata ka jingngeit te, *nga ong*, kaba *long* da u, ka la ai ha u ia kane ka jingkhíah-tylli bajanai ha khymat jong phi baroh.

17. HINREI mynta, kó ki para, nga tip ba na ka jing-b'ymtip phi la leh *ia kata*, kumba *la leh* ruh ki nong-synshár jong phi.

18. Hinrei U Blei, u la pyn-dep kumta ia kiei-kiei-ruh ia kiba u la lah iathúhlypá da ka shintur Ki Nongiathúhlypá jong u baroh, ki ba'n sa shah uba U Khristos.

19. NAMAR-KATA, tó kylla-ka-bamut, tó wan-phai-khymat ruh, ia ka ba'n pyn-dam-noh ia ki pop jong phi, ba kumta ki'n ioh-wan ki aiom shong-pyngád na khymat uba U Trai;

20. bad u'n ioh-phah ia uba U Ísous Khristos, ia uba la ialap mynshiwa knang ia phi:

21. ia uba ka dei shisha ia ka byneng ba'n pyddiang-bat, tadynda ki aiom ka jingpyndep kiei-kiei-baroh, ia kiba U Blei u la kren da ka shintur Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid jong u baroh, na mynbarim.

22. NAMAR U Mosis shisha u la ong ha kita ki kypá, "Ba U Trai uba U Blei "jong phi u'n pynmíh ia U "Nongiathúhlypá ha phi na "ki para jong phi, kum ia nga; "ia u phi'n sngou-syndon ia "kiei-kiei-baroh, kat kumba "u'n kren ha phi.

23. "Ka'n já ruh, ba ka "mysiim baroh kaba ka'n "nym sháh-shkor ia uta U "Nongiathúhlypá, yn pyndúh-"noh na pyddeng uba u pait-"lang."

24. Hinrei ruh baroh kiba Ki Nongiathúhlypá na U Samuil, bad na kita ki babúd hadiin, katba don kiba la kren, ki la iathúhlypá ruh shaphang kine ki sngi.

25. Ma-phi long kiba ki khún kita Ki Nongiathúhlypá, bad ki jong kata ka jiutang ia kaba U Blei u la buh bad ki kypá jong ngi, ba u da ong

ha U Abraam, "Ha u symbai "jong mé ruh yn kyrkhú ia "ki jaid baroh jong ka pyr-"thei."

26. Ha phi, nyngkong te; U Blei haba u la pynmíh ia U Khún jong u uba U Iísous, u la phah-noh ia u, u ba'n kyrkhú ia phi, ha ka ba'n wan-phai-noh uwei-uwei na phi na ki lynti basniu jong phi.

IV.—LYNNONG.

1. *Ki Nongsynshár Ki Jiu ki la thut bad ka jingialap U Petros, te ki la kem ia u bad ia U Ioannis. 5. H'ynda kumta U Petros, u iathúh shinná, ba da ka kyr teng U Iísous la pynkhíah ia u badykoh; ba tang da U Iísous ruh la dei ia ngi ba'n ioh ka jingpynim b'ymjiukut. 13. Ki ádong ia u, bad ia U Ioannis, ba'n ialap shuh ha ka kyr teng uta; ki iabyrngem ruh ia ki. 23. Namar kane te, Ka Balang ka dem-diap ia ka ba'n dúwai. 31. U Blei te, u pyníh ba u la ioh-sngou ia ka jingkyrpád jong ki: u pynskhem ruh ia Ka Balang da ka jingai U Mysiim Bakhúid, bad da ka jingíeit markylliang paralok-hí ruh.*

1. Te haba ki dang kren ha uta u paitlang, kiba ki lyng-

doh, bad uba u rangbah *ki baiáap* ia ka iing-mane-U-Blei, bad kiba Ki Saddusi, ki la iajía-thred ha ki;

2. ba ki da sngousih namar ba ki hikai ia uta u paitlang, bad ba ki ialap da U Iísous ia ka jingmih-pat kaba na ka jong ki baiáp.

3. Te ki la iabuh ia la ki ktí ha ki, bad ki la iabuh *ia ki* ha ka byndí tadynda ka balashai: namar ka la long la jan miet lypá.

4. Hinrei bún na kita kiba la lah ioh-sngou ia kata ka ktín, ki la ngeit: ka jingkhein ia kita ki briu te ka la man jin san hajar.

5. KA la jía te ha kata ka balashai, ba Ki Nongsynshár jong ki, bad Ki Tymen-basan, bad Ki Nongthoh de, ki la iaseng-lem ha Ka Jeru-salem,

6. bad U Annas uba U Rangbah-lyngdoh, bad U Kai-aphas, bad U Ioannis, bad U Alexandros, bad katba don kiba la long na ka jaid barangbah-lyngdoh.

7. Te haba ki la pynieng ia ki ha kaba ha pyddeng, ki la kylli, Da ka bor aiuh, lane

da ka kyrteng aiuh, la leh ma-phi ia kane?

8. H'ynda kumta U Petros, u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, u la ong ha ki, Kó phi Ki Nongsynshár jong uba u paitlang, bad Ki Tymen-basan de jong Ki Israil,

9. namar ba yn kylli-iit ia ngi ha kane ka sngi shaphang kata ka kam babhá ia u briu u bapang-khreu, ba da *ka kyrteng* aiuh la pynkhíah ia u;

10. tó ai long ba-la-tip ha phi baroh, bad ha uba u paitlang baroh Ki Israil, ba da ka kyrteng U Iísous Khristos uba u nong Nasaret, ia uba la sahnarphyná ma-phi, ia uba U Blei u la pynmih-pat na ki baiáp, da uta kein, une u ieng ha khymat jong phi u ba-la-khíah-tylli.

11. Une u long uta u mau ia u ba-la-kyntait-bein-noh da phi kiba ki nongtei, ia uba la pynlong ha khlíh ka dong.

12. Ym don ruh ka jing-pynim hano-hano-ruh-pat-ém: naba l'ymne ym don kawei-pat ka kyrteng hapoh ka by-neng, ia kaba la ai-pyníh ha pyddeng ki briu, da kaba ka dei ba yn pynim ia ngi.

13. TE haba ki la khy-míh-thúh ia kata ka jingleh-shlur ka jong U Petros bad U Ioannis, ba ki da sngouthúh ruh ba ki long ki briu bakhlem jinghikai bad bakhlem nám, ki la iasngou-phylla; hinrei ki la íhthúh ia ki, ba ki la jiu long lem bad uta U Ísous.

14. Haba ki da khymíh te ia uta u briu ia uba la pynkhíah, ba u da ieng lem bad ki, ki'm don ei-ei-ruh-ém ba'n iasait kylliang.

15. Hinrei haba ki la hú-kum ia ki ba'n kynran-noh shabar Ka Darbar, ki la iasylla-lem paralok-hí,

16. ki da ong, Aiuh ngi'n leh ia kine ki briu? namar shisha ka dak-khyllah badon-nám la leh da ki, ba-la-pau pyrshah ha kita baroh ki bashong ha Ka Jerusalem, ia kaba ngi ngi'm lah ba'n len ruh:

17. hinrei ba yn 'nym pynphríang shuh ia kane ha pyd-deng uba u paitbah, da ka babyrngem ngi'n iabyrngem ia ki, ba'n 'nym kren shuh hano-hano-ruh-ém na ki briu ha kane ka kyrteng.

18. Kumta haba ki la khot ia ki, ki la ádong ia ki ba'n kren satía, lymne ba'n hikai ha kata ka kyrteng ka jong U Ísous.

19. Hinrei U Petros bad U Ioannis ki da iathúh, ki la ong ha ki, La ka long hok ha khymat U Blei ba'n sngou ia phi kham-tam ia uba U Blei, tó khan ma-phi:

20. namar ngi ngi'm lah ba'n 'nym kren ia kiei-kiei-ruh, ia kiba ngi la ioh-íh bad ngi la ioh-sngou.

21. Kumta ki, haba ki'm da shem ia kaei-kaei-ruh ia kaba kumno ba ki'n da ioh-pynshitom ia ki, haba ki la lah nang byrngem shuh, ki la pylait-noh ia ki, naba ia uta u paitlang: naba baroh ki la iapyndon-burom ia U Blei na ka bynta kata ka ba-la-leh.

22. Namar uta u briu u la tam saupheu snem, ha uba la pynlong ia kane ka dak-khyllah jong ka jingkhíah-tylli.

23. TE haba la pyllait-noh ia ki kumta, ki la poi ha la ki para-balang, bad ki la íathúh náduh ia kiei-kiei-ruh katba la lah ong kita Ki Rang-

bah-lyngdoh bad kita Ki Ty-men-basan ha ki.

24. Kiba haba ki la ioh-sngou te, ki la iapynjam ia la ka ktín ha U Blei da kawei ka jingmut, bad ki la iaong, Ah U Trai-Kynrád, mé uba U Blei uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khyn-deu, bad ia ka dúriau, bad ia kiei-kiei-baroh ki badon ha ki ;

25. uba da ka shintur U Dabid u shakri jong mé, u da ong, “Ia ka ba’n-lei ba “Ki Jentil ki la leh-shlá-lep, “bad ba ki paitbah ki la “iapusonlypá ia kiei-kiei-ruh “ki bathala ?

26. “kiba Ki Siim ka pyr- “thei ki la iaieng-joit, bad “kiba ki nongsynshár ki la “ialum-lang hajuh, ba’n ialeh “ia uba U Trai, bad ia uba “U Khristos jong u.”

27. Namar ha ka bashisha, ki la ialum-lang ia ka ba’n ialeh ia U Khún U Bakhúid jong mé uba U Ísious, ia uba mé la pynsléh, U Irodis te bad U Pontios Pilat, lem bad Ki Jentil, bad ki paitbah Ki Israil ;

28. ia ka ba’n leh ia kiei-

-kiei-ruh katba ka ktí jong mé bad ka jingsylla jong mé ka la lah thymúlypá ia ka ba’n leh.

29. Te mynta, Ah Trai, tó khymíh-thúh ha ki jingbyrngem jong ki, tó ai ruh ha ki shakri jong mé ba’n ialap ia ka ktín jong mé da ka jingsngou-kyllúid shinná baroh-phar ;

30. da ka ba’n kynér-noh ma-mé ia ka ktí jong mé ia ka ba’n pynkhíah, bad da ka ba’n ioh-leh ia ki dak-khyllah bad ia ki jingphylla, da ka kyrteng ka jong U Khún Bakhúid jong mé uba U Ísious.

31. H’YNDÁ ki la lah dúwai te, la pynkhynniuh ia kata ka jaka ha kaba ki la iaseng-lem ; bad la pyndap ia ki baroh da U Mynsiim Bakhúid, bad ki la ialap ia ka ktín ka jong U Blei da ka jingsngou-kyllúid shinná.

32. Uba u paitbah te jong kita kiba la ngeit u la long da kawei ka dohnúd bad kawei ka mynsiim ; l’ymne uwei ruh u’m ong ba long ka jong u hí ei-ei-ruh na kita kiei-kiei-ruh ki badei ia u ; hinrei la

long ha ki ba kiei-kiei-baroh
ki la iadei-lem.

33. Bad da ka bor bah kita
Ki Apostolos ki la ialap-théh
sei-noh-pat ia kata ka jing-
phlá shaphang kata ka jing-
mih-pat ka jong U Iisous uba
U Trai: te ka jingaiei bakhrau
ka la long ha ki baroh.

34. Naba l'ymne ym don
uweu uba la long bakyrdúh
ha pyddeng jong ki; naba kat
kiba la long ki trai ki brí lane
ki iing, haba ki la díe-noh, ki
la wallam ia ki dor jong kita
kiei-kiei ba-la-lah-díe-noh,

35. bad ki la buhtí-noh *ia*
ki ha ki kyjat jong kita Ki
Apostolos: la sám ia ki te ha
uweu-uwei-baroh, katba uno-
uno-ruh u la don kam.

36. Kumta U Iosis, ia uba
la sin U Barnabas da kita Ki
Apostolos, (ia kaba, haba la
batai, ka long, U Khún ka
jingtyngen,) U Jaid-Lebi, *bad*
uba na Ka Kypros da ka
kynja,

37. ha u la don ka brí, *ia*
kaba haba u la díe-noh, u la
wallam ia u sýbai, bad u la
buhtí-noh *ia u* ha ki kyjat
jong kita Ki Apostolos.

V.—LYNNONG.

1. *U Ananias bad Ka Sapphira*
ki la kyllon-iáp namar ka jing-
leh-arsap jong ki. 12. *Kiwei Ki*
Apostolos ki la leh ki kam-báh.
17. *La buh pat ia ki ar-ngút*
Ki Apostolos ha ka byndí, hinrei
la pyllait-noh ia ki nangta da
u angelos: ki la leit-ialap te
ha ka iing-mane-U-Blei: ki
shakri khrau Ka Darbar ki
iakem bad ki pynieng pat ia ki
ha khymat Ka Darbar; hangta
ruh ki ialap ka ktín U Blei.
33. *Ki te haba ki la ioh-sngou*
ki la iasylla ba'n pyniáp ia ki:
hinrei da ka jingsneng U Ga-
maliil, ki la ioh-lait-im: te ki
la leit-noh kymen, bad ki'm
shym da íehnoh ialap ka ktín
U Blei.

1. HINREI uwei u briu uba
la ka kyrteng U Ananias, lem
bad Ka Sapphira kaba ka
tyngá jong u, u la díe-noh
ka brí,

2. bad u la buh-ríh ha lade
ka bynta na ka jong ka
dor, ka tyngá jong u ka la
iabúit-lem ruh *ia kane*; haba
u la wallam te *tang* ia kawei-
-pat ka bynta, u la buhtí-noh
ha ki kyjat kita Ki Apostolos.

3. Hinrei U Petros u la
ong, Kó Ananias, hato balei
ba U Soitan u la pyndap ia

ka dohnúd jong mé, ia ka ba'n shúkor ma-mé ia uba U Mynsiim Bakhúid, bad ia ka ba'n buh-ríh ha lade *ka bynta* na ka jong ka dor jong kata ka brí?

4. haba ka dang sah, ka'm shym la sah ha mé hí? bad h'ynda la díe-noh ia ka, ka'm shym la don ha ka bor jong mé hí? namar aiuh te ba mé la pun ia kane ka kam ha ka dohnúd jong mé? me'm shym la shúkor tang ia ki briu, hinrei ia uba U Blei.

5. U Ananias te, katba u la ioh-sngou ia kiné ki ktín, bad haba u la kyllon, u la pynhíer-kut-noh ia la ka mynsiim. Ka bashepting bakhrau te ka la jía ha kita baroh kiba la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

6. Kiba ki bakham-samla haba ki la iaieng-joit te, ki la iasop-spain ia u, bad haba ki la iabáh-noh shabar, ki la tep *ia u*.

7. Ka la jía te, h'ynda la dap kumba shí por, ba ka tyngá jong u, khlem da tip ia kaba la lah long, ka la wan hapoh.

8. Te U Petros u la iathúh ha ka, Tó iathúh ha nga, la

tang katta phi la iadíe-noh ia kata ka brí? Ka la iathúh te, Haoid, tang katta.

9. H'ynda kumta U Petros u la ong ha ka, Na ka balei ba phi la iakut-lem ba'n tyn-júh ia uba U Mynsiim U Trai? ha khymíh, kiba ki kyjat jong kita kiba la iatep ia uba u tyngá jong pha, ki ha kato ka jingkhang, te ki'n iabáh-noh shabar ia pha ruh.

10. Te kumne-kumne-ruh ka la kyllon ha ki kyjat jong u, bad ka la pynhíer-kut-noh ia la ka mynsiim; haba kita ki basamla te ki la wan hapoh, ki la shem ia ka ba-la-iáp-noh; bad haba ki la iabáh-noh shabar *ia ka*, ki la iatep *ia ka* ha synda u tyngá jong ka.

11. Ka bashepting bakhrau te ka la jía ha kata Ka Ba-lang baroh-kawei, bad ha ki baroh kiba la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

12. DA ki ktí ruh kita Ki Apostolos la leh bún ki dak-khyllah bad ki jingphylla ha pyddeng uta u paitbah; baroh ruh ki la ialong da kawei ka jingmut ha kata ka baranda U Solomon.

13. Hinrei ym don na kiba kiwei-pat ba núd ba'n ialok bad ki: hinrei uta u paitlang u pynkhrau ia ki.

(14. Te sha ki bangeit ha uba U Trai la nang pyniasoh kham-bún kham-bún, ki paitbah ki briu shinrang bad ki kynthei de;)

15. kat ba'n báh-noh ia ki bapang-khreu ha ki lynti-báh baroh, bad ba'n buh *ia ki* ha ki palong bad ha ki khaltí, ba ka syrngiu U Petros h'ynda u wan-iaid ka'n shu ioh-káh halor kiba na ki.

16. Te u paitbah na kiba ki shnong baroh-saudong u la iawan-lang ruh sha Ka Jerusalema, ba ki da iabáh ia ki bapang-khreu, bad ia ki ba-la-shitom-éh da ki mynsiim b'ymkhúid: la pynkhíah ia ki baroh ruh.

17. Te haba uta U Rangbah-lyngdoh u la ieng-joit, bad kita baroh ki badei lem bad u, (ki balong na ka níam ka jong kiba Ki Sad-dusi,) la pyndap ia ki da jing-sngou-shlá,

18. bad ki la iabuh ia ki ktí jong ki ha kita Ki Apostolos, bad ki la iabuh ia ki

ha ka iing-byndí ki *b'ymman* baroh.

19. Hinrei mynmíet u angelos U Trai u la plíe-wang ia ki jingkhang jong kata ka iing-byndí, bad haba u la ialam-noh shabar ia ki, u la ong,

20. Tó khíe-leit phi, da ieng ialap ruh ha kaba ka iing-mane-U-Blei ha uba u paitlang ia ki ktín baroh ki jong kane ka jingim.

21. Te haba ki la lah ioh-sngou *ia kata*, ki la leit shapoh kata ka iing-mane-U-Blei haba ka sa shai byrngut, bad ki la hikai. Hinrei haba la poi uta U Rangbah-lyngdoh, bad kita ki badei lem bad u, ki la iakhot-lang ia Ka Darbar, bad ia uba U Tymen-basan baroh jong kiba ki khún Ki Israil, bad ki la iaphah sha kata ka iing-byndí ba'n wallam ia ki *ha khymat*.

22. Hinrei haba ki la poi kita ki shakri, ki'm shym la shem ia ki ha kata ka iing-byndí; te haba ki la leit-phai-noh, ki la iathúh,

23. ki da ong, Ia kata ka iing-byndí shisha ngi la shem ba-la-khang skhem slíak-slíak-ruh, bad ia ki nongáp ki da

ieng shabar ha khymat kita ki jingkhang; hinrei haba ngi la lah plie *ia ki*, ngi'm shem iano-iano-ruh hapoh.

24. Te katba uta U Rangbah-lyngdoh bahalor, bad uta u rangbah *ki baiiap ia* kata ka iing-mane-U-Blei, bad kita Ki Rangbah-lyngdoh, ki la ioh-sngou ia kine ki ktin, ki la sngou-khuslai shaphang jong ki, aiuh kane ka'n da lah long.

25. H'ynda kumta la poi uwei, u la iathuh ha ki, u da ong, Ha khymih, kita ki briu ia kiba phi la buh ha kata ka iing-byndi, ki don ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ki da ieng, bad ki da hikai ia uba u paitlang.

26. H'ynda kumta haba uta u rangbah u la leit lem bad kita ki shakri, u la ialam-noh ia ki, ym da ka bor, (naba ki la shepting ia uta u paitbah, ioh ba ki'n da la lynthem ia ki).

27. Te haba ki la ialam-noh ia ki, ki la pynieng *ia ki* ha kata Ka Darbar; bad uta U Rangbah-lyngdoh bahalor u la kylli ia ki,

28. u da ong, Da ka ba-

adong, ngi ngi'm shym la adong ia phi ba'n hikai ha kane ka kyrteng? ha khymih pynban, phi la pyndap ia Ka Jerusalem da ka jinghikai jong phi, bad phi iamon ba'n pynwan ha ngi ia ka snam jong une u briu.

29. U Petros te u da iathuh, bad kita Ki Apostolos, ki la iaong, La dei ba'n konguh shisyndon ia U Blei kham-tam ia ki briu:

30. uba U Blei jong kiba ki kypa jong ngi u la pynmih ia U Iisous, ia uba la pyniap-noh ma-phi, da ka basydiin *ia u* ha ka diingphyná:

31. ia une, U Blei u la kyntiu da ka mon jong u, *ba'n long* U Siim-tynrai bad U Nongpynim, ia ka ba'n ai ka bakylla-ka-bamut ha ki Israil, bad ka bamap ki pop:

32. ngi te ngi long ki nongphla jong u shaphang kine kiei-kiei-ruh, kumta ruh *long* uba U Mynsiim U Bakhuid kein, ia uba U Blei u la ai ha kita ki bakonguh shisyndon ia u.

33. HABA ki te ki la ioh-sngou *ia kata*, la ot-shla ia

ki, bad ki la iasylla ba'n pyn-iáp-noh ia ki.

34. Hinrei haba la ieng-joit uwei ha kata Ka Darbar, uba U Pharisi, uba ka kyrteng U Gamaliil, uba u nonghikai Ka Húkum, ia uba la don-burom na uba u paitbah baroh, u la húkum ba'n buh habar ia kita Ki Apostolos tang shibit ;

35. u la ong te ha ki, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israel, tó súmar ia lade, aiuh ba phi'n sa leh shaphang kine ki briu :

36. namar mynshiwa kine ki sngi la míh-joit U Theudas, u da kren-sarong ia lade ba u long uwei *u bakhrau* ; ha u la iasoh-lang ka jingkhein ia ki rangbah jin sau spah ; ia uba la pyniáp-noh, bad ia ki baroh, ia kat kiba la kongúh ia u, la pynsakymá-noh, bad la pynlong sha ka baei-ei-ruh-ém :

37. hadiin une la míh-joit U Ioudas, uba kynja Galilaia, ha kita ki sngi jong kaba ka jingkhein ia ka híma, bad u la ring-noh ia u paitbah babún hadiin jong u ; ia u ruh la pyndúh-noh, bad ia ki

baroh, ia kat kiba la kongúh ia u, la pynsakymá-noh :

38. te mynta ba *ka long* kumta nga ong ha phi, Tó kynran-noh na kine ki briu, tó íehnoh ruh ia ki ; naba lada kane ka jingsylla, lane kane ka jingleh, ka long na ki briu, ka'n dam-noh ;

39. hinrei lada ka long na U Blei, phi'm lah ba'n pyn-dam-noh ia ka ; ioh ba yn shem ia phi kumta ki nongialeh ia U Blei.

40. Te ki la iakongúh ha u ; te haba ki la lah khot ha lade ia kita Ki Apostolos, haba ki la sympat jam *ia ki*, ki la ádong *ia ki* ba'n ialap ha kata ka kyrteng jong U Ísous ; h'ynda kumta ki la pyllait-noh ia ki.

41. Ki te ki la míh-noh na khymat kata Ka Darbar, ki da iakymen namar la nieu ki babit ia ki ba'n shah ka bajáh-burom na ka bynta ka kyrteng jong u.

42. Hala ka sngi ruh, ha kata ka iing-mane-U-Blei, bad na ka iing sha ka iing, ki'm wai-noh ba'n hikai, bad ba'n iathúhkhána-babhá shaphang U Ísous uba U Khristos.

VI.—LYNNONG.

1. *Ki Apostolos, namar ba ka long ka badei, ki iathung ki hinieu-ngút ki ba-la-jíd ba'n sharai ia ka jingsám ki jingai-isynei.* 9. *U Stephan u iasait-shai bad bún ki kynja-bynriu, ia uba ki'm lah ba'n pynláh-nía; naba kumta ki iapynkíhwin ia u paitbah ba'n kem ia u, ki pynieng ruh ia ki nongsakhí lamlér.*

1. HA kita ki sngi ruh, mynba la man-bún kiba ki synran, la míh ka jingkren-knúm na kiba Ki Jiu na rí Griik ia kiba Ki Hebru, naba la khy-míh-lyndet ia ki riu-kynthei jong ki ha kaba ka jingsám ki jingai-isynei kaba hala ka sngi.

2. Te kiba ki khadar-ngút haba ki la khot ha lade ia uba u paitbah ki synran, ki la ong, Ka long b'ym bit ia ngi ba'n íehnoh *ia ka jingialap* ia ka ktín ka jong U Blei, ia ka ba'n shakri ia ki m'ej:

3. namar-kata, kó ki para, phi'n iakhymíh-thúh ia ki hinieu-ngút ki rangbah na phi, ia kiba ki iaphlá babhá, ki badap da U Mynsiim Bakhúid bad da ka jingstád, ia

kiba ngi'n pynlong halor kane ka jingleh:

4. hinrei ngi ngi'n iainéh ha kaba ka jingdúwai bad ha kaba ka jingialap ia kata ka ktín.

5. Te kata ka jingong ka la shem sngoubhá ha khy-mat uta u paitbah baroh; kumta ki la iajíd ia U Stephan, u briu u badap da ka jingngeit bad da U Mynsiim Bakhúid, bad ia U Philippos, bad ia U Prókhros, bad ia U Nikánor, bad ia U Timon, bad ia U Parmenas, bad ia U Nikólaos u ba-la-kylla-níam, uba na Ka Antiokheia;

6. ia kiba ki la pynieng ha khy-mat kita Ki Apostolos; kiba haba ki la dúwai te, ki la buh ia la ki ktí ha ki.

7. Kumta kata ka ktín ka jong U Blei ka la man; bad ka jingkhein ia kiba ki synran ha Ka Jerusalem ka la man-bún shíkaddei, bad u paitbah babún jong kiba ki lyngdoh ki la kongúh shi-syndon ha kata ka jingngeit.

8. U Stephan ruh, u badap da ka jingngeit bad da ka bor, u la leh ki jingphylla

bad ki dak-khyllah bakhrau
ha pyddeng uta u paitbah.

9. H'YNDÁ kumta la
ieng-joit kiba na kata ka
synagog, ia kaba la khot ka
jong kiba Ki Libertinos, bad
ki nong Kyrini bad ki nong
Alexandria, bad na kita kiba
na Ka Kilikia bad Ka Asia,
ki da iasait bad U Stephan.

10. Hinrei ki'm jiu lah
ba'n ieng-ialeh pyrshah ia kata
ka jingstád bad ia uba U
Mynsiim, da kiba u la kren.

11. H'ynda kumta ki la
iathong ia ki rangbah, kiba la
ong, Ngi la ioh-sngou ia u
ba u da kren ki ktín babein-
blei ia U Mosis bad ia U Blei.

12. Te ki la iapynkynroi
ia uta u paitbah, bad ia Ki
Tymen-basan, bad ia Ki Nong-
thoh: bad haba ki la iajia-
-thred ha u, ki la iakem ny-iat
ia u, bad ki la ialam-noh ia u
sha kata Ka Darbar;

13. bad ki la pynieng ia ki
nongsakhí lamlér, kiba la ong,
Une u briu u'm wai-noh da
kren ki ktín babein-blei ia
kane ka jaka ka bakhúid, bad
ia Ka Húkuu:

14. namar ngi la ioh-sngou
ia u ba u da ong, Ba une

U Iísous uba u nong Nasaret
u'n sa pynjot ia kane ka jaka,
bad ba u'n sa pynkylla ia
kita ki níam-ki-rúkom ia kiba
U Mosis u la ai-pateng-la-
-pateng ha ngi.

15. Baroh te kiba la dang
iashong ka kata Ka Darbar,
haba ki la khymíh-shain ha
u, ki la ioh-íh ia ka khymat
jong u kum ka khymat u
angelos.

VII.—LYNNONG.

1. *U Stephan u iathúh-kylliang
knang ba'n dá ia lade na ka jing-
múdui ba u kren-bein-Blei, na ka
jingiathúhkhána Ki Jiu; 9. na
kaba kumno ruh ba U Blei u la
jíd-sngoubhá ia Ki Kythau-
-tymen; kata ruh, mynshiwa ba
la khá ia U Mosis. 37. Une U
Mosis u la phlá hí shaphang U
Khristos, mynba u don ha rí-
-khlau. 44. U pyníh ruh ba ki
níam baroh ki bashabar, ki'n ioh-
-néh tang ia ka aiom ba-lu-buh.
51. U sneng ia ki namar ba ki
long ki bakíat kum ki kypá jong
ki. 54. Na kane ki la ot-shlá,
ki la lynthem ia u ha b'ynda iáp.*

1. H'YNDÁ kumta uta U
Rangbah-lyngdoh u la kylli,
La kumta kine kiei-kiei-ruh
ki long kumta shisha?

2. Te u la iathúh, Kó ki rangbah ki para, bad kó ki kypá, tó phi'n sngou; Uba U Blei jong ka burom, u la míh-pau ha u kypá jong ngi U Abraam, mynba u don ha Ka Mesopotamia, mynshiwa ia kaba u la leit-shong ha Khar-ran,

3. bad u la ong ha u, "Tó khíe-leit-noh na ka rí jong mé, bad na ki kur jong mé, "bad tó alle-wan shane sha "ka rí ia kaba nga'n ioh -kyddeu ha mé."

4. H'ynda kumta haba u la míh-noh na ka rí Ki Khaldaia, u la leit-shong ha Kharran: nangta ruh, hadiin kaba la iáp-noh u kypá jong u, *U Blei* u la pynkynriah-noh ia u sha kane ka rí, ha kaba phi mynta phi shong.

5. Te u'm put la lah ai ha u ka bynta ha ka, ém wad kat shisin-iúh kyjat; toi u la kular ba'n ai ha u ia ka ba'n ioh ia ka, bad ha u symbai jong u hadiin jong u, haba ym put don khún ia u.

6. Te U Blei u la kren kumne, "Ba u symbai jong "u u'n long bashong-basá ha "ka rí banongwei, bad ki'n

"iapynlong-mrau ia u, bad "ki'n iapynshitom *ia u*, sau spah snem:

7. "hinrei ia kata ka "kynja-bynriu, ha "kaba ki'n "dang long mrau, nga'n pyn-shitom ma-nga, (la ong U "Blei:) te hadiin kata ki'n "ioh-iamíh-wan-noh, bad ki'n "iashakri ia nga ha kane ka "jaka."

8. Bad u la ai ha u ia ka jiutang ka jingot-shiar: te kumta *U Abraam* u la pynkhá ia U Isaak, bad u la ot-shiar ia u ha ka baphrá sngi; U Isaak ruh *u la pynkhá* ia U Iakob, U Iakob de *u la pynkhá* ia ki khadar-ngút kiba Ki Kythau-tymen.

9. Te kita Ki Kythau-tymen, ba ki la iasngou-pihúin, ki la díe-noh ia U Iosiph sha Ka Ejípt: hinrei U Blei u la don ryngkat bad u,

10. bad u la pynpyllait-suk-noh ia u na kita ki jing-jinjar jong u baroh, bad u la ai ha u ka jingpynsngoubhá bad ka jingstád ha khymat U Pharao u siim Ka Ejípt; uba la pynlong te ia u, u basynshár halor Ka Ejípt,

bad *halor* ka iing jong u baroh-kawei.

11. Te la *jía* ka nemsniu halor kaba baroh-kawei ka *rí* Ejipt bad *Khanaan*, bad ka jinjar bakhrau: ki *kypá* jong ngi te *ki'm* shym la shem ka jingbám.

12. Hinrei U Iakob haba u la *ioh-sngou* ba don keu ha Ka Ejipt, u la *phah-noh* ia ki *kypá* jong ngi nyngkong.

13. Te ha ka baarsin *phah*, U Iosiph u la *pyníhthúh* ia lade ha ki para jong u, bad la pyntip ia ki kur ki jong U Iosiph ha U Pharao.

14. H'ynda kumta haba U Iosiph u la *phah*, u la khot ha lade ia u *kypá* jong u U Iakob, bad ia ki kur ki jong u baroh, jin hinieupheu-san ki mynsiim.

15. Kumta U Iakob u la leit-híer sha Ka Ejipt, bad u la *iáp-noh* ma-u, bad kita ki *kypá* jong ngi.

16. La *báh* ia ki te sha Ka Sykhem, bad la buh ia ki ha uta u maujingtep, ia uba U Abraam u la thied da ka dor u sybai-rúpa na kiba ki khún U Emmor uba u *kypá* U Sykhem.

17. Hinrei katba kata ka *ía* ka jong kata ka jingkular ka la poi hajan, ia kaba U Blei u la lah smai ha U Abraam, u bynriu u la man, bad u la man-bún ha Ka Ejipt,

18. tadynda la *míh* uwei-pat u siim, u *b'ym* jiu la nieu ia U Iosiph.

19. Une haba u la leh shúkor ia ka kynja jong ngi, u la pynshitom ia ki *kypá* jong ngi, knang ba *ki'n* íehnoh-lyngkar ia ki khún-lung jong ki, ia ka ba'n 'nym ríh-pynim ia ki.

20. Mynkata la *khá* ia U Mosis, uba la long babhá-éh lymphúin ruh ha khymat U Blei; ia uba la bysá-la-pyjáh lai bynai ha ka iing u *kypá* jong u.

21. Te mynba la íehnoh-lyngkar ia u, ka khún U Pharao ka la shimtí-soit ia u, bad ka la súmar-sukhér náduh ia u ia ka ba'n long u khún jong ka hí.

22. Te la hikai ia U Mosis ha ka jingstád baroh jong ki nong Ejipt, bad u la long u badon-bor ha ki ktín bad ha ki jingleh.

23. Te mynba u la dap

saupheu snem karta, ka la mih-joit ha ka dohnúd jong u ba'n leit-khymih ia ki para jong u kiba ki khún Israil.

24. Te haba u la ioh-ih ia uwei *na ki* ba u la shah b'ym-dei, u la dá *ia u*, bad u la leh-pynhier-kypu namar uta uba la shah jinjar, da kaba u la shoh-iáp ia uba u nong Ejipt.

25. Namar u la mut ba'n pynshemphang ia kita ki para jong u, ba U Blei u'n sa ai ha ki ia ka jinglait-im da ka ktí jong u: hinrei ki ki'm shy m la shemphang.

26. Te ha ka sngi ka ba-búd, u la pynpau ia lade ha ki haba ki dang iashoh, bad u la sneng kyjor-noh ia ki ia ka ba'n suk-noh, u da ong, Ah kó ki rangbah, ma-phi phi ialong ki para, na ka balei ba phi ialeh-makynti b'ymdei paralok-hí ?

27. Hinrei uta uba la leh b'ymdei ia la u paramarjan, u la ngiat-noh ia u, u da ong, Uei ba la pynlong ia mé u nongsynshár bad u ksiang halor jong ngi ?

28. mé mon ma-mé te ba'n pyniáp-noh ia nga, kat kumba

mé la pyniáp-noh ia uta u nong Ejipt mynhynnin ?

29. Te namar kane ka jing-ong U Mosis u la phet-iáp-noh, bad u la long u nong-wanwir-wan-háp ha ka ri Madiam; ha kaba u la pyn-khá ar-ngút ki khún shinrang.

30. Te mynba la dap saupheu snem, u angelos U Trai u la mih-pau ha u ha ka ri-khlau ka jong u lúm Sina, ha ka thyllied-ding ka khlau-lynnong bameh-ding.

31. U Mosis te haba u la ioh-ih, u la sngou-phylla namar kata ka jingioh-ih: te katba u la nang-leit hanjan ba'n khymih-ádykar, ka ktín U Trai ka la mih-noh ha u,

32. *ka da ong*, Ma-nga uba U Blei ki kypá jong mé, uba U Blei U Abraam, bad uba U Blei U Isaak, bad uba U Blei U Iakob ruh. U Mosis te haba u la long ba-la-khyn-niuh-noh, u'm núd ba'n khy-mih-ádykar.

33. H'ynda kumta uba U Trai u la ong ha u, Tó loit-noh ia ka júti na ki slajat jong mé; naba kato ka jaka

ha kaba mé ieng ka long ka khyndeude bakhúid.

34. Haba la ioh-ih, nga la ioh-ih ia kaba ka jingshitom ki briu jong nga kiba ha Ka Ejípt, bad nga la ioh-sngou ia ka jingúd jong ki, bad nga la wan-híer ba'n pynpyllait-noh ia ki: te mynta tó alle, nga'n phah-noh ia mé sha Ka Ejípt.

35. Ia une U Mosis, ia uba ki la kyntait-noh, ki da ong, Uei ba la pynlong ia mé u nongsynshár bad u ksíang? ia une kein, U Blei u la phah-noh *ia ka ba'n long* u nongsynshár bad u nongpynpyllait da ka ktí jong uta u angelos, uba la lah míh-pau ha u ha kata ka khlau-lynnong.

36. Une u la ialam-noh ia ki haba u la leh ki jingphylla bad ki dak-khyllah ha ka rí Ejípt, bad ha Ka Dúriau Ka Basau, bad ha kata ka rí-khlau ruh saupheu snem.

37. UNE long uta U Mosis uba la ong ha kita ki khún Israil, "U Trai uba U "Blei jong phi u'n pynmíh "ia U Nongiathúhlypá ha "phi na ki para jong phi,

"kum ia nga; ia u phi'n "sngou-syndon."

38. Une long ma-u, uba la jiu don ha kata Ka Balang ha kata ka rí-khlau, lem bad uta u angelos uba la kren bad u ha uta u lúm Sina, bad ki kypá jong ngi ruh; uba la pyddiang ia ki ktín baim ia ka ba'n ai-pateng ha ngí.

39. Ia uba kita ki kypá jong ngi ki'm shym la iamon ba'n kongúh; hinrei ki la iangíat-noh *ia u*, ki la iaphai-diin-noh ruh da ki dohnúd jong ki sha Ka Ejípt,

40. ki da ong ha U Aaron, Tó thau ki blei ia ngi kiba ki'n iaíd ha shiwa jong ngi; namar U Mosis une, uba la ialam-noh ia ngi na ka rí Ejípt, ngi'm tip kaei ka la jía ha u.

41. Ki la iathau-dur khún-massi te ha kita ki sngi, bad ki la iakinia jingkinia ia uta u blei-thau, bad ki la ialeh-ky-men de ha kita ki jingleh ki ktí jong ki hí.

42. Ynda kumta U Blei u la phai-diin-noh, bad u la íeh-noh-noh ia ki ba'n mane ia uba u paitbah ka byneng: kat kumba la thoh ha ka kítap jong kiba Ki Nongia-

thúhlypá, “ Shisha phi la ia-
 “ kinia ki mrád-kinia bad ki
 “ jingkinia ha nga saupheu
 “ snem ha kata ka rí-khlau,
 “ ah phi ka iing Israil?

43. “ pynban ruh phi la
 “ iabáh-noh-soit ia íta í iing-
 “ -mane í jong U Molokh, bad
 “ ia uba u khlur u jong u blei
 “ jong phi U Remphan, ia kita
 “ ki dur-blei ia kiba phi la
 “ thau ba’n mane-dem ha ki;
 “ te naba kumta nga’n pyn-
 “ wir-noh ia phi sha lyndet
 “ Ka Babylon.”

44. KATA ka iing-trep
 te ka jong ka jingphlá, ka
 jiu don ha pyddeng ki kypá
 jong ngi ha kata ka rí-khlau,
 kumba U Blei u la lah húkum,
 mynba u la ong ha U Mosis,
 ba’n thau ia ka katba kum
 kata ka dur ia kaba u la lah
 ioh-íh.

45. Ia ka ruh, kita ki kypá
 jong ngi lem bad U Ioshua
 haba ki la iapyddiang-pateng,
 ki la ialam shapoh sha kata
 ka bynta jong kiba Ki Jentil,
 ia kiba U Blei u la ngíat-noh
 na khymat kita ki kypá jong
 ngi, háduh kiba ki sngi ki
 jong U Dabid;

46. uba la shem ka jingaei

ha khymat U Blei, bad u la
 pán ia lade ba’n shem ka jaka
 shong-néh ia uba U Blei U
 Iakob.

47. Hinrei U Solomon u la
 tei ia ka iing-mane ia u.

48. Hinrei uta U Baha-
 khlíh-tam-éh u’m shong kein
 ha ki iing-mane-U-Blei ba-la-
 -thau da ki ktí; kumba ong
 uba U Nongiathúhlypá,

49. “ Ka byneng *ka long*
 “ ka khet jong nga, bad ka
 “ khyndeú *ka long* ka jingíuh
 “ ki kyjat jong nga; ia ka
 “ iing ka bakumno te phi’n
 “ tei ia nga? ong U Trai;
 “ lane ka bakumno *long* ka
 “ jaka ka bashong-néh jong
 “ nga?

50. “ ka ktí jong nga ka’m
 “ shym la thau ia kine kiei-
 “ -kiei-baroh?”

51. AH phi ki ba-la-éh-
 -ryndang, bad ki ba-la-b’ym-
 ot-shíar na ka dohnúd bad na
 ki shkor! khlem-da-púd phi
 khang pyrshah ma-phi ia uba
 U Mynsiim Bakhúid; kumba
 ki kypá jong phi *ki la leh*,
 kumjúh ma-phi.

52. Iano na kiba Ki Nong-
 iathúhlypá ba ki kypá jong
 phi ki’m shym la iapynshitom-

-bein? shisha, ki la iapyniáp-noh ia kita kiba la iathúhlypá shaphang kaba ka jingwan ka jong uta U Bahok, ia uba phi mynta phi la long ki nongdié-noh bad ki nongpyn-iáp-noh:

53. kiba la pyddiang ia kaba Ka Húkum da ki jing-pynlong paitbah ki angelos, pleng phi'm shym la súmar.

54. HABA ki la ioh-sngou te ia kine kiei-kiei-ruh, ki la ot-shlá na ki dohnúd jong ki, bad ki la kyriat-byniat da la ki byniat ha u.

55. Hinrei ba u da long u badap da U Mynsiim Bakhúid, haba u la khymíed-shain sha byneng, u la ioh-íh ia ka burom U Blei, bad ia U Ísous ba u da ieng sha ka mon jong U Blei,

56. u la ong te, Ha khy-míh, nga ioh-íh ia ki byneng ba-la-plíe, bad ia uba u Khún u briu ba u da ieng sha ka mon jong U Blei.

57. H'ynda kumta haba ki la iapyrta da ka ktín bajam-éh, ki ia khang-khop ia ki shkor jong ki, bad ki la iaphet-kyrthep da kawei ka jingmut ha u;

58. haba ki la iashop-noh te ia u shabar kata ka shuong, ki la ialynthem ia u da ki mau: kita ki nongphlá te ki la buh-noh-bak ia ki jain jong ki ha ki kyjat u basamla, ia u ba-la-khot U Saul.

59. Kumta te ki la ialynthem da ki mau ia U Stephan, ia uba la dang dúwai, ia uba da ong ruh, Ah Trai Ísous, tó pyddiang-noh ia ka mynsiim jong nga!

60. Te haba u la dem la ki khohsiu, u la pyrta da ka ktín bajam-éh, Ah Trai, wat theu ha ki ia kane ka pop! Te h'ynda u la lah ong ia kane, u la ioh-thíah-noh.

VIII.—LYNNONG.

1. *Ka Balang, namar ka bapyn-shitom-bein, la thung ia ka ha Ka Samaria, 5. da ka jingminot U Philippos U Tymen-basan; 9. uba la pynbaptisma shibún; na jong ki, ia U Simon u nong-kren-byrtong. 14. U Petros bad U Ioannis ki ialeit hangta ba'n pynskhem bad ba'n pynroi ia Ka Balang, da ka babuh ki ktí; 18. mynkata U Simon u la kwah ba'n thíed ha lade na ki ia kajuh ka bor; te ki ialeit-phai sha Ka Jerusalem. 26. Hinrei*

u angelos u phah ia U Philippos ba'n hikai, bad ba'n pynbaptisma ia u iunukh, uba na ka ri Aithiopia.

1. TE U Saul u la dang kongúh-lem sngoubhá ia kata ka jingpyniáp ia u. Ha kata ka sngi te la jáa ka jingpynshitom-bein bakhrau ha kata Ka Balang kaba ha Ka Jerusalem; la pynsakymá ia ki baroh te kylleng ki ri Ioudaia bad Samaria, tang ia kita Ki Apostolos.

2. Hinrei ki rangbah bariu-Blei ki la iakhréh ba'n tep ia U Stephan, bad ki la iapynlong ia ka jinglyniar bashoh shadem ka bakhrau namar jong u.

3. Hinrei U Saul u dang pynjot ia Ka Balang, da kaba u da leit-bysut shapoh ki-iing-ki-iing, bad da kaba u da ring-noh ia ki briu shinrang bad kynthei, bad da kaba u da ai-noh *ia ki* sha ka iing-byndí.

4. Namar-kata, ia kita ki ba-la-lah-pynsakymá ki la leit saudong-kylleng te, ki da ia-thúkhána-babhá ia kaba ka ktín *U Blei*.

5. H'YNDÁ kumta U

Philippos haba u la leit-híer sha ka shnong jong Ka Samaria, u la ialap ia uba U Khristos ha ki.

6. Te kiba ki paitbah ki la iapynshah-noh *ia la ki bamut* da kawei ka jingmut, ha kita kiei-kiei-ruh ki ba-la-ong da U Philippos, haba ki la ioh-sngou, bad ba ki la ioh-íh ia kita ki dak-khyllah ia kiba u la leh.

7. Namar na ki shibún ki ba-la-shong ki mynsiim b'ymkhúid, ia kiba, haba ki la pyrta da ka ktín bajam, la pynmíh-noh; ia shibún ruh ki ba-la-pangiáp-shiliang, bad ki badykoh, la pynkhíah.

8. Te la don ka jingkymen bakhrau ha kata ka shnong.

9. HINREI uwei u briu, uba ka kyrteng U Simon, u la jiu don mynshiwa ha kata ka shnong, u da leh shong-blei bad u da pynmaia ia kata ka kynja - ki - briu jong Ka Samaria, u da kren-sarong ia lade ba u long uwei u bakhrau.

10. Ha u baroh ki la iapynshah-jingmut-noh, náduh í barit-tam háduh u bakhraut-tam, ki da ong, Une u long

ka bor ka bakhrau ka jong U Blei.

11. Ha u ruh ki la iapyn-shah-shkor-noh, namar kaba la mynslem-báh *u la leh* da ki kam shong-blei ia ka ba'n pynmaia-noh ia ki.

12. Hinrei h'ynda ki la ngeit ia U Philippos, ba u da iathúhkhána - babhá ia kiei-kiei-ruh shaphang ka híma ka jong U Blei, bad shaphang ka kyrteng ka jong U Ísous Khristos, la pynbaptisma ia ki, ki shinrang ruh bad kyn-thei.

13. Te U Simon hí ruh u la ngeit; bad haba la pynbaptisma ia u, u la jiu iai-áp ia U Philippos; bad u la sngou-maian, katba u la khymíh ia ki dak-khyllah bad ia ki kam-báh bakhrau ia kiba la leh.

14. Te mynba kita Ki Apostolos kiba ha Ka Jerusalem ki la ioh-sngou, ba Ka Samaria ka la lah pyddiang-noh ia kata ka ktín jong U Blei, ki la iaphah-noh ha ki ia U Petros bad ia U Ioannis:

15. kiba, h'ynda ki la wan-híer, ki la iadúwai na ka bynta jong ki, ba ki'n ioh-pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid:

16. (namar u'm put la lah háp buk-buk-noh hano-hano-ruh na ki, hinrei ki la long tang ki ba-la-ioh-pynbaptisma sha ka kyrteng ka jong U Ísous uba U Trai.)

17. H'ynda kumta ki la iabuh ia la ki ktí ha ki, te ki la iapyddiang-noh ia U Mynsiim Bakhúid.

18. Te ynda U Simon u la ioh-íh, ba da ka babuh ki ktí jong kita Ki Apostolos, la ai-noh ia uta U Mynsiim Bakhúid, u la tyrwa-ai ki sybai ha ki,

19. u da ong, Tó ai ha nga ruh ia kane ka bor, ba katba hano-hano-ruh ba nga'n ioh-buh ia la ki ktí, u'n ioh-pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid.

20. Hinrei U Petros u la iathúh ha u, U sybai jong mé u'n lah long lem bad mé, sha ka ba'n jot, naba mé la mut ba'n ioh-thíed-noh ha lade ia ka jingai ka jong U Blei da ki sybai:

21. ka bynta l'ymne ka bynta baháp ym don ia mé ha kane ka kam; namar ka dohnúd jong mé ka'm long babeit ha khymat U Blei;

22. namar-kata, tó kylla-

-ka - bamut - noh na kane ka basniu jong mé, bad tó dúwai ha uba U Blei, la ba yn máp-noh ia mé ne ém ia ka búit ka dohnúd jong mé;

23 namar nga ioh-ih ia mé u balong ha u ksang ka jingkythang, bad ha ka jingkhúm ka b'ymhok.

24. U Simon te u da ia-thúh, u la ong, Tó phi'n dúwai-noh ma-phi na ka bynta jong nga ha uba U Trai, ba ei-ei-ruh-ém na kita ia kiba phi la kren ka'n 'nym ioh-jía ha nga.

25. Ki te, namar - kata, h'ynda ki la iaphlá-shai-noh bad ba ki la ialap ia kata ka ktín jong U Trai, ki la ialeit-phai-noh-pat sha Ka Jerusalem, bad ki la iathúhkhána-babhá ha ki shibún ki nong-rit jong kiba Ki Samaria.

26. TE u angelos U Trai u la kren ha U Philippos, u da ong, Tó ieng-joit, tó khíe-leit ruh shaphang shathí, sha kata ka lynti kaba leit-híer na Ka Jerusalem sha Ka Gasa: (kaba long ka rí-khlau.)

27. Kumta haba u la ieng-joit, u la leit-noh: ha khymíh ruh, u briu na Ka Aithiopia,

u nongsúmar ki jingkynsheu, u bakhrau-bor hapoh Ka Kandáki kaba ka siim ki nong Aithiopia, ia uba la *buh* halor ka jingkynsheu jong ka baroh; uba la lah leit mane *ia U Blei* sha Ka Jerusalem;

28. te u dang wan-phai-noh-pat; katba u dang shong ruh ha ka gali jong u, u la dang púle ia U Isaias uba U Nongiaathúhlypá.

29. H'ynda kumta uba U Mynsiim u la ong ha U Philippos, Tó khíe-leit hajan, tó pynsnoh ia lade ruh bad kane ka gali.

30. Te U Philippos haba u la phet ha ka, u la ioh-sngou ia u ba u da púle-thúh ia U Isaias uba U Nongiaathúhlypá, bad u la ong, Mé shemphang shisha ia kiei-kiei-ruh ia kiba mé púle-thúh?

31. U la iathúh te, Namar kumno ba nga lah, l'ynda uno-uno-ruh u'n ialam-phrang ia nga? te u la kyrpád-noh ia U Philippos ba u'n da kíu sha jerong, ia ka ba'n shong ryngkat bad u.

32. Ka bynta ka jong kata Ka Jingthoh te, ia kaba u la

dang púle - thúh, ka la long kane, “Kum ka langbrot la “ialam-noh ia u sha ka jing- “pyniáp, bad kum í khún- “-langbrot basngápjar ha khy- “mat uba u nongot-shniúh “jong ka; kumta u’m ang ia “la ka shintur.

33. “Ha ka barangli jong “u la rah-noh ia ka jingbishár “jong u; hinrei uei u’n ia- “thúh-byniah *ia ki briu* ka “jingkhá-pateng jong u? naba “la shim-noh ia ka jingim “jong u na ka khyndeú.”

34. Te uta u nongsúmar ki jingkynsheu u da iathúh ha U Philippos, u la ong, Nga kyrpád ia mé, shaphang iano u ong uba u nongiathúhlypá ia kane? shaphang ia lade, ne shaphang jong uwei- -pat?

35. H’ynda kumta haba U Philippos u la ang ia la ka shintur, bad haba u la sydang na ka jong kata Ka Jingthoh, u la iathúhkhána-babhá ia uba U Iísous ha u.

36. Te katba ki la ianang- -leit ha kata ka lynti, ki la iapoi sha kawei ka úm; te uta u nongsúmar ki jingkyn- sheu u la ong, Ha khyímíh,

ka úm; kaei ba pynpep ba’n pynbaptisma ia nga?

37. U Philippos u la ong te, Lada mé ngeit na baroh kawei ka dohnúd, ka long ka balah. U da iathúh te u la ong, Nga ngeit ba uba U Iísous Khristos u long uba U Khún U Blei.

38. U la húkum te ba’n pynsangéh ia ka gali: te ki la ialeit-híer-noh baroh ar-ngút sha kata ka úm, U Philippos ruh bad u nongsúmar ki jing- kynsheu; bad u la pynbap- tisma ia u.

39. Te mynba ki la iakiú- -noh na kata ka úm, U Myn- siim U Trai u la pynkyrkhié- -noh ia U Philippos; katba uta u nongsúmar ki jingkyn- sheu u’m shym la ioh-íh ia u shuh; hinrei u la leit-noh ha ka lynti jong u da ka baky- men kein.

40. Hinrei U Philippos u la pau-pat ha Ka Asotos; te haba u la leit-lyngba, u la iathúhkhána-babhá ha kiba ki shnong baroh, háduh kaba u la poi ha Kaisareia.

IX.—LYNNONG.

1. *La pynkyllon-sybak ha khyndeú*

ia U Saul haba u dang leit sha Ka Damaskos ; 10. la khot ia u ia ka ba'n long U Apostolos ; 17. la pynbaptisma ruh ia u da U Ananias. 20. U te u ialap shinná-bhá ia U Khristos. 23. Ki Jiu ki iasylla - lem ba'n pyniáp-noh ia u ; Ki Griik ruh ki iatheu kumjuh ; hinrei u la lait-im pat. H'ynda kumta Ki Balang baroh ki ioh-shong pyn-gád-noh. 32. U Petros u pyn-khiáh ia U Aineas. 36. Namar ba la iáp-noh Ka Dorkas, ki synran ki la phah-khot-kyrkhié-noh ia U Petros ; 39. te u la leit, h'ynda u la poi ruh, u la pynieng-im-pat ia ka.

1. TE U Saul, haba u dang pyrsát-noh ki jingbyrngem bad ka jingpyniáp ia kiba ki synran jong uba U Trai, u da leit ha uba U Rangbah-lyngdoh bahalor,

2. bad u la pán na u ki shiti sha Ka Damaskos ha kiba ki synagog, ba lada u'n ioh-shem ia kino-kino-ruh kiba na kane ka lynti, ia ki shinrang ruh bad ki kynthei, u'n la wallam-noh ia ki ba-la-khúm sha Ka Jerusa-lem.

3. Te ha kaba u nang leit, ka la já ia u ba'n poi hajan kata Ka Damaskos ; te shisyn-

don la tyngshain-lep saudong ia u ka jingshai na byneng.

4. Te haba u la kyllon-sybak ha ka khyndeus, u la ioh-sngou ia ka ktín ba ong ha u, Ah Saul, Saul, balei mé pynshitom-bein ia nga ?

5. U la ong te, Mé long uei, Ah Trai ? Te uba U Trai u la iathúh, Nga long U Ísous, ia uba mé pynshitom-bein : *ka long* ka baéh ia mé ba'n kynjat pyrshah ia ki diingspéh.

6. Haba u la khynniuh ruh bad ba u la sngou-maian, u la ong, Ah Trai, aiuh mé mon ia nga ba'n leh ? H'ynda kumta uba U Trai *u la ong* ha u, Tó ieng-joit, tó khie-leit ruh shapoh kata ka shnong, yn iathúh te ha mé *hangta* aiuh ba ka dei ia mé ba'n leh.

7. Ki rangbah ruh kiba la leit jingleit ryngkad bad u, ki la iaieng b'ymnangkren, ki da ioh-sngou shisha ia ka jing-sawa ka ktín, hinrei ki da ioh-íh iano-iano-ruh-ém.

8. Te U Saul u la ieng-pat na ka khyndeus ; te mynba la peit-pat ki khymat jong u, u'm ioh-íh iano-iano-ruh : namar da kaba ki la byttin ia u da

ka ktí, ki la ialam *ia u* shapoh
Ka Damaskos.

9. Te u la long lai sngi
khlem íh-mat, bad u'm shym
la báam l'ymne díh.

10. TE la don uwei u
synran ha Ka Damaskos, uba
ka kirteng U Ananias ; te ha
u uba U Trai u la ong ha
ka jingíthúh-pau, Kó An-
anias. U te u la ong, Ha
khymíh, nga une, Kó Trai.

11. Te uba U Trai *u la ong*
ha u, Tó da ieng khíe-leit sha
kaba ka lynti-rit ka shnong
ia kaba la jiu khot Babeit, tó
da wád ruh ha ka iing U Ioudas,
ia u briu uba ka kirteng U
Saul, u nong Tarsos ; naba, ha
khymíh, u dúwai ;

12. bad u la ioh-íh ha ka
jingíthúh-pau *ia u briu*, uba
ka kirteng U Ananias, uba da
wan hapoh bad uba da buh
ia la ka ktí ha u, ba u'n ioh-
peit-pat.

13. Ynda kumta U Ananias
u la iathúh, Ah Trai, nga la
ioh-sngou na ki shibún sha-
phang jong une u briu, *ia*
ka bakatno ka basniu u la leh
ha ki bakhúid jong mé ha Ka
Jerusalem ;

14. hangne ruh putet u don

ka bor na kiba Ki Rangbah-
-lyngdoh, *ia* ka ba'n khúm ba-
roh ki bakhot ha ka kirteng
jong mé.

15. Hinrei uba U Trai u
la ong ha u, Tó khíe-leit-noh,
naba uta u long u átiar ba-
-la-jíd ha nga, *ia* ka ba'n báh-
-noh *ia* ka kirteng jong nga
ha khymat Ki Jentil, bad ki
siim, bad ki khún Israil de :

16. namar nga'n pyníh-
lypá ma-nga ha u *ia* ka ba-
katno kiei-kiei babún ka dei
ia u ia ka ba'n shah na ka
bynta ka kirteng jong nga.

17. H'YNDÁ kumta U
Ananias u la leit-noh, bad u la
leit hapoh kata ka iing ; te
haba u la buh *ia la* ki ktí
ha u, u la ong, Kó Saul u para,
uba U Trai u la phah *ia*
nga, (U Iísous *nga ong*, uba
la míh-pau ha mé ha kata ka
lynti ha kaba mé la wan,) ba
me'n ioh-peit-pat, bad ba yn
pyndap *ia mé* da U Mynsiim
Bakhúid.

18. Te kumne-kumne-ruh
la háp-noh na ki khymat jong
u kum ki sareu, bad u la ioh-
-peit-pat thred ; te haba u la
ieng-joit, la pynbaptisma *ia u*.

19. Te h'ynda u la ioh-bám

jingbám, la pynshait ia u. H'ynda kumta U Saul u la don ha kiwei-kiwei ki sngi ryngkad bad ki synran kiba ha Ka Damaskos.

20. TE kumne-kumne-ruh u la ialap ia U Khristos ha kiba ki synagog, ba long ma-u uba U Khún U Blei.

21. Baroh te kiba la ioh-sngou, ki la sngou-kyndit, bad ki la iaong, Une u'm long uta uba la pynjot-bein ha Ka Jerusalem ia kita kiba la jiu khot ha kane ka kyrteng; bad uba la wan hangne putet ia kane knang, ba u'n ioh-ialam-noh ia ki ba-la-khúm ha kiba Ki Rangbah-lyngdoh?

22. Hinrei U Saul u la nang khrau-bor kham-tam, bad u la pynbakla-nía ia kita Ki Jiu ki bashong ha Ka Damaskos, da kaba u da pyn-dait-nía-noh ba une u long uba U Khristos.

23. TE hadiin ba la dap bún sngi, kita Ki Jiu ki la iasylla-lem ba'n pyniáp-noh ia u;

24. hinrei la íhthúh da U Saul ia ka jingshet-thap jong ki: te ki la iaáp-syntíat ia ki khyrdop mynsngi ruh bad

mynmíet, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

25. H'ynda kumta kita ki synran ki da shim ia u mynmíet, ki la iapynhíer-noh ia u lyngba ia ka kynroh, ba ki da iapynhíer-noh khyndiat-pa-khyndiat ia u ha ka tukri.

26. TE h'ynda la poi U Saul ha ka Jerusalem, u la pyrshang -noh ba'n pyniasoh ia lade ha kiba ki synran; hinrei baroh ki la shepting ia u, ba ki'm da ngeit satía ba u long u synran.

27. Hinrei U Barnabas haba u la pyddiang sngoubhá ia u, u la ialam ha kiba Ki Apostolos, bad u la iathúh-bíang ha ki kumno ba u la lah ioh-íh ia uba U Trai ha kata ka lynti, bad ba u la lah kren bad u, bad kumno ha Ka Damaskos u la lah ialap shinná ha ka kyrteng ka jong U Íisous.

28. H'ynda kumta u la long ryngkad bad ki, u da iawan hapoh, bad ba u da ialeit habar ruh, ha Ka Jerusalem.

29. Bad u la ialap shinná ha ka kyrteng ka jong U Íisous uba U Trai; u la kren-noh ruh bad u la iasait bad

kiba Ki Jiu na rí Griik; hinrei ki ruh ki la iashim ha ki ba'n pyniáp-noh ia u;

30. *ia kaba* haba kita ki para-bangeit te ki la iashem-phang-noh, ki la ialam-noh arsut ia u sha Kaisareia, bad ki la iaphah-noh ia u sha Ka Tarsos.

31. H'ynda kumta kita Ki Balang baroh saudong Ka Ioudaia, bad Ka Galilaia, bad Ka Samaria de, ki la iaioh ka jingsuk, ki long ba-la-tei, bad baiaid ha ka jingshepting ia uba U Trai, bad ha ka jingtyngen ka jong uba U Mynsiim Bakhúid, ki la iaroi-kyrhah-noh.

32. KA la jía ruh, ba katba U Petros u la leit-lyngba ia *ki phang* baroh, u la wan-híer-noh ruh ha kita ki riu-khúid ki bashong ha Ka Lydda.

33. Te u la shem hangta ia uwei u briu, uba ka kyr-teng U Aineas, uba náduh phra snem u la thíah lyndang ha ka khalti, uba la pangiáp-shiliang.

34. U Petros te u la ong ha u, Kó Aineas, U Iísous uba U Khristos u sa pynkhíah

ia mé: tó ieng-joit, tó síang ruh *ka jingthíah* ia lade. Te kumne-kumne-ruh u la ieng-joit.

35. Baroh te ki la ioh-íh ia u ki bashong ha Ka Lydda bad ha kata Ka Saron, kiba te, ki la wan-phai khymat sha uba U Trai.

36. TE la don ha Ka Ioppa kawei ka synran, kaba ka kyrteing Ka Tabitha, (ia kaba haba la batai, la khot ia ka Ka Dorkas,) kane ka la dap-kyrhah da ki jingleh babhá, bad da ki jingai-isynei ia kiba ka la jiu leh.

37. Te ka la jía ha kita ki sngi, ba haba ka la pang, ka la iáp-noh: h'ynda ki la iapynsum ia ka, ki la iabuh *ia ka* ha ka kyrdon sha jerong.

38. Te ba Ka Lydda ka da long hajan Ka Ioppa, kiba ki synran haba ki la ioh-sngou ba U Petros u don ha ka, ki la iaphah-noh ar-ngút ki rangbah ha u, ki da iakyrpád-noh *ia u* ba'n 'nym pyntúd ba'n wan sha háduh jong ki.

39. H'YND A kumta U Petros haba u la ieng-joit, u la leit lem bad ki; ia uba haba u la poi, ki la ialam sha

neng sha kata ka kyrdon ha jerong; kiba ki riu-kynthei baroh te ki la iaieng hajan jong u, ki da iaiám bad ki da iapyníh ia ki jingphong bad ia ki jainkúp, ia kat kiba Ka Dorkas ka jiu thau, katba ka la don lem bad ki.

40. Hinrei U Petros, haba u la pynmíh-noh shabar ia ki baroh, haba u la dem la ki khohsiu, u la dúwai; bad haba u la phai sha kata ka met, u la ong, Kó Tabitha, tó da ieng-joit. Te ka la plíe ia ki khymat jong ka; bad haba ka la ioh-íh ia U Petros, ka la khíe-shong-joit.

41. Te haba u la ai-byttin ha ka ia la ka ktí, u la pynieng-joit ia ka; te h'ynda u la khot ia kita ki riu-khúid bad ia kita ki riu-kynthei, u la pynkyntiu ha khymat ia ka, ka ba-la-im-pat.

42. Ka la jía te ba la byná ia kata baroh saudong Ka Ioppa; te shibún ki la ngeit ha uba U Trai.

43. Ka la jiá ruh, ba u la iai-shong bún sngi ha Ka Ioppa, ha ka iing uwei U Simon, u nongshíná-sníh.

X.—LYNNONG.

1. *Shaphang U Kornílios, u briu bariu-Blei, uba da ka húkum u angelos, u phah-khot ia U Petros: 9. ia uba da ka jingíh-thúh-pau, la hikai ba'n 'nym khymíh-lyndet ia Ki Jentil. 17. Te mynba U Petros u dang khan ia kata, la poi ki briu na U Kornílios ba'n khot ia u; 23. u te u leit lem bad ki sha U Kornílios. 28. U Petros bad U Kornílios ki iapynpau na ka bakumno ka dau ki iashem-lang. 34. H'ynda kumta U Petros u ialap ia U Khristos ha ki. 44. Katba kumta U Mynsiim Bakhúid u la háp ha ki; te la pynbaptisma ia ki ruh.*

1. LA don te ha Kaisareia uwei u briu, uba ka kyr-teng U Kornílios, u rangbah shispah na ka shí-kynhún ki sipáhi ia kaba la jiu khot, kaba Italia;

2. u bariu-Blei, bad u ba-shepting ia uba U Blei, lem bad ka iing jong u baroh, bad u baleh shibún ki jingai-isy-nei ia ki briu, bad u badúwai de ha uba U Blei khlem-da-púd.

3. U la ioh-íh shinná ha ka jingíhthúh-pau, hamar ka bakhyndai baje ka jong ka

sngi, ia u angelos jong U Blei ba u da wan hapoh ha u, bad u da ong ha u, Kó Kornílios.

4. U te, haba u la khymíh-shain ha u, bad ka la jía ba u da shepting, u la ong, Aiuh long, Ah Trai? U la iathúh te ha u, Ki jing-dúwai jong mé bad ki jingai-isynei jong mé, ki la iakíu-soit ia ka ba'n long ka jing-kynmau ha khymat ka jong U Blei:

5. mynta te tó phah ia ki briu sha Ioppa, tó phah-khot ruh ia U Simon ia uba la sin Petros;

6. la pynshong sngoubhá ia u bad uwei U Simon, u nongshná-sníh, uba ka iing jong u ka long harúd ka dúriau: u'n iathúh ma-u ha mé aiuh ba ka dei ia mé ba'n leh.

7. Te h'ynda la leit-noh uta u angelos uba la kren ha U Kornílios, u la khot ar-ngút na kiba ki shakri-iing jong u, bad ia u sipáhi bariu-Blei na kita kiba iai-áp ia u;

8. te haba u la iathúh-pynpau ha ki ia kiei-kiei-baroh, u la phah-noh ia ki sha Ka Ioppa.

9. HA ka balashai te, katba kita ki da ianang-leit-lynti, bad ba ki da ianang-poi hajan kata ka shnong, U Petros u la leit-kíu shalor iing ia ka ba'n dúwai, hamar ka bahinriu bajé.

10. Bad la jía ba u la thyngan-éh, bad ba u la mon ba'n bám *jingbám*: hinrei katba ki iadang-pynkhréh, ka jinglong-ryngai ka la háp ha u.

11. Bad u la khymíh ia ka byneng ba-la-plié, bad ia kaei-re-kaei kum u khíu uba da híer-noh sha u, kum ka jain-síang bakhrau, ba-la-teh na kiba ki sau dong, bad ba-la-pynhíer háduh ka khyn-deu;

12. ha uba la don ki jaid ki skér baroh kiba ki mrád-rí basau-tylli ki kyjat jong ka khynde, bad kiba ki mrád-khlau, bad kiei-kiei-ruh ki bapár, bad ki sim jong ka byneng de.

13. La jía ruh ka ktín ha u, Tó ieng-joit, Kó Petros; tó pyniáp, tó bám ruh.

14. Hinrei U Petros u la ong, Ym kumta satía, Ah Trai, namar nga'm jiu bám

kaei-kaei-ruh ka basang lane ka b'ymkhúid.

15. Te kata ka ktín *ka la kren* pat ha u ka baarsin, Ia kiei-kiei-ruh ba uba U Blei u la pynkhúid, wat nieu sang ma-mé!

16. Te la leh ia kane há-duh laisin; h'ynda kumta la pyddiang-soit pat ia uta u khíu sha ka byneng.

17. Te katba U Petros u dang pyrkhat - artatín ha lade aiuh kata ka jingíhthúh-pau ka'n lah long ia kaba u la lah ioh-íh, ha khymíh ruh, kita ki rangbah ia kiba la phah na U Kornílios, haba ki la lah kylli ha bynda shem ia kata ka iing U Simon, ki la iaieng ha khymat ka khyrdop.

18. Te haba ki la khot, ki la iakylli, la U Simon ia uba la sin Petros, u shong sngoubhá hangta.

19. U Petros te haba u dang khan-bíang shaphang kata ka jingíhthúh-pau, uba U Mynsiim u la iathúh ha u, Ha khymíh, lai-ngút ki rangbah ki iawád ia mé:

20. tó da ieng-joit te, tó leit-híer-noh, tó khíe-leit-noh ruh lem bad ki, khlem da

sngou-artatín; namar la phah ma-nga ia ki.

21. H'ynda kumta U Petros u la leit-híer ha kita ki rangbah, ia kiba la phah na U Kornílios ha u, u la ong, Ha khymíh, long ma-nga ia uba phi iawád; kaei kaba ka dau na ka bynta kaba phi la poi?

22. Te kita ki la iathúh, U Kornílios u rangbah - shispah, u briu bahok, bad bashpting ia uba U Blei, bad ia uba la phlá-babhá da uba u kynja jong Ki Jiu baroh, la mahám ia u da u angelos bakhúid ia ka ba'n phah-khot ia mé shapoh ka iing jong u, bad ba'n ioh-sngou ki ktín na mé.

23. H'YNDÁ kumta haba u la khot shapoh ia ki, u la pynshong sngoubhá *ia ki*. Te ha ka balashai U Petros u la leit-noh lem bad ki, bad kiba kita ki para-bangeit kiba na Ka Ioppa ki la ialeitryngkad bad u.

24. Ha ka balashai *ka babúd* te, ki la iawan-poi shapoh Kaisareia. U Kornílios te, haba u la khot-lang ia ki kur jong u bad ia kiba ki paralok

bafeit, u dang áp-khymíh-lynti ia ki.

25. Ka la jía te katba U Petros u dang leit hapoh, ba U Kornílios u da wan-tan ia u, bad u da háp mane-dem ha ki kyjat jong u.

26. Hinrei U Petros u la pynieng-pat ia u, u da ong, Tó ieng-joit; nga hí ruh nga long u briu.

27. Te haba u dang iakren-lok bad u, u la leit hapoh, bad u la shem shibún kiba la lah iawan-lang.

28. U LA ong te ha ki, Phi tip ma-phi ba ka long basang ia u briu u bakynja-Jiu ba'n ialok, lane ba'n wan ha u bakynja uwei-pat: hinrei uba U Blei pleng u la pyníh ha nga ba'n 'nym nieu iano-iano-ruh u briu basang lane b'ymkhúid:

29. namar-kata te, katba la phah-khot ia nga, nga la wan *ha phi*, khlem iasait-artatín: namar-kata, nga kylli, ia ka ba'n lei phi la phah-khot ia nga?

30. H'ynda kumta U Kornílios u la iathúh, Ha ka bamymsau sngi, nga dang shah-jingit háduh katne ka por,

bad ha ka bakhyndai baje nga dang dúwai ha iing jong nga: ha khymíh ruh, u briu u la ieng ha khymat jong nga ha ka jain batyngshain,

31. bad u la ong, Kó Kornílios, la shah-shkor ia ka jingdúwai jong mé, bad ia ki jingai-isynei jong mé la bat-kynmau ha khymat ka jong U Blei:

32. namar-kata, tó phah sha Ioppa, ia ka ba'n khot hangne ia U Simon, ia uba la sin Petros, la pynshong sngoubhá ia u ha ka iing U Simon, u nongshná-sníh, harúd ka dúriau; uba, h'ynda u poi, u'n kren ha mé.

33. Kumne-kumne-ruh, namar-kata, nga la phah ha mé: mé ruh mé la leh bhá ba mé la poi: mynta, namar-kata, ngi baroh ngi iadon hangne ha khymat ka jong U Blei, knang ia ka ba'n ioh-sngou ia kiei-kiei-baroh, ia kiba la húkum ha mé da uba U Blei.

34. H'YNDÁ kumta U Petros u la ang ia la ka shintur, bad u la ong, Ha ka bashisha nga ioh-sngouthúh, ba U Blei u'm long u banieu:

-shiliang ia ka khymat *jongno-jongno-ruh*:

35. hinrei ha u kynja-byn-riu baroh, jár u bashepting ia u, bad baiaileh ia ka hok, u long kein ba - la - pyddiang sngoubhá da u.

36. Ia kata ka jinghikai ia kaba *U Blei* u la phah ha kiba ki khún Israil, da ka baiathúkhána - babhá ia ka jingsuk da *U Ísous Khristos*: (long ma-u *U Trai* baroh:)

37. ia kata ka ktín, *nga ong*, phi tip ma-phi ia kaba la long lyngba *Ka Ioudaia* baroh, kaba la sydang na *Ka Galilaia*, hadiin kata ka jing-pynbaptisma ia kaba la ialap *U Ioannis*;

38. *phi tip ruh shaphang* *U Ísous* uba na *Ka Nasaret*, kumno ba *U Blei* u la pynsléh ia u da *U Mynsiim Bakhúid*, bad da ka bor, uba la iaide-kylleng u da leh babhá, bad u da pynkhíah-noh ia ki baroh ia kiba la ban-shitom da *U Soitan*; naba uba *U Blei* u la long ryngkad bad u.

39. Ngi ruh ngi long ki nongphlá ia kiei - kiei - baroh, kat kiba u la leh ha ka rí ka jong *Ki Jíu ruh*, bad ha *Ka*

Jerusalem; ia u pleng ki la iapyniáp-noh, da ka basydiin ha u diingphyná:

40. ia une te *U Blei* u la pynmíh-pat ha ka balai sngi, bad u la shah ia u ba'n long u bapau shinná;

41. ym ha uba u paitbah baroh, hinrei ha ki nongphlá ia kiba la jíd-pynlong mynshiwa da *U Blei*, ha ngi kein, kiba la iabám bad ba la iadíh ryngkad bad u, hadiin kaba u la míh-joit-pat na ki baiáp.

42. *U* la húkum te ia ngi ba'n ialap ha uba u paitbah, bad ba'n iaphlá-shai-noh, ba long ma-u ia uba la thung da *U Blei ba'n long U Nong-bishár* ki baim bad ki baiáp.

43. Ha une ruh kiba *Ki Nongiathúhlypá* baroh ki ia-phlá-noh, ba uno-uno-baroh u bangeit ha u, u'n ioh-díang ka bamáp ki pop da ka kyrteng jong u.

44. *KATBA U Petros* u dang kren ia kine ki ktín, uba *U Mynsiim Bakhúid* u la háp buk-buk ha ki baroh kiba la ioh-sngou ia kata ka ktín.

45. Te kiba na ka níam-ot-shiár ki bangeit, kat kiba la

iawan lem bad U Petros, ki la sngou-kyndit-noh, naba ha kiba Ki Jentil ruh la théh-noh buk-buk ia ka jingai kaba uba U Mynsiim Bakhúid.

46. Namar ki la ioh-sngou ba ki iakren da *kiwei-pat* ki thyllied, bad ba ki iapynkhrau ia uba U Blei. H'ynda kumta U Petros u la iathúh,

47. Te shisha don mano-mano-ruh uba lah ba'n ádong ia ka úm, kat ba'n 'nym pynbaptisma ia kine, kiba la ioh-díang-noh ia uba U Mynsiim Bakhúid, kum ma-ngi ruh?

48. Te u la húkum ba yn pynbaptisma ia ki ha ka kyr-teng jong uba u Trai. H'ynda kumta ki la iakyrpád-noh ia u ba'n iaishong shuh sa kiwei-kiwei ki sngi.

XI.—LYNNONG.

1. *Kiba na ka níam-ot-shiár ki iakynnoh sniu ha U Petros namar u la leit hapoh sha Ki Jentil; 5. te u pyníh la ka nía, ia kaba ki kongúh te. 19. H'ynda la pynphríang ia Ka Jingiathúhkhána-babhá háduh Ka Phoiniki, bad Ka Kypros,*

bad Ka Antiokheia ruh, la phah-noh ia U Barnabas ba'n leit pynskhem ia ki. 25. La khot ia synran Ki Khristian mynnyngkong ha Ka Antio-kheia; 27. kiba iaphah ka jing-iaráp-isynei ha ki para-bangeit ha Ka Ioudaia.

1. Te kiba Ki Apostolos bad ki para-bangeit kiba la don ha Ka Ioudaia ki la ioh-sngou, ba kiba Ki Jentil ruh ki la pyddiang-noh ia ka ktín ka jong U Blei.

2. Te mynba U Petros u la wan-kíu sha Ka Jerusalem, kiba na ka níam-ot-shiár ki la iasait-pyníh bad u,

3. ki da ong, Mé la leit hapoh sha ki briu ki balong ki bakhlem-ot-shiár, bad mé la bám ryngkad bad ki.

4. Hinrei U Petros haba u la sydang, u la iathúh pynpau náduh *ia kiei-kiei-baroh* ter-ter ha ki, u da ong,

5. Nga la don ha ka shnong Ioppa, nga da dúwai; te ha ka jinglong-ryngai nga la ioh-íh ia ka jingíhthúh-pau, ia kaei-re-kaei kum u khíu u da wan-híer-noh, kum ka jain-síang bakhrau, ba-la-pyn-híer-noh na byneng da ki sau

dong; bad ka la poi háduh jong nga;

6. sha kaba haba nga la khy-míh-shain, nga dang khy-míh-thúh, nga la ioh-íh te ia kiba ki mrád-rí basau-tylli ki kyjat jong ka khyndeuh, bad ia kiba ki mrád-khlau, bad ia kiei-kiei-ruh bapár, bad ia ki sim jong ka byneng de.

7. Bad nga la ioh-sngou ka ktín ka da ong ha nga, Da ieng-joit, Kó Petros; tó pyniáp, tó bám ruh.

8. Hinrei nga la ong, Ym kumta satía, Ah Trai, namar kaei-kaei-ruh ka basang lane ka b'ymkhúid, ka'm jiu rung mynno-mynno-ruh shapoh ka shintur jong nga.

9. Te kata ka ktín ka la iathúh ha nga shí-wád-pat na byneng, Ia kiei-kiei-ruh ba uba U Blei u la pynkhúid, wat nieu sang ma-mé.

10. Te la leh háduh laisin ia kane; ynda kumta la ring-noh-soit pat ia kiei-kiei-baroh sha ka byneng.

11. Ha khy-míh ruh, kumne-kumne-ruh lai-ngút ki rangbah ki la iapoi-tíap háduh kata ka iing ha kaba nga la

don, ia kiba la phah na Kai-sareia ha nga.

12. Uba U Mynsiim te u la húkum ia nga ba'n leit lem bad ki khlem da sngou-artatín. Kine ruh putet ki hinriu-ngút ki para-bangeit ki la iawan lem bad nga, bad ngi la ialeit shapoh ka iing uta u briu:

13. te u la iathúh ha ngi kumno ba u la ioh-íh ia u angelos ha ka iing jong u, ba u da ieng, bad ba u da ong ha u, Tó phah ia ki rangbah sha Ioppa, tó phah-khot ruh ia U Simon, ia uba la sin Petros;

14. uba u'n iathúh ki ktín ha mé, da kiba yn pynim ia mé, bad ia ka iing jong mé baroh ruh.

15. Te katba nga la nang theu ba'n kren, uba U Mynsiim Bakhúid u la háp buk-buk ha ki, kat kumba ha ngi kein ha ka bamynnyngkong.

16. H'ynda kumta la pynkynmau ia nga ia kata ka jingong uba U Trai, mynba u la ong, "U Ioannis shisha "u la pynbaptisma da ka "úm; hinrei yn pynbaptisma "ia phi da uba U Mynsiim "Bakhúid."

17. Haba kumta te ba U Blei u la ai ha ki ia kata ka jingai ka bakumjuh, kumba ha ngi ruh, ha kaba ki la ngeit ha U Iísous Khristos uba U Trai, nga te nga la long uei, ia ka ba'n lah ba'n khang-noh ia uba U Blei?

18. Te haba ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ki la ia-sngáp-jar, bad ki la iapyndon-burom ia uba U Blei, ki da ong, Naba kumta U Blei u la ai ha kiba Ki Jentil ruh ia ka bakylla-ka-bamut sha ka jingim.

19. KITA te ia kiba la pynsakymá kylleng namar kata ka jingjinjar kaba la míh hadiin U Stephan, ki la leit kylleng háduh Ka Phoiniki, bad Ka Kypros, bad Ka Antiokheia de, ki da ialap ia kata ka ktín hano-hano-ruh-ém tang ha Ki Jiu hí.

20. La don te kiba na ki, ki rangbah na Ka Kypros, bad na Ka Kyrini, kiba, haba ki la poi shapoh Ka Antiokheia, ki la ialap ha kiba Ki Jiu na rí Griik, ki da iathúh-khána-babhá U Iísous uba U Trai.

21. Te kaba ka ktí uba U

Trai ka la long lem bad ki: bad ka jingkhein babún *briu* da ka ba-la-ngéit, la wan-phai khyrat sha uba U Trai.

22. H'ynda kumta ka jingbyná shaphang kine kiei-kiei-ruh, la poi sngou bíang-bíang-ruh sha ki shkor jong kata Ka Balang kaba ha Ka Jerusalem: te ki la iaphah-soit ia U Barnabas ba'n leit-lyngba háduh Ka Antiokheia;

23. uba haba u la poi, bad ba u la lah ioh-íh ia ka jingaiei ka jong U Blei, la pynkymen ia u; te u la kren-pynshait ia ki baroh, ba da kaba ka jingthymú-skhem ka jong ka dohnúd ba'n iainéh ha uba U Trai:

24. naba u la long u briu babhá, bad u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, bad da ka jingngeit: te ia u paitbah babún la pyniasoh ha uba U Trai.

25. H'YNTA kumta U Barnabas u la leit-noh sha Ka Tarsos ia ka ba'n wád-bíang ia U Saul; te ynda u la shem ia u, u la ialam ia u sha Ka Antiokheia.

26. Ka la jía ruh ba baroh shisnem ki la iaseng lem bad kata Ka Balang, bad ba ki la

iahikai ia u paitbah babún; bad ba-la-khot ia kiba ki synran Ki Khristian mynnyngkong ha Ka Antiokheia.

27. HA kita ki sngi te, ki nongiathúhlypá ki la wan-híer-noh na Ka Jerusalem sha Ka Antiokheia.

28. Te uwei na ki, uba ka kyrting U Agabos, u da ieng-joit, u la iathúhlypá da uba U Mynsiim, ba ka nemsniu bakhrau ka ba'n sa long baroh kylleng ka híma; kaba la long ruh ha ki sngi U Klaudios Kaisar.

29. H'ynda kumta kita ki synran, uwei - uwei - baroh na ki kat kaba u la sngou-lah, ki la iathymú skhem ba'n phah *kaei-kaei-ruh* ia ka ba'n iaráp-isynei ha kita ki para-bangeit ki bashong-sah ha Ka Ioudaia:

30. ia kata ruh ki la leh, haba ki la iaphah-lam ha kiba Ki Tymen-basan da ka ktí U Barnabas bad U Saul.

XII.—LYNNONG.

1. *U Irodis u pynjinjar ia Ki Khristian; u pyniáp-noh ia U Iakobos; u buh ia U Petros ruh ha ka iing-byndí; ia uba u angelos u pyllait-noh; 12. h'ynda*

kumta U Petros u la wan tied ia ka khyrdop-baranda ka iing kawei Ka Mari. 20. U Irodis, da ka jingsngoukhrau, u shim-pyddiang ha lade ia ka burom ka badei tang ia uba U Blei hí; namar-kata, la shoh ia u da u angelos U Trai, u la iáp-noh-kordit ruh. 24. Hadiin ka jingiáp jong u te, ka ktín U Blei ka la man-bún.

1. TE hamar kata ka aiom, U Irodis uba u siim u la buh ia la ki ktí ba'n pynjinjar ia kiba jong na Ka Balang.

2. U la pyniáp-noh te ia U Iakobos ia uba u para U Ioannis da ka waitlam.

3. Haba u la ioh-íh ba ka la pynsngoubhá te ia Ki Jiu, u la nang - theu shuh ba'n kem-ny-iat ia U Petros ruh; (mynkata la long kiba ki sngi ki jong níam - kypú khlem-thíat.)

4. Ia uba haba u la lah kem, u la buh ha ka iing-byndí, u da ai-noh ia u ha ki sau hali ki sipáhi ba'n ápphira ia u, ba u da mon, hadiin kata Ka Níam-ka-jing-lait, ba'n pynmíh-noh ia u ha uba u paitbah.

5. Namar-kata, la ápphira ia U Petros te ha kata ka

iing-byndí; hinrei la pynlong ka jingdúwai bashit-rhem da kata Ka Balang ha uba U Blei na ka bynta jong u.

6. Te mynba U Irodis u ba'n sa pynmíh-noh ia u, ha kata ka miet U Petros u dang ioh-thíah ha pyddeng ar-ngút ki sipáhi, ba-la-khúm da ki ar-tylli ki kynjiri, bad ki nong-áp de ha khymat ka jing-khang, ki dang iaáp-phira ia kata ka iing-byndí.

7. Ha khymíh ruh, u angelos U Trai u la poi ieng-tíap ha u, bad ka jingshai ka la tyngshain ha kata ka iing-byndí; haba u la kyntúit te ia ka khrung jong U Petros, u la pynieng ia u, u da ong, Tó da ieng-joit mé kumne-kumne-ruh. Te ki kynjiri jong u ki la háp-noh na ki ktí *jong u*.

8. Uta u angelos u la ong ruh ha u, Tó da panpoh ia lade, tó da teh-noh hapoh ruh ia ki khulom jong mé. Te u la leh kumta. Ynda kumta u ong ha u, Tó da kúp-noh ia ka jainkúp jong mé, tó búd ruh ia nga.

9. Kumta haba u la míh-noh, u la búd ia u; te u'm la

lah tip ba ka long bashisha ia kaba la leh da uta u angelos; hinrei u dang mut ba u la ioh-íh ia ka jingíhthúh-pau.

10. Te ynda ki la leit-lyngba ia ka áp-phira ka banyngkhong, bad ka baar, ki la iapoi ha kata ka khyrdop nar kaba ialam shapoh kata ka shnong, kaba la plíe-wang ia ki na lade-hí; bad haba ki la iamíh-noh, ki la ialeit pyrshah kawei ka lynti ka shnong; te kumne-kumne-ruh uta u angelos u la leit-noh na u.

11. Te U Petros, haba u la kyndit-briu, u la ong, Mynta nga tip da shisha, ba U Trai u la phah-noh-soit ia u angelos jong u, bad u la pynpyllait-noh ia nga na ka ktí U Irodis, bad *na* ka jong ka jingkhymíh-lynti baroh jong uba u pait-lang Ki Jiu.

12. Te h'ynda u la khan-ádykar, u la poi ha ka iing Ka Mari kaba ka kymí U Ioannis, ia uba la sin Markos; sha kaba shibún ki la wan-iaseng lang, bad ki da iadúwai ruh.

13. Te katba U Petros u la tíed ia ka jingkhong ka

jong ka khyrdop-baranda, ka shakri ka la míh-noh hajan ia ka ba'n shah-skhor, kaba ka kyrting Ka Rodi.

14. Te haba ka la sngou-thúh ia ka jingsawa ka ktín ka jong U Petros, namar ka jingkyemen ka'm shym la plie ia kata ka khyrdop-baranda; hinrei ka da phet shapoh, ka la iathúh ba U Petros u ieng ha khymat kata ka khyrdop-baranda.

15. Ki te ki la iaong ha ka, Pha long lamwir. Hinrei ka nang iathúh-skhem ba ka long kumta. H'ynda kumta kita ki la iaong, Long u angelos jong u.

16. Hinrei U Petros u dang iai da tíed; te ynda ki la lah iaplie-wang, ki la ioh-ih ia u, bad ki la sngou-kyndit-noh.

17. Haba u la pynkhih arsut te da la ka kti ha ki ba'n sngáp-jar, u la iathúh bíang-bíang-ruh ha ki, kumno ba uba U Trai u la ialam-suk-noh ia u na kata ka iing-byndí. U la ong ruh, Tó khie-leit iathúh ia kine kiei-kiei-ruh ha U Iakobos, bad ha kiba ki para-bangeit. Ynda

kumta haba u la míh-noh, u la leit-noh-soit sha kawei-pat ka jaka.

18. Te haba ka la míh kã sngi, la long ka jingkihwín ym khyndiat ha pyddeng kita ki sipáhi, aiuh ba la jáa-long ia U Petros kumta.

19. Hinrei U Irodis, haba u la lah wád knang ia u, khlem da shem ruh, h'ynda u la kylli-iit ia kita ki nongáp-phira, u la húkum ba yn ialam-noh sha ka ba'n pyniápnoh *ia ki*. H'ynda kumta u la leit-híer-noh na Ka Ioudaia sha Ka Kaisareia, *hangta* u la iaishong.

20. Te U Irodis u dang buh-núd-éh ia ki nong Tyros bad ia ki nong Sidon; hinrei ki la iapoi ha u da kawei ka jingmut lang; bad, haba ki la iakhroh ia U Blastos *ia ka ba'n iaráp*, uba rangbah halor ka kamra-thíah ka jong uta u siim, ki la iapán ia lade ka jingsuk; namar ka rí jong ki ka ioh la ka bysá na *ka rí* jong uta u siim.

21. Te ha ka sngi ba-la-buh knang, haba la pynkúp ia U Irodis ka jainkúp bakynja-siim, bad haba u la

shong halor ka khet, u la sait-thymá-noh ha ki.

22. Te uba u paitbah u la pyrta-jam-noh, *Ka long* ka jingkren u blei, ym u briu te!

23. Kumne-kumne-ruh la shoh-noh te ia u da u angelos U Trai, namar u'm shym la ai ia kata ka burom ha uba U Blei; te haba la bám-ksain ia u, u la pynhíer-kut-noh ia la ka mynsiim.

24. HINREI ka ktín ka jong U Blei ka la man, bad ka la man-bún.

25. U Barnabas te bad U Saul, ynda ki la lah iapyn-dep-noh ia kata ka kam, ki la iawan-phai-noh na Ka Jerusalem, ki da shim-lok-lem ruh ia U Ioannis, ia u ba-la-sin Markos.

XIII.—LYNNONG.

1. *La jíd ia U Paul bad ia U Barnabas ba'n leit sha Ki Jentil.* 4. *Shaphang U Sergius Paulus bad U Elymas.* 13. *U Paul u ialap ha Ka Antiokheia ba U Iísous u long uba U Khristos.* 38. *U mahám ia ki ioh ba ki lyndet ia une.* 42. *Ki Jentil ki ngeit;* 45. *hinrei Ki Jiu ki iasait-kyl-liang ki iakren-bein ruh; namar-kata, U Paul bad U Barnabas ki ialeit-phai-noh sha Ki Jentil.*

1. TE ki la don ha kata Ka Balang kaba long ha Ka Antiokheia, kiba ki nongiathúh-lypá bad ki nonghikai, kum U Barnabas bad U Sumeon, ia u ba-la-khot Niger, bad U Loukios uba na Ka Kyrini, bad U Manain u para ba-la-ioh jingbysá lem bad U Irodis uba U Tetrarkh, bad U Saul de.

2. Te haba ki dang iashakri ia uba U Trai, bad ba ki iashahjingit, uba U Mynsiim Bakhúid u la ong, Tó thung-noh mynta ha nga ia uba U Barnabas ruh bad ia uba U Saul, sha kata ka kam sha kaba nga la khot ia ki.

3. H'ynda ki la iashahjingit, bad ba ki la iadúwai, bad ba ki la iabuh de ia la ki ktí ha ki, ki la iapyllait-noh *ia ki*.

4. H'YNDÁ kumta ki te, ia ki ba-la-phah-noh-soit da uba U Mynsiim Bakhúid, ki la iawan-híer sha Ka Seleukeia; nangta ruh ki la ialeit-noh da ka liing-báh sha Ka Kypros.

5. Te mynba ki la iapoi ha Ka Salamis, ki la ialap ia ka ktín ka jong U Blei ha ki synagog ki jong Ki Jiu: te ki

la iadon ruh U Ioannis u nongiaráp *jong ki*.

6. Te haba ki la lah ialeit lyngba ia kata ka khyndeul-lynnong háduh Ka Paphos, ki la iashem ia uwei u nong-leh byrtong, ia u nongiathúh-lypá balamlér, ia U Jiu, uba ka kyrteng U Bar-iísous ;

7. uba la don lem bad U Sergius Paulus, uba u lyngskor, u briu bastád-búit: une, haba u la khot ha lade ia U Barnabas bad ia U Saul, u la pán ba'n ioh-sngou ia kata ka ktín U Blei.

8. Hinrei uta U Elymas uba u nongleh byrtong, (naba kumta la batai ia ka kyrteng jong u) u la ialeh pyrshah bad ki, u da wád ba'n pynphai-noh ia uta u lyngskor na kata ka jingngeit.

9. H'ynda kumta U Saul (ia u *ba-la-khot* Paul ruh) ia u ba-la-pyndap da U Mynsiim Bakhúid, haba u la khymíh-shain te ia u,

10. u la ong, Ah u badap da ka búit arsap baroh, bad da ka búit b'ymman baroh, *mé* u khún U Soitan, *mé* u nongshún ka hok baroh! *me'n* 'nym wai-noh da pyn-

phai-noh ia ki lynti ki babeit ki jong U Trai ?

11. mynta te, ha khymíh, ka ktí ka jong uba U Trai *ka long* ha *mé*, bad *me'n* long bamatlah, khlem da ioh-íh ia ka sngi, ia ka bakham-slem. Te kumne-kumne-ruh la háp ha u, u ly-oh bad ka badum; u da leit wád-kylleng te ia ki ba'n byttin da ka ktí *ia u*.

12. Ynda kumta uta u lyngskor, haba u la ioh-íh ia kaba la leh, u la ngeit, ba-la-pynkyndit-noh-thred ia u namar kata ka jinghikai ka jong uba U Trai.

13. Te haba U Paul bad kita ki babúd ia u ki la iapynmíh-noh na Ka Paphos, ki la iapoi ha Ka Pergi ka jong Ka Pamphylia: U Ioannis te haba u la kynriah-noh na ki, u la leit-phai sha Ka Jerusalem.

14. Hinrei ma-ki, haba ki la ialeit-noh-soit na Ka Pergi, ki la iapoi ha Ka Antiokheia ka jong Ka Pisidia, te haba ki la ialeit hapoh ka synagog ha ka sngi sabbaton, ki la shong.

15. Te hadiin ka bapúle ka jong Ka Húkum bad kiba

Ki Nongiathúhlypá, kiba ki nongsynshár ka synagog ki la iaphah ha ki, ki da ong, Kó phi ki briu ki para, lada don ha phi ka ktín ka basneng-kyntú ha uba u paitlang, tó phi'n iathúh.

16. H'ynda kumta U Paul u la ieng-joit, bad haba u la pynkhíh arsut da la ka ktí *ia ka ba'n snáp-jar*, u la ong, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, bad phi ki bashepting ia uba U Blei, tó sngou.

17. Uba U Blei jong une u paitlang Israil, u la jíd-noh ha lade ia ki kypá jong ngi; bad ia une u paitlang u la pynman ha ka bashong-basá ha ka rí Ejipt, bad da ka ksangtí ba-la-ráh ha jerong u la ialam - noh - soit ia ki na ka.

18. Te slem jin saupheu snem u la iaishah ia ki jingleh jong ki ha kata ka rí-khlau.

19. Bad haba u la lah pynkyllon ia ki hinieu-tylli ki kynja-bynriu ha ka rí Khanaan, u la pynbynta da ka jingkhalai ha ki ia kata ka rí jong ki.

20. Te hadiin kine kiei-kiei-ruh, jin sauspah sanpheu snem, u la ai ia ki nongbi-

shár *ha ki*, háduh U Samouil uba U Nongiathúhlypá.

21. Hadiiu kumta te ki la iapán *ba'n ioh* U Siim; te U Blei u la ai ha ki ia U Saul uba u khún U Kish, u briu na ka jaid Benjamin, saupheu snem.

22. Te h'ynda u la pyndúh-siim ia u, u la pynmíh ha ki ia U Dabid ia ka ba'n long siim, shaphang jong u ruh u da phlá babhá, u la ong, Nga la shem ia U Dabid ia uba u khún U Iessai, u briu katba kum ka dohnúd jong nga, uba u'n pyndep ia kiei-kiei-baroh kiba ki mon jong nga.

23. Na u symbai une, U Blei, katba kum ka jingkular *jong u*, u la pynmíh ha Ki Israil ia U Nongpynim, *uba U Ísous*:

24. mynba U Ioannis u la lah ialap shiwa, mynshiwa kaba ka jingwan ha ka kam jong u, ia ka jingbaptisma ka bakylla-ka-bamut ha uba u paitlang baroh Israil.

25. Te katba U Ioannis u dang pyndep ia la ka jingphet, u la ong, Iano phi tharai ba nga long? ym long ma-nga *ma-u*; hinrei, ha khymíh, u

wan nadiin jong nga, ia kaba ka júti ki slajat ki jong u nga'm long u babit-nám wad ia ka ba'n loit-noh.

26. Kó phi ki briu ki para, ki khún ka kynja U Abraam, bad kiba ha pyddeng jong phi ki bashepting ia uba U Blei, ha phi kein la phah-soit ia ka ktín ka jong kane ka jing-pynim.

27. Namar kita ki bashong-sáh ha Ka Jerusalem, bad ki nongsynshár jong ki, ba ki'm shym la sngouthúh ia une, l'ymne ia kita ki jingia-thúh jong kiba Ki Nongia-thúhlypá, ia kiba jiu púle hala ka sngi-sabbaton baroh, da kaba ki la iapynrem *ia u*, *pleng* ki la iapyndep - noh *ia ki*.

28. Te haba ki shem putet *ha u* ei-ei-ruh-ém ka dau ka jingiáp, ki la iakyrpád pynban ia U Pilat ba yn la ioh-pyniáp-noh ia u.

29. Te h'ynda ki la lah iapyndep-noh ia kiei-kiei-ba-roh ia ki ba-la-thoh shaphang jong u, ki la iashim-pynhíer *ia u* na uba u diingphyná, bad ki la iabuh *ia u* ha u maujing-tep.

30. Hinrei U Blei u la pynmíh ia u na ki baiáp;

31. ia uba la ioh-íh ia bún sngi da kita kiba la iawan-kíu lem bad u na Ka Galilaia sha Ka Jerusalem; kiba long ki nongphlá jong u ha uba u paitlang.

32. Ngi ruh ngi iathúh-khána-babhá ha phi, ia kata ka jingkular ba-la-buh bad kiba ki kypá; ba ia kata kein U Blei u la pyndep-noh ha ngi ki khún jong ki, haba u la pynmíh ia U Ísous:

33. kumba la thoh ruh ha Ka Psalm ka baar, "Ma-mé "mé long U Khún jong nga, "ha kane ka sngi nga la "pynkhá ma-nga ia mé."

34. Te ba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, ba'n 'nym sa leit-phai shuh sha ka bapy-út, u la ong kumne, "Nga'n ai "ha phi ia kiba ki jingaiei "*ba-la-kular* ki baskhem ha "U Dabid."

35. Naba kumta, u ong ha kawei-pat *Ka Psalm* ruh, "Me'n 'nym shah ia uba U "Bakhúid jong mé ba'n shem "ia ka bapy-út."

36. Namar U Dabid shisha, h'ynda u la lah shakri hapoh

ka mon ka jong U Blei ha la ka pateng-bynriu-hí, u la ioh-thíah-noh, bad la pynbúh ia u ha ki kypá jong u, bad u la ioh-shem ia ka bapy-út :

37. hinrei u, ia uba U Blei u la pynmíh, u'm la ioh-shem ia ka bapy-út.

38. NAMAR-KATA, tó ai long ba-la-tip ha phi, ah ki briu ki para, ba da une kein ia ka bamáp ki pop la ialap ha phi :

39. bad da une ba pynksan ia u briu baroh u bangeit, na kiei-kiei-baroh, na kiba phi'm lah ba'n ioh-pynksan da kaba ka húkum U Mosis.

40. Namar-kata, tó súmar, ioh ba ka'n jía ha phi kata ia ka ba-la-kren ha kiba Ki Nongiathúhlypá ;

41. " Tó da khymíh, ah " phi ki nongsngou-bein, tó " da sngou-phylla ruh, tó jah- " -noh-jar da shyrkhei ruh de ; " naba ma-nga nga leh ia ka " jingleh ha ki sngi jong phi, " ia ka jingleh kein kaba phi'n " 'nym ngeit, la uno-uno-ruh u " iathúh byniah-noh ha phi."

42. TE haba kita Ki Jiu ki la dang iamíh-noh sha-

bar na kata ka synagog, kiba Ki Jentil ki la iakyrpád ba yn ioh-ialap ha ki ia kine ki ktín ha katai ka sngi-sabbaton ka babúd.

43. Te haba la pynwai-noh ia kata ka jingialang synagog, shibún ki jong Ki Jiu bad ki jong ki ba-la-kylla-níam ki bariu-Blei ki la iabúd ia U Paul bad ia U Barnabas ; kiba haba ki da kren ha ki, ki la iakhroh-kyntú ia ki ba'n iainéh ha ka jingaiei ka jong U Blei.

44. Te ha katai ka sngi-sabbaton ka babúd, lajan baroh shí-shnong ka la wan-ialang ba'n ioh-sngou ia kata ka ktín ka jong U Blei.

45. HINREI kita Ki Jiu, haba ki la khymíh ia kita ki paitbah, la pyndap ia ki da ka jingsngou-pihúin, bad ki la iasait-pyrshah ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-kren da U Paul, ki da iasait-pyrshah bad ki da iakren-bein ruh.

46. H'ynda kumta U Paul bad U Barnabas ki da kren-shlur shinná, ki la ong, La don kam ba yn la ialap ha phi mynnyngkong ia kata ka ktín ka jong U Blei ; hinrei

namar ba phi iakyntait-noh ia ka, bad ba phi pynrem ia lade kumta ki b'ymbit ia ka jingim b'ymjiukut, ha khymíh, ngi ialeit-phai-noh sha Ki Jentil.

47. Namar kumta uba U Trai u la húkum ia ngi, *u da ong*, “Nga la buh ia mé ia “ka ba’n long Ka Jingshai Ki “Jentil, ia ka ba’n long ma- “-mé Ka Jingpynim háduh “ka bakut ka pyrthei.”

48. Te kita Ki Jentil haba ki la ioh-sngou, ki la ia-sngou-kymen, bad ki la iapyn-don-burom ia ka ktín ka jong U Trai; bad ia kat kiba la pynthymú-skhém sha ka jing-im b'ymjiukut, ki la ngeit.

49. Ia kata ka ktín ka jong uba U Trai te la pyn-phríang lyngba baroh sau-dong kata ka rí.

50. Hinrei kita Ki Jiu ki la iashet ia ki kynthei ki bariu - Blei bad ki bakhrau - batrí, bad ia kiba Ki Rangbah bakhrau-batrí ki jong kata ka shnong, bad ki la iapynkhíh ia ka jingleh-bein ia U Paul bad ia U Barnabas, bad ki la iabeh-noh ia ki na ki phang jong ki.

51. Hinrei ki, haba ki la

iakynthér-noh ia ka deumet na ki slajat jong ki ia ki, ki la poi sha Ka Ikonion.

52. Te la pyndap ia kita ki synran da ka jingsngou-kymen, bad da U Mynsiim Bakhúid.

XIV.—LYNNONG.

1. *U Paul bad U Barnabas, namar ka jingleh-bein hu Ka Ikonion, ki iaphet-rí nangta sha kiwei-pat ki shnong.* 8. *Ha Ka Lystra U Paul u pynkhíah ia u badykoh, te ki paitbah haba ki la ioh-íh ia kata ki la tharai blei ia ki.* 19. *La lynthem da ki mau ia U Paul.* 21. *Ki ialeit lyngba bún Ki Balang, ki da pynskhem ia ki synran ha ka jingngeit bad ha ka jingshah-slem.* 27. *Haba ki iawan-phai sha Ka Antiokheia, ki la iathúh kaei ba U Blei u la leh da ki.*

1. KA la jía te ha Ka Ikonion, ba ki la ialeit-lang sha-poh ka synagog ka jong Ki Jiu, ki la ialap kumta, kat ba’n ngeit u paitbah byllín Ki Jiu ruh bad Ki Griik.

2. Hinrei kita Ki Jiu kiba b'ymngeit te ki la iapynkhíh, bad ki la iapynshlá ia ki bamut ki jong Ki Jentil, ia kiba ki para-bangeit.

3. Namar-kata, la slem shi-sha ki la iaishong *hangta*, ki da kren-shlur shinná ha uba U Trai, uba da phlá pynskhem ia kata ka ktín ka jingaiei jong u, da kaba u ai sngoubhá ba'n leh ki dak-khyllah, bad ki jingphylla, da ki ktí jong ki.

4. Te la iakád arliang ia uta u paitbah kata ka shnong; te kiwei ki la ialong lem bad kita Ki Jiu, kiwei-pat te lem bad kita Ki Apostolos.

5. Te mynba la pynlong ia ka jingthymú ba-la-íh da kita Ki Jentil ruh bad da Ki Jiu, lem bad Ki Nongsynshár jong ki, ba'n leh-bein bad ba'n lynthem da ki mau ia ki,

6. haba ki la iakhan-ádykar *shaphang kata*, ki la ia-phet-rí sha ki shnong ki jong Ka Lykaonia, sha Ka Lys-tra bad Ka Derbi, bad sha kata ka rí ka basaudong kyl-leng:

7. *hangta* ruh ki la iathúh-khána-babhá.

8. Te *la don* uwei u briu ha Ka Lystra, u bakhlem-bor na ki slajat, u jiu shong, u da long badykoh bapár ná-duh ka kypoh ka kymí jong

u, u b'ym jiu la lah iaid-kai.

9. Une u la dang ioh-sngou ia U Paul ba u da ialap; uba haba u la khymíh-shain ia u, bad ba u la ioh-íh ba u don ka jingngeit ka jong ka ba'n ioh-pynkhíah,

10. u la ong da ka ktín ka bajam, Tó da ieng-joit kyneng da ki slajat jong mé! Hinrei u la rynsíd, bad u la iaid-kai.

11. Te haba kita ki paitbah ki la ioh-íh ia kaba U Paul u la leh, ki la iapynjam-noh ia ka ktín jong ki, ki da ong ha ka jingkren Lykaonia, Kiba ki blei haba ki la pynsyrim briu ia lade, ki la iawan-híer ha ngi.

12. Ki la iakhot te ia U Barnabas, Jupiter; hinrei ia U Paul, Merkurius; namar u la long uba u nongialam-phrang kata ka ktín.

13. H'ynda kumta uba u lyngdoh jong U Jupiter, uba jiu long ha khymat kata ka shnong jong ki, haba u la wallam ia ki massi-dáp bad ia ki pansngíat syntiu ha ki khyrdop, u la íhmon lem bad kita ki paitbah ba'n kinia.

14. *Ia kaba*, haba U Bar-

nabas bad U Paul kita Ki Apostolos ki la ioh-sngou te, haba ki la kád ia ki jainkúp jong ki, ki la iarynsíd-kyrthep sha pyddeng uta u paitbah, ki da iapyrta-noh,

15. ki da ong ruh, Ah ki briu! balei phi leh ia kine kiei-kiei-ruh? ngiruh ngi long *tang* ki briu ki badei ba'n shah kum ma-phi, ngi iathuh-khána-babhá ha phi ba'n kyl-la-phai-noh na kine kiei-kiei-ruh ki jingmane-thala ha uba U Blei u baim, uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khyndeui, bad ia ka dúriau, bad ia kiei-kiei-baroh ki *badon* ha ki;

16. uba ha kita ki pateng-byndriu ki ba-la-leit-noh, u la shah ia Ki Jentil baroh ba'n iaaid ha ki lynti ha la ki jong-hí:

17. hinrei la kumta shisha u'm shym la íehnoh ia lade khlem ka jingphlá, ba u da leh babhá, da kaba u ai sngou-bhá ha ngi ia ki slap na byneng, bad ia ki aiom basei-soh kyrhai, u da pyndap *ia ngi* da ka jingbám, bad ia ki dohnúd jong ngi da ka jingkymen.

18. Te haba ki da ong ia

kine kiei-kiei-ruh, da ka baéh ki la iapynwai-noh ia kita ki paitbah ia ka ba'n 'nym kinia ha ki.

19. Te la poi hangta Ki Jiu na Ka Antiokheia bad na Ka Ikonion, kiba, haba ki la iakhroh-pynwan ia kita ki paitbah, bad haba ki la ialynthem da ki mau kumta ia U Paul, ki la iaring-noh *ia u* shabar kata ka shnong, ba ki da iatharai ba u la lah iáp-noh.

20. Hinrei haba kiba ki synran ki la dang ialong tau-wíar ia u, u da ieng-joit, bad u la leit shapoh kata ka shnong; te ha ka balashai u la leit-noh lem bad U Barnabas sha Ka Derbi.

21. H'YNDÁ ki la ia-thúhkhána-babhá te ha kata ka shnong, bad ba ki la iapynlong synran ia ki babún, ki la ialeit-phai-pat sha Ka Lystra, bad *sha* Ka Ikonion, bad *sha* Ka Antiokheia,

22. ki da pynskhem ia ki mynsiim jong kita ki synran, da ka basneng-pynshait *ia ki* ba'n iainéh ha kata ka jingngeit, *ki da ong ia ki* ruh, ba ka dei ia ngi ba'n bysut shapoh ka

híma ka jong U Blei lyngba shibún ki jinjar.

23. Te h'ynda ki la iajíd ba'n thung ia Ki Tymen-basan ia ki hala Ka Balang baroh, hadiin ba ki la iadúwai lem bad ki jingshahjingit, ki la iaaití ia ki ha uba U Trai, ha uba ki la lah ngeit.

24. Te haba ki la ialeit-lyng-ba ia Ka Pisidia, ki la iapoi ha Ka Pamphylia.

25. Bad h'ynda ki la ialap ia kata ka ktín ha Ka Pergi, ki la ialeit-híer-noh sha Ka Attaleia :

26. nangta ruh ki la ialeit-noh da ka liing-báhl sha Ka Antiokheia, na kaba la lah pynaití-noh ia ki ha ka jing-aiei ka jong U Blei ia kata ka kam, ia kaba ki la lah iapyn-dep-noh.

27. H'YNDÁ ki la lah iapoi te, bad ba ki la lah ialum-lang ia kata Ka Balang, ki la iathúh náduh ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U Blei u la lah leh da ki, bad ba u la lah plíe-wang ha Ki Jentil ia ka jingkhang ka jingngeit.

28. Ki la iaishong ruh hangta ka baslem ym khyn-diat lem bad kita ki synran.

XV.—LYNNONG.

1. *Ka jingiasait-nía ka bakhrau ka la mih shaphang ka níam-ot-shíar.* 6. *Ki Apostolos bad Ki Tymen-basan ki ialum-lang ia ka ba'n khan-ádykar shaphang kata, hangta U Petros u da pynih ka ktín ia ki;* 12. *h'ynda kumta ka jingiaseng baroh ka la shah-shkor-jar ia UBarnabas bad ia U Paul; hadiin ki la iasngáp-jar kumta, sa U Iakobos u pynih ka ktín.* 22. *Te ki iasngoubhá lem baroh ba'n phah ha ka shiti ia la ki jingmut ba-la-pynkut sha kita Ki Balang.* 36. *U Paul bad UBarnabas, ki háp ha ka jingiapynéh, te ki la iakhlád-lok ruh.*

1. HADIIN kata haba la wan-híer kiba na Ka Ioudaia, ki la iahikai ia kiba ki para-bangeit, *ki da ong*, Ba l'ymda ioh-pynot-shíar ia phi da kaba ka níam-ka-rúkom U Mosis, phi'm lah ba'n ioh-lait-im.

2. Te haba la mih ka jing-iakhlád bad ka jingiasait-kyl-liang ym khyndiat da U Paul bad da U Barnabas bad ki, ki la iapynkut ia U Paul bad ia U Barnabas, bad ia kiba kiwei na ki, ba'n leit-kíu sha Ka Jerusalem, ha kiba Ki Apostolos bad Ki Tymen-basan,

shaphang kane ka jingiasait.

3. Ki te kumta, haba la leit-on-lynti ia ki da kata Ka Balang, ki la ialeit-lyngba ia Ka Phoiniki bad ia Ka Samaria, ki da iathúh byniah-noh ia ka jingkylla-phai-noh jong kita Ki Jentil ; te ki la iapyn-long ka jingkymen bakhrau ha kiba ki para-bangeit baroh.

4. H'ynda ki la lah poi te ha Ka Jerusalem, la pyddiang kymen ia ki da kata Ka Balang, bad da kita Ki Apostolos, bad dakita Ki Tymen-basan de ; te ki la iathúh náduh ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U Blei u la lah leh da ki.

5. H'ynda kumta la míh-noh-blúit kiwei ki ba-la-ngeit ki jong kiba na ka jait ka jong Ki Pharisi, ki da ong, Ba ka dei ba'n ot-shíar ia ki, bad ba'n húkum *ia ki* ba'n súmer ia ka húkum U Mosis.

6. H'YNTA kumta te la ialum-lang kita Ki Apostolos bad kita Ki Tymen-basan ia ka ba'n khan-ádykar shaphang kane ka kam *ia kaba la kren*.

7. Te ynda la long shibún ka jingiasait-kylliang, U Petros u la ieng-joit, u la ong ha ki, Kó phi ki rangbah ki para-

-bangeit, ma-phi phi tip ba na ki sngi bamynslem U Blei u la jíd ha pyddeng jong *ngi ia nga*, ba Ki Jentil da ka shintur jong nga ki'n ioh-sngou ia ka ktín ka jong kaba Ka Jingia-thúhkhána-babhá, bad ba ki'n ioh-ngeit.

8. U Blei ruh, uba u nong-iit ki dohnúd, u la phlá-babhá ia ki, da kaba u la ai ha ki ia uba U Mynsiim Bakhúid kumba ha ngi ruh :

9. te u la pyniaphér ei-ei-ruh-ém na pyddeng jong ngi ruh bad jong ki, haba u la pynkhúid ia ki dohnúd jong ki da ka jingngeit.

10. Mynta te balei ba phi iatynjúh ia U Blei, ia ka ba'n buh ka lyngkor ha ka ryndang kita ki synran, ia kaba l'ymne ki kypá jong ngi, l'ymne ma-ngi ngi'm la jiu lah ba'n báh ?

11. Te shisha ngi ngeit ba da ka jingaiei ka jong U Ísous Khristos uba U Trai, ba yn pynim ia ngi, ha kaba kajúh ka rúkom kum ma-ki ruh.

12. H'YNTA kumta kataka jingiaseng paitlang baroh ka la sngáp-jar, ki la iashah-

-skhor ruh ia U Barnabas bad ia U Paul katba ki da iathúh pynpau náduh, ia kiei-kiei-ruh bakatno ki dak-khyllah bad ki jingphylla, ba U Blei u la lah leh ha pyddeng kita Ki Jentil da ki.

13. Te hadiin kaba ki la lah sngáp-jar, U Iakobos u la iathúh, u da ong, Kó phi ki rangbah ki para-bangeit, tó sngou ia nga.

14. U Sumeon u la iathúh pynpau-noh, kumno ba U Blei u la leit-khymíh mynnyng-kong, ia ka ba'n shimtí na Ki Jentil ia u paitlang ia ka kyr-teng jong u.

15. Bad kane ruh, kita ki ktín ki jong kiba Ki Nongia-thúhlypá ki iadei-lang, kumba la thoh,

16. "Hadiin kane nga'n "wan-phai-pat, bad nga'n tei- "pat ia ka iing U Dabid kaba "la kyllon-noh; bad nga'n tei- "pat ia kiei-kiei-ruh ba-la-jot- "khoit jong ka, bad nga'n "pynieng-beit-pat ia ka:

17. "ba ki basah jong ki "briu ki'n la ioh-wád biang- "biang-ruh ia uba U Trai, "wad kiba Ki Jentil baroh "kein, ha kiba la khot-putet ia

"ka kyr-teng jong nga, ong U "Trai, uba leh ia kine kiei- "kiei-baroh."

18. Ki long ba-la-tip da U Blei na ka b'ymjiukut ia kiba ki jingleh jong u baroh.

19. Naba kumta nga kut-bishár ba'n 'nym pynkhuslai shuh ia kita na Ki Jentil ki bakylla-phai-noh ha uba U Blei;

20. hinrei ba'n batai-skhem da ka shiti ia ki, ia ka ba'n kyndiah - noh na ki jingbit-tyngit *doh-kinia* ki blei-thau, bad *na* ka baklim, bad *na ka doh* ka ba-la-khyniot, bad *na* ka snám de.

21. Namar U Mosis na mynhyndai-éh, u don hala ka shnong-ka-shnong ia kita ki baialap ia u, da ka bajiupúle ia u ha ki synagog hala ka sngi-sabbaton baroh.

22. H'YNDÁ kumta ka la íh-bit da kita Ki Apostolos bad da kita Ki Tymen-basan, lem bad kata baroh-kawei Ka Balang, ia ka ba'n phah ia ki rangbah ba-la-jíd na ki hí sha Ka Antiokheia, lem bad U Paul bad U Barnabas; *te kiba*, ia U Ioudas ia u baji-sin Barsabas, bad ia U Silas, ki

rangbah baialam-phrang ha pyddeng kita ki para-bangeit;

23. te ynda ki la thoh *ki da phah* da ka ktín jong ki, kumne, Kiba Ki Apostolos, bad kiba Ki Tymen-basan, bad kiba ki para-bangeit, *ki iaphah* ba'n khúblei ha kita ki para-bangeit kiba na Ki Jentil, kiba ha Ka Antiokheia, bad Ka Syria, bad Ka Kilikia de.

24. Namar ba ngi la ioh-sngou, ba kiba ki ba-la-leit-poi-soit na ngi ki la iapyn-khíh-khuslai ia phi da ki ktín, da ka basúh-sat-pynsúmor ia ki mynsiim jong phi, ki da húkum, ia ka ba'n pynot-shíar ia phi, bad ba'n súmar ia Ka Húkum; ha kiba ngi'm shym la ai húkum *kumno - kumno-ruh*:

25. ka la íh-bit da ngi, haba ngi la iaseng da kawei ka jingmut, ia ka ba'n phah ia ki rangbah ba-la-jíd ha phi, lem bad kita ki baíeit ma-ngi U Barnabas bad U Paul;

26. ki briu ki ba-la-aití-noh ia la ki mynsiim na ka bynta ka kyrteng ka jong uba U Trai jong ngi U Ísous Khris-tos.

27. Namar-kata, ngi la ia-phah-soit ia U Ioudas bad ia U Silas, kiba da ka ktín hí ruh ki'n da iathúh náduh *ha phi* ia kijuh kiei-kiei-ruh.

28. Kumta te la íh-bit da uba U Mynsiim Bakhúid bad da ngi, ba'n pynbuh ei-ei-ruh-ém bakham-tam ka jingkit ha phi, tang ki badon kam ki jong kine kiei-kiei-ruh;

29. ka ba'n khyndiah-noh na ki doh ba-la-kinia ia ki blei-thau, bad na ka snám, bad *na ka doh* ba-la-khyniot, bad na ka baklim de; na ki haba phi súmar-kyndong ia lade, phi'n man bha kein. Tó phi'n long suk-bhá-éh.

30. Kumta kiba, h'ynda la pyllait-noh ia ki, ki la iapoi sha Ka Antiokheia; te ynda ki la ialum-lang ia uba u paitlang, ki la iaai-noh ia kata ka shiti ha *ki*:

31. *ia kaba* haba ki la lah púle ruh, ki la iasngou-kymen namar kata ka jingpyntyngen.

32. U Ioudas te bad U Si-las, ba long ma-ki ki nong-iathúhlypá ruh, ki la iasneng-pynshait ia ki para-bangeit da shibún ka ktín, bad ki la iapynskhem *ia ki*.

33. Te hadiin ba ki la iai-shong kham-slem, la pyllait-noh ia ki da ka basuk-sngou-bhá na kita ki para-bangeit ha kita Ki Apostolos.

34. Hinrei ka la íh-bit da U Silas ba'n iaisah shuh hang-ta.

35. U Paul te bad U Barnabas ki la iaishong ha Ka Antiokheia, ki da iahikai bad ki da iathúkhána-babhá ia ka ktín ka jong uba U Trai, lem bad shibún kiwei-kiwei-ruh.

36. Te ha ki sngi kiba hadiin, U Paul u la ong ha U Barnabas, Iá ngi'n da ialeit-phai pat ba ngi'n ioh-leit-khymíh ia ki para-bangeit jong ngi, hala ka shnong-ka-shnong baroh, ha kiba ngi la ialap ia ka ktín ka jong uba U Trai, kumno ba ki long.

37. Te U Barnabas u la íh-mon ba'n shim-lok-lem ia U Ioannis, ia u bakhót Mar-kos;

38. hinrei U Paul u sngou-dei ia ka ba'n 'nym shim-lok-lem ia une, uba la kynriah-noh na ki na Ka Pamphylia, bad u b'ym shym la leit lem bad ki sha kata ka kam.

39. Kumta te la míh *ha ki*

ka baiakhíh-buk bittar myn-siim, kat ba'n pynkhlád-noh ia ki paralok-hí; kumta U Barnabas haba u la shim ha lade ia U Markos, u la leit-míh-noh da ka liing-báh sha Ka Kypros :

40. te U Paul, haba u la jíd ha lade ia U Silas, u la leit-noh, ynda la aité-noh ia u ha ka jingaiei ka jong U Blei da kita ki para-bangeit.

41. U la leit-lyngba te ia Ka Syria bad ia Ka Kilikia, u da pynskhem ia kita Ki Ba-lang.

XVI.—LYNNONG.

1. *U Paul u ot-shíar ia U Timotheos.* 6. *U Mynsiim Bakhúid u khot ia u na kawei ka rí sha kawei-pat ka rí.* 11. *Ha ka baleit kumta ki iapoi ha Ka Philippoi, ha kaba la pynbaptisma ia Ka Lydia.* 16. *U Paul u beh-noh na kawei ka shakri ia ka mynsiim bakren-blei;* 19. *namar kata, la sympat da ki bún trí ia U Silas bad ia u Paul, la set ia ki ruh ha ka iing-byndí.* 25. *La plie-wang ia ki jingkháng kata ka iing-byndí shiteng-synia;* 31. *la pynkylla-phai-noh ia u nongáp kata ka iing-byndí.* 35. *La pyllait-noh ruh ia ki.*

1. H'YNDÁ kumta u la wan-híer sha Ka Derbi bad Ka Lystra : ha khymíh ruh, la don hangta uwei u synran, uba ka kyrteng U Timotheos, u khún kawei ka briu kaba Ka Jiu, ka bangeit; hinrei u kypá jong u U Griik :

2. ia uba la phlá babhá da kita ki para-bangeit kiba ha Ka Lystra bad ha Ka Ikonion.

3. Ia une U Paul u la íh-mon ba'n leit-noh-soit lem bad u; te haba u la shim *ia u*, u la ot-shíar ia u, namar kita Ki Jiu kiba don ha kita ki jaka; naba baroh ki la lah tip ia u kypá jong u ba u jiu long U Griik.

4. Te katba ki dang ialeit-lyngba ia kita ki shnong, ki la aítí-skhem ha ki ba'n súmar ia kita ki rúkom, ia kiba la lah iakut *ba'n pynlong* da kita Ki Apostolos, bad da kita Ki Tymen-basan kiba ha Ka Jerusalem.

5. Kumta la pynskhem-khop ia kita Ki Balang ha kata ka jingngeit, bad ki la man-bún ha ka jingkhein hala ka sngi.

6. TE h'ynda ki la lah ialeit-lyngba ia Ka Phrygia,

bad ia ka rí Ka Galatia, bad haba la pynpep ia ki da uba U Mynsiim Bakhúid, ba'n ialap ia kata ka ktín ha Ka Asia,

7. haba ki la iapoi háduh Ka Mysia, ki la iatheu pyrshang ba'n leit shaphang Ka Bithynia; hinrei uta U Mynsiim u'm shym la shah ia ki.

8. Te ynda ki la ialeit-lyngba ia kata Ka Mysia, ki la ialeit-híer-noh sha Ka Troas.

9. Ka jingíhthúh-pau te la míh-pau ha U Paul ha ka barmynmíet : uwei u briu u nong Makedonia u la ieng, u da kyrpád ia u, bad u da ong, Tó da wan shiliang sha Ka Makedonia, tó me'n iaráp-kloi ruh ia ngi.

10. Te katba u la ioh-íh ia kata ka jingíhthúh-pau, kumne-kumne-ruh ngi la iapyrshang ba'n leit-noh-soit sha kata Ka Makedonia, ngi da iawai-níá-noh katta ba uba U Trai u la lah khot-khang ia ngi, ia ka ba'n iathúhkhána-babhá ha ki.

11. NAMAR-KATA, h'yn-da ngi la pynmíh-noh na Ka Troas, ngi la phet-beit da ka liing sha Ka Samothraki, bad

ha *ka sngi* ka babúd sha Ka Neapolis ;

12. nangta ruh sha Ka Philippi, kaba long ka nong báh kawei kata ka bynta ka jong Ka Makedonia, kaba la búhai *ruh* ; te *ngi* la iaishong ha kata ka shnong katto-katne ki *sngi*.

13. Te ha *ka sngi sabbaton* *ngi* la ialeit shabar kata ka shnong harúd ka wah, ha kaba la don rúkom ba'n pynlong ka jingiaseng - dúwai ; te h'ynda *ngi* la iashong, *ngi* la ialap ha ki kynthei kiba la wan-iaseng-lang.

14. Te kawei ka briu kaba ka kyrteng Ka Lydia, ka nongdíe *jain* basau - bythúh, na ka shnong Ka Thyateira, ka bamane ia U Blei, ka la ioh-sngou *ia ngi* ; ia ka dohnúd ka jong ka uba U Trai u la plie-wang, ia ka ba'n shah-skhor ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba la ialap da U Paul.

15. Te mynba la pynbaptisma ia ka, bad ia kiba ha iing jong ka, ka la kyrpád *ia ngi*, ka da ong, Lada phi la kut-bishár ba nga long ka bangeit ha uba U Trai, tó da wan iaisah hapoh ka iing jong

nga. Ka la pynleh ruh ia *ngi*.

16. Ka la *jía ruh*, haba *ngi* dang ialeit sha ka jingiaseng - dúwai, ba ka shakri kawei ka bashong ksúid bakren-blei, ka da wan-tan ia *ngi*, kaba jiu pynioh shibún ka nong ia ki kynrád jong ka da ka bakren-byrtong.

17. Kane katba ka la búd jan ia U Paul bad ia *ngi*, ka la pyrta, ka da ong, Kine ki briu ki long ki shakri ki jong U Blei U Bahakhlíh-tam-éh, kiba ialap-pyníh ha *ngi* ia ka lynti ka jingpynim !

18. Ia kane te ka la leh ia bún ki *sngi*. Hinrei U Paul haba u la sngou-satía-noh, bad haba u la phai-diin, u la ong ha uta u ksúid, Nga húkum ia mé ha kaba ka kyrteng U Iísous Khristos ba'n míh-noh na ka. Ha kata kajuh ka por te u la míh-noh.

19. Te haba kita ki kynrád jong ka ki la ioh-íh, ba ka jingkyrmen kata ka nong jong ki ka la dúh-leh-noh, ki da phah-kem ia U Paul bad ia U Silas, bad ki la iaring-noh *ia ki* sha kaba ka jaka-ieu, ha kiba ki nong-bishár ;

20. te ynda ki la ialam ia ki ha kita ki nongbishár, ki la ong, Kine ki briu, ki balong Ki Jiu, ki iapynkíhwin-jilang ia ka shnong jong ngi;

21. bad ki ialap ia ki n'am-ki-rúkom, ia kiba b'ym dei ia ngi ba'n pyddiang, l'ymne ba'n leh, ki balong Ki Roman.

22. Te uba u paitbah u la ieng-ialeh-lang shisyndon ia ki: bad kita ki nongbishár haba ki la iaring-kynphlur ia ki jain jong ki, ki la húkum ba'n shoh da ki trí *ia ki*.

23. Te ynda ki la lah pynshitom ia ki da bún trí, ki la set-noh *ia ki* ha ka iing-byndí, ki da húkum-skhem ia uba u nongáp ka iing-byndí, ba'n ápphira ia ki bíang-bíang-ruh;

24. uba, haba u la ioh ka húkum kat kata, u la set-noh ia ki sha kata ka iing-byndí ka bakham-shapoh, bad u la pynskhem ia ki slajat jong ki ha kaba ka diing-song.

25. TE hamar ka bashit-teng-synia U Paul bad U Silas haba ki da iadúwai, ki la iariwai-ngúh ha uba U Blei: te kiba ki nongsah-byndí ki la ioh-shah-shkor ia ki.

26. Te shisyndon-noh la jía

ka jingkhynniuh-ka-khyndeuka bakhrau, kat ba'n pynkhynniuh-noh ia ki nongrim ki jong kata ka iing-byndí; te kumne-kumne-ruh la plíe-wang ia ki jingkhang baroh, bad ia ki kynjiri jong ki baroh la loit-noh ruh.

27. Te haba uta u nongáp ka iing-byndí u la khíe na ka baioh-thíah, bad haba u la ioh-íh ba-la-plíe-wang ia kita ki jingkhang jong kata ka iing-byndí, u da sei-noh ia ka waitlam, sa ba'n pyniáp-noh ia lade, u da mut katta ba kita ki nongsah-byndí ki la iaphet-lait-noh.

28. Hinrei U Paul te u la pyrta-noh da ka ktín bajam, u da ong, Wat leh ha lade kaei-kaei-ruh ka basniu; naba ngi don baroh hangne.

29. Ynda u la pán te ki jingshai, u la rynsíd-kyrthep shapoh, bad haba u la wan-long khynniuh, u la háp-dem ha khymat U Paul bad U Silas;

30. te haba u la ialam-noh ia ki shabar, u la ong, Ah ki kynrád, aiuh ka dei ia nga ba'n leh, ba yn lah pynim ia nga?

31. Ki te ki la iathúh, Tó me'n ngeit ha U Ísous Khristos uba U Trai, yn sa pynim

te ia mé, bad ia ka iing jong mé.

32. Ki la ialap ruh ha u ia ka ktín ka jong uba U Trai, lem bad ha ki baroh kiba ha iing jong u.

33. Te haba u la shim ha lade ia ki ha kata kajuh ka por ka jong kata ka míet, u la pynsum-pynsait-noh *ia ka snám* na ki jingmong *jong ki*; bad ia u hí la pynbaptisma, bad ia kiba jong u baroh, kumne-kumne-ruh.

34. Te haba u la ialam-soit ia ki sha ka iing jong u, u la buh ha khymat *jong ki* ia ka míej-jingbám, bad u la sngou-kymen da kaba u la ngeit ha U Blei, lem bad baroh-kawei ka iing jong u.

35. Te haba la míh ka sngi, ki nongbishár ki la phah-soit ia ki pýada, ki da ong, Pyllait-noh ia kita ki briu.

36. Uta u nongáp ka iing-byndí te u la iathúh ia kine ki ktín ha U Paul; Ba kiba ki nongbishár ki la phah-soit ba yn pyllait-noh ia phi: mynta, namar-kata, tó khíe-leit-noh phi ha ka basuk.

37. Hinrei U Paul u la ong ha ki, Haba ki la sympat ia

ngi ha ka bapyrshah khlem da bishár ba'n rem, ki balong Ki Roman, ki la set *ia ngi* ha ka iing-byndí, mynta te ki *kwah* pynlait-noh ia ngi ha ka baríh? ym kumta shisha, hinrei ai ki'n da wan ialam-noh hí ia ngi.

38. Te kita ki pýada ki la iathúh-pat ia kine ki ktín ha kita ki nongbishár; te ki la shepting, haba ki la ioh-sngou ba ki long Ki Roman.

39. Haba ki la wan te ki la iakyrpád-noh ia ki, bad haba ki la ialam-noh *ia ki*, ki la iadúwai *ia ki* ba'n leit-noh na kata ka shnong.

40. Haba ki la ialeit-noh te na kata ka iing-byndí, ki la leit-bysut hapoh *ka iing* Ka Lydia, bad haba ki la lah khy-míh ia ki para-bangeit, ki la sneng-pynshait ia ki, bad ki la leit-noh.

XVII.—LYNNONG.

1. *U Paul u ialap ha Ka Thessaloniki*; 5. *sha kaba don ki bangeit, don kiwei-pat ruh ki baleh-bein ia u.* 10. *Ki phah ia u sha Ka Beroia, hangta u ialap ruh; te Ki Jiu ki wan na Ka Thessaloniki ba'n pynkíhwin ia u paitbah hangta.* 16. *Namar-*

-kata, ki ialam-noh ia U Paul háduh Ka Athínai, hangta la pynkhíh-buk ia ka mynsiim jong u; namar-kata, u iasait bad bún ki kynja ki briu; 22. h'ynda kumta u da leit-ieng ha pyddeng U Lúm-rit Areios, ia ka ba'n ialap ha ki ia U Blei U Baim, ia uba ki ki'm tip. 32. Ynda ki la ioh - sngou, don kiba la bein, don ruh ki baong ba ki'n sngáp pat, hinrei don bún ruh kiba la ngeit.

1. Te haba ki la leit jing-leit lyngba ia Ka Amphipolis bad ia Ka Apollonia, ki la poi ha Ka Thessaloniki, ha kaba la don ka synagog ka jong Ki Jiu.

2. Te U Paul, kumba jiu long ka rúkom jong u, u la leit hapoh ha ki, bad ha ki lai ki sngi-sabbaton u la pyníh-nía ha ki na kiba Ki Jingthoh,

3. da ka baplié-wang *ia ki*, bad da ka babuh *ia ki* ha khy-mat *jong ki*, ba ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah bad ba'n míh-pat na ki baiáp; bad ba une u long uta U Khristos Ísous, ia uba ma-nga, *u ong*, nga ialap ha phi.

4. Te don kiba, ia kiba la pynngeit na ki, bad ki la pyniasoh-lok ia lade ha U Paul bad

ha U Silas, bad u paitbah babún jong kiba Ki Griik ki bariu-Blei, bad na ki kynthei ruh ki bakhrau-batrí-tam ym khyn-diat.

5. HINREI kita Ki Jiu kiba b'ymngeit, da kaba ki la sngou-pihúin, ki la iashim-lok ha lade te ia kiba ki briu bathala na kiba jiu ieng-alhía ha ieu, bad haba ki la iapynlong paitbah bawin, ki la iapynkíh-win-jilang ia kata ka shnong; da kaba ki la ieng-ialeh-buk te ia ka iing U Iason, ki la iawád ba'n pynmíh-noh ia ki sha uta u paitlang.

6. Te haba ki'm shym la shem ia ki, ki la iaring-noh ia uta U Iason, bad ia kiba ki para-bangeit ha ki nongbishár ka shnong, ki da pyrta, Ba kita kiba la pynkylla khongpong ia ka pyrthei, kine ki la wan-poi hangne ruh !

7. ia kiba U Iason u la pyddiang sngoubhá hapoh *iing*: te kine baroh ki da ialeh pyrshah ia ki jingpynlong U Kaisar, ba ki da ong, ba don uwei-pat u siim, *uwei* U Ísous.

8. Te ki la iapynkhíh-khuslai ia uta u paitbah, bad ia kita ki nongbishár ka shnong,

kiba da ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Hinrei ynda ki la lah shim ka jingbáh-khlíh na uto U Iason bad na kito kiwei-pat, ki la pyllait-noh ia ki.

10. Te kita ki para-bangeit kumne-kumne-ruh, ki la phah-noh-soit ia U Paul bad ia U Silas da ka bamynmíet sha Ka Beroia: kiba haba ki la lah poi, ki la nang ialeit-soit sha ka synagog ka jong Ki Jiu.

11. Kine te ki la long ki bakham-babhá mynsiim ia kita kiba ha Ka Thessaloniki, kiba la pyddiang ia kaba ka ktín da ka jingsngou-smat kloi phar, ha kaba hala ka sngi ki da jiu iit-byniah ia kiba Ki Jingthoh, la kine kiei-kiei-ruh ki lah long kumta ne ém.

12. Namar-kata kein bún na ki, ki la ngeit; na ki kynthei ruh kiba Ki Griik kiba bakhrau-batrí, bad na ki rangbah ruh ym khyndiat.

13. Hinrei h'ynda Ki Jiu kiba na Ka Thessaloniki ki la tip, ba ha Ka Beroia ruh la ialap da U Paul ia kata ka ktín jong U Blei, ki la iawan hangta ruh, ki da iapynkhíh-jilang ia ki paitbah.

14. Hinrei h'ynda kumta kumne-kumne-ruh kiba ki para-bangeit ki la iaphah-noh ia U Paul, ba'n leit-soit kumba shaphang kaba ka dúriau; hinrei U Silas ruh bad U Timotheos ki la ianang-sah hadiín hangta.

15. Hinrei kita kiba da ialeit-on ia U Paul ki la ialam ia u háduh Ka Athínai; bad haba ki la díang ka húkum ha U Silas bad ha U Timotheos, ba ki'n wan ha u kloi-kloi-ruh katba lah, ki la ialeit-noh.

16. Te katba U Paul áp-khymíh-lynti ia ki ha Ka Athínai, la pynkhíh-buk ia ka mynsiim jong u ha lade, haba u khymíh ia kata ka shnong ka balong badap da ki blei-thau.

17. Namar-kata te u jiu iasait-nía ha ka synagog bad kiba Ki Jiu, bad kita ki pariu-Blei ruh; bad ha ka ieu hala ka sngi ruh, bad kita ki baiakyndúh bad u.

18. H'ynda kumta kiba ki riu-feit-jingtip na kiba Ki Epikoureios, bad na kiba Ki Stoi-kos, ki la iaseng-ialeh-nía bad u: *don* kiba la iaong te, Ine íba blab-blab í lah mon ba'n ong aiuh? hinrei kiwei-pat, U íhmat

ba'n long u nongpyrta ki blei bakhyllah; naba u la iathúh-khána-babhá ia uba U Iísous, bad ia kaba ka jingmíh-pat, ha ki.

19. Te ynda ki la kem ia u, ki la ialam-noh *ia u* sha uba U Lúm-rit Areios, ki da ong, Ngilah ba'n tip, aiuh kane ka jinghikai ka bathymmai ia kaba ialap da mé?

20. namar mé wallam ia ki-ba kiei-kiei-ruh ki bakhyllah sha ki shkor jong ngi: namar-kata, ngi iamón ba'n tip, aiuh ba lah kine kiei-kiei-ruh ba'n long.

21. (Hinrei ki nong Athínai baroh, bad kita ki sohshnong ki bashong-basá, ki'm jiu kloi ia kaei-kaei-ruh kawei-pat, tang ba'n iathúh, lane bad ba'n ioh-sngou iaei-iaei-ruh ka bakham-thymmai.)

22. Ynda kumta U Paul haba u la lah ieng ha pyddeng uta U Lúm-rit Areios, u la ong, Kó ki briu ki nong Athínai, nga khymíh-thúh ia phi ha kiei-kiei-baroh ki bakham-shait mane-blei katba lah:

23. namar haba leit-lait, bad ba khymíh-thúh ia kiei-kiei-ruh ki jingmane jong phi, nga

la shem pleng ka dúwan ha kaba la lah thoh halor, SHA U BLEI IA UBA B'YMÍHTHÚH. Ia uba phi iamane, namar-kata, khlem da íhthúh, ia u kein ma-nga nga ialap ha phi:

24. uta U Blei kein uba la thau ia ka pyrthei, bad ia kiei-kiei-baroh ki *badon* ha ka, uba haba u long U Trai ka byneng bad ka khyndeú, u'm shong ha ki iing-mane-U-Blei ba-la-thau da ki ktí;

25. l'ymne ym jiu shakri ia u da ki ktí ki briu, kumba u da kyrdúh putet ei-ei-ruh, haba u hí u ai ha ki baroh ka jingim, bad ka jingmysiim, bad ia kita kiei-kiei-baroh *ki badon kam* ruh;

26. u la thau ruh na kawei ka snám ia u kynja-bynriu baroh, ia ka ba'n shong ha ka khymat ka khyndeú baroh, haba u la buh-byniah ia ki aiom ba-la-pynlonglypá, bad ia kiba ki púd ka jaka-shong jong ki;

27. ia ka ba'n wád ia uba U Trai, lada kumta ade ki lah ioh-towád nadiin jong u, bad shem *ia u*; la kumta shisha u'm long jingngai na uwei-uwei baroh na ngi:

28. namar ha u ngi im, bad ngi khíh, bad ngi long de; kumba kiba na ki nongthau jingriuai jong phi hí ruh ki la ong, "Namar ngi long ruh ki " khún-ki-ksiu jong u."

29. Namar - kata, haba ngi long ki khún-ki-ksiu jong U Blei, ym dei ia ngi ba'n mut ba kaba Ka Jinglong - U - Blei ka long syrím ia ka ksíer, lane ia ka rúpa, lane ia u mau, da ka jing-pynlong-dur jong ka jingkam-stád, bad ka búit jong u briu.

30. Namar - kata shisha, U Blei haba u la khymíh-lait ia ki aiom kane ka jingb'ymtip, u húkum-skhem mynta ia ki briu baroh kylleng-la-kylleng-ruh ba'n kylla-ka-bamut;

31. naba u la buh ka sngi, ha kaba u'n sa bishár ia ka pyrtnei ha ka hok, da uta u briu ia uba u la thung; *shaphang kaba* u da pynioh ka jingngeit-skhem ha ki briu baroh, da kaba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp.

32. TE haba ki la ioh-sngou shaphang ka jingmíh-pat ki baiáp, don kiba la pynát shintur-bein; hinrei don kiwei-pat ki la ong, Ngí'n ia-sngou ia mé pat shaphang kane.

33. Kumta te U Paul u la leit-noh na pyddeng jong ki.

34. Hinrei kiba kiwei ki rangbah haba ki la ianéh-lok ha u, ki la ngeit; ha pyddeng kita *don* U Dionysios ruh, uwei *u nongbishár* jong uta U Lúm-rit Areios, bad ka briu kaba ka kyrteng Ka Damaris, bad kiwei-pat lem bad ki.

XVIII.—LYNNONG.

1. *Paul u trei jingtnei, bad u ialap ha Ka Korinthos.* 12. *La múdui shaphang jong u ha khy-mat U Gallion u lyngskor, hinrei la pyllait-noh ia u.* 18. *Hadiin kata u nang leit na kawei ka shnong sha kawei ka shnong, u da pynskhem ia ki synran.* 24. *U Apollos, h'yndala hikai kham-bíang ia u da U Akulas bad Ka Priskilla, u la ialapia U Khristos da ka bor báh.*

1. HADIIN te kine kiei-kieiruh, haba U Paul u la lah kynriah-noh na Ka Athínai, u la leit-poi sha Ka Korinthos;

2. haba u. la shem ia uwei U Jiu, uba ka kyrteng U Akulas, uba na Ka Pontos da ka kynja, uba la wan dang shibit na Ka Italia, bad Ka Priskilla ka tyngá jong u, (namar kaba la lah buh húkum U Klaudios

ia Ki Jiu baroh ba'n kynriah-noh na Ka Roma,) u la wan ha ki.

3. Te namar ba u la long uba *nang* kajuh ka jingkam, u la iaisah bad ki, bad u la jiu trei; naba ki la long ki nong-thau iing-jain da la ka jingkam.

4. Te u la jiu pyníh-nía ha ka synagog hala ka sngi-sabaton, u la jiu pyrshang pynkongúh da ka nía ia Ki Jiu ruh bad ia Ki Griik.

5. Te mynba U Silas bad U Timotheos ki la iapoi na Ka Makedonia, la pynleh-shit ia U Paul ha ka mynsiim, u da phlá-shai-noh ha kiba Ki Jiu *ba* U Ísious *u la long* uba U Khris-tos.

6. Te haba ki dang ieng-ia-leh pyrshah bad bakren-bein, u la kynthér-noh ia la ki jain, u la ong ha ki, *Long* ka snám jong phi halor ka khlíh jong phi hí! nga *long* khúid *na ka*: náduh kaba mynta nga'n leit sha Ki Jentil.

7. Te haba u la leit-noh nangta, u la leit hapoh ka iing jong uwei, uba ka kyrteng U Ioustos, u bamane ia uba U Blei, uba ka iing jong u ka la

long ha synda kata ka synagog.

8. Te U Krispos, uba u nong-synshár ka synagog u la ngeit ha uba U Trai lem bad ka iing jong u baroh; bún ruh na kiba ki nong Korinthos ba ki da ioh-sngou, ki la ngeit, bad la pynbaptisma ia ki.

9. Ynda kumta uba U Trai u la ong ha U Paul da ka jing-íhthúh-pau ha ka bamynmíet, Wat shepting; hinrei da kren, *tó súmar* ba me'n 'nym sngáp-jar ruh:

10. naba ma-nga nga long ryngkad bad mé, bad ym don uba u'n ieng-buh ki ktí buk ha mé ia ka ba'n pynsniu ia mé; naba don bún briu ia nga ha kane ka shnong hí.

11. U la iaishong te shisnem bad hinriu bynai, u da hikai ia kaba ka ktín U Blei ha pyd-deng jong ki.

12. TE ha kaba U Gal-lion u da jía-long lyngskor jong Ka Akhaia, kiba Ki Jiu ki la iakhíh wan-kyrthep da kawei ka jingmut ha U Paul, bad ki la ialam ia u ha kaba ka khet-bishár,

13. ki da ong, Ba une u pynshoi-kyntú ia ki briu ba'n

mane ia uba U Blei da kum-wei ia kaba Ka Húkum.

14. Te U Paul haba u'n sa ang ia la ka shintur, U Gallion u la ong ha kita Ki Jiu, Shi-sha lada ka la long te kaei-kaei-ruh ka b'ymdei, lane ka kam búit-phon basniu, Ah *phi* Ki Jiu, katba shong ka nía nga'n da shah-shkor-slem ia phi:

15. hinrei lada ka jingiasait ka long shaphang ka jinghikai bad ki kyrteng, bad *shaphang* ka húkum kaba kat kumba ia phi, khymíh hí ma-phi *ia kata*; namar nga nga'm mon ba'n long u nongbishár shaphang kita kiei-kiei-ruh.

16. Te u la phah-noh ia ki na kata ka khet-bishár.

17. H'ynda kumta haba kiba Ki Griik baroh ki la kem ia U Sosthenis uba u nongsyn-shár ka synagog, ki la tynráh ia u ha khymat kata ka khet-bishár: uta U Gallion te u'm súid-nieu ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh.

18. HINREI U Paul haba u la dang iaisah bún sngí, ynda u la ngúh-kyrkú ia ki para-bangeit, u la leit-míh-noh da ka liing-báh sha Ka Syria, lem

bad u ruh Ka Priskilla bad U Akulas, h'ynda u la lah ot ia la u niúh-khlíh ha Ka Kengkhereai; namar u la bat ka jingkular.

19. Te u la wan-poi sha Ka Ephesos, bad u la íeh-noh-sah ia ki hangta; hinrei u hí haba u la leit-bysut shapoh ka synagog, u la pyníh-nía ha kiba Ki Jiu.

20. Haba ki te ki la iakyr-pád *ia u* ba'n iaisah bad ki ia kham-slem, u u'm tréh;

21. hinrei u la ngúh-kyrkú ia ki, u da ong, Ka dei ia nga da-lei-lei ba'n rakhe ia kane ka jingkhawai-níam kaba sa wan ha Ka Jerusalem; hinrei nga'n wan-phai pat ha phi, haba da mon U Blei. Te kumta u la pynmíh - noh na Ka Ephe-sos.

22. Haba u la lah leit-híer poi-ryngkeu ruh ha Kaisareia, bad ba u la lah leit - kíu *sha Jerusalem*, bad ba u la ngúh-mon-bhá ia kata Ka Balang, u la leit-híer-noh sha Ka Antiokheia.

23. Te ynda u la lah iai-shong kham-slem *hangta*, u la leit-noh, u da leit-iaid-lyngba ter-ter ia ka rí Ka Galatia bad

Ka Phrygia, u da pynskhem ia ki synran baroh.

24. Te uwei U Jiu, uba ka kyrteng U Apollos, u nong Alexandria da ka kynja, u briu bakren-pynáh, u da don bor-báh ha kiba Ki Jingthoh, u la wan-poi sha Ka Ephesos.

25. Ia une la hikai ha ka lynti ka jong uba U Trai; te ba u long u bashit-rhem ha ka mynsiim, u la jiu ialap bad u la jiu hikai bíang katba lah ia kiei-kiei-ruh shaphang uba U Trai, u da shemphang tang ia ka jingbaptisma ka jong U Ioannis.

26. Une te u la sydang ba'n kren-shlur shinná ha ka synagog; hinrei haba U Akulas bad Ka Priskilla ki la lah ioh-sngou ia u, ki la iashim-lok ha lade ia u, bad ki la iathúh pypau nádúh kham-janai ha u ia kata ka lynti ka jong U Blei.

27. Te haba u la sngou-mon ba'n leit-shiliang sha Ka Akhaia, kiba ki para-bangeit, haba ki la kren-pynshait ia u ki la iathoh ha kita ki synran ba'n pyddiang sngoubhá ia u; uba, h'ynda u la lah poi, u la iaráp-lem shibún da kaba

ka jingaiei ia kita kiba la lah ngeit:

28. namar da ka bor-báh barhem u jiu pyndúh-nía khoit ia Ki Jiu, ha ka bapyrshah, u da pyníh da kiba Ki Jingthoh, ba U Iísous u long uba U Khristos.

XIX.—LYNNONG.

1. *La ai ia U Mynsiim Bakhúid da ki ktí U Paul.* 8. *Ki Jiu ki kren-bein ia ka jinghikai jong u, ia kaba la pynskhem da ki kam-báh.* 13. *Shaphang ki nong-beh-ksúid kiba Ki Jiu, bad ki jingleh jong ki.* 21. *U Paul u thymú ha lade ba'n leit sha Jerusalem; hadiin sha Roma.* 23. *Uwei U Dimitrios, na ka bynta ka jingéit shaphang ka bainong, u la pynieng-buk ka jingkíhwin ka ba'n ialeh ia U Paul;* 35. *ia kaba la pynjar-jar-noh da u sarishtadar ka shnong.*

1. KA la jáa te, mynba dang don U Apollos ha Ka Korinthos, ba U Paul ynda u la leit-lyngba ia kita ki phang kiba sha-neng, u la wan-poi sha Ka Ephesos: ha kaba haba u la shem ia kiwei ki synran,

2. u la kylli ha ki, Phi la ioh-pyddiang ne ém ia U

Mynsiim Bakhúid haba phi la ngeit? Ki te ki la iathúh ha u, Hinrei ngi'm shym la ioh-sngou wad la u don ne ém U Mynsiim Bakhúid.

3. H'ynda kumta u la kylli ha ki, Ha kaei te la pynbaptisma ia phi? Ki te ki la ia-thúh, Ha ka jingbaptisma U Ioannis.

4. Te U Paul u la ong, U Ioannis shisha u la jiu pynbaptisma da ka jingbaptisma jong ka jingkylla-ka-bamut, u da ong ha uba u paitlang, ba ki'n ngeit ha uta u ba'n sa wan hadiin jong u, kata long ha uba U Khristos uba U Iísous.

5. H'ynda ki la ioh-sngou te ia kane, la pynbaptisma ia ki ha kata ka kyrteng U Iísous uba U Trai.

6. Te ynda U Paul u la lah buh ia la ki ktí ha ki, uba U Mynsiim Bakhúid u la jáa ha ki, bad ki la jiu kren te ha *kiwei-pat* ki thyllíed, bad ki la jiu iathúhlypá.

7. Te kita ki rangbah baroh ki la long jin khadar.

8. Te haba u la leit-bysut shapoh ka synagog, u la jiu kren-shlur shinná, jin

lai bynai u da pyníh-nía bad u da pyrshang-pynkongúh da ka nía ia kiei-kiei kiba shaphang ka híma ka jong U Blei.

9. Hinrei mynba kiwei ki la jiu pynéh ia lade, bad ba ki'm jiu ngeit, ba ki da jiu kren-sniu ia kata ka lynti ha khymat jong uba u paitbah, haba u la kynriah-noh na ki, u la jiu pyniakhlád ia ki synran *na ki*, hala ka sngi u da pyníh-nía ha ka skhúl uwei U Turannos.

10. Ia kane ruh u la iaileh jin ar snem; katba kita baroh ki bashong-sah ha kata Ka Asia, ki la ioh-sngou ia ka ktín ka jong U Iísous uba U Trai, Ki Jiu ruh bad Ki Griik.

11. Te U Blei u la jiu leh ia ki kam-báh ki bakhyllah-éh da ki ktí U Paul:

12. katba ba ha ki bapang ruh la pyndeí ia ki jain-niád se-ép lane ia ki jain-kyrshah na ka met jong u, kiba ki jingpang te la jah-noh khoit na ki, bad kiba ki mynsiim b'yman ki la míh-noh na ki.

13. H'Ynda kumta ki-ba na Ki Jiu kiba iaíd-makía kylleng, kum ki nongbeh-ksúid, ki la shim ha ki ba'n khot-kyr-

teng halor kita ki bashong ki mynsiim b'ymman, ia ka kyr-teng U Iísous uba U Trai, ki da ong, Ngi pynsmai ia phi ha uba U Iísous, ia uba U Paul u ialap.

14. Te la don kiwei kiba hinieu-ngút ki khún *uwei* U Skeuas, U Jiu, uba u rangbah-lyngdoh ruh, kiba da leh ia kane.

15. Te uba u mynsiim b'ymman u da iathúh u la ong, Ia uba U Iísous nga tip, bad ia uba U Paul nga íhthúh, hinrei ma-phi phi long kiei?

16. Te uta u briu, ha uba la shong uta u mynsiim b'ymman, u da síd-noh ha ki, bad haba u la leh-jiu-bor ia ki, u la jop halor jong ki, katba ba-lyngboit bad ba-la-mong ki la iaphet-iáp-noh na kata ka iing.

17. La jía te ba-la-byná ia kane ha ki baroh, ha Ki Jiu ruh bad ha Ki Griik, ki bashong-sah ha Ka Ephesos; ka bashepting te ka la háp-buk ha ki baroh, bad la pynkhrau ia ka kirteng ka jong U Iísous uba U Trai.

18. Bún te na kita kiba la lah ngeit ki la iawan, ki da iaphlá-shinná-noh bad ki da

iathúh-pynrem ia la ki jingleh.

19. Shibún-éh ruh na kita kiba jiu leh ia kita ki jingleh-byrtong, haba ki la iawallam-lang ia la ki kítap, ki la iathang-dúh *ia ki* ha khymat ki briu baroh: te ki la iakhein-lang ia ki dor jong ki, bad ki la shem *ba ki long* sanpheu hajar ki sybai-rúpa..

20. Kumta da ka bor-báh-éh kata ka ktín jong uba U Trai ka la jiu man, bad ka la jiu jop ruh.

21. Te mynba la pyn-dep ia kine kiei-kiei-ruh, U Paul u la thymú ha la ka mynsiim, ynda u la leit-lyngba ia Ka Makedonia bad ia Ka Akhaia, ba'n leit sha Jerusalem, u da ong, Ba hadiin kaba nga'n shong hangta, ka dei ia nga ba'n íoh-íh ia Ka Roma ruh.

22. Te ynda u la phah-noh sha kata Ka Makedonia ia ar-ngút na kita kiba jiu synran ia u, U Timotheos bad U Erastos, u hí u la nang-sah kham-slem na ka bynta Ka Asia.

23. MYNKATA te la míh ka jingkihwín ym khyndiat shaphang kata ka lynti.

24. Namar uwei u briu, uba ka kyrteng U Dimitrios, u bania, uba jiu thau-dur ki iing-mane barúpa jong Ka Artemis, u la jiu pynioh ia ka nong ym khyndiat ia ki nongkam-stád ;

25. ia kiba haba u la lah pyniaseng-lang, bad ia kita ki nongtrei shaphang kum kita kiei-kiei-ruh, u la ong, Kó ki rangbah, phi tip ba na kane ka jingkamai long ka jingbysá basuk jong ngi ;

26. phi ioh - íh ruh putet bad phi ioh - sngou, ba ym tang ha Ka Ephesos hí, hinrei lajan baroh-kawei Ka Asia, ba une U Paul haba u la pynkongúh da ka nía u la pynkylla - noh ia u paitbah babún, u da ong, ba ki'm long ki blei, ia kiba la thau da ki ktí :

27. kumta ym tang kane ka jingkamai hí kaba ha ngi ba ka dei ioh ba'n wan - long ha ka babein, hinrei ioh ruh kaba yn nieu ei-ei-ruh-ém ia ka iing-mane ka jong Ka Artemis kaba ka blei ka bakhrau, bad ba'n sa pyndúh-noh ruh ia ka jinglong-khrau jong ka, ia kaba Ka Asia baroh-kawei

bad ka pyrtnei ki iamane.

28. Te haba ki la ioh-sngou *ia kine kiei-kiei-ruh*, bad ba ki long ba-la-dap da ka jingbit-tar-lep, ki la iapyrta-noh, ki da ong, Ka bakhrau Ka Artemis ka jong Ki Ephesos !

29. Te la pyndap ia kata ka shnong baroh-kawei da kata ka jingkihwín jilang ; haba ki la iakem-nyiat te ia U Gaios bad ia U Aristarkhos, kiba na Ka Makedonia, ki para-baialeit lem bad U Paul, ki la iaphet-kyrthep ruh da kawei ka jingmut sha kaba ka iing - seng ka shnong.

30. Te mynba U Paul u da íh-mon ba'n leit hapoh sha uta u paitlang, kiba ki synran ki'm shah ia u.

31. Kiba kiwei ruh de na kiba Ki Rangbah Asia, ki ba-dei-lok ia u, haba ki la iaphah ha u, ki la iakyrpád *ia u* ba'n 'nym lait-shah ia lade ha kata ka iing-seng ka shnong.

32. Hangta te kiwei ki la iapyrta-noh ia kane kaei-kaei-ruh, bad kiwei - pat ia katai kaei-kaei-ruh ; namar la pynbaktá-noh jilang ia uta u paitlang ; te ki bakham-bún *na ki* ki'm shym la lah tip shuh na

ka bynta aiuh ki la lah wan-iaseng-lang.

33. Te ki la iapynmih-noh ha khymat na uta u paitbah ia U Alexandros, kiba Ki Jiu ki da iakyntúit sha khymat ia u. Ynda kumta te u Alexandros ynda u la pynkhíh ar-sut ia la ka ktí, u la mon ba'n iasait-ksan-noh ha uta u paitlang.

34. Hinrei ynda ki la tip-íhthuh ba u long U Jiu, la mih-buk kawei ka jingpyrta na ki baroh, kat jin ar ghanta, ki da iapyrta-jam-noh, Ka bakhrau Ka Artemis ka jong Ki Ephesos!

35. UBA u sarishtadar ka shnong ruh de, ynda u la lah pynjarjar-noh ia uta u paitbah, u la ong, Kó phi ki rangbah Ki Ephesos, namar uno u briu u badon uba u'm tip ba kane ka shnong Ki Ephesos ka long ba-la-kyntang sha Ka Artemis kaba ka blei ka bakhrau, bad ha *kata ka durable* kaba la háp na U Jupiter?

36. Namar-kata te haba kine kiei-kiei-ruh ki long ki b'ym lah iasait ia ki, ka dei ia phi ba'n long beit-jarjar-noh,

bad ba'n leh ei-ei-ruh-ém ka bathyrmur.

37. Namar phi la wallam hangne ia kine ki rangbah, ki b'ym long ki nongtúh jingkyntang, l'ymne ki baiakren-bein ia ka blei jong phi.

38. Namar-kata, lada U Dimitrios, bad kita ki nongkam-stád lem bad u, ki iadon ka jingmúdui shaphang iano-iano-ruh, don ki sngi ka shahri ba la buh, don ruh ki lyngskor: ai ki'n iatían-bishár paralok-hi.

39. Hinrei lada phi iawád ei-ei-ruh shaphang kiwei-kiwei-pat *ki kam*, yn pyndep ia ki ha kata ka jingiaseng kaba kat ka húkum.

40. Namar la dei ia ngi te sa ba'n tían-bishár ia ngi namar ka jingkíhwin jilang kaba kane ka sngi, ba ym don kaei-kaei-ruh ka dau na kaba ngi lah ba'n sei nía na ka bynta kane ka jingiaseng bakhynwin.

41. Te ynda u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la pylait-noh ia kata ka jingiaseng.

XX.—LYNNONG.

1. *U Paul u leit bad u wan-pat sha Ka Makedonia.* 7. *Mynba*

U Paul u dang rakhe ia ka jing-khawai U Trai bad ba u dang ialap, uwei u basamla u la ur-iáp na jerong ka balai pateng, namar ba u la ioh-thíah lyng-ngai; hinrei la pynim pat ia u. 13. Shaphang la ki jingleit da ka liing-báh bad ki jingpoi jong ki sha ki bún jaka. 17. Ha Ka Militos u la khot-lang ha lade ia Ki Tymen-basan, ha kiba u la pynkynmau ia kiei-kiei-ruh, u iathúh ha ki ruh kaei ba'n sa jáa ha u hí, 28. U aítí ia ka kynhún U Blei ha ki ia ka ba'n sharai, u da mahámlypá ruh ia ki shaphang ki nonghikai lamlér ba ki'n ioh-súmar na ki. 32. U aítí-noh ia ki ha U Blei. 36. Ynda kumta u dúwai bad ki, u leit-noh ruh.

1. TE hadiín kaba la pynwai-noh ia kata ka jingkiíhwin, ynda U Paul u la lah khot ha lade ia ki synran, bad ba u la lah kynthúp-ngúh ia ki, u la míh-noh ba'n leit sha kata Ka Makedonia.

2. H'ynda u la lah leit-lyngba te ia ki phang kita, bad ba u la lah sneng-pynshait ia ki da bún jingong, u la wan-poi sha Ka Griik;

3. te haba u la iaishong hangta lai bynai, bad haba la

pynlong ka jingthap ia u da kiba Ki Jiu, h'ynda u'n sa pynmíh-noh da ka liing-báh sha Ka Syria, la jáa ka jingthymú ha u ia ka ba'n leit-phai-pat lyngba ia Ka Makedonia.

4. Te la leit-lem bad u háduh Ka Asia U Sopatros u nong Beroia; hinrei na Ki Thessaloniki, U Aristarkhos bad U Sekoundos, bad U Gaios u nong Derbi, bad U Timotheos; bad na kiba na Ka Asia, U Tykhikos bad U Trophimos.

5. Kine haba ki la lah ialeit sha shiwa, ki la iaáp ia ngi ha Ka Troas.

6. Te ma-ngi ngi la ialeit-míh-noh da ka liing-báh na Philippoi, hadiín ki sngi ki jong ki kypú khlem-thíat; bad ngi la wan-poi ha ki sha Ka Troas ha ki san sngi; ha kaba ngi la iaishong hinieu sngi.

7. TE ha ka sngi ka banyngkong ka shítaieu, mynba kiba ki synran ki la wan-iaseng ia ka ba'n kyddiah u kypú, U Paul u la pyníh-nía ha ki, ba u ba'n sa leit-noh ha ka balashai; te u la pynslem

ia la ka jingialap háduh shi-teng-synia.

8. Te la don shibún ki jingshai ha kata ka kyrdon sha jerong, ha kaba ki la wan-iaseng.

9. Te uwei u basamla, uba ka kyrteng U Eutykhos, uba da shong ha kaba ka jing-khang-pyngshai, haba la shoh sam-thíah lyngngai ia u, katba U Paul u pyníh-nía ia kham-slem, u da kyllon na kata ka baioh-thíah, bad u la háp ar-sut na ka balai pateng, bad la ráh iáp ia u.

10. U Paul te ynda u la leit-híer u la háp-dem ha u, bad haba u la khynthúp ia u, u la ong, Phi wat pyn-khuslai ia lade; namar ka mynsiim jong u ka don ha u.

11. Te haba u la lah leit-kíu-pat, bad ba u la lah kyd-diah u kypú, bad ba u la lah bám, bad ba u la lah iakren ruh jin shibún háduh ka sa shai-byrngut, h'ynda kumta u la leit-noh.

12. Mynta ki la lah iawal-lam im-bhá ia uta u basamla, te la pyntyngen ia ki ym khyndiat.

13. Ngi te haba ngi

la leit sha shiwa ha kata ka liing-báh, ngi la iapynmíh-noh sha Ka Assos, nangta ngi da iamut ba'n kyntiu halor liing ia U Paul; namar kumta u la lah iabuh, u da sngou-mon hí ba'n iaid ryngkeu.

14. Te mynba u la iashem lem bad ngi ha Ka Assos, haba ngi la iakyntiu halor liing ia u, ngi la iawan-poi sha Ka Mitylini.

15. Nangta ruh ynda ngi la lah iamíh-noh da ka liing-báh, ngi la wan-híer ha *ka sngi* ka babúd ha pyrshah Ka Khios; bad ha kawei-pat *ka sngi* ngi la iapoi-ryngkeu ha Ka Samos; bad haba ngi la iaishong ha Ka Trogyllion, ha *ka sngi* ka babúd ngi la iawan-poi sha Ka Militos.

16. Namar U Paul u la lah thymú ba'n iaid pallat ia Ka Ephesos, ba ka'n 'nym jía ia u ba'n pyntúd ha Ka Asia; namar u la pynkloi, lada ka la long kaba lah ha u, ia ka ba'n long ha Ka Jerusalem ha kaba ka sngi ha jong Ka Pentikost.

17. Te na Ka Militos haba u la phah sha Ka Ephesos, u la khot ha lade

ia kiba Ki Tymen-basan jong kata Ka Balang.

18. Te mynba ki la lah poi ha u, u la ong ha ki, Phi hí phi tip, náduh ka sngi ka banyngkong na kaba nga la bysut sha Ka Asia, kumno nga la leh ia lade ha pyddeng jong phi kaba baroh shí katta,

19. ba nga da shakri ia uba U Trai da ka jingsngou-rit baroh, bad ha *pyddeng* shibún ki jingjau-úm-mat, bad ki jing-tynjúh kiba la iajía-lang ha nga da kiba ki jingthap jong kiba Ki Jiu :

20. ba kumno *ruh* nga'm shym la buh-ríh hapoh ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh kiba myntoi *ia phi*, ia ka ba'n 'nym iathúh ha phi, bad ba'n hikai ia phi ha ka bapyrshah, bad ha ki iing-ki-iing,

21. da ka baialap-shai-noh ha ki Jiu bad ha Ki Griik de, ia ka bakylla-ka-bamut sha uba U Blei, bad ia ka jingngeit kaba sha U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

22. Mynta te, ha khymíh, ma-nga nga leit-noh ba-la-khúm da uba u mynsiim sha Ka Jerusalem, khlem da tip ia kiei-kiei-ruh ki b'yn jía-háp-

-lang ha nga hangta :

23. tang *kane kawei*, ba uba U Mynsiim Bakhúid u phlá-shai - noh ha ka shnong - ka-shnong, u da ong, ba ki jing-khúm bad ki jingshitom ki iaáp ia nga.

24. Hinrei nga'm súid-nieu iaei-iaei-ruh, l'ymne nieu kor ha lade ia ka jingim jong nga, ia ka ba'n ioh-pyndep-noh ia ka jingphet jong nga da ka jingsngou-kymen, bad ia kata ka kam-U-Blei ia kaba nga la ioh na U Iísous uba U Trai, ia ka ba'n phlá - shai - noh ia Ka Jingiathúhkhána-babbá ka jong ka jingaiei jong U Blei.

25. Mynta ruh, ha khymíh, nga tip ma-nga ba phi baroh, ha pyddeng kiba nga la leit-lyngba da ka baialap ia ka híma ka jong U Blei, phi'n 'nym ioh-íh shuh ia ka khymat jong nga.

26. Naba kumta nga pyn-smai ia lade ha phi mynta ha kane ka sngi, ba nga *long* khúid na ka snám ki briu baroh.

27. Namar nga'm shym la buh-ríh hapoh lade, ia ka ba'n 'nym iathúh ha phi ia ka mon baroh ka jong U Blei.

28. NAMAR - KATA, phi tó súmar-sukhér shaphang ia lade, bad shaphang kata baroh shí-kynhún, ha kaba uba U Mynsiim Bakhúid u la pynlong ia phi ki nongsharai, ba'n áp ia Ka Balang ka jong U Blei, ia kaba u la thíed ha lade da ka snám jong u hí.

29. Namar nga tip ma-nga ia kane, ba hadiin kaba ka jingleit-noh jong nga, ki suri baban riunar-sat ki'n iabysut ha pyddeng jong phi, ki'm da pyllait-isynei ia kata ka kynhún.

30. Na pyddeng jong phi hí ruh, ki rangbah ki'n iamíh ki baialap ia kiei-kiei-ruh ki baphai-bakla, ia ka ba'n ringpah ia ki synran hadiin jong ki.

31. Naba kumta, tó iasha-rai, da kynmau ruh ba jin lai snem, mynmíet bad mynsngí, nga'm shym la wai-noh da sneng ia uwei-uwei-baroh da ki jingjau-úm-mat.

32. TE mynta ruh, kó ki para, nga aitéi-noh ia phi ha uba U Blei, bad ha ka ktín ka jong ka jingaiei jong u, ha uba lah ba'n iaitei shuh kein ia phi, bad ba'n ai ha phi

ia ka bynta-skhem lem bad kita baroh ia kiba la pynkhúid.

33. Ka rúpa, lane ka ksíer, lane ka jainkúp bakordor jongno - jongno - ruh nga'm shym la íh-kwah.

34. Shisha, phi hí phi tip ba kine ki ktí ki la trei ba'n pyndap ia ki jingkyrdúh jong nga, bad ia kita kiba don lem bad nga.

35. Ha kiei-kiei-baroh nga la pyníh ha phi, ba da ka ba-trei-minot kumta, ka dei ba'n shán-bor ia ki batlot-kyrdúh, bad ba'n kynmau ia kita ki ktín U Ísous uba U Trai, ba u hí u la ong, Ka long kham-suk kein ba'n ai ia ka ba'n pyddiang.

36. TE h'ynda u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u da dem ki khohsiu jong u, bad u la dúwai lem bad ki baroh.

37. Te la míh ka baiám-noh shibún na ki baroh: te haba ki la háp-dem ha ka ryndang U Paul, ki la iadoh ia u ;

38. ki da iasngousíh kham-tam-éh namar kata ka ktín ia kaba u la lah ong, ba sa ba ki'n 'nym ioh - khymíh shuh ia ka khymat jong u. Te ki

la ialeit-on-lynti ia u sha kata ka liing-báh.

XXI.—LYNNONG.

1. *U Paul u'm tréh ia ka ba'n 'nym leit-noh sha Ka Jerusalem.*

7. *Ki khún-kynthei U Philippos ki long ki nongiathúhlypá.*

10. *Uwei U Agabos u iathúhlypá ba yn khúm ia U Paul ha Ka Jerusalem; namar-kata, ki pa-*

ra-bangeit ki la iakyrpád ia u ba'n 'nym leit; hinrei da kumwei u la pyníh-nía ha ki.

15. *Te U Paul u la ialeit-kíu sha Ka Jerusalem; u la iathúh-bynniah ha ki hangta kumno U Blei u*

la lah leh da u ha pyddeng Ki Jentil; 20. te ynda ki la ioh-

-sngou, ki la iaroh ia uba U Trai; hinrei ki la iapyníh ki rúkom ha U Paul, ba u'n 'nu'm

pynthut mynkata ia u paítbah Ki Jiu; te U Paul u la leh kumta.

27. *La kem ia u hangta ruh, sa ba'n dei ruh ba u'n háp*

ha ka shitom báh; 31. hinrei la pyllait-noh ia u da u rangbah-

-shíhajar, uba la shah ruh ia u ba'n ialap ha uba u paítlang.

1. KA la jía te, hadiin ba ngi la iakhlád-noh da ka éh na ki, bad ba la lah pynmíh-noh, ngi la wan-poi da ka baphet-beit da ka liing sha Ka Kos, ha ka sngi ka babúd ruh sha Ka

Rodos, nangta ruh sha Ka Patara.

2. Haba ngi la shem te ia ka liing-báh baleit sha shiliang sha Ka Phoiniki, bad haba la leit-kíu ha ka, ngi la iapynmíh-noh.

3. Te ynda la lah pau Ka Kypros ha ngi, bad ba ngi la lah íehnoh ia ka sha ka diang, ngi la nang leit da ka liing-báh sha Ka Syria, bad ngi la iapoi-híer ha ryngkeu ha Ka Tyros: namar hangta long ba kata ka liing-báh ka sa sei-noh ia ka jingkit jong ka.

4. Te h'ynda ngi la iashem da ka bawád-bhá ia ki synran, ngi la iaisah hangta hinieu sngi; kiba la iaong ha U Paul da uba U Mynysiim, ba'n 'nym leit-kíu sha Ka Jerusalem.

5. Hinrei mynba ngi la lah pyndap-noh ia kita ki sngi, ynda ngi la míh-noh ngi la nang leit-lynti; baroh ki da ialeit-on-lynti ia ngi, lem bad ki tyngá bad ki khún *jong ki*, háduh ka bashabar ka shnong: te ynda ngi la iadem la ki khohsiu ha ka baharúd-dúriau, ngi la iadúwai.

6. H'ynda ngi la lah iakyn-

thúp-ngúh paralok-hí, ngi la ialeit-kíu-noh sha kata ka liing-báh; ki te ki la ialeit-phai sha la iing-la-iing-hí.

7. Ngi te, da ka bapyn-dep-noh ia la ka jingleit da ka liing-báh, na Ka Tyros ngi la wan-híer ha Ka Ptolemais; haba ngi la ngúh mon-bhá ia kiba ki para-bangeit, ngi la iaisah shi sngi bad ki.

8. Ha ka balashai te, (ngi kiba iabúd ryngkad ia U Paul,) h'ynda ngi la leit-noh ngi la iapoi sha Kaisareia: bad haba ngi la ialeit-bysut hapoh ka iing U Philippos uba u nongia-thúkhána - babhá, uba long na kita ki hinieu-ngút, ngi la iaisah bad u.

9. Ia une ruh la don sau-ngút ki khún-kynthei, ki thei-sotti, ki baiathúhlypá.

10. Te haba ngi dang iaisah *hangta* bún sngi, la wan-híer-noh na Ka Ioudaia uwei u nongiathúhlypá, uba ka kyr-teng U Agabos.

11. Te h'ynda u la lah wan ha ngi, bad ba u la lah shim ia ka jingpanpoh ka jong U Paul, bad ba u la lah khúm ia la ki ktí ruh bad ia la ki kyjat hí, u la ong, Kumne ong uba

U Mynsiim Bakhúid; Ia uta u briu, uba dei ia kane ka jingpanpoh, kiba Ki Jiu ki'n iakhúm kumjuh ha Ka Jerusalelem, bad ki'n iaai-noh ha ki ktí Ki Jentil.

12. Te mynba ngi la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ma-ngi ruh, bad kita ki bashong-sah hangta ngi la iakyrpád ia u, ia ka ba'n 'nym leit-kíu sha Ka Jerusalem.

13. Hinrei U Paul u la ia-thúh, Phi theu-leh aiuh da ka baiám-noh *kumne* bad da ka bapynlywet-jin ia ka dohnúd jong nga? namar nga nga la kloi, ym tang ba'n khúm ia nga, hinrei ba'n iáp ruh ha Ka Jerusalem na ka bynta ka kyr-teng ka jong U Ísous uba U Trai.

14. Te haba u'm tréh, ngi la iawai-noh da ka baong, Ia ka mon ka jong uba U Trai yn leh.

15. Te hadiin kita ki sngi ba ngi la lah iakhréh ki jing-kit-jingbáh, ngi la ialeit-kíu-noh sha Ka Jerusalem.

16. Kiba ki synran ruh na Kaisareia ki la iawan ryngkad de bad ngi, ki da ialam *ia ngi* ha uwei U Mnason na Ka Ky-

pros, u synran barim, bad uba yn pynshong-sngoubhá ia ngi.

17. Te mynba ngi la lah poi ha Ka Jerusalem, kiba ki para-bangeit da ka bakymen ki la iapyddiang ia ngi.

18. Ha ka sngi ka babúd te U Paul u la leit-bysut hapoh lem bad ngi ha U Iakobos, te kiba Ki Tymen-basan baroh ki la iadon ha khymat ruh.

19. Ia kiba haba u la kyn-thúp-ngúh ruh, u la iathúh nádúh ia kawei-pa-kawei-baroh, ia kiei-kiei-ruh kiba U Blei u la lah leh ha pyddeng kiba Ki Jentil da kaba ka jingleh jong u.

20. Kiba haba ki la ioh-sngou ki la iapyndon-burom te ia uba U Trai, bad ki la ong ha u, Mé ioh-khymíh, kó para, ki bakatno pheu-hajar Ki Jiu ki don kiba la ngeit; baroh ruh ki ialong ki basngou-shit-rhem shaphang kaba Ka Húkum.

21. Ki la lah iabyná te shaphang jong mé, ba mé hikai ia Ki Jiu baroh, kiba ha pyddeng kita Ki Jentil, ia ka ba'n phai-diin-noh-wat na U Mosis, mé da húkum, ba ki'n 'nym ot-shíar ia la ki khún, l'ymne ba'n

iaid katba kum kiba ki níám-ki-rúkom.

22. Aiuh ka dei, namar-kata, *ba'n leh?* da lei-lei la don kam ia u paitlang ba'n wan-iaseng; namar ki'n ioh-iasngou ba mé la wan.

23. Te me'n leh, namar-kata, ia kane ia kaba ngi sa ong ha mé: don bad ngi sau-ngút ki rangbah ki baiashah ka jingkular ha lade-hí:

24. da shim-lem ia kita, da pynkhúid ia lade lem bad ki, bad me'n siu putet ia ki, ba ki'n ioh-khí ia la ki khlíh; kumta baroh ki'n ioh-tip, ba long ei-ei-ruh-ém kita kiei-kiei-ruh kiba ki la iabyná shaphang jong mé, hinrei *ba* mé hí ruh mé iaid-beit da ka baiaisúmar ia kata Ka Hukum.

25. Hinrei shaphang kita Ki Jentil kiba la ngeit, ma-ngi ngi la iabatai-skhem da ka shiti, ba *kumta* ngi la iakut-bishár, ba ki'n 'nym iabat ei-ei-ruh-ém kum kata, tang ba ki'n iaikhyndiah-noh te na kata ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau, bad na ka snám, bad na ka *doh* ba-la-khyniot, bad na ka baklim de.

26. H'ynda kumta U Paul u

da shim-lem *ha lade* ia kita ki rangbah; te ha ka sngi ka babúd haba u la pynkhúid ia lade lem bad ki, u la leit-bysut hapoh kaba ka iing-mane-U-Blei, u da pynbyná ia ka jingpyn-dep ia kita ki sngi ki jong kata ka jingpynkhúid, tadynda kaba yn la kinia-ai-ngúh ia ka jingai-ngúh na ka bynta uwei-uwei-baroh jong ki.

27. Te mynba ba'n sa pyndep-noh ia kita ki hinieu sngi, kiba Ki Jiu na Ka Asia, haba ki la ioh-íh ia u ha kata ka iing-mane-U-Blei, ki la iapynkynroi-buk ia uba u paitbah baroh, bad ki la iabuh ia ki ktí ha u,

28. ki da iapyrta-noh, Ah phi ki briu Ki Kynja-Israil, tó iawan-iaráp-kloi! long uba une u briu u bahikai kylleng-lakylleng-ruh ia ki briu baroh ba'n ialeh ia uba u paitlang, bad ia kaba Ka Húkum, bad ia kane ka jaka; bad ruh putet, u la ialam hapoh ia Ki Griik ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad u la pyntyngit te ia kane ka jaka ka bakhúid.

29. (Namar ki la lah ioh-íh mynshiwa ha kata ka shnong lem bad u ia U Trophimos uba

u nong Ephesos, ia uba ki dang iatharai ba U Paul u la lah ialam hapoh ha kata ka iing-mane-U-Blei.)

30. Te la kíhwin-jilang baroh-kawei ka shnong, bad la jía-long ka jingiaphet-kyrthep-lem da uta u paitlang; te haba ki la iaphah-kem ia U Paul, ki la iaring-noh ia u shabar jong kata ka iing-mane-U-Blei: bad la khang-noh ia ki jingkhong kumne-kumne-ruh.

31. Te haba ki dang iatheu-bíang ba'n pyniáp-noh ia u, la wan-míh ka jingbyná ha uba U Rangbah-shíhajar jong kaba ka shí-kynhun *ki sipáhi*, ba la kíhwin-jilang baroh-kawei Ka Jerusalem;

32. uba, kumne-kumne-ruh, haba u la shim lem bad u ia ki sipáhi bad ia ki rangbah-shispah, u la phet-arsut ha ki. Ki te, haba ki la lah ioh-íh ia uta U Rangbah-shíhajar bad ia kita ki sipáhi, ki la iawai-noh ka bashoh ia U Paul.

33. H'ynda uta U Rangbah-shíhajar u la wan hajan, u la phah-kem ia u, bad u la húkum ba'n khúm ia u da ki ar-tylli ki

kynjiri; bad u la pán-noh u long uei, bad ka long aih ba u la lah leh.

34. Te kiwei ki la iapyrta-noh ia kane kaei-kaei-ruh, kiwei-pat ia katai kaei-kaei-ruh ha pyddeng uta u paitbah; te haba u'm lah ba'n tip ia ka bashisha-skhem namar kata ka jingkihwin, u la húkum ba'n ialam-noh ia u sha kaba ka kut-baskhem.

35. Mynba u la lah poi te ha kiba ki kyrdon, ka la jálang ba'n báh ia u da kita ki sipáhi, namar kaba ka jingleh da ka bor jong uta u paitbah.

36. Namar uba u paitbah byllín jong uta u paitlang u la búd, u da iapyrta-noh, Tó da shim-dúh-noh ia u!

37. Te ha ba'n sa ialam hapoh ia U Paul sha kata ka kut-baskhem, u la kylli ha uta U Rangbah-shihajar, Ka bit ne ém ia nga ba'n ong ei-ei ha mé? Uba la kylli te, Mé nang kren Griik?

38. mé me'm long shisha uta u nong Ejípt uba la ieng-míh-buk mynshiwa kine ki sngi, bad ba la ialam-noh-soit sha ka rí-khlau ia kita ki sau hajar

ki rangbah jong kiba ki da-kait?

39. U Paul u la iathúh te, Ma-nga nga long shisha u briu bakynja-Jiu, u nong Tarsos, u trai-shnong ka shnong-báh ka b'ymkhlem-nám kaba ha Ka Kilikia; nga kyrpád ia mé te, tó shah ia nga ba'n ialap ha uba u paitlang.

40. Ynda u la lah shah te ia u, U Paul haba u la ieng halor kita ki kyrdon, u la pynkhih-arsut da la ka ktí ha uta u paitlang: te ynda la pynlong-noh ka jingsngáp-jar bakhrau, u la ialap ha ki ha ka ktín kaba Hebru, u da ong;

XXII.—LYNNONG.

1 *UPaul u iathúh nádúh, kumno ba la pynkylla ia u sha kaba ka jingngeit*; 17. *kumno ruh ba la khot ia u sha la ka kam-apostolos.* 22. *Uba u paitlang, namar tang shu sngou ba u ialap shaphang Ki Jentil, ki da iapyrta-noh bittar ia u.* 25. *Hinrei haba ki dang iakhúm ia u, da seinoh ia la ki jingdawa trai-shnong Roma, naba kumta la pyllait-noh ia u.*

1. Kó ki briu ki para, bad

kó ki kypá, tó sngou ia ka jingiasait-ksan jong nga kaba mynta ha phi.

2. (Te haba ki la ioh-sngou ba u la ialap ha ki ha ka ktín kaba Hebru, kham-tam ki la ia-shah sngáp-jar; u ong kumne,)

3. Nga shisha nga long u briu bakynja-Jiu, ia uba la khá ha Ka Tarsos, kaba ha Ka·Ki-likia, hinrei la pynnang ia nga ha kane ka shnong ha kyjat U Gamaliil, ba-la-hikai ia nga kat ka rúkom bajanai-éh jong ka húkum kaba ki kypá-tymen, ba nga da long u basngou-shit-rhem shaphang U Blei, kat kumba long ma-phi baroh ha kane ka sngi.

4. Nga uba la jiu pynshitom-bein ia kane ka lynti há-duh ka jingiáp, da ka bakhúm bad da ka baai-noh sha ki iing-byndí ia ki briu shinrang ruh bad kynthei.

5. Kumba uba U Rangbah-lyngdoh ruh u lah iaphlá ia nga, bad kaba Ka Jingiaseng tymen-basan baroh; na ki ruh haba nga la ioh ia ki shiti ha kiba ki para - bangeit, nga la leit-noh-soit sha Ka Damaskos, ba'n sa wallam ruh ia kita kiba don hangta, ba-la-khúm sha

Ka Jerusalem, ia ka ba'n ioh-pynshitom ia ki.

6. Te ka la jáa ia nga, haba nang leit-lynti bad ba nang wan hajan ha kata Ka Damas-kos, hamar shiteng - sngi, shi-syndon-noh ba'n tyngshain-lep saudong na byneng ka jing-shai bakhrau baroh saudong ia nga.

7. Te nga la kyllon-sybak ha ka khyndeui, bad nga la ioh-sngou ka ktín baong ha nga, Ah Saul, Saul, balei mé pynshitom-bein ia nga?

8. Nga te nga la iathúh, Mé long uei, Ah Trai? Te u la iathúh ha nga, Ma - nga nga long U Iísous uba na Ka Nasaret, ia uba pynshitom - bein ma-mé.

9. Kita ruh kiba don lem bad nga ki la ioh-íh shisha ia kata ka jingshai, bad ki la ia-shepting-noh; hinrei ki'm shym la ioh-sngou-shemphang ia kata ka ktín ka jong uta uba la kren bad nga.

10. Te nga la ong, Aihuh nga'n leh, Ah Trai? H'ynda kumta uba U Trai u la iathúh ha nga, Da ieng-joit, tó khíe-leit ruh sha Ka Damaskos, bad yn iathúh ha mé hangta sha-

phang kiei - kiei - baroh kiba la buh-knang ia mé ba'n leh.

11. Te myndang ba nga'm íhmat, namar ka jingtyngshain jong kata ka jingshai, da ka babyttin da ka ktí ia nga da kita kiba iadon lem bad nga, nga la leit-poi ha Ka Damas-kos.

12. Te uwei U Ananias, u briu bariu - Blei kat kaba Ka Hukum, ia uba la iaphlá ba-bhá da ki jong Ki Jiu baroh kiba iashong-sah *hangta*,

13. haba u la wan ha nga, bad ba u la ieng hajan, u la ong ha nga, Kó Saul u para, tó me'n ioh-peit khymat pat. Nga te ha kata kajuh ka por nga la khymíed sha u.

14. U la ong ruh, Uba U Blei jong kiba ki kypá jong ngi u la thung-pynbitlypá ia mé ba'n tip ia ka mon jong u, bad ba'n ioh-íh ia uta U Bahok, bad ba'n ioh-sngou ia ka ktín na ka shintur jong u;

15. naba me'n ioh-long u nongphlá jong u ha ki briu baroh, shaphang *kita kiei-kiei-ruh* ia kiba mé la ioh-íh bad ba mé la ioh-sngou:

16. mynta te, balei mé pyn-túd? Tó da ieng-joit, tó shah

ba yn pynbaptisma ia mé, bad ba yn sait-noh na lade ia ki pop jong mé, da ka bakhot-kyrpád ia ka kyrteng ka jong uba U Trai.

17. Te ka la jáa, mynba nga la lah wan-phai-pat sha Ka Jerusalem, bad ba haba nga dang dúwai ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ia nga ba'n long ha ka jinglong - ryng-ai;

18. bad ba'n ioh-íh ia u uba da ong ha nga, Tó pynkloi-noh mé, bad khíe-leit-noh da kyr-kíh na Ka Jerusalem; naba ki'm pyddiang ia ka jingphlá jong mé shaphang jong nga.

19. Nga te nga la iathúh, Ah Trai, ki hí ki iatip, ba nga la jiu byndí bad ba la jiu sympat ha ki synagog baroh, ia kita kiba la ngeit ha mé:

20. bad mynba la pynmíh-uoh ia ka snám U Stephan uba u nongphlá ba-la-shah-iáp u jong mé, nga hí ruh nga la ieng hajan, bad nga da kongúh-lem sngoubhá ia ka jing-pyniáp jong u, bad nga da áp ia ki jain jong kita kiba ia-pyniáp-noh ia u.

21. U la ong te ha nga, Tó khíe-leit-noh; naba nga nga'n

phah-noh ia mé jingngai nang-ne sha Ki Jentil.

22. Te ki dang iasngáp-noh ia u háduh kaba kane ka ktín, h'ynda kumta ki la iapyn-jam-noh ia ka ktín jong ki, ki da iaong, Tó da shim-dúh-noh kat uta na ka khyndeú : namar ka'm shym la dei ia u ba'n ioh-im.

23. Te haba ki dang iapyrta-jam-noh, bad ba ki bred-noh-bak ia la ki jainkúp, bad ba ki kynting ka deumet sha ka súin-byngeng,

24. uta U Rangbah-shíhajar u la húkum ba'n ialam-noh ia u sha kata ka kut-baskhem, u da ong ba yn kylli-iit da pynshitom ia u da ki jingsympat, ba u'n la ioh-tip-skhem namar kaba kumno ka dau ba ki la iapyrta bittar-noh kumta ia u.

25. Te katba ki dang iapyndem-pyngkún ia u da ki jingkhúm - sníh, U Paul u la kylli ha uba u rangbah-shispah uba la ieng *hajan*, Ka dei ne ém ia phi ba'n sympat ia u briu u kynja-Roma, khlem da bishar ba'n rem ruh ?

26. Te mynba uta u rangbah-shispah u la lah ioh-sngou

ia kata, u la leit iathúh ha uta U Rangbah-shíhajar, u da ong, Tó khymíh-thúh aiuh ba me'n sa leh : namar une u briu u long u kynja-Roma.

27. H'ynda te uta U Rangbah-shíhajar u la wan ha u, u la ong ha u, Tó iathúh ha nga, mé long ne ém u kynja-Roma ? U la iathúh te, Haoid.

28. Te uta U Rangbah-shíhajar u la iathúh, Ma-nga da ka jinglum bún *sybai* nga la ioh-thíed ia kane ka jinglong-traishnong. U Paul te u la ong, Hinrei ia nga la khá kumta.

29. Kumne-kumne-ruh, namar-kata, ki la iakhyndiah-noh na u kita ki ba'n sa kylli-iit da pynshitom ia u : hinrei uta U Rangbah-shíhajar ruh u la shepting-noh, h'ynda u la lah ioh-tip-skhem ba u long u kynja-Roma, bad naba u la lah khúm ia u.

30. Te ha ka balashai, ba u da mon ba'n ioh-tip ia ka bashisha-skhem, ia kaba balei la múdui ia u na kita Ki Jiu, u la loit-noh ia u na kita ki jingkhúm, bad u la húkum ia kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad ia kaba Ka Darbar baroh-kawei

jong ki ba'n wan *hangta* ; te haba u la ialam-noh arsut ia U Paul, u la pynieng ia u ha khymat jong ki.

XXIII.—LYNNONG.

1. *Haba U Paul u dang pynih-nia na ka bynta ia lade, U Ananias u la hukung ia ki ba'n shoh ia u.*

6. *Ka jingiakhlád ka mih ha pyddeng ki baiamúdui ia u.* 11.

Uba U Trai u pyntyngen-shait ia u, hamar ba Ki Jiu ki iaáp-thap ia u ; 16. *la pynbyná ia kane ha uba U Rangbah-shihajar.* 23. *H'ynda kumta uta U Rangbah-shihajar u hukung ba'n ialam-noh ia U Paul sha Kaisareia ha U Philiks uba u lyngskor, bad ia ka shiti ha u ruh.* 31. *Te ki sipáhi ki la iulam-noh ia u kumba la hukung ia ki.*

1. TE hadiin ba U Paul u la khymih-shain ha kata Ka Darbar, u la ong, Kó ki briu ki para, nga la iaid-beit ha ka jingiatip-lem babhá baroh ha U Blei, háduh kane ka sngi.

2. U Ananias te uba U Rangbah-lyngdoh u la hukung ia kita kiba la ieng hajan jong u, ba'n shoh ia ka shintur jong u.

3. H'ynda kumta U Paul u la ong ha u, Uba U Blei u ba'n sa shoh ia mé, mé u kynroh ia uba la pynlih ! kumta dú shong bishár ma-mé ia nga kat kaba ka hukung, pynban da ka ba-pallat ia ka hukung mé hukung ba'n shoh ia nga ?

4. Te kita kiba la ieng hajan ki la iaong, Mé kren-bein ia uba U Rangbah-lyngdoh jong U Blei ?

5. U Paul u la iathuh te, Nga'm shym la lah khein, kó ki para, ba u long U Rangbah-lyngdoh ; naba la thoh, “ Me'n “ 'nym kren-sniu ia u rangbah “ jong u paitlang jong mé.”

6. HINREI mynba U Paul u la íhthuh, ba kaba kawei ka bynta ka long na Ki Saddusi, bad kaba kawei-pat na Ki Pharisi, u la pyrtak-ang ha kata Ka Darbar, Kó ki briu ki para, ma-nga nga long U Pharisi, u khún U Pharisi ; shaphang ka jingkyrmen bad ka jingmih-pat ki baiáp la bishár ia nga !

7. Te h'ynda u la lah ialap ia kane, la mih ka jingiasait-buk ha pyddeng kita Ki Pharisi bad kita Ki Saddusi, te la iakád-arliang ia uta u paitbah.

8. Namar Ki Saddusi shi-sha ki iaong ba ym don ka jingmíh-pat, l'ymne u angelos, l'ymne ka mynsiim ; hinrei Ki Pharisi ki iaphlá ia ki baroh-ar.

9. Te la mih ka jingpyrta-ky-ang bakhrau : bad, haba la lah iaieng-joit kiba Ki Nong-thoh na kata ka phang ka jong kita Ki Pharisi, ki la iapynéh-noh, ki da ong, Ngim shem ka basniu ei-ei-ruh-ém ha une u briu : hinrei lada ka mynsiim ka la kren ha u, lane u angelos ; wat ai ba ngin ialeh kein ia U Blei.

10. Te mynba la nang-mih nang-mih ka jingiasait-khyn-win bakhrau, uta U Rangbah-shihajar, da kaba u la sngou-tíng-khuslai ba ioh yn bythat lyngkot-lyngkot ia U Paul da ki, u la húkum ia ki kynhún sipáhi ba'n leit-hier-noh, ba'n kynih - kynthet ia u na pyd-deng jong ki, bad ba'n ialam-noh ia u sha kata ka kut-baskhem.

11. Te ha ka miet ka babúd, uba U Trai haba u la jía shisyndon ha u, u la ong, Tó kyrmen-shlur, Kó Paul, namar kumba mé la phlá-shai-noh ia

kiei-kiei kiba shaphang jong nga ha Ka Jerusalem, kumjuh ka dei ia mé ba'n phlá-shai-noh ha Ka Roma ruh.

12. Te h'ynda la mih ka sngi, kiba na Ki Jiu haba ki la iapynlong ka jingiashet-lem, ki la iateh-jingsmai paralok-hí, ki da iabúh, ba'n 'nym bám, l'ymne ba'n díh, tadynda ba ki ioh-pyniáp-noh ia U Paul.

13. Te ki la iadon saupheu-ngút tam, kiba la lah iapynlong ia kane ka jingiashet-iasmai-lem ;

14. kiba haba ki la iawan ha kita Ki Rangbah-lyngdoh bad ha kita Ki Tymen-basan, ki la iaong, Ngi la iatéh-jingsmai paralok-hí da ka jingtim, ba'n 'nym mád ei-ei-ruh-ém tadynda ba ngi ioh-pyniáp-noh ia U Paul :

15. mynta, namar-kata, maphi lem bad Ka Darbar tó phi'n iaphahlypá ka ktín ha uta U Rangbah-shihajar, ba u'n ialam-noh arsut ia u ha phi lá shai, kumba phi'n sa kylli-iit kham - janai ia kiei - kiei - ruh shaphang jong u : te ma-ngi mynshiwa ia kaba u'n la poi hajan, ngi iadon ba-la-kloilypá ia ka ba'n pyniáp-noh ia u.

16. HINREI mynba uba u khún jong ka para U Paul u la lah ioh-sngou shaphang kata ka jingiaáp-thap, ba u la don hajan u la leit-bysut te sha kata ka kut-baskhem, u la iathúh ha U Paul.

17. U Paul te haba u la khot ha lade ia uwei na kita ki rangbah-shispah, u la ong, Tó ialam ia une u basamla ha uba U Rangbah-shíhajar; namar u don kaei-kaei-ruh ba'n pynsgou ha u.

18. Kumta te haba u la shim ha lade ia u, u la ialam *ia u* ha uta U Rangbah-shíhajar, bad u la ong, U Paul uba u nongsah-byndí, haba u la khot ha lade ia nga, u la kylli *ia nga* ba'n ialam ia une u basamla ha mé, uba don kaei-kaei-ruh ba'n iathúh-pyn-pau ha mé.

19. Te uta U Rangbah-shíhajar haba u la shim *ia u* da ka ktí jong u, bad haba u la lah kynriah - noh *bad u* sha kyrphang, u la kylli *ia u*, Ka long aiuh, ia kaba mé don ba'n pynsgou ha nga?

20. Te u la iathúh, Ba kiba Ki Jiu ki la iakut-lem ia ka ba'n kylli ia mé, ba me'n ia-

lam arsut ia U Paul la shai sha Ka Darbar, kumba ki'n sa kylli - iit kham - janai ia kaei-kaei-ruh shaphang jong u;

21. hinrei ma-mé wat kongúh ia ki; namar don saupheu-ngút tam ki rangbah na ki kiba iaáp-thap ia u, kiba la iateh-jingsmai paralok-hí, ba'n 'nym bám, l'ymne ba'n díh, tadynda ba ki la ioh-pyniápnoh ia u: mynta ruh ki iadon ba-la-kloilypá, ba ki da iaáp-khymíh-lynti ia kata ka jing-kongúh na mé.

22. H'ynda kumta uta U Rangbah - shíhajar u la pylait-noh ia uta u basamla, ynda u la lah húkum-skhem *ia u* ba'n 'nym iathúh hano-hano-ruh, ba mé la lah iathúh-pau ia kine kiei-kiei-ruh ha nga.

23. Te haba u la khot ha lade ar-ngút kiba na kita ki rangbah-shispah, u la ong, Tó iakhréh ar-spah-ngút ki sipáhi, ba ki'n leit-soit sháduh Kaisareia, bad ki hinieupheu-ngút ki sipáhi bashong - kulai, bad ar-spah-ngút ki nongbat-súm ba'n synrán, hamar ka balai baje ka bamynmíet;

24. bad ba'n iakhréhlypá ruh ki mrád, ba haba ki la ia-

pynshong ia U Paul halor, ki'n ioh-ialam-koit-bhá *ia u* ha U Philiks uba u lyngskor.

25. U da thoh ka shiti ka badon hapoh ka basyrím kum kane;

26. U Klaudios Lusias, ha U Philiks uba u lyngskor ba-bhá-tam-éh, *u phah* khúblei.

27. Ia une u briu ba-la-kem da kiba Ki Jiu, bad sa ba'n pyniáp-noh *ia u* da ki; te da ka baleit shisyndon lem bad kaba shí-kynhún ki sipáhi nga la pynpyllait-noh *ia u*, mynba nga la ioh-tip-skhem ba u long u kynja-Roma.

28. Te ba nga da mon ba'n ioh-tip *ia ka* dau da kaba ki la iatían-bishár *ia u*, nga la ialam-noh arsut *ia u* sha Ka Darbar jong ki;

29. *ia uba* nga la shem ba-la-tían-bishár *ia u* shaphang ki jingiasait ka húkum jong ki; hinrei ba ym don ei-ei-ruh-ém ka jingtían-bishár badei *ia ka* ba'n iáp lane *ia ka* ba'n khúm.

30. Te mynba la pynpau ha nga *ia ka* jingthap *ia uta u* briu ka ba'n sa long da kita Ki Jiu, shisyndon - noh kein nga la phah ha mé, ynda nga la húkum-skhem ruh *ia kita ki*

nongmúdui ba'n iathúh pyr-shah ha khymat jong mé *ia kiei-kiei-ruh kiba ki* ialeh *ia u*. Tó iailong bakoit-bakhíah.

31. YNDA kumta kita ki sipáhi, kum kaba la lah hú-kum *ia ki, ki la* iashim-lem *ia U Paul*, bad ki la ialam-noh *ia u* da ka bamynmíet sháduh Ka Antipatris.

32. Te ha ka balashai, ynda ki la lah féhnoh hadiín *ia kitaki* sipáhi bashong-kulai *ia ka* ba'n nang-leit lem bad *u, ki la* iawan-phai pat sha kata ka kut-baskhem:

33. kiba, haba ki la lah poi hapoh Kaisareia, bad ba ki la lah aité-noh *ia kata ka* shiti ha uba u lyngskor, ki la iapynkyn-tiu ha khymat jong *u ia U Paul* ruh.

34. Te h'ynda uta u lyngskor u la lah púle *ia kata ka shiti*, bad ba u la lah kylli na kano ka shnat u long, bad ba u la lah ioh-shemphang ba uba na Ka Kilikia;

35. Nga'n ioh-sngou *ia mé* ha b'ynda kut, u la ong, h'yn-da ki nongmúdui jong mé ruh ki'n la poi. U la húkum te ba'n áp-phira *ia u* ha ka iing-báh ka jong U Irodis.

XXIV.—LYNNONG.

1. *Ba la múdui ia U Paul da U Tertullos uba u riu-sait; 10. u iasait-nía na ka bynta ka jing-iaid-jinglong bad ka jinghikai jong u. 22. Ynda kumta U Philiks u pynslem ia ka jing-bishár khyndiat ki sngi. 24. U Paul u ialap ia U Khristos ha U Philiks, uba kyrmen ba U Paul u'n thong ia u.*

1. HADIIN san sngi te, U Ananias uba U Rangbah-lyngdoh u la leit-híer-noh lem bad kiba Ki Tymen-basan, bad uwei U Tertullos u riu-sait; kiba la iamíh-pau ha khyrnat uta u lyngskor ia ka ba'n ialeh ia U Paul.

2. Te h'ynda la lah khot *ha khyrnat* ia u, U Tertullos u la sydang ba'n múdui *ia u*, u da ong,

3. Ba ngi iaioh da mé bún ka jingsuk, bad ki kam-beit balong-bhá ki ba-la-leh ha kane ka kynja-bynriu da ka jingsúmar-sukhérlýpá jong mé, ha kaei-kaei-baroh ruh bad kyl-leng-la-kylleng ruh, ngi iaphlá-kongúh, Ah U Philiks u babhá-tam-éh, lem bad ka jingsngoungúh baroh.

4. Hinrei ba nga'n 'nym

pynpep salía shuh ia mé, nga kyrpád ia mé ba'n sngou ia ngi na la ka jingsngoushah-jem shí kyntín ar kyntín.

5. Namar ngi la iashem ia une u briu u nongpynpy-út, bad u bapynkhíh-buk ia ka jing-kíhwin ha pyddeng Ki Jiu baroh kiba lyngba ia ka pyrthei, n nongialam-phrang ruh jong ka kynja-níam *thymmai* ka jong Ki Nasaret:

6. uba la theu-pyrshang ruh ba'n pynsang ia kaba ka iing-mane-U-Blei; ia uba ngi la iakem te, bad ngi la iamón ba'n bishár kat kumba ka húkum jong ngi.

7. Hinrei haba U Lusias uba U Rangbah-shíhajar u la poi-tíap da ka bor báh, u la shim-ialam-noh *ia u* na ki ktí jong ngi;

8. u da húkum ia ki nongmúdui jong u ba'n wan ha mé, na u da ka bakylli-iit, me'n lah hí ba'n ioh-tip bíang shaphang kine kiei-kiei-baroh, namar jong ki ba ngi iamúdui ma-ngi ia u.

9. Te kita Ki Jiu ruh ki la ialeh-ryngkad, ki da iathúh-skhem ba kine kiei-kiei-ruh ki la long kumta.

10. Te U Paul u la ia-thúh, h'ynda uta u lyngskor u la lah kongúh-khlíh ia u ba'n kren, Namar ba nga tip ba mé long na bún snem u nongbi-shár ha kane ka kynjá - bynriu, nga iasait-ksan sngoubhá kham-tam ia kiei-kiei-ruh shaphang jong nga hí:

11. ba mé long u balah ba'n ioh-tip bíang ba ki'm don ia nga tam khadar sngi, náduh kaba nga la leit-kíu ba'n sa mane - dem ha Ka Jerusalem.

12. L'ymne ruh ki'm shym la shem ia nga baiasait-nía ha kata ka iing-mane-U-Blei badno-badno-ruh, lane bapynlong ka jingkihwín-jilang ia u paitbah, l'ymne ha ki synagog, l'ymne ha kata ka shnong;

13. l'ymne ki'm ialah ha nga ba'n pyndei-pau da jingsakhí ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong kiba mynta ki iamúdui ia nga.

14. Hinrei ia kane nga phlá ha mé, ba kat kumba kata ka lynti, ia kaba ki iakhót ka níam-bakylla-jaid, kumta kein nga shakri ia uba U Blei ba ki kypá-tymen, da ka bangeit ia kiei-kiei-baroh kiba la thoh ha

kaba Ka Húkm bad ha kiba Ki Nongiathúhlypá:

15. ba nga don ka jingkyrmen ha U Blei,—ia kaba kiba kine hí ruh ki iabat-kyrmen,—ba ka'n sa long ka jingmíh-pat ki baiáp, jong ki bahok ruh bad ki b'ymhok.

16. Ha kane ruh nga hí nga iaipyrshang-pynmylín ia lade, ba'n ioh-iaibat khlem-dapúd ka jingiatip-lem bakhlem-pynthut sha U Blei bad sha ki briu.

17. Te hadiin kham - bún snem, nga la wan ia ka ba'n sa pynai-noh ia ki jingai-isynei ha kaba ka kynja jong nga, bad ia ki jingai-ngúh-thang:

18. ha pyddeng jong ki, kiba Ki Jiu na Ka Asia ki la iashem ia nga ba-la-pynkhúid ia lade ha kata ka iing-mane-U-Blei; *hinrei* ym lem bad u paitbah-thala, l'ymne lem bad ka jingkihwín-jilang:

19. ia ki la dei ba'n long hangne ha khymat jong mé, bad ba'n múdui, lada ki la iadon kaei-kaei-ruh kaba ki ialeh ia nga.

20. Lane kine hí tó ki'n ia-thúh, lada ki la iashem kaei-kaei-ruh ka b'ymdei ha nga,

katba nga la ieng ha khymat kata Ka Darbar ;

21. l'ynda *long* namar kane kawei ka jingong, ia kaba nga la pyrta - ky - ang myuba nga dang ieng ha pyddeng jong ki; Ba shaphang ka jingmíh-pat ki baiáp la bishár ia nga ha kane ka sngi da phi !

22. Te h'ynda U Philiks u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei - ruh, haba u la ioh - tip kham - janai ia kiei - kiei - ruh shaphang kata ka lynti, u la buh-teng-noh ia ki, u da ong, H'ynda U Lusias uba U Rangbah - shíhajar u'n wan - híer, nga'n iit-bishár-kut ia kiei-kiei-ruh ha pyddeng jong phi.

23. Te u da húkum-skhem ia uta u rangbah-shispah ba'n áp-phira ia U Paul, hinrei ba'n ioh ka bakyllúid, bad ba'n 'nym ádong iano-iano-ruh na kiba ki jong u hí ba'n súmar *ia u*, lane ba'n wan ha u.

24. Te hadiín kiwei-pat ki sngi, mynba U Philiks u la wan-poi lem bad Ka Drousilla kaba ka tyngá jong u, kaba long Kynja-Jiu, u la phah-khot ia U Paul, bad u la ioh-sngou ia u shaphang kaba ka jingngeit ha U Khristos.

25. Te katba u dang ialap shaphang ka hok, bad ka bor-khúid halor lade, bad kaba ka jingbishár ka ba'n sa wan, U Philiks da kaba u la shepting-noh, u la iathúh, la kaba mynta, tó khíe-leit-noh; te h'ynda nga la ioh-shem ka por, nga'n phah-khot ha lade ia mé :

26. u da kyrmen ruh putet ba yn la ai sybai ha u da U Paul, knang ba u'n pyllait-noh ia u; naba kumta ruh haba u da phah-khot ha lade ia u kham-búnsin, u la jiu iakren sngou-bhá bad u.

27. Hinrei ynda la lah dap ar snem, U Philiks u la pyddiang ia U Porkios Phistos u nongbytteng - kyrteng; te U Philiks, ba u da mon ba'n buh-tyngkai-noh ia lade ia ki jing-leh-sybún ha kiba Ki Jiu, u la pynsah - noh ia U Paul ba - la-khúm.

XXV.—LYNNONG.

1. *Ki Rangbah Ki Jiu ki iamíh ha khymat U Phistos ba'n iamúdui ia U Paul.* 6. *Uiasait-dá ia lade ha khymat U Phistos.* 13. *U Phistos u iathúh - ná-duh ha U Agrippas u siim shaphang kaba ki iatían - bishár ia U Paul.* 23. *Te ha ka ba-*

lashai, u húkum ba'n pynmíh-noh ia U Paul ha khymat U Agrippas.

1. NABA kumta U Phistos h'ynda u la wan-kíu halor kata ka shnat, hadiin lai sngi u la leit-kíu sha Ka Jerusalem na Kaisareia.

2. Te uta U Rangbah-lyngdoh bad kita ki bakhrau-batrí ki jong Ki Jiu ki la iamíh-pau ha khymat jong u, ia ka ba'n ialeh ia U Paul, bad ki la ia-kyrpád ia u,

3. ki da iapán ia lade ka jingsybún ia ka ba'n ialeh ia u, ba u'n phah-khot ha lade ia u sha Ka Jerusalem; ki da dang iatheu-buh ia ka jingiaáp-thap ha kata ka lynti ba'n pyniápnoh ia u.

4. Hinrei U Phistos u la iathúh ba yn ápphira ia U Paul ha Kaisareia, bad ba u hí u'n sa leit-noh shen *hangta*.

5. Namar-kata, kita ki bakhrau-batrí ha pyddeng jong phi, u ong, ai ki'n ialeit-híer lem bad *nga*, lada don ka *jingtían-bishár* kaei-kaei-ruh ha une u briu, ki'n iamúdui ia u.

6. Te ynda u la lah iaisah ha pyddeng jong ki ym tam shipheu sngi, mynba u la

lah leit-híer sha Kaisareia, ha ka balashai u da shong halor kaba ka khet-bishár, u la húkum ba'n wallam ia U Paul.

7. Te ynda u la poi, kita Ki Jiu kiba la wan-híer na Ka Jerusalem ki la iaieng-tau-wíar ia u, ki da iatían ki jingtían-bishár babún bad bakhía ki baialeh ia U Paul, ia kiba ki'm lah shuh ba'n pyníh-nía;

8. mynba u hí u dang iasait-dá ia lade, Ba l'ymne ia ka húkum ka jong Ki Jiu, l'ymne ia kaba ka iing-mane-U-Blei, l'ymne ia U Kaisar, nga'm shym la leh pop ei-ei-ruh.

9. Hinrei U Phistos, ba u da mon ba'n buh-tyngkai-noh ia lade ia ka jingleh-sybún ha kita Ki Jiu, u da iathúh ha U Paul, u la ong, Mé kwah leit-kíu sha Jerusalem, ia ka ba'n bishár ia mé hangta shaphang kine kiei-kiei-ruh ha khymat jong nga?

10. Te U Paul u la iathúh, Nga ieng kein ha khymat ka khet-bishár U Kaisar, ha kaba ka dei ba'n bishár ia nga; nga'm shym la leh b'ymdei ei-ei-ruh-ém ia Ki Jiu, kumba mé hí ruh mé tip-bíang-éh.

11. Namar lada shisha nga

leh b'ymdei, lane nga la leh ei-ei-ruh ka ba'n dei ba'n iáp, nga'm kyrngáh ia ka ba'n iáp ; hinrei lada ym don ei-ei-ruh-ém na kine kiei-kiei-ruh shaphang jong kiba kine ki iamúdui ia nga, ym don uba lah ba'n aítí-dúh ban-shiliang ia nga ha ki. Nga dúwai da ka nía ha U Kaisar.

12. H'ynda kumta U Phistos ynda u la lah iasylla bad kiba iabishár-lem, u la iathúh, Mé la dúwai da ka nía ha U Kaisar ? te ha U Kaisar me'n leit.

13. Te ynda la pallat kiwei ki sngi, U Agrippas uba u siim, bad Ka Berniki ki la iawan - híer sha Kaisareia, ki ba'n sa ngúh-mon-bhá ia uta U Phistos.

14. Te mynba ki la iaisah hangta kham-bún sngi, U Phistos u la iathúh-náduh ha uta u siim ia kiei-kiei-ruh shaphang U Paul, u da ong, Don uwei u briu u nongsah-byndí ia u ba-la-íehnoh-teng da U Philiks ;

15. shaphang jong u, mynba la don ma-nga ha Ka Jerusalem, kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Tymen-basan jong kiba Ki Jiu ki la iamíh-pau, ki da iapán ia lade

ka jingkut-bishár ialeh ia u.

16. Ha kiba ngalaiathúh, Ba ym don ka rúkom bad ki nong Roma ba'n aítí-dúh ban-shiliang ia uno-uno-ruh u briu ia ka ba'n pyniáp-noh, mynshiwa ba uta ia u ba-la-múdui b'u'n ioh ia kita ki nongmúdui pyrshah ha khymat, b'u'n ioh ruh ka jaka ka jingiasait-ksan shaphang kata ka jingtían-bishár.

17. Namar-kata, mynba ki la lah wan-iaseng hangne, khlem da pyntúd ei-ei-ruh, ha ka balashai nga da shong halor kaba ka khet-bishár, nga la húkum ba yn wallam ia uta u briu.

18. Shaphang jong u, haba kita ki nongmúdui ki la ieng, ki'm shym la pynwan ia ka jingmúdui ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh kiba nga la tharai ma-nga :

19. hinrei ki la iadon kiba ki jingiasait ialeh ia u shaphang ka níam-shait.mane-blei jong ki hí, bad shaphang uwei U Ísous ba-la-iáp, ia uba la iathúh-skhem U Paul ba u im.

20. Te ba la sngou-lyngngoh ma-nga ia kata ka jingiasait shaphang kat kata, nga la kylli, la u kwah ne ém ba'n

leit sha Jerusalem, bad hangta ba'n bishár ia u shaphang kine kiei-kiei-ruh.

21. Hinrei mynba U Paul u la lah dúwai da ka nía ba yn la ríh-noh-teng ia u ia ka baiit-bishár-kut ka jong uba U Sebastos, nga la húkum ba'n ríh-noh-teng ia u, tadynda ba nga'n lah ioh-phah ia u ha U Kaisar.

22. H'ynda kumta U Agrippas u la ong ha U Phistos, Nga ruh hí nga'n da la kwah ba'n ioh-sngou ia uta u briu. U hinrei u ong, Lashai, me'n ioh-sngou ia u.

23. NAMAR-KATA ha ka balashai ynda la lah wan uta U Agrippas, bad kata Ka Berniki, da shibún ka jingpyníh iaíd-siim, bad ba ki la lah bysut sha ka pulit ka ba'n ioh-sngou, lem ruh bad kiba Ki Rangbah-shíhajar, bad ki rangbah ki jong kata ka shnong ki badon nám - bapau, bad haba la húkum U Phistos, la wallam ia U Paul *ha khymat*.

24. Te U Phistos u la ong, Kó Siim Agrippas, bad phi ki rangbah baroh kiba don lem ha khymat bad ngi, phi khymíh ia une u briu, shaphang

jong u uba u paitbah baroh jong kiba Ki Jiu ki la wan-iakren-kyrpád ha nga, ha Ka Jerusalem ruh bad hangne, ki da iaky-ang-shlá ia u ba ym dei ia u ba'n im shuh.

25. Hinrei ma-nga, mynba nga la lah sngouthúh ba u'm shym la leh ei-ei-ruh-ém ka ba'n dei ba'n iáp, bad ba u hí ruh putet u la lah dúwai da ka nía ha uba U Sebastos, nga la bishár-kut ba'n phah ia u.

26. Shaphang jong u nga'm donkaei-kaei-ruh baskhem-shisha ba'n thoh ha uba U Patsha. Naba kumta nga la wallam ia u. ha khymat jong phi, bad kham-tam-éh ha khymat jong mé, kó siim Agrippas, ba ynda la long ka bakylli-iit *ia u*, nga'n da la ioh kaei-kaei-ruh ba'n thoh.

27. Namar ka íhmat ia nga bakhlem-búit, haba phah ia u nongsah-byndí, ba'n 'nym pyníh-bynniah ruh putet ia kita ki jingmúdui baialeh ia u.

XXVI.—LYNNONG.

1. *Ka jingong-lam-phrang U Paul ha khymat U Agrippas ; 4. haba u sa pyníh ha u ia ka rákom ka jinglong jong u na myndang-*

long khynnah; 12. bad ia ka rúkom bakyndit ka jingkylla-kabamút jong u; bad ia ka jing-khot jong u ia ka ba'n long U Apostolos. 24. U Phistos u kyn-noh lamwir ha u; hinrei hangta U Paul u iathúh jemnúd ia katta; ynda kumta U Agrippas u la phlá ba la pynkongúh da ka nía ia u sa khyndiat ba'n long U Khristian. 30. Ka jingiaseng baroh kawei ka la bishár-kut ba ym don ka jingrem satía ha u.

1. H'YNDÁ kumta U Agrippas u la ong ha U Paul, La shah ia mé ba'n kren na ka bynta ia lade-hí. Ynda kumta U Paul haba u la kynér ia la ka ktí, u la iasait-dá ia lade.

2. Nga nieu ia lade u basuk, kó siim Agrippas, ha ba'n sa iasait-dá ia lade ha khymat jong mé ha kane ka sngi, shaphang kiei-kiei-baroh ia kiba la tían - bishár ia nga da Ki Jiu;

3. kham - tam - éh naba mé long u bashemphang-janai ia ki níam-ki-rúkom ruh bad ia ki jingiasait baroh kiba ha pyddeng Ki Jiu. Naba kumta nga kyrpád ia mé ba'n sngou ia nga da ka baiaishah-slem.

4. TE kumta ia ka rú-

kom ka jinglong - jingim jong nga kaba na myndanglong khynnah, ia kaba la long ná-duh ka bamynnyngkong ha pyddeng ka kynja jong nga ha Ka Jerusalem, kiba Ki Jiu baroh ki iatip;

5. ki da íhthúh mynshiwa ia nga na phrang, (lade ki iamoni ba'n iaphlá) ba kum kaba ka kynja-níam babynniah-tam-éh ka jong ka níam-mane-Blei ka jong ngi, nga la long U Pharisí.

6. Mynta ruh, namar ka jingkyrmen ka jong kata ka jingkular ba-la-buh bad kiba ki kypá da U Blei, nga la ieng b'yn bishár ia nga:

7. sha kata *ka jingkular*, ki khadar jaid jong ngi, haba shakri *ia U Blei* da ka baiai-sngou-shit-rhem mynmíet bad mynsngi, ki kyrmen ba'n kot; shaphang kata ka jingkyrmen la tían-bishár ia nga, kó siim Agrippas, da Ki Jiu.

8. Balei? yn mut ia ka kaba b'ymlah-ngeit bad phi, lada U Blei shisha u pynmíh-pat ia ki baiáp?

9. Nga shisha te nga la jiu tharai ha lade ba ka dei ia nga ba'n leh shibún kiei - kiei - ruh

baialeh ia ka kyrteng U Iísous uba u nong Nasaret.

10. Ia kaba nga la leh ruh ha Ka Jerusalem: bad ia shi-bún kiba ki riu-khúid nga la set-khop ma-nga ha ki iing-byndí, haba la ioh ia ka húkum na kiba Ki Rangbah-lyngdoh; mynba sa pyniáp-noh ruh ia ki, nga la noh-bak ia la u mauria bakongúh *ia kata*.

11. Da ka bapynshitom ruh ia ki búnsin ha ki synagog baroh, nga la jiu pynleh *ia ki* ba'n kren-bein; bad mynba bittar lamwir shkaddei-éh ia ki, nga la jiu beh-bein *ia ki* háduh wad ha kiba ki shnong-báh basoh-shnong.

12. Ha ki ruh haba dang leit sha Ka Damaskos, bad ka bor bad ka húkum ruh na kita Ki Rangbah-lyngdoh,

13. *hamar* shiteng sngi, kó siim, nga la ioh-íh ha kata ka lynti ka jingshai na byneng, nalor ka jingtyngshain ka jong ka sngi, ka da tyngshain saudong ia nga, bad ia kita kiba leit jingleit lem bad nga.

14. Te mynba la lah kylon-sybak ma-ngi baroh ha ka khyndeú, nga la ioh-sngou ka ktín bakren ha nga, bad ba-

ong ha ka ktín kaba Hebru, Ah Saul, Saul, balei mé pynshitom - bein ia nga? *ka long* ka baéh ia mé ba'n kynjat pyrsah ia ki diing-spéh.

15. Nga la ong ma-nga te, Mé long uei, Ah Trai? Te u la iathúh, Ma - nga nga long U Iísous, ia uba pynshitom-bein ma-mé.

16. Hinrei tó ieng-joit, da ieng ruh da ki slajat jong mé; namar knang ia kane kein nga la míh-pau ha mé, ba'n thung knang ia mé *ba'n long* u nongialap bad u nongphlá, shaphang kine kiei-kiei-ruh ia kiba mé la ioh-íh ruh, bad shaphang kita kiei-kiei-ruh *ha* kiba nga'n pynpau ia lade ha mé,

17. da ka bajíd-noh ha lade ia mé na uba u paitlang, bad *na* kiba Ki Jentil, ha ki mynta nga phah-noh ia mé;

18. ba'n pynpeit-noh ia ki khymat jong ki, ia ka ba'n pynphai na ka badum sha ka jingshai, bad *na* ka bor ka jong U Soitan ha uba U Blei, ba ki'n ioh-pyddiang ia ka bamáp ki pop, bad ia ka bynta ha pyddengkita ia kibalapynkhúid, da *kata* ka jingngeit kaba ha nga.

19. Nangta, kó siim Agrip-

pas, nga'm shym la long u b'ymkongúh ia kata ka jing-ihtúh-pau byneng;

20. hinrei nga la ialap nyng-kong ha kiba ha Ka Damas-kos, bad *ha kiba* ha Ka Jerusa-lem, bad ha kata ka rí baroh ruh ka jong Ka Ioudaia, *ynda kumta* ha kiba Ki Jentil ruh, ba ki'n kylla-ka-bamut, bad ba ki'n phai ha uba U Blei, da ka baleh ia ki kam badei-bíang ia ka bakylla-ka-bamut.

21. Na ka bynta kine kiei-kiei-ruh kita Ki Jiu haba ki la iakem ia nga ha kata ka iing-mane-U-Blei, ki la iapyr-shang ba'n pyniáp-noh *ia nga* da ki ktí *jong ki hí*.

22. Hinrei haba la ioh ka jingiaráp kaba na U Blei, nga la iaiieng iaphlá háduh kane ka sngi ha u barit - barain ruh bad ha u bakhrau-batrí, da ka baiathúh ei-ei-ruh-ém tam ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba la lah ong kiba Ki Nongiathúhlypá bad U Mosis ki ba'n sa jáa-long;

23. ba ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah, *bad* ba u'n sa long u bashiwa na ka jing-míh-pat ki baiáp, *bad* ba'n ia-lap ia ka jingshai ha uba u paitlang, bad ha kiba Ki Jentil.

24. Te haba u dang ia-sait-nía ia lade ia kine kiei-kiei-ruh, U Phistos u la ong da ka ktín bajam, Paul, mé lamwir; shibún ka jingnang-jingstád ka pynkylla - khong-pong ia mé sha ka balamwir!

25. Hinrei ong ma-u, Nga'm lamwir, Ah U Phistos u babhá-tam-éh; hinrei ngaiathúh shin-ná ki ktín ka jingshisha bad ki jingkynmau-bynriu.

26. Namar uta u siim u tip shaphang kine kiei-kiei-ruh, ha u, namar-kata, nga kren da ka bakren-shlur shinná; namar nga'm sngou-artatín ei-ei-ruh ba ü b'ym tip - thúh ia kaei-kiei-ruh jong kita kiei-kiei-ruh; namar ka'm long ba-la-leh ia kane ha kyndong.

27. Ko siim Agrippas, mé ngeit ha kiba ki Nongiathúhlypá? Nga tip ba mé ngeit.

28. Ynda kumta U Agrip-pas u la ong ha U Paul, Sa khyndiat me'n pynkongúh da ka nía ia nga ba'n long U Khristian.

29. U Paul te u la ong, Nga da lah dúwai ha U Blei, ba sa khyndiat ruh bad baroh-phar, ym tang ma-mé, hinrei baroh ruh kiba ioh-sngou ia nga ha

kane ka sngi, phi'n la long kat-ba kum nga long ruh, tang kine ki kynjiri.

30. Te ynda u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, uta u siim a la ieng-joit, bad uta u lyngskor, bad kata Ka Berniki, bad kita kiba la iashong lem bad ki.

31. Te haba ki la lah ia-kynriah - noh kyrphang, ki la iakren paralok-hí, ki da iaong, Ba une u briu u'm leh ei-ei-ruh-ém badei ia ka ba'n iáp, lane ia ka ba'n khúm.

32. H'ynda kumta U Agripas u la ong ha U Phistos, La long balah ba'n pyllait-noh ia une u briu, l'ynda u la lah dúwai da ka nía ha U Kaisar.

XXVII.—LYNNONG.

1. *Haba U Paul u dang leit da ka liing-báh sha Ka Roma ; 9. u iathúhlypá shaphang mynsau ki ba'n jía ha kata ka jingleit ; hinrei ym don ba ngeit ia u. 13. Te ka la jía shisha ba la shád-kynting-éh ia ki da ka ér-iong ka dúriau. 21. U Paul u pyn-tyngen ia ki. 33. Hangta u kyrpád ruh ia ki ba'n bámjingbám. 39. La paít-noh ia ka liing-báh-éh ; hinrei baroh ki la lait-im sha ryngkeu,*

1. Te mynba la pynkut-bishár ba ngi'n leit da ka liing-báh sha Ka Italia, ki la iaaití-pateng-noh ia U Paul ruh bad kiba kiwei-pat ki nongsah-byndí ha u rangbah-shispah, uba ka kyrteng U Ioulios, uba na ka shí-kynhún *ki sipáhi* ka jong Sebastos.

2. Te ynda ngi la leit-kíu ha ka liing-báh-éh *kaba na* Ka Adramutteion, ba'n sa leit ha kita ki phangna syndáh-syndáh Ka Asia, ngi la iapynmíh-noh ; don lem bad ngi U Aristarkhos, na Ka Makedonia, u nong Thessaloniki.

3. Te ha kaba kawei-pat *ka sngi* ngi la iapoi-híer ha ryngkeu ha Ka Sidon. U Ioulios *hangta* te haba u la leh féit-briu-éh ia U Paul, u la shah ia u ba'n leit sha la ki lok ba'n ioh ia ki jingsúmar-sukhér *jong ki*.

4. Haba ngi la lah iapynmíh-noh nangta ruh, ngi la leit da ka liing hapoh Ka Kypros, namar kaba long ki ly-ér ki bapyrshah.

5. Te ynda ngi la lah leit-lyngba da ka liing ia kata ka dúriau kaba pyrshah Ka Kili-kia bad Ka Pamphylia, ngi la

iapoi ha Ka Myra *ka nongbáh* jong Ka Lykia.

6. Hangta ruh uta u rangbah-shispah haba u la shem ka liing-báh-éh kaba na Ka Aleksandria baleit sha Ka Italia, u la pynkiu ia ngi ha ka.

7. Te haba ngi la dang leit-mían da ka liing ia bún sngi, bad ba la lah poi sa khyndiat ha pyrshah Ka Knidos, ba ka ly-ér ka'm da shah shuh ia ngi, ngi la leit da ka liing hapoh Ka Kríti ha pyrshah Ka Salmoni;

8. bad haba dang ialeit-lait kyrwiang da ka liing sa khyndiat ia kata, ngi la iapoi ha kawei ka jaka ia kaba khot, Ki jaka-ríh-liing bajaijai, hajan jong kata la don ka shnong Ka Lasaia.

9. Te haba la lah pynleit-noh shibún ka aiom, bad ba ka jingleit da ka liing-báh ka da long mynkata ka bamásat, namar kaba mynkata lypá ruh kaba ka níam-shahjingit ka la lah pallat-noh, U Paul u la sneng-pyníh,

10. u da ong ha ki, Kó Ki Rangbah, nga ioh-íh ba kane ka jingleit ha ka dúriau ka ba'n sa long lem bad ka ba-

sniu bad shibún ka baíhmat-dúh, ym tang ka jong ka jingkit bad ka jong ka liing-jáhád, hinrei ki jingim jong ngi ruh.

11. Hinrei uta u rangbah-shispah u la kongúh khamtam ha uba u manjhi bad ha uba u trai ka liing, ia ha kita kiei - kiei ba - la - kren da U Paul.

12. Hinrei namar ba kata ka jaka-ríh-liing ka da long ka b'ymbit-jaka ia ka ba'n ríh myntlang, ki bakham-bún ki la iakut jingmut ba'n pynmíh-noh nangta ruh, lada kumno-kumno-ruh ki da lah da kaba ki'n la iakot háduh Ka Phoiniks, ba'n ríh myntlang *hangta*; *kaba long* ka jaka-ríh-liing ka jong Ka Kríti, ka bakhymíh shaphang Shathí-lam-sepngi bad shaphang Shatei-lam-sepngí.

13. Te haba ka ly-ér na shathí ka la beh jemjai, ba ki da iamut ba ki la ioh-bíang ia kata ka jingthymú *jong ki*, haba ki la lah iapynmíh-noh *ia ka liing*, ki la ialeit-lait da ka liing ha syndáh Ka Kríti.

14. Hinrei ym slem hadiin la shoh-kyrthep pyrshah ia ka

ér-iong bashoh-pynshád, ia ka-ba khot Euroklúdon.

15. Te haba la rong-noh ia kata ka liing - báh - éh, bad ba ka'm lah shuh ba'n tur - pyrshah ia kata ka ly-ér, haba ngi la lah iaai - lúid-noh *ia ka*, la rong-noh da ka bor ia ngi.

16. Bad haba ngi la iaphet napoh-napoh íwei í khyndeulynnong barit ia íba khot Klaudi, da ka bashitom-éh ngi la lah ba'n iaioh pynskhem ia ka liing-rit ;

17. ia kaba haba ki la lah iaring-kyntiu, ki la iatrei da ki jingiaráp - spain da ka bapynpanpoh ia kata ka liing-báh-éh ; da ka bashepting ruh ioh ba ki'n leit-soh-kut ha kaba ka jingkyrsoi-shíap, ki da iapyn-dem-ngoi ia ka mastul, kumta la rong-noh ia ki.

18. Te haba la pynshád-kynting da ka ér-iong ia ngi shíkaddei - éh, ha ka sngi ka babúd ki la iabred-noh ia ka jingkit ;

19. bad há ka balai sngi ngi la iabred - noh da ki ktí jong ngi hí ia ka jingbuh ka jong kata ka liing-jáhád.

20. Te haba l'ymne ka sngi l'ymne ki khlur ki'm míh-pau

ha *ngi* ia bún sngi, bad kata ka ér-iong ka ban-khía ha *ngi* ym khyndiat, náduh kata kein, ia ka jingkyrmen baroh la rong-noh phar ia kaba ngi'n ioh-lait-im.

21. HINREI h'ynda long slem khlem jingbám, h'ynda kumta U Paul haba u la ieng ha pyddeng jong ki, u la ong, Ah kó ki rangbah, la dei shisha, ba phi la iakongúh shisyn-don ha nga ba'n 'nym pynmíh-noh na Ka Kríti, bad ba'n la shem ia kane ka basniu bad ia kane ka jingdúh.

22. Hinrei mynta ruh nga sneng - pynshait ia phi ba'n long shait sngoubhá; namar ka jingjáh - noh ka mynsiim ka'n 'nym long kawei na phi, tang ka jong kane ka liing-báh-éh.

23. Namar la ieng hajan jong nga ha kane ka miet u angelos jong uta U Blei, jong uba nga long, bad ia uba nga shakri ruh,

24. u da ong, Kó Paul, wat shepting ; ka dei ia mé ba'n ieng ha khymat U Kaisar; ha khymíh ruh, uba U Blei u la pyllait - im na ka bynta jong mé ia kita baroh baleit-jingleit da liing-báh lem bad mé.

25. Naba kumta tó long shait sngoubhá phi, kó ki rangbah; namar nga ngeit ha U Blei ba ka'n long kumta kumkata ka rúkom ia kaba la ia-thúh ha nga.

26. Hinrei ka dei ba'n kyn-ting-noh ia ngi ha kawei ka khyndeu-lynnong.

27. Te mynba ka miet ka bakhadsau ka la lah poi, katba dang rong-pynshád-kylleng ia ngi ha kata Ka Adrias, hamar ka bashiteng-synia kita ki riu-liing ki la iamut ba ki nangjan-nangjan sha kawei ka rí.

28. Te haba ki la iabred *ba'n theu* da u sísa, ki la iashem arpheu pád; te haba ki la lah nang leit nangta khyn-diat, bad haba ki la iabred pat *ba'n theu* da u sísa, ki la iashem khadsan pád.

29. Te ba ki da shepting ioh kumno-kumno-ruh ba yn kynting ia ngi ha ki jaka bamau-síang, haba ki la iabred sau-tylli ki lyngkor na ka tydong-liing, ki la iakwah-noh ba'n míh ka sngi.

30. Te katba kita ki riu-liing ki la iawád-dong ba'n phet-iáp-noh na kata ka liing-báh-éh, bad haba ki la lah ia-

pynhíer-noh ia kata ka liing-rit ha ka dúriau, knang ba'n tyllep kum ki ba'n sa pynhíer-noh ia ki lyngkor na ka khy-mat-liing,

31. U Paul u la ong ha uta u rangbah-shispah, bad ha kita ki sipáhi, L'ynda kine ki da iaisah ha kane ka liing-báh-éh, phi phi'm lah ba'n ioh-lait-im.

32. H'ynda kumta kita ki sipáhi ki la iaot-noh ia ki tyllai ki jong kata ka liing-rit, kumta ki la iashah ia ka ba'n lait-lúid-noh.

33. Te katba kata ka sngi ka ba'n sa míh, U Paul u la kyrpád-pynshait ia ki baroh ba'n iashim jingbám, u da ong, Kane ka sngi long ka bakhadsau ka sngi ba phi dang iaáp-khymíh-lynti, ba phi iaisah khlem jingbám, da kaba phi la shu tau shíkyntín-arkyntín:

34. naba kumta nga kyrpád-pynshait ia phi ba'n iashim jingbám; namar kane ka long knang ia ka jingríh-im jong phi; namar *iwei* í shniúh í'n 'nym háp na ka khlíh jongno-jongno-ruh na phi.

35. Te haba u la lah ong ia kine kiei-kiei-ruh, bad haba u la lah shim ia u kypú, u la

ngúh ha uba U Blei ha khy-mat jong ki baroh; bad haba u la lah kyddiah *ia u*, u la sy-dang ba'n bám.

36. H'ynda kumta haba baroh ki la jía-long shait sngou-bhá, ki hí ruh ki la iashim jing-bám.

37. Te ngi la long ki myn-siim baroh ha kata ka liing-báh-éh, ar-spah hinieupheu-hinriu.

38. Te h'ynda ki la lah ky-dang da ka jingbám, ki la ia-pynsting ia kata ka liing-báh-éh, da kaba ki la iabred-noh ia ka kynja -jingbám sha ka dúriau.

39. Te mynba la míh ka sngi, ki'm shym la íhthúh ia kata ka rí; hinrei ki la ioh-íh-pau ia kawei ka kydong-úm ka badon ka rúd-dúriau bashíap, ha kata ki la iakut-noh, lada ki da lah, ba'n pyn-soh-kut-noh ia kata ka liing-báh-éh.

40. Kumta te haba ki la lah iaot-noh ia kita ki lyngkor, ki la iapyllait-lúid-noh *ia ki* sha ka dúriau, shisyndon haba ki la lah iapynsynjor ia ki tyllai-teh ki jong ki boithá-báh, bad haba ki la lah iapynkyntiu ia

ka lama ha phrang sha ka babeh-ly-ér, ki la iapynbeit *ia ka liing-jáhád* sha kata ka rúd-dúriau bashíap.

41. Hinrei haba la kyndat ia ki ha ka jaka ka baiashem ar-khap-dúriau, ki la pynsúh-den ia kata ka liing-jáhád; te kumta kata ka khy-mat-liing haba ka la néh-den, ka la iai-néh khlem-win; hinrei kata ka tydong-liing ka la khein-noh ar-dykhót da ka bor jong ki jingát-phyllung.

42. Te ka jingthymú jong kita ki sipáhi ka la long, ba ki'n pyniáp -noh ia kita ki nongsah -byndí, ioh ba uno-uno-ruh *na ki*, ynda u la lah jingí -noh sha ryngkeu, u'n phét-iáp-noh-soit.

43. Hinrei uta u rangbah-shispah, ba u da mon ba'n pynim-jindúh ia U Paul, u la khang-noh ia ki na kata ka jingthymú; te u la húkum ia kita ki balah ba'n jingí, ba da kaba ki'n ryngkoh -noh shiwa *sha ka dúriau*, ba'n poi -noh sháduh ka ryngkeu;

44. bad ia kita ki basah, ia kiwei halor ki lyntang, ia kiwei -pat de halor kiwei kiei -kiei-ruh kiba na kata ka liing-

-jáhád: : kumta ka la jáa te, ba baroh ki la ioh-lait-im sháduh ka ryngkeu.

XXVIII.—LYNNONG.

1. *Hadiin ka bapait-liing-jáhád U Paul, la pyddiang sybún ia u da ki nongkyndong. 3. U bysein-púh u la néh ha ka ktí jong u khlem pymmong ia u. 7. U pyn-kháh shibún ki jingpang ha kata ka khyndeul-lynnong. 11. Ki ialeit - noh shaphang Ka Roma. 16. Hangta u iathúh ha kibe Ki Jiu na ka balei u la wan. 23. U ialap ka ktín U Blei hangta ruh; kiwei ki ngeit, kiwei-pat ki'm ngeit. 30. U pynban u iai-ialap hangta ka ktín U Blei ar snem.*

1. Y'YNDÁ te ki la lah ioh-lait-im, h'ynda kumta ki la iaíh-thúh ba khot-kyrteng ia kata ka khyndeul-lynnong Meliti.

2. Te kiba ki nongkyndong ki la leh ka jingleh-feit-briu ia ngi ka bakhyllah; namar haba ki la lah ai - ding ha ka shí-stai ki diing, ki la iapyddiang sngoubhá ha lade ia ngi baroh, namar uta u slap uba la ban mynkata, bad namar ka bapi-jáh.

3. HINREI U Paul haba u la lah khár-lum ia ki diing-shynrain bashibún, bad haba

u la lah tei *ia ki* ha kata ka ding shí-stai ki diing, u bysein-púh haba u la míh-noh namar kaba ka shit, u la néh-hí ha ka ktí jong u.

4. Te mynba kita ki nongkyndong ki la ioh-íh ia uta u bysein-mrád ba u da dait-hí rynten na kata ka ktí jong u, ki la iaong paralok-hí, Haba da-lei-lei une u briu u long u nongpyniáp-briu, ia uba haba u la ioh-lait-im na ka dúriau, ka jingpynhíer-kaput-blei ka'm shym la shah ba'n im.

5. U te pleng, haba u la kynthér-noh ia uta u bysein-mrád ha kata ka ding, u la sngou-pang ei-ei-ruh-ém.

6. Ki hinrei ki la iakhymíh-lyntí ia u ba u'n sa át-síp-noh, lane ba u'n sa kyllon-sybak iáp shisyndon; hinrei kita haba ki dang iakhymíh - lynti la slem, bad ba ki dang iakhymíh-thúh ba jáa basniu ei-ei-ruh-ém ha u, da ka bakylla ia ki bamut, ki la iaong ba u long u blei.

7. HA pyddeng kita ruh hamar kata ka jaka la don ki khyndeul ki jong u bakhrau-tam jong kata ka khyndeul-lynnong, uba ka kyrteng U Poplios, uba haba u la pyd-

diang sybún ia ngi, u la pynshong sngoubhá *ia ngi* lai sngi da ka basngou-feit.

8. Ka la jáa ruh ia uba u kypá jong U Poplios ba'n thíah-pang, ia u ba-la-ngat da ki pangshoh bad da ka basúh-ot-snám; ha uba haba U Paul u la leit-bysut hapoh, bad haba u la dúwai, bad ba u la buh ia la ki ktí ha u, u la pynkhíah ia u.

9. Kumta ynda la leh ia kane, kiba kiwei ruh, kiba la don ki jingpang ha kata ka khyndeulynnonng, ki la iawan ha u, bad la pynkhíah ia ki;

10. ki ruh ki la iaburom ia ngi da ki bún jingai-burom, bad ki la iakynton ha *ngi*, haba ngi dang iapynmíh-noh, ia kiei-kiei-ruh katba don kam.

11. Te hadiin lai bynai ngi la iapynmíh-noh ha ka-liing-jáhád kaba na Ka Aleksandria, kaba la lah ríh myntlang ha kata ka khyndeulynnonng, kaba ka dur-kyrteng ha *khymat iong ka*, Ki Dioskouroi.

12. Haba ngi la lah iapoi-híer ha ryngkeu ruh ha Ka Syrakousai, ngi la iaishong *hangta* lai sngi.

13. Nangta haba ngi la leit-tau-wíar ngi la poi ha Ka Rígiou; bad hadiin kawei ka sngi, haba la lah míh ka lyér kaba na shathí, ngi la poi ha ka baar sngi ha Ka Potioloí;

14. ha kaba, haba ngi la shem ki para-bangeit, la kyrpád ia ngi ba'n iaishong shuh bad ki hinieu sngi: te kumta ngi la leit-poi sha Ka Roma.

15. Nangta ruh kiba ki para-bangeit, haba ki la lah ioh-sngou ia kiei-kiei-ruh sha-phang jong ngi, ki la iamíh-noh ia ka ba'n leit-tan ia ngi háduh ka jaka-ieu Appiou, bad Ki Lai iing-basá: ia kiba haba U Paul u la ioh-íh, da kaba u la ngúh ha U Blei, u la pyddiang ka jingkyrmen-shlur.

16. Te mynba ngi la iapoi ha Ka Roma, uta u rangbah-shispah u la aítí-pateng-noh ia kita ki nongsah-byndí ha uba u lyngskor kynhún-sipáhi; hinrei la shah ia U Paul ba'n shong kyrpang marwei, lem bad u sipáhi u baáp-phira ia u.

17. Ka la jáa ruh hadiin lai sngi ia U Paul ba'n khot-iaseng-lem ha lade ia kita balong ki bakhrau-batrí ki jong

Ki Jiu; te haba ki la lah iawan-seng-lem, u la ong ha ki, Kó phi ki rangbah ki para-bangeit, ma-nga la nga'm shym la leh ei - ei-ruh - ém baialeh-pyrshah ia uba u paitlang, lane ia kiba ki níam-ki-rúkom kiba ki kypá - tymen, pynban la aítí - pateng - noh ia nga u nongsah-byndí na Ka Jerusalelem ha ki ktí ki jong Ki Roma;

18. kiba, haba ki la lah kyl-li-iit ia nga, ki la iamón ba'n pyllait-noh *ia nga*, namar kaba b'ym don ha nga kaei-kaei-ruh - ém ka dau ka ba'n iáp:

19. hinrei haba kita Ki Jiu ki la iasait-nía-pyrshah *ia kane*, la pynleh kein ia nga ba'n dúwai da ka nía ha U Kaisar; *hinrei* ym kumba nga da don ei-ei-ruh ba'n múdui ia kata ka kynja jong nga:

20. namar kane ka dau, namar-kata, nga la khot sngou-bhá ia phi ba'n ioh-íh *ia phi*, bad ba'n ioh-kren bad *phi*; naba na ka bynta uba u jingkyrmen u jong Ki Israil la khúm ia nga da kane ka kynjiri.

21. Ki té ki la iaong ha u, Ma-ngi ngi'm shym la ioh ki shiti na Ka Ioudaia shaphang

jong mé, l'ymne uei - uei - ruh na kiba ki para-bangeit ba-la-poi u'm la iathúh lane la kren ia kaei - kaei - ruh basniu shaphang jong mé:

22. hinrei ngi iakwah ba'n ioh - sngou na mé iaei ba mé mut; namar shisha shaphang kane ka kynja - níam *thymmai* ka long ba-la-tip ha ngi ba la kren-bein ia ka kylleng-la-kylleng.

23. Te kumta haba ki la lah iabuh ka sngi bad u, ki la iawan shibun ha u hapoh ka iing-basá *jong u*; ha kita u la iathúh-pynpau-náduh u da phlá-shai - noh ia ka híma ka jong U Blei, bad u da pyrschang pynkongúh da ka nía ia ki shaphang kiei - kiei - ruh jong U Iísous, na kaba Ka Húkum U Mosis ruh de, bad *na* kiba Ki Nongiathúhlypá, náduh mynstep háduh lajan-míet.

24. Kiwei te ki la iakongúh ha kita kiei-kiei-ruh ba-la-ia-thúh, hinrei kiwei - pat ki'm shym la ngeit.

25. Te haba ki long khlem-iaryntíh-lem paralok-hí, ki la ialeit-noh, h'ynda U Paul u la lah ong kawei ka jingong, Ba ka badei ba la kren uba U

Mynsiim U Bakhúid da U Isaias uba U Nongiathúhlypá ha kiba ki kypá jong ngi,

26. u da ong, “ Tó khíe-leit “ ha une uba u paitlang, tó ong “ ruh, Da kaba ioh-sngou phi’n “ sngou, te phi’n ’nym sngou- “ thúh shuh; bad haba ioh-íh, “ phi’n ioh-íh, hinrei phi’n ’nym “ íh-shemphang shuh:

27. “ namar ka dohnúd ka “ jong une uba u paitlang ka “ la ryben, bad ki la sngou khía “ da la ki shkor, bad ki la “ khapbrip ia ki khymat jong “ ki; ba ioh ki’n ioh-íh da la “ ki khymat, bad ba ki’n ioh- “ -sngou da la ki shkor, bad ba “ ki’n ioh-sngouthúh da la ka “ dohnúd, bad ba ki’n ioh-kyl- “ la, bad ba nga’n la ioh-pyn- “ khíah ia ki ruh.”

28. Namar - kata, tó ai ba ka’n long ba-la-tip ha phi, ba la phah ia ka jingpynim ka jong U Blei ha kiba Ki Jentil, ki ruh ki’n ioh-sngou *ia ka*.

29. Te h’ynda u la lah ong ia kine kiei-kiei - ruh, kita Ki Jiu ki la ialeit-noh, ki la iadon shibún ka jingiasait - kylliang paralok-hí.

30. U PAUL te u la iai-shong baroh ar snem ha ka iing ba-la-wai jong u hí, bad u la pyddiang sngoubhá baroh kiba la wan-bysut hapoh ha u,

31. u da ialap ia ka híma ka jong U Blei, bad u da hikai ia kiei - kiei - ruh shaphang U Ísous Khristos uba U Trai da ka jingsngou - kyllúid shinná, khlem da pynpep.

KA SHITI KA JONG U PAUL UBA U APOSTOLOS
KABA SHA

KI NONG ROMA.

I.—LYNNONG.

1. *U Paul u pyníh ia la ka jing-khot kum U Apostolos, bad u ngúh-mon-bhá ha U Blei ia ki.*
8. *U pyníh ruh ha ki ia la ka jingkwah ba'n wan ha ki; u phlá-shai ia ka jingkordor Ka Jingiathúkhána-babhá.* 18. *U pyníh de ba ki don kam ia ka, na kaba U Blei u sngou-bittar bad ki kynja pop baroh.* 21. *Kiei long kiba ki pop Ki Jentil.*

1. U PAUL, u shakri U Ís-sous Khristos, ia u ba-la-khot, U Apostolos, ia u ba-la-jíd ba'n thung ha Ka Jingiathúkhána-babhá U Blei,

2. (ia kaba u la lah iakular mynshiwa da kiba Ki Nongia-thúhlypá jong u ha Ki Jing-thoh Bakhúid,)

3. shaphang uba U Khún jong u, (ia uba la pynmíh na u symbai U Dabid katba kum ka doh;

4. *hinrei* ia u ba-la-pyníh-thúh shinná ba u long U Khún

U Blei da ka bor-shinná, katba kum U Mynsiim ka jingkhúid, da ka jingmíh-pat na ki baiáp, U Ís-sous Khristos uba U Trai jong ngi;

5. (da uba ngi la iapyd-diang ia ka jingaiei bad ia ka kam-apostolos, khynang ia ka jingkongúh ka jingngeit ha pyddeng kiba ki kynja-bynriu baroh, na ka bynta kaba ka kyrteng jong u;

6. ha pyddeng kita ma-phi ruh phi long, ia ki ba-la-khot ki jong U Ís-sous Khristos,)

7. ha ki baroh kiba long ha Ka Roma ki bafeit ki jong U Blei, ha ki bariu-khúid ba-la-khot; *long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Ís-sous Khristos uba U Trai.

8. KABA nyngkong te, nga ngúh ha U Blei jong nga da U Ís-sous Khristos na ka bynta jong phi baroh; naba

la byná-nám babhá ia ka jingngeit jong phi ha kaba baroh-kawei ka pyrthei.

9. Namar U Blei u long u nongsakhí jong nga, ia uba nga shakri ha ka mynsiim jong nga katba kum kaba Ka Jing-iathúhkhána-babhá ka jong U Khún jong u, ba khlem-da-púd nga pynlong ka jingkynmau shaphang jong phi ;

10. hala ka sngi nga da kyrpád, ha ki jingdúwai jong nga, ba lada kumno-re-kumno-ruh katta, yn sa ioh-pynman-jingleit babhá ia nga, da ka mon ka jong U Blei, ia ka ba'n wan ha phi.

11. Namar nga kwah hir-hir ba'n ioh-íh ia phi, ba nga'n ioh-iasám ha phi ia kaei-kaei-ruh ka jingai-bhá badei-mynsiim, khynang ia ka ba'n pynskhem ia phi :

12. kata ka long ruh, ia ka ba'n pyniasngou - tyngen lem ia nga bad phi da ka jingngeit *jong ngi* paralok - hí, ka jong phi ruh bad ka jong nga kein.

13. Te nga'm kwah ia phi ba'n 'nym tip, kó ki para, ba búnsin nga la thymúlypá ba'n wan ha phi, (hinrei la pynpep ia nga jin háduh kaba mynta,)

ba nga'n la ioh ia uno-uno-ruh u soh ha pyddeng jong phi ruh, kat kumba ruh ha pyddeng kiba kiwei-pat Ki Jentil.

14. Nga long u nongkit-ram ha Ki Griik ruh bad ha Ki Nongkyndong, ha ki bastád ruh bad ha ki b'ymstád.

15. Namar kumta, kat kaba shong ha nga, *nga sngou* smat-kloi ba'n iathúhkhána-babhá ha phi ruh kiba ha Ka Roma.

16. Namar nga'm sngou-lehrain ia kaba Ka Jing-iathúhkhána-babhá ka jong uba U Khristos ; namar ka long ka bor U Blei ia ka ba'n pynim ia uwei-uwei-baroh uba ngeit ; ia U Jiu nyngkong, te ia U Griik *hadiin*.

17. Namar ha ka, la iathúh-pynpau ia ka hok U Blei da ka jingngeit sha ka jingngeit ; kat kumba la thoh, " Hinrei uta u bahok da ka jingngeit u'n ioh-iaiim."

18. NAMAR ia ka jingbittar U Blei na byneng la iathúh-pynpau ba ialeh-pyrshah ia ka jingb'ymriu-Blei bad ia ka jingb'ymhok baroh-phar ki jong ki briu, ki bapynpep kein

ia ka jingshisha da ka b'ym-hok.

19. Naba kumta ia kata kaba lah ba'n tip shaphang U Blei ka long ka bapau ha ki ; namar uba U Blei u la pynpau *ia ka* ha ki ;

20. (namar ia kita kiei-kiei-ruh ki jong u ki jingb'ymioh-íh naduh ka jingpynlong ia ka pyrthei la ioh-íh shinná, da ka baíh-shemphang ia ki da kiba ki jingtrei *jong u*, kaba *long*, ka bor b'ymjiukut ruh bad ka jinglong - Blei jong U) khynang ia kaba ki'n long khlem jingkrendong shuh.

21. Naba kumta, haba ki la tip ia U Blei, da - lei - lei, ki'm shym la pyndon - burom *ia u* kum U Blei, l'ymne ki'm shym la ngúh *ia u* ; hinrei ki la ia-sah-biéit thala-noh ha ki jingpyrkhat jong ki, kumta la pynsynia-tíau ia ka dohnúd bakhlem-jingmut jong ki.

22. Katba ki krenphlan-dúman *ia lade* ba'n long ki bastád, ki la sah-biéit-noh,

23. te ki la iaplí ia ka burom ka jong U Blei uba b'ym-py-út ha íba kum í dur í jong u briu bapy-út, bad ha í jong ki sim, bad ha í jong ki mrád-

-rí basau-tylli ki kyjat, bad ha í jong kiei-kiei-ruh ki bapár de.

24. Naba kumta U Blei ruh u la íehnoh ia ki, namar kita ki jingkwah-jakhlia ki dohnúd jong ki hí, sha ka b'ymkhúid, ia ka ba'n pynjah-burom ia ki met jong ki hí ha pyddeng ki paralok-hí ;

25. kiba la iaplí ia U Blei U Bashisha ia íta í balám-lér, bad ki la iamane-blei bad ki la iashakri ia íba í jingthau ia ka ba'n lyndet ia uba U Nongthau, ia uba long ba-la-kyrkú sha kaba b'ymjiukut! Amen.

26. Namar kane kein U Blei u la íehnoh ia ki ha ki jingsngou-brai babein : namar wad ki kynthei jong ki ki la iapynkylla ia kata ka rúkom batynrai ka bakynja *jong ki hí* sha kata kaba da kumwei ia ka kynja-tynrai.

27. Kumjuh ruh de ki shinrang, da kaba ki la íaíehnoh ia kata ka rúkom-batynrai ka bakynja *jong ki shaphang* ka jong kynthei, ki la íaing-khong-noh ha ka jingthreu-jakhlia jong ki shaphang paralok-hí ; ki shinrang bad ki shinrang ki da ía-

iaileh-noh ia kata ka baauria baíh-jilli ; te ki da pyddiang-bíang ha lade ia kata ka bainong-shitom, kaba dei-bíang na ka jong kata ka jingiaid-wir jong ki.

28. Te kat kumba ki'm shym la súid-nieu ba'n bat ia uba U Blei ha ka jingtip-bíang *jong ki*, kumta U Blei u la íehnóh ia ki ha ka bamut b'ym súid-nieu, ba'n iaileh ia kita kiei-kiei-ruh kiba b'ym bit;

29. ba ki la dap da ka jaid baroh ka b'ymhok, da ka baauria, da ka babúhnúd-sat, da ka bakurup, da ka jingpynsniu ; ki ba-la-dap da ka jingsngou-pihúin-sat, da ka bapyniáp, da ka baiamai, da ka jingshúkor, da ka bamyllín leh-phoi :

30. ki nongkren-síar-pasíau, ki nongkren-síar-blab-blab, ki nongshún ia U Blei ; ki baleh-bein-éh, ki baleh-khrau-éh, ki bakren-sarong-éh ; ki nongshem-búit ia kiei-kiei-ruh ki basniu, ki b'ymkongúh ia la ki kypá-ki-kymí,

31. ka bakhlem-jingmut, ki nongpynkhein-jíutang, ki bakhlem-jingfeit ia la ka kynja, ki bakhlem-máp, ki bakhlem-jingsynei !

32. kiba haba ki la iatip-bíang ia kaba ka jingpynlong-hok ka jong U Blei, (ba kita kiba iaileh kat kita kiei-kiei-ruh ka dei ia ki ba'n iáp,) pleng ki'm tang shu leh ia ki, hinrei ki iasngoubhá lem ruh bad kita kiba iaileh *ia ki*.

II.—LYNNONG.

1. *Ba kita kiba iaileh pop, la ki pynrem ia ka pop ha kiwei, ki'm lah krendong ia lade, bad ka kham-éh shibún ia kita ba'n lait-noh na ka jingbishár-hok U Blei ; naba kumta Ki Jentil ki'm lah lait-noh ; 17. l'ymne Ki Jiu ; 25. ia kiba ka jingot-shíar jong ki ka'm lah pynmyntoi ia ki, l'ymda ki súmur-bíang ia Ka Húkum.*

1. NABA kumta, mé long u bakhlem jingkrendong, ah u briu, jár uba mé long uba pynrem ! namar ha kata hí ha kaba mé pynrem ia uwei-pat, mé pynrem-éh ia lade ; namar ba mé uba pynrem mé iaileh ia kita kijuh kiei-kiei-ruh.

2. Hinrei ngi iatip-skhem ba ka jingkut-bishár ka jong U Blei ka long katba kum ka jingshisha, ka ialeh-pyrshah ia kita kiba iaileh kat kita kiei-kiei-ruh.

3. Hinrei mé mut ia kane, ah u briu, mé uba pynrem ia kita kiba iaileh kat kita kiei-kiei-ruh, bad haba mé leh hí ia kita kijuh, ba ma-mé me'n ioh-pyllait - noh ia lade na kata ka jingkut-bishár ba'n rem ka jong U Blei?

4. Ne me'm súid-nieu ia ka jingkyndrei - byllín ka jong ka jingsybún, bad ka jong ka jingiaishah, bad ka jong ka jingshah-slem ruh ka jong u, khlem da pyrkhát *satía* ba káta ka jingsybún ka jong U Blei ka theu-ialam ia mé sha ka jingkylla-ka-bamut?

5. Hinrei katba kum kata ka jinglong-éh ka jong mé, bad ka dohnúd b'ymkylla - bamut, mé iaikynsheu ia lade ka jingbittar ia kaba akhér ka sngi ka jingbittar, bad ka jong ka jingpynpau ka jingbishár-hok ka jong U Blei;

6. uba u'n ai-nong ha uwei-uwei u briu katba kum ki jing-leh jong u;

7. ha kita kein kiba, da ka jingiaineh-minot ha ka baleh babhá, ki wád-sliang ia ka jinglong-burom, bad ia ka jingpyn-don - burom, bad ia ka jing-b'ymjiu-iáp, *u'n ai* ia ka jing-

im b'ymjiukut:

8. hinrei ha kita kiwei kein kiba na ki baleh-kíat, bad ki b'ymkongúh ia ka jingshisha, hinrei ki bakongúh ia ka jing-b'ymhok; *yn long* ka jingbittar baot-shlá bad da ka jingbittar baiaibat.

9. Ka jingban - shitom bad ka jingsngou - shípá *yn long* ha ka mynsiim-mynsiim baroh jong u briu uba da iaileh-noh ia ka basniu, *ha* jong U Jiu kham-tam, bad *ha* jong U Jentil ruh;

10. hinrei ka jinglong-burom bad ka jingpyndon-burom bad ka jingsuk, *yn long* ha u briu baroh uba da iaileh-noh ia ka babhá, ha U Jiu kham-tam, bad ha U Jentil ruh.

11. Namar ym don ka jing-nieu shiliang-khymat bad uba U Blei.

12. Namar kat kiba la leh pop khlem ka húkum, yn pynrem ba'n jot ruh ia ki khlem ka húkum; ruh kat kiba la leh pop hapoh ka húkum, yn pynrem ia ki da ka húkum;

13. (namar ymkiba ki nong-sngou kata Ka Húkum *ki long* ki bahok ha khymat U Blei; hinrei *tang* ia kiba ki nong-

leh kein ia kata Ka Hú-kum yn pynksan-im.

14. Namar haba Ki Jentil kiba b'ym don ka hú-kum, ki leh na la ka kynja - tynrai ia kiei-kiei-ruh ki jong kata Ka Hú-kum, kine, haba ki'm don ka hú-kum, ki long ka hú-kum ha lade-hí;

15. kiba kumta ki iapyníh habar ia ka jingleh ka jong kata Ka Hú-kum ba-la-sháp ha ki dohnúd jong ki, ka jingiatip-lem jong ki ruh ka phlá-shai ryngkad, bad ki jingpyrkhat *jong ki* markylliang paralok-hí, ki da iamúdui lane te ki da ia-krendong;)

16. ha kaba akhér ka sngi h'ynda U Blei u'n bishár-kut ia kiei-kiei - ruh ki babuh-ríh ki jong ki briu, da U Ísous Khristos, katba kum Ka Jing-iathúhkhána-babhá jong nga.

17. Ha khymíh, ia mé la pyrtúit-nám Jiu, bad mé shong-shaníah ha kaba Ka Hú-kum, bad mé sngou-sarong ha U Blei,

18. bad mé tip ia ka mon *jong u*, bad mé nang bishár-shai ia kita kiei - kiei - ruh ki bashong - phér, ba - la-hikai ia mé na ka jong Ka Hú-kum;

19. te mé sngou-shaníah-skhem ba mé long ia lade-hí u nongialam-lynti jong ki bamatlah, ka jingshai ka jong kita kiba ha ka jingdum,

20. u nongpynnang u jong ki babéit, u nonghikai u jong ki khúnlung, u badon ka dur ka jong ka jingtip bad ka jong ka jingshisha ha kata Ka Hú-kum.

21. Mé te, uba hikai ia uwei-pat, me'm hikai ia lade? mé uba ialap-pyrshah ba'n 'nym túh, mé hí mé túh?

22. Mé uba ong ba'n 'nym klim, mé hí mé klim? mé uba sngou-íh-jilli ia ki blei-thau, mé hí mé túh-kyntang?

23. Mé uba sngou-sarong ha Ka Hú-kum, da kaba ka jingryngkang ia kata Ka Hú-kum, mé hí mé pynjah-burom ia uba U Blei?

24. Namar ia ka kyrteng ka jong U Blei la kren-bein ha pyddeng kiba Ki Jentil, na ka bynta jong phi, kumba la thoh.

25. NAMAR ka jingot-shíar ka pynmyntoi shisha, lada mé súmar-bíang ia Ka Hú-kum; hinrei lada mé long u nongryngkang ia Ka Hú-

kum, kata ka jingot-shíar jong mé ka la kylla-long kein ka jingb'ymot-shíar.

26. Namar-kata, lada kataka b'ymot - shíar ka súmar - bíang ia ki jingpynlong-hok ki jong kaba Ka Húkum, hato ym long ba yn nieu kein ia kata ka jingb'ymot-shíar ka jong u kum ka jingot-shíar ?

27. Ruh ym long ba kata ka b'ymot-shíar kaba na la ka kynja - tynrai, da kaba ka la pyndep ia kata Ka Húkum, ka'n pynrem ia mé, uba bad ka dak bad ka jingot - shíar ruh *mé long phleng* u nongryng-kang ia Ka Húkum ?

28. Namar uta u'm long U Jiu, uba *tang* ha ka bapau; l'ymne kata kaba ha ka bapau, ha ka doh, *ka'm long* ka jingot-shíar;

29. hinrei uta uba ha ka baríh, *u long* U Jiu; bad ka jingot-shíar *ka long ka jingot-shíar* ka dohnúd, ha ka mynsiim, ym ha ka dak kein; uba ka jingiaroh ka jong u ka'm *long* na ki briu, hinrei na uba U Blei.

III.—LYNNONG.

1. *Kaba shong-tynrai kor-tam ka ntam jong Ki Jiu, ia kaba ki'm*

shym la jáh-noh. 9. *Hinrei la kumta Ki Jingthoh ki pynrem ia ki ruh shaphang ka pop; kumjuh ruh kaba Ka Húkum.* 21. *Namar-kata yn 'nym pynksan iano-iano-ruh da kaba Ka Húkum; hinrei ia baroh, khlem da pynphér, tang da ka jingngeit.*

1. KABA ka jingbabhá kor-tam aiuh te *long* ka jong U Jiu, lane kaba ka jingmyntoi aiuh *long* ka jong ka jingot-shíar ?

2. Shibún ha ka jingnieu-nía baroh, hinrei kham-tam shisha, naba ha ki la ai-pynríh ia ki ktín ki jong U Blei.

3. Aiuh te, lada don kiba ki'm shym la ngeit? kata ka jingb'ymngeit jong ki ka'n pyn-dam-noh ne ém ia ka jingiai-néh-skhem ka jong U Blei ?

4. Wat ai *haba-da-lei-lei-ruh* ba ka'n long *kumta* ! hinrei tó ai ba yn nieu ia U Blei u bashisha, la u briu baroh *u long* u balamlér; kumba la thoh, “Ba yn lah nieu-hok ia mé ha “ ki ktín jong mé, bad ba me’n “ lah thíau haba yn bishár ia “ mé.”

5. Hinrei lada ka jingb'ym-hok jong ngi ka pyníh - shai-noh ia ka hok U Blei, kaei ngi'n iaong ? U Blei *u long* u

b'ymhok ne ém uba pynháp ia la ka jingbittar? (Nga kren katba kum ka kynja-briu.)

6. Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* namar haba kumta kumno U Blei u'n bishár ia ka pyrthei?

7. Hinrei lada kata ka jing-shisha ka jong U Blei da kata ka jinglamlér jong nga ka la ioh-roí kham-tam sha ka burom jong u, hato balei ba dang bishár ia nga ruh kum u bapop?

8. Shisha, *balei ym ong-noh shisyndon* (kat kumba la kren-bein ia ngi, bad kum kiba ia thúh-skhem ba ngi ong,) Iá ngi'n leh ia kiei-kiei-ruh ki basniu, ba kiei-kiei-ruh ki babhá ki'n ioh-jiá? kiba ka jingpynrem jong ki ka long ka bahok.

9. KUMNO te? ngi long kham-kor ia *Ki Jentil?* Em, haba - da - lei - lei-ruh; namar mynshiwa ngi la phlá-pyníh-skhem ba Ki Jiu ruh bad Ki Griik, ki long baroh hapoh ka pop.

10. Kumba la thoh, "Ym don u bahok, ém ym *don* uwei;

11. "ym don u bastád-riu-

"-blei, ym don kein u bawád "bíang-bíang-ruh ia U Blei.

12. "Baroh ki la iasyntúid-
"-noh, ki la iakylla-py-út lang-
"-noh; ym don uba leh babhá,
"ym don wad uwei *ruh*.

13. "Ka ryndang jong ki
"*ka long* ka jingtep baang-
"-ryngheng; da ki thyllíed
"jong ki ki jiu shúkor; ka
"jingbíh sein-iong *ka long* ha-
"poh ki rymiang-shintur jong
"ki;

14. "kiba ka shintur jong ki
"ka dap da ka jingtim bad da
"ka jingkythang:

15. "ki slajat jong ki *ki long*
"ki bastet ia ka ba'n pynmíh-
"-noh ia ka snám;

16. "ka jingpynjot - thíau
"bad ka jinglanot-khop *ki long*
"ha ki lynti jong ki;

17. "bad ia ka lynti ka
"jingpynsuk ki'm shym la íh-
"thúh:

18. "ym don kein ka jing-
"shepting ia U Blei ha pyr-
"shah ki khyrnat jong ki."

19. Te ngi iatip-bíang, ba katba ia kiei-kiei-ruh kaba Ka Húcum ka ong, ka iathúh-skhem ha kita kiba hapoh kata Ka Húcum; ba kumta yn ioh-pynsngáp-noh-jar ia ka

shintur baroh, bad ka pyrthei baroh ka'n long hapoh ka jing-pynrem U Blei.

20. Naba kumta na ki jing-leh ka húkum yn 'nym pynksan ia kawei ka doh ha khy-mat jong u ; namar da ka húkum *long* tang ka jingtip-bíang ia ka pop.

21. HINREI mynta la pynpau-shinná ia ka hok U Blei khlem *ki jingleh* ka húkum, ia kaba da phlá-shai-noh da kaba Ka Húkum, bad da kiba Ki Nongiathúhlypá ;

22. kata ka *long*, ka hok U Blei *kaba* da ka jingngeit ha U Ísous Khristos, ia ki baroh bad ha ki baroh kat kiba ngeit ; (namar ym don shuh ka jing-iaphér ;

23. namar baroh ki la leh pop, bad ki la dúh-leh-noh-ei ia Ka Burom ka jong U Blei ;)

24. ia ki ba-la-pynksan ei, da ka jingaei jong u kein, da kata ka jingsiuspah kaba da U Khristos Ísous ;

25. ia uba la buh-pau U Blei kum *ka jingkinia* bapyniasuk, da ka jingngeit, ha ka snám jong u, ia ka ba'n pyníh-pau ia ka hok jong u, na ka bynta ka bamáp ia kita ki pop ia kiba la

leh mynshiwa, ha kaba ka jing-iaishah ka jong U Blei ;

26. khynang ia ka ba'n pyn-íh-pau, *nga ong*, ia ka hok jong u, ha kane kaba mynta, ba u'n long U Bahok, wad la u long u bapynksan ia uta uba na ka jingungeit ha U Ísous.

27. Hangno te *don* ka jing-sngou-sarong? La khang-noh-khop ia ka. Da kano ka rúkom ? da ka jong ki jingleh ? Em ym kumta kein ; hinrei da ka rúkom ka jingngeit.

28. Namar-kata, ngi iakut-níá-noh, ba pynksan ia u briu da ka jingngeit khlem ki jingleh ka húkum.

29. *U long* ne ém uba U Blei tang u jong Ki Jiu hí ? u'm *long* u jong Ki Jentil ruh ? Haoid, shisha kein, u jong Ki Jentil ruh :

30. naba kumta te shisha ba *ka long* uwei U Blei uba ujuh hí, uba u'n pynksan ia u ba-la-ot-shíar na ka jingngeit, bad ia u b'ym-la-ot-shíar ruh da kaba kajuh ka jingngeit.

31. Te ngi iapyndam-noh ia Ka Húkum da kane ka jingngeit ? Wat ai *haba-da-lei-lei-ruh* ba ka'n long *kumta!* hinrei shisha, ngi iapynsha - skhem ia Ka Húkum.

IV.—LYNNONG.

1. *Ia ka jingngeit U Abraam la nieu hok ha u; ia kata ruh mynshiwa ba-la-ot-shíar ia u; tang da ka jingngeit hí ma-u ruh bad u symbai jong u ki la pyddiang ia ka jingkular.* 18. *U Abraam u long uba u kypá ki bangeit baroh; ia kiba yn nieu hok kumjuh.*

1. KUMNO te ngi'n iaong ba U Abraam uba u kypá jong ngi u la shem *ia kata*, da ka níam-ka-rúkom ka doh?

2. Namar lada la pynksan ia U Abraam na ki jingleh, u don *dau* ia ka ba'n sngou-sarong; hinrei ym ha khymat U Blei.

3. Namar kumno kaba Ka Jingthoh ka ong? "U Abraam "te ù la ngeit ha uba U Blei, "bad la nieu ia kata ha u ia "ka ba'n pynksan."

4. Te ia uta u batrei, ia ka bainong ym jiu nieu katba kum ka jingaiei, hinrei katba kum ka ram.

5. Hinrei ha uta u b'ym trei, hinrei u bangeit ha uta uba pynksan ia uba b'ymriu-Blei, yn nieu ia ka jingngeit jong u ia ka ba'n pynksan.

6. Katba kum kaba U Dabid ruh u iathúh-pyníh ia kata ka

jingpynlong-suk ia uta u briu ha uba U Blei u nieu ia ka hok khlem ki jingleh,

7. "Suk kita ia kiba la ioh-
"-máp - noh ia ki jingpallat
"jong ki, bad ia kiba la ioh-
"-tyllep - noh - lin ia ki pop
"jong ki.

8. "Suk uta u briu uba U
"Trai u'n 'nu'm nieu shuh ia
ka pop ha u."

9. Kane ka jingpynlong -
-suk te *ka jía tang* ha kaba ka
jingot - shíar, ne ha kaba ka
jingb'ym - ot-shíar ruh? namar
ngi iaong ba la nieu ia ka jing-
ngeit ha U Abraam ia ka ba'n
pynksan.

10. Ha kaba kumno te la
nieu ia ka? mynba u don ha ka
jingot-shíar, ne ha ka b'ymot-
-shíar? Ym ha ka jingot-shíar
kein, hinrei ha ka b'ymot-shíar.

11. Bad u la ioh-pyddiang
ia ka dak ka jingot-shíar, ka
jingshon - synjat kein ka jong
kata ka hok ka jong kata ka
jingngeit kaba *u la don* kein
ha kaba b'ymot - shíar; khy-
nang ia ka ba'n long ma-u u
kypá kita baroh ki bangeit ha-
poh ka b'ymot - shíar; (khy-
nang ia ka ba'n nieu ia kata
kajuh ka hok ha ki ruh;)

12. bad u kypá *ki balong* ha ka jingot-shíar ruh, ha kita kein kiba b'ym *long* tang na ka jingot-shíar hí, hinrei ha kiba da iaíd-beit ruh ha kiba ki jing-jám kata ka jingngeit ka jong U Abraam uba u kypá jong ngi, kaba *u la don* kein ha kaba b'ymot-shíar.

13. Namar ym da ka húkum kein, *la jía* kata ka jing-kular ha U Abraam, ne *kham-tam* ha uba u symbai jong u, ba u'n da ioh-long ma-u uba u trai ka pyrthei; hinrei da ka jinghok ka jingngeit.

14. Namar lada kita kiba ua ka jong ka húkum, *ki dei* ki trai, ia kata ka jingngeit te la pynlong b'ym - lár - kam shuh, bad ia kata ka jingkular la pynleh-noh-ei ruh.

15. Namar kata ka húkum ka pynlong-noh ia ka jingpyn-shitom; namar ha kaba b'ym don ka húkum, *hangta* ym *don* ka jingpallat.

16. Namar-kata, *ka long* na ka jingngeit, ba *ka'n la ioh-long* da ka jingaiei; khynang ia ka ba'n long skhem-bhá kata ka jingkular ha uba u symbai baroh, ym tang ha uta hí uba na ka jong Ka Húkum,

hinrei ha uta ruh uba na ka jingngeit U Abraam, uba long u kypá jong ngi baroh,

17. (kat kumba la thoh, Ba “nga la pynlong ia mé u kypá “ki babún ki kynja - bynriu,” ha khymat uta U Blei ha uba u la ngeit, uba pynim ia kiba la iáp, bad u bakhot ia kita kiei-kiei-ruh kiba b'ym don, kumba ki don.

18. UBA, nalog baroh baialeh-pyrshah ia ka jingkyrmen, *pynban* u la ngeit da ka jingkyrmen-baskhem, ia kaba u'n jía-long ma-u u kypá ki babún ki kynja-bynriu katba kum kata ia kaba la ong, “Kumta “uba u symbai jong mé u'n “long.”

19. Bad da kaba u long b'ymtlot ha kata ka jingngeit, u'm shym la súid-nieu ia la ka met ba-la-lah-kylla-sydot-noh lypá, haba u la long jin shispah snem karta, l'ymne ia kaba ka jingkylla-sydot-noh ka jong ka kypoh Ka Sarra;

20. l'ymne putet u'm shym la sngou-lyngngoh-tháp-ba-iong-noh ha kata ka jingkular ka jong U Blei da ka jingb'ymngeit; hinrei la pynkhlain ia u ha kata ka jingngeit, da

kaba u la pyndon-burom ia uba U Blei ;

21. kumta te la pynkongúh-skhem da ka nía ia u, ba kat kaba u la lah kular, u don bor ruh ia ka ba'n pyndep-noh.

22. Namar-kata te, la nieu ia kata ha u, ia ka ba'n pynksan.

23. Te hinrei ym shym la thoh ia kata tang na ka bynta jong u hí, ba la nieu ia kata ha u ;

24. hinrei dang sa na ka bynta jong ngi ruh, ha kiba yn sa nieu ia ka, ha kita kein kiba ngeit ha uta uba la pynmíh-pat ia U Ísous uba U Trai jong ngi na ki nongiáp ;

25. ia uba la aité-noh na ka bynta ki jingpallat jong ngi, bad ia uba la pynmíh-pat na ka bynta ka jingpynksan jong ngi.

V.—LYNNONG.

1. *Ki jingkyrkú basuk, ki bapau-shinná ha ki bangeit-skhem, bad ki bamíh na Ka Jingpynksan ei da U Khristos.* 12. *Hangne U Apostolos u pynkhrau ia kita ki jingkyrkú ha ki jingmut jong ngi, da kaba u nújor ia ki kum kiba la míh na U Khristos, bad kita ki jingsniu kiba la míh na U Adam ;*

bad da kaba u pyníh ba ha kaba ka pop ka la roi shibún, ka jingáiei da U Ísous Khristos ka la roi-kyrhái kein kaba kham-tam-éh.

1. NAMAR-KATA, ba la pynksan ia ngi da ka jingngeit, ngi don ka jingsuk sha U Blei, da uba U Trai jong ngi U Ísous Khristos ;

2. da u ruh, da kata ka jingngeit, ngi la ioh ia ka jinglam-phrang shapoh kane ka jingáiei, ha kaba ngi iaieng ; bad ngi sngou-kymen-noh ha ka jingkyrmen ka burom ka jong U Blei.

3. Ym tang *kumta* hí kein, hinrei ngi sngou-shád-kymen ruh ha kiba ki jingjinjar ; batip-bíang ba ka jingjinjar ka pynlong ia ka jingiaishah ;

4. bad kata ka jingiaishah, ia ka jingsngou-phlá-shai-mynsiim ; bad kata ka jingsngou-phlá-shai-mynsiim, ia ka jingkyrmen ;

5. bad ruh kata ka jingkyrmen ka'm jiu pynrain-bukoh ; naba ia ka jingíeit ka jong U Blei la théh-iár-noh buk-buk ha ki dohnúd jong ngi da U Mynsiim Bakhúid, ia u ba-la-ai-noh ha ngi.

6. Namar U Khristos mynba ngi dang long ki batroin-iáp, hamar ka babíang ka ía u la iáp iaplí ia ki b'ymriu -Blei.

7. Namar ym jiu long koit te ba uno-uno-ruh u'n iáp iaplí ia u bahok ; namar pheuse don uno-uno-ruh u'n da núd kein wad ba'n iáp iaplí ia u babhá-sybún.

8. Hinrei U Blei u pyníh-shinná ia ka jingíeit jong u hí sha ngi, ba ha kaba, haba ngi dang long ki bapop, U Khristos u la iáp iaplí ia ngi.

9. Da ka bashibún te kham-tam kein, haba mynta la pynksan ia ngi da ka snám jong u, yn pynim ia ngi da u na kata ka jingbittar.

10. Namar lada, mynba ngi la long ki bashún, la pyniasuk-noh ia ngi bad U Blei da kata ka jingiáp ka jong uba U Khún jong u ; da ka bashibún kham-tam kein, haba la pyniasuk-noh ia ngi *kumta*, yn pynim ia ngi da ka jingim jong u.

11. Ruh ym tang *kata* hí, hinrei ngi sngou-shád-kymen ruh ha U Blei hí da uba U Trai jong ngi U Ísous Khristos, da uba mynta ngi la ioh-

-pyddiang ia kane ka jingpyniasuk-noh.

12. NABA kumta kein, kat kumba da uwei u briu ka pop ka la jáa-bysut ha ka pyrthei, bad da ka pop, ka jingiáp ; bad kumta te kata ka jingiáp ka la wan-híer-pateng ha ki bynriu baroh phar, naba baroh ki la leh pop :

13. (Namar háduh Ka Húkum kein la don ka pop ha ka pyrthei ; hinrei ym jiu khein ia ka pop haba b'ym don ka húkum.

14. Hinrei pleng kata ka jingiáp ka la synshár-noh náduh U Adam háduh U Mosis, wad halor kita ruh kiba b'ym shym la lah leh pop ka basyrím kat ka jong kata ka jingpallat U Adam, uba long ka jingsyrím jong uta u ba'n sa wan.

15. Hinrei ym katba kum kata ka jingjinthut - kyllon, kumta ruh *ka long* kaba ka jingaiei : namar lada da kata ka jingjinthut-kyllon ka jong uta uwei kita ki babún ki la jáa - iáp - noh, da ka bashibún kham-tam kein kata ka jing-aiei u Blei, bad kata ka jingai-sngoubhá da ka jingaiei kaba ka jong uta uwei u briu, uba

U Ísous Khristos, ka la roi-kyrhai sha kita ki babún.

16. Ruh ym kat kumba *ka jingkut-bishár kaba la já* da uta uwei uba la lah leh pop, *kumta long* kata ka jingai-sngoubhá ; namar shisha kata ka jingkut-bishár *ka la já* namar kawei ka *jingjinthut-kyllon* ia ka ba'n pynrem ; hinrei kata ka jingaiei *ka long* na ka bynta ki babún ki jingjinthut-kyllon ia ka ba'n pynksan.

17. Namar lada da kata ka jingjinthut-kyllon ka jong uta uwei kata ka jingiáp ka la synshár-noh da uta uwei ujuh ; da ka bashibún kham-tam kein kita kiba pyddiang ia ka jingkyndrei ka jong kata ka jingaiei, bad ka jong kata ka jingai-sngoubhá ka jong kata ka hok, ki'n ioh - synshár ha ka jingim da uta uwei uba U Ísous Khristos.)

18. Kumta te, kat kumba da kawei ka jingjinthut-kyllon, *kata ka jingkut-bishár ka la wan-híer-pateng* ha ki bynriu baroh, ia ka ba'n pynrem ; kumta ruh da kawei ka hok, *kata ka jingaiei ka la já* ha ki bynriu baroh, sha ka jingpynksan ka jinglait-im.

19. Namar kat kumba da kata ka jingb'ymkongúh ka jong uta uwei u briu la pynlong riu-pop ia kita ki babún ; kumta ruh da kata ka jingkongúh ka jong uta uwei-pat yn pynlong ríu-hok ia kita ki babún.

20. Hinrei Ka Húkum ka la bysut-snoh nador *kata*, khy-nang ba kata ka jingjinthut-kyllon ka'n da la pau-byllín. Hinrei ha kaba ka pop ka la roi-byllín te, ka jingaiei ka la roi-kyrhai kham-tam-éh :

21. ba kat kumba kata ka pop ka la synshár-noh ia ka ba'n pyniáp, kumta ruh kata ka jingaiei ka'n da la synshár-noh da ka jingpynksan ia ka ba'n pynim b'ymjiukut, da U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi.

VI.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ba KaJingpynksan ei U Blei ka'm ialam ba'n im-brai ha ka pop, na ka nía ba kiba la ngeit ki la iáp sha ka pop ;* 12. *bad na ka nía ba ki long ki nongshakri U Blei ; kumta ka la dei ba ki'n kongúh ia U Blei.* 15. *Ia ka ba'n pynskhem ia ka jingkongúh jong ki sha kane ka jingsneng-pynshait,*

*u nang pyníh bún ki nía na kiei-
-kiei ia kiba ki jiu shem myn-
no-mynno-ruh na ka jingsniú ka
pop.*

1. AIUH pat te ngi'n iaong?
Ngi'n iainéh ha kata ka pop,
ba kata ka jingaiei ka'n ioh-
-nangpau-byllín?

2. Wat ai ka'n long *kumta
haba-da-lei-lei-ruh!* Ma-ngi,
kiba la iáp ia ka pop, kumno
ngi'n dang iaiim shuh ha ka?

3. Ne phi'm jiu tip, ba kat
kiba na ngi ia kiba la ioh-
-pynbaptisma ha U Khristos
Íísous, la pynbaptisma ia ngi
kein ha kaba ka jingiáp jong
u?

4. Namar-kata kein, la byt-
tep-lem ia ngi bad u da kata
ka jingpynbaptisma ha kata ka
jingiáp *jong u*; ba kat kumba
la pynmíh-pat ia U Khristos
na ki nongiáp da ka burom
ka jong uba U Kypá, kumta
ma-ngi ruh ka dei ba ngi'n
iaiaid ha ka jingim bathym-
mai.

5. Namar lada la pynlong
ia ngi ki jingiabysap-lem ha
kaba ka jingsyrím kata ka
jingiáp jong u, kumta shisha
ruh kein, ngi'n ioh-long *ki
jingiabysap-lem ha kata* ka jong

ka jingmíh-pat *jong u*:

6. Namar ia kane ngi da
tip, ba la sahnarphyná lem *bad
u* ia u briu batymmen jong ngi,
ba yn la ioh-pynjot-noh ia ka
met ka jong ka pop, khynang
ba ngi'n 'nym long mrau shuh
ha kata ka pop.

7. Namar uta uba la iáp-
-noh *kumta*, la pyllait-ksan ia
u na ka jong ka pop.

8. Te lada ngi la iáp-noh
kumta lem bad U Khristos,
ngi ngeit-skhem ba ngi'n da
iaiaim ruh lem bad u:

9. kumba ngi tip, ba U
Khristos haba la pynmíh-noh
ia u na ki baiáp, u'n 'nu'm
iáp-noh shuh kein; *namar* ka
jingiáp ka'm leh - trai - khlíh
shuh halor jong u.

10. Namar ha kaba u la
iáp-noh, u la iáp-noh tang
shisin-iáp kein namar ka pop;
hinrei ha kaba u iaiim, u iai-
imtí kein ha U Blei.

11. Kumjuh ruh ma-phi, tó
nieu ia lade ki ba-la-iáp shisha
kein ia ka pop, hinrei ki baiai-
imtí ia U Blei, ha U Khristos
Íísous uba U Trai jong ngi.

12. WAT ai ia ka pop,
namar-kata, ba'n synshár ha
ka met ka baiáp jong phi, ia

ka ba'n kongúh ia ka ha kita
ki jingkwah-jakhlia jong ka :

13. l'ymne wat aité-noh ia
ki dykhot-met jong phi ha ka
pop, *kum* ki átiar ka jingb'ym-
hok; hinrei tó aité-noh ia lade
ha U Blei, *kum* ki baiaímtí
na ki baiáp, bad ia kita ki dy-
khot-met jong phi ha U Blei,
kum ki átiar ka hok.

14. Namar ka pop ka'n
'nym ioh-leh-trai-khlíh shuh
halor jong phi : naba phi'm
long hapoh ka húkum, hinrei
hapoh ka jingaiei.

15. KUMNO te? ngi'n
iaileh pop, naba ngi'm long
hapoh ka húkum, hinrei hapoh
ka jingaiei? Wat ai ka'n long
kumta haba-da-lei-lei-ruh-ém!

16. Phi'm jiu tip ba ha uba
phi aité-noh ia lade ki mrau ia
ka ba'n kongúh, phi long ki
mrau kein ia uta ha uba phi
kongúh, la *phi long* ki jong ka
pop ia ka ba'n iáp, lane ki jong
ka jingkongúh ia ka ba'n lait-
ksan *ba'n im?*

17. Hinrei tó long ka jing-
ngúh ha U Blei, ba, *la* phi
la jáa-long ki mrau ki jong ka
pop; hinrei té *mynta* phi la
kongúh náduh ka dohnúd ia
kata ka jingsúid-dur ka jing-

hikai ha kaba la aité ia phi.

18. Te ba-la-pynpyllait-noh
ia phi na ka jong ka pop, la
pynlong shakri ia phi ia ka
hok.

19. (Nga kren kein kumba
ka long bit ia ki kynja-byndriu,
namar ka jingtlot ka jong ka
doh jong phi :) namar kat
kumba phi la aité-noh shisin
ia kita ki dykhot-met jong
phi *kum* ki bashakri ia ka ba-
jakhlia bad ia ka jingpallat-
-sniu, khynang ia ka ba'n iai-
pallat-sniu; kumta te mynta
tó aité-noh ia kita ki dykhot-
-met jong phi *kum* ki bashakri
ia ka hok, khynang *ia ka ba'n*
iaileh ia ka jingkhúid phar.

20. Namar mynba phi la
long ki mrau jong ka pop, phi
la long ki balait-lúid shaphang
ka hok.

21. Namar-kata, u soh aiuh
phi la ioh-kheit mynkata, na
kita kiei - kiei - ruh shaphang
kiba phi sngou-leh-rain mynta?
namar ka jingkut ka jong kita
kiei-kiei-ruh *ka long* ka jingiáp
kein.

22. Hinrei mynta, ba-la-
-pynpyllait-noh ia phi na ka
jong ka pop, bad ba-la-pynlong
shakri ia phi ha U Blei, phi

ioh-kheit ia u soh jong phi ia ka ba'n man jingpynkhúid ; te kaba ka jingkut *ka'n long* ka jingim b'ymjiukut kein.

23. Namar ki bainong ki jong ka pop, *ki long* ka jingiáp ; hinrei ka jingai ka jong U Blei *ka long* ka jingim b'ymjiukut, da U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

VII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh da ka jingphawar bad u iaipynskhem ia la ka nía ba ngi'm long hapoh Ka Húkum, hinreihapohka jing-aiei, bad u pyníh ia kita ki jingmíh basuk bamíh-noh na kane ka jingkylla ki bangeit.*
7. *Hangne u pyníh na kaba u shem ha la ka mynsim, ia ka jingleh Ka Húkum ha kaba ka pynkyndúh shaphang ka pop :*
14. *bad na ka jingialeh sat bashapoh ka jong ka pop bad ka jingkhúid, upyníh ba Ka Húkum ka'm lah ba'n pynkhúid lane ba'n pyntyngen ia uba ngeit. Namar ka jingkyrmen jong u ba'n ioh-jop ka long tang ha ka jingaiei jong U Iísous Khristos uba U Trai.*

1. NĒ phi'm jiu tip, kó ki para, (namar nga kren ha kita kiba tip-bíang ia Ka Húkum) ba kata Ka Húkum ka leh-trai-

-khlíh halor u briu, *tang* katba u im?

2. Namar ka briu ka ba-la-shongkurim ba'n kongúh ia u briu la teh da ka húkum kein ia ka bad la uta u tyngá, katba u im ; hinrei lada uta u tyngá u iáp-noh, ka la ioh-lait-noh kein na kata ka húkum ka jong uta u tyngá.

3. Namar kumta te, lada ka'n da dei-tyngá ia uwei-pat u briu, katba dang im uta u tyngá *jong ka*, yn nieu ia ka ka baklim ; hinrei lada uta u tyngá u iáp-noh, ka long ka balait-noh na kata ka húkum ; kumta kein ka'm long ka baklim ma-ka, la ka la dei-tyngá kein ia uwei-pat u briu.

4. Kumjuh te ma-phi, kó ki para jong nga, la pynlong-iáp ia phi ruh sha kata Ka Húkum da ka met ka jong U Khristos ; khynang ba phi'n ioh-kurim bad uwei-pat, bad uta kein ia uba la pynmíh-pat na ki baiáp, ba kumta ngi'n ioh-sei-soh sha U Blei.

5. Namar mynba ngi dang long ha kaba ka doh, kita ki jingsamkwah-brai ki jong ki pop, ia kiba *la pynkynroi* da kata Ka Húkum, ki la iapynleh-

-shait ha ki dykhot-met jong
ngi, ia ka ba'n sei-soh-noh sha
ka jingiáp.

6. Hinrei mynta la pynpyl-
lait-noh ia ngi na kata Ka
Húkum, ba ngi la lah iáp-noh
sha kata da kaba la jiu bat-
-noh ia ngi; ba kumta *ka'n*
dei ia ngi ba'n shakri ha ka
jinglong-thymmai ka mynsiim,
bad ym te *ha ka rúkm* ka jing-
long-barim ka dak-byniah.

7. KUMNO te ngi'n ia-
ong? *Ba* kata Ka Húkum ka
pop? Wat ai ka'n long *kumta*
haba-da-lei-lei-ruh! Hinrei
pynban nga'm shym la ioh-tip
shuh ia ka pop, l'ynda da Ka
Húkum; namar kumta te nga'm
shym la lah ioh-íhthúh ia ka
jingíh-kwah-sat, l'ynda kata
Ka Húkum ka la ádong; "Me'n
'nym íh-kwah."

8. Hinrei kata ka pop haba
ka la kem dau, da kata ka
ádong ka la trei-pynshait-noh
ha nga kein ia ka kynja-baroh
ka jingsamkwah-brai basniu:
namar khlem ka húkum, ka
pop *ka long* ka baiáp.

9. Namar kumta ma - nga
mynno-mynno-ruh nga jiu im
khlem ka húkum; hinrei h'yn-
da kata ka ádong ka wan-kyn-

dúh *ha nga*, kata ka pop ka la
khíh-im - shait, nga te nga la
iáp-noh kein.

10. Te kata *kajuh* ka ádong
ia kaba *la buh* khynang ia ka
ba'n pynim, ia kata kein la
shem ha nga ia ka ba'n pyn-
iáp.

11. Namar kata ka pop haba
ka la kem dau, da kata ka
ádong ka la shúkor-noh ia
nga, bad da ka la pyniáp-noh
kein ia nga.

12. Naba kumta te kata
Ka Húkum kein *ka long* ka
bakhúid hí, bad kata ka ádong
ruh ka bakhúid, bad ka bahok,
bad ka babhá de.

13. Shisha te, kane ka babhá
ka la jía-long ka jingiáp ia
nga? Wat ai ka'n long *kumta*
haba-da-lei-lei-ruh! Hinrei
ka pop *ka long kumta*, ba ka'n
la iaipau kum ka pop, da ka
batrei-pynshait-noh ia ka jing-
iáp ha nga da kata ka jong
ka babhá; ba kumta kata ka
pop da ka jong kata ka ádong
ka'n da la long-pau shíkaddei-
-éh ka bapop.

14. NAMAR ngi tip kein
ba kata Ka Húkum ka long
ka bakynja-Mynsiim; hinrei
ma-nga nga long u bakynja-

-doh, *kum* ia u ba-la-díe-noh hapoh ka pop.

15. Namar ia kata kaba nga leh-pynshait, nga'm shem-phang; namar ym ia kata kaba nga mon, ia kata nga leh; hinrei pleng ia kata kaba nga íhsíh-sat, ia kata kein nga leh.

16. Te lada nga leh ia kata ia kaba nga'm mon shuh, nga iakongúh lem bad kata Ka Húkum ba *ka long* ka babhá.

17. Mynta te kumta nga'm leh-pynshait shuh ma-nga ia ka, hinrei kata ka pop ka bashong-sah ha nga.

18. Namar nga tip ba ha nga (kata long, ha kaba ka doh jong nga) ka'm shong-sah ka babhá; ia ka ba'n mon shisha ka don jan ha khymat jong nga; hinrei ia ka ba'n leh-pynshait ia kata ka babhá, nga'm shem shuh.

19. Namar ia kata ka babhá kaba nga mon, nga'm leh; hinrei pleng ia kata ka basniu kaba nga'm mon, ia kata kein nga leh.

20. Hinrei lada nga leh ma-nga ia kata ia kaba nga hí nga'm mon, nga'm leh-pynshait shuh ma-nga hí ia kata,

hinrei kata ka pop kein ka bashong-sah ha nga.

21. Nga shem te shisha ia kane ka húkum-tyndrai, ba, ha nga u bamon ba'n leh ia ka babhá, kata ka basniu ka don jan ha khymat jong nga.

22. Namar nga sngou-tyndad-éh kein ha kaba Ka Húkum ka jong U Blei katba kum uba u briu bashapoh.

23. Hinrei nga íoh-íh-shem-phang ia kawei-pat ka húkum ha kita ki dykhot-met jong nga, ka baialeh-thymá bad kata ka húkum ka jong ka bamut jong nga, bad ka baialam-mrau ruh ia nga ha kata ka húkum ka jong ka pop kaba long ha kita ki dykhot-met jong nga.

24. Ah nga u briu u bashah-lanot khop! uei u ba'n *lah* pynpyllait-noh ia nga na kane ka met ka jong ka jing-iáp?

25. Nga sngou-ngúh ia U Blei da U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi!—Kumta te, ma-nga ujuh-hí kein da kata ka bamut shisha nga shakri ia Ka Húkum U Blei; hinrei da kata ka doh, ia ka húkum ka pop.

VIII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh kumno ba ym don ka jingpynrem ia kita kiba long ha U Khristos Ísous; 12. Naba ka jingaiei ka pyn-long ia ka mynsiim Ka Jingtíngkhún, bad ia ki jingkyrkhú baroh ki bamíh na kata: 18. ka kyrshán ia ki bangeit hapoh ka jinglong-mrau jong ki sha ka pop ba dang sah, bad hapoh ki jingtynjúh balanot jong ki; bad ki ioh ia ka jingiaráp uba U Mynsiim Bakhúid ba'n kyrshán ia ki ha ki jingsngou-tlot jong ki baroh: ka ai ka jingmut-skhem ba kiei-kiei-baroh ki iatrei-lem ia ka ba'n bhá ma-ki: 31. ka pyntyngen na ki nía ki jingsngou-pakai jong ki ha kita kiei-kiei-ruh ba-la-leh U Blei na ka bynta jong ki, bad ha ka jingíteit b'ymjiukut jong u.*

1. PLENG, namar-kata, myn-ta ym don ka jingpynrem ia kita kiba don ha U Khristos Ísous, ki b'ym iaíd katba kum ka doh, hinrei katba kum uba U Mynsiim.

2. Namar kaba ka húkum ka jong uba U Mynsiim jong ka jingim, da U Khristos Ísous ka la iaipynpyllait-lúid ia nga na kata ka húkum ka jong ka pop bad ka jong ka jingiáp.

3. Namar ia kata kaba b'ym-

lah ka jong kata Ka Húkum, naba ka la tlot-noh-ngai na ka jong kata ka doh, U Blei u la leh, da kaba u la phah ia uba U Khún jong u hí ha ka dur ka doh pop, bad kumta da ka jingkinia namar ka pop, u la pynrem-ba'n-iaíp ia ka pop ha kata ka doh;

4. ba kumta yn ioh-pyndep ia ka hok ka jong kata Ka Hú-kum ha ngi, kiba iaíd b'ym katba kum ka doh, hinrei katba kum uba U Mynsiim.

5. Namar kita ki balong katba kum ka doh, ki iaímút-brai ia kiei-kiei-ruh ki jong kata ka doh; hinrei kita kiba katba kum uba U Mynsiim, ki iaímút-brai ia kiei-kiei-ruh ki jong uta U Mynsiim.

6. Hinrei kata ka jingiai-mút-brai ka jong kata ka doh, ka long ka jingiáp; hinrei kata ka jingiaímút-brai ka jong uba U Mynsiim, ka long ka jingim bad ka jingsuk jaijai-kein.

7. Naba kata ka jingiaímút-brai ka jong kata ka doh ka long ka bashún ia U Blei: namar ka'm pynhapoh ia lade ia ka húkum ka jong U Blei, l'ymne shisha ka'm lah kein.

8. Kumta te kita kiba long ha ka doh, ki'm lah ba'n pyn-sngoubhá ia U Blei.

9. Hinrei ma-phi phi'm long ha ka doh, hinrei ha uba U Mynsiim, lada kumta shisha U Mynsiim U Blei u shong-sah hapoh jong phi: hinrei lada uno-uno-ruh u'm don U Mynsiim U Khristos, uta kein u'm long u jong u.

10. Hinrei lada U Khristos *u shong-sah* hapoh jong phi, kaba ka met, shisha, *ka long* ka baiáp da ka pop; hinrei kaba ka mynsiim *ka long* ka jingim da ka hok.

11. Hinrei te lada uba U Mynsiim jong uta uba la pyn-ieng-im-pat ia U Ísous na ki baiáp, u shong-sah hapoh jong phi, uta uba la pynieng-im-pat ia uba U Khristos na ki baiáp, u'n pynlong-im ruh kein ia kita ki met baiáp jong phi, da uta U Mynsiim jong u uba shong-sah hapoh jong phi.

12. KUMTA te, kó ki pa-ra-bangeit, ngi'm long ki nong-kit-ram ha kata ka doh, ia ka ba'n im katba kum ka doh.

13. Namar lada phi im katba kum ka doh, phi'n sa iáp-noh kein: hinrei lada phi pyniáp-

-throin da uba U Mynsiim ia ki jingleh ki jong kata ka met, phi'n im shisha kein.

14. Namar ia kat kiba la ialam da U Mynsiim U Blei, kita kein ki long ki khún U Blei.

15. Namar phi'm shym la pyddiang ia ka kynja-mynsiim ka jinglong-mrau pat ia ka ba'n shepting; hinrei phi la pyddiang ia uba U Mynsiim ka jingting-khún, da uba ngi iaiám-kyrpád, Abba, Kó Pá!

16. Uta ujuh U Mynsiim hí kein u iaphlá-shai ryngkad bad ka mynsiim jong ngi, ba ngi long ki khún U Blei.

17. Kumta lada *ngi long* ki khún, te *ngi long* ki nong-ioh-pateng ruh; ki nongioh-pateng U Blei kein, bad ki nongiaioh-pateng lem bad U Khristos de; lada, shisha, ngi iashah lem *bad u*, ba yn ioh-pyndon-burom lem ia ngi ruh *bad u*.

18. Namar nga khein putet ba kita ki jingshah ki jong ka pyrthei-sngi kaba mynta, ki'm iadei marbiáng ei-ei-ruh *ba'n ianújor* bad kata ka burom-suk ka ba'n sa pynpau-noh ha ngi.

19. Namar kata ka jing-khymíh-jingngoh kyrmen-ky-mang ka jong kaba ka jing-thau, ka áp-khymíh hir-hir ia kane ka jingpynpau ia ki khún ki jong U Blei.

20. Namar ia kata ka jing-thau la pynlong hapoh ka jingswai-py-út, (ym kumta da la ka mon kein, hinrei da uta uba pynhapoh ia ka) ha ka jing-kyrmen ;

21. ba yn pynpyllait-noh ia kata ka jingthau hí ruh na kaba ka jinglong-mrau ka jong kata ka jingswai-py-út, sha ka jingioh-lait - lúid sngoubhá ka jong ka burom kiba ki khún U Blei.

22. Namar ngi tip-skhem ba kaba baroh-kawei ka jingpynlong ka iaúd-lang, bad ka iasúh - khún - lang jin háduh kaba mynta.

23. Bad ym tang *kata hí*, hinrei ma-ngi hí ruh kiba don soh - nyngkong jong uba U Mynsiim, wad ma-ngi hí kein ngi úd-sat hapoh lade-hí, da ka baáp-khymíh hir-hir ia ka jingting - khún, *kaba long*, ia kaba ka jingsiuspah ka met jong ngi.

24. Namar la pynim ia ngi

tang ha ka jingkyrmen: hinrei ka jingkyrmen ia kaba ioh-íh ba-la-don, ka'm long ka jingkyrmen: namar ia kata ba uno-uno-ruh u ioh-íh ba u don, kumno u dang kyrmen ruh *ia kata kajuh?*

25. Hinrei lada ngi kyrmen ia kata ia kaba ngi'm ioh-íh ba ngi don, *te* da ka baiai-shah-minot ngi áp-khymíh *ia kata*.

26. Kumjuh de, uba U Mynsiim ruh u iaráp - lem ia ki jingtlot-swai jong ngi ; namar ia kaei ngi'n dúwai kat ka ba'n dei - bíang, *ia kata* ngi'm tip shuh ; hinrei shisha uta U Mynsiim hí u hikai-kyrpád na ka bynta jong ngi ha ki jingúd-kwah hir-hir ki b'ymlah-ong.

27. Hinrei uta kein uba iit ia ki dohnúd, u íhthúh ia kaei *long* kata ka bamut ka jong uba U Mynsiim ; naba katba kum *ka mon ka jong* U Blei, u hikai-kyrpád na ka bynta ki riu-khúid.

28. Ngi iatip ruh pleng ba kiei-kiei-baroh ki iatrei-lem ia ka ba'n pynbhá ia kita kiba íeit ia U Blei, ia kita kein ia ki ba-la-khot katba kum ka jingthymú-skhem *jong u*.

29. Namar ia kiba u la íhthúhlypá, u la thymú-thunglypá ruh *ba'n long* ki bashí-dur kein bad ka dur ka jong uba U Khún jong u, ia ka ba'n long ma - u ia u ba - la - khá - nyngkong ha pyddeng ki para babún.

30. Ruh putet, ia kiba u la thymú-thunglypá, ia kita ruh u la khot ; bad ia kiba u la khot, ia kita ruh u la pynksan ; te ia kiba u la pynksan, ia kita ruh u la pyndon-burom.

31. KUMNO te ngi'n ia-ong na kine kiei-kiei-ruh ? Lada U Blei *u long* na ka bynta jong ngi, uei *u ba'n núd* ialeh bad ngi ?

32. Uta uba u'm shym la pynsah-noh wad ia uba U Khún jong u hí, hinrei u la aiti-noh ia u na ka bynta jong ngi baroh ; kumno u'n u'm lem te bad u ruh ai-ei ia kiei-kiei-baroh ha ngi ?

33. Uei uba u'n múdui ia ki ba-la-jíd ki jong U Blei ? *Long* U Blei kein u bapynksan.

34. Uei uta u bapynrem ? *Long* U Khristos u ba-la-iáp ; shisha kham-tam kein, u ba-la-míh-pat ruh, uba long ruh

sha ka ktí ka mon ka jong U Blei, uba iaiiasait da ka nía ruh na ka bynta jong ngi.

35. Uei u ba'n pyniakhlád-noh ia ngi na kata ka jingíeit ka jong uba U Khristos ? Ka lanot-bah, lane ka shípá-sat, lane ka jingpynshitom-bein, lane ka jingthyngan, lane ka jinglyngkhúid, lane ka jingmá, lane ka waitlam ?

36. Kat kumba la thoh, "Ba " na ka bynta jong mé la dang " pyniáp ia ngi baroh shi-sngi ; " la nieu ia ngi kum ki lang- " brot ia ka jingpyniáp."

37. Hinrei ha kine kiei-kiei-baroh kein ngi jop-kyrthep-lin da uta uba la íeit ia ngi.

38. Namar ngangeit-skhem, ba l'ymne ka jingiáp, l'ymne ka jingim, l'ymne ki angelos, l'ymne ki nongsynshár, l'ymne ki badon-bor, l'ymne kiei-kiei-ruh ki balong mynta, l'ymne kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long,

39. l'ymne ka bahakhlíh, l'ymne ka bahapoh, l'ymne kaei-kaei-ruh kawei-pat ka jinglong, ka'n ym lah kein ba'n pyniakhlád-noh ia ngi na kata ka jingíeit ka jong U Blei, kaba ha U Khristos Ísous uba U Trai jong ngi.

IX.—LYNNONG.

1. *U Apostolos haba u sydang ba'n pyníh shaphang ka bakyn-tait-noh ia Ki Jiu bad ka bakhót ia Ki Jentil; u ong-skhem ha Ki Jiu, ba u'm sngou-dúna ka jingéit shaphang jong ki.* 6. *U pyníh ba ka jinghikai jong u shaphang kane ka long ka badei, na kaba shaphang U Isaak:* 14. *na ki jingthoh U Mosis, u pyníh ba U Blei u isynei iano-iano-ruh ia uba u mon ba'n isynei.* 19. *U pyndúh-nía iano-iano-ruh u baiasait ia kane, da ka pharshi u nongthau-kíu ba u don bor halor ka deu-byrthá ba'n thau dur katba u mon.* 25. *na Ki Nongiathúhlypá jong ki hí ruh.* 30. *Na kane baroh u hikai ba yn khot ia Ki Jentil, bad ba yn kyntait-noh ia Ki Jiu namar ka jingb'ymngeit jong ki.*

1. NGA kren ia ka bashisha ha U Khristos, nga'm lam-lér kein, ka jingiatip-lem jong nga ka da iaphlá-shai ryngkad bad nga ha U Mynsiim Bakhúid,

2. ba don ha nga ka jingsngousíh bakhrau, bad ka jingsngoupang-dohnúd khlem-dapúd ha ka dohnúd jong nga.

3. Namar ma-nga nga da jiu kwah kein ia lade ba'n long u ba-la-tim-noh na jong uba U

Khristos, na ka bynta ki para jong nga, kiba ki para-trai ka rí jong nga katba kum ka doh:

4. kiba long Ki Kynja-Israil; kiba ki jong ki *long* kaba ka jingting-khún, bad kaba ka jingdon-burom, bad kiba ki jiutang, bad kaba ka jingai Ka Húkom, bad kaba ka níam-ka-rúkom ka jingmane-U-Blei, bad kiba ki jingkular:

5. kiba jong ki *long* kiba ki kypá; bad na kita, kaba katba kum ka doh; *la míh* uba U Khristos, uba da long halor baroh, U Blei ba-la-kyrkhu kein sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut! Amen.

6. YM *long* kumta te kumba kata ka ktín ka jong U Blei ka la háp-dúh-noh. Namar baroh ki'm *long* kiba na Israil, kiba *long* Israil.

7. L'ymne, naba ki long u symbai U Abraam, *ki'm long* ki khún *ka jingkular* baroh; hinrei, "Ha U Isaak yn khot "u symbai jong mé."

8. Kata ka long kumne, Kita *kiba long* ki khún ki jong kaba ka doh, kita ki'm *long* ki khún U Blei; hinrei ia kita ki khún ki jong kata ka jingkular yn nieu kein kum u symbai.

9. Namar kata ka ktín ka jingkular *ka long* kane, “Hamar “ kane ka ía nga’n wan, te Ka “ Sarra ka’n sa ioh khún-shin- “ rang.”

10. Bad ym tang *kane* hí, hinrei Ka Rebekka ruh, mynba ka la ioh-punkhún na uwei, kata na U Isaak kein uba u kypá jong ngi;

11. namar haba ym put la lah khá *synrop ia kita ki khún*, l’ymne *kumta* haba ki’m shym la lah leh ia kaei-kaei-ruh ka babhá lane ka basniu, (ba kaba ka jingthymú-skhem ka jong U Blei katba kum ka jingjíd *jong u* ka’n ioh-néh-skhem, ym na ki jingleh, hinrei na ka jong uta u bakhót kein;)

12. la iathúh ha ka, “Ba “ uta u bashiwa u’n shakri ia “ uta u bakhadduh.”

13. Kumba la thoh, “Ia U “ Iakob nga la íeit, hinrei ia “ U Isau nga la íhsíh.”

14. KUMNO te ngi’n ia-ong na *kine kiei-kiei-ruh*? Don ne ém ka b’ymhok bad U Blei? Wat ai *haba-da-lei-lei-ruh* ba ka’n long *kumta*!

15. Namar u ong ha U Mosis, “Nga’n sngou-isynei ia “ uba nga’n da sngou-isynei,

“ bad nga’n leh-isynei ia uba “ nga’n da leh-isynei.”

16. Namar-kata te, ka’m *long* na ka jong uta u bakwah-sat, l’ymne na ka jong uta u baphet-éh, hinrei na ka jong U Blei u baleh-isynei.

17. Namar kata Ka Jingthoh ka ong ha uta U Pharao, “Ba, khynang ia kane hí kein “ nga la ríh-pynieng ia mé, ba “ nga’n da ioh-pyníh-shinná ia “ kaba ka bor-bah jong nga ha “ mé, bad ba yn ioh-ialap-shai “ ia ka kyrteng jong nga ha “ ka pyrthei baroh-kawei.”

18. Namar-kata kein, ia uba u mon, u sngou-isynei; bad ia uba u mon, u pynéh.

19. ME’N ong te ha nga, Balei u dang kynnoh-pop? namar uei ba la pynlah ia kata ka mon jong u?

20. Shishahinreikham-tam, ah u briu, ma-me mé long uei u baiasait pyrshah-pat bad uba U Blei? I’n ong ne ém íta í dur ba-la-thau ha uta uba thau-dur ia í, Balei mé la thau ia nga kumne?

21. Uba u nongthau-khiú u don bor-trai ne ém ha’or kaba ka deu-byrthá, ba’n thau na ka jong kata kajuh hí ka

shí-lyllún *deu-byrthá*, ia uwei u khíu te ia ka badon-burom, hinrei ia uwei-pat ia ka ba-khlem-burom ?

22. *Kumno* te lada U Blei, u da mon ba'n pynih-shinná-noh ia la ka jingbittar, bad ba'n pyntip-noh ia ka bor-bah jong u, u la iaishah da ka bashibún ka jingiaishah-slem ia ki khíu ka jingbittar ba-la-pynbit ia ka jingpynjot ;

23. bad ba u'n la ioh-pyn-tip-noh ia kaba ka jingkynreispah-kyrhai ka burom jong u ha ki khíu ka jingisynei, ia kiba u la lah thung-pynbitlypá ia ka burom ;

24. *Wad* ia ngi ruh kein, ia kiba u la khot, ym tang na Ki Jiu hí, hinrei na Ki Jentil ruh ?

25. Kumba u ong ruh ha U Osíe, " Nga'n khot ia uta u " paitlang u b'ym *long* u jong " nga, u paitlang jong nga, " bad ia kata ia kaba b'ym " shym la íeit, ia kaba la íeit.

26. " Ka'n jía ruh ha kata " ka jaka ha kaba la iathúh ha " ki, Phi'm *long* u paitlang jong " nga ; hangta yn khot ia ki " ki khún - shinrang U Blei U " Baim."

27. Hinrei U Isaias u pyrtá-

-noh shaphang Ki Israil, " La " ka jingkhein kiba ki khún- " -shinrang Ki Israil ka da long " kum u shíap ka dúriau, *tang* " ia íta í bynta bapynsah yn " rih-pynim.

28. " Namar u da pyndep- " -noh bad u da pynkut - noh " shisyndon ia ka kam-ka-dau " ha ka hok ; naba ia ka kam- " -ka - dau ba-la-pynkut - noh " shen U Trai u'n leh ha kata " ka rí."

29. Ruh, kumba U Isaias u la iathúh mynshiwa, " Lynda " U Trai Ki Paitbah u la lah " pynsah symbai ia ngi, kat " kum Ka Sodoma yn la lah " pynlong ia ngi, bad kat kum " Ka Gomorra yn la lah pyn- " syríu ia ngi."

30. *KUMNO* te ngi'n ia-ong? Ba Ki Jentil, kiba b'ym jiu beh ia ka hok bapynksan, ki la ioh-bat-skhem ia ka hok bapynksan, ia kata kein ka hok bapynksan kaba na ka jong ka jingngeit.

31. Hinrei Ki Israil, haba ki jiu beh ia ka rúkom ka hok, ki'm shym la lap-ioh ia kata ka rúkom ka hok.

32. Na ka balei ? Naba *ki'm* shym *la beh ia ka* da ka jing-

ngeit, hinrei pynban kumba ka long *ba'n ioh* da ki jingleh Ka Húkum. Namar ki la jingthut ha uta u mau ka jingjinthut;

33. kumba la thoh, "Ha khymih, Nga buh ha Ka Sion ia u mau ka jingjinthut, bad ia u mausiáng ka jingjinthut; hinrei ia uno-uno-baroh u bangeit ha u yn "ym pynrain-bukoh."

X.—LYNNONG.

1. *Ki ktín baialam-phrang bad bapyniasuk, bad bapynih ia ka dau ka jingkyntait-noh ia Ki Jiu: 5. te u pynih ia kiei-kiei-ruh ba-la-buh ia ka ba'n ioh ka jingpynim ia Ki Jentil bad Ki Jiu kumjuh. 14. Ba ka lynti ka jingpynim ka long ka babit ia baroh; ka dei te ba'n iathúhkhána-babhá skaphang jong ka ha ki bynriu baroh: ia kaba la iathúhlypá shinná shaphang jong ka ha Ka Testament Barim.*

1. Kó ki para-bangeit, shisha kein ka jingkwah babhá hir-hir ka dohnúd jong nga, bad ka jingdúwai kaba ha uba U Blei na ka bynta Ki Israil ka long ia ka ba'n ioh - jingpynim ia ki.

2. Namar nga phlá babhá ia ki, ba ki don ka jingsngou-

-shit-rhem na ka bynta U Blei, hinrei ym katba kum ka jingtip.

3. Namar haba ki dang long ki b'ymtip ia ka hok ka jong U Blei, bad haba ki dang pyrschang ba'n pynnéh ia ka hok la ka jong hí, ki'm shym la pynkongúh ia lade ha kata ka hok ka jong U Blei.

4. Namar U Khristos *u long* ka jingkut Ka Húkum, ia ka ba'n pynksan ia uno-uno-baroh u bangeit.

5. NAMAR U Mosis u thoh shaphang kata ka hok bapynksan kaba na ka jong kata Ka Húkum, "Ba uta u briu uba "la iaileh ia kita kiei-kiei-ruh "u'n ioh-im ha ki."

6. Hinrei kata ka hok bapynksan na ka jingngeit ka ong kumne, "Wat ong ha ka dohnúd jong mé, Uei u ba'n leit- "kíu-noh sha byneng?" kata ka long, ba'n ialam-noh-arsut ia U Khristos *na byneng*;

7. lane, "Uei u ba'n leit- "híer shapoh niamra?" kata ka long, ba'n ialam-noh-arte ia U Khristos na ki baiáp.

8. Hinrei kumno ka ong maka? "Kata ka ktín ka long ha- "jan jong mé, *pleng* ha ka shin- "tur jong mé, bad ha ka dohnúd

“jong mé;” kata ka long kein kata ka ktín ka jong ka jingngeit ia kaba ngi ialap :

9. Ba lada me’n phlá-shinná da la ka shintur ia U Iísous uba U Trai, bad ba me’n ngeit ha la ka dohnúd ba U Blei u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, yn pynim ia mé.

10. Namar da ka dohnúd kein ba ngeit ia ka ba’n ioh ka hok bapynksan, bad da ka shintur kein ba phlá-shinná te ia ka ba’n ioh ka jingpynim.

11 Namar kata Ka Jingthoh ka ong, “Ia uno-uno-ba-“roh u bangeit ha u yn ym “pynrain-bukoh.”

12. Namar ym don shuh ka jingiaphér ia U Jiu bad ia U Griik ruh ; namar uba ujuh U Trai halor baroh, u bakynreispah-kyrhái shaphang kita baroh kiba khot-kyrpád ia u.

13. Namar “uno-uno-ba-“roh uba u’n khot-kyrpád ia “ka kyrteng U Trai, yn pyl-“lait-im ia u.”

14. Kumno te ki’n ia-khot-kyrpád ha uta ha uba ki’m shym la ngeit ? kumno de ki’n ioh-ngeit *ha uta* shaphang uba ki’m shym la ioh-sngou ?

kumno de ki’n ioh-sngou khlem u baialap ?

15. kumno ruh de ki’n ioh-ialap, l’ynda la phah-noh ia ki ? kumba la thoh, “Ah ka “bakatno baihtynnad *ki long* “ki slajat-bawan ki jong kita “kiba iathúhkhána-babhá ka “jingsuk, ki jong kita kein ki-“ba iathúhkhána - babhá ia “kiei-kiei-ruh ki babhá !”

16. Hinrei baroh ki’m shym la kongúh ia kata ka jingia-thúhkhána-babhá : namar U Isaias u kylli, “Kó Trai, uei “ba la ngeit ia ka jingpyn-“sngou jong ngi ?

17. Te pleng kumta kata ka jingngeit *ka jáa* na ka basngou, bad kata ka basngou da ka ktín U Blei kein.

18. Hinrei nga kylli, Ki’m shym la ioh-sngou ? Haoid, shisha kein, “ka jingkren-“sawa jong ki ka la leit-iaid-“noh ha kaba ka khyndeub-“roh, bad ki ktín jong ki shá-“duh ki bakut ka pyrthei.”

19. Hinrei ruh nga kylli, Ki Israil ki’m shym la tip *ia kata?* Namar nyngkong, U Mosis u ong, “Nga’n pynsngou-pihúin “ia phi shaphang *kita* ki b’ym “long kynja-bynriu, *bad sha-*

“ phang ka kynja-bynriu ba-
 “ khlem-jingmut nga'n pyn-
 “ bittar ia phi.”

20. Hinrei shisha kein U
 Isaías u leh-shlur-noh, bad u
 ong shinná, “ La shem ia nga
 “ da kita ki b'ym jiu wád ia
 “ nga; la pynpau shinná ia
 “ nga ha kita ki b'ym jiu kylli
 “ shaphang jong nga.”

21. Hinrei pleng shaphang Ki
 Israil u ong, “ Baroh shi-sngi
 “ nga la kynér-noh ia la ki ktí
 “ ha u paitlang u b'ym kongúh
 “ bad u baiaphyrshi-kylliang.”

XI.—LYNNONG.

1. *U Blei u'm shym kyntait-noh ia
 Ki Israil baroh; 7. hinrei don
 shibún ki basah ia kiba u la jíd,
 pheuse la pynéh ia kiwei. 11.
 Don ka jingkyrmen ba ki'n wan-
 -phai-khyamat; namar U Blei u
 la thymú bad u la kular ba'n
 khot pat ia Ki Jiu. 33. U Apos-
 tolos u wai la ka nía bajur da
 ka baong ka bakatno ka jing-
 kyndit ka b'ym lah iit-shemphang
 shuh ia ka jingstád bad ia ki
 jingbishár U Blei.*

1. NGA KYLLI te, U Blei u
 la kyntait-noh khoit ne ém ia
 uta u paitlang jong u? Wat
 ai ka'n long *kumta haba-da-lei-
 -lei-ruh!* Namar nga ruh nga

long U Kynja-Israil, na u sym-
 bai U Abraam, na ka jaid Ben-
 jamin.

2. U Blei u'm shym la kyn-
 tait - noh khoit ia uta u pait-
 lang jong u, ia uba u la jíd-
 -thuhlypá. Ne phi'm tip ia
 kaei kaba Ka Jingthoh ka ong
 shaphang U Ilías? kumno u
 leit-múdui-úd ha U Blei ia Ki
 Israil, u da ong,

3. “ Ah Trai, ki la iapyniáp-
 “ -noh ia kiba Ki Nongiathúh-
 “ lypá jong mé, bad ki la ia-
 “ kynrang-pynkyllon-kram ia
 “ kiba ki dúwan - dúhpat jong
 “ mé; bad la íehnoh-sah sa ia
 “ nga marwei, bad ki iawád ia
 “ ka mynsiim jong nga ruh.”

4. Hinrei kata ka jingpyn-
 phai-tín-Blei ka ong kumno ha
 u? “ Nga la pynsah kyrphang
 “ ha lade - hí hinieu hajar ki
 “ rangbah, ki b'ym shym la
 “ dem khohsiu ha kata *ka dur*
 “ U Baal.”

5. Kumjuh te, ha ka pyr-
 thei-sngi kaba mynta ruh, don
 í bynta basah katba kum ka
 jingjíd ka jingaiei.

6. Te lada da ka jingaiei,
 ka'm *long* shuh na ki jingleh;
 namar haba da kumwei-pat,
 kata ka jingaiei ka'm long shuh

ka jingaei; hinrei lada na ki jingleh, ka'm long shuh ka jingaei; namar haba da kumwei-pat, kata ka jingleh ka'm long shuh ka jingleh.

7. KUMNO te? Ia kaba Ki Israil ki wád khynang, ia kata pleng ki'm shym la ioh-shem; hinrei kata ka jingjíd ka la ioh-shem kein; hinrei ia kita ki basah la pynéh-noh:

8. kat kumba la thoh, "U Blei u la ai ha ki ia ka myn-siim ka jingioh-thíah-lyng-ngai, ia ki khymat ia ka ba'n ym ioh-íh, bad ia ki shkor ia ka ba'n ym ioh-sngou," jin háduh kane ka sngi kein.

9. Bad *kumba* U Dabid u ong, "Tó ai ba yn pynlong ia ka mfej jong ki ia ka ba'n long ka jingríam, bad ia ka ba'n long ka jingpynngat, bad ia ka ba'n long ka jing-jinthut, bad ia ka ba'n long ka kyput-kylliang de ha ki

10. "Tó ai ba yn pyndum ia ki khymat jong ki ba ki'n ym ioh-íh, bad ia ka ingdong jong ki khlem-da-púd me'n pyndem-lem-rapid."

11. NGA kylli te, shisha ki la iajinthut, kat ba'n iaháp-dúh-noh? Wat ia ka'n long

kumta haba-da-lei-lei-ruh! hinrei pleng da kata ka jingiaháp-ryngkang jong ki *la jía* kata ka jingpynim ha Ki Jentil, ia ka ba'n pynsngou-pihúin ia ki.

12. Te lada kata ka jingiaháp-ryngkang jong ki *ka jía-long* ka jingman-bhá ia ka pyrthei, bad kata ka jingdúh jong ki *ka jía-long* ka jingman-bhá ia Ki Jentil; hato ka bakatno-tam kein *ka'n long* ka jingdap jong ki?

13. Namar nga ong ha phi kiba Ki Jentil, (namar kat kumba nga long ma-nga shisha u Apostolos Ki Jentil, nga pyn-don-burom ia kata ka jingleh jong nga;)

14. lada lah kumno-re-kumno ba nga'n da ioh-pynsngou-skhuin-tynneng ia í doh-í-snám jong nga, bad ba nga'n ioh-pynim ia kiba na ki jong ki.

15. Namar lada kata ka jing-kynthait-noh ia ki *ka jía-long* ka jingpyniasuk ia ka pyrthei; kaei te *ka'n long* kata ka jingpyddiang-suk *ia ki*, tang ka jingim na ki baiáp?

16. Lada ruh uba u sohinyngkong *u long* u bakyntang, kumjuh ruh *yn long* kaba ka shí-lyllún u kypú-im; bad lada

uba u tynrai *u long* u bakyn-tang, kumjuh ruh *yn long* kiba ki tynat.

17. Lada ruh de la pyn-khein-noh ia kiba na ki jong kita ki tynat, bad la pyniadait-khop ia mé uba long u tynat - diing-úm-pyniang-olib khlau ha pyddeng jong ki, bad la pynlong ia mé u nongiaioh-lem na u tynrai bad na ka khlein ka jong uta u diing-úm-pyniang-olib;

18. mé wat leh - risa - tam-jaid halor kita ki tynat: hinrei lada mé leh-risa-tam-jaid halor *jong ki, tó kynmau te* ba mé me'm bah ia uta u tynrai, hinrei uta u tynrai *u bah* ia mé.

19. Me'n ong te, "La pyn-khein-noh ia kita ki tynat, "ba yn la ioh-pyniadait-khop "ia nga."

20. Niwma; *hinrei* la pyn-khein-noh ia ki da ka jingb'ymngeit, hinrei ma - mé mé iaieng da ka jingngeit. Mé wat sngou - meng, hinrei tó shepting;

21. Namar lada U Blei u'm shym la pynsah shuh ia kita ki tynat bakynja-tynrai, *te tó sú-mar* ioh ba u'n u'm pynsah shuh ia mé ruh.

22. Ha khymíh te, ia ka jingsybún, bad ia ka jingsneng-kyntait-noh ki jong U Blei! sha kita kiba la háp-noh, shisha ka jingsneng-kyntait-noh; hinrei sha mé, ka jingsybún, lada me'n iainéh ha kata ka jingsybún *jong u*; namar haba da kumwei-pat, wad ia mé ruh yn ot-noh kein.

23. Hinrei wad ia ki ruh, lada ki'm da iainéh ha kata ka jingb'ymngeit, yn pyniadait-khop kein; namar U Blei u long u balah-éh ba'n pyniadait pat ia ki.

24. Namar lada la ot-noh ia mé *u tynat* na ka jong uta u diing-úm-pyniang-olib khlau na la ka kynja, bad da kaba kumwei-pat ia ka kynja la pyniadait-khop ia mé ha u diing-úm-pyniang-olib babhá, te ka bakatno tam ia kine, kiba *long kita ki tynat* ba kynja-tynrai, yn pyniadait-khop ia ki ha u diing-úm-pyniang-olib u jong ki hí?

25. Namar nga'm mon ia phi ba'n ym tip, kó ki para-bangeit, shaphang kane ka jingbuh-ríh, (ba phi'n ym long kiba tharai stád ia lade) ba ka jingéh-noh ka la jáa-long *tang* na shiteng-

-shiliang Ki Israil, tadynda ba kata ka jingdap ka jong Ki Jentil ka'n la ioh-wan hapoh.

26. H'ynda kumta te yn rih - pynim ia Ki Israil baroh ; kumba la thoh ; " Uba U Nong- " pynpyllait-noh u'n wan-míh- " -noh na Ka Sion, bad u'n " pynphai-noh ia ka jingb'ym- " riu-blei na Iakob ;

27, " bad kane ka jiu tang " kaba na nga *ka long* bad ki . . . h'ynda nga'n kit-noh ia " ki pop jong ki."

28. Kumta shaphang kaba Ka Jingiathúkhána - babhá, *ki la jía-long* ki nongshún, na ka bynta jong phi ; hinrei shaphang kaba ka jingjíd, *ki long* ba-la-íeit ia ki, na ka bynta kiba ki kypá.

29. Namar kita ki jingaiei bad kata ka jingkhót U Blei, *ki long* bakhlem jingkylla-ka-bamut.

30. Namar kumba ma-phi ruh mynno-mynno-ruh phi la jiu long ki b'ymkongúh ia U Blei, hinrei mynta pleng la isynei ia phi da kata ka jingb'ymkongúh ka jong kine ;

31. kumjuh ruh kita mynta ki la long ki b'ymkongúh, ba da kata ka jingleh-isynei kaba

sha phi, yn ioh-leh-isynei kein ia ki ruh.

32. Namar U Blei u la set-lang-khop ia kita baroh ha ka jingb'ymkongúh, ba kumta u'n ioh-leh-isynei kein ia kita baroh.

33. АН ka jingjilliu-bah ka jingkynreispah-kyrhái te ka jingstád, bad ka jingtip U Blei ! Ah katno ba kita ki jingkut-bishár ki jong u *ki long* ki b'ymlah -iit shuh, bad kita ki lynti ki jong u *ki long* ki b'ymlah-shem-lád shuh !

34. " Namar uei ba la tip " ia ka bamut U Trai ? lane " uei ba la jiu long u nongia- " sylla-lem u jong u ?"

35. lane uei ba la ai shiwa ha u ; bad ba yn ai-jingai kyl-liang-pat ha uta ?

36. naba na u, bad da u, bad sha u, *long* kiei-kiei-baroh : ha uba *yn long* kaba ka burom sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut ! Amen.

XII.—LYNNONG.

1. Ba ka dei ia ki jingisynei U Blei ba'n pynleh ia ngi ba'n aiti-noh ia lade ba'n pynsgoubhá ia u ; bad ba'n ym tharai babhá-tam ia lade, hinrei ba'n nieu-bíang ia kita ki bún jaid ki

jingai ; bad ba'n leh-minot ha ki hala ka jaka-jaka, khynang ia ka ba'n pynmyntoi lang ia ka met maian U Khristos. 9. U Apostolos u sneng-kyntú ia ka ba'n iaileh ia ki bún jaid ki soh U Mynsiim : u ádong ruh ia ka jingsngou-kwah ba'n leh basniu lane leh bittar markyl-liang.

1. NAMAR-KATA, nga kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, na kita ki jingisynei ki jong U Blei, ba'n aítí-noh ia ki met jong phi kum ka jingkinia baiaiim, bakhúid, *bad* bapynsngoubhá-éh ia U Blei, *kaba long* kein ka jingshakri bashong-nía jong phi.

2. Bad tó wat pynsyrim ryngkad ia lade bad kane ka pyrthei ; hinrei tó pynkylla-dur-noh ia lade kein da kaba ka jingpynlong-thymmai ia ka bamut jong phi, khynang ba phi'n ioh - nang - skhem ia ka bakumno *long* ka mon ka jong U Blei, kaba *long* ka babhá, bad ka bapynsngoubhá-éh, bad ka bajanai de.

3. Namar nga ádong, da kata ka jingaiei ia kaba la ai ha nga, ia uwei-uwei-baroh uba long ha pyddeng jong phi, ba'n ym nieu-tam *ia lade* nalor ia kaba ka dei ia u ba'n nieu ;

hinrei ba'n nieu ádykar *ia lade*, kat kumba U Blei u la sám ia ka jingtheu ka jingngeit ha uwei-uwei-baroh.

4. Namar katba kumba ha kawei ka met ngi don shibún ki dykhot, hinrei kita ki dykhot baroh ki'm don ia kaba kajuh ka jingkam ;

5. kumjuh ma-ngi, *la ngi long* shibún, ngi long kawei ka met ha U Khristos, hinrei uwei-pa-uwei baroh *ki ialong* ki dykhot ki jong ki paralok-hí.

6. Te ba *ngi* don ki jingai ki baiaphér katba kum kata ka jingaiei ia kaba la sám ha ngi, la *ka long* ka jingiathúhlypá, *tó ai ba ngi'n iathúhlypá* katba *ka shong* kaba ka jingtheu ka jong ka jingngeit ;

7. la *ka long* ka jingshakri ia Ka Balang, *tó ai ba ngi'n minot* ha kata ka jingshakri ia Ka Balang ; la *ka long* uta u bahikai, *tó ai ba u'n minot ruh* ha kata ka jinghikai ;

8. lane uta u basneng-pynshait, *tó ai ba u'n minot te* ha kata ka jingsneng-pynshait ; *lane* uta u baiasám, *tó ai ba u'n leh kumta* da ka jingkyl-lúid-sngúr shí-syrtap myn-siim ; *lane* uta u bashong-syn-

shár, *u'n shong kumta* da ka jingiaisúmar-kyndong; uta u baleh-isynei, *u'n leh kumta* da ka jingsngoubhá-kymen.

9. *TO' ai ba* kaba ka jingleh-íeit-briu *ka'n long* ka bakhlem-arsap. *Tó long* ki bakiar-noh basngou-trím na ka baleh-sniu; *tó long* ki baiasoh-skhem bad ka baleh-babhá.

10. Shaphang kaba ka jingiaíeit para-bangeit, *tó long* ki baiaíeit - noh hin - hin para-bangeit hí; shaphang kaba ka jingianieu - burom, *tó long* ki baialam-phrang para-bangeit hí;

11. shaphang kaba ka jingleh-minot, *tó wat long* ki baalhía, *hinrei tó long* ki bashit-rhem ha ka mynsiim, da ka bashakri ia uba U Trai;

12. shaphang kaba ka jingkyrmen, *tó long* ki bakymen; ha ka jingjinjar, *tó long* ki baiaishah; ha ka jingdúwai, *tó long* ki baiainéh-minot;

13. shaphang kiba ki jingkyrdúh jong kiba ki riu-khúid, *tó long* ki baiasám-isynei; *tó long* ki baiabeh-brai ia ka jing-khot-íeit-basá.

14. *Tó kyrkhú-bhá* ia kita kiba leh-bein ia phi; *tó phi'n*

iaikyrkhú-bhá, ruh wat tim phi.

15. *Ka dei* ba'n iakymen lem bad kita ki baiakymen, bad ba'n iaiám lem bad kita ki baiám.

16. *Tó long* ki baiamut ia kaba kajuh para-bangeit hí: *tó wat long* ki baiaimut-brai ia kiba kiei-kiei-ruh ki jinglong-meng, *hinrei tó long* ki bapynialok-ryngkad ia lade bad ki barit. Wat long phi ki batharai-stád ia lade ha la ka khymat hí.

17. Wat long phi ki baleh-markylliang hano-hano-ruh ia ka basniu namar ka basniu; *hinrei tó long* ki baiaisúmar-sukhérlypá ia kiei-kiei-ruh ki babhá-tynnad ha khymat ki briu baroh.

18. Lada long ka balah, katba shong kata ha phi, *tó long* ki baiashong-suk-noh bad ki briu baroh.

19. Wat long ma-phi hí ki bapynhíer-kypuť, kó ki hep, *hinrei phi'n ai* jaka ia ka jingbittar, namar la thoh, "Ka jingpynhíer-kypuť *ka long* "ka jong nga hí, nga'n leh- "kylliang ma - nga *ia kata*," ong U Trai kein.

20. Namar - kata, "lada u

bashún ia mé u thyngan, me'n
bysá ia u ; lada u slíang, me'n
ai-díh ia u : namar da ka baleh
kumta, me'n kynton ia ki ryngá
ding deuiong barhem halor ka
khlíh jong u.

21. Wat ai ba yn jop-noh
ia mé da ka jong ka basniu,
hinrei tó jop-noh ma-mé ia ka
basniu da ka babhá.

XIII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh-shai ia
kiei-kiei-ruh ki jong ki kam-
-ram ha kiba ka dei ba ngi'n
kongúh ia ki nongsynshár bad
ia ki nongbishár. 8. Ba ka jing-
-ieit ka long'ka jinglum Ka Hú-
kum, naba kumta ka dei ia Ki
Khristian ba'n leh-ieit ia ki briu
baroh. 11. U pyníh de ba ka
dei ia ka ba'n kyndiah-noh na
ki jingleh ka pop bad ka jing-
-dum, bad ba'n iaid-beit bad ba-
khúid, namar ka sngi ka lajan
míh.*

1. Tó ai ba hala ka myn-
siim-mynsiim baroh ka'n pyn-
hapoh ia lade ia ki bor ki ba-
hakhlíh : namar ym don kano-
-kano-ruh ka bor, l'ynda na U
Blei ; te kita ki bor kiba don,
la buh-beit ia ki kein da U
Blei.

2. Kumta kein, uno-uno-ruh

u baieng-ialeh-pyrshah ia kata
ka bor, u ialeh-pyrshah ia kata
ka jingbuh-beit ka jong U Blei :
te kita ki baieng-ialeh *kumta*,
ki'n ioh-pyddiang ia ka jing-
pynrem ba'n shitom ha lade-
-hí.

3. Namar kita ki nongsyn-
shár ki'm long ka jingshyrkhei
ia ki jingleh babhá, hinrei ia
ki b'ymman. Mé mon te ba'n
ym shepting - sat ia kata ka
bor ? tó leh te ia ka babhá,
kumta me'n ioh - díang ia ka
jingiaroh na ka :

4. namar *uta u nongsynshár*
u long u shakri U Blei khy-
nang ia ka ba'n pynbhá ia mé.
Hinrei lada me'n leh ia ka ba-
sniu-basméh, tó sngou-shyrkhei
mé : namar u'm jiu rah leh-
-noh-ei kein ia ka waitlam : na-
mar u long u shakri U Blei, u
nongpynhíer-kypu't kein khy-
nang *ba'n pyndep* ia ka jing-
pynshitom-hok ha uta uba leh
ia ka basniu-basméh.

5. Naba kumta, ka la dei
kein *ia ngi* ba'n pynhapoh ia
lade, ym tang namar kata ka
jingpynshitom - hok hí, hinrei
na ka bynta kaba ka jingiatip-
-lem ruh.

6. Namar na ka bynta kane

hí phi ai khajina ruh ; namar ki long ki shakri U Blei, kiba iaiminot khynang ia kane kajuha ka kam hí.

7. Namar-kata kein, tó ainoh ha ki briu baroh ia kita kiei-kiei-ruh ki badei *ia ki*: ia ka khajina ha uta, *u badei ba'n shim* ia kata ka khajina; ia ka khrong ha uta, *u badei ba'n shim* ia kata ka khrong; ia ka jingshepting-burom ha uta, *u badei ba'n ioh* ia kata ka jingshepting-burom; ia ka jingnieu-burom ha uta, *u badei ba'n ioh* ia kata ka jingnieu-burom.

8. PHI wat kit-ram ei-ei-ruh-ém iano-iano-ruh, tang ia ka ba'n iaieit paralok-hí: namar uta uba feit ia uba uweipat, u pyndep kein ia Ka Húkum.

9. Namar kine *ki húkum*, "Me'n ym klim; Me'n ym "pyniáp; Me'n ym túh; Me'n "ym sakhi lamlér; Me'n ym "ih-kwah-sat;" lada *don* ruh kano-kano kawei-pat ka húkum, la kúp-kyllum ia ki ha kane ka jingong-skhem, ha kaba kane kein, "Me'n feit ia la u "paramarjan kumba ia lade."

10. Kane ka jingieit ka'm jiu trei ia ka basniu-basméh ha

uba u paramarjan: kane ka jingieit, namar-kata, *ka long* ka jingpyndep ia Ka Húkum.

11. BAD ia kane *kham-tam tó leh*, haba ngi íhthúh ia ka ía, ba mynta la jía ka por ia ngi ba'n khie-joit na ka baioh-thíah; namar mynta ka jingpynim ka kham-hajan ia ngi, ia kaba mynba ngi la ngeit:

12. ka miet katta ka la nang dírlypá-noh shibún, te ka sngi ka la jan; namar-kata, tó ngi'n iabuh-noh-bak ia kita ki jingleh ki jong ka jingdum; bad tó ngi'n iakhing-noh ia ki átiar ki jong ka jingshai.

13. Tó ía, ngi'n iaíd da leh-don-akor, kumba ha pyrshah ka sngi; ym ha ki jingiadíh-kiád-leh-auria hau-hau bad ha ki jingiabúaid, ym ha ki jing-iakai-kynthei bad ki baiánúti-jakhlia, ym ha ka baiamai bad ka basngou-pihúin;

14. hinrei tó kúp phi ia U Ísous Khristos uba U Trai, bad wat súmar-sukhérlypá phi ia ka jong ka doh, khynang ia ka ba'n *pynbrai* ia ki jingsam-kwah b'ymman *jong ka*.

XIV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pynéh kumno ba ka dei ia ki para-dykhót ba'n leh markylliang paralok-hí shaphang kiei-kiei-ruh ki b'ym nieu phér ha ka jingiatip-lem ; kumta ka rúkom ka banyngkong long, shaphang kumno ba'n leh ia kita ki bashait ba'n kyndiah-sang na kiei-kiei-ruh ki b'ym phér shuh.* 13. *Ka baar long, shaphang kumno ba ka dei ia kita ki para-bangeit ruh ki bakhlain ha ka jingngeit ba'n iaileh ha ka jinglait sngoubhá kyllíid jong ki.*

1. **TE**, phín shim-lok ha lade ia uta uba long tlot ha la ka jingngeit, *hinrei* ym sha ka ba'n ianía bishár-kut ia ki jingmut-kyndiah *jong u*.

2. Namar uwei u ngeit-skhem kat ba'n bám ia kiei-kiei-baroh ; *hinrei*, uwei-pat u batlot, u bám *tang* ia ki jhur.

3. Mé u babám ia *kiei-kiei-baroh*, wat nieu-bein-noh hó ia uta u b'ym bám-sang ; l'ymne mé u b'ym bám-sang, wat pynrem hó ia uta uwei u babám ; namar U Blei u la pyddiang-sngoubhá ia u.

4. **Te** ma-mé mé long uei, uba pynrem ia u shakri jong uwei-pat ? *ha khymat* la U Kynrád hí kein u ieng, ne u kyllon.

Hinrei yn pynnéh ia u kein ; namar U Blei u long u balah-éh ba'n pynieng-skhem ia u.

5. Uwei u nieu-kor ia *ka-wei* ka sngi *kum* bakyntangtam ia *kawei-pat* ka sngi ; uwei-pat te u nieu *ryngkad* ia ki sngi baroh. Tó long uwei-uwei-baroh ba-la-sngou-kut-nía skhem ha la ka jong-ka-jong ka bamut hí.

6. Uta u banieu-sang ia kata ka sngi, u nieu-sang kein ha U Trai ; bad uta u b'ym nieu-sang ia kata ka sngi *u long* u b'ym nieu-sang kein ha U Trai. Kumjuh uta u babám, u bám kein ha U Trai, namar u ai-ngúh ha U Blei ; bad uta u b'ym bám-sang, *u long* u b'ym bám-sang kein ha U Trai, kumjuh ruh u ai-ngúh ha U Blei.

7. Namar ym don uwei na ngi uba im-kyntí ia lade, bad ym don uwei uba iáp-kyntí-noh ia lade.

8. Namar la ngi ioh-im te, ngi iaiim-kyntí kein ha uba U Trai ; te la ngi ioh-iáp-noh ruh, ngi iáp-kyntí-noh kein ha uba U Trai : namar-kata, la ngi ioh-im te, la ngi ioh-iáp-noh ruh, ngi long kein ki jong uba U Trai.

9. Namar ia kane khynang hí U Khristos u la iáp-noh ruh, bad u la míh-pat, bad u la im-pat de, ba u'n ioh-leh-trai-khlíh kein halor ki baiáp ruh bad ki baim.

10. Hinrei balei mé bishár-pynrem ma-mé ia la u para-bangeit? lane balei ruh mé nieu-bein-noh ma-mé ia la u para-bangeit? namar ngi baroh ngi'n ieng ha khymat ka khet-bishár ka jong U Khristos.

11. Namar la thoh, "*Katba* nga im," (ong U Trai,) "ka khohsiu baroh ka'n dem - -khrup ha nga, bad u thyllíed baroh u'n phlá - shinná-noh ha uba U Blei."

12. Naba kumta te uwei-uwei-baroh na ngi u'n ai jing-khein shaphang ia lade-hí ha uta U Blei.

13. NAMAR-KATA, wat ai ba ngi'n shong-bishár shuh ia ki paralok-hí; hinrei kham-tam tó kut-bishár phi kumne, ia ka ba'n ym buh ia ka jing-jinthut *ha ka lynti* ia la u para-bangeit, lane ia ka jing-jinthut-pyrkúp-slúp.

14. Nga tip - bíang, bad la pynkongúh da ka nía ia nga da U Ísous uba U Trai, ba

ym *don* kaci-kaei-ruh ka basang na lade-hí, tang ia uta u bamut-banieu ia kaci-kaei-ruh ba ka long ka basang: ia uta kein *ka long* ka basang.

15. Hinrei lada la pyn-sngousih - sat *ba'n sniu* ia uta u para-bangeit jong mé na ka bynta í jingbám *jong mé*, me'm iaíd-tynnad shuh katba kum ka jingiaíeit. Wat pynjot-noh da íta í jingbám jong mé ia uta, na ka bynta jong uba U Khristos u la iáp-noh.

16. Namar-kata, wat ai ba yn kren-bein-noh te ia kata ka babhá jong phi:

17. namar ka híma ka jong U Blei ka'm long kein ka bábm bad ka badíh; hinrei ka hok, bad ka jingiasuk, bad ka jingsngou - kymen de ha U Mynsiim Bakhúid.

18. Namar uta uba shakri ia U Khristos ha kine kiei-kiei-ruh, *u long* ia u ba-la-íeit sngoubhá da U Blei, bad ia u ba-la-pyddiang hun da ki briu.

19. Naba kumta te, íá, ngi'n iabeh-brai ia kita kiei-kiei-ruh ki jong kata ka jingsuk, bad ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka ba'n iatei ia ki paralok-hí.

20. Na ka bynta ka jingbám

tó wat líed-noh ia ka jingleh ka jong U Blei. Kiei-kiei-baroh shisha *ki long* ki bakhúid; hinrei *ka long* ka basniu kein ia uta u briu uba da bám da ka jingpynsngouthut.

21. *Ka long* ka babhá kein ia ka ba'n ym bám ia ka kynja-doh, l'ymne ba'n díh ia ka wain, l'ymne *ba'n leh ia kaei-kaei-ruh* da kaba u para-bangeit jong mé u da jinthut, lane u da jinthut-pyrkúp-slúp, lane u da sngou-tlot.

22. Mé mé don ka jingngeit? *tó ríh-khop ia ka* ha lade ha khymat U Blei. Suk ia uta u b'ym pynrem ia lade ha kata ia kaba u shah *ia lade ba'n leh*.

23. Hinrei uta u basngou-artatín, lada u bám, la pynrem ia u, naba u'm shym *bám* na ka jingngeit: te kaei-kaei-baroh kaba b'ym *long* na ka jingngeit, ka long pop kein.

XV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaisneng - kyntú shaphang ba'n beh - brai ia ka jingiaíeit bad ia ka jingiasuk; da ka rúkom U Khristos, bad da kaba u dúwai ba ki'n long kumta.* 8. *U pyníh ruh shaphang*

ka jingkhot ia Ki Jentil; naba kumta u dúwai pat ba U Blei u'n pyndap ia ki da ka jingky-men bad da ka jingsuk. 14. *U pyníh na ka balei u la thoh ha ka rúkom bashlur-shinná sha Ka Balang ha Ka Roma; bad ba u dang don ka jingkwah ba'n leit-khymíh ia ki; u pyníh ruh ha kino ki lynti u'n leit.* 30. *U pán na ki ba ki'n iaidúwai lem bad u ha U Blei na ka bynta jong u.*

1. HINREI ma-ngi kein kiba *long* ki bakhlain, ka dei ia ngi ba'n iaishah ia kita ki jingtlot ki jong kiba b'ymkhlain, bad ba'n ym pynsngoubhá tang ia lade-hí.

2. *Kumta* *tó ai* ba uwei-uwei-baroh na ngi u'n pynsngoubhá ia la u para-marjan, shaphang *ka badei* kein ia ka babhá *jong u*, ia ka ba'n tei *ia u*.

3. Namar wad uba U Khristos u'm shym la pynsngoubhá ia lade-hí; hinrei kumba la thoh; "Kita ki jingkren-bein " ki jong kita ki bakren-bein ia " mé, ki la iaháp-bhuk ha nga."

4. Namar kat kiei-kiei-ruh ba la thoh mynbarim, khy-nang ia ka jinghikai jong ngi la thoh mynbarim kein ia ki; ba da kaba ka jingsngou-iaishah bad da kaba ka jing-

pyntyngen ki jong kita Ki Jingthoh, ngi'n ioh-iaibat-bíang ia ka jingkyrmen.

5. Te uba U Blei u jong kata ka jingsngou-iaishah bad u jong kata ka jingpyntyngen, tó u'n ai-sngoubhá ha phi ba'n iamut-lem ia kaba kajuh paralok-hí, katba kum U Khristos Ísous;

6. ba da kawei ka jingmut *bad* da kawei ka shintur, phi'n ioh - pyndon - burom ia uba U Blei bad U Kypá U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi.

7. Naba kumta phi'n pyddiang-lok ha lade ia ki para-bangeit hí, kumba uba U Khristos ruh u la pyddiang-lok ha lade ia ngi, khynang ia ka jingpyndon-burom ia U Blei.

8. Te nga ong-shinná, putet, ba U Ísous Khristos u la jáa-long u nongleh ka jingot-shíar, na ka bynta ka jingshisha U Blei, khynang ia ka ba'n pynnéh-skhem ia kita ki jingkular ha kiba ki kypá :

9. bad ba kiba Ki Jentil ruh ki'n ioh-iapyndon-burom ia uba U Blei namar ka jingisynei *jong u sha ki*; kumba la thoh; "Namar kane nga'n

"phlá-iaroh shinná-noh ia mé
"ha pyddeng Ki Jentil, bad
"nga'n riwai-iaroh ia ka kyr-
"teng jong mé."

10. Bad u ong pat, "Tó da
"leh-kymen phi Ki Jentil, lem
"bad uba u paitlang jong u."

11. Pat ruh, "Tó kren-ia-
"roh-noh ia uba U Trai, phi
"baroh Ki Jentil, bad tó ia-
"thúh-iaroh shinná ia u, phi
"baroh ki paitlang."

12. Pat ruh U Isaías u ong,
"Yn long uba u thied u jong
"U Iessai, bad u ba'n sa míh
"ba'n synshár ia Ki Jentil; ha
"u kein Ki Jentil ki'n kyr-
"men."

13. Te *nga dúwai* ba uba U Blei u jong kata ka jingkyrmen u'n pyndap ia phi da ka jingiasngou-kymen bad da ka jingiasngou-suk baroh ha ka bangeit, khynang ba phi'n ioh-nang-roi-kyrhái ha kata ka jingkyrmen, da ka bor U Mynsíim Bakhúid.

14. RUH putet wad ma-nga hí nga ngeit-skhem shaphang jong phi, kó ki para-bangeit jong nga, ba ma-phi hí ruh phi long ki ba-la-dap da ka jingbabhá-sybún, ia kiba la pyndap-bhá da ka jing-

tip baroh, bad ki balah ba'n iasneng ki para-bangeit hí.

15. Hinrei nga la thoh kham-shlur ha phi, kó ki para-bangeit, katto-katne, kum u basneng pynkynmau ia phi, naba kane ka jingaiei ia kaba la ai-sngoubhá ha nga da U Blei ;

16. khynang ba nga'n ioh-long u basan u jong U Ísous Khristos sha kiba Ki Jentil, da ka batrei - lyngdoh ia Ka Jingiathúhkhána - babhá ka jong U Blei, ba kaba ka jingkinia-ai-ngúh ia kita Ki Jentil ka'n ioh-long ia ka ba-la-pyding - sngoubhá, ba - la - pynkhúid ia ka kein da U Mynsiim Bakhúid.

17. Nga don dau te, namar-kata, ia ka ba'n leh-kymen ioh-burom da U Khristos Ísous, shaphang kita kiei-kiei-ruh ki badei sha U Blei.

18. Namar nga'n ym núd ba'n iathúh ei-ei-ruh, shaphang kita kiei - kiei - ruh ia kiba U Khristos u'm shym la trei da nga, khynang ia ka ba'n pynkongúh ia Ki Jentil, da ka ktín bad da ka jingleh,

19 da ka bor ki dak-khyllah bad ki jingphylla, da ka bor U Mynsiim U Blei; kat kumba

náduh Ka Jerusalem, bad saudong-kylleng jin háduh Ka *Rí*-Illurikon, nga la ialap bíang-bíang-ruh ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong uba U Khristos.

20. Kumta ruh da ka ba-pynéh - íeit' - noh ba'n iathúhkhána - babhá, ym ha kaba la pyntip ia ka kyrteng U Khristos kein, ioh ba nga'n tei ha ka nongrim ka jong uwei-pat ;

21. hinrei, kumba la thoh, " Kita ha kiba ym shym la " ialap shaphang jong u, ki'n " ioh - íh ; bad kita ki b'ym " shym la ioh-sngou, ki'n ioh " -sngou-shemphang kein."

22. Naba kumta te la jiu pynpep-noh ia nga shíkaddei-éh ia ka ba'n wan ha phi.

23. Hinrei mynta ba ym don jaka shuh *ba'n ialap* ha kine ki phang, bad ba nga don ka jingkwah hir-hir putet ia ka ba'n wan ha phi la bún snem mynta ;

24. haba nga'n ioh-leit lano-lano-ruh sha Ka *Rí* - Spania, nga'n wan ha phi. Namar nga kyrmen, haba nga nang leit-lait, ba'n wan-khymíh artat ia phi, bad ba'n ialeit-on-lynti ia nga da phi shata, h'ynda la

pyndap shiwa ia nga katto-
-katne da *ka jingsyllok jong*
phi.

25. Hinrei mynta nga leit
sha Ka Jerusalem, ia ka ba'n
súmar-sukhér kein ia kiba ki
riu-khúid.

26. Namar ki la iasngoubhá-
-éh ha Ka *Rí*-Makedonia bad
Ka *Rí*-Akhaia, ba'n iasynniang
sybai *ia ka ba'n iaráp* ia kita
ki baduk ki jong kita ki riu-
-khúid kiba ha Ka Jerusalem.

27. *Nga ong kein*, ki la ia-
sngoubhá-éh, namar shisha ki
long ki nongkit-ram jong ki :
namar lada kiba Ki Jentil ki
la ioh-iabynta lem bad ki na
kiei-kiei-ruh ki jong ki ki ba-
kynja-mynsiim, ka la dei ia ki
ruh shisha ba'n súmar-sybún
ia ki ha kiei-kiei-ruh ki badei
ia ka met.

28. Te ynda nga la lah pyn-
dep ia kane, bad la lah aiti-
-skhem-noh ha ki ia une u soh,
nga'n wan-noh lyngba na sha
phi sha kata Ka *Rí*-Spania.

29. Te nga tip-bíang, ba h'yn-
da nga wan ha phi, nga'n wan
da ka jingdap-kyrhái ka jing-
kyrkú ka jong Ka Jingiathúh-
khána - bábhá ka jong uba U
Khristos.

30. Te nga kyrpád ia phi,
kó ki para-bangeit, na ka byn-
ta U Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi, bad na ka bynta ka
jingiaíeit ka jong uba U Myn-
siim, ba phi'n iapynéh lem bad
nga ha ki jingdúwai na ka
bynta jong nga ha uba U Blei ;

31. ba yn ioh - kyníh - kyn-
thet ia nga na kita ki b'ym-
kongúh ha Ka Ioudaia, bad ba
kata ka jingsúmar-sukhér jong
nga ia kaba *nga ialam* na ka
bynta Ka Jerusalem, ka'n ioh-
-long ba-la-pyddiang sngoubhá
da kiba ki riu-khúid ;

32. ba kumta nga'n ioh-wan
ha phi da ka jingiakymen, da
ka mon U Blei, bad ba nga'n
ioh-sngou-pyngád hir-hir lem
bad phi.

33. Te uba U Blei u jong
ka jingsuk *tó ai u'n long* lem
bad phi baroh. Amen !

XVI.—LYNNONG.

1. *U Paul u aiti-iaroh sha Ka Balang ha Ka Roma, ia Ka Phoibi; bad u phah ia la ki jing-ngúh-mon-bhá sha ki bún ki riu-dykhót kata Ka Balang; bad sha kiwei Ki Khristian, kiba don mynkata ha Ka Roma. 17. U snengpynshait ia ki para-bangeit jong u ba'n kynriah-noh na kita*

kiba pynlong ia ki jingianía bad ia ki jingiasngou - thut; bad u dúwai ba ka jingkyrkú U Blei ka'n long lem bad ki. 21. Ki jingngúh-mon-bhá na ki para-lok U Apostolos. 25. Ka jing-ngúh-mon-burom ia U Blei ba'n pynwai-noh ia kane ka shiti.

1. Te mynta nga aiti-iaroh ha phi ia Ka Phoibi kaba ka para-bangeit jong ngi, ka balong Ka Basan ka jong Ka Balang kaba ha Ka Kengkhereai;

2. ba phi'n ioh - pyddiang sngoubhá ia ka ha U Trai, kum badei-bíang ia kiba ki riu-khuid, bad ba phi'n ioh - iaráp ia ka ha kaei-kaei-ruh ka jingleh kat kaba ka sngou-don kam *ba'n ioh* na phi: namar ma - ka hí ruh ka la long ka nongsúmar ia ki babún, bad ia nga hí ruh.

3. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Priskilla bad ia U Akulas, kiba ki lok-baiatrei-lem jong nga ha U Khristos Ísous ;

4, kiba la iapynshah ia ki ryndang jong ki hí na ka bynta ka jingim jong nga ; ha kiba nga ai-ngúh ym tang ma-nga hí, hinrei kita Ki Balang baroh ki jong kiba Ki Jentil ruh.

5. *Tó ngúh-mon-bhá ruh ia*

Ka Balang kaba ha iing jong ki. Tó ngúh-mon - bhá ia U Epainetos ia uba u lok - hep-baíeit jong nga, uba long u soh-nyngkong Ka Akhaia sha U Khristos.

6. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Mari, kaba la trei-minot shibún ia ngi.

7. Tó ngúh-mon - bhá ia U Andronikos bad Iounias, kiba ki kur jong nga bad ki para-basah - byndí - lem jong nga ; kiba long bapau-nám babhá-éh ha ki ha pyddeng kiba Ki Apostolos, kiba la long ruh ha U Khristos mynshiwa jong nga.

8. Tó ngúh-mon-bhá ia U Amplias ia uba u lok - hep-baíeit jong nga ha U Trai.

9. Tó ngúh-mon-bhá ia U Ourbános uba u lok-baiatrei-lem jong ngi ha U Khristos, bad ia U Stákhos ia uba u lok-hep-baíeit jong nga.

10. Tó ngúh-mon-bhá ia U Apellís ia u ba-la-tynjúh shisha ha U Khristos. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba na iing U Aristoboulos.

11. Tó ngúh-mon-bhá ia U Irodion uba u kur jong nga. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba

na iing U Narkissos, kiba long ha U Trai.

12. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Truphaina bad ia Ka Truphosa, ki batrei-minot kein ha U Trai. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Persis ia ka ba-la-íeit-éh, kaba la trei-minot shibún - éh kein ha U Trai.

13. Tó ngúh-mon-bhá ia U Roupheos ia u ba-la-jíd ha U Trai, bad ia ka kymí jong u bad jong nga.

14. Tó ngúh-mon-bhá ia U Asúgkritós, ia U Phlégon, ia U Ermas, ia U Patrobas, ia U Ermis, bad ia kita ki para-bangeit kiba *don* lem bad ki.

15. Tó ngúh-mon-bhá ia U Philólogos bad ia U Ioulía, ia U Nireús bad ia ka para jong u, bad ia U Olumpas, bad ia kita ki riu - khúid baroh kiba *don* lem bad ki.

16. Tó iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingiadoh ba-khúid. Ki Balang ki jong uba U Khristos ki iangúh-mon-bhá ia phi.

17. RUH putet nga kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, ba'n súmar-khymíh-thúh ia kita kiba pynlong ia kita ki jingia-khlád bad ia kita ki jingjin-

thut, da kumwei-pat kein ia kata ka jinghikai ia kaba phi la ioh-nang ma - phi; bad tó kynriah-noh na ki.

18. Namar kiba kum kita ki'm shakri kein ia U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, hinrei ia ka kypoh jong ki hí; bad da kaba ka ktín jaliJaúm bak ka ktín iaroh-arsap, ki ia-shúkor ia ki dohnúd ki jong ki balúi-lúi.

19. Namar ka jingkongúh jong phi ka la poi sha ki briu baroh kein. Nga sngou - kymen, namar - kata, shaphang jong phi; hinrei nga kwah ia phi ba'n long ki bastád shisha shaphang ka babhá kein, bad ki bashísyrtap-lúi-lúi shaphang ka basniu.

20. Te uba U Blei u jong ka jingsuk u'n pynlywet - jin shen-shen kein ia uba U Soitan hapoh ki slajat jong phi! Ka jingaiei ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ai ka'n long* lem bad phi. Amen.

21. U TIMOTHEOS uba u lok - baiatrei - lem jong nga, bad U Loukios, bad U Iason, bad U Sosipatros, kiba ki kur jong nga, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

22. Ma-nga U Tertios, uba la thoh ia kane ka shiti, nga ngúh - mon - bhá ia phi ha U Trai.

23. U Gaios uba u lok-ba-khot-shong sngoubhá ia nga, bad ia Ka Balang baroh-ka-wei, u ngúh-mon-bhá ia phi. U Erastos uba u nongkynsheu kane ka nongbah, bad U Kouartos uba u para-bangeit, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

24. Ka jingaiei ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong *ngi tó ai ka'n long* lem bad phi baroh. Amen.

25. Te mynta ha uta u balah ba'n pynnéh-skhem ia phi, katba kum kaba ka jing-

iathúhkhána-babhá jong nga, bad kaba ka jingialap kein ia U Ísous Khristos, (katba kum ka jingpynpau ia ka jingríh ba-la-ríh jar-jar na kirta bamynhyndai-kulong,

26. hinrei mynta la pynpau-shinná ia ka, bad da ki-ba Ki Jingthoh Baiathúhlypá, katba kum ka húkum ka jong uba U Blei B'ymjiukut, la pyn-tip ia ka ha kiba ki kynja-bynriu baroh khynang ia ka jing-kongúh ia ka jingngeit;)

27. ha U Blei, *nga ong*, U Bastád tang ma-u hí, ha une kein, da U Ísous Khristos, *yn long* ka burom sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut. Amen.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KORINTHOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 4. *Ka jingong-ialam-phrang ha ki.*
10. *U sneng-kyntú ia ki ba'n long ki baiasoh-lem da kawei ka jingmut, na kaba u sngou ba don ki jingiakhlád ha Ka Balang kaba ha Ka Korinthos.* 17. *U Apostolos u pynih-nía ba'n dá ia ka jingiathúhkhána-babhá, bad ia ka rúkom jong u ba u ialap ia ka; bad u pynskhem ia lá ka nía, na kaba ki iajiu-shem hí.*

1. U PAUL, ia u ba-la-khot U Apostolos U Ísous Khristos, da ka mon U Blei, lem bad U Sosthenis uba u para-bangeit,

2. sha Ka Balang ka jong U Blei kaba don ha Ka Korinthos, ha kita ba-la-pynkhúid ha U Khristos Ísous, ia ki ba-la-khot kein ki riu-khúid, lem bad ha kita baroh ki bakhot-kyrpád ia ka kyrteng ka jong U Ísous Khristos uba U Trai

jong ngi ha ka jaka baroh, jong ki ruh bad jong ngi de:

3. *long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Ísous Khristos uba U Trai.

4. *NGA* ngúh ia U Blei jong nga klem-da-púd sha-phang jong phi, namar kata ka jingaiei ka jong U Blei ia kaba la ai ha phi ha U Khristos Ísous;

5. naba ha kiei-kiei-baroh la pynman-kyrhái ia phi ha u, ha ka jingnangkren baroh bad ha ka jingtip-shai baroh kein;

6. (katba kum ka jingphlá-shai U Khristos ia kaba la pynskhem ha pyddeng jong phi;)

7. katba phi phi'm long-dúna ha kano-kano-ruh-ém ka jingai, haba phi dang iaiiaáp-khymíh-shain ia kata ka jingpynpau ia U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi;

8. uba u'n pynnéh-skhem

ruh ia phi háduh ka bakut, *khynang ba'n long* ki bakhlem-tei-pop ha kata ka sngika jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi.

9. U Blei *u long* u baiainéh, da uba la khot ia phi sha ka jingiasoh-iasyllok ka jong uba U Khún jong u U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi.

10. Te nga kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, da ka kyrteng ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba phi baroh phi'n iakren ia kaba kajuh, bad ba ki'n ym long ki jingiaprát ha pyddeng jong phi; hinrei phi'n long ia ki ba-la-shná-janai ha kaba kajuh ka bamut, bad ha kaba kajuh ka jingkut-jingmut.

11. Namar la iathúh-skhem ha nga shaphang jong phi, kó ki para-bangeit jong nga, da kita kiba na *ka iing* Ka Khlói, ba don ki jingiamai ha pyddeng jong phi.

12. Te nga ong ia kane, naba uwei-uwei-baroh na phi u ong, Ma-nga nga long u jong U Paul; ma-nga te, u jong U Apollos; ma-nga de, u jong U Kíphas; bad ma-nga, u jong U Khristos.

13. La pyniabynta te ia uba U Khristos? la sahnarphyná te ne ém ia U Paul na ka bynta jong phi? lane la pynbaptisma te ia phi sha ka kyrteng U Paul?

14. Nga ngúh-kymen ia uba U Blei, ba nga'm shym la pynbaptisma iano-iano-ruh-ém na phi, tang ia U Krispos bad ia U Gaios;

15. ba kumta ym don balah ong ba nga la pynbaptisma sha ka kyrteng ka jong nga hí.

16. Hinrei nga la pynbaptisma ruh ia ka iing U Stephanas; nalog kine, nga'm tip la nga la pynbaptisma ne ém iano-iano-ruh pat.

17. NAMAR U Khristos u'm shym la phah ia nga khy-nang ba'n pynbaptisma, hinrei ia ka ba'n iathúhkhána-babhá; ym ha ka jingstád ka jingkren kein, ioh ba yn pyuleh-noh-ei ia Ka Diingphyná ka jong U Khristos.

18. Namar kata ka ktín kaba shaphang kata Ka Diingphyná ka long shisha ha kita ia ki bajot-noh, ka jingíh-bíeit, hinrei ha ngi ia kiba ioh-lait-im, ka long kein ka bor U Blei.

19. Namah la thoh, "Nga'n
"pynjot-noh ia ka jingstád ka
"jong ki bastád, bad ia ka
"jingshemphang ka jong ki
"bashemphang nga'n pyndam-
"-noh."

20. Hangno u bastád? hang-
no u nongthoh-banang-éh?
hangno u baskúin-iasait-ní-
-kyl-liang u jong kane ka pyr-
thei? U Blei u'm shym la
pynlong-bíeit ia ka jingstád
ka jong kane ka pyrthei?

21. Namar naba ha ka jing-
stád ka jong U Blei, kata ka
pyrthei da la ka jingstád ka'm
shym la íhthúh ia uba U Blei,
te U Blei kein u la íhbit da
kata ka jingíh-bíeit ka jong ka
baialap ba'n pynim ia kita ki
bangeit.

22. Namar Ki Jiu te ki
iapán dak, bad Ki Griik ki ia-
wád ka jingstád:

23. hinrei ma-ngi ngi ialap
ia U Khristos ia u ba-la-sah-
naphyná; ha Ki Jiu te, ka
jingjinthut, bad ha Ki Griik
ruh, ka jingíh-bíeit;

24. hinrei ha kita ia ki ba-
-la-khot, Ki Jiu ruh bad Ki
Griik, *ngi ialap* ia U Khristos
ia uba ka bor U Blei, bad ka
jingstád U Blei.

25. Namar kane ka jingíh-
-bíeit ka jong U Blei ka long
ba bakham-stád ia *ka jingstád*
ki briu; bad kane ka jingíh-tlot
ka jong U Blei ka long ka ba-
kham-don-bor ia *ka bor* ki briu.

26. Namar tó khymíh-thúh
ia ka jingkhót ia phi, kó ki
para-bangeit, ba ym bún ia
ki bastád katba kum ka doh,
ym bún ia ki badon-bor, ym
bún ia ki bakhrau-batrí, *ba
la jíd-noh kein*,

27. hinrei U Blei u la jíd-
-noh ia kita kiei-kiei-ruh baíh-
-bíeit ki jong ka pyrthei, ba u'n
pynlehrain-khop ia kita ki
bastád; bad ia kita kiei-kiei-
-ruh baíh-tlot ki jong ka pyr-
thei U Blei u la jíd-noh, ba
u'n pynlehrain-khop ia kita
kiei-kiei-ruh ki badon-bor;

28. bad ia kita kiei-kiei-ruh
bapoh-jaid ki jong ka pyrthei,
bad ia kita kiei-kiei-ruh ia ki
banieu-bein, U Blei u la jíd-
-noh kein, bad ia kita kiei-kiei-
-ruh ki b'ym don, ba u'n ioh-
-pyndúh-noh ia kita kiei-kiei-
-ruh ki badon;

29. ba ka doh baroh ka'n
ym ioh-leh-sarong ha khymat
U Blei.

30. Te *tang* da u hí ma-phi

phi long ha U Khristos Ísous, ia uba, da U Blei, la pyn-long ha ngi ka jingstád, ka jingpynksan ruh, bad ka jingpynkhúid, bad ka jingsiuspah ;

31. ba *kumta*, kat kumba la thoh ; “uta uba leh-kymen-
“-éh, tó ai u’n leh-kymen-éh
“ha U Trai.”

II.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaipyníh ia ka ba’n iaidá ia ka rúkom ka jingialap jong u, ba la u u’m don lane ka jingstád, lane ka jingkren-pynáh ki jong bynriu, te pynban ka jingialap jong u ka la man, namar u la shaníah ha ka jingpyníh-shai U Mynsiim Bakhúid bad ka bor.* 6. *U pyníh ba Ka Jingiathúhkhána-babhá ka long ka jingstád ka bashisha, ia kaba ka jingstád baroh kane ka pyrthei ka’m lah shem kein, l’ymda pyníh ha ki briu da U Mynsiim Bakhúid.*

1. KUMTA ma-nga ruh, ha-ba nga la wan ha phi, kó ki para-bangeit, nga’m shym la wan katba kum ka jinglong pynáh ka jingkren lane ka jingstád, da ka baiathúh-ialap ha phi ia ka jingphlá-shinná ka jong U Blei.

2. Namar nga’m shym la

bishár-kut ia ka ba’n tip ia kaei-kaei-ruh ha pyddeng jong phi, tang ia U Ísous Khristos, wad ia uta kein ia u ba-la-sah-narphyná.

3. Nga te nga la wan-long lem bad phi ha ka jingsngou-tlot, bad ha ka jingsngou-shepting, bad ha ka jingsngou-khynniuh shibún.

4. Te kata ka jingkren jong nga bad kata ka jingialap jong nga, ki’m shym *la ialong* da ki ktín bakhroh-pynlah-nía jong ka jingstád bakynja-bynriu, hinrei da ka jingpyníh-shai ka jong U Mynsiim bad ka jong ka bor :

5. khynang ba ka jingngeit jong phi ka’n ym long *tynrai* ha ka jingstád ki briu, hinrei ha ka bor U Blei.

6. HINREI haba-da-lei-lei, ngi kren-shinná ia ka jingstád ha pyddeng kita ki bajanai; hinrei ym ia ka jingstád ka jong kane ka pyrthei, l’ymne ka jong ki bakhrau-batrí ki jong kane ka pyrthei, ki ba’n sa dúh-noh :

7. hinrei ngi kren-shinná ia ka jingstád U Blei ha ka jingríh, ia ka ba-la-buh-ríh, ia kaba U Blei u la thymúlypá

mynshiwa kiba ki ryta, *ba'n pynpau* khynang ia ka jingpyndon-burom ia ngi:

8. ia kaba ym don na kita ki bakhrau-batrí ki jong kane ka pyrthei ba la íhthúh: (namar lada ki la íhthúh, ki'm shym da la sahnarphyná ia uba U Trai Ka Burom.)

9. Hinrei, *ngi kren-shinná kein*, kat kumba la thoh, "Ia "kita kiei-kiei-ruh ka khymat "ka'm shym la ioh-íh, bad ka "shkorka'm shym la ioh-sngou, "bad ruh ki'm shym la míh- "joit ha ka dohnúd u briu, "kat kita kiei-kiei-ruh ia kiba "U Blei u la buhlypá ia kita "ki bafeit ia u."

10. Hinrei U Blei u la pynpau-shinná *ia ki* ha ngi da U Mynsiim jong u: namar *tang* uta U Mynsiim hí u iit-tip janai-noh ia kiei-kiei-baroh, kumjuh ruh ia kita kiei-kiei-ruh ki bajilliu ki jong U Blei.

11. Namar mano na ki briu ba íhthúh ia kiei-kiei-ruh *ki jingmut* ki jong u briu, tang kata ka mynsiim ka jong uta u briu kaba hapoh jong u? kumjuh ruh ia kita kiei-kiei-ruh *ki bajilliu jingmut* ki jong U Blei ym don ba íhthúh,

tang uba U Mynsiim u jong U Blei.

12. Ma-ngi te ngi la pyddiang, ym ia ka mynsiim ka jong ka pyrthei, hinrei ia uba U Mynsiim uba na U Blei; khynang ba ngi'n ioh-íhthúh ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-aiei ha ngi da U Blei.

13. Ia kiba ngi kren-shinná ruh, ym kein ha ki ktín ba-la-hikai da ka jingstád bakynja-byndriu, hinrei ha ki ba-la-hikai da U Mynsiim Bakhúid; da ka bapyniapau-lem ia ki bakynja-mynsiim da *ki ktín* bakynja-mynsiim.

14. Hinrei u briu bakynja-mrád u'm pyddiang sngoubhá ia kita kiei-kiei-ruh ki jong uba U Mynsiim U Blei; namar ki long ka jingbieit-jingblád ha khymat jong u; te shisha kein u'm lah ba'n íhthúh ia ki, naba da kynja-Mynsiim ba iit-íhthúh ia ki.

15. Hinrei uta uba kynja-Mynsiim u iit-íhthúh-noh ia kiei-kiei-baroh, hinrei pynban ia u hí kein yn ym iit-íhthúh-noh dano-dano-ruh.

16. Namar "uei ba la tip "ia ka bamut U Trai, uba "kumta u'n ioh-hikai ia u?"

Hinrei ma-ngi ngi don kein ia ka bamut U Khristos.

III.—LYNNONG.

1. *U Apostolos mynta u sydang pat ba'n sneng ia ki shaphang ki jingiakhlád jong ki.* 5. *U da pynih ba ki nongialap-tín-Blei ki'm long ki trai ki paitlang ki ba'n ianía; hinrei ki long tang ki shakri, ki b'ym don ei-ei-ruh khlem U Khristos.* *U pynih ruh ba don kam, haba-da-lei-lei-ruh, ba'n súmar daei ba tei ia ka iing-shong-Blei, namar don ka jingiakhein bakhrau ba'n ai hadiín ha uba U Trai.* 16. *U pynih ruh ba ka dei ia ki ba'n nieu ia lade kum ka iing-shong-Blei, te kumta ba'n rih khúid ia lade.*

1. KUMTA ruh ma-nga, kó ki para-bangeit, nga'm shym da la lah ba'n kren-shinná ha phi kumba ha ki kynja-Mynsiim, hinrei kumba ha ki kynja-doh, kumba ha ki khúnlung kein ha U Khristos.

2. Nga la bysá-la-pyjiah ia phi da ka dhúd, ym te da ka jingbám: namar phi'm put lah ba'n shah ia kata: l'ymne háduh mynta ruh pynban phi'm put lah!

3. Namar phi dang long ki

bakynja-doh: namar ba ka kumta shisha, *don* ha pyddeng jong phi ka jingiasngou-pihúin, bad ka jingianía, bad ki jingia-khlád de; phi'm long te ki bakynja-doh, bad phi iaid katba kum ka kynja-briu?

4. Namar haba uwei u ong, Ma-nga nga long u jong U Paul; uwei-pat ruh, Ma-nga nga *long* u jong U Apollos; ható phi'm long ki bakynja-doh?

5. NAMAR-KATA te, uei long U Paul, bad uei U Apollos, tang ki nongialap-tín-Blei, da kiba phi la ngeit, bad kat kumba uba U Trai u la ai kein ha uwei-uwei-baroh?

6. Ma-nga nga la thung, U Apollos u la ai-úm; hinrei uba U Blei u la pynman.

7. Kumta l'ymne uta u bathung u'm long ei-ei-ruh, l'ymne uta u baai-úm; hinrei U Blei u bapynman, *u long kein kaei-kaei-baroh.*

8. Te uta u bathung bad uta u baai-úm, ki ialong kawei; bad uwei-uwei-baroh u'n pyddiang ia ka bainong ia la ka jong hí, katba kum ka jingtrei-minot ka jong u hí.

9. Namar ngi ialong ki pa-

ra-baiatrei-minot-lem ki jong U Blei ; phi ialong kein ka brí jong U Blei, *bad* ka jingtei jong U Blei.

10. Katba kum ka jingaiei ka jong U Blei ia kaba la ai ha nga, kum u rangbah - batei u bastád nga la seng ia ka nongrim ; te uwei-pat u tei nalog : hinrei tó ai ba uwei-uwei-baroh u'n da khymíh-súmar kumno u tei nalog.

11. Namar ym don balah ba'n seng da kawei-pat ka nongrim nalog kata ia kaba la buh *da nga*, kaba long kein U Ísous Khristos.

12. Te lada uno-uno-ruh u tei nalog kane ka nongrim, da ka ksíer, da ka rúpa, da ki mau kordor ; da ki díing, da u phlang, da u phlang - sop-iing ;

13. yn pynlong ha ka ba-pau ia ka jingtrei ka jong uwei-uwei-baroh : namar kata ka sngi kein ka'n pyníh - shinná *ia ka* ; naba yn pynpau-noh ia ka da ka ding ; te kata ka ding ka'n tynjúh ia ka jingtrei ka jong uwei-uwei-baroh ka bakumno ka long kein.

14. Lada ka jingtrei jongno-jongno-ruh ka iaisah, ia kaba

u la tei nalog *kane ka nongrim*, u'n ioh - díang ia ka bainong *kata ka jingtrei*.

15. Lada yn thang ia kata ka jingtrei ka jongno-jongno-ruh, u'n dúh kein *ia la ka bainong* ; hinrei ma-u hí u'n ioh-lait-im ; hiurei kumta pleng, kumba da ka ding.

16. RUM putet, phi'm jiu tip ba phi ialong ka iing-shong U Blei, naba uba U Mynsiim U Blei u shong-sah hapoh jong phi ?

17. Te lada uno-uno-ruh u pynsniu ia kata ka iing-shong U Blei, ia uta kein U Blei u'n pynsniu ; namar kata ka iing - shong U Blei ka long ka bakhúid, kaba long ma - phi kein.

18. Wat ai ia uno-uno-ruh ba u'n shúkor ia lade : lada uno-uno-ruh ha pyddeng jong phi u tharai ia lade ba u long u bastád ha kane ka pyrthei, ai u'n da jía-long u babíeit, khynang kein ba u'n da jía-long u bastád *shisha*.

19. Namar kata ka jingstád ka jong kane ka pyrthei ka long *banteu* ka jingbíeit ia ka da U Blei : namar la thoh, " Uba da kem-bat-khak ia ki

“bastád ha ka búit-síantí jong
“ki hí.”

20. Pat ruh, “U Trai u
“íhthúh ia ki jingthau-búit
“jong kita ki bastád, ba ki
“long ki bathala.”

21. Namar-kata wat ai ia
uno-uno-ruh ba u’n da leh-
-kymen-sarong ha ki briu ; na-
mar kiei - kiei - baroh long ki
jong phi ;

22. lane U Paul, lane U
Apollos, lane U Kíphas, lane
ka pyrthei, lane ka jingim,
lane ka jingiáp, lane kiei-kiei-
-ruh ki balong mynta, lane
kiei-kiei-ruh ki ba’n sa long ;
kiei - kiei - baroh, *nga ong kein*,
ki long ki jong phi ;

23. bad ma-phi *phi long* ki
jong U Khristos ; bad U Khris-
tos, u jong U Blei.

IV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ha ka ba-
kumno ba ka dei ba’n nieu-bu-
rom ia ki baialap-tín-Blei.* 6. *U
sneng ia ka jingsngou - sarong
jong ki ; bad u pyníh ba u don dau
ba’n sneng ia ki na kaba u shah
bún jaid ki jingshitom na ka
bynta jong ki, ha kaba u ialeh
kum u kypá ba’n pynkhá ia ki
ha Ka Jingiathúhkhána - babhá,*

*la ki shem ia kiwei-pat ki nong-
ialam ba’n burom ia ki.*

1. Tē tó ai ia u briu ba u’n
da nieu ia ngi kumta, kum ki
shakri U Khristos bad ki sar-
dár ki maian ba-la-pynpau ki
jong U Blei.

2. Hinrei putet, long ba jiu
pán ha kita ki sardár, ba yn
shem ia uno-uno-ruh *kum* u
baiaineh.

3. Hinrei ha *ka jingnieu
jong* nga ka long í kam í barit-
-tam-éh, ba nga’n ioh-iit-bishár-
-kut da phi, lane da ka sngi-
-bishár bynriu ; shishate, nga’m
núd iit-bishár-kut wad ia lade-
-hí.

4. (namar nga’m iatip-lem
ha lade-hí shaphang kaei-kaei-
-ruh -ém *ka basniu* ; hinrei
pynban yn ym pynksan ia nga
da kane :) hinrei uta uba iit-
-bishár-kut ia nga long U Trai
kein.

5. Kumta te phi wat iit-
-bishár-kut ei-ei-ruh mynshiwa
ka ía, *kata long*, tadynda uba
U Trai u’n da la wan, uba u’n
pynshai ha kiei-kiei-ruh ba-
buh -ríh ki jong ka jingdum
ruh, bad u’n pynpau ia ki
jingthymú ki jong ki dohnúd :
ynda kumta te kata ka jingia-

roh ka'n long ia uwei-uwei-baroh na U Blei kein.

6. Te ia kine kiei-kiei-ruh, kó ki para-bangeit, nga la pyndei-dur *jong ki* sha lade-hí bad *sha* U Apollos, na ka bynta jong phi kein; ba phi'n ioh-nang ha ngi ia ka ba'n ym mut *shaphang iano-iano-ruh* shalor kata ia kaba la thoh, khynang ba phi'n ym leh-át-meng uwei halor uwei-pat ba'n ialeh ia uwei-pat.

7. Namar uei ba pynphér-tam ia mé *na uwei-pat*? bad mé don aiuh ia kaba me'm shym la pyddiang *na U Blei*? te lada mé la pyddiang kumta shisha, ható balei mé leh-sarong kumba me'm shym la pyddiang shuh?

8. Mynta-lypá kein phi la kydang, mynta-lypá kein phi long ki riuspah, khlem ma-ngi pleng phi synshár: te ah nga da kwah dik-dik shisha wad ba phi da synshár! ba ngi ruh ngi'n da ioh-synshár lem bad phi.

9. Namar nga tharai kein ba U Blei u la pynih-pau-noh ia ngi kiba Ki Apostolos, ki bakhadduh, kum ia ki ba-la-pynrem ba'n iáp kein: naba la

pynlong ia ngi *kum* ka jing-khymih-thúh ha ka pyrthei-sa-tlak, ha ki angelos ruh, bad ha ki briu.

10. Ma-ngi *ngi long* ki ba-bíeit na ka bynta U Khristos, hinrei ma-phi *pleng phi long* ki bastád ha U Khristos; ma-ngi *ngi long* ki batlot, hinrei ma-phi *pleng phi long* ki badon-bor; ma-phi *pleng phi* ha ka burom, hinrei ma-ngi ki bakhlem-burom.

11. Háduh kane ka por bamynta wad ngi thyngan ruh bad ngi slíang, bad ngi lyng-khúid, bad la shoh-leh-bein ia ngi, bad ngi long khlem jaka-shong-sah;

12. bad ngi iatrei-minot, da kaba ngi iatrei da ki ktí jong ngi hí. Haba kren-bein-sat ia ngi, ngi kyrkhú kein: haba leh-bein-shitom ia ngi, ngi iaishah kein *ia kata*:

13. haba kren-sniu-sat ia ngi, ngi kyrpád-sneng-kyntú kein: la nieu ia ngi kum ki jingsah-jakhlia-síh ki jong ka pyrthei, *bad kum* ki jingsah-tyngit-síh jong kiei-kiei-baroh, *pleng jin* háduh mynta.

14. Nga'm thoh ia kine kiei-kiei-ruh ba'n pynlehrain ia

phi, hinrei kum ki khún hep-baíeit jong nga, nga sneng-pynkynmau *ia phi*.

15. Namar la phi don ha U Khristos shipheu hajar ki nonghikai, pynban *phi'm don* bún ki kypá; namar ma-nga kein nga la pynkhá *ia phi* ha U Khristos Ísous, da kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá.

16. Namar-kata, nga kyrpád-sneng-kyntú *ia phi*; tó long ki nongpyrthúh-búd ki jong nga.

17. Namar kane nga la phah ha phi *ia* U Timotheos, uba long u khún hep-baíeit jong nga, bad u baiaineh ha U Trai, uba u'n pynkynmau *ia phi* shaphang kita ki lynti-ki-rúkom jong nga kiba ha U Khristos, kumno ba nga hikai kylleng-la-kylleng-ruh ha Ki Balang baroh.

18. Hinrei don kiba *ha pyddeng jong phi* ki la iaát-leh-meng, kumba nga'm *núd* wan ma-nga hí ha phi.

19. Hinrei nga'n wan shen kein ha phi, lada uba U Trai u da mon, te nga'n ioh-tip-bíang ym *ia* kata ka jingkren-shait jong kita kiba la iaát-leh-meng, hinrei *ia* ka bor kein.

20. Namar ka híma ka jong U Blei ka'm *long* ha ka jingkren, hinrei ha ka bor kein.

21. Phi iamón aiuh? ba nga'n wan ha phi da ka jingsympat-sneng, ne da ka jingíeit bad u mynsiim ka jing-jemnúd?

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng bad u pynih ha ki, kumno ba ka dei ba ki'n leh shaphang u riu-dykhót Ka Balang uba la shong-sang.*

6. *U sneng-kyntú ruh ia ki ba'n long ki bakhúid ha ka jingiaid-jinglong jong ki.* 9. *Bad ba ki'n long ki baiaineh ha ka babat-skhem ia ka jingpynsneng-synran, da ka bakynriah-noh na ki bashait-pallat.*

1. KYLLENG-KYLLENG kein la byná *ba don* ka bashong-sang ha pyddeng jong phi, bad ka bashong-sang kat kata, kaba b'ym jiu ong shaphang jong ka ha pyddeng kiba Ki Jentil, kumba uno-uno-ruh ba'n ioh-shongkurim *ia* ka tyngá u kypá jong u.

2. Te ma-phi pynban phi la iaát-leh-meng? bad, *kumba* ka kham-dei, phi'm shym la ialeh-sngousih *para-bangeit-*

-*hi*, khynang ba yn shim-noh kein na pyddeng jong phi ia uta uba la leh ia kane ka jing-leh-pallat?

3. Namar ma-nga haba-da-lei-lei, kum u b'ymdon ha khy-mat da la ka met, hinrei u badon ha khymat kein da la ka mynsiim, nga la bishár - kut lypá te, kum u badon ha khy-mat, ia uta uba la leh pallat-noh kat kane;

4. ha ka kyrteng ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, haba phi la lah ia-seng-lang bad ka mynsiim ka jong nga, lem bad ka bor ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi,

5. ba'n aiti - noh ia uba kat uta ha U Soitan ia ka ba'n pynjot ia ka doh, khynang ba yn ioh-pynim kein ia ka mynsiim ha kata ka sngi ka jong U Ísous uba U Trai.

6. KATA ka jingleh-sarong jong phi ka'm *long* ka babhá kein. Ható phi'm jiu tip ba í thiat íba khun-khyn-dit í pynsíp ia ka baroh-kawei ka shí-lyllún u kypú-im?

7. Namar - kata, tó iapyn-khúid-noh phi ia kata ka jing-pynsíp ka barim, ba phi'n ioh-

-long ka shí - lykhúit u kypú-im bathymmai, kat kumba *ka dei ba* phi long, ki bakhlem-thiat: namar ruh ia uba u khún - langbrot Ka Jinglait jong ngi, uba U Khristos, la kinia-noh na ka bynta jong ngi.

8. Kumta te, tó iá ngi'n ia-khawai ym da ka jingpynsíp barim, l'ymne da ka jingpynsíp ka b'ymman-síh bad ka basniu-sat, hinrei da ki kypú bakhlem - thiat ka jingsngou-sngúr bad ka jingsngou-beit shisha.

9. NGA la thoh ha phi ha kata Ka Shiti, ba'n ym iasoh-lok lem bad ki baklim-síh:

10. hinrei te ym *kumta* baroh-phar bad kita ki baklim-síh ki jong kane ka pyrthei, lane bad kita ki baíh-kwah-lalot, lane bad ki bakhwán-shimtí-tam, lane bad ki baman-blei-thala; namar haba kumta te shisha phi da don kam ba'n leit-noh na kane ka pyrthei.

11. Hinrei mynta nga thoh *shai* ha phi, ba'n ym iasoh-lok lem badno-badno-ruh, bakhot u para-bangeit ia u, lada u

long u baklim-síh, lane u baih-kwah-lalot, lane u baiashang-mane - blei - thala, lane u bakren-bein, lane u babúaid, lane u bakhwán - shimtí-tam; bad uba kum uta kein, *nga thoh*, ba'n ym iabám-lem shuh.

12. Namar *nga don kam* aiuh ba'n bishár-kut ia kita ruh kiba shabar *Ka Balang?* ható phi'm bishár-kut ma-phi ia kita kiba shapoh?

13. hinrei U Blei u bishár-kut kein ia kita kiba shabar. Te kumta tó phi'n iapynmíh-noh ia uta u b'ymman na pyddeng jong phi hí.

VI.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng ia ki shaphang ba ki shait ba'n iatían-bishár para-bangeit hí, kata ruh, ha khymat ki nongbishár b'ymngeit; bad shaphang kiwei ki jingsniu kiba pait-tynat na kata.* 9. *Ia ka ba'n pyníh ba ki leh b'ymdei-éh, bad ba'n pyn-beit ia ki, u iathúh-shai ha ki kiba kum kino ki ba'n iaiioh ia ka híma U Blei.* 12. *U pyníh ruh ia ki nía baskhem ha ki, kiba khúm ia ki bangeit ba'n iailong ki bakhúid, khynang ba ki'n ioh ia kata ka híma da ka baburom ia U Blei kumta.*

1. Don uno-uno-ruh na phi u banúd, haba u don ka jingtían-bishár ia uwei-pat, ba'n ai-bishár *ia kata* ha khymat kiba ki b'ymhok, bad ym ha khymat pleng kiba ki riu-khúid?

2. Ható phi'm tip ba kita ki riu-khúid ki'n iabishár-kut ia ka pyrthei? te lada yn bishár-kut ia kata ka pyrthei da phi, pleng phi long ki b'ymbit *ba'n bishár-kut* ia kiei-kiei ki jingtían - bishár ki barit - ría-ría?

3. Ható phi'm tip ba ng'n iabishár ia ki angelos? ka bakatno-tam te ia kiei-kiei lei-lei ki badei ia ka pyrthei ka bamynta?

4. Te lada phi don ki jingtían-bishár ia kiei-kiei ki badei ia ka pyrthei ka bamynta, tó pynshong-bishár ia kita, wad ia kita, *nga ong*, ia ki ba-lanieu-poh ha *Ka Balang*.

5. Ia ka ba'n pynsgou-lehraín ia phi, nga kren *ia kane kein*. *Shisha* ka long kumta, ba ym don pleng wad *tang* uwei u bastád ha pyddeng jong phi, uba lah ba'n bishár-kut ha pyddeng ki para-bangeit jong u?

6. hinrei u para-bangeit u tían-bishár ia la u para-bangeit, kata ruh pynban ha khymat ki b'ymngeit ?

7. Mynta-lypá shisha, namar kumta, don bíang shisha ka jingdúna ha pyddeng jong phi, naba phi don ki jingiatían - bishár para - bangeit hí. Ható balei phi'm *iamon* kham-tam ba yn leh-b'ymdei ia phi ? ható balei phi'm *iashah ia lade* kham-tam ba yn leh-klop ia phi ?

8. Hinrei pynban ma - phi hí phi ialeh-b'ymdei, bad phi ialeh-klop kein, kata ruh pleng ia ki para-bangeit !

9. SHISHA phi'm tip ba ki b'ymhok ki'n ym ioh-pateng ia ka híma U Blei ? Te wat shah ba yn shúkor-noh ia phi : l'ymne ki baklim-síh, l'ymne ki baiamane-blei-thala, l'ymne ki baleh-klim, l'ymne ki baiashah-jem - mynsiim lywait-lywait leh - kynshin, l'ymne ki baiashongsang-síh para-shinrang,

10. l'ymne ki batúh, l'ymne ki baíh-kwah-lalot, l'ymne ki babúaid, l'ymne ki bakren-bein, l'ymne ki bakhwán-shim-tí-tam, ki'n ym ioh-pateng kein ia ka híma U Blei.

11. Bad kum kita la jiu long kiba na phi : hinrei la sait ia phi, hinrei la pynkhúid ia phi, hinrei la pynksan ia phi, ha ka kyrteng ka jong U Ísous uba U Trai, bad da U Mynsiim u jong U Blei jong ngi.

12. KIEI-KIEI-BAROH ki long ki badei ia nga ; hinrei kiei-kiei-baroh ki'm long ki bamyntoi kein : kiei-kiei-baroh ki long ki badei ia nga ; hinrei nga'n ym shah ba yn pynlong-mrau ia nga hapoh kaei-kaei-ruh.

13. Ki jingbám *ki long* ia ka kypoh, bad kata ka kypoh ia kita ki jingbám : hinrei U Blei u'n pynjot-noh *baroh-ar* ia kata ruh bad ia kita. Hinrei kata ka met ka'm *long* ia ka jingleh-klim-auria-síh, hinrei ia uba U Trai ; bad uba U Trai ia kata ka met.

14. Hinrei U Blei kein u la pynmíh-im-pat ruh ia uba U Trai, bad u'n pynmíh-im-pat ia ngi da ka bor jong u.

15. Phi'm tip ba ki met jong phi ki long ki dykhot U Khristos ? te da ka bashim-tí-noh ia kita ki dykhot ki jong U Khristos nga'n pynlong *ia*

ki ki dykhot ka núti? Wat ai haba-da-lei-lei-ruh ba ka'n long kumta!

16. Ható phi'm tip ba uta u bapyniasoh ia lade ha ka núti u long kawei ka met *lem bad ka?* namar "kita ki baroh-
" -ar-ngút, (ong ma-u,) ki'n ia-
" long kawei ka doh."

17. Hinrei uta u bapyniasoh ia lade kein ha uba U Trai, u long kawei ka mynsiim *lem bad u.*

18. Tó phet-iáp-noh phi na kata ka jingleh-klim-auria-síh! Ka pop baroh, ia kaba u briu u da leh, ka long shabar ka met; hinrei uta u baklim-auria-síh, u leh-pop ia kata ka met ka jong u hí.

19. Ható phi'm tip, ba kata ka met jong phi ka long ka iing-shong U Mynsiim Bakhúid, uba long hapoh jong phi, ia uba phi la ioh na U Blei; te phi'm long la ki jong hí?

20. Namar la thied-noh ia phi da ka dor-bah; te namar-kata, tó pyndon-burom ia U Blei, ha ka met jong phi, bad ha ka mynsiim jong phi, kiba long ki jong U Blei.

VII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u hikai shaphang ka jingshongkurim, ba ka long ka jingkháh na ka baklim-síh.*
12. *U hikai ia kita ki para-bangeit kiba la lah kurim.*
17. *U sneng-pyníh ruh ba ka dei ia ki briu baroh ba'n neh-hun ha kata ka jinglong ba-labuh ia ki.*
25. *U pyníh ruh shaphang ki theisotti; bad shaphang ki jingmyntoi bad ki jingb'ymmyntoi jong ki b'ymshongkurim bad ki bashongkurim.*
36. *U pyníh de ha ki kymí-ki-kypá kumno ba ka dei ia ki ba'n ieh bad ki khún jong ki, ne kiwei kiba hapoh ka jingsúmar jong ki, shaphang kane ka bashongkurim.*
39. *U sneng-pyníh ruh ia riu-kynthei.*

1 Te shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba phi la thoh ha nga, *Ka long* ka bamyntoi ia u briu ba'n ym ioh tyngá.

2. Hinrei na ka bynta *ka ba'n lait-noh na* kita ki jing-klim-auria-síh, tó ai ba u briu baroh u'n ioh ia ka tyngá ka jong u hí, bad tó ai ba ka briu baroh ka'n ioh ia u tyngá u jong ka hí.

3. Tó ai ba uba u tyngá u'n siu-ram ia ka jingleh-burom kaba dei-bíang ia ka ty-

ngá; bad kumjuh ruh kata ka tyngá ia u tyngá.

4. Kata ka tyngá ka'm don bor halor ka met kaba ka jong ka hí, hinrei uta u tyngá kein; bad kumjuh ruh uta u tyngá u'm don bor halor ka met kaba ka jong u hí, hinrei kata ka tyngá kein.

5. Wat iaádong-noh phi baroh-shí-tyngá hí, l'ynda *ka'n ioh-long* na ka baiakut-lem ia ka ía, khynang ba phi'n kloí ba'n aítí ia lade ha ka bashah-jingit bad ha ka badúwai; *ynda kumta* te tó iapoi-lem pat hajuh, ba U Soitan u'n ym ioh-pynshoi ia phi da ka jingkwah-auria jong phi.

6. Hinrei nga kren ia kane katba kum ka jingshah kein, ym katba kum ka lúkum-skhem.

7. Namar nga da mon ia ki briu baroh ba'n long kum ma-nga hí kein. Hinrei uwei-uwei-baroh u don kein ka jingai-bor la ka jong hí na U Blei, uwei da kumne, bad uwei-pat da kumtai.

8. Nga ong te ha kita ki bakhlem-shongkurim bad ha kiba ki riu-kynthei, Ka long ka bamyntoi ia ki lada ki da

iaisah kum ma-nga kein.

9. Hinrei lada ki'm don bor halor lade, tó ai ki'n iashongkurim - noh; namar ka long kham-bhá ba'n shongkurim ia ka ba'n ing-noh.

10. Bad ha kita ki ba-la-shongkurim nga húkum-skhem, ym *tang* ma-nga kein, hinrei uba U Trai *ruh*, Wat ai ia ka tyngá ba'n khlád-noh ia lade na u tyngá:

11. (hinrei te lada ka khlád-noh ia lade, to ai ba ka'n sah ka bakhlem-shongkurim, ne tó ai ba ka'n iasuk-pat bad uta u tyngá *jong ka* :) bad ia u tyngá ba'n ym pyllait-noh ia *la* ka tyngá.

12. HINREI ha kita ki bakiwei-pat, nga ong ma-nga, ym uba U Trai; Lada uno-uno-ruh u para-bangeit u don ka tyngá ka b'ymngeit, bad lada ka sngou-mon ma-ka ba'n shong-sah lem bad u, tó wat ai kein ba u'n pyllait-noh ia ka.

13. Bad ka briu ruh *kaba long para-bangeit*, kaba don u tyngá u b'ymngeit, bad lada u sngou-mon ma-u ba'n shong-sah lem bad ka, tó wat ai kein ba ka'n pyllait-noh ia u.

14. Namar la pynkyntang-khúid ia uta u tyngá u b'ymngeit da kata ka tyngá *ka bangeit*, bad kata ka tyngá ka b'ymngeit la pynkyntang-khúid ia ka da uta u tyngá *u bangeit*; namar da kumwei kiba ki khún jong phi ki da long shisha ki b'ymkyntang-khúid; hinrei mynta ki long ki bakyntang-khúid kein.

15. Hinrei lada uta u b'ymngeit u iakhlád-noh, tó ai ba u'n iakhlád-noh. Ia uta u para-bangeit, lane ia kata ka para-bangeit, ym shym la khúm ha kiba kum kita *ki jingkérdong*: hinrei U Blei u la khot ia ngi ia ka ba'n suk.

16. Namar kumno pha tip, ah ka tyngá, la pha'n ioh-pynim ne ém ia la u tyngá? lane kumno mé tip, ah u tyngá, la me'n ioh-pynim ne ém ia la ka tyngá?

17. HINREI kumba U Blei u la sám ha uwei-uwei-baroh, kumba uba U Trai u la khot ia uwei-uwei-baroh, kumta kein tó ai ba u'n iaiiaid: kumta ruh kein nga buh-húkum ha Ki Balang baroh.

18. Haba la khot iano-iano-ruh ba-la-ot-shíar; tó wat ai

kein ba u'n *pyrshang* pyndam-noh *ia kata*. Haba la khot iano-iano-ruh ha ka bakhlem-ot-shíar; tó wat ai ba yn ot-shíar ia u.

19. Kata ka baot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém, bad kata ka bakhlem-ot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém; hinrei ka jingsúmar-kyndong ia ki húkum U Blei, *kata kein ka long ka badon kam éh*.

20. Ha kata ka jingkhót ha kaba la khot ia uwei-uwei-baroh, tó ai u'n iaineh ha kata kajuh kein.

21. La khot mrau ia mé? mé wat súid-nieu *ia kata*: hinrei lada ruh mé lah ba'n ioh-long u balait-lúid-noh, tó pyrshang ioh mé *ia kata* kham-tam.

22. Namar uta u mrau ia u ba-la-khot ha U Trai, u long kein ia u ba-la-pynpyllait-lúid-noh u jong U Trai; kumjuh ruh uta u balait-lúid-noh, ia u ba-la-khot, u long kein u mrau u jong U Khristos.

23. La thied-noh kein ia phi da dor-bah; te wat long phi ki mrau jong ki briu.

24. *Kumta*, kó ki para-bangeit, ha kata ha kaba la

khot ia uwei-uwei-baroh, tó ai ba u'n iaineh ha kata ryngkad bad U Blei.

25. HINREI shaphang ki basotti, nga'm don ka hú-kum khynang ka jong U Trai; hinrei nga pyníh ia la ka jingkut-jingmut, kum uba la ioh-isynei da U Trai ia ka ba'n long u baiaineh.

26. Nga mut, namar-kata, ba kane ka long ka bamyntoi namar kata ka jingban-shitom ba-la-ieng hajan; *nga ong*, ba ka long ka bamyntoi kein ia u briu ia ka ba'n iailong kumta.

27. La teh ia mé bad ka tyngá? tó wat wád ia ka jingloit-noh. Mé la lait na ka tyn-gá? tó wat wád tyngá shuh.

28. Hinrei wad lada mé la shongkurim ruh, me'm shym la leh-pop kein; bad lada ka theisotti ka la shongkurim, ka'm shym la leh-pop kein; hinrei pynban kiba kum kita kein ki'n ioh ka jinjar ha ka doh: hinrei ma-nga nga pynsah-isynei-noh ia phi.

29. Hinrei ia kane lei-lei nga ong, kó ki para-bangeit, ba la pynlyngkot-noh ia ka ía *kane ka pyrthei-sngi*; ka long ka basah náduh mynta te, khy-

nang ba wad kita ki badon ki tyngá ki'n ioh-long kum ki b'ym don shuh;

30. bad kita ki baiám, kum ki b'ym iám shuh; bad kita ki bakymen, kum ki b'ym kymen shuh; bad kita ki bathíed, kum ki b'ym don shuh kein;

31. bad kita ki baleh-don-kam bad kane ka pyrthei, kum ki b'ym leh-don-kam-lalot-éh *bad ka*; namar ka rúkom ka jong kane ka pyrthei ka iaid-leit-noh kein.

32. Te nga mon ia phi ba'n long ki bakhlem súmar-khuslai. Uta u b'ymshongkurim u iai-súmar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong uba U Trai, kumno u'n ioh-pynsngoubhá ia uba U Trai:

33. hinrei uta u ba-la-shongkurim u iaisúmar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka pyrthei, kumno kein u'n ioh-pynsngoubhá ia la ka tyngá.

34. Ka tyngá bad ka theisotti ki ialong-phér kein. Kata ka b'ymshongkurim ka iai-súmar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong uba U Trai, ba ka'n ioh-long ka bakyn-tang-khúid ha ka met ruh bad ha ka mynsiim; hinrei kata

ka ba-la-shongkurim ka iaisú-mar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka pyrthei, kumno kein ka'n ioh-pynsngoubhá ia la u tyngá.

35. Te nga ong ia kane ia ka ba'n pynmyntoi ia phi hí; ym ba nga'n ioh-buh kein ia ka jingríam ha phi, hinrei khy-nang ia *ka ba'n long* ka babit-tynnad bad ka baiaineh-búd-bhá ia uba U Trai da ka ba-khlemkit-khuslai-sat.

36. HINREI lada uno-uno-ruh u mut ba u leh b'ym-bit-tynnad shaphang ka khún-sotti jong u, lada ka long ka bapallat-noh ka aiom kynrau *jong ka*, bad ka dei ba'n long kumta; tó ai u'n leh ia kaba u mon, u'm leh-pop; tó ai ba *kum kita* ki'n iashongkurim.

37. Hinrei uta uba ieng-iaineh baskhem ha la ka dohnúd, u b'ym don kam bakhúm, hinrei u don bor shaphang ka jingmon ka jong u hí, bad u la bishár-kut ia kane ha la ka dohnúd ia ka ba'n ríh-kyndong ia kata ka khún-sotti jong u, u leh bhá kein.

38. Kumta te, uta uba ai-shongkurim *ia ka*, u leh bhá kein; hinrei uta u b'ym ai-

-shongkurim *ia ka*, u leh kham-bhá kein.

39. Ia ka tyngá la teh da ka húkum kein katba u tyngá jong ka u im; hinrei lada uta u tyngá jong ka u la ioh-thíah-iáp-noh, ka long ka balait-lúid-noh ba'n pynshongkurim ia ka bad uba ka mon; tang ha U Trai.

40. Hinrei ka long ka bakhkam-suk lada ka da iaisah kumta *kumba ka long*, katba kum ka jingkut-jingmut ka jong nga; te nga sngou shisha ba nga ruh nga don U Mynsiim U Blei.

VIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki jingkinia ba-la-ai-ngúh ha ki blei-thau; bad ka ba'n bám na kita ki doh-kinia ka'm long ka by'mdei na kata hí.*

8. *Hinrei haba ki don ka jingtip, ka dei ba'n pyniasoh bad kata kein ka jingiaíeit, bad da kaba long kumta ba'n kyndiah-noh na ka babám doh-kinia, ioh ba ki pynthut ia u para-bangeit batlot.*

1. HINREI shaphang kita kiei-kiei-ruh ba-la-kinia ia ki blei-thau, ngi tip—(namar ngi baroh ngi don ka jingtip. "Kata ka jingtip ka pynát-leh-meng;

hinrei ka jingiafeit ka iaitei kein.

2. Te lada uno-uno-ruh u mut ba u tip ia kaei-kaei-ruh, u'm put íhthúh ei-ei-ruh-ém kat kumba ka dei kein ia u ba'n íhthúh.

3. Hinrei lada uno-uno-ruh u íeit-thoin ia U Blei, ia uta ujuh kein la íhthúh-hun da u.)

4. Shaphang ka babám, namar-kata, na kita kiei-kiei-ruh ba-la-kinia ia ki blei-thau, ngi tip ba u blei-thau *u long* ei-ei-ruh-ém ha ka pyrthei, bad ba ym *don* uwei-pat U Blei tang uwei.

5. Namar la ki don te ia kiba la khot ki blei, lane ha byneng lane ha ka khynde; (kumba shisha don ki blei shibún, bad ki trai shibún ;)

6. hinrei ia ngi *don tang* uwei U Blei, uba U Kypá, na uba *long* kiei-kiei-baroh, bad ma-ngi sha u ; bad uwei U Trai uba U Ísous Khristos, da uba *long* kiei-kiei-baroh, bad ma-ngi da u.

7. Hinrei kane ka jingtip ka'm *don* kein ha u briu baroh; namar don kiba da ka jingiatip-lem ka jong uta u blei-thau, jin háduh mynta

kein, ki iabám *ia ka* kum ka jingkinia ia ki blei-thau; te kata ka jingiatip-lem jong ki, kaba ka long tlot-noh, ka la tyngit.

8. HINREI ka jingbám ka'm pyniaroh ia ngi ha khy-mat U Blei; namar l'ymne, lada ngi bám, ngi'm roi-bhá-tam; l'ymne, lada ngi'm bám satía, ngi'm kham-dúna shuh kein.

9. Hinrei tó súmar-bíang phi, ioh ba daei-daei-ruh, kane ka bor-lúid jong phi ka jía-long ka jingjinthut ia kita ki batlot.

10. Namar lada uno-uno-ruh u'n khymíh - thúh ia mé uba don ka jingtip, ia uba da shong-shaníah-bám ha ka iing-kyntang blei-thau; ka'm long kein ba yn tei - pynskhem ia kata ka jingiatip-lem jong uta, uba long tlot, háduh ia ka ba'n bám ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-kinia ia ki blei-thau?

11. Te kumta da íta í jingtip jong mé u'n jot-noh uta u para-bangeit u batlot, uba na ka bynta jong u U Khristos u la iáp-noh?

12. Hinrei da ka baleh-sniu kumta ia kita para-bangeit,

bad da ka bashoh-mong ia ka jingiatip - lem batlot jong ki, phi ialeh-pop ia U Khristos kein.

13. Naba kumta, lada ka jingbám ka pynjinthut - pyrkúp - slup ia u para - bangeit jong nga, la-lei-lei-ruh nga'n ym bám doh lano-lano-ruh, ioh ba nga pynthut-pyrkúp-slup ia u para-bangeit jong nga.

IX.—LYNNONG.

1. *U Apostolos mynta u pyníh-shin-ná ia ka kamram jong ka balen ia lade na ka bynta ka ba'n ioh-leh ka babhá ia kiwei, da ki jingleh jong u hí kum ki rúkom; da ka bapyníh ba u long U Apostolos, ba kumta u don ki jing-dawa, hinrei u la aiti-noh ia ki na ka bynta Ka Balang: bad u pyníh da ki nía ba ka dei-éh ia u nongialap-tín-Blei ba'n ioh-im da Ka Jingiathúhkhána-babhá, hinrei u la aiti-noh ia kata ka badei-éh ba u'n ioh.* 15. *La u leh kumta, don pynban ki jing-khúm ba-la-buh ha u ia ka ba'n ialap.* 24. *U pyníh da ka jing-phawar ka jingiaphet-lang ki briu, ba ym lah ba'n ioh kaei-kaei-ruh ka babhá lane ka bakhrau khlem ka jingleh-len ia lade.*

1. NGA nga'm long U Apostolos? nga nga'm long u balait-

-lúid? nga nga'm shym la ioh-íh ia U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi? phi phi'm long ka jingtrei jong nga ha U Trai?

2. Lada nga'm long U Apostolos ha kiwei, hinrei la-lei-lei-ruh nga long *kumta* ha phi; namar ma-phi kein phi long ka jingshon - synjat ka kam apostolos jong nga ha U Trai.

3. Te ka jingiasait jong nga ha kita ki baiakylli-iit ia nga, ka long kane;

4. shisha ngi'm don ka bor-hok ba'n bám bad ba'n díh?

5. shisha ngi'm don ka bor-hok ba'n ialam-kylleng ia ka tyngá *kaba long* ka para - bangeit, kumba ruh kita kiwei Ki Apostolos, bad *kum* kita ki para ki jong uba U Trai, bad U Kíphas?

6. lane tang ma-nga hí bad U Barnabas, ngi'm iadon ka bor-hok ia ka ba'n ym trei?

7. UEI uba jiu leit-ia-leh-thymá mynno-mynno-ruh da ki jingpynlut-bysá na lade-hí? uei uba jiu thung ia ka brí-soh, bad u b'ym jiu bysá ia lade na uba u soh jong ka? lane uei uba jiu áp-sharai ia ka kynhún, bad u b'ym jiu

bysá ia lade na ka dúd ka jong kata ka kynhún?

8. Katba kum kynja - briu ne ém nga kren ia kine kiei-kiei-ruh? lane kaba Ka Húkuu ruh ka'm ong ia kine kijuh?

9. *shisha*, namar la thoh ha kata Ka Húkuu U Mosis; "Me'n ym khúm ia ka shin-tur u massi-dáp u baiúh-roit "ba'n khlúr - kybá." *Shisha tang* ia ki massi-dáp U Blei u súmar-sukhér?

10. ne u ong *ia kane* bíang shisha na ka bynta jong ngi? Namar shisha la thoh *ia kane* na ka bynta jong ngi, naba ka dei kein ia uta u balúr ba'n lúr ha ka jingkyrmen, bad *ka dei* kein ia uta u bashoh ba'n khlúr - kybá ha ka jingkyrmen, ba'n ioh - iabynta na kata ka jingkyrmen jong u.

11. Lada ma-ngi te ngi la iabet ha phi ia kiei-kiei-ruh ki bakynja-mynsiim, *ka long ka jingleh* bakhrau ne ém, lada ma-ngi ngi'n ioh-iaot ia kita kiei-kiei-ruh ki badei ia ka met jong phi?

12. Lada kiwei ki ioh-ia-bynta-lem na *kane* ka bor-hok halor jong phi, ym *dei* ma-ngi kham-tam kein? Hinrei pyn-

ban ngi'm shym la pynmyntoi ia lade da kata ka bor-hok; hinrei ngi iaishah-jem ia kiei-kiei-baroh, ba ngi'n ym kum buh ia kano-kano-ruh ka jing-pynpep ha Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong uba U Khristos.

13. Ható phi'm jiu tip, ba kita kiba iatrei-leh-níam ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-kyn-tang-khúid, ki bysá ia lade na ka jong kata ka iing-mane ba-kyntang? *bad ba* kita kiba iaiáp ia ka dúwan, ki ioh-ia-bynta lem bad kata ka dúwan?

14. Kumta ruh uba U Trai u la pynlong, ba kita kiba ialap ia Ka Jingiathúhkhána-babhá, ki'n ioh-im kein na kata Ka Jingiathúhkhána-babhá.

15. HINREI ma-nga nga'm shym la pynmyntoi ia lade ei-ei-ruh-ém na kine kiei-kiei-ruh. L'ymne nga'm shym la thoh ia kine kiei-kiei-ruh, khynang ba yn leh kumta ha nga; namar ka kham-bit ia nga ba'n iáp-noh kein, ia kaba uno-uno-ruh u'n ioh-pynleh-noh-ei ia ka jingleh-kymen jong nga.

16. Namar lada nga ialap ia Ka Jingiathúhkhána-babhá,

ym don *ka dau* ka jingleh-
-kymen ia nga ; namar ka jing-
don-kam-éh kein la buh ha
nga ; ah kordit ruh ka long ia
nga, lada nga'm ialap ia Ka
Jingiathúhkhána-babhá.

17. Namar lada nga leh ia
kane da la ka mon sngoubhá
hí, nga ioh kein *la* ka bainong ;
hinrei lada bakhlem mon sngou-
bhá hí, la aiti-shaníah ha nga
ia ka kam ba'n súmar-bíang
*ka jong kata Ka Jingiathúh-
khána-babhá.*

18. Namar -kata, kaei ka
long kata ka dau-bainong ia
nga? Ba haba nga iathúh-
khána-babhá, nga'n ioh-pyn-
long khlem-da-lut ia Ka Jing-
iathúhkhána - babhá ka jong
uba U Khristos, kat ka ba'n
ym leh-pyrkhing kein da kata
ka bor-hok jong nga ha kata
Ka Jingiathúhkhána-babhá.

19. Namar haba nga long
u balait-lúid-noh na ki briu
baroh, *pynban* nga la pynlong-
-mrau ia lade ha ki baroh,
khynang ba nga'n ioh-pynwan
kein ia ki bakham-bún.

20. Te ha kiba Ki Jiu nga
la leh ia lade kum U Jiu, khy-
nang ba nga'n ioh-pynwan kein
ia Ki Jiu ; ha kita kiba hapoh

ka húkum, kumba hapoh ka
húkum, khynang ba nga'n ioh-
-pynwan kein ia kita kiba
hapoh ka húkum ;

21. ha kita ki bakhlem-hú-
kum, kum u bakhlem-húkum,
(hinrei ym da kaba nga long
bakhlem-húkum ha U Blei,
hinrei hapoh ka húkum ha U
Khristos,) khynang ba nga'n
ioh - pynwan kein ia ki ba-
khlem-húkum.

22. Ha kita ki batlot, nga
la leh ia lade kum u batlot,
khynang ba nga'n ioh-pynwan
kein ia kita ki batlot. Ha kita
ki briu baroh nga pynlong ia
lade kum kiei-kiei-baroh kein,
khynang ba nga'n ioh-pynim
haba-da-lei-lei ia kino-kino-
-ruh.

23. Te ia kine kiei-kiei-ruh
nga leh kein na ka bynta ka-
ba Ka Jingiathúhkhána-babhá,
khynang ba nga'n ioh-long u
baiaioh-bynta-lem na ka jong
ka.

24. HATÓ phi'm jiu tip,
ba kita kiba iaphet ha ka jaka-
-iaphet-iathong, ki iaphet ba-
roh kein, hinrei *tang* uwei u
pyddiang ia ka jingiathong?
kumta tó iaiiaphet, khynang
ba phi'n ioh-díangtí.

25. Te uwei-uwei-baroh u bapynéh-sat *kumta*, u iaishah ia kiei-kiei-baroh. Ma-ki shi-sha *ki ialeh* kumta, khynang ba ki'n ioh-pyddiang ia ka pansngiat bapy-út, hinrei mangi ia ka bakhlem-pyút kein.

26. Ma-nga, namar-kata, nga phet kumta kein, ym kumba da ka basngou-artatín, kumta kein nga ialeh - tynráh; ym kumba uba da shoh makna ia ka súin-byneng:

27. hinrei nga pynshitom-poh ia la ka met, bad nga ialam-mrau *ia ka* kein; ioh ba kumno-re-kumno-ruh ynda la lah ialap ha kiwei, nga'n jía-long ia lade-hí ia u ba-la-kyntait-noh.

X.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaisneng-kyntú sha ka jingb'ym-nieu ia lade bad ka jingsúmar bíang-bíang, u da pyníh-nía ba don kam ia kine na ki jinglong ki jong Ki Israil.*
14. *U ádong ia ka ba'n leit ialok bad ki jingiakháwai jong Ki Jentil, da kaba u pyníh-nía ba haba leit sha kita, ka long kein ka pop mane-blei-thau.* 23. *U pyníh, u bythák kein ha ki bakumno ki jingkérdong, ka dei ba'n bám ia ka dok ba-la-kinia ia ki blei-thau.*

1. NAMAR nga'm mon ia phi ba'n ym tip, kó ki para-bangeit, ba baroh kita ki kypá jong ngi ki la long hapoh uta u ly-oh, bad baroh ki la iaid-lait lyngba ia kata ka dúriau,

2. bad baroh ki la shah ba yn pynbaptisma ia ki ha U Mosis, ha uta u ly-oh, bad ha kata ka dúriau kein;

3. bad baroh ki la iabám ia kata kajuha ka jingbám bakynja-Mynsiim;

4. bad baroh ki la iadíh kein ia kaba kajuha ka jingdíh bakynja-Mynsiim; namar ki la iadíh na uta U Mausíang bakynja-Mynsiim ba la búd kein *ia ki*; te uta U Mausíang u la long uba U Khristos.

5. Hinrei pleng U Blei u'm shym la sngoubhá bad kiba kham-bún na ki; namar la pynkyllon-plar kein ia ki ha kata ka rí-khlau.

6. Te kine kiei-kiei-ruh ki la iajía-long kein kum ki rúkom-mahám ia ngi, khynang ba ngi'n ym long ki bakwah-sat ia kiei-kiei-ruh ki basniu, kumba kita ruh ki la iakwah-sat kein.

7. L'ymne wat long phi ki bamane-blei-thau, kum kiba na

ki jong kita ; kumba la thoh,
 “ Uba u paitlang u la shong
 “ ba’n bām bad ba’n díh, bad
 “ ki la iaieng-joit ba’n lehkai.”

8. L’ymne wat ai ba ngi’n
 ialeh-núti, kumba kiba na ki
 jong kita ki la leh-núti, bad ki la
 kyllon-iáp te ka kawei ka sngi
 arpheu-lai hajar-ngút kein.

9. L’ymne wat ai ba ngi’n
 iatynjúh ia uba U Khristos,
 kumba kiba na ki jong kita
 ruh ki la iatynjúh *ia u*, bad la
 pynjot-noh-khoit ia ki da kita
 ki bysein.

10. L’ymne wat ialeh-knúm
 phi, kumba kiba na ki jong
 kita ruh ki la ialeh-knúm, bad
 la pynjot-noh-khoit ia ki da
 uta u bapynjot kein.

11. Te kine kiei-kiei-baroh
 ki la iajía-lang ha ki kum ki
 rúkom-mahám kein ; la thoh
 te ia ki khynang ia ka ba’n
 sneng-pyníh ia ngi, ha kiba la
 jía ki jingkut ki jong kita ki’rta.

12. Naba kumta, uta u ba-
 mut ba u ieng-skhem, tó ai ba
 u’n sharai-bíang kein ioh ba
 u’n kyllon.

13. Ka jingtynjúh ka’m
 shy m la ngat ha phi, tang ka
 badei ia ka bakynja-bynriu,
 hinrei u baiainéh *long* U Blei

kein, uba u’n u’m shah ba yn
 tynjúh ia phi tam ia kàta ia
 kaba phi lah *ba’n shah*, hinrei
 ryngkad bad kata ka jingtyn-
 júh u’n thau ruh ia ka lád-babit,
 khynang kein ia ka ba’n ai-bor
 ia phi ba’n iaishah *ia ka*.

14. NABA kumta, kó ki hep-
 -baieit jong nga, tó phet-iáp-
 -noh na kata ka jingmane-
 -blei-thau.

15. Nga kren kein kumba
 ha ki bastád-búit ; tó khan-
 -bishár ma-phi ia kaba nga
 ong.

16. Ia kata ka khuri ka jong
 ka jingkyrk hú ia kaba ngi
 kyrkhú, ka’m long ka jing-
 iasyllok kein ka snám uba U
 Khristos? ia uta u kypú, ia
 uba ngi kyddiah, u’m long ka
 jingiasyllok kein ka met uba U
 Khristos?

17. Naba *ka long* uwei u
 kypú, *kumta la* ngi *long* ki ba-
 bún, ngi ialong lang kein ka-
 wei ka met ; namar ngi baroh
 ngi iaioh-bynta-lem kein na
 uta uwei u kypú.

18. Ha khymíh ia Ki Israil
 katba kum ka doh : kita kiba
 iabám ia kita ki doh-kinia ki’m
 long ki baiabynta -syllok kein
 na ka jong kata ka dúwan ?

19. Nga ong aiuh te ? ba u blei - thau u long ei-ei-ruh ? lane ba ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau ka long ei-ei-ruh ?

20. *Ém*, hinrei *nga ong*, ba kita kiei-kiei-ruh ia kiba Ki Jentil ki iakinia, ki iakinia ha ki ksúid, te ym ha U Blei kein ; te nga'm mon ia phi ba'n long ki baiabynta - syllok bad kiba ki ksúid.

21. Phi'm lah kein ba'n díh na ka khuri U Trai, bad na ka khuri ki ksúid ; phi'm lah kein ba'n iabynta-syllok na ka mίej U Trai, bad na ka mίej ki ksúid.

22. Ható ngi iapynthut-sat ne ém ia uba U Trai ? ható ngi long ki bakham-khlain ia u ?

23. KIEI-KIEI-BAROH ki long ki badei ia nga, hinrei kiei-kiei - baroh ki'm long ki bamyntoi kein ; kiei-kiei-baroh ki long ki badei ia nga, hinrei kiei-kiei-baroh ki'm iaitei kein.

24. Wat ai ia uno-uno-ruh ba u'n wád-brai *tang* ia ka *babhá* jong u hí ; hinrei uwei-uwei-baroh ia ka *babhá* ka jong uwei-pat *ruh*.

25. Tó bám phi ia kaei-kaei-baroh ia kaba jiu díe ha ka ieu-doh, da ka bakylli-iit

ei-ei-ruh-ém na ka bynta kaba ka jingiatip-lem.

26. Namar “ ka khyndeus “ *long* ka jong uba U Trai, “ bad kaba ka jingdap-kyrhais “ jong ka.”

27. Te lada uno-uno-ruh na kita ki b'ymngeit u khot-sngoubhá ia phi *ba'n iakhawai*, bad phi mon ba'n leit, tó bám phi ia kaei-kaei-baroh ia kaba la buh ha khymat jong phi, da ka bakylli-iit ei-ei-ruh-ém na ka bynta kaba ka jingiatip-lem.

28. Hinrei lada uno-uno-ruh u'n da iathúh ha phi, Kane kein ka long ka doh ba-la - kinia ia ki blei - thau ; wat bám phi, na ka bynta uta uba la iathúh-pynpau *ha phi*, bad na ka bynta ka jingiatip-lem : namar “ ka khyndeus “ *long* ka jong uba U Trai, “ bad kaba ka jingdap-kyrhais “ jong ka.”

29. Ia ka jingiatip-lem nga ong te, ym kata ka jong mé hí, hinrei kata ka jong uwei-pat kein ; namar balei yn pynrem-noh ia kata ka jinglait-lúid jong nga da ka jingiatip-lem ka jong uwei-pat ?

30. lada ma - nga te nga iaioh-bynta-lem da ka jingai-

-ngúh, balei yn kren-bein ia nga na ka bynta kata ia kaba nga ai-ngúh ma-nga ?

31. Namar-kata kein, lada phi bá m ne lada phi díh, ne lada phi leh ei-ei-ruh, tó leh phi ia kiei-kiei-baroh khynang ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei.

32. Tó long phi ki bakhlem-pynthut ia Ki Jiu bad ia Ki Griik ruh, bad ia Ka Balang ka jong U Blei :

33. kat kumba ma-nga *pyrshang* pynsgoubhá ia ki briu baroh ha kiei-kiei-baroh, khlem da wád ia ka jingmyntoi ka jong nga hí, hinrei ia *ka jingmyntoi* ka jong ki babún kein, khynang ba yn ioh-pynim ia ki kein.

XI.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng-pyníh ia ki na ki bún nía, shaphang ka b'ym dei ia ki kynthei ba'n pau ha ki jingiaseng-iamane khlem da tap-moh-khlíh, bad shaphang ba ki ianía.* 17. *U sneng-pyníh ia ki de na ki bún nía ruh shaphang ba ki leh b'ymbeit shibún-éh ha ka baleh-níam ia Ka Jingkhawai U Trai.*

1. Tó long phi ki nongpyr-thúh - bú d ki jong nga, kat

kumba ma-nga ruh *nga long* u jong U Khristos.

2. Hinrei nga iaroh kein ia phi, kó ki para-bangeit, ba phi iakynmau ia nga ha kiei-kiei-baroh, bad ba phi iabat-skhem ia kita ki rúkom ba-la-aití, kat kumba nga la aítí *ia ki* ha phi.

3. Hinrei nga mon ia phi ba'n tip-bíang, ba uba U Khlíh u briu baroh, u long uba U Khristos ; bad ba u khlíh ka briu, *long* uba u briu ; bad ba U Khlíh de U Khristos, *long* U Blei kein.

4. U briu baroh u badúwai lane u baiathúhlypá, haba u don *kacé-kacé-ruh* batap-moh kyríop ia *la* ka khlíh, u pynjá h-burom-noh kein ia kata ka khlíh jong u.

5. Hinrei ka briu baroh ka badúwai lane ka baiathúhlypá da ka bakhlem-tap-moh ia la ka khlíh, ka pynjá h-burom-noh kein ia kata ka khlíh jong ka hí ; namar ka long kawei ryngkad bad kaba kajuh ia kaba la pynkhí-khlíh-noh kein.

6. Namar lada ka briu ka'm tap-moh-khlíh, te tó ai ruh ka'n da ot-shniúh-noh kein ; hinrei lada *ka long* ka bajá h-burom-noh ia ka briu ia ka ba'n ot-

-shniúh lane ba'n khí-khlíh, tó ai ka'n da tap - moh - khlíh kein.

7. Namar shisha ka dei kein ia u briu ba'n ym tap-moh-noh ia la ka khlíh, haba u long kein ka dur bad ka burom-tyngshain U Blei; hinrei ka briu ka long ka burom-tyngshain u briu.

8. Namar u briu u'm long na ka briu, hinrei ka briu na u briu kein;

9. namar ruh ym shym la thau ia u briu na ka bynta kata ka briu; hinrei ia ka briu na ka bynta uta u briu.

10. Namar kata, ka dei kein ia ka briu ba'n ioh ia ka dak-bor ha ka khlíh *jong ka*, naba kiba ki angelos.

11. Hinrei pynban l'ymne u briu u'm *long* khlem ka briu, l'ymne ka briu khlein u briu, ha U Trai kein.

12. Namar kat kumba ka briu *ka long* na u briu, kumta ruh u briu *u long* da ka briu; hinrei kita kiei-kiei-baroh *ki long* na U Blei kein.

13. Tó phi khan-bishár ha-poh ia lade *para-bangeit hí*: ható ka long ka babit-tynnad ia ka briu khlem da tap-moh-

-khlíh ba'n dúwai ha U Blei?

14. Ható kaba ka kynja-tyndrai hí ka'm hikai ia phi, ba lada u briu u don u shniúh bajerong, ka long ka bakhlem-burom ia u kein;

15. hinrei lada ka briu ka don u shniúh bajerong, ka long ka burom ia ka kein? naba ia uta u shniúh bajerong *jong ka* la ai ha ka kum ka jingkah batap-moh.

16. Hinrei lada uno-uno-ruh u íh-bit ba'n long u bangoubrai-iasait-nía; ngi ngi'm don ka rúkom kum kata, l'ymne Ki Balang ki *jong* U Blei.

17. HINREI da ka baá-dong-skhem ia kane, nga'm iaroh *ia phi* kein, ba phi wan-iaseng-lem pleng, ym ia ka ba'n kham-bhá-kham-bhá, hinrei ia ka ba'n kham-sniu-kham-sniu.

18. Namar ka banyngkong kein, haba phi wan-iaseng-lem ha Ka Balang, nga sngou ba don ki jingiaprát ha pyddeng *jong phi*; te kumba shí bynta nga shu ngeit kein.

19. Namar la dei ruh ba'n long ki jingiakhlád kein ha pyddeng *jong phi*, khynang ba kita ia ki ba-la-tynjúh-ksan

ki'n ioh-long ki bapau ha pyd-deng jong phi.

20. Haba ma-phi phi wan-iaseng-lem te ha kaba kajuh ka jaka, ka'm lah long kein ia ka ba'n bām ia Ka Jingkhawai-miet U Trai.

21. Namar ha kata ka ba-bām, uwei-uwei-baroh u shim-bām ha shiwa *kiwei* ia ka jing-bām - miet ka jong u hí; te uwei shisha u sngou-thyngan, hinrei uwei-pat u búaid.

22. *Aiuh kumne?* ható namar ba phi'm don ki iing ia ka ba'n bām bad ba'n díh *ha ki?* lane phi iamut-bein ia Ka Balang ka jong U Blei, bad phi iapynlehrain ia kita *ki baduk* ki b'ym don? *Aiuh* nga'n ong ha phi? nga'n iaroh ia phi ha kane? Nga'm iaroh shuh kein.

23. Namar nga la pyddiang ma-nga na uba U Trai, ia kaba nga la aítí-pateng ruh ha phi; Ba U Ísous uba U Trai, ha kata ka miet ha kaba la dang díe-noh ia u, u la shim ia u kypú;

24. bad haba u la lah ngúh, u la kyddiah *ia u*, bad u la ong, Tó shim phi, tó bām; une u long uba ka met jong nga, ia kaba la pynkhein na ka

bynta jong phi: tó leh ia kane kein khynang ia ka ba'n kyn-mau ia nga.

25. Kumjuh ruh ia ka khuri, hadiin ka babám-já-miet, u da ong kein, Kane ka khuri ka long kata Ka Jiutang Ka Bathym-mai da ka snám jong nga: ia kane tó leh phi, katno-katno-sin ruh ba phi'n ioh-díh *ia ka*, khynang kein ia ka ba'n kyn-mau ia nga.

26. Namar katno - katnosin ruh ba phi ioh-iabām ia une u kypú, bad phi ioh-iadíh ia kane ka khuri, phi iathúh-pyníh-pau kein ia ka jingiáp ka jong uba U Trai, tadynda u'n sa wan.

27. Naba kumta kein uno-uno-ruh uba u'n ioh-bām ia une u kypú, lane u'n ioh-díh ia *kane* ka khuri uba U Trai, da ka rúkom bakhlem-burom kein, u'n long u barem na ka jong kata ka met bad ka snám ki jong uba U Trai.

28. Hinrei tó ai ba u briu u'n tynjúh-iit kein ia lade; te ynda kumta tó ai ba u'n ioh-bām na uta u kypú, bad ba u'n ioh-díh na kata ka khuri.

29. Namar uta u babám bad u badíh, da ka rúkom ba-

khlem-burom kein, u bām bad u díh ka jingpynrem ia lade-hí, ba u'm da bishár-shai-bhá kein ia kata ka met uba U Trai.

30. Naba kane kein bún *ki long* ki bapang-sa-ngem bad ki bapang-khreu ha pyddeng jong phi, bad shibún ruh ki la ioh-thíah-noh.

31. Namar lada ngi da bi-shár-iit ia lade-hí, ym shym la sneng-pynshitom ia ngi *kumne*.

32. Hinrei haba la sneng-pynshitom ia ngi *kumta*, la sneng-pynbeit ia ngi kein da uba U Trai, khynang ba yn ym ioh-pynrem-kut-noh ia ngi lem bad ka pyrthei.

33. Naba *kumta*, kó ki para-bangeit jong nga, haba phi iawan-lem ia ka ba'n bām ia *Ka Jingkhawai-miet U Trai*, tó da iaáp paralok-hí kein.

34. Hinrei lada uno-uno-ruh u sngou-thyngan, tó ai ba u'n bām ha la iing kein; ba phi'n ym ioh-iawan-lem sha ka jingpynrem. Hinrei ia kita kiei-kiei-ruh ba dang sah nga'n pynbeit-ryntíh h'ynda nga'n ioh-wan.

XII. —LYNNONG.

1. *U Apostolos u hikai shaphang ki jingai U Mynsiim: u da pyníh ba don ki baphér-jaid ki jingai, hinrei ba ujuh U Mynsiim u bapynlong ia ki baroh khynang ba'n pynmyntoi bad ba'n tei ia Ka Balang U Blei. 12. Ia kane u iaipynpau da ka jingphawar ka batynnad, ba ki dykhot ka met briu ki iatrei-lem kein kum kawei, ia ka ba'n pynmyntoi bad ba'n pyníh-bhá ia kata ka met. 28. Kumjuh ruh ki jingai U Mynsiim ia ki ba-la-buh ha Ka Balang, don kam ia ki baroh kein, ia ka ba'n pynmyntoi bad ba'n pynjanai ia ka met maian U Khristos.*

1. TE shaphang kita kiei-kiei-ruh bakynja-mynsiim, kó ki para-bangeit, nga'm mon kein ia phi ba'n ym tip.

2. Phi tip ba phi la long Ki Jentil, ia kiba la jiu ialam pynwir-noh sha kita ki blei-thau ki b'ymnang-kren, kat kumba da lah ialam-noh ia phi.

3. Naba *kumta* nga pyntip ha phi, ba ym don mano-mano-ruh u bakren da U Mynsiim U Blei, uba ong ba U Ísous u long u ba-la-tim-noh; bad ym don mano-mano-ruh uba

lah ba'n iathúh *shisha* ba U Ísous *u long* U Trai, tang da U Mynsiim Bakhúid kein.

4. Te don ki baphér ki jingai, hinrei uba ujuh U Mynsiim.

5. Bad don ki baphér ki jingshakri, hinrei uba ujuh U Trai.

6. Bad don ki baphér ki jingleh-shait-phylla, hinrei u long uba ujuh U Blei uba pynle-
h-shait hapoh kein ia kita kiei-kiei-baroh ha baroh.

7. Hinrei ha uwei-uwei-baroh la sám ia ka jingpynpau ka jong uba U Mynsiim, ia ka ba'n pynmyntoi *baroh*.

8. Namar ha uwei kein la sám da uba U Mynsiim ia ka ktín ka jingpynstád; bad ha uwei-pat ia ka ktín ka jingpyntip, katba kum uba ujuh U Mynsiim;

9. hinrei ha uwei-pat kein ia ka jingngeit, da uta ujuh U Mynsiim; bad ha uwei-pat ia ki jingai-bor ki jingpynkhíah-khran, da uta ujuh U Mynsiim;

10. bad ha uwei-pat, ia ki jingleh-phylla ki bor-bah; bad ha uwei-pat, ia ka jingiathúh-lypá; te ha uwei-pat, ia ka jingnang-pyniaphér ia ki myn-

siim; bad ha uwei-pat, ia ki thyllíed ki baphér-jaid; te ha uwei-pat, ia ka jingnang-kylla ia ki thyllíed.

11. Hinrei ia kine kiei-kiei-baroh uta uwei bad uta ujuh U Mynsiim u trei hapoh kein, da ka bapyniabynta ha uwei-uwei-baroh ha la ka jong-ka-jong, kat kumba u mon-sngou-bhá hí.

12. NAMAR katba kum kaba ka met ka long *tang* kawei, pynban ka don shibún ki dykhot, hinrei kita ki dykhot baroh ki jong kata kawei ka met, haba ki long shibún, ki ialong kein *tang* kawei ka met; kumjuh ruh kein U Khris-tos.

13. Namar ruh da uwei U Mynsiim la pynbaptisma ia ngi baroh ia ka ba'n long kein kawei ka met, lane Ki Jiu lane Ki Jentil, lane ki mrau lane ki balait-mrau; bad la pyndíh ia ngi baroh kein na uwei U Mynsiim.

14. Namar ruh kata ka met ka'm long *tang* shí dykhot, hinrei shibún.

15. Lada ka kyjat ka da ong, Naba nga'm long ka ktí, nga'm long na ka jong ka met;

ym namar kata kein ka'm long na ka jong ka met.

16. Lada ruh ka shkor ka da ong, Naba nga'm long ka khymat, nga'm long na ka jong ka met ; ym namar kata kein ka'm long na ka jong ka met.

17. Lada kata ka met baroh - kawei *ka da long tang* ka khymat, ható hangno kein *ka da long* ka basngou? lada baroh-kawei ruh *ka da long tang* ka basngou, ható hangno kein *ka da long* ka baiú?

18. Hinrei mynta kein U Blei u la buh - beit ia kita ki dykhot, ia uwei-uwei-baroh jong ki, ha kane ka met kat kumba u la sngoubhá hí.

19. Hinrei lada kita baroh ki da long *tang* shí dykhot, ható hangno *ka da long* kaba ka met?

20. Hinrei mynta kein *ki long* shibún ki dykhot, hinrei *tang* kawei ka met.

21. Te kata ka khymat ka'm lah ba'n ong ha kata ka ktí, Nga'm don kam ia pha ; l'ymne pat kaba ka khlíh *ka'm lah ong* ha ki kyjat, Nga'm don kam ia phi.

22. Hinrei shisha, kita ki

dykhot ka met kiba íhmat ba'n long ki bakham-tlot, ki long ba don kam ia ki da kham-tam kein :

23 bad kita *ki dykhot* ruh ka met ia kiba ngi mut ba ki long ki bakham-khlem-burom, ha kine kein ngi kúp-kynjai ka burom ka bakham-bún-éh ; te kita *ki dykhot* ki b'ymíh-bhá jong ngi ki ioh ia ka jing-pyníh-bhá ka bakham-bún-éh.

24. Namar kita *ki dykhot* ki baíh-bhá jong ngi ki'm don kam kein *ia kata ka jing-pyníh-bhá* : hinrei U Blei u la khyniot-lang mar-bíang kein ia ka met, da kaba u la ai ia ka bakham-bún-éh ka burom ha kata *ka dykhot* kaba dúna *ia ka* ;

25. khynang ba ka'n ym long ka jingiaprát ha kata ka met ; hinrei *ba* kita ki dykhot ki'n iasúmar ia kaba kajuha na ka bynta ki para - dykhot-hí kein.

26. Te kumta lada kawei ka dykhot ka shah, kita ki dykhot baroh ki iashah-lem kein ; lada ruh la pyndon-burom ia kawei ka dykhot, kita ki dykhot baroh ki iakymen-lem kein.

27. Kumta te ma - phi phi

long ka met U Khristos, bad ki riu-dykhót *jong ka* ha ka rúkom marwei-marwei kein.

28. Te kumta don shi-sha ia kiba U Blei u la thung ha Ka Balang kein. ka banyngkong, ia Ki Apostolos; ka baar, ia Ki Nongiathúhlypá; ka balai, ia Ki Nonghikai; h'ynda kumta, *ia ki baleh* ia ki bor-bah; hadiín kata, ia ki jingai-bor ba'n pynkhíah-khran, *bad* ia ki nongiaráp, *bad* ia ki basynshár, *bad* ia ki phér-jaid ki thyllíed ruh.

29. Ható baroh *ki long* Ki Apostolos ne ém? ható baroh *ki long* Ki Nongiathúhlypá ne ém? ható baroh *ki long* Ki Nonghikai ne ém? ható baroh *ki long ki baleh* ia ki bor-bah ne ém?

30. ható baroh ki don ki jingai - bor ba'n pynkhíah-khran ne ém? ható baroh ki kren da ki thyllíed *baphér-jaid* ne ém? ható baroh ki nang kylla-ktín ne ém?

31. Hinrei tó da kwah hir-hir phi ia kita ki jingai-bor ki bakham-babhá kein: bad ruh putet nga sa pyníh ha phi ia ka lynti babhá - tám - éh *ba'n ioh-leh kumta*.

XIII.—LYNNONG.

1. *Ka jinglong-kor ka jingiaíeit halor ki jingai-bor baroh; bad u ong-wai-noh ba ka long ka bakham-kor ia ka jingngeit bad ia ka jingkyrmen kein.*

1. LA nga kren da ki thyllíed ki jong ki briu bad da ki jong ki angelos, bad ba nga'm don ka jingiaíeit kein, nga da jía-long *kum* ka wíang-rynong basawa, ne *kum* ka shakuriau bariu shau-shau.

2. Bad la nga don ka jing-iathúhlypá, bad *la* nga íh-shemphang ia ki jingmaian baroh, bad ia ka jingtip baroh kein; bad la nga don ruh kata ka jingngeit baroh, kat ba'n pynkynriah-noh ia ki lúm, bad ba nga'm don ka jingiaíeit kein, nga da long ei-ei-ruh-ém.

3. Bad la nga sám ia kiei-kiei-baroh kat kiba don ki jong nga ba'n bysá *ia ki baduk*, bad la nga aítí ia la ka met khynang ba yn thang ia nga, bad ba nga'm don ka jingiaíeit kein, nga'm myntoi ei-ei-ruh-ém.

4. Ka jingiaíeit ka iaishah-slem, *bad* ka shait-leh-sybún; ka jingiaíeit ka'm jiu sngou-

-pihúin; ka jingiaíeit ka'm jiu leh-sarong ia lade, *bad* ka'm jiu pynsgou-át-meng,

5. ka'm jiu leh-khlem-akor, ka'm wád kein ia kiei-kiei-ruh la ka jong-hí, ka'm shait ba'n khíh-bittar-lep, ka'm kynnoh ia ka basniu;

6. ka'm kymen ha kaba ka jingb'ymhok, hinrei ka iakymen-lem kein *bad* kaba ka jingshisha;

7. ka iaishah-jem ia kiei-kiei-baroh, ka ngeit-kloi ia kiei-kiei-baroh, ka kyrmen-kloi ia kiei-kiei-baroh, ka shah ia kiei-kiei-baroh.

8. Ka jingiaíeit ka'n ym háp-dúh-noh kein lano-lano-ruh: hinrei la *ki don* ki jing-iathúhlypá, yn sa pyndam-noh ia ki; la *ki don* ki thyllíed, ki'n sa wai-noh; la *ka don* ka jingtip, yn sa pyndam-noh ia ka.

9. Namar ngi tip *tang* ia í shí-bynta-bynta, *bad* ngi ia-thúhlypá *tang* ia í shí-bynta-bynta;

10. hinrei h'ynda kata ka bajanai ka'n poi, ynda kumta te yn pyndam-noh kein ia kata kaba *tang* í shí-bynta-bynta.

11. Mynba nga la dang long

í khynnah, nga la kren kum í khynnah, nga la sngou kum í khynnah, nga la pyrkhat kum í khynnah kein; hinrei mynba nga la jía-long u rangbah, nga la buh-noh kein ia kita kiei-kiei-ruh ki jong í khynnah.

12. Namar mynta ngi ioh-íh *tang kumba* lyngba ia ka iit-babyrngut ha ka badum byrngut-byrnget; hinrei h'ynda kumta kein mar-khymat mar-khymat: mynta nga tip *tang* ia í shí-bynta-bynta; hinrei h'ynda kumta kein nga'n íh-thúh-bíang kat kumba la íh-thúh-bíang ruh ia nga.

13. Te kumta ka iaisah kein ka jingngeit, ka jingkyrmen, *bad* ka jingiaíeit, kiba lai kine; hinrei ka bakham-kongsan kein na kine *long* kata ka jingiaíeit.

XIV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh na ki bún jaid ki nía, ia ka jingbabhá-kor-tam ka jong ka jingai ka jingiathúhlypá, ia kaba ka jingai ba'n nang kren da ki bún jaid ki thyllíed.* 26. *H'ynda kumta u pyníh ia ki rúkom babyniah ba'n pynleh stád ia kita ki jingai baroh, khynang ia ka ba'n tei jingmut bad ba'n ioh-*

-iamyntoi kein ha ki jingiaseng-
-mane baroh.

1. Tó beh-brai phi, *namar-kata*, ia kane ka jingiaíeit; hinrei tó da kwah hir-hir ruh ia kita *ki jingai-bor* ki bakynja-mynsiim; kham-tam hinrei, ba phi'n ioh-iathúhlypá kein.

2. Namar uta u bakren da ka thyllíed *ka baphér*, u'm kren ha ki briu, hinrei *tang* ha U Blei kein; namar ym don uwei uba sngouthúh, la u kren ha u mynsiim ia ki jingmaian.

3. Hinrei uta u baiathúhlypá u kren kein ha ki briu ia ka ba'n tei, bad ia ka ba'n sneng-pynshait, bad ia ka ba'n pyntyngen ruh.

4. Uta u bakren da ka thyllíed *ka baphér* u tei *tang* ia lade-hí kein; hinrei uta u baiathúhlypá u tei ia Ka Balang kein.

5. Hinrei nga kwah shisha ia phi baroh ba'n kren da ki thyllíed *baphér*, kham-tam hinrei, ba phi'n ioh-iathúhlypá; namar uta u baiathúhlypá *u long* u bakham-kongsan kein ia uta u bakren da ki thyllíed *baphér*, l'ymda u pynkylla-ktín, khynang ba Ka Balang ka'n ioh-pyddiang ia ka batei.

6. Te kumta, kó ki para-bangeit, lada nga wan ha phi da ka bakren da ki thyllíed *baphér*, ható nga'n pynmyntoi aiuh ia phi, l'ymda nga'n kren *shai* kein ha phi lane da ka jingpynpau, lane da ka jingtip, lane da ka jingiathúhlypá, lane da ka jinghikai?

7. Kumjuh kein ia kita kiei-kiei-ruh ki bakhlem-mynsiim ia ki bapynsawa, lane ka jingput ne kadúitara, pynban l'ymda ka pyniaphér ha kiba ki jingsawa, ható kumno yn ioh-pyntip kein ia kaei ba-la-put lane ia kaei ba-la-riu díutara?

8. namar lada ruh ka ronsing ka da put ia ka jingsawa ka b'ymthikna, ható uei u'n khréh ia lade kein khynang ia ka jingialeh-thymá?

9. Kumta ma-phi ruh, l'ymda phi kren da ka thyllíed ia ka jingkren ka basngouthúh-bhá, ható kumno yn ioh-pyntip kein ia kata ba-la-kren? namar phi'n long kein ki bakren *tang* ha ka súin-byngeng.

10. Don katta-katta, lehse, ki kynja ki jingkren bynriu ha ka pyrthei, hinrei pynban ym *don* na ki bakhlem-kynnolh ka ktín kein.

11. Namar-kata, lada nga'm sngouthúh shuh ia ka jingmut ka jong kata ka jingkren, nga'n long u nongkyndong kein ha uta u bakren; bad uta u bakren, *u da long* u nongkyndong ha nga.

12. Kumta te ma-phi ruh, namar ba phi long ki bakwah hir-hir ia *ki jingai-bor* bakynja-mynsiim, *tó da wád-sliang* phi khynang ba phi'n ioh-roi-kyrhai ia ka ba'n tei kein ia Ka Balang.

13. Naba kumta uta u bakren da ka thyllied *b'ymsngouthúh*, *tó ai ba u'n dúwai ba u'n ioh-nang-pynkylla-ktín* kein.

14. Namar lada nga dúwai da ka thyllied *b'ymsngouthúh*, ka mynsiim jong nga ka dúwai, hiurei ka jingsngou-shemphang jong nga ka long ka bakhlem-sei-soh kein.

15. Aiuh ka dei, namar-kata, *ba'n leh?* Nga'n dúwai kein da uba u mynsiim, bad nga'n dúwai da kaba ka jingpynsngouthúh ruh; nga'n riwai kein da uba u mynsiim, bad nga'n riwai da kaba ka jingpynsngouthúh ruh.

16. Namar haba kumta, haba me'n ngúh *ia U Blei* da

uba u mynsiim, ható kumno uta u badap ia ka jaka ka jong u bakhlem-jinghikai, u'n ioh-ong ia kaba Amen kein ha kata ka jingai-ngúh jong mé, naba u'm sngouthúh kein ia kaei mé ong?

17. namar ma-mé, shisha, me ioh-ngúh bhá *ia U Blei*, hinrei *kumta* ym shym la ioh-tei kein ia uta uwei.

18. Nga ngúh ia *U Blei* jong nga, ba nga kren da ki thyllied bynriu kham-bún kein ia phi baroh:

19. hinrei ha Ka Balang nga kham-mon ba'n kren ia ki san ki ktín kein da kaba ka jingpynsngouthúh jong nga, ba kumta nga'n da ioh-hikai da ka ktín ia kiwei ruh, ia kaba *nga'n kren* ia ki shipheu hajar ki ktín kein, ha ka thyllied *b'ymsngouthúh*.

20. Kó ki para-bangeit, *tó wat long phi kum ki khynnah* ha ki jingsngou-shemphang; hinrei pynban ha ka jingmut-sniu kein *tó long wad kum ki khúnlung phi*; hinrei ha ki jingsngou-shemphang kein *tó long phi kum ki rangbah*.

21. Ha kaba Ka Húcum la thoh kein, "Ba da kiwei ki

“ thyllíed bynriu, bad da kiwei
 “ ki rymiang - shintur, nga’n
 “ da kren kein ha une u pait-
 “ lang; hinrei pleng kumta
 “ ruh ki’n ym iashah - shkor
 “ kein ia nga,” ong U Trai.

22. Naba kumta kita ki thyllíed *b’ymsngouthúh* ki long khy-nang kum ka dak-pyníh kein, ym ha kita ki bangeit, hinrei ha kita ki b’ymngeit kein : hinrei kata ka jingiathúhlypá *ka long khynang kumta*, ym ia kita ki b’ymngeit, hinrei ia kita ki bangeit kein.

23. Namar kumta te lada kata Ka Balang baroh-kawei ka da wan-iaseng-lem ha kaba kajuh ka jaka, bad baroh ki da kren da ki thyllíed *b’ym-sngouthúh* kein, bad ki da wan hapoh ruh ki bakhlem-jinghi-kai, ne ki b’ymngeit, ható ki’n ym ong ba phi ialamwir-noh kein?

24. Hinrei lada baroh ki da iathúhlypá kein, bad u da wan hapoh ruh uno - uno - ruh u b’ymngeit, ne *uno-uno-ruh* u bakhlem-jinghikai, la pynkyn-dúh ia u da baroh, la bishár-iit ia u da baroh kein :

25. kumta te yn pynpau ia kiei-kiei-ruh ki jingbaríh ka

dohnúd jong u; kumta ruh haba u la háp ha ka khymat *jong u*, u’n mane kein ia U Blei, u da ialap-shinná ba U Blei u long da shisha ha pyd-deng jong phi.

26. NAMAR-KATA, kumno ka long, kó ki para-bangeit? haba phi wan-iaseng-lem, uwei-uwei-baroh na phi u don ka jingriwai-i’U-Blei, *ne* u don ka jinghikai, *ne* u don ka thyllíed *b’ymsngouthúh*, *ne* u don ka jingpynpau-shinná, *ne* u don ka jingnang-kylla-ktín : *hinrei* tó ai ba kita kiei-kiei-baroh ki’n long khynang kein ia ka ba’n tei.

27. Lada uno - uno - ruh u kren da ka thyllíed *b’ymsngouthúh*, *tó ai ba ka’n long tang* da ki ar-ngút, ne da-lei-lei ym tam lai-ngút, kata ruh mar-kylliang; tó ai ruh ba uwei kein u’n pynkylla-ktín.

28. Hinrei lada ym don u nongpynkylla-ktín, tó ai ba u’n sngáp-noh-jar kein ha Ka Balang; hinrei tó ai ba u’n kren *tang* ha lade-hí, bad ha U Blei kein.

29. Hinrei tó ai ba ar-ngút ne lai-ngút ki nongiathúhlypá ki’n kren, bad tó ai ruh ba kita

kiwei ki'n iashong-bishár-kut kein.

30. Hinrei lada la pynpau-shai *ei-ei-ruh* ha uwei-pat u bashong *hajan*, tó ai ba uta u banyngkong u'n sngáp - noh-jar.

31. Namar phi lah baroh kein ba'n iathúhlypá uwei-pa-uwei, khynang ba baroh ki'n ioh-nang, bad ba yn ioh-sneng-pyntyngen ia ki baroh.

32. *Namar* ruh ki kynja-mynsiim ki nongiathúhlypá ki long hapoh kein ki nongiathúhlypá.

33. Namar U Blei u'm long *U Nongpynlong* ia ka jingki-hwin, kinrei ia ka jingsuk kein, kumba ha kita Ki Balang baroh ki jong ki riu-khúid.

34. Tó ai ba ki kynthei jong phi ki'n da sngáp-noh-jar ha kita Ki Balang: namar ym shym la shah ia ki ba'n kren, hinrei ba'n kongúh-leh-rit kein, kumba kaba Ka Húcum ruh ka ong.

35. Hinrei lada ki kwah ba'n nang ei-ei-ruh, tó ai ba ki'n kylli kein ia ki tyngá jong ki hí ha la iing; namar ka long ka baíhsíh kein ia ki kynthei ba'n kren ha Ka Balang.

36. Ható na phi la míh-noh ka ktín ka jong U Blei? ne ka la poi kein tang ha phi?

37. Lada uno - uno - ruh u mut ba u long u nongiathúhlypá, ne u bakynja-mynsiim, tó ai ba u'n kongúh-shai kein ba kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga thoh ha phi, ki long ki húcum-skhem ki jong uba U Trai.

38. Hinrei lada uno - uno - ruh u *leh* b'ymtip *khynang*, tó ai ba u'n sah kein u b'ymtip.

39. Naba kumta, kó ki para-bangeit, tó da kwah hir-hir phi ia ka ba'n iathúhlypá, hinrei wat ádong shuh kein ia ka ba'n kren da ki thyllíed *ki baphér*.

40. *Hinrei* tó ai ba yn leh ia kiei-kiei-baroh da ka baleh-don-akor-tynnad, bad katba kum ka ryntíh-beit-ter-ter.

XV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh na ki bún ki nía ia ka jingmíh-pat U Khristos bad ki briu jong u na ka baiáp.* 35. *U pyníh da ka met ka bakumno kein ki'n míh-pat.* 51. *U pyníh ia ka bakumno ka'n jiu ia kita kiba dang im ha ka pyrthei haba U Ísious uba U Trai u'n wan ba'n bishár ia ka pyrthei.* 54. *U pyníh ruh ia kaei ba ka bit ba'n*

*pyndeí ha lade na kane ka jing-
hikai bakhrau.*

1. RUH PUTET nga pyntip *pat* kein ha phi, kó ki para-bangeit, ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá ia kaba nga la iathúhkhána - babhá kein ha phi, ia kaba ruh phi la pyddiang, bad ha kaba ruh phi iaieng ;

2 da kaba yn pynim ia phi ruh, lada phi bat-skhem da ka bakumno ka ktín kein nga la iathúhkhána-babhá ha phi ; l'ymda phi la ngeit leh-noh-ei kein.

3. Namar nga la aítí-pateng ha phi ha pyddeng kiei-kieiruh ki bakongsan kein, ia kaba nga la pyddiang ruh, ba U Khristos u la iáp namar ki pop jong ngi, katba kum kiba Ki Jingthoh kein ;

4. bad ba la tep ia u, bad ba la pynmíh-pat ia u ha ka balai sngi, katba kum kiba Ki Jingthoh kein ;

5. bad ba la ioh-íh ia u da U Kíphas, hadiin kata kein da kiba ki khadar.

6. Hadiin kata, la ioh-íh ia u da ki tam san-spah ki para-bangeit shisyndon kein ; ki bakhám-bún-paid na jong kita ki

iaisah háduh mynta, hinrei kiwei te ki la ioh-thíah-noh.

7. Hadiin kata, la ioh-íh ia u da U Iakobos, h'ynda kumta da kiba Ki Apostolos baroh.

8. Bad u bakhadduh na ki baroh, la ioh-íh ia u da nga ruh, kumba da uba la khá-lor kein ia u.

9. Namar nga long í baritam kein na kiba Ki Apostolos ; íba nga'm long í badei ba'n khot ia nga U Apostolos, naba nga la beh-bein ia Ka Balang ka jong U Blei.

10. Hinrei da ka jingaiei U Blei nga long kata kaba nga long : bad kata ka jingaiei jong u ia kaba *la ai* ha nga ka'm shym la long ka baleh-noh-ei kein ; hinrei nga la trei-minot kham - kyrhai shíkaddei ia ki baroh : te pynban ym ma-nga, hinrei kata ka jingaiei ka jong U Blei kein kaba *la long* lem bad nga.

11. Namar-kata, la *ka long* ma-nga ne ma-ki, kumta ngi iaiialap, kumta ruh phi la ngeit kein.

12. Hinrei lada *la* dang ialap-shai ia U Khristos ba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, ható kumno ba kiba ha pyd-

deng jong phi ki iaong, ba ym don kein ka jingmíh-pat ki baiáp?

13. Hinrei lada ym don ka jingmíh-pat ki baiáp, te ia U Khristos ruh ym shym la pynmíh-pat :

14. hinrei lada ia U Khristos ym shym la pynmíh-pat, te kumta ka jingialap ka jong ngi *ka long* ka baleh-noh-ei, bad ka jingngeit ruh ka jong phi *ka long* ka baleh-noh-ei kein.

15. Pleng la shem ruh ia ngi ki nongsakhí lamlér shaphang U Blei; naba ngi la ia-phlá bein shaphang U Blei, ba u la pynmíh-pat ia U Khristos: ia uba u'm shym la pynmíh-pat, lada *ka long* kumta kein ba ki baiáp ki'm míh-pat satía.

16. Namar lada ki baiáp ki'm míh-pat, te ia U Khristos ruh ym shym la pynmíh-pat kein :

17. te lada ia U Khristos ym shym la pynmíh-pat, ka jingngeit ka jong phi *ka long* ka bathala; phi dang sah kein ha ki pop jong phi.

18. Te kumta ruh kita kiba la ioh-thíah ha U Khristos, ki la jot-noh kein.

19. Lada ha kaba tang ka-

ne ka jingim hí ngi long ki nongkyrmen ha U Khristos, ngi long ki baplí-tam kein ia ki briu baroh.

20. Hinrei mynta kein ia U Khristos la pynmíh-pat na ki nongiáp; *bad* u la *jía-long* u soh-nyngkong na jong kita kiba la ioh-thíah-noh.

21. Namar kumba da u briu *la jía* kein ka jingiáp, kumta da u briu ruh *ka jía* ka jing-pynmíh-pat ia ki baiáp.

22. Namar kumba da uta U Adam baroh ki iáp-noh, kumta ruh da uba U Khristos ia baroh yn pynlong-im kein.

23. Hinrei uwei-uwei-baroh ha ka jingryntíh-ter-ter ha la ka jong-ka-jong hí; u soh-nyngkong *long* U Khristos; hadiin kata kita kiba *long* ki jong U Khristos, ha kata ka jingwan-pau jong u.

24. Ynda kumta *long* ka bakut, h'ynda u'n aité-noh-pat ia kaba ka híma ha U Blei uba U Kypá ruh; h'ynda u'n la pyndam-noh kein ia ka jing-synshár baroh, bad ia ka jing-kongsan, bad ia ka bor baroh ruh.

25. Namar ka dei ia u ba'n synshár, tadynda u la buh ia

la ki nongshún baroh hapoh ki kyjat jong u.

26. Ia ka jingiáp, kaba *long* ka nongshún ka bakhadduh, yn sa pyndúh-noh kein.

27. Namar u la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh hapoh ki kyjat jong u. Hinrei mynba u'n la ong ba la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh *kumta*, ka pau-shinná kein, ba *ka long* khlem uta uba la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh hapoh jong u.

28. Te h'ynda yn pynhapoh ia kiei-kiei-baroh ha u, ynda kumta uba U Khún ruh u'n pynhapoh ia lade-hí ha uta uba la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh ha u, khynang ba U Blei u'n ioh-long kiei-kiei-baroh ha baroh kein.

29. L'ynda kumta kein, aiuh ki'n leh kita ia kiba la pynbaptisma na ka bynta kita ki baiáp? lada ki baiáp ki'm míh-pat satía, ható balei te ba pynbaptisma ia ki na ka bynta kita ki baiáp?

30. ható balei ruh ba mangi ngi iaishah ia ka basngou-má-sat man la ka por baroh?

31. Nga smai kein ha kata ka jingsngou-saron na ka bynta jong phi, ia ba nga

don ha U Khristos Ísous uba U Trai jong ngi, ba nga iáp hala ka sngi.

32. Lada katba kum u briu nga la ialeh-noh bad ki mrád-khlau ha Ka Ephesos, ható kaba ka jingpynmyntoi aiuh *ka long* ia nga? lada ki baiáp ki'm míh-pat, "tó iá ngi'n "iabám bad ngi'n iadíh; na- "mar lashai ngi iáp-noh kein."

33. Tó wat shah ba yn shúkor-noh ia phi; ki jingiasyllok ki basniu ki iapynpy-út-plak kein ia ki akor babhá.

34. Tó phi da kyndit-briu hok-noh krek, bad tó wat leh pop phi; namar don kiba iabat ia ka jingb'ymtip shaphang U Blei: khynang ia ka ba'n pynsngou-leh-rain ia phi nga kren *ia kane kein*.

35. HINREI uei-uei-ruh u'n kylli, Ható kumno yn pynmíh-pat ia ki baiáp? te da ka met ka bakumno ki'n wan?

36. Ah u babéit! ia kata ia kaba ma-mé hí mé bet, yn ym pynlong-im ia ka, l'ynda ka iáp-noh kein.

37. Bad shaphang kata ia kaba mé bet, me'm bet kein ia kata ka met ka ba'n sa long, hinrei shu tang ia u symbai

hí, lehse, ia ka jong u keu ne ia ka jong uwei-uwei-ruh na kiba kiwei *ki symbai*.

38. Hinrei U Blei u la ai ha u ia ka met kat kumba u mon-sngoubhá hí, bad ha uwei-uwei-baroh jong kita ki symbai ia la ka jong - ka - jong ka met kein.

39. Ka doh baroh ka'm *long* kein kaba kajuh ka doh: hinrei *don* kawei ka doh briu, bad kawei-pat ka doh mrád, bad kawei-pat ka dohkhá, bad kawei-pat de *ka doh* sim.

40. *Don* ruh ki met ki bakynja-byneng, *don* ruh ki met ki bakynja-khynde: hinrei ka burom-tyngshain ka jong kita ki bakynja-byneng *ka long* kawei, bad *ka burom-tyngshain* ka jong kita ki bakynja-khynde *ka long* kawei-pat kein.

41. *Don* kawei ka burom-tyngshain ka sngi, *don* ruh kawei-pat ka burom-tyngshain u bynai, bad *don* ruh kawei-pat ka burom-tyngshain ki khlur: namar *uwei* u khlur u phér kein ia *uwei-pat* u khlur ha la ka burom-tyngshain.

42. Kumta kein *ka long* kata ka jingpynmíh - pat ia ki baiáp ruh. La bet ia ka ha

ka bapy-út; yn pynmíh-pat kein ia ka ha ka b'ympy-út:

43. la bet ia ka ha ka bakhlem-burom, yn pynmíh-pat kein ia ka ha ka burom-tyngshain; la bet ia ka ha ka batlot-bor, yn pynmíh - pat kein ia ka ha ka bashait-bor;

44. la bet ia ka kum ka met bakynja-doh, yn pynmíh-pat kein ia ka kum ka met bakynja-mynsiim. *Don* kein ka met bakynja-doh, *don* ruh ka met bakynja-mynsiim.

45. Kumta ruh la thoh kein, Ia U Adam uba u briu u bamynnyngkong "la thau ia ka "ba'n long ka mynsiim bakynja-doh baim;" *hinrei* ia U Adam u bakhadduh ia ka ba'n long U Mynsiim bapynlong-im.

46. Hinrei te kata *ka met* bakynja-mynsiim ka'm *long* ka bamynnyngkong, hinrei kata *ka met* bakynja-doh: te hadiín kein, kata *ka met* bakynja-mynsiim.

47. Uta u briu u bamynnyngkong *u la long* na ka khynde, u bakynja-deumet; uta u briu u baar *u long* uba U Trai na byneng kein.

48. Kat kumba *la long* uta u bakynja - deumet, kumta bíang ruh *ki long* kita ki bakynja-deumet: bad kat kumba *u long* uta u bakynja-by-neng, kumta bíang ruh *ki long* kita ki bakynja - byneng kein.

49. Bad kat kumba ngi la bit ia ka dur ka jong u bakynja-deumet, ngi'n da bit ruh ia ka dur ka jong u bakynja-by-neng kein.

50. Hinrei lei-lei ia kane nga ong, kó ki para-bangeit, ba ka doh bad ka snám ki'm lah kein ba'n ioh-pateng ia ka híma U Blei, l'ymne kein kata ka bapy-út ka'm ioh-pateng ia kata ka b'ym-py-út.

51. Ha khymíh, nga iathúh ha phi ka maian *ba-la-pynpau*; Ngi'n ym ioh-thíah baroh te, hinrei yn pynkylla ia ngi baroh kein, ha ka bakumne-kumne-ruh, ha ka bashí-khyllip-mat kein, ha ka turoi ka bakhadduh:

52. namar ka turoi ka'n sawa - jam, ynda kumta ia ki baiáp yn pynmíh-pat ki b'ym-py-út, bad ynda kumta yn pynkylla ia ngi kein.

53. Namar ka dei da-lei-lei

ba kane ka bapy-út ba'n phong ia ka b'ym-py-út, bad ia kane ka baiáp ba'n phong ia ka b'ymiáp.

54. Te h'ynda kane ka bapy-út ka'n phong ia ka b'ym-py-út, bad kane ka baiáp ka'n phong ia ka b'ymiáp, ynda kumta kein yn pyndep-khoit ia kata ka jingong ia kaba la thoh; "Ia ka jingiáp "la ngúid-tylli - noh - khoit ia "ka ba'n jop-thíau.

55. "Ah ka jingiáp! hang-
"no ka sní ka jong mé? Ah
"ka jingtep! hangno ka jing-
"jop-thíau ka jong mé?"

56. Te kata ka sní ka jong kata ka jingiáp *ka long* ka pop kein, hinrei ka bor ka jong ka pop *ka long* Ka Húkum kein.

57. Hinrei *long* ka jingngúh ha U Blei, uba ai ha ngi ia kane ka jingjop-noh-thíau kein da U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi!

58. Naba kumta, kó ki para-bangeit baiáfeit jong nga, tó long phi ki baiainéh-skhem, *bad* ki b'ymkynriah - noh, *bad* ki baman-kyrhái man la ka sngi ha ka jingleh ka jong uba U Trai, haba phi tip-skhem ba kata ka jingtrei - minot jong

phi ka'm jiu long ka baleh-noh-
-ei ha U Trai kein.

XVI.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iathúh shaphang ka jingsyniang-sybai na ka bynta ki jingkyrdúh ki riu-khúid ha Ka Jerusalem: bad shaphang kaba u mut ba'n wan-ih ia ki nong Korinthos.* 10. *U aiti-iaroh ia U Timotheos bad ia U Apollos ha ka jingsúmar jong ki.* 15. *U sneng-pynshait ia ki shaphang kiei-kiei-ruh, bad u iathúh ia ki jingngúh-mon-bhá na kiwei ki para-bangeit.* 21. *U pynwai-noh ia kane ka shiti da ka jingngúh-mon-bhá jong u hí da ka ktí jong u hí.*

1. HINREI shaphang kata ka jingsyniang-sybai kaba na ka bynta kita ki riu-khúid, kumba nga la buh-beit bíang-bíang-ruh ha kita Ki Balang ki jong Ka Galatia, kumjuh ruh tó leh ma-phi kein.

2. Ha *ka sngi* nyngkong ka taieu tó ai ba uwei-uwei-baroh na phi u'n buh-noh-khop ha lade, da ka bakynsheu kein, katba kum u la ioh-man-bhá; ba ioh h'ynda nga la wan, ynda kumta ki'n da pynlong ia ki jingsyniang-sybai.

3. Te h'ynda nga poi, ia

kiba phi'n íhbit, ia kita nga'n phah da ki shiti kein ba'n ialam-noh ia kata ka jingai-isynei jong phi sha Ka Jerusalem.

4. Hinrei lada ka long badei-dau-bíang ia ka ba'n leit ma-nga ruh, te ki'n leit lem kein bad nga.

5. Hinrei nga'n wan ha phi, h'ynda nga la ioh-leit lyngba ia Ka Makedonia; namar nga thymú-leit lyngba kein ia Ka Makedonia.

6. Hinrei bad phi, lehse, nga'n shong-sah, ne nga'n shong-ríh-tlang ruh, khynang ba phi phi'n ioh-leit-on-lynti ia nga kat sha kaba nga leit kein.

7. Namar nga'm mon ba'n ioh-ih ia phi mynta *tang* shu ha ka baiaid-lait; hinrei nga kyrmen ba'n shong-sah kato-katne, lada uba U Trai u'n da shah kein.

8. Hinrei nga'n iaisah ha Ka Ephesos háduh Ka Penti-kost.

9. Namar ka jingkhang ka bakhrau bad ka badon-bor ka la plíe-wang ha nga, te *don* shibún ki nongkhang kein.

10. Te lada U Timotheos u'n ioh-wan *ha phi*, tó súmar-

-bíang phi ba u'n da ioh-long lem bad phi khlem da shep-ting ; namar u trei ia ka jing-trei ka jong U Trai kein, kum ma-nga ruh.

11. Namar-kata, tó wat ai iano-iano-ruh ba u'n da nieu-bein ia u : hinrei tó da ialeit-on-lynti phi ia u ha ka basuk, ba u'n ioh-wan ha nga ; namar nga khymíh - lynti kein ia u lem bad kiba ki para-bangeit.

12. Shaphang ruh U Apollos uba u para-bangeit, nga la kyrpád shibún ia u ba u'n wan ha phi lem bad kita ki para-bangeit ; hinrei da-lei-lei u'm don jingmon ba'n wan mynta ; hinrei u'n wan kein h'ynda u la kloí-bhá.

13. Tó da sharai phi, tó da ieng-skhem phi ha kaba ka jingngeit ; tó da leh-shlur ia lade phi kum rangbah, tó da pynkhlain ia lade phi.

14. Tó ai ba yn leh ia kiei-kiei-baroh jong phi ha ka jing-iaíeit.

15. HINREI nga kyrpád ia phi, ko ki para-bangeit ; (*ba namar* phi tip shaphang ka iing U Stephanas, ba ka long ka soh-nyngkong ka jong Ka Akhaia, bad *ba* ki la iaaití-noh ia lade

kein ia ka ba'n shakri ia ki riu-khúid,)

16. ba phi ruh phi'n iasha-kri-burom ia kiba kum kita, bad ia uwei-uwei-baroh u batrei-lem bad *kiba kum kita*, bad u batrei-minot.

17. Kumta nga sngou-ky-men ha kaba ka jingwan U Stephanas, bad U Phortounatos, bad U Akhaikas, namar ia kata ka badúna jong phi ki la iapyndap-noh kein ma-ki.

18. Namar kumta kein ki la iapynpyngád ia ka mynsiim jong nga, bad ia ka jong phi ruh : namar-kata, tó da nieu-burom phi ia kiba kum kita.

19. Kita Ki Balang ki jong Ka Asia ki iangúh-mon-bhá ia phi. U Akulas bad Ka Priskilla ki iangúh-mon-bhá ia phi shibún ha U Trai, lem bad kata Ka Balang kein kaba ha iing jong ki.

20. Kiba ki para - bangeit baroh ki iangúh-mon - bhá ia phi. Tó phi'n da iangúh-mon-bhá-paralok-hí da ka jingia-doh bakhúid.

21. KABA ka jingngúh-mon-bhá U Paul da ka ktí ka jong nga hí kein.

22 Lada uno-uno-ruh u b'ym

feit ia U Ísous Khristos uba
U Trai, tó ai ba u'n long
Anathema, Maran atha!

23. Ka jingaiei ka jong U
Ísous Khristos uba U Trai tó

ai ka'n da long lem bad phi.

24. Ka jingíeit ka jong nga
tó ai ka'n da long lem bad phi
baroh kein ha U Khristos
Ísous. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KORINTHOS.

I.—LYNNONG.

1. *U Paul u ngúh-mon-bhá ia Ka Balang ha Ka Korinthos. 3. U iathúh-kyrmen shaphang ki jingpyntyngen, bad ka jingpynpyl-lait, ia kiba u la ioh na U Blei hapoh ki jingtynjúh jong u, bad u ngúh ia U Blei namar jong ki. 12. U pyníh-nía na ka balei ba u'm shym wan ha ki, ba ka'm long na kaba u leh-kyllain; hinrei ka long kein namar ba u kwah ba'n leh-jem ia ki.*

1. U PAUL U Apostolos U Ísous Khristos, da ka mon U Blei, bad U Timotheos uba u

para-bangeit, ha Ka Balang ka jong U Blei kaba don ha Ka Korinthos, lem bad kita ki riu-khúid baroh kiba don ha ka baroh-kawei Ka Akhaia:

2. long ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Ísous Khristos uba U Trai.

3. LONG ba-la-kyrkú ia U Blei bad ia U Kypá U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba U Kypá kiba ki jingisynei, bad U Blei ka jingpyntyngen baroh kein;

4. uba iaipyntyngen ia ngi

ha ka jingjinjar baroh jong
ngi, khynang ia ka ba'n ai-bor
ia^a ngi ba'n pyntyngen ia kita
kiba ha kano-kano-ruh ka
jingjinjar, da kata ka jingpyn-
tyngen kein da kaba la pyn-
tyngen ia ngi hí da U Blei.

5. Naba katba kum kiba ki
jingshah ki jong U Khristos
ki iaroi-kyrhah ha ngi, kumta
kein kata ka jingpyntyngen ia
ngi ka roi-kyrhah ruh da U
Khristos.

6. Te la ka long ba la pyn-
jinjar ia ngi, *ka long* na ka
bynta ka jingpyntyngen bad
ka jingpynim ia phi, ia kaba
pynleh-shait kein ha ka bai-
shah ia kita kijuh ki jingshah,
ia kiba ngi ruh ngi shah ; lane
la ka long ba la pyntyngen ia
ngi, *ka long* na ka bynta ka
jingpyntyngen bad ka jingpyn-
im ia phi kein.

7. Te ka jingkyrmen jong
ngi *ka long* ka banéh-skhem
kein shaphang jong phi ; da
kaba ngi tip, ba kat kumba phi
long ki baiabynta-syllok na
jong kita ki jingshah-shitom,
kumta ruh na jong kata ka
jingpyntyngen.

8. Namar ngi'm mon kein
ia phi ba'n ym tip, kó ki para-

-bangeit, shaphang kata ka
jingjinjar jong ngi kaba la já
ha ngi ha Ka Asia, ba la ban-
-khía ia ngi da shíkaddei-tam-
-éh, tam kein ia ka bor *jong*
ngi, kat ba'n pynkhuslai-noh-
-sat ia ngi shaphang ka ba'n
ioh-im ruh :

9. pynban ngi la don ha
lade-hí kein ka jingkut-bishár
ka jong ka jingiáp, khynang
ba ngi'n ym shanáh satía ha
lade-hí, hinrei ha U Blei uba
pynmih-pat kein ia ki baiáp ;

10. uba la kynih-kynthet ia
ngi na ka jingiáp ka bakhrau
katta-katta, bad u iaikyhih-
-kynthet *ia ngi* ; ha uba ngi
kyrmen ba u'n kynih-kynthet
shuh ruh *ia ngi* lano-lano-ruh
kein ;

11. da ka baiaráp-trei-lem
ma-phi ruh da ka jingdúwai
na ka bynta jong ngi, khynang
ba ia kata ka jingai-isynei *ia*
kaba la ai ha ngi na *ka baleh*
bún-ngút, yn ai-ngúh kein da
ki shibún na ka bynta jong
ngi.

12. NAMAR ka jingleh-
-kymen jong ngi ka long kane
kein, kaba ka jingphlá-shai ka
jingiatip-lem jong ngi, ba ha
ka jingshí-syrtap-mynsiim bad

ha ka jingsngou-sngúr U Blei, ym ha ka jingstád bakynja-doh kein, hinrei da ka jingaiei U Blei, ngi la pyniaid - pyn-long ia lade ha ka pyrthei, bad kham-bún-éh *kumta* sha phi.

13. Namar ngi'm thoh ia kiei - kiei - pat ha phi, tang ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba phi púle, ne ia kiba phi kongúh kumta bíang-bíang-ruh; bad ngá kyrmen kein ba phi'n iai-kongúh bíang - bíang - ruh há-duh ka bakut ruh ;

14. kat kumba na shí bynta, phi la iakongúh bíang-bíang-ruh ia ngi, ba ngi long ka jing-ialeh - kymen jong phi, kumba phi ruh *phi'n long* ka jong ngi kein, ha kata ka sngi ka jong U Ísous uba U Trai.

15. Te ha kane ka jingsngou - shanáh - skhem nga la mon ba'n wan ha phi mynshiwa kein, khynang ba phi'n ioh ia ka jingaiei ka baar;

16. bad ba'n leit lyngba ia phi sha Ka Makedonia, bad ba'n wan pat ha phi na Ka Makedonia, bad ba'n ioh-leit-on-lynti ia nga da phi sha Ka Ioudaia.

17. Namar-kata, haba nga la thymú kumta, te nga la leh ne ém da ka basting-jingmut ?

ne ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga thymú, nga thymú katba kum ka kynja - doh, khynang ba ka'n ioh-long bad nga kaba haoid, haoid, bad kaba ém, ém ?

18. Hinrei U Blei u baiainéh, namar kumta kein ka jing-ialap jong ngi kaba sha phi ka'm shym la long haoid, bad ém.

19. Namar U Ísous Khristos uba U Khún U Blei, ia uba la ialap ha pyddeng jong phi da ngi, da ma-nga bad da U Silobanos, bad da U Timotheos kein, u'm shym la long haoid bad ém, hinrei ha u kein u la long haoid.

20. Namar ki jingkular U Blei katba don, *ki long* ha u kaba haoid, bad ha u kaba amen, ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei da ngi.

21. Te uta uba pynnéh-skhem ia ngi lem bad phi ha U Khristos, bad uba la pynsléh ia ngi, *long* U Blei kein;

22. *u long* uta ruh uba la shon-pynskhem ia ngi, bad uba la ai ia kaba ka synjat ka jong uba U Mynsiim ha ki dohnúd jong ngi.

23. Nga ruh putet nga khot ha U Blei ia ka ba'n sakhí ia ka mynsiim jong nga, ba da ka bapyllait - isynei kein ia phi nga'm put wan sha Ka Korinthos.

24. Ym kumta, da-lei-lei, namar ba ngi leh-traí-khlíh ia ka jingngeit jong phi, hinrei ngi ialong ki lok-baiatrei-lem ia ka jingkyemen jong phi; namar da jingngeit phi iaieng kein.

II.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaipyníh na ka balei ba u'm shym wan ha ki.*

5. *Ynda kumta u sneng-pyníh ha ki kumno ba ka dei ia ki ba'n leh ia uta ia uba ki la iaot-noh.*

12. *Ynda kumta u iathúh ia ka bakatno u la sngou-bukoh ha ka jingwan jong u sha Ka Troas, naba u'm shem ia U Titoshangta.*

14. *U ngúh ia U Blei namar ba u pynman - bhá ia ka jingialap jong u.*

1. HINREI nga la lah thymú ia kane ha lade-hí, ia ka ba'n ym wan pat ha phi ha ka jing-sngousíh kein.

2. Namar lada nga pyn-sngousíh ma-nga ia phi, ható long mano te uba pynsngou-bhá ia nga, l'ynda uta ia uba la pynsngousíh kein da nga?

3. Te nga la thoh ia kane katjuh ha phi, ba haba nga la wan nga'n ym ioh ka jingpyn-sngousíh na kita na kiba ka dei ia nga ba'n ioh-leh-kyemen kein; da ka basngou-shaníah-skhem shaphang jong phi baroh, ba kata ka jingkyemen jong nga ka long ka jong phi baroh.

4. Namar na ka bashibún ka jingsngou-jinjar bad ka jing-sngou-khuslai ka dohnúd, nga la thoh ha phi da ki shibún ki jingjau-úm-mat; ym, da-lei-lei, khynang ba yn pynsngousíh ia phi, hinrei khynang kein ba phi'n ioh - íhthúh ia kata ka jingiaíeit kaba nga don kyrhai-kham-tam sha phi.

5. HINREI lada uno-uno-ruh u la pynsngousíh, u'm shym la pynsngousíh *tang* ia nga, hinrei kato-katne (ba nga'n ym ban-khía kein iano-iano-ruh) ia phi baroh.

6. *Ka long* ka bakheino ia kat uta *u briu* kane ka jing-sngeng-pynbeit, ia kaba *la leh* da kita ki bashibún.

7. Ba kumta, da kumwei, *ka la dei* ia phi ba'n máp bad ba'n pyntyngen *ia u*, ioh ba yn ngúid-tylli-noh-khoit ia uba

kat uta da ka jingsngousih kaba tam-éh-líam kein.

8. Naba kumta nga kyrpád ia phi ba'n pynskhem ia ka jingiaieit *jong phi* sha u.

9. Namar ia kane khynang kein nga la thoh ruh, ba nga'n ioh-tip ia ka jingpynphrang ia phi, la phi long ne ém ki bakongúh ia kiei-kiei-baroh.

10. Hinrei ia uba phi iamáp ia kaei-kaei-ruh, nga ruh *nga máp*: namar lada nga la máp ma-nga ruh ia kaei-kaei-ruh, ia uba nga la máp, na ka bynta jong phi kein *nga la máp ia kata*, ha khymat U Khristos;

11. ba yn ym leh-phon ia ngi da U Soitan; namar ngi'm long ki b'ymtip ia ki búit-sían jong u.

12. HINREI mynba nga la wan ha Ka Troas na ka bynta Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Khristos, bad haba la plíe-wang ia ka jingkhang ia nga da U Trai,

13. nga'm shym la ioh ia ka bajahtait ia ka mynsiim jong nga, naba nga'm shym la shem ia U Titos uba u para-bangeit jong nga: hinrei da-lei-lei da ka bangúh-kyrkúh-noh ia ki, nga la leit-noh kein sha Ka Makedonia.

14. Hinrei *long* ki jingngúh ha U Blei, uba pynleh-rísa ia ngi hala ka sngi ha uba U Khristos, bad uba pynpau-shinná ia ka jingiúbíh ka jingtip jong u da ngi ha ka jaka baroh.

15. Naba ngi long ka jingiúbíh U Khristos ha U Blei ha pyddeng kita ia kiba la pynim, bad ha pyddeng kita kiba la jot-noh kein:

16. ha kine shisha, *ngi long* ka jingiúbíh ka jingiáp ia ka ba'n iáp; hinrei ha kita kiwei kein, *ngi long* ka jingiúbíh ka jingim ia ka ba'n im. Te uei u babit bíang-bíang-ruh ia kine kiei-kiei-ruh?

17. Namar ngi'm long, kum kita ki bakham-bún-paid, kiba jiu iakhléh - phon ia ka ktín ka jong U Blei; hinrei kumba na ka jingsngou-sngúr, hinrei kumba na U Blei ngi kren kein, *kumba* ha khymat U Blei, ha U Khristos kein.

III.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ba u'm don kam ba'n iaroh ia la ka jingialap ha ki, namar ma-ki hí ki long ki shiti jong u baiaroh da ki soh U Mynsiim Bakhúid bapau-*

-shinna ha ki; bad namar ruh ba u shaníah kein tang ha ka bor U Blei: te u nújor ia Ka Jíngiathúhkhána-babhá bad ia Ka Húkum. 12. Da kaba u kut-nía-noh ba Ka Jíngiathúhkhána-babhá ka long ka bakor-tam, te ba don ka jingkyrmen kum kata u núd kein ba'n kren-lúid shinná.

1. NGI sydang pat ba'n iaroh ia lade? ne ngi don kam ne ém, kum kiwei, ia ki shiti baaití-iaroh ha phi, ne ki baaití-iaroh na phi kein?

2. Ma-phi kein phi long kata ka shiti-iaroh jong ngi, ia kaba la thoh ha ki dohnúd jong ngi, ia kaba la íhthúh bad ba la púle da ki briu baroh;

3. *namar phi long* ki bapau-shinná ba phi long ka shiti U Khristos ia kaba la leh-minot da ngi kein, ia kaba la thoh ym da ka sía, hinrei da U Mynsiim U Blei U Baim, ym ha ki mau lyngkyniáp, hinrei ha ki doh lyngkyniáp ka dohnúd kein.

4. Hinrei ka jingsngou-shaníah-skhem kat kane ngi don da Uba U Khristos sha U Blei:

5. ym, da-lei-lei, naba ngi

long ki babit bíang-bíang-ruh na lade-hí ia ka ba'n pyrkhat ia kaei-kaei-ruh, kumba napoh-lade-hí kein, hinrei ka jingbit bíang-bíang-ruh ka jong ngi *ka long* na U Blei kein;

6. uba la pyubit bíang-bíang-ruh ia ngi *ba'n long* ki nongialap Ka Jiutang Bathym-mai; ym jong ka dak, hinrei jong mynsiim; namar kata ka dak ka pyniáp-noh, hinrei uta u mynsiim u pynim kein.

7. Hinrei lada kane ka jingleh-rúkom ka jingiáp ha ki dak ia kaba la mut-dak ha ki mau kein, ka la long ha ka burom-tyngshain, katba kita ki khún Israil ki'm lah shuh ba'n khymíh-shain ia ka khymat U Mosis, namar kata ka burom-tyngshain ka khymat jong u ia kaba sa pyndam-noh kein;

8. ható kumno ba kata ka jingleh-rúkom ka jong uba U Mynsiim ka'n ym long kham-tam kein ha ka burom-tyngshain?

9. Namar lada kata ka jingleh-rúkom ka jingpynrem *ka la long* ka burom-tyngshain, da shibún kham-tam kata ka jingleh-rúkom ka jingpynksan

ka roi-kyrhai kein ha ka burom-tyngshain.

10. Namar ruh ia kata ba-la-pyndon-burom-tyngshain ym shym la pyndon-burom-tyngshain ia ka kein ha phang kane ka jingnújor, na ka bynta kata ka burom-tyngshain ka bakor-éh.

11. Namar lada kata ia kaba sa pyndam-noh, *ka la jiu long* bad ka burom-tyngshain, da shibún kham-tam te kata kaba iaisah kein, *ka'n da long* ha ka burom-tyngshain.

12. NAMAR-KATA, ba ngi don ka jingkyrmen kat kane, ngi jiu-myllín da ka shibún-éh ka bakren-lúid-shinná;

13. bad ngi'm *leh te*, kumba U Mosis u la buh ka jingkáh halor ka khymat jong u, khy-nang ba kita ki khún Israil ki'n ym la ioh-khymíh-shain sha ka bakut ka jong kata ia kaba sa pyndam-noh kein :

14. hinrei la pynéh-noh-ngang ia ki bamut jong ki ; namar háduh kane ka sngi kata kajuh ka jingkáh-khymat ha ka bapúle ia Ka Jiutang Ka Barim ka iaisah kein, khlem da loit-noh ; naba *tang* ha U

Khristos kein yn pyndam-noh ia ka.

15. Shisha kein, wad háduh kane ka sngi, haba púle ia U Mosis, ka jingkáh ka *dang* néh halor ka dohnúd jong ki.

16. Hinrei katba ka'n da phai-khymat ha U Trai, yn loit-noh kein ia kita ka jingkáh-khymat.

17. Te uta U Trai u long kein uta U Mynsiim, ha kaba *don* ruh uba U Mynsiim U Trai, hangta *don* kein ka jing-lait-lúid.

18. Hinrei ma-ngi baroh, da ka khymat khlem da káh-noh kein, da kaba ngi khymíh-shai kumba da ka mat-shinná ia ka burom-tyngshain U Trai, la nang-pynkylla-nang-pynkylla-dur ia ngi sha kata kajuh hí ka dur kein na ka burom sha ka burom, kumba na U Trai uba U Mynsiim.

IV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iathúh-shai da ka bakumno la kyrshán ia u ba'n iaiminot bad ba'n long u basnúr ha ka baiathúhkhána - babhá.*
7. *Hinrei U Blei u la íhbit ba'n aítí ia ka jingkynsheu bakhrau kum kata ha ki briu*

*kein ki ballot, ki ba'n shah shi-
tom bad ia ka jingiáp na ka
bynta jong ka, khynang ia ka
ba'n pyndon-burom ia ka bor
U Blei: bad ia ka ba'n pynbhá
ia Ka Balang U Blei: bad ia
ka ba'n pynlong-pynman ia ka
jingpyndon-burom b'ymjiukut ka
jong U Apostolas.*

1. NABA kumta ba ngi don
kane ka jingleh-rúkom-tín-
Blei, katba kum ngi la ioh-
isynei, ngi'm man-thait shuh
kein;

2. hinrei ngi la kyndiah-éh
na kiei-kiei-ruh ki baríh jong
ka jingleh-rain, haba ngi'm
iaid ha ka búit-siantí b'ym-
man, l'ymne khléh-phon ia ka
ktín ka jong U Blei; hinrei
da ka jingpynpau-shinná ia
Ka Jingshisha, ngi da aiti-
-iaroh ia lade kein ha ka
jingiatip-lem ki briu baroh,
kumba ha khymat U Blei.

3. Hinrei lada ka long te
ba-la-tap-noh ia Ka Jingia-
thúkhána-babhá jong ngi, ka
long ba-la-tap-noh kein ha kita
ki banangjot-nangjot:

4. ha kiba, uba u blei u
jong kane ka pyrthei u la
pynmatlah-noh kein ia ki ba-
mut kita ki b'ymngeit, khy-

nang ia ka ba'n ym tyngshain
ha ki ia ka jingpynshai ka
jong Ka Jingiathúkhána-ba-
bhá ka burom - tyngshain ka
jong U Khristos, uba long ka
dur U Blei kein.

5. Namar ngi'm ialap ia
ía-lade, hinrei ia U Khristos
Íisous ia uba U Trai kein; ia
ía-lade ruh, ia ki shakri jong
phi na ka bynta U Íisous.

6. Naba U Blei, uba la hú-
kum ia ka jingshai ba'n shai-
-noh na ka badum, *long ma-u*
kein uba la pynshai ha ki
dohnúd jong ngi, khynang ia
ka ba'n pynshai ia ka jingtip
ka jong ka burom-tyngshain
jong U Blei, ha ka khymat
U Íisous Khristos.

7. HINREI ngi don kein
kane ka jingkynsheu ha ki
khíu khynde, khynang ba ka
jingkhrau - kor - tam ka jong
kata ka bor-bah ka'n pau-shin-
ná kaba na U Blei, bad ym na
ngi te.

8. Ha kiei-kiei-baroh haba
la pynjinjar-sat ia ngi, hinrei
ym shym la pynshípá-khop ia
ngi; haba ngi sngou-khuslai-
-khop, hinrei ym da sngou-
-khuslai-noh-khoit kein;

9. haba la beh-pynshitom-

-bein ia ngi, hinrei ym shym la fehnoh-noh ia ngi; haba la pynkyllon-kram ia ngi, hinrei ym shym la pynjot-noh ia ngi kein;

10. da ka babáh-kylleng ha *kane* ka met hala ka sngi ia ka jingiaiiáp ka jong U Iísous uba U Trai, ba yn ioh-pynpau ia ka jingim ruh ka jong U Iísous ha ka met jong ngi.

11. Namar ma-ngi kiba dang im, long baiaiaití-noh ia ngi hala ka sngi kein ia ka ba'n iáp na ka bynta U Iísous, khynang ba yn ioh-pynpau ia kata ka jingim ruh ka jong U Iísous ha ka doh ka baiáp jong ngi.

12. Kumta kein ka jingiáp ka trei-shait ha ngi, hinrei ka jingim ha phi.

13. Hinrei ba ngi don kaba kajuh mynsiim ka jingngeit, katba kum kata ba-la-thoh, "Nga la ngeit, namar-kata nga "la kren;" ngi ruh ngi ngeit, namar-kata ruh ngi kren kein;

14. ba ngi tip-skhem ba uta uba la pynmíh-pat ia U Iísous uba U Trai, u'n pynmíh-pat kein ia ngi ruh da U Iísous, bad u'n pynkyntiu ha khymat *ia ngi* lem bad phi kein.

15. Namar kine kiei-kiei-baroh *ki long* na ka bynta jong phi, khynang ba kata ka jingaei ka ba-la-pau-byllín-éh, da kaba ka jingai-ngúh jong ki babún, ka'n da ioh-pynroi-kyrhái-éh ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei.

16. Namar-kata, ngi'm man-thait shuh; hinrei la ka long ruh ba u briu u bahabar jong ngi u nang-jot-nang-jot, hinrei pynban uta *u briu* bashapoh u la nang-shait-nang-shait hala ka sngi-ka-sngi kein.

17. Namar kata ka basting ka bamynta shí-khyllip-khy-mat ka jingjinjar jong ngi, ka pynlong-noh namar jong ngi ia kaba da shíkaddei-éh-kor-tam nalor ia kaba da shíkaddei-éh-kor-tam kein ia ka bakhía ka burom-tyngshain b'ymjiukut;

18. haba ngi'm khymíh-theu shuh ia kita kiei-kiei-ruh ia ki baioh-íh, hinrei ia kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ymioh-íh kein; namar kita kiei-kiei-ruh ia ki baioh-íh *ki long* tang shibit; hinrei kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ymioh-íh *ki long* b'ymjiukut kein.

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pynshait u pyn-tyngen ia lade hapoh ki jing-tynjúh-sat baroh, da ka bakyr-men-skhem ha ka jingmíh-pat, bad ha ka jingbishár bakhrau, bad ha ka jingim b'ymjiukut.*

11. *Hinrei u pyníh ba u'm leh-sarong ia lade; hinrei u long kum uwei ba ka jingíeit U Khristos ka pynleh kein ia u, bad kum u briu bathymmai ha U Khristos ba'n iaiimti sha u; da ka baialap ha ki bynriu ia ka jingpyniasuk bad U Blei ha U Khristos.*

1. NAMAR ngi tip-skhem kein, ba, lada yn líed-noh ia ka iing jong ngi ba ha khyn-deu kaba *kane* ka iing-trep, ngi don ka jingtei na U Blei kein, ka iing ba-la-thau khlem da ki ktí, ka b'ymjiukut kein, *kaba* ha ki byneng.

2. Namar ruh ngi úd-sat ha kane *ka iing-trep*, ba ngi da kwah hir-hir ba'n phong ha lade kein ia kata ka iing-shong-néh jong ngi kaba na byneng;

3. haba shisha la pynphong ha ngi kumta, te ym ki balyngkhúid kein yn shem ia ngi.

4. Namar haba ngi long ruh ha kane ka iing-trep ngi

úd-sat, ba-la-pynkit-khía ia ngi kein; ym naba kumta ngi kwah ba'n pynloit-noh *ia ka*, hinrei ba'n ioh-pynphong ha lade *ia kata kawei* kein, ba kumta yn la ioh-ngúid-tylli-noh-khoit ia kane ka baiáp da ka jong ka jingim.

5. Te uta uba la pynbit-noh khynang ia ngi sha kane kajuh hí, long U Blei kein, uba la ai ruh ha ngi ia ka synjat uba U Mynsiim hí.

6. Namar kumta ba ngi sngou-kyrmen-hun hala ka sngi, bad ngi da tip-skhem kein, ba haba ngi dang shong-sah ha kane ka met, ngi ia-shong-khlád-noh na uba U Trai;

7. (namar ngi iaíd da ka jingngeit, ym da ka jingioh-íh kein:)

8. te ngi sngou-kyrmen-shait, *nga ong*; naba ngi sngoubhá-éh kham-tam ba'n leit-jingleit-noh na kane ka met, bad ba'n ioh-shong-sah-noh bad uba U Trai.

9. Naba kumta ruh ngi ia-pynéh-tyngeng-noh, ba'n long ki bapynsngoubhá-éh kein ia u, la ngi long ki bashong-sah-noh, lane ki baleit-jingleit-noh.

10. Namar ka dei ba'n pyn-ieng-pau ia ngi baroh kein ha khymat ka jingshong - bishár ka jong U Khristos ; khynang ba uwei-uwei-baroh u'n ioh-pyddiang ha lade ia kita kiei-kiei-ruh *ba-la-leh* da ka met *jong u*, katba kum kita kiei-kiei-ruh ia kiba u la leh kein, lane ki babhá, lane ki basniu.

11. NAMAR-KATA, haba ngi tip-skhem ia kane ka jingshepting ia uba U Trai; ngi pyrshang-pynkongúh da ka nía kein ia ki briu ; hinrei lei-lei la pynpau ia ngi ha U Blei; bad nga kyrmen ba la pynpau ia ngi ha ki jingiatip-lem jong phi ruh.

12. Namar ngi'm iaroh ia lade pat ha phi, hinrei ha phi ngi da ai dau ka jingiaroh-burom na ka bynta jong ngi; khynang ba phi'n ioh kein *kaei-kaei-ruh ia ka ba'n phai-ktín* ha kita ki baiaroh-sarong ia lade ha ki bapau-habar, te ym ha ka dohnúd.

13. Namar la ngi leh-lyndet-noh ia lade, *ka long* na ka bynta U Blei kein ; la ngi leh-kynmau-bynriu bíang-bíang, *ka long* na ka bynta jong phi kein.

14. Namar ka jingíeit ka jong U Khristos ka pynleh-shait kein ia ngi ; da kaba ngi la kut - jingmut - noh kumne, ba lada uwei u la iáp - noh na ka bynta baroh, te kumta kita baroh ki la iáp - noh kein :

15. bad *ba* u la iáp-noh na ka bynta baroh, khynang ba kita ki baim ki'n ym im shuh *tang* ha lade-hí kein, hinrei ha uta uba la iáp-noh na ka bynta jong ki, bad ia uba la pynmíh-pat *na ka bynta jong ki*.

16. Kumta te náduh kaba mynkata ngi ngi'm nieu iano-iano-ruh-ém katba kum ka doh ; toi lada ngi la jiu nieu ia U Khristos katba kum ka doh, hinrei mynta ngi'm nieu *ia u kumta* shuh.

17. Kumta kein lada *don* uei-uei-ruh ha U Khristos, *u long* u jingthau bathymmai ; kiei-kiei-ruh ki barim ki la dír-noh ; ha khymíh, kiei-kiei-ruh baroh ki la jía-long ki bathymmai kein.

18. Te kiei-kiei-ruh baroh *ki long* na U Blei, uba la pyniasuk-noh kein ia ngi ha lade-hí da U Ísous Khristos, bad uba la aítí ha ngi ia ka jingia-

thúhkhána ia kane ka jingpyn-iasuk-noh ;

19. kumne kein naba U Blei u dang pyniasuk-noh ia ka pyrthei ha lade - hí ha U Khristos, khlem da nieu ha ki ia ki jingpallat jong ki, bad ba la buhtí ha ngi ia ka ktín kane ka jingpyniasuk-noh.

20. Namar-kata, ngi long ki nongkit-tín-siim na ka bynta U Khristos, kumba U Blei u kyrpád da ka nía kein *ia phi* da ngi : ngi dúwai hir-hir na ka bynta U Khristos, Tó long phi ia ki ba-la-pyniasuk-noh bad U Blei.

21. Namar ia uta u b'ym shym la tip ia ka pop, u la pynlong kein ia ka pop na ka bynta jong ngi, khynang ba yn pynlong ia ngi ia ka hok U Blei ha u.

VI.—LYNNONG.

1. *U iaipyníh ka bakatno u la iai-leh - minot ia Ka Jingiathúhkhana-babhá hapoh kiei-kiei-ruh ki bún jaid ki jingkérdong.*
11. *Ynda kumta, u kwah hir-hir ia ki kum ki briu ki jong U Blei, ba ki'n kyndiah-noh na ka basniu baroh, na ka jingiasyllok basang baroh, bad da ka*

baleh kumta ba'n pyníh pyrshah ia la jingiaíeit sha u.

1. Te *kum* ki para-baiatrei-minot-lem putet, ngi iakyrpád da ka nía ruh ia phi, ba'n ym pyddiang leh-noh-ei kein ia kane ka jingaei ka jong U Blei ;

2. (Namar *U Blei* u ong, “ Nga la shah-shkor ia mé ha “ ka ía bapyddiang-hun, bad “ ha ka sngi ka jingpynim nga “ la wan-iaráp-kloi ia mé : ” ha khymíh, mynta kein *ka long* ka ía bapyddiang - sngoubhá - éh, ha khymíh, mynta kein *ka long* ka sngi ka jingpynim.)

3. haba ngi'm ai kawei-ém ka dau ka jingjinthut ha kaei-kaei-ruh, khynang ba yn ym ioh-pynrem ia ka jingleh-ia-thúhkhána *jong ngi* :

4. hinrei da kaba ngi pyníh-shinná ia lade ha kiei-kiei-baroh kum ki nongialap jong U Blei, da ka baiaishah shíkaddei kein, ha ki jingsngou-jinjar-sat, ha ki jingsngou-kyrdúh-khait, ha ki jingsngou-shípa-éh,

5. ha ki jingsympat da ki trí, ha ki jingset-noh ha iing-byndí, ha ki jingiaikíh, ha ki jingtrei - minot, ha ki jing-b'ymioh-thíah, ha ki jingshah-jingit ;

6. da ka jingiaid-jinglong-basngúr, da ka jingtip, da ka jingiaishah-slem, da ka jingleh-sybún, da uba U Mynsiim Bakhúid kein, da ka jingleh-íeit-briu bakhlem-arsap,

7. da ka ktín ka jingshisha, da ka bor U Blei, da kiba ki átiar-bakhíng jong ka hok ki jong kiba sha ka mon kein bad sha ka diang de :

8. ha pyddeng ka burom bad ka bakhlem-burom, ha pyddeng ka bakren-sniu bad ka bakren-bhá ; kum ki bashúkor, hinrei pynban ki bashisha ;

9. kum ia ki b'ymiaíhthúh, hinrei pynban ia ki baiaíhthúh-éh ; kum kiba sa iáp-noh, hinrei, ha khymíh, ngi im ; kum ia kiba la ioh-sneng-pynshitom, te khlem da pyniáp-noh kein ia ngi ;

10. kum ia kiba la pynsngousíh, hinrei hala ka sngi ki basngou-kymen ; kum ki baduk, hinrei pynban ki bapynriuspah ia ki babún ; kum ki b'ym don ei-ei-ruh-ém, hinrei ki badon-skhem kiei-kiei-baroh kein.

11. KA shintur jong ngi ka la plíe-wang ha phi, ah ki nong Korinthos, ka dohnúd jong ngi la pyniár-khrau kein !

12. Ym shym la pynkhim-shípa-khop ia phi ha ngi, hinrei la pynkhim-shípa-khop ia phi ha ki jingsngou-iaíeit-dohnúd jong phi hí kein.

13. Te *da* kaba kajuh ka jingsiu-bainong-kylliangia nga kein, (nga kren kumba ha la ki khún,) tó long ma-phi ruh ba-la-pyniár-khrau.

14. Tó wat long phi ki parabakit lyngkor lem bad ki b'ymngeit ; namar kaei kein ka jingiabynta-lem *ka don* ka hok bad ka b'ymhok ? bad kaei kein ka jingiasyllok *ka don* ka jingshai lem bad ha jingdum ?

15. bad kaei kein ka jingiadei-lang *don* da U Khristos lem bad U Belial ? lane kaei kein ka bynta *don* da u bangeit lem bad u b'ymngeit ?

16. bad kaei kein ka jingiasoh-lang *don* da ka iing-mane ia U Blei lem bad ki blei-thau ? namar ma-phi kein phi long ka iing-mane ia U Blei U Baim, kumba U Blei u la ong, “ Nga’n shong-sah hapoh jong ki, bad “ nga’n iaid-sngoubhá ha pyd- “ deng *jong ki* ; nga’n long ruh “ U Blei jong ki, bad ki’n ioh- “ -long ma-ki u paitlang jong “ nga.

17. “Naba kumta tó iamíh-
 “-noh phi na pyddeng jong
 “ki, bad tó pynkhúid-noh ia
 “lade phi, ong U Trai, bad tó
 “wat kytáh shuh ia ka b’ym-
 “khúid; te nga nga’n pyd-
 “diang ha lade ia phi,

18. “bad nga’n dei U Kypá
 “ia phi, ma-phi ruh phi’n ioh-
 “-dei ki khún-shinrang bad ki
 “khún-kynthei ia nga kein,
 “ong U Trai U Badon-bor-
 “-baroh.”

VII.—LYNNONG.

1. *Namar kine ki jingkular ha neng, u sneng-kyntú ia ki ba’n iaid-iailong ki bakhúid.* 2. *U kyrpád ruh ia ki ba’n pyddiang-sngoubhá ia u; bad u pyníh ruh katno u la sngou-tyngen da kaba u la ioh-sngou na U Titos shaphang jong ki, bad shaphany ka jingkylla-ka-bamut jong ki.*

1. NAMAR-KATA, haba ngi don kine ki jingkular, kó ki hep, tó ngi’n pynkhúid-noh ia lade na ka jingbit-tyngit baroh ka doh bad ka mynsiim, da ka bapyndep-janai ia ka jingpynkhúid ha ka jingshepting ia U Blei.

2. Tó phi’n pyddiang-kyllúid kein ia ngi; ngi’mshym la leh b’ymdei iano-iano-ruh,

ngi’m shym la pynsniu iano-iano-ruh, ngi’m shym la shúkor iano-iano-ruh kein.

3. Nga’m ong *ia kane* khynang ia ka ba’n pynrem *ia phi*: namar nga la ong mynshiwa kein, ba phi ialong ha ki dohnúd jong ngi, ia ka ba’n iáp-noh-lem bad ba’n im-lem kein bad *phi*.

4. Ka jingkyrmen bakren-lúid shinná jong nga *ka long* ka bakhrau ha phi, ka jing-kren-pyndon-burom jong nga *ka long* ka bakhrau kein shaphang jong phi; la pyndap ia nga da da jingsngou-tyngen, nga sngou-shlei-kyrhái kham-tam-éh kein da ka jingkymen ha pyddeng ka jingjinjar baroh jong ngi.

5. Namar ruh, haba ngi la lah pói ha Ka Makedonia, ka doh jong ngi ka’m shym la ioh khyndiat kaei-kaei-ruh ka bajahtait, hiurei ha kiei-kiei-baroh la pynjinjar kein ia ngi; habar *don* ki jingialeh da ka bor, hapoh *don* ki jingshepting.

6. Hinrei uta U Blei u bapyntyngen ia kita ki ba-laraglí, u la pyntyngen ia ngi *ruh*, da kata ka bapoi U Titos kein;

7. te ym tang da kata hí ka bapoi jong u, hinrei ruh da kata ka jingpyntyngen da kaba la pyntyngen ia u shaphang jong phi kein, mynba u da wan-iathúh-pat ha ngi ia kata ka jingkwah hir-hir jong phi, ia kata ka jingiám sngousíh jong phi, ia kata ka jingsngou-shit-rhem jong phi na ka bynta jong nga; kat ba'n pynleh-kymen ia nga kham-tam kein.

8. Naba lada nga la pyn-sngousíh te ia phi da kata ka shiti, nga'm kylla-ka-bamut kein; la nga la kylla-ka-bamut te *mynkata*, (namar nga ioh-íh ba kata ka shiti ka la pyn-sngousíh ia phi, la *ka la long* tang shibit-arbit,)

9. mynta nga kymen kein, ym da-lei-lei naba la shu pyn-sngousíh ia phi, hinrei naba la pynsngousíh ia phi ia ka ba'n kylla-ka-bamut: namar la pyn-sngousíh ia phi katba kum sha U Blei, ba kumta ha kaei-kaei-ruh-ém phi'n ym duh kein na ngi.

10. Namar kata ka jing-sngousíh kaba katba kum sha U Blei, ka pynlong ia ka jing-kylla-ka-bamut sha ka jing-pynim ka bakhlem-kylla-ka-

-bamut pat kein; hinrei ka jingsngousíh ka jong ka pyr-thei ka pynlong ia ka jingiáp.

11. Namar, ha khymíh, ia kane kajuh hí kaba la pyn-sngousíh ia phi katba kum sha U Blei, ia ka bakatno ka jing-leh-minot ka la pynlong ha phi! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingiasait-ksan! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingsngou-bit-tar! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingsngou-shepting! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingkwah hir-hir! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingsngou-shit-rhem! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingpynshitom-hok! Ha kiei-kiei-baroh phi la iapyníh-shinná ia lade ba'n long ki basngúr kein ha kane ka kam.

12. Namar kumta te, la nga la thoh ha phi, *nga'm shymla thoh tang* na ka bynta uta uba la leh b'ymdei, l'ymne na ka bynta uta uba la lah shah b'ymdei; hinrei na ka bynta ka ba'n ioh-pynpau kein sha phi ha khymat U Blei ia kata ka jingsúmar-minot jong ngi kaba na ka bynta jong phi.

13. Naba kumta kein la pyntyngen ia ngi namar ka jingsngou-tyngen jong phi;

hinrei da shíkaddei-éh ngi la iakymen kham-tam namar kata ka jingkymen U Titos ; naba la pynpyngád har-har kein ia ka mynsiim jong u na phi baroh.

14. Naba lada nga la kren-pyndon-burom kaei-kaei-ruh ha u shaphang jong phi, ym shym la pynsngou-leh-rain ia nga kein ; hinrei kat kumba ngi la lah iathúh ha phi ia kiei-kiei-baroh ha ka bashisha, kumta bíang ruh kata ka jing-kren-pyndon-burom jong ngi kaba ha khymat U Titos ka la jía-long ka bashisha kein.

15. Ruh ki jingsngou-iafeit-dohnúd jong u ki long da shíkaddei-éh kham - tam sha phi, haba u sngou - kynmau ia ka jingkongúh jong phi baroh, kumno kein da ka jingsngou-shepting bad ka jingsngou-khynniúh phi la iapyddiang ia u.

16. Nga sngou-kymen, namar-kata, ba nga sngou-shaníah-skhem ha phi ha kiei-kiei-baroh kein.

VIII.—LYNNONG.

1. *U pyníh ha ki ia ka jingsyniang-sybai bakyllúid ka jong Ki Ba-*

lang Ka Makedonia. 7. Na kata, bad na kiwei ki nía, u sneng-kyntú ia ki ba'n syniang-sybai kumjuh kum ma-ki. 16. U pyníh ruh ha ki katno ba u sngoubhá namar ba U Blei u la buh ia kane ka jingleh ha ka dohnúd U Titos ruh bad ha kiwei de.

1. RUH ngi pyntip ha phi, kó ki para-bangeit, ia kata ka jingaiei ka jong U Blei ia kaba la ai kein ha kita Ki Balang Ka Makedonia ;

2. ba, ha ka shibún ka jing-tynjúh ka jingjinjar, kata ka jingroi - kyrhai ka jingkymen jong ki, bad kata ka jingduk bajilliu-éh jong ki, ka la roi-kyrhai kein háduh ka spah ka jingleh-kyllúid-sngúr jong ki.

3. Namar katba kum ka bor *jong ki*, nga phlá-shai kein, shisha, bad tam ia ka bor *jong ki* ki la iamonsngoubhá hí *ba'n ai* ;

4. da kaba ki iadúwai kein ia ngi da bún ka jingkyrpád ba'n shim ma-ngi ia kata ka jingai, bad ia kata ka jingiasyllok-iaráp ka baai-sám ia ka ha kita ki riu-khúid.

5. Te *ia kane ki la leh*, ym kat kumba ngi la iakhymíh-lynti ; hinrei ki la aité ia lade

mynnyngkong kein ha uba U Trai, *ynda kumta* ha ngi ruh da ka mon U Blei:

6. háduh kat kaba ngi la kyntú-pynshait ia U Titos, ba kumba u la lah sydang mynshiwa, ba kumta ruh u'n pyndep-noh na ka bynta jong phi ia kane ka jingai-lúid ruh.

7. HINREI kumba phi la roi-kyrhai ha kiei-kiei-baroh, *ha* ka jingngeit, bad *ha* ka ktín-pynstád, bad *ha* ka jingtip, bad *ha* ka jingiaiminot baroh, bad *ha* ka jingiaíeit jong phi kaba ha ngi; *tó súmar phi*, ba phi roi-kyrhai ha kane ka jingai-lúid ruh.

8. Nga'm kren katba kum ka húkum-skhem, hinrei *nga kren* kein naba kata ka jingleh-minot-la-kloi ka jong kiwei, bad da ka batynjúh ia ka basngúr-shisha ka jingiaíeit jong phi.

9. Namar phi íhthúh kein ia ka jingai ei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba haba u long u badon-spah, pynban u la jía-long duk na ka bynta jong phi, khynang ba yn ioh-pynriu-spah ia phi da kata ka jingleh-duk jong u.

10. Hinrei ha kane nga pyn-

íh *tang* ia *la* ka jingkut-jingmut: namar kane ka myntoi-bit kein ia phi, kiba la lah sydang mynshiwa, ym tang ia ka ba'n leh, hinrei ia ka ba'n mon-sngoubhá - hí ruh na la mynwei kein.

11. Te mynta *tó phi'n* pyndep-noh ruh ia kata ka baleh; ba kumta, katba kumba *la don* kata ka jingsngou-la-kloi ia ka ba'n mon-sngoubhá-hí, kumta ia ka ba'n pyndep-noh ruh na ka jong kata kaba phi don.

12. Namar lada donlypá kata ka jingsngou-la-kloi, *long* bapyddiang-sngoubhá *ia ka*, katba kum kaba ka lah don, ym katba kum kaba ka b'ym don kein.

13. Namar nga'm *mon*, ba ka'n *long* jem ia kiwei, bad ka jinjar ia phi kein:

14. hinrei da ka baiamar-ryngkad-hok kein; ha kane ka por ka bamynta ka jingroi-kyrhai ka jong phi *ka'n ioh-pyndap* ia kata ka jingkyrdúh jong ki; ba ka jingroi-kyrhai ka jong ki ruh ka'n ioh-long *lawei-lawei ruh ka jingpyndap* ia ka jingkyrdúh jong phi; ba kumta kein ka'n ioh-long ka baiamar-ryngkad-hok;

15. kumba la thoh, “ Uta
 “ uba *la lum* ia kaba shibún-
 “ -éh, u’m shym la don tam
 “ kein; uta ruh uba *la lum* ia
 “ kaba khyndiat-éh, u’m shym
 “ la don dúna kein.”

16. HINREI *tó long* ka
 jingngúh ia U Blei, u babuhtí
 kein ia kata kajuh ka jingiai-
 leh-minot na ka bynta jong
 phi ha ka dohnúd U Titos.

17. Naba shisha u la pyd-
 diang-sngoubhá ia ka jingkyn-
 tú-pynshait *jong nga*; hinrei,
 da kaba u la long u bakham-
 -minot-la-kloi, u la leit ha phi na
 kaba u mon-sngoubhá-hí kein.

18. Ngi la iaphah lem ruh
 bad u ia uta u para-bangeit,
 uba ka jingiaroh shaphang jong
 u *ka long* ha Ka Jingiathúh-
 khána-babhá lyngba ia Ki Ba-
 lang baroh;

19. bad ym tang *kata* hí,
 hinrei da ka ba-la-jíd ruh ia u
 da kita Ki Balang *ba’n long* u
 para-baleit-lem jong ngi, lem
 bad kane ka jingai-lúid kein ia
 kaba la shim ba’n ai-sám da
 ngi, khynang ia ka burom uba
 ujuh U Trai hí, bad *khynang*
ia ka ba’n pynpau ia ka jing-
 sngou-la-kloi jong phi:

20. ba ngi da kíar-noh ia

lade *kumta* na kane kein, ba
 ioh uno-uno-ruh u da kyunoh-
 -b’ymman ia ngi ha kane ka
 jingai-kyrhai *sybai* ia kaba la
 shim ba’n ai-sám kein da ngi:

21. da kaba ngi da iaisúmar-
 -sukhérlypá ia kiei-kiei ki ba-
 bhá-tynnad, ym tang ha khy-
 mat U Trai hí, hinrei ka khy-
 mat ki briu ruh.

22. Ngi la iaphah lem ruh
 bad ki ia u para-bangeit jong
 ngi, ia uba ngi la iashem bún-
 sin kein, ba u da long u bai-
 leh-minot-bhá ha ki shibún kiei-
 -kiei-ruh, hinrei mynta da shi-
 bún bai-
 leh-minot-bhá kham-
 -tam, naba kata ka jingsngou-
 -shaníah-skhem bakhrau kaba
 u *don* ha phi.

23. Lada *don mano-mano*
bakylli shaphang U Titos, u
long u para-baiabynta-lem jong
 nga, bad u lok-baiatrei-lem
 shaphang jong phi kein; lane
shaphang ki para jong ngi, *ki*
long ki nongkit-tín Ki Balang,
bad ka burom U Khristos kein.

24. Namar - kata, *tó phi’n*
 pyníh-pau ha ki, bad ha khy-
 mat kita Ki Balang, ia ka jing-
 pyníh-nía-shai ka jingiaíeit
 jong phi, bad ka jingiaroh jong
 ngi na ka bynta jong phi.

IX.—LYNNONG.

1. *La u shaníah ha ki, U Apostolos u pyníh na ka balei ba u la phahlypá ia U Titos bad ia ki para-bangeit jong u.* 6. *Khy-nang ia ka ba'n kyntú ia ki ha ka jingai-lúid sngoubhá-hí, u pyníh na ki bún nía kumno ka'n pynmyntoi ia ki, bad ba ka'n pyndon-burom ia U Blei na ki bún jingnúgsh sha u.*

1. NAMAR shaphang kane ka jingsyniang-sybai kaba na ka bynta kita ki riu-khúid, ka long b'ym don kam kein ia nga ia ka ba'n thoh ha phi:

2. namar nga tip ia kata ka jingsngou-la-kloi jong phi, ia kaba nga iaroh na ka bynta jong phi ha ki nong Makedonia; ba Ka Akhaia ka la nang-khréhlypá na la mynwei kein; bad kata ka jingleh-shit-rhem kaba na phi ka la pynshait-rhem ia ki bashibún-éh.

3. Hinrei pynban nga la phah ia kita ki para-bangeit, ioh ba kata ka jingiaroh jong ngi kaba na ka bynta jong phi ka'n ioh-long leh-noh-ei ha kaba shaphang kane kein; khynang ba, kumba nga la ong, phi'n ioh-long ki ba-la-khréhlypá:

4. ioh ba, lada ki nong Ma-

kedonia ki'n la iawan lem bad nga, bad ba ki'n la iashem ia phi ki bakhlem-khréhlypá, yn pynleh-rain ia ngi (ba ngi'm ong ma-phi,) ha kane ka nía-sngou-skhem ka jingiaroh.

5. Namar-kata, nga la mut ba don kam ba'n kren-kyntú ia kita ki para-bangeit, ba ki'n la ioh-leit ha shiwa ha phi, bad ba ki'n la ioh-khréhlypá ia ka jingai-kyrkú jong phi ia kaba la lah iathúhlypá jindei kein, ba kumta kata ka'n long ba-la-khréh kum ka jingai-kyrkú, te ym kumba *na* ka jingsngou-khapnap-khapbit kein.

6. HINREI lei-lei, ia kane *nga ong*, uta u babet khapnap-khapbit, u'n ioh-ot ruh khapnap-khapbit kein; bad uta u babet lúid-kyrhái-éh, u'n ioh-ot ruh lúid-kyrhái-éh kein.

7. Katba kum uwei-uwei-baroh u mon-thymú ha la ka dohnúd, *kumta u'n ai kein*: ym na ka basngousíh, lane na ka baleh da ka bor; namar U Blei u íeit ia u nongai baai-kymen kein.

8. Hinrei U Blei u lah ba'n pynroi-kyrhái ia ka kynja-jingaiei baroh sha phi; khy-nang ba, haba phi don hala ka

sngi ka jingdap baroh ha kiei-kiei-baroh, phi'n ioh-nang-roi-kyrhai kein sha ka jingleh babhá baroh:

9. kumba la thoh, "U la "bet-lúid-noh, u la ai ha ki "baduk; kata ka hok baai- "lúid-isynei jong u ka iaisah "b'ymjiukut kein."

10. Te uta u baiaipyndap ia u symbai ha uta u babet, bad ia u kypú ia ka ba'n bám, u'n iai pyndap bad u'n pynroi-byllín ia u symbai ba-la-bet jong phi, bad u'n pynman ia kita ki jingmíh-soh jong ka hok baai-lúid-isynei jong phi!

11. Da ka bapynriu-spah ia phi ha kiei-kiei-baroh sha ka jingleh-kyllúid-sngúr baroh, kaba pynlong da ngi kein ia ka jingai-ngúh ia U Blei.

12. Naba kata ka jingai-sám kane ka jingleh-sybún, ka'm long tang shu pyndap ia ki jingkyrdúh kita ki riu-khúid, hiurei *ka long* ka bapynroi-kyrhai ruh da ki shibún ki jingai-ngúh ia U Blei;

13. *namar* da ka jingtyn-júh ka jong kane ka jingai-sám-sybai ki da pyndon-burom kein ia U Blei, *namar* kata ka jingkongúh ia ka jingphlá-shai

jong phi shaphang Ka Jingia-thúhkhána-babhá ka jong U Khristos, bad *namar* ka jingleh-kyllúid-sngúr ka jong kata ka jingiasyniang-sybai *jong phi* sha ki bad sha ki briu baroh kein;

14. bad da ka jingdúwai jong ki na ka bynta jong phi, kiba da feit-éh-thoin kein ia phi, naba kata ka jingaiei ka bakor-tam-éh ka jong U Blei ha phi.

15. Te *long-noh* ka jingngúh ia U Blei *namar* kata ka jingai jong u ia kaba b'ymlah-ia-thúh!

X.—LYNNONG.

1. *U iasait-dá ia lade na ki jing-kynnoh-bein ki nonghikai baarsap ki baialeh pyrshah ia u, da ka bapyníh-níá-shai ba la pynkúp-bor ia u kum U Apostolos kein ba-la-phah da U Blei.* 7. *U pyníh-skhem ha kita ba kat kumba u la thoh ha ki shiti jong u, ki'n ioh-skem ba u'n leh kumta mar-bíang.* 12. *U da kynnoh b'ymdei ha kita ruh namar ba ki leh-sarong khlem-rain ha ki jingtrei-minot ki jong kiwei ki briu, bad ba ki'm leh-don-burom ha uba U Trai kein.*

1. Te ma-nga uba U Paul ia

lade-hí nga sneng-kyrpád ia phi, da kaba ka jingjemnúd bad ka jingiaishah-jem ki jong U Khristos, uba katba *nga don* ha khymat pleng *nga* u baraidiau ha pyddeng jong phi, hinrei haba b'ymdon ha khymat nga leh-shlur sha phi.

2. Hinrei nga kyrpád ia kaba nga'n ym ioh-leh-shlur haba nga don ha khymat da kata ka jingsngou-shaníah-skhem, da kaba nga mut kein ba'n ialeh-shlur sha kiba kum kita kiba nieu ia ngi kum ki baiaid-balong katba kum ka kynja-doh.

3. Namar haba ngi iaíd ha ka doh, ngi'm ialeh-thymá katba kum ka kynja-doh kein:

4. (namar kiba ki átiar kata ka jingialeh-thymá jong ngi ki'm *long* ki bakynja-doh, hinrei kiba don bor da U Blei, ia ka ba'n pynkyllon-noh ia ki iing-phira;)

5. da ka bapynkyllon-noh kein ia ki jingkhá-nía, bad ia ka jingleh-khrau-éh baroh ka bakyntiu ia lade ia ka ba'n ialeh ia ka jingtip shaphang U Blei, bad da ka baialam-mrau ia ka jingpyrkhat baroh ha ka jingkongúh ia U Khristos;

6. te ngi long ha ka jingsngou-la-kloi kein ba'n sneng-pynshitom-hok ia ka jingb'ymkongúh baroh, h'ynda la pyndep-noh ia ka jingkongúh jong phi.

7. Hato phi iakhymíh *tang* ia kita kiei-kiei-ruh katba kum ki bapau-habar kein? Lada uno-uno-ruh u sngou-shaníah *tang* ha lade-hí ba u long u jong U Khristos, tó ai ba u'n khymíh-pyrkhat na lade-hí ia kane pat, ba, kumba ma-u *u long* u jong U Khristos, kumta ruh ma-ngi kein *ngi long* ki jong U Khristos.

8. Namar lada nga'n da leh-thau-burom ei-ei-ruh kham-shíkaddei shaphang ka bor jong ngi, ia kaba uba U Trai u la ai ha ngi khynang ia ka ba'n tei, bad ym ia ka ba'n pynjot kein ia phi, yn ym da pynleh-rain ia nga kein:

9. *ia kane nga ong kein*, ba nga'n ym íhmat kum ba'n pynshepting-noh ia phi da kita ki shiti.

10. Naba shisha kita ki shiti *jong u*,—uno-uno u ong,—*ki long* ki bakhía bad ki bashait-bor kein; hinrei kata ka jingdon ha khymat ka jong ka met

jong u, ka long ka batlot, bad ia ka jingkren *jong u* ka ba-la-nieu-bein kein.

11. Uba kat uta tó ai ba u'n tip-noh ia kane, ba kat kiba ngi long ha ka ktín da ki shiti haba ngi'm don ha khy-mat, kat kita kijuh *ngi'n long* ruh ha ka jingleh kein haba ngi don ha khy-mat.

12. Namar ngi'm núd kein ba'n nieu-ryngkad lane ba'n ianújor-lem ia lade bad kiwei ki bashait-iaroh ia lade; hinrei ma-ki da kaba ki iatheu ia lade da lade-hí, bad da kaba ki ianújor-lem ia lade bad ia lade, ki'm sngouthúh kein.

13. Hinrei ma-ngi da-lei-lei ngi'n ym leh-thau-burom shaphang kita kiei-kiei-ruh ki bashalyndet jingtheu *jong ngi*; hinrei katba kum kata ka jingtheu ka jong kata ka púd, kaba ka jingtheu kein ia kaba U Blei u la theu ha ngi, kat ba'n kot wad háduh jong phi ruh.

14. Namar ngi'm pyniár-tam kein ia lade, kumba ym shym la pynkot pleng ia ngi háduh jong phi: namar ngi la lah poilypá kein háduh jong phi ruh da *ka baialap* ia

Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Khristos :

15. ym da kaba ngi leh-thau-burom shaphang kita kiei-kiei-ruh ki bashalyndet jingtheu *jong ngi*, ha ki jingtrei-minot kiwei pleng; hinrei ngi da kyrmen kein, h'ynda pynman ia ka jingngeit jong phi, ba yn pynkhrau ia ngi da phi katba kum kata ka púd jong ngi, sha ka jingkyndrei-éh,

16. kat ba'n iathúhkhána-babhá háduh kita ki rí ki bashalyndet kein jong phi, *kumta ruh* ba'n ym leh-thau-burom ha ka púd jong uwei-pat, shaphang kita kiei-kiei-ruh ba-la-khréhlypá kein.

17. Hinrei uta uba leh-thau-burom, tó ai ba u'n leh-thau-burom ha uba U Trai kein.

18. Namar u'm uta u bashait-iaroh ia lade, ia uba long ba-la-pyddiang-hun; hinrei uta ia uba U Trai u iaroh kein.

XI.—LYNNONG.

1. *U Paul* naba u sngou-íeit-éh ia ki nong Korinthos, bad naba ki leh kumba ki kham nieu pleng ia ki nonghikai baarsap, ia kaba

ki ianieu ia u, u sngou kumba la pynleh ia u ba'n iaroh ia lade shuh, namar-kata te u kwah-éh ba ki'n iaishah bad u na ki bún nía. 16. U nújor ia lade bad ki nonghikai baarsap, bad u pynih ruh ter-ter ia kiei-kiei-ruh babún jaid ba u la shah ha ka bashukri ia U Khristos, te na kine ruh u pynih ba u kham-kor ia kita.

1. АН nga kwah dik-dik ba phi'n iaishah bad nga khyndiat-khynsoit ha kane ka jingleh-béit *jong nga*: hinrei shisha ruh phi iaishah bad nga.

2. Namar nga sngou-íeit-éh-thoin ia phi da ka jingsngou-íeit-éh-thoin U Blei kein: namar nga la iatéh-ktín ia phi'na uwei u briu, ia ka ba'n aiti *ia phi kum* ka theisotti bád ha U Khristos.

3. Hinrei nga shepting, ioh ba kumno-kumno-ruh, kumba uta u bysein u la shúkor-noh ia Ka Im da ka búit-sían b'ymman jong u, ba kumta yn pynpy-út-plak kein ia ki jingmut jong phi na kata ka jingshí-syrtap-mynsiim kaba sha U Khristos kein.

4. Namar lada shisha uta u bawan *ha phi* u ialap ia uwei-pat U Ísous ia uba ngi'm

shym la ialap; lane *lada* phi pyddiang ia uwei-pat U Mynsiim ia uba phi'm shym la pyddiang; lane ia kawei-pat Ka Jingiathúhkhána-babhá ia kaba phi'm shym la pyddiang-sngoubhá, phi lah bhá iaishah kein *ia u*.

5. Namar nga nieu ia lade ba'n ym dúna ei-ei-ruh-ém kein ia kita Ki Apostolos ki bakongsan-tam-éh.

6. Hinrei la *nga long* ruh u b'ymnang da ka ktín, hinrei pynban *nga'm long kumta* ha ka jingtip; hinrei ha kaei-kaei-baroh la pynpau ia ngi shaphang jong phi ha kiei-kiei-baroh kein.

7. Ne ható nga la leh pallat da ka bapynpoh ia lade khy-nang ba yn ioh-pynkyntiu kein ia phi, naba nga la ialap ei ha phi ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Blei?

8. Pleng nga la kum lúti-noh ia kiwei Ki Balang, da ka bashim bainong *na ki*, ia ka ba'n ioh-shakri ia phi!

9. Ruh mynba nga la don ha khymat lem bad phi, bad nga la sngou-kyrdúh, nga'm shym la ban-khía kein iano-iano-ruh-ém; namar ia kata

ka jingsngou-kyrdúh jong nga, kita ki para-bangeit, ki ba-la-wan na Ka Makedonia, ki la iapyndap; bad ha kaei-kaei-baroh nga la ríh-noh ia lade u bakhlem-ban-khía kein ia phi, bad nga'n iairíh-noh *kumta ia lade*.

10. Ka jingshisha U Khristos ka don ha nga, ba yn ym pynsngáp-noh-jar kein ia kane ka jingiaroh-burom ha nga, ha kita ki phang jong Ka Akhaia.

11. Ható na ka balei? naba nga'm feit ia phi? U Blei u tip kein!

12. Hinrei ia kata ba nga leh, nga'n iaileh ruh, khynang ba nga'n ioh-ot-noh ia ka dau na kita ki bakwah kem-dau; khynang ba ha kata ba ki leh-thau-burom, yn ioh-shem ia ki kein kat kumba ma-nga ruh.

13. Namar kiba kat kita *ki long* ki apostolos baarsap, ki nongtrei bashúkor kein, kiba pynleh-dur ia lade syrím ia Ki Apostolos U Khristos.

14. *Kata* ka'm *long* baíh-phylla ruh; namar U Soitan hí u pynleh-dur ia lade syrím kein ia u angelos ka jingshai.

15. Namar-kata, ka'm *long* kaei-kaei-ruh bakhrau kein,

lada kita ki shakri jong u ruh ki pynleh-dur ia lade kum ki shakri ka hok; kiba ka bakut jong ki ka'n long katba kum ki jingleh jong ki kein.

16. NGA ong pat, Wat ai iano-iano-ruh ba'n nieu ia nga kum u babíeit; hinrei lymda kumta, te tó phi'n pyd-diang ia nga kum u babíeit, ba ma-nga ruh nga'n ioh-leh-thau-burom ia kaei-kaei-ruh khyndiat-khynsoit.

17. Ia kata kaba nga kren, nga'm kren katba kum na U Trai kein, hinrei kumba ha ka jingbíeit, da kane ka nía-sngou-skhem ka jong ka jingiaroh.

18. Namar ba don shibún ki baleh-thau-burom katba kum ka doh, nga ruh nga'n leh-thau-burom.

19. Namarphi iaishahpleng sngoubhá-éh ia kita ki babíeit, haba phi long *hí* ki bastad kein.

20. Namar phi iaishah, lada uei-uei-ruh u pynlong-mrau ia phi, lada uei-uei-ruh u bám-dúh *ia phi*, lada uei-uei-ruh u shim-noh *na phi*, lada uei-uei-ruh u kyntiu-noh ia lade, lada uei-uei-ruh u tháp ia phi ha ka khyrat.

21. Nga kren shaphang ka bakhlem-burom, kumba ngi la long tlot ma-ngi : hinrei ha ka-ba kaei-kaei-ruh uno-uno-ruh u da leh-shlur, (nga kren ha ka jingbéit kein,) ma-nga ruh nga leh-shlur.

22. Ki long Ki Hebru? *kumta* ruh ma-nga. Ki long ki kynja-Israil? *kumta* ruh ma-nga. Ki long ki symbai U Abraham? *kumta* ruh ma-nga kein.

23. Ki long ki shakri U Khristos? (nga kren kum u babéit-éh,) ma-nga u bakham-tam *kumta*; da ki jingtrei-minot da kham-shíkaddei-éh, da ki jingsympat da ki trí ba-pallat-tam-éh, da ki jingsah-byndí kham-jindei, da ki jing-iáp búnsin kein.

24. (Na Ki Jiu nga la pyd-diang sansin ia ki saupheu dúna kawei *ki jingsympat da ki trí*.)

25. Laisin la shoh da ki trí ia nga ; shisin la lynthem da ki mau ia nga ; laisin nga la shah-pait-liing *ha dúriau* ; shí-míet, bad shí-sngi nga la shah-shitom ha ka dúriau ka bajil-liu ;)

26. da ki jingleit búnsin ;

da ki jingsngou-má hir-hir na ki wah ; da ki jingsngou-má hir-hir na ki nongtúh ; da ki jingsngou-má hir-hir na ki kynja ka *rí jong nga hí* ; da ki jingsngou-má hir-hir na Ki Jentil ; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka shnong ; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka khlau ; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka dúriau ; da ki jingsngou-má hir-hir ha pyd-deng ki para baarsap ;

27. da ka jingtrei-minot bad ka jingtrei-shitom ; da ki jingb'ym-ioh-thíah búnsin ; da ka jingsngou-thyngan bad ka jingsngou-sliang ; da ki jing-shahjingit búnsin ; da ka pijah bad ka jinglyngkhúid kein :

28. khlem da nieu ia kita kiei-kiei-ruh kiba *jía* nabar, kata ka jingkih-kyrthep kaba *jía* ha nga hala ka sngi, *kaba long* ka jingsúmar-súkhér kein ia Ki Balang baroh.

29. Uei ba sngou-tlot, ba nga nga'm sngou-tlot ruh ? iano ba la pynjinthut-pyrkúp-slúp, ba ma-nga nga'm sngou-plúh-khuslai kein ?

30. Lada ka dei ia nga ba'n leh-thau-burom, te nga'n leh-thau-burom shaphang kita.

kiei-kiei-ruh ka jingtlot jong nga.

31. U Blei bad uba U Kypá U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, ia uba long ba-la-kyrkú sha ka b'ymjiukut, u tip ba nga'm lamlér kein.

32. *Ruh* ha Ka Damaskos, uba u lyngskor jong U Aretas uba u siim, u áp-phira ia kata ka shnong ki nong Damaskos, ba u da kwah ba'n kem ia nga :

33. hinrei la pynhíer - noh khyndiat-pa-khyndiat ia nga lyngba ia ka jingkhang-pyng-shai ha ka tukri ha synda ka kynroh kein, te kumta nga la phet-iáp-noh na ki ktí jong u.

XII.—LYNNONG.

1. *U iaipyníh pat ia ki nía kiwei ki baleh-burom ia u ba u long shisha U Apostolos U Blei, na kiba ki jingíhthúh-pau baphylla jong u.* 7. *Hinrei u kham sngoubhá kein ba'n leh-burom ha ki jingsngou-tlot jong u ; bad u iathúh ia kiwei-pat ki jingpyníh-nía ba u long U Apostolos, bad shaphang ka jinglong bad ki jingthymú jong u ha ka baleh kumta.*

1. SHISHA, ka'm myntoi-bit ia nga ba'n leh-thau-burom kein : namar nga'n poi sha ki

jingíhthúh-pau bad ki jingpyn-pau ki jong U Trai.

2. Nga íhthúh ia u briu ha U Khristos, la don mynta kum khadsau snem ; (la *u long* ha ka met, nga'm tip ; lane habar kata ka met, nga'm tip ; U Blei u tip kein :) ia uba kat uta ba-la-rong-noh háduh ka balai byneng.

3. Te nga íhthúh ia uba kat uta u briu ; (la *u long* ha ka met, lane habar kata ka met, nga'm tip ; U Blei u tip kein :))

4. ba la rong-noh ia u kein háduh kata ka jaka-basuk-éh, bad u la ioh-sngou ia ki ktín b'ymlah-iathúh, ia kiba b'ym dei ia u briu ba'n iathúh.

5. Shaphang kat uta nga'n leh-thau-burom kein ; hinrei shaphang ia lade-hí nga'n ym leh-thau-burom, l'ymda ha kita ki jingtlot jong nga.

6. Namar lada nga'n da mon ba'n leh-thau-burom, nga'n ym long u babíeit ; namar nga'n kren ia ka bashisha kein ; hinrei nga íeh, ioh ba uno-uno-ruh u'n mut-nieu shaphang jong nga tam kein ia kaba u ioh-íh ia nga, lane ia kaba u ioh-sngou na nga.

7. HINREI khyngang ba

nga'n ym sngou-khrau-tam-éh da ka jingkhrau-kor-tam-éh kita ki jingpynpau, la ai-pyn-néh kein ha nga ia u shíah ha ka doh, ia u ba-la-phah da U Soitan, ba u'n ioh-pynshitom-sat ia nga, khynang ba nga'n ym sngou-khrau-tam-éh kein.

8. Shaphang une nga la kyr-pád laisin ia uba U Trai, ba yn pynkynriah-noh ia u na nga.

9. Té u la ong ha nga, Ka jingaei jong nga ka dap bíang-bíang-ruh ia mé: namar la pynjanai-noh ia ka bor jong nga kein ha ka jingtlot. Da ka bakymen-tam-éh, namar-kata, kham-tam kein nga'n leh-thau-burom ha kita ki jingtlot jong nga, khynang ba kata ka bor ka jong U Khristos ka'n da ioh-shong-sah ha nga.

10. Naba kumta nga sngou-bhá ha ki jingtlot, ha ki jingleh-bein, ha ki jingsngou-kyrdúh-khait, ha ki jingbeh-bein, ha ki jingsngou-shípá-éh, na ka bynta U Khristos kein; namar haba nga sngou-tlot, hangta nga long u bakhlain.

11. Nga la jáa-long u ba-bíeit *kumta* da ka baleh-thau-burom; phi la iapynleh ma-phi ia nga: namar ka la dei

ia nga ba'n ioh-iaroh da phi; namar nga'm shym la dúna ei-ei-ruh-ém ia kita Ki Apostolos ki bakongsan-tam-éh, la nga long ruh ei-ei-ruh-ém.

12. Shisha ia kiba ki dak-pyníh jong uba U Apostolos la pynlong-pau kein ha pyd-deng jong phi ha ka jingiainéh-minot baroh, ha ki dak-pyníh, bad ki jingphylla, bad ki jingleh-bor-bah.

13. Namar ka long aiuh ha kaba phi la kham dúna ia kita kiwei Ki Balang, l'ymda *long*, ba nga hí nga'm shym la ban-khía kein ia phi? tó phi'n máp-noh ia nga ia kane ka jingb'yimdei.

14. Ha khymíh, laisin nga sngou-la-kloi ba'n wan ha phi; bad nga'n ym ban-khía te ia phi; namar nga'm wád ia kiei-kiei-ruh ki jong phi, hinrei ia phi kein: namar ka'm dei ia ki khún ba'n kynsheu-noh na ka bynta ki kymí-ki-kypá, hinrei ki kymí-ki-kypá na ka bynta ki khún kein.

15. Hinrei ma-nga da ka bakymen-tam-éh nga'n pynlut bad nga'n pynlut-noh-khoit ia lade kein na ka bynta kita ki mynsiim jong phi; la ka long,

ba haba nga da feit kham-shí-kaddei-éh ia phi, yn feit kham-dúna pynban ia nga.

16. Hinrei tó ai ka'n long kumta; nga nga'm shym la ban-khía ia phi: hinrei ba nga long u basíantí, nga la kem ia phi da ka jingshúkor.

17. Ható nga la myntoi b'ymdei na phi dano-dano-ruh na kita ia kiba nga la phah ha phi?

18. Nga la kyrpád ia U Titos *ba'n leit*, bad nga la phah lem bad *u* ia uta u para-bangeit. Ható U Titos u la myntoi b'ymdei ne ém na phi? ható ngi'm shym la iaid ha kaba kajuh ka mynsiim? ható *ngi'm shym la iaid ruh* ha kiba kijuh ki jingjám?

19. Phi mut pat ba ngi ia-sait-ksan ia lade ha phi? ha khymat U Blei, ha U Khristos ngi kren kein; hinrei *ngi leh* ia kine kiei-kiei-baroh, kó ki hep, na ka bynta ka ba'n tei ia phi.

20. Namar nga shepting. ioh ba haba nga wan, nga'n ym shem ia phi kum kiba nga mon, bad *ioh ba* yn shem da phi ia nga kum uba phi'm mon kein; *nga shepting* ioh ba *don*

ki jingianía, ki jingiasngou-pi-húin, ki jingbittar-lep, ki jing-iapynéh, ki jingiakren-síar-blab-blab, ki jingiakren-síar-pasiau, ki jingiaát-leh-meng, ki jingiakihwin:

21. ioh *ruh*, haba nga wan pat, U Blei jong nga u'n pyn-sngou-bukoh kein ia nga ha pyddeng jong phi, bad *ioh ba* nga'n leh-sngousih namar bún jong kita kiba la leh-pop mynshiwa, bad ki'm shym la kylla-ka-bamut shaphang kata ka jingb'ymkhúid, bad ka baklim-auria-sih, bad ka banúti-jakhlia ia kiba ki la leh.

XIII.—LYNNONG.

1. *U Paul u byrngem ia kita ki bapop b'ymkylla-ka-bamut; u sneng ia ki ba'n kylli-iit ia lade, bad ba'n kylla-ka-bamut.*

11. *Ha ka bawai-noh u sneng-íeit ia ki, bad u ngúh-mon-bhá ia ki.*

1. KANE *ka long* ka balaisin *ba* nga sa wan ha phi. “Da “ka shintur ar-ngút ne lai- “-ngút ki nongiaphlá yn pyn- “skhem ia ka ktín baroh.”

2. Nga la ong mynshiwa, bad *mynta* nga iathúhlypá kein, kumba mynba nga don ha khy-

mat kaba arsin, bad mynta ruh
haba nga'm don ha khymat,
nga thoh ha kita kiba la leh-
pop mynshiwa, bad ha kita
kiwei baroh, ba lada nga'n wan
pat, nga'n ym pyllait -isynei
shuh *ia ki* :

3. naba phi iawád ia ka
jingpyníh-nía ka jong U Khris-
tos ba u kren ha nga, uba b'ym
long tlot shaphang jong phi,
hinrei u don bor ha pyddeng
jong phi.

4. Namar la ka long ba la
sahnarphyná ia u na ka jing-
tlot, hinrei u iaiim kein na ka
bor U Blei : kumta ma-ngi ruh
ngi tlot ha u, hinrei ngi'n ioh-
iaiim lem bad u na ka bor U
Blei shaphang jong phi.

5. Ia lade-hí kein tó tynjúh-
-iit phi la phi long ne ém ha
kata ka jingngeit; ia lade-hí
kein tó phrang phi : ható phi'm
íhthúh ia lade-hí, ba U Ísous
Khristos u long ha phi? l'ymda
phi long ia ki ba-la-kyntait-
-noh kein.

6. Hinrei nga kyrmen ba
phi'n ioh-tip ba ngi'm long ma-
ngi ia ki ba-la-kyntait-noh
kein.

7. Te lei-lei nga dúwai ha
U Blei, ba phi'n ym leh ia

kaei-kaei-ruh-ém ka basniu;
nga dúwai ym da-lei-lei ba
ngi'n ioh-pau ma-ngi ia ki ba-
-la-pyddiang-hun, hinrei ba
phi'n ioh-iaileh ma-phi kein ia
kata *kaba long* ka babhá, la yn
long ma-ngi pleng kum ia ki
ba-la-kyntait-noh.

8. Namar ngi'm lah leh ei-
-ei-ruh-ém ba'n ialeh ia ka jing-
shisha, hinrei na ka bynta kein
kata ka jingshisha.

9. Namar ngi sngou-kymen
haba ngi long tlot ma-ngi, bad
ma-phi phi long ki bakhlain :
te ia kane ngi dúwai ruh, ia ka
ba'n shná-bíang-bíang kein ia
phi.

10. Naba kumta, ba nga'm
don ha khymat, nga thoh ia
kine kiei-kiei-ruh, ioh ba haba
nga don ha khymat nga'n leh
tyngéh, katba kum kata ka bor
ia kaba uba U Trai u la ai ha
nga khynang ia ka ba'n tei, te
ym ia ka ba'n pynjot kein.

11. HA ka bawai-noh,
kó ki para - bangeit, tó iaky-
men-noh phi, tó phi'n long ia
ki ba-la-pynjanai-noh, tó phi'n
long ia ki ba-la-iapyntyngen,
tó phi'n iamut ia kaba kajuha,
tó phi'n iashong-suk-noh ! te U
Blei jong ka jingiaíeit bad ka

jingiasuk u'n long ryngkat bad phi.

12. Tó phi'n iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingia-doh bakhúid.

13. Kiba ki riu-khúid ba-roh kein ki iangúh-mon-bhá ia phi.

14. Ka jingaiei ka jong U Ísous Khristos uba U Trai, bad ka jingíeit ka jong U Blei, bad ka jingiasyllok ka jong uba U Mynsiim Bakhúid ruh, *tó ai ba kîn da ialong* lem bad phi baroh kein. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA.

KI GALATIA.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingong-ialam-phrang, bad ka jingngúh-mon-bhá U Paul sha Ki Balang ha Ka Galatia.*

6. *U kren-kyndit ba ki la íehnoh ia u bad ia Ka Jingiathúhkhána-babhá; u tim ruh ia kita ki bialap da kumwei kein.* 11. *U pyníh-shinná kumno la khot ia u ba'n long U Apostolos.*

1. U PAUL, U Apostolos, (ym na ki briu, l'ymne da u briu; hinrei da U Ísous Khristos, bad *da* U Blei uba U Kypá kein, uba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp,)

2. bad kita ki para-bangeit

baroh *kiba long* lem bad nga, ha kita Ki Balang Ka Galatia:

3. *tó long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, bad *na* U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi,

4. uba la aítí-noh ia lade namar ki pop jong ngi, khy-nang ba *kumta* kein u'n da ioh-pynpyllait-noh ia ngi na jong kane ka pyrthei basniu ka bamynta, katba kum kaba ka mon U Blei uba U Kypá jong ngi:

5. ha uba *long* ka jingpyn-don-burom sha ka b'ymjiukut b'ymjiukut! Amen!

6. NGA sngou-kyndit-thred kein ba phi iakynriah-noh shiliang shen katta-katta na uta uba la khot ia phi ha ka jingaiei U Khristos, sha kawei-pat ka jingiathúhkhána-babhá :

7. kaba b'ym long kawei-pat *pleng*; hinrei tang don kita kiba iapynkhíh-khuslai ia phi, bad ki bakwah ba'n pynkylla-sniu ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Khristos.

8. Hinrei lada ma-ngi, lane u angelos na byneng, u da iathúhkhána-babhá ha phi da kumwei kein ia kaba ngi la iathúhkhána-babhá ha phi, tó ai ba u'n long ia u ba-la-tim-noh !

9. Kumba ngi la ong mynshiwa, kumjuh mynta kein nga ong pat, Lada uno-uno-ruh u da iathúhkhána-babhá ia phi da kumwei kein ia kaba phi la ioh-pyddiang, tó ai ba u'n long ia u ba-la-tim-noh.

10. Namar mynta ható nga theu-pynsngoubhá ia ki briu, ne ia uba U Blei? lane nga wád ia ka ba'n pynsngoubhá ia ki briu? namar lada nga dang pynsngoubhá ia ki briu,

nga'm shym la ioh-long kein u shakri U Khristos.

11. Hinrei te nga pyntip ha phi, kó ki para-bangeit, *shaphang* kata Ka Jingiathúhkhána-babhá ia kaba la iathúhkhána-babhá da nga, ba ka'm long katba kum u briu kein.

12. Namar ma-nga nga'm shym la pyddiang ia ka na u briu, l'ymne la hikai ia nga *ha ka*; hinrei da ka jingpynpau U Ísous Khristos.

13. Namar phi la ioh-sngou shaphang ka jinglong-jingim ka jong nga mynno-mynno-ruh ha ka jingleh ki níam-ki-rúkom Ki Jiu, ba nga la jiu pynshitom-bein shikaddei-éhtam ia Ka Balang U Blei, bad nga la jiu pynjot-bein kein ia ka;

14. bad nga la nangstád-nangstád ha ka jingleh ki níam-ki-rúkom Ki Jiu nalor shibún ki bakarta kat nga ha kata ka kynja jong nga, ba nga da long da shikaddei-tam u basngou-shit-rhem kein shaphang ki rúkom-pateng-la-pateng ki jong ki kypá-tymmen jong nga.

15. Hinrei mynba U Blei u

la mon-sngoubhá, uba la kyn-tang ia nga na ka kypoh ka kymí jong nga, bad uba la khot *ia nga* da ka jingaiei jong u,

16. ba'n pynpau kein ia U Khún jong u ha nga, khy-nang ba nga'n ioh-iathúhkhá-na-babhá ia u ha pyddeng kiba Ki Jentil; kumne-kum-ne-ruh nga'm shym la iasylla shuh bad ka doh bad ka snám te,

17. l'ymne nga'm shym la leit-kíu sha Ka Jerusalem ha kita kiba *long* Ki Apostolos mynshiwa ia nga; hinrei nga la leit-noh sha Ka Arabia, bad nga la leit-phai pat sha Ka Damaskos.

18. H'ynda kumta, hadiin lai snem, nga la leit-kíu sha Ka Jerusalem, ba'n ioh-íthúh ia U Petros, te nga la iaisah bad u khadsan sngi.

19. Hinrei iano-iano-ruh-pat na kiba Ki Apostolos nga'm shym la ioh-íh, tang ia U Iakobos uba u para jong uba U Trai.

20. Te kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga thoh ha phi, ha khy-míh, ha khymat U Blei, ba nga'm lamlér kein.

21. Hadiin kata nga la wan sha kita ki phang jong Ka Syria bad jong Ka Kilikia;

22. hinrei *baroh shi kata* nga la long khlem da íthúh kein ia nga da la ka khymat ha kita Ki Balang jong Ka Loudaia kiba ha U Khristos;

23. hinrei tang ki la jiu íoh-sngou, Ba uta uba jiu pyn-shitom-bein ia ngi mynno-mynno-ruh, mynta pleng u ialapkhána-babhá ia kata ka jing-ngeit ia kaba mynno-mynno-ruh u jiu pynjot-bein kein.

24. Te kumta ki la iapyn-don-burom ia U Blei ha nga.

II.—LYNNONG.

1. *U Paul u iathúh shaphang ka jingleit-pat jong u sha Ka Jerusalem, bad na ka balei u la leit: 11. bad shaphang kumno u la don kam ba'n sneng ia U Petros; bad u pyníh-nía-shai ruh shaphang ka jingpynksan da ka jingngeit.*

1. H'Ynda kumta, hadiin *ba la dap* khadsau snem, nga la leit-kíu pat sha Ka Jerusalem bad U Barnabas, nga la shim lem bad nga ia U Titos ruh.

2. Te nga la leit-kíu katba kum ka jingpynpau; bad nga la iathúh-náduh ha ki ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá ia kaba nga ialap ha kiba Ki Jentil, hinrei kyrphang kein tang ha kita ki bapau *kongsan*, ioh ba kumno-kumno-ruh nga'n da phet, ne nga la lah phet leh-noh-ei.

3. Hinrei wad ia U Titos, uba *la don* lem bad nga, la u long u kynja Griik, ym shym la pynleh kein ba yn ot-shíar ia u.

4. Hinrei kumta ruh namar kita ki para baarsap kein ia kiba la ialam-túh hapoh, kiba la iawan-túh hapoh ia ka ba'n syntíat-noh kein ia kata ka jinglait-lúid jong ngi kaba ngi don ha U Khristos Ísous, khy-nang ba ki'u ioh-pynlong-mrau ia ngi ha ki hí :

5. ha kiba ngi'm shym la kynran-noh wad tang shibit-arbit ém da ka jingleh-rit kein, khy-nang ba ka jingshisha ka jong Ka Jingiathúhkhána-babhá ka'n ioh-iaisah ha pyddeng jong phi.

6. Hinrei shaphang kita ki ba íhmat ba ki long kaei-kaei-ruh, ka bakumno-kumno-ruh

ki la jiu long, ka'm long phér ia nga ei-ei-ruh-ém ; (U Blei u'm nien-shiliang kein ia ka khy-mat u briu;) namar shisha kita ki bapau *kongsan* ki'm shym la pynlang kein ha ka jingiasylla ia kaei-kaei-ruh-ém ha nga :

7. hinrei da kumwei kein, haba ki la ioh-íh ba la aiti-shaníah ha nga ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong ka jingb'ymot-shíar, kumba ha U Petros ia *Ka Jingiathúhkhána-babhá* ka jong ka jingot-shíar :

8. (namar uta uba la leh-bor-bah hapoh U Petros ia ka ba'n long U Apostolos jong ka jingot-shíar, u la leh-bor-bah hapoh jong nga ruh *ia ka ba'n long U Apostolos* jong kiba Ki Jentil :)

9. te U Iakobos, bad U Kíphas, bad U Ioannis, ia kiba ki nien ba'n long ki rí-jíd, ha-ba ki la íhthúh ia kata ka jing-aiei ia kaba la ai ha nga, ki la ai ha nga bad ha U Barnabas ia ki jingiasoh-ktí ka jingiasyllok ; khy-nang ba ma-ngi *ngi'n leit iathúhkhána-babhá* ha kiba Ki Jentil, bad ma-ki ha kaba ka jingot-shíar.

10. Tang *ki da pán* ba ngi'n

kynmau kein ia ki baduk; ia kata kajuh hí ruh nga la sngou-smat-éh ba'n leh.

11. RUH putet, mynba U Petros u la wan ha Ka Antiokheia, nga la ieng-ialeh pyrshah ia u ha khymat kein, naba u long ia u ba-la-pynrem.

12. Namar mynshiwa kaba la wan kita na U Iakobos, u la jiu bám-sngoubhá lem bad kiba Ki Jentil; hinrei h'ynda ki la lah poi, u la kynran-noh-sían, bad u la khlád-noh ia lade kein, da ka bashepting ia kita kiba na ka níam-ot-shíar.

13. Te kita kiwei Ki Jiu ruh ki la ialeh-arsap lem bad u, kat ba'n rong-noh-lem ia U Barnabas ruh da kata ka jing-leh-arsap jong ki.

14. Hinrei mynba nga la ioh-íh, ba ki'm iaíd-beit katba kum ka jingshisha ka jong Ka Jingiathúhkhána-babhá, nga la ong ha U Petros ha khymat jong ki baroh; Lada ma-mé, uba long U Jiu, mé im kum ka rúkom Ki Jentil, te ym kum ka jong Ki Jiu, ható balei mé pynkongúh kein ia kiba Ki Jentil ba'n im kum Ki Jiu?

15. Ma-ngi kein, *kiba long*

na la ka kynja Ki Jiu, ym te na Ki Jentil ki bapop;

16. ki batip kein ba ym ym pynksan ia u briu da ki jingleh Ka Húkm, hinrei tang da ka jingngeit ha U Ísous Khristos; kumta ma-ngi ruh ngi la ngeit ha U Khristos Ísous, khynang ba ym pynksan ia ngi da ka jingngeit ha U Khristos, ym te da ki jingleh Ka Húkm; naba da ki jingleh Ka Húkm ym ym pynksan ia kawei ka doh kein.

17. Hinrei lada, da kaba ngi ia wád ba ym pynksan ia ngi ha U Khristos, ym shem pynban ba ma-ngi hí ruh *ngi dang long* ki bapop, ható U Khristos *kumta u long* ne ém U Nong-leh-minot ka pop? Wat ai ka'n long *kumta da-lei-lei!*

18. Namar lada nga da tei pat ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga la pynjot-noh, nga pyníh-shinná ia lade kum u nong-pallat kein.

19. Namar ma-nga da Ka Húkm nga la iáp-noh sha Ka Húkm, khynang ba nga'n ioh-iaim kein sha U Blei.

20. La sahnarphyná lem ia nga bad U Khristos: te nga im, ym ma-nga shuh, hinrei U

Khristos u iaiim kein ha nga :
te ia kata *ka jingim* ia kaba
nga iaiim mynta ha ka doh,
nga iaiim kein da ka jingngeit
kaba ha uba U Khún U Blei,
uba la íeit ia nga, bad uba la
aití-noh ia lade na ka bynta
jong nga.

21. Nga'm pyndam-noh kein
ia ka jingaiei ka jong U Blei;
namar lada ka hok *ka da já*
da Ka Húkum, te kumta U
Khristos u la iáp-noh leh-noh-
-ei.

III. LYNNONG.

1. *U kylli ia ki na ka balei ba ki
la íehnoh ia ka jingngeit, bad
ba ki iasoh bad Ka Húkum.*

6. *Ynda kumta u pyníh ba ia
kita ki bangeit yn pynksan kein:
bad ba yn kyrkhú ia ki lem bad
U Abraam u bangeit.* 19. *U
pyníh-shinná ia kane baroh da
ki bún nía.*

1. AH Ki Galatia ki babéit!
ható uei ba la pynthame ia phi,
kat ba'n ym kongúh ia ka
jingshisha? ha kiba ha pyrshah
ki khymat jong ki la pyníh-
-shinná ha pyddeng jong phi
ia U Ísous Khristos kum ia u
ba-la-sahnarphyná kein.

2. Tang ia kane nga kwah
ba'n nang na phi; Phi la ioh-
-pyddiang ia uba U Mynsiim
da ki jingleh Ka Húkum, lane
da ka jingioh-sngou ka jing-
ngeit?

3. Ható phi long ki babéit
katta-katta? haba phi la lah sy-
dang ha uba U Mynsiim kein,
phi iapynkut-janai-noh ia lade
mynta ha ka doh?

4. Ható phi la shah leh-
-noh-ei ia katta-katta babún
kiei-kiei-ruh? lada shisha *ka'n
da long* leh-noh-ei ruh.

5. Te uta uba iaiai-pyndap
ha phi ia uba U Mynsiim, bad
u batrei-bor-bah ia ki jingleh-
-phylla ha pyddeng jong phi;
ható u leh da ki jingleh Ka
Húkum, lane da ka jingioh-
-sngou ka jingngeit?

6. KAT kumba U
Abraam u la ngeit ha U Blei,
bad la nieu ia kata ha u ia ka
ba'n pynksan.

7. Te kumta tó phi'n tip,
ba kita kiba na ka jingngeit,
kita kein ki long ki khún U
Abraam.

8. Hinrei Ka Jingthoh haba
ka la ioh-íhlypá, ba U Blei u
da pynksan ia Ki Jentil da ka
jingngeit, ka la iathúkhána-

-babbálpá ha U Abraam,
 “Ba ha mé yn kyrkhú ia Ki
 Jentil baroh.”

9. Kumta kein la kyrkhú ia
 kita kiba na ka jingngeit lem
 bad U Abraam uba da ngeit.

10. Namar kat kiba long na
 ki jingleh Ka Húkum, ki long
 hapoh ka jingtim kein: namar
 la thoh, “*Long* ba-la-tim ia
 “ uei-uei-baroh u b’ym iainéh
 “ ha kiei-kiei-baroh ia kiba la
 “ thoh ha Ka Kítap ka jong
 “ Ka Húkum, ia ka ba’n leh ia
 “ ki kein.”

11. Te ba yn ym pynksan
 iano-iano-ruh-ém da Ka Hú-
 kum ha khymat U Blei, ka
 pau-shinná kein: naba *la thoh*,
 “ U bahok da ka jingngeit u’n
 “ ioh-iaim.”

12. Hinrei kata Ka Húkum
 ka’m long na ka jingngeit kein:
 hinrei, “ Uta u briu uba haba
 “ u la iaileh ia kita kiei-kiei-
 “ -ruh, u’n ioh-im ha ki.”

13. *Naba* U Khristos u la
 siuspah-noh kein ia ngi na ka
 jingtim ka jong Ka Húkum,
 da kaba la pynlong ka jingtim
 ia u na ka bynta jong ngi:
 (namar la thoh, “*Long* ba-la-
 “ -tim ia uwei-uwei-baroh ia u
 “ ba-la-sydiin ha u diing:”)

14. khynang ba ka jingkyr-
 khú ka jong U Abraam ka’n
 jía ha kiba Ki Jentil da U
 Khristos Ísous; ba ngi’n ioh-
 -pyddiang ia ka jingkular ia
 uba U Mynsiim da ka jing-
 ngeit.

15. Kó ki para-bangeit, (nga
 kren katba kum u briu) Kumjuh
 la ka long kein tang ka jiutang
 u briu, haba la pynskhem *ia*
ka, ym don uba pyndam-noh,
 lane uba pynlang ei-ei-ruh shuh
 ha ka.

16. Te ha U Abraam la
 kren kein ia ki jingkular, bad
 ha u symbai jong u; u’m ong,
 Bad ha ki symbai kumba sha-
 phang ki babún, hinrei kum-
 ba shaphang uwei, (Bad ha u
 symbai jong mé,) uba long U
 Khristos.

17. Te ia kane nga ong,
Ba ia kata ka jiutang ba-la-
 -pynskhem mynshiwa da U
 Blei shaphang U Khristos, ka-
 ta Ka Húkum, kaba la long
 sauspah laipheu snem hadiin,
 ka’m *lah* pyndúh-noh ia ka
 kein, kat ba’n pynleh-noh-ei ia
 kata ka jingkular.

18. Namar lada kata ka
 bynta-bahier-pateng *ka long*
 na Ka Húkum, ka’m *long* shuh

kein na ka jingkular; hinrei U Blei u la ai-ei kein *ia ka* ha U Abraam da ka jingku-lar.

19. Ia ka ba'n lei te, *la long* kata Ka Hú-kum? Namar kita ki jingpallat la buh-lang ia ka, tadynda yn la wan uta u symbai ha uba la kular; *ia Ka Hú-kum* kein la pynlong da ki angelos ha ka ktí u ksíang.

20. Te u ksíang u'm long *tang* ia uwei; hinrei U Blei u long uwei.

21. Ható kata Ka Hú-kum, namar-kata, ka ialeh-pyrshah ia kita ki jingkular U Blei? Wat ai ka'n long *kumta da-lei-lei!* namarlada la lah ai ia Ka Hú-kum kaba da lah ba'n pynim, haba kumta shisha ka hok ka da la long na Ka Hú-kum kein.

22. Hinrei kaba Ka Jing-thoh ka la set-khop-lem ia ki baroh hapoh ka pop, khy-nang ba yn ioh-ai ia kata ka jing-kular *kaba* na ka jingngeit ha U Ísous Khristos ha kita ki bangeit.

23. Hinrei mynshiwa kaba la wan kata ka jingngeit, la áp-phira ia ngi hapoh Ka Hú-

kum, ba-la-set-khop-lem ia ngi kein sha kata ka jingngeit ka ba'n sa pynpau-shinná hadiin.

24. Kumta kata Ka Hú-kum ka la jáa-long ka nongialam jong ngi sha U Khristos, khy-nang ba yn pynksan ia ngi da ka jingngeit kein.

25. Hinrei haba la wan kata ka jingngeit, ngi'm long shuh kein hapoh u nongialam.

26. Namar phi baroh phi long ki khún U Blei da ka jingngeit ha U Khristos Ísous.

27. Namar ia kat kiba na phi ba la pynbaptisma sha U Khristos, phi la kúp kein ia U Khristos.

28. Ym don U Jiu l'ymne U Griik; ym don u mrau l'ymne u balait-lúid; ym don shinrang lane kynthei; namar phi baroh phi ialong uwei kein ha U Khristos Ísous.

29. Te lada phi *long* ki jong U Khristos, kumta te phi long u symbai jong U Abraam, bad ki nongioh-pateng katba kum ka jingkular.

IV. LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ba ngi dang hapoh Ka Hú-kum háduh ka*

jingwan U Khristos ; te namar ba la wan U Ísous ba ngi'n ioh-pyddiang ia ka jingting-khún, ngi'm long shuh ki mrau Ka Hú-kum. 12. U pynkyn-mau-íeit ia ki shaphang ka jingmon-sngoubhá jong ki sha u hí, bad ia ka jong u sha ki ruh. 21. U pyníh-shinná ha ka bakumno Ka Hú-kum bad Ka Jingiathúhkhána-babhá ki iaphér, da ka jingphawar shaphang ki khún-ki-ksiu Ka Agar bad Ka Sara.

1. TE nga ong, *Ba* uta u nongioh-pateng katba u dang long khynnah, u'm long phér daei - daei - ruh - ém kein ia u mrau, la u long u trai kiei-kiei-baroh ;

2. hinrei u long hapoh ki nongsúmar-súkhér bad ki sardar, tadynda kata ka ía ba-la-buhlypá da uba u kypá kein.

3. Kumta ma-ngi ruh, mynba ngi la long ki khynnah, ngi la jiu long mrau kein hapoh kiba ki jor-tyndrai jong ka pyrthei :

4. hinrei mynba la jía ka badap-bíang ka ía, U Blei u la phah-noh ia la U Khún, ia uba la khá na ka briu, ia uba la pynlong kein hapoh Ka Hú-kum ;

5. khynang ba u'n ioh-siupah-noh ia kita kiba hapoh Ka Hú-kum, ba ngi'n ioh-pyddiang kein ia ka bating-khún.

6. Te naba phi long ki khún, U Blei u la phah-noh kein ia uba U Mynsiim U Khún jong u sha ki dohnúd jong phi, da ka baiám-kyrpád, Abba, kó Pá !

7. Kumta te me'm long shuh u mrau, hinrei u khún kein ; te lada u khún, u nongioh-pateng ruh U Blei da U Khristos.

8. Hinrei mynkata kein, mynba phi'm shym la íhthúh ia U Blei, phi la shakri ia kita kiba da la ka kynja lei-lei ki'm long ki blei.

9. Hinrei mynta pleng, haba phi la íhthúh ia U Blei, hinrei kham-tam shisha, ba-la-íhthúh ia phi da U Blei kein, ható kumno ba phi kylla-diin pat sha kita ki jor-tyndrai ki batlot bad ki baduk, ha kiba phi iakwah-sat ba'n shong-mrau pat kumba mynnongkong kein ?

10. Phi iasúmar-byniah-éh ia ki sngi, bad ia ki bynai, bad ia ki ía, bad ia ki snem de.

11. Nga sngou - shepting shaphang jong phi, ioh ba nga

la trei-shitom leh-noh-ei kein shaphang jong phi.

12. Kó ki para-bangeit, tó iailong phi kum ma-nga, naba nga ruh nga kum ma-phi; nga kyrpád ia phi! phi'm shym la leh-sniu kein ei-ei-ruh-ém ia nga.

13. Namar phi tip ba na ka jingsngou-tlot jong ka doh, nga la iathúhkhána-babhá ha phi ha kaba mynnyngkong kein.

14. Bad ia kata ka jingtyn-júh-sat jong nga kaba ha ka doh jong nga phi'm shym la ianieu-bein-noh, l'ymne phi'm shym la iaihsait-met-noh kein; hinrei phi la iapyddiang-sngou-bhá ia nga kum ia u angelos U Blei, *wad* kum ia U Khristos Íisous.

15. Ah katno, namar-kata, la jiu long *mynkata* ka jingsuk jong phi? namar nga phlá-shai ia phi, ba lada *long* balah, phi da la khlau-noh ia ki khymat jong phi, bad phi da la aítí *ia ki* ha nga.

16. Ható kumta te nga la jáa-long kum u nongshún jong phi, da ka baiathúh ia ka bashisha ha phi?

17. Ki leh-íeit shit - rhem sha phi, *hinrei* ym babhá kein;

hinrei ki kwah-éh ba'n khang-noh ia phi, khynang ba phi'n ioh-leh-íeit shit-rhem sha ki.

18. Hinrei *ka long* babhá ia ka ba'n sngou-shit-rhem ha kaei-kaei-ruh ka babhá, khlem da púd kein, te ym tang haba nga don ha khymat lem bad phi.

19. Kó ki khún-hep jong nga, ia kiba nga sngou-súh-khún pat, tadynda yn pyn-long-dur ia U Khristos ha phi!

20. Te nga kwah kein ba'n long ha khymat lem bad phi mynta, bad ba'n kylla ia ka ktín jong nga, naba nga sngou-lyngngoh shaphang jong phi.

21. Tó iathúh ha nga, phi kiba kwah ba'n long hapoh Ka Húkum, ható phi'm ioh-sngou ia kata Ka Húkum?

22. Namar la thoh, Ba U Abraam u la don ar-ngút ki khún-shinrang; uwei na kata ka mrau, bad uwei na kata ka kynrád kein.

23. Hinrei ia uta uba na kata ka mrau, la khá katba kum ka doh: hinrei ia uta uba na kata ka kynrád, da kaba ka jingkular kein.

24. Ia kine kiei-kiei-ruh long balah iathúh-phawar: namar

kine ki long kita ki ar ki jiu-tang; kaba kawei na u lúm Sina, ka bakhá-khún sha ka jinglong-mrau, kaba long Ka Agar kein.

25. (Namar kane *ka ktín* Agar ka long u lúm Sina ha Ka Arabia;) bad ka iadei-ryngkad-bíang bad Ka Jerusalem kaba mynta, bad ka shong-mrau lem bad ki khún jong ka.

26. Hinrei kata Ka Jerusalem kaba ha neng ka long ka balait-lúid, kaba long ka kymí jong ngi baroh kein.

27. Namar la thoh, “Tó leh-kymen, pha ka balynki, “kaba b’ym khá-khún; tó da “ky-ang *ka ktín*, bad tó da “ky-ang-jam-éh, pha kaba “b’ym súh-khún: naba ki “khún kata baiehnoh weibriu “ki kham bún pleng ia ki jong “kata kaba don u tyngá kein.”

28. Te kumta ma-ngi, kó ki para-bangeit, katba kum U Isaak, ngi long ki khún ka jingkular kein.

29. Hinrei, kumba mynkata kein uta ia uba la khá katba kum ka doh, u la leh-bein-sat ia uta ia uba *la khá* katba kum U Mynsiim, kumta ruh mynta kein.

30. Hinrei kaba Ka Jingthoh ka ong aiuh? “Tó da “shop-noh shabar ia kata ka “mrau bad ia u khún jong ka; “namar uta u khún kata ka “mrau u’n u’m ioh-pateng “kein lem bad uba u khún “jong kata ka kynrád.”

31. Kumta te, kó ki para-bangeit, ngi’m long ki khún ka mrau, hinrei ki jong kata ka kynrád kein.

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng-kyntú ia ki ba’n ieng-skhem ha ka jinglait-lúid jong ki, bad u pyníh-nia-shai ba ka b’ymdei ba ki’n shah ia lade ba’n leh pat ia ka níam-ot-shíur: 13. hinrei kham-tam ki’n da súmar ba’n iaieit paralok-hí. 16. Ba ki’n ioh-bor ba’n kyndiah-noh na ka ba’n leh katba kyndúh ha ka jinglait-lúid jong ki, u iathúh ter-ter ha ki ia ki iingleh ka doh, bad ki bakumno ruh long ki soh batynnad U Mynsiim.*

1. Ha kata ka jinglait-lúid, namar-kata, da kaba U Khristos u la pynpyllait-lúid ia ngi, tó da iaiieng-skhem phi, bad tó wat long phi ba yn buh-skhem ia phi pat hapoh ka lyngkor ka jinglong-mrau.

2. Ha khymíh, ma-nga U

Paul nga ong ha phi, ba, Lada yn ot-shíar ia phi, U Khristos u'n u'm myntoi kein ei-ei-ruh-ém ia phi.

3. Namar putet nga phlá-skhem ha u briu baroh ba-la-ot-shíar, ba u long u nong-sait-ram ia ka ba'n leh ia kata baroh-kawei Ka Húkum kein.

4. Phi la lait-noh na U Khristos, mano-mano-ruh na phi kiba pynksan ia lade da Ka Húkum; phi la háp-noh na ka jingaei kein.

5. Namar ma-ngi, da U Mynsiim, ngi iaiáp-khymíh-shain kein ia ka jingkyrmen ka jingpynksan da ka jingngeit.

6. Namar ha U Khristos Ísous ka jingot-shíar ka'm lah ei-ei-ruh, l'ymne ka jingb'ym-ot-shíar kein; hinrei ka jingngeit ka batrei-shait da ka jingfeit.

7. Phi la dang iaphet bhá; Ah! uei ba la pynpep ia phi, ba phi'n ym kongúh ia ka jing-shisha?

8. Kane ka bashait-kongúh ka'm *júa* kein na uta uba la khot ia phi.

9. Khun-khyndiat u thíat, u pynsíp kein ia ka baroh-kawei ka shí-lyllún u kypú-im.

10. Ma-nga te nga sngou-shanáh shaphang jong phi ha U Trai, ba phi'n ym iamut ei-ei-ruh-ém da kumwei: hinrei uta uba pynkhíh-khuslai ia phi u'n bah ia la ka jingpynrem ba'n shitom, mano-mano-ruh u'n da lah long kein.

11. Hinrei ma-nga, kó ki para-bangeit, lada nga dang ialap ia ka jingot-shíar, ható balei ba dang leh-bein-sat ia nga? haba kumta shisha la pynwai-noh kein ia ka jingjin-thut ka jong ka diingphyná.

12. Te ah nga mon dik-dik ba yn ot-noh kein ia kita kiba pynkhíh-khuslai-sat ia phi!

13. NAMAR, kó ki para-bangeit, la khot ia phi sha ka jinglait-lúid; tang ba kata ka jinglait-lúid ka'm *long* ia ka ba'n ai-dau kein ia ka doh, hinrei da ka jingiaíeit tó shakri phi paralok-hí.

14. Namar la pyndep ia Ka Húkum baroh ha kawei ka ktín, ha kane kein, "Me'n feit ia la u "paramarjan kumba ia lade."

15. Hinrei lada phi iadait bad phi iabám-dúh paralok-hí, tó súmar phi, ioh ba da ki paralok-hí phi'n da dúh-noh-khoit kein.

16. Te nga ong, Tó iaiiaid phi ha U Mynsiim, te kumta phi'n ym pyndep shuh kein ia ka jingkwah-jakhlia jong ka doh.

17. Namar kata ka doh ka kwah-jakhlia ia ka ba'n ialeh ia uba U Mynsiim, bad uta U Mynsiim u ialeh ia kata ka doh: te kine *baroh-ar* ki ialeh-pyrshah markylliang hí, katba phi'm ioh-leh ia kita kiei-kiei-ruh, ia kiba phi mon kein.

18. Hinrei lada yn ialam ia phi da uba U Mynsiim, phi'm long hapoh Ka Húcum kein.

19. Te kita ki jingleh jong ka doh ki long ha ka bapau, kiba long *kine* kein; Ka ba-klim; ka baiakai-kynthei, ka b'ymkhúid-ihjillí, ka banúti-jakhlia;

20. ka bamane-blei-thau, ka bashong-blei-baai -ksúid; ki baiashún, ki baiania, ki baiasngou-pihúin, ki baiabittar-lep, ki baiapynéh-sat, ki jingiakhlád, ki jingiapait-níam;

21. ki jingsngou-pihúin-sat, ki jingpyniáp-noh; ki babúaid, ki baiadíh-kiád-leh-auria hau-hau, bad kiba kum kita kein; shaphang kiba nga iathúh-mahámlypá ha phi, kumba nga

la iathúh la mynshiwa, ba kita kiba ialeh ia kiba kum kita kiei-kiei-ruh ki'n ym iaiioh kein ia ka híma U Blei.

22. Hinrei u soh u jong uba U Mynsiim u long, Ka jingiafeit, ka jingsngou-kymen, ka jingiasuk-jai-jai, ka jingiai-shah-slem, ka jingleh-sybún, ka jingiaileh-babhá, ka jingiai-ngeit, ka jingsngou-jemnúd, *bad* ka jingioh-bor-khúid halor lade:

23. ba'n ialeh-pynrem ia kiba kum kita kiei-kiei-ruh ym don ka húcum kein.

24. Te kita kiba ki jong U Khristos, ki la sahnarphyná kein ia ka doh lem bad kita ki jingsam-kwah-brai bad kita ki jingkwah-jakhlia.

25. Lada te ngi iaiim ha U Mynsiim, tó ai ba ngi'n iaid-beit ruh ha U Mynsiim.

26. Wat ai te ba ngi'n long ki basarong-thala, da ka baiapán-kwah paralok-hí, da ka baiasngou-pihúin kein paralok-hí.

VI. LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng ia ki ba'n leh jemnúd bad u para-bangeit uba la pallat, da kaba ki'n*

iabah ki jingkit paralok - hí ;

6. *ba'n long ruh kiba ai-sybún ha Ki Nonghikai jong ki, bad ba ki'n ym man-thait shuh ia ka ba'n iaileh ia ka babhá.*

11. *U pynih ha ki kaei ka long ka jingthymú kita kiba ialap ia ka jingot-shíar ha ki ; hinrei u hí u'm leh-thau-burom tang ha u diingphyná U Khristos.*

1. Kó ki para-bangeit, lada te la laplypá u briu ha kano-kano-ruh ka jingpallat, ma-phi ki bakynja - Mynsiim tó shná-bhá ia uba kum uta ha ka mynsiim ka bajemnúd kein ; da ka bakhymíh-pyrkhat ia lade-hí, ioh ba yn pynshoi ia ma-mé ruh.

2. Tó iabah phi ia ki jingkit paralok-hí, te kumta kein tó phi'n iapyndap bíang-bíang-ruh ia ka húkum U Khristos.

3. Namar lada uei-uei-ruh u mut ba u long kaei-kaei-ruh *bakhrau*, haba u b'ym da long ei-ei-ruh-ém pleng, u shúkor-sat ia lade-hí kein.

4. Hinrei tó ai ba uwei-uwei-baroh u'n da tynjúh-iit ia ka jingleh jong u hí, te ynda kumta u'n ioh ia ka jingleh-kymen tang shaphang ia lade-hí kein, te ym shaphang uba uwei-pat.

5. Namar uwei-uwei-baroh u'n bah ia ka jingkit la ka jong hí.

6. Te tó ai ba uta ia uba la hikai ha ka ktín, ba u'n da iasám-lúid bad uta uba hikai ha kiei-kiei-baroh ki babhá.

7. Wat shah ba yn shúkor ia phi ; yn ym leh-phon ia U Blei kein : namar ia kaei-kaei-ruh ba u briu u bet, ia kata hí u'n ioh-ot ruh.

8. Naba uta u babet khy-nang ia ka doh jong u hí, na ka jong kata ka doh u'n ioh-ot kein ia ka bapy-út ; hinrei uta u babet khynang ia uba U Mynsiim, na ka jong uta U Mynsiim u'n ioh-ot kein ia ka jingim b'ymjiukut.

9. Te ha ka baiaileh babhá wat ai ba ngi'n da man-thait shuh : namar ha ka ía badei-bíang ngi'n ioh-ot, haba ngi'm da duh-bor-noh khoit kein.

10. Te namar-kata, katba ngi don ka por-babit, tó ngi'n iatrei-minot ia ka babhá ha ki briu baroh, hinrei kham-tam kein ha kita kiba ki kur ka jingngeit.

11. Ha khymíh, da ka shiti bakhrau katno nga la thoh

ha phi da ka ktí ka jong nga hí kein.

12. Katno-katno-ruh kiba iamon ba'n pau-bhá habar ha ka doh, kita ki pynleh ia phi ba'n ot-shíar ia phi; tang kein, khynang ba ki'n ym ioh-shah-shitom na ka bynta ka diingphyná ka jong U Khristos.

13. Namar wad kita hí ia kiba la ot-shíar ki'm súmar ia Ka Húkum kein; hinrei ki iamon-éh ba'n ot-shíar ia phi, khynang ba ki'n ioh-leh-thau-burom ha kata ka doh *ba-la-ot-shíar* ka jong phi.

14. Hinrei shaphang ma-nga, wat ai *da-lei-lei* ba ka'n long *kumta* ba nga'n leh-thau-burom, l'ymda ha kata ka diingphyná ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, da kaba la sahnarphyná ia ka

pyrthei ha nga, bad ia nga ha ka pyrthei.

15. Namar ha U Khristos Ísous ka jingot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém, l'ymne ka jingb'ymot-shíar, hinrei tang u jingthau bathymmai kein.

16. Te kat kiba ki'n iaide-beit katba kum kane ka rúkom, *long* ka jingsuk ha ki bad ka jingisynei, bad ha Ki Israil ki jong U Blei.

17. Náduh mynta, mano-mano-ruh wat pynjinjar-sat ia nga; namar nga bah ma-nga kein ia ki dak ki jong U Ísous uba U Trai ha kane ka met jong nga.

18. Ka jingaiei ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi *ai ka'n da long* lem bad ka mynsiim jong phi, kó ki para-bangeit. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG EPHESOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá U Apostolos.* 3. *Ka jingngúh jong u namar ki jingkyrkú ka jingjid da ka jingaiei bad ka jingsiuspah:* 15. *U dúwai bynniau-éh ba ki nong Ephesos k'n ioh-nang-roi-nang-roi ha ka jingtip bad ha ka jingsngou-shemphang ha la ka mynsiim ia kita ki jingkyrkú.*

1. U PAUL, U Apostolos U Ísous Khristos, da ka mon U Blei, ha kita ki riu-khúid kiba don ha Ka Ephesos, bad ha ki bangeit kein ha U Khristos Ísous:

2. Long ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Ísous Khristos uba U Trai.

3. LONG ba-la-kyrkú ia U Blei bad ia U Kypá U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba la kyrkhú ia ngi da ki baroh ki jingkyrkú

bakynja-mynsiim ha kiei-kiei ki byneng ha U Khristos kein:

4. kat kumba u la jid-noh ha lade ia ngi ha u mynshiwa ka bamyndanglong ka pyrthei, khynang kein ba ngi'n long ki bakhúid bad ki bakhlem-pop ha khymat jong u ha ka jingieit:

5. haba la lah thymú-thung-lypá kein ia ngi sha ka jingting-khún da U Ísous Khristos sha lade-hí, katba kum ka jingsngoubhá ka jingmon jong u hí,

6. khynang ia ka ba'n iaroh ia ka burom ka jingaiei jong u, ha kaba u la aí jingaiei ia ngi ha uta ia U Ba-la-íeit-éh kein:

7. ha uba ngi ioh ia ka jingsiuspah da ka snám jong u, ia ka bamáp kein ia ki jingpallat, katba kum kaba ka jingkynrei-spah-kyrhái ka jingaiei jong u;

8. ia kaba u la pynroi -
-kyrhai sha ngi ha ka jingstád
bad ha ka jingsngou - shem -
phang baroh ;

9. da kaba la pyntip ha ngi
ia ka jingbuh-ríh ka jingmon
jong u, katba kum kata ka
jingsngoubhá jong u hí, ia
kaba u la lah thymúlypá kein
ha lade-hí ;

10. shaphang ka rúkom ba-
-la-buh-ryntílypá ka jong ka
jingdap-bíang ki ía, khynang
kein ba'n pyniasoh - kyllum -
-pat kum kawei hí ia kiei-
-kiei - baroh ha U Khristos,
ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha
ki byneng ruh, bad ia kita
kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyn-
deu ;

11. ha u kein, ha uba la
pynlong ruh ia ngi ka bynta
jong u, da kaba la lah thymú-
-thunglypá ia ngi katba kum
ka jingthymúlypá ka jong uta
uba trei-pynlong ia kiei-kiei-
-baroh katba kum kaba ka
jingsylla - skhem ka jingmon -
-sngoubhá ka jong u hí ;

12. khynang ba ngi'n long
ia ka ba'n iaroh ia ka burom
jong u, kiba la kyrmen myn-
shiwa ha U Khristos ;

13. ha uba ma-phi ruh,

(haba phi la ioh-sngou ia ka
ktín ka jong ka jingshisha,
kaba Ka Jingiathúkhána-ba-
bhá kein ka jingpynim ia phi ;)
ha uba, haba phi la ngeit ruh,
la shon-pynskhem kein ia phi
da uba U Mynsiim Bakhúid
kata ka jingkular,

14. háduh ka jingsiuspah ia
kata ia ka ba - la - ioh - thied,
uba long ka synjat ka bynta -
-skhem jong ngi, khynang
ia ka ba'n iaroh ia ka burom
jong u.

15. NAMAR kane, ma-
-nga ruh, haba la ioh-sngou
shaphang ka jingngeit jong
phi kaba ha U Ísous uba U
Trai, bad kata ka jingiafeit
kaba sha kiba ki riu-khíud
baroh,

16. nga'm wai - noh shuh
ba'n ngúh na ka bynta jong
phi, da ka bapynlong kein ia
ka jingkynmau shaphang jong
phi ha ki jingdúwai jong
nga ;

17. ba uba U Blei U Ísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
uba U Kypá ka burom, u'n ai
ha phi ia U Mynsiim ka jing-
stád bad ka jingpynpau-shinná
ha ka jingtip-bíang, shaphang
jong u ;

18. ba-la-pynshai kein ia ki khymat ka dohnúd jong phi, khynang ia ka ba'n pyntip ha phi katno kein ka long kata ka jingkyrmen ka jingkhót jong u! bad katno ruh *ka long* kata ka jingkyntrei-spah-kyrhái ka jong ka burom ka bynta-skhem jong u ha pyddeng kita ki riu-khúid!

19. bad katno *ka long* kata ka jingkhrau bapallat-éh-líam ka jong ka bor jong u sha ngi kiba ngeit kein! katba kum kata ka jingpyntrei ka jong ka bor ka jingkhlain jong u;

20. ia kaba u la pyntrei kein ha U Khristos, mynba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, bad u la pynshong *ia u* sha ka mon jong u hí ha ki byneng;

21. sha jerong-éh halor ka jingsynshár bad ka badon-bor, bad ka bor-bah bad ka jinglong-trai-khlíh baroh, bad *halor* ka kyrteng baroh ba-la-khot-kyrteng, ym tang ha kane ka pyrthei kein, hinrei ha kata ruh ka ba'n sa wan:

22. bad u la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh hapoh ki kyjat jong u; bad u la thung ia u *ba'n long* U Khlíh halor

kiei-kiei-baroh kein ia Ka Balang,

23. kaba long ka met jong u, *kaba long* ka jingpyndap-bíang kein ka jong uta u bapyndap ia kiei-kiei-baroh ha baroh.

II.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh da ka banújor ia ka jinglong bamynsiim ka jong ki nong Ephesos mynshiwa ka bakylla-ka-bamut jong ki, bad kata ka jinglong ha kaba la lah pynwan ia ki da ka jingaiei U Blei; ia ka ba'n leih la pynkylla ia ki kumta.*
11. *U nújor ruh ia ka jinglong ka bamynshiwa jong ki kum ki khún-soh-siim, bad ka jinglong jong ki kum ki para-trai-shnong ki jong ki riu-khúid bad ki riu-dykhót ka iing U Blei.*

1. BAD ia phi kein *u la pynim*, haba phi la long ki baiáp-noh da ki jingryngkang bad ki pop;

2. ha kiba phi la jiu iaíd mynno-mynno-ruh katba kum ka rúkom-tyndrai ka jong kane ka pyrthei, katba kum kein uba u siim ka jingsynshár ka jong ka súin-byneng, ka jong kata ka mynsiim kein kaba

trei mynta ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh :

3. ha pyddeng jong ki ruh ma-ngi baroh ngi la jiu pyn-iaid-pynlong ia lade mynno-mynno-ruh, ha kita ki jing-kwah-jakhlia ka doh jong ngi, da ka baleh kein ia kita ki jingmon ki jong ka doh bad ki jong ki jingmut-brai; bad ngi la jiu long na la ka kynja-tynrar ki khún ka jing-bittar, kajuh kum kita kiwei kein :

4. hinrei U Blei, naba u long u bakynrei-spah-kyrhair ha ka jingisynei, na ka bynta ka jingieit ka bakhrau jong u, da kaba u la íeit ia ngi,

5. haoid kein, mynba ngi la long ki baiáp da ki jing-ryngkang, u la pynlong-im lem ia ngi bad U Khristos, (da ka jingaei la pynim kein ia phi;)

6. bad u la pynmíh-lem ia ngi, bad u la pynshong-lem ruh ia ngi ha ki byneng ha U Khristos Ísous ;

7. khynang ba u'n la ioh-pyníh-shinná ha kita ki ryta ki ba'n sa jáa, ia kata ka jing-kynrei-spah-kyrhair bapallat-éh-líam ka jingaei jong u, da

ka jingleh-sybún *jong u* sha ngi ha U Khristos Ísous.

8 Namar da ka jingaei la pynim ia phi da ka jingngeit kein; (kata ruh b'ym na phi hí; *ka long* ka jingai U Blei:)

9. ym da ki jingleh kein, ba kumta uno-uno-ruh u'n u'm ioh-sngou-leh-sarong :

10. namar ka jingthau jong u kein ngi long, ba-la-pynlong ha U Khristos Ísous ia ki jingleh babhá, ia kiba U Blei u la lah thung-pynbitlypá, khynang kein ba ngi'n iaid ha ki.

11. NABA kumta tó kynmau phi, ba ma-phi hí *phi la jiu long* mynno-mynno-ruh Ki Jentil ha ka doh, (ia kiba la khot Ka B'ymot-shíar, da ka jong kata ia kaba la khot Ka Baot-shíar ba-la-thau da ka ktí ha ka doh ;)

12. ba mynkata phi la jiu long khlem U Khristos, ba-la-pynlong khún-soh-siim ia phi na ka jingiasyndoh-synlai-trai-shnong ka jong Israil, bad ki nongwei na kita ki jiutang kata ka jingkular, ki b'ym don ka jingkyrmen kein, bad ki bakhlem U Blei, ha kane ka pyrthei :

13. hinrei mynta ha U Khristos Iísous, ia phi kiba la jiu long jingngai-noh mynno-mynno-ruh, la pynlong hajan kein da ka snám ka jong U Khristos.

14. Namar ma-u kein u long uba U Jingpyniasuk-noh jong ngi, uba haba u la pynlong ia ki baroh-ar kum kawei, da kaba u la pynjot-noh ruh ia ka kynroh-pyddeng ka jong ka jingker *kaba long* kata ka jing-iashún kein *kaba ha pyddeng jong ngi*;

15. da kaba u la pyndam-noh, da ka doh jong u, ia ka hú-kum kita ki rúkom ha ki jing-pynlong-skhem, khynang ba u'n la ioh-pynlong ha lade-hí ia kita baroh-ar-ngút ha uwei u briu bathymmai, *kumta kein* u da iaipynlong ia ka jingpyniasuk-noh ;

16. bad ba u'n la ioh-pyniasuk-noh ia kita baroh-ar ha kawei ka met bad U Blei da ka jong ka diingphyuá, haba u la lah pyniap-noh ia ka jing-iashún da ka :

17. bad haba u la wan u la jiu iathúhkhána-babhá hí ia ka jingpyniasuk-noh kein ia phi kiba la jingngai-noh, bad ha

kita kiba la hajan.

18. Naba da u kein ngi baroh-ar-ngút ngi ioh ia ka jing-ialam-phrang da uwei U Mynsiim ha uba U Kypá.

19. Kumta te, phi'm long shuh ki nongwei bad ki nongwan-háp; hinrei ki para-trai-shnong kein lem bad ki riu-khúid, bad ki baiadei ha iing ka jong U Blei ;

20. ba la lah tei ia phi halor ka nongrim ka jong Ki Apostolos bad Ki Nongiathúh-lypá, U Iísous Khristos ia lade-hí kein u da long u mau-dong bahakhlíh ;

21. ha u haba la pyniadait-lem-bhá ia ka baroh-kawei ka jingtei, ka nang san ia ka ba'n long ka iing-shong-Blei bahúid ha U Trai :

22. ha u ia phi ruh la tei-lem ; ia ka ba'n long ka jaka-shong-sah ka jong U Blei da U Mynsiim.

III.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ba Ki Jentil k'n long ki nongiaioh-pateng lem bad ki nongiaioh-bynta ia ka jingkular ha U Khristos, bad ba la pynlong ia u khynang ba'n ialap-pau ia kata ka jingmaian, ia kaba la pynpau ha u.* 14. Ka

jingkwah bad ka jingdúwai U Paul na ka bynta ki nong Ephesos.

1. NA ka bynta kane te, ma-nga U Paul, uba u nong-sah-byndí u jong U Khristos Iísous na ka bynta jong phi kiba Ki Jentil;

2. (haba shisha phi la ioh-sngou shaphang kata ka jing-pynlong-rúkom ka jong ka jing-aiei U Blei, ia kaba la ai ha nga kein na ka bynta jong phi;

3. ba kum da ka jingpynpau u la pyntip ha nga ia kata ka jingríh; (kat kumba nga la thoh myndang-shibit kein ha khyndiat *ki ktín* ;)

4. da kaba, haba phi púle, phi lah ba'n shemphang ia ka jingtip jong nga ha kane ka jingríh ka jong U Khristos;

5. ia kaba, ha kiwei ki pateng-byndiu, ym shym la pyn-tip ha ki khún-shinrang ki briu, kat kumba la pynpau mynta kein ha Ki Apostolos bad ha Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid jong u, da U Mynsiim ;

6. ba kiba Ki Jentil ki'n long ki nongiaioh-pateng-lem, bad ki baialangmet-lem kein, bad ki nongiaioh-bynta-lem na kata ka jingkular jong u ha U

Khristos, da ka jong Ka Jing-iathúhkhána-babhá :

7. da ka jong kata kein la pynlong ia nga u nongialap, katba kum kata ka jingai-sngoubhá ka jingaiei ka jong U Blei, ia kaba la aítí kein ha nga da kata ka jingtrei-pyn-long hapoh *nga* ka jong ka bor-bah jong u.

8. Ha nga kein, u bakham-rit ia u barit-tam na ki riu-khúid baroh, la ai ia kane ka jingaiei, ia ka ba'n iathúhkhána-babhá ha pyddeng kiba Ki Jentil ia ka jingkynrei-spah-kyrhai ka jong U Khristos ka b'ymlah-shem-lád shuh ;

9. bad ia ka ba'n pynshai kein ia ki briu baroh, kaei *long* kata ka jingpynlong-rúkom ka jong kata ka jingríh, ia kaba la buh-ríh na ka b'ymjiukut ha U Blei, uba la thau ia kiei-kiei-baroh da U Iísous Khristos :

10. khynang ba yn la pyn-tip mynta ha kiba ki jingsynshár bad ha kiba ki bor-bah ha ki byneng, da Ka Balang kein, ia ka jingstád ka babún-jaid ka jong U Blei ;

11. katba kum ka jingthy-múlypá ka b'ymjiukut, ia kaba

u la pynlong ha U Khristos Ísous uba U Trai jong ngi:

12. ha uba ngi don ka jing-shlur-kren-lúid, bad ka jingialam-phrang ha ka jingsngou-shaníah-skhem, da ka jingngeit ha u.

13. Naba kumta nga kyrpád *ia phi* ba'n ym man-thait shuh namar kita ki jingshah-jinjar jong nga na ka bynta jong phi, kiba long ka burom jong phi kein.

14. NA ka bynta kane te, nga pyndem-khrup ia la ki khohsiu ha uba U Kypá U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi,

15. na uba la jér-kyrteng ia ki shíkur baroh ha byneng bad ha ka khyndeui,

16. ba u'n ai ha phi, katba kum kata ka jingkynrei-spah-kyrhái ka burom jong u, ba yn pynkhlain-noh ia phi bad ka bor da uba U Mynsiim jong u shaphang uta u briu bashapoh;

17. ba U Khristos u'n shong-sáh da ka jingngeit ha ki dohnúd jong phi;

18. khynang ba, haba la pynsoh-tyndrai ia phi bad ba-la-pynnéh-nongrim ia phi ha ka jingiaíeit, phi lah-bíang ba'n

ioh-shemphang lem bad kiba ki riu-khúid baroh, kaei kaba ka jingjilán, bad ka jinglyntér, bad ka jingjilliu, bad ka jingjerong;

19. bad ba'n íhthúh ia ka jingíeit U Khristos, kaba pal-lat-éh kein ia ka jingíhthúh, ba kumta yn la ioh-pyndap ia phi sháduh kaba ka jingpyndap baroh-phar ka jong U Blei.

20. Te ha u uba lah ba'n leh tam ia kiei-kiei-baroh da shíkaddei kyrhai tam ia kiei-kiei-ruh kiba ngi pán lane ngi mut, katba kum kata ka bor-bah kaba pyntrei kein ha ngi;

21. ha u *long* ka jingpyndon-burom ha Ka Balang da U Khristos Ísous, sha kiba ki pateng-la-pateng-bynriu baroh jong ka b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen.

IV.—LYNNONG.

1. *Ka jingsneng-kyntú sha ka jingiasoh-kawei.* 17. *Ka jingsneng-kyntú sha ka jingpynkhúid:* 25. *bad ki jingsneng bún-jaid sha ki jingiaileh-beit ki badon-kam-éh.*

1. NAMAR-KATA, ma-nga uba u nongsah-byndí ha U Trai, nga kyrpád ia phi ba'n iaiiaid

kum badei-bíang ia kata ka jingkhót sha kaba la khot ia phi kein,

2. da ka jingsngou-rit bad da ka jingsngou-jemnúd baroh, da ka jingiaishah-slem, da ka baiaishah paralok-hí ha ka jing-iaíeit;

3. da ka baiaipyrshang-smat kein ba'n ríh-kyndong ia ka jingiasoh-kawei ka jong uba U Mynsiim ha kaba ka jingkhúm-lang ka jingsuk.

4. *Don* kawei ka met, bad uwei U Mynsiim, katba kum ruh la khot ia phi ha kawei ka jingkyrmen kata ka jingkhót jong phi ;

5. uwei U Trai, kawei ka jingngeit, kawei ka jingpyn-baptisma,

6. uwei U Blei bad U Kypá baroh, uba halor baroh, bad lyngba baroh, bad ha phi baroh.

7. Hinrei ha uwei-uwei-baroh jong ngi la ai ia ka jingaiei katba kum kaba ka jingtheu ka jong ka jingaiei U Khristos.

8. Naba kumta *Ka Jingthoh* ka ong, "Haba u la leit-kíu-noh sha jerong u la ialam-mrau ia ki ba-la-pynlong-mrau, bad u la ai ia ki jin ai ha ki briu."

9. (Te kaba, u la leit-kíu-noh, ka long aiuh kein, tang ba u la wan-híer-noh ruh shiwa sha kita ki phang ki bakham-poh jong ka khyndeú ?

10. Te uta uba la wan-híer-noh u long uta ujuh uba la leit-kíu-noh ruh sha jerong-éh shaneng ki byneng baroh, khynang ba u'n ioh-pyndap ia kiei-kiei-baroh kein.)

11. Bad uta hí u la thung, ia kiba Ki Apostolos ; bad ia kiba Ki Nongiathúhlypá ; bad ia kiba Ki Nongiathúhkhána-babhá ; bad ia kiba Ki Nongsharai bad Ki Nonghikai ;

12. khynang ia ka ba'n pynjanai-bhá ia ki riu-khúid, ia ka jingtrei ka jingshakri-tín-Blei, ia ka ba'n tei ia ka met U Khristos :

13. tadynda ngi'n la ioh-poi baroh sha kata ka jingiasoh-kawei ka jingngeit bad ka jingíhthúh-bíang ia uba U Khún U Blei, sha u rangbah banai kein, sha ka jingtheu ka jingbíang-karta jong ka jingdap-kyrhái ka jong U Khristos kein :

14. ba kumta ngi'n ym ioh-long shuh ki khúnlung, ia ki ba-la-kynting-noh bad ba-la-rong

pynshád kylleng da ka ly-ér baroh ka jinghikai, da kaba ka búit-shalai ki briu, da ka jing-leh-síantí katba kum kaba ka búit-iaáp-thap ka jong ka jingshúkor kein :

15. hinrei da ka bakren-shai-noh ia ka jingshisha ha ka jingíeit, ngi'n ioh-míh-san ha u ha kiei-kiei-baroh, uba long uba U Khlíh, uba U Khristos kein :

16. na uba haba la pyniadait-lem-bhá, bad ba la pyniasoh-lang-khop ia kata baroh-kawei ka met lyngba ia ka jingiadaít baroh ka baiaipyndap kein, katba kum ka jingpyntrei-shait ha ka jingtheu kawei-kawei ka dykhot baroh, ba pynman hí kein ia kata ka met sha ka ba'n tei ia lade ha ka jingiaíeit.

17. Ia kane, namar-kata, nga ong bad nga kyrpád-kyntú ia *phi* ha U Trai, ba phi'n ym iaíd shuh kumba kita kiwei Ki Jentil ruh ki iaíd, ha ka jingbíeit-thala-noh ka bamut jong ki,

18. haba ki long ia ki ba-la-pynsynia-tíau ia ka jingshemphang, ia ki ba-la-pynlong khún-soh-siim na ka jing-

im ka jong U Blei; da kata ka jingb'ymtip kaba long ha ki, da kata ka jingpynéh-noh-ngang kein ia ka dohnúd jong ki :

19. kiba kat ki ba-la-khlem-rain kumta ki la ai-noh-brai ia lade ha ka jingleh-núti, ia ka ba'n iaileh ia ka bajakhlia baroh da ka jingíh-kwah-lalot kein.

20. Hinrei ma-phi phi'm shym la nang kumta ia U Khristos ;

21. la kumta shisha ba phi la ioh-sngouthúh ia u, bad ba la hikai ia phi ha u, kat kumba ka jingshisha ka long ha U Iísous :

22. ba phi'n buh-noh-bak, shaphang kata ka jinglong-jingim ka bamynshiwa, ia u briu u batymen uba pynpy-út-plak kein katba kum kita ki jingsam-kwah-sat ki jong ka jingshúkor,

23. bad ba'n pynlong-thymmai ia phi ha ka mynsiim ka bamut jong phi ;

24. bad ba'n kúp ia u briu u bathymmai, ia uba la pynlong katba kum U Blei ha ka jinghok bad ha ka jingkhúid jong ka jingshisha.

25. NABA kumta kein

haba buh-noh-bak ia ka bamlér, tó kren uwei-uwei-baroh ia ka bashisha bad ia la u paramarjan : naba ngi ialong ki dykhot ki jong ki paralok-hí.

26. Haba phi sngou-bittar, te wat leh-pop kein : tó wat ai ba ka sngi ka'n sep-noh ha ka jingkih-bittar jong phi :

27. l'ymne wat ai jaka ia uba U Soitan.

28. Jár u batúh, tó wat ai u'n túh shuh ; hinrei kham-tam kein tó ai ba u'n trei-minot, da ka batrei da la ki ktí ia kata ka babhá, ba u'n ioh ba'n iasám ha uta u badon ka jingkyrdúh.

29. Tó wat pynmíh-noh ia kaei-kaei-ruh-ém ka ktín basniu-py-út na ka shintur jong phi, hinrei tang ia kaei-kaei-ruh ka babit kein ia ka ba'n tei ia kaba don kam, ba ka'n ioh-pynbhá ia kita kiba ioh-sngou.

30. Te wat pynsgousíh phi ia uta U Mynsiim Bakhúid U Blei, da uba la shon-pynskhem ia phi háduh ka sngi ka jingsiuspah kein.

31. Tó phi'n buh-noh na phi ia ka jingsngou-kythang baroh, bad ia ka jingsngoubittar-lep, bad ia ka jingot-shlá, bad

ia ka jingpyrta-ky-ang, bad ia ka jingkren-bein, lem bad ka jingpynsniu baroh :

32. bad tó phi'n long ruh ki baleh-sybún markylliang paralok-hí, ki bajemnúd, ki baia-máp-noh paralok-hí, kumba U Blei ruh ha U Khristos u la máp-noh kein ia phi.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang bún ki jingsneng-kyn-tú ki badon-kam-éh.* 21. *Bad ki jingleh-ram markylliang u tyngá bad ka tyngá.*

1. Tó LONG phi, namar-kata, ki nongiapyrthúh-búd ia U Blei, kum ki khún ia ki ba-íeit-éh ;

2. bad tó phi'n iaid ha ka jingiaíeit, kumba U Khristos ruh u la íeit ia ngi, bad u la aítí-noh ia lade na ka bynta jong ngi, kum ka jingai-ngúh bad ka jingkinia, ia ka ba'n long kein ka jingiú ka baiúbíh ha U Blei.

3. Hinrei ia ka jingklím-auria, bad ia ka jingleh-jakhliá baroh, lane ia ka jingíh-kwah-lalot, tó wat iakren shuh kein ha pyddeng jong phi, kumba ka dei kein ia ki riu-khúid ;

4. l'ymne ia ka baíhjilli, l'ymne ia ka bakren-bíeit, l'ymne ia ka bakren-biria-thala, kiba b'ym bit kein; hinrei kham-tam ia ka bakren ai-ngúh.

5. Namar phi long ki batip ia kane, ba uwei-uwei-baroh u baklim-auria-síh, bad u baleh-jakhlia, bad u baíh-kwah-lalot, uba long u bamane-blei-thau, u'm ioh kein ka bynta-skhem ha ka híma ka jong U Khristos bad U Blei.

6. Wat ai iano-iano-ruh ba'n shúkora phi da ki ktín thala: namar na ka bynta kine kiei-kiei-ruh ka jingbittar U Blei ka wan kein ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh.

7. Namar-kata, tó wat long phi ki baiashang lem bad ki.

8. Namar phi la jiu long mynno-mynno-ruh ka jingdum, hinrei mynta kein *phi long* ka jingshai ha U Trai: tó iaíd te kum ki khún kajingshai:

9. (namar u soh u jong uba U Mynsiim *u long* ha baroh ka jingiaileh-babhá, bad ka hok, bad ka jingshisha;)

10. da ka batynjúh *kumta* kaei long bapynsngoubhá-éh ia uba U Trai.

11. Bad tó wat iashang lem bad kita ki jingleh kiba b'ymman ki jong ka jingdum; hinrei kham-tam kein tó phi'n sneng-pynpau-noh ruh *ia ki*.

12. Namar ka long ka baleh-rain kein wad ba'n iathúh ia kita kiei-kiei-ruh ia ki baleh da ki ha ka baríh.

13. Hinrei ia kita kiei-kiei-baroh ba-la-sneng-pynpau, la pynpau shinná kein ia ki da kata ka jingshai: namar kaei-kiei-baroh ia kaba la pynpau shinná, ka long ka jingshai.

14. Naba kumta *Ka Jingthoh* ka ong, "Tó khíe-joit mé "u baioh-thíah, bad tó míh- "noh na ki baiáp, te U Khristos u'n pynshai ha mé."

15. Tó súmar, namar-kata, kumno kein phi iaíd bíang-bíang-ruh, ym kum ki b'ymstád, hinrei kum ki bastád;

16. da ka basiuspah-noh kein ia ka por-babit, naba kine ki sngi ki long ki basniu.

17. Naba kumta tó wat long phi ki babíeit, hinrei ki bashemphang kaei kaba ka mon uba U Trai.

18. Te tó wat long phi ki ba-la-búaid da ka wain, ha kaba don ka baleh-sarong-auria;

hinrei tó long ba-la-pyndap ia phi da U Mynsiim;

19. da ka baiakren mar-kylliang paralok-hí ha ki jing-riuai-psalm, bad ha ki jing-riuai-ngúh-Blei, bad ha ki jing-kynhúd bamynsiim, da ka bakynhúd bad riuai-psalm kein ha ka dohnúd jong phi sha U Trai;

20. da ka baai-ngúh hala ka sngi kein namar kiei-kiei-baroh, ha U Blei uba U Kypá, ha ka kyrteng U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi.

21. HABA phi pynlong-hapoh ia lade paralok-hí ha ka batíng-burom U Blei;

22. te kiba ki kynthei, tó pynkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, kumba ha U Trai kein.

23. Naba uba u tyngá u long u khlíh jong ka tyngá, kumba U Khristos ruh *u long* U Khlíh jong Ka Balang; bad u long ma-u kein U Nongpynim ia ka met.

24. Hinrei, kumba kata Ka Balang ka pynhapoh ia lade ha U Khristos, kumta ruh kiba ki kynthei *ki'n leh* ha ki tyngá la ki jong hí ha kiei-kiei-baroh kein.

25. Kiba ki shinrang, tó íeit ia ki tyngá jong phi hí, kumba U Khristos ruh u la íeit ia Ka Balang, bad u la aítí-noh ia lade na ka bynta jong ka;

26. ba u'n la ioh-pynkhúid ia ka, haba u la sait-khúid kein ia *ka* da kaba ka jingsait ka úm da ka ktín;

27. ba u'n la ioh-pynieng ha khymat ia ka ha lade-hí kein ia Ka Balang baburom-tyngshain, ka b'ym don ka bathoh-bría, lane ka bastíh, lane kaei-kaei-ruh kaba kum kita; hinrei ba ka'n ioh-long ka bakhúid bad ka bakhlem-pop.

28. Kumta kein ka dei ia kiba ki shinrang ba'n íeit ia ki tyngá jong ki hí, kumba ia ki met jong ki hí. Jár uba íeit ia ka tyngá jong u hí, u íeit ia lade-hí.

29. Namar ym jiu don mynno-mynno-ruh uba la íhsíh ia kata ka met jong u hí; hinrei u bysá-pyjáh bad u súmar-sukhér kein ia ka, kumba ruh uba U Trai *u leh* ia Ka Balang:

30. naba ngi long ki dykhot ka met jong u, na ka doh jong u, bad na ki shiing jong u de kein.

31. "Na ka bynta kane u
"briu u'n íehnoh ia la u kypá
"bad ia la kymí, bad yn pyn-
"iainéh ia u ha ka tyngá jong
"u; te kita baroh-ar-ngút ki'n
"ialong kawei ka doh kein."

32. Kane ka jingbuh-ríh
ka long ka bakhrau kein : hin-
rei nga kren shaphang U Khris-
tos, bad shaphang Ka Balang.

33. Hinrei shisha ma-phi
ruh uwei-pa-uwei baroh, tó ai
ba uwei-uwei-baroh kein u'n
íeit kumta ia ka tyngá ka jong
u hí kumba ia lade-hí; hinrei
kata ka tyngá ruh, *tó ka'n iai-
súmar* ba ka'n ioh-tíng-burom
ia la u tyngá.

VI.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki jingleh-ram mar-
kylliang jong ki khún bad jong
ki kymí - ki - kypá, bad jong ki
shakri bad ki kynrád. 10. Ki
jingsneng-kyntú bad ki jingkyd-
deu shaphang ka jingialehthymá
ka bamynsiim. 21. Ka jingwai-
noh.*

1. Kó kiba ki khún, tó ko-
ngúh ia la ki kymí-ki-kypá ha
U Trai, namar kane ka long ka
badei kein.

2. Tó burom ia la u kypá
bad ia la ka kymí; kaba long

ka húkum bakongsan kein, ha
ka jingkular;

3. ba me'n ioh-manbhá, bad
me'n ioh-long u baim-slem ha
ka pyrthei.

4. Phi ruh, kó kiba ki kypá,
tó wat pynbittar ia la ki khún;
hinrei tó bysa-pyjiah kein ia
ki da ka jinghikai bad ka jing-
sneng-pyníh U Trai.

5. Kó phi kiba ki mrau, tó
kongúh ia kita ki kynrád *jong
phi* katba kum ka doh, da ka
jingsngou-tíng-burom bad ka
jingsngou - khynniúh, ha ka
jingshísyrta-p-sngúr ka dohnúd
jong phi, kumba ha U Khristos
kein;

6. ym da ka bashakri ha
khymat kein kum ki nongpyn-
sngoubhá ia ki briu, hinrei kum
ki mrau U Khristos da ka ba-
iaileh ia ka mon U Blei náduh
ka mynsiim;

7. phi'n da shakri da ka jing-
sngou-mon-bhá, kum ha U Trai,
te ym ha ki briu kein:

8. ba phi tip ba ia kaei-kaei-
-ruh ka babhá ba uwei-uwei-
-baroh u'n la ioh-leh, ia kata
hí kein u'n ioh-pyddiang pat,
ha lade na uba U Trai, la *u
long* u bamrau lane u balait-
-lúid.

9. Phi ruh, kó kiba ki kyn-rád, tó iaileh ia kita kijuh kiei-kiei-ruh sha ki, da ka baíeh-noh kein ia ka babyrngem: ba phi tip ba uba U Kynrád jong phi hí ruh u don ha ki byneng; bad ym don shuh kein ka jingnieu - shiliang - khymat bad u.

10. HA ka bawai-noh, kó ki para-bangeit jong nga, tó pynkhlain-noh ia lade ha U Trai, bad ha ka bor-báh ka jingkhlain jong u.

11. Tó phi'n khíng-noh ha lade ia ka jingkhíng-átíar baroh ka jong U Blei, khynang ba phi'n ioh-bor kein ba'n ieng ialeh pyrshah ia ki búit-iaáp-thap ki jong U Soitan.

12. Naba ha ngi kein kane ka jingialehthymá ka'm long ba'n ialeh *shu tang* ia ka snám bad ia ka doh, hinrei ba'n ialeh ia ki siim, ba'n ialeh ia ki badon-bor, ba'n ialeh ia ki nong-synshár-pyrthei ia ka jingdum ka jong kane ka pyrthei kein, ba'n ialeh ia ki ksúid b'ymman ha ki byneng.

13. Naba kumta tó phi'n shim-soit ha lade ia kata ka jingkhíng-átíar baroh ka jong U Blei, ba phi'n ioh-lah ba'n

ieng-ialeh pyrshah ha kata ka sngi ka basniu, bad, haba la jop-noh-thíau ia kiei-kiei-baroh, ba'n ieng-skhem kein.

14. Tó ieng-skhem phi, namar-kata, ba-la-panpoh ia ka syngkai jong phi da ka jing-shisha, ba-la-khíng ia ka jing-iadá-shadem jong ka hok;

15. bad ba-la-pyniúh-skhem ia la ki slajat da ki khúlom ka jinglakloi-smat jong Ka Jing-iathúhkhána-babhá ka jingsuk;

16. nador baroh putet, haba phi la shim ia ka stí ka jingngeit, da kaba phi'n lah ba'n pynlip-noh kein ia ki jingsúm baroh ia ki ba-la-pynméh-ding jong uba u b'ymman.

17. Tó pyddiang ruh ia ka jingiadá - khíh ka jingpynim, bad ia ka waitlam uba U Mynsiim, kaba long ka ktín U Blei kein :

18. da ka kynja baroh ka jingdúwai bad ka jingkyrpád, da ka badúwai phi ha ka dau baroh kein ha U Mynsiim; bad da ka baáp-sharai shaphang kata kajuh hí da ka jingiainéh-minot bad ka jingiaikyrrád baroh na ka bynta kiba ki riu-khúid baroh ;

19. bad na ka bynta jong

nga, ba yn ioh-ai ha nga ia ka ktín ha ka baplie-wang ia ka shintur jong nga da ka jing-shlur-kyllúid, ba'n pyntip kein ia ka jingbuh-ríh kaba Ka Jing-iathúhkhána-babhá,

20. na ka bynta jong ka nga long u nongkit-tín-siim ha ka kynjiri, ba shaphang jong ka nga'n ioh-kren-shlur-shinná, kumba ka dei kein ia nga ba'n iathúh-pau.

21. HINREI ba phi'n ioh-tip ma-phi ruh ia kiei-kiei-ruh shaphang jong nga, kumno nga leh, U Tukhikos, uba u para-bangeit baíeit bad u nongialap-tín-Blei baiainéh ha U

Trai, u'n pyntip kein ia kiei-kiei-baroh:

22. ia uba nga la phah sha phi khynang ia kane hí, ba phi'n ioh-tip kein ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong ngi, bad ba u'n la ioh-pyntyngen ia ki dohnúd jong phi.

23. *Long* ka jingsuk ha ki-ba ki para-bangeit, bad ka jing-iaíeit lem bad ka jingngeit, na U Blei uba U Kypá, bad na U Ísous Khristos uba U Trai!

24. *Tó long* ka jingaiei lem bad kita baroh kiba iaíeit ia U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi ha ka jingsngou-sngúr! Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG PHILIPPOI.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U ngúh ia ki namar ki jingleh-sybún jong ki sha u.* 12. *U pynúh ia ki jingmúh babhá na ki jingshah-shitom jong u.* 27. *U sneng-pynshait ia ki ba'n iaid riu-blei, bad ba'n iashah na ka bynta U Khristos.*

1. U PAUL bad U Timotheos, ki shakri U Ísous Khristos, ha kita baroh ki riu-khúid ha U Khristos Ísous kiba don ha Ka Philippoi, lem bad Ki Nong-sharai bad Ki Tymen-basan :

2. *long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Ísous Khristos uba U Trai.

3. NGA ngúh ha U Blei jong nga ha la ka jingkyndau baroh shaphang jong phi,

4. hala ka sngi, ha ka jingkyrpád baroh jong nga na ka bynta jong phi baroh, da ka

bapynlong ia kata ka jingkyrpád lem bad ka jingkyndau kein,

5. namar kata ka jingiasyllok jong phi shaphang Ka Jingiathúhkhána-babhá, náduh ka sngi ka banyngkong háduh kaba mynta kein ;

6. ba nga dang ngeit-skhem ia kane kajuh hí kein, ba uta uba la lah sydang ha phi ia ka jingleh babhá, u'n pyndep-janai-noh *ia ka* háduh ka sngi U Ísous Khristos :

7. kumba ka long ka badei kein ia nga ba'n mut ia kane shaphang jong phi baroh, naba phi ioh ia nga ha ka dohnúd jong phi, ha kita ki kynjiri jong nga ruh, bad ha ka jingiasait-ksan bad ka jingpynnéh ia Ka Jingiathúhkhána - babhá, phi long baroh kein ki nongiaioh-bynta-lem ia ka jingaiei jong nga.

8. Namar U Blei u long u nongsakhi jong nga, ba kat-no nga sngou-kynmau hir-hir kein ia phi baroh ha ki jing-feit-éh-thoin dohnud U Iísous Khristos.

9. Te ia kane nga dúwai kein, ba kata ka jingfeit jong phi ka'n dang ioh-roi-kyrhai shuh kham-bún bad kham-bún ha ka jingtip-bíang, bad *ha* ka jingsngou-shemphang baroh ;

10. khynang ba phi'n ioh-nang bishár-thúh ia kita kiei-kiei-ruh ki bashong-phér; ba kumta phi'n ioh-long ki basngou-sngúr bad ki bakhlem-pynthut háduh ka sngi U Khristos ;

11. ba-la-pyndap ia phi da ki soh ka hok, kiba *long* kein da U Iísous Khristos, khynang ia ka jingpyndon-burom bad ia ka jingiaroh ia U Blei.

12. HINREI nga kwah ia phi ba'n tip, kó ki para-bangeit, ba kita kiei-kiei-ruh ki-ba *la jía* ha nga, ki la wan-jía kham-tam kein ia ka ba'n pynroi ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ;

13. kat ba'n pynlong ia kine ki kynjiri jong nga ki bapau kein na ka bynta U Khristos

ha ka baroh-kawei ka darbar u patsha, bad ha ki baroh kiwei ;

14. bad kita ki bakham-bún ki jong ki para-bangeit ha U Trai haba ki iaishanáh-skhem da kine ki kynjiri jong nga, ki núl ba'n shlur kham-shí-kaddei-éh ba'n ialap ia ka ktín khlem da shepting kein.

15. Kiwei shisha kein ki ialap ia U Khristos wad da ka basngou-pihúin bad ka basngou-iamai; hinrei kiwei-pat ruh da ka basngou-mon-bhá :

16. kine kein ki ialap ia U Khristos na ka jingiapyneh, ym na ka jingsngou-sngúr, haba ki iamut ba'n iapynglang shuh ia ka jingjinjar ha kine ki kynjiri jong nga :

17. hinrei kita kiwei-pat na ka jingfeit, haba ki iatip ba la buh ia nga ia ka ba'n long ka jingiasait-ksan ia Ka Jingiathúhkhána-babhá.

18. Kumno te *ka phér?* tang pleng ha ka bakumno baroh; lane ha ka baleh khynang ba'n tyllep, lane ha ka bashisha, la ialap kein ia U Khristos ; te ha kane nga sngou-kymen, da shisha ruh, nga'n iaisngou-kymen.

19. Namar nga tip ba kane ka'n pynjía-lád ha nga ia ka ba'n long ka jingpynim *ia nga* da ka jingkyrpád ka jong phi, bad da ka jingiaipyndap uba U Mynsiim U Iísous Khristos,

20. katba kum ia la ka jing-khymíh-jingngoh-kymang bad ka jingkyrmen jong nga, ba ha kaei-kaei-ruh-ém yn ym pyn-rain-bukoh kein ia nga; hinrei da ka jingshlur-kyllúid baroh, kumba hala ka sngi, *kum-ta* mynta ruh yn pynkhrau ia U Khristos ha ka met jong nga, lane da *la* ka jingim, lane da *la* ka jingiáp.

21. Namar ha nga ia ka ba'n im *ka long* U Khristos, bad ia ka ba'n iáp-noh *ka long* ka jing-pynmyntoi kein.

22. Hinrei lada *long* ia ka ba'n im ha ka doh, kane *ka'n long* ia nga kein u soh ka jing-trei, te ia kaei nga'n jíd nga'm tip shuh.

23. Namar la iabat-khus-lai-noh ia nga na ki jong kita baroh-ar kein, haba nga don kata ka jingkwah ia ka ba'n ioh-lait-noh, bad ba'n long lem bad U Khristos; *kaba long* da shíkaddei-éh kham-bhá kein:

24. hinrei ia ka ba'n iaisah

ha kane ka doh *ka long* ka bakhkam don-kam kein na ka bynta jong phi.

25. Te haba la shaníah-skhem shaphang kane, nga tip ba nga'n iaisah bad nga'n iai-shong lem bad phi baroh, khy-nang ia ka ba'n pynman ia phi bad ia ka jingkymen *ha* ka jingngeit *jong phi*;

26. ba kumta kata ka jing-iakymen-noh jong phi ka'n ioh-roi-kyrhái ha U Khristos Iísous namar jong nga, da ka jingwan-poi ka jong nga ha phi pat kein.

27. TANG tó iaid-beit-noh phi kum badei-bíang ia Ka Jingiathúhkhána-babhá U Khristos; ba lane haba nga la wan bad la ioh-íh ia phi, lane haba nga b'ymdon ha khy-mat, nga'n la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh shaphang jong phi, ba phi ieng-skhem ha kawei ka mynsiim, da ka baiapynéh-lem kein da kawei ka bamut na ka bynta kaba ka jingngeit Ka Jingiathúhkhána-babhá;

28. bad wat long ba-la-pyn-shepting ia phi ha kaei-kaei-ruh-ém da kita ki baieng-ialeh pyrshah ia phi: kaba long shisha ha ki ka jingpyníh-nía shai

ia ka jingpynjot-noh, hinrei ha phi ia ka jingpynim kein, kata ruh na U Blei.

29. Naba ha phi la ai-ei-noh kein ia kaba *phi'n long* na ka bynta U Khristos, ym tang ia ka ba'n ngeit ha u, hinrei ruh ia ka ba'n shah na ka bynta jong u ;

30. haba phi don kata kajuha ka jingialeh ia kat kumba phi la ioh-ih ha nga, bad mynta phi ioh-sngou ha nga.

II.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia ki shaphang ka jingiasoh-kawei bad ka jingsngou-rit ;* 5. *da ka rúkom ka jingleh-rit U Khristos.* 12. *Na kane te, shaphang ba k'n iaid riu-blei kum ki khún U Blei.* 19. *U iathúh ba u kyrmen ba'n phah ia U Timotheos sha ki ; bad ba u la phah-noh ia U Epaphroditos.*

1. LADA *don*, namar-kata, kaei-kaei-ruh ka jingpyn-tyngen ha U Khristos, lada *don* kaei-kaei-ruh ka jingpyn-shingain ka jingiaíeit, lada *don* kaei-kaei-ruh ka jingiasyllok U Mynsiim, lada *don* kiei-kiei-ruh ki jingsngou-íeit-éh-thoin dohnúd bad ki jingsngou-isyn-
nei,

2. *tó phi'n pyndap-noh ia kata ka jingkymen jong nga, ba phi'n iamut ia kaba kajuha, ki badon kaba kajuha ka jingiaíeit, ki bashí-mynsiim-hí, haba phi iamut ia kaba kawei kein ;*

3. *te ia kaei-kaei-ruh-ém tó wat leh da ka jingiapynéh lane da ka jingsngou-sarong ; hinrei da kaba ka jingsngou-rit kein da nieu phi ia ki paralok-hí ki bakham-bhá ia lade-hí.*

4. Uwei-uwei-baroh *tó wat khymíh-theu tang* ia kiei-kiei-ruh la ki jong hí, hinrei uwei-uwei-baroh ruh ia kiei-kiei-ruh ki jong kiwei kein.

5. NAMAR *tó long* kane ka bamut ha phi, kaba *la long* ruh ha U Khristos Ísous :

6. uba, haba u la long ha ka dur U Blei, u'm shym la nieu kein kum ka jingleh-rong-noh ia ka ba'n long marryngkat bad U Blei :

7. hinrei u la leh-suda ia lade, haba u la shim ha lade ia ka dur mrau, haba u la jáa-long kein ha ka jingsyrím ki briu :

8. *te haba la shem ia u ha ka rúkom kum u briu, u la leh-rit ia lade, haba u la jáa-long*

u bakongúh háduh ka jingiáp, wad *háduh* ka jingiáp ka diing-phyná kein.

9. Naba kumta te U Blei u la kyntiu-éh ia u, bad u la ai-ei ha u ia ka kyrteng kaba halor ka kyrteng baroh;

10. ba ha kata ka kyrteng U Ísous ka khohsiu baroh ka'n ioh-dem-khrup, ki jong ha ki byneng, bad ki jong ha ki bakynja-khyndeuh, bad ki jong ki bahapoh khyndeuh kein;

11. bad u thyllíed baroh u'n ioh-phlá-shinná-noh ba U Ísous Khristos *u long* U Trai, ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei uba U Kypá.

12. NAMAR-KATA, kó ki hep-baíeit jong nga, kumba ha la ka sngi phi la kongúh, ym tang kum ha khymat jong nga hí, hinrei mynta da shibún kham-tam ha kaba nga'm don ha khymat kein, tó trei-dep-noh ia ka jingpynim jong phi hí da ka jingsngou-tíng-burom bad ka jingsngou-khynniúh;

13. namar ka long U Blei u bapyntrei-shait kein hapoh jong phi ia ka ba'n mon ruh bad ia ka ba'n trei-shait katba kum ka jingsngoubhá *jong u*.

14. Tó leh ia kiei-kiei-ba-roh khlem ki jingiakren-knúm bad ki jingiasait;

15. ba phi'n ioh-long ki bakhlem-jingrem bad ki basngúr-lúi-lúi, *kum* ki khún U Blei ia ki bakhlem-kynnoh-pop ha pyddeng ka pateng-bynriu ka bakynriang bad bamutlop; ha kiba phi shai-noh kum ki jingpynshai ha ka pyrthei,

16. da ka babat-tyrwa ia ka ktín ka jingim; ia ka *ba'n long* ka jingleh-kymen ha nga ha ka sngi U Khristos, ba nga'm shym la lah phet leh-noh-ei, l'ymne la lah trei-minot leh-noh-ei.

17. Hinrei wad lada la theh-noh ia nga kum ka jingai-díh-ngúh ha kaba ka jingkinia bad ka jingleh-lyngdoh ka jingngeit jong phi, nga sngou-kymen, bad nga leh-kymen lem kein bad phi baroh.

18. Bad kaba kumjuh maphi ruh phi iasngou-kymen, bad phi ialeh-kymen lem bad nga.

19. HINREI nga kyrmen ha U Ísous uba U Trai, ba'n phah shen ia U Timotheos ha phi, ba nga ruh nga'n ioh-sngou-hun mynsiim, haba nga

la tip ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi.

20. Namar nga'm don iano-iano-ruh u bakajuh-mynsiim, uba u'n súmar-súkhér da shisha kein ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi.

21. Namar ki baroh ki wád ia kiei-kiei-ruh la ki jong hí, ym kein ia kiei-kiei-ruh ki jong U Khristos Ísous.

22. Hinrei phi iaíhthúh ia ka jingtynjúh ia u, ba, kum khún bad la u kypá, lem bad nga kein u la shakri ha kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá.

23. Ia une te, namar-kata, nga kyrmen ba'n phah kumne-shen, katba nga'n la ioh-íh-shinná kumno ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong nga *kín jáa*.

24. Hinrei nga kyrmen ha U Trai, ba ma-nga hí ruh nga'n wan shen.

25. Hinrei lei-lei nga la mut ba don kam ba'n phah-noh sha phi ia U Epaphroditos, uba u para-bangeit, bad u lok-baia-trei-lem, bad u lok-baialeh-lem ruh jong nga; hinrei u nong-kit-tín jong phi, bad u nong-pyndap ia ka jingkyrdúh jong nga.

26. Namar u la jiu sngou-kynmau hir-hir kein ia phi baroh, bad u da sngou-pisa-éh, naba phi la lah ioh-sngou ba u la pang.

27. Namar shisha u la pang hajan ka jingiáp; hinrei U Blei u la isynei ia u; te ym tang ia u hí, hinrei ia nga ruh, ba nga'n ym ioh ia ka jingsngousíh halor ka jingsngousíh kein.

28. Namar-kata, nga la phah-noh kham-kloi ia u, khynang ba haba phi la ioh-íh ia u pat, phi'n ioh-sngou-kyemen kein, bad nga te nga'n ioh-long u bakham-dúna jingsngousíh.

29. Tó pyddiang-sngoubhá ia u namar-kata ha U Trai da ka jingkymen baroh; bad tó pyndon-burom phi ia kiba kum kita:

30. naba na ka bynta ka kam U Khristos u la poi-jan háduh ka jingiáp, haba u la b'ymnieu ia la ka jingim, ba u'n ioh-pyndap-noh kein ia kata ka jingdúna ka jingleh-bhá jong phi shaphang jong nga.

III.—LYNNONG.

1. *Da ki bún nía u sneng-mahám ia ki ba'n kíar-noh na ki nong-hikai baarsap ka jingot-shíar.*

17. *U sneng-kyntú ia ki ba'n long ki bapyrthúh-búd-lem ia u, ia ka ba'n ioh-kynriah-noh na kita ki b'ymiaid-beit.*

1. HA ka bawai-noh, kó ki para-bangeit jong nga, tó phi'n kymen-noh ha U Trai. Ba'n thoh ia kita kiei-kiei-ruh kijuh ha phi, ka'm *long* shisha ka bashitom ia nga, hinrei ia phi kein *ka long* ka bapynskhem.

2. Tó phi'n kíar-noh na kita ki kseu; tó phi'n kíar-noh na kita ki nongleh basniu; tó phi'n kíar-noh na kata ka baot-noh.

3. Namar ma-ngi kein ngi long kata ka jingot-shíar, ki bashakri ia U Blei da ka myn-siim, bad ki baleh-kymen-éh ha U Khristos Ísious, bad ki b'ym shaníaah ha ka doh.

4. La *nga long* ma-nga u badon *dau* ka jingsngou-shaníaah ruh ha ka doh. Lada uno-uno-ruh uwei-pat u mut *u don dau* ba'n shaníaah ha ka doh, ma-nga u bakham-tam *kumta*:

5. shaphang ka baot-shíar ia nga ha ka baphrá sngi, na ka kynja Ki Israil, na ka jaid Benjamin, U Hebru na Ki Hebru; shaphang Ka Húcum, U Pharisi;

6. shaphang ka basngou-shit-rhem, nga u babeh-bein ia Ka Balang; shaphang ka hok kaba ha Ka Húcum, nga da jiu long u bakhlem-jingrem.

7. Hinrei kiei-kiei-ruh kiba jiu long ki jingmyntoi ha nga, ia kita kein nga la nieu ka jingdúh na ka bynta uba U Khristos.

8. Haoid shisha kein, wad nga nieu ia kiei-kiei-baroh ba'n long ka jingdúh na ka bynta ka bakor ka jong ka jingtip ia U Khristos Ísious uba U Trai jong nga; na ka bynta jong u kein nga la duh-noh ia kiei-kiei-baroh, bad nga nieu *ia ki* ba'n long ki synrum, khynang ba nga'n ioh ia U Khristos,

9. bad ba yn la shem ia nga ha u, b'ym don ka hok jong nga hí kaba na Ka Húcum, hinrei kata kaba da ka jingngeit ha U Khristos, kata ka hok kein kaba na U Blei namar ka jingngeit;

10. ba kumta nga'n la ioh-íhthúh ia u, bad ia ka bor ka jingmíh-pat jong u, bad ia ka jingiasyllok bad ki jingshah jong u, haba la pynsyrim ia nga ha ka jingiáp jong u;

11. lada kumno-kumno-ruh

nga'n la ioh-kot sha kata ka jingmíh-pat na ki baiáp.

12. Ym kein ba *nga ong* nga la ioh-pyddiang lypá, lane ba la pynjanai ia nga lypá; hinrei nga béh dadiin kein, lada ruh nga'n la ioh-kem-bat ia *kata* ha kaba ruh la kem-bat ia nga da U Khristos Iísous.

13. Kó ki para-bangeit, nga nga'm nieu ia lade *kumba* la kem-bat kein: hinrei ia kawei *nga leh*, da ka baklet-noh ia kita kiei-kiei-ruh kiba shadiin, bad da ka bakynér-éh sha kita kiei-kiei-ruh sha shiwa,

14. nga béh sha pyrshah ka dak ia ka *ba'n díangti* ia ka jingiathong kaba ka jingkhot sha neng ka jong U Blei ha U Khristos Iísous.

15. Namar-kata, kat ki *ba-don* ki bajanai, tó ngi'n iamut-brai ia kane: te lada phi iamut-brai ia kaei-kaei-ruh da kumwei, ia kane ruh U Blei u'n pynpau kein ha phi.

16. Hinrei te sha kaba ngi la lah lap-ioh, tó ai ba ngi'n iaid-beit da kaba kajuh ka rúkom; tó ai ba ngi'n iamut ia kaba kajuh kein.

17. Tó long phi ki nong-iapyrthúh-búd-lem ia nga, kó

ki para-bangeit, bad tó khy-míh-thúh ia kita ki baiaid kumta kat .kumba phi ioh ia ngi kum ka rúkom kein.

18. (Namar shibún ki iaid, shaphang kiba nga la iathúh búnsin ha phi, bad mynta ruh nga iathúh da ka baiám kein, ba kita *ki long* ki bashún ia ka diingphyná ka jong uba U Khristos;

19. kiba kata ka bakutjong ki *long* ka jingjot-thíau, kiba uta u blei jong ki *long* ka kypoh *jong ki*, bad kata ka burom *jong ki ka long* ha kata ka jinglehain jong ki, kita kein ki bamut-brai ia kiei-kiei-ruh kiba ha khyndeui!)

20. Namar kaba ka jingialong-trai-shnong jong ngi ka long kein ha ki byneng, nangta ngi iaáp-khymíh hir-hir ruh ia U Nongpynim, uba U Iísous Khristos uba U Trai;

21. uba u'n pynkylla-dur ia ka met ka barangli jong ngi, khynang ia ka ba'n pynlong ia ka kein ka bashí-dur bad kata ka met ka baburom jong u, katba kum kata ka jingpyntrei-shait da kaba u lah ruh ba'n pynhapoh ia kiei-kiei-baroh ha lade-hí.

IV.—LYNNONG.

1. *Ki jingsneng-kyntú ia ki lok-baiatrei-lem; 4. bad ia Ka Ba-lang baroh. 10. U sngou-ky-men bad u ngúh ia ki namar ka jingsúmar-súkhér jong ki ba'n pyndap ia ki jingkyrdúh jong u. 21. U wai-noh da ki jingngúh-mon-bhá bad da ka jingkyrkúh.*

1. NAMAR-KATA, kó ki para-bangeit jong nga, ki hep-baíeit bad ia ki ba-la-kynmau hir-hir, ka jingkymen bad ka pan-sngíat jong nga, kumta kein tó phi'n ieng-skhem ha U Trai, kó ki hep-baíeit *jong nga*.

2. Nga kyrpád ia Ka Euodia, bad nga kyrpád ia Ka Suntú-khi, ba'n iamut kein ia kaba kajuha U Trai.

3. Te nga pán na mé ruh, kó paralok basngúr-shisha, tó me'n iaráp ia kita ki kynthei kum kiba la iapynéh lem kein bad nga ha Ka Jingiathúh-khána-babhá, lem bad U Klemins ruh, bad kita kiwei ki para-baiatrei-lem jong nga, kiba ki kyrteng jong ki *don* ha Ka Kí tap Ka Jingim.

4. Tó phi'n kymen-noh ha U Trai hala ka sngi; *te pat*

nga ong kein, Tó phi'n kymen-noh.

5. Ia ka jingiaishah jemnúd jong phi tó ai ba yn la pyníh-thúh ha ki briu baroh. Uba U Trai u la jan.

6. Wat súmar-khuslai phi shaphang kaei-kaei-ruh-ém; hinrei ha kaei-kaei-baroh da ka jingdúwai bad da ka jingkyrpád lem bad ka jingsngou-ngúh, tó phi'n pyntip ia ki jingpán jong phi sha U Blei.

7. Te kata ka jingsuk U Blei, kaba pallat-éh ia ka jingshemphang baroh, ka'n ríh-jaijai kein ia ki dohnúd jong phi bad ia ki jingmut jong phi da U Khristos Ísous.

8. Ha ka bawai-noh, kó ki para-bangeit, kiei-kiei-ruh ki bashisha, kiei-kiei-ruh ki badon-burom, kiei-kiei-ruh ki bahok, kiei-kiei-ruh ki bakhúid, kiei-kiei-ruh ki bapyníeit, kiei-kiei-ruh ia ki baiaroh; lada *don* kaei-kaei-ruh ka akor-bhá, bad lada *don* kaei-kaei-ruh ka badei-iaroh, tó phi'n iamut-nieu kein ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Ia kiei-kiei-ruh ba phi la hikai, bad phi la pyddiang, bad phi la ioh-sngou, bad phi la ioh-íh ha nga, tó phi'n iaileh ia

kita kiei-kiei-ruh: te uba U Blei ka jingsuk u'n long lem bad phi.

10. HINREI nga la ky-men-noh ha U Trai shibún-éh, ba mynta ynda kadne phi la míh-thymmai pat ia ka ba'n súmar-súkhér na ka bynta jong nga; ha kaba phi la jiu súmar-súkhér ruh, hinrei phi la long khlem por-babit kein.

11. Ym kein ba nga ong shaphang ka jingsngou-kyrdúh, namar ma-nga kein nga la lah ioh-hikai, *ha kiei-kiei ki jinglong* ha kiba nga long, ba'n long u basngou-hun hí.

12. Te nga nang kumno ba'n pynpoh ia lade, nga nang kumno ruh ba'n sngou-dap-kyrhái; háei-haei-baroh bad ha kiei-kiei-baroh kein la pyn-nang-éh ia nga ba'n sngou-kydang ruh bad ba'n sngou-thyn-gan, ba'nsngou-dap-kyrhái ruh bad ba'n sngou-kyrdúh.

13. Nga lah ia kiei-kiei-baroh da U Khristos kein, uba pynshait-bor ha nga.

14. Hinrei pynban phi la leh bhá haba phi la iashang-lem ba'n pynjem ia ka jingban-shitom jong nga.

15. Te ma-phi ruh, kó ki

nong Philippoi, phi iatip, ba ha ka basydang Ka Jingiathúh-khána-babhá, mynba nga la lah wan-noh na Ka Makedonia, kawei-ém Ka Balang ka'm shym la iashang bad nga shaphang ka jingiakhein ka baai bad ka bapyddiang, tang ma-phi hí kein.

16. Naba wad ha Ka Thesaloniki ruh phi la iaphah-lam shí-wád bad ar-wád sha kata ka jingkyrdúh jong nga.

17. Ym kein ba nga wád-khynang ia ka jingai, hinrei nga wád-khynang ia u soh u baroi-byllín sha ka jingkein jong phi.

18. Hinrei nga la ioh-díang ia kiei-kiei-baroh, bad nga roi-kyrhái, la pyndap ia nga kein, haba la ioh-pyddiang na U Epaphroditos ia kita kiei-kiei-ruh na phi, ia ka jingiú ka baiúbíh, ia ka jingkinia ba-díang-hun, *bad* bapynsngoubhá-éh ia U Blei kein.

19. Te U Blei jong nga u'n pyndap ia ka jingkyrdúh baroh jong phi, katba kum kata kajingkynrei-spah-kyrhái jong u ha ka burom, ha U Khristos Iísous.

20. Te ha uba U Blei bad

U Kypá jong ngi yn long ka burom sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut. Amen!

21. Tó ngúh-mon-bhá ia uwei-uwei-baroh u riu-khúid ha U Khristos Ísous. Kita ki para-bangeit kiba don lem bad nga ki iangúh-mon-bhá ia phi.

22. Baroh kein kiba ki riu-khúid ki iangúh-mon-bhá ia phi, hinrei kham-tam-éh kita kiba na ka iing U Kaisar.

23. Ka jingaiei U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi tó ai ka'n long lem bad phi baroh. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KOLOSSAI.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá. 3. U ngúh ia U Blei namar ka jingngeit jong ki. 9. U dúwai ba kè'n ioh-iaimih ha ka jingaiei; bad u ngúh namar ka jingpynim ha U Khristos, ia uba u pynih ha ka jinglong-Blei bad ka burom jong u. 24. Bad u iaroh ia ka jing-ialap-tin-Blei jong u.*

1. U PAUL, U Apostolos U Ísous Khristos, da ka mon U Blei, bad U Timotheos uba u para-bangeit,

2. ha kita ki riu-khúid bad ki para ki bangeit-éh ha U

Khristos, kiba ha Ka Kolossai: long ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Ísous Khristos uba U Trai.

3. Ngí iangúh ia uba U Blei bad U Kypá U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, da ka badúwai hala ka sngi na ka bynta jong phi,

4. haba ngi la lah ioh-sngou shaphang ka jingngeit jong phi kaba ha U Khristos Ísous, bad kata ka jingieit jong phi kaba sha kiba ki riu-khúid baroh,

5. namar kata ka jingkyr-

men ia kaba la buh-kynsheu kein ia phi ha ki byneng, ia kaba phi la lah ioh-sngoulypá ha kata ka ktín ka bashisha ka jong Ka Jingiathúhkhána-babhá ;

6. kaba la poi sha phi, kumba *ka long* ruh ha ka pyrthei baroh; bad ka long ka basei-soh kein, kumba *ka leh* ruh ha pyddeng jong phi, náduh kata ka sngi phi la ioh-sngou *ia ka*, bad phi la íhthúh ia ka jingaei U Blei ha ka bashisha:

7. kumba phi la ioh-hikai ruh na U Epaphras uba u para-shakri baiaíeit jong ngi, uba long na ka bynta jong phi u nongialap bangeit-éh jong U Khristos;

8. uba la iathúh-pau ruh ha ngi shaphang kata ka jingiaíeit jong phi ha U Mynsiim.

9. NABA kata kein ma-ngi ruh, náduh kata ka sngi ba ngi la ioh-sngou *kumta*, ngi'm wai-noh shuh ba'n dúwai na ka bynta jong phi, bad ba'n pán ba yn ioh-pyndap ia phi da kata ka jingtip-bíang shaphang ka mon jong u ha baroh ka jingstád bad ka jingshemphang bamynsiim;

10. ba phi'n ioh-iaid kum

badei-bíang ia U Trai ia ka ba'n pynsngoubhá *ia u* ha kaei-kaei-baroh, da ka basei-soh kein ha ka jingleh babhá baroh, bad da ka baiaimíh ha ka jingtip-bíang ia U Blei;

11. haba la pynshait-bor ia phi da ka bor baroh, katba kum kata ka bor-bah ka buron jong u, sha ka jingiaishah bad ka jingshah-slem baroh lem bad ka jingkymen kein;

12. da ka bangúh ha uba U Kypá, uba la pynbit-bíang ia ngi ia ka ba'n iabynta kein na jong kata ka bynta-baháp jong kiba ki riu-khúid ha ka jingshai:

13. uba la kyníh-kynthet ia ngi na ka bor-traí ka jingdum, bad u la pynkynriah-noh *ia ngi* sha ka híma jong uba U Khún ka jingiaíeit jong u;

14. ha uba ngi ioh ia ka jingsiuspah da ka snám jong u, ia ka bamáp kein ia ki pop:

15. uba long ka dur U Blei ia u b'ymioh-íh, ia uba la khá-nyngkong jong ka jingthau baroh:

16. naba ha u kein la thau ia kiei-kiei-baroh, ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha ki byneng, bad ia kita kiei-kiei-ruh kiba

ha ka khyndeu, ia kiei-kiei-ruh ia ki baioh-íh bad ia ki b'ym-ioh-íh, lane ki khet, lane ki jinglong-traí-khlíh, lane ki jing-synshár, lane ki badon-bor ; ia kiei-kiei-baroh kein la thau da u, bad na ka bynta ia u :

17. bad u long ma-u mynshiwa kiei-kiei-baroh, bad ha u kiei-kiei-baroh ki ianéh-lang kein.

18. Bad u long ruh ma-uba U Khlíh jong ka met, kaba jong Ka Balang kein : uba long u bamynnyngkong, ia uba la khá-nyngkong na ki baiáp, ba u'n la ioh-long ma-u u bakongsan ha kiei-kiei-baroh.

19. Naba *U Kypá* u la sngoubhá-éh ia ka jingdap baroh ba'n shong-sah ha u ;

20. bad da u ba'n pyniasuk-noh ia kiei-kiei-baroh sha lade-hí, haba la lah pynlong ka jingpyniasuk da kata ka snám ka diingphyná jong u ; da u kein, *nga ong*, lane kita kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyndeu, lane kita kiei-kiei-ruh kiba ha ki byneng.

21. Bad ia phi, kiba jiu long mynno-mynno-ruh ia kiba la pynlong khún-soh-siim bad ki nongshún ha la ka jingmut-brai

da kita ki jingleh ki basniu, hinrei mynta kein u la pyniasuk-noh,

22. da kata ka met ka doh jong u, da la ka jingiáp kein, ia ka ba'n pynkyntiu ia phi ki bakhúid, bad ki bakhlem-pop, bad ia ki bakhlem-tei-pop, ha khymat jong u :

23. lada shisha phi iaisah ha ka jingngeit ia ki ba-la-pyn-néh-nongrim bad ki banéh-skhem, bad b'ym pynkynriah-noh ia phi na kata ka jingkyrmen ka jong Ka Jingia-thúhkhána-babbá, ia kaba phi la ioh-sngou, *bad* ia kaba la ialap kein ha u bynriu baroh uba hapoh ka byneng ; ia ka jong kata kein la pynlong nongialap ia nga U Paul.

24. MYNTA nga kymen ha kita ki jingshah jong nga na ka bynta jong phi, te nga pyn-dap-noh kylliang ha ka doh jong nga ia kita kiei-kiei ki badúna ki jingshah-shitom U Khristos na ka bynta ka met jong u, kaba long kein Ka Balang :

25. ia ka jong kata kein la pynlong nongialap ia nga, kaba kum kata ka jingpynlong-rúkom ka jong U Blei, ia ka-

ba la aítí ha nga shaphang jong phi, ba'n ialap-dap ia ka ktín U Blei;

26. ia kaba kata ka jingríh kein ia kaba la buh-ríh na kiba ki b'ymjiukut bad na kiba ki pateng-la-pateng-bynriu, hinrei mynta la pynpau-shinná ia ka ha ki riu-khúid jong u ;

27. ha kiba U Blei u la íh-mon ba'n pyntip katno *ka long* kata ka jingkyntrei-spah-kyrhái ka burom ka jong kane ka jing-ríh ha pyddeng Ki Jentil ; kaba long kein U Khristos hapoh jong phi, kaba ka jingkyrmen kata ka burom-tyngshain *b'ymjiukut* :

28. ia uba ngi ialap ma-ngi kein, da ka basneng-kyntú ia u briu baroh, bad da ka bahikai ia u briu baroh ha ka jingstád baroh, ba ngi'n ioh-pynkyntiu ia u briu baroh u bajanai ha U Khristos Ísous :

29. sha kaba nga trei-minot ruh da ka bapynéh-noh katba kum kata ka jingpyntrei-shait jong u, kaba pyntrei-shait ha nga kein da ka bor-bah.

II.—LYNNONG.

1. *Usneng-kyntú ia ki ba'n iainéh ha U Khristos*; 8. *bad ba'n kíar-*

-noh na ka baíteit-jingstád bad ki rúkom-pateng-la-pateng bathala ki briu; 16. *bad ba'n ym shah shuh iano-iano-ruh ba'n shúkor ia ki shaphang ki níam-ki-rúkom bún jaid, ia kiba la pynkut-noh kein ha U Khristos.*

1. NAMAR nga kwah ia phi ba'n tip ia ka bakatno ka jing-ialeh-minot nga don kein na ka bynta jong phi, bad *na ka bynta* kita kiba ha Ka Laodikeia, bad *na ka bynta* kat kiba ki'm shym la ioh-íh ia ka khymat jong nga ha ka doh ;

2. khynang ba yn ioh-pyntyngen ia ki dohnúd jong ki, haba la pyniasoh-lang-khop ia ki ha ka jingiaíteit, bad *kumta* sha ka *ba'n ioh* ia ka jingkyntrei-spah-kyrhái baroh jong ka jingsngou-kut-nía-skhem ka jingshemphang, sha ka ba'n tip-bíang kein ia kata ka jingríh jong U Blei uba U Kypá, bad uba U Khristos,

3. ha uba kiba ki jingkyntsheu baroh ka jingstád bad ka jingtip ki long ba-la-buh-kynsheu.

4. Te ia kane nga ong kein, ba uno-uno-ruh u'n ym ioh-shúkor ia phi da ka jingkren bapah-pynshoi.

5. Namar la nga'm don ha khymat te ha ka doh, hinrei nga don lem bad phi ha ka mynsiim, da ka bakymen te haba khymih ia ka jingleh-ryntih-beit jong phi, bad ia ka jingneh-skhem ka jingngeit jong phi ha U Khristos.

6. Namar-kata kumba phi la pyddiang ia U Khristos Iisous uba U Trai, to phi'n iai-iaid kein ha u;

7. ba-la-pynsoh-tyndrai ia phi bad baiatei ia phi ha u, bad ba-la-pynneh-skhem ia phi ha ka jingngeit, kumba la hikai ia phi, da ka baroi-kyrhai kein ha ka da ka jingsngou-nguh.

8. To sumar phi ioh ba uno-uno-ruh u'n long u barong-luti-noh ia phi da la ka jingfeit-jingstad *bakla* bad da ka jingshukor bathala, katba kum ka rukom-pateng-la-pateng jong ki briu, katba kum ki jor-tyndrai jong ka pyrtnei kein, te ym katba kum U Khristos.

9. Naba ha u kein kata ka jingdap baroh ka jong Ka Jinglong-Blei ka shong sah da ka bamet shisha.

10. Te phi long ia ki ba-la-pyndap-biang ha u, uba long

uba U Khlih ka jingsynshar bad ka jingdon-bor baroh:

11. ha uba la ot-shiar ruh ia phi da ka jingot-shiar ba-la-thau khlem da ka ktí, da ka baloit-noh kein ia ka met ki pop jong ka doh, ha ka jingot-shiar U Khristos:

12. haba la byttep-lem ia phi bad u ha kata ka jingpynbaptisma *jong phi*, ha kaba la pynmih-lem ruh ia phi da kata ka jingngeit ka jingpyntrei U Blei, uba la pynmih-pat ia u na ki baiap.

13. Te ia phi kein haba phi la long ki baiap ha ki jingryngkang, bad ha ka jingb'ymot-shiar ka doh jong phi, u la pynlong-im lem bad u, haba la lah map-noh ia phi ia kita ki jingryngkang baroh;

14. haba la lah pyndam-noh kein ia ka jingthoh-ktí ha kiba ki jingpynlong-skhem, kaba ialeh bad ngi, kaba la jiu long kein baialeh-pyrshah ia ngi, bad u la shim-noh ruh ia ka na pyddeng *jong ngi*, haba u la lah pynsahnar ia ka ha kata ka diingphyná;

15. *bad* haba la lah kúrup-noh ia ki siim-synshar bad ia ki badon-bor, u la pynih-pau

ia ki ha ka bapau-shinná, da kaba la ialam-leh-rísa *ia ki* ha ka.

16. NAMAR-KATA, wat ai iano-iano-ruh ba u'n bishár-pynrem *ia phi* ha ka babám, lane ha ka badíh, lane ha phang ka sngi-jingkhawai-níam, lane u bynai thymmai, lane ki ía-sabbaton;

17. kiba jiu long ka syngiu kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sa wan; hinrei kaba ka met *ka long* ka jong U Khristos.

18. Tó wat shah iano-iano-ruh-ém ba u'n pyndúh-noh ka jingiathong *ia phi* da ka bamon-sngoubhá kein *kum* ha ka jingsngou-rit, bad ha ka baman-*ia ki* angelos, da ka baiit-lorni ha kita kiei-kiei-ruh *ia kiba* u'm shym la ioh-íhthúh, ba-la-pynát-leh-meng *ia u* khlem-nía da kata ka bamut ka doh jong u;

19. te u b'ym bat-skhem *ia uba* U Khlíh, na uba kata baroh-kawei ka met haba iaipyndap-bysá bad haba pyniasoh-lang-khop *ia ka* lyngba *ia ki* jingiadaít bad *ia ki* jingkhúm-lang, ka man-bhá kein ha ka jingman-bhá ka jong U Blei.

20. Namar-kata, lada *phi* la

iáp-noh lem bad U Khristos na kita ki jor-tyrnai jong ka pyrthei, balei, la kum baim ha ka pyrthei, *phi* iashah ba'n buh ha lade ki jingpynlong-skhem,

21. *kat kiba* "Me'n" ym ky-
"táh; l'ymne me'n ym mád;
"l'ymne me'n ym tybáh;"

22. (kiba long baroh kein *ia ka* ba'n swai-py-ut-noh da ka baiaipynlut-noh *ia ki*;) *kiba long* katba kum kita ki jing-ádong bad ki jinghikai ki briu?

23. kiba kiei-kiei-ruh ki long ki badon shisha ka jingkren-thaunang ka jingstád, ha ka jingmane-bamon-hí bad ha ka jingsngou-rit, bad ha ka b'ym-leh-isynei *ia ka* met, ym ha kaei-kaei-ruh ka jingnieu-burom kein, *hinrei tang* *ia ka* jingpyndap-sngoubhá-éh *ia ka* doh.

III.—LYNNONG.

1. *Ha ka* bawai-nía-noh u pyníh hangno ka dei ba ngi'n wád *ia U Khristos*. 5. *U sneng-kyntú* *ia ka* ba'n pyniáp-throin *ia u* briu batymen bad *ia la ki* jingleh; bad ba'n phong *ia u* briu bathymmai bad *ia la ki* jingleh bakhúid. 18. *U sneng-kyntú* ruh

shaphang bún jaid ki jingiaid-beit.

1. NAMAR-KATA, lada la pynmíh-lem ia phi bad U Khristos, tó phi'n wád ia kiei-kiei-ruh kiba ha neng, ha kaba U Khristos u long u bashong sha ka mon U Blei.

2. Tó phi'n mut-brai ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha neng, ym te ia kita kiei-kiei-ruh ha ka khyndeus.

3. Namar phi la iáp-noh kein, bad ia ka jingim jong phi la buh-ríh-noh lem bad U Khristos ha U Blei.

4. H'ynda la pynmíh-pau ia U Khristos, *uba* ka jingim jong ngi, h'ynda kumta kein ia phi ruh yn pynmíh-pau lem bad u ha ka burom-tyngshain.

5. NAMAR-KATA tó phi'n pyniáp-throin ia kita ki dykhot jong phi kiba ha ka khyndeus; ia ka baklim-auria-síh, ia ka jingleh b'ymkhúid-síh, ia ka jingsngou-kwah-brai, ia ka jingkwah-éh basniu, bad ia ka jingíh-kwah-lalot, kaba long kein ka jingmane-blei-thau:

6. na ka bynta kine kiei-kiei-ruh ka jingbittar U Blei ka wan kein ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh:

7. ha kiba ma-phi ruh phi la jiu iaid mynno-mynno-ruh, mynba phi la jiu im kein ha ki.

8. Hinrei mynta tó phi'n buh-noh-bak ma-phi ruh ia kine kiei-kiei-baroh; ia ka jingot-shlá, ia ka jingbittar-lep, ia ka jingpynsniu, ia ka jingkren-bein, ia ka jingkren bajakhlia, na ka shintur jong phi kein.

9. Phi tó wat ialamlér ha paralok-hí, haba phi la loit-buh-noh ia uba u briu batymen lem bad kita ki jingleh jong u;

10. bad haba phi la iakúp kein ia uba *u briu* bathymmai, ia uba dang iaipynlong-thymmai sha ka jingtipjanai, katba kum ka dur ka jong uta uba la thau ia u:

11. ha kaba ym don kein kaei-kaei-ruh kat U Griik bad U Jiu, ka baot-shíar bad ka b'ymot-shíar, U Nongkyndong, u kynja Skuthia, u mrau, u balait-lúid; hinrei U Khristos *u long* kiei-kiei-baroh bad ha baroh kein.

12. Namar-kata, kum ia ki ba-la-jíd jong U Blei, ki bakhúid, bad ia ki ba-la-feit-éh, tó phi'n iakúp ia ki jingiaífeit-éh-thoin dohnúd ki jingsngou-

-isynei, ia ka jingleh-sybún, ia ka jingsngou-rit, ia ka jingsngou-jemnúd, ia ka jingiaishah-slem;

13. da ka baiaishah phi paralok-hí, bad da ka baiamáp-noh paralok-hí, lada uno-uno-ruh u don ka jingmúdui iano-iano-ruh; kumba U Khristos ruh u la máp-noh kein ia phi, kumta ruh *tó leh* ma-phi:

14. te nalog kine kiei-kiei-ruh baroh, *tó phi'n iakúp* ia ka jingiaieit, kaba long ka jingpanpoh-lang kein ka jingpynjanai.

15. Te kumta *tó* ai ba ka jingsuk U Blei ka'n synshár-noh ha ki dohnúd jong phi, sha kaba ruh la khot ia phi *ba'n long* ha kawei ka met kein; te *tó* ialong ki baiasngou-ngúh.

16. *Tó* ai ba ka ktín ka jong U Khristos ka'n shong-sah hapoh jong phi da ka bakynreispah-kyrhái; da ka bahikai ha ka jingstád baroh, bad da ka baiasneng paralok-hí ha ki jingriuai-psalm, bad ha ki jingriuai-ngúh-Blei, bad ha ki jingkynhúd bamynsiim, da ka bariuai da ka jingaiei kein ha ka dohnúd jong phi sha uba U Trai.

17. Te ia kaei-kaei-baroh ia kaba phi'n ioh-leh ha ka ktín lane ha ka jingleh, *tó leh* kein ia kiei-kiei-baroh ha ka kyrteng U Ísous uba U Trai, da ka baai-ngúh ha U Blei uba U Kypá, da u.

18. *Kó* kiba ki kynthei, *tó* pynkongúh-noh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, kumba ka dei kein ha U Trai.

19. *Kó* kiba ki shinrang, *tó* phi'n íeit ia la ki tyngá, bad *tó* wat ai ba yn pynkythang-bit-tar ia phi sha ki.

20. *Kó* kiba ki khún, *tó* kongúh ia la ki kymí-ki-kypá ha kiei-kiei-baroh; namarkane ka long kein ka bapynsngoubhá-éh ia uba U Trai.

21. *Kó* kiba ki kypá, phi *tó* wat pynkíh-shlá ia ki khún jong phi, ioh ba ki iasngou-híer-noh-mynsiim.

22. *Kó* kiba ki mrau, *tó* kongúh ha kiei-kiei-baroh ia la ki kynrád katba kum ka doh; ym da ka bashakri ha khymat kein kum ki nongpynsngoubhá ia ki briu; hinrei ha ka jingshísyrta-p-sngur ka dohnúd, da ka basngou-tíng-burom kein ia U Blei.

23. Te ia kaei-kaei-baroh ia

kaba phi'n ioh-leh, tó trei-mi-not kein *ia kata* náduh ka myn-siim, kumba ha uba U Trai, te ym ha ki briu;

24. da kaba phi tip ba phi'n ioh-pyddiang-bíang na U Trai ia ka bainong jong kaba ka bynta-skhem; namar phi ia-shakri kein ia U Khristos uba U Trai.

25. Hinrei uta u baleh b'ym-dei u'n ioh-pyddiang pat ha lade ia kata kein ia kaba u la leh b'ymdei; bad ym don shuh kein ka jingnieu-shiliang-khy-mat.

IV.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia ki ba'n iai-dúwai; bad ba'n iaid-bíang ha ka jingstád shaphang kita kiba dang long shabar.* 7. *U wai-noh da ki bún jaid ki jingiangúh-mon-bhá.*

1. Kó kiba ki kynrád, tó phi'n leh ha ki shakri *jong phi* ia ka-ta ka bahok bad ia kata ka babeit-bíang; da kaba phi tip ba ma-phi ruh phi iadon U Kynrád ha ki byneng.

2. Tó phi'n iainéh-mi-not ha ka jingdúwai, da ka baáp-sharai ha kata, da ka jing-sngou-ngúh;

3. da ka badúwai hájuh ka

por ruh na ka bynta jong ngi, khynang ba U Blei u'n ioh-plíe-wang ha ngi ka jingkhang ia ka ktín, ba'n iathúh-pau ia ka jingríh ka jong U Khristos, na ka bynta ia ka la khúm ruh ia nga,

4. ba nga'n ioh-pynpau ia ka, kumba ka dei kein ia nga ba'n iathúh-pau.

5. Tó phi'n iaiiaid ha ka jingstád sha kita kiba *long* shabar *Ka Balang*, da ka basiuspah-noh kein ia ka por-babit.

6. *Tó ai ka'n long* ka jing-kren jong phi hala ka sngi ha ka jingaei jalijaúm, ba-la-pyn-thíang ia ka da ka mlúh *ka jingstád*, ia ka ba'n tip kumno ka dei ia phi ba'n pynphai-ktín kein ha uwei-pa-uwei baroh.

7. Ia kiei-kiei-baroh shaphang jong nga u'n pyntip kein ha phi U Tukhikos, uba u para-bangeit baieit, bad u nongialap-tín-Blei baiainéh bad u para-shakri ha U Trai;

8. ia uba nga la phah sha phi khynang ia kane hí, ba u'n la ioh-tip kein ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi, bad ba u'n la ioh-pyntyngen ia ki dohnúd jong phi;

9. lem bad U Onisimos, uba

u para-bangeit baiainéh bad baíeit, uba long na phi: ki'n iapyntip kein ha phi ia kiei-kiei-baroh kiba *long* hangne.

10. U Aristarkhos uba u para-basah-byndi-lem jong nga, u ngúh-mon-bhá ia phi, bad U Markos uba u pyrsa U Barnabas, (shaphang jong u phi la pyddiang ia ki húkum; lada u'n wan ha phi, tó phi'n pyddiang-sngoubhá ia u;)

11. bad U Iísous ia uba la khot U Ioustos, kiba long na ka jingot-shíar. Tang kine hí *ki long* ki lok-baiatrei-lem *jong nga* sha ka híma ka jong U Blei, kiba la long kein ki nong-pyntyngen ia nga.

12. U Epaphras uba na phi, u shakri U Khristos, u ngúh-mon-bhá ia phi; da ka bapyn-éh-noh hala ka sngi na ka bynta jong phi ha ki jingdú-wai, ba phi'n ioh-ieng ki bajanai bad ia ki ba-la-pyndap ha ka mon baroh-phar ka jong U Blei.

13. Namar nga phlá-shai ia u, ba u don kein ka jingsngou-shit-rhem bakhrau na ka bynta

jong phi, bad ia kita kiba ha Ka Laodikeia, bad ia kita kiba ha Ka Ierapolis.

14. U Loukas uba u nong-pynkhíah u baíeit, bad U Dímas, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

15. Tó phi'n iangúh-mon-bhá ia kita ki para-bangeit kiba ha Ka Laodikeia, bad ia U Numphas, bad ia Ka Balang kaba ha iing jong u.

16. Te h'ynda la púle ia kane ka shiti ha pyddeng jong phi, tó phi'n iapynlong ba yn la púle ruh ia ka ha kata Ka Balang ki nong Laodikeia, bad ba ma-phi ruh phi'n ioh-púle ia kata ka shiti na Ka Laodikeia.

17. Bad tó ong ha U Arkhippos, Tó me'n khymíh-súmar ia kata ka jingshakri-tín-Blei ia kaba mé la pyddiang ha U Trai, ba me'n ioh-pyndap-bíang ia ka.

18. Kaba ka jingngúh-mon-bhá U Paul da ka ktí ka jong nga hí kein. Tó phi'n iaikyn-mau kein ia kine ki kynjiri jong nga. *To long* ka jingaiei lem bad phi. Amen!

KA SHITI KA BANYNGKONG U PAUL UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG THESSALONIKI.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá sha Ka Balang ki nong Thessaloniki.*

2. *Bad ki jingai-ngúh sha U Blei namar ka jingngeit bad ka jingiaieit, bad ka jingiaishah jong ki.*

1. U PAUL, bad U Silobanos, bad U Timotheos, sha kata Ka Balang ki nong Thessaloniki kaba ha U Blei uba U Kypá, bad ha U Ísous Khristos uba U Trai: *tó long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Ísous Khristos uba U Trai.

2. NGI iaai-ngúh ha U Blei hala ka sngi na ka bynta jong phi baroh, da ka bapynlong kein ia ka jingkynmau shaphang jong phi ha ki jingdúwai jong ngi;

3. da ka baiaikynmau khlem-da-púd kein ia ka jing-

leh ka jingngeit jong phi, bad ia la ka jingtrei-minot ka jingieit, bad ia la ka jingiaishah ka jingkyrmen ha U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, ha khymat U Blei uba U Kypá jong ngi;

4. haba ngi iatip kein, kó ki para-bangeit ba-la-íeit da U Blei, ia ka ba-la-jíd-noh ia phi.

5. Naba kata Ka Jingia-thúhkhána-babhá jong ngi ka'm shym la jáa ha phi shu tang ha ka ktín hí, hinrei ha ka bor ruh, bad ha U Mynsiim Bakhúid, bad ha ka jingsngou-kut-nía-skhem babún kein; kumba phi iatip ia ki bakumno ngi la ialong ha pyddeng jong phi na ka bynta jong phi.

6. Te *kumta* phi la jáa-long ma-phi ki nongiapyrthúh-búd ia ngi, bad ia uba U Trai,

haba phi la pyddiang-sngou-
bhá ia kata ka ktín ha pyd-
deng ka jingjinjar babún, da
ka jingkymen U Mynsiim Ba-
khúid :

7. kat ba'n pynlong ia phi
kum ki rúkom kein ha kita
baroh ki bangeit ha Ka Ma-
kedonia bad Ka Akhaia.

8. Namar na phi la sawa-
-noh ia ka ktín ka jong uba U
Trai, ym tang ha Ka Makedo-
nia bad ha Ka Akhaia, hinrei
ha ka jaka baroh ruh kata ka
jingngeit jong phi kaba sha U
Blei ka la leit kylleng kein ,
kat ba'n ym don kam ia ngi
ba'n iathúh ia kaei-kaei-ruh
shaphang jong ka.

9. Namar ma-ki hí ki ia-
pynbyná kein shaphang jong
ngi ia ka bakumno ka jingby-
sut ngi la ioh ha phi, bad
kumno phi la wan-phai-khy-
mat sha U Blei na kita ki
blei-thala, ba'n iashakri ia U
Blei U Baim bad U Bashisha,

10. bad ba'n iaáp-khymíh-
-lynti ia uba U Khún jong u
na ki byneng, ia uba u la
pynmíh-pat na ki baiáp, ia U
Ísous kein, uba kyníh-kynthet
ia ngi na kata ka jingbittar ka
ba'n sa wan.

II.—LYNNONG.

1. *U iathúh shaphang ka bakumno
la wallam bad ba la ialap ia
Ka Jingiathúhkhána-babhá ha
ki ; 13. bad kumno ki la ioh-
-pyddiang ia ka. 17. U iathúh
na ka balei u kwah-éh ba'n wan-
-íh ia ki.*

1. Namar ma-phi hí phi iatip,
kó ki para-bangeit, shaphang
kata ka jingbysut jong ngi ka-
ba ha phi, ba ka'm shym la long
ka baleh-noh-ei kein ;

2. hinrei haba ngi la lah
iashah-shitom mynshiwa, bad
haba la leh-bein éh ia ngi,
kumba phi iatip, ha Ka Philip-
poi, ngi la iakren-shlur-shinná
ha U Blei jong ngi ba'n ioh-
-ialap kein ha phi ia Ka Jing-
iathúhkhána-babhá U Blei da
ka jingiapynéh bakhrau.

3. Namar ka jingsneng-
-kyntú jong ngi ka'm *míh* kein
na ka jingshúkor, l'ymne na
ka jingb'ymkhúid, l'ymne da
ka jingshalai ;

4. hinrei kumba la nieu-
-bit ia ngi da U Blei ba'n aítí-
-shaníah ha ngi ia kata Ka
Jingiathúhkhána-babhá, kum-
ta ngi ialap kein ; ym kumba
ki bapynsngoubhá ia ki briu,

hinrei ia U Blei uba iit-tynjúh
ia ki dohnúd jong ngi.

5. Namar l'ymne ngi'm jiu
leh mynno-mynno-ruh da ka
jingkren ka baiaroh - arsap,
kumba phi iatip, l'ymne da
ka baleh khynang ba'n tyллеp
ia ka baih-kwah-lalot; (U Blei
u long U Nongsakhí !)

6. l'ymne da ka bawád-
-sliang ia ka burom nádúh ki
briu, l'ymne na phi, l'ymne na
kiwei; haba ngi da lah kein
ba'n long da ka baleh-khía *ha*
phi, kum Ki Apostolos U
Khristos.

7. Hinrei ngi la long ki
bajemnúd ha pyddeng jong
phi, kat kumba ka kymí-baríh-
-dúp ka súmar-súkhér ia ki
khún la ka jong hí ;

8. kumta da ka basngou-
-feit-éh hir-hir ia phi, ngi la
sngoubhá-éh ba'n ioh-iasám ha
phi ym tang ia Ka Jingiathúh-
khána-babhá U Blei, hinrei ia
ki jingim la ki jong hí ruh,
naba phi la long ki hep-baíeit-
-éh kein da ngi.

9. Namar phi iakynmau,
kó ki para-bangeit, ia kata ka
jingtrei-minot bad ia kata ka
jingtrei-shitom jong ngi ; na-
mar da ka baiatrei mynmíet

bad mynsngi, khynang ia ka
ba'n ym ba'n-khía kein iano-
-iano-ruh na phi, ngi la ialap
ha phi ia Ka Jingiathúhkhána-
-babhá U Blei.

10. Ma-phi *phi long* ki
nongsakhí, bad U Blei *ruh*,
katno bakhúid, bad bahok, bad
bakhlem-jingrem, ngi la pyn-
long ia lade sha phi ki ba-
ngeit :

11. kat kumba phi iatip,
katno ngi da iasneng-kyntú
bad ngi da iapynshingain ia
phi, bad ngi da iakyrpád-
-kyntú ia uwei-uwei baroh na
phi, kumba u kypá *u jiu leh*
kein ia ki khún la ki jong hí,

12. khynang ia kaba phi'n
ioh-iaid kum badei-bíang ia U
Blei, uba khot ia phi sha ka
híma bad ka burom ki jong u
hí.

13. NAMAR kane ruh
ngi iangúh ma-ngi ha U Blei
khlem-da-púd kein, naba haba
phi la pyddiang ia ka ktín U
Blei ia ka bapynsngou na ngi,
phi la pyddiang-sngoubhá *ia*
ka, ym *kum* ia ka ktín ki briu,
hinrei (kumba ka long shisha
kein) ia ka ktín U Blei, kaba
pyntrei-shait ruh ha phi ki
bangeit.

14. Namar ma-phi, kó ki para-bangeit, phi la jáa-long ki nongiapyrthúh-búd ia kita Ki Balang U Blei ha Ka Ioudaia kiba long ha U Khristos Iísous; naba ma-phi ruh phi la iashah ia kita kijuh kiei-kiei-ruh da kita ki para-jor la ki jong hí, kumba ma-ki ruh *ki la iashah* kein da kiba Ki Jiu;

15 kiba la pyniáp-noh ruh ia U Iísous uba U Trai, bad ia Ki Nongiathúhlypá ia la ki jong hí, bad kiba la beh-noh-bein ia ngi; bad ki b'ym pyn-sngoubhá ia U Blei, bad ki bialeh-pyrshah ia ki briu baroh kein;

16. da ka bapynpep ia ngi ba'n ialap ha kiba Ki Jentil ba yn ioh-pynim ia ki; *kumta* ia ka ba'n pyndap-noh *ia ka jingtheu* ki pop jong ki hala ka sngi; namar kata ka jingbittar ka wan ha ki sháduh ka bakut kein.

17. TE ma-ngi, kó ki para-bangeit, haba la pynlong-kyn-jáh-noh ia ngi na phi ia ka shibit-arbit, *tang* ha khy-mat ym ha ka dohnúd kein, ngi la pyrshang kham-shíkad-dei da ka jingkwah shibún ba'n

ioh-íh ia ka khy-mat jong phi.

18. Naba kumta ngi la mon ba'n wan ha phi, shisha ma-nga U Paul, shi-wád ruh bad ar-wád; hinrei U Soitan u la pynpep-noh kein ia ngi.

19. Namar kaei *long* ka jingkyrmen jong ngi, lane ka jingkymen *jong ngi*, lane ka pansngiat ka jingleh-burom *jong ngi*? ym *long* ma-phi te, ha khy-mat U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ha kata ka jingwan-pau jong u?

20. Namar phi long ma-phi kein ka burom jong ngi bad ka jingkymen *jong ngi*.

III. —LYNNONG.

1. *U Paul u pyníh ia la ka jingteit sha ki da ka baphah ia U Timotheos ba'n sneng-kyntú bad ba'n pyntyngen ia ki; bad da ka badúwai na ka bynta jong ki; bad da ka bakwah hir-hir ba'n ioh-íh ia ki.*

1. NABA kumta, haba ngi'm lah shah shuh, ngi la sngou-dei ba yn íehnoh ia ngi ha Ka Athinai marwei;

2. bad ngi la phah ia U Timotheos, uba u para-ba-ngeit jong ngi, bad u nongialap

U Blei, bad u lok-baiatrei-lem jong ngi ha Ka Jingiathúh-khána-babhá ka jong U Khristos, ia ka ba'n pynskhem ia phi, bad ba'n sneng-pynshait ia phi shaphang ka jingngeit jong phi ;

3. ba yn ym pynkhíh-khus-lai iano-iano-ruh-ém da kine ki jingjinjar : namar ma-phi hí phi iatip ba la buh ia ngi ia kane.

4. Namar shisha mynba ngi don bad phi, ngi la iathúh-lypá ha phi ba ngi long ki ba'n sa shah-jinjar kein, kumba ruh ka la long, bad phi iatip.

5. Naba kumta, ma-nga ruh haba nga'm lah shah shuh, nga la phah ia ka ba'n tip ia ka jingngeit jong phi, ioh ba kumno-re-kumno-ruh uta u bapynshoi u la pynshoi ia phi, bad *kumta* kata ka jingtrei-minot jong ngi ka'n long ia ka ba'n leh-noh-ei kein.

6. Hinrei mynta haba U Timotheos u la wan sha ngi na phi, bad haba u la iathúh-khána-babhá ha ngi shaphang kata ka jingngeit bad kata ka jingiafeit jong phi, bad ba phi iadon ka jingkynmau babhá

shaphang jong ngi hala ka sngi, da ka bakwah hir-hir kein ba'n ioh-ih ia ngi, kat kumba ma-
-ngi ruh *ba'n ioh-ih* ia phi ;

7. naba kumta, kó ki para-bangeit, da ka jingngeit jong phi la pyntyngen ia ngi shaphang jong phi, ha ka jingjinjar bad ka jingkyrdúh-khait baroh jong ngi ;

8. naba mynta ngi im kein, lada phi iaiieng-skhem ma-phi ha U Trai.

9. Namar ia kaei ka jingngúh ngi lah ba'n ai-kylliang-pat ha U Blei shaphang jong phi, namar kata ka jingkymen baroh da kaba ngi iakymen na ka bynta jong phi ha khy-mat U Blei jong ngi ;

10. da ka badúwai shíkad-dei-éh-tam mynmíet bad mynsngi kein, ia ka ba'n ioh-ih ia ka khymat jong phi, bad ba'n pyndap-bíang ia kita kiei-kiei ki badúna ka jingngeit jong phi ?

11. Te U Blei hí uba U Kypá jong ngi, bad U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, tó ai ba u'n ialam-beit ia ka lynti jong ngi sha phi.

12. Bad tó ai ba uba U Trai u'n pynman-byllín bad

pynroi-kyrhai ia phi ha ka jingiaíeit sha ki paralok-hí, bad sha ki briu baroh, kat kumba ma-ngi ruh *ngi leh-íeit* sha phi kein :

13. khynang ia ka ba'n pynskhem ia ki dohnúd jong phi ki bakhlem-jingrem ha ka jingpynkhúid, ha khymat U Blei uba U Kypá jong ngi, ha kata ka jingwan-pau U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi lem bad ki bakhúid jong u baroh.

IV.—LYNNONG.

1. *Bún jaid ki jingsneng-kyntú ia ka ba'n im riu-Blei, ha ka jingkhúid, bad ha ka jingiaíeit, bad ha ka jingiakongúh.* 13. *U pyntip ia ki shaphang ka jingwan-pau U Trai, bad shaphang ka jingmíh-pat, khynang ba'n pyntyngen ba ki'n ym sngousíh éh namar kita kiba la íáp-noh.*

1. Ha ka bawai-noh te, kó ki para-bangeit, ngi kyrpád ia phi, bad ngi sneng-kyntú ia phi ha U Ísous uba U Trai, ba kat kumba phi la pyddiang na ngi ia ka bakumno ka dei kein ia phi ba'n iaid bad ba'n pynsngoubhá ia U Blei, ba

kumta phi'n ioh-roi-kyrhai kham-tam.

2. Namar phi iatip ia ki bakumno ki húkum-skhem ngi la ai ha phi da U Ísous uba U Trai.

3. Namar kane ka long ka mon U Blei, ia kaba ka jingpynkhúid ia phi kein, ba phi'n kyndiah - noh na ka baklim - auria-síh :

4. ia ka ba'n nang uwei-uwei-baroh na phi ba'n ioh ia ka khíu ia la ka jong hí ha ka jingkhúid bad *ha* ka burom ;

5. ym ha ka jingsngou-brai ka jingkwah-jakhlia, kat kumba kita Ki Jentil ruh ki b'ym íhthúh ia U Blei :

6. *kumta* kein ia ka ba'n ym leh-pallat bad shúkor ia u para-bangeit jong u ha kane ka kam ; naba uba U Trai *u long* u nongpynhier-kypuť shaphang kat kine baroh, kumba ngi la sneng-mahámlypá ia phi, bad ngi la phlá-shai-noh.

7. Namar U Blei u la khot ia ngi ym sha ka jingb'ymkhúid-síh, hinrei ha ka jingpynkhúid.

8. Naba kumta jár u bakyntait-noh *ia kane*, u'm kyntait-noh ia u briu, hinrei ia uba

U Blei kein, uba la ai ruh ia
U Mynsiim U Bakhúid jong u
ha ngi.

9. Te shaphang kaba ka
jingiaíeit-para-bangeit, phi'm
don kam ba'n thoh ha phi: na-
mar ma-phi hí phi long ki ba-
-la-ioh-hikai da U Blei kein ia
ka ba'n iaíeit paralok-hí.

10. Namar shisha phi leh ia
kane sha kita ki para-bangeit
baroh kiba ha baroh-kawei Ka
Makedonia. Te ngi kyrpád-
-kyntú ia phi, kó ki para-ba-
ngeit, ba'n iaroi-kyrhai kham-
-bún kein;

11. bad ba'n iapynéh-ty-
neng-noh ba'n iashong-jarjar,
bad ba'n leh ia kiei-kiei-ruh la
ki jong hí, bad la'n trei da ki
ktí jong phi la ki jong hí, kum-
ba ngi la húkum-skhem ia phi;

12. ba phi'n ioh-iaíiaid da ka
baleh-don-akor tynnad sha ki-
ta kiba *long* shabar *Ka balang*,
bad phi'n ym ioh don kam kein
badno-badno-ruh-ém.

13. HINREI nga'm mon
kein ia phi ba'n ym tip, kó ki
para-bangeit, shaphang kita ki-
ba la ioh-thíah, ba phi'n sngou-
síh ym kat kumba kita kiwei ki
basah ruh kiba b'ym don ka
jingkyrmen.

14. Namar lada ngi ngeit ba
U Ísous u la íáp-noh, bad u la
míh-pat, kumta ruh *ngi'n ngeit*
ba ia kita ia kiba la pynioh-
-thíah da uta U Ísous, U Blei
u'n wallam lem bad u kein.

15. Namar ia kane ngi ong
ha phi da ka ktín U Trai, ba
ma-ngi kiba im ia kiba la pyn-
sah kein háduh kata ka jing-
wan-pau uba U Trai, da-lei-lei
ngi'n ym ioh-leit-kíu shiwa ki-
ta ia kiba la pynioh-thíah.

16. Naba uba U Trai ia lade-
-hí u'n wan-híer na byneng
da ka jingpyrta-kynhúi, da ka
ktín-sawa u angelos-rangbah,
bad da ka turoi U Blei: bad
kita ki nongiáp ha U Khristos
ki'n iamíh-pat mynshiwa:

17. h'ynda kumta ma-ngi
kiba im ia kiba la pynsah kein,
yn rong-noh-soit ia ngi lang
shisyndon, lem bad ki ha ki ly-
-oh, ia ka ba'n leit-tan kein ia
U Trai sha ka súin-byneng,
te kumta ngi'n iailong jiunom-
-jiunom lem bad U Trai.

18. Naba kumta tó phi'n ia-
pyntyngen ia ki paralok-hí da
kine ki ktín.

V.—LYNNONG.

1. *U iaipyntip ha ki shaphang*

kata ka jingwan-pau U Trai.

12. *Bún jaid ki jingsneng-kyntú ia ki ba'n iaid riu-Blei.*

1. Hinrei shaphang kita ki aiom bad kita ki ía, kó ki para-bangeit, phi'm don kam ba'n thoh ha phi.

2. Namar ma-phi hí phi ia-tip bíang-bíang-ruh, ba kata ka sngi U Trai, kum u nongtúh mynmíet, ka'n wan kumta kein.

3. Namar h'ynda ki'n ong, Ka jingsuk bad ka baskhem-bhá; h'ynda kumta ka jingjot bashisyndon-noh ka'n jía-thred ha ki, kum ka jingsúh-khún ha kaba la pun khún; bad ki'n ym ioh-phet-lait-noh shuh.

4. Hinrei ma-phi, kó ki para-bangeit, phi'm long ha ka jingdum, ba kata ka akhér-ka sngi ka'n ioh-lap ia phi kum u nongtúh.

5. Ma-phi baroh phi long ki khún ka jingshai, bad ki khún ka sngi; ngi'm long *ki khún* ka míet, l'ymne ka jingdum kein.

6. Namar-kata, tó wat ai ba ngi'n ioh-thíah kum kita kiwei ki basah ruh; hinrei tó ngi'n iasharai bad ngi'u iasúmar-leh-ádykar kein.

7. Namar kita ki bathíah,

ki ioh-thíah mynmíet kein; bad kita ki ba-la-búaid, ki iabúaid mynmíet kein.

8. Hinrei ma-ngi, haba ngi long jong ka sngi, tó ngi'n iasúmar-leh-ádykhar, ki ba-lah-khíng ia ka jingiadá-shadem ka jingngeit bad ka jing-iaíeit, bad ia ka jingkyrmen ka jingpynim, *kum* ka jingiadá-khlíh kein.

9. Naba U Blei u la buh ia ngi ym sha ka jingbittar, hinrei sha ka ba'n ioh ia ka jingpynim kein da U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi;

10. uba la lah iáp-noh na ka bynta jong ngi, ba, la ngi'n ioh-sharai la ngi'n ioh-thíah, ngi'n ioh-iaim lang kein, lem bad u.

11. Naba kumta tó phi'n iapyntyngen ia ki paralok-hí, bad tó phi'n iatei ia uwei-pa-uwei, kumba phi leh ruh.

12. Tē ngi kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, ba'n nieu-burom ia kita ki batreiminot ha pyddeng jong phi, bad ki basynshár ia phi ha U Trai, bad ki basneng ia phi;

13. bad ba'n leh-nieu ia ki shíkaddei-éh-tam ha ka jingfeit na ka bynta kata ka jingtrei jong ki. Tó phi'n iashong-

-suk-noh paralok-hí.

14. Hinrei ngi sneng-kyntú ia phi, kó ki para-bangeit, tó phi'n iasneng-mahám ia kita ki baleh-kynriang bhuk-bhak, tó phi'n pyntyngen ia kita ki batlot-mynsiim, tó phi'n iakyn-phám ia kita ki basngou-tlot, tó phi'n iaishah-slem sha ki briu baroh kein.

15. Tó phi'n iasúmar ba uno-uno-ruh u'n ym ioh-leh-mar-kylliang ia ka basniu namar ka basniu hano-hano-ruh; hinrei hala ka sngi kein tó phi'n ia-beh-brai ia kata ka babhá, sha ki paralok-hí ruh bad sha ki briu baroh.

16. Tó phi'n kymen-noh ha-la ka sngi.

17. Tó khlem-da-púd phi'n dúwai.

18. Ha kaei-kaei-baroh tó phi'n ai-ngúh: namar kanekein *ka long* ka mon U Blei ha U Khristos Iísous shaphang jong phi.

19. Tó phi wat pynlip-noh ia uba U Mynsiim.

20. Tó phi wat nieu-bein-noh ia ki jingiathúhlypá.

21. Tó phi'n iit-tynjúh ia kiei-kiei-baroh; tó bat-skhem ia kata ka babhá kein;

22. tó phi'n kyndiah-noh na ka kynja baroh ka basniu.

23. Te uba U Blei ka jingsuk ia lade-hí tó u'n pynkhúid ia phi baroh-syndon; bad ia ka bamut, bad ia ka jingim, bad ia ka met jong phi baroh-ka-wei, yn ioh-ríh-kyndong bakhlem-jingrem kein ha kata ka jingwan-pau U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

24. *U long* u baiainéh u bakhot ia phi, uba u'n leh ruh *ia ka*.

25. Kó ki para-bangeit, tó dúwai na ka bynta jong ngi.

26. Tó ngúh-mon-bhá ia ki para-bangeit baroh da ka jingiadoh bakhúid.

27. Nga pynsmai ia phi da uba U Trai, ba yn púle ia kane ka shiti ha kita ki para-bangeit bakhúid baroh.

28. Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ka'n long* lem bad phi. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG THESSALONIKI.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *Ka jingai-ngúh sha U Blei namar ka jinggeit, bad ka jingiaieit, bad ka jingiaishah jong ki; bad u pynshingain ia ki, bad u dúwai na ka bynta jong ki.*

1. U PAUL, bad U Silobanos, bad U Timotheos, sha kata Ka Balang ki nong Thessaloniki *kaba* ha U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *ha* U Ísous Khristos uba U Trai:

2. *tó long* ka jingai ei ha phi, bad ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Ísous Khristos uba U Trai.

3. KA dei ia ngi ba'n ai-ngúh ha U Blei hala ka sngi na ka bynta jong phi, kó ki para-bangeit, kumba ka long ka badei kein, naba kata ka jingngeit jong phi ka man-bún shikaddei-éh, bad kata ka jing-

iaieit uwei-uwei baroh jong phi sha ki paralok-hí ka roi-kyrhai kein;

4. katba ma-ngi hí ngi iaroh-burom shaphang jong phi ha pyddeng kita Ki Balang U Blei, namar kata ka jingiaishah bad ka jingngeit jong phi ha kita ki jingbeh-bein baroh jong phi, bad ha kita ki jingjinjar ia kiba phi iaishah kein;

5. *kaba long* ka jingpyníh-níá-shai ia ka jingbishár ka bahok U Blei, khynang ia ka ba'n nieu ki babit ia phi ia ka híma U Blei, na ka bynta kaba phi shah ruh:

6. namar *ka long* ka bahok bad U Blei ba'n ai-kylliang-pat kein ia ka jingjinjar ha kita ki bapynjinjar ia phi;

7. hinrei ha phi kiba shah-jinjar, *u'n ai* kein ia ka bashong-jah-thait lem bad ngi, ha kata ka jingpynpau ia U Ísous uba U Trai na byneng

lem bad ki angelos khrau-bor jong u,

8. ha ka ding ka bameh-thyllíed, u da pynhíer kypuť ha kita ki b'ym íhthúh ia U Blei, bad ha kita ki b'ym kóngúh ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi :

9. kiba ki'n shah ka jing-pynshitom, *kaba* ka jingpynjot b'ymjiukut kein, na ka khymat uba U Trai, bad na kata ka burom-tyngshain ka bor-bah jong u ;

10. h'ynda u'n ioh-wan ha kata ka akhér-ka sngi ba'n pyndon-burom ia u ha kita ki riu-khúid jong u, bad ba'n long-phylla ha kita baroh ki bangeit, (naba la ngeit ia kata ka jingphlá jong ngi ha pyd-deng jong phi kein.)

11. Khynang ia kata ngi dúwai ruh hala ka sngi na ka bynta jong phi, ba U Blei jong ngi u'n nieu ki babit ia phi ia *kane* ka jingkhot, bad u'n pyndep ia ka baroh ka jingsngoubhá ka jingbabhá, bad ia ka jingleh ka jingngeit da ka bor-bah kein :

12. ba yn la ioh-pyndon-burom ia ka kyrteng U Ísous

Khristos uba U Trai jong ngi ha phi, bad ia phi ha u, katba kum kaba ka jingaiei U Blei jong ngi, bad U Ísous Khristos uba U Trai.

II.—LYNNONG.

1. *U hikai ia ki shaphang ka jingwan-pau U Khristos, bad shaphang ka jingmúh-pau u briu jong ka pop. 13. U ai-ngúh ha U Blei namar jong ki ; bad u kyrpád-kyntú ia ki ba'n iainéh ; bad u dúwai namar jong ki.*

1. *Te ngi kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, shaphang kata ka jingwan-pau U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad ka jingiaseng-lang jong ngi sha u,*

2. *khynang ka ba'n ym pynkhynniúh shen ia phi na la ka bamut, l'ymne ba'n pynkhíh-khuslai ia phi, lane da ka mynsiim, lane da ka ktín, lané da ka shiti, kum da ngi kein, kum ba kata ka sngi ka jong U Khristos ka la wan.*

3. *Wat ai ba uno-uno-ruh u'n ioh-shúkor-noh ia phi da ka bakumno-kumno-ruh-ém ; naba kata ka sngi ka'n ym wan, l'ynda ka'n ioh-wan kata ka jingphai-diin-noh-wat nyng-*

kong kein, bad yn la ioh-pyn-pau-noh ia uta u briu jong ka pop, uba u khún jong ka jing-jot;

4. uta u baialeh - pyrshah bad u bakyntiu-leh-meng ia lade halor baroh ba-la-khot U Blei, lane ka jingmane ; kat ba'n shong ma-u, kum U Blei kein, ha kaba ka iing-shong U Blei, u da pyníh-pau-noh ia lade ba u long U Blei.

5. Ható phi'm iakynmau, ba, mynba nga dang don lem bad phi, nga la jiu iathúh ha phi ia kine kiei-kiei-ruh ?

6. Bad mynta kein phi iatip ia kata ka bapynpep, khynang ia ka ba'n pynpau-noh ia u ha kata ka ía jong u hí.

7. Namar kata ka jingbuh-ríh ka jingkhlem-húkum ka pyntrei-shait lypá kein, tang tadynda ka'n long bashim-noh-soit ia uta uba pynpep mynta.

8. Te h'ynda kumta yn pyn-pau-noh ia uta U Bakhlem-húkum, ia uba U Trai u'n pyndúh da ka mynsiim ka shintur jong u, bad u'n pyndam-noh-thíau da ka jingmíh - pau kata ka jingwan -pau jong u :

9. uba kata ka jingwan-pau jong u ka long katba kum ka

jingpynleh-shait jong U Soitan ha ka khrau-bor baroh bad ki dak-khyllah bad ki jingphylla ka balamlér,

10. bad ha ka jingshúkor baroh ka jingb'ymhok ha kita kiba nangjot - nangjot kein ; naba ki'm shym la pyddiang ia ka jingíeit ka jingshisha, khynang ia ka ba'n pynim ia ki.

11. Te naba kane U Blei u'n phah ha ki ia ka jingpyn-leh-shait ka jingshúkor, ba ki'n ngeit kein ia kata ka balamlér :

12. ba yn la ioh - pynrem ia ki baroh kiba ym shym la ngeit ia kata ka jingshisha, hinrei kiba la sngoubhá pleng ha kata ka jingb'ymhok.

13. HINREI ka dei ia ngi ba'n ai-ngúh ha U Blei ha-la ka sngi na ka bynta jong phi, kó ki para-bangeit ba-la-íeit da U Trai, naba U Blei u la jíd ia phi náduh ka bamynnyngkong sha ka jingpynim ha ka jingpynkhúid U Mynsiim, bad ha ka jingngeit ia ka jingshisha :

14. sha kaba u la khot ia phi da Ka Jingiathúhkhána-babhá jong ngi, sha ka ba'n

ioh kein ia ka burom U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

15. Namar-kata te, kó ki para-bangeit, tó phi'n ieng-néh, bad tó phi'n iabat-skhem ia kita ki jinghikai ba-la-aití ha kiba la lah hikai ia phi, lane da ka ktín, lane da ka shiti jong ngi.

16. Te ma-u hí U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad U Blei uba U Kypá jong ngi, uba la feit ia ngi, bad uba la ai *ha ngi* ia ka jingpyntyn-gen b'ymjiukut, bad ia ka jingkyrmen babhá ha ka jingaiei,

17. tó u'n pyntyngen kein ia ki dohnúd jong phi, bad u'n pynskhem ia phi ha ka ktín bad *ha* ka jingleh babhá baroh.

III.—LYNNONG.

1. *Upán ba ki'n dúwai na ka byn-ta jong u, bad u ong ba u sngou-shaníah ha ki.* 6. *U sneng-kyntú ia ki shaphang bún kiei-kiei-ruh.*

1. HA ka bawai-noh, kó ki para-bangeit, tó phi'n dúwai na ka bynta jong ngi, ba ka ktín U Trai ka'n ioh-phet-kloi, bad ba ka'n ioh-burom, kumba *ka long* ruh bad phi ;

2. bad ba yon ioh-kyníh-kyn-

thet ia ngi na ki briu ki b'ym-dei bad ki basniu ; namar ki briu baroh ki'm don kein kaba ka jingngeit.

3. Hinrei uba U Trai u long u baiainéh, uba u'n pynskhem ia phi, bad u'n ríh-kyndong *ia phi* na ka basniu.

4. Te ngi la sngou-shaníah ha U Trai shaphang jong phi, ba phi leh ruh bad phi'n iaileh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba ngi húkum-skhem ia phi.

5. Te uba U Trai u'n ialam-beit ia ki dohnúd jong phi sha ka jingíeit ia U Blei, bad sha ka jingiaishah U Khristos.

6. TE ngi húkum-skhem ia phi, kó ki para-bangeit, ha ka kyrteng U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba'n kynriah-noh ia lade na u para-bangeit baroh u baiaid kynriang bhuk-bhak, bad ym kat-ba kum kata ka jinghikai ba-la-aití ia kaba u la lah pyddiang na ngi.

7. Namar ma-phi hí phi ia-tip kumno ka dei kein ia phi ba'n pyrthúh-búd ia ngi : naba ngi'm shym la leh-kynriang bhuk-bhak ha pyddeng jong phi ;

8. l'ymne ngi'm shym la bám

ei ia u kypú na uno-uno-ruh; hinrei da ka jingtrei-minot bad ka jingtrei-shitom ngi da trei mynmíet bad mynsngi, khy-nang ia ka ba'n ym ban-khía kein iano-iano-ruh na phi:

9. ym da-lei-lei naba ngi'm don ka bor-hok; hinrei ba ngi'n ioh-ai ia lade kum ka rúkom ha phi ia ka ba'n pyrthúh-búd ia ngi.

10. Namar mynba ngi la don ruh bad phi, ia kane ngi la húkum-skhem ha phi, ba, La-da uno-uno-ruh u'm mon ba'n trei, te wat ai ba u'n bám kein.

11. Namar ngi ioh-sngou shaphang kino-kino-ruh ha pyddeng jong phi ki baiaid kynriang bhuk-bhak, ki batrei ei-ei-ruh-ém, hinrei ki batrei-lushia-éh.

12. Hinrei ia kiba kum kita ngi húkum-skhem, bad ngi sneng-kyntú da U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba ki da trei da ka basngáp-jar ba ki'n ioh-bám ia u kypú u jong ki hí.

13. Hinrei ma-phi, kó ki para-bangeit, wat man-thait shuh da ka baiaileh-babhá.

14. Telada uno-uno-ruh u'm kongúh ia kane ka ktín jong ngi da kane ka shiti, tó phi'n khymíh-thúh ia uta; bad tó wat iasoh-lok lem bad u, ba yn ioh-pynsngou-rain ia u kein.

15. Te pynban wat ianieu ia u kum u bashún, hinrei tó phi'n iasneng-mahám ia u kum u para-bangeit.

16. Te uba U Trai ka jingsuk ia lade-hí tó u'n ai ha phi ia kata ka jingsuk hala ka sngi ha ka rúkom baroh. *Tó long* uba U Trai lem bad phi baroh!

17. Kaba ka jingngúh-mon-bhá U Paul da ka ktí ka jong nga hí kein, kaba long ka dak ha ka shiti baroh: kumne kein nga thoh.

18. Ka jingaiei ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ai ka'n long* lem bad phi baroh! Amen.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TIMOTHEOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá. 3. Upyn-kynmau ia U Timotheos shaphang kata ka húkum-skhem ia kaba u la ai ha u, kaba dei pyrshah ia kita kiba hikai da kumwei; bad shaphang ka jingpynkylla ia U Paul, bad ka jingpynlong ia u ha ka jingleh-ia-thúhkhána.*

1. U PAUL, U Apostolos Ísous Khristos, katba kum ka húkum U Blei uba U Nongpynim jong ngi, bad U Ísous Khristos uba U Trai, uba ka jingkyrmen jong ngi;

2. ha U Timotheos, u khún bashisha *jong nga* ha ka jingngeit: Ka jingaei, ka jingisynei, *bad* ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Khristos Ísous uba U Trai jong ngi.

3. KUMBA nga la kyrpád ia mé ba'n iaisah ha Ka

Ephesos, mynba nga sa leit-noh sha Ka Makedonia, ba me'n la ioh-iaiádong-ádit ia kino-kino ba'n wat long ki nonghikai ia ka bakhyllah,

4. Pymne ba'n iapynshah-shkor ha ki púriskai, bad ha ki jingkhein-jingkhá pateng-la-pateng bakhlem-kut kein, kiba pynlong-noh ia ki jingiasait kham-tam ia ka baiaitei jong U Blei kaba ha ka jingngeit; *tó leh kumta.*

5. Hinrei kaba ka jingkhy-nang ka jong ka húkum-skhem ka long kein ka jingiafeit náduh ka dohnúd ka bakhúid, bad *na* ka jingiatip-lem ka babhá, bad *na* ka jingngeit ka bakhlem-arsap;

6. na jong kiba, *don* kiba haba ki la leh-b'ymdei, ki la kynran-noh sha ka jingkren-thala-thalein;

7. da ka bakwah ba'n long ki nonghikai Ka Húkum, haba ki'm sngouthúh pynban l'ymne ia kiei-kiei-ruh ia kiba ki kren, l'ymne shaphang kiei-kiei-ruh ki iathúh-skhem.

8. Hinrei ngi tip kein ba kata Ka Húkum ka babhá, lada uno-uno-ruh u'n da leh-donkam bad ka katba kum ka húkum;

9. haba tip ia kane, ba ym jiu buh ka húkum ha u bahok kein, hinrei ha ki bakhlem-húkum bad ha ki b'ymkongúh, ha ki b'ymriu-Blei bad ha ki bapop, ha ki b'ymkhúid bad ha ki baleh-bein-sang, ha ki bashoh ia la u kypá bad ha ki bashoh ia la ka kymí, ha ki nongshoh-noh-briu,

10. ha ki baklim-síh, ha ki baiashong-sang-síh para-shinrang, ha ki nongtúh-briu, ha ki balamlér, ha ki basmai-lamlér, bad lada *don* kaei-kaei-ruh ka wei-pat kaba ialeh-pyrshah ia ka jinghikai ka batlem-bhá;

11. katba kum Ka Jingia-thúhkhána-babhá kata ka burom ka jong U Blei Basuk, ia kaba la aítí-shaníah kein ha nga.

12. Te nga sngou-ngúh ia

U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi, uba la pynshait-bor ha nga, naba u la nieu ia nga u baiainélh, haba u la buh *ia nga* ha ka jingleh-iathúhkhána;

13. uba la long kaba mynshiwa u bakren-bein, bad u baleh-bein, bad u baleh-bein-éh: hinrei la leh-isynei ia nga, naba nga la leh da ka b'ym-sngouthúh ha ka jingb'ymngeit kein;

14. hinrei kata ka jingaiei ka jong uba u Trai jong ngi ka la roi-kyrhái-éh-líam kein lem bad ka jingngeit bad ka jingfeit kaba ha U Khristos Iísous.

15. Kane ka ktín ka bashisha-éh, bad ka babit ia ka jingioh-díang-hun baroh, ba U Khristos Iísous u la wan sha kane ka pyrtlei ba'n pynim ia ki bapop; na jong kiba ngalong ma-nga kein u bakongsan.

16. Hinrei naba kane la leh-isynei ia nga, ba ha nga u bakongsan *kumta*, U Iísous Khristos u'n la ioh-pyníh-shinná ia la ka jingshah-slem baroh-phar, khynang ia *ka ba'n long* ka rúkom ia kita ki ba'n sa ngeit lano-lano-ruh ha u sha ka jingim b'ymjiukut.

17. Hinrei ha uba U Siim

jong kiba ki b'ymjiukut, uba b'ymjiuiáp, ia uba b'ymioh-ih, uba U Blei U Bastád tang ma-u hí, *tó long* ka jingnieu-burom bad ka jingpyndon-burom sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen.

18. Ia kane ka húkum-skhem nga aítí ha mé, kó khún *jong nga* Timotheos, katba kum kita ki jingiathúhlypá kiba long mynshiwa shaphang jong mé, ba me'n ioh-ialeh-thymá da kita kein ia kata ka jingialeh-thymá ka babhá;

19. da ka babat ia ka jingngeit bad ia ka jingiatip-lem ka babhá, ia kaba kiba haba ki la lah kyntait-noh na lade, ki la shah-pait-liing shaphang kata ka jingngeit:

20. na jong kiba long Umenaios bad U Aleksandros, ia kiba nga la aítí-noh ha U Soitan, ba yn la ioh-hikai ia ki ba'n wat kren-bein-sang.

II.—LYNNONG.

1. *U pyníh ba ka dei ba'n dúwai na ka bynta ki briu baroh.* 9. *Bad u pyníh kumno ka dei ia ki kynthei ba'n kúp bad ba'n long.*

1. NGA sneng-kyntú ka banyngkong ia kiei-kiei-baroh,

namar-kata, ba'n pynlong ia ki jingkyrpád, ia ki jingdúwai, ia ki jingpán-sait-isynei, *bad* ia ki jingai-ngúh, na ka bynta ki briu baroh kein;

2. na ka bynta ki siim bad baroh kiba long ha ka basan, ba ngi'n ioh-ialam ia ka jingim ka bajarjar bad ka bashong-suk ha ka jingriu-Blei bad ka batipsngi baroh.

3. Namar kane *ka long* ka babhá bad ka badiang-hun ha khymat U Blei uba U Nongpynim jong ngi:

4. uba mon kein ia ki briu baroh ba'n ioh-lait-im, bad ba'n wan sha ka jingtip-biáng ia ka jingshisha.

5. Namar *don* uwei U Blei, bad uwei ruh u ksiáng ia U Blei bad ia ki briu kein, U Khristos Ísous uba u briu hí;

6. uba la aítí-noh ia lade kum ka jingsiuspah na ka bynta baroh, ia ka ba'n phlá-shai kein ha ki ía ki badei hí.

7. Sha kaba la buh ia nga kein U Nongialap bad U Apostolos, (nga ong ia ka bashisha ha u Khristos, nga'm lamlér kein!) u nonghikai Ki Jentil ha ka jingngeit bad ka jingshisha.

8. Nga mon kein, namar-kata, ia kiba ki rangbah ba'n dúwai ha ka jaka baroh, da ka baráh ia ki ktí bakhúid khlem ka jingbittar bad ka jingiasait.

9. KUMJUH ruh *nga mon* kein ia kiba ki kynthei ba'n kyn-jai ia lade ha ka jingkúp baíh-tynnad lem bad ka jingsngou-mynrain bad ka jingsngou-ádykhar, ym da ka jingthain-shniúh, lane da ka jingdeng-ksíer, lane da ki paila, lane da ka jainkúp bakordor-éh ;

10. hinrei (kaba dei kein ia ki kynthei ki baiating-búd ia ka bamane ia U Blei) da ki jingleh babhá.

11. Tó ai ba ka briu ka'n nang ha ka basngáp-noh-jar da ka jingkonguh-leh-rit baroh.

12. Hinrei nga'm shah kein ia ka briu ba'n hikai, l'ymne ba'n leh-trai halor u briu, hinrei *nga mon ia ka* ba'n long ha ka basngáp-noh-jar kein.

13. Namar ia U Adam la thau-dur nyngkong, hadiin kata ia Ka Im.

14. Bad ym shym la shúk-
kor ia U Adam; hinrei ia kata
ka briu haba la lah shúk-
kor, ka la jía-long kein ha ka jing-
pallat.

15. Hinrei pynban yn pyn-
im ia ka ha ka bakhá-khún,
lada ki'n ioh-iaineh ha ka
jingngeit, bad *ha* ka jingiaíeit,
bad *ha* ka jingpynkhúid lem
bad ka jingsngou-ádykhar.

III.—LYNNONG.

1. *U pyníh ki bakumno badei ia
Ki Nongsharai bad Ki Tymen-
-basan Ka Balang ba'n long.*

14. *U ong na ka balei u thoh
kumta sha U Timotheos, ba u'n
ioh-tip kumno u'n long ha Ka
Balang, ha kaba la hikai ia ka
jingshisha bakhrau ba U Blei u
la pau-shinná ha ka doh, &c.*

1. KANE ka ktín ka bashi-
sha-éh, Lada uno-uno-ruh u
kwah-brai-éh ia ka baleh-
-sharai, u kwah kein ia ka
jingleh babhá.

2. Namar-kata, ka dei ia
uba U Nongsharai ba'n long
ia u bakhlem-kynnoh-pop, u
tyngá jong kawei ka tyngá, u
basharai-bíang, u bakhán-
-ádykhar, u baleh-don-akor, u
bakhót-íeit-basá, u banang hi-
kai;

3. u b'ym mylín díh-kiád,
u b'ym shait-iamai, u b'ym
khwán-myntoi; hinrei u bai-
shah-jemnúd, u bakhlem-ianía,
u bakhlem-íeit-sybai ;

4. u basynshár bhá ia ka iing la ka jong hí, u badon ia la ki khún ha ka jingkongúh lem bad ka batipsngi baroh;

5. (namar lada uno-uno-ruh u'm nang ba'n synshár ia ka iing la ka jong hí, ható kumno kein u'n súmar-súkhér ia Ka Balang U Blei ?)

6. ym u synran badang-lung, ioh ba ynda la lah pynát-leh-meng ia u, u'n háp-noh sha ka jingpynrem ia uba U Soitan.

7. Hinrei ka dei ia u ba'n ioh ruh ka jingphlá-nám babhá na kita kiba nabar, ioh ba u'n háp-noh sha ka jingkren-bein, bad sha ka jingríam uta U Soitan.

8. Kumjuh *ka dei* ia Ki Tymen-basan *ba'n long* ki batipsngi, ym ki baar-kyntín-sap kein, ym ki bamylín ha ka badíh-kiád shibún, ym ki bakhwán-myntoi;

9. ki baiabat kein ia ka jingbuh-ríh ka jingngeit ha ka jingiatip-lem bakhúid.

10. Bad tó ai ruh ba ki'n tynjúh nyngkong ia kine, ha-diin kata tó ki'n leh-basan, haba ki long ia ki bakhlem-tei-pop kein.

11. Kumjuh *ka dei* ia ki kynthei *ba'n long* ki batipsngi, ym ki bakren-bein-sní, ki basharai-bíang, ki bangeit ha kiei-kiei-baroh.

12. Tó ai ba Ki Tymen-basan ki'n long ki tyngá jong kawei ka tyngá, ki basynshár bhá ia la ki khún bad ia ki iing la ki jong hí.

13. Namar kita kiba la leh-basan bhá, ki ioh-myntoi kein ha lade-hí ia ka kyrdon ka babhá, bad ia ka jingshlur-kyllúid bakhrau ha ka jingngeit kaba ha U Khristos Ísous.

14. IA kine kiei-kiei-ruh nga thoh ha mé, haba nga kyrmen ba'n wan ha mé kham-shen;

15. hinrei lada nga túd, *nga thoh* ba me'n ioh-tip kumno ka dei kein ba'n pyniaid-pyn-long ia lade ha ka iing U Blei, kaba long Ka Balang U Blei U Baim, ka ríh-jíd bad ka nongrim kein ka jingshisha.

16. Bad da ka baphlá-shai-noh ka long ka bakhrau kein ka jingbuh-ríh ka jong ka niam-Blei: U Blei u la pau-shinná ha ka doh, u la ksan ha U Mynsiim, la ioh-íh ia u

da ki angelos, la ialap ia u ha pyddeng Ki Jentil, la ngeit ia u ha ka pyrthei, la pyddiang-soit ia u ha ka burom.

IV.—LYNNONG.

1. *U iathúklypá shaphang kata ka jingphài-diin-noh-wat bad ia ki jinghikai b'ymdei ki ba'n mih na kata ; bad u ong ha U Timotheos ba'n pynkynmau-bíang ia Ka Balang shaphang kine kiei-kiei-ruh.* 7. *U sneng-pynih ruh ia u shaphang kiei-kiei-ruh ia kiba dei ia u ba'n iaileh.*

1. HINREI uba U Mynsiim u ong pau-shinná, ba ha ki ía ki bakhadduh don kiba ki'n phai-diin-noh-wat na ka jingngeit, da ka bapynshah-shkor ha ki mynsiim bashúkor, bad ha ki jinghikai ki kśúid ;

2. da ka jingleh-arsap ki bakren-lamler, ia ki jong kiba la thang-iong ia ka jingiatip-lem la ka jong hí ;

3. ki baádong ba'n shongkurim, *bad ki bahúkum* ba'n kyndiah-noh na ki jingbám, ia kiba U Blei u la thau kein ia ka ba'n pyddiang-hun lem bad ka baai-ngúh, da kita kiba ngeit bad kiba kongúh-shai ia ka jingshisha.

4. Naba ka jingthau baroh U Blei ka babhá, bad ia kaei-kaei-ruh-ém *ka'm don* ka ba'n kynthait-noh, haba la pyddiang ia ka kein lem bad ka baai-ngúh :

5. namar la pynkyntang-khúid ia ka da ka ktín U Blei bad ka jingdúwai.

6. Haba mé buh-bíang ia kine kiei-kiei-ruh ha khymat kita ki para-bangeit, me'n long u shakri babhá ia U Ísous Khristos, da ka baiaibysá-pyjiah ia lade kein da kita ki ktín ka jingngeit, bad kata ka jinghikai babhá, ha kaba mé la búd-jan-pa-jan.

7. HINREI tó me'n kyntait-noh ia kita ki puriskakai babein-sang bad babéit-lyngang ; hinrei tó me'n pyn-trei-mylín ia lade kein sha ka jingriu-Blei.

8. Namar ka jingpyntrei-mylín ia kaba ka met ka myntoi sha ka bakhyndiat kein : hinrei kata ka jingriu-Blei ka myntoi sha kiei-kiei-baroh kein, haba ka don ka jingku-lar ia ka jingim kaba mynta, bad ia kata ka ba'n sa wan lawei.

9. Kane ka ktín ka bashi-

sha-éh, bad ka babit ia ka jingioh-díang-hun baroh.

10. Namar na ka bynta kane ngi trei-minot ruh bad ngi shah ia ka bakren-bein, naba ngi la kyrmen-khop ha U Blei U Baim, uba long U Nongpynim ia ki bynriu baroh, *hinrei* kham-tam-éh kein ia ki bangeit.

11. Ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n húkum-skhem bad tó me'n hikai.

12. Tó wat ai mano-mano-ruh-ém ba u nieu-bein ia ka jingsamla jong mé; *hinrei* tó me'n jía-long ka rúkom kein ia kita ki bangeit, ha ka ktín, ha ka jinglong-jingim, ha ka jingiaíeit, ha u mynsiim, ha ka jingngeit, ha ka jinglong-sngúr.

13. Tadynda nga wan, tó me'n pynshah *ia la ka bamut* ha ka bapúle, ha ka basneng-kyntú, ha ka bahikai.

14. Tó mé wat leh-lyndet ia ka jingai kaba ha mé, ia kaba la aítí ha mé da ka jing-iathúhlypá, lem bad ka babuh ha *mé* ia ki ktí jong kaba Ka Jingiaseng-tymen-basan.

15. Tó me'n iaipuson-éh ia kine kiei-kiei-ruh; tó me'n iai-

long-khop ha kine kiei-kiei-ruh; ba kata ka jingpynman ia mé ka'n ioh-long bapau kein ha kiei-kiei-baroh.

16. Tó súmar-súkhér shaphang ia lade, bad ia la ka jinghikai; tó me'n iainéh ha ki; namar haba leh ia kane, te me'n pynim kein ia lade bad ia kita kiba ioh-sngou ia mé.

V.—LYNNONG.

1. *U pyníh kumno ka dei ba'n leh haba sneng ia ki riu-dykhót; bad shaphang ki riu-kynthei ha Ka Balang.* 17. *Kumno ba'n leh shaphang Ki Tymen-basan.* 19. *Bad ki jingsneng-pyníh ha U Timotheos hí.*

1. Tó wat sneng-sat-éh ia u bakham-tymen, *hinrei* tó me'n sneng-kyntú kein *ia u*, kum ia u kypá; *bad* ia kita ki bakham-samla, kum ia ki para kein;

2. *bad* ia ki kynthei bakham-tymen, kum ia ki kymí kein; *bad* ia ki kynthei bakham-samla, kum ia ki para, da ka jinglong-sngúr baroh kein.

3. Tó me'n burom-bíang ia ki riu-kynthei ia kiba da long shisha kein ki riu-kynthei.

4. *Hinrei* lada kano-kano-

-ruh ka riu-kynthēi ka don ki khún lane ki ksiu, tó ai ki'n nang nyngkong kein ba'n burom-riu-Blei ia ka iing la ka jong hí, bad *kumta* ba'n siu-pat markylliang ha la ki kymí-ki-kypá; namar kane ka long kein ka babhá bad ka badíang-hun ha khymat U Blei.

5. Hinrei kata kaba da long shisha kein ka riu-kynthēi ia kaba la íehnoh-marwei ruh, ka la kyrmen - khop kein sha U Blei, bad ka iainēh ha ki jing-kyrpád bad ki jingdúwai mynmíet bad mynsngi.

6. Hinrei kata kaba im-pahúh, haba im ka la iáp kein.

7. Te ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n húkum-skhem, ba ki'n ioh-long ia ki bakhlem-kynnoh-pop.

8. Hinrei lada uno-uno-ruh u'm súmer-súkhér ia kiba la ki jong hí, bad kham-tam-éh ia kiba dei ha la iing, u la len-noh kein ia ka jingngeit, bad u long bakham-sniu ia u b'ymngeit.

9. Ia ka riu-kynthēi tó ai ba yn jíd ha ka jingkhein *ia kawei* ka b'ym dúna hinriupheu snem karta, kaba la long ka tyngá jong uwei u tyngá,

10. ia kaba la phlá babhá ha ki jingleh babhá kein; lada ka la lah súmer-súkhér khún, lada ka la lah pyddiang-shong-basá ia ki nongwei, lada ka la lah sait ia ki sl'jat ki riu-khúid, lada ka la lah iaráp ia ki bashípá-éh, lada ka la lah iaibeh-bíang ia ka jingleh babhá baroh kein.

11. Hinrei ia ki riu-kynthēi bakham-poh-karta tó me'n kyntait-noh: namar h'yunda ki'n la ioh-ialeh-kíat-pathár ia U Khristos, ki'n kwah kein ba'n shongkurim-noh *pat*;

12. ki badon ka jingpynrem, naba ki la lah buh-lyndet-noh ia la ka jingngeit ka banyngkong.

13. Bad ruh putet ki nang-mylín *ba'n long* ki baalhía haba ki iaíd-sakymá kylleng sha ki iing-ki-iing; te ym tang ki baalhía, hinrei ki bashait-blab-blab ruh bad ki balorni-leh-lushia, haba ki iathúh ia kiei-kiei-ruh ki b'ym dei kein.

14. Nga mon, namar-kata, ia ki riu-kynthēi bakham-poh-karta ba'n shongkurim-noh *pat*, ia ka ba'n khá-khún, ba'n long ka kynrád-iing, *bad kumta* ba'n

ym ai ha uba u nongialeh ia ka jingkem-dau kaei-kaei-ruh-ém kein na ka bynta ka baren-bein.

15. Namar *don* lypá kein ia kiba la lah pynkynran-noh shadiin uba U Soitan.

16. Lada uno - uno-ruh u bangeit lane ka bangeit ki don ki riu-kynthei, tó ai ba ki'n iaráp ia ki, bad tó wat ai ba yn ban-khía ia Ka Balang ; ba ka'n ioh-iaráp ia kita kiba da long shisha kein ki riu-kynthei.

17. KITA Ki Tymen-basan kiba la synshár bhá tó ai ba yn nieu-dei ia ki *ba'n ioh* ka burom ar-shah, kham-tam-éh kein kita kiba trei-minot ha ka ktín bad ha ka jinghikai.

18. Namar kata Ka Jingthoh ka ong, "Me'n ym khúm-shintur ia u massi-dáp haba u dang iúh-roit ba'n khlur-kybá," bad, "Ka dei ia uba u nongtrei *ba'n ioh* ia la ka bainong."

19. Mé wat pyddiang shuh ia ka jingmúldui ba'n ialeh ia U Tymen-basan, l'ymda ha khymat ar-ngút ne lai-ngút kein ki nongsakhí.

20. Ia kita kiba leh-pop tó

me'n sneng-pyrshah ha khymat baroh, khynang ba kita kiwei ruh ki'n ioh-sngou shepting kein.

21. Nga húkum-jur ha khymat U Blei, bad U Iísous Khristos uba U Trai, bad ki angelos ki ba-la-jíd, ba me'n ioh-súmar ia kine kiei-kiei-ruh khlem ka jingkut-bishárlypá, da ka baleh ia kaei-kaei-ruh-ém da ka bashah-shiliangkein.

22. Mé wat buh kyrkíh ia la ki ktí hano-hano-ruh-ém, l'ymne wat iabynta ha ki pop ki jong kiwei ki briu ; tó me'n ríh-noh ia lade u basngúr.

23. Mé wat long shuh u nongdíh úm, hinrei tó shimdíh ia ka wain khyndiat, na ka bynta kein kata ka nírbah jong mé bad kita ki jingkhreu bajindei jong mé.

24. Ki don ki briu ba ki pop jong ki ki long bapaulypá shinná-éh, haba ki iaid ha shiwa sha ka jingbishár; hinrei ha kiwei ki iabúd nadiin.

25. Kumjuh ruh kita ki jingleh babhá *jong kiwei* ki long bapaulypá shinná-éh; bad ia kita kiba long da kumwei kein ym lah shuh ba'n iaibuh-ríh.

VI.—LYNNONG.

1. *Ki jingpyníh shaphang ki mrau.*

3. *Ka jingsneng-mahám shaphang kiba hikai ia ka bakyllah; bad shaphang ka jingkwah ba'n long riu-spah katba kum ka rúkom jong kita kiba hikai da kumwei.* 17. *Ka jingpyníh ha U Timotheos ba'n húkum-jur ia ki riu-spah; bad ba'n súmar-bíang ia kata ia kaba la aiti ha u.*

1. KAT kiba long ki mrau hapoh ka lyngkor, tó ai ba ki'n nieu ia kita ki kynrád la ki jong hí ki badei *ba'n ioh* ka burom baroh, ba yn ym kren-bein-noh kein ia ka kyr-teng ka jong U Blei, bad ia ka jinghikai *jong u.*

2. Kita ruh kiba don ki kynrád bangeit, tó wat ai ba ki'n nieu-bein *ia ki*, naba ki long ki para-bangeit; hinrei tó ki'n shakri kham-tam *ia ki*, naba kita kiba iapyddiang-hun ia kata ka jingleh-bhá, ki long ki bangeit bad ia ki ba-la-feit kein. Ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n hikai bad me'n sneng-pyníh.

3. Lada uno-uno-ruh u hikai da kumwei, bad u'm kongúh ha kita ki ktín batlem-

-bhá ki jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad ha kata ka jinghikai kaba katba kum ka jingriu-Blei;

4. la pynát-sarong ia u kein, haba u'm sngouthúh ei-ei-ruh, hinrei u da niún-skúin shaphang ki jingiasait bad ki jingialeh-ktín, náduh kiba ki míh ka jingsngou-pihúin, ka jingianía, ki jingiakren-bein, ki jingiatharai basniu,

5. ki jingialeh-éh bathala ki briu ba-la-pynpy-út-plak ia la ka bamut, bad ba-la-b'ymdon shuh ka jingshisha, haba ki iamut kein ba kata ka jingriu-Blei ka long ka jingpynmyntoi: tó me'n kynriah-noh na kiba kum kita.

6. Hinrei kata ka jingriu-Blei lem bad ka basngou-hun hí ka long kein ka jingpynmyntoi bakhrau.

7. Namar ngi'm shym la wallam ia kaei-kaei-ruh-ém sha kane ka pyrthei; *bad* ka pau-shinná kein ba ngi'm lah ba'n kit-noh ruh ia kaei-kaei-ruh.

8. Te haba ngi ioh ia ka jingbysá bad ia ki jingkúp, da kine kein yn pynkydang-bíang ia ngi.

9. Hinrei kita kiba kwah-éh kein ba'n pynman-spah, ki háp-noh sha ka jingpynshoi bad ka jingríam, bad sha ki shibún ki jingsam-kwah ki ba-bíeit bad ki bapynsniu, kiba pynngam-jillop ia kita ki briu sha ka jingpyndúh bad ka jingpynjot.

10. Namar u thíed jong ki basniu baroh long kata ka baíeit-sybai : ia kaba, don kiba haba ki kwah-brai-éh, la pynsakyma-noh kein ia ki na ka jingngeit, bad ki la pynpei ia lade da ki babún ki jingsngou-pang jingngan.

11. Hinrei ma-mé, ah u briu u jong U Blei, tó phet-iáp-noh na kine kiei-kiei-ruh ; bad tó beh-brai kein ia ka hok, ia ka jingriu-Blei, ia ka jingiaingeit, ia ka jingíeit, ia ka jingiaishah, ia ka jingjemnúd.

12. Tó me'n ialeh-éh ia ka jingialeh ka babhá ka jong ka jingngeit ; tó me'n kem-bat ia ka jingim b'ymjiukut, sha kaba la khot ruh ia mé, bad mé la phlá-shai ia kata ka jing-phlá-shai ka babhá ha khymat bún ki nongsakhí.

13. Nga húkum-skhem ia mé ha khymat U Blei uba pynlong-

-im kein ia kiei-kiei-baroh, bad *ha khymat* U Khristos Ísous uba la sakhí-skhem ha khymat U Pontios Pilat ia kata ka jing-phlá-shai ka babhá ;

14. ba'n súmar ma-mé ia *kane* ka húkum bakhlem-thoh-bría, bakhlem-kynnoh-pop, háduh kaba ka jingmíh-pau ia U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi :

15 ia kaba ha ki ía ki badei la ki jonghí u'n pyníh-pau kein, uba *long* U Basuk bad U Bakhrau-bor tang ma-u hí, uba U Siim kiba ki siim bad U Trai kiba ki trai ;

16. uba tang ma-u hí u don ka jingb'ymiáp, u bashong ha ka jingshai b'ymlah-úid-jan sha ka, ia uba uno-uno-ruh-ém na ki briu u'm shym la ioh-íh, l'ymne u'm lah ba'n ioh-íh : ha uba *tó long* kein ka burom bad ka bor-bah b'ymjiukut. Amen!

17. Tó me'n húkum-skhem ia kita kiba riu-spah ha kane ka pyrthei kaba mynta ba'n wat sngou-át-meng, l'ymne ba'n kyrmen ha ka jingb'ymthikna ka spah, hinrei ha uba U Blei U Baim, uba ai ha ngi ia kiei-kiei-baroh kynrei-spah-

-kyrhái kein ia ka ba'n ioh-sngoubhá ;

18. ba'n leh babhá, ba'n man-spah-kyrhái ha ki jingleh baíh-bhá, ba'n long ki ba-la-kloi ba'n iasám, ki baiasám - lúid isynei kein ;

19. ki bakynsheu-kyndong ia ialade-hí ia ka nongrim babhá ia kaba lawei-lawei-ruh, khynang ba ki'n ioh-kem-bat kein ia kata ka jingim b'ymjiukut.

20. Ah kó Timotheos, to sú-mar-bíang ia kata ia kaba la aítí ha mé, da ka bakynriah-phai-noh na kita ki ktín-jam-thala babein-sang bad ki jingiasait pyrshah jong kata ka jingtip ia kaba la jér lamlér *kumta* :

21. ia kaba, don kiba haba ki iating-búd, ki la leh-b'ymdei shaphang kaba ka jingngeit. *Tó long* kaba ka jingaei lem bad mé. Amen !

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TIMOTHEOS.

I. —LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U Paul u phlá ia la ka jingkynmau-ieit sha U Timotheos.* 6. *Da ki bún nía u sneng-pynshait ia u ba'n iaineh.* 15. *U kynmau ia u shaphang kita kiba la íehnoh ia u ; bad u dúwai na ka bynta ka iing U Onisiphoros.*

1. U PAUL, U Apostolos U Ísous Khristos da ka mon U

Blei, katba kum ka jingkular ka jingim kaba ha U Khristos Ísous,

2. ha U Timotheos, u khún hep-báfeit-éh *jong nga*: Ka jingaei, ka jingisynei, *bad* ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, *bad na* U Khristos Ísous uba U Trai jong ngi.

3. NGA don ka jingsngou-ngúh ha U Blei, ia uba nga shakri na la ki kymí-ki-

-kypá-tymen da ka jingiatip-lem bakhúid, ba nga don ka jingkyndau ka bakhlem-da-púd kein shaphang jong mé ha ki jingdúwai jong nga mynmíet bad mynsngi ;

4. da ka bakwah hir-hir ba'n ioh-íh ia mé, (haba nga la kynmau kein ia kita ki jingjau-úm-mat jong mé,) ba yn ioh-pyndap ia nga da ka jingsngou-kymen ;

5. haba nga ioh ka jingpynkynmau *ruh* ia kata ka jingngeit bakhlem-arsap kaba hapoh jong mé, kaba la shong-sah nyngkong hapoh ka kiau jong mé Ka Lois, bad *hapoh* ka kymí jong mé Ka Euniki ; bad nga ngeit-skhem ba *ka shong-sah* hapoh jong mé ruh.

6. NAMAR kane ka dau kein nga pynkynmau ia mé ba'n kynruh ia kata ka jingai ka jong U Blei, kaba long hapoh jong mé da kata ka babuh ha *mé* ia ki ktí jong nga.

7. Namar U Blei u'm shym la ai ha ngi ka mynsiim jong ka bashepting ; hinrei ka jong ka bor, bad ka jong ka jingfeit, bad ka jong ka bakhan-leh-ádykhar kein.

8. Namar-kata, tó mé wat

sngou-leh-rain ia kata ka jingphlá ia uba U Trai jong ngi, l'ymne ia nga uba u nongsah-byndi jong u ; hinrei tó me'n iashah-shitom lem bad *nga* namar kata Ka Jingiathúkhána-babhá, katba kum ka bor U Blei kein ;

9. uba la pynim ia ngi, bad uba la khot *ia ngi* da ka jing-khot bakhúid, ym katba kum kiba ki jingleh jong ngi, hinrei katba kum ka jingthymúlypá jong u hí bad la ka jingaiei kein, ia kaba la ai ha ngi ha U Khristos Ísous mynshiwa kirta bamynhyndai-kulong ;

10. hinrei ia kaba la pynpau-shinná mynta da kata ka jingmíh-pau ia uba U Nongpynim jong ngi U Ísous Khristos, uba la pyndúh-noh shisha ia ka jingiáp, bad uba la pynpau-shai ia ka jingim bad ia ka jingb'ympe-út da kaba Ka Jingiathúkhána-babhá kein :

11. sha kaba la buh ia nga kein U Nongialap, bad U Apostolos, bad u nonghikai ia Ki Jentil.

12. Namar kane ka dau kein nga shah ruh ia kine kiei-kieiruh : hinrei nga'm sngou-leh-rain : namar nga tip ha uba

nga la ngeit-shaníah; bad nga ngeit-skhem ba u long u balah ba'n ríh-kyndong ia kata ka jingaití jong nga *ha u sha* kata ka akhér-ka sngi kein.

13. Tó iaibat ia ka rúkom ki ktín batlem-bhá, ia kiba na nga mé la ioh-sngou, ha ka jing-ngeit bad ka jingiaíeit kaba ha U Khristos Ísous.

14. Ia kane ka jingaití ba-bhá *ha mé*, tó súmar-bíang da U Mynsiim Bakhúid uba shong-sah kein hapoh jong ngi.

15. Mé tip ia kane, ba ki baroh kiba ha Ka Asia ki la iaphai-diin-noh na nga, na ki jong kiba long U Phugellos bad U Ermogenis.

16. Uba U Trai tó u'n ai ka jingisynei ha ka iing U Onisiphoros; naba búnsin u la pyn-pyngád har-har kein ia nga, bad u'm shym la sngou-leh-rain ia ka kynjiri jong nga;

17. hinrei, mynba u la don ha Ka Roma, da kham-minot-éh kein u la wád-noh ia nga, bad u la shem *ia nga*.

18. (Uba U Trai tó u'n ai ha u ba'n shem kein ka jingisynei na U Trai ha kata ka akhér-ka sngi:) bad ha ki ba-katno kiei-kiei-ruh u la shakri

ha Ka Ephesos, mé tip ma-mé kham-bhá kein.

II.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia U Timotheos na ki bún-jaid ki nía ba'n iai-neh-minot.* 14. *U pynéh-shinná ha u ia kiei-kiei-ruh ia kiba u'n súmar ba'n kynriah-noh na ki, bad ia kiei-kiei-ruh ia kiba ka dei ia u ba'n búd-bíang.*

1. MA-MÉ, namar-kata, kó khún jong nga, tó pynkhlain-noh ia lade ha kata ka jingaiei kaba ha U Khristos Ísous.

2. Bad kita kiei-kiei-ruh ia kiba mé la ioh-sngou na nga ha pyddeng shibún ki nongsakhí, ia kita kein tó me'n aité ha ki briu baiaineh, kat kiba ki'n long ki babit-bíang ba'n hikai ia kiwei ruh.

3. Ma-mé, namar-kata, tó shah-shitom kum u sipáhi ba-bhá U Ísous Khristos.

4. Ym don uba haba u leit-ialeh-thymá u pynsúh-sat ia lade da kiba ki jingleh jong ka jingim, khynang ba *kumta* u'n ioh-pynsngoubhá kein ia uta uba la thung-sipáhi ia u.

5. Bad lada uno-uno-ruh u pynéh ruh *ha ki jingiapynéh*, yn ym pynphong-pansngíat ia u,

l'ymda u'n pynéh katba kum ki húkum kein.

6. Ka dei ia u nongsúmar-brí uba trei-minot shiwa, ba'n ioh-iabyntanyngkongnaki soh.

7. Tó pyrkhát ia kiei-kiei ia kiba nga ong; te uba U Trai u'n ai ha mé ka jingshemphang ha kiei-kiei-baroh keiu.

8. Tó iaikynmau kein ia U Ísous Khristos ia uba la pyn-míh-pat na ki baiáp, *uba* na u symbai U Dabid, katba kum kata Ka Jingiathúkhána-ba-bhá jong nga:

9. ha kaba nga shah-shitom háduh ki jingkhúm, kum u nongleh-b'ymman; hinrei ia ka ktín ka jong u Blei ym shym la khúm kein.

10. Naba kata nga iaishah ia kiei-kiei-baroh na ka bynta ki ba-la-jíd, khynang ba ma-ki te ki'n ioh ia ka jingpynim kaba ha U Khristos Ísous, lem bad ka burom b'ymjiukut.

11. Kane ka ktín ka bashi-sha-éh: Namar lada ngi la iáp-noh lem *bad u*, ngi'n ioh-iaim ruh lem *bad u*:

12. lada ngi iaishah, ngi'n iasynshár ruh lem *bad u*; lada ngi len *ia u*, u ruh u'n len ia ngi:

13. lada ngi'm ngeit, u dang

iaisah ma-u u baiaineh; u'm lah kein ba'n len ia lade.

14. Tó me'n pynkyn-mau *ia ki* shaphang kine kiei-kiei-ruh, haba húkum-jur *ia ki* ha khymat uba U Trai ba'n wat ialeh-ktín, ia ka ba'n myntoi ei-ei-ruh-ém kein, *hinrei tang* ia ka ba'n pynkyllon-khram ia ki nongsngou.

15. Tó pyrshang-smat ba'n aítí ia lade ba-la-pyddiang-hun da U Blei, kum u nongtrei ba-khlem-dau-leh-rain kein, u ba-pynsíang-beit-noh ia ka ktín ka jong ka jingshisha.

16. Hinrei na kita ki ktín-jam-thala babein-sang tó me'n kynriah-noh; namar ki'n ia-nang-iaid kein sha ka bakham-bún ka jingb'ymriu-Blei.

17. Bad kata ka ktín jong ki ka'n iaibám kum ka babám-phong, na ki jong kiba long U Umenaios bad U Philitos;

18. kat kiba shaphang kata ka jingshisha ki la iawir-noh-b'ymdei, ba ki da iaong ba kata ka jingmíh-pat ka la long ly-pá; te ki iapynkyllon-khram ia ka jingngeit jong kiwei kein.

19. Hinrei shisha kata ka nongrim banéh-khop ka jong U Blei ka iaiieng-skhem, haba

ka don kane ka jingshon-bathoh; U Trai u íhthúh ia kita kiba long ki jong u: bad, Tó ai uwei-uwei-baroh uba khot-kyrteng ia ka kyrteng U Khristos ba u'n kyndiah-noh na ka jingb'ymhok.

20. Hinrei ha ka iing bakhrau ki don ym tang ki khíu ka ksíer bad ka rúpa, hinrei ruh *ki khíu* diing bad ka khyn-deu; te *don* kita shisha ia ka badon-burom, hinrei kiwei kein ia ka bakhlem-burom.

21. Namar-kata, lada uno-uno-ruh u'n da klíng-noh ia lade na kine kiei-kiei-ruh, u'n long u khíu ia ka badon-burom kein, ia u ba-la-pynkyntang-khúid, bad u babit-éh ia la U Kynrád, haba la khréh ia u sha ka jingleh babhá baroh.

22. Hinrei tó me'n phet-iáp-noh na ki jingkwah-sat jong ki basamla; bad tó beh-brai kein ia ka hok, ia ka jingngeit, ia ka jingíeit, ia ka jingiasuk lem bad kita kiba khot-kyrpád ia uba U Trai na ka dohnúd bakhúid.

23. Hinrei ia kita ki jingiasait babíeit bad bapathár tó me'n kyntait-noh, haba tip ba ki iapynkhá kein ia ki jingianía.

24. Te ka'm dei kein ia u shakri U Trai ba'n ianía; hinrei ba'n long u bajemnúd sha ki briu baroh, u banang hikai, u baiaishah ka b'ymdei,

25. ha ka jingjemnúd u basneng-pyníh ia kita kiba ialeh-pyrshah; ba ioh lawei U Blei u'n ioh-ai ha ki ia ka bakylla-ka-bamut ia ka ba'n íhthúh-bíang ia ka jingshisha;

26. bad *kumta* ki'n ioh-kyn-dit-briu-krek na kata ka jingríam ka jong U Soitan, ia kiba la ngat-im kein da u ha kaba ka mon ma-u.

III.—LYNNONG.

1. *U iathúh-mahámlypá ha U Timotheos shaphang ki briu kiba kumno ki'n iamíh.* 10. *Ia ka ba'n pynshait ia u, u pynkynmau ia u shaphang ka rúkom ka jing-im jong u hí; bad u kyntú ia u ba'n iaineh, da ka baiaroh ia Ki Jingthoh Bakhúid.*

1. HINREI tó tip ia kane, ba ha ki sngi ki bakhadduh ki'n poi ki ía bashitom-éh.

2. Namar ki'n long ki briu ki baíeit tang ia lade, ki baíeit sybai, ki bakren-sarong-éh, ki baleh-khrau-éh, ki bakren-sniu, ki b'ymkongúh ia la ki kymí-

-ki-kypá, ki b'ymngúh, ki b'ym-khúid,

3. ki bakhlem-feit ia la kyn-ja, ki bakhlem-máp, ki bakren-bein-sní, ki b'ymlah-shah, ki bariunar-éh, ki bashún ia ki babhá,

4. ki nongdíe-noh, ki baleh-thyrmur, ki baát-leh-meng, ki baífeit ia ki jingleh-kai kham-tam kein ia kaba ki íeit ia U Blei;

5. ki badon ka dur ka jing-riu-Blei, hinrei kiba la len ia ka bor jong ka : na kine ruh tó me'n phai-diin-noh kein.

6. Namar na jong kine long kita kiba pár-bysut-sían shapoh ki iing, bad kiba ialam-mrau ia ki kynthei babíeit ba-la-pynkit-khía da ki pop, *bad* baialam-wir-noh kein da ki bún-jaid ki jingsam-kwah-sat,

7. kiba ioh-hikai hala ka sngi, bad ki b'ym jiu lah mynno-mynno-ruh ba'n poi sha ka jingtip-bíang ia ka jingshisha.

8. Hinrei kumba U Iannis bad U Iambris ki la ieng-ialeh-pyrshah ia U Mosis, kumta kine ruh ki ieng-ialeh-pyrshah ia ka jingshisha; ki briu ba-la-pynpy-út-plak ia la ki bamut, ia ki b'ymsúid-nieu kein sha-

phang kaba ka jingngeit.

9. Hinrei ki'n ym ianang-iaid da kham-bún shuh : namar kata ka jingsngou-bíeit jong ki ka'n long bapau-noh ha ki briu baroh kein, kumba kata ka jong ki ruh ka long.

10. HINREI ma-mé mé la búd-jan-pa-jan ia kata ka jinghikai, ia kata ka jinglong-jingim, ia kata ka jingthymú, ia kata ka jingngeit, ia kata ka jingshah-slem, ia kata ka jingíeit, *bad* ia kata ka jingiaishah jong nga,

11. da kita ki jingbeh-bein, *bad* da kita ki jingshah-éh kein, kat kita bakatno ki la jía ha nga ha Ka Antiokheia! ha Ka Ikonion! ha Ka Lystra! ia kum kita ki jingbeh-bein kein nga la shah: hinrei na jong ki baroh uba U Trai u la kyníh-kynthet ia nga.

12. Shisha ia kita baroh ruh kiba mon ba'n im riu-Blei ha U Khristos Iísous, yn beh-bein kein.

13. Hinrei ki briu basniu bad ki nongshúkor ki'n ianang-iaid sha kaba kham-sniu, haba ki iashúkor, bad haba ki iashah-shúkor.

14. Hinrei ma-mé tó iaineh

ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba mé la nang bad ha kiba la pynngeit-skhem ia mé, da ka batip na uno mé la nang *ia ki*;

15. bad ba na myndang khúnlung mé la tip ia kita Ki Jingthoh Bakhúid, kiba lah ba'n pynstád ia mé ia ka ba'n pynim, da ka jingngeit kaba ha U Khristos Ísious.

16. Ka Jingthoh baroh *ka long* ka bapysát-mynsiim U Blei, bad ka babit ia ka ba'n hikai, ia ka ba'n pynkyndúh-shai, ia ka ba'n sneng-pynbeit, ia ka ba'n pynnang-bhá ia kaba ha ka hok:

17. khynang ba uba u briu jong U Blei u'n ioh-long u bajanai-bhá, haba la pynkhréh-bíang ia u kein ia ka jingleh babhá baroh.

IV.—LYNNONG.

1. *U kyntú ia U Timotheos ba'n iaineh ha ka baialap ia ka ktín U Blei, namar u sa wai-noh hí da ka jingiáp.* 9. *U kwah ia u ba'n wan shen ha u lem bad U Markos, bad ba'n wallam ia kiei-kiei-ruh ki jong u ; bad u iathúh-mahám ha u ba'n súmar na U Aleksandros ; bad u ong kaei ka la jía ha u ha ka jingiasait-ksan banyngkong jong u.*

19. *U wai-noh da ki jingnúh-mon-bhá.*

1. NAMAR-KATA, nga húkum-jur ha khymat U Blei, bad U Ísious Khristos uba U Trai, u ba'n sa bishár ia ki baim bad ia ki baiáp ha kata ka jingmíh-pau jong u bad *ha* kata ka híma jong u ;

2. tó me'n ialap kein ia kata ka ktín ; tó iaiminot-ádor haba dei-por-bhá, haba b'ymdei-por kein ; tó pynkyndúh, tó sneng-mahám, tó kren-kyntú da ka jingshah-slem baroh bad *da* ka jinghikai *baroh*.

3. Namar ka aiom ka'n jía, haba ki'n ym shah-shkor ia ka jinghikai batlem-bhá ; hinrei katba kum ki jingkwah-sat kiba la ki jong hí, ki'n iakyn-ton ha lade-hí ia ki nonghikai, haba ki dait-skhuín kein na la ka shkor ;

4. te ki'n iapynphai - noh shisha ia la ka shkor na kaba ka jingshisha, bad ki'n iaphai-khymat sha kita ki puriskakai.

5. Hinrei ma-mé tó sharai-ádykhar ha kiei-kiei-baroh, tó shah-shitom, tó leh ia ka jingleh u nongiathúhkhána-babhá, tó pyndep - bíang ia kata ka

jingshakri-tín-Blei jong mé.

6. Namar ia nga kein la dang theh-noh lypá kum ka jingai-díh-ngúh, bad kata ka por kaba ka jingioh-lait-noh jong nga ka la jan.

7. Nga la ialeh-noh ia kata ka jingialeh ka babhá, nga la pyndep-noh ia la ka jingphet, nga la ríh-kyndong kein ia ka jingngeit.

8. Náduh mynta, na ka bynta ia nga la buh-kynsheu ia kata ka pansngíat ka jong ka hok, ia kaba uba U Trai, uba U Nongbishár Bahok, u'n ai-nong kein ha nga ha kata ka akhér-ka sngi: bad ym tang ha nga hí, hinrei ha ki baroh ruh kiba la íeit ia kata ka jingmíh-pau jong u.

9. Tó pynkloi-noh ba'n wan shen ha nga:

10. namar U Dimas u la íehnoh-lyndet ia nga, haba u la íeit ia ka pyrthei bamynta, bad u la leit-noh sha Ka Thes-saloniki; U Kriskis sha Ka Galatia; U Titos sha Ka Dal-matia.

11. Tang U Loukas u long lem bad nga. Haba la shim ia U Markos, tó ialam lem bad mé hí: namar u long u bamyn-

toi-bhá ia nga ha ka jingsha-kri-tín-Blei.

12. Hinrei ia U Tukhikos nga la phah-noh sha Ka Ephesos.

13. Ia kata ka jainkúp, ia kaba nga la íehnoh ha Ka Troas bad U Karpos, haba mé wan tó wallam, bad ia kita ki kítap, *hinrei* kham-tam-éh kein ia kita ki kot-sníh.

14. U Aleksandros uba u nongtrei-tama u la leh-pynpau sha nga ia kiei-kiei ki basniu shibún: tó ai ba uba U Trai u'n ai-nong ha u katba kum Kita ki jingleh jong u:

15. ia uba ruh tó súmar-kíar-noh ma-mé; namar u la ieng-ialeh-pyrshah shibún-éh kein ia ki ktín jong ngi hí.

16. Ha kata ka jingiasait-ksan banyngkong jong nga mano-mano-ruh-ém u'm shym la ieng-lem hajan jong nga, hinrei baroh kein ki la íaíeh-noh-lyndet ia nga; (ah wat ai ba ha ki yn nieu ia ka!)

17. Hinrei uba U Trai u la ieng hajan jong nga, bad u la pynshait-bor ha nga; khynang ba da nga yn la íoh-pyndep-bíang ia kata ka jingialap ia *Ka Jingiathúhkhána-babhá*, bad

ba kumta kein kiba Ki Jentil baroh ki'n la ioh-sngou: te la kyníh-kynthet ia nga na ka shintur u khlá-bah-éh.

18. Bad uba U Trai u'n kyníh-kynthet ia nga na ka jingleh basniu baroh, bad u'n ríh-pynim *ia nga* sha kata ka híma jong u kaba ha byneng: ha uba *yn long* kaba ka burom sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut. Amen!

19. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Priska bad U Akulas, bad ia ka iing U Onisiphoros.

20. U Erastos u la iaisah

ha Ka Korinthos; hinrei ia U Trophimos nga la íehnoh ha Ka Militos ba u pang kein.

21. Tó pynkloi-noh ba'n wan shiwa ka tlang. U Euboulos, bad U Poudis, bad U Linos, bad Ka Klaudia, bad kiba ki para-bangeit baroh kein, ki iangúh-mon-bhá ia mé.

22. *Tó long* U Ísous Khristos uba U Trai lem bad ka mynsiim jong mé! *To long* ka jingaiei lem bad phi. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TITOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 5. *Uong* ha U Titos na ka balei u la íehnoh ia u ha Ka Kríti; bad ki bakumno ka dei ia Ki Tymen-basan Ka Balang ba'n long hangta, namar ka nám basniu ki

nong Kríti; naba kumta ka'n dei ia u ba'n sneng éh ia ki.

1. U PAUL, u shakri U Blei, bad u Apostolos U Ísous Khristos, (namar ka jingngeit ki ba-la-jíd U Blei, bad namar ka jingpyntip-bíang ia ka jing-

shisha kaba katba kum ka jing-riu-Blei ;

2. sha ka jingkyrmen ia ka jingim b'ymjiukut, ia kaba U Blei U Bakhlem-lamlér u la lah kular kein mynshiwa kirta bamyndai-kulong ;

3. hinrei ha ki ía badei hí u la pynpau-shinná ia kata ka ktín jong u ha kata ka baialap, ia kaba la aítí-shaníah ha nga katba kum ka húkum-skhem ka jong uba U Nongpynim jong ngi uba U Blei ;)

4. ha U Titos u khún bashisha *jong nga* katba kum ka jingngeit baiadei-lem: Ka jing-aiei, ka jingisynei, *bad* ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, bad *na* U Ísous Khristos uba U Trai *bad* uba U Nongpynim jong ngi kein.

5. NA ka bynta kane nga la íehnoh shadiin ia mé ha Ka Kríti, khynang ba me'n la ioh-pynbeit-rynti shuh ia kita kiei-kiei ia kiba la íehnoh *b'ymdep*, bad me'n la ioh-pynlong ia Ki Tymen-basan hala ka shnong-ka-shnong kein, kumba nga la lah iabuh-bíang ma-nga ha mé :

6. lada uno-uno-ruh u long ia u bakhlem-tei-pop, u tyngá

jong kawei ka tyngá, u badon ki khún bangeit, ym hapoh ka jingmúdui ka jingleh-sarong-auria, lane ki b'ymkongúh.

7. Namar ka dei kein ia uba U Nongsharai ba'n long ia u bakhlem-tei-pop, kum u sardár U Blei ; ym u baleh-khrau-mon-hí, ym u bairiang-éh, u b'ym mylín díh-kiád, u b'ym shait-iamai, u b'ym khwán-myntoi ;

8. hinrei u bakhót-íeit-basá, u baíeit ia ka babhá, u bakhán-ádykhar, u bahok, u bakhúid, u badon-bor halor lade ;

9. u babat-skhem ia kata ka ktín bashisha katba kum kata ka jinghikai, ba u'n ioh-long u balah ba'n sneng-kyntú ruh ha kata ka jinghikai kaba tlem-bhá, bad ba'n sneng-pynkyn-dúh ia kita kiba iaphyrshi-kyl-liang kein.

10. Namar ki long shibún ki b'ymkongúh, bad ki bakren-thala-thalein, bad ki bashúkor ia ki jingmut, kham-tam-éh kein kita kiba na ka jingot-shíar :

11. ia kiba ka dei ba'n khang shintur jong ki, kiba ki iapynkyllon-khram ia ki iing baroh-kawei, haba ki iahikai kein ia kiei-kiei-ruh ym dei, na ka bynta ka jingmyntoi bakhwán.

12. Uwei na jong ki, u nong-iathúhlypá jong ki la u jong hí, u la ong, “Ki nong Kríti *ki* *long* hala ka sngi ki balamlér, “ki mrád-khlau basniu, ki ba-“jilau-ngúid baalhía.”

13. Kane ka jingsakhí ka long ka bashisha kein. Namar kane ka dau tó da sneng tyng-éh ia ki, khynang ba ki’n ioh-long tlem-bhá ha kata ka jingngeit ;

14. ki b’ym iapynshah-shkor kein ha ki puriska-kai bakynja-Jiu, bad ha ki húkum ki briu kiba iaphai-diin-noh ia lade na kaba ka jingshisha.

15. Kiei-kiei-baroh shisha *ki long* bakhúid ha kita ki bakhúid kein ; hinrei ha kita ia kiba la pyntyngit bad ki b’ymngeit, kaei-kaei-ruh-ém ka’m khúid ; hinrei la pyntyngit kein ia ka bamut ruh bad ia ka jingiatip-lem jong ki.

16. Ki iapynphlá ba’n tip ia U Blei ; hinrei da la ki jingleh ki ialen-noh *ia u*, haba ki long ki baíh-jilli bad ki b’ymkongúh, bad sha ka jingleh babhá baroh ia ki b’ymsúid-nieu kein.

II.—LYNNONG.

1. *U pyníh ha U Titos kumno ka*

dei ia u ba’n hikai ia ki riu-ngeit ki baphér, bad ba’n iaileh ruh. 11. Ia kane kumjuh kein ka jingaei U Elei ka la míh-pau ba’n hikai ia ka ba’n pyn-khúid ia ki bynriu baroh.

1. HINREI ma-mé tó kren ia kita kiei-kiei-ruh kiba dei ia kata ka jinghikai batlem-bhá :

2. *tó ong* ha ki riu-tymen ba’n long ki basharai-bíang, ki batipsngi, ki bakhan-ádykhar, ki batlem-bhá ha la ka jingngeit, ha la ka jingíeit, *bad* ha la ka jingiaishah.

3. *Tó ong* ha ki kynthei-tymen *ba’n long* kumjuh, ha ka jinglong-jingim badei ia ki ba-la-kyntang kein, ym ki bakren-bein-sní, ym ia ki ba-la-pynlong-mrau ha ka díh-kiád shibún, ki nonghikai ia ka babhá ;

4. ba ki’n ioh-byttháh-stád-hí ia kita ki kynthei basamla *badon tyngá* ba’n long ki baíeit ia la ki tyngá, *bad* ki baíeit ia la ki khún kein,

5. *ba’n long* ki bakhan-ádykhar, ki basngou-sngúr, ki bashait-ríh-iing, ki babhá-sybún, ki bapynkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, ba yn ym kren-bein ia ka ktín U Blei.

6. Kumjuh ia ki rangbah bakham-samla tó sneng-kyntú ba'n khan-ádykhar.

7. Shaphang kiei-kiei-ba-roh kein da pyníh ia lade kum ka rúkom ki jingleh babhá: ha la ka jinghikai *da pyníh* kein ia ka b'ym-py-út-plak, ia ka ba-tipsngi, ia ka basngou-sngúr,

8. *bad* ia ka batlem-bhá ka ktín, ia kaba ym dei-pynrem; ba yn ioh-sngou-rain ia uta uba na ka baialeh-pyrshah, haba u'm don kaei-kaei-ruh ka basniu ba'n ong kein shaphang jong phi.

9. *Tó sneng-kyntú* ia ki mrau ba'n pynkongúh ia lade ha ki kynrád la ki jong hí, *bad* ba'n long ki bapynsngoubhá *ia ki* ha kiei-kiei-baroh, ym kein ki baiaphyrshi-kylliang;

10. ym ki batúh-buh-ríh ha lade, hinrei ki bapyníh-pau ia ka jingiaineh-ngeit babhá baroh; ba ha kiei-kiei-baroh ki'n ioh-pyníh-bhá-noh ia kata ka jinghikai ia uba U Nongpynim jong ngi uba U Blei.

11. NAMAR la pynmíh-pau ia ka jingaiei ka jong U Blei kaba wallam jingpynim ha ki briu baroh,

12. kaba da sneng-pynnang

ia ngi, khynang ba haba la lah len-noh-khoit ia ka jingb'ym-riu-Blei bad ia ki jingíh-kwah-sat bapyrthei, ngi'n ioh-iaim kein bakhan-ádykhar, bad bahok, bad bariu-Blei, ha kane ka pyrthei bamynta;

13. ki baiaáp-khymíh hir-hir ia kata ka jingkyrmen basuk, bad ia ka jingmíh-pau ia ka burom-tyngshain jong U Blei U Bakhrau uba U Nongpynim jong ngi U Ísous Khristos;

14. uba la aítí-noh ia lade na ka bynta jong ngi, ba u'n la ioh-siuspah-noh ia ngi na ka jingb'ymhok baroh, bad u'n la ioh-pynkhúid ha lade-hí ia u paitlang badei-éh la u jong hí, u bakwah-shit-rhem kein ia ki jingleh babhá.

15. Ia kine kiei-kiei-ruh tó kren, bad tó sneng-kyntú, bad tó sneng-pynkyndúh kein da ka bor-húkum baroh. *Tó wat ai mano-mano-ruh-ém ba u nieu-bein ia mé.*

III.—LYNNONG.

1. *Hangne da ki nía-shai, u iai-pyníh ha U Titos ia kaei ba'n hikai, bad na kum kaei ba'n kyn-riah-noh.* 12. *U kwah ia u ba'n*

*wan sha u ha Ka Nicopolis; bad
ba'n pynleit-on-lynti ia kiwei.
Bad ka jingwai-noh.*

1. Tó pynkynmau ia ki ba'n pynhapoh ia lade ha ki jingsynshár bad ha ki badon-bor, ba'n kongúh kein *ia ki, bad* ba'n long ki ba-la-khréh sha ka jingleh babhá baroh,

2. ba'n wat kren-bein-sní iano-iano-ruh-ém, ba'n long ki bakhlem-ianía, *hinrei* ki baiai-shah-jemnúd, da ka bapyníh-pau kein ia ka jingsngou-jemnúd baroh sha ki briu baroh.

3. Namar ma-ngi ruh ngi jiu long mynno-mynno-ruh ki babíeit, ki b'ymkongúh, ki ba-la-shúkor-wir-noh, ki bashong-mrau ha ki bún-jaid ki jingsam-kwah-sat bad ki jingleh-kai-thala, haba ki ialam-jingim kein ha ka basniu bad ka bishnú, ki baihsih kein, haba ki iashún paralok-hí.

4. Hinrei h'ynda la pynmíh-pau ia kata ka jingleh-sybún bad kata ka jingleh-íeit-bynriu jong uta U Nongpynim jong ngi uba U Blei,

5. u la pynim ia ngi, ym kein na ka bynta ki jingleh ia kiba *la leh* ha ka hok ia kiba ngi la lah leh ma-ngi, hinrei

katba kum ka jingisynei jong u, da ka jingsait ka jingkhá-arsin, bad kaba ka jingpynlong-thymmai U Mynsiim Bakhúid ;

6. ia uba u la théh-noh buk-buk kyrhai ha ngi, da U Ísous Khristos uba U Nongpynim jong ngi ;

7. ba, haba la pynksan ia ngi da kata ka jingaiei jong u, ngi'n la ioh-jía-long kein ki nongioh-pateng, katba kum ka jingkyrmen, ia ka jingim b'ymjiukut.

8. Ka bashisha-éh *long* kata ka ktín ; te shaphang kine kiei-kiei-ruh nga kwah ia mé ba'n iaiiathúh-skhem, khynang ba kita kiba la ngeit ha U Blei ki'n ioh-súnar ba'n iai-kyrshán kein ia ki jingleh babhá. Kine kiei-kiei-ruh ki long kita ki babhá bad bamyn-toi ha ki briu.

9. Hinrei tó me'n kynriah-noh na ki jingiasait babíeit, bad na ki jingkhein-jingkhá pateng-la-pateng, bad na ki jingiamai, bad na ki jingianía shaphang Ka Húkum : namar ki long kein ki b'ymmyntoi bad ki bathala-thalein.

10. Na u briu uba u nong-

pynkhlád-níam, hadiin ka ba-shisin bad ka baarsin ka jing-sneng-pyníh kein, tó me'n kyn-diah-noh;

11. haba tip ba uba kat uta u la kylla-phai-diin-noh, bad u leh-pop, haba u long u bapyn-rem-noh ia lade.

12. H'YNDÁ nga'n phah ia U Artemas ha mé, lane ia U Tukhikos, tó pynkloi-noh ba'n wan ha nga sha Ka Nicopolis: namar hangta kein nga la thymú ba'n shong-ríh-tlang.

13. Tó pynleit-on-lynti basmat-éh ia U Sinas uba u riu-

-sait-húkum bad ia U Apollos, ba yn ym ioh-long-dúna ha ki kaei-kaei-ruh-ém.

14. Ruh putet, tó ai ba kita *ki briu* jong ngi ki'n nang ba'n iaikyrshán ia ki jingleh babhá khynang ia kita ki jingkyrdúh badon-kam, ba ki'n ym ioh-long ki b'ymsei-soh.

15. Kita baroh kiba don lem bad nga ki iangúh-mon-bhá ia mé. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba íeit ia ngi ha ka jingngeit. *Tó long* ka jingaiei lem bad phi baroh. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U PHILIMON.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 4. *U Paul u phlá ia la ka jingky-men haba u ioh-sngou shaphang ka jingíeit bad ka jingngeit U Philimon.* 8. *U kwah ia u ba'n máp-noh ia U Onisimos u mrau jong u, bad ba'n pyddiang-hun*

ia u pat kum u para-bangeit; bad ka jingwai-noh.

1. U PAUL, u nongsah-byn-di U Khristos Ísous, bad U Timotheos uba u para-bangeit, ha U Philimon uba u hep-

-baíeit bad u lok-baiatrei-lem jong ngi ;

2. bad ha Ka Apphia kaba ka hep-baíeit *jong ngi*, bad ha U Arkhippos uba u lok-baialeh-thymá-lem jong ngi, bad ha kata Ka Balang kaba ha iing jong mé :

3. *Tó long* ka jingaei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Ísous Khristos uba U Trai.

4. *NGA* ngúh ha U Blei jong nga hala ka sngi, da ka bapynlong kein ia ka jing-kynmau shaphang jong mé ha ki jingdúwai jong nga,

5. haba ioh-sngou shaphang ka jingíeit jong mé, bad shaphang kata ka jingngeit ia kaba mé don kein sha U Ísous uba U Trai, bad sha kiba ki riu-khúid baroh ;

6. ba kata ka jingiasyllok-lem ka jingngeit jong mé ka'n ioh-jía-long ka batrei-shait sha U Khristos Ísous ha ka jingpyntip-bíang ia ka babhá baroh kaba ha phi.

7. Namar ngi don ka jing-kymen bad ka jingpyntyngen bakhrau ha ka jingiaíeit jong mé, naba la pynpyngád harhar ia ki jingiaíeit-éh-thoin

dohnúd jong kiba ki riu-khúid da mé, kó para-bangeit.

8. *NABA* kumta, haba nga don shibún ka jingshlur ha U Khristos ba'n húkum-skhem ia mé ia kata ka badei kein ;

9. *hinrei* na ka bynta ka jingiaíeit kham-tam kein nga kyrpád-kyntú *ia mé*. Haba nga long kat uwei kum U Paul u riu-tymen, bad mynta ruh u nongsah-byndi U Ísous Khristos,

10. nga kyrpád-kyntú kein ia mé shaphang uba u khún jong nga U Onisimos, ia uba nga la pynkhá ha kine ki jingkhúm jong nga :

11. uba mynaria *u la long* u b'yummyntoi ia mé ; hinrei mynta kein *u long* u bamyntoi-bhá ia mé bad ia nga ;

12. ia uba nga la phah-noh-pat : ma-mé te *tó pyddiang-hun* ha lade ia u, uba long kein ki jingíeit-éh-thoin dohnúd jong nga hí :

13. ia uba nga la dang thy-mú ma-nga ba'n bat bad nga, ba namar jong mé kein u'n ioh-shakri ia nga ha kine ki jingkhúm *namar* Ka Jingia-thúhkhána-babhá :

14. hinrei khlem ka jingia-kongúh jong mé kein nga'm shym la mon ba'n leh ia kaei-kaei-ruh-ém, ba kata ka baleh babhá jong mé ka'n ym ioh-long kum da ka baleh-jiu-bor, hinrei da la ka mon sngoubhá hí.

15. Namar lehse na ka hyn-ta kane la pynkynriah-noh ia u *tang* ia shibit-arbit, ba me'n ioh-pyddiang ia u b'ymjiukut kein;

16. ym shuh kum ia u mrau, hinrei halor u mrau, u para-bangeit baíeit-éh kein, kham-tam-éh ha nga; hinrei da ka bakatno tam ha mé, ha ka doh ruh bad ha U Trai?

17. Namar-kata, lada mé nieu ia nga u nongiaioh-lem, tó pyddiang-hun ha lade ia u kum ia nga hí.

18. Hinrei lada u la leh-b'ymdei kaei-kaei-ruh ia mé, lane u kit-ram, tó me'n khein ia kata ha nga;

19. ma-nga U Paul nga la thoh da ka ktí ka jong nga hí kein, nga nga'n sait-ram-noh *ia ka*: ba nga'n ym ong ha

mé ba mé kit-ram putet ha nga wad ia lade-hí ruh.

20. Haoid, kó para-bangeit, tó ai ba nga'n ioh-myntoi ma-nga na mé ha U Trai: tó me'n pynpyngád har-har ia ki jing-íeit-éh-thoin dohnúd jong nga ha U Trai.

21. Da ka basngou-shaníah-skhem ha ka jingkongúh jong mé nga la thoh ha mé, haba nga tip ba me'n leh ruh wad tam ia kaba nga ong.

22. Te ha kajuh ka por ruh tó me'n khréh ka iing-basá ia nga: namar nga kyrmen ba da ki jingdúwai jong phi yn ai-pyllait-im ia nga ha phi kein.

23. Ki iangúh-mon-bhá ia mé U Epaphras, uba u para-basah-lyndi-lem jong nga ha U Khristos Ísous,

24. U Markos, U Aristarkhos, U Dimas, U Loukas, kiba ki lok-baiatrei-lem jong nga.

25. *Tó long* ka jingaiei ka jong U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi lem bad ka mynsiim jong phi. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

K I H E B R U.

I.—LYNNONG.

1. *Ka ong ba hadiin ba U Blei u la kren-pau mynhyndai ha ki bún-jaid ki rúkom, u la kren-pau sha ngi ha kine ki sngi bakhadduh ha U Khún jong u ; 4. uba long hí kham-khrau ia ki angelos.*

1. U BLEI haba u la lah kren-pau mynhyndai sha kiba ki kypá-tymen ha ki bún-jaid bynta bad ha ki bún-jaid rúkom ha kiba Ki Nongiathúhlypá, ha kine ki sngi ki bakhadduh kein u la kren-pau sha ngi ha uba U Khún ;

2. ia uba u la buh u nong-ioh-pateng kiei-kiei-baroh, da uba u la thau ruh ia ki pyrthei ;

3. uba haba u long ka jingtyngshain-noh ka burom jong u, bad ka shí-dur ka jinglong jong u, bad haba u kyrshán ia kita kiei-kiei-baroh da ka ktín ka bor jong u, h'ynda u la lah

pynlong da lade-hí ka jingpynkhúid ia ki pop jong ngi, u la shong sha ka mon jong U Bakhrau-tam ha ki jaka bajerong-tam ;

4. haba u la jía-long da ka bakatno u bakham-kor ia ki angelos, ha ka bakatno u la ioh-pateng ia ka kyrteng ka bakham-khyllah kein ia ki.

5. Namar hano na kita ki angelos u la ong U Blei mynno-mynno ruh, “Ma-mé mé “ long U Khún jong nga, ha “ kane ka sngi nga la pynkhá “ ma-nga ia mé” ? Bad hanona “ ki u la ong pat, “ Nga nga’n “ dei ia u kum U Kypá, bad u “ u’n dei ia ngakum U Khún” ?

6. Hinrei pat, mynba u la ialam hapoh ia uta ia U Bala-khá-nyngkong sha kane ka pyrthei, u ong, “ Bad tó ki’n “ iamane ia u baroh ki angelos “ U Blei.”

7. Bad shaphang kita ki angelos u ong, "Uba thau "ia ki angelos jong u *kum* "ki ly-ér, bad ia ki shakri "jong u *kum* ka thyllíed ka "ding."

8. Hinrei ha uta U Khún, u ong, "Ka khet jong mé, ah "U Blei, *ka long* sha ka b'ym- "jiukut jong ka b'ymjiukut, "kata ka diing-synshár ka "híma jong mé *ka long* ka "diing - synshár ka jingleh- "beit :

9. "mé íeit ia ka hok, bad "mé íhsíh ia ka b'ymhok; na- "mar kata, U Blei, uba U Blei "jong mé, u la pynsléh ia mé "bad ka úm-pyniang ka jing- "kymen-éh tam ia ki para- "lok jong mé."

10. Bad, "Ma-mé ha ka "bamynnyngkong, kó Trai, "mé la pynshong-nongrim ia "ka khyndeú; bad kita ki by- "neng ki long ki jingleh ki "ktí jong mé :

11. "kita ki'n jot-noh, hin- "rei ma-mé mé iaisah kein; "bad ki baroh kum ka jain "ki'n iaman-rim;

12. "bad kum ka jaínkúp "me'n khylliap-noh ia ki, bad "yn pynplí-noh ia ki : hinrei

"ma-mé mé long uba ujuh, "bad ki snem jong mé ki'n "ym kut-noh."

13. Hinrei ha uno na kita ki angelos u la ong mynno-mynno-ruh, "Tó shong mé "sha ka mon jong nga, tad- "ynda nga'n pynlong ia ki "bashún ia mé, ka jingiúh ha- "poh ki slajat jong mé" ?

14. Baroh kein ki'm long ki mynsiim bashakri, ia kiba la phah ia ka ba'n shakri na ka bynta kita ki ba'n sa ioh-pateng ia ka jingpynim ?

II.—LYNNONG.

1. *Naba kumta ka la dei ia ngi ba'n iapynshah - shkor - noh ia kiba ngi la ioh-sngou shaphang ka jingpynim* ; 5. *haba U Ísous u la kynja-jaid jong ngi* ; 10. *kumba u la don kam ba'n leh khynang ia ka ba'n pynim ia ngi.*

1. NABA kumta ka dei ia ngi ba'n iapynshah-shkor-noh kham-tam ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba la ioh-sngou, ioh ba lano-lano-ruh ngi syntúíd-noh na *ki*.

2. Namar lada kata ka ktín ia kaba la kren da ki angelos ka la jía-long bakhúm-skhem,

ka jingpallat bad ka jingb'ym-kongúh baroh ka la pyddiang ia ka nong-pynshitom bahok ;

3. kumno ma-ngi ngi'n ioh-lait-noh kein, haba ngi la leh-lyndet ia ka jingpynim bakhrau katta-katta ? ia kaba haba la sydang ba'n la kren da uba U Trai, la pynskhem ia ka ha ngi da kita kiba la ioh-sngou ia ka ;

4. U Blei hí ruh u da phlá-sakhí lem da ki dak-khyllah bad da ki jingphylla, bad da ki kam-bah babún-jaid, bad da ki jingai-sám U Mynsiim Bakhúid, katba kum kaba ka mon jong u hí.

5. NAMAR ha ki angelos kein u'm shym la pynhapoh ia kata ka pyrthei ka ba'n sa wan, shaphang kaba ngi kren.

6. Hinrei uwei ha kawei ka jaka u la phlá-shai-noh, u da ong, “ U briu u long aiuh, ba “ mé kynmau ia u ? lane u “ khún u briu, ba mé wan-khy- “ míh ia u ?

7. “ Mé la pynlong ia u “ kham-poh khyndiat ia ki an- “ gelos ; mé la pynphong-pan- “ sngiat ia u da ka jinglong- “ -burom bad da ka jingpyn-

“ -don-burom ; bad mé la buh “ ia u halor kita ki jingleh “ ki ktí jong mé :

8. “ mé la pynhapoh ia kiei- “ -kiei-baroh shapoh ki slajat “ jong u.” Namar ha kaba la pynhapoh ia kita kiei-kiei-baroh ha u, u'm shym la feh-noh ia kaei-kaei-ruh-ém bakhlem pynhapoh ha u. Hinrei mynta ngi'm put ioh-íh ia kita kiei-kiei-baroh ia kiba la pynhapoh ha u :

9. hinrei ia U Ísous, ia uba la pynlong kham-poh khyndiat ia ki angelos, ngi khymíh, na ka bynta kata ka jingshah jong u ia ka jingiáp, ia uba la pynphong-pansngiat da ka jinglong-burom bad da ka jingpyndon-burom ; ba da k jingaei U Blei u'n la ioh-mád ia ka jingiáp na ka bynta baroh.

10. Namar ka la bit ia u, na ka bynta ia uba *la long* kiei-kiei-baroh, bad da uba *la long* kita kiei-kiei-baroh, haba u la ialam ia ki khún shibún sha ka burom, ba'n pynbit-bíang da ki jingshah ia uba U Nongialam-tyndrai ka jingpynim jong ki.

11. Namar uta uba pyn-

kyntang-khúid ruh bad ia kita
ia kiba la pynkyntang-khúid
ki long baroh na uwei kein :
namar kane ka dau u'm sngou-
lehraín ba'n khot ki para
ia ki,

12. u da ong, "Nga'n ia-
"thúh-shai ia ka kyrteng jong
"mé ha ki para jong nga, ha
"pyddeng ka jingiaseng-lang
"nga'n riwai-ngúh ia mé."

13. Bad pat, "Nga'n long
"ma-nga u basngou-shaníah-
"-skhem ha u." Pat ruh, "Ha
"khymíh ia nga, bad ia kita ki
"khún ia kiba U Blei u la aiti
"ha nga."

14. Namar-kata, haba kita
ki khún ki la ioh-iabynta na
ka doh bad ka snám, ma-u hí
ruh da kajuh ka rúkom u la
iabynta na kita kijuh, ba da la
ka jingiáp u'n la ioh-pyndúh-
-noh ia uta uba don ka bor ka
jingpyniáp, uta u long uba U
Soitan ;

15. bad u'n la ioh-pynpyl-
lait-noh ia kita, kat kiba da ka
bashepting ia ka jingiáp ki la
jiu long lyngba baroh shí-karta
jong ki ia kiba la bat hapoh ka
jinglong-mrau.

16. Namar shisha kein ym
ia ki angelos u shim-iaráp,

hinrei ia u symbai U Abraam
u shim-iaráp.

17. Na kata ka la dei ia u
ba'n jía-long syrím ia la ki
para ha kiei-kiei-baroh, ba u'n
ioh-long U Rangbah-lyngdoh
baisynei bad baiainéh ha kiei-
-kiei badei sha U Blei, khynang
ia ka ba'n ai-kúna namar ki
pop uba u paitlang.

18. Namar ha kaba ma-u
hí u la shah haba la pynshoi
ia u, u lah kein ba'n iaráp-kloi
ia kita ia kiba la pynshoi.

III.—LYNNONG.

1. *U Khristos u long u bakham-
-khrau ia U Mosis : 7. naba
kumta kita ki b'ym ngeit ha u
ki long kiba kham-dei ia Ki
Israíl baéh-dohnúd ba'n ioh ka
jingpynshitom.*

1. NABA kumta, kó ki para-
-bangeit bakhúid, ki nongioh-
-iabynta na ka jingkhót bakyn-
ja-byneng, tó phi'n khymíh-
-thúh ia uba U Apostolos bad
ia U Rangbah-lyngdoh ka jing-
phlá-shai jong ngi, uba U
Khristos Ísous kein ;

2. u balong baiainéh ha uta
uba la pynlong ia u *kumta*,
kumba U Mosis u la *jiu long*

ruh ha baroh-kawei ka iing jong u.

3. Namar ia une la nieu ba-dei ka jinglong-burom kham-tam ia U Mosis, da katno ba uta uba la pynlong ia ka iing u ioh ka jingpyndon-burom kham-tam ia kata ka iing.

4. (Namar ia ka iing baroh la pynlong da uno-uno-ruh; hinrei uta uba la pynlong ia kiei-kiei-baroh, *long* U Blei kein.)

5. Te U Mosis shisha *u la long* u baiainéh ha baroh-kawei ka iing jong U, kum u shakri, ia ka ba'n phlá-sakhí ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba yn kren;

6. hinrei U Khristos, kum U Khún halor ka iing jong U; ka iing jong uba ngi long ma-ngi, lada shisha ngi'n iaibat-khop baskhem ia kata ka jingsngou-shlur, bad ia kata ka dau leh-burom ha ka jingkyrmen, háduh ka bakut.

7. NABA kumta, kumba uba U Mynsiim Bakhúid u ong, "Ha kane ka sngi, lada "phi'n ioh-sngou ia ka ktín "jong u,

8. "tó wat pynéh ia ki doh-núd jong phi, kumba ha kata "ka jingpynkythang - bittar,

"kum ha kata ka sngi ka jing-pynshang ha kata ka rí-
"-khlau :

9. "ha kaba kita ki kypá "jong phi ki la iapynshang ia "nga, ki la iatynjúh ia nga, "la ki la ioh-íh ia kita ki jing-leh jong nga saupheu snem.

10. "Naba kumta nga la "sngousíh-sat bad kata ka pa-teng-bynriu; bad nga la ong, "Hala ka sngi ki iaid-wir ha la "ka dohnúd; te pynban ki "ki'm shym la íhthúh ia kita "ki lynti jong nga.

11. "Katba nga la smai "ha kata ka jingbittar jong "nga, Ki'n ym ioh-leit-bysut "sha kata ka bajah-thait jong "nga."

12. Tó súmar, kó ki para-bangeit, ioh lano-lano-ruh ka'n long ha uno-uno-ruh na phi ka dohnúd basniu ka jingby'm-ngeit, ha ka ba'n phai-diin-noh-wat na U Blei Baim.

13. Hinreitó phi'n iasneng-kyntú paralok-hí hala ka sngi, katba dang khot, Kane ka sngi, ia ka, ba yn ym pynéh iano-iano-ruh na phi da ka jingshúkor ka pop *jong u hí*.

14. Namar ngi la jía-long ki nongioh-iabynta na ka jong

U Khristos, lada shisha ngi'n
iaibat-khop baskhem ia kata
ka banyngkong la ka jingiai-
sngou-shaniah háduh kabakut,

15. namar kaba dang ong,
“ Ha kane ka sngi, lada phi'n
“ ioh-sngou ia ka ktín jong u,
“ tó wat pynéh ia ki dohnúd
“ jong phi, kumba ha kata ka
“ jingpynkythang-bittar.”

16. Namar kino kita, kiba
haba ki la lah ioh-sngou, ki la
pynkythang bittar *ia u?* Hin-
rei ym baroh kita kiba la míh-
-noh na Ka Ejipt da U Mosis?

17. Badno ruh u la sngousih-
-sat, saupheu snem? Ym bad
kita kiba la lah leh-pop, kiba
ki met jong ki ki la iakyllon-
-iáp ha kata ka rí-khlau?

18. Ha kino ruh u la smai
ba ki'n ym ioh-leit-bysut sha
kata ka bajah-thait jong u,
l'ynda ha kita kiba la b'ym-
kongúh?

19. Te kumta ngi ioh-ih ba
ki'm lah shuh ba'n leit-bysut
shapoh naba ka jingb'ymngeit
kein.

IV.—LYNNONG.

*Ei briu ki jong U Blei ki
ioh-leit-bysut sha ka bajah-thait
jong u, da ka jingngeit. 12 ka*

*bor-bah ka ktín U Blei. 14.
Namar ba ngi don U Ísous uba
U Rangbah-lyngdoh jong ngi ka
dei kein ia ngi ba'n leit díuwai
ha U Blei da ka basngou-sha-
niah*

1. NAMAR-KATA, tó ai ba
ngi'n shepting, haba la dang
pynsah ia ka jingkular *ia ngi*
ba'n leit-bysut sha kata ka
bajah-thait jong u, ioh lawei
uno-uno-ruh na phi u'n íhmat
ba'n la long dúna-noh *ia ka.*

2. Namar ha ngi ruh la
iathúhkhána-babhá, katbakum
ha kita ruh: hinrei kata ka
ktín ka bapynsngou ka'mshym
la pynmyntoi ia ki, haba ym
shym la khyniot-lang ia ka da
ka jingngeit ha kita kiba la
ioh-sngou *ia ka.*

3. Namar ngi kiba la ngeit
ngi leit-bysut sha kata ka ba-
jah-thait, kumba u la ong,
“ Katba nga la smai ha kata
“ ka jingbittar jong nga, Ki'n
“ ym ioh-leit-bysut shuh sha
“ kata ka bajah - thait jong
“ nga:” la ka long ba la pyn-
dep ia kita ki jingleh náduh
myndanglong ka pyrthei:

4. namar u la ong ha kawei
ka jaka shaphang kata *ka sngi*
ka bahinieuh kumne, “ Bad U

“Blei u la shong-sngi-noh ha
 “kata ka sngi ka bahinie
 “na kita ki jingleh jong u
 “baroh.”

5. Bad hangne pat, “Ki’n
 “ym ioh-leit-bysut shuh sha
 “kata ka bajah-thait jong
 “nga.”

6. Namar-kata, haba dang
 pynsah-noh ia ka ba don kiba
 ba’n leit-bysut shapoh jong ka,
 bad haba kita ha kiba la ia-
 thúhkhána - babhá nyngkong
 ki’m shym la leit-bysut naba
 ka jingb’ymkongúh kein :

7. (pat, u púd ia kawei ka
 sngi, “Ha kane ka sngi,” u
 da ong ha U Dabid, hadiin
 la slem katta-katta ; kumba la
 ong, “Ha kane ka sngi, lada
 “phi’n ioh-sngou ia ka ktín
 “jong u, tó wat pynéh ia ki
 “dohnúd jong phi.”

8. Namar lada U Ioshua u
 la pynshong-jah-thait ia ki,
 u’n ym da la kren hadiin kata
 shaphang kawei-pat ka sngi.

9. Kumta te la dang pynsah
 ia ka barakhe ka sabbaton ia
 u paitlang jong U Blei.

10. Namar uta uba la leit-
 -bysut sha kata ka bajah-thait
 jong u, ma-u hí u la shong-
 -jah-thait ruh na ki jingleh

jong u, kumba U Blei na kita
 ki jong u hí.)

11. Tó ai ba ngi’n iaipyr-
 shang-smat, namar-kata, ba’n
 leit-bysut sha kata ka bajah-
 -thait, ba uno-uno-ruh u’n ym
 háp ha kata kajuh ka rúkom
 ka jingb’ymkongúh.

12. Namar kata ka ktín U
 Blei *ka long* baim bad bashait-
 -bor, bad bakham-nep tam ia
 ki waitlam basyrti-arliang ba-
 roh, bad ka bapei lyngba há-
 duh ka bapynkhlád ia kajingim
 te bad ia ka mynsiim, ia ki mat
 ruh bad ia ki khlein-shiing ;
 bad ka babishár-iit ia ki jing-
 mut bad ia ki jingpyrkhat ka
 dohnúd.

13. Bad ym don ka jingthau
 bakhlem-pau ha khymat jong
 u ; hinrei kiei-kiei-baroh *ki long*
 ki balyngkhúid bad ia ki ba-la-
 -buh-pau pyrshah haki khymat
 jong u, bad uba ngi don kam
 ma-ngi.

14. HABA ngi don,
 namar-kata, U Rangbah-lyng-
 doh Bakhrau, uba la leit lyng-
 ba ia ki byneng, U Iísous uba
 U Khún U Blei, tó ai ba ngi’n
 iabat-skhem ia la kajingphlá-
 -shai.

15. Namar ngi’m don u

rangbah-lyngdoh u b'ym lah ba'n iashah-lem bad ki jingtlot jong ngi ; hinrei ia uba la pynshoi ha kiei-kiei-baroh ha ka basyrím kum *ma-ngi*, *hinrei te khlem pop*.

16. Namar-kata kein, tóngi'n da leit hajan da ka jingkren-shlur-lúid ha kata ka khet ka jingaiei, ba ngi'n ioh-pyddiang ia ka jingisynei, bad ngi'n ioh-shem ia ka jingaiei ia ka ba'n iaráp ha ka por babit-éh.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphangu rangbah-lyngdoh baroh, bad shaphang ka bor bad ka burom ka jinglong-lyngdoh U Khristos.*
11. *Bad la sneng ia ki namar ba ki leh-lyndet ia ka jingtip shaphang kata.*

1. NAMAR u rangbah-lyngdoh baroh haba la shim ia u na pyddeng ki briu, la thung ia u na ka bynta ki briu ha kiei-kiei badei sha U Blei, ba u'n ioh-ai-ngúh da ki jingai-ngúh ruh bad ki jingkinia namar ki pop :

2. uba lah ba'n sngou-shah ia kita ki b'ymtip bad ia kiba la pynbakla-noh ; naba u hí ruh u la kúp kein ia ka jingtlot.

3. Te naba kane ka la dei ia u, kat kumba na ka bynta uba u paitlang, kumta ruh na ka bynta ia lade, ba'n kinia-ai-ngúh namar ki pop.

4. Te uno-uno-ruh u'm jiu shim ha lade ia kane ka burom, hinrei tang uta ia uba la khot da U Blei, kat kumba uta U Aaron.

5. Kumta U Khristos ruh u'm shym la pyndon-burom ia lade ba'n jía-long U Rangbah-lyngdoh ; hinrei uta uba la ong ha u, “ Ma-mé mé long “ U Khún jong nga, ha kane “ ka sngi nga la pynkhá ma- “ -nga ia mé,” u la pyndon-burom ia u kumta.

6. Kumba u ong ruh ha kawei-pat ka jaka, “ Mé long “ ma-mé U Lyngdoh ia ka “ b'ymjiukut katba kum kata “ ka kynja-syrím U Melkhi- “ sedek.”

7. Uba ha kita ki sngi ki jong ka doh jong u, haba u la ai-ngúh da ki jingdúwai ruh bad ki jingkyrpád, lem bad ka jingpyrta-ky-ang bakhlain bad ki jingjau-úm-mat, ha uta uba lah ba'n pyllait-im ia u na ka jingiáp, bad haba la ioh-sngou

ia u namar ia la ka jingting bariu-Blei ;

8. la u da long U Khún, u la nang ia ka jingkongúh na kiei-kiei-ruh ia kiba u la shah ;

9. bad haba la pynbit-janai ia u kumta, u la jáa-long u nongpynlong-tyndrai ia ka jingpynim b'ymjiukut ha kita baroh ki bakongúh ia u ;

10. haba la khot ia u da U Blei U Rangbah-lyngdoh katba kum kata ka kynja-syrím U Melkhisedek.

11. SHAPHANG uba ngi don shibún ka jingong, bad ka baéh ba'n iathúh pynpau, naba phi la jáa-long ki bakhía-alhía da la ki shkor.

12. Namar la ka dei ia phi, naba ka baslem katta, ba'n long ki nonghikai, phi don kam pat pynban ia ka ba'n hikai ia phi, ia kiei kita ki jor-tyndrai jong ka banyngkong ki jingong U Blei ; bad phi la jáa-long ki badon kam ia ka dhúd, te ym ia ka jingbám badon-met.

13. Namar uno-uno-baroh uba jiu shim tang ka dhúd, u long u b'ymshemphang ia ka ktín ka jingpynksan ; namar u long u khúnlung.

14. Hinrei kata ka jingbám badon-met ka long ia ki rangbah, kiba, naba ka jingmylín, ki don ia la ki jingsngouthúh ia kiba la pyntrei-mylín ia ka ba'n nang bishár-thúh ia ka babhá ruh bad ia ka basniu.

VI.—LYNNONG.

1. *Hangne na ki bún nía u sneng-mahám ia ki shaphang ba ki'n ym háp-noh na ka jingngeit ;*
 9. *hinrei ba'n iailong skhem, bad ba'n áp-kyrmen ha U Blei, uba u'n pyndep shisha ia la ki jingkular.*

1 NABA kumta, da ka baéhnoh ia ka jinghikai ka basydang U Khristos, tó iá ngi'n ianang-iaid sháduh kata ka jingpynjanai ; ym da ka babuh-bíang pat ia ka nongrim ka bakylla - ka - bamut na ki jingleh baiáp, bad ka jingngeit sha U Blei,

2. ka jinghikai jong ki jingsait, bad jong ka babuh ki ktí, ka jingmíh-pat ruh ki baiáp, bad ka jingbishár b'ymjiukut.

3. Te ia kane ngi'n leh kein, lada shisha U Blei u'n shah.

4. Namar ka long ka b'ym-lah ia kita ia kiba la pynshai shisin, bad kiba la ioh-mád ia

kata ka jingai ka bakynja-
-byneng, bad kiba la jáa-long
ki nongioh - iabynta na U
Mynsiim Bakhúid,

5. bad kiba la ioh-mád ia
ka ktín babhá U Blei, bad ia
ki bor-bah ka pyrtnei ka ba'n
sa wan,

6. te haba ki la háp-noh
pynban, ba'n pynlong-thym-
mai pat ia ki ha ka bakylla-
-ka-bamut; haba ki sahnar-
phyná pat ha lade-hí *kumta*
ia uba U Khún U Blei, bad
pyrshah ki pynbyná-bein *ia u*.

7. Namar ka khyndeua kaba
la díh-noh ia u slap bawan-háp
búnsin ha ka, bad kaba pyn-
míh-noh ia u jhur-u-jhep babit
ia kita na ka bynta kiba la
rep ruh ia ka, ka ioh - pyd -
diang ia ka jingkyrkú na
U Blei :

8. hinrei haba ka pynmíh-
-noh ia ki díng-shíah bad ia
ki níut-shíah, *ka long* ba-la-
-kyntait-noh, bad *ka long* hajan
ka jingtim, kaba ka jingkut
jong *ka long* ia ka ba'n thang-
-noh kein.

9. HINREI la pynngeit-
-skhem ia ngi shaphang jong
phi, kó ki hep-baíeit, ia kiei-
-kiei bakham-bhá bad ki badei

ia ka jingpynim, la ngi kren
kumta ruh.

10. Namar U Blei u'm *long*
u b'ymhok, kat ba'n klet-noh
ia ka jingleh jong phi bad ia
la ka jingtnei-minot ka jingieit,
ia kaba phi la iapyníh-pau sha
ka kyrteng jong u, haba phi
la shakri ia kita ki riu-khúid,
bad haba phi iaishakri.

11. Ruh putet ngi kwah ia
uweu-uwei-baroh na phi ba'n
pyníh-pau ia kata kajuh ka
jingsúmar - minot, shaphang
kata ka jingsngou-kut-nía -
-skhem jong ka jingkyrmen
háduh ka bakut :

12. ba phi'n ym jáa-long ki
baalhía, hinrei ki nongiapyr-
thúh-bud ia kita -kiba da ka
jingngeit bad ka jingiaishah-
-slem ki iaioh-pateng ia kita
ki jingkular.

13. Namar U Blei haba u la
kular ha U Abraam, naba u'm
lah ba'n smai da uno-uno-ruh-
-ém u bakham-khrau, u la
smái da lade-hí kein,

14. u da ong, " Da shisha
" da bakyrkhú nga'n kyrkhú
" ia mé, bad da ka bapynroi-
" -byllín nga'n pynroi-byllín
" ia mé."

15. Te kumta kein, haba u

la iaiáp-shah-slem, u la ioh-shem ia kata ka jingkular.

16. Namar ki briu shisha ki jiu smai da uta u bakham-khrau; bad kata ka jingsmai ka long ha ki ka jingpynkut ia ka jingiasait pyrshah baroh ia ka ba'n pynnéh-skhem.

17. Ha kaba U Blei, haba u mon ba'n pyníh kham shí-kaddei-éh ha kita ki nongia-ioh-pateng ka jingkular, ia kata ka jingb'ymkylla ka jingthymú jong u, u la buh-sakhí ia lade ha pyddeng da ka jingsmai :

18. ba da ki ar-tylli ki jingleh bakhlem-kylla, ha kiba long ka b'ymjiulah ia U Blei ba'n lamlér, ngi lah ioh ka jingpyntyngen bashait-bor, kiba la phet-ríh ba'n kem-bat ia kata ka jingkyrmen ba-la-buh ha khymat jong ngi :

19. ia kaba ngi don kum ka lyngkor ka jong ka mynsiim, banéh-den ruh bad baskhem, bad ka baleit-bysut sha ka bakham-shapoh ia ka jing-káh ;

20. sha kaba kum u nongbuhhai na ka bynta jong ngi U Iísous u la leit-bysut, haba u la jáa-long U Rangbah-

-lyngdoh b'ymjiukut katba kum kata ka kynja-syrím U Melkhisedek.

VII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba ka jinglong-lyngdoh U Melkhisedek ka long ka bakham-kor ia ka jong ka jaid Lebi. 11 Bad kumta, na ki bín nía, la pyníh ba Ka Jinglong-lyngdoh U Khristos ka long kham-kor ia ka jong ki lyngdoh jaid Lebi.*

1. NAMAR une U Melkhisedek, u siim Ka Salim, u lyngdoh jong U Blei U Bahakhlíh-tam-éh, uba da wan-tan ia U Abraam haba u dang wan-phai na kata ka bapom ia kita ki siim, bad uba la kyrkhú ia u ;

2. ha uba ruh U Abraam u la ai ia ka bashipheu na kiei-kiei-baroh ; ka banyngkong kein, haba la batai, long, U Siim ka hok, te hadiin kata ruh, U Siim Ka Salim, kaba long, U Siim ka jingsuk ;

3. u bakhlem u kypá, u bakhlem ka kymí, u bakhlem jingkhein-jingkhá pateng-lapateng, u b'ym don ka jingsydang ki sngi, l'ymne ka jingkut ka jingim ; hinrei haba la

pynsyrim ia u *kumta* ia uba
U Khún U Blei, u iaisáh u
lyngdoh ia ka b'ymjiukut.

4. Hinrei tó khymih-puson
phi, u bakhrau katno *long* une,
ha uba wad U Abraam ruh,
uba U Kythau-tymen u la ai
ia ka bashipheu na kita ki
jinglúte !

5. Bad kita shisha na kiba
ki khún U Lebi, haba ki
pyddiang ia ka jinglong-lyng-
doh, ki don ka húkum ba'n
shim ka bashipheu na uba u
paitlang katba kum kata Ka
Húkum, kata long, na ki
para-khún jong ki, la ka long
ba ki la mih-noh na ka syngkai
U Abraam :

6. hinrei uta u b'ym khein
la ka jingkhá pateng-la-pateng
na ki, u la shim ka bashipheu
na U Abraam kein, bad u la
kyrkhú ia uta badon kita ki
jingkular.

7. Te khlem ka jingiasait
pyrshah baroh, ia u bakham-
rit la jiu kyrkhú da u bakham-
khrau.

8. Bad hangne shisha ki
briu kiba iáp-noh ki pyddiang
ia ki bashipheu ; hinrei hangta
uta u *pyddiang*, shaphang uba
la phlá ba u im.

9. Bad, kum ba'n ong ka
ktín, U Lebiruh, uba pyddiang
ia ki bashipheu, u la siu ka
bashipheu da U Abraam.

10. Namar u la dang long
ha ka syngkai ia la u kypá,
mynba uta u Melkhisedek u la
leit-tan ia u.

11. NAMAR-KATA, lada
shisha ka jingjanai ka la jiu
long da kata ka jinglong-lyng-
doh bajaid Lebi, (namar ha ka
la lah buh húkum ha uta u
paitlang,) dang *don* kam aiuh
pat ba'n pynmih ia uwei-pat u
lyngdoh katba kum kata ka
kynja-syrim U Melkhisedek,
bad ba'n ym khot ia u katba
kum kata ka kynja-syrim U
Aaron ?

12. Namar haba la pynplí-
-noh ia kata ka jinglong-lyng-
doh, na ka badon kam kein la
pynlong ka jingpynplí-noh ia
ka húkum ruh.

13. Namar uta shaphang
uba la kren ia kine kiei-kiei-
-ruh, u la dei dykhot ia kawei-
-pat ka jaid, na kaba uno-uno-
-ruh-ém u'm jiu la áp-súmar ia
ka dúwan.

14. Namar *ka long* bapau-
-shinná, ba uba U Trai jong
ngi u la mih náduh U Ioudas,

shaphang kata ka jaid U Mosis u'm shym la kren ei-ei-ruh shaphang ka jinglong-lyngdoh.

15. Bad ka dang long bapau-shinná kham shikaddei, haba la pynmíh ia uwei-pat U Lyngdoh katba kum kata ka jingsyrím U Melkhisedek,

16. ia uba la pynlong kumta, ym katba kum ka rúkom ka húkum bakynja-doh, hinrei katba kum ka bor ka jingim b'ymjiukut.

17. Namar U Blei u phlá, "Ba mé long ma-mé U Lyngdoh b'ymjiukut katba kum kata ka kynja-syrím U Melkhisedek."

18. Namar ka long shisha ka jingpyndam-noh ia ka húkum balong mynshiwa, naba kata ka jingtlot bad ka jingb'ymmyntoi jong ka ;

19. (namar Ka Húkum ka'm shym la pynjanai ia kaei-kaei-ruh-ém), hinrei hadiin don ka jingialam hapoh ka jingkyrmen bakham-bhá, da kaba ngi wan hajan U Blei.

20. Bad ha kaba kumta ba ym khlem ka jingsmai la pynlong ia u U Lyngdoh ;

21. (namar shisha la pyn-

long ia kita ki lyngdoh khlem ka jingsmai ; hinrei ia une da ka jingsmai, da uta u baong ha u, "U Trai u la smai bad u'n " ym kylla-ka-bamut, Mé long " ma-mé U Lyngdoh b'ymjiukut katba kum kata ka kynja-syrím U Melkhisedek :")

22. kat katta kein la pynlong ia U Ísous U Nongbah-khlíh ka jiutang bakham-bhá.

23. Bad kita shisha, ki long shibún ki lyngdoh ia kiba la pynlong, naba kata ka bapynpep ia ki da ka jingiáp ba'n iaisah-lang :

24. hinrei une, naba kaba u iaisah b'ymjiukut, u don ka jinglong-lyngdoh ka b'ymjiuhier-noh pateng-la-pateng.

25. Namar-kata u lah ruh ba'n pynim lut janai ia kita kiba wan ha U Blei da u, haba u im hala-karta ia ka ba'n iasait na ka bynta jong ki.

26. Namar U Rangbah-lyngdoh u bakumta u la bit ia ngi, uba long u bakhúid, u balúi-lúi, u b'ymdabit-tyngit, u ba-la-kyrphang na ki bapop, bad ia uba la pynlong bakham-hakhlíh ia ki byneng ;

27. uba u'm don kamhala ka sngi, kumba kita ki rangbah-

-lyngdoh ; ba'n kinia jingkinia shiwa namar kita ki pop la ki jong hí, te hadiin namar kita *ki pop* uta u paitlang ; namar ia kane u la leh tang shisin-leh, mynba u la kinia-noh ia lade.

28. Namar kata Ka Húkum ka thung ia ki briu ba'n long ki rangbah-lyngdoh haba ki don ka jingtlot ; hinrei kata ka ktín ka jong kata ka jing-smai, kaba hadiin kata Ka Húkum, *ka thung* kein ia U Khún, ia uba la pynlong-janai b'ymjiukut.

VIII.—LYNNONG.

1. *Long hangne ba nang pynih-nía ym tang ba U Khristos kum U Rangbah-lyngdoh u long kham-hakhlíh ia ki khún U Aaron ; hinrei ba kita kiei-kiei-ruh badei sha ka jiutang bathymmai ha kaba u long U Rangbah-lyngdoh ki kham-bhá ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka jiutang barim, ia kaba la pyndam-noh.*

1. TE shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba la kren, *kane long* ka bakongsan kein : Ngi don U Rangbah-lyngdoh u bakumta, uba la shong sha ka mon ka khet ka jong U Bakhrau-tam ha ki byneng ;

2. U Shakri ka jaka bakyn-tang, bad kata ka iing-trep ka bashisha, ia kaba uba U Trai u la pynieng-skhem, te ym u briu kein.

3. Namar la thung ia u rangbah-lyngdoh baroh ia ka ba'n ai-ngúh da ki jingai-ngúh ruh bad ki jingkinia : namar-kata *la don* kam ia Une ba'n ioh ruh ia kaei-kaei-ruh da kaba u'n da ai-ngúh.

4. Namar shisha lada u la long ha ka khynde, u'm da la long wad u lyngdoh, haba don kita ki lyngdoh kiba jiu ai-nguh da kita ki jingai-ngúh katba kum Ka Húkum :

5. kiba shakri-níam *tang* ha ka dur bad ka syrngiu kita kiei-kiei bakynja-byneng, kumba la sneng-mahám ia U Mosis da U Blei, haba u sa thau-pyndep ia kata ka iing-trep : namar, “Tó khymíh, u ong, “ba me'n ioh-thau ia kiei-kiei- “-baroh katba kum kata ka “dur ia kaba la pyníh ha mé “ha uta u lúm.”

6. Hinrei mynta u la ioh ia ka jingkam lyngdoh ka bakham-kor, da ka bakatne ba u long ruh U Ksíang ka jiutang ka bakham-bhá, ia kaba la

pynnéh kein ha ki jingkular
ki bakham-bhá.

7. Namar lada kata *ka jiu-tang* ka banyngkong ka la long
b'ymdúna, ym shym da la wád
jaka ia ka baar.

8. Namar haba kynnoh-pop
ha ki, u ong, “Ha khymíh,
“ki sngi ki wan, ong U Trai,
“h'ynda nga'n pyndep-skhem
“ia ka jiutang bathymmai bad
“ka iing Israil bad ka iing Iou-
“das ruh :

9. “ym katba kum kata ka
“jiutang ia kaba nga la pyn-
“long bad kita ki kypá jong
“ki, ha ka sngi mynba nga la
“shim ia ka ktí jong ki, ia ka
“ba'n ialam-noh ia ki na ka rí
“Ejipt; naba ki'm shym la
“iainéh ma-ki ha kata ka
“jiutang jong nga, te ma-nga
“nga la leh-lyndet ia ki, ong
“U Trai.

10. “Naba kane *ka long*
“kata ka jiutang ia kaba nga'n
“buh-skhem bad ka iing Israil
“hadiin kita ki sngi, ong U
“Trai; Nga'n buh ia ki húkum
“jong nga ha ka bamut jong
“ki, bad nga'n thoh ia ki ha
“ki dohnúd jong ki; bad nga'n
“dei U Blei ia ki, bad ma-ki
“ki'n dei u paitlang ia nga :

11. “bad uwei-uwei-baroh
“u'n u'm ioh-hikai ia la u
“paramarjan, bad uwei-uwei-
“-baroh ia la u para, da ka
“baong, Tó tip ia uba U Trai :
“naba baroh kein ki'n tip ia
“nga, náduh í barit jong ki
“háduh u bakhrau jong ki.

12. “Naba nga'n long u
“baisynei ia ki b'ymhok jong
“ki, bad ia ki pop jong ki,
“bad ia ki jingpallat jong ki,
“nga'n ym kynmau shuh.”

13. “Da ka baong, *Ka jiu-tang*
bathymmai, u la pynlong-
-rim ia kata ka banyngkong.
Te ia kata ba la pynlong-rim
bad ba man-slem, *ka long* hajan
ka badúh-noh.

IX.—LYNNONG.

1. *Shaphang kiei-kiei ki jingdon*
kata ka iing-trep ba la thau da
U Mosis; bad ki nám-ki-rúkom
bad ki jingkinia ka jiutang ba-
nyngkong, kiba la long tang ki
syrngiu : 11. te kumta ki la long
ki bakham-dúna bor shibún ia ka
snám bad ia ka jingkinia U
Khristos. 15. Ba don kam ia
kawei ka jingkinia U Khristos.

1. TE kumta kein kata *ka*
jiutang ka banyngkong ruh ka
la don ki jingpynlong-nám ka

bamane-Blei, bad kata ka iing-
-kyntang bapyrthei.

2. Namar la pynlong ia ka
iing-trep, *ka pulit* ka bashiwa,
ia kaba la khot Ka Jaka-kyn-
tang, ha kaba *la don* kata ka
jingpynieng-sharak, bad kata
ka m'iej, bad kata ka babuh-
-pyníh ia ki kypú.

3. Bad shadiin kata ka jing-
káh ka baar, *long kata ka pulit*
ka iing-trep ia kaba la khot, Ka
bakyntang-tam ki bakyntang ;

4. kaba don ka pl'iang ks'ier
bathang-iúbíh, bad kata ka
sunduk jong kata ka jiutang
ia kaba la tap baroh-saudong
da ka ks'ier, ha kaba *la don* u
khíu ks'ier ka badon kata ka
manna, bad uta u diingduh
U Aaron uba la phuh, bad kita
ki mau-lyngkyniáp jong kata
ka jiutang ;

5. bad halor jong ka, *la don*
ki kherubim ka burom-tyng-
shain ki baiakáh-lor ia ka
jingtap-isynai ; shaphang jong
ki ka'm long mynta ba'n kren
hala ka bynta-bynta.

6. Te haba lapynlong-b'iang
ia kine kiei-kiei-ruh kumta,
kita ki lyngdoh ki jiu leit-by-
sut hala ka sngi sha kata ka
iing-trep *sha ka pulit* bashiwa

kein, haba ki iapyndep ia ki
níam-mane-Blei.

7. Hinrei sha kata *ka pulit*
ka baar, uba u rangbah-lyng-
doh marwei *u jiu bysut* shisin
hala ka snem, ym khlem ka
snám, ia kaba u ai-ngúh na ka
bynta ia lade, bad *na ka bynta*
kita kiei-kiei-ruh ki jingb'ym-
tip jong uta u paitlang.

8. Ia kane kein uba U Myn-
siim Bakhúid u da pyníh-shai,
ba ym put la pynpau-shinná
ia kata ka lynti sha Ka Ba-
kyntang-tam *ki bakyntang*, kat-
ba kata ka iing-trep ka banyng-
kong ka dang ioh ka jingieng :

9. kaba *long tang* ka jing-
syrím háduh ka aiom ka ba-
mynta ; ha kaba la ai-ngúh da
ki jingai-ngúh ruh bad ki jing-
kinia, ki b'ym lah ba'n pyn-
janai shaphang ka jingiatip-
-lem ia uta uba shakri-níam-
-Blei ;

10. *haba ki long tang* sha-
phang ki jingbám bad ki jing-
díh, bad ki jingsait babún-jaid,
bad ki jingpynlong-níam ka
doh, ia kiba la buh tadynda ka
ía ka jingpynbeit-bhá.

11. HINREI U Khristos
haba u la m'ih-pau U Rang-
bah-lyngdoh kita kiei-kiei ki

babhá ki ba'n sa wan, lyng-
ba kata ka iing-trep bakham-
-khrau bad bakham-janai, ym
ba-la-thau da ki ktí, kata long,
ym na jong kane ka pyrthei ;

12. l'ymne da ka snám ki
blang bad ki khún-massi, hin-
rei da ka snám jong u hí, u la
leit-bysut tang shisin kein sha
kata Ka Jaka-kyntang, haba
u la lah shem hí ia ka jing-
siuspah b'ymjiukut.

13. Namar lada kata ka
snám ki massi-kyrtong bad ki
blang, bad ka dypei ka massi-
-kynrau basynreit ia kita ia
kiba la pyntyngit, ka pynkhúid
sha kata ka jingpynkhúid ia
ka doh ;

14. da katno tam kata ka
snám jong U Khristos uba da
U Mynsiim b'ymjiukut u la
ai-ngúh ia lade bakhlem-pop
ha U Blei, ka'n pynkhúid ia
ka jingiatip-lem jong phi na
ki jingleh baiáp, ia ka ba'n
shakri ia U Blei Baim ?

15. Te naba kane, u
long U Ksiáng ka jiutang ba-
thymmai, ba kumta kein, haba
la long ka jingiáp ia ka ba'n
siuspah na kita ki jingpallat
kiba hapoh kata ka jiutang
banyngkong, kita ia kiba la

khot ki'n la ioh-pyddiang ia
ka jingkular ia kata ka bynta-
-skhem b'ymjiukut.

16. Namar ha kaba *don* ka
jiutang, don kam ba'n pyn-
míh-nía ia ka jingiáp uta uba
la búh-skhem *ia ka*.

17. Namar ka jiutang *ka*
long baskhem ha kaba long ki
baiáp ; naba ka'm jiu don bor
haba dang im kein uta uba la
búh-skhem *ia ka*.

18. Naba kumta ym shym
la pynkyntang-skhem *ia ka*
jiutang ka banyngkong khlem
ka snám.

19. Namar haba la lah kren
da U Mosis ia ka húkum-
-skhem baroh katba kum ka
húkum ha uta u paitlang ba-
roh, *bad* haba u la shim ia ka
snám ki khún-massi bad ki
blang, lem bad ka úm, bad u
shniúh langbrot basau-bythúh,
bad ka hysop, u la synreit ia
kata ka kítap hí ruh bad ia
uta u paitlang baroh,

20. u da óng, “Kane *ka long*
“ ka snám jong kata ka jiu-
“ tang, ia kaba U Blei u la
“ húkum-skhem ha phi.”

21. Bad putet, u la synreit
kumjuh da kata ka snám ia
kata ka iing-trep ruh, bad ia

ki khíu baroh jong kata ka bashakri-nám-Blei.

22. Bad lajan da ka snám la pynkhúid ia kiei-kiei-baroh katba kum Ka Húkum; bad khlem ka bapynmíh snám ym don kein ka jingmáp.

23. *La* don kam, namar-kata, ba'n pynkhúid da kine kiei-kiei ruh ia kita ki dur jong kita kiei-kiei-ruh ha ki byneng, hinrei ia kita kiei-kiei-ruh hí ki bakynja-byneng da ki jingkinia bakham-bhá ia kine.

24. Namar U Khristos u la leit-bysut ym sha Ki Jaka-kyntang ba-la-thau da ki ktí, ki dur kita kiei-kiei-ruh bashi-sha; hinrei sha kata ka byneng hí, mynta ba'n pyníh-pau ia lade ha khymat U Blei na ka bynta jong ngi:

25. l'ymne *ba don kam* khy-nang ba u'n kinia-ai-ngúh ia lade búnsin, kumba uba u rangbah-lyngdoh u leit-bysut sha kata Ka Jaka-kyntang hala ka snem da ka snám ka-wei-pat;

26. namar haba da kumwei ka la dei ia u ba'n shah búnsin náduh myndanglong ka pyrt-hei; hinrei mynta-tang shisin la pynmíh-pau ia u ha ka

bapynwai-noh ia ki ía, ia ka ba'n pyndam-noh ia ka pop da kata ka jingkinia jong u hí.

27. Te kat kumba la buh khynang ha ki briu ba'n íáp-noh tang shisin, bad hadiín kane *long* ka jingbishár:

28. kumta U Khristos ruh haba la kinia-ai-ngúh tang shisin ia u ia ka ba'n bah-noh ia ki pop ki babún, u'n míh-pau ka baarsin kein, khlem *bah* ka pop, ha kita kiba íáap-khymíh hir-hir ia u, ia ka jingpynim.

X.—LYNNONG.

1. *Hangne* haba wai-noh ia ka nía shaphang ka jingdúna-bor kita ki jingkinia baroh hapoh ka húkum U Mosis, ba'n bah-noh ia ki pop; u pyníh-shai ba ka jingkinia U Khristos tang shisin ka don bor janai kum ka kúna babiang-éh. 19. *Na* kata u sneng-kyntú ia ki ba'n íaileh kiei-kiei ki jingleh babhá; bad u sneng-mahám shaphang kiei-kiei ki ba'n júa ha ki lada kí'm íaileh kumta.

1. Namar kata Ka Húkum haba ka don tang ka syrngiu kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sawan, *bad* ym kaba bíang

hí ka dur jong kita kiei-kiei-
-ruh, ka'm jiu lah da kita
kijuh ki jingkinia ia kiba ki
ai-ngúh, hala ka snem khlem-
-da-púd, ba'n pynjanai ia kita
kiba wan hajan.

2. Namar haba da kumwei
ki'm shym da la wai-noh ba'n
la ai-ngúh ia ki ? naba haba
la pynkhúid tang shisin ia kita
kiba iamane-Blei, ki'm da don
kaei-kaei-ruh-ém shuh ka jing-
iatip-lem ia ki pop.

3. Hinrei ha kita *ki jing-
kinia don* ka jingpynkynmau-
-pat ia ki pop hala ka snem.

4. Namar *ka long* ka b'ym-
lah ia ka snám ki massi-kyr-
tong bad ki blang ba'n kit-noh
ia ki pop.

5. Naba kumta haba U
wan-bysut sha kane ka pyr-
thei, U ong, "Ia ka jingkinia
" bad ia ka jingai-ngúh me'm
" shym la mon ; hinrei ia ka
" met mé la khréh ia nga :

6. "ia ki jingai-ngúh-thang,
" bad *ia ki jingkinia* namar
" ka pop me'm shym la sngou-
" bhá.

7. " Hynda kumta nga la
" ong, Ha khymíh, nga la poi
" (ha ka jingkylliap ka kitap
" la thoh shaphang jong nga,)

" ia ka ba'n leh, Ah U Blei, ia
" kata ka mon jong mé."

8. Ha neng haba u da ong,
ba, " Ia ka jingkinia bad ia ka
" jingai-ngúh, bad ia ki jingai-
" -ngúh-thang, bad *ia ki jing-
" kinia* namar ka pop me'm
" shym la mon, l'ymne me'm
" shym la sngoubhá *ha ki ;*"
(ia kiba la ai-ngúh katba kum
kata Ka Húkum ;)

9. h'ynda kumta u la ong,
" Ha khymíh, nga la poi ia ka
" ba'n leh, Ah U Blei, ia kata
" ka mon jong mé." U pyn-
dam-noh ia kata ka banyng-
kong khynang ba u'n ioh-pyn-
néh ia kata ka baar.

10. Da kaba kata ka mon,
la pynkhúid ia ngi da kata ka
bakinia-ai ngúh ia ka met ka
jong U Iísous Khristos tang
shisin kein.

11. Te shisha u lyngdoh
baroh u da ieng hala ka sngi
haba u shakri-níam Blei, bad
búnsin u da ai-ngúh da kita
kijuh ki jingkinia, kiba ki'm jiu
lah ba'n kit-noh ia ki pop :

12. hinrei Une kein, h'ynda
u la lah ai-ngúh *tang* kawei ka
jingkinia namar ki pop ia ka
b'ymjiukut, u la shong sha ka
mon U Blei ;

13. náduh mynta u da áphymíh “tadynda yn la ioh-
 “-buh ia ki bashún ia u ka
 “jingiúh hapoh ki slajat jong
 “u.”

14. Namar da kawei kein
 ka jingai-ngúh u la pynjanai
 ia ka b'ymjiukut ia kita ia kiba
 la dang pynkhúid.

15. Te uba U Mynsiim
 Bakhúid hí u phlá ruh *ia kane*
 ha ngi : namar hadiin ia kaba
 u la ong mynshiwa,

16. “Kane *ka long* kata ka
 “jiutang ia kaba nga'n buh-
 “-skhem bad ki hadiin kita ki
 “sngi, ong U Trai; Nga'n buh
 “ia ki húkum jong nga ha ki
 “dohnúd jong ki, bad ha ki
 “bamut jong ki nga'n thoh ia
 “ki ;

17. “bad ia ki pop jong
 “ki bad ia ki jingpallat jong
 “ki nga'n ym kynmau shuh.”

18. Te ha kaba *don* ka jing-
 máp ia kine, ym dang *don* shuh
 ka jingai-ngúh namar ka pop.

19. Namar-kata, haba
 ngi don, kó ki para-bangeit, ka
 jingshlur-lúid ia ka ba'n leit-
 -bysut sha kata Ka Jaka-kyn-
 tang-tam da kata ka snám U
 Ísous,

20. ia kaba u la pynkyn-

tang namar ma-ngi, *kaba long*
 ka lynti bathymmai bad baim,
 lyngba kata ka jingkáh, kata
 long, ka met jong u ;

21. bad *haba ngi don* U
 Lyngdoh Bakhrau halor kata
 ka iing U Blei ;

22. tó ai ba ngi'n iawan
 hajan da ka dohnúd bashisha
 ha ka jingsngou-kut-nía-skhem
 ka jingngeit, haba la synreit
 khúid ia la ki dohnúd na ka
 jingiatip-lem basniu, bad haba
 la sait ia la ka met da ka ún
 bakhúid.

23. Tó ai ba ngi'n iabat-
 -skhem ia kata ka jingphlá-shai
 ia la ka jingkyrmen, bakhlem-
 -kynriah-noh ; (namar u bai-
 iai-néh kein *long* uta uba la ku-
 lar ;)

24. bad tó ai bangi'n ianieu-
 -khymíh-thúh paralok-hí ia ka
 ba'n pynshait ha ka jingiaíeit
 bad ha ki jingleh babhá :

25. khlem da íehnoh ia kata
 ka jingiaseng-lang jong ngi ia
 lade, kumba jiu *long* ka rúkom
 kiwei ; hinrei da sneng-kyntú
paralok - hí ; bad da katne
 kham-tam ha katba phi ioh-íh
 ia kata ka akhér-ka-sngi ba-
 nang-wan jan.

26. Namar haba ngi leh-pop

da la ka mon hí hadiin kaba
la ioh-pyddiang ia kata ka
jingtip-bíang ia ka jingshisha
ym dang sah shuh ka jingkinia
namar ki pop ;

27. hinrei kaba ka jingáp-
-khymíh bashepting-éh ia ka
jingbishár, bad ka jingsngou-
-shlá ka baméh-lep ka ba'n sa
bám-duh ia kita ki nongialeh-
-pyrshah.

28. Jár uba la kyntait-noh-
-bein ia ka húkum U Mosis,
u iáp-noh khlem ka jing-
isynei, hapoh ar-ngút ne lai-
-ngút ki nongsakhí :

29. da katno ka jingpyn-
shitom bakham-éh, phi mut,
ba yn nieu-dei ia uta uba la
iúh-bein ia uba U Khún U
Blei, bad ba la nieu b'ymkhúid
ia kata ka snám jong kata
ka jiutang, da kaba la pyn-
khúid ia u, bad ba la leh-
-bein ia uba U Mynsiim ka
jingaiei ?

30. Namar ngi tip ia uta
uba la ong, “Ka jingpynhíer-
“-kyput *ka long* ka jong nga
“hí, nga'n leh-kylliangma-nga
“*ia kata*,” ong U Trai. Pat
ruh, “U Trai u'n bishár-
“-pynbeit ia u paitlang jong
“u.”

31. *Ka long* bashepting-éh
ia ka ba'n háp ha ki ktí U Blei
Baim.

32. Hínrei tó pynkynmau
ia lade shaphang kita ki sngi
bamynshiwa, ha kiba, h'ynda
la pynshai ia phi, phi la iaishah
ia ka jingpynéh bakhrau ki
jingshah-shitom ;

33. ha kane shisha kein,
haba la pynlong jingkhymíh-
-thúh-bein ia phi da ki jing-
kren-bein ruh bad da ki jing-
shah-jinjar ; bad ha kane de,
haba phi la jía-long ki nongia-
syllok jong kita ia kiba la pyn-
long-bein kumta.

34. Namarphi la iashah-lem
bad nga ruh ha kita ki jing-
khúm jong nga, bad phi la
iashah da ka jingkymen ia ka
baleh-lúti ia kita kiei-kiei-ruh
ki jingdon jong phi, da ka ba-
tip-skhem ba phi don ia lade
ka spah ha ki byneng ka ba-
kham-bhá, bad ka baiainéh.

35. Namar-kata, wat bred-
-noh phi ia kata ka jingsngou-
-shlur-lúid jong phi, kaba don
ka nong-hun bakhrau.

36. Namar phi don kam ia
ka jingiaishah, khynang ba
haba phi la ioh-leh ia kata
ka mon U Blei, phi'n la ioh-

-pyddiang ia kata ka jing-kular.

37. Namar dang sa shibit arbit-éh, te “ Uta uḡa sa wan “ u’n wan, bad u’n u’m pyn- “ slem.

38. “ Hinrei u bahok na ka “ jingngeit u’n ioh-iaim: hin- “ rei lada ka kynriah dadiin “ kein, ka mynsiim jong nga “ ka’m sngoubhá ha U.”

39. Hinrei ngi’m long ma- ngi kiba na ka bakynriah dadiin ia ka ba’n jot-noh, hin- rei kiba na ka jingngeit ia ka ba’n rih-pynim ia ka mynsiim.

XI.—LYNNONG.

1. *Shaphang kaei long ka jingngeit; bad ka jingpynih - nia shaphang ka bor-bah ka jingngeit kaba la pau ha kita Ki Kypá-tymen, bad ha kiwei, ba-pynih na ka jingiathúkhána Ka Testament barim.*

1. TE ka jingngeit ka long ka nía - sngou - skhem badon kiei-kiei-ruh ha kiba la kyrmen, ka jingpynih kyndúh-shai ia kiei-kiei-ruh ia kiba ym la ioh-ih.

2. Namar ha ka la phlá-sakhí babhá ia kita Ki Kypá-tymen.

3. Da ka jingngeit ngishem-phang ba la pynlong-bíang ia kita ki pyrthei, da ka ktín U Blei, kat ia ka ba’n ym pynlong ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-ioh-ih na kiei-kiei-ruh ba-la-pau.

4. Da ka jingngeit, U Abel u la ai-ngúh ha U Blei ia ka jingkinia bakham - kor ia U Kain, da kaba la phlá-sakhí ia u ba u long u bahok, namar U Blei u da phlá-sakhí shaphang kita ki jingai jong u; bad da kaba, haba u la iáp-noh, u dang kren.

5. Da ka jingngeit, la pynkynriah-noh soit ia U Enokh ba u’n u’m la ioh-ih ia ka jing-iáp; “ bad ym shym la shem ia “ u, naba U Blei u la lah pyn- “ kynriah-noh soit ia u:” namar mynshiwa kata ka jingpynkynriah-noh soit ia u la phlá-sakhí ia u, ba u la pynsngoubhá ia U Blei.

6. Hinrei khlem ka jingngeit ka long b’ym lah ba’n pynsngoubhá ia U: namar ka dei ia uta u bawan hajan U Blei ba’n ngeit ba u don, bad ba u long u baai-nong-hun ha kita kiba wád bíang-bíang-ruh ia u.

7. Da ka jingngeit, U Noe haba la sneng-mahám ia u shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba b'ym put la ioh-íh, da ka basngou-tíng-riu -Blei u la pynlong ia ka iing-liing ia ka ba'n pynim ia ka iing jong u ; da kaba u la pynrem ia kata ka pyrthei, bad u la jía-long u nongioh-pateng ia kata ka hok kaba katba kum ka jingngeit.

8. Da ka jingngeit, U Abraam mynba la khot ia u, u la kongúh ba'n leit-noh sha kata ka jaka, ia kaba u ba'n sa pyddiang ia ka ba'n long ka bynta-skhem ; te u la leit-noh, u'm da tip kein shaei u leit.

9. Da ka jingngeit, u la shong-basá ha kata ka rí jong ka jingkular kumba ha ka rí banongwei, u da shong-sáh ha ki iing-trep, lem bad U Isaak bad U Iakob, kiba ki nongiaioh-pateng-lem ia kata ka jing-kular kaba kajuh :

10. namar u la jiu áp-khy-míh ia kata ka nongbáh ka badon kita ki nongrim-skhem, jong kaba u nongtei bad u nongthau long U Blei.

11. Da da jingngeit, wad

Ka Sarra ia lade-hí ka la ioh ka bor ia ka ba'n punkhún, bad haba ka la pallat aiom karta ka la khá-khún, naba ka la nieu u baiainéh ia uta uba la lah kular.

12. Naba kumta wad *tang* na uwei la pynkhá-khún, bad utakein uba la kylla-sydot-noh, *ia kiba kat kum ki khlúr jong ka byneng, ha ka jinglong* paitbah bylín, bad kum uta u shíap uba harúd ka rymiang dúriau, ia uba b'ymlah-khein.

13. Kine baroh ki la iáp-noh ha ka jingngeit, ki b'ym shym la pyddiang ia kita ki jingkular, hinrei ki da la ioh-íh ia ki na jingngai, te la pynngeit-skhem ia ki *shaphang jong ki*, bad ki da la sngou-kynthúp *ia ki*, bad ki da la iaphlá ba ki long ki nongwei bad ki soh-shnong ha kane ka pyrthei.

14. Namar kita kiba ong ia kiei-kiei-ruh kat kita ki iapyn-pau-shinná ba ki iawád-éh ia la ka rí.

15. Bad lada shisha ki la jiu kynmau hir-hir ia kata *ka rí*, na kaba ki la iawan-míh-noh, ki da lah ioh ka por babit ba'n leit-phai-pat.

16. Hinrei mynta ki ia-kwah - brai - éh ia *la ka ri* bakham-bhá, kata ka long, ka bakynja-byneng; naba kumta U Blei u'm sngou-lehrain ia ki, ba yn khot ia u kein U Blei jong ki; namar u la khreh ka nongbáh ia ki.

17. Da ka jingngeit, U Abraam mynba la tynjúh ia u, u la kinia-ai-ngúh ia U Isaak; te *kumta* uta uba la lah pyddiang-kynthúp ia kita ki jingkular, u la kinia - ai - ngúh ia la *u khún* ba-la-khá-marwei;

18. shaphang uba la kren, “Ba ha U Isaak yn khot ha “mé symbai:”

19. haba u la wai-nía-noh ba uta U Blei *u long* u balah ba'n pynmíh-pat *ia u* wad na ki baiáp; nangta kein u la ioh-pyddiang pat ruh ia u *kum* ha ka jingsyrím.

20. Da ka jingngeit, U Isaak u la kyrkhú ia uta U Iakob bad ia uta U Isau shaphang kiei-kiei ki ba'n sa wan.

21. Da ka jingngeit, U Iakob mynba u sa iáp, u la kyrkhú ia uwei - uwei jong kiba ki khún-shinrang U Iosiph; bad

“u la mane-dem ha ka klíar
“u diingduh jong u.”

22. Da ka jingngeit, U Iosiph haba u sa iáp u la pynkynmau shaphang kata ka jingleit - noh kiba ki khún Israil; bad u la húkum-skhem shaphang kita ki shiing jong u hí.

23. Da ka jingngeit, mynba la khá ia U Mosis, la buh-ríh ia u lai bynai da ki kymí-ki-kypá jong u, naba ki la ioh-íh ia u khúnlung *ba u long* babhá-éh lymphúin; te ki'm shym la shepting ia kata ka húkum uta u siim.

24. Da ka jingngeit, U Mosis mynba u la long rangbah, u la kyntait-noh ba yn khot ia u u khún ka khún U Pharao;

25. haba u la jíd hí kham-tam ba'n shah-shitom lem bad u paitlang U Blei, ia ka ba'n ioh ka jingsngou-brai ia ka pop tang shibit;

26. haba u la nieu ia ka jingkren-bein ia U Khristos kum ka spah bakham-khrau ia kita ki jingkynsheu ha Ka Ejipt: namar u la khymíh-shain kein sha kata ka nonghun.

27. Da ka jingngeit, u la iehnoh ia Ka Ejípt, khlem shepting ia ka jingbittar uta u siim : namar u la iainéh-shlur kum u baioh-íh ia uta ia u b'ymioh-íh.

28. Da ka jingngeit, u la pynlong ba'n rakhe ia kata Ka Níam-ka-jinglait, bad ia kata ka jingsynreit ia ka snám, khynang ba uta u bapynjot-noh ia kita ia ki ba-la-khá-nyngkong u'n u'm laioh-kytáh-sniu ia ki.

29. Da ka jingngeit, ki la ialeit lyngba ia kata Ka Dúriau Basau kumba da ka ryngkeu : ia kaba haba kita ki nong Ejípt ki la ianúd pyrshang kumta ki la iáp-jillop.

30. Da ka jingngeit, kita ki kynroh Ka Jerikho ki la kyl-lon-khram, h'ynda la iaíd-tauwíar ia ki jin hinieu sngi.

31. Da ka jingngeit, ia Ka Raab kaba ka núti ym shym la pynjot-noh lem bad kita ki b'ymkongúh, naba ka la pyddiang sngoubhá ia kita ki nongsyntiat da ka jingsuk.

32. Te ia kaei nga'n dang ioh-ong shuh? namar ka'n ym dap kein ka por ia nga haba da iathúh-byniah shaphang U

Gedeon, bad *shaphang* U Barak, bad *shaphang* U Sampson, bad *shaphang* U Iephthae ; *shaphang* U Dabid ruh, bad U Samuil, bad *shaphang* kita Ki Nongiathúhlypa ;

33. kiba da ka jingngeit, ki la jop-noh ia ki híma, ki la jiu trei ia ka hok, ki la ioh-shem ia ki jingkular, ki la khang-khop ia ki shintur ki sing,

34. ki la pynlip ia ka bor-éh ka ding ; ki la ioh-phet-iáp-noh na ki syrti waitlam, la pynshait-bor ha ki na ka batlot-bor, la pynlong ia ki ki bakhlain-shlur ha ka jingialeh-thymá, ki la pynphai-phet-iáp ia ki paitlang-iapom jong ki banongwei.

35. Ki kynthei ki la ioh-pyddiang ia kita ki baiáp jong ki na ka jingpynmíh - pat ; hinrei ia kiwei la shoh - iáp, haba ki'm shym la pyddiang ia ka jingpyllait-noh ; khynang ba ki'n la ioh-shem ia ka jingpynmíh-pat bakham-bhá :

36. hinrei kiwei-pat ki la shem ia ka jingtynjúh da ki jingleh-bein-sat bad ki jingsympat-jam, haoid, ruh putet da ki jingkhúm bad ka jingsah-byndí :

37. la lynthem-mau ia ki,
la ot-arliang ia ki da ka korat,
la pynshoi ia ki, la pyniáp-noh
ia ki da ka waitlam; ki la
iaid-kylleng ha ki sníh-lang-
brot, *bad* ha ki sníh-blang; ki
basngou-kyrdúh, ia kiba la
pynjinjar-sat, ia kiba la pyn-
kordit-jam;

38. (ia kiba ka'm shym la
long dei ia kane ka pyrthei
ba'n ioh kein!) ia kiba la
pyniaid sakymá ha ki rí-khlau,
bad ha ki lúm, *bad* ha ki krem
bad kiba ki thliu ka khyndeú.

39. Te kine baroh, haba la
phlá-sakhí ia ki da ka jing-
ngeit, ki'm put la ioh-pyddiang
ia kata ka jingkular:

40. haba U Blei u la khréh-
lypá shaphang jong ngi ia
kaei-kaei-ruh bakham-bhá,
khynang ba khlem ia ngi yn
ym la ioh-pynjanai ia ki.

XII.—LYNNONG.

1. *Hangne u iai kyntú ia ki na ki*
nía ba'n iainéh ha ki jingleh
bariu-Blei; bad u pynéh, ba
ka jingsneng-pynshitom namar
b'ymiaínéh, ka long ka jing-
kyrkú kein. 18. *Ia ka ba'n*
pynshait ia ki, u pynéh ba ki la
jía-long hapoh ka jiutang ba-

thymmai, ka bakham-bhá ia ki
ia kata ka barim.

1 NABA kumta ma-ngi ruh,
haba ngi don u ly-oh ki nong-
sakhí bakatne baieng-tauwár
ia ngi, haba ngi la buh-noh-bak
ia ka jingban-khía baroh, *bad*
ia kata ka pop ka bashait
kér-saudong *ia ngi*, to ai ngi'n
phet da ka jingiainéh-minot ia
ka jingiaphet-pynéh ia kaba la
buh ha khymat jong ngi;

2. da ka bakhymíh-shain
sha U Ísous uba U Nongia-
lam-tyndrai *bad* U Nongpyn-
janai ia ka jingngeit; uba,
namar kata ka jingkymen ia
kaba la buh ha khymat jong
u, u la shah ia ka diingphyná,
haba u la nieu-bein ia ka jing-
lehrain, *bad* u la shong sha ka
mon kata ka khet ka jong
U Blei.

3. Namar tó phi'n pyrkhát-
-bíang ia uta uba la iaishah ia
ka bakatne ka jingialeh pyr-
shah ia lade da kita ki bapop,
ioh ba phi'n sngou-thait-ián
da ka basngou-ngai-lyngai ha
ki mynsiim jong phi.

4. Phi'm put la ieng-ialeh
pyrshah ha b'ynda ka bamíh-
-snám, da ka bapynéh pyrshah
bad kata ka pop.

5. Te phi la klet-noh ia kata ka jingsneng-kyntú, kaba kren-pyníh ha phi kumba ha kikhún-shinrang, “Kó u khún
 “ jong nga, wat nieu-bein ia ka
 “ jingsneng-sympat na U Trai,
 “ l’ymne wat sngou - ngai -
 “ -lyngai haba da sneng-pyn-
 “ beit ia mé da u :

6. “ namar ia uba U Trai u
 “ íeit, u sneng-pynbeit, bad u
 “ sympat ruh ia u khún ba-
 “ roh ia uba u pyddiang-hun
 “ kein.”

7. Lada phi iaishah ia ka jingsneng - sympat, U Blei u leh bad phi kumba bad ki khún - shinrang ; namar uei uba long u khún ia uba u kypá *jong u* u’*m* jiu sneng-sympat ?

8. Hinrei lada phi long khlem ka jingsneng-sympat, na kaba la pynlong ia ki baroh ki nongioh-iabynta, te kumta phi long ki khún-pyngkhá, bad ym ki khún-khá-burom.

9. Ruh putet, ngi la jiu don kita ki kypá ka doh jong ngi kum ki nongsneng - sympat, bad ngi la jiu tíng-burom *ia ki* : ható ym da kham-tam shibún yn pynlong ia ngi hapoh ia uba U Kypá ki

mynsiim *jong ngi*, bad kumta ioh-im ?

10. Namar kita shisha tang ia khyndiat ki sngi ki la sneng-sympat *ia ngi*, katba kum kaba íhbit ma-ki ; hinrei ma-u khynang ia ka ba’n pynmyntoi *ia ngi*, ia ka ba’n ioh-iabynta *ma-ngi* na kata ka jingkhúid *jong u*.

11. Hinrei ka jingsneng-sympat baroh ia ka bamynta shisha ka’m íhmat ba’n long ka jingkyemen, hinrei ka jing-sngousíh : hinrei hadiin ka pynmíh-noh ia u soh bapyn-suk-hun jong ka hok ha kita ia kiba la pyntrei-mylín da ka.

12. “ Naba kumta tó phi’n
 “ pynbeit-shait ia ki ktí ia kiba
 “ la pynháp-kyniau, bad ia ki
 “ khohsiu ia kiba la pyntlot-
 “ -sahtor ;

13. “ bad tó pynlong ia ki
 “ lynti-rit bamadan-beit ia ki
 “ slajat jong phi,” ba yn ym la pynphai-noh na ka lynti ia ka badykoh, hinrei bakham-tam yn la ioh-pynkhíah kein.

14. Tó beh-brai phi ia ka jinglong-suk bad ki briu baroh, bad ia kata ka jingpynkhúid, khlem kaba, uno-uno-ruh-ém u’n u’*m* ioh-íh ia uba U Trai :

15. da ka baiaikhymíh-kyndong ioh ba uno-uno-ruh u da long dúna-noh na ka jingaei U Blei; "ioh ba uno-uno-ruh u thíed ka jing-kythang u da míh shlúin," u'n ioh-pynkhíh-khuslaiia *phi*, bad da une yn la ioh-pyntyngit ia ki babún :

16. ioh ba *yn long* uno-uno-ruh u baklim-síh, lane u baleh-bein-sang, kum U Isau kein, uba namar ka shisin-bám ka jingbám u la díe-noh ia kiei-kiei ki bynta jinglong-hynmen jong u.

17. Namar *phi* tip ba hadiín kata ruh, haba u la mon ba'n ioh-pateng ia kata ka jingkyrkhu, la kyntait-noh ia u : namar u'm shym la shem ka jaka ka bakylla-ka-bamut, la u la wád hir-hir ia ka da ki jingjau-úm-mat.

18. Namar *phi*'m shym la wan ha u lúm ia uba da lah tybá, bad ia uba ba la thang da ka ding, bad ha u ly-oh-iong thíau-thíau, bad ha ka jingdum, bad ha ka ér-iong,

19. bad ha ka jingsawa ka turoi, bad ha ka jingpyrta-jam ki ktín; ia kaba kita kiba la ioh-sngou ki la iapán-noh ba

yn ym iaikynnoh shuh ia *kata* ka ktín ha ki :

20. (namar ki'm lah iaishah kein ia kata ia kaba la ádong, "Bad lada u mrád u'n la kytáh ia uta u lúm, yn lynthem-mau ia u, lane yn síat ia u da u knam."

21. Te, kata ka jingioh-íh-pau ka la long baíh-shepting-éh katta-katta, *katba* U Mosis u la ong, Nga long u bashepting-éh bad bakhynniúh-noh :)

22. hinrei *phi* la wan ha u lúm Sion, bad ha ka nongbáh U Blei Baim, ha Ka Jerusalem kein bakynja-byneng, bad ha ki pheu-hajar, ha u paitlang baroh-kawei ki angelos,

23. bad ha ka balang ia kiba la khá-nyngkong, ia kiba la thoh-kyntiu ha ki byneng; bad ha U Blei uba U Nongbishár ki bynriu baroh; bad ha ki mynsiim ki bahok ia kiba la pyñjanai,

24. bad ha U Iísous uba U Ksíang ka jiutang bathymmai; bad ha ka snám ka jingsynreit ka bakren ia kiei-kiei bakham-bhá ia uta U Abel.

25. Tó *phi*'n súmer baphi'n ym kyntait-noh ia uta uba

kren. Namar lada kita ki'm shym la ioh-lait-noh kiba la kyntait-noh ia uta uba kren-Blei ha ka khyndeus, da shibún kham-tam te *ngi'm ioh-lait-noh* ma-ngi kiba da phai-diin-noh na uta bakren na byneng :

26. uba kata ka ktín jong u mynkata ka la pynkhíh ia ka khyndeus; hinrei mynta u la kular, u da ong, "Tang " shíwád shuh nga pynkhíh- " -win ym tang ia ka khyn- " deu, hinrei ia ka byneng " ruh."

27. Te kane kaba, " Tang " shíwád shuh," ka pyníh-pau ia kata ka jingpyndam-noh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba da pynkhíh, kum ia kiei-kiei-ruh ba la shu thau, khynang ba kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ym da pynkhíh ki'n la ioh-iainéh,

28. Naba kumta haba ngi pyddiang ia ka híma bakhlem-khíh, tó ai ngi'n ioh ka jingsngou-ngúh, da kaba ngi'n ioh-shakri ia U Blei da ka bapynsngoubhá-éh ia u, da ka jingsngou-tíng-burom bad ka jingsngou-riu-Blei :

29. namar shisha U Blei

jong ngi u long ka ding baing-duh-noh kein.

XIII.—LYNNONG.

1. *Hangne don bún-jaid ki jingseng-kyntú ia ki ba'n iaileh riu-Blei ha kiei-kiei-ruh ki jinglong ka jingim jong ki kum Ki Khristian.* 20. *Ka jingduwai bad ka jingwai-noh.*

1. Tó iainéh ka jingiaíeit-para-bangeit.

2. Tó phi wat klet-noh ia ka jingkhót-íeit-basá : namar da kane la don kiba ki'm tip haba ki la pynshong sngoubhá ia ki angelos.

3. Tó phi'n kynmau-isynei ia ki nongsah-byndí, kum ki ba-la-khúm lem bad ki; *bad* ia kita ia kiba la ban-shitom-éh, kum ki balong ia lade-hí ruh ha ka met.

4. *Tó ai ba* ka bashongkurim *ka'n long* ka badon-burom ha pyddeng baroh, bad *tó ai ba* ka jingthíah *ka'n long* ka b'ymdabit-tyngit; hinrei ia ki núti bad ia ki baklim U Blei u'n bishár.

5. *Tó ai ba* ka jinglong-jingim jong *phi ka'n long* ka bakhlem - íeit - sybai; da ka

basngou-dap-hun da kita kiei-
-kiei-ruh ba phi don mynta :
namar ma-U hí u la ong,
“ Nga’n ym íehnoh-noh da-
“ -lei-lei ia mé, l’ymne nga’n
“ ym leh-lyndet-noh da-lei-lei
“ ia mé.”

6. Kumta kein ngi dasngou-
-shlur ba’n ong, “ U Trai u
“ *long* u baiaráp ia nga, te
“ nga’n ym shepting ia kaei-
“ -kaei-ruh u’n leh u briu ha
“ nga.”

7. Tó kynmau ia kita ki
nongialam jong phi, kiba la
iathúh ha phi ia ka ktín U
Blei; da ka bakhymíh-thúh
ia ka bakut ka jinglong-jingim
jong ki, tó phi’n iapyrthúh-
-búd ia ka jingngeit *jong ki*.

8. U Iísous Khristos *u long*
uba ujuh, mynhynnin bad kane
ka sngi, bad sha ka b’ymjiu-
-kut-b’ymjiukut kein.

9. Wat long ba la rong-noh
kylleng ia phi da ki jinghikai
baphér bad bakhyllah : namar
ka long ka bamyntoi ba’n
pynnéh-skhem ia ka dohnúd
ha ka jingaiei, ym ha ki jing-
bám, ha kiba kita kiba la iaiaid
ym shym la pynmyntoi ia ki.

10. Ngi don ka dúwan, na
kaba kita ki’m don húkum

ba’n bām, kiba dang shakri ia
kata ka iing-trep.

11. Namar kita ki met ki
jong kita ki mrád, ia kaba
ka snám jong ki namar ka
pop la wallam-ai-ngúh da uba
u rangbah-lyngdoh sha kata
Ka Jaka-kyntang, la thang ia
ki shabar kata ka jaka iashong-
-darai.

12. Naba kumta U Iísous
ruh, khynang ba u’n la ioh-
-pynkyntang-khúid ia uta u
paitlang da ka snám ka jong
u hí, u la shah shabar kata ka
khyrdop.

13. Namar-kata, tó ngi’n
ialeit-míh-noh ha u shabar
kata ka jaka iashong-darai,
da ka babáh ia kata ka jing-
kren-bein jong u.

14. Namar ngi’m don hang-
ne ka nongbáh baiainéh, hinrei
ngi’n iawád khynang ia kata ka
ba’n sa wan.

15. Da u, namar-kata, tó
ngi’n iakinia ia ka jingkinia
ka jingiaroh khlem-da-púd ha
U Blei, kata ka long kein, u
soh ki rymiang-shintur haba
ki iaroh-noh ia ka kyrteng
jong u.

16. Hinrei ia ka baleh
babhá bad ia ka baiasám-

-isynei tó wat klet-noh phi :
namar da ki jingkinia kum kita
ba pynsngoubhá-éh ia U Blei.

17. Tó kongúh ia kita ki
nongialam jong phi, bad tó
pynhapoh ia lade ; namar kita
ki áp-sharai na ka bynta ki
mysiim jong phi, kum ki ba'n
sa ai-noh ia ka jingkhein ; ba
ki'n ioh-leh ia kane da ka
jingkymen, bad ym da ka
baúd ; namar kata ka b'ym-
myntoi ia phi.

18. Tó phi'n iadúwai na
ka bynta jong ngi : namar ngi
ngeit-skhem ba ngi don ka
jingiatip-lem babhá, haba ngi
mon ba'n pyniaid-pynlong ia
lade bha ha kiei-kiei-baroh.

19. Hinrei kham shikad-
dei-éh nga kyrpád ia phi ba'n
leh ia kane, ba kham shen yn
la ioh-pynai-bhá pat ia nga ha
phi.

20. HINREI uba U Blei
jong ka jingsuk, uba la wallam
pat na ki baiáp ia uta U
Nongáp U Bakhräu ki lang-
brot da ka snám ka jiutang
b'ymjiukut, ia U Ísous kein
uba U Trai jong ngi,

21. tó u'n da pynlong-janai
ia phi ha ka jingleh babhá
baroh, ia ka ba'n leh ia ka
mon jong u, da ka baleh ha
phi ia kata ka bapynsngoubhá-
éh ha khymat jong u, da U
Ísous Khristos ; ha uba yn
long kaba ka burom sha ki
b'ymjiukut ki b'ymjiukut.
Amen !

22. NGA kyrpád ruh
ia phi, kó ki para-bangeit, tó
iashah-shkor ia kane ka ktín
ka jingsneng-kyntú : namar
da ka bakhyndiat ki ktín ruh
nga la phah shiti ha phi.

23. Tó phi'n iatip ia ka-
ba la pyllait-noh ia U Timo-
theos uba u para-bangeit jong
ngi, lem bad uba, lada u'n
ioh - wan kham shen, nga'n
wan-fh ia phi.

24. Tó phi'n iangúh-mon-
-bhá ia kita ki nongialam
baroh jong phi, bad ia kita ki
riu-khúid baroh. Kita kiba
na Ka Italia ki iangúh-mon-
-bhá ia phi.

25. Tó long ka jingaiei lem
bad phi baroh. Amen !

KA SHITI KA JONG

U I A K O B O S ,

UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 2. *Shaphang ki jingtynjúh bad ki jingpynshoi.* 16. *Shaphang ka bakumno long ka jingim-riu-Blei bashisha.*

1. U IAKOBOS, u shakri U Blei bad U Iísous Khristos uba U Trai, sha kita ki khadar jaid kiba ha kata ka jingpynwir-noh, u *phah* ba'n khúblei.

2. Tó phi nieu ia ka *kum* ka jingkymen phit-baroh, kó ki para-bangeit jong nga, haba phi la háp ha ki jingtynjúh baphér ;

3. haba phi tip ba kata ka baphrang ia ka jingngeit jong phi ka pynlong-noh ia ka jingiaishah.

4. Hinrei kane ka jingiai-shah tó ai ka'n ioh ia ka jingleh bajanai, ba phi'n ioh-long kein ki bajanai bad ki bashí-

-tylli-bíang, ki b'ymdúna ha kaei-kaei-ruh-ém.

5. Hinrei lada uno-uno-ruh na phi u la dúna ka jingstád, tó u'n pán na U Blei uba ai kyllúid-sngúr ha ki baroh, bad u b'ym kynnoh-bein ; te yn ai ha u.

6. Hinrei tó u'n pán ha ka jingngeit, khlem da sngou-artatín ia kaei-kaei-ruh-ém : namar uta uba da sngou-artatín u long kein kum ka jingát-phyllung ka dúriau, ia kaba la béh bad ia kaba la pynshád-kynting da ka ly-ér.

7. Namar wat mut uta u briu, ba u'n ioh-díangei-ei-ruh na uba U Trai :

8. u *long* u briu basynrop mynsiim, u bakyllain ha ki lynti baroh jong u.

9. Te uta u para-bangeit u baranglí, tó u'n leh kymen-noh ha ka jingpynkyntíu ia u ;

10. hinrei uta u bariu-spah ha ka jingpynpoh ia u : naba kum u syntiu u phlang u'n leit-iáp-noh.

11. Namar ka sngi ka la míh lem bad la ka jingshit, bad ka la pyniáp-rynkhiang ia uta u phlang, te uta u syntiu jong u u la háp-noh, bad kata ka jingíh-tynnad ka khymat jong u ka la jot-noh : kumta ruh ia uta u bariu-spah yn pyniáp-rynkhiang ha kita ki lynti jong u.

12 Suk u briu uba iaishah ia ka jingtynjúh ; naba, haba la tynjúh-ksan ia u, u'n ioh-díang ia kata ka pansngiat ka jong ka jingim, ia kaba uba U Trai u la kular ha kita kiba íeit ia u.

13. Wat ong uno-uno-ruh-ém haba la pynshoi ia u, ba, La pynshoi ia nga na U Blei : namar U Blei u long ia u b'ym lah pynshoi da ki basniu, bad u'm pynshoi ma-u iano-iano-ruh-ém.

14. Hinrei la pynshoi ia uwei-uwei-baroh, haba la ring-noh-pah ia u da ka jingsam-kwah-brai ia la ka jong hí, bad haba la ngat - pynshoi ia u.

15. H'ynda kumta, kata ka jingsam - kwah - brai haba la pun, ka khá ia ka pop ; te kata ka pop haba la míh-san, ka pynkhá ia ka jingiáp kein.

16. To wat bakla-noh phi, kó ki para-bangeit baíeit jong nga.

17. Ka baai babhá baroh, bad ka jingai bajanai baroh, ka long na jerong, ka bawan-híer na uba U Kypá kita ki jingshai *byneng*, bad uba ym don ka jingphai shuh, l'ymne ka basyrím ka jingkylla.

18. Da kaba u la mon-sngoubhá hí u la pynkhá ia ngi da ka ktín ka jingshisha, ia ka ba'n long ma-ngi kum kiba soh-nyngkong jong kita ki jingthau jong u,

19. Naba kumta, kó ki para-bangeit baíeit jong nga, tó long u briu baroh u bakloi ia ka ba'n ioh-sngou, u batúd ia ka ba'n kren, u batúd kein ia ka ba'n bittar :

20. namar ka jingbittar u briu ka'm jiu pynlong ia ka hok U Blei.

21. Naba kumta, haba la buh-noh-bak ia ka jingpyn-tyngit baroh, bad ia ka jing-kynrei-kyrhai ka basniu-sní,

tó phi'n pyddiang da ka jing-jemnúd ia kata ka ktín ba-la-thung, kaba lah kein ba'n pynim ia ki mynsiim jong phi.

22. Te tó long phi ki nong-leh ia ka ktín, bad ym tang ki nongsngou, da ka bashúkor-noh ia lade-hí.

23. Naba lada uno-uno-ruh u long tang u nongsngou ia ka ktín, bad ym u nongleh, une u long kum u briu u bakhymíh-thúh ia ka khymat ká bakhá jong u ha ka mat-shinná :

24. namar u la khymíh-thúh ia lade, bad u la leit-noh, bad kumne-kumne-ruh u la klet-noh u bakumno u la long.

25. Hinrei jár uba la dem ba'n jingngoh sha ka húkum bajanai kaba jong ka jingpynpyllait-lúid, bad u baiainéh, une, haba u b'ym long u nongsngou u baklet-noh, hinrei u nongleh ia ka jingleh, une kein u'n long u basuk ha kata ka baleh jong u.

26. Lada uno-uno-ruh ha pyddeng jong phi, u mut ba u long u bariu-Blei, haba u b'ym khúm ialam ia ka thyllíed

jong u, hinrei u da shúkor-noh ia ka dohnúd jong u hí, kata ka jinglong-riu-Blei une u briu ka long ka bathala-thalein.

27. Ka jinglong-riu-Blei ka basngúr bad b'ymtyngit ha khymat U Blei uba U Kypá, ka long kane kein ; Ba'n leit-khymíh ia ki khún-suet bad ia ki riu-kynthei ha ka jingsngou-shitom jong ki, bad ba'n ríh-noh ia lade u bakhlem-thoh-bría na jong ka pyrthei.

II.—LYNNONG.

1. *U ádong ia ka banieu shiliang-khymat ia ki bariu-spah, bad ia ka banieu-bein ia ki para-bangeit baduk.* 14. *U pynih da ki nía ba ka jingngeit khlem ki jingleh ka'm lah ba'n pynim ia u briu, ne ba'n pynksan ia u kein.*

1. Kó ki para-bangeit jong nga, wat bat shuh da ki jingleh-nieu shiliang-khymat ia ka jingngeit U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba U Trai ka burom.

2. Namar lada u la wan-bysut shapoh kata ka jingiaseng jong phi u briu badeng ki sáhti ka ksíer ha la ki shinriáhtí ha ka jainkúp ba-

tyngshain, bad lada u la wan-
-bysut ruh u baduk ha ka jain-
kúp basyrdep-jot ;

3. bad lada phi la khymíh-
-buram ha uta u bakúp ia
kata ka jainkúp ka batyng-
shain, bad phi ong ha u, Ma-
-mé tó shong hangne ha ha
burom ; hinrei phi ong ha uta
u baduk, Tó da ieng ma-mé
hangtai, lane tó da shong
hangne hapoh kane ka jingiúh-
-kyjat jong nga :

4. ható kumta phi'm bishár-
-shiliang ha lade-hí, bad phi
la jía-long ki nongbishár badon
ki jingpyrkhat basniu ?

5. Tó da sngou phi, kó ki
para-bangeit baíeit jong nga,
U Blei u'm jiu la jíd-noh ia
kita ki baduk jong kane ka
pyrthei, *ba'n long* ki bariu-
-spah ha ka jingngeit, bad ki
nongioh - pateng ia kata ka
híma, ia kaba u la kular ha
kita kiba íeit ia u ?

6. Hinrei ma-phi pleng phi
la jiu nieu - bein ia uta u
baduk. Ható kita ki bariu-
-spah ki'm leh-traí ban-shitom
ia phi, bad ki ring ma-ki ia
phi sha khymat ki khet-bi-
shár ?

7. Ható kine ki'm kren-

-bein-sang ia kata ka kyrteng
babhá-éh ia kaba la khot-putet
ha phi ?

8. Hinrei lada phi pyndep
ia ka húkum bakynja-siim,
katba kum kata Ka Jingthoh,
“ Me'n íeit ia u paramarjan
“ jong mé kumba ia lade,” phi
leh-bhá :

9. hinrei lada phi nieu shi-
liang - khymat, phi leh pop
kein, haba la pynkyndúh ia
phi da kane ka húkum kum
ki nongpallat.

10. Namar jár uba u'n
súmar - bíang ia ka baroh-
-kawei Ka Húkum, hinrei u'n
jinthut tang ha íwei, u la jía-
-long u barem-noh na ki ba-
roh.

11. Namar uta u baong,
“ Mé wat klim,” u la ong ruh,
“ Mé wat pyniáp.” Te lada
me'n ym klim, hinrei *lada*
me'n pyniáp, mé la jía-long
kumta kein u nongpallat ia Ka
Húkum.

12. Kumta tó kren phi, bad
kumta tó leh phi, kum ia ki
ba'n sa bishár da ka húkum
ka jingpynpyllait-lúid.

13. Namar ka jingpynrem
bakhlem leh-isynei *ka'n long*
ha uta u b'ym la jiu leh-isynei ;

hinrei ka jingisynei ka leh-rísa -kymen halor ka jing-bishár.

14. HATÓ ka myntoi aiuh, kó ki para-bangeit jong nga, lada uno-uno-ruh u ong ba u don ka jingngeit, hinrei u'm don ki jingleh? ható kata ka jingngeit ka lah ne ém ba'n pynim ia u?

15. Hinrei lada u para-bangeit lane ka para-bangeit ki da long ki balyngkhúid, bad lada ki da long ki bakyrdúh ka jingbám kaba hala ka sngi,

16. bad lada uno-uno-ruh na phi u da shú ong ha ki, Tó khíe-leit-noh phi ha ka basuk, tó phi'n pynsy-aid ia lade, tó phi'n pynkydang ia lade; hinrei pynban phi'm ai shuh ha ki ia kita kiei-kiei-ruh badon-kam-éh ia ka met; ható ka myntoi aiuh?

17. Kumta ruh kata ka jingngeit, lada ka'm don ki jingleh, ka long baiáp ha lade-hí.

18. Hinrei uno-uno-ruh u'n ong, Mé don ma-mé ka jingngeit, ma-nga ruh nga don ki jingleh; tó pyníh-pau ha nga ia kata ka jingngeit jong mé

khlem kita ki jingleh jong mé, ma-nga ruh nga'n pyníh-pau ha mé na kita ki jingleh jong nga ia kata ka jingngeit jong nga.

19. Ma-mé mé ngeit ba don tang uwei U Blei; *niúma* mé leh bhá: kita ki ksúid ruh ki ngeit *kumjuh*, bad ki sngou-kíuh noh kein.

20. Hinrei mémon ba'n tip, ah u briu babíeit, ba kata ka jingngeit khlem kita ki jingleh, ka long baiáp?

21. Ható ym shym la pynksan ia U Abraam uba u kypá jong ngi da ki jingleh, mynba u la kinia-ai-ngúh ia U Isaak uba u khún jong u ha kata ka dúwan?

22. Mé ioh-íh ba kata ka jingngeit ka trei lem bad kita ki jingleh jong u, bad da kita ki jingleh la pynjanai-noh ia kata ka jingngeit.

23. Te *kumta* la pyndep ia kata Ka Jingthoh kaba ong, "U Abraam u la ngeit te ha" uba U Blei, bad la nieu ia "kata ha u ia ka ba'n pynksan:" bad la khot U Lok U Blei ia u.

24. Phi ioh-íh, namar-kata, ba da ki jingleh la pynksan ia

u briu, te ym tang da ka jingngeit hí.

25. Kumjuh ruh de ym shym la pynksan da ki jingleh ia Ka Raab kaba ka núti, mynba ka la pyddiang sngoubhá hapoh iing ia kita ki nongkit-tín, bad mynba ka la phah-noh ia ki ha kawei-pat ka lynti ?

26. Namar kumba ka met khlem ka mynsim, ka long baiáp, kumta ruh kata ka jingngeit khlem kita ki jingleh, ka long baiáp kein.

III.—LYNNONG.

1. *U ádong ia ka bashait-kwah ba'n long ki nonghikai babún ; bad na ki bún nía u pyníh ba ka dei ba'n khúm ialam ia ka thyllíed.*
13. *U pyníh ruh ba ka b'ym dei ba'n long ki bashait iamai, hinrei ba'n shong jemnúd bad ki bapyniasuk.*

1. Tó wat long phi ki nonghikai babún, kó ki para-bangeit jong nga ; haba tip ba ngi'n ioh-díang ia ka jingbishár bakhám-khrau.

2. Namar ha kiei-kiei babún ngi jinthut baroh. Lada uno-uno-ruh u'm jinthut ha ka

ktín, une *u long* u briu bajanai u balah ba'n khúm ialam ia ka baroh - kawei ka met ruh.

3. Ha khymíh, ngi buh ia ki lakam ha ki shintur ki jong ki kulai khynang ba ki'n kongúh ia ngi, te *kumta* kein ngi pynphai ialam ia ka baroh-kawei ka met jong ki.

4. Ha khymíh ruh ia ki liing-báh, haba ki long ki bakhrau katta-katta, bad ia kiba jiu béh da ki ly-ér bajam-éh, pynban la pynphai ialam ia ki da ka boithá í barit-éh, shano-shano-ruh kaba ka jingthymú u babat-boithá u da mon.

5. Kumta ruh ka thyllíed ka long ka dykhot í barit, hinrei ka shait kren-leh-khrau. Ha khymíh, bakatno stai-diing ka ding í barit ka pynméh-noh !

6. Te kata ka thyllíed *ka long* ka ding, kaba ka pyrthei ka jingb'ymhok. Kumta *kum ka ding* la buh ia kata ka thyllíed ha pyddeng kine ki dykhot jong ngi, kaba pyn-tyngit ia ka baroh-kawei ka met, bad kaba wíang-noh ia ka shalyntem ka jingim-bakhá,

bad la wíang-noh ia ka hí da ka jong ka dújok.

7. Namar ia ka kynja baroh ki mrád-khlau ruh bad ki sim, ki bapár ruh bad kiba ha ka dúriau, ba pynjúh bad la pynjúh da ka kynja u bynriu :

8. hinrei uno-uno-ruh u briu u'm lah ba'n pynjúh ia kata ka thyllíed; *ka long* ka basniu b'ymlah pynbeit, ka badap kein da ka jingbíh bapyniáp-noh.

9. Da kane hí ngi kyrkhú ia U Blei uba U Kypá, bad da kane hí ngi tim-noh ia ki briu, ia kiba la thau katba kum ka dur U Blei.

10. Na kaba kajuh ka shin-tur ka míh-noh ka jingkyrkhú bad ka jingtim. Ka'm dei shuh, kó ki para-bangeit jong nga, ia kine kiei-kiei-ruh ba'n long kumta !

11. Ható ka pukri na kaba kajuh ka poliu ka jiu pynmíh ia *ka u'm* ka bathiang bad ia ka bakythang ?

12. Ható ka diing-dumbur ka lah ne ém, kó ki para-bangeit jong nga, ba'n sei ia ki soh-olib; lane u diing-soh-drakhía, ia ki soh-dumbur ?

kumta kein kano-kano-ruh ka pukri ka'm *lah* ba'n sei-noh ia ka úm mlúh bad ia ka bathíang-sngúr.

13. Uei u bastád bad u bashemphang ha pyddeng jong phi ? tó u'n da pyníh-pau na ka jong ka jinglong-jingim babhá ia kita ki jingleh jong u da ka jingjemnúd ka jingstád.

14. Hinrei lada phi don ka jingsngou - pihúin bakythang bad ka jingpynéh-sat ha ka dohnúd jong phi, wat kren-leh-sarong bad lamlér ba'n ialeh ia ka jingshisha.

15. Kane ka'm long kata ka jingstád kaba wan-híer na jerong, hinrei *ka long* ka bakhyndeu, ka bakynja-mrád, ka bakynja-ksúid kein.

16. Namar ha kaba *don* ka jingsngou-pihúin bad ka jingpynéh-sat, hangta *don* ka jingkihwin bad ka jingleh basniu baroh.

17. Hinrei kata ka jingstád kaba na jerong ka long nyngkong ka bakhúid, h'ynda kumta ka bapyniasuk, ka bashah-jemnúd, ka bangeit-jem, ka badap da ka jingisynei bad da ki soh babhá, ka bakhlem-

-nieu shiliang-khymat, bad ka bakhlem-arsap.

18. Hinrei ia u soh ka hok la bet ha ka jingsuk da kita kiba pyniasuk.

IV.—LYNNONG.

1. *U sneng-mahám shaphang ki jingkwah-brai basniu, bad ka baialok bad ka pyrthei; bad ka jingsngou-khrau; bad u sneng-kyntú sha ki bún ki jingleh babhá.* 11. *U ádong ia ka baiakren-síar-sniu:* 13. *bad ia ka baleh-khrau ha kiei-kiei-baroh ka jingim khlem shaniah ha U Trai ba'n ioh-im hala ka sngi.*

1. NANGNO wan ki jingialeh-thymá bad ki jingianía ha pyddeng jong phi? ym nangta kein, na kita ki jingsam-kwah-brai *basniu* jong phi kiba ialeh-thymá ha kita ki dykhot jong phi?

2. Phi sam-kwah-éh, bad phi'm ioh; phi pyniáp-noh bad phi sngou-pihúin, té phi'm lah khot ba'n ioh; phi ianía bad phi ialeh-thymá, hinrei phi'm ioh shuh, naba kaba phi'm pán.

3. Phi pán, te phi'm pyd-

diang, naba phi pán b'ymdei, khynang ba phi'n ioh-pynlut-noh ha kita ki jingsam-kwah-brai *basniu* jong phi.

4. Phi ki shinrang-baklim bad phi ki kynthei-baklim, ható phi'm tip ba kata ka jingialok bad ka pyrthei ka long ka bashún ia U Blei? namar-kata, mano - mano - ruh uba u'n mon ba'n long u lok bad ka pyrthei, u pynlong ia lade u bashún ia U Blei kein.

5. Ne phi mut ba Ka Jingthoh ka ong leh-noh-ei, Uta U Mynsiim uba shong-sah ha ngi u sam-kwah-éh ia ka ba'n sngou-pihúin?

6. Hinrei u ai ia ka jingaei bakham-bún; naba kumta u ong, "U Blei u ialeh pyrshah ia " ki basngou-khrau-éh, hinrei " ha ki basngou-rit u ai ia ka " jingaei."

7. Namar-kata, tó phi'n da pynkongúh ia lade ha U Blei. Tó phi'n da ieng-ialeh pyrshah ia U Soitan, te u'n phet-iáp-noh na phi.

8. Tó phi'n wan hajan ia U Blei, te u'n wan hajan ia phi. Tó thet-noh ia *la* ki ktí, kó ki bapop, bad tó pynkhúid-

-noh ia *la* ki dohnúd, kó ki basynrop-mynsiim.

9. Tó phi'n sngou-lanot khop, bad tó phi'n sngousih, bad tó phi'n iám : tó ai yn pynkylla-noh ia kata ka jing-sam-rykhie jong phi ia ka ba'n sngousih, bad ia kata ka jing-kymen *jong phi* ia ka ba'n hier-noh-mynsiim.

10. Tó phi'n pynsngou-rit ia lade ha khymat U Trai, te u'n pynkhrau ia phi.

11. Tó wat iakren-siár-sniu paralok-hí, kó ki para-bangeit; jár uba kren-siár-sniu ia *la* u para-bangeit, bad babishár ia uta u para-bangeit jong u, u kren-siár-sniu kein ia ka húkum, bad u bishár ia ka húkum; hinrei lada mé bishár ia ka húkum, me'm long u nongleh ia ka húkum, hinrei u nongbishár *ia ka*.

12. Don uwei u nongai-húkum uba lah ba'n pynim bad ba'n pynjot: ma-mé mé long uei, uba mé bishár ia uwei-pat?

13. Tó alle mynta, phi kiba ong, Ha kane ka sngi ne lashai ngi'n ialeit sha kane ne kata ka nongbáh, bad ngi'n iashong-sah hangta shi snem,

bad ngi'n iakhai-i, bad ngi'n iaioh-nong:

14. phi kiba phi'm tip ia kaei *ka ba'n long* ha ka bala-shai! Namar ka bakumno *long* kata ka jingim jong phi? Namar ka long u ly-oh uba mih-pau ia tang shibit, h'ynda kumta te u da jah-noh-jar.

15. Naba kumta *ka la dei* ia phi ba'n ong, Lada mon uba U Trai, ngi'n im ruh bad ng'in leh ia kane, lane ia kata.

16. Hinrei mynta pleng phi leh-kymen ha kita ki jingkren-sarong-plak jong phi: ka jing-leh-kymen baroh kum kata ka long ka basniu.

17. Namar-kata, ha u batip ba'n leh ia ka badei, bad u b'ym leh, ha uta kein ka long ka pop.

V.—LYNNONG.

1. *U sneng-mahám-éh ia ki bariu-spah b'ymman kiba ban-shitom ia ki baduk.* 7. *Na kata, u sneng - kyntú ba'n iaiáp-shah-slem; bad ba'n wat smai shuh.*

18. *U pynih kumno ba ka dei ba'n leh haba shah-shitom, ne haba man-bhá.* 19. *Ba ka suk ba'n ioh-pynphai ia u bapop na ka jingiaid-sakymá jong u.*

1. Tó alle mynta, phi ki bariu-spah, tó iám da lyniar-éh namar kita ki jinglanot-khop jong phi kiba wan ha phi.

2. Kata ka spah jong phi ka la py-út-noh, bad kita ki jainkúp jong phi ki la jía-long babám-kníang.

3. Ia kata ka ksíer bad ia kata ka rúpajong phi la bám-sarang; te kata ka jingbám-sarang ia ki ka'n long ia ka ba'n phlá-sakhí ha phi, bad ka'n bám-dúh ia ka doh jong phi kum ka ding. Phi la kynsheu ha ki sngi ki bakhadduh.

4. Ha khymíh, kata ka bainong jong kita ki nongtrei, kiba la ot ia ki lyngkhá jong phi, ia kaba la bat-noh klop da phi, ka ky-ang kyrpád; te kita ki jingky-ang jong kita kiba la ot ki la leit -bysut sha ki shkor U Trai Ki Paitbah.

5. Phi la shong-suk sarong ha kata ka khyndeou, bad phi, la im-pahúhhai; phi la pynsgaid ia ki dohnúd jong phi kumba ha ka sngi ka jingpyniáp.

6. Phi la pynrem-noh, phi la pyniáp-noh ia uta u bahok;

te u'm ieng-ialeh pyrshah ia phi.

7. NAMAR-KATA, tó iaiáp-shah-slem, kó ki para-bangeit, tadynda kata ka jingwan-pau uba U Trai. Ha khymíh, uba u nongsúmar-brí u áp-khymíh ia u soh bakor-éh jong ka khyndeou, u da iaiáp-shah-slem ia u, tadynda u la ioh-pyddiang ia u slap bashiwa bad bakhadduh.

8. Tó iaiáp-shah-slem ruh ma-phi, tó pynnéh-skhem ia ki dohnúd jong phi, naba kata ka jingwan-pau uba U Trai ka la wan hajan.

9. Tó wat iakren-kníum ia paralok-hí, kó ki para-bangeit, ba yn ym pynrem ia phi; ha khymíh, uba U Nongbishár u ieng kein ha khymat ki jing-khang.

10. Tó shim, kó ki para-bangeit jong nga, ia kita Ki Nongiathúhlypá, kiba la kren ha ka kyrteng U Trai, kum ka rúkom ka jingshah-shitom, bad ka jingáp-shah-slem.

11. Ha khymíh, ngi nieu-suk ia kita kiba iaishah. Phi la ioh-sngou shaphang ka jing-iaishah U Jób, bad phi la ioh-íh ia kata ka jingpynkut suk

da U Trai ; naba uba U Trai u long u babún baisynei-jem-éh, bad u baleh-isnyei-thoin.

12. Hinrei shiwa kein kiei-kiei-baroh, kó ki para-bangeit jong nga, tó wat smai shuh, l'ymne ha ka byneng, l'ymne ha ka khyndeuh, l'ymne ha kaei-kaei kawei-pat ka jingsmai : hinrei kaba hahoid jong phi, tó ai ka'n long, haoid, bad kaba ém *jong phi*, ém ; ba phi'n ym da háp hapoh ka jingbishár.

13. Don uno-uno-ruh uba shah-shitom ha pyddeng jong phi ? tó ai u'n dúwai. Don uno-uno-ruh uba sngou-kymen ? tó ai u'n riwai-ia-roh.

14. Don uno-uno-ruh uba pang ha pyddeng jong phi ? tó ai u'n da khot ha lade ia Ki Tymen-basan jong Ka Balang ; bad tó ki'n dúwai na ka bynta jong u, haba ki la pynsleh ia u da ka úm-pyn-ang ha ka kyrteng uba U Trai.

15. Te kata ka jingdúwai ka jong ka jingngeit ka'n pynkhíah ia uta uba sngou-pang, bad uba U Trai u'n pynieng koit ia u : bad lada u long

uba la leh ia ki pop, ia kita yn máp-noh ha u.

16. Tó iaphlá-noh paralok-hí ia la ki jingpallat, bad tó iadúwai na ka bynta paralok-hí, ba yn la ioh-pynkhíah ia phi. Ka jingkyrpád u bahok ka pynlah shibún ha ka baleh-minot.

17. U Ilías u la long u briu u badei ba'n shah kum ma-ngi, te u la dúwai da ka jingdúwai, ia ka ba'n ym háp-slap ; te ka'm shym la háp-slap ha kata ka khyndeuh laisnem bad hinriu bynai.

18. Te u la dúwai pat, bad ka byneng ka la ai ia u slap, te *kumta* kata ka khyndeuh ka la pynmíh-noh ia u soh jong ka.

19. Kó ki para-bangeit, lada iano-iano-ruh ha pyddeng jong phi la pyniaid sakymá-noh na ka jingshisha, bad *lada* uno-uno-ruh u da pynphai-pat ia u ;

20. tó ai u'n tip ba uta uba la pynphai-pat ia u bapop na ka jingiaid sakymá ka lynti jong u, u'n pynim ia ka mynsiim na ka jingiáp, bad u'n tap-noh ia ka bún-byllín ki pop.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG

U PETROS,

UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá. 3. U ngúh ia U Blei namar ka jingleh-isynei babún jong u na ka bynta ba'n pynim ia ki, shaphang kaba, Ki Nongiathúh-lypá ki la iathúhlypá. 13. Naba kumta u sneng-kyntú ia ki ba'n iaid-riu-Blei, haba la pynkhá-arsin ia ki na ka ktín U Blei U Baim.*

1. U PETROS, U Apostolos U Ísous Khristos, ha ki soh-shnong jong ka jingpynwir kylleng Ka Pontos, Ka Galatia, Ka Kappadokia, Ka Asia, bad Ka Bithynia, ki ba-la-jíd,

2. katba kum ka jingtiplypá U Blei uba U Kypá, ha ka jingpynkhúid U Mynsiim, *khynang* ia ka jingkongúh bad ia ka jingsynreit ka snám U Ísous Khristos : ia ka jingaiei ha phi, bad ia ka jingsuk, tó long ba yn pynman-bún.

3. *Tó long* ba-la-kyrkú ia U Blei bad ia U Kypá U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba, katba kum ka jingisynei ka bakhrau jong u, u la pynkhá-arsin ia ngi sha ka jingkyrmen baim da ka jingmíh-pat U Ísous Khristos na ki baiáp ;

4. sha ka bynta-skhem ka b'ympy-út, bad ka b'ymdabit-tyngit, bad ka b'ymsep-noh, ia kaba la ríh ha ki byneng khynang ia phi,

5. ia kiba la áp-phira da ka bor U Blei da ka jingngeit khynang ia ka ba'n pynim, ia kaba lakloi ba'n pynpau ha ka ía bakhadduh.

6. Ha kaba phi iasngou-shád-kymen, haba tang shibit mynta (lada long badon-kam kein) la pynsngousíh ia phi ha ki babún-jaid ki jingtyn-júh :

7. khynang ba kata ka baphrang ia ka jingngeit jong phi, ka babún-éh bakham-kor-dor ia ka ksíer, kaba jot-noh, haba pynphrang ruh ia ka da ka ding, yn la ioh-shem ia ka ha ka jingiaroh, bad ka jing-pyndon-burom, bad ka jing-long-burom, ha ka jingpynpau ia U Iísous Kristos :

8. ia uba, haba ym íhthúh, phi íeit; ha uba, haba ym ioh-íh mynta, hinrei haba ngeit, phi iasngou-shád - kymen da ka jingkymen ka b'ymlah-ong bad ba la pyndon-burom ;

9. da ka bapyddiang ia ka jingkut ka jingngeit jong phi, kaba ka jingpynim kein ia ki mynsiim *jong phi* :

10. shaphang kane ka jing-pynim Ki Nongiathúhlypá ki la kylli-wád-noh, bad ki la iit-bhá bíang-bíang-ruh, kiba la iathúhlypá shaphang kata ka jingaiei *ka ba'n wan* ha phi :

11. ki da iit-bhá ia kaei, lane ia ka bakumno ka ía, U Mynsiim U Khristos uba ha ki u la jiu pyníh, haba u iathúhlypá ia kita ki jingshah shaphang U Khristos, bad ia kita ki jingpyndon - burom hadiin kine :

12. ha kiba la pynpau ia ka, ba ym ha ki ia lade, hinrei ha ngi ki la pynbyná ia kita kiei-kiei, ia kiba la iathúh mynta ha phi da kita kiba la iathúhkhána-babhá ha phi, da U Mynsiim Bakhúid ia uba la phah na byneng; ha kiba kiei - kiei - ruh, ki angelos ki kwah-éh dem ba'n jingngoh.

13. NABA kumta haba la panpoh-noh ia ki syngkai ka bamut jong phi, da ka bakhán-ádykhar, tó phi'n iaikyrmen janai ia kata ka jingaiei ia kaba yn wallam ha phi ha ka jingpynpau ia U Iísous Khristos ;

14. kum ki khún ka jing-kongúh, ki b'ym pynsyrim ryngkad ia lade bad kita ki jingsam-kwah-brai bamynshiwa ha kata ka jingb'ymtip jong phi ;

15. hinrei katba kum uta uba la khot ia phi *u long* U Bakhúid, te kumta tó long ma-phi hí ki bakhúid ha ka jinglong-jingim baroh ;

16. naba la thoh, "Tó long "phi ki bakhúid; namar ma- "nga nga long U Bakhúid."

17. Bad haba phi khot ha la U Kypá ia uta uba khlem-

-nieu shiliang-khymat u bishár katba kum ka jingleh jong uwei-uwei-baroh, tó pyniaid-pynlong te ha ka jingsngou-tíng-burom ia ka aiom ka bashong-basá jong phi *hangne* ;

18. haba phi tip ba ym da kiei-kiei basep, *kum* ka rúpa lane ka ksíer, la siuspah ia phi na kata ka jinglong-jingim bathala jong phi ia kaba la aiti pateng-la-pateng na ki kypá ;

19. hinrei da ka snám ba-kordor kum jong u khún-lang-brot bakhlem - pop bad bakhlem-thoh-bría, *ka jong uba* U Khristos kein :

20. ia uba la thunglypá shisha mynshiwa ka bamyn-danglong ka pyrthei, hinrei la pynmíh-pau ia u ha kine ki ía ki bakhadduh na ka bynta jong phi,

21. kiba da u bangeit ha U Blei, uba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, bad uba la ai ha u ka jingpyndon-burom ; ba kumta kata ka jingngeit jong phi bad ka jingkyrmen ki long ha U Blei.

22. Haba phi la pynkhúid ia ki mynsiim jong phi, ha ka bakongúh ia ka jingshisha da U Mynsiim, ia ka ba'n iaieit

para - bangeit bakhlem - arsap, tó phi'n da iaieit shit-rhem paralok-hí náduh ka dohnúd basngúr :

23. haba la pynkhá-arsin ia phi ym na ka babet-symbai basep, hinrei u b'ymsep, da ka ktín U Blei baim bad baiaisah b'ymjiukut.

24. Naba “ka doh baroh “ka kum u phlang, bad ka “burom baroh u briu ka kum “u syntiu u phlang. Uta u “phlang u la iáp-rynkhiang, “bad uta u syntiu jong u u “la háp-noh : ”

25. “hinrei kata ka ktín U “Trai ka iaisah b'ymjiukut.” Te kane ka long kata ka ktín ia kaba la iathúhkhána-babhá ha phi.

II.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia ki ba'n leh ia kiei-kiei-ruh kiba dei ia ki kum ki khúnlung badang-khá, ia kiba la tei-suk ha U Khristos kum ki mau baim.* 11. *U kyrpád-kyntú ia ki ba'n kyndiah-noh na ki jingsam-kwah-brai bakynja-doh ; bad ba'n kongúh ia ka jingpynlong baroh bakynja-byntiu :* 18. *ba'n kongúh ia la ki kynrád da ka baiaishah, katba kum ka rúkom ka jingshah U Khristos.*

1. NAMAR - KATA, haba la buh-noh-bak ia ka jingpynsniu baroh, bad ia ka jingshúkor baroh, bad ia ki jingleh-arsap bad ia ki jingbishní, bad ia ki jingiakren-síar blab-blab baroh,

2. kum ki khúnlung ba-dang-khá, tó phi'n kwah hir-hir ia ka dhúd basngúr-bhá ka badei - mynsiim, khynang ba phi'n la ioh-míh-san da ka :

3. haba kumta shisha phi la mád ba uba U Trai *u long* u basybún.

4. Ha uba haba phi wan hajan, *kum ha* u mau baim, ia u ba-la-bred-noh shisha da ki briu, hinrei ia u ba-la-jíd da U Blei, *bad* ia u banieu-burom,

5. ia ma-phi ruh, kum ki mau baim la tei, *ba'n long* ka iing bakynja-mynsiim, ka jinglong-lyngdoh bakyntang - khúid, ba'n kinia ia ki jingkinia bakynja-mynsiim, ia ki badíang-hun ha U Blei da U Ísous Khristos.

6. Naba kumta te ka don ha kata Ka Jingthoh, “Ha khymíh, nga buh ha Ka Sion “ia u mau dong bahakhlíh, ia “u ba-la-jíd, *bad* ia u banieu-

“-burom : te jár u bangeit ha “u yn ym pynrain-bukoh.”

7. Ha phi, namar-kata, kiba ngeit *don* kata ka burom : hinrei ha ki b'ymngeit, “ia u “mau ia uba ki nongtei ki la “bred-noh, ia une kein la “pynlong ha khlíh ka dong,”

8. bad “ia u mau ka jing-“jinthut, bad ia u mausiáng ka “jingjinthut,” *ha kita* kiba jinthut, haba b'ymkongúh ia ka ktín, sha kaba ruh la buh ia ki

9. Hinrei ma-phi *phi long* kynja ba-la-jíd, ka jinglong-lyngdoh bakynja - siim, “u “kynja - bynriú bakyntang-“-khúid, u paitlang badei-éh “la u jong hí ;” ba phi'n da ioh-pynbyná-pau ia ki jingdei-iaroh jong uta uba la khot ia phi na ka jingdum sha kata ka jingshai baphylla jong u :

10. kiba mynno-mynno-ruh ki'm *long* u paitlang, hinrei mynta *ki long* kein u paitlang U Blei : ia kiba ym shym la isynei, hinrei mynta ia kiba la leh-isynei.

11. Kó ki hep-baíeit, nga kyrpád *ia phi* kum ki nongwan-háp bad ki soh-shnong, ba'n kyndiah-noh na kita ki jingsam - kwah - brai bakynja-

-doh, kiba ialeh-thymá ia ka mynsiim ;

12. da ka baiabat ia ka jinglong-jingim jong phi ka babhá ha pyddeng kita Ki Jentil ; ba, ha kata kaba ki iakren-síar-sniu ia phi kum ki nongleh basniu, *te* na kita ki jingleh babhá *jong phi*, haba ki'n da khymíh jingngoh *ia ki*, ki'n da ioh-pyndon-burom ia U Blei ha ka sngi ka jingwan-íh.

13. Namar-kata, *tó* phi'n pynkongúh ia lade ha ka jingpynlong baroh bakynja-bynriu na ka bynta U Trai, la ka long ha u siim, kum ha u bahakhlíh-tam ;

14. lane ha ki lyngskor, kum ha kiba la phah da u ia ka ba'n pynhíer-kypuut ha ki nongleh basniu, hinrei ia ka ba'n iaroh ia ki nongleh babhá.

15. Naba kumta kein ka long ka mon ka jong U Blei, da kaba phi iaileh babhá ba'n pynsngáp-noh-jar ia kata ka jingb'ymtip jong kita ki briu babíeit ;

16. kum ki balait-lúid, bad ym ki badon kata ka jinglait-lúid kum ka jingtyllep-noh ia

ka basniu *jong phi*, hinrei kum ki shakri U Blei.

17. *Tó* phi'n nieu-burom ia ki briu baroh. *Tó* phi'n iaíeit ia ki para-bangeit. *Tó* phi'n tíng-burom ia U Blei. *Tó* phi'n nieu-burom ia u siim.

18. *Kó* phi ki shakri-iing, *tó* da pynkongúh ia lade ha ki kynrád *jong phi* da ka jingsngou - tíng - burom baroh, ym tang ha kita ki babhá bad bajemnúd, hinrei ha kita ki bakynriang-iriang ruh.

19. Namar kane *ka long* ka jingpynsngoubhá, lada uno-uno-ruh na ka bynta ka jingiatip-lem sha U Blei u iai-shah ia ki jingpynsngousíh, da ka bashah b'ymhok.

20. Namar ka jingiaroh aih *ka long*, lada, haba phi leh-pop bad haba la shoh-leh-bein ia phi *te*, phi iaishah ? hinrei lada, haba phi leh-bhá bad bashah-shitom *namarkata*, phi iaishah, kane *ka long* ka jingpynsngoubhá bad U Blei.

21. Namar sha kane kein la khot ia phi ; naba U Khristos ruh u la shah na ka bynta jong ngi, da ka baíeh-noh-diin *kumta* ia ka rúkom ia ngi, khynang ba ngi'n

ioh-búd ha kita ki jingjám jong u;

22. “u b’ym shym la leh
“ia ka pop, l’ymne ym shym
“la shem ia ka baarsap ha ka
“shintur jong u;”

23. uba, haba la kren-bein ia u, u’m la jiu kren-bein kylliang; haba u shah-shitom, u’m la jiu byrngem; hinrei u la jiu aítí-noh ia lade ha uta uba bishár hok:

24. uba ia lade-hí u la bah-noh ia ki pop jong ngi ha ka met jong u ha kata ka diing-phyná, ba, haba la iáp-noh sha kita ki pop, ngi’n ioh-im sha ka hok: uba “da ka jingem-
“-snám jong u la pyngkháh ia
“phi.”

25. Namar phi la jiu long kum ki langbrot baleit sakymá; hinrei mynta la pynphai-pat ia phi sha uba U Nongáp-langbrot bad U Nongsharai ia ki mynsiim jong phi.

III.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki jingleh-ram markylliang ka tyngá bad u tyngá.*
8. *Ka jingsneng-kyntú ha baroh ba’n long ha ka jingiasoh-kawei bad ka jingiaíeit, wad sha ki bashún ruh; bad ba’n shah-*

-shitom kumta, kumba U Khristos u la shah namar ki pop ba’n islam ia ngi sha U Blei, bad ba’n pynim ia ngi.

1. KUMJUH, kó phi ki kynthei, tó da pyngkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, ba, lada kino-kino-ruh ki b’ym kongúh ia ka ktín U Blei, yn da ioh-pynwan-ngeit ia ki ruh khlem da ka ktín, da kata ka jinglong-jingim jong kita ki kynthei;

2. katba ki’n da khymíh jingngoh ia kata ka jinglong-jingim basngúr jong phi da ka jingsngou-tíng-burom.

3. Kiba ka jingpyníh-bhá jong ki tó ai ba ka’n ym long tang kata kaba shabar, ka jong ka bathain ki shniúh bad ka badeng ki jingdeng-ksíer, lane ka bakúp ki jainkúp;

4. hinrei tó ai ba ka’n long uta u briu ba-la-ríh ka dohnúd, ha ka jingpyníh-bha ka b’ymsep ka jong ka mynsiim bajemnúd bad bajarjar, kaba long ha khymat U Blei ka bakordor-éh.

5. Namar kumta mynhyn-dai kita ki kynthei bakhúid ruh, kiba jiu kyrmen ha U Blei, ki la jiu pyníh-bhá ia

lade, da ka bapynkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hi;

6. kumba Ka Sarra ka la kongúh ia U Abraam, da ka bakhot kó kynrád ia u; ki khún jong kaba phi la jáa-long, haba phi leh-bhá, bad haba b'ym shepting ia kaei-kaei-ruh-ém ka jingshirkhei.

7. Kó phi ki shinrang kumjuh, tó da shong lem bad *la ki tynga* katba kum ka jingtip-bhá, da ka baai-noh ia ka burom ha ka tyngá kum ha ka khíu bakham-tlot, bad kum ha ki nongiaioh-pateng-lem ia ka jingaiei ka jingim, khynang ia ka ba'n ym pynpep-noh ia ki jingdúwai jong phi.

8. Te ha ka bawai-noh, tó da long baroh ki bamut kajuh, ki baiashah-lem, ki baiaíeit ki para-bangeit, ki bajemnúd, ki basngou-sybún :

9. ym ki baleh-markyl-liang ia ka basniu namar ka basniu, lane ia ka bakren-bein namar ka bakren-bein ; hinrei da kumwei kein ki bakyrkhú ; haba tip ba sha kane khynang la khot ia phi, ba phi'n da ioh-pateng ia ka jingkyrkhé.

10. " Namar jár u bamon

" ba'n íeit ia ka jingim, bad
 " ba'n ioh-íh ia ki sngi babhá,
 " tó ai u'n da pynwai-noh ia
 " ka thyllíed jong u na ka
 " basniu, bad ia ki rymiang-
 " -shintur jong u na ka ba'n
 " kren ia ka bashúkor :

11. " tó ai u'n da kynriah-
 " -noh na ka basniu, bad ba
 " u'n da iaileh ia ka babhá ;
 " tó ai u'n da wád-slíang ia
 " ka jingsuk, bad ba u'n da
 " beh-brai ia ka.

12. " Naba ki khymat U
 " Trai *ki ialong* halor ki bahok,
 " bad ia ki shkor jong u *la*
 " *plie* sha ka jingdúwai jong
 " ki ; hinrei ka khymat U Trai
 " ka ialeh bad ki baleh ia kiei-
 " -kiei basniu."

13. Te uei uta u ba'n pynsniu ia phi, lada phi'n da long ki baiapyrthuh-búd ia kata ka babhá ?

14 Hinrei lada ruh phi lah shah-shitom na ka bynta ka hok, ah *phi long* ki basuk !
 " hinrei wat shepting na kata
 " ka jingpynshepting jong ki,
 " l'ymne wat khíh-khuslai ;

15 " hinrei tó danieu-khúid
 " ia U Trai uba U Blei " ha
 ki dohnúd jong phi : hinrei *to long* ki balakloi hala ka sngi

ia ka ba'n iasait-ksan ha uwei-uwei-baroh uba pán na phi ia ka jingpyníh-nía shaphang kata ka jingkyrmen hapoh jong phi, da ka jingjemnúd bad ka jingtíng-burom :

16. da kaba phi iaibat ia ka jingiatip-lem babhá ; ba, ha kata kaba ki iakren-síar-sniu ia phi kum ki nongleh basniu, yn da la ioh-pyn-sngou-lehrain khop ia kita kiba kren-wád-dau-éh ia kata ka jinglong-jingim babhá jong phi ha U Khristos.

17. Namar ka kham-bhá kein, lada ka mon U Blei ka íh-bit, ba'n shah-shitom haba phi leh bhá, ia haba leh sniu.

18. Naba U Khristos ruh u la shah-shitom tang shisin namar ki pop, U Bahok na ka bynta ki b'ymhok, khynang ba u'n la ioh-ialam ia ngi ha U Blei, haba la pyniáp ia u ha ka doh, hinrei ba la pynlong-im ia u ha U Mynsiim :

19. ha uba ruh haba u la leit u la ialap ha kita ki myn-siim ha ka baáp-phirá ;

20. kiba la jiu b'ym kongúh mynhyndai, mynba ka jingiai-shah-slem ka jong U Blei ka jiu áp-khymíh ha ki sngi U

Noe, haba u dang pynlong ia ka iing-liing, ha kaba ki khyn-diat ki mynsiim, kata long phra-ngút, ki la ioh-lait-im lyngba ka úm.

21. Ha kaba, ka jingpyn-baptisma kein ka badei syrím mynta ka pynim ia ngi ruh, (ym ka babuh-noh ia ka jingtyngit ka doh, hinrei *ka long* ka bakyl-li-phai-ktín ka jingiatip - lem babhá shaphang U Blei,) da ka jingpynmíh-pat ia U Ísous Khristos ;

22. uba long sha ka ktí ka mon ka jong U Blei, ynda u la leit sha byneng, haba la pynlong hapoh jong u ia ki angelos, bad ia ki badon-bor, bad ia ki bor-bah.

IV.—LYNNONG.

U sneng-pyníh na ka rúkom U Khristos ba ka dei ia ki ba'n wai-noh na ka pop, bad ba'n im sha U Blei 7. Bad u sneng-kyntú ia ki ba'n iaileh ia kiei-kiei-ruh ki bader-éh, namar ka bakut kiei-kiei-baroh ka la jan. 12. U pyntyngen ia kihapoh ka jingshah-shitom jong ki.

1. NAMAR - KATA, haba U Khristos u la shah-shitom na ka bynta jong ngi ha ka doh, te ma-phi ruh tó phín khíng-

-átiar ia lade da kata kajuh ka bamut ; naba jár uba la shah-shitom ha ka doh u la wai-noh na ka pop ;

2. khynang ia ka ba'n ym im shuh ia kata karta badang-sah ha ka doh, ha ki jingsam-kwah-brai ki briu, hinrei ha ka bamon U Blei.

3. Namar ka bakheino ia ngi katta karta ka jingim *jong ngi* ia kaba la dír-noh ba'n la iaileh ia ka bamon Ki Jentil, da kaba ngi la iaíd ha ki jingleh-kyreit, ha ki jingsam-kwah-brai, ha ki jingb'ym-iaishah kiád, ha ki jingiadíh kiád-awria hau-hau, ha ki jingiadíh-búaid, bad ha ki jingmane-blei-thaubasang-éh:

4. ha kaba la pynsgou-phylla ia ki haba phi'm iaphet lem bad ki sha kata kajuh ka pung kytíh-ahor jong ka jingleh-sarong auria, ki da kren-bein *ia phi* :

5. kiba ki'n iakhein jing-khein ha uta uba long lakloi ba'n bishár ia ki baim bad ia ki baiáp.

6. Namar na ka bynta kane khynang la iathúkhána-babhá ha ki baiáp ruh, ba yn la ioh-bishár-rem ia ki shisha

katba kum da ki briu ha ka doh, hinrei ki'n da ioh-im katba kum da U Blei ha ka mynsiim.

7. HINREI kata ka bakut kiei-kiei-baroh ka la jan kein : namar-kata, tó phi'n khan-ádykhar, bad tó phi'n sharai shaphang la ki jingdúwai.

8. Hinrei shiwa kiei-kiei-baroh da iaibat ia kata ka jing-iaíeit sha ki paralok-hí ka bashit-rhem ; naba “kata ka “jingiaíeit ka'n tap-noh ia ka “bún-byllín ki pop.”

9. *Tó long* ki bakhót-íeit-basá paralok-hí, khlem ki jingkren-knúm.

10. Uwei-uwei-baroh kumba u la pyddiang ia ka jingai, *kumta* kein da ai-sám ia kata kajuh hí ha ki paralok-hí, kum ki sardár babhá ka jing-aiei babún-jaid U Blei.

11. Lada uno-uno-ruh u kren, *tó ai u'n kren* kum ki jingong U Blei ; lada uno-uno-ruh u leh-basan, tó ai u'n leh kum na ka bor ia kaba U Blei u ai-dap : ba ha kiei-kiei-baroh yn ioh-pyndon-burom ia U Blei da U Ísous Khristos, ha uba long kata ka burom, bad kata ka bor-bah sha ki

b'ymjiukut ki b'ymjiukut.
Amen !

12. Kó ki hep-baíeit, tó wat pynsngou-phylla ia phi da kata ka bameh-ding ia kaba pynlong ha phi ia ka ba'n tynjúh kein ia phi, kumba da jia-lang ka bakhyllah ha phi :

13. hinrei kat kumba phi iabynta-syllok ha kita ki jing-shah-shitom jong U Khristos, tó kymen-noh ; ba ha kata ka jingpynpau ia ka burom jong u yn ioh-pynkymen ruh ia phi haba phi sngou-shád-kymen.

14. Lada la kren-bein ia phi namar ka kyrteng U Khristos, *ah phi long* ki basuk ! naba uba U Mynsiim jong ka burom bad u jong U Blei u iaishong-suk ha phi : ha phang jong ki shisha la kren-bein ia u, hinrei ha phang jong phi la pyndon-burom ia u.

15. Namar uno-uno-ruh na phi wat shah-shitom kum u nongshohnoh - briu, lane u nongtúh, lane u nongleh-bas-niu, lane kum u bashait-lorni leh-lushía ia ki kam kiwei.

16. Hinrei lada *uno-uno-ruh u shah-shitom* kum U Khristian, wat ai u'n sngou-lehrain ; hinrei tó u'n pyndon-

-burom ia U Blei shaphang kane.

17. Naba kata ka *ia ka la jia* ia ka ba'n sydang ia ka jingbishár na ka iing jong U Blei ; hinrei lada *ka sydang* nyngkong na ngi, kaei *ka'n long* kata ka bakut jong kita ki b'ymkongúh ia Ka Jingia-thúhkhána-babhá ka jong U Blei ?

18. Te “ lada da ka baéh “ ba pynim ia u bahok, hang- “ no uta u b'ymriu-Blei bad u bapop u'n pau ?

19. Namar-kata te kita kiba da shah-shitom katba kum ka bamon U Blei, tó ki'n aité-noh ia la ki mynsiim *ha u* kumba ha U Nongthau baiainéh, da ka baiaileh babhá.

V.—LYNNONG.

U sneng-kyntú ia Ki Tymen-basan ba'n bysá ia ka kynhún U Blei :

5. *kumjuh, ba ki bakham-samla ki'n kongúh ia Ki Tymen-basan.*

8. *U sneng-pynúh ba ka dei ba'n sharai.* 10. *Ka jingdúwai.* 12. *Ki jingngúh-mon-bhá, bad ka jingwai-noh.*

1. Ia Ki Tymen-basan kiba ha pyddeng jong phi nga sneng-kyntú, uba u paratymen-

-basan kein, bad u nongsakhí ia kita ki jingshah-shitom jong U Khristos, bad uba u nong-iabynta-syllok na kata ka burom-suk ka ba'n sa pynpau-noh :

2. tó phi'n bysá ia kata ka kynhún jong U Blei kaba ha pyddeng jong phi, da ka basharai *ia ka*, ym na ka baleh-jiu-bor, hinrei da la ka mon sngoubhá hí; l'ymne da ka bakhwán-myntoi, hinrei da ka jingsngou lakloi;

3. l'ymne kum ki baleh-traí-khlíh halor kiba ki bynta *U Blei*, hinrei da ka balong ki rúkom ia kata ka kynhún.

4. Te h'ynda la pynpau ia uba U Nongáp-langbrot Basan, phi'n ioh-pyddiang ia kata ka pansngiat jong ka burom ka b'ymsep-noh.

5. KUMJUH, ki bakham-samla, tó phi'n pynkongúh ia lade ha ki bakham-tymen. Hinrei baroh haba phi iakongúh paralok-hí, tó phi'n iakúp ia ka jingsngou-rit : naba "U "Blei u ialeh pyrshah ia ki "basngou-khrau-éh, hinrei ha "ki basngou-rit u ai ka jing-aiei."

6. Tó phi'n pynsngou-rit ia

lade, namar-kata, hapoh ka ktí babor-bah ka jong U Blei, ba u'n ioh-pynkhrau ia phi ha ha ía babit :

7. da ka babúh-bak ia ka jingsúmar-khuslai baroh jong phi halor jong u ; naba ma-u kein u súmar-súkhér shaphang jong phi.

8. Tó phi'n iasúmar leh-ádykhar, tó phi'n iasha-rai, naba uta u nongialeh jong phi uba U Soitan, u iaíd kylleng kum u sing bakyrhúh, u da wád-slíang iano-iano-ruh ba u'n ioh ngúid-tylli khoit :

9. ia uba phi'n da ieng-ialeh pyrshah baskhem da ka jingngeit, da ka batip ba dang pyndep ia kita kijuh hí ki jingshah-shitom ha kita ki para-bangeit jong phi kiba ha ka pyrthei.

10. HINREI U Blei ka jingaiei baroh, uba la khot ia ngi sha kata ka burom b'ym-jiukut jong u ha U Khristos Iísous, haba phi la shah-shitom khyndiat, tó ma-u hí u'n da pynlong-janai ia phi, u'n da pynskhem *ia phi*, u'n da pynshait-bor *ia phi*, u'n da pynnéh-skhem *ia phi*.

11. Ha u tó long kata ka

burom, bad kata ka bor-bah sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut. Amen!

12. DA U Silobanos, uba u para-bangeit baiainéh, kumba nga khein, nga la thoh ha phi da khyndiat *ki ktín*, da ka basneng-kyntú, bad da ka baphlá-shai putet ba kane ka long ka jingaiei bashisha jong U Blei ha kaba phi iaieng.

13. *Ka Balang* kaba ha Ka Babulon ia ka ba-la-jíd lem bad phi, ka ngúh-mon-bhá ia phi; bad U Markos uba u khún jong nga *u leh kumta*.

14. Tó phi'n iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingia-doh ka jingiafeit. *Tó long* ka jingsuk ha phi baroh kiba ha U Khristos Iísous. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG

U PETROS,

UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

Ka jingngúh-mon-bhá. 3. *U sneng-kyntú ia ki kum ki baiabynta-syllok na ki jingaiei U Blei, ba'n nang roi ha kita, bad ha ka jingtip ia U Iísous Khristos, khynang, da ka baleh-minot kumta, ba'n pynlong skhemia ka jingkhót bad ia ka jingjid ia ki.* 12. *U súmar ba'n pynkynmaru ia ki shaphang kine kiei-kiei-ruh, haba u tip ba ka jingiadp jong u ka la jan; bad u pyntip shisha ia ki ba U Iísous u long U Khún U Blei.*

1. U SUMEON Petros, u shak-ri bad U Apostolos Iísous Khristos, ha kita kiba la ioh

a ka jingngeit bakordor ryngkat bad ngi, ha ka hok U Blei jong ngi bad U Nongpynim jong ngi U Iísous Khristos:

2. *tó long* ba yn pynman-bún ha phi ia ka jingaiei bad ia ka jingsuk ha ka jingtip-bíang ia U Blei, bad ia U Iísous uba U Trai jong ngi.

3. KATBA kum ka bor-bah bakynja-Blei jong u la ai ha ngi ia kiei-kiei-baroh kiba dei sha ka jingim bad ka jingsngou-riu-Blei, da ka jingtip-bíang ia uta uba la khot ia ngi da ka burom bad ka bor-bhá jong u:

4. da kiba la ai ha ngi ia ki jingkular ki bakhrau-tam bad bakodor, ba da kine phi'n da ioh-jia-long ki nongiabynta-syllok ia ka kynja-tyurai ka bakynja-Blei, haba la phet-iáp-noh na kata kajingpynpy-út-plak kaba ha ka pyrthei da ka jingsam-kwah-brai.

5. Te *namar* kane kajuh ruh, da ka bapynlong-pyniaid putet ia ka jingleh-minot baroh, tó phi'n ai-pynlang ha kata ka jingngeit jong phi, ia ka akor-bhá; te ha kata ka akor-bhá, ia ka jingtip;

6. te ha kata ka jingtip, ia ka jingioh-bor-khúid halor lade, te ha kata ka jingioh-bor-khúid halor lade, ia ka jingiai-shah; te ha kata kajingiaishah, ia ka jingsngou-riu-Blei;

7. te ha kata ka jingsngou-riu-Blei, ia ka jingiaíeit para-bangeit; te ha kata ka jingiaíeit para-bangeit, ia ka jingíeit.

8. Namar haba kine kiei-kiei-ruh ki iaidon ha phi, bad ki iaiman-bún, ki iapynlong *ia phi* ki b'ymalhía, l'ymne ki b'ymsei-soh shaphang kata ka jingtip - bíang ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

9. Namar uta ha u b'ym

don kine kiei-kiei-ruh, u long u bamatlah, u bakynkrip-khy-mat, uba la pynklet-noh ia ka jingpynkhúid ia ki pop jong u bamynslem.

10. Naba kumta, kó ki para-bangeit, tó phi'n ialeh-minot kham-tam ba'n pynlong bashkhem ia kata kajingkhót bad ia ka jingjid ia phi; namar haba phi iaileh ia kine kiei-kiei-ruh, phi'n ym jinthut-noh da-lei-lei lano-lano-ruh:

11. namar kumta da ka bakyrhai-éh yn ai-pyndap ha phi ia ka jingbysut shapoh kata ka híma b'ymjiukut U Trai jong ngi bad U Nongpynim *jong ngi* U Iísous Khristos.

12. NABA kumta nga'n ym leh-lyndet ba'n pynkyn-mau ia phi hala ka sngi shaphang kine kiei-kiei-ruh, la ka long ba phi tip *ia ki*, bad ba la pynskhem ia phi ha kane ka jingshisha ka bamynsa;

13. hinrei nga mut ba ka dei, katba nga dang long ha kane ha iing-trep, ba'n pynkynroi ia phi da ka bapynkynmau *ia phi*;

14. haba tip ba ka long shen kata ka babuh-noh ia *kane* ka iing-trep jong nga, kat

kumba ruh uba U Trai jong
ngi U Iísous Khristos u la
pyníh ha nga.

15. Te nga'n ialeh-minot
ruh ba phi'n ioh, hadiin kata
ka jingleit-iáp-noh jong nga,
ba'n pynlong hala ka sngi ia
ka jingpynkynmau shaphang
kine kiei-kiei-ruh.

16. Namar ym da kaba ngi
la búd-noh ia ki puriska-kai
ba la thau-nang síantí, ngi la
pyntip ha phi ia ka bor-bah
bad ia ka jingwan-pau uba U
Trai jong ngi U Iísous Khristos,
hinrei da kaba la pynlong
ia ngi ki nongioh-íh ia kata
Ka Jinglong-khrau-tamjongu.

17. Namar u la pyddiang
na U Blei uba U Kypá ia ka
jingnieu-burom bad ia ka jing-
pyndon-burom, mynba la míh-
noh kat kane ka ktín ha u
napoh kata ka burom batyng-
shain-khrau-éh, “Une u
“long uba U Khún jong nga
“u bafeit, ha uba nga sngou-
bhá-éh!”

18. Te ia kane ka ktín kaba
la míh-noh na byneng ngi la
ioh-sngou ma-ngi, mynba ngi
iadon lem bad u ha uta u lúm
u bakyntang-khúid.

19. Bad ngi don bakham-

skhem kata ka ktín baiathúh-
lypá; ha kaba phi leh bhá
haba phi pynshah-shkor, kum-
ba ha ka sharak batyngshain
ha ka jaka badum byrngut,
tadynda ka sngi ka'n da míh-
shai, bad u lor-shai u'n da
míh ha ki dohnúd jong phi:

20. haba phi tip ia kane
shiwa, ba kaei-kaei-baroh ka
jingiathúhlypá Ka Jingthoh,
ka'm jía-long na ka jingbatai
la ka jong hí jongno-jongno-
ruh.

21. Namar ym da ka mon
u briu la pynkren ia ka jing-
iathúhlypá mynno-mynno-ruh;
hinrei ki briu bakhúid U Blei
ki la kren kein haba la pyn-
khíh ia ki da U Mynsiim Ba-
khúid.

II.—LYNNONG.

1. *U mahámlypá shaphang ki nong-
hikai balamlér ki ba'n shúkor-noh
ia ki babún; bad shaphang ka
jingpynjot shisha ia ki, na kiba
yn ríh-pynim ia ki bariu-Blei.*
10. *U kham pyníh byniak sha-
phang jong ki, ki bakumno ba ki'n
long, ba ki'n ioh-kíar-noh bíang
na ki.*

1. HINREI ki la long ki nong-
iathúhlypá balamlér ruh ha
pyddeng uba u paitlang, kumba

ruh ha pyddeng jong phi ki'n long ki nonghikai balamlér, kiba ki'n ialam-túh hapoh ia ki jinghikai bakla bapynjot-noh, bad haba ki len-noh ia uta U Kynrád uba la thied ia ki, ki da pynwan kumta ha lade-hí ia ka jingpynjot-noh bastet thir-thir.

2. Te shibún ki'n ia búd-noh ia kita ki jingpynjot-noh jong ki, na ka bynta kiba yn kren-bein-éh ia ka lynti ka jingshisha.

3. Bad ha ka jingkwah-lalot ki'n iakhai-í na phi da ka ki ktín bathau-nang: ia kiba kata ka jingpynrem na mynslem ka'm pyntúd alhía, bad kata ka jingpynjot-noh jong ki ka'm ioh-thíah lyngngai.

4. Lada U Blei u'm shym la pyllait-isynei ki angelos mynba ki la leh-pop, hinrei haba la ngíat arsut *ia ki* sha dújok, u la aité-noh *ia ki* ha ki jingkhúm ka jingdum thliu-thliu, ia kiba la ríh-noh ia ka jingbishár;

5. bad *lada* u'm shym la pyllait-isynei ia ka pyrthei bamynbarim, hinrei ia U Noe u baphra-ngút, u nongialap ia ka hok, u la ríh kyndong,

mynba u la pynwan ia ka jingshlei ha ka pyrthei ki b'ymriu-Blei;

6. bad haba la pynlong dypei ia ki nongbah Ka Sodom bad Ka Gomorra, u la pynrem ia ki da ka jingpynkyllon-khram, u da buh *ia ki* kum ka rúkom-mahám ia kita ki ba'n *núd* ba'n im b'ymriu-Blei;

7. te u la kyníh-kynthet-noh ia U Lot bahok, ia uba la pynsngou-satía-noh da kata ka jinglong-jingim jong kita ki b'ymsúit-nieu húkum ha la ka jingialeh-núti,

8. (namar uta u bahok ha ka baioh-íh bad ha ka baioh-sngou, haba u shong-sah ha pyddeng jong ki, man la ka sngi u la jiu pynkordit ia la ka mynsüm bahok da ki jingleh bakhlem-húkum *jong ki*;))

9. U Trai u nang ba'n kyníh-kynthet-noh ia ki bariu-Blei na ka jingpynshang, bad ba'n rakhe ia ki b'ymhok ia ka sngi ka jingbishár ba'n pynshitom ia ki.

10. HINREI kham-tam ia kita kiba beh-brai nadiin ka doh ha ka jingsam-kwah-brai ka jingpynbit-tyngit, bad ia

kiba nieu-bein ia ka jinglong-trai-khlíh : ki bashlan-éh, ki baleh-meng-mon-hí, ki'm sngou-kíuh haba ki iakren-bein ia ki bakhrau-batrí!

11. Ha kaba ki angelos, haba ki long ki bakham-khrau ha ka jingkhlain bad ka bor, ki'm iatían ia ka jingbishár bakren-bein ia kita ha khymat U Trai.

12. Hinrei kine, kum ki mrád bakhlem-jingmut na kynja-tynrai, ia kiba la khá ia ka ba'n kem bad ba'n pyniáp-noh, haba ki kren-bein sha-phang kita kiei-kiei ia kiba ki'm sngouthúh, yn pynjot-noh khoit ia ki ha kata ka jingpyn-py-út-plak jong ki hí;

13. ki'n da ioh-pyddiang ia ka bainong ka b'ymhok, haba ki ianieu ia ka basngoubhá-éh ia kata ka baim sarong-auria ha kabamynsngi. *Ki long* ki bathoh-bría bad ki bapynngat-pop ki da iaim sarong-auria da kita ki jingshúkor jong ki hí, haba ki iakhawai-lang lem bad phi;

14. ki badon ki khymat badap da ka baklim, te ki b'ymlah kyndiah-sang na ka pop; ki da iaríam-pynshoi ia

ki mynsiim b'ymnéh; ki badon ka dohnúd ia kaba la pyntrei mylín da ki jingth-kwah-lalot; ki khún ka jingtim!

15. Kiba haba ki la íehnóh-noh ia ka lynti ka babeit, ki la leit-sakymá, da ka babúd-noh ia ka lynti U Balaam *u khún* U Bosor, uba la íeit ia ka bainong ka jingb'ymhok;

16. hinrei u la ioh ka jing-sneng namar ka jingpallat jong u hí: ka gadda bamylin bad ka lyngkor, ka b'ymnang-kren, haba ka la kren da ka ktín u briu, ka la ádong-ádit ia kata ka jingleh-bíeit-éh uta u nong-iathúhlypá.

17. Kine ki long ki pukri bakhlem-úm, ki ly-oh ia kiba la béh da ka ly-ér-iong, ha kiba ia u ly-oh baiong jong ka jingdum la ríh-noh sha ka b'ymjiukut.

18. Namar da ka bakren ia *ki ktín* ba át-sarong ka jing-bíeit-thala, ki iaríam-pynshoi da ki jingsam-kwah-brai ka doh, da ki jingleh-núti, ia kita kiba la phet-iáp-noh shisha na kita kiba pyniaid-pynlong ia lade ha ka jingiaid-sakymá.

19. Haba ki iakular ha ki ia ka jinglait-lúid, ma-ki ia

lade ki long ki mrau ka jing-pynpy-út-plak : namar da uba la jop-noh iano-iano-ruh, da uta ruh la pynlong-mrau ia u.

20. Namar lada, haba ki la phet-iáp-noh na kita ki jing-pynbit-tyngit jong ka pyrthei, ha ka jingtip-bíang ia uba U Trai bad U Nongpynim jong *ngi* U Iísous Khristos, hinrei haba la súh-sat pat ia ki da kine kiei-kiei-ruh, la jop-noh ia ki, *ka jinglong* ka bakhadduh ka'n long ha ki ka bakham-sniu ia ka banyngkong.

21. Namar ka la kham-bhá ia ki ba'n ym tip-bíang shuh ia kata ka lynti ka hok, ia kaba haba ki la tip-bíang *ia ka*, ba'n kylla-phai-noh na kata ka húkum bakhúid ia kaba la ai-pateng-la-pateng ha ki.

22. Hinrei ka la jía ha ki ia kaba *ong* kata ka pharshi ka bashisha, “U kseu u la “wan-phai sha la ka jong ka “príe;” bad, “ka sníang ia kaba la pynsum-pynsait, sha “la ka baksaid kytíh.”

III.—LYNNONG.

1. *U pyníh-nía skhem shaphang ba ka'n wan shisha kata ka sngi ba-*

khrau U Trai; bad ia ki jing-kylla baíh-tíng ki ba'n jía-lang nangta. 14. Naba kumta U sneng-kyntú ia ka ba'n súmar bad ba'n im-riu-Blei.

1. Ia kane ka shiti ka baar, kó ki hep-baíeit, nga thoh mynta ha phi, ha kiba *baroh-ar* nga pynkynroi ia ka bamut basngou-sngúr jong phi da ka bapynkynmau kein *ia phi* :

2. ba phi'n ioh-iaikynmau ia kita ki ktín ia kiba la ia-thúhlypá da kiba Ki Nong-iathúhlypá bakhúid, bad ia kata ka húkum jong *ngi* kiba Ki Apostolos uba U Trai bad U Nongpynim :

3. da ka batip ia kane nyngkong, ba ha ka bakut kita ki sngi ki'n wan ki nongkren-bein, ki baiaid katba kum ki jingsam-kwah-brai la ki jong hí,

4. bad ki da ong, Hangno long kata ka jingkular ia ka jingwan-paujong u? namarná-duh kaba kita Ki Kypá-tymen ki la ioh-thíah-noh, kiei-kiei-baroh ki iaisah kumne kein náduh myndanglong ka pyrthei.

5. Namar kane ka lait na ka jingíhthúh kita bamon *kumta*, ba ki byneng ki la jiu long

na mynhyndai, bad ka khyn-deu ka la neh-lang na ka úm bad da ka úm, da ka ktín U Blei :

6. da kiba ia kata ka pyr-thei kaba mynkata, haba la pynshlei da ka úm, la pynjot-noh ia ka.

7. Hinrei kita ki byneng bad kata ka khyndeudeu kiba mynta, ki long ba la buh-kynsheu ia ki da kata kajuh ka ktín, ia kiba la rih-noh sha ka ding ia ka sngi ka jing-bishár bad ka jingpynjot-noh ia kita ki briu ki b'ymriu-Blei.

8. Hinrei ia kane kawei wat ai ka'n long ia phi balait-tip, kó ki hep-baíeit, ba kawei ka sngi *ka long* bad U Trai kum ka shi-hajar snem, bad ka shi-hajarsnem kum kawei ka sngi.

9. Uba U Trai u'm leh-túd shaphang la ka jingkular, kum kiba kiwei ki ianieu ka jingleh-túd; hinrei u iaishah-slem sha ngi, u b'ym da mon iano-iano-ruh ba'n jot-noh, hinrei ia baroh ba'n poi sha ka bakylla-ka-bamut.

10. Hinrei kata ka sngi U Trai ka'n wan kum u nongtúh mynmíet; ha kaba kita ki byneng ki'n leit-noh da ka

jingsawa barussung-éh, hinrei ia ki jor-tyndrai da ka bathang-rhem ki'n sain-noh, bad ia ka khyndeudeu bad ia kita ki jingleh *badon* ha ka yn thang-dúh.

11. Namar-kata, haba yn sain-noh ia kine kiei-kiei-ruh baroh, ki bakumno ka dei ia phi ba'n long ha *la* ki jinglong-jingim bakhúid bad ki jinglong-riu-Blei,

12. ki baiaáp-khymíh bad bapynkloi-noh ia kata ka jingwan-pau jong kata ka sngi U Blei, ha kaba ki byneng da ka bathang ia ki ki'n sain-noh, bad ia ki jor-tyndrai da ka bathang-rhem yn pynúm-noh?

13. Hinrei ia ki byneng ki bathymmai bad ia ka khyndeudeu ka bathymmai, katba kum kata ka jingkular jong u, ngi iaáp-khymíh hir-hir, ha kiba ka hok ka shong-sah.

14. NABA kumta, kó ki hep-baíeit, haba phi iaáp-khymíh hir-hir ia kine kiei-kiei-ruh, tó pyrshang-smat ba yn shem ia phi ha ka jingsuk ki bakhlem-thoh-bría, bad ia ki bakhlem-tei-pop ha khymat jong u.

15. Tó phi'n ianieu te ia kata ka jingiaishah-slem uba

U Trai jong ngi kum ka jing-pynim; kumba U Paul ruh uba u para-bangeit baieit jong ngi, u la thoh ha phi katba kum kata ka jingstád ia kaba la ai ha u;

16. kumba ruh ha kita ki shiti baroh jong u, haba u kren ha ki shaphang kine kiei-kiei-ruh; ha kiba don kiei-kiei-ruh ki baéh ba'n sngouthúh, ia kiba kita ki b'ymnang bad ki b'ymnéh ki pynkyllain, kumba *ki leh* ruh ia kita kiwei Ki Jingthoh, ia ka ba'n pynjot-noh ia lade-hí.

17. Namar-kata ma-phi, kó ki hep-baieit, haba phi tiplypá *ia kine kiei-kiei-ruh* tó da súmar-kíar-noh, ioh ba haba la rong-noh lem ia phi bad kata ka jingiaid-sakymá jong kita ki b'ymsúit-nieu húkum, phi'n da háp-noh na ka jing-néh-skhem la ka jong hí.

18. Hinrei tó phi'n iaimíh ha ka jingaiei bad ka jingtip ia uba U Trai bad U Nong-pynim jong ngi U Iísous Khristos. Ha u tó *yn long* ka burom mynta ruh bad shádúh ka sngi ka b'ymjiukut! Amen!

KA SHITI KA BANYNGKONG

U I O A N N I S ,

UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

1. *U pyníh ia Ka Jinglong-ngút U Khristos kum uba U Ktín ka jing-im, ia uba la pynpau ha ngi; 5. bad da ka baiaid-syrím ha u kum U Jingshai, ngi ioh ia ka jingiasyllok bad u, bad ia ka bamáp-noh ia ki pop jong ngi.*

1. KATA kaba la long na ka bamynnyngkong, ia kaba ngi

la ioh-sngou, ia kaba ngi la ioh-íh da ki khymat jong ngi, ia kaba ngi la ioh-khymíh pyllau, bad ki ktí jong ngi ki la ioh-tybá, shaphang uta U Ktín uba u jingim;

2. (bad ia uta u jingim la pynpau, bad ngi la ioh-íh, bad ngi iaphlá, bad ngi iathúh-shai ha phi ia uta u jingim b'ym-

jiukut, uba la long bad uba U Kypá, bad la pynpau ia u ha ngi;)

3. ia kata kaba ngi la ioh-íh bad ngi la ioh-sngou, ngi ia-thúh-shai ha phi, ba ma-phi ruh phi'n ioh ka jingiasyllok lem bad ngi; bad kata ka jingiasyllok de ka jong ngi *ka long* lem bad uba U Kypá, bad lem bad uba U Khún jong u U Ísous Khristos.

4. Te *kumta* nga thoh ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba ka jingkymen jong phi ka'n da ioh-long ba-la-dap.

5. Te kane ka long kata ka jingiathúh-ktín ia kaba ngi la ioh-sngou na u, bad ngi iathúh-shai ha phi, ba U Blei u long ka jingshai, bad ka jingdum da u ka'm long shuh.

6. Lada ngi ong ba ngi don ka jingiasyllok lem bad u, bad lada ngi iaid ha kata ka badum, ngi lamlér, bad ngi'm leh ia ka bashisha;

7. hinrei lada ngi iaid ha kata ka jingshai, kumba u long ma-u hí ha kata ka jingshai, ngi don ka jingiasyllok lem paralok-hí, bad ka snám te U Ísous Khristos uba U Khún

jong u, ka pynkhúid ia ngi na ka pop baroh.

8. Lada ngi ong ba ngi'm don ka pop, ngi shúkor ia lade, bad kata ka bashisha ka'm long ha ngi.

9. Lada ngi phlá-noh ia ki pop jong ngi, u long u baiainéh bad u bahok, ba u'n máp-noh ia kita ki pop jong ngi, bad ba u'n pynkhúid ia ngi na ka b'ymhok baroh.

10. Lada ngi ong ba ngi'm shym laleh-pop, ngi pynlongia u *kumta* u balamlér, bad kata ka ktín jong u ka'm long ha ngi.

II.—LYNNONG.

1. *U thoh ha ki ba'n pyntyngen ia ki haba ki kum leh-pop.* 3. *Ia ka ba'n ioh-íhthúh ia U Blei ka dei ba'n súmar ia ki húkum jong u :* 7. *bad ba'n íeit ia ki para-bangeit.* 12. *U thoh ha ki baroh katba kum karta jong ki, ia ka ba'n ym íeit ia ka pyrthei.* 18. *U pyníh u bakumno long uta u baialeh pyrshah ia U Khristos, bad ba ka dei ba'n iainéh ha U Blei.*

1. Kó ki khún-hep jong nga, nga thoh ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba phi'n ym da leh-pop. Te lada uno-uno-ruh u laleh-pop, ngi don kein U Riu-

sait lem bad uba U Kypá, U Ísous Khristos U Bahok :

2. bad ma-u hí ruh u long ka kúna na ka bynta ki pop jong ngi ; ym te tang na ka bynta kita ki jong ngi hí, hinrei na ka bynta *ki pop* jong ka pyrthei baroh ruh.

3. BAD ha kane ngi tip ba ngi la íhthúh ia u, lada ngi súmar ia ki húkum jong u.

4. Uta u baong, Nga la íhthúh ia u, bad u b'ym súmar ia ki húkum jong u, u long u balamlér, te ha une kata ka bashisha ka'm long shuh.

5. Hinrei járuba da súmar ia kata ka ktín jong u, da shisha ha uta la pynjanai-noh ia ka jingéit U Blei. Ha kane ngi tip ba ngi long ha u.

6. Uta u baong ba u iaisah ha u, ka dei te ia u hí ba'n iaíd kumta, kat kumba ma-u hí u la iaíd.

7. Kó ki para-bangeit, ym ia ka húkum bathymmai nga thoh ha phi, hinrei ia ka húkum barim, ia kaba phi la jiu ioh náduh ka bamynnyngkong. Kata ka húkum ka barim, ka long kata ka ktín ia kaba phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong.

8. Pat, ia ka húkum bathymmai nga thoh ha phi, kaba long ka bashisha ha u bad ha phi ; naba kata ka jingdum ka iaíd-jah-noh, bad kata ka jingshai ka bashisha ka tyngshain mynta.

9. Uta u baong ba u long ha kata ka jingshai, bad u bashún pynban ia u para-bangeit jong u, u long ha kata ka jingdum háduh mynta.

10. Jár u baíeit ia u para-bangeit jong u, u iaisah ha kata ka jingshai, bad ym don kajingjinthut pyrkúp-slúpha u.

11. Hinrei jár u bashún ia la u para-bangeit, u long ha kata ka jingdum, bad u iaíd ruh ha kata ka jingdum, bad u'm tip shuh shaei u leit, naba kata ka jingdum ka la pyn-matlah-noh ia ki khymat jong u.

12. Nga thoh ha phi, kó ki khún-hep, naba la máp-noh ha phi ia ki pop *jong phi* na ka bynta ka kyrteng jong u.

13. Nga thoh ha phi, kó ki kypá, naba phi la íhthúh ia uta uba *la long* náduh ka bamynnyngkong. Nga thoh ha phi, kó ki basamla, naba phi la jop-noh thíau ia uta u ba-

sniu. Nga thoh ha phi, kó ki khún-khynnah, naba phi la íhthúh ia uba U Kypá.

14. Nga la thoh ha phi, kó ki kypá, naba phi la íhthúh ia uta uba *la long náduh* ka bamyngkong. Nga la thoh ha phi, kó ki basamla, naba phi long ki bakhlain, bad kata ka ktín U Blei ka iaisah ha phi, bad phi la jop-noh tháu ia uta u basniu.

15. Phi wat íeit ia ka pyrthei, l'ymne ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha kata ka pyrthei. Lada uno-uno-ruh u íeit ia ka pyrthei, kata ka jingíeit uba U Kypá ka'm don shuh ha u.

16. Naba baroh kaba ha kata ka pyrthei, kaba ki jingsam-kwah-brai jong ka doh, bad kaba kajingsam-kwah-brai jong ki khymat, bad kaba ka jingsngou-sarong-plak shaphang ka jingim, ka'm long na uba Kypá, hinrei na kata ka pyrthei ka long.

17. Bad kata ka pyrthei ka iaíd-jah-noh, bad kata ka jingsam-kwah-brai jong ka; hinrei uta u baleh ia ka mon U Blei, u iaisah sha ka b'ymjiukut.

18. Kó ki khún-khynnah, ka long ka por

bakhadduh: bad kumba phi la ioh-sngou ba uta u baialeh-pyrshah ia U Khristos u wan, *kumta mynta ruh* la míh-noh shibún ki baialeh-pyrshah ia U Khristos; nangta ngi tip ba ka long ka por bakhadduh.

19. Ki la leit-míh-noh na pyddeng jong ngi, hinrei ki'm jiu la long na ngi; namar lada ki la jiu long na ngi, ki da la lah iaisah lem bad ngi; hinrei *ki la leit-míh-noh* khy-nang ba yn la ioh-pynpau ia ki, ba baroh ki'm long na ngi.

20. Hinrei phi don maphi ka jingpynsléh na uta U Bakhúid, bad phi tip ia kiei-kiei-baroh.

21. Nga'm shym la thoh ha phi naba phi'm tip ia kata ka jingshisha, hinrei naba phi tip ia ka, bad naba ka balamlér baroh ka'm long shuh na kata ka jingshisha.

22. Uei long uta u balamlér, tang uta u balen-noh ba U Ísous u long uta U Khristos? une long uta u baialeh-pyrshah ia U Khristos, uta u balen-noh ia uba U Kypá bad ia uba U Khún.

23. Uwei-uwei-baroh u balen-noh ia uta U Khún, u'm

don l'ymne ia uta U Kypá :
[hinrei] *jár u baphlá ia uta U*
Khún, u don uta U Kypá
ruh.

24. Ma-phi, namar-kata, tó
ai ba kata ka'n iaisah ha phi,
ia kaba phi la ioh-sngou náduh
ka bamynnyngkong. Lada ka-
ta ia kaba phi la ioh-sngou
náduh ka bamynnyngkong ka
ioh-iaisah ha phi, te ma-phi
ruh phi'n ioh-iaisah ha uta U
Khún, bad ha uta U Kypá,

25, Te kane ka long kata
ka jingkular ia kaba ma-u hí
u la kular ha ngi, ia kaba ka
jingim ka b'ymjiukut kein.

26. Ia kine kiei-kiei-ruh
nga la thoh ha phi shaphang
kita kiba shúkor-wir-noh ia
phi.

27. Te shaphang ma-phi
kata ka jingpynsléh ia kaba
phi la pyddiang na u, ka iaisah
ha phi, te phi'm don kam shuh
ba uno-uno-ruh u'n da hikai
ia phi; hinrei kumba kata ka-
juh ka jingpynsléh ka hikai
ia phi shaphang kiei-kiei-ba-
roh, bad ka long ka bashisha,
bad ka'm long ka balamlér,
te *kumta* kumba u la hikai ia
phi, phi'n iaisah ha u.

28. Te mynta, kó ki khún-

-hep, tó iaisah ha u; khynang
ba, h'ynda la pynpau ia u,
ngi'n ioh ka jingsngou-sha-
níah-shlur, bad ba yn ym
pynran-lehrain ia ngi na khy-
mat jong u ha kata ka jingwan-
-pau jong u.

29. Lada phi tip ba u long
u bahok, phi tip ba uwei-uwei-
-baroh u baiaileh ia ka hok, la
khá ia u na u.

III.—LYNNONG.

U pyníh ia ka jingíeit bakhrau U
Blei sha ngi ha kaba u ting-khún
ia ngi: 4. naba kumta ka dei ia
ngi ba'n ym leh-pop. 11. Ia ka
ba'n pyníh-pau ia kane, u sneng-
kyntú da ki bún nía ba'n íaíeit
paralok-hí

1. Tó ha khymíh phi ia ka
bakatno ka jingíeit uta U
Kypá u la ai ha ngi, ba yn la
khot ia ngi ki khún U Blei!
naba kane kein, kata ka pyr-
thei ka'm íhthúh ia ngi, naba
ka'm shym la íhthúh ia u.

2. Kó ki hep-báfeit, mynta
ngi long ki khún U Blei, bad
ym put la pynpau ia kaei ba
ngi'n sa long; hinrei ngi tip
ba h'ynda la pynpau ia u,
ngi'n long ki bakum ia u;

naba ngi'n ioh-ih ia u kumba u long hí.

3. Te uwei-uwei-baroh u badon kane ka jingkyrmen ha u, u pynkhúid ia lade, kat kumba ma-u u long bakhúid,

4. UWEI-uwei-baroh u baiaileh ia ka pop, u iaileh ruh ia ka jingpallat húkum; te ka pop ka long ka jingpallat húkum.

5. Bad phi tip ba la pynpau ia u, khynang ba u'n da ioh-kit-noh ia ki pop jong ngi; bad ka pop ka'm don ha u.

6. Uwei-uwei-baroh u baiaisah ha u, u'm iaileh-pop: uwei-uwei-baroh u baiaileh-pop, u'm shym la ioh-ih ia u, l'ymne u'm shym la íhthúh ia u.

7. Kó ki khún-hep, wat aiano-iano-ruh ba u'n shúkor ia phi; jár u ba iaileh ia ka hok, u long u bahok, kat kumba ma-u u long bahok.

8. Jár u baiaileh ia ka pop, u long na U Soitan; naba uta U Soitan u iaileh-pop náduh ka bamynnyngkong. Pleng ia kane la pynpau ia uta U Khún U Blei, khynang ba u'n la ioh-pynjot-noh ia ki jingleh jong uta U Soitan.

9. Uwei-uwei-baroh ia uba la khá na U Blei u'm iaileh ia ka pop; naba u symbai jong u u iaisah hapoh jong u: te u'm lah ba'n iaileh-pop, naba la khá ia u na U Blei.

10. Ha kane kein ki long bapau kita ki khún U Blei, bad kita ki khún uta U Soitan. Uwei-uwei-baroh u b'ym iaileh ia ka hok, u'm long na U Blei, bad u b'ym íeit ia la u parabriu.

11. NABA kane ka long kata ka jingiathúh-ktín ia ka ba phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong, ba ngi'n da iaíeit paralok-hí.

12. Ym kumba U Kain u la long na uta U Basniu, bad u la pyniáp-noh ia la u para. Te na ka balei u la pyniáp-noh ia u? Naba ki jingleh jong u hí ki la long ki basniu, hinrei kita ki jong uta u para jong u *ki la long* ki bahok.

13. Phi wat sngou-kyndit, kó ki para-bangeit jong nga, lada ka pyrthei ka shún ia phi.

14. Ngí tip ma-ngi ba ngi la lait-shiliang na ka jingiáp sha ka jingim, naba ngi iaíeit ia ki para-bangeit. Jár u

b'ym íeit ia la u para-bangeit u dang iaisah ha kata ka jingiáp.

15. Uwei - uwei-baroh uba shún ia u para-bangeit jong u, u long u nongshohnoh-briu : bad phi tip ba uwei-uwei-baroh u nongshohnoh-briu u'm don ka jingim b'ymjiukut ka basah ha u.

16. Ha kane ngi la ílthúh ia kaba ka jingíeit, naba u la aité-noh ma-u ia la ka jingim na ka bynta jong ngi : *kumta* ma-ngi ruh ka dei ia ngi ba'n aité-noh ia la ki jingim na ka bynta kita ki para-bangeit.

17. Hinrei jár uba don *kiei-kiei* ka jingim kane ka pyrthei, bad u da khymíh ia u para-bangeit jong u badon ka jingkyrdúh, bad u'n da khang-khop ia ki jingsngou-isynei dohnúd jong u na u, ható kumno kata ka jingíeit jong U Blei ka iaisah ha u ?

18. Kó ki khún-hep jong nga, wat ai ngi'n íaíeit da ka ktín, l'ymne da ka thyllíed, hinrei ha ka jingleh bad ha ka jingshisha.

19. Te da kane ngi tip ba ngi long na kata ka jingshisha, bad ngi'n pynngeit-skhem ia

ki dohnúd jong ngi ha khymat jong u.

20. Naba lada kata ka dohnúd jong ngi ka pynrem ia ngi, ka long naba U Blei u long u bakham-khrau ia ka dohnúd jong ngi, bad u tip ia kiei-kiei-baroh.

21. Kó ki hep-baíeit, lada kata ka dohnúd jong ngi ka'm pynrem ia ngi, *te* ngi don ka jingsngou-shaníah-shlur sha U Blei.

22. Bad lada ngi pán ia kaei-kaei-ruh, ngi pyddiang na u, naba ngi súmar ia ki húkum jong u, bad ngi íaíleh ia kita kiei-kiei-ruh bapynsngoubhá ha khymat jong u.

23. Te kane ka long ka húkum jong u, Ba ngi'n ngeit ha ka kyrteng U Khún jong u uba U Íísous Khristos, bad ba ngi'n íaíeit paralok-hí, kumba u la ai ia ka húkum ha ngi.

24. Bad uta uba súmar ia kita ki húkum jong u, u iaisah ha u, bad uta ha u. Te da kane ngi tip ba u iaisah ha ngi, na uta U Mynsiim ia uba u la ai ha ngi.

IV.—LYNNONG.

1. *U sneng-mahám ia ki ba'n ym ngeit ia ki mynsiim baroh; bad u pynih kumno ba ki lah ba'n íhthúh ia U Mynsiim U Blei.* 7. *U iai-sneng-kyntú pat ia ki ba'n íaieit paralok-hi.*

1. Kó ki hep-baieit, wat ngeit ha ki mynsiim baroh, hinrei tó phi'n tynjúh-iit ia kita ki mynsiim, la ki long ne ém na U Blei: naba shibún ki nong-iathúhlypá balamlér ki la leit-míh-noh sha ka pyrthei.

2. Da kane phi íhthúh ia uta U Mynsiim U Blei. Ka mynsiim baroh kaba phlá-shai ia U Ísous Khristos ba-la-wan ha ka doh, ka long na U Blei.

3. Bad ka mynsiim baroh kaba ka'm phlá-shai ia uta U Ísous Khristos ba-la-wan ha ka doh, ka'm long na U Blei: te kane ka long kata *ka mynsiim* uta u baialeh pyrshah ia U Khristos, shaphang kaba phi la íoh-sngou ba ka wan, bad mynta kein ka long lypá ha ka pyrthei.

4. Ma-phi phi long na U Blei, kó ki khún-hep, te phi la jop-thíau ia ki: naba u long u bakham-khrau uba ha phi, ia uba ha ka pyrthei.

5. Ma-ki hí ki long na ka

pyrthei: naba kata ki iakren na jong ka pyrthei, bad kata ka pyrthei ka íoh-sngou ia ki.

6. Ma-ngi ngi long na U Blei: uta u baíhthúh ia U Blei, u íoh-sngou ia ngi; uta u b'ym long na U Blei, u'm sngou ia ngi. Na kane ngi íhthúh ia kata ka mynsiim jong ka jingshisha, bad ia kata ka mynsiim jong ka jingshúkor.

7. Kó ki hep-baieit, tó ai ngi'n íaieit paralok-hí: naba kata ka jingíáieit ka long na U Blei; te uwei-uwei-baroh u baieit, la khá ia u na U Blei, bad u íhthúh ia U Blei.

8. Uta u b'ym íeit, u'm íhthúh ia U Blei; naba U Blei u long ka jingíeit.

9. Ha kane la pynpau shin-ná ia ka jingíeit U Blei sha ngi, naba U Blei u la phah ia U Khún jong u ia u ba-la-khá-marwei sha kane ka pyrthei, ba ngi'n da íoh-lait-im da u.

10. Ha kane ka long ka jingíeit, ym naba ngi la íeit ma-ngi ia U Blei, hinrei naba u la íeit ma-u ia ngi, bad u la phah ia U Khún jong u *ba'n long* ka kúna na ka bynta ki pop jong ngi.

11. Kó ki hep-baíeit, lada kumta U Blei u la íeit ia ngi, *kumta* ruh ma-ngi ka dei ia ngi ba'n iaíeit paralok-hí.

12. Uno-uno-ruh u'm shym la ioh-íh ia U Blei mynno-mynno-ruh. Lada ngi iaíeit paralok-hí, U Blei u iaisah ha ngi, bad kata ka jingíeit ia u ka long ba la pynjanai-noh ha ngi.

13. Da kane ngi íhthúh ba ngi iaisah ha u, bad ma-u te ha ngi, naba u la ai ha ngi na jong uta U Mynsiim jong u.

14. Bad ma-ngi hí ngi la ioh-khymíh pyllau bad ngi ia-phlá-shai, ba uba U Kypá u la phah ia uta U Khún uba U Nongpynim ia ka pyrthei.

15. Jár uba da phlá ba U Ísous u long uta U Khún U Blei, U Blei u iaisah ha u, bad ma-u te ha U Blei.

16. Ma-ngi te ngi la íhthúh bad ngi la ngeit ia kata ka jingíeit ia kaba U Blei u don sha ngi. U Blei u long ka jingíeit; bad uta u baiasah ha kata ka jingiaíeit, u iaisah ha U Blei, bad U Blei te ha u.

17. Da kane la pynjanai-noh ia kata ka jingiaíeit bad ngi, ba ngi'n ioh ka jingsngou-shaníah-shlur ha kata ka sngi

ka jingbishár, naba kumba ma-u hí u long, *kumta* ma-ngi ruh ngi ialong ha kane ka pyrthei.

18. Ym don ka jingshepting ha kata ka jingiaíeit; hinrei kata ka jingiaíeit bajanai ka shop-noh shabar kein ia kata ka jingshepting; naba kata ka jingshepting-ka don jing-pynshitom: te uta u bashepting ym shym la pynjanai-noh ia u ha kata ka jingiaíeit.

19. Ngi íeit ma-ngi ia u, naba u la íeit shiwa ia ngi.

20. Lada uno-uno-ruh u ong, Nga íeit ia U Blei, bad lada u shún ia la u para-bangeit, u long u balamlér: namar uta u b'ym íeit ia la u para-bangeit ia uba u la ioh-íh, hatokumno u lah ba'n íeit ia U Blei, ia uba u'm shym la ioh-íh?

21. Te ia kane ka húkum ngi ioh na u, Ba jár u baíeit ia U Blei, u'n da íeit ia la u para-bangeit ruh.

V.—LYNNONG.

1. *Jár uba íeit ia U Blei, u íeit ia ki khún jong u ruh; bad u súmar ia ki húkum jong u: 4. Jár uba la khá na U Blei, u jop-noh tháua ia ka pyrthei, naba u ngeit ruh ia*

ka jingphlá-shai U Blei shaphang U Khún jong u. 14. Uta uba lah ba'n pynim kumta u sngou ia ki jingdúwai jong ngi ; te ka dei ia ngi ba'n dúwai na ka bynta kita kiba la leh-pop.

1. UWEI-UWEI-BAROH u bangeit ba U Ísous u long uba U Khristos, la pynkhá ia u na U Blei : bad uwei-uwei-baroh u baíeit ia uta uba la pynkhá, u íeit ruh ia uta ia uba la pynkhá na u.

2. Da kane ngi tip ba ngi íeit ia ki khún U Blei, haba ngi íeit ia U Blei, bad ngi súmar ia ki húkum jong u.

3. Namar kane ka long kata ka jingíeit ia U Blei, ba ngi da ioh-súmar ia kita ki húkum jong u ; bad kita ki húkumjonguki'm long ki bakhía :

4. naba kaei-kaei-baroh ia kaba la pynkhá na U Blei ka jop-noh thíau ia ka pyrthei ; te kane ka long kata ka jingjop-noh kaba la jop-noh thíau ia kata ka pyrthei, kaba ka jingngeit jong ngi.

5. Uei long uta u bajop-noh thíau ia kata ka pyrthei, tang uta u bangeit ba U Ísous u long uta U Khún U Blei ?

6. Une long uta uba la wan da ka úm bad ka snám, U

Ísous uba U Khristos ; ym tang ha kata ka úm, hinrei ha kata ka úm bad ha kata ka snám. Bad ka long uta U Mynsiim uba phlá-shai, naba uta U Mynsiim u long ka jingshisha.

7. Naba ki long lai kiba ia-phlá-shai ha byneng ; uba U Kypá, uba U Ktín, bad uba U Mynsiim Bakhúid : bad kine ki balai ki ialong kawei.

8. Bad ki long lai ruh kiba iaphlá-shai ha ka khyndeui ; uba U Mynsiim, bad kata ka úm, bad kata ka snám : bad kine lai ki iakut sha kawei.

9. Lada ngi pyddiang ia ka jingphlá jong ki briu, kata ka jingphlá-shai jong U Blei ka long ka bakham-khrau : naba kata ka jingphlá-shai jong U Blei ka long kane, ia kaba u la phlá shaphang U Khún jong u.

10. Uta u bangeit ha uta U Khún U Blei, u don kata ka jingphlá-shai ha ia lade hí ; uta u b'ym ngeit ha U Blei, u pynlong ia u kumta u balamlér ; naba u'm shym la ngeit ha kata ka jingphlá-shai, ia kaba U Blei u la phlá shaphang uta U Khún jong u.

11. Te kane ka long kata ka jingphlá-shai, ba U Blei u la ai ha ngi ia ka jingim b'ym-jiukut, bad ba kane ka jingim ka long ha uta U Khún jong u.

12. Uta u badon uta U Khún, u don kata ka jingim ; te uta u b'ym don uta U Khún U Blei, u'm don kata ka jingim.

13. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la thoh ha phi kiba ngeit ha ka kyrteng uta U Khún U Blei, khynang ba phi'n da ioh-tip ba phi don ka jingim b'ym-jiukut, bad khynang ba phi'n da ioh-iaingeit ha kata ka kyrteng uta U Khún U Blei.

14. Te kane ka long kata ka jingsngou-shaníah-shlur ia kaba ngi don sha u, ba lada ngi pán ia kaei-kaei-ruh katba kum ka mon jong u, u ioh-sngou ia ngi.

15. Te lada ngi tip-skhem *kumta* ba u ioh-sngou ia ngi, ia kaei-kaei-ruh ba ngi da pán, ngi tip-skhem kein ba ngi ioh ia kita ki jingpán ia kiba ngi la pán na u.

16. Lada uno-uno-ruh u da ioh-íh ia la u para-bangeit ba u da leh-pop ia ka pop ym sha

ka ba'n iáp, u'n pán, te u'n ai ha u ia ka jingim, ia kita ki baleh-pop ym sha ka ba'n iáp. Don ka pop sha ka ba'n iáp : shaphang kata nga'm ong ba u'n kyrpád.

17. Ka b'ymhok baroh ka long ka pop ; bad don ka pop ym sha ka ba'n iáp.

18. Ngí tip-skhem ba uwei-uwei-baroh ia uba la pynkhá na U Blei, u'm leh-pop shuh ; hinrei *ba* uta ia uba la pynkhá na U Blei, u ríh-noh ia lade, te uta U Basniu u'm kytáh shuh ia u.

19. Ngí tip-skhem ba ngi long na U Blei, bad *ba* baroh-kawei ka pyrthei ka thíah-khop hapoh uta U Basniu.

20. Ngí tip-skhem ruh ba uta U Khún U Blei u la wan, bad u la ai ha ngi ia ka jingshemphang, khynang ba ngi'n ioh-íhthúh ia uta U Bashisha ; bad ngi long ha uta U Bashisha, ha uta U Khún jong u U Ísous Khristos. Une u long uba U Blei Bashisha, bad kaba ka jingim b'ymjiukut.

21. Kó ki khún-hep, tó phi'n da khyndiah-noh ia lade na kita ki blei-thau. Amen !

KA SHITI KA BAAR KA JONG

U I O A N N I S,

UBA U APOSTOLOS.

Ha jingngúh-mon-bhá. 4. Ha jing-sneng-kyntú ia ka ba'n iainéh-minot ha ka jingiaieit bad ka jingngeit; bad ba'n kynriah-noh na kita ki bashúkor. 12. Ka jingwai-noh.

1. UTA uba kham-tymen, ha ka bakhrau-batrí ba-la-jíd bad ha ki khún jong ka, ia kiba nga íeit ma-nga ha ka bashisha, bad ym tang ma-nga hí, hinrei kita baroh ruh kiba la íhthúh ia ka jingshisha,

2. ngi íaíeit ia phi na ka bynta kata ka jingshisha kaba iaisah ha ngi, bad ka'n long lem bad ngi sha ka b'ymjiu-kut.

3. Ka'n long lem bad phi ka jingaiei, ka jingisynei, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, bad na U Ísous Khristos uba U Trai, uba U Khún uta U Kypá, ha ka jingshisha bad ha ka jingíeit.

4. NGA la kymen shi-bún-éh, naba nga la shem na kita ki khún jong pha ia ki baiaid ha ka jingshisha, kumba ngi la pyddiang ia ka húkum na uta U Kypá.

5. Te mynta nga kyrpád ia pha, kó ka bakhrau-batrí, ym kumba haba thoh ha pha ia ka húkum bathymmai, hinrei ia kata kaba ngi la jiu ioh nádúh ka bamynnyngkong, ba ngi'n íaíeit paralok-hí.

6. Bad kane ka long kata ka jingiaíeit, ba ngi'n da íaid katba kum kita ki húkum jong u. Kane ka long kata ka húkum, kumba phi la ioh-sngou nádúh ka bamynnyngkong, ba phi'n da íaid ha ka.

7. Naba shibún ki nongshúkor ki la íaíeit-bysut sha ka pyrthei, kiba b'ym iaphlá-shai U Ísous Khristos bawan haia

ka doh. Une u long kein uta u nongshúkor bad uta u baialeh-pyrshah ia U Khristos.

8. Tó phi'n iasúmar ia ladehí, khynang ba ngi'n ym duhnoh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba ngi la lah leh-minot, hinrei ba ngi'n pyddiang ia ka nong badap.

9. Uwei-uwei-baroh baiaid-pallat, bad u b'ym iainéh ha ka jinghikai uta U Khristos, u b'ym don U Blei. Uta u baiainéh ha kata ka jinghikai uta U Khristos, une kein u don uta U Kypá ruh bad uta U Khún.

10. Lada uno - uno - ruh u wan ha phi, bad u'm wallam ia kane ka jinghikai, tó wat

pyddiang ia u sha ka iing jong phi, bad tó wat kren ba'n khúblei ha u :

11. namar uta u bakren ba'n khúblei ha u, u iabyntasyllok ha kita ki jingleh ki basniu jong u.

12 HABA nga don shibún kiei-kiei-ruh ba'n thoh ha phi, nga'm shym la mon b'an thoh da ka kot bad ka sía : hinrei nga kyrmen ba'n wan ha phi, bad ba'n iakren mar-khymat, ba kata ka jingia-kymen jong ngi, ka'n da ioh-long ba-la-dap.

13. Kita ki khún ka para jong pha ia kaba la jíd ki ia-ngúh-mon-bhá ia pha. Amen!

KA SHITI KA BALAI KA JONG

U I O A N N I S,

UBA U APOSTOLOS.

Ka jingngúh-mon-bhá. 3. U iaroh ia U Gaios namar ka jingiaid-riu-Blei jong u, bad namar u khot-íeit-basá ia ki nongialap-tín-Blei. 9. U pynrem-noh ia ka jingleh-khrau U Diotrephis, bad -ugskn ynentú ba'n iaileh da kum-

wei ia uta ; hinrei u phlá babhá shaphang U Dimetrios. 13. Ka jingwai-noh.

1. UTA u bakham-tymen, ha U Gaios ia u baíeit-éh, ia uba nga íeit ha ka bashisha.

2. Kó u hep-baíeit, shaphang kiei - kiei - baroh nga dúwai ba yn pynman-bhá ia mé bad ba me'n khíah-khran, kat kumba pynman-bhá ia ka mynsiim jong mé.

3. Namar nga la kymen shibún-éh, haba ki para-bangeit ki la wan bad ki la iaphlá babhá shaphang kata ka jingshisha jong mé, kat kumba mé iaid ma-mé ha ka jingshisha.

4. Nga'm don ka jingky-men bakham - khrau ia kine kein, ba nga'n ioh-sngou ba ki khún-hep ki jong nga ki da iaid ha ka jingshisha.

5. Kó u hep-baíeit, mé leh bangeit ia kaei-kaei-ruh ba mé leh sha kita ki para-bangeit, bad sha kita ki nongwei;

6. kiba la phlá babhá shaphang kata ka jingiaíeit jong mé ha khymat Ka Balang: ia kiba haba mé leit-on-lynti kum badei-bíang ia U Blei, me'n leh bhá.

7. Namar na ka bynta ka kyrteng jong u ki la leit-míh-noh, ki'm da pyddiang ei-ei-ruh-ém na kita Ki Jentil.

8. Namar-kata, ka dei ia

ngi ba'n pyddiang - iaráp ia kiba kat kita, ba nga'n ioh-jía-long ki lok-baiatrei-lem ia kata ka jingshisha.

9. Nga la thoh sha Ka Balang: hinrei uta U Diotrephis uba íeit leh-san halor jong ki, u'm pyddiang sngou-bhá shuh ía ngi.

10. Naba kane, lada nga'n ioh-wan, nga'n pynkynmau bíang ia kita ki jingleh jong u ia kiba u iaileh, ba u da shait-kren blab-bláb ia ngi da ki jingong basniu. Te haba u b'ym sngou-hun da kine, u'm pyddiang sngoubhá ma-u hí ia kita ki para-bangeit; bad ia kita kiba da mon u adong, bad u shop-noh *ia ki* pynban na Ka Balang.

11. Kó u hep-baíeit, tó mé wat pyrthúh-búd ia kata ka basniu, hinrei ia kata ka babhá. Uta u baiaileh ia ka babhá, u long na U Blei, hinrei uta u baiaileh ia ka basniu, u'm shym la ioh-íh ia U Blei.

12. Shaphang U Dimitrios la phlá babhá da ki briu baroh, bad da ka jong ka jingshisha hí; hinrei ma-ngi ruh ngi iaphlá babhá, bad phi tip ba

kata ka jingphlá jong ngi ka long ka bashisha.

13. NGA don shibún kiei-kiei-ruh ba'n thoh, hinrei nga'm mon da ka sía bad ka kolom ba'n thoh ha mé :

14. hinrei nga kyrmen ba'n

ioh-íh ia mé kumne-kumne-ruh, bad ngi'n iakren mar-khymat. *Tó long* ka jingsuk ha mé. Kiba ki lok ki iangúh-mon-bhá ia mé. *Tó me'n* ngúh-mon-bhá ia kiba ki lok *hangta* da ka kyrtemg.

KA SHITI KA JONG

U IOUDAS,

UBA U APOSTOLOS.

Ka jingngúh-mon-bhá, 3. Haba u sneng-kyntú ia ki ba'n iainéh ha ka jingngeit; u pyníh-pau ia ki nonghikai balamlér, bad ia ka jing-pynjot ka ba'n lap ia ki. 20. U pyníh kumno ka dei ia ki bariu-Blei ba'n iaileh. 24. Ka jing-wai-noh.

1. U IOUDAS, u shakri U Ísous Khristos, bad u para U Iakobos, ha kita ia kiba la khot, ia kiba la pynkhúid da U Blei uba U Kypá, bad ia kiba la ríh-noh khynang ia U Ísous Khristos :

2. ia ka jingisynei ha phi,

bad ia ka jingsuk, bad ia ka jingieit, *tó long* ba yn pynman-bún.

3. Kó ki hep - baíeit, haba nga la pynlong ia ka jingialeh - minot baroh ba'n thoh ha phi shaphang kata ka jingpynim baiadei-lem, nga la shem badon kam éh ba'n thoh soit ha phi, da ka basneng-kyntú *ia phi* ba'n ialeh-éh namar kata ka jingngeit ia kaba la aítí tang shisin ha kiba ki riu-khúid.

4. Namar kino-kino-ruh ki briu ki la pár-sían shapoh, ia

kiba la kynthohlypá la myn-
slem khynang sha kane ka
jingpynrem-shitom, ki b'ym-
riu-Blei, kiba haba ki da pyn-
kylla-sniu ia ka jingaiei U
Blei jong ngi sha ka jingleh-
-jakhlia, ki da len-noh ia U
Blei uba U Trai-Kynrád tang
ma-u hí, bad ia U Ísous
Khristos uba U Trai jong
ngi.

5. Nga mon te ba'n pyn-
kynmau ia phi, haba phi tip
shisin ia kane, ba uba U Trai
haba u la pynpyllait-im ia u
paitlang na ka rí Ejipt, ba-
hadiin kata u la pynjot-noh
khoit ia kita ki b'ym shym la
ngeit.

6. Ia ki angelos ruh ki b'ym
shym la ríh ia kata ka burom-
-tynrái jong ki hí, hinrei haba
ki la íehnoh-noh ia ka jaka-
-shong-sah la ka jong hí, u la
ríh-noh ha ki kynjiri b'ymjiu-
kut hapoh ka badum thliu-
-thliu, ia ka jingbishár ka sngi
bakhrau.

7. Kum Ka Sodom bad Ka
Gomorra, bad kita ki nongbah
saudong ia ki, ha ka rúkom
ka bakum ia kine, haba ki
iashait ialeh-núti, bad ki da
leit-búd ia ka doh kawei-pat,

la buh ia ki ha khymat kum
ka rúkom - mahám kein, da
kaba ki shah ia ka jingpyn-
shitom-hok ka ding b'ymjiu-
kut.

8. Kumjuh shisha ruh kine
haba ki da phohsniu, ki pyn-
dabit-tyngit ia ka doh, bad ki
nieu-bein ia ka jinglong-trai-
-khlíh, bad ki iakren-bein ia
ki bakhrau-batrí.

9. Hinrei U Mikhail uba u
angelos - rangbah, mynba u
dang iapynéh bad U Soitan,
u la iasait-nía shaphang ka
met U Mosis, u'm núd ba'n
tían ia ka jingbishárka bakren-
-bein, hinrei u la ong, Tó U
Trai u'n da sneng-mahám ia
me !

10. Hinrei kine, ki iakren-
-bein ia kat kita kiei-kiei-ruh ia
kiba ki'm íhthúh shuh : hinrei
ia kat kita kiei-kiei-ruh ba ki
tip na la ka kynja-tynrái, kum
kita ki mrád bakhlem-jingmut,
ha kita kiei-kiei-ruh la pynpy-
ut-plak ia ki.

11. Kordit ha ki ! naba ki
la ialeit-iaid ha kata ka lynti
jong U Kain, bad la pyniaphet
kyrthep ia ki ha kata ka jing-
beh-braisakymájong UBalaam
namar ka bainong, bad ha kata

ka jingialeh-kíat jong U Korah ki la pynjot-noh ia lade.

12. Kine ki long ki bathoh-bría ha kita ki jingiakháwai-iaíteit jong phi, haba ki iakha-wai-lang lem bad phi khlem da shepting da ka babysá-sngaid ia lade; ki ly-oh bakhlem-úm, ia kiba la rong kynting-noh da ki ly-ér; ki diing basynrai, ki bakhlem-soh, ki ba-la-iáp-noh arsin, ia kiba la rat-noh.

13. ki jingátphyllung bakhíh-dom - éh ka dúriau, ki basei-tyrthó ia ki jingleh-rain jong ki hí; ki khlur baiaid-sakymá, ha kiba ia u ly-oh baiong jong ka jingdum la ríh-noh sha ka b'ymjiukut!

14. Te U Enokh, u bahinie u na U Adam, u la iathúhlypá ruh shaphang kine, u da ong, "Ha khymíh, uba U Trai u "la wan da ki shipheu hajar "ki bakhúid jong u,"

15. "ba'n leh ia ka jing-bishár ha ki baroh, bad "ba'n pynrem-noh ia kita "baroh ki b'ymriu-Blei na ki, "shaphang kita ki jingleh "baroh ka jingb'ymriu-Blei "jong ki, ia kiba ki la leh "b'ymriu-Blei, bad shaphang

kita ki ktín bariunar-éh, ia kiba ki la kren ki bapop b'ymriu-Blei ba'n ialeh ia u hí.

16. Kine ki long ki baia-kren-knúm, ki baúdwád-dau, ki baiaid katba kum ki jingsam-kwah-brai jong ki hí; bad ka shintur jong ki ka kren ia kiei-kiei baát-sarong, ki da nieu-shiliang ia ki khymat ki briu na ka bynta ka jingmyntoi.

17. Hinrei ma-phi, kó ki hep-baíteit, tó kynmau ia kita ki ktín ia kiba la iathúhlypá da kita Ki Apostolos U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi;

18. mynba ki la ong ha phi, ba ha ka ía ka bakhadduh ki'n já-long ki nongkren-bein, kiba da iaíd katba kum kita ki jingsam-kwah-brai ki jingb'ymriu-Blei jong ki hí.

19. Kine ki long kita kiba pynkhlád - noh ia lade, ki bakynja-mrád, ki b'ym don U Mynsiim!

20. HINREI maphi, kó ki hep-baíteit, haba phi iaitei ia lade ha ka jingngeit ka bakhúid-tam jong phi, da ka baiaidúwai ha U Mynsiim Bakhúid,

21. *tó phi'n ríh-noh ia lade* ha ka jingíeit U Blei, da ka baáp-khymíh hir-hir ia kata ka jingisynei U Ísous Khristos uba U Trai jong ngi sha ka jingim b'ymjiukut.

22. Te ia kiwei shisha *tó phi'n leh-isynei*, da ka bapyniaphér;

23. hinrei ia kiwei-pat *tó phi'n pyrshang* pynim ha ka jingpynshepting, da ka bakhyníh - kynthet *ia ki* na ka ding; da ka bashún wad ia kata ka jingphong ia kaba la

pynbit-tyngit na ka jong ka doh.

24. HINREI ha uta u balah ba'n ríh-kyndong ia phi bakhlem - jinthut, bad ba'n pynkyntiu *ia phi* bakhlem-pop ha khymat ka burom jong u da ka basngou-shád-kymen,

25. ha U Blei U Bastád tang ma-u hí uba U Nongpyn-im jong ngi, *tó long* ka burom bad ka bakhrau-tam, ka baysynshár bad ka bor-bah, mynta ruh bad sha ki b'ymjiukut baroh. Amen!

KA JINGPYNPAU

U I O A N N I S,

UBA U NONGBATAI IA U BLEI.

I.—LYNNONG.

Ka jingiathúh-lam-phrang. 4. Ka jingngúh-mon-bhá. 7. Ka jingwan-pau U Khristos. 9. Ka jing-ihtúh-pau ia uba U Khún u briu; ha kaba u háikum ia U Ioannis ba'n thoh ia ka jingiathúhkhána.

1. KA JINGPYNPAU U Ísous Khristos, ia kaba U Blei u la

ai ha u, ba'n pyníh ha ki sha-kri jong u ia kiei - kiei - ruh kiba dei ba'n jía-long shen; bad haba u la phah da u angelos jong u, u la pyntip *ia ka* ha U Ioannis uba u shakri jong u:

2. uba la phlá ia ka ktín ka jong U Blei, bad ia ka jingphlá U Ísous Khristos, bad ia

kat kiei-kiei-ruh ia kiba u la ioh-ih.

3. Suk uta u bapúle, bad kita ki baioh-sngou ia ki ktín jong kane ka jingiathúhlypá, bad ki baiaisúmar ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba la thoh ha ka: namar kata ka ía ka hajan.

4. U IOANNIS, ha kita ki hinieu Ki Balang kiba ha Ka Asia: *tó long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk, na uta uba long, bad uba la jiu long, bad uta uba sa wan; bad na kita ki hinieu ki mynsiim kiba long ha khymat ka khet jongu;

5. bad na U Ísous Khristos, uba *long* U Nongphlá Baiaineh, bad ia U Ba-la-khá-nyngkong na ki baiáp, bad uba U Siim-tynrail halor ki siim ka pyrthei. Ha uta uba la íeit ia ngi, bad uba la sait ia ngi na ki pop jong ngi ha ka snám jong u hí,

6. bad u la pynlong ia ngi ki siim bad ki lyngdoh ha U Blei uba U Kypá jong u; ha u *tó long* ka burom bad ka bor-synshár sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen!

7. HA khymíh, u wan bad ki ly-oh, bad ka khymat

baroh ka'n ioh-íh ia u, bad kita *ruh* kiba la súm ia u; "bad ki "jait-bynriu baroh jong ka "pyrthei ki'n ialyniar-lym- "pat" namar jong u. Kumta shisha, Amen!

8. Nga long ma - nga U Alpha bad U Omega, u basydang bad u bakut, ong uba U Trai, uta uba long, bad uba la jiu long, bad uta uba sa wan, uta U Badon-bor-baroh.

9. MA-NGA U Ioannis, uba *long* ruhu para-bangeit jong phi, bad u nongiaioh - bynta-lem ha ka jingsngou-jinjar, bad ha ka híma bad ka jingiaishah U Ísous Khristos, nga la long ha kata ka khyndeulynnonng ia kaba la khot Ka Patmos, na ka bynta ka ktín U Blei, bad na ka bynta ka jingphlá ia U Ísous Khristos.

10. Nga la long ha U Mynsiim ha ka sngi U Trai; bad nga la ioh-sngou na shadiin jong nga ia ka ktín - sawa bajam kum ka turoi,

11. ka da ong, Nga long ma-nga U Alpha bad U Omega, u banyngkong bad u bakhad-duh: bad, Ia kaba mé ioh-íh *tó thoh* ha ka kítap, bad *tó*

phah *ia ka* ha kita ki hinieu
Ki Balang kiba ha Ka Asia ;
sha Ka Ephesos, bad sha Ka
Pergamos, bad sha Ka Thya-
teira, bad sha Ka Sardis, bad
sha Ka Philadelpheia, bad sha
sha Ka Laodikeia.

12. Te nga la phai ba'n
ioh-khymíh-thúh *ia kata ka*
ktín-sawa kaba la kren bad
nga ; te haba nga la phai, nga
la ioh-íh *ia ki hinieu ki diing-*
-pynieng-sharak ksér ;

13. bad ha pyddeng kita ki
hinieu ki diing-pynieng-sha-
rak, *ia uwei u bakum U Khún*
u briu, uba la kúp jainkúp
háduh ki slajat, bad uba la
panpoh ka jingpanpoh ksér
ha la ki jingbúin.

14. Bad ka khlíh jong u
bad ki shniúh *jong u ki la long*
balíh kum u shniúh-langbrot
balíh, kat ka ior ; bad ki
khymat jong u kum ka thyllíed
ka ding ;

15. bad ki slajat jong u ki
bakum ka rynong bapyrnai-éh,
kum haba la thang *ia ki ha ka*
lawár ; bad ka ktín-sawa jong
u kum ka jingsawa shibún ki
úm.

16. Bad u don ha ka ktí ka
mon jong u hinieu ki khlur ;

bad na ka shintur jong u ka
da míh-noh ka waitlam ba-
syrti-arliang banep ; bad ka
khymat jong u *ka la long* kum
kaba ka sngi ka tyngshain ha
ka bor-bah jong ka.

17. Bad mynba nga la ioh-
-íh *ia u, nga la háp-sybak ha*
ki slajat jong u kum u baiáp.
Te u la buh ia ka ktí ka mon
jong u ha nga, haba u ong ha
nga. Tó wat shepting ; nga
long ma-nga u banyngkong
bad u bakhadduh ;

18. bad uta u baim, la nga
la jáa-long u baiáp ; bad, ha
khymíh, nga long u baiaiim
sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiu-
kut ! Amen ! bad nga don
kein ki shabi ka dújok bad ka
jingiáp.

19. Tó thoh *ia kiei-kiei-*
-ruh ia kiba mé la ioh-íh, bad
ia kiei-kiei-ruh kiba long, bad
ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long
hadiin kine ;

20. *ia ka jingríh shaphang*
kita ki hinieu ki khlur, ia kiba
mé la ioh-íh ha ka ktí ka mon
jong nga, bad ia kita ki hinieu
ki diing - pynieng - sharak ki
ksér. Kita ki hinieu ki khlur,
ki long ki angelos jong kita
ki hinieu Ki Balang ; bad kita

ki hinieu ki diing - pynieng-sharak ia kiba mé la ioh-ih, ki long ki hinieu Ki Balang.

II.—LYNNONG.

1. *Ia ki shiti ba la húkum ba'n thoh shaphang kiei-kiei-ruh; sha ki angelos Ki Balang Ka Ephesos; 8. Bad Ka Smyrna; 12. bad Ka Pergamos. 18. Bad Ka Thyateira.*

1. Ha uta u angelos jong Ka Balang Ka Ephesos, tó thoh; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta u babat-skhem ia kita ki hinieu ki khlur ha ka kti ka mon jong u, uta u baiaid ha pyddeng kita ki hinieu ki diing - pynieng - sharak ki ksier;

2. nga íhthúh ia ki jingleh jong pha bad ia ka jingleh-minot jong pha, bad ia ka jingiaishah jong pha, bad ba pha'm lah ba'n shah shuh ia ki basniu: bad pha la tyn-júh-iit ia kita ki baong-skhem ba ki long ki Apostolos, bad ki'm long; te pha la shem ia ki ki balamlér:

3. bad pha la shah, bad pha don ka jingiaishah, bad pha la trei-minot na ka bynta

ka kyrteng jong nga, bad pha'm shym la sngou-thait-ian.

4. Hinrei nga don kaei-kaei-ruh baialeh ia pha naba pha la íehnoh - noh ia ka jingieit jong pha ka banyngkong.

5. Tó kynmau, namar-kata, nangno pha la háp-noh, bad tó kylla-ka-bamut, bad tó iaileh ia kita ki jingleh ki banyngkong; l'ynda kumta, nga wan kloï ha pha, bad nga'n pynkynriah-noh ia ka diing-pynieng-sharak jong pha na ka jaka jong ka, lada pha'm kylla-ka-bamut.

6. Hinrei kane pha don, ba pha shún ia ki jingleh jong kita Ki Nicolaitai, ia kiba ma-nga ruh nga shún.

7. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang; Ha uta u bajop, nga'n ai ha u ba'n bám na ka diing ka jong ka jingim, kaba long ha pyddeng ka jaka basuk-hun ka jong U Blei.

8. BAD ha uta u angelos jong Ka Balang Ki Nong Smyrna, tó thoh; Ia kine kiei - kiei - ruh u ong uta u

banyngkong bad u bakhadduh, uba la jáa-long u baiáp, bad u la im-pat ;

9. nga íhthúh ia ki jingleh jong pha, bad ia la ka jing-shah-shitom, bad ia la ka jing-duk, (hinrei pha long ka ba-man-spah,) bad ia ka jinkren-bein jong kita ki baong ba ki long Ki Jiu, bad ki'm long, hinrei *ki long* ka synagog jong U Soitan.

10. Tó wat shepting kaei-kaei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh pha'n sa shah : ha khy-míh, uta U Soitan u'n sa bred *ia kiba* na phi ha ka iing-byndi, ba yn la ioh-tynjúh ia phi ; te phi'n ioh-shem ia ka jingshah-shitom shipheu sngi. Tó long pha baiainéh háduh ka jingiáp, bad nga'n ai ha pha ia kata ka pansngiat ka jong ka jingim.

11. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang ; Ia uta u bajop yn ym pynsniu da lei-lei-ruh na kata ka jingiáp ka baar.

12. BAD ha uta u an-gelos jong Ka Balang kaba ha Ka Pergamos, tó thoh ; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta u

badon kata ka waitlam ka basyrty-arliang banep ;

13. Nga íhthúh ia ki jingleh jong pha, bad hangno pha shong-sah ; *wad* ha kaba *don* kein ka khet jong U Soitan ; bad pha bat-skhem ia ka kyr-teng jong nga, bad pha'm shym la len-noh ia kata ka jingngeit ha nga, wad shisha ha kita ki sngi ha kiba U Antipas *u la long* uba u nongphlá ia nga u baiainéh, ia uba la pyniáp-noh ha pyddeng jong phi, ha kaba U Soitan u shong-sah.

14. Hinrei nga don khyn-diat kiei-kiei-ruh baialeh ia pha, naba pha don hangta ki babat-skhem ia kata ka jinghikai U Balaam, uba la hikai ia uta U Balak ba'n buh ia ka jingjinthut - pyrkúp - slúp ha khymat kita ki khún Israil, ba'n bám ia kiei-kiei-ruh ba la kinia ia ki blei-thau, bad ba'n klim-síh.

15. Kumta pha don ma-pha ruh ki babat-skhem ia kata ka jinghikai jong kita Ki Nicolaitai, ia kaba nga shún.

16. Tó kylla - ka - bamut ; l'ymda kumta, nga wan kloï

ha pha, bad nga'n ialeh-thymá bad ki da kata ka waitlam ka shintur jong nga.

17. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang; Ha uta u bajop, nga'n ai ha u ba'n bām na jong kata ka manna ia kaba la buh ríh-noh, bad nga'n ai ha u ia u mau-rit balíh, bad ha uta u mau-rit ia ka kyrteng bathymmai ia kaba la thoh, ia kaba uno-uno-ruh u'm íhthúh tang uta u bapyddiang ia ka.

18. BAD ha uta u angelos jong Ka Balang kaba ha Ka Thyateira, tó thoh; ia kine kiei-kiei-ruh u ong uba U Khún U Blei, uba don ki khymat jong u kum ka thyllíed ka ding, bad ki slajat jong u ki bakum ka rynong bapyr-nai-éh;

19. nga íhthúh ia ki jing-leh jong pha, bad ia kata ka jingiaíeit, bad ia kata ka jing-shakri, bad ia kata ka jing-ngeit, bad ia kata ka jingiai-shah jong pha, bad ia kita ki jingleh jong pha, bad ba kita ki bakhadduh *ki long* ki bakhām-bún ia kita ki banyng-kong.

20. Hinrei nga don khyndiat kiei-kiei-ruh baialeh ia pha, naba pha shah ia kata ka briu Ka Jesabel, kaba khot ia lade ka nongiathúhlypá, ba'n hikai bad ba'n shúkora ia kita ki shakri jong nga ba'n klim-síh, bad ba'n bām ia kiei-kiei-ruh ba la kinia ia ki blei-thau.

21. Bad nga la ai ha ka iaka ía *babíang* ba ka'n ioh-kylla-ka-bamut na kata ka baklim-síh jong ka; te ka'm shym la kylla-ka-bamut.

22. Ha khymíh, nga buh ma-nga ia ka ha ka jingthíah, bad ia kita ki baleh-klim lem bad ka, ha ka jingshah-shitom bakhrau, lada ki'n ym kylla-ka-bamut na kita ki jingleh jong ki.

23. Bad nga'n pyniáp-noh ia ki khún jong ka da ka jing-iáp; te kita Ki Balang baroh ki'n iatip ba ma-nga long uta u baiit-thúh ia ki kylai bad ia ki dohnúd; te nga'n ai ha phi uwei-uwei-baroh katba kum kita ki jingleh jong phi.

24. Hinrei ha phi nga ong, ki bakiwei te kiba ha Ka Thyateira, kat kiba ki'm don kane ka jinghikai, bad kiba ki'm shym la tip ia kita ki

jingjilliu jong U Soitan, kumba ki kren ; nga'n ym buh ha phi ia kawei-pat ka jingkit-khía.

25. Hinrei ia kata kaba phi don, tó iabat-skhem tadynda nga'n da wan.

26. Bad uta u bajop, bad u baiaisúmar háduh ka bakut ia ki jingleh jong nga, nga'n ai ha u ka bor halor kita ki kynja-bynriu :

27. bad u'n synshár ia ki da ka diing-synshár nar ; kum kita ki khíu ki bathau da ka deu-byrthá yn pynlywet-jin ia ki : kumba nga ruh nga la pyddiang na uba U Kypá jong nga.

28. Bad nga'n ai ha u ia u khlur u bamynstep.

29. Jár uba don ka skhor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

III.—LYNNONG.

1. *Don hangne ruh ia ki shiti ba la hákum ba'n thoh shaphang kiei-kiei-ruh, sha ki angelos Ki Balang Ka Sardis, 7. bad Ka Philadelphéia, 14. bad Ka Laodikeia.*

1. BAD ha uta u angelos

jong Ka Balang kaba ha Ka Sardis tó thoh ; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta u badon kita ki hinieu ki mynsiim, bad ia kita ki hinieu ki khlur ; Nga íhthúh ia ki jingleh jong pha, ba pha don ka kyrteng ba pha im, hinrei pha long ka baiáp.

2. Tó long pha basharai, bad tó pynskhem ia kita kiei-kiei-ruh basah, ki ba'n sa iáp-noh : namar nga'm shym la shem ia kita ki jingleh jong pha kiba la dap-janai ha khy-mat U Blei.

3. Tó kynmau, namar-kata, kumno pha la pyddiang bad pha la ioh-sngou, bad tó rih-skhem, bad tó kylla-ka-bamut. Namar-kata, lada pha'm sharai, nga'n wan ha pha kum u nongtúh kein, te pha'n ym ioh-tip shuh ia kano ka por nga'n wan ha pha.

4. Pha don khyndiat ki kyrteng wad ha Ka Sardis, kiba ki'm shym la pynbit-tyngit ia ki jainkúp jong ki ; te ki'n iaioh-iaid lem bad nga ha ki jainkúp balíh ; naba ki long ki badei.

5. Uta u bajop, ia uta ujuh yn pynkúp ha ki jainkúp balíh ; bad nga'n ym pyndam-

-noh da-lei-lei ia ka kyrteng jong u na Ka Kítap ka jong Ka Jingim, bad nga'n phlá kein ia ka kyrteng jong u ha khymat U Kypá jong nga, bad ha khymat ki angelos jong u.

6. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

7. BAD ha uta u angelos jong Ka Balang kaba ha Ka Philadelphieia, tó thoh ; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta U Bakhúid, uta U Bashisha, uta u badon kata ka shabi ka jong U Dabid, uta u baplié, te uno-uno-ruh-ém u'm khang ; bad u khang, te uno-uno-ruh-ém u'm plíe.

8. Nga íhthúh ia ki jingleh jong pha ; ha khymíh, nga la buh ha khymat jong pha ia ka jingkhang ia kaba la plíe, te uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n khang ia ka ; naba pha don khyndiat-kynsoit ka bor, bad pha la ríh-skhem ia ka ktín jong nga ; bad pha'm shym la len ia ka kyrteng jong nga.

9. Ha khymíh, nga aítí-noh ia kiba na kata ka synagog jong U Soitan kiba ong

ba ki long Ki Jiu, bad ki'm long, hinrei ki lamlér ; ha khymíh, nga'n pynlong ia kita ba ki'n ioh-wan bad ba ki'n iamane-dem ha khymat ki slajat jong pha, bad ba ki'n tip ba nga la íeit ma-nga ia pha.

10. Naba pha la ríh-skhem ia ka ktín shaphang ka jing-iaishah jong nga, te nga ruh nga'n ríh-kyndong ia pha na kata ka por jong ka jingpyn-tynjúh-sat ka ba'n sa jáa-long ha ka baroh-kawei ka pyrthei, ba'n tynjúh kein ia kita ki bashong-sah ha ka khyndeui.

11. Ha khymíh, nga wan kloí, tó bat-skhem ia kata kaba pha don, ba uno-uno-ruh u'n ym da shim ia ka pan-sngiat jong pha.

12. Uta u bajop, nga'n pynlong u ríhjíd ia u ha ka iing-mane ia U Blei jong nga, te da lei-lei u'n ym míh-noh shabar shuh : bad nga'n thoh halor jong u ia ka kyrteng U Blei jong nga, bad ia ka kyrteng jong kata ka nongbah U Blei jong nga, kaba long Ka Jerusalem bathymmai, kaba wan-híer na byneng na U Blei jong nga ; bad nga'n thoh ha-

lor jong u ia kata ka kyrteng jong nga ka bathymmai.

13. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

14. Bad ha uta u angelos jong Ka Balang Ki Nong Laodikeia, tó thoh; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uba U Amen, uba U Nongphlá U Baiainéh bad U Bashisha, U Bamynnyngkong ka jingpynlong jong U Blei.

15. Nga íhthúh kein ia ki jingleh jong pha, ba pha long l'ymne ka bakhréat l'ymne ka bashit; ah nga da mon dik-dik ba pha da long ka bakhréat lane ka bashit!

16. Kumta, naba pha long basy-aid, bad l'ymne ka bakhréat l'ymne ka bashit, nga ba'n sa prié-noh ia pha na ka shintur jong nga.

17. Naba pha ong, Nga long riu-bhá, bad nga la pynman-spah, te nga'm don ka jingkyrdúh kaei-kaei-ruh-ém, bad pha'm tip ba ma-pha hí pha long kata ka balanot-khop, bad ka baplí-sat, bad ka baduk, bad ka bamatlah, bad ka balyngkhúid.

18. Nga pyníh-búit ha pha ba'n thied na nga ia ka ksier ia kaba la pynphrang na ka ding, ba pha'n da ioh-man-spah; bad ia ki jainkúp balíh, ba pha'n ioh-kúp ia lade, bad ba ka'n ym pau kata ka jinglehain ka jinglyngkhúid jong pha; bad tó pynsléh ia ki khymat jong pha da ka jing-sléh-mat, ba pha'n ioh-íh.

19. Ia kat kiba nga da íeit, nga sneng - pynbeit bad nga sneng-sympat; tó sngou-shit-rhem, namar - kata, bad tó kylla-ka-bamut.

20. Ha khymíh, nga ieng ha ka jingkhang bad nga tied: lada uno-uno-ruh u'n ioh - sngou ia ka ktín jong nga, bad u'n plíe ia kata ka jingkhang, nga'n wan-bysut hapoh ha u, bad nga'n iakhawai-miet lem bad u, bad ma-u lem bad nga.

21. Uta u bajop-noh, nga'n ai ha u ba'n shong lem bad nga halor ka khet jong nga, kumba nga ruh nga la jop-noh, bad nga la shong te lem bad U Kypá jong nga halor ka khet jong u.

22. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei

uta U Mynsiim u ong ha kita
Ki Balang.

IV.—LYNNONG.

1. *U Ioannis u ioh-ih ia ka khet U Blei ha byneng; 4. bad ia ki arpheu sau ki khet baroh-saudong ia kata, halor jong kiba ki shong ki arpheu sau ki tymen-basan; 6. bad ia ki sau ki jingthau baim, 10. Kita ki tymen-basan ki iamane-dem.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh nga la khymih, te, ha khymih, ka jingkhong ia kaba la plie-wang ha byneng; bad kata ka ktin-sawa ka bamynshiwa ia kaba nga la ioh-sngou kum ka turoi ka da kren lem bad nga, ka da ong, Tó alle kiu mé shane, bad nga'n pynih ha mé ia kiei-kiei-ruh kiba dei ba'n jia-long hadiin kine kiei-kiei-ruh.

2. Te kumne - kumne - ruh nga la long ha U Mynsiim; bad, ha khymih, ka khet la buh ha byneng, bad halor kata ka khet don uwei u bashong.

3. Te uta u bashong u la long baihmat kum u mau jaspis bad u sardinos: bad don u simpyllim baroh - saudong

kata ka khet baihmat kum u mau bajirngam.

4. Bad baroh-saudong kata ka khet ki la don arpheu sau ki khet: bad halor kita ki khet nga la ioh-ih ia ki arpheu sau ki tymen-basan ki bashong, kiba la kúp ia lade ha ki jain-kúp balih; bad ki la don halor ki khlh jong ki ki pansngiat ksier.

5. Bad na kata ka khet ki la mih-noh ki leilih, bad ki pyrthat, bad ki jingsawa: bad don hinieu ki sharak ka ding bathang ha khymat kata ka khet, kiba long kita ki hinieu ki mynsiim U Blei.

6. Bad ha khymat kata ka khet ruh don ka duriau baiit kum paila - sngur: bad ha pyddeng kata ka khet, bad baroh-saudong kata ka khet, don sau ki jingthau baim ki badap da ki khymat ha khymat bad nadiin.

7. Te uta u jingthau baim u banyngkong u kum u sing, bad uta u jingthau baar u kum u massi-dap bakynrau, bad uta u jingthau balai u da don ka khymat kum u briu, bad uta u jingthau basau u kum ka pukni baher.

8. Bad kita ki sau ki jing-thau baim, uwei-uwei la ka jong hí, ki la don uwei-uwei hinriu ki thapníang, baroh-saudong bad shapoh ki da dap da ki khymat: bad ki'm ioh ka bashong-thait mynsngi bad mynmíet, ki da ong, UBakhúid, UBakhúid, UBakhúid, U Trai uba U Blei Badon-bor-baroh, uta uba la jiu long, bad uta uba long, bad uta uba sa wan!

9. Bad haba kita ki jing-thau baim ki jiu iaai ia ka jinglong - burom, bad ia ka jingpyndon-burom, bad ia ka jingngúh, ha uta u bashong halor kata ka khet, uba iaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut,

10. kita ki arpheu sau ki tymen-basan ki jiu iaháp-dem ha khymat uta u bashong halor kata ka khet, bad ki jiu ia-manedem ha uta u baiiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut, bad ki jiu iabred ia kita ki pansngiat jong ki ha khymat kata ka khet, ki da ong,

11. Mé long u badei-éh, Ah Trai, ba'n pyddiang ia kata ka jinglong-burom, bad ia kata ka jingpyndon-burom, bad ia kata ka bor-bah: naba mé la

thau ma-mé ia kiei-kiei-baroh, bad da kata ka mon jong mé ki ialong, bad la thau ia ki.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka kítap ia kaba la pyndait lahá da ki hinieu ki jingpyndait*; 6. *ia kiba ym don u balah ba'n plie tang uba U Khún-lang-brot*; *te kita ki tymen-basan bad kiwei ki iaroh ia u*: 11. *don ruh u paitbah byllín ki angelos kiba iaroh ia u.*

1. BAD nga la ioh-íh ha ka ktí ka mon ka jong uta u bashong halor kata ka khet, ia ka kítap ia kaba la thoh shapoh bad shabar, ia kaba la pyndait lahá da ki hinieu ki jingpyndait.

2. Bad nga la ióh-íh ia u angelos bakhlain, u da ialap da ka ktín bajam, Uei u long babit-nám ba'n pliet ia kata ka kítap, bad ba'n loit ia ki jingpyndait jong ka?

3. Bad uwei-uwei-ruh-ém u'm lah ha byneng, l'ymne ha ka khynde, l'ymne shapoh ka khynde, ba'n pliet ia kata ka kítap, l'ymne wad ba'n khymíh ha ka.

4. Te ma-nga nga la iám. shibún-éh, naba ym shym la

shem iano-iano-ruh-ém u ba-bit-nám ba'n pliet, bad ba'n púle ia kata ka kítap, l'ymne wad ba'n khymíh ha ka.

5. Te uwei na kita ki ty-men-basan u ong ha nga, Tó wat iám shuh: ha khymíh, uba U Sing u balong na ka jaid Ioudas, uba U Thied U Dabid, u la pynlah ba'n pliet ia kata ka kítap, bad ba'n loit ia kita ki hinieu ki jing-pyndait jong ka.

6. Bad nga la khymíh, bad, ha khymíh, ha pyddeng kata ka khet bad kita ki sau ki jingthau baim, bad ha pyddeng kita ki ty-men-basan, U Khún-langbrot u da ieng kum ia uba la pyniáp, u da don hinieu ki reng, bad hinieu ki khymat, kiba long kita ki hinieu ki mynsiim U Blei ia kiba la phah - noh shaka pyrthei baroh.

7. Bad u la leit, bad u la shim ia kata ka kítap na ka ktí ka mon ka jong uta u bashong halor kata ka khet.

8. Te mynba u la shim ia kata ka kítap, kita ki sau ki jingthau baim bad kita ki arpheu sau ki ty-men-basan ki la iaháp-dem ha khymat uta U

Khún - langbrot, ki da don uwei-uwei-baroh ki dúitara, bad ki pliang ksier badap da ki jingai-ngúh-thang baiúbíh, kiba long ki jingdúwai jong ki riu-khúid.

9. Bad ki iariwai-iaroh ia ka jingriwai bathymmai, ki da ong, Mé long u badei-nám ba'n shim ia kata ka kítap, bad ba'n plie ia kita ki jing-pyndait jong ka; naba la pyniáp kein ia mé, bad mé la siuspah ha U Blei ia ngi da ka snám jong mé, na ka jaid, bad na ka jingkren-thyllied, bad na u paitlang, bad na ka kynja-bynriu baroh;

10. bad mé la pynlong ia ngi ki siim bad ki lyngdoh ha U Blei jong ngi, bad ngi'n iasynshár halor ka pyrthei.

11. Te nga la ioh-íh, bad nga la ioh-sngou ia ka ktín-sawa babún ki angelos baroh-saudong kata ka khet, bad kita ki jingthau baim, bad kita ki ty-men-basan ruh: bad ka jingkhein ia ki ka la long ki shipheu hajarsin ki shipheu hajar, bad ki hajarsin ki hajar

12. ki da ong da ka ktín bajam, U long u badei-nám uta U Khún-langbrot, ia uba

la pyniáp, ba'n ioh-pyddiang ia kata ka bor-bah, bad ia ka kynrei-spah kyrhai, bad ia ka jingstád, bad ia ka jinglah, bad ia ka jingpyndon-burom, bad ia ka jinglong-burom, bad ia ka jingkyrk hú.

13. Bad ia ka jingthau baroh kaba long ha byneng, bad halor ka khyndeú, bad shapoh ka khyndeú, bad kiei-kiei-ruh kiba long ha kádúriau, bad kiei-kiei-ruh kiba ha kita, ia ki baroh nga la ioh-sngou haba ki ong, Ha uta u bashong halor kata ka khet, bad ha uta U Khún-langbrot, *tó long* kata ka jingkyrk hú, bad kata ka jingpyndon - burom, bad kata ka jinglong-burom, bad kata ka bor-bah, sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut !

14. Bad kita ki sau ki jingthau baim ki la iaong, Amen. Bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan ki la iaháp-dem, bad ki la iamane-dem ha uta u baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut !

VI.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka baplié ia ki jingpyndait kawei-pa-kawei ter-ter, bad kaba la jáa-long hadiín kata ; kum*

ka banyngkong. 3. Ka baar. 5. Ka balai. 7. Ka basau 9. Ka basan. 12. Ka bahinriu.

1. BAD nga la khymíh mynba uta U Khún-langbrot u la plíe ia kawei na kita ki jingpyndait, bad nga la ioh-sngou ia uwei na kita ki sau ki jingthau baim ba u da kren, kum ka ktín-sawa u pyrthat, *Tó alle*, bad *tó khymíh !*

2. Te nga la khymíh kein, bad ha khymíh, ka kulai balíh. bad uta u bashong halor jong ka u da don ka rynti ; bad la ai ha u ia ka pansngiát, bad u la leit-míh-noh da ka baijop-thíau, bad khynang ba u'n da ioh-jop-thíau.

3. BAD mynba u la plíe ia ka jingpyndait ka baar, nga la ioh-sngou ia uta u jingthau ba im u baar haba u ong, *Tó alle*, bad *tó khymíh !*

4. Te ka la leit-míh-noh kawei - pat ka kulai basau ; bad ha uta u bashong halor jong ka, la ai-bor ba'n shim-noh ia ka jingsuk na kata ka khyndeú, khynang te ba ki'n da ioh-iapyniáp-noh ia paralok-hí : te la ai ha u ka waitlam bakhrau.

5. BAD mynba u la

plíe ia ka jingpyndait ka balai, nga la ioh-sngou ia uta u jingthau baim u balai, haba u ong, Tó alle, bad tó khymíh! Te nga la khymíh, bad ha khymíh, ka kulai baiong; bad uta u bashong halor jong ka, u da bat ia ka tarajur ha ka ktí jong u.

6. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín ha pyddeng kita ki sau ki jingthau baim, ka baong, Ka shí sér u keu ia ki san anna, bad lai sér u keu-sau ia ki san anna, bad, tó mé wat pynsniu ia ka úm-pyniang bad ia ka wain.

7. BAD mynba u la plíe ia ka jingpyndait ka basau, nga la ioh-sngou ia ka ktín ka jong uta u jingthau baim u basau, ka da ong, Tó alle, bad tó khymíh!

8. Te nga la khymíh, bad ha khymíh, ka kulai bastem, bad uta u bashong halor jong ka, u don ka kyrteng Ka Jing-pyniáp; bad kata Ka Jaka-shong riu-iáp ka búd lem bad u. Bad la ai ka bor ha ki halor ka basau bynta jong kata ka khynde, ba'n pyniáp-noh da ka waitlam, bad da ka nem-sniu, bad da ka jingiáp-

them, bad da kita ki mrád-khlau jong kata ka khynde.

9. BAD mynba u la plíe ia ka jingpyndait ka basan, nga la ioh-íh hapoh ka dúwan ia ki mynsiim ki jong kita ia kiba la pyniáp-noh na ka bynta ka ktín U Blei, bad na ka bynta kata ka jingphlá ia kaba ki la jiu iabat-skhem.

10. Te ki la jiu iaky-ang kyrpád da ka ktín bajam, ki da iaong, Tad lano, Mé uba U Trai Kynrád, U Bakhúid bad U Bashisha, me'm bishár-kut bad pynbíer-kypu ia kata ka snám jong ngi na kita ki bashong-sah halor kata ka khynde?

11. Bad la ai ha uwei-uwei-baroh ia ki jainkúp balíh; bad la ong ha ki ba ki'n da iaishong-thait shuh shibit-arbit, tadynda yn pyndep-noh *jingkhain* ia kita ki para-shakri ruh jong ki, bad kita ki para-bangeit jong ki, ia ki ba'n sa pyniáp-noh kum ma-ki ruh.

12. BAD nga la khymíh kein mynba u la plíe ia ka jinkpyndait ka bahinriu; bad, ha khymíh, ka la long ka jingkhynniúh-khynde bakh-rau; bad ka sngi ka la kylla

baiong kum ka jain-khain bashniúh, bad u bynai u la kylla kum ka snám ;

13. bad ki khlur ka byneng ki la háp sha ka khyndeú, kum ka diing-dumbur ka jiu klur-noh ia la ki soh ki b'ym-íh, haba la pynkhíh ia ka da ka ly-ér bakhrau.

14. Bad ia ka byneng la pynkynran-noh kum ka kítap haba la klí-noh ; bad ia u lúm bad ia ka khyndeú-lynnong baroh la pynkynriah-noh na ki jaka jong ki.

15. Te kita ki siim jong ka khyndeú, bad kita ki bakhrau-batrí, bad kita ki bariu-spah, bad kita ki rangbah-shíhajar, bad kita ki bakhlain, bad u mrau baroh, bad u balait-lúid baroh, ki la iabuh-ríh ia lade ha ki krem, bad ha pyddeng ki mau-síang ki jong ki lúm-bah ;

16. bad ki iaong ha kita ki lúm-bah bad ha kita ki mau-síang, Tó háp ha ngi, bad tó buh-ríh-noh ia ngi na ka khy-mat uta u bashong halor kata ka khet, bad na ka jingbittar jong uta U Khún-langbrot !

17. Naba kata ka sngi ka bakhrau ka jingbittar jong u

ka la wan kein ; te uei uba lah ba'n ieng ?

VII.—LYNNONG.

1. *Shaphang u angelos uba shon pynskhem ia ki shakri U Blei ; bad ka jingkhein kita na ki jaid ki khún Israil ia kiba la shon pynskhem. 9. Bad ia u paitbah bylín na ki kynja-bynriu baroh ia ki b'ym la nieu, ia kiba la pynim da ka snám U Khristos.*

1. TE hadiin kine kiei-kiei-ruh, nga la ioh-íh ia ki sau ki angelos ki baieng halor ki sau dong ka khyndeú, haba ki iabat-khang ia ki sau ly-ér ka khyndeú, khynang ba ka ly-ér ka'n ym ioh-beh halor ka khyndeú, l'ymne halor ka dú-riau, l'ymne halor kaei-kaei-baroh ka diing.

2. Bad nga la ioh-íh ia uwei-pat u angelos haba u wan-kíu na ka bamíh ka sngi, u da bat ia ka jingpyndait jong U Blei Baim : bad u la pyrta da ka ktín bajam ha kita ki sau angelos, ha kiba la aítí-bor ba'n pynsniu ia ka khyndeú bad ia ka dúriau,

3. u da ong, Tó wat pynsniu ia ka khyndeú, l'ymne ia

ka dúriau, l'ymne ia ki diing, tadynda kaba ngi la ioh-shon pynskhem ia ki skakri U Blei jong ngi halor ki shyllang-mat jong ki.

4. Bad nga la ioh-sngou ia ka jingkheim ia kita ia kiba la shon pynskhem kumta; *ki long* shispah saupheu sau hajar ia kiba la shon pynskhem na ka jaid baroh ki khún Israil.

5. Na ka jaid Ioudas, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Rouben, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Gad, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

6. Na ka jaid Asir, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Nephthalim, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Manassis, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

7. Na ka jaid Sumeon, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Lebi, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Isakhar, la shon pynskhem ia ki kka-dar hajar.

8. Na ka jaid Sabulon, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Iosiph, la

shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Benjamin, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

9. HADIIN kine kiei-kiei-ruh nga la khymíh, bad ha khymíh, u paitbah byllín, ia uba uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n nieu, na ki kynja-bynriu, bad *na* ki jaid, bad *na* ki paitlang, bad *na* ki jingkren-thyllíed baroh, haba ki la ieng ha khymat kata ka khet, bad ha khymat uta U Khún-langbrot, kiba la kúp ki jainkúp balíh, bad ki diing-tlai ha ki ktí jong ki;

10. bad ki da iapyrta da ka ktín bajam, ki da iaong, Kata ka jingpynim ha U Blei jong ngi uba shong halor kata ka khet, bad ha uta U Khún-langbrot!

11. Bad kita ki angelos baroh ki la iaieng - tauwíar ia kata ka khet, bad ia kita ki tymen - basan, bad ia kita ki sau ki jingthau baim, bad ki la iaháp-dem ha khymat kata ka khet ha ki khymat jong ki, bad ki la iamane-dem ia U Blei,

12. ki da iaong, Amen! Kata ka jingkyrkhu, bad kata

ka jinglong-burom, bad kata ka jingstád, bad kata ka jing-ai-ngúh, bad kata ka jingpyndon-burom, bad kata ka bor-bah, bad kata ka jinglah, *tó ki'n long* ha U Blei jong ngi sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen!

13. Te uwei na kita ki tymen-basan u la kylli, u da ong ha nga, Kine kiba la kúp kita ki jainkúp balíh, ható ki long kiei? bad nangno ki la wan?

14. Te nga la iathúh ha u, Kó Kynrád, mé tip ma-mé. Te u la ong ha nga, Kine ki long kita kein kiba wan na kata ka jingjinjar bakhrau, bad ki la sait ia kita ki jainkúp jong ki, bad ki la pynkhúid-líh ia ki jainkúp jong ki ha ka snám jong uta U Khún-langbrot.

15. Naba kata ki long ha khymat kata ka khet U Blei, bad ki iashakri ia u mynsngi bad mynmíet ha ka iing-mane jong u; bad uta u bashong halor kata ka khet u'n iai-shong-kah halor jong ki.

16. Ki'n ym thyngan shuh, l'ymne ki'n ym slíang shuh, l'ymne ka sngi ka'n ym ioh-

-shoh ha ki, l'ymne kaei-kaei-baroh ka bashit-ly-hep.

17. Naba uta U Khún-langbrot, uba ha pyddeng kata ka khet, u'n sharai ia ki, bad u'n ialam-lynti ia ki sha ki pukri ki úm baim, bad U Blei u'n niád-noh ia ka jingjau-úm-mat baroh na ki khymat jong ki.

VIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba plieia ka jingpyndait ka bahinieú; bad ki hinieú angelos ki pau; bad uwei-pat u angelos u badon ka plíang ksíer bathang-iúbíh.* 6. *Kita ki hinieú angelos ki iakhréh ba'n pynsawa ia la ki turoi, te u banyngkong u pynsawa.* 8. *Bad kumjuh u baar.* 10. *Bad kumjuh u balai.* 12. *Bad kumjuh u basau.*

1. BAD mynba u la plie ia ka jingpyndait ka bahinieú, ka la long ka jingsngáp-jar kumba shiteng gynta.

2. Bad nga la ioh-íh ia ki hinieú ki angelos ki baieng ha khymat U Blei, bad ha ki la ai hinieú ki turoi.

3. Te uwei-pat u angelos u la wan, bad u la ieng hajan ka dúwan, u da don ka plíang

ksier bathang-iúbíh; bad la ai ha u shibún ki jingai-ngúh-thang baiúbíh, ba u'n da ioh--ai-lang bad ki jingdúwai ki riu-khúid baroh halor kata ka dúwan ksier kaba ha khymat kata ka khet.

4. Te ka tydem kita ki jingai-ngúh-thang baiúbíh ka la leit-kíu ha kita ki jingdúwai kita ki riu-khúid, na ka ktí uta u angelos, ha khymat U Blei.

5. Bad uta u angelos u la shim ia kata ka plíang bathang-iúbíh, bad u la pyndap ia ka da ka ding na kata ka dúwan, bad u la bred ia ka shalor ka khynde: te ki la long ki jingsawa, bad ki pythat, bad ki leilíeh, bad ka jingkhynniuh-khynde.

6. BAD kita ki hinieu ki angelos ki badon kita ki hinieu ki turoi, ki la iakhréh ia lade ba ki'n ioh-pynsawa ia ki.

7. Te u angelos u banyngkong u la pynsawa; bad la jáa-long u phría bad ka ding ia kiba la khléh da ka snám, bad la bred ia ki shalor ka khynde: te ia ka balai bynta na jong ki diing la thang-noh, bad ia u phlang bajirngam baroh la thang-noh.

8. BAD u angelos u baar u la pynsawa; te kum ia u lúm bakhrau ia uba la thang da ka ding la bred sha ka dúriau; te ka balai bynta na jong kata ka dúriau ka la kylla-long snám;

9. bad ka la iáp-noh ka balai bynta na jong kita ki jingthau kiba ha kata ka dúriau, kiba don jingim, bad la pynjot-noh ia ka balai bynta na jong ki liing-báh.

10. BAD u angelos u balai u la pynsawa; te la háp na byneng u khlur bakhrau bathang kum ka sharak, bad u la háp halor ka balai bynta na jong ki wáh, bad halor ki pukri ki úm;

11. Bad ka kyrteng uta u khlur la khot U Bakythang; te ka balai bynta na jong kita ki úm ka la kylla-long kum ka bakythang; te shibún ki briu ki la iáp-noh na kita ki úm, naba la pynkythang ia ki.

12. BAD u angelos u basau u la pynsawa; te la shoh ia ka balai bynta na jong ka sngi, bad ia ka balai bynta na jong u bynai, bad ia ka balai bynta na jong ki khlur; ba kumta la pyndum ia kata

ka balai bynta jong ki, bad kata ka sngi ka'm pynshai ia kata ka balai bynta jong ka, bad ka m'iet kumjuh.

13. Bad nga la khyính, bad nga la ioh-sngou ia uwei u angelos u bahér ha pyddeng ka byneng, u da ong da ka ktín bajam, Kordit, kordit, kordit, ha kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeui, naba kita kiwei-pat ki jingsawa ka turoi jong kita ki lai angelos ki ba'n sa pynsawa!

IX.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba u angelos u basan u pynsawa, bad ba bún kiei-kieiruh kiba jía-long na kata.* 13. *U angelos u bahinriu la pynsawaruh, bad shibún kiei-kieiruh ki la pau; hinrei hadiin kine ki jingpynkordit, ki briu ki'm shym la kylla-ka-bamut.*

1. BAD u angelos u basan u la pynsawa; te nga la ioh-íh ia u khlur ba la háp na byneng sha ka khyndeui; bad la ai ha u ia ka shabi kata ka liu-long ka bakhlem-trai.

2. Te u la plie ia kata ka liu-long ka bakhlem-trai; te ka la m'ih-kíu ka tydem na

kata ka liu-long kum ka tydem ka lawár bakhrau; telapyndum ia ka sngi bad ia ka súin-by-neng da ka tydem ka jong kata ka liu-long.

3. Bad na kata ka tydem la m'ih-noh ki púit halor kata ka khyndeui; bad ha ki la ai ka bor, kumba ki níang-lartám jong ka khyndeui ki ioh ka bor.

4. Bad la ong ha ki ba ki'n ym pynsniu ia u phlang ka khyndeui, l'ymne ia kaei-kaei-baroh ka bajirngam, l'ymne ia uei-uei-baroh u diing; tang ia kita ki briu hí kiba ym don kata ka jingpyndait jong U Blei halor ki shyllang - mat jong ki.

5. Bad la ai-bor ha ki ba ki'n ym pyniáp-noh ia ki, hinrei ba yn la pynkordit ia ki san bynai: te kata ka jingpynkordit ia ki ka'n long kum ka jingpynkordit ka níang-lartám, h'ynda ka la puh ia u briu.

6. Te ha kita ki sngi ki briu ki'n wád-noh ia ka jingiáp, bad ki'n ym shem ia ka; bad ki'n kwah-éh ba'n iáp-noh, te kata ka jingiáp ka'n phet-iáp-noh na ki.

7. Bad ki dur kita ki púit

ki *la* syrím ki kulai ia kiba la khréh ia ka jingialeh-thymá; bad halor ki khlíh jong ki *ki la long* kum ki pansngiat ki basyrím ka ksíer, bad ki khy-mat jong ki kum ki khymat ki briu:

8. bad ki la don ki shniúh kum ki shniúh ki kynthei, bad ki byniat jong ki *ki la long* kum *ki byniat* ki sing:

9. bad ki la don ki jingiadá-shadem kum ki jingiadá-shadem nar; bad ka jingsawa ki thapníang jong ki ka kum ka jingsawa ki gali babún ki kulai haba ki iaphet-éh kein sha ka jingialeh-thymá:

10. bad ki don ki tydong ki basyrím ia ki níang-lartám, bad la don ki sní ha kita ki tydong jong ki: bad ka bor jong ki *ka long* ba'n pynsniu ia ki briu san bynai.

11. Bad ki don u siim halor jong ki, uba u angelos kata ka liu-long bakhlem-traí, uba ka kyrteng jong u ha Ka Hebru *ka long* U Abaddon, bad ha ka ktín Griik u don ka kyrteng U Apolluon.

12. Kata kawei ka jingpynkordit ka la dír-noh: ha khy-míh, ki dang wan shuh sa ar

ki jingpynkordit hadiin kine kiei-kiei-ruh.

13. BAD u angelos u bahinriu u la pynsawa; te nga la ioh-sngou ia kawei ka ktín-sawa na kita ki sau ki reng jong kata ka dúwan ksíer, kaba ha khymat U Blei,

14. ka da ong ha uta u angelos u bahinriu, uba la don kata ka turoi, Tó pyllait-noh ia kita ki sau angelos ia kiba la khúm hajan kata ka wah ka bakhrau Ka Euphratis.

15. Te la pyllait-noh ia kita ki sau angelos ia kiba la khréh khynang ia kata ka por, bad ia ka sngi, bad ia u bynai, bad ia ka snem, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia ka balai bynta jong ki briu.

16. Bad ka jingkhein ki paitlang-iapom ki bashong-kulai *ki long* ki arspah hajar ki hajar: namar nga la ioh-sngou ia kata ka jingkhein jong ki.

17. Te kumne nga la ioh-íh ia kita ki kulai ha kata ka jingíhthúh-pau, bad ia kita ki bashong halor jong ki, ki badon ki jingiadá-shadem *basau* kum ka ding, bad *basaubythúh* kum ki hyakinth, bad *bastem*

kum u kyndok : bad ki khlíh
kita ki kulai ki kum ki khlíh
ki sing; bad na ki shintur jong
ki ka míh-noh ka ding, bad ka
tydem, bad u kyndok.

18. Da kine ki lai-tylli la
pyniáp-noh ia kata ka balai
bynta jong ki briu, da kata ka
ding, bad da kata ka tydem,
bad da uta u kyndok ki bamíh-
-noh na kita ki shintur jong ki.

19. Namar kata ka bor jong
ki ka long ha kata ka shintur
jong ki, bad ha kita ki tydong
jong ki : namar kita ki tydong
jong ki ki syrím ki bysein, ki
badon ki khlíh, bad da kita
ki pynsníu.

20. Te kita ki basah na
jong ki briu, ia kiba ym shym
la pyniáp-noh da kine ki jing-
iáp-them, ki'm shym la kylla-
ka - bamut na kita ki jing-
leh ki ktí jong ki, ba ki'n ym
mane-dem ia kita ki ksúid,
bad ia kita ki blei-thau ki ba-
kynja-ksíer, bad ia ki bakynja-
-rúpa, bad ia ki bakynja-ryn-
ong, bad ia ki bakynja-mau,
bad ia ki bakynja-diing, kiba
ki'm lah l'ymne ba'n ioh-íh,
l'ymne ba'n ioh-sngou, l'ymne
ba'n iaíd-kai :

21. bad ki'm shym la kylla-

-ka-bamut na kita ki jing-
pyniáp jong ki, l'ymne na
kita ki bashong-blei baai-
-ksúid jong ki, l'ymne na kata
ka jingiakai-kynthei jong ki,
l'ymne na kita ki jingtúh jong
ki.

X.—LYNNONG.

1. *U Ioannis u la ioh-íh ia uwei-pat u
angelos u bakhrau-bor, u badon ka
kitáp barit ha ka ktí jong u ; bad
shaphang ba u la smai ba ka por
ka'n ym long shuh ; bad ba u hú-
kum ia U Ioannis ba'n shim bad
ba'n bám ia kata ka kitáp.*

1. BAD nga la ioh-íh ia uwei-
-pat u angelos bakhrau-bor ha-
ba u wan-híer na byneng, uha
la kúp da u ly-oh ; bad u
símpyllím don halor ka khlíh
jong u ; bad ka khymat jong
u ka kum ka sngi, bad ki sla-
jat jong u ki kum ki ríhjíd ka
ding :

2. bad u don ha ka ktí jong
u ka kitáp-rit ba-la-plíe : bad
u la buh ia ka slajat ka mon
jong u halor ka dúriau, bad ia
kata ka diang jong u halor ka
khyndeú ;

3. bad u la pyrta da ka ktín
bajam, kumba u sing u kyr-
húh ; te mynba u la pyrta, ki

hinieu ki jingpyrthat ki la ialap ia ki ktín-sawa jong ki.

4. Te mynba kita ki hinieu ki jingpyrthat ki la ialap ia kita ki ktín-sawa jong ki, nga la ba'n sa thoh : hinrei nga la ioh-sngou ia ka ktín na byneng ka baong ha nga, Tó pyndait lahá ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba kita ki hinieu ki jingpyrthat ki la ialap, bad tó wat thoh ia kita kiei-kiei-ruh.

5. Te uta u angelos ia uba nga la ioh-íh ba u da ieng halor kata ka dúriau, bad halor kata ka khyndeou, u la rah ia la ka ktí sha byneng,

6. bad u la smai ha uta U Baiaim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut, uba la thau ia ka byneng bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, bad ia ka khyndeou bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, bad ia ka dúriau bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, ba ka por ka'n ym túd shuh kein :

7. hinrei ha kita ki sngi kata ka ktín-sawa ka jong uta u angelos u bahinieou, h'ynda u ba'n sa pynsawa, te yn la pyndep-noh ia kata ka jingbúh-ríh ka jong U Blei, kumba u la iathúhkhána - babhá

ha kita ki shakri jong u hí kiba Kí Nongiathúhlypá.

8. Te kata ka ktín ia kaba nga la ioh-sngou na byneng, ka da kren pat bad nga, bad ka da ong, Tó khíe-leit, tó shim ia kata ka kítap-rit ia kaba la plíe ha ka ktí uta u angelos uba ieng halor kata ka dúriau, bad halor kata ka khyndeou.

9. Te nga la leit-noh ha uta u angelos, nga da ong ha u, Tó ai-noh ha nga ia kata ka kítap-rit. Te u la ong ha nga, Tó shim, bad tó bám-dúh ia ka; te ka'n pynkythang ia ka kypoh jong mé, hinrei ha ka shintur jong mé ka'n long bathíang kum ka ngap.

10. Te nga la shim ia kata ka kítap-rit na ka ktí uta u angelos, bad nga la bám-dúh ia ka; te ka la long ha ka shintur jong nga ka bathíang kum ka ngap; bad mynba nga la bám ia ka, la pynkythang-noh ia ka kypoh jong nga.

11. Bad u la ong ha nga, Ka dei ia mé ba'n iathúhlypá pat shaphang babún ki paitlang, bad ki kynja-byndriu, bad ki jingkren-thyllíed, bad ki siim.

XI.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka batheu ia ka iing-mane U Blei.* 3. *Bad shaphang ki arki nongphlá kiba iathuhlypá.* 15. *shaphang u angelos u bahinie u ba u la pynsawa.* 19. *La plie ia ka iing-mane U Blei ha byneng.*

1. BAD la ai ha nga ia u steu basyrím u diing - preu ; bad uta u angelos u la ieng, u da ong, Tó ieng, bad tó theu ia ka iing-mane U Blei, bad ia ka dúwan, bad ia kita ki baia-mane-dem ha ka.

2. Hinrei ia ka phyllau ka-ba shabar kata ka iing-mane-Blei tó me'n íehnoh-noh shabar, te me'n ym theu ia ka, naba la ai-noh ia ka ha kiba Ki Jentil : bad ia ka nongbah ka bakhúid ki'n iaiúh-top jin saupheu ar bynai.

3. BAD nga'n ai-bor ha ki ar ki nongiaphlá jong nga, te ki'n iathúhlypá ia shí hajar *bad* arspah *bad* hinriupheu sngi, kiba la kúp ki jain-khain.

4. Kine ki long kita ki ar ki diing-olib, bad kita ki ar ki diing - pynieng - sharak kiba ieng ha khymat U Blei jong ka khynde u.

5. Bad lada uno-uno-ruh

u mon ba'n pynsniu ia ki, ka ding ka míh-noh na ka shintur jong ki, bad ka bám-dúh ia ki bashún ia ki: te lada uno-uno-ruh u mon ba'n pynsniu ia ki, kumjuh ka dei ba'n pyniáp-noh ia u.

6. Kine ki don ka bor ba'n khang - khop ia ka byneng, khynang ba u slap u'n ym ioh-háp ha ki sngi kata ka jingiathúhlypá jong ki: bad ki don ka bor halor ki úm ba'n pynkylla snám ia ki, bad ba'n shoh ia ka khynde u da ki jingiáp - them baroh, katno - katnosin-ruh ba ki'n da mon.

7. Te h'ynda ki'n la ioh-pyndep - noh ia kata ka jingphlá jong ki, uta u mrád u bakíu-noh na kata ka liu-long bakhlem-traí, u'n pynlong ia ka jingialehthymá bad ki, bad u'n jop-thíau ia ki, bad u'n pyniáp-noh ia ki.

8. Bad ki met-iáp jong ki *ki'n thíah bein* ha ka lynti-bah kata ka shnong ka bakhrau, ia kaba la khot da kynja-mynsiim Ka Sodom bad Ka Ejipt, hangta ruh la sahnarphyná ia uba U Trai jong ngi.

9. Te *kiba* na kita ki paitlang, bad ki jaid, bad ki jing-

kren-thyllíed, bad ki kynja-
-bynriu ki'n iakhymíh ia kita
ki met-iáp jong ki lai sngi
shiteng, bad ki'n ym iashah
ba'n búh ia kita ki met-iáp
jong ki ha ki maujingtép.

10. Bad kita ki baiashong-
-sah halor kata ka khynde
ki'n iakymen halor jong ki,
bad ki'n ialeh-biria-éh, bad
ki'n iaphálam ia ki jingai-
ngúh paralok-hí; naba kine
ki ar-ngút ki nongiathúhlypá
ki la iapynkordit ia kita ki
baiashong-sah halor kata ka
khynde.

11. Te hadiin kita ki lai
sngi shiteng, U Mynsiim ka
jingim na U Blei u la leit-
bysut ha ki, bad ki la ieng-
-joit da ki slajat jong ki; te
ka jingshepting bakhrau ka la
háp ha kita kiba la khymíh ia
ki.

12. Bad ki la ioh-sngou ia
ka ktín bajam na byneng
ka baong ha ki, Tó wan-kíu
shane! Te ki la ialeit-kíu-
-noh sha byneng ha uba u
ly-oh; bad kita ki bashún ia
ki ki la iakhymíh ia ki.

13. Bad ha kata kajuh ka
por ka la long ka jingkhyn-
niúh-khynde bakhrau, te ka

bashipheu bynta na jong kata
ka nongbah ka la kyllon-
-khram, bad la pyniáp-noh ha
kata ka jingkhynniúh-khyn-
deu ia ki hinieu hajar ki kyr-
teng ki briu: te kita ki basah
ki la long ki baiashepting-noh,
bad ki la iaai ia ka jingpyn-
don-burom ha U Blei ka
byneng.

14. Kata ka jingpynkordit
ka baar ka la dír-noh; ha
khymíh, kata ka jingpyn-
kordit ka balai ka wan kloí.

15. BAD u angelos u
bahinie u la pynsawa; bad
ki la long ki ktín bajam ha
byneng, ki baong, Kita ki
híma ki jong kane ka pyrthei
ki la jía-long *ki híma* uba U
Trai jong ngi, bad U Khristos
jong u, te u'n synshár kein
sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiu-
kut!

16. Bad kita ki arpheu sau
ki tymen-basan, kiba shong ha
khymat U Blei halor ki khet
jong ki, ki la iaháp-dem ha ki
khymat jong ki, bad ki la ia-
mane-dem ia U Blei,

17. ki da ong, Ngí iangúh ia
mé, Kó Trai uba U Blei Ba-
don-bor-baroh, uta u balong,
bad uta uba la jiu long, bad

uta uba sa wan; naba mé la shimtí ia la ka bor ka bakhrau, bad mé iaisynshár!

18. Te la pynkih-bittar-lep ia kita ki kynja-bynriu, bad kata ka jingbittar jong mé ka la jáa *ha ki*, bad kata ka ía ba'n bishár ia ki nongíáp, bad ba'n ai ia ka nong ha kita ki shakri jong mé kiba ki nongia-thúhlypá, bad ha kita ki riu-khúid, bad ha kita ki basheping ia ka kyrteng jong mé, ki barit-barain bad ki bakhrau-batrí; bad ba'n pynjot-noh ia kita kiba pynjot-noh ia ka pyrthei.

19. Te la plie ia ka iing-mane U Blei ha byneng, bad la ioh-ih ia ka sunduk ka jiutang jong u ha kata ka iing-mane jong u: bad la don ki leilieh, bad ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ka jingkhynniúh - khyndeus, bad u phría bakhrau.

XII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba la mih-pau ha byneng ka briu kaba la kúp da ka sngi, kaba la punkhún ruh; bad shaphang u ky-ing basau bakhrau.* 7. *Shaphang U Mikhail bad ki angelos jong u ba ki ialekthymá bad uta u ky-ing, bad kumno ki la iajop-thiau ia u.*

1. Bad la ioh-ih-pau ia ka dak-khyllah bakhrau ha byneng; ka briu kaba la kúp da ka sngi, bad u bynai hapoh ki slajjat jong ka, bad halor ka khlíh jong ka ka pansngíat ki khardar ki khlur:

2. bad haba ka punkhún, ka ky-ang jam haba ka súh-khún, bad haba ka pangshitom ba'n khá-khún.

3. Bad la ioh-ih-pau ia ka wei-pat ka dak-khyllah ha byneng; bad, ha khymíh, u ky-ing basau bakhrau, u badon hinieu ki khlíh bad shipheu ki reng, bad halor kita ki khlíh jong u hinieu ki pansngíat.

4. Bad ka tydong jong u ka ring *arsut* ia ka balai bynta na jong ki khlur ka byneng, bad ka la bred-noh ia ki sha ka khyndeus: bad uta u ky-ing u da ieng ha khymat kata ka briu ka ba'n sa khá-khún, khynang ba h'ynda ka la khá-khún, u'n ioh-bám-dúh khoit ia íta í khúnlung jong ka.

5. Te ka la khá ia u khúnshinrang, u ba'n sa synshár ia ki kynja-bynriu baroh da ka diing-synshár nar: te la rong-noh artet ia íta í khúnlung

jong ka sha U Blei, bad sha ka khet jong u.

6. Bad kata ka briu ka la phet-iáp sha ka rí-khlau, ha kaba ka don ka jaka ia kaba la khréh da U Blei, khynang ba hangta ki'n ioh-iabysá ia ka shí hajar *bad* arspah *bad* hinriupheu sngi.

7. Bad ka jingialeh-thymá ka la long ha byneng; U Mikhail bad ki angelos jong u ki la ialehthymá ia uta u ky-ing; te uta u ky-ing ruh bad ki angelos jong u ki la ialehthymá;

8. hinrei ki'm shym la pynlah, l'ymne ia ka jaka jong ki ym shym la shem shuh ha kata ka byneng.

9. Te la shop-noh shabar ia uta u ky-ing bakhrau, uba u bysein batymen, ia uba la khot U Ksúid, bad U Soitan, u bashúkor-bein ia ka pyrthei baroh-kawei; la shop-noh shabar ia u sha ka khynde, bad ia kita ki angelos jong u la shop-noh shabar ruh lembad u.

10. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín bajam ka baong ha byneng, Mynta la wan-jía kata ka jingpynim, bad kata ka bor-bah, bad kata ka híma U Blei

jong ngi, bad kata ka bor-syn-shár uta U Khristos jong u! naba la shop-noh arsut ia uta u nongmúdui ia ki para-bangeit jong ngi, uba shait-múdui ia ki ha khymat U Blei jong ngi mynsngi bad mynmíet.

11. Hinrei ki la jop-noh ma-ki ia u da kata ka snám jong uta U Khún-langbrot, bad da kata ka ktín ka jingphlá jong ki, te ki'm shym la íeit ia ka jingim jong ki háduh ka jingiáp.

12. Naba kumta tó iakymen phi ki byneng, bad kita ki bashong-sah ha ki. Kordit ha kita ki bashong-sah ha ka khynde, bad ha ka dúriau! naba uta U Ksúid u la wán-híer ha phi, u badon ka jingbittar bakhrau, haba u tip ba u don tang khyndiat ka ía.

13. Te mynba uta u ky-ing u la ioh-ih ba la shop-noh shabar ia u sha ka khynde, u la beh-bein ia kata ka briu kaba la khá-khún shinrang.

14. Te la ai ha kata ka briu ar-tylli ki thapníang jong ka pukni ka bakhrau, ba ka'n da ioh-hér-noh sha kata ka rí-khlau sha kata ka jaka jong ka, ha kaba yn bysá ia

ka hangta kat ka ía, bad ki ia, bad ka shiteng ka ía na ka khyrnat uta u bysein.

15. Bad uta u bysein u la bred buk-buk na ka shintur jong u ia ka úm kum ka wah, shadiin kata ka briu, khyrnang ba u'n la ioh-pynlong ia ka barong-noh da kata ka wah.

16. Hinrei kata ka khynde-u ka la iaráp-kloi ia kata ka briu, te kata ka khynde-u ka la ang ia la ka shintur, bad ka la ngúid-noh khoit ia kata ka wah, ia kaba uta u ky-ing u la bred buk-buk na ka shintur jong u.

17. Te uta u ky-ing u la sngou-bittar-lep ia kata ka briu, bad u la leit-noh ba'n pynlong ia ka jingialehthymá bad kita ki basah na u symbai jong ka, kita ki baiaisúmar ia ki húkum U Blei, bad ki baiaibat ia kata ka jingphlá ia U Ísous Khristos.

XIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang u mrád-khlau u bakíu na ka dúriau.* 11. *Shaphang uwei-pat u mrád-khlau u bakíu ruh na ka khynde-u.*

1. Te nga la ieng halor u shíap ka dúriau; bad nga la

ioh-íh ía u mrád-khlau u bakíu-noh na kata ka dúriau, u badon hínieu ki khlíh bad shipheu ki reng, bad halor kita ki reng jong u shipheu ki pansngíat, bad halor kita ki khlíh jong u ka kyrteng ka jingkren-bein-Blei.

2. Bad uta u mrád-khlau ia uba nga la ioh-íh, u la long basyrím u khlá, bad ki slajat jong u kum *ki slajat* u dingím, bad ka shintur jong u kum ka shintur u sing; te uta u ky-ing u la aítí ha u ia ka bor-bah jong u, bad ia ka khet jong ù, bad ia ka bor-synshár bakhrau.

3. Bad nga la ioh-íh ia kawei na kita ki khlíh jong u kum ia kaba la pynmong-éh ia ka ba'n iáp; hinrei la pyn-khíah ia kata ka jingmong baiáp jong u: te baroh-kawei ka pyrthei ka la sngou-phylla nadiin uta u mrád-khlau.

4. Bad ki la iamane-dem ia uta u ky-ing, uba la aítí ia kata ka bor-synshár ha uta u mrád-khlau, te ki la iamane-dem ia uta u mrád-khlau, ki da ong, Uei uba long syrím ia uta u mrád-khlau? uei u lah ba'n ialehthymá bad u?

5. Te la ai ha u ka shintur ka baialap ia kiei-kiei bakhrau, bad ia ki jingkren-bein-Blei; bad la ai ha u ia ka bor-synshár ba'n pynlong ia ka thymá jin saupheu ar bynai.

6. Te u la ang ia ka shintur jong u ia ka ba'n kren-bein ia U Blei, ba'n kren-bein ia ka kyrteng jong u, bad ia ka iing-kyntang jong u, bad ia kita ki bashong-sah ha byneng.

7. Bad la ai-bor ha u ba'n pynlong ia ka thymá bad kita ki riu-khúid, bad ba'n jop-noh ia ki: bad la ai ha u ia ka bor-synshár halor ka jaid, bad ka jingkren-thyllíed, bad ka kynja-bynriu baroh.

8. Te kita baroh ki bashong-sah halor ka khynde u ki'n iamane-dem ia u, ia kiba ki kyrteng jong ki ym shym la thoh ha kata ka kítap ka jingim jong uta U Khún-langbrot, ia uba la pyniáp na myndanglong ka pyrthei.

9. Lada uno-uno-ruh u don ka shkor, tó ai ba u'n sngou.

10. Lada uno-uno-ruh u ialam-lang ia ka jingpynlong-mrau, u leit-noh hí kein sha ka jingpynlong - mrau: lada uno-uno-ruh u pyniáp-

-noh da ka waitlam, ka dei ba'n pyniáp-noh ia u da ka waitlam. Hangne don ka jingiaishah bad ka jingngeit jong kita ki riu-khúid.

11. Bad nga la ioh-íh ia uwei-pat u mrád-khlau u bakíu-noh na kata ka khynde u, bad u la don ar ki reng basyrím í khún-langbrot; hinrei u la kren kum u ky-ing.

12. Bad ia kata ka bor-synshár baroh ka jong uta u mrád-khlau banyngkong u leh ha khymat jong u, bad u pynleh ia kata ka khynde u bad ia kita ki bashong-sah ha ka ba ki'n iamane-dem ia uta u mrád-khlau u banyngkong, ia uba la pynkhíah ia kata ka jingmong jong u.

13. Bad u leh ia ki dak-khyllah bakhrau, katba u leh ruh ia ka ding ba'n wan-híer na byneng sha ka khynde u, ha khymat ki briu.

14. Te u shúkór-noh ia kita ki bashong-sah halor kata ka khynde u, da kita ki dak-khyllah ia kiba la ai-bor ha u ba'n leh ha khymat uta u mrád-khlau; u da ong ha kita ki bashong-sah halor kata ka khynde u, ba'n thau ia ka

dur ha uta u mrád-khlau, uba la ioh ia kata ka jingmong da ka waitlam, bad u la ioh-im pynban.

15. Bad la ai-bor ha u ba'n ai ka mynsiim ha kata ka dur uta u mrád-khlau, ba kata ka dur uta u mrád-khlau ka'n da ioh-kren ruh, bad ka'n pynleh ba kat kiba ki'n ym iamane-dem ia kata ka dur uta u mrád-khlau, ba yn pyniáp-noh ia ki.

16. Bad u pynlong ia ki baroh, ia ki barit-barain ruh bad ia ki bakhrau-batrí, ia ki bariu-spah ruh bad ia ki baduk, ia ki balait-lúid ruh bad ia ki mrau, ba u'n buh-kynthoh ha ki ia ka dak halor ka ktí ka mon jong ki, lane halor ki shyllang-mat jong ki :

17. bad ba uno-uno-ruh u'n u'm lah ba'n thied lane ba'n díe, tang uta u badon kata ka dak, lane kata ka kyrteng uta u mrád - khlau, lane kata ka jingkhein kata ka kyrteng jong u.

18. Hangne don ka jingstád. Uta u badon ka jingshemphang, tó ai u'n khein ia kata ka jingkhein uta u mrád-khlau : namar ka long ka

jingkhein u briu, bad kata ka jingkhein jong u ka long, Hinriu-spah hinriupheu hinriu.

XIV.—LYNNONG.

1. *Ka jingíthúh-pau ia U Khún-langbrot haba u ieng lem bad u paitlang jong u halor u lúm Sion.*

6. *Bad ia u angelos u badon Ka Jingiathúkhána-babhá b'ymjiukut ba'n ialap ; bad ia uwei-pat uba iathúh te ia ka jingpynkyllon-khram ia Ka Babylon ; bad ka jingpynkordit jár uba mane ia u mrád-khlau ; bad ka jingiaishah bad ka jingsuk ki baiáp ha U Trai.*

14. *Ka jingot ia ka pyrthei ; bad ia ka brí-soh ; bad ka jingbittar U Blei.*

1. *Te nga la khymíh, bad ha khymíh, U Khún-langbrot u ieng halor u lúm Sion, ruh lem bad u ki shispah saupheu sau hajar, ki badon kata ka kyrteng U Kypá jong u ia kaba la thoh halor ki shyllang-mat jong ki.*

2. *Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín-sawa na byneng, kum ka jingsawa shibún ki úm, bad kum ka jingsawa u pyrthat bakhrau : bad nga la ioh-sngou ia ka jingsawa ki nongriu-dúitara haba ki riu-dúitara ha ki dúitara jong ki.*

3. Bad ki iariwai-iaroh kum ia ka jingriwai bathymmai ha khymat kata ka khet, bad ha khymat kita ki sau ki jingthau baim, bad kita kitymen-basan: bad uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n nang kein ia kata ka jingriwai tang kita ki shispah saupheu sau hajar, ia kiba la siuspah - noh na ka khynde.

4. Kine ki long kita ia kiba ym shym la pynbit-tyngit bad ki kynthei, namar ki long ki rang-sotti. Kine ki long kita kiba iaibúd ia uta U Khún-langbrot kat sha ba u'n leit. Ia kine la siuspah-noh na ki briu, *kum* u soh-nyngkong ha U Blei bad ha uta U Khún-langbrot.

5. Te ha ka shintur jong ki ym shym la shem ia ka baarsap: namar ki long ki bakhlem-pop ha khymat kata ka khet U Blei.

6. Bad nga la ioh-ih ia uwei-pat u angelos u bahér ha pyddeng ka byneng, u badon Ka Jingiathúkhána - babhá b'ymjiukut ba'n iathúkhána-babhá ha kita ki bashong-sah halor kata ka khynde, bad ha ka kynja-byrnriu, bad ha ka

jaid, bad ha ka jingkren-thyl-líed, bad ha u paitlang baroh,

7. u da ong da ka ktín bajam, Tó phi'n shepting ia U Blei, bad tó phi'n ai ka burom ha u; naba la wan ka por ka jingbishár jong u: bad tó phi'n iamane-dem ha uta uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khynde, bad ia ka dúriau, bad ia ki pukri úm!

8. Bad uwei-pat u angelos u la búd, u da ong, La kyllon, la kyllon Ka Babylon, kata ka nongbáh ka bakhrau! naba na jong ka wain ka jingkih-bittar ka baklim-síh jong ka, ka la pyndíh ia ki kynja-byrnriu baroh!

9. Bad u angelos u balai u la búd ia ki, u da ong da ka ktín bajam, Lada uno-uno-ruh u mane-dem ia uta u mrád-khlau bad ia ka dur jong u, bad u pyddiang ia ka dak jong u halor ka shyllang-mat jong u, lane halor ka ktí jong u, -

10. uta ujuh ruh u'n díh na jong ka wain ka jingbittar-lep U Blei, ia kaba la théh-noh bakhlem - khléh ha kata ka khuri ka jingot-shlá jong u; bad yn pynkordit ia u da ka

ding bad da u kyndok ha khy-mat kita ki angelos bakhúid, bad ha khy-mat uta U Khún-langbrot :

11. te ka tydem kata ka jingpynkordit ia ki ka iaikú-noh sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut : bad ki'm ioh ia ka bashong-thait mynsngi bad mynmíet, kiba iamane-dem ia uta u mrád-khlau bad ia ka dur jong u, bad jár uba pyd-diang ia kata ka dak ka kyr-teng jong u.

12. Hangne ka don ka jingiaishah jong kita ki riu-khúid : hangne *don* kita ki basúmar ia ki húkum U Blei, bad ia ka jingngeit U Ísous.

13. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín na byneng ka baong ha nga, Tó thoh, Suk kita ki baiáp kiba iáp-noh ha U Trai, náduh mynta. Shisha, ong uba U Mynsiim, khynang ba ki'n la ioh-shong-thait-noh na ki jingtrei-minot jong ki; hin-rei kita ki jingleh jong ki ki iabúd ryngkat bad ki.

14. BAD nga la khy-míh, te ha khymíh, u ly-oh balíh, bad halor uta u ly-oh u da shong u bakum U Khún

u briu, u badon halor ka khlíh jong u ka pansngíat ksíer, bad ha ka ktí jong u ka ráshi banep.

15. Bad uwei-pat u angelos u la wan-míh-noh na ka iing-mane-Blei, u da ky-ang da ka ktín bajam ha uta u bashong halor uta u ly-oh, Tó phah-búh ia kata ka ráshi jong mé, bad tó ot ; naba kata ka aiom ka la wan ia mé ba'n ot ; naba kata ka jingot ka khynde-u ka la íh-rynkhiang.

16. Te uta u bashong halor uta u ly-oh u la pynbúh ia kata ka ráshi jong u halor kata ka khynde-u ; kumta la ot ia kata ka khynde-u.

17. Bad uwei-pat u angelos u la wan-míh-noh na kata ka iing-mane-Blei kaba ha by-neng, u badon ma-u ruh ka ráshi banep.

18. Bad uwei-pat u angelos u la wan-míh-noh na ka dú-wan, u badon ka bor halor ka ding ; bad u lá pyrta da ka jingpyrta-ky-ang bajam ha uta u badon kata ka ráshi ka banep, u da ong, Tó phah-búh ia kata ka ráshi ka banep jong mé, bad tó kheit ia ki shiryn-jup na jong ka brí-soh-drak-

hía kata ka khyndeu, naba ki soh-drakhía jong ka ki la lah íh-biang.

19. Te uta u angelos u la pynbúh ia ka ráshi jong u sha kata ka khyndeu, bad u la kheit-soh ia kata ka brí-soh-drakhía jong kata ka khyndeu, bad u la bred *ia ki* sha ka jingshon-pyddiang úm-soh ka bakhrau jong ka jingbittar U Blei.

20. Te ia kata ka jingshon-pyddiang úm-soh la iúh-roit shabar kata ka nongbah, bad ka snám ka la mih-noh na kata ka jingshon-pyddiang úm-soh háduh ki lakam ki jong ki kulai, *ka da tap-lin* náduh háduh jin ar-spah ki bor-lynti.

XV.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki hinieu ki angelos ki badon hinieu ki jingpyniáp-them ki bakhadduh; bad ka jingriwai kita kiba la jop-noh ia u mrád-khlau.* 5. *Shaphang kita ki angelos pat bad ki hinieu ki pliang ksér.*

1. BAD nga la ioh-íh ia kawei-pat ka dak-khyllah ha by-neng, ka bakhrau bad baíh-phylla, ki hinieu angelos ki

badon hinieu ki jingpyniáp-them ki bakhadduh; naba ha ki la pyndep-noh ia kata ka jingbittar U Blei.

2. Bad nga la ioh-íh kum ia ka dúriau baiit ia kaba la khléh da ka ding; bad ia kita ki bajop-noh thíau halor uta u mrád-khlau, bad halor kata ka dur jong u, bad halor kata ka dak jong u, *bad* halor kata ka jingrhein ka kyrteng jong u, ki da ieng kein halor kata ka dúriau ka baiit, ki da don ki dúitara jong U Blei.

3. Bad ki iariwai-iaroh ia ka jingriwai U Mosis u shakri jong U Blei, bad ia ka jingriwai jong uta U Khún-langbrot, ki da ong, Ki bakhrau bad baíh-phylla *long* kita ki jingleh jong mé, Ah U Trai uba U Blei Badon-bor-baroh; ki bahok bad bashisha *long* kita ki lynti jong mé, uba U Siim jong kita ki riu-khúid.

4. Uei u'n ym da títg-burom ia mé, Ah Trai, bad pyndon-burom ia ka kyrteng jong mé? naba tang *ma-mé* hí u bakhúid: naba ki kynja-bynriu baroh ki'n iawan bad ki'n iamane-dem ha khymat jong mé; naba la pynpau-

shinná ia ki jingbishár-hok jong mé.

5. BAD hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la khymíh, bad, ha khymíh la plíe-wang ia ka iing-mane-Blei jong ka iing-trep ka jong ka jingphlá ha byneng :

6. bad kita ki hinieu angelos ki badon kita ki hinieu ki jingpyniáp-them, ki la wan-míh-noh na kata ka iing-mane-Blei, ia kiba la kúp ia ka jain-linen ní bakhúid bad batyngshain, bad kiba la pan-poh sandong la ki shadem ia ki jingpanpoh ksér.

7. Bad uwei na kita ki sau ki jingthau baim u la ai ha kita ki hinieu angelos ia ki hinieu ki plíang ksér badap da ka jingbittar U Blei, u baim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

8. Te la pyndap ia kata ka iing-mane-Blei da ka tydem na ka burom U Blei, bad na ka bor-bah jong u ; te uno-uno-ruh u'm lah ba'n leit-by-sut sha kata ka iing-mane-Blei, tadynda la pyndep ia kita ki hinieu ki jingpyniáp-them jong kita ki hinieu angelos.

XVI.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba kita ki hinieu angelos ki theh-noh ter-ter na kita ki hinieu plíang ; bad ki jingpyn-kordit ki babúd na ka baleh kumta.*

1. BAD nga la ioh-sngou ia ka ktín bajam na kata ka iing-mane-Blei, ka baong ha kita ki hinieu angelos, Tó khíe-leit-noh phi, bad tó théh-noh ia kita ki plíang ka jingbittar U Blei shalor kata ka khyn-deu !

2. TE u banyngkong u la leit-noh, bad u la théh-noh ia ka plíang jong u halor kata ka khyndeui ; te la jía-long ka tohjou basniu bad bashitom-éh halor kita ki briu kiba don kata ka dak uta u mrád-khlau, bad kita kiba iamane-dem ia kata ka dur jong u.

3. BAD u angelos u baar u la théh-noh ia ka plíang jong u shalor kata ka dúriau ; te ka la kylla-long kum ka snám u baiáp : bad baroh ka mynsiim baim ka la iáp-noh ha kata ka dúriau.

4. BAD u angelos u balai u la théh-noh ia ka plíang jong u shalor kita ki wah bad shalor kita ki pukri

úm ; te ki la kylla-long ka snám.

5. Bad nga la ioh-sngou ia uta u angelos kita ki úm haba u ong, Mé long u bahok, Ah Trai, uba long, bad uba la jiu long, bad uba u'n iailong, naba mé la kut-bishár kumne :

6. naba ki la iapynmíh-noh ia ka snám ki riu-khúid bad ki nongiathúhlypá, te mé la ai ha ki ka snám ba'n díh ; namar ki long ki badei *ba'n shem kumta !*

7. Bad nga la ioh-sngou ia uwei-pat na kata ka dúwan haba u ong, Shisha, Kó Trai uba U Blei Badon-bor-baroh, ki bashisha bad ki bahok *long* kita ki jingkut-bishár jong mé !

8. BAD u angelos u basau u la théh-noh ia ka plíang jong u halor ka sngi ; te la ai-bor ha u ba'n pynshit-ly-hep ia ki briu da ka ding.

9. Kumta kein la pynshit-éh ia ki briu da ka jingshit bakhrau ; te ki la iakren-bein ia ka kyrteng U Blei uba don ka bor halor kine ki jingiápthem ; te ki'm shym la kylla-ka-bamut ba'n ai ia ka burom ha u.

10. BAD u angelos u basan u la théh-noh ia ka plíang jong u halor ka khet ka jong uta u mrád-khlau ; te ka la jáa-long ba la pyndam-noh ia ka híma jong u ; te ki la dait ia la ki thyllíed namar kata ka jingpang-éh,

11. bad ki la iakren-bein ia U Blei ka byneng namar kita ki jingpang-éh jong ki, bad namar ki tohjau jong ki, te ki'm shym la kylla-ka-bamut na ki jingleh jong ki.

12. BAD u angelos u bahinriu u la théh-noh ia ka plíang jong u halor kata ka wah bakhrau Ka Euphratis ; te ka úm jong ka ka la ryngád-noh, khynang ba yn la khréh ia ka lynti-báh ia ki siim kiba na míh-ngi.

13. Bad nga la ioh-íh ia ki lai ki mynsiim b'ymkhúid kum ki jakoid *kiba wan* na ka shintur uta u ky-ing, bad na ka shintur uta u mrád-khlau, bad na ka shintur uba u nongia-thúhlypá balamlér.

14. Namar ki long ki mynsiim ki kstúid ki baleh ia ki dak-khyllah, kibaleit-míh-noh ha kita ki siim jong kata ka khyndeudeu bad ki jong baroh-

kawei ka pyrthei, ba'n ialum-lang ia ki sha kata ka jing-ialehthymá jong kata ka sngi ka bakhrau U Blei U Badon-bor-baroh.

15. Ha khymíh, nga wan kum u nongtúh. Suk uta u basharai, bad u baríh-noh ia la ki jainkúp, ioh ba u'n iaid-kai balyngkhúid, bad ba ki'n da khymíh ia ka jinglehrain jong u.

16. Te u la ialum-lang ia ki sha kata ka jaka ia kaba la khot ha Ka Hebru, Ka Armagedon.

17. BAD u angelos u bahinie u la théh-noh ia ka plíang jong u sha ka súin-byneng; te ka la wan-míh-noh ka ktín bajam na kata ka iing-mane-Blei ka byneng, na kata ka khet, ka da ong, La pyndep!

18. Te la don ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ki leilíeh; bad la don ka jingkhynniuh-khynde u bakhrau, kat kaba ka'm jiu la long nádúh kaba la long ki briu halor ka khyn-deu, ka jingkhynniúh - khyn-deu bajur-éh katne, bad ka bakhrau kumta kein.

19. Te la pynlong ia kata

ka nongbah ka bakhrau ha ki lai bynta, bad kita ki nongbah jong ki kynja-bynriu ki la kyllon: bad la kynmau ia Ka Babylon ka bakhrau hakhymat U Blei, ba'n ai-díh ha ka ia kata ka khuri ka wain kaba ka jingbittar-lep ka jingot-shla jong u.

20. Bad kawei-kawei-baroh kakhynde u-lynnongka la phet-iáp-noh, bad ia ki lúm ym shym la shem.

21. Bad u phríá bakhrau kat ka jingtheu shí talent, u la háp na byneng halor ki briu: te kita ki briu ki la iakren-bein ia U Blei namar kata ka jingíap-them jong u phríá, naba kata ka jing-iáp-them jong u ka long bakhrau eh.

XVII.—LYNNONG.

1. *Shaphang kata ka níti bakhrau ka bashong halor babún ki úm. 7. Ka jingpynpau ia ka jingríh shaphang kata ka briu, bad uta u mrád-khlau bakít ia ka; bad ka jingpynshitom ia ka; bad ka jing-jop-thíau jong uta U Khún lang-brot halor baroh.*

1. TE la wan uwei na kita ki hinie u angelos kiba don kita ki

hinieu plíang, bad u la kren bad nga, u da ong ha nga, Tó alle, nga'n pyníh ha mé ia ka jingpynrem shitom ia kata ka núti ka bakhrau, ka bashong halor kita ki babún ki úm ;

2. lem bad ka kita ki siim jong kata ka khyndeú ki la iaklim-síh, bad la pynbúaid ia kita ki bashong-sah ha kata ka khyndeú da ka wain kata ka jingklím-síh jong ka.

3. Te u la rah-noh ia nga ha u mynsiim sha ka rí-khlau : bad nga la ioh-íh ia ka briu ka bashong halor u mrád-khlau basaustem, badap da ki kyrteng ka jingkren-bein-Blei, u badon hinieu ki khlíh bad shipheu ki reng.

4. Bad kata ka briu ia kaba la kúp jain basaubythúh bad basaustem, bad ia kaba la pyndeng da ka ksíer, bad da u mau bakordor, bad da ki paila, ka da bat ia ka khuri ksíer ha ka ktí jong ka, ka badap da ki jingíhjilli bad ka jingb'ym-khúid kata ka jingklím-síh jong ka :

5. bad halor ka shyllang-mat jong ka *la don* ka kyrteng ia kaba la thoh, KA JINGBUH-RÍH, KA BABYLON KA BAKHRAU,

KABA KA KYMÍ KITA KI NÚTI BAD KITA KI JINGÍHJILLI JONG KATA KA KHYNDEU.

6. Bad nga la ioh-íh ia kata ka briu babúaid da ka snám jong kita ki riu-khúid, bad da ka snám ruh kita ki nongphlá bashah-iáp jong U Ísous : te nga la sngou-kyndit, haba nga la ioh-íh ia ka, da ka jingsngou-kyndit bakhrau.

7. Te uta u angelos u la ong ha nga, Ható balei mé la sngou-kyndit ? ma-nga nga'n iathúh ha mé ia kata ka jingbuh-ríh jong kata ka briu, bad ka jong uta u mrád-khlau u bakít ia ka, u badon kita ki hinieu ki khlíh bad kita ki shipheu ki reng.

8. Uta u mrád-khlau ia uba mé la ioh-íh, u la jiu long, bad u'm long shuh ; te u ba'n sa kíu-noh na kata ka liu-long bakhlem-trai, bad ba'n leit-noh sha ka jingpynjot : te kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeú ki'n iasngou-kyndit, (ia kiba ki kyrteng jong ki ym shym la thoh ha kata ka kítap jong ka jingim na myndanglong ka pyrthei,) haba ki iakhymíh ia uta u mrád-khlau uba la jiu long,

bad u'm long shuh, bad la u long pynban.

9. Hangne *don* ka bamut ka badon ka jingstád kein. Kita ki hinieu ki khlíh, ki long hinieu ki lúm, ha kaba kata ka briu ka shong halor jong ki.

10. Bad ki long hinieu ki siim ; ki san-ngút ki la háp bad uta uwei u long, *bad* uta uwei-pat u'm put la wan, bad h'ynda u wan, ka dei ia u ba'n iaisah tang khyndiat.

11. Te uta u mrád-khlau uba la jiu long, bad u'm long shuh, uta hí u long u baphra ruh, bad u long na kita ki hinieu, bad u leit-noh sha ka jingpynjot.

12. Bad kita shipheu ki reng ia kiba mé la ioh-íh, ki long shipheu ki siim, kiba ki'm put la pyddiang ia ka híma, hinrei ki iapyddiang ia ka bor kum ki siim ia *tang* shi por lem bad uta u mrád-khlau.

13. Kine ki iadon kawei ka jingmut, te ki'n iaaití ia kata ka bor bad ia kata ka jinglah jong ki ha uta u mrád-khlau.

14. Kine ki'n ialehthymá

bad uta U Khún-langbrot, bad uta U Khún-langbrot u'n jop-noh ia ki : naba u long U Trai ki trai, bad U Siim ki siim ; bad kita kiba don lem bad u, *ki long* ia kiba la khot, bad ia kiba la jíd, bad ki baiainéh.

15. Te u ong ha nga, Kita ki úm ia kiba mé la ioh-íh, ha kaba kata ka núti ka shong, ki long ki paitlang, bad ki paitbah, bad ki kynja-bynriu, bad ki jingkren-thyllíed.

16. Bad kita shipheu ki reng ia kiba mé la ioh-íh halor uta u mrád-khlau, kine ki'n iashún ia kata ka núti, bad ki'n iapynlong barangli bad balyngkhúid ia ka, bad ki'n iabám-duh ia ki doh jong ka, bad ki'n iathang-duh ia ka da ka ding.

17. Namar U Blei u la buh ha ki dohnúd jong ki ba'n leh ia ka mon jong u, bad ba'n iakut da kawei ka jingmut, bad ba'n iaaití ia ka híma jong ki ha uta u mrád-khlau, tada yn pyndep-noh ia kita ki ktín U Blei.

18. Te kata ka briu ia kaba mé la ioh-íh, ka long kata ka nongbah ka bakhrau kaba

don ka jingsynshár halor kita
ki siim jong kata ka khyndeü.

XVIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka jingpynkyllon-khram ia Ka Babylon.* 4. *La ioh-sngou ka ktín bakhót ia u paitlang U Blei ba'n wan-míh-noh na ka.*
9. *Naba kumta ki siim, bad ki nongkhái-i, bad ki riu-dúriau, ki iaiám bad ki ialyniar-lympat ia lade.* 20. *Hinrei ki riu-khúid ki iakymen namar kata ka jingpynkyllon-khram ia ka; ia kaba u angelos u pynih-dak da kaba u bred ia u mau tylliat bakhrau sha ka dúriau.*

TE hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la ioh-íh ia uwei-pat u angelos u bawan-híer na by-neng, u badon bor bakhrau; bad la pynshai ia ka khyndeü da ka burom jong u.

2. Bad u la pyrta da ka ktín khlain bajam, u da ong, La kyllon, la kyllon Ka Babylon ka bakhrau! te ka la jáa-long ka jaka-shong-sah ki ksúid, bad ka jaka-ríh ka mynsiim b'ymkhúid baroh, bad ka jaka-ríh ka sim baroh bymkhúid bad baihsait-met.

3. Naba na jong ka wain ka jingkih-bittar ka baklím-

-síh jong ka, ka la pyndíh ia ki kynja-bynriu baroh, bad kita ki siim jong kata ka khyndeü ki la iaklím-síh bad ka, bad ki nongkhái-i jong kata ka khyndeü ki la iapynman-spah da ka bor-kynrei ka jingleh-pahúh hai-hai jong ka.

4. TE nga la ioh-sngou ia kawei-pat ka ktín na by-neng, ka da ong, Tó iawan-míh-noh na ka, u paitlang jong nga, ba phi'n ym iashanglem bad kita ki pop jong ka, bad ba phi'n ym iapyddiang na kita ki jingiáp-them jong ka!

5. Naba kita ki pop jong ka ki la iakhot háduh ka byneng, bad U Blei u la kynmau ia kita ki b'ymhok jong ka.

6. Tó phi'n leh-markylliang ha ka kumba ma-ka ruh ka la leh-markylliang ha phi, bad tó phi'n leh-ar-shah ha ka ia ki baar-shah katba kum kita ki jingleh jong ka; ha kata ka khuri ia kaba ka la khléh, tó phi'n khléh ha ka ia ka baar-shah kein.

7. Ia kat katno kiei-kiei-ruh ka la pyndon-burom ia lade, bad ka la im-pahúh hai-hai, ia kat katta ka jingkordit

bad ka jingsngousih tó phi'n ai ha ka : naba ka ong ha la ka dohnúd, Nga shong ka siim, bad nga'm long ka riu-kynthei, bad nga'n ym da ioh-ih shuh ia ka jingsngousih.

8. Naba kane, kita ki jing-iáp-them jong ka ki'n iawan ha kawei ka sngi, ka jingiáp, bad ka jingsngousih, bad ka nem-sniu ; bad yn thang-duh ia ka da ka ding : naba u bakhrau-bor *long* U Trai uba U Blei u babishár ia ka.

9. Te kita ki siim jong kata ka khyndeudeu, kiba la ia-klim-sih bad kiba la iaim-pahúh hai-hai lem bad ka, ki'n iaiám namar jong ka, bad ki'n ialyniar-lympat ia lade na ka bynta jong ka, h'ynda ki'n iakhymih ia ka tydem ka jing-pluh jong ka,

10. haba ki ieng na sha jingngai, naba kata ka jingshepting ia ka jingkordit jong ka, ki da iaong, Kordit, kordit ! kata ka nongbah ka bakhrau, Ka Babylon kata ka nongbah ka badon-bor ! naba ha kawei ka por ka la poi kata ka jingbishár-shitom jong pha !

11. Te ki nongkhai-í jong kata ka khyndeudeu ki iaiám bad ki iasngousih namar jong ka, naba uno-uno-ruh-ém u'm thied shuh ia ka jingkhai-í jong ki ;

12. ia ka jingkhai-í ka ksier, bad ka rupa, bad u mau bakordor, bad u paila, bad ka jain-linen baní, bad ka jain basabythuh, bad ka jain-muka, bad ka jain basau-stem, bad ka diing baroh baiúbih, bad kaei-kaei-ruh baroh bakynja byniat-háti, bad kaei-kaei-ruh baroh bathau na ka diing bakordor-tam, bad ka rynong, bad u nar, bad u mau-lein,

13. bad ka sisía, bad ki bathang-iúbih, bad ka jingsléh, bad ka jingiúbih, bad ka wain, bad ka úm-pyniang olib, bad u pureu baní-tam, bad u keu, bad ki mrád, bad ki langbrot, bad ki kulai, bad ki gali, bad ki met, bad ki mynsiim ki briu.

14. Te kata ka aiom kheit-soh ka jong ka jingsam-kwah-brai ka mynsiim jong pha, ka la dir-noh na pha, bad kita kiei-kiei-baroh ki baklein-bang bad ki bapyrnai, ki la iajah-noh na pha ; bad da-lei-lei pha'n ym shem shuh ia ki.

15. Kita ki nongkhai-í ia kine kiei-kiei-ruh, ia kiba la pynman-spah na ka, ki'n ia-ieng na sha jingngai, naba kata ka jingshepting ia ka jingkordit jong ka, ki da iaiám bad ki da iasngousih,

16. bad ki da iaong, Kordit, kordit! kata ka nongbah ba bakhrau, ia kaba la kúp jain-linen baní, bad jain basaubythúh, bad jain basau-stem, bad ia kaba la pyndeng da ka ksier, bad da u mau bakordor, bad da ki paila; naba ha kawei ka por la pyndúh-noh khoit ia kata ka spah ka bajur-éh katta!

17. Te u manjhí baroh, bad u paitlang baroh halor kita ki liing-bah, bad ki riu-liing, bad kat kiba jiu iatrei ha kata ka dúriau, ki la iaieng na sha jingngai,

18. bad ki la iaky-ang, haba ki iakhymíh ia ka tydem ka jingplúh jong ka, ki da iaong, Kaei bakum katai ka nongbah ka bakhrau?

19. Bad ki la iakynting ia ka deumet halor ki khlíh jong ki, bad ki la iaky-ang da ka baiám bad basngousih, ki da iaong, Kordit, kordit! kata

ka nongbah ka bakhrau, da kaba la pynman-spah ia ki baroh kiba don ki liing-bah ha kata ka dúriau, na jong kata ka jingkordor jong ka! naba ha kawei ka por la pyndúh-noh khoit ia ka!

20. Tó mé leh-kymen halor jong ka, kó ka byneng: bad *phi* Ki Apostolos Bakhúid bad Ki Nongiathúhlypá, naba U Blei u la bishár-hok kein ia ka jingtían-bishár jong phi na ka hí.

21. Te uwei u angelos badon-bor u la rah ia u mau kum u mau-tyllyat bakhrau, bad u la pynnoh ia u sha ka dúriau, u da ong, Kumne da ka bor-kyrthep yn pynnoh ia Ka Babylon kata ka nongbah ka bakhrau, bad da-lei-lei yn ym la shem shuh ia ka.

22. Te ia ka jingsawa jong ki nongriu-dúitara, bad jong ki nongriwai, bad jong ki duhalia, bad jong ki nongput-turoi, da-lei-lei yn ym la ioh-sngou shuh ha pha; bad ia u nongkam-stád baroh kynja ka jingkam-stád baroh, da-lei-lei yn ym la shem shuh ha pha; bad ia ka jingsawa u

mau-tylliat da-lei-lei yn ym la
ioh-sngou shuh ha pha ;

23. bad ia ka jingshai ka
sharak da-lei-lei yn ym la
pynshai shuh ha pha ; bad ia
ka jingsawa u nongleit-kurim
bad ka nongleit-kurim da lei-
lei yn ym la ioh-sngou shuh
ha pha ; naba kita ki nong-
khai-í jong pha ki la jiu ialong
ki bakhrau-batrí jong kata ka
khyndeudeu ; naba da kata ka
bashong-blei baai-ksúid jong
pha la shúkór-noh ia ki kynja-
-bynriu baroh.

24. Te ha ka la shem ia
ka snám jong Ki Nongiathúh-
lypá bad jong ki riu-khúid,
bad ka jong ki baroh ia kiba
la pyniáp-noh ha kata ka
khyndeudeu.

X.—LYNNONG.

1. *La iaroh ia UBlei ha byneng namar
u la bishár pynrem ia kata ka núti
ka bakhrau.* 7. *Ki ialeh-kymen
namar ka jingshongkurim uba U
Khún-langbrot : bad u angelos u
ádong ia U Ioannis ba'n mane ia
u.* 11. *Ka jingpyníh kyndit sha-
phang uba U Ktín U Blei U
Bashisha, kum U Nongialehthymá
bajop-noh thíau.* 17. *Ka jingkhót
ia ki sim byneng sha ka jingkhawai
U Blei Bakhrau.*

TE hadiin kine kiei-kiei-ruh
nga la ioh-sngou ia ka ktín
bajam u paitbah byllín ha
byneng, ka da ong, Allilouia !
Kata ka jingpynim, bad kata
ka burom, bad kata ka jingpyn-
don-burom, bad kata ka bor-
bah, ha U Trai uba U Blei
jong ngi !

2. naba ki bashisha bad ki
bahok *long* kita ki jingbishár
jong u : naba u la bishár pyn-
shitom ia kata ka núti ka
bakhrau, kaba la pynpy-út-
plak ia kata ka khyndeudeu da
ka jingleh-núti jong ka, bad u
la pynhíer-kypút kata ka snám
kita ki shakri jong u na ka
ktí jong ka hí.

3. Bad ki la iaong pat,
Allilouia ! Bad ka tydem jong
ka te ka iaikíu-noh sha ki
b'ymjiukut ki b'ymjiukut !

4. Bad kita ki arpheu sau
ki tymen-basan, bad kita ki
sau jingthau baim ki la iaháp-
-dem, bad ki la iamane-dem ha
U Blei u bashong halor kata
ka khet, ki da iaong, Amen ;
Allilouia !

5. Bad ka ktín-sawa ka la
wan-míh-noh na kata ka khet,
ka da ong, Tó iaroh ia U Blei
jong ngi phi baroh ki shakri

jong u, bad phi ki bashepting ia u, ki barit-barain ruh bad ki bakhrau-batrí.

6. Bad nga la ioh-sngou kum ka jingsawa u paitbah byllín, bad kum ka jingsawa shibún ki úm, bad kum ka jingsawa ki pyrthat bajam-bor, ki da iaong, Allilouia ! naba U Trai uba U Blei U Badon-bor-baroh u la synshár.

7. Tó ai ngi'n iakymen bad ngi'n iashád-kymen-noh, bad tó ngi'n iaai ia ka burom ha u : naba ka bashongkurim uba U Khún-langbrot ka la jía, te ka tyngá jong u ka la khréh ia lade.

8. Te la ai ha ka ba ka'n da ioh-kúp ia ka jain-linen baní bakhúid bad batyngshain : namar kata ka jain-linen baní ka long kein ki jinglong-ksan ki jong ki riu-khúid.

9. Bad u ong ha nga, Tó thoh ; Suk kita ia kiba la khot sha kata ka jingiakhawai-míet ka jingshongkurim ia uta U Khún-langbrot. U ong ruh ha nga, Kine ki long kita ki ktín bashisha ki jong U Blei.

10. Te nga la háp-dem ha khymat ki slajat jong u ba'n

mane-dem ha u. Te u ong ha nga, Tó mé súmar wat *leh kumta* : nga long u parasha-kri jong mé, bad jong kita ki para-bangeit jong mé kiba don kata ka jingphlá ia U Ísous : tó mane-dem ha U Blei : namar kata ka jingphlá ia U Ísous ka long u mynsiim ka jingiathúhlypá.

11. BAD nga la ioh-íh ia ka byneng ia kaba la plie ; bad ha khymíh, ka kulai balíh, bad ia uta u bashong halor jong ka la khot U Baiainéh bad U Bashisha, bad ha ka hok u bishár bad u ialeh-thymá.

12. Ki khymat jong u ki kum ka thyllíed ka ding, bad halor ka khlíh jong u *don* ki pansngíat babún ; u da don ruh ka kyrteng ia kaba la thoh, ia kaba uno-uno-ruh u'm íhthúh tang ma-u hí.

13. Bad la kúp ia u da ka jainkúp ia kaba la pynwíh ha ka snám : bad la khot ia ka kyrteng jong u, Uba U Ktín jong U Blei.

14. Bad kita ki paitlang-thymá kiba ha ka byneng ki la iabúd ia u halor ki kulai balíh, kiba la kúp ha ka jain-

-linen baní, ka balíh bad ba-khúid.

15. Bad na ka shintur jong u ka míh-noh ka waitlam banep, ba da kata u'n da shoh ia ki kynja-bynriu: te ma-u u'n synshár ia ki da ka diing-synshár nar: bad u iúh-roit ma-u ia ka jingshon-pyddiang ka úm-soh wain ka jong ka jingbittar bad ka jingot-shlá jong U Blei U Badon-bor-baroh.

16. Bad u don halor ka jainkúp bad halor ka lybong jong u ka kyrteng ia kaba la thoh, U SIIM KI SIIM, BAD U TRAI KI TRAI.

17. BAD nga la ioh-íh ia uwei u angelos u baieng ha ka sngi; bad u la pyrta da ka ktín bajam, u da ong ha kita ki sim baroh kiba hér ha pyddeng ka byneng, Tó alle bad tó phi'n iaseng-lang sha ka jingiakhawai-míet ka bakhrau ka jong U Blei;

18. khynang ba phi'n ioh-bám ia ki doh ki siim, bad ia ki doh ki rangbah-shíhajar, bad ia ki doh ki bakhlain, bad ia ki doh ki kulai, bad ia ki jong kita ki bashong halor jong ki, bad ia ki doh baroh

ki balait-lúid ruh bad ki mrau, ki barit ruh bad ki bakhrau.

19. Bad nga la ioh-íh ia uta u mrád-khlau, bad ia kita ki siim jong ka khyndeú, bad ia kita ki paitlang-thymá jong ki kiba la iaseng-lang ba'n pynlong ia ka jingialehthymá ia uta u bashong halor kata ka kulai, bad ia uta u paitlang-thymá jong u.

20. Te la kem ia uta u mrád-khlau, bad lem bad une uta u nongiathúhlypá bamlér, uba la leh ia kita ki dak-khyllah ha khymat jong u, da kiba u la shúkor ia kita kiba la pyddiang ia kata ka dak uta u mrád-khlau, bad ia kita ki baiamane-dem ia kata ka dur jong u. Ia kine baroh-ar la bred im kein sha kata ka pung ka ding ia kaba thang da u kyndok.

21. Bad ia kita ki basah la pyniáp-noh da kata ka waitlam jong uta u bashong halor kata ka kulai, kaba míh-noh na ka shintur jong u; te ia kita ki sim baroh la pynkydang-éh na ki doh jong ki.

XX.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka bakhím ia U Soitan.*

4. *Shaphang kata ka shí-hajar snem ha kiba long ba'n im bad ba'n synshár lem bad U Khristos.*

7. *Shaphang pyllait pat ia U Soitan; bad ba u shúkór ia ki bynriu; bad ba bred ia u shakapung ka ding bad u kyndok.* 11. *Shaphang ka jingmíhpat ki baiáp ba-roh; bad ka jingbishár bakhadduh.*

1. BAD nga la ioh-íh ia u angelos haba u wan-híer na byneng, u badon kata ka shabi kata ka liu-long bakhlem-traí, bad ka kynjiri bakhrau ha ka ktí jong u.

2. Bad u la kem ia uta u ky-ing, ia uta u bysein baty-men, uba long U Ksuid, bad U Soitan, bad u la khúm ia u shí-hajar snem;

3. bad u la bred ia u sha kata ka liu-long bakhlem-traí, bad u la khang ha u, bad u la shon-skhem halor jong u, khynang ba u'n u'm ioh-shúkór ia ki kynja-bynriu shuh, tadynda la pyndep ia kata ka shí-hajar snem; te hadiin kata kein ka dei ba'n pyllait-noh ia u shibit arbit.

4. BAD nga la ioh-íh ia ki khet, bad don kiba la shong halor jong ki, bad la ai ka jingbishár ha ki; bad nga la ioh-íh ia ki mynsiim jong kita ia kiba la khrai-khlíh na ka

bynta kata ka jingphlá ia U Ísous, bad na ka bynta ka ktín U Blei, bad jár kiba ki'm shym la iamane-dem ia uta u mrád-khlau, l'ymne ia ka dur jong u, bad ki'm shym la pyddiang ia kata ka dak halor ka shyllang - mat jong ki, bad halor ka ktí jong ki; te ki la im bad ki la synshár lem bad U Khristos shí-hajar snem.

5. Hinrei kita ki basah na kita ki baiáp ki'm shym la im-pat tadynda la pyndep ia kata ka shí - hajar snem. Kane ka long ka jingmíh-pat ka banyngkong.

6. Suk bad bakhúid long uta uba don ka bynta ha kata ka jingmíh-pat ka banyngkong: *namar* halor kine kata ka jingiáp ka baar ka'm ioh bor shuh; hinrei ki'n long ki lyngdoh jong U Blei bad jong U Khristos, bad ki'n iasynshár lem bad u shí-hajar snem.

7. TE h'ynda la pyndep ia kata ka shí-hajar snem, yn pyllait-noh ia uta U Soitan na ka byndí jong u;

8. te u'n leit-míh-noh ba'n shúkór ia kita ki kynja-bynriu kiba ha kita ki sau dong ka

pyrthei, ia U Gog bad ia U Magog, ba'n pyniaseng-lang ia ki sha ka jingialehthymá, ka jingkhein ia kiba *ka'n long* kum u shíap ka dúriau.

9. Bad ki la ialeit-kíu halor ka pyngkiang ka khyndeú, bad ki la iakér-tauwíar ia ka ba-iashong - darai kita ki riu-khúid, bad ia kata ka nongbah ia kaba la íeit : te ka ding ka la wan-híer na U Blei na byneng, bad ka la bám-dúh ia ki.

10. Te ia uta U Soitan, u bashúkór ia ki, la bred kein sha kata ka pung ka ding bad u kyndok, ha kaba uta u mrád-khlau bad uta u nong-iathúhlypá balamlér *ki don* ; bad yn pynkordit ia ki mynsngi bad mynmíet sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

11. Bad nga la ioh-íh ia ka khet balíh bakhrau, bad ia uta u bashong halor jong ka, na ka khymat jong uba ka khyndeú bad ka byneng ki la iaphet-noh ; te ia ka jaka ym shym la shem shuh ia ki.

12. Bad nga la ioh-íh ia ki baiáp, ia ki barit bad ia ki bakhrau, haba ki la iaieng ha khymat U Blei, bad la plíe ia

ki kítap ; bad la plíe ia kawei-pat ka kítap, kaba long ka jong ka jingim ; te la bishár ia kita ki baiáp na kita kiei-kiei-ruh ia kiba la thoh ha kita ki kítap, katba kum ki jingleh jong ki.

13. Te ka dúriau ka la aitéi-noh ia ki baiáp kiba don ha ka ; bad Ka Jingiáp bad Ka Bashong riu-iáp ki la aitéi-noh ia kita ki baiáp kiba don ha ki ; te la bishár ia uwei-uwei-baroh katba kum ki jingleh jong ki.

14. Bad ia kata Ka Jingiáp bad ia kata Ka Bashong riu-iáp la bred sha kata ka pung ka ding. Kane ka long kata ka jingiáp ka baar.

15. Te jár ia uba ym shym la shem ba la thoh ha kata ka kítap ka jingim, la bred ia u sha kata ka pung ka ding.

XXI.—LYNNONG.

1. *Ka jingíththúh-pau ia ka byneng bathymmai bad ia ka khyndeú bathymmai ; bad ia ka nongbah bakhúid, ia Ka Jerusalem bathymmai, bad ia ki bakumno kí'n ioh shong-sah ha ka. 9. Ka jingpynih tynnad shaphang kata Ka Jerusalem bakhúid na byneng.*

1. BAD nga la ioh-ih ia ka byneng bathymmai bad ia ka khynde u bathymmai; namar kata ka byneng banyngkong bad kata ka khynde u banyngkong ki la leit-noh; bad ka dúriau ka'm don shuh.

2. Bad ma-nga U Ioannis nga la ioh-ih ia ka nongbah ka bakhúid, ia Ka Jerusalem bathymmai, haba ka wan-híer na U Blei na byneng, ia kaba la khréh kum ka nongleit-kurim ia kaba la pyníhbhá khynang ia u tyngá jong ka.

3. Bad nga la ioh-sngou ka ktín bajam na byneng, ka da ong, Ha khymíh, ka iing-trep U Blei ryngkat bad ki briu, bad u'n shong-sah lem bad ki, te ma-ki ki'n ialong u paitlang jong u, bad ma-u hí u'n long lem bad ki, *bad u'n long U Blei jong ki.*

4. Te U Blei u'n niád-noh ia ka jingjau-úm-mat baroh na ki khymat jong ki; bad ka jingiáp ka'n ym long shuh, l'ymne ka jingsngousíh, l'ymne ka jingiám, l'ymne ka jingpang ka'n ym long shuh: naba kita kiei-kiei ki bamynshiwa ki la leit-noh.

5. Te u la ong uta u bashong halor kata ka khet, Ha khymíh, nga thau ia kiei-kiei-baroh bathymmai. Bad u ong ha nga, Tó thoh: naba kine ki ktín ki long ki bashisha bad baiainéh.

6. Bad u la ong ha nga, La pyndep! Nga long ma-nga U Alpha bad U Omega, u basydang bad u bakut. Ha uta u basliang nga'n ai ei ma-nga na jong kata ka pukri ka úm ka jingim.

7. Uta u bajop u'n ioh-pateng ia kiei-kiei-baroh, bad nga'n dei U Blei ia u, bad ma-u de u'n dei u khún ia nga.

8. Hinrei ha kita ki basheping, bad ha ki b'ymngeit, bad ha ki baíh-jilli-sang, bad ha ki bapyniáp, bad ha ki bakyreit, bad ha ki bashong-blei baai-ksúid, bad ha ki bamane-blei-thau, bad ha kita baroh ki balamlér, ka bynta jong ki *ka'n long* ha kata ka pung ia kaba thang da ka ding bad da u kyndok; kaba long kata ka jingiáp ka baar.

9. TE la wan ha nga uwei na kita ki hinieu angelos kiba don kita ki hinieu plíang

ki badap na kita ki hinieu jingiáp-them ki bakhadduh; bad u la kren bad nga, u da ong, Tó alle, nga'n pyníh ha mé ia ka nongleit-kurim, kaba ka tyngá uta U Khún-lang-brot.

10. Te u la rah-noh ia nga ha u mynsiim shalor u lúm bakhrau bad bajerong, bad u la kyddeu ha nga ia kata ka nongbah ka bakhrau, ia kaba Ka Jerusalem bakhúid kein, haba ka wan-híer na byneng na U Blei,

11. ka da don kata ka burom-tyngshain U Blei: bad ka jingpynshai jong ka ka bakum u mau bakordor-tam, kum u mau jaspis basngúr-éh kum paila;

12. ka da don ruh ka kynroh bakhrau bad bajerong, bad ka da don khadar ki khyrdop, bad ha kita ki khyrdop khadar ki angelos, bad ki kyrteng ia kiba la thoh halor *jong ki*, kiba long *ki kyrteng* jong kita ki khadar jaíd jong kiba ki khún Israil:

13. na phang míhngi, *don* lai ki khyrdop; na phang shatei, *don* lai ki khyrdop; na phang shathi, *don* lai ki khyr-

dop; *bad* na phang sepngi, *don* lai ki khyrdop.

14. Bad kata ka kynroh jong kata ka nongbah ka don khadar ki mau-nongrim, bad halor jong ki *don* ki kyrteng kita ki khadar Ki Apostolos jong uta U Khún-langbrot.

15. Te uta u bakren bad nga, u la don u diing-theu ksíer, khynang ba u'n da theu ia kata ka nongbah, bad ia kita ki khyrdop jong ka, bad ia kata ka kynroh jong ka.

16. Bad ia kata ka nongbah la pynlong dur basaudong, te ka jinglyntér jong ka ka long kat kumba ka jingpyngkhiang ruh: bad u la theu ia kata ka nongbah da uta u diing-theu, jin háduh khadsan spah ki bor-lynti. Ka jinglyntér, bad ka jingpyngkhiang, bad ka jingjerong jong ka, ki long bamarryngkat.

17. Bad u la theu ia kata ka kynroh jong ka ia shispah saupheu sau ki prúh, *katba kum* ka jingtheu u briu, kaba long jong u angelos.

18. Bad ka jingtei ia kata ka kynroh jong ka ka long na u mau jaspis; bad kata ka

nongbah *ka la long* ka ksíer basngúr, ka bakum ka kynja-iit basngúr.

19. Bad ia kita ki mau-nongrim kata ka kynroh jong kata ka nongbah la pyníhbhá da kynja-baroh u mau bakor-dor. Uta u mau-nongrim u banyngkong *u long* u mau-jaspis; uta u baar, u mau-sappheiros; uta u balai, u mau-khalkedon; uta u basau, u mau-jirngam;

20. uta u basan, u mau-sardonyks; uta u bahinriu, u mau-sardios; uta u bahinie, u mau-ksíer; uta u baphra, u mau-birylos; uta u bakhyn-dai, u mau-topasion; uta u bashipheu, u mau-khrusoprasos; uta u bakhadwei, u mau-hyakinthos; uta u bakhadar, u mau-amethustos.

21. Bad kita ki khadar ki khyrdop *ki la long* khadar ki paila; hala kawei-kawei kein jong kita ki khyrdop ka la long na uwei u paíla: bad ka lynti-bah jong kata ka nongbah *ka la long* ka ksíer basngúr; kum ka iit bashai-lyngba.

22. Bad ia ka iing-mane-Blei nga'm shym la ioh-íh ha

ka: namar uta U Trai uba U Blei U Badon-bor-baroh, bad uta U Khún-langbrot, ki long ka iing-mane-Blei jong ka.

23. Bad kata ka nongbah ka'm don kam ia ka sngi, l'ymne ia u bynai, ba ki'n pynshai ha ka: namar ka burom U Blei ka la pynshai ia ka, bad uta U Khún-langbrot *u long* ka jingshai jong ka.

24. Bad kita ki kynja-bynriu ia kiba la pynim ki'n iaiaid ha kata ka jingshai jong ka: bad ki siim ka khynde, ki'n wallam ia ka jinglong-burom bad ia ka jingpyndon-burom jong ki sha ka.

25. Bad ia kita ki khyrdop jong ka yn ym da khang shuh mynsngi; namar ka miét ka'n ym long hangta.

26. Bad ki'n wallam ia ka jinglong-burom bad ia ka jingpyndon-burom jong kita ki kynja-bynriu sha ka.

27. Bad da-lei-lei ka'n ym ioh-leit-bysut sha ka kaei-kaei-ruh ka baleh-sang, bad ka baleh ia ka jingíhjilli, lane ia ka balamlér: tang kita kein ia kiba la thoh ha kata ka kítap ka jingim jong uta U Khún-langbrot.

XXII.—LYNNONG.

1. *U angelos u dang pyníh ia kiei-kiei-ruh shaphang kata Ka Jerusalem bakhúid na byneng.* 6. *Kine ki jingong ki long basisha; bad suk uta u baiaisumar ia ki.* 8. *Haba U Ioannis u sa mane ia u angelos, u adong ia u : ka jinglong b'ymkylla ki bahok bad ki b'ymhok.* 12. *U Iisous u wan kloí uba phla ia kine kiei-kiei-ruh; bad ka jingsuk kita kiba leh ia ki húkum jong u; bad U Mynsiim u khot ei baroh ba'n shim ei na ka úm ka jingim.* 18. *Ka basangéh ia uno-uno-ruh ba'n pynlang ha kine kiei-kiei-ruh, lane ba'n shim-noh na ki ktín jong kane ka kitap: bad ka jingwai-noh.*

1. BAD u la pyníh ha nga ia ka wah basngúr ka úm ka jingim, ka bapyrnai kum paila-sngúr, ka bamíh-noh na ka khet U Blei bad jong uta U Khún-langbrot.

2. Ha pyddeng kata ka lynti-bah jong ka, bad ha baroh arliang jong kata ka wah; la don u diing ka jingim, u basei-noh ia ki khadar ki jingsei-soh, hala u bynai u da sei-noh ia kata ka jingsei-soh jong ka, bad ki sla jong uta u diing long ia ka ba'n ríh-khíah ia ki kynja-bynriu.

3. Te ka jingtim baroh ka'n ym long shuh; hinrei kata ka

khet jong U Blei bad jong uta U Khún-langbrot ka'n long ha ka; bad ki shakri jong u ki'n iashakri ia u;

4. bad ki'n ioh-íh ia ka khymat jong u; bad ka kyr-teng jong u ka'n long halor ki shyllang-mat jong ki.

5. Bad ka miet ka'n ym long hangta; te ki'm don kam ia ka sharak, l'ymne ia ka jing-shai ka sngi, naba U Trai uba U Blei u pynshai ha ki: bad ki'n synshár sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

6. TE u la ong ha nga, Kine ki ktín ki long ki baiaínéh bad bashisha: bad U Trai uba U Blei kita Ki Nongiathúhlypá bakhúid, u la phah ia u angelos jong u ba'n pyníh ha ki shakri jong u ia kiei-kiei-ruh kiba dei ba'n jía-long shen.

7. Ha khymíh, nga wan kloí: suk uta u baiaisúmar ia ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kitap.

8. BAD ma-nga U Ioannis nga da ioh-íh ia kine kiei-kiei-ruh, bad nga da ioh-sngou ia ki. Te mynba nga la ioh-sngou bad nga la ioh-íh, nga la háp-dem ba'n

mane ha khymat ki slajat uta u angelos uba da pynih ha nga ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Te u ong ha nga, Tó mé súmar wat *leh kumta* : namar nga long u parashakri jong mé, bad jong kita ki para-bangeit jong mé kiba Ki Nongiathúhlypá, bad jong kita ki baiaisúmar ia kita ki ktín jong kane ka kítap : tó mane-dem ha U Blei.

10. Bad u ong ha nga, Tó mé wat pyndait lahá ia kita ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap : naba kata ka ía ka long hajan.

11. Uta u b'ymhok, tó ai u'n dang long b'ymhok ; bad uta u batyngit, tó ai u'n dang long tyngit ; bad uta u bahok, tó ai u'n dang long hok ; bad uta u bakhúid, tó ai u'n dang long khúid.

12. TE, ha khymih, nga wan kloi ; bad ka nong jong nga *ka don* lem bad nga, ba'n ai-nong ha uwei-uwei-baroh kumba ka jingleh jong u ka'n long.

13. Nga long ma-nga U Alpha bad U Omega, u basy-dang bad u bakut, u banyng-kong bad u bakhadduh.

14. Suk kita ki baiaileh ia ki húkum jong u, ba ka'n long ka bor ia ki halor uta u diing ka jingim, bad ki'n ioh-leit-bysut da kita ki khyrdop sha kata ka nongbah.

15. Hinrei shabar *ki long* kita ki kseu, bad kita ki bashong-blei baaiksúid, bad kita ki bakyreit, bad kita ki bapyniáp, bad kita ki bamane-blei-thau, bad mano-mano-baroh u baieit bad u bathau ia ka lamlér.

16. Ma-nga U Iísous nga la phah ia u angelos jong nga ba'n phlá ha phi ia kine kiei-kiei-ruh ha kita Ki Balang. Nga long ma-nga uba U Thied bad uba U Khún-u-ksiu U Dabid, bad uta U Khlur u batyngshain mynstep.

17. Te uba U Mynsiim bad kata ka nongleit-kurim ki iaong, Tó wan. Bad uta u baioh-sngou tó ai u'n ong, Tó wan. Bad jár u basliang tó ai u'n wan. Bad jár u bamon, tó ai u'n shim ei ia ka úm ka jingim.

18. NAMAR nga phlá-lem ha uwei-uwei-baroh baioh-sngou ia ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap,

Lada uei-uei-ruh u'n da pynlang ha kine kiei-kiei-ruh, U Blei u'n pynlang ha uta kein ia kita ki jingiáp-them ia kiba la thoh ha kane ka kítap :

19. Te lada uno-uno-ruh u'n shim-noh na kita ki ktín ka kítap jong kane ka jingia-thúhlypá, U Blei u'n shim-noh ia ka bynta jong u na ka kítap ka jingim, bad na kata

ka nongbah ka bakhúid, bad na kita kiei-kiei-ruh ia kiba la thoh ha kane ka kítap.

20. Uta uba phlá ia kine kiei-kiei-ruh u ong, Shisha, nga wan kloi; Amen. Shisha, tó wan, Ah Trai Iísous !

21 Ka jingaiei ka jong U Iisous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ka'n long* lem bad phi baroh ! Amen.

20 seconds for Fellow Christians - Dear Lord,

**Thank you that this PDF Ebook
has been released so that we are able
to learn more about you and wiser versions.
Please help it to have wide circulation
Please help the people responsible for
making this Ebook available.**

**Please help them to be able to have more
resources available to help others.
Please help them to have all the resources,
the funds, the strength and the time that they
need and ask for in order to be able
to keep working for You.**

**I pray that you would encourage them and
that you protect them physically and
spiritually, and the work & ministry that
they are engaged in.**

**I pray that you would protect them from the
Spiritual or other Forces that could harm them
or their work and projects, or slow them down.
Please help them to find Godly friends who
are able to help. Provide helpful transportation
for their consistent use.**

**Remind me to pray for them often as this
will help and encourage them.**

**Please give them your wisdom and
understanding so they can better follow you,
and I ask you to do
these things in the name of Jesus, Amen,**

Thank you for helping your fellow Christians by praying for us

Prayers

and

a Few Resources

Ideas and Ebooks (Livres / Libros)

For your Consideration

Glad to have this New Testament ?

Help us by PRAYING for us !!

Invest in your own Eternity
Spend time praying !

(thank you)

SHARE THIS PDF (E-Book) with your Friends
So *that* they will have a stronger
Spiritual Life ALSO

Concerning Christians and Christianity

1. Christians are those who follow the teachings of Jesus Christ.
2. The Teachings of Jesus Christ are explained in the book called the Gospel (Injil) or the New Testament.
3. The New Testament is the First Place to find and record the teachings of Jesus Christ, by those who actually knew Him.
4. The New Testament has never been disproved **archeologically** or **historically**. It has and remains accurate.
5. The New Testament Predicts that certain events will happen in the Future.
7. The Reliability of the Old Testament and the New Testament are clear indications of the accuracy of the New Testament.
8. Jesus Christ did Not fail in His mission on Earth.
9. Jesus Christ Pre-existed. This means that He existed BEFORE the Creation of the World.
10. When Christians worship Jesus Christ, they are NOT worshipping another Human being.
11. Jesus Christ did not become God by performing good works.
12. Christians cannot perform good works in order to go to Heaven. Those who want to find God must admit they are not able to be Perfect or Holy, and that they need the help of God to help them get rid of their Sins.
14. More than 500 Million Christians around the world today are NOT Roman Catholic. The Vatican does NOT speak for Christianity in many situations.

Concerning Christians and Christianity (2)

15. Judas did NOT die in the place of Jesus Christ on the cross.

16. Jesus Christ had no motive to escape his fate. Jesus Christ was born to communicate His message of Hope and Redemption for mankind.

17. Without the **Blood of Jesus**, it would be **impossible** for those who believe in Jesus Christ to be saved, to have Eternal Life.

18. Christians worship **ONE** God, NOT three Gods.

19. In True Christianity, Historically, **the Trinity is =**

a) God the Father

b) God the Son

c) God the Holy Spirit

20. The worship of Angels or Created Beings, or Creatures or anything except God (God the Father, God the Son [Jesus Christ], and God the Holy Spirit, is forbidden.

21. The Trinity IS NOT = Mary, Joseph and Jesus

22. The Trinity is NOT = Jesus, Joseph and God the Father

23. Gabriel is NOT another name for Jesus Christ.

24. Anyone can become a Christian if they want to.

25. Christianity IS not something that can be done EXTERNALLY. A person is a Christian because of what they believe **in their Heart**, inside of them. Their own **sincerity before God** is the true test.

26. Those who accept an electronic mark [666] for the purchase of goods, in their right hand or forehead are NOT able to become Christians.

Concerning Christians and Christianity (3)

People are innocent if they do not know and have no way of knowing that they are doing wrong. The Christian God places the knowledge of good and bad in the hearts of each and every individual.

No one except God is Holy.

It is wrong to murder innocent people.

It is wrong to kill Christians who have not actively harmed anyone.

People are NOT Christians simply because their family is "Christian".

People are NOT Christian because they are born INTO a "Christian" family.

A person cannot become a Christian "AUTOMATICALLY".

No one can be BORN a Christian, but becoming a true Christian will guarantee Eternal Life, in Heaven and with God.

The Presumption that a person is a Christian **simply because** they are going into a Church and sitting there is False.

Churches have people inside of them that are NOT Christian, but they want to learn more about God.

A Church, or a Church Official CANNOT MAKE anyone a Christian.

Christians do NOT convert anyone by Force, because this action is a violation of the CHOICES that GOD alone is able to make. To **force** others would suggest that God is weak, and cannot do this by Himself. The Christian God has much Strength but uses it to show love and help in this life, not unkindness.

Only God could FORCE someone to do something against their will, and the Creator of the Universe does NOT behave in that manner.

The Choice of what to believe or not to believe is up to Each individual, who must make up their own mind, of their free will.

There is no way to impose Christianity on anyone by Force.

Conversions by Force to Islam are NOT recognized by GOD or Christians.

Concerning Christians and Christianity (4)

Those who are converted **from** Christianity **to Islam by Force** or coercion, are Still Christian, AND **STILL** considered Christian.

Once a person is recognized by God as a genuine Christian, they are “**sealed**” permanently. There is no way for any **Human** to change this.

Forcing any Christian to say that they convert or accept Islam simply makes that Christian *to state* something which is FALSE. There is no such thing as Genuine conversion that God can recognize **OUT** of Christianity, if that person was a Christian.

To suggest that Christians could be converted by Force, actually means (signifies) that there are actions that humans can take that can **FORCE** God somehow to UNDO or ALTER what He has done. This is not the case. **Actions that Humans Force other Humans to take** are **not recognized** by God as a **true** Change of Mind, or a **Change of Heart**.

Once a person becomes a Christian, All of their sins (past, present, and future) are forgiven. They are reconciled to God for Eternity, and nothing can change this. **Forced Conversions to Islam are not considered Valid either by God or Christians**. No one can undo in the Heart of a person, what God can do. The link between a Christian and God is a link that Cannot be broken. **Saying** anything to the contrary will not alter or change this.

Christians do not Depend on their sanctuaries or Church buildings in order to meet with God. Harming a building **against the God who made the Universe** is not a genuine sign of success or progress. Christians simply make use of any buildings. Christians are able to meet and pray and talk to God by themselves, **without** a Church building and without a Priest or Pastor. God is always with them.

Harming a Church building simply proves that some people are afraid of Church Buildings. That is all. The Earliest Christians did not have Churches or Buildings for Hundreds of Years.

Harming a Church Building does not harm God, and it does not harm Christians. It simply makes them go and use a different building, or to meet without one.

Concerning Christians and Christianity (5)

Some people have not examined churches very much. **MANY are very simple** and do NOT have decorations or much *inside* of them. In Christianity, this is intentional. This symbolism is on purpose, intending to signify that the INNER LIFE of the Christian, is what is important to God, and NOT the building in which people worship.

Man looks on the external and outward appearance. GOD looks on the inner heart of each individual.

There would be no reason for anyone to become upset, if they did not think that Christianity was making progress. Those who are upset are upset because Christianity has answers, reasons and arguments that do not seem to be defeated. God is big enough to defend himself.

If Christianity is false, it should be possible to explain to Christians why and how Christianity is false. Killing or harming Christians is only an excuse, a method of hiding from the reality that intellectual conversation and explanations of those who are violent do NOT have the answers to defend with kindness or reason what they believe.

Christians believe that almost all violence is a waste of time. It does not accomplish what it is "supposed" to accomplish. Those who have arguments are able to advance those and explain them to others. Those who do not use violence instead. This method does not convince Christians or others to adopt methods of violence.

People become like the God they serve. If the God they serve is unkind and unmerciful, that is what the followers become. If the God being worshiped is cruel and mean to women and children, then that is what the followers of that God usually will become. Jesus Christ is love. Christians try to be loving.

People have the **option** of accepting to believe in the Teachings of Jesus Christ in the New Testament or rejecting those teaching. The choice in this life is **up to each person**. God is the one who makes His own rules. Thankfully, the God of this world decided to use Love and kindness to explain Himself so that all of us would have a chance to learn and to experience the unconditional love of Jesus Christ. ([books are listed in this Ebook](#). [Those who want to refute Christianity may want to start by refuting the books listed in this PDF](#))

Concerning Christians and Christianity (6)

True Christians are NOT afraid to have conversations with those who are not Christians. Christians are NOT afraid to have conversations with those who are islamic or from any other faith.

Christians are NOT afraid to talk about the weakness of Christianity, if that is a topic someone else wants to discuss.

Christians will not stone you or harm you because you disagree with them.

Christian will not make you slave IF you do NOT convert to Christianity.

Those who truly believe in the TRUTH of what they claim to believe are NOT afraid to discuss the content of what they believe with other people.

Christians may share with you that you are not 100% perfect and Holy, and Christians will Admit and acknowledge that THEY are NOT perfect or Holy.

Christians admit that they need a savior, that they cannot be good enough on their own, and that they cannot perform ENOUGH good and HOLY actions to please God. That is the starting point for anyone to become a Christian.

Those who engage Christians in discussions about religion should be willing to look at the history, the archeology, the science and all of the aspects of religion and the books that they use or defend. That is simply being honest. And those who seek spiritual truth are NOT afraid to discuss honestly issues of religion.

IF GOD is GOD, then GOD will STILL be GOD after a conversation takes place. Those who follow God should be willing to think and use the mind that God gave to them. IF God gave people a mind, HE expects them to use it. Discussions are part of the use of the mind.

There is a lot of history about OTHER religions that can be found in the West. In other nations, FEAR of being wrong induces and provokes censorship. But history can be proven and demonstrated. **The Dead Sea Scrolls were found in 1947-48.** Those scrolls contained the Jewish Old Testament. They were **dated scientifically to be 200 years OLDER than the time of Jesus Christ.** The Jewish Old Testament has NOT been changed or altered. This is simply a scientific and historic Fact.

God Preserves His Word. His word is the Old and New Testament. **IF you are seeking truth, what do you have to fear from Truth ?**

Concerning History and the Early Church

Christians do NOT pray to MARY. The Bible never teaches to Pray to Mary. Mary was born a human sinner, and became a Christ-follower.

Prayers to ANY Human (Except Jesus Christ, who was God who became Human for a short time) is IDOLATRY

Christians do not pray To Statues, which is IDOLATRY

Christians do not pray To Icons, which is a Graven Image, which is ALSO IDOLATRY.

The Early Church and the Early Christians did NOT pray to Mary.

The Early Church and the Early Christians did NOT pray to Saints, as this would be blasphemy, and taking worship and adoration away from God.

It is the Mediation of Jesus Christ alone which serves to communicate between God and Man, and NOT any other Human.

Christians know which books of the Bible are part of the Bible and belong in the Bible. There is a great deal of evidence and documentation over the whole world for the conclusion, about which books belong in the Bible.

Some books may help to clarify or explain (these are Free Books):

For those who read English:

- 1) The Seventh General Council (held 787 AD) in which the Worship of Images was established, by John Mendham - 1850
- 2) Image worship in the Church of Rome by James Endell Tyler
- 3) Primitive Christian Worship by James Endell Tyler
- 4) The worship of Mary [proven to be Unbiblical] by James Endell Tyler

THESE BOOKS are AVAILABLE For FREE ONLINE

Concerning History and the Early Church

We recommend, for your potential consideration, the following books:

1) The Seventh General Council (held 787 AD) in which the Worship of Images was established, with copious notes from the Caroline books compiled by order of Charlemagne by Rev John Mendham - 1850

2) Image worship in the Church of Rome by James Endell Tyler

The image-worship of the Church of Rome : proved to be contrary to Holy Scripture and the faith and discipline of the primitive church and to involve contradictory and irreconcilable doctrines within the Church of Rome itself (1847)

3) Primitive Christian Worship by James Endell Tyler

Primitive christian worship, or, The evidence of Holy Scripture and the church, concerning the invocation of saints and angels, and the blessed Virgin Mary (1840)

4) The worship of Mary by James Endell Tyler

5) The Pope of Rome and the popes of the Oriental Orthodox Church

by Caesarius Tondini (1875) also makes for interesting reading, even though it is a Roman Catholic work which was approved with the Nihil Obstat (not indexed by the inquisition) notice.

THESE BOOKS are AVAILABLE For FREE ONLINE

Concerning History and the Roman Catholic Church

Historic Information on the Roman Catholic Church can be found - in online searches - under the words:

papal, roman catholic, papist, popish, romanist, vatican, popery, romish,

There are many free Ebooks available online and at Google that cover these topics.

There is of course the standard works on the proven history of the Vatican:

The Two Babylons by Alexander Hislop, which uses more than 200 ancient Latin and Greek sources.

The Roman Schism illustrated from the Records of the Early Roman Catholic Church
by Rev. Perceval.

Those who have trouble with Vatican documents concerning early Church Councils should conduct their own research into a document called the "Donation of Constantine", which was the false land grant from the Roman Emperors to the Vatican.

Saved - How To become a Christian how to be saved

**A Christian is someone
who believes the
following**

***Steps to Take in order to become a
true Christian, to be Saved & Have a
real relationship & genuine
experience with the real God***

**Read, understand, accept and
believe the following verses from
the Bible:**

**1. All men are sinners and fall short
of God's perfect standard**

Romans 3: 23 states that

For all have sinned, and come short of
the glory of God;

2. Sin - which is imperfection in our lives - denies us eternal life with God. But God sent his son Jesus Christ as a gift to give us freely Eternal Life by believing on Jesus Christ.

Romans 6: 23 states

For the wages of sin is death; but the gift of God is eternal life through Jesus Christ our Lord.

3. You can be saved, and you are saved by Faith in Jesus Christ. You cannot be saved by your good works, because they are not "good enough". But God's good work of sending Jesus Christ to save us, and our response of believing - of having faith - in Jesus Christ, that is what saves each of us.

Ephesians 2: 8-9 states

8 For by grace are ye saved through faith; and that not of yourselves: it is the gift of God:

9 Not of works, lest any man should boast.

4. God did not wait for us to become perfect in order to accept or unconditionally love us. He sent Jesus Christ to save us, even though we are sinners. So Jesus Christ died to save us from our sins, and to save us from eternal separation from God.

Romans 5:8 states

But God commendeth his love toward us, in that, while we were yet sinners, Christ died for us.

5. God loved the world so much that He sent his one and only Son to die, so that by believing in Jesus Christ, we obtain Eternal Life.

John 3: 16 states

For God so loved the world, that he gave his only begotten Son, that whosoever believeth in him should not perish, but have everlasting life.

6. If you believe in Jesus Christ, and in what he did on the Cross for us, by dying there for us, you know for a

**fact that you have been given
Eternal Life.**

1 John 5: 13 states

These things have I written unto you that believe on the name of the Son of God; that ye may know that ye have eternal life, and that ye may believe on the name of the Son of God.

7. If you confess your sins to God, he hears you take this step, and you can know for sure that He does hear you, and his response to you is to forgive you of those sins, so that they are not remembered against you, and not attributed to you ever again.

1 John 1: 9 states

If we confess our sins, he is faithful and just to forgive us our sins, and to cleanse us from all unrighteousness.

If you believe these verses, or want to believe these verses, pray the following:

" Lord Jesus, I need you. Thank you for dying on the cross for my sins. I open the door of my life and ask you

to save me from my sins and give me eternal life. Thank you for forgiving me of my sins and giving me eternal life. I receive you as my Savior and Lord. Please take control of the throne of my life. Make me the kind of person you want me to be. Help me to understand you, and to know you and to learn how to follow you. Free me from all of the things in my life that prevent me from following you. In the name of the one and only and true Jesus Christ I ask all these things now, Amen".

Does this prayer express your desire to know God and to want to know His love ? If you are sincere in praying this prayer, Jesus Christ comes into your heart and your life, just as He said he would.

It often takes courage to decide to become a Christian. It is the right decision to make, but It is difficult to fight against part of ourselves that wants to hang on, or to find against that part of our selves that has trouble changing. The good news is

that you do not need to change yourself. Just Cry out to God, pray and he will begin to change you. God does not expect you to become perfect before you come to Him. Not at all...this is why He sent Jesus...so that we would not have to become perfect before being able to know God.

**Steps to take once you have asked
Jesus to come into your life**

Find the following passages in the Bible and begin to read them:

- 1. Read Psalm 23 (in the middle of the Old Testament - the 1st half of the Bible)**
- 2. Read Psalm 91**
- 3. Read the Books in the New Testament (in the Bible) of John, Romans & I John**
- 4. Tell someone of your prayer and your seeking God. Share that with someone close to you.**
- 5. Obtain some of the books on the list of books, and begin to read**

them, so that you can understand more about God and how He works.

6. Pray, that is - just talk to and with God, thank Him for saving you, and tell him your fears and concerns, and ask him for help and guidance.

7. email or tell someone about the great decision you have made today !!!

Does the "*being saved*" process only work for those who believe ?

For the person who is not yet saved, their understanding of **1) their state of sin and 2) God's** personal love and care for them, **and His desire and ability to save them....is what enables anyone to become saved.**

So yes, the "being saved" process works only for those

who believe in Jesus Christ and Him only, and place their faith in Him and in His work done on the Cross.

...and if so , then how does believing save a person?

Believing saves a person because of what it allows God to do in the Heart and Soul of that person.

But it is not simply the fact of a "belief". The issue is not having "belief" but rather what we have a belief about.

IF a person believes in **Salvation by Faith Alone in Jesus Christ** (ask us by email if this is not clear), then **That belief** saves them. Why ? because they are magical ? No, because of the sovereignty of God, because of what God does to them, when they ask him into their heart & life. When a person decides to place their faith in Jesus Christ and **ask Him** to forgive them of

their sins and invite Jesus Christ into their life & heart, **this** is what saves them – *because of* what God does for them at that moment in time.

At that moment in time when they sincerely believe and ask God to save them (as described above), God takes the life of that person, and in accordance with the will of that human, having requested God to save them from their sins through Jesus Christ – God takes that person's life and sins [all sins past, present and future], and allocates them to the category: of "***one of those people who Accepted the Free Gift of Eternal Salvation that God offers***".

From that point forward, their sins are no longer counted against them, because that is an account that is paid by the shed blood of Jesus Christ. And there is no person that could ever sin so much, that God's love would not be good enough for them, or that would somehow not be able to be covered by the penalty of

death that Jesus Christ paid the price for. (otherwise, sin would be more powerful than Jesus Christ – which is not true).

Sometimes, People have trouble believing in Jesus Christ because of two extremes:

First the extreme that they are *not* sinners (usually, this means that a person has not committed a "serious" sin, such as "murder", but God says that **all sins separates us from God**, even supposedly-small sins. We – as humans – tend to evaluate sin into more serious and less serious categories, because we do not understand just how serious "small" sin is).

Since we are all sinners, we all have a need for God, in order to have eternal salvation.

Second the extreme that they are *not good enough* for Jesus Christ to save them. This is basically done by those who reject the Free offer of Salvation by Christ Jesus because those people are -literally – **unwilling**

to believe. After death, they will believe, but they can only chose Eternal Life BEFORE they die. The fact is that all of us, are not good enough for Jesus Christ to save them. That is why Paul wrote in the Bible "**For all have sinned, and come short of the glory of God**" (Romans 3:23).

Thankfully, that is not the end of the story, because he also wrote " **For the wages of sin *is* death; but the gift of God *is* eternal life through Jesus Christ our Lord.**"(Romans 6: 23)

That Free offer of salvation is clarified in the following passage:

John 3: 16 **For God so loved the world, that he gave his only begotten Son, that whosoever believeth in him should not perish, but have everlasting life.**
17 **For God sent not his Son into the world to condemn the world; but that the world through him might be saved.**

Prayers that count

The prayers that God hears

We don't make the rules any more than you do. We just want to help others know how to reach God, and know that God cares about them personally.

The only prayers that make it to Heaven where God dwells are those prayers that are prayed directly to Him "through Jesus Christ" or "*in the name of Jesus Christ*".

God hears our prayers because we obey the method that God has established for us to be able to reach him. If we want Him to hear us, then we must use the methods that He has given us to communicate with Him.

And he explains - in the New Testament - what that method is: talking to God (praying) in accordance with God's will - and coming to Him in the name of Jesus Christ. Here are some examples of that from the New Testament:

(Acts 3:6) Then Peter said, Silver and gold have I none; but such as I have give I thee: In the name of Jesus Christ of Nazareth rise up and walk.

(Acts 16:18) And this did she many days. But Paul, being grieved, turned and said to the spirit, I command thee in the name of Jesus Christ to come out of her. And he came out the same hour.

(Acts 9:27) But Barnabas took him, and brought *him* to the apostles, and declared unto them how he had seen the Lord in the way, and that he had spoken to him, and how he had preached boldly at Damascus in the name of Jesus.

(2 Cor 3:4) And such trust have we through Christ to God-ward: (i.e. toward God)

(Gal 4:7) Wherefore thou art no more a servant, but a son; and if a son, then an heir of God through Christ.

(Eph 2:7) That in the ages to come he might show the exceeding [spiritual] riches of his grace in *his* kindness toward us through Christ Jesus.

(Phil 4:7) And the peace of God, which passeth all understanding, shall keep your hearts and minds through Christ Jesus.

(Acts 4:2) Being grieved that they taught the people, and preached through Jesus the resurrection from the dead.

(Rom 1:8) First, I thank my God through Jesus Christ for you all, that your faith is spoken of throughout the whole world.

(Rom 6:11) Likewise reckon ye also yourselves to be dead indeed unto sin,

but alive unto God through Jesus Christ our Lord.

(Rom 6:23) For the wages of sin *is* death; but the gift of God *is* eternal life through Jesus Christ our Lord.

(Rom 15:17) I have therefore whereof I may glory through Jesus Christ in those things which pertain to God.

(Rom 16:27) To God only wise, *be* glory through Jesus Christ for ever. Amen.

(1 Pet 4:11) ...if any man minister, *let him do it* as of the ability which God giveth: that God in all things may be glorified through Jesus Christ, to whom be praise and dominion for ever and ever. Amen.

(Gal 3:14) That the blessing of Abraham might come on the Gentiles through Jesus Christ; that we might receive the promise of the [Holy] Spirit through faith.

(Titus 3:6) Which he shed on us abundantly through Jesus Christ our Saviour;

(Heb 13:21) Make you perfect in every good work to do his will, working in you that which is wellpleasing in his sight, through Jesus Christ; to whom *be* glory for ever and ever. Amen.

Anyone who has questions is encouraged to contact us by email, with the address that is posted on our website.

Note for Foreign Language and International Readers & Users

Foreign Language Versions of the Introduction and Postscript/Afterword will be included (hopefully) in future editions.

IF a person wanted to become a Christian, what would they pray ?

God, I am praying this to you so that you will help me. Please help me to want to know you better. Please help me to become a Christian

God I admit that I am not perfect. I understand that you cannot allow anyone into Heaven who is not perfect and Holy. I understand that if I believe in Jesus Christ and in what He did, that God you will see my life through the sacrifice of Jesus Christ, and that this will allow me to have eternal life and know that I am going to Heaven.

God, I admit that I have sin and things in my life that are not perfect. I know I have sinned in my life. Please forgive me of my sins. I believe that Jesus Christ is the Son of God, that He came to Earth to save those who ask Him, and that He died to pay the penalty for all of my sins.

I understand that Jesus physically died and physically arose from the dead, and that God can forgive me because of the death and resurrection of Jesus Christ. I thank you for dying for me, and for paying the price for my sins. I accept to believe in you, and I thank you Lord God from all of my heart for your help and for sending your Son to die and raise from the Dead.

I pray that you would help me to read your word the Bible. I renounce anything in my life, my thoughts and my actions that is not from you, and I do this in the name of Jesus Christ. Help me to not be spiritually deceived. Help me to grow and learn how to have a strong Christian walk for you, and to be a good example, with your help. Help me to have and develop a love of your word the Bible, and please bring to my life, people and situations that will help me to understand how to live my life as your servant. Help me to learn how to share the good news with those who may be willing to learn or to know. I ask these things in the name of Jesus Christ, and I thank you for what you have done for me, Amen.

Please Remember: Christianity is NEVER forced. No one can force anyone to become a Christian. God does NOT recognize any desire for Him, unless it is genuine and motivated from the inside of each of us.

Prayers for help to God

In MANY LANGUAGES

For YOU, for US, for your Family

Dear God,

Thank you that this New Testament has been released so that we are able to learn more about you.

Please help the people responsible for making this Electronic book available. Please help them to be able to work fast, and make more Electronic books available. Please help them to have all the resources, the money, the strength and the time that they need in order to be able to keep working for You.

Please help those that are part of the team that help them on an everyday basis. Please give them the strength to continue and give each of them the spiritual understanding for the work that you want them to do. Please help each of them to not have fear and to remember that you are the God who answers prayer and who is in charge of everything.

I pray that you would encourage them, and that you protect them, and the work & ministry that they

5 minutos a ayudar excepto otros - diferencie eterno

Dios querido,

gracias que se ha lanzado este nuevo testamento de modo que poder aprender más sobre usted.

Ayude por favor a la gente responsable de hacer este Ebook disponible. Ayúdele por favor a poder trabajar rápidamente, y haga que más Ebooks disponible por favor le ayuda a tener todos los recursos, los fondos, la fuerza y el tiempo que necesitan para poder guardar el trabajar para usted.

Ayude por favor a los que sean parte del equipo que les ayuda sobre una base diaria. Por favor déles la fuerza para continuar y para dar a cada uno de ellos la comprensión espiritual para el trabajo que usted quisiera que hicieran. Ayude por favor a cada uno de ellos a no tener miedo y a no recordar que usted es el dios que contesta a rezo y que está a cargo de todo.

Ruego que usted los animara, y que usted los proteja, y el trabajo y el ministerio que están contratados adentro. Ruego que usted los protegiera contra las fuerzas espirituales que podrían dañarlas o retardarlas abajo. Ayúdeme por favor cuando utilizo este nuevo testamento también para pensar en ellas de modo que pueda rogar para ellas y así que pueden continuar ayudando a más gente. Ruego que usted me diera un amor de su palabra santa, y que usted me daría la sabiduría y el discernimiento espirituales para conocerle mejor y para entender los tiempos que estamos adentro y cómo ocuparse de las dificultades que me enfrentan con cada día. Señor God, me ayuda a desear conocerle mejor y desear ayudar a otros cristianos en mi área y alrededor del mundo. Ruego que usted diera el Web site y los de Ebook el equipo y los que trabajan en que les ayudan su sabiduría. Ruego que usted ayudara a los miembros individuales de su familia (y de mi familia) espiritual a no ser engañado, pero entenderle y desear aceptarle y seguir de cada manera. y pido que usted haga estas cosas en el nombre de Jesús, amen, ¿

(por qué lo hacemos tradujeron esto a muchas idiomas?

Porque necesitamos a tanto rezo como sea posible,

y a tanta gente que ruega para nosotros y el este ministerio tan a menudo como sea posible. Gracias por su ayuda.

El rezo es una de las mejores maneras que usted puede ayudarnos más).

Hungarian

Hungary, Hungarian, Hungary Hungarian Maygar Prayer Jezus Krisztus
Imadsag hoz Isten Hogyan viselkedni Imadkozik hoz tud hall az en m
viselkedni kerdez ad segit szamomra

Hungarian - Prayer Requests (praying / Talking) to God - explained in Hungarian Language

Beszélő -hoz Isten , a Alkotó -ból Világegyetem , a Lord :

1. amit ön akar ad számomra a bátorság -hoz imádkozik a
dolog amit Vennem kell imádkozik

2. amit ön akar ad számomra a bátorság -hoz hisz ön és
elfogad amit akrsz így csinálni életemmel , helyett én
feleml az én -m saját akarat (szándék) fenti öné.

3. amit ön akar add nekem segít -hoz nem enged az én -m
fél -ból ismeretlen -hoz válik a kifogás , vagy a alap értem
nem -hoz szolgál you.

4. amit ön akar add nekem segít -hoz lát és -hoz megtanul
hogyan viselkedni volna a szellemi erő Szükségem van (
átmenő -a szó a Biblia) egy) részére a esemény előre és b
betű) részére az én -m saját személyes szellemi utazás.

5. Amit ön Isten akar add nekem segít -hoz akar -hoz szolgál
Ön több

6. Amit ön akar emlékeztet én -hoz -val beszél ön
prayerwhen) Én csalódott vagy -ban nehézség , helyett
kipróbálás -hoz határozat dolog én magam egyetlen átmenő
az én -m emberi erő.

7. Amit ön akar add nekem Bölcsesség és egy szív töltött -
val Bibliai Bölcsesség azért ÉN akar szolgál ön több
hatékonyan.

8. Amit ön akar adjon nekem egy -t vágy -hoz dolgozószoba
-a szó , a Biblia ,(a Új Végrendelet Evangélium -ból Budi) ,
-ra egy személyes alap

9. amit ön akar ad segítség számomra azért ÉN képes -hoz
észrevesz dolog -ban Biblia (-a szó) melyik ÉN tud
személyesen elmond -hoz , és amit akarat segítsen nekem ért
amit akrsz én -hoz csinál életemben.

10. Amit ön akar add nekem nagy ítélőképesség , -hoz ért
hogyan viselkedni megmagyaráz -hoz másikk ki ön , és
amit ÉN akar képesnek lenni megtenni megtanul hogyan
viselkedni megtanul és tud hogyan viselkedni kiáll mellett
ön és én -a szó (a Biblia)

11. Amit ön akar hoz emberek (vagy websites) életemben
ki akar -hoz tud ön és én , ki van erős -ban -uk pontos
megértés -ból ön (Isten) ; és Amit ön akar hoz emberek (
vagy websites) életemben ki lesz képes -hoz bátorít én -hoz
pontosan megtanul hogyan viselkedni feloszt a Biblia a szó -
ból igazság (2 Korócsin 215:).

12. Amit ön akar segítsen nekem -hoz megtanul -hoz volna
nagy megértés körülbelül melyik Biblia változat van legjobb
 , melyik van a leg--bb pontos , és melyik birtokol a leg--bb
szellemi erő & erő , és melyik változat egyeztet -val a
eredeti kézirat amit ön ihletett a írói hivatás -ból Új
Végrendelet -hoz ír.

13. Amit ön akar ad segít számomra -hoz használ időm -ban
egy jó út , és nem -hoz elpusztít időm -ra Hamis vagy üres
módszer közelebb kerülni -hoz Isten (de amit van nem

hűségesen Bibliai), és hol azok módszer termel nem hosszú ideje vagy tartós szellemi gyümölcs.

14. Amit ön akar ad segítség számomra -hoz ért mit tenni keres -ban egy templom vagy egy istentisztelet helye , mi fajta -ból kérdés -hoz kérdez , és amit ön akar segítsen nekem -hoz talál hívők vagy egy lelkész -val nagy szellemi bölcsesség helyett könnyű vagy hamis válaszol.

15. amit ön akar okoz én -hoz emlékszik -hoz memorizál -a szó a Biblia (mint Rómaiak 8), azért ÉN tud volna ez szívemben és volna az én -m törődik előkészített , és lenni kész ad egy válaszol -hoz másikk -ból remél amit Nekem van körülbelül ön.

16. Amit ön akar hoz segít számomra azért az én -m saját teológia és tételek -hoz egyetérteni -a szó , a Biblia és amit ön akar folytatódik segíteni neki én tud hogyan az én -m megértés -ból doktrína lehet közművesített azért az én -m saját élet , életmód és megértés folytatódik -hoz lenni záró -hoz amit akrsz ez -hoz lenni értem.

17. Amit ön akar nyit az én -m szellemi bepillantás (következtetés) több és több , és amit hol az én -m megértés vagy észrevétel -ból ön van nem pontos , amit ön akar segítsen nekem -hoz megtanul ki Jézus Krisztus hűségesen van.

18. Amit ön akar ad segít számomra azért ÉN akar képesnek lenni megtenni szétválaszt akármi hamis rítusok melyik Nekem van függés -ra , -ból -a tiszta tanítás -ban Biblia , ha akármi miből Én alábbiak van nem -ból Isten , vagy van ellenkező -hoz amit akrsz -hoz tanít minket körülbelül alábbiak ön.

19. Amit akármilyen kényszerít -ből rossz akar nem eltesz akármilyen szellemi megértés melyik Nekem van , de eléggé amit ÉN akar megtart a tudás -ból hogyan viselkedni tud ön és én nem -hoz lenni tévedésben lenni ezekben a napokban -ből szellemi csalás.

20. Amit ön akar hoz szellemi erő és segít számomra azért ÉN akar nem -hoz lenni része a Nagy Esés El vagy -ből akármilyen mozgalom melyik akar lenni lelkileg utánczó -hoz ön és én -hoz -a Szent Szó

21. Amit ha van akármilyen amit Nekem van megtett életemben , vagy bármilyen módon amit Nekem van nem alperes -hoz ön ahogyan ettem kellett volna volna és ez minden megakadályozás én -ből egyik gyaloglás veled , vagy birtoklás megértés , amit ön akar hoz azok dolog / válasz / esemény vissza bele az én -m törődik , azért ÉN akar lemond őket nevében Jézus Krisztus , és mind az összes -uk hat és következmény , és amit ön akar helyettesít akármilyen üresség ,sadsness vagy kétségbeesés életemben -val a Öröm -ből Lord , és amit ÉN akar lenni több fókuszálva tanulás -hoz követ ön mellett olvasó -a szó , a Biblia

22. Amit ön akar nyit az én -m szemek azért ÉN akar képesnek lenni megtenni világosan lát és felismer ha van egy Nagy Csalás körülbelül Szellemi téma , hogyan viselkedni ért ez jelenség (vagy ezek esemény) -ből egy Bibliai perspektíva , és amit ön akar add nekem bölcsesség -hoz tud és így amit ÉN akar megtanul hogyan viselkedni segít barátaim és szeretett egyek (rokon) nem lenni része it.

23. Amit ön akar biztosít amit egyszer az én -m szemek van kinyitott és az én -m törődik ért a szellemi jelentőség -ből időszaki esemény bevitel hely a világon , amit ön akar előkészít szívem elfogadtatni magam -a igazság , és amit ön akar segítsen nekem ért hogyan viselkedni talál bátorság és

erő átmenő -a Szent Szó , a Biblia. Nevében Jézus Krisztus ,
Én kérdezek mindezekért igazol kívánságom -hoz lenni -ban
megállapodás -a akarat , és Én kérdezés részére -a
bölcsség és kicsit bérelni szerelem -ből Igazság Ámen

=====

Több alul -ból Oldal
Hogyan viselkedni volna Örökélet

=====

Vagyunk boldog ha ez oldalra dől (-ból imádság kereslet -
hoz Isten) van képes -hoz támogat ön. Mi ért ez május nem
lenni a legjobb vagy a leg--bb hatásos fordítás. Mi ért amit
vannak sok különböző ways -ból kifejezhető gondolkodás és
szöveg. Ha önnek van egy javaslat részére egy jobb fordítás
, vagy ha tetszene neked -hoz fog egy kicsi összeg -ból idő
-hoz küld javaslatok hozzánk , lesz lenni ételadag ezer -ból
más emberek is , ki akarat akkor olvas a közművesített
fordítás. Mi gyakran volna egy Új Végrendelet elérhető -ban
-a nyelv vagy -ban nyelvek amit van ritka vagy régi. Ha ön
látzó részére egy Új Végrendelet -ban egy különleges nyelv
, legyen szíves ír hozzánk. Is , akarunk hogy biztosak
legyünk és megpróbál -hoz kommunikál amit néha ,
megtesszük felajánl könyv amit van nem Szabad és amit
csinál ár pénz. De ha ön nem tud ad néhányuk elektronikus
könyv , mi tud gyakran csinál egy cserél -ből elektronikus
könyv részére segít -val fordítás vagy fordítás dolgozik.
Csinálsz nem kell lenni profi munkás , csak kevés szabályos
személy akit érdekel ételadag. Önnek kellene volna egy
számítógép vagy önnek kellene volna belépés -hoz egy
számítógép -on -a helyi könyvtár vagy kollégium vagy
egyetem , óta azok általában volna jobb kapcsolatok -hoz
Internet.

=====

Parlando al dio, il creatore dell'universo, il signore:

1. che dareste me al coraggio pregare le cose di che ho bisogno per pregare

2. che dareste me al coraggio crederli ed accettare che cosa desiderate fare con la mia vita, anziché me che exalting il miei propri volontà (intenzione) sopra il vostro.

3. che mi dareste l'aiuto per non lasciare i miei timori dello sconosciuto trasformarsi in nelle giustificazioni, o la base per me per non servirlo.

4. che mi dareste l'aiuto per vedere ed imparare come avere la resistenza spiritosa io abbia bisogno (con la vostra parola bibbia) di a) per gli eventi avanti e b) per il mio proprio viaggio spiritoso personale.

5. Che dio mi dareste l'aiuto per desiderare servirli di più

6. Che mi ricordereste comunicare con voi (prayer)when io sono frustrati o in difficoltà, invece di provare a risolvere le cose io stesso soltanto con la mia resistenza umana.

7. Che mi dareste la saggezza e un cuore si è riempito di saggezza biblica in modo che li servissi più efficacemente.

8. Che mi dareste un desiderio studiare la vostra parola, la bibbia, (il nuovo gospel del Testamento di John), a titolo personale,

9. che dareste ad assistenza me in modo che possa notare le cose nella bibbia (la vostra parola) a cui posso riferire personalmente ed a che lo aiuterà a capire che cosa lo desiderate fare nella mia vita.

10. Che mi dareste il discernment grande, per capire come spiegare ad altri che siate e che potrei imparare come imparare e sapere levarsi in piedi in su per voi e la vostra parola (bibbia)

11. Che portereste la gente (o i Web site) nella mia vita che desidera conoscerla e che è forte nella loro comprensione esatta di voi (dio); e quello portereste la gente (o i Web site) nella mia vita che potrà consigliarmi imparare esattamente come dividere la bibbia la parola della verità (2 coda di todo 2:15).

12. Che lo aiutereste ad imparare avere comprensione grande circa quale versione della bibbia è la cosa migliore, che è la più esatta e che ha la resistenza & l'alimentazione più spiritose e che la versione accosente con i manoscritti originali che avete ispirato gli autori di nuovo Testamento scrivere.

13. Che dareste l'aiuto me per usare il mio tempo in un buon senso e per non sprecare il mio tempo sui metodi falsi o vuoti di ottenere più vicino al dio (ma a quello non sia allineare biblico) e dove quei metodi non producono frutta spiritosa di lunga durata o durevole.

14. Che dareste l'assistenza me capire che cosa cercare in una chiesa o in un posto di culto, che generi di domande da chiedere e che lo aiutereste a trovare i believers o un pastor con saggezza spiritosa grande anziché le risposte facili o false.

15. di che lo indurreste a ricordarsi per memorizzare la vostra parola la bibbia (quale Romans 8), di modo che posso averlo nel mio cuore e fare la mia prepararsi mente ed è

aspetti per dare una risposta ad altre della speranza che ho circa voi.

16. Che portereste l'aiuto me in modo che la mie proprie teologia e dottrine per accosentire con la vostra parola, la bibbia e che continuereste a aiutarli a sapere la mia comprensione della dottrina può essere migliorata in modo che la miei propri vita, lifestyle e capire continui ad essere più vicino a che cosa lo desiderate essere per me.

17. Che aprireste la mia comprensione spiritosa (conclusioni) di più e più e che dove la mia comprensione o percezione di voi non è esatta, che lo aiutereste ad imparare chi Jesus Christ allineare è.

18. Che dareste l'aiuto me in modo che possa separare tutti i rituali falsi da cui ho dipeso, dai vostri insegnamenti liberi nella bibbia, se c'è ne di che cosa sono seguente non è del dio, o è contrari a che cosa desiderate per insegnarli - circa quanto segue.

19. Che alcune forze della malvagità non toglierebbero la comprensione affatto spiritosa che abbia, ma piuttosto che mantennrei la conoscenza di come conoscerli e non essere ingannato dentro attualmente di inganno spiritoso.

20. Che portereste la resistenza spiritosa ed aiutereste a me in modo che non faccia parte del ritirarsi grande o di alcun movimento che sarebbe spiritual falsificato a voi ed alla vostra parola santa.

21. Quello se ci è qualche cosa che faccia nella mia vita, o qualsiasi senso che non ho risposto a voi come dovrei avere e quello sta impedendomi di camminare con voi, o avere capire, che portereste quei things/responses/events nuovamente dentro la mia mente, di modo che rinuncerei

loro in nome di Jesus Christ e tutte i loro effetti e conseguenze e che sostituireste tutta la emptiness, tristezza o disperazione nella mia vita con la gioia del signore e che di più sarei messo a fuoco sull'imparare seguirli leggendo la vostra parola, bibbia.

22. Che aprireste i miei occhi in modo che possa vedere e riconoscere chiaramente se ci è un inganno grande circa i soggetti spiritosi, come capire questo fenomeno (o questi eventi) da una prospettiva biblica e che mi dareste la saggezza per sapere ed in modo che impari come aiutare i miei amici ed amavo ones (parenti) per non fare parte di esso.

23. Che vi accertereste che i miei occhi siano aperti una volta e la mia mente capisce l'importanza spiritosa degli eventi correnti che avvengono nel mondo, che abbiate preparato il mio cuore per accettare la vostra verità e che lo aiutereste a capire come trovare il coraggio e la resistenza con la vostra parola santa, la bibbia. In nome di Jesus Christ, chiedo queste cose che confermano il mio desiderio essere nell'accordo la vostra volontà e sto chiedendo la vostra saggezza ed avere un amore della verità, Amen.

=====

Più in calce alla pagina
come avere vita Eterna

=====

Siamo felici se questa lista (delle richieste di preghiera al dio) può aiutarli. Capiamo che questa non può essere la traduzione migliore o più efficace. Capiamo che ci sono molti sensi differenti di esprimere i pensieri e le parole. Se avete un suggerimento per una traduzione migliore, o se

voleste occorrere una piccola quantità di vostro tempo di trasmettere i suggerimenti noi, aiuterete i migliaia della gente inoltre, che allora leggerà la traduzione migliorata. Abbiamo spesso un nuovo Testamento disponibile in vostra lingua o nelle lingue che sono rare o vecchie.

Se state cercando un nuovo Testamento in una lingua specifica, scriva prego noi. Inoltre, desideriamo essere sicuri e proviamo a comunicare a volte quello, offriamo i libri che non sono liberi e che costano i soldi. Ma se non potete permettersi alcuni di quei libri elettronici, possiamo fare spesso uno scambio di libri elettronici per aiuto con la traduzione o il lavoro di traduzione.

Non dovete essere un operaio professionista, solo una persona normale che è interessata nell'assistenza. Dovreste avere un calcolatore o dovreste avere accesso ad un calcolatore alla vostra biblioteca o università o università locale, poiché quelli hanno solitamente collegamenti migliori al Internet. Potete anche stabilire solitamente il vostro proprio cliente LIBERO personale della posta elettronica andando al #### di mail.yahoo.com prego occorrete un momento per trovare l'indirizzo della posta elettronica situato alla parte inferiore o all'estremità di questa pagina. Speriamo che trasmettiate la posta elettronica noi, se questa è di aiuto o di incoraggiamento. Inoltre vi consigliamo metterseli in contatto con riguardo ai libri elettronici che offriamo quello siamo senza costo e

che libero abbiamo molti libri nelle lingue straniere, ma non le disponiamo sempre per ricevere elettronicamente (trasferimento dal sistema centrale verso i satelliti) perché rendiamo soltanto disponibile i libri o i soggetti che sono chiesti. Vi consigliamo continuare a pregare al dio ed a continuare ad imparare circa lui leggendo il nuovo

Testamento. Accogliamo favorevolmente le vostre domande ed osservazioni da posta elettronica.

=====

Preghiera al dio Caro Dio, Grazie che questo gospel o questo nuovo Testamento è stato liberato in modo che possiamo impararvi più circa. Aiuti prego la gente responsabile del rendere questo libro elettronico disponibile. Conoscete che chi sono e potete aiutarle.

Aiutale prego a potere funzionare velocemente e renda i libri più elettronici disponibili Aiutali prego ad avere tutte le risorse, i soldi, la resistenza ed il tempo di che hanno bisogno per potere continuare a funzionare per voi. Aiuti prego quelli che fanno parte della squadra che le aiuta su una base giornaliera. Prego dia loro la resistenza per continuare e dare ciascuno di loro la comprensione spiritosa per il lavoro che li desiderate fare. Aiuti loro prego ciascuno a non avere timore ed a non ricordarsi di che siete il dio che risponde alla preghiera e che è incaricato di tutto. Prego che consigliereste loro e che li proteggete ed il lavoro & il ministero che sono agganciati dentro.

Prego che li proteggereste dalle forze spiritose o da altri ostacoli che potrebbero nuoc o ritardarli giù. Aiutalo prego quando uso questo nuovo Testamento anche per pensare alla gente che ha reso questa edizione disponibile, di modo che posso pregare per loro ed in modo da può continuare a aiutare più gente.

Prego che mi dareste un amore della vostra parola santa (il nuovo Testamento) e che mi dareste la saggezza ed il discernment spiritosi per conoscerli meglio e per capire il

Prego che dareste la squadra elettronica e coloro del libro che le aiuta la vostra saggezza.

=====

PORTUGUESE   PORTUGUESE

Portuguese Prayer Cristo Pedido a Deus Como orar a Deus
podem ouvir my pedido perguntar Deus dar ajuda a me

_____

Falando ao deus, o criador do universo, senhor:

1. que você daria a mim à coragem pray as coisas que eu necessito pray
2. que você daria a mim à coragem o acreditar e aceitar o que você quer fazer com minha vida, em vez de mim que exalting meus próprios vontade (intenção) acima de seu.
3. que você me daria a ajuda para não deixar meus medos do desconhecido se transformar as desculpas, ou a base para mim para não lhe servir.
4. que você me daria a ajuda para ver e aprender como ter a força espiritual mim necessite (com sua palavra o bible) a) para os eventos adiante e b) para minha própria viagem espiritual pessoal.
5. Que você deus me daria a ajuda para querer lhe servir mais
6. Que você me lembraria falar com você (prayer)when me são frustrados ou na dificuldade, em vez de tentar resolver coisas eu mesmo somente com minha força humana.
7. Que você me daria a sabedoria e um coração encheu-se com a sabedoria bíblica de modo que eu lhe servisse mais eficazmente.
8. Que você me daria um desejo estudar sua palavra, o bible, (o gospel do testament novo de John), em uma base pessoal,
9. que você daria a auxílio a mim de modo que eu pudesse observar coisas no bible (sua palavra) a que eu posso pessoalmente se relacionar, e a que me ajudará compreender o que você me quer fazer em minha vida.
10. Que você me daria o discernment grande, para compreender como explicar a outro que você é, e que eu

poderia aprender como aprender e saber estar acima para você e sua palavra (o bible)

11. Que você traria os povos (ou os Web site) em minha vida que querem o conhecer, e que são fortes em sua compreensão exata de você (deus); e isso você traria povos (ou Web site) em minha vida que poderá me incentivar aprender exatamente como dividir o bible a palavra da verdade (2 timothy 2:15).

12. Que você me ajudaria aprender ter a compreensão grande sobre que versão do bible é a mais melhor, que são a mais exata, e que têm a força & o poder os mais espirituais, e que a versão concorda com os manuscritos originais que você inspirou os autores do testament novo escrever.

13. Que você me daria a ajuda para usar meu tempo em uma maneira boa, e para não desperdiçar minha hora em métodos falsos ou vazios de começar mais perto do deus (mas daquele não seja verdadeiramente bíblico), e onde aqueles métodos não produzem nenhuma fruta espiritual a longo prazo ou durável.

14. Que você me daria o auxílio compreender o que procurar em uma igreja ou em um lugar da adoração, que tipos das perguntas a pedir, e que você me ajudaria encontrar believers ou um pastor com sabedoria espiritual grande em vez das respostas fáceis ou falsas. 15. que você faria com que eu recordasse memorizar sua palavra o bible (tal como Romans 8), de modo que eu pudesse o ter em meu coração e ter minha mente preparada, e estivessem pronto para dar uma resposta a outra da esperança que eu tenho sobre você.

16. Que você me traria a ajuda de modo que meus próprios theology e doutrinas para concordar com sua palavra, o

bible e que você continuaria a me ajudar saber minha compreensão da doutrina pode ser melhorada de modo que meus próprios vida, lifestyle e compreensão continuem a ser mais perto de o que você a quer ser para mim.

17. Que você abriria minha introspecção espiritual (conclusões) mais e mais, e que onde minha compreensão ou percepção de você não são exata, que você me ajudaria aprender quem Jesus Christ é verdadeiramente.

18. Que você me daria a ajuda de modo que eu possa separar todos os rituals falsos de que eu depender, de seus ensinamentos desobstruídos no bible, se alguma de o que eu sou seguinte não são do deus, nem são contrárias a o que você quer nos ensinar - sobre o seguir.

19. Que nenhuma das forças do evil não removeriam a compreensão espiritual que eu tenho, mas rather que eu reteria o conhecimento de como o conhecer e não ser iludido nestes dias do deception espiritual.

20. Que você traria a força espiritual e me ajudaria de modo que eu não seja parte da queda grande afastado ou de nenhum movimento que fosse espiritual forjado a você e a sua palavra holy.

21. Isso se houver qualquer coisa que eu fiz em minha vida, ou alguma maneira que eu não lhe respondi como eu devo ter e aquela está impedindo que eu ande com você, ou ter a compreensão, que você traria aqueles things/responses/events para trás em minha mente, de modo que eu os renunciasses no nome de Jesus Christ, e em todas seus efeitos e conseqüências, e que você substituiria todo o emptiness, sadness ou desespero em minha vida com a alegria do senhor, e que eu estaria focalizado mais na aprendizagem o seguir lendo sua palavra, o bible.

22. Que você abriria meus olhos de modo que eu possa ver e reconhecer claramente se houver um deception grande sobre tópicos espirituais, como compreender este fenômeno (ou estes eventos) de um perspective bíblica, e que você me daria a sabedoria para saber e de modo que eu aprenderei como ajudar a meus amigos e amei (parentes) não ser parte dela.

23. Que você se asseguraria de que meus olhos estejam abertos uma vez e minha mente compreende o significado espiritual dos eventos atuais que ocorrem no mundo, que você prepararia meu coração para aceitar sua verdade, e que você me ajudaria compreender como encontrar a coragem e a força com sua palavra holy, o bible. No nome de Jesus Christ, eu peço estas coisas que confirmam meu desejo ser no acordo sua vontade, e eu estou pedindo sua sabedoria e para ter um amor da verdade, Amen.

=====

Mais no fundo da página
como ter a vida eternal

=====

Nós estamos contentes se esta lista (de pedidos do prayer ao deus) puder lhe ajudar. Nós compreendemos que esta não pode ser a mais melhor ou tradução a mais eficaz. Nós compreendemos que há muitas maneiras diferentes de expressar pensamentos e palavras. Se você tiver uma sugestão para uma tradução melhor, ou se você gostar de fazer exame de um pouco de seu tempo nos emitir sugestões, você estará ajudando a milhares dos povos também, que lerão então a tradução melhorada. Nós temos frequentemente um testament novo disponível em sua língua ou nas línguas que são raras ou velhas. Se você estiver procurando um testament novo em uma língua específica, escreva-nos por favor.

Também, nós queremos ser certos e tentamos comunicar às vezes isso, nós oferecemos os livros que não estão livres e que custam o dinheiro. Mas se você não puder ter recursos para alguns daqueles livros eletrônicos, nós podemos frequentemente fazer uma troca de livros eletrônicos para a ajuda com tradução ou trabalho da tradução. Você não tem que ser um trabalhador profissional, only uma pessoa regular que esteja interessada na ajuda.

Você deve ter um computador ou você deve ter o acesso a um computador em sua biblioteca ou faculdade ou universidade local, desde que aqueles têm geralmente conexões melhores ao Internet.

Você pode também geralmente estabelecer seu próprio cliente LIVRE pessoal do correio eletrônico indo ao ### de mail.yahoo.com faz exame por favor de um momento para encontrar o endereço do correio eletrônico ficado situado no fundo ou na extremidade desta página. Nós esperamos que você nos emita o correio eletrônico, se este for da ajuda ou do incentivo. Nós incentivamo-lo também contatar-nos a respeito dos livros eletrônicos que nós oferecemos a isso somos sem custo, e

que livre nós temos muitos livros em línguas estrangeiras, mas nós não as colocamos sempre para receber eletronicamente (download) porque nós fazemos somente disponível os livros ou os tópicos que são os mais pedidos. Nós incentivamo-lo continuar a pray ao deus e a continuar a aprender sobre ele lendo o testament novo. Nós damos boas-vindas a seus perguntas e comentários pelo correio eletrônico.

Por favor ayúdeme saber cómo a tratar con el dificultades
aquel Estoy confrontar con todos los días. Señor Dios ,
Ayúdame querer saber usted Mejor y querer a ayuda otro
Cristianos en mi área y alrededor del mundo. Oro aquel
usted haría dar el Electrónica libro equipo y esos quién obra
en la telas y esos quién ayuda ellas su juicio.

Oro aquel usted haría ayuda el individuo miembros de su familia (y mi familia) a no estar espiritualmente engañado , pero a comprender usted y querer a aceptar y seguir usted en todos los días camino. y YO preguntar usted hacer éstos cosas en nombre de Jesús , Amén ,

=====

[illegible]

Kjære God , Takk skal du ha det denne Ny Testamentet
er blitt befridd i den grad at vi er dugelig å høre flere om du.
Behage hjelpe folket ansvarlig for gjør denne Elektronisk
bestille anvendelig. Behage hjelpe seg å bli kjøpedyktig
arbeide rask , og lage flere Elektronisk bøker anvendelig
Behage hjelpe seg å ha alle ressursene , pengene , det styrke
og klokken det de nød for at være i stand til oppbevare
arbeider til deres.

Behage hjelpe dem det er del av teamet det hjelpe seg opp på en hverdags basis. Behage gir seg det styrke å fortsette og gir hver av seg det sprit forståelse for det arbeide det du ønske seg å gjøre.

Swedish - Prayer Requests (praying / Talking) to God - explained in Swedish Language

Swedish Prayer Bon till Gud Jesus Hur till Be Hur kann
hora min Hur till fraga Gud till ger hjalp finna ande Ledning
Talande till Gud , skaparen om Universum , den Vår Herre
och Frälsare :

1. så pass du skulle ger till jag tapperheten till be sakerna så
pass Jag nöd till be

2. så pass du skulle ger till jag tapperheten till tro på du och
accept vad du vilja till gör med min liv , i stället för jag
upphoja min äga vilja (avsikt) över din.

3. så pass du skulle ge mig hjälp till inte låta min rädsla om
okänd till bli den ursäkta , eller basisten för jag inte till tjäna
you.

4. så pass du skulle ge mig hjälp till se och till lära sig hur
till har den ande styrka Jag nöd (igenom din uttrycka bibeln
) en) för händelsen före och b) för min äga personlig ande
resa.

5. Så pass du Gud skulle ge mig hjälp till vilja till tjäna Du
mer

6. Så pass du skulle påminna jag till samtal med du
prayerwhen) JAG er frustrerat eller i svårigheten , i stället
för försökande till besluta sakerna mig själv bara igenom
min mänsklig styrka.

7. Så pass du skulle ge mig Visdom och en hjärtan fyllt med
Biblisk Visdom så fakta åt JAG skulle tjäna du mer
effektivt. 8. Så pass du skulle ge mig en önska till studera
din uttrycka , bibeln , (den Ny Testamente Evangelium av
John) , på en personlig basis 9. så pass du skulle ger hjälp

till jag så fakta ät JAG er köpa duktig märka sakerna inne om Bibel (din uttrycka) vilken JAG kanna personlig berätta till , och den där vill hjälpa mig förstå vad du vilja jag till gör i min liv.

10. Så pass du skulle ge mig stor discernment , till förstå hur till förklara till självaste vem du er , och så pass JAG skulle kunde lära sig hur till lära sig och veta hur till löpa upp för du och mig din uttrycka (bibeln)

11. Så pass du skulle komma med folk (eller websites) i min liv vem vilja till veta du och mig , vem de/vi/du/ni är stark i deras exakt förståndet av du (Gud); och Så pass du skulle komma med folk (eller websites) i min liv vem vilja kunde uppmuntra jag till ackurat lära sig hur till fördela bibeln orden av sanning Timothy 215:).

12. Så pass du skulle hjälpa mig till lära sig till har stor förståndet om vilken Bibel version är bäst , vilken är mest exakt , och vilken har mest ande styrka & förmåga , och vilken version samtycke med det original manuskripten så pass du inspirerat författarna om Ny Testamente till skriva.

13. Så pass du skulle ger hjälp till jag till använda min tid i en god väg , och inte till slösa min tid på Falsk eller tom metoderna till komma närmare till Gud (utom så pass blandar inte sant Biblisk), och var den här metoderna produkter ingen for länge siden tid eller varande ande frukt.

14. Så pass du skulle ger hjälp till jag till förstå vad till blick för i en kyrka eller en ställe av dyrkan , vad slagen av spörsmålen till fråga , och så pass du skulle hjälpa mig till finna tro på eller en pastor med stor ande visdom i stället för lätt eller falsk svar.

15. så pass du skulle orsak jag till minas till minnesmärke din uttrycka bibeln (sådan som Romersk 8), så fakta ät JAG kanna har den i min hjärtan och har min sinne beredd , och vara rede till å ger en svar till självaste om hoppa på att Jag har omkring du.

16. Så pass du skulle komma med hjälp till jag så fakta ät min äga theology och doktrin till samtycke med din uttrycka , bibeln och så pass du skulle fortsätta till hjälpa mig veta hur min förståndet av doktrin kanna bli förbättrat så fakta ät min äga liv , livsform och förståndet fortsatt till vara nöjer till vad slut du vilja den till vara för jag.

17. Så pass du skulle öppen min ande inblicken (sluttningarna) mer och mer , och så pass var min förståndet eller uppfattningen av du är inte exakt , så pass du skulle hjälpa mig till lära sig vem Jesus Christ sant är.

18. Så pass du skulle ger hjälp till jag så fakta ät JAG skulle kunde skild från någon falsk ritual vilken Jag har bero på , från din klar undervisning inne om Bibel , eventuell om vad JAG följer är inte av Gud , eller är i strid mot vad du vilja till undervisa oss omkring följande du.

19. Så pass någon pressar av onda skulle inte ta bort någon ande förståndet vilken Jag har , utom hellre så pass JAG skulle hålla kvar kunskap om hur till veta du och mig inte till bli lurat i den här dagen av ande bedrägeri.

20. Så pass du skulle komma med ande styrka och hjälp till jag så fakta ät Jag vill inte till bli del om den Stor Stjärnfall Bort eller av någon rörelse vilken skulle bli spirituallt förfalskad till du och mig till din Helig Uttrycka

21. Så pass om där er något så pass Jag har gjort det min liv , eller någon väg så pass Jag har inte reagerat till du så JAG

skulle har och den där er förhindrande jag från endera vandrare med du , eller har förståndet , så pass du skulle komma med den här sakerna / svaren / händelsen rygg in i min sinne , så fakta ät JAG skulle avsäga sig dem inne om Namn av Jesus Christ , och all av deras verkningen och konsekvenserna , och så pass du skulle sätta tillbaka någon tomhet ,sadness eller förtvivlan i min liv med det Glädje om Vår Herre och Frälsare , och så pass JAG skulle bli mer focusen på inläringen till följa du vid läsande din uttrycka , den Bibel

22. Så pass du skulle öppna min öga så fakta ät JAG skulle kunde klar se och recognize om där er en Stor Bedrägeri omkring Ande ämnena , hur till förstå den här fenomenon (eller de här händelsen) från en Biblisk perspektiv , och så pass du skulle ge mig visdom till veta och så så pass Jag vill lära sig hur till hjälp min vännerna och älskat en (släktingen) inte bli del om it.

23. Så pass du skulle tillförsäkra så pass en gång min öga de/vi/du/ni är öppnat och min sinne förstår den ande mening av ström händelsen tagande ställe på jorden , så pass du skulle förbereda min hjärtan till accept din sanning , och så pass du skulle hjälpa mig förstå hur till finna mod och styrka igenom din Helig Uttrycka , bibeln. Inne om namn av Jesus Christ , JAG fråga om de här sakerna bekräftande min önska till vara i följe avtalen din vilja , och JAG frågar till deras visdom och till har en kärlek om den Sanning Samarbetsvillig

=====

Mer på botten av Sida
Hur till har Oändlig Liv

Vi er glad om den här lista över (bön anmoder till Gud) är duglig till hjälpa du. Vi förstå den här Maj inte bli den bäst eller mest effektiv översättning. Vi förstå det där de/vi/du/ni är många olik väg av yttranden tanken och orden. Om du har en förslagen för en bättre översättning , eller om du skulle lik till ta en liten belopp av din tid till sända förslag till oss , du vill bli hjälpende tusenden av annan folk också , vem vilja då läsa den förbättrat översättning. Vi ofta har en Ny Testamente tillgänglig i din språk eller i språken så pass de/vi/du/ni är sällsynt eller gammal. Om du er sett för en Ny Testamente i en bestämd språk , behaga skriva till oss. Också , vi behov till vara säker och försök till meddela så pass ibland , vi gör erbjudande bokna så pass blandar inte Fri och så pass gör kostnad pengar. Utom om du kan icke har råd med det något om den här elektronisk bokna , vi kanna ofta gör en byta av elektronisk bokna för hjälp med översättning eller översättning verk.

Du hade inte till vara en professionell arbetaren , enda et par regelbunden person vem er han intresserad i hjälpende. Du borde har en computern eller du borde ha ingång till en computern på din lokal bibliotek eller college eller universitet , sedan dess den här vanligtvis har bättre förbindelserna till Internet. Du kanna också vanligtvis grunda din äga personlig FRI elektronisk sända med posten redovisa vid går till mail.yahoo.com

Behaga ta en stund till finna den elektronisk sända med posten adress lokaliserat nederst eller slutet av den här sida. Vi hoppas du vill sända elektronisk sända med posten till oss , om den här er av hjälp eller uppmuntran. Vi också uppmuntra du till komma i kontakt med oss angående Elektronisk Bokna så pass vi erbjudande så pass de/vi/du/ni är utan kostnad , och fri.

_____

Destament gollunguud fel e allur et ddysg huchweneg

a achlesech 'u chan 'r 'n Ysbrydol Grymoedd ai arall
rhwystrau a could amhara 'u ai arafa 'u i lawr.
Blesio chyfnertha 'm pryd Arfera hon 'n Grai Destament at
hefyd dybied chan 'r boblogi a wedi gwneud hon argraffiad
ar gael , fel a Alla gweddïo am 'u a fel allan arhosa at
chyfnertha hychwaneg boblogi Archa a anrhegech 'm
anwylaeth chan 'ch 'n gysegr-lân Eiria ('r 'n Grai Destament
) , a a anrhegech 'm 'n ysbrydol callineb a ddirnadaeth at
adnabod gwellhawch a at ddeall 'r atalnod chan amsera a jm
yn bucheddu i mewn. Blesio chyfnertha 'm at adnabod fel at
ymdrin 'r afrwyddinebau a Dwi wynebedig ag ddiwedydd.
Arglwydd Celi , Chyfnertha 'm at angen at adnabod
gwellhawch a at angen at chyfnertha arall Cristnogion i
mewn 'm arwynebedd a am 'r byd. Archa a anrhegech 'r
Electronic llyfr heigia a hynny a gweithia acha 'r website a
hynny a chyfnertha 'u 'ch callineb. Archa a chyfnerthech 'r
hunigol aelodau chan 'n hwy deulu (a 'm deulu) at mo bod
'n ysbrydol dwylledig , namyn at ddeall 'ch a at angen at
chymer a canlyn 'ch i mewn 'n bob ffordd. a Archa 'ch at
gwna hyn bethau i mewn 'r enwa chan Iesu , Amen ,

Iceland – Icelandic

Prayer Isceland Icelandic Jesus Kristur Baen til Guo
Hvernig til Bioja Hvernig geta spyrja gefa hjalpa andlegur
Leiosogn

=====

Tal til Guð the Skapari af the Alheimur the Herra :

1. Þessi þú vildi gefa til mig the hugrekki til biðja the hlutur þessi ÉG þörf til biðja
2. Þessi þú vildi gefa til mig the hugrekki til trúa þú og þiggja hvaða þú vilja til komast af með minn líf , í staðinn af mig upphefja minn eiga vilja (ásetningur) yfir þinn.
3. Þessi þú vildi gefa mig hjálpa til ekki láta minn ógurlegur af the óþekktur til verða the afsökun , eða the undirstaða fyrir mig ekki til bera fram you. 4. Þessi þú vildi gefa mig hjálpa til sjá og til læra hvernig til hafa the andlegur styrkur ÉG þörf (í gegnum þinn orð the Biblía a) fyrir the atburður á undan) og b) fyrir minn eiga persónulegur andlegur ferð.
5. Þessi þú Guð vildi gefa mig hjálpa til vilja til bera fram Þú fleiri 6. Þessi þú vildi minna á mig til tala með þú prayerwhen) ÉG er svekktur eða í vandi , í staðinn af erfiður til ásetningur hlutur ég sjálfur eini í gegnum minn mannlegur styrkur.
7. Þessi þú vildi gefa mig Viska og a hjarta fiskflak með Biblíulegur Viska svo þessi ÉG vildi bera fram þú fleiri á áhrifaríkan hátt.
8. Þessi þú vildi gefa mig a löngun til nema þinn orð the Biblía the Nýja testamentið Guðspjall af Klósett) , á a persónulegur undirstaða
9. Þessi þú vildi gefa aðstoð til mig svo þessi ÉG er fær til taka eftir hlutur í the Biblía (þinn orð) hver ÉG geta persónulega segja frá til , og þessi vilja hjálpa mig skilja hvaða þú vilja mig til gera út af við minn líf.

10. Þessi þú vildi gefa mig mikill skarpskyggni , til skilja hvernig til útskýra til annar hver þú ert , og þessi ÉG vildi vera fær til læra hvernig til læra og vita hvernig til standa með þú og þinn orð the Biblía)

11. Þessi þú vildi koma með fólk (eða websites) í minn líf hver vilja til vita þú , og hver ert sterkur í þeirra nákvæmur skilningur af þú (guð); og Þessi þú vildi koma með fólk (eða websites) í minn líf hver vilja vera fær til hvetja mig til nákvæmur læra hvernig til deila the Biblía the orð guðs sannleikur (2 Hræðslugjarn 215:).

12. Þessi þú vildi hjálpa mig til læra til hafa mikill skilningur óður í hver Biblía útgáfa er bestur , hver er nákvæmur , og hver hefur the andlegur styrkur & máttur , og hver útgáfa samþykkja með the frumeintak handrit þessi þú blása í brjóst the ritstörf af the Nýja testamentið til skrifa.

13. Þessi þú vildi gefa hjálpa til mig til nota minn tími í góð kaup vegur , og ekki til sóa minn tími á Falskur eða tómur aðferð til fá loka til Guð (en þessi ert ekki hreinskilnislega Biblíulegur), og hvar þessir aðferð ávextir og grænmeti neitun langur orð eða varanlegur andlegur ávöxtur.

14. Þessi þú vildi gefa aðstoð til mig til skilja hvaða til leita að í a kirkja eða a staður af dýrkun , hvaða góður af spurning til spyrja , og þessi þú vildi hjálpa mig til finna trúmaður eða a prestur með mikill andlegur viska í staðinn af þægilegur eða falskur svar.

15. þessi þú vildi orsök mig til muna til leggja á minnið þinn orð the Biblía (svo sem eins og Latneskt letur 8), svo þessi ÉG geta hafa það í minn hjarta og hafa minn hugur tilbúinn , og vera tilbúinn til gefa óákveðinn greinir í ensku svar til annar af the von þessi ÉG hafa óður í þú.

16. Þessi þú vildi koma með hjálpa til mig svo þessi minn eiga guðfræði og kenning til vera í samræmi við þinn orð the Biblía og þessi þú vildi halda áfram til hjálpa mig vita hvernig minn skilningur af kenning geta vera bæta svo þessi minn eiga líf lifestyle og skilningur halda áfram til vera loka til hvaða þú vilja það til vera fyrir mig.

17. Þessi þú vildi opinn minn andlegur innsýn (endir) fleiri og fleiri , og þessi hvar minn skilningur eða skynjun af þú er ekki nákvæmur , þessi þú vildi hjálpa mig til læra hver Jesús Kristur hreinskilnislega er.

18. Þessi þú vildi gefa hjálpa til mig svo þessi ÉG vildi vera fær til aðskilinn allir falskur helgisiðir hver ÉG hafa ósjálfstæði á , frá þinn bjartur kennsla í the Biblía , ef allir af hvaða ÉG er hópur stuðningsmanna er ekki af Guð , eða er gegn hvaða þú vilja til kenna okkur óður í hópur stuðningsmanna þú.

19. Þessi allir herafli af vondur vildi ekki taka burt allir andlegur skilningur hver ÉG hafa , en fremur þessi ÉG vildi halda the vitneskja af hvernig til vita þú og ekki til vera blekkja í þessir sem minnir á gömlu dagana) af andlegur blekking.

20. Þessi þú vildi koma með andlegur styrkur og hjálpa til mig svo þessi ÉG vilja ekki til vera hluti af the Mikill Bylta Burt eða af allir hreyfing hver vildi vera andlegur fölsun til þú og til þinn Heilagur Orð

21. Þessi ef there er nokkuð þessi ÉG hafa búinn minn líf , eða allir vegur þessi ÉG hafa ekki sá sem svarar til þú eins og ÉG öxl hafa og þessi er sem koma má í veg fyrir eða afstýra mig frá annar hvor gangandi með þú , eða having skilningur , þessi þú vildi koma með þessir hlutur / svar /

atburður bak inn í minn hugur , svo þessi ÉG vildi afneita þá í the Nafn af Jesús Kristur , og ekki minna en þeirra áhrif og afleiðing , og þessi þú vildi skipta um allir tótleiki ,sadness eða örvænting í minn líf með the Gleði af the Herra , og þessi ÉG vildi vera fleiri brennidepill á lærdómur til fylgja þú við lestur þinn orð the Biblía

22. Þessi þú vildi opinn minn auglýsing svo þessi ÉG vildi vera fær til greinilega sjá og þekkjanlegur ef there er a Mikill Blekking óður í Andlegur atriði , hvernig til skilja this q (eða þessir atburður) frá a Biblíulegur yfirsýn , og þessi þú vildi gefa mig viska til vita og svo þessi ÉG vilja læra hvernig til hjálpa minn vinátta og ást sjálfur (ættingi) ekki vera hluti af it.

23. Þessi þú vildi tryggja þessi einu sinni minn auglýsing ert opnari og minn hugur skilja the andlegur merking af straumur atburður hrífandi staður í the veröld , þessi þú vildi undirbúa minn hjarta til þiggja þinn sannleikur , og þessi þú vildi hjálpa mig skilja hvernig til finna hugrekki og styrkur í gegnum þinn Heilagur Orð the Biblía. Í the nafn af Jesús Kristur , ÉG spyrja fyrir þessir hlutur staðfesta minn löngun til vera í samkomulag þinn vilja , og ÉG er asking fyrir þinn viska og til hafa a ást af the Sannleikur Móttækilegur

=====

Fleiri á the Botn af Blaðsíða
Hvernig til hafa Eilífur Líf

=====

Við ert glaður ef this listi (af bæn beiðni til Guð) er fær til aðstoða þú. Við skilja this mega ekki vera the bestur eða árangursríkur þýðing. Við skilja þessi there ert margir ólíkur lífnaðarhættir af tjáning hugsun og orð. Ef þú hafa a uppástunga fyrir a betri þýðing , eða ef þú vildi eins og til

taka a lítill magn af þinn tími til senda uppástunga til okkur , þú vilja vera skammtur þúsund af annar fólk einnig , hver vilja þá lesa the bæta þýðing.

Við oft hafa a Nýja testamentið laus í þinn tungumál eða í tungumál þessi ert sjaldgæfur eða gamall. Ef þú ert útlit fyrir a Nýja testamentið í a sérstakur tungumál , þóknast skrifa til okkur. Einnig , við vilja til vera viss og reyna til miðla þessi stundum , við gera tilboð bók þessi ert ekki Frjáls og þessi gera kostnaður peningar. En ef þú geta ekki hafa efni á sumir af þessir raftæknilegur bók , við geta oft gera óákveðinn greinir í ensku skipti af raftæknilegur bók fyrir hjálpa með þýðing eða þýðing vinna. Þú gera ekki verða að vera a faglegur verkamaður , eini a venjulegur manneskja hver er áhugasamur í skammtur. Þú öxl hafa a tölva eða þú öxl hafa aðgangur til a tölva á þinn heimamaður bókasafn eða háskóli eða háskóli , síðan þessir venjulega hafa betri tengsl til the. Þú geta einnig venjulega stofnsetja þinn eiga persónulegur FRJÁLS raftæknilegur póstur reikningur við að fara til mail.yahoo.com

Þóknast taka a augnablik til finna the raftæknilegur póstur heimilisfang staðgreina á the botn eða the endir af this blaðsíða. Við von þú vilja senda raftæknilegur póstur til okkur , ef this er af hjálpa eða hvatning. Við einnig hvetja þú til snerting okkur viðvirkjandi Raftæknilegur Bók þessi við tilboð þessi ert án kostnaður , og frjáls.

Við gera hafa margir bók í erlendum tungumál , en við gera ekki alltaf staður þá til taka á móti electronically (sækja skrá af fjarlægri tölvu) því við eini gera laus the bók eða the atriði þessi ert the beiðni. Við hvetja þú til halda áfram til biðja til Guð og til halda áfram til læra óður í Hann við

lestur the Nýja testamentið. Við velkominn þinn spurning og athugasemd við raftæknilegur póstur.

[illegible]

Danish - Danemark

Danish - Prayer Requests (praying / Talking) to God - explained in Danish Language

Prayer Danish Dannish Denmark Jesus Bon hen til God Hvor Bed
kunne hore mig Hvor opfordre indromme haelp hen mig

Taler hen til God , den Skaberen i den Alt , den Lord : 1. at
jer ville indrømme hen til mig den mod hen til bed den sager
at JEG sayn hen til bed

2. at jer ville indrømme hen til mig den mod hen til tro jer og optage hvad jer ville gerne lave hos mig liv , istedet for mig ophøje mig besidde vil (hensigt) ovenfor jeres.

3. at jer ville indrømme mig hjælp hen til ikke lade mig skræk i den ubekendt hen til blive den bede om tilgivelse , eller den holdepunkt nemlig mig ikke hen til anrette you.

4. at jer ville indrømme mig hjælp hen til se efter og hen til lære hvor hen til nyde den appel kræfter JEG savn (igennem jeres ord den Bibel) en) nemlig den begivenheder foran og b) nemlig mig besidde personlig appel rejse.

5. At jer God ville indrømme mig hjælp hen til ville gerne anrette Jer flere

6. At jer ville erindre mig hen til samtale hos jer prayerwhen) Jeg er kuldkastet eller i problem , istedet for prøver hen til løse sager selv bare igennem mig human kræfter.

7. At jer ville indrømme mig Klogskab og en hjerte fyldte hos Bibelsk Klogskab i den grad at JEG ville anrette jer flere effektive.

8. At jer ville indrømme mig en lyst hen til læse jeres ord , den Bibel , (den Ny Testamente Gospel i John), oven på en personlig holdepunkt

9. at jer ville indrømme hjælp hen til mig i den grad at Jeg er købedygtig mærke sager i den Bibel (jeres ord) hvilke JEG kunne jeg for mit vedkommende henhøre til , og at vil hjælp mig opfatte hvad jer savn mig hen til lave i mig liv.

10. At jer ville indrømme mig stor discernment , hen til opfatte hvor hen til forklare hen til andre hvem du er , og at JEG ville være i stand til lære hvor hen til lære og kende hvor hen til rage op nemlig jer og jeres ord (den Bibel)

11. At jer ville overbringe folk (eller websites) i mig liv hvem ville gerne kende jer , og hvem er kraftig i deres nøjagtig opfattelse i jer God); og At jer ville overbringe folk (eller websites) i mig liv hvem vil være i stand til give mod mig hen til akkurat lære hvor hen til skille den Bibel den ord i sandhed Timothy 215:).

12. At jer ville hjælp mig hen til lære hen til nyde stor opfattelse hvorom Bibel gengivelse er bedst , hvilke er højst nøjagtig , og hvilke har den højst appel kræfter & kraft , og hvilke gengivelse indvilliger hos den selvstændig håndskreven at jer inspireret den forfatteres i den Ny Testamente hen til skriv.

13. At jer ville indrømme hjælp hen til mig hen til hjælp mig gang i en artig måde , og ikke hen til affald mig gang oven på Falsk eller indholdsløs metoder hen til komme nærmere hen til God (men at er ikke sandelig Bibelsk), og der hvor dem metoder opføre for ikke så længe siden periode eller varer appel fruit.

14. At jer ville indrømme hjælp hen til mig hen til opfatte hvad hen til kigge efter i en kirke eller en opstille i andagtsøgende , hvad arter i spørgsmål hen til opfordre , og at jer ville hjælp mig hen til hitte tro eller en sidst hos stor appel klogskab istedet for nemme eller falsk svar.

15. at jer ville hidføre mig hen til huske hen til lære udenad jeres ord den Bibel (såsom Romersk 8), i den grad at JEG kunne nyde sig i mig hjerte og nyde mig indre forberedt , og være rede til at indrømme en besvare hen til andre i den håbe på at Jeg har omkring jer.

16. At jer ville overbringe hjælp hen til mig i den grad at mig besidde theology og doctrines hen til samtykke med jeres ord , den Bibel og at jer ville fortsætte hen til hjælp mig kende hvor mig opfattelse i doctrine kan forbedret i den grad at mig besidde liv lifestyle og opfattelse fortsætter at blive nøjere hvortil jer savn sig at blive nemlig mig.

17. At jer ville lukke op mig appel indblik (afslutninger) flere og flere , og at der hvor mig opfattelse eller opfattelsesevne i jer er ikke nøjagtig , at jer ville hjælp mig hen til lære hvem Jesus Christ sandelig er.

18. At jer ville indrømme hjælp hen til mig i den grad at JEG ville være i stand til selvstændig hvilken som helst falsk rituals hvilke Jeg har afhænge oven på , af jeres slette lærer i den Bibel , eventuel hvoraf Jeg er næste er ikke i God

, eller er imod hvad jer ville gerne belære os omkring næste jer.

19. At hvilken som helst tvinger i dårlig ville ikke holde bortrejst hvilken som helst appel opfattelse hvilke Jeg har , men nærmest at JEG ville beholde den kundskab i hvor hen til kende jer og ikke at blive narrede i i denne tid i appel bedrag.

20. At jer ville overbringe appel kræfter og hjælp hen til mig i den grad at Ja ikke at blive noget af den Stor Nedadgående Bortrejst eller i hvilken som helst bevægelse som kunne være spiritually counterfeit hen til jer og hen til jeres Hellig Ord

21. At selv om der er alt at Jeg har skakmat mig liv , eller hvilken som helst måde at Jeg har ikke reageret hen til jer nemlig JEG burde nyde og det vil sige afholder mig af enten den ene eller den anden af omvandrende hos jer , eller har opfattelse , at jer ville overbringe dem sager / svar / begivenheder igen i mig indre , i den grad at JEG ville afstå fra sig i den Benævne i Jesus Christ , og al i deres effekter og følger , og at jer ville skifte ud hvilken som helst tomhed ,sadness eller opgive håbet i mig liv hos den Glæde i den Lord , og at JEG ville være flere indstille oven på indlæring hen til komme efter jer af læsning jeres ord , den Bibel

22. At jer ville lukke op mig øjne i den grad at JEG ville være i stand til klart se efter og anerkende selv om der er en Stor Bedrag omkring Appel emner , hvor hen til opfatte indeværende phenomenon (eller disse begivenheder) af en Bibelsk perspektiv , og at jer ville indrømme mig klogskab hen til kende hvorfor at Ja lære hvor hen til hjælp mig bekendte og elske ones (slægtninge) ikke være noget af it.

23. At jer ville sikre sig at når først mig øjne er anlagde og mig indre forstår den appel vægt i indeværende begivenheder indtagelse opstille på jorden , at jer ville lægge til rette mig hjerte hen til optage jeres sandhed , og at jer ville hjælp mig opfatte hvor hen til hitte mod og kræfter igennem jeres Hellig Ord , den Bibel. I den benævne i Jesus Christ , JEG anmode om disse sager bekræftende mig lyst at blive overensstemmende jeres vil , og Jeg er bede om nemlig jeres klogskab og hen til nyde en kærlighed til den Sandhed Amen

=====

Flere forneden Side

Hvor hen til nyde Evig Liv

=====

Vi er glad selv om indeværende liste over (bøn anmoder hen til God) er kan hen til hjælpe jer. Vi opfatte indeværende må ikke være den bedst eller højst effektiv gengivelse. Vi er klar over, at der er mange anderledes veje i gengivelse indfald og ord. Selv om du har en henstilling nemlig en bedre gengivelse , eller selv om jer ville gerne hen til holde en ringe beløb i jeres gang hen til sende antydninger hen til os , jer vil være hjælp tusindvis i andre ligeledes , hvem vil så er der ikke mere læse den forbedret gengivelse.

Vi ofte nyde en Ny Testamente anvendelig i jeres sprog eller i sprogene at er sjælden eller forhenværende. Selv om du er ser ud nemlig en Ny Testamente i en specifik sprog , behage henvende sig til os. Ligeledes , vi ville gerne være sikker og prøve hen til overfører at engang imellem , vi lave pristilbud bøger at er ufri og at lave omkostninger penge. Men selv om jer kan ikke afgive noget af dem elektronisk bøger , vi kunne ofte lave en udveksle i elektronisk bøger nemlig

hjælp hos gengivelse eller gengivelse arbejde. Jer som ikke har at blive en professional arbejder , kun få sand pågældende hvem er interesseret i hjælp.

Jer burde nyde en computer eller jer burde have adgang til en computer henne ved jeres lokal bibliotek eller kollegium eller universitet , siden dem til hverdag nyde bedre slægtskaber hen til den indre. Jer kunne ligeledes til hverdag indrette jeres besidde personlig **OMKOSTNINGSFRIT** elektronisk indlevere beretning af igangværende hen til mail.yahoo.com

###

Behage holde for et øjeblik siden hen til hitte den elektronisk indlevere henvende placeret nederst eller den enden på legen indeværende side. Vi håb jer vil sende elektronisk indlevere hen til os , selv om indeværende er i hjælp eller ophjælpning. Vi ligeledes give mod jer hen til henvende sig til os med henblik på Elektronisk Bøger at vi pristilbud at er uden omkostninger , og omkostningsfrit.

Vi lave nyde mange bøger i udenlandsk sprogene , men vi lave ikke altid opstille sig hen til byde velkommen elektronisk (dataoverføre) fordi vi bare skabe anvendelig den bøger eller den emner at er den højst anmodede.

Vi give mod jer hen til fortsætte hen til bed hen til God og hen til fortsætte hen til lære omkring Sig af læsning den Ny Testamente. Vi velkommen jeres spørgsmål og bemærkninger af elektronisk indlevere.

[illegible]

Norway - Norway – Norwegian -

Norway - Prayer Requests (praying) to God - explained in Norwegian Language

Norway Norwegian Nordic Prayer Jesus Christ a God Hvor Be kanne hore meg bonn anmode gir hjelpe meg finner sprit Som kan ledes

=====

Snakker å God , skaperen av det Univers , det Lord :

1. det du ville gir å meg taperhet å be tingene det JEG nød å be
2. det du ville gir å meg taperhet å mene du og godkjenne hva du vil gjerne gjøre med meg livet , istedet for meg opphøye meg egen ville (hensikten) over din.
3. det du ville gir meg hjelpe å ikke utleie meg rank av det ubekjent å bli det be om tilgivelse , eller grunnlaget for meg ikke for å anrette you.
4. det du ville gir meg hjelpe å se og å høre hvor å har den sprit styrke JEG nød (igjennom din ord bibelen) en) for begivenhetene for ut og b) for meg egen personlig sprit reise.
5. Det du God ville gir meg hjelpe å vil gjerne anrette Du flere
6. Det du ville minne meg å samtalen med du prayerwhen) JEG er frustrert eller inne problemet , istedet for prøver å løse saker meg selv bare igjennom meg human styrke.

7. Det du ville gir meg Klokskap og en hjertet fylte med Bibelsk Klokskap i den grad at JEG ville anrette du flere effektivt.

8. Det du ville gir meg en ønske å studere din ord , bibelen , (det Ny Testamentet Gospel av John), opp på en personlig basis

9. det du ville gir assistanse å meg i den grad at JEG er kjøpedyktig legge merke til saker inne bibelen (din ord) hvilke JEG kanne personlig fortelle til , og det vill hjelpe meg oppfatte hva du ønske meg å gjøre inne meg livet.

10. Det du ville gir meg stor discernment , å oppfatte hvor å forklare å andre hvem du er , og det JEG ville være i stand til høre hvor å høre og vite hvor å stå opp for du og din ord (bibelen)

11. Det du ville bringe folk (eller websites) inne meg livet hvem vil gjerne vite du , og hvem er kraftig inne deres akkurat forståelse av du God); og Det du ville bringe folk (eller websites) inne meg livet hvem ville være i stand til oppmuntre meg å akkurat høre hvor å dividere bibelen ordet av sannhet (Timothy 215:).

12. Det du ville hjelpe meg å høre å ha stor forståelse om hvilken Bibel versjon er best , hvilke er høyst akkurat , og hvilke har de fleste sprit styrke & makt , og hvilke versjon avtaler med det original manuskriptet det du inspirert forfatterne av det Ny Testamentet å skrive.

13. Det du ville gir hjelpe å meg å bruk meg tid inne en fint vei , og ikke for å sløseri meg tid opp på False eller tom emballasje metoder å komme nærmere å God (bortsett fra

det er ikke virkelig Bibelsk), og der hvor dem metoder tilvirke for ikke så lenge siden frist eller varer sprit fruit.

14. Det du ville gir assistanse å meg å oppfatte hva å kikke etter inne en kirken eller en sted av -tilbeder , hva arter av spørsmål å anmode , og det du ville hjelpe meg å finner mene eller en fortid med stor sprit klokskap istedet for lett eller false svar.

15. det du ville anledning meg å erindre å huske din ord bibelen (som Romersk 8), i den grad at JEG kanne ha den inne meg hjertet og ha meg sinn ferdig , og være rede til å gir en svaret å andre av det håpe på at JEG ha om du.

16. Det du ville bringe hjelpe å meg i den grad at meg egen theology og doctrines å være enig i din ord , bibelen og det du ville fortsette å hjelpe meg vite hvor meg forståelse av doctrine kan forbedret i den grad at meg egen livet lifestyle og forståelse fortsetter å bli nøyere hvorfor du ønske den å bli for meg.

17. Det du ville åpen meg sprit innblikk (konklusjonene) flere og flere , og det der hvor meg forståelse eller oppfattelse av du er ikke akkurat , det du ville hjelpe meg å høre hvem Jesus Christ virkelig er.

18. Det du ville gir hjelpe å meg i den grad at JEG ville være i stand til separat alle false rituals hvilke JEG ha avhenge opp på , fra din helt lærer inne bibelen , eventuell av hva JEG følger er ikke av God , eller er i motsetning til hva du vil gjerne lære oss om fulgte du.

19. Det alle presser av dårlig ville ikke ta fjerne alle sprit forståelse hvilke JEG ha , bortsett fra temmelig det JEG ville selge i detalj kjennskapen til hvor å vite du og ikke for å være narret inne i disse dager av sprit bedrag.

20. Det du ville bringe sprit styrke og hjelpe å meg i den grad at Jeg vil ikke for å være del av det Stor Faller Fjerne eller av alle bevegelse hvilket kunne være spiritually counterfeit å du og å din Hellig Ord

21. Det hvis det er alt det JEG ha gjort det meg livet , eller alle vei det JEG ha ikke reagert å du idet JEG burde ha og det er forhindrer meg fra enten den ene eller den andre av gåing med du , eller har forståelse , det du ville bringe dem saker / svar / begivenheter rygg i meg sinn , i den grad at JEG ville renonsere på seg inne navnet av Jesus Christ , og alle av deres virkninger og konsekvensene , og det du ville ombytte alle tomhet ,sadness eller gi opp håpet inne meg livet med det Glede av det Lord , og det JEG ville være flere fokusere opp på innlæring å følge etter etter du av lesing din ord , det Bibel

22. Det du ville åpen meg eyes i den grad at JEG ville være i stand til klare se og anerkjenne hvis det er en Stor Bedrag om Sprit emner , hvor å oppfatte denne phenomenon (eller disse begivenheter) fra en Bibelsk perspektiv , og det du ville gir meg klokskap å vite hvorfor det Jeg vil høre hvor å hjelpe meg venner og elsket seg (slektningene) ikke være del av it.

23. Det du ville sikre det en gang meg eyes er åpen og meg sinn forstår det sprit vekt av aktuelle begivenheter tar sted på jorden , det du ville forberede meg hjertet å godkjenne din sannhet , og det du ville hjelpe meg oppfatte hvor å finner tapperheten og styrke igjennom din Hellig Ord , bibelen. Inne navnet av Jesus Christ , JEG anmode om disse saker bekreftende meg ønske å bli i følge avtalen din ville , og JEG spør til deres klokskap og å har en kjærlighet til det Sannhet Samarbeidsvillig

=====

Flere på bunnen av Side
Hvor å ha Evig Livet

=====

Vi er glad hvis denne liste over (bønn anmoder å God) er dugelig å hjelpe du. Vi oppfatte denne kanskje ikke være det best eller høyst effektiv oversettelse. Vi forstå det der er mange annerledes veier av gjengivelsen innfall og ord. Hvis du har en forslag for en bedre oversettelse , eller hvis du ville like å ta en liten beløpet av din tid å sende antydninger å oss , du ville være hjalp tusenvis av andre mennesker likeledes , hvem ville så lese det forbedret oversettelse. Vi ofte har en Ny Testamentet anvendelig inne din omgangsspråk eller inne språkene det er sjelden eller gamle. Hvis du er ser for en Ny Testamentet inne en spesifikk omgangsspråk , behage skrive til oss. Likeledes , vi vil gjerne være sikker og prøve å meddele det en gang imellom , vi gjøre tilbud bøker det er ufri og det gjøre bekostning pengene.

Bortsett fra hvis du kan ikke by noen av dem elektronisk bøker , vi kanne ofte gjøre en bytte av elektronisk bøker for hjelpe med oversettelse eller oversettelse arbeide. Du som ikke har å bli en profesjonell arbeider , kun få stamgjest personen hvem er interessert i hjalp. Du burde har en computer eller du burde ha adgang til en computer for din innenbys bibliotek eller universitet eller universitet , siden dem vanligvis ha bedre forbindelser å det sykehuslege. Du kanne likeledes vanligvis opprette din egen personlig LEDIG elektronisk innlevere regningen av går å mail.yahoo.com

Behage ta en øyeblikk å finner det elektronisk innlevere henvende seg lokalisert nederst eller utgangen av denne side. Vi håpe du ville sende elektronisk innlevere å oss ,

εργασία ότι τους θέλετε για να κάνετε. Παρακαλώ βοηθήστε κάθε έναν από τους για να μην έχετε το φόβο και για να θυμηθείτε ότι είστε ο Θεός που απαντά στην προσευχή και που είναι υπεύθυνος για όλα.

Προσεύχομαι ότι θα τους ενθαρρύνετε, και ότι τους προστατεύετε, και η εργασία & το υπουργείο ότι συμμετέχουν.

Προσεύχομαι ότι θα τους προστατεύετε από τις πνευματικές δυνάμεις ή άλλα εμπόδια που θα μπορούσαν να τους βλάψουν ή να τους επιβραδύνουν. Παρακαλώ με βοηθήστε όταν χρησιμοποιώ αυτήν την νέα διαθήκη για να σκεφτώ επίσης τους ανθρώπους που έχουν καταστήσει αυτήν την έκδοση διαθέσιμη, έτσι ώστε μπορώ να προσεηθώ για τους και έτσι μπορούν να συνεχίσουν να βοηθούν περισσότερους ανθρώπους.

Προσεύχομαι ότι θα μου δίνετε μια αγάπη του ιερού Word σας (η νέα διαθήκη), και ότι θα μου δίνετε την πνευματικές φρόνηση και τη διάκριση για να σας ξέρετε καλύτερα και για να καταλάβετε τη χρονική περίοδο ότι ζούμε μέσα.

Παρακαλώ με βοηθήστε για να ξέρετε πώς να εξετάσει τις δυσκολίες ότι έρχομαι αντιμέτωπος με κάθε ημέρα. Ο Λόρδος God, με βοηθά για να θελήσει να σας ξέρει καλύτερα και να θελήσει να βοηθήσει άλλους Χριστιανούς στην περιοχή μου και σε όλο τον κόσμο.

Προσεύχομαι ότι θα δίνετε την ηλεκτρονική ομάδα βιβλίων και εκείνοι που τους βοηθούν η φρόνησή σας. Προσεύχομαι ότι θα βοηθούσατε τα μεμονωμένα μέλη της οικογένειάς τους (και της οικογένειάς μου) για να εξαπατηθείτε όχι πνευματικά, αλλά για να σας καταλάβετε και για να θελήσετε να σας δεχτείτε και να ακολουθήσετε με κάθε τρόπο. Επίσης παρέχετε μας την άνεση και οδηγίες σε αυτούς τους χρόνους και σας ζητώ για να κάνω αυτά τα πράγματα στο όνομα του Ιησού, Amen,

German – Deutsch - Allemand

German - Prayer Requests (praying / Talking) to God - explained in German Language

1., die Sie zu mir dem Mut, die Sachen zu beten geben würden, die ich benötige, um 2. zu beten, die Sie zu mir dem Mut, Ihnen zu glauben und anzunehmen geben würden, was Sie mit meinem Leben tun möchten, anstelle von mir meine Selbst erhebend Wille (Absicht) über Ihrem.

3., denen Sie mir Hilfe geben würden, um meine Furcht vor dem Unbekannten die Entschuldigungen nicht werden zu lassen oder die Grundlage für mich, zum Sie nicht zu dienen.

4., der Sie mir Hilfe, um zu sehen geben würden und zu erlernen, wie man die geistige Stärke ich hat, benötigen Sie (durch Ihr Wort die Bibel) A) für die Fälle voran und B) für meine eigene persönliche geistige Reise.

5. Daß Sie Gott mir Hilfe geben würden, um Sie mehr dienen zu wünschen

6. Daß Sie mich erinnern würden, mit Ihnen zu sprechen (prayer)when mich werden frustriert oder in der Schwierigkeit, anstatt zu versuchen, Sachen selbst nur durch meine menschliche Stärke zu beheben.

7. Daß Sie mir Klugheit und ein Herz geben würden, füllten mit biblischer Klugheit, damit ich Sie effektiv dienen würde.

8. Daß Sie mir einen Wunsch geben würden, Ihr Wort, die Bibel zu studieren, (das neues Testament-Evangelium von John) auf persönlicher Ebene

9. das Sie Unterstützung zu mir geben würden, damit ich bin, Sachen in der Bibel (Ihr Wort) zu beachten der ich auf und der persönlich beziehen kann mir hilft, zu verstehen, was Sie mich in meinem Leben tun wünschen.

10. Daß Sie mir große Einsicht geben würden, um zu verstehen wie man anderen erklärt, die Sie sind, und daß ich sein würde, zu erlernen, wie man erlernt und kann für Sie und Ihr Wort (die Bibel) oben stehen

11. Daß Sie Leute (oder Web site) in meinem Leben holen würden, die Sie kennen möchten und die in ihrem genauen Verständnis von Ihnen stark sind (Gott); und das würden Sie Leute (oder Web site) in meinem Leben holen, das ist, mich anzuregen, genau zu erlernen, wie man die Bibel das Wort der Wahrheit (2 Timothee 2:15) teilt.

12. Daß Sie mir helfen würden zu erlernen, großes Verständnis über, welche Bibelversion zu haben am besten ist, die am genauesten ist und die die geistigste Stärke u. die Energie hat und dem Version mit den ursprünglichen Manuskripten übereinstimmt, daß Sie die Autoren des neuen Testaments anspornten zu schreiben.

13. Daß Sie mir Hilfe, um meine Zeit in einer guten Weise zu verwenden geben würden, und meine Zeit auf den falschen oder leeren Methoden nicht zu vergeuden, näher an Gott (aber dem, zu erhalten nicht wirklich biblisch seien Sie) und wo jene Methoden keine lange Bezeichnung oder dauerhafte geistige Frucht produzieren.

14. Daß Sie mir Unterstützung geben würden, was zu verstehen, in einer Kirche oder in einem Ort der Anbetung zu suchen, welche Arten der Fragen zum zu bitten und daß Sie mir helfen würden, Gläubiger oder einen Pastor mit großer geistiger Klugheit anstelle von den einfachen oder falschen Antworten zu finden.

15. den Sie mich veranlassen würden, mich zu erinnern, um sich Ihr Wort zu merken die Bibel (wie Romans ist 8), damit ich es in meinem Herzen haben und an meinen Verstand sich vorbereiten lassen kann, und bereit, eine Antwort zu anderen der Hoffnung zu geben, die ich über Sie habe.

16. Daß Sie mir Hilfe damit meine eigene Theologie und Lehren holen würden, um mit Ihrem Wort, die Bibel übereinzustimmen und daß Sie fortfahren würden, mir zu helfen, zu können, mein Verständnis der Lehre verbessert werden kann, damit mein eigenes Leben, Lebensstil und Verstehen fortfährt, zu sein näher an, was Sie es für mich sein wünschen.

17. Daß Sie meinen geistigen Einblick (Zusammenfassungen) mehr und mehr öffnen würden und daß, wo mein Verständnis oder Vorstellung von Ihnen nicht genau ist, daß Sie mir helfen würden, zu erlernen, wem Jesus Christ wirklich ist.

18. Daß Sie mir Hilfe geben würden, damit ich in der Lage SEIN würde, alle falschen Rituale zu trennen, denen ich von, von Ihrem freien Unterricht in der Bibel, wenn irgendwelche abgehangen habe von, was ich folgend bin, ist nicht vom Gott, oder ist konträr zu, was Sie uns unterrichten wünschen - über das Folgen Sie.

19. Daß keine Kräfte des Übels nicht irgendwie geistiges Verständnis wegnehmen würden, das ich habe, aber eher, daß ich das Wissen behalten würde von, wie man Sie kennt und nicht an diesen Tagen der geistigen Täuschung betrogen wird.

20. Daß Sie geistige Stärke holen und zu mir helfen würden, damit ich nicht ein Teil von großen weg fallen oder irgendeiner Bewegung bin, die zu Ihnen und zu Ihrem heiligen Wort Angelegenheiten nachgemacht sein würde.

21. Das, wenn es alles gibt, das ich in meinem Leben getan habe oder irgendeine Weise, daß ich nicht auf Sie reagiert habe, wie ich haben sollte und die mich entweder am Gehen mit Ihnen hindert oder Haben des Verstehens, daß Sie jene things/responses/events zurück in meinen Verstand, damit ich auf sie im Namen Jesus Christ verzichten würde, und alle ihre von und von Konsequenzen holen würden und daß Sie jede mögliche Leere, Traurigkeit oder Verzweiflung in meinem Leben mit der Freude am Lord ersetzen würden und daß ich mehr auf das Lernen, Ihnen zu folgen gerichtet würde, indem man Ihr Wort las, die Bibel.

22. Daß Sie meine Augen öffnen würden, damit ich in der Lage SEIN würde, offenbar zu sehen und zu erkennen, wenn es eine große Täuschung über geistige Themen gibt, wie man dieses Phänomen (oder diese Fälle) von einer biblischen Perspektive und daß Sie mir Klugheit geben würden, um zu wissen und damit ich erlernt versteht, wie

man meinen Freunden und liebte eine (Verwandte) ein Teil von ihm nicht zu sein hilft.

23 Daß Sie sicherstellen würden, daß einmal meine Augen und mein Verstand geöffnet sind, versteht die geistige Bedeutung der gegenwärtigen Fälle, die in der Welt stattfinden, daß Sie mein Herz vorbereiten würden, um Ihre Wahrheit anzunehmen und daß Sie mir helfen würden, zu verstehen, wie man Mut und Stärke durch Ihr heiliges Wort, die Bibel findet. Im Namen Jesus Christ, bitte ich um diese Sachen, die meinen Wunsch bestätigen, Ihr Wille übereinzustimmen, und ich bitte um Ihre Klugheit und eine Liebe der Wahrheit zu haben, Amen.

=====

Mehr an der Unterseite der Seite
wie man ewiges Leben u.
Hat

=====

Wir sind froh, wenn diese Liste (der Gebetanträge zum Gott) in der Lage ist, Sie zu unterstützen. Wir verstehen, daß diese möglicherweise nicht die beste oder wirkungsvollste Übersetzung sein kann. Wir verstehen, daß es viele unterschiedliche Weisen des Ausdrückens von Gedanken und von Wörtern gibt. Wenn Sie einen Vorschlag für eine bessere Übersetzung haben oder wenn Sie etwas Ihrer Zeit dauern möchten, Vorschläge zu schicken uns, werden Sie Tausenden der Leute auch helfen, die dann die verbesserte Übersetzung lesen. Wir haben häufig ein neues Testament, das in Ihrer Sprache oder in den Sprachen vorhanden ist, die selten oder alt sind.

Wenn Sie nach einem neuen Testament in einer spezifischen Sprache suchen, schreiben Sie uns bitte. Auch wir möchten sicher sein und versuchen, das manchmal mitzuteilen, bieten wir Bücher an, die nicht frei sind und die Geld kosten. Aber, wenn Sie nicht einige jener elektronischen Bücher sich leisten können, können wir einen Austausch der elektronischen Bücher für Hilfe bei der Übersetzung oder bei der Übersetzung Arbeit häufig tun. Sie müssen nicht ein professioneller Arbeiter sein, nur eine regelmäßige Person, die interessiert ist, an zu helfen.

Sie sollten einen Computer haben, oder Sie sollten Zugang zu einem Computer an Ihrer lokalen Bibliothek oder Hochschule oder Universität haben, da die normalerweise bessere Anschlüsse zum Internet haben. Sie können Ihr eigenes persönliches FREIES Konto der elektronischen Post, indem Sie zum mail.yahoo.com

auch normalerweise herstellen gehen dauern bitte einen Moment, um die Adresse der elektronischen Post zu finden befunden an der Unterseite oder am Ende dieser Seite. Wir hoffen, daß Sie uns elektronische Post schicken, wenn diese hilfreich oder Ermutigung ist. Wir regen Sie auch an, mit uns hinsichtlich der elektronischen Bücher in Verbindung zu treten, die wir dem sind ohne Kosten und freies

anbieten, die, wir viele Bücher in den Fremdsprachen haben, aber wir nicht sie immer setzen, um elektronisch zu empfangen (Download) weil wir nur vorhanden die Bücher oder die Themen bilden, die erbeten sind. Wir regen Sie an fortzufahren, zum Gott zu beten und fortzufahren, über ihn zu erlernen, indem wir das neue Testament lesen. Wir

begrüßen Ihre Fragen und Anmerkungen durch elektronische Post.

[illegible]

Caro Deus , Obrigada que esta Novo Testamento tem sido lançado de modo a que nós somos capaz aprender mais sobre a ti. Por favor ajudar a gente responsável por fazendo esta Electrónico livro disponível.

Por favor ajudar eles estarem capaz de trabalho rapidamente , e fazer mais Electrónico livros disponível Por favor ajudar eles haverem todos os recursos , o dinheiro , a força e as horas que elas precisar a fim de ser capaz de guardar trabalhando para si.

Por favor ajudar aquelas esse are parte da equipa essa ajuda lhes num todos os dias base. Por favor dar lhes a força continuar e dar cada deles o espiritual compreendendo para o trabalho que você quer eles fazerem. Por favor ajudar cada um deles para não ter medo e lembrar que tu és o deus o qual respostas oração e quem é encarregado de todas as coisas.

EU orar que a ti would encorajar lhes , e que você protege
lhes , e o trabalho & ministério que elas são comprometido
em. EU orar que você protegeria lhes de o Espiritual Forças
ou outro barreiras isso poderia ser malefício lhes ou lento
lhes abaixo.

Por favor ajudar a mim quando Eu uso esta Novo
Testamento para também reflectir a gente o qual ter feito
esta edição disponível , de modo a que eu possa orar para
eles e por conseguinte eles podem continuar ajudar mais

peessoas EU orar que você daria a mim um amar do seu Divino Palavra (o novo Testamento), e que você daria a mim espiritual sabedoria e discernment conhecer a ti melhor e para compreender o período de tempo que nós somos vivendo em.

Por favor ajudar eu saber como lidar com as dificuldades que Eu sou confrontado com todos os dias. Lorde Deus , Ajudar eu querer conhecer a ti Melhor e querer ajudar outro Christian no meu área e pelo mundo. EU orar que você daria o Electrónico livro equipa e aquelas o qual trabalho no Websters e aqueles que ajudar lhes seu sabedoria. EU orar que você ajudaria o indivíduo membros do seu família (e a minha família) para não ser espiritual enganar , mas compreender a ti e querer aceitar e seguir a ti em todos bastante. e Eu pergunto você fazer estas coisas em nome de Jesus , Amen ,

=====

Dear God,

Thank you that this New Testament has been released so that we are able to learn more about you.

Please help the people responsible for making this Electronic book available. Please help them to be able to work fast, and make more Electronic books available Please help them to have all the resources, the money, the strength and the time that they need in order to be able to keep working for You.

Please help those that are part of the team that help them on an everyday basis. Please give them the strength to continue and give each of them the spiritual understanding for the work that you want them to do. Please help each of them to not have fear and to remember that you are the God who

answers prayer and who is in charge of everything.

I pray that you would encourage them, and that you protect them, and the work & ministry that they are engaged in.

I pray that you would protect them from the Spiritual Forces or other obstacles that could harm them or slow them down.

Please help me when I use this New Testament to also think of the people who have made this edition available, so that I can pray for them and so they can continue to help more people

I pray that you would give me a love of your Holy Word (the New Testament), and that you would give me spiritual wisdom and discernment to know you better and to understand the period of time that we are living in.

Please help me to know how to deal with the difficulties that I am confronted with every day. Lord God, Help me to want to know you Better and to want to help other Christians in my area and around the world.

I pray that you would give the Electronic book team and those who work on the website and those who help them your wisdom.

I pray that you would help the individual members of their family (and my family) to not be spiritually deceived, but to understand you and to want to accept and follow you in every way.

and I ask you to do these things in the name of Jesus,
Amen,

=====

[illegible]

Croatian - Prayer Requests (praying) to God - explained in Croatian Language

Govorenje to Bog , Stvoritelj dana Svemir , Gospodar :

1. taj te će popuštanje meni u hrabrost to moliti predmet taj
Trebam to moliti
2. taj te će popuštanje meni u hrabrost to vjerovati te i
prihvatiti što koji želite za napraviti sa mojim život ,
umjesto mene uznijeti moj posjedovati htijenje (namjera)
iznad tvoj.
3. taj te će popuštanje mene ponuditi ne pustiti moj
strahovanje dana nepoznat postati isprika , ili baza za mene
ne to poslužitelj you.
4. taj te će popuštanje mene ponuditi vidjeti i naučiti kako to
imati duhovni snaga Trebam (preko tvoj riječ Biblija) za
jedan dan događaj ispred i b) za moj posjedovati osobni
duhovni putovanje.

5. Taj te Bog će popuštanje mene ponuditi ištanje to poslužitelj Te više

6. Taj te će podsjetiti mene to pričati sa te prayerwhen) Ja sam frustriran ili u problemima , umjesto težak to odluka predmet ja osobno jedini preko moj čovječji snaga.

7. Taj te će popuštanje mene Mudrost i srce ispunjen sa Biblijski Mudrost tako da JA će poslužitelj te više efektivno.

8. Taj te će popuštanje mene želja to studirati tvoj riječ , Biblija , (novim Oporuka Evanđelje od John), na osobni baza

9. taj te će popuštanje pomoć meni u tako da Ja sam u mogućnosti to obavijest predmet in Biblija (tvoj riječ) što Ja mogu osobni povezivati se , i da htijenje pomoć mene shvatiti što koji želite mene za napraviti u mojem život.

10. Taj te će popuštanje mene velik raspoznavanje , to shvatiti kako to objasniti to ostali tko ti si , i da JA bi bilo u mogućnosti naučiti kako naučiti i znati kako to pristajati uza što te i tvoj riječ (Biblija)

11. Taj te će donijeti narod (ili websiteovi) u mojem život tko ištanje to znati te , i tko jesu jak in njihov točnost sporazum od te (bog); i da te će donijeti narod (ili websiteovi) u mojem život koji će biti u mogućnosti to hrabriti mene to precizan naučite kako podijeliti Biblija riječ od istina (2 Plašljiv 215:).

12. Taj te će pomoć mene naučiti to imati velik sporazum o što Biblija inačici je najbolji , što je većina točnost , i što je preko duhovni snaga & Power PC , i što inačici sporazum sa izvorni rukopis taj te nadahnut autorstvo dana Nov Oporuka to pisati.

13. Taj te će popuštanje ponuditi mene korištenje moj vrijeme in dobar put , i ne to prosipati moj vrijeme na Neistinit ili prazan Metodije da biste dobili Zatvori to Bog (ali koji nisu vjerno Biblijski), i gdje svi oni Metodije stvarajući nijedan čeznuti uvjeti ili trajan duhovni voće.

14. Taj te će popuštanje pomoć meni u to shvatiti što učiniti tražiti in Churchill ili mjesto od moliti se , što rod od pitanje to pitati , i da te će pomoć mene pronaći onaj koji vjeruje ili pastor sa velik duhovni mudrost umjesto lahak ili neistinit odgovoriti.

15. taj te će nanijeti mene to sjećati se to sjećati se tvoj riječ Biblija (kao što je Rumunjski 8), tako da Ja mogu imati Internet u mojem srce i imati moj imati što protiv spreman , i biti spreman to popuštanje odgovoriti to ostali dana uzdanica taj Imam o te.

16. Taj te će donijeti ponuditi mene tako da moj posjedovati teologija i doktrina to poklapati se tvoj riječ , Biblija i da te će nastaviti to pomoć mene znati kako moj sporazum od doktrina može poboljšati tako da moj posjedovati život , stil života i sporazum nastaviti biti Zatvori to što koji želite Internet biti za mene.

17. Taj te će OpenBSD moj duhovni unutar (zaključak) više i više , i da gdje svi moj sporazum ili percepcija od te nije točnost , taj te će pomoć mene naučiti tko Isus Krist vjerno je.

18. Taj te će popuštanje ponuditi mene tako da JA bi bilo u mogućnosti to odijeljen bilo koji neistinit ritualni što Imam zavisnost na , from tvoj jasan pomoć u učenju in Biblija , ako postoje od što Ja sam sljedeće nije od Bog , ili je ugovor to što koji želite to vas naučiti nas o sljedeće te.

19. Taj bilo koji sila od zlo će ne oduteti bilo koji duhovni sporazum što Imam , ali radije taj JA će čvrsto držati znanje kako to znati te i ne biti lukav in te dani od duhovni varka.

20. Taj te će donijeti duhovni snaga i ponuditi mene tako da JA neće biti dio ognjevit Jesen Daleko ili od bilo koji pokret što bi bilo produhovljeno krivotvoren novac vama i u vaš Svet Riječ

21. Da ako ima je išta taj Imam ispunjavanja u mojem život , ili bilo koji put taj Imam ne odgovaranje vama kao JA trebaju imati i da je koji se može spriječiti mene sa ili hodanje sa te , ili vlasništvo sporazum , taj te će donijeti oni predmet / reakcija / događaj leđa u moj imati što protiv , tako da JA će odreći se njima in ime od Isus Krist , i svi od njihov efekt i posljedica , i da te će opet staviti bilo koji praznina ,sadness ili izgubiti nadu u mojem život sa Ono što pruža užitak dana Gospodar , i da JA bi bilo više fokusirati na znanje to udarac te mimo čitanje tvoj riječ , Biblija

22. Taj te će OpenBSD moj oči tako da JA bi bilo u mogućnosti to jasno vidjeti i prepoznati ako ima Velik Varka o Duhovni tema , kako to shvatiti ovaj fenomen (ili te događaj) from Biblijski perspektiva , i da te će popuštanje mene mudrost to znati i tako dalje taj JA htijenje naučite kako pomoć moj prijatelj i voljen sam sebe (odnosni) ne biti dio it.

23. Taj te će osigurati da jedanput moj oči jesu OpenBSD i moj imati što protiv shvatiti duhovni izražajnost od tekući događaj uzimanje mjesto u svijetu , taj te će pripremiti moj srce to prihvatiti tvoj istina , i da te će pomoć mene shvatiti kako pronaći hrabrost i snaga preko tvoj Svet Riječ , Biblija. In ime od Isus Krist , JA tražiti te predmet potvrditi moj

želja biti složno tvoj htijenje , i Ja sam iskanje tvoj mudrost i
to imati hatar dana Istina Da

=====

Više podno Stranica
Kako to imati Vječan Život

=====

Mi jesu veseo ako ovaj rub (od moljenje molba to Bog) je
u mogućnosti to pomoći te. Mi shvatiti ovaj možda neće biti
najbolji ili većina djelotvoran prevođenje. Mi shvatiti koji su
mnogobrojan različit putevi od istiskivanje misao i riječ.
Ukoliko imati sugestija za bolji prevođenje , ili ukoliko će
voljeti uzeti malolitražan iznos od tvoj vrijeme to poslati
sugestija nama , te htijenje biti pomoć tisuća od ostali narod
isto tako , koji će onda čitanje oplemenjen prevođenje. Mi
više puta imati Nov Oporuka raspoloživ u vaš jezik ili in
jezik koji su rijedak ili star. Ako ste obličje za Nov Oporuka
in specifičan jezik , ugoditi korespondirati nas. Isto tako , mi
ižtanje istinabog i pokušati komunicirati taj katkada , mi
obaviti ponuda knjiga koji nisu Slobodan i da obaviti trošak
novac.

Ali ukoliko ne moći priuštiti neki od oni elektronski knjiga ,
mi može više puta obaviti izmjena od elektronski knjiga za
pomoć sa prevođenje ili prevođenje funkcionirati. Nemate
biti koji se odnosi na zvanje radnik , samo jedan dan
pravilan osoba tko je zainteresirana za pomoć. Te trebaju
imati računalo ili te trebaju imati pristup to računalo at tvoj
lokalni knjižnica ili fakulteti ili sveučilišta , otada oni obično
imati bolji povezivanje to Internet. Možete isto tako obično
utemeljiti tvoj posjedovati osobni SLOBODAN elektronička
pošta račun odlaskom na mail.yahoo.com

3. aby tebe chtěl bych darovat mne pomoci až k ne dovolit má být se of člen určitý neznámá až k stát se člen určitý odpustit , či člen určitý báze do mne rozcházet se v názorech sloužit you.

4. aby tebe chtěl bych darovat mne pomoci až k vidět a až k dostat instrukce jak? až k mít člen určitý duchovní síla Nemusím (docela tvůj slovo člen určitý Bible) jeden) do člen určitý příhoda vpřed a b) do já sám osobní duchovní cesta.

5. Aby tebe Bůh chtěl bych darovat mne pomoci až k potřeba až k sloužit Tebe více 6. Aby tebe chtěl bych připomenout komu mne až k rozmlouvat s tebe prayerwhen) JÁ am zmařený či do nesnáz , místo trying až k analyzovat majetek já sám ale docela má lidský síla.

7. Aby tebe chtěl bych darovat mne Moudrost a jeden srdce náky s Biblický Moudrost tak, že JÁ chtěl bych sloužit tebe více efektivní. 8. Aby tebe chtěl bych darovat mne jeden poručit až k učení tvůj slovo , člen určitý Bible , (Nový zákon Evangelium of Jan), dále jeden osobní báze

9. aby tebe chtěl bych darovat pomoc až k mne tak, že JÁ am schopný až k oznámení majetek do člen určitý Bible (tvůj slovo) kdo Dovedu co se mě týče být v poměru k sem tam , to postačí pomoci mne dovídat se jaký tebe potřeba mne až k zavraždit má duch.

10. Aby tebe chtěl bych darovat mne celek bystrost , až k dovídat se jak? až k jasně se vyjádřit až k jiní kdo tebe ar , a aby JÁ chtěl bych být schopný až k dostat instrukce jak? až k dostat instrukce a vŘdŘt jak? až k postavit se za tebe a tvůj slovo (člen určitý Bible)

11. Aby tebe chtěl bych nést lid (či websites) do má duch kdo potřeba až k vŘdŘt tebe , a kdo ar silný do jejich přesný dohoda of tebe (bůh); a Aby tebe chtěl bych nést lid (či websites) do má duch kdo vůle být schopný až k dodat myslí mne až k přesný dostat instrukce jak? až k dělit člen určitý Bible Písmo svaté pravda (2 Bázlivý 215:).

12. Aby tebe chtěl bych pomoci mne až k dostat instrukce až k mít celek dohoda kolem kdo Bible líčení is nejlépe , kdo is nejčtetnější přesný , a kdo 3sg.préz.od have člen určitý nejčtetnější duchovní síla & množství , a kdo líčení souhlasí jít s duchem času originál rukopis aby tebe dýchat člen určitý spisovatele of Nový zákon až k psát.

13. Aby tebe chtěl bych darovat pomoci až k mne až k cvičení má čas do jeden blaho cesta , a rozcházet se v názorech zpusťošit má čas dále Chybný či hladový metody až k brát blízky až k Bůh (kdyby ne ar ne opravdu Biblický), a kde those metody napsat ne dlouhá hláška čas či {lasting||stálý||trvalý}} duchovní nést ovoce.

14. Aby tebe chtěl bych darovat pomoc až k mne až k dovídat se jaký až k hledat do jeden církev či jeden bydliště of uctívání , jaký rody of otázky až k ptát se , a aby tebe chtěl bych pomoci mne až k nález věřící či jeden duchovní s celek duchovní moudrost místo bezstarostný či chybný odpovídá.

15. aby tebe chtěl bych být příčinou mne na pamětnou až k memorovat tvůj slovo člen určitý Bible (jako takový Říman 8), tak, že Dovedu mít ono do má srdce a mít má mysl připravený , a být hbitý až k darovat neurč. člen být v souhlase s jiní of člen určitý naděje aby Mám u sebe tebe.

16. Aby tebe chtěl bych nést pomoci až k mne tak, že já sám bohosloví a doktrína až k souhlasit s tvůj slovo , člen určitý

Bible a aby tebe chtěl bych stále být pomoci mne vŘdŘt jak? má dohoda of doktrína pocínovat být opravit tak, že já sám duch lifestyle a dohoda odročit až k být blízký k jakému účelu tebe potřeba ono až k být pro mne.

17. Aby tebe chtěl bych nechráněný má duchovní jasnozření (konec) čím dále, tím více , a aby kde má dohoda či chápavost of tebe is ne přesný , aby tebe chtěl bych pomoci mne až k dostat instrukce kdo Jezuita Kristus opravdu is.

18. Aby tebe chtěl bych darovat pomoci až k mne tak, že JÁ chtěl bych být schopný až k oddělený jakýkoliv chybný obřad kdo JÁ mít důvěra dále , dle tvůj celý doktrína do člen určitý Bible , jestli vůbec of jaký JÁ am následující is ne of Bůh , či is proti čemu jaký tebe potřeba až k učit us kolem následující tebe.

19. Aby jakýkoliv dohnat of neštěstí chtěl bych ne odebrat jakýkoliv duchovní dohoda kdo JÁ mít , aby ne dosti aby JÁ chtěl bych držet člen určitý znalost čeho jak? až k vŘdŘt tebe a rozcházet se v názorech být klamat do tezaury days of duchovní klam.

20. Aby tebe chtěl bych nést duchovní síla a pomoci až k mne tak, že JÁ vůle rozcházet se v názorech být část of notáblové Klesání Pryč či of jakýkoliv pohyb kdo chtěl bych být duchovo falšovat až k tebe a až k tvůj Svatý Slovo

21. Aby -li tam is cokoli aby JÁ mít utahaný má duch , či jakkoli aby JÁ mít ne dotazovaná osoba až k tebe ačkoliv Šel bych mít a to jest opatření mne dle jeden nebo druhý kráčení s tebe , či having dohoda , aby tebe chtěl bych nést those majetek / citlivost přístroje / příhoda bek do má mysl , tak, že JÁ chtěl bych nectít barvu je jménem koho Jezuita Kristus , a celek of jejich dojem a dosah , a aby tebe chtěl bych dát na dřívější místo jakýkoliv emptiness ,sadness či

beznadějnost do má duch jít s duchem času Radost of člen určitý Hospodin , a aby J chtěl bych být více ložisko dále učenost až k doprovázet tebe do četba tvůj slovo , Bible

22. Aby tebe chtěl bych nechráněný probůh tak, že JÁ chtěl bych být schopný až k jasně vidět a pochopit -li tam is jeden Celek Klam kolem Duchovní námět , jak? až k dovídat se tato přechodný (či tezaury příhoda) dle jeden Biblický perspektiva , a aby tebe chtěl bych darovat mne moudrost až k vřdřt a tak, že JÁ vůle dostat instrukce jak? posloužit jídlem má druh a Amor sám (příbuzní) ne být část of it.

23. Aby tebe chtěl bych pojistit aby druhdy probůh ar nechráněný a má mysl dovídat se člen určitý duchovní význam of běh příhoda dobytí bydliště do člen určitý svět , aby tebe chtěl bych chystat se má srdce až k přijmout tvůj pravda , a aby tebe chtěl bych pomoci mne dovídat se jak? až k nález kuráž a síla docela tvůj Svatý Slovo , člen určitý Bible. Jménem koho Jezuita Kristus , JÁ tázat se na tezaury majetek biřmovat má poručit až k být doma souhlas tvůj vůle , a JÁ am ptaní se do tvůj moudrost a až k mít jeden láska ke komu člen určitý Pravda Amen

=====

Více v člen určitý Dno of Blok
Jak? až k mít Nekonečný Duch

=====

My ar rád -li tato barevný pruh of modlitba dotaz až k Bůh is schopný až k pomáhat tebe. My dovídat se tato moci ne být člen určitý nejlépe či nejčtenější efektivní dešifrování. My dovídat se tamhleten ar mnoho neobvyklý cesty of interpretace domnění a slova. -li tebe mít jeden návrh do jeden lépe dešifrování , či -li tebe chtěl bych do téže míry až

k brát jeden malý činit of tvůj čas až k poslat návrhy až k us , tebe vůle být porce jídla tisíc of druhý lid rovněž , kdo vůle někdy číst člen určitý opravit dešifrování. My často mít jeden Nový Poslední vůle přístupný do tvůj jazyk či do jazyk aby ar nedovařený či dávný. -li tebe ar hledět do jeden Nový Poslední vůle do jeden specifický jazyk , být příjemný psát až k us. Rovněž , my potřeba až k jisté a namáhat až k být ve styku aby někdy , my činit nabídka blok aby ar ne Drzý a aby činit cena peníze.

Aby ne -li tebe dělostřelectvo přítok nějaký of those elektronický blok , my pocínovat často činit neurč. člen burza of elektronický blok do pomoci s dešifrování či dešifrování práce. Tebe činit ne mít až k být jeden odborný dělník , ale jeden pořádný osoba kdo is obchod do porce jídla. Tebe požadovat mít jeden počítač či tebe požadovat mít přístup až k jeden počítač v tvůj lokálka knihovna či akademie či univerzita , od té doby those obvyklý mít lépe klientela až k člen určitý internovaná osoba. Tebe pocínovat rovněž obvyklý upevnit tvůj drahý osobní DRZÝ elektronická pošta účet do existující až k mail.yahoo.com

Být příjemný brát jeden důležitost až k nález člen určitý elektronická pošta adresovat nalézt v člen určitý dno či člen určitý cíl of tato blok. My naděje tebe vůle poslat elektronická pošta až k us , -li tato is of pomoci či podpora. My rovněž dodat myslí tebe až k dotyk us pokud jde o Elektronický Blok aby my nabídka aby ar bez cena , a drzý.

My činit mít mnoho blok do cizí jazyk , aby ne my činit někdy bydliště je až k dostat electronically (zavádění) poněvadž my ale dělat přístupný člen určitý blok či člen určitý námět aby ar člen určitý nejčtenější dotaz. My dodat myslí tebe až k stále být modlit až k Bůh a až k stále být

dostat instrukce kolem Jemu do četba Nový zákon. My vítat
tvůj otázky a poznámky do elektronická pošta.

[illegible]

Drogi Bóg , Dziękuję ów ten Nowy Testament

ma być zwolniony byle tylko jesteśmy able wobec nauczyć się liczniejszy około ty. Proszę mi pomóc ludzie odpowiedzialny pod kątem wykonaniem ten Elektroniczny książka rozporządzalny.

Proszę mi pomóc im zostać wypłacalny praca umocowany ,
i zrobić liczniejszy Elektroniczny książki rozporządzalny
Proszę mi pomóc im wobec mieć wszystko ten zasoby , ten
pieniądze , ten siła i ten czas ów oni potrzebować w klasa
zostać wypłacalny utrzymywać działanie pod kątem Ty.
Proszę mi pomóc ów ów jesteście obowiązek od ten drużyna
ów współpracownik im u an codzienny podstawa.

Podobać się dawać im ten siła wobec kontynuować i dawać
każdy od im ten duchowy zgoda pod kątem ten praca ów ty
potrzeba im wobec czynić. Proszę mi pomóc każdy od im
wobec nie mieć strach i wobec zapamiętać ów jesteś ten
Bóg który odpowiedzi modlitwa i który jest w koszt od
wszystko. JA błagać ów ty byłby zachęcać im , i ów ty
ochraniać im , i ten praca & ministerstwo ów oni są zajęty.
JA błagać ów ty byłby ochraniać im z ten Duchowy Siły
zbrojne albo inny przeszkody ów kulisy szkoda im albo
powolny im w dół. Proszę mi pomóc podczas JA używać
ten Nowy Testament wobec także pomyśleć od ludzie który
mieć wykonane ten wydanie rozporządzalny , byle tylko JA

puszka metalowa modlić się za im i tak oni puszka
metalowa robić w dalszym ciągu współpracownik

licznieszy społeczeństwo JA błagać ów ty byłby dawać mi
 pewien miłość od twój Święty Wyraz (ten Nowy Testament
 ), i ów ty byłby dawać mi duchowy mądrość i orientacja
 wobec znać ty polepszyć i wobec rozumieć ten okres ów
 jesteśmy żyjący w. Proszę mi pomóc wobec znać jak wobec
 zawierać z transakcją ten trudności ów JA jestem
 skonfrontowany rezygnować codziennie.

Lord Bóg , Współpracownik mi wobec potrzeba wobec znać
ty Polepszyć i wobec potrzeba wobec współpracownik inny
Chrześcijanin w mój powierzchnia i wokoło ten świat.
JA błagać ów ty byłby dawać ten Elektroniczny książka
drużyna i ów który praca od pajęczyny i ów który
współpracownik im twój mądrość. JA błagać ów ty byłby
współpracownik ten indywidualny członki od ich rodzina (i
mój rodzina) wobec nie być duchowo zwodził , oprócz
wobec rozumieć ty i ja wobec potrzeba wobec uznawać i
następować po ty w na wszelki sposób. i JA zapytać ty
wobec czynić tych rzeczy na Boga Jezus , Amen ,

=====

[illegible]

Slovenian - Prayer Requests (praying / Talking) to God - explained in Slovenian Language

slovenian prayer jezuit Kristus molitev Bog kako prositi kako moci
slisati svoj zaprositi podati ponuditi komu kaj mi

=====

pri aparatu imeti se za boga , tvorec od vseмирje , bog :

1. to vi hoteti izročiti mi pogum prositi stvari to rabim prositi
2. to vi hoteti izročiti mi pogum v vernik vi ter uvaževati kakšen hočeš vzdržati svoj življenje , namesto mi navdušenje svoj lasten hoteti (namen) zgoraj vaš.
3. to vi hoteti izročiti mi ponuditi komu kaj ne pustiti svoj grozen od neznan v postati opravičilo , ali osnova navzlic ne streči you.
4. to vi hoteti izročiti mi ponuditi komu kaj zagledati ter zvedeti kako imeti božji zakon čvrstost rabim (skozi vaš izraziti z besedami biblija) a) zakaj pripetljaj spredaj ter b) zakaj svoj lasten osebni netelesni potovanje.
5. to vi Bog hoteti izročiti mi ponuditi komu kaj biti brez streči vi več
6. to vi hoteti spomniti se mi pogovarjati se vi prayerwhen) jaz sem uničen ali v težava , namesto težaven odločiti stvari sebi šele skozi svoj človeški čvrstost.
7. to vi hoteti izročiti mi modrost ter a srčika poln Biblical modrost tako da jaz hoteti začetni udarec z žogo vi več razpoložljiv.

8. to vi hoteti izročiti mi a zahteva študirati vaš izraziti z besedami , biblija , (novi testament evangelij od John), naprej a osebno osnova

9. to vi hoteti izročiti pomoč mi tako da morem opaziti stvari v biblija (vaš izraziti z besedami) kateri morem osebno tikati se česa , ter to zadostuje pomoč mi razumeti kakšen vi biti brez mi uganjati v svoj življenje.

10. to vi hoteti izročiti mi velik bistroumnost , v razumeti kako razlagati drugim kdo vi ste , ter to jaz domišljavec zmožen zvedeti kako zvedeti ter znanje kako stati pokoncu zakaj vi ter vaš izraziti z besedami (biblija)

11. to vi hoteti privleči narod (ali websites) v svoj življenje kdo biti brez znati vi , ter kdo ste krepek v svoj natančen razumeven od vi (Bog); ter to vi hoteti privleči narod (ali websites) v svoj življenje kdo hoteti obstati zmožen v podžigati mi v natančen zvedeti kako razpreti biblija izraziti z besedami od resnica (2 plašljiv 215:).

12. to vi hoteti pomoč mi zvedeti imeti velik razumeven približno kateri biblija prevod je najprimernejši , kateri je največ natančen , ter kateri has največ netelesen čvrstost & sila , ter kateri prevod strinjati se s samorasel rokopis to vi vdihniti pisec od novi testament pisati.

13. to vi hoteti izročiti ponuditi komu kaj mi rabiti svoj čas v a dober izuriti za hojo ali ježo po cesti , ter ne v razsipavati svoj čas naprej napačen ali puhel metoda zadobiti sklepnik v Bog (če že ne ste ne resnično Biblical), ter kraj oni metoda predelki ne dolg pogoj ali trajen netelesen sadje.

14. to vi hoteti izročiti pomoč mi v razumeti kakšen iskati v a cerkvica ali a mesto od častiti , kakšen milosten od vprašanje zaprositi , ter to vi hoteti pomoč mi najti vernik ali a pastor s velik netelesen modrost namesto neprisiljen ali napačen odgovor.

15. to vi hoteti vzrok mi spomniti se naučiti se na pamet vaš izraziti z besedami biblija (kot na primer retoromanski 8), tako da morem življati to v svoj srčika ter življati svoj srce

pripravljen , ter obstati radovoljen podati odgovor drugim od upanje to imam približno vi.

16. to vi hoteti privleči ponuditi komu kaj mi tako da svoj lasten teologija ter nauk ujemati se s vaš izraziti z besedami , biblija ter to vi hoteti vzdržnost v pomoč mi znanje kako svoj razumeven od nauk moči obstati izpopolniti tako da svoj lasten življenje lifestyle ter razumeven vzdržnost to live at warefare with s.o. sklepnik eemu vi biti brez to v obstati navzlic.

17. to vi hoteti plan svoj netelesen vpogled (sklep) bolj in bolj , ter to kraj svoj razumeven ali zaznavanje od vi ni natančen , to vi hoteti pomoč mi zvedeti kdo jezuit Kristus resnično je.

18. to vi hoteti izročiti ponuditi komu kaj mi tako da jaz domišljavec zmožen razstati se poljuben napačen cerkveni obredi kateri imam odvisnost naprej , s vaš veder poučevanje v biblija , če sploh kateri od kakšen jaz sem sledeč ni od Bog , ali je nasprotno eemu kakšen hočeš učiti nas približno sledeč vi.

19. to poljuben vojna sila od zlo hoteti ne odvzeti poljuben netelesen razumeven kateri imam , šele precej to jaz hoteti obdržati znanost od kako znati vi ter ne v obstati goljufati dandanes od netelesen prevara.

20. to vi hoteti privleči netelesen čvrstost ter ponuditi komu kaj mi tako da nočem v obstati del od velika gospoda padanje stran ali od poljuben tok kateri domišljavec netelesen ponarejen vam na uslugo ter v vaš svet izraziti z besedami

21. to če je nič to imam velja v svoj življenje , ali vsekakor to imam ne odgovor vam na uslugo kot jaz should življati ter to je preprečljiv mi s vsak izmed obeh pešačenje z vami , ali imetje razumeven , to vi hoteti privleči oni stvari / odgovor / pripetljaj prislon v svoj srce , tako da jaz hoteti odreči se jih v imenu ljudstva, usmiljenja itd. jezuit Kristus , ter prav do svoj vrednostni papirji ter posledica , ter to vi hoteti nadomestiti poljuben puhlost ,sadness ali obup v svoj

življenje s veselje od bog , ter to jaz domišljavec več žarišče
naprej učenje slediti vi z čitanje vaš izraziti z besedami ,
biblija

22. to vi hoteti plan svoj oči tako da jaz domišljavec zmožen
v jasno zagledati ter pred sodiščem se pismeno obvezati če
je a velik prevara približno netelesen predmet , kako v
razumeti to fenomen (ali od this pripetljaj) s a Biblical
perspektiven , ter to vi hoteti izročiti mi modrost znati ter
tako da bom se učil kako v pomoč svoj prijateljstvo ter
ljubezen sam sebe, sebi, se (žlahta) ne obstati del od it.

23. to vi hoteti zavarovati to nekoč svoj oči ste odpirač ter
svoj srce razumeti božji zakon pomen od tok pripetljaj
taking mesto na svetu , to vi hoteti pripraviti se svoj srčika
vzeti vaš resnica , ter to vi hoteti pomoč mi razumeti kako
najti pogum ter čvrstost skozi vaš svet izraziti z besedami ,
biblija. v imenu ljudstva, usmiljenja itd. jezuit Kristus , jaz
prositi od this stvari potrditi svoj zahteva v biti znotraj
pogodba vaš hoteti , ter vprašam zakaj vaš modrost ter imeti
a ljubezen od resnica Amen.

=====

več pravzaprav od stran
kako imeti več en življenje

=====

mi smo vesel če to zapisati v seznam (od molitev prošnja v
Bog) je zmožen pomagati vi. mi razumeti to maj ne obstati
najboljši ali največ uspešen prevod. mi razumeti to so veliko
različen ways od iztisljiv mnenje ter izraziti z besedami. če
vi življati a nasvet zakaj a rajši prevod , ali če vi hoteti vseh
biti zavzeti a tesen znesek od vaš čas pošiljati nasvet v nas ,
boš pomaganje tisoč od drugi narod tudi , kdo hoteti torej
čitanje izpopolniti prevod. mi pogosto življati a nova zaveza

pri roki v vaš jezik ali v jezik to ste redek ali star. če iščeš a nova zaveza v a poseben jezik , prosim napisati rabiti. tudi , mi biti brez v obstati varen ter začeti v biti obhajan to včasih , mi delati oferirati knjiga to ste ne prost ter to delati strošek penez.

šele če vi ne morem privoščiti si nekaj tega oni elektronski knjiga , mi moči pogosto delati mena od elektronski knjiga zakaj pomoč s prevod ali prevod opus. vi nikar ne življati to live at warefare with s.o. a poklicen delavec , šele a reden oseba kdo je zavzet v pomaganje. vi should življati a računalo ali vi should življati postranski v a računalo v vaš tukajšnji knjižnica ali višja gimnazija ali univerza , odkar oni navadno življati rajši vez v stažist v bolnišnici. vi moči tudi navadno ustanoviti vaš lasten osebni prost elektronski verižna srajca račun z tekoč v mail.yahoo.com

prosim zalotiti a važnost za odkriti elektronski verižna srajca ogovor poiskati pravzaprav ali prenehati od to stran. mi upanje boš poslal elektronski verižna srajca v nas , če to je od pomoč ali encouragement. mi tudi podžigati vi v zveza nas zadeven elektronski knjiga to mi oferirati to ste če ne strošek , ter prost.

mi delati življati veliko knjiga v tuji jeziki , šele mi nikar ne zmeraj mesto jih sprejeti electronically (travnato gričevje) zato ker mi šele izdelovanje pri roki knjiga ali predmet to ste največ prošnja. mi podžigati vi v vzdržnost prositi v Bog ter v vzdržnost zvedeti približno njega z čitanje novi testament. mi izreči dobrodošlico vaš vprašanje ter razložiti z elektronski verižna srajca.

=====

**srčkan Bog , the same to to nova
zaveza has been izpust** tako da mi smo

prosim pomoč jih premoči opus nagel , ter izdelovanje več elektronski knjiga pri roki prosim pomoč jih imeti vsi sredstvo , penez , čvrstost ter čas to oni potreba zato da obstati zmožen vzdrževati ki dela zakaj vi.

prosim pomoč oni to ste del od skupina to pomoč jih naprej vsakdanji osnova. prosim izročiti jih čvrstost v vzdržnost ter izročiti vsakteri od jih božji zakon razumeven zakaj opus to vi biti brez jih uganjati. prosim pomoč vsakteri od jih v ne življati strah ter spomniti se to vi ste Bog kdo odgovor molitev ter kdo je v ukaz od vse.

jaz predlagati da vi hoteti podžigati jih , ter to vi zavarovati jih , ter opus & ministrstvo to oni so zaposlen s čim. jaz predlagati da vi hoteti zavarovati jih s netelesen vojna sila ali drugi zapreka to strjena lava škoda jih ali počasi vozite jih niz. prosim pomoč mi čas jaz raba to nova zaveza v tudi pretehtati od preprosti ljudje kdo življati narejen to naklada pri roki ,

tako da morem prositi za jih ter tudi oni moči vzdržnost v pomoč več narod jaz predlagati da vi hoteti izročiti mi a ljubezen od vaš svet izraziti z besedami (novi testament), ter to vi hoteti izročiti mi netelesen modrost ter bistrournost

znati vi rajši ter v razumeti epoha od čas to mi smo življenje
v.

prosim pomoč mi znati kako v obravnavati težek to jaz sem
soočiti s vsak dan. lord Bog , pomoč mi hoteti znanje vi rajši
ter hoteti pomoč drugi krščanski v svoj area ter po svetu.
jaz predlagati da vi hoteti izročiti elektronski knjiga skupina
ter oni kdo opus naprej tkalec ter oni kdo pomoč jih vaš
modrost. jaz predlagati da vi hoteti pomoč poedinec
članstvo od svoj rodbina (ter svoj rodbina) v ne obstati
netelesen goljufati , šele v razumeti vi ter hoteti uvaževati
ter slediti vi v sleherni izuriti za hojo ali ježo po cesti. ter jaz
zapositi vi uganjati od this stvari v imenu ljudstva,
usmiljenja itd. jezuit , Amen ,

[illegible]

mahal diyos , pasalamatn ka atipan ng pawid ito bago testamento may been pakawalan pagayon atipan ng pawid tayo ay able sa mag-aral laling marami buongpaligid ka. masiyahan tumulong ang mga tao may pananagutan dahil sa making ito Electronic book makukuha. masiyahan tumulong kanila sa maaari able sa gumawa ayuno , at gawin laling marami Electronic books makukuha masiyahan tumulong kanila sa may lahat ang mapamaraan , ang salapi , ang lakas at ang takdaan ng oras atipan ng pawid sila mangilangan di iutos sa maaari able sa tago gumawa dahil sa ka.

masiyahan tumulong those atipan ng pawid ay mahati ng ang itambal atipan ng pawid tumulong kanila sa isa pang-araw-araw batayan. masiyahan bigyan kanila ang lakas sa mapatuloy at bigyan bawa't isa ng kanila ang tangayin pang-unawa dahil sa ang gumawa atipan ng pawid ka magkulang

kanila sa gumawa. masiyahan tumulong bawa't isa ng kanila sa hindi may katakutan at sa gunitain atipan ng pawid ka ay ang diyos sino sumagot dasal at sino ay di pagbintangan ng lahat ng bagay.

ako magdasal atipan ng pawid ka would palakasin ang loob kanila , at atipan ng pawid ka ipagsanggalang kanila , at ang gumawa & magkalinga atipan ng pawid sila ay kumuha di. ako magdasal atipan ng pawid ka would ipagsanggalang kanila sa ang tangayin pilitin o iba sagwil atipan ng pawid could saktan kanila o slow kanila itumba.

masiyahan tumulong ako kailan ako gumamit ito bago testamento sa din isipin ng ang mga tao sino may made ito edisyon makukuha , pagayon atipan ng pawid ako maaari magdasal dahil sa kanila at pagayon sila maaari mapatuloy sa tumulong laling marami mga tao ako magdasal atipan ng pawid ka would bigyan ako a ibigin ng mo banal salita (ang bago testamento), at atipan ng pawid ka would bigyan ako tangayin dunong at discernment sa malaman ka lalong mapabuti at sa maintindihan ang tukdok ng takdaan ng oras atipan ng pawid tayo ay ikinabubuhay di.

masiyahan tumulong ako sa malaman paano sa makitungo kumuha ang mahirap hindi madali atipan ng pawid ako ay confronted kumuha bawa't araw. panginoon diyos , tumulong ako sa magkulang sa malaman ka lalong mapabuti at sa magkulang sa tumulong iba binyagan di akin malawak at sa tabi-tabi ang daigdig. ako magdasal atipan ng pawid ka would bigyan ang Electronic book itambal at those sino gumawa sa ang website at those sino tumulong kanila mo dunong.

ako magdasal atipan ng pawid ka would tumulong ang isang tao pagkakasapi ng kanila mag-anak (at akin mag-anak) sa hindi maaari spiritually dayain , datapuwa't sa maintindihan ka at sa magkulang sa tanggapin at sundan ka di bawa't daan. at ako humingi ka sa gumawa tesis bagay di ang pangalanan ng heswita , susugan ,

[illegible]

Haluta auttaa ihmiset edesvastuullinen ajaksi ansaitseva nyt kuluva Elektroninen kirjanpidollinen saatavana. Haluta auttaa heidät jotta olla etevä jotta aikaansaada paastota , ja ehtiä enemmän Elektroninen luettelossa saatavana Haluta auttaa heidät jotta hankkia aivan varat , raha , kesto ja aika että he kaivata kotona aste jotta olla etevä jotta elatus työskentely ajaksi Te.

Haluta auttaa joka -lta heidät jotta ei hankkia pelätä ja jotta muistaa että te aari Jumala joka tottelee nimeä hartaushetki ja joka on kotona hinta -lta kaikki. I-KIRJAIN pyytää hartaasti että te edistää heidät , ja että te suojata heidät , ja aikaansaada & ministerikausi että he aari varattu kotona. I-KIRJAIN pyytää hartaasti että te suojata heidät polveutua Henki- Joukko eli toinen este että haitta heidät eli hitaasti heidät heittää. Haluta auttaa we jahka I-KIRJAIN apu nyt kuluva Veres Jälkisäädös jotta kin ajatella -lta ihmiset joka hankkia kokoonpantu nyt kuluva painos saatavana , joten että I-KIRJAIN kanisteri pyytää hartaasti ajaksi heidät ja

joten he kanisteri jatkaa jotta auttaa enemmän ihmiset I-KIRJAIN pyytää hartaasti että te kimmoisuus we lempiä -lta sinun Pyhä Sana (Veres Jälkisäädös), ja että te kimmoisuus we henki- viisaus ja arvostelukyky jotta osata te vedonlyöjä ja jotta käsittää aika -lta aika että me aari asuen kotona. Haluta auttaa we jotta osata kuinka jotta antaa avulla hankala että I-KIRJAIN olen asettaa vastakkain avulla joka aika. Haltija Jumala , Auttaa we jotta haluta jotta osata te Vedonlyöjä ja jotta haluta jotta auttaa toinen Kristitty kotona minun kohta ja liepeillä maailma.

I-KIRJAIN pyytää hartaasti että te kimmoisuus Elektroninen kirjanpidollinen joukkue ja ne joka aikaansaada model after kudos ja ne joka auttaa heidät sinun viisauts. I-KIRJAIN pyytää hartaasti että te auttaa yksilö jäsenmäärä -lta heidän heimo (ja minun heimo) jotta ei olla henkisesti eksyttää , ainoastaan jotta käsittää te ja jotta haluta jotta hyväksyä ja harjoittaa te kotona joka elämäntapa. ja I-KIRJAIN anoa te jotta ajaa nämä tavarat kotona maine -lta Jeesus , Vastuunalainen ,

=====

[illegible]

Raring Gud , Tack själv så pass den här Ny
Testamente er blitt befriaren så fakta ät vi er
duglig till lära sig mer omkring du. Behag hjälpa mig
folk ansvarig för tillverkningen den här Elektronisk bok
tillgänglig.

Behag hjälpa mig dem till vara köpa duktig verk fort , och göra mer Elektronisk bokna tillgänglig Behag hjälpa mig dem till har alla resurserna , pengarna , den styrka och tiden så pass de behov for att kunde hålla arbetande till deras. Behag hjälpa mig den här så pass de/vi/du/ni är del om spannen så pass hjälp dem på en daglig basis. Behaga ger dem den styrka till fortsätta och ger var av dem den ande förståndet för den verk så pass du vilja dem till gör. Behag hjälpa mig var av dem till inte har rädsla och till minas så pass du er den Gud vem svar bön och vem er han i lidelse av allting.

JAG be så pass du skulle uppmuntra dem , och så pass du skydda dem , och den verk & ministären så pass de er förlovad i.

JAG be så pass du skulle skydda dem från den Ande Pressar eller annan hinder så pass kunde skada dem eller långsam dem ned. Behag hjälpa mig när JAG använda den här Ny Testamente till också tänka om folk vem har gjord den här upplagan tillgänglig , så fakta åt JAG kanna be för dem och så de kanna fortsätta till hjälp mer folk JAG be så pass du skulle ge mig en kärlek om din Helig Uttrycka (den Ny Testamente), och så pass du skulle ge mig ande visdom och discernment till veta du bättre och till förstå den period av tid så pass vi er levande i.

Behag hjälpa mig till veta hur till ha att göra med svårigheten så pass JAG er stillt överför var dag. Vår Herre och Frälsare Gud , Hjälpa mig till vilja till veta du Bättre och till vilja till hjälp annan Kristen i min areal och i omkrets det värld. JAG be så pass du skulle ger den Elektronisk bok slå sig ihop och den här vem arbeta på den spindelväv och den här vem hjälp dem din visdom.

JAG be så pass du skulle hjälp individuellt medlemmen av deras familj (och min familj) till inte bli spirituellt lurat , utom till förstå du och mig till vilja till accept och följa du i varje väg. och JAG fråga du till gör de här sakerna inne om namn av Jesus , Samarbetsvillig ,

[illegible]

Allerkærest God , Tak for lån at indeværende Ny Testamente er blevet løst i den grad at vi er kan hen til lære flere omkring jer. Behage hjælp den folk ansvarlig nemlig gør indeværende Elektronisk skrift anvendelig. Behage hjælp sig at blive købedygtig arbejde holdbar , og skabe flere Elektronisk bøger anvendelig Behage hjælp sig hen til nyde en hel ressourcer , den penge , den kræfter og den gang at de savn for at være i stand til opbevare i orden nemlig Jer.

Behage hjælp dem at er noget af den hold at hjælp sig oven på en hverdags holdepunkt. Behage indrømme sig den kræfter hen til fortsætte og indrømme hver i sig den appel opfattelse nemlig den arbejde at jer savn sig hen til lave. Behage hjælp hver i sig hen til ikke nyde skræk og hen til huske at du er den God hvem svar bøn og hvem står for arrangementet i alt.

JEG bed at jer ville give mod sig , og at jer sikre sig , og den arbejde & ministerium at de er forlovet i. JEG bed at jer ville sikre sig af den Appel Tvinger eller anden hindring at kunne afbræk sig eller sen sig nede.

Behage hjælp mig hvor JEG hjælp indeværende Ny
Testamente hen til ligeledes hitte på den folk hvem nyde
skabt indeværende oplag anvendelig , i den grad at JEG
kunne bed nemlig sig hvorfor de kunne fortsætte hen til
hjælp flere folk JEG bed at jer ville indrømme mig en

kærlighed til jeres Hellig Ord (den Ny Testamente), og at
 jer ville indrømme mig appel klogskab og discernment hen
 til kende jer bedre og hen til opfatte den periode at vi er
 nulevende i.

Behage hjælp mig hen til kende hvor hen til omhandle den problemer at Jeg er stillet over for hver dag. Lord God , Hjælp mig hen til ville gerne kende jer Bedre og hen til ville gerne hjælp anden Christians i mig område og omkring den jord.

JEG bed at jer ville indrømme den Elektronisk skrift hold og dem hvem arbejde med den website og dem hvem hjælp sig jeres klogskab. JEG bed at jer ville hjælp den individ medlemmer i deres slægt (og mig slægt) hen til ikke være spirituallly narrede , men hen til opfatte jer og hen til ville gerne optage og komme efter jer i al mulig måde. og JEG opfordre jer hen til lave disse sager i den benævne i Jesus , Amen ,

[illegible]

Молитва к богу Дорогой Бог, Вы что были выпущены это Gospel или этот новый testament так, что мы будем выучить больше о вас. Пожалуйста помогите людям ответственным для делать эту электронную книгу имеющейся. Вы знаете они и вы можете помочь им. Пожалуйста помогите им мочь работать быстро, и сделайте более электронные книги имеющейся Пожалуйста помогите им иметь все

ресурсы, деньг, прочность и время которые они для того чтобы мочь держать работать для вас. Пожалуйста помогите тем будут частью команды помогает им на ежедневное основание. Пожалуйста дайте им прочность для того чтобы продолжать и давать каждому из их духовное вникание для работы что вы хотите их сделать. Пожалуйста помогите каждому из их не иметь страх и не вспоминать что вы будете богом отвечают молитве и in charge of все. Я молю что вы ободрили их, и что вы защищаете их, и работа & министерство что они включены внутри.

Я молю что вы защитили их от духовных усилий или других препон смогли повредить им или замедлить им вниз. Пожалуйста помогите мне когда я использую этот новый testament также для того чтобы думать людей делали этот вариант имеющейся, так, что я смогу помолить для их и поэтому их сможете продолжать помочь больше людей.

Я молю что вы дали мне влюбленность вашего святейшего слова (Новый завет), и что вы дали мне духовные премудрость и распознание для того чтобы знать вас более лучше и понять период времени котором мы живем в. Пожалуйста помогите мне суметь как общаться с затруднениями что я confronted с каждым днем. Лорд Бог, помогает мне хотеть знать вас более лучше и хотеть помочь другим христианкам в моей области и вокруг мира.

Я молю что вы дали электронную команду и те книги помогают им ваша премудрость. Я молю что вы помогли индивидуальным членам их семьи (и моей семьи) духовност быть обманутым, но понять вас и хотеть принять и последовать за вас в каждой дороге. Также дайте нам комфорт и наведение в эти времена и я

определителен член работа & министерство този те сте задължавам in. АЗ моля този ти уж защитавам тях от определителен член Духовен Сила или друг пречка този p.t. от сап вреда тях или бавен тях голо възвишение. Харесвам помагам те кога АЗ употреба този Нов Завещание към също мисля на определителен член хора кой имам p.t. и p.p. от make този издание наличен , така този АЗ мога моля за тях и така те мога продължавам към помагам повече хора АЗ моля този ти уж давам те а любов на youг Свят Дума (определителен член Нов Завещание), и този ти уж давам те духовен мъдрост и различаване към зная ти по-добър и към разбирам определителен член период на време този ние сте жив in. Харесвам помагам те към зная как към раздавам с определителен член мъчен този АЗ съм изправлям пред с всеки ден.

Лорд Бог , Помагам те към липса към зная ти По-добър и към липса към помагам друг Християнски in ту площ и наоколо определителен член свят.

АЗ моля този ти уж давам определителен член Electronic книга впряг и от that кой работа на определителен член website и от that кой помагам тях youг мъдрост. АЗ моля този ти уж помагам определителен член личен членство на техен семейство (и ту семейство) към не бъда духовен измамвам , но към разбирам ти и към липса към приемам и следвам ти in всеки път. и АЗ питам ти към правя тези нещо in определителен член име на Йезуит , Amen ,

şu -ebil zarar onları ya da yavaş onları aşağı, mutlu etmek yardım etmek beni ne zaman I kullanma bu İncil -e doğru da düşün belgili tanınımlık insanlar kim -si olmak -den yapılmış bu baskı elde edilebilir , takı I -ebilmek dua etmek için onları vesaire onlar -ebilmek devam etmek -e doğru yardım

I dua etmek adl. Ŗu sen -cekti yardım etmek belgili tanımlık bireysel aza -in onların aile (ve benim aile) -e doęru deęil var olmak ruhanî aldatmak , ama -e doęru anlamak sen ve -e doęru istemek -e doęru almak ve izlemek sen içinde her yol. ve I sormak sen -e doęru yapmak bunlar eřya adına İsa , amin ,

[illegible]

sevgili mabut , eyvallah adl. şu bu İncil bkz. have be serbest bırakmak takı biz are güçlü -e doğru öğrenmek daha

hakkında sen. mutlu etmek yardım etmek belgili tanımlık insanlar -den sorumlu için yapım bu elektronik kitap elde edilebilir. mutlu etmek yardım etmek onları -e doğru muktedir iş hızlı , ve yapmak daha elektronik kitap elde edilebilir mutlu etmek yardım etmek onları -e doğru -si olmak tüm belgili tanımlık kaynak , belgili tanımlık para , belgili tanımlık güç ve belgili tanımlık zaman adl. şu onlar lüzum için muktedir almak çalışma için sen. mutlu etmek yardım etmek o adl. şu are bölüm -in belgili tanımlık takım adl. şu yardım etmek onları üstünde an her temel. mutlu etmek vermek onları belgili tanımlık güç -e doğru devam etmek ve vermek her -in onları belgili tanımlık ruhanî basiret için belgili tanımlık iş adl.

şu sen istemek onları -e doğru yapmak. mutlu etmek yardım etmek her -in onları -e doğru değil -si olmak korkmak ve -e doğru anımsamak adl. şu sen are belgili tanımlık mabut kim yanıt dua ve kim bkz. be içinde fiyat istemek -in her şey. I dua etmek adl. şu sen -cekti yüreklendirmek onları , ve adl. şu sen korumak onları , ve belgili tanımlık iş & bakanlık adl. şu onlar are meşgul içinde. I dua etmek adl. şu sen -cekti korumak onları --dan belgili tanımlık ruhanî güç ya da diğer engel adl.

şu -ebil zarar onları ya da yavaş onları aşağı. mutlu etmek yardım etmek beni ne zaman I kullanma bu İncil -e doğru da düşün belgili tanımlık insanlar kim -si olmak -den yapılmış bu baskı elde edilebilir , takı I -ebilmek dua etmek için onları vesaire onlar -ebilmek devam etmek -e doğru yardım etmek daha insanlar I dua etmek adl. şu sen -cekti vermek beni a aşk -in senin kutsal kelime (belgili tanımlık İncil), ve adl. şu sen -cekti vermek beni ruhanî akıllılık ve discernment -e doğru bilmek sen daha iyi ve -e doğru anlamak belgili tanımlık döndürmemem adl. şu biz are canlı içinde. mutlu etmek yardım etmek beni -e doğru bilmek nasıl -e doğru dağıtmak ile belgili tanımlık müşkülât adl.

I dua etmek adl. řu sen -cekti yardım etmek belgili tanımlık bireysel aza -in onların aile (ve benim aile) -e doğru deęil var olmak ruhanî aldatmak , ama -e doğru anlamak sen ve -e doğru istemek -e doğru almak ve izlemek sen içinde her yol. ve I sormak sen -e doğru yapmak bunlar eřya adına İsa , amin ,

[illegible]

Serbia – Servia - Serbian

Serbia Serbian Servian Prayer Isus Krist Molitva Bog Kako
Moliti moci cuti moj molitva za pitati davati ponuditi mene
otkriti duhovni Vodstvo

Serbia - Prayer Requests (praying) to God - explained in Serbian (servian) Language

Molitva za Bog ## Kako za Moliti za Bog
Kako Bog moći čuti moj molitva
Kako za pitati Bog za davati ponuditi mene
Kako otkriti duhovni Vodstvo

Kako za naći predaja iz urok Raspoloženje

Kako za zasluga određeni član istinit Bog nad Nebo

Kako otkriti određeni član Hrišćanin Bog

Kako za moliti za Bog droz Isus Krist

JA imati nikada molitva pre nego

Važan za Bog

Bog željan ljubavi svaki osoba osoba

Isus Krist moći pomoć

Se Bog Biti stalo moj život

Molitva Traženju

stvar taj te moć oskudica za uzeti u obzir govorenje za Bog
okolo Molitva Traženju kod te , okolo te

=====

**Govorenje za Bog , određeni član Kreator nad određeni
član Svemir , određeni član Gospodar :**

1. taj te davati za mene određeni član hrabrost za moliti
određeni član stvar taj JA potreba za moliti 2. taj te davati za
mene određeni član hrabrost za verovati te pa primiti šta te
oskudica raditi s moj život , umjesto mene uznijeti moj
vlastiti volja (namera) iznad vaš.

3. taj te davati mene ponuditi ne career moj bojazan nad
određeni član nepoznat za postati određeni član isprika ,
inače određeni član osnovica umjesto mene ne za služiti
you.

4. taj te davati mene ponuditi vidjeti pa učiti kako za imati
određeni član duhovni sway JA potreba (droz tvoj riječ

Biblija) jedan) umjesto određeni član događaj ispred pa P)
umjesto moj vlastiti crew duhovni putovanje.

5. Taj te Bog davati mene ponuditi oskudica za služiti Te
briny

6. Taj te podsetiti mene za razgovarati sa te prayerwhen) JA
sam frustriran inače u problemima , umjesto težak za odluka
stvar ja sam jedini droz moj ljudsko biće sway.

7. Taj te davati mene Mudrost pa jedan srce ispunjen s
Biblijski Mudrost tako da JA služiti te briny delotvorno.

8. Taj te davati mene jedan želja za učenje tvoj riječ , Biblija
, (određeni član Novi Zavjet Evanđelje nad Zahod), na
temelju jedan crew osnovica 9. taj te davati pomoć za mene
tako da JA sam u mogućnosti za obaveštenje stvar unutra
Biblija (tvoj riječ) šta JA moći osobno vezati za , pa taj
volja pomoć mene shvatiti šta te oskudica mene raditi unutra
moj život.

10. Taj te davati mene velik raspoznavanje , za shvatiti kako
za objasniti za ostali tko te biti , pa taj JA moći učiti kako
učiti pa knotkle kako za pristajati uza što te pa tvoj riječ (
Biblija)

11. Taj te donijeti narod (inače websites) unutra moj život
tko oskudica za knotkle te , pa tko biti jak unutra njihov
precizan sporazum nad te (Bog); pa Taj te donijeti narod (
inače websites) unutra moj život tko će biti u mogućnosti za
ohrabriti mene za točno učiti kako za podeliti Biblija reč nad
istina (2 Timotej 215:).

12. Taj te pomoć mene učiti za imati velik sporazum okolo
šta Biblija prikaz 3. lice od TO BE u prezentu najbolji , šta
3. lice od TO BE u prezentu većina precizan , pa šta je preko

duhovni sway & snaga , pa šta prikaz složiti se s određeni član izvorni rukopis taj te nadahnut određeni član autorstvo nad određeni član Novi Zavjet za pisati.

13. Taj te davati ponuditi mene za korist moj vrijeme unutra jedan dobar put , pa ne za uzaludnost moj vrijeme na temelju Neistinit inače prazan metod za dobiti zaglavni kamen za Bog (ipak taj nisu vjerno Biblijski), pa kuda tim metod proizvod nijedan dug rok inače trajan duhovni voće.

14. Taj te davati pomoć za mene za shvatiti šta za tražiti unutra jedan crkva inače jedan mjesto nad zasluga , šta rod nad sumnja za pitati , pa taj te pomoć mene za naći vernik inače jedan parson s velik duhovni mudrost umjesto lak inače neistinit odgovor.

15. taj te uzrok mene za sećati se za sjećati se tvoj riječ Biblija (takav kao Latinluk 8), tako da JA moći imati pik na moj srce pa imati moj pamćenje spreman , pa biti spreman za davati dobro odgovarati ostali nad određeni član nadati se taj JA imati okolo te.

16. Taj te donijeti ponuditi mene tako da moj vlastiti teologija pa doktrina za slagati tvoj riječ , Biblija pa taj te nastaviti za pomoć mene knotkle kako moj sporazum nad doktrina moći poboljšati tako da moj vlastiti život , stil života pa sporazum nastavlja da bude zaglavni kamen za šta te oskudica to da bude umjesto mene.

17. Taj te otvoren moj duhovni uvid (zaključak) sve više , pa taj kuda moj sporazum inače percepcija nad te nije precizan , taj te pomoć mene učiti tko Isus Krist vjerno 3. lice od TO BE u prezentu.

18. Taj te davati ponuditi mene tako da JA moći za odvojen iko neistinit obredni šta JA imati zavisnost na temelju , iz

tvoj jasan poučavanje unutra Biblija , ako postoje nad šta JA sam sledeće nije nad Bog , inače 3. lice od TO BE u prezentu u suprotnosti sa šta te oskudica za poučavati nama okolo sledeće te.

19. Taj iko sile nad urok ne oduteti iko duhovni sporazum šta JA imati , ipak radije taj JA zadržati određeni član znanje nad kako za knotkle te pa ne da bude lukav unutra ovih dan nad duhovni varka.

20. Taj te donijeti duhovni sway pa ponuditi mene tako da JA volja ne da bude dio nad određeni član Velik Koji pada Daleko inače nad iko pokret šta postojati produhovljeno krivotvoriti za te pa za tvoj Svet Riječ

21. Taj da onde 3. lice od TO BE u prezentu bilo što taj JA imati ispunjavanja unutra moj život , inače iko put taj JA ne imate odgovaranje za te ace JA treba imati pa taj 3. lice od TO BE u prezentu sprječavanje mene iz oba hodanje s te , inače imajući sporazum , taj te donijeti tim stvar / odgovor / događaj leđa u moj pamćenje , tako da JA odreći se njima u ime Isus Krist , pa svi nad njihov vrijednosni papiri pa posledica , pa taj te opet staviti iko praznina ,sadness inače očajavati unutra moj život s određeni član Radost nad određeni član Gospodar , pa taj JA postojati briny usredotočen na temelju znanje za sledii te kod čitanje tvoj riječ , određeni član Biblija

22. Taj te otvoren moj oči tako da JA moći za jasno vidjeti pa prepoznati da onde 3. lice od TO BE u prezentu jedan Velik Varka okolo Duhovni tema , kako za shvatiti današji fenomen (inače ovih događaj) iz jedan Biblijski perspektiva , pa taj te davati mene mudrost za knotkle i tako taj JA volja učiti kako za pomoć moj prijatelj pa voljen sam sebe (rodbina) ne postojati dio nad it.

23. Taj te osigurati taj jednom moj oči biti otvoreni pa moj pamćenje shvatiti određeni član duhovni izražajnost nad trenutni zbivanja uzimanje mjesto unutra određeni član svet , taj te pripremiti moj srce prihvatiti tvoj istina , pa taj te pomoć mene shvatiti kako za naći hrabrost pa sway droz tvoj Svet Riječ , Biblija. U ime Isus Krist , JA tražiti ovih stvar potvrđujući moj želja da bude složno tvoj volja , pa JA sam iskanje tvoj mudrost pa za imati jedan ljubav nad određeni član Istina Da

=====

Briny podno Stranica
Kako za imati Vječan Život

=====

Nama biti dearth da današji foil (nad molitva traženju za Bog) 3. lice od TO BE u prezentu u mogućnosti za pomoći te. Nama shvatiti današji ne može biti određeni član najbolji inače većina delotvoran prevod. Nama shvatiti taj onde biti mnogobrojan različit putevi nad izraziv misao pa reči. Da te imati jedan sugestija umjesto jedan bolji prevod , inače da te sličan za uzeti jedan malen količina nad tvoj vrijeme za poslati sugestija nama , te će biti pomaganje hiljadu nad ostali narod isto , tko volja onda čitanje određeni član poboljšan prevod. Nama često imati jedan Novi Zavjet raspoloživ unutra tvoj jezik inače unutra jezik taj biti redak inače star.

Da te biti handsome umjesto jedan Novi Zavjet unutra jedan specifičan jezik , ugoditi pisati nama. Isto , nama oskudica da bude siguran pa probati za komunicirati taj katkada , nama činiti ponuda knjiga taj nisu Slobodan pa taj činiti koštati novac. Ipak da te ne moći priuštiti neki od tim elektronički knjiga , nama moći često činiti dobro razmena

nad elektronički knjiga umjesto pomoć s prevod inače prevod posao.

Te ne morati postojati jedan stručan radnik , jedini jedan pravilan osoba tko 3. lice od TO BE u prezentu zainteresiran za pomaganje. Te treba imati jedan računar inače te treba imati pristup za jedan računar kod tvoj meštanin biblioteka inače univerzitet inače univerzitet , otada tim obično imati bolji spoj za određeni član Internet. Te moći isto obično utemeljiti tvoj vlastiti crew SLOBODAN elektronski pošta račun kod lijevanje mail.yahoo.com

Ugoditi uzeti maloprije otkriti određeni član elektronski pošta adresa smješten podno inače određeni član kraj nad današji stranica. Nama nadati se te volja poslati elektronski pošta nama , da današji 3. lice od TO BE u prezentu nad pomoć inače hrabrenje. Nama isto ohrabriti te za dodir nama u vezi sa Elektronički Knjiga taj nama ponuda taj biti van koštati , pa slobodan.

Nama činiti imati mnogobrojan knjiga unutra stran jezik , ipak nama ne uvijek mjesto njima za primiti elektronski (skidati podatke) zato nama jedini napraviti raspoloživ određeni član knjiga inače određeni član tema taj biti preko zatražen. Nama ohrabriti te za nastaviti za moliti za Bog pa za nastaviti učiti okolo Njemu kod čitanje određeni član Novi Zavjet. Nama dobrodošao tvoj sumnja pa primedba kod elektronski pošta.

continua la spre ajutor mai mult oameni I pray that tu trec.de la will dă-mi o dragoste de al tău Holy Cuvînt (art.hot. Nou Testament), și that tu trec.de la will acordă-mi spirit wisdom și discernment la spre know tu better și la spre understand art.hot. perioadă de timp that noi sîntem viu înăuntru.

Te rog ajută-mă la spre know cum la spre deal cu art.hot.
difficulties that I sînt confronted cu fiecare zi. Lord
Dumnezeu , Ajută-mă help la spre nevoie la spre know tu
Better și la spre nevoie la spre ajutor alt Creștin înăuntru
meu arie și around art.hot. lume. I pray that tu trec.de la will
a da art.hot.

Electronic carte team și aceia cine work pe website și aceia cine ajutor pe ei al tău wisdom. I pray that tu trec.de la will ajutor art.hot. individual members de lor familie (și meu familie) la spre nu a fi spiritually deceived , numai la spre understand tu și eu la spre nevoie la spre accent și a urma tu înăuntru fiecare way. și I a întreba tu la spre a face aceștia things în nume de Jesus , Amen ,

[illegible]

Russian – Russe - *Russie*

Russian Prayer Requests -

Молитва к
бога как помолить к
бога как бог может услышать моему
молитве как спросить, что бог дал помощь к мне
как найти духовное наведение
как найти deliverance от злейшего
духов как поклониться поистине бог
рая как найти христианское
бога как помолить к богу до
jesus christ я никогда не молила перед
важным к влюбленностям бога
бога каждое индивидуальное
jesus, котор персоны christ может помочь
делает внимательность бога о моих вещах
запросов молитве
жизни вы могли хотеть для рассмотрения поговорить к
богу о запросах молитве
вами, о вас

=====

Говорящ к богу, создатель вселенного, лорд:

**1. вы дали бы к мне смелости помолить вещи я для
того чтобы помолить**

2. вы дали бы к мне смелости верить вам и принимать
вы хотите сделать с моей жизнью, вместо меня exalting
мои воля (намерие) над твоим.

3. вы дали бы мне помощь для того чтобы не
препятствовать моим страхам неиствения стать
отговорками, или основа для меня, котор нужно не
служить вы. 4. вы дали бы мне помощь для того чтобы

увидеть и выучить как иметь духовную прочность я (через ваше слово библия) а) для случаев вперед и б) для моего собственного личного духовного путешествия.

5. Что вы бог дали мне помощь для того чтобы хотеть служить вы больше

6. Что вы remind, что я разговаривал с вами (prayer)when я себя расстрою или в затруднении, вместо пытаться разрешить вещи только через мою людскую прочность.

7. Что вы дали мне премудрость и сердце наполнило с библейской премудростью так НОП я служил бы вы эффективно.

8. Что вы дали мне желание изучить ваше слово, библию, (Новый завет Gospel john), on a personal basis,

9. вы дали бы помощи к мне так, что я буду заметить вещи в библии (вашем слове) я могу лично отнести к, и которой поможет мне понять вы хотите меня сделать в моей жизни.

10. Что вы дали мне большое распознавание, для того чтобы понять как объяснить к другим которые вы, и что я мог выучить как выучить и суметь как стоять вверх для вас и вашего слова (библии)

11. Что вы принесли людей (или websites) в моей жизни хотят знать вас, и которые сильны в их точном вникании вас (бог); и то вы принесли бы людей (или websites) в моей жизни будет ободрить меня точно выучить как разделить библию слово правды (2 timothy 2:15).

12. Что вы помогли мне выучить иметь большое вникание о который вариант библии самые лучшие, который самый точный, и который имеет самые духовные прочность & силу, и которая вариант соглашается с первоначально рукописями что вы воодушевили авторы Новый завет написать.

13. Что вы дали помощь к мне для использования моего времени в хорошей дороге, и для того чтобы не расточительствовать мое время на ложных или пустых методах получить closer to бог (но то не будьте поистине библейск), и где те методы не производят никакой долгосрочный или lasting духовный плодощ.

14. Что вы дали помощь к мне понять look for в церковь или месте поклонения, что виды вопросов, котор нужно спросить, и что вы помогли мне найти верующих или pastor с большой духовной премудростью вместо легких или ложных ответов.

15. вы причинили бы меня вспомнить для того чтобы запомнить ваше слово библия (such as Romans 8), так, что я смогу иметь его в моем сердце и иметь мой разум быть подготовленным, и готово дать ответ к другому из упования которое я имею о вас.

16. Что вы принесли помощь к мне так НОП мои собственные теология и доктрины для того чтобы согласиться с вашим словом, библией и что вы продолжались помочь мне суметь как мое вникание доктрины можно улучшить так, что мои собственные жизнь, lifestyle и понимать будут продолжаться быть closer to вы хотите их быть для меня.

17. Что вы раскрыли мою духовную проницательность (заклучения) больше и больше, и что где мои вникание или восприятие вас не точны, что вы помогли мне выучить *jesus christ* поистине.

18. Что вы дали помощь к мне так НОП я мог бы отделить любые ложные ритуалы я зависел на, от ваших ясных преподавательств в библии, если любое из, то я *following* не бога, или противоположны к вы хотите для того чтобы научить нам - о следовать за вами.

19. Что любые усилия зла *take away* нисколько духовное вникание я имею, но довольно что я сохранил знание как знать вас и быть обманутым внутри *these days* духовного обмана.

20. Что вы принесли духовную прочность и помогли к мне так НОП я не буду частью большой падать прочь или любого движения было бы духовност *counterfeit* к вам и к вашему святейшему слову.

21. То если что-нибудь, то я делал в моей жизни, или любая дорога что я не отвечал к вам по мере того как я должен иметь и то предотвращает меня от или гулять с вами, или иметь понимать, что вы принесли *te things/responses/events back into* мой разум, так НОП я отречьлся бы от их *in the name of jesus christ*, и все из их влияний и последствий, и что вы заменили любые *emptiness*, тоскливость или *despair* в моей жизни с утехой лорда, и что я больше был сфокусирован на учить последовать за вами путем читать ваше слово, библия.

22. Что вы раскрыли мои глаза так НОП я мог бы ясно увидеть и узнать если будет большой обман о духовных темах, то как понять это явление (или эти случаи) от

библейской перспективы, и что вы дали мне
премудрость для того чтобы знать и так НОП я выучу
как помочь моим друзьям и полюбил одни
(родственники) для того чтобы не быть частью ее.

23 Что вы обеспечили что раз мои глаза раскрыны и мой
разум понимает духовное значение текущие события
принимая место в мире, что вы подготовили мое сердце
для того чтобы признавать вашу правду, и что вы
помогли мне понять как найти смелость и прочность
через ваше святейшее слово, библию. In the name of
jesus christ, я прошу эти вещи подтверждая мое желание
быть в соответствии вашей волей, и я прошу ваша
премудрость и иметь влюбленность правды, Аминь.

=====

Больше на дне страницы
как иметь вечная жизнь

=====

Мы рады если этот список (запросов молитве к
богу) может помочь вам. Мы понимаем это не может
быть самый лучший или самый эффективный перевод.
Мы понимаем что будут много по-разному дорог
выражать мысли и слова. Если вы имеете предложение
для более лучшего перевода, или если вы хотел были бы
принять малое количество вашего времени послать
предложения к нам, то вы будете помогать тысячам
людям также, которые после этого прочитают
улучшенный перевод. Мы часто имеем новый testament
имеющийся в вашем языке или в языках редко или
старо. Если вы смотрите для нового testament в
специфически языке, то пожалуйста напишите к нам.

Также, мы хотим быть уверены и пытаемся связывать то иногда, мы предлагаем книги которые не свободно и которые стоит денег. Но если вы не можете позволять некоторые из тех электронных книг, то мы можем часто делать обмен электронных книг для помощи с переводом или работой перевода. Вы не должны быть профессиональным работником, только регулярно персонa которая заинтересована в помощи.

Вы должны иметь компьютер или вы должны иметь доступ к компьютеру на ваших местных архиве или коллеже или университете, в виду того что те обычно имеют более лучшие соединения к интернету.

Вы можете также обычно устанавливать ваш собственный личный СВОБОДНО учет электронная почта путем идти к mail.yahoo.com пожалуйста принимаете момент для того чтобы считать адрес после того как электронная почта вы расположены на дне или конце этой страницы.

Мы надеемся вы пошлет электронная почта к нам, если это помощи или поощрения. Мы также ободряем вас связаться мы относительно электронных книг мы предлагаем тому без цены, и свободно, котор мы имеем много книг в иностранных языках, но мы всегда не устанавливаем их для того чтобы получить электронно (download) потому что мы только делаем имеющиеся книги или темы которые спрашивать. Мы ободряем вас продолжать помолить к богу и продолжить выучить о ем путем читать Новый завет. Мы приветствуем ваши вопросы и комментарии электронная почта.

[illegible]

[illegible]

ARABIC - ~~LANGUE~~ ARABE

[illegible]

حلل اقالص

، برل اہی

يَتَحَارَفُ الْإِمَامُ دَقُّوْا ذَهْدِي دَجْلًا ذَهْدًا عَلَا وَالْيَجْنَالُ إِذْهَى عَارِكُشْ
لَكُنْ عَذِيْمًا أَفْرَعَمَ نَمْنَمًا كَمْتَنَ

باب التكل اذا عنص نع ملو وسم مل بعش مل قدع اسم عاجر مل
ملع نور داق متن او مه نم فرعت تن ا. ح ات مل ا ينورت كل ال
مه تدع اسم

، عرسب لمعلا مدع قرداق نوكت نأ مدع اهددع اسم عاجرلا
عجاتملا هي نورثكلال بتكل ارثكل اهل عجو

يذلل اتقو ل او قوقو ، ل او مل او دراو مل اعيم جىل ع اهتدع اسم عاجر ل
لم عل ا قلص او مل ع قرداق نوكت يكل هجات ح
كل

مددعاسي يذلاق عرفل انم اعزج لكشت يتل ا قدع اسمل عاجرل
منم لك اعطاعو رارمتسالا قوق اى اعطاع ا چري .موي لك ساسا لىل
بل عفت نأ امل دىرت يتل الام عالل ا حورل ام هفل

رکذتل او فوخل مدعل مهنم لك قدعاسم عاجرل
ءيش لك نع لوؤسم او قالصل ابوجا يذل لئل اتنا نإ

& لمعل او ، مهتياحم مكن او ، مهعيجشرت متلضفت نأ لئل وعدأ
هيف نوكراشي مهنأ قراز

نم اهريغ واهي حورل اتاوقل انم مهتياحم متلضفت نأ لئل وعدأ
لفسأ لئا انم عطب واهم رضي نأ نكمي يتل اتابقعل

اضي ركفنل ديدج دهع اذه مدختسا امدنع يتدعاسم عاجرل
ناعي طتسا ىتح ، عحاتمل اهبطل اذه نم اولعج نيذل سانل
ددع قدعاسم يفرارمتسالامل ينستي يتحو اهيلع ىلصي
سانل نم ربكا

(ديدلج دهعل) قسدقملا قملك كل بحيني طعت تنك نأ لئل وعدأ
كن افرعت نأ من طفل او قملحل او هي حورل يني طعت فوس كن او ،
اهيف شيعن يتل اةينمزل اقرتفل او مفل لصف

تابوعصل اعم لامعتل اةيفيك قفرعم يفي يتدعاسم عاجرل
ناديرت يندعاسي لئل درولل .موي لك يينأ هجاوت يتل
يفيني حييسمل نيرخال ادعاسن نأ ديرنو لصف اكن افرعت
مل اعلال وحو ققطنمل يدلبل

نيذل او بختنمل اينورتكلال باتكل ايطعي نأ مكل لئل وعدأ
مكتمك حمدعاست

عدخي ال (يتلئاعو) اهترس ادارفأ دعاسي نأ مكل لئل وعدأ
قرطل لكب مكل عباتم ولوبق ديرتو مكب مهف نكلو ، ايحور

نأ مكنم بلطاو ، اتاوال اذه يفي هيجوتل او دعتمل انيطعي امك
نيما ، عوسي مسإ يفي ايشال اذه لعفا

=====

Prayer to God

Dear God,

Thank you that this Gospel or this New Testament has been released so that we are able to learn more about you.

Please help the people responsible for making this Electronic book available. You know who they are and you are able to help them.

Please help them to be able to work fast, and make more Electronic books available

Please help them to have all the resources, the money, the strength and the time that they need in order to be able to keep working for You.

Please help those that are part of the team that help them on an everyday basis. Please give them the strength to continue and give each of them the spiritual understanding for the work that you want them to do.

Please help each of them to not have fear and to remember
that you are the God who answers prayer and who is in charge of everything.

I pray that you would encourage them, and that you protect them, and the work & ministry that they are engaged in.

I pray that you would protect them from the Spiritual

Forces or other obstacles that could harm them or slow them down.

Please help me when I use this New Testament to also think of the people who have made this edition available, so that I can pray for them and so they can continue to help more people.

I pray that you would give me a love of your Holy Word (the New Testament), and that you would give me spiritual wisdom and discernment to know you better and to understand the period of time that we are living in.

Please help me to know how to deal with the difficulties that I am confronted with every day. Lord God, Help me to want to know you Better and to want to help other Christians in my area and around the world.

I pray that you would give the Electronic book team and those who help them your wisdom. God, help me to understand you better. Please help my family to understand you better also.

I pray that you would help the individual members of their family (and my family) to not be spiritually deceived, but to understand you and to want to accept and follow you in every way.

Also give us comfort and guidance in these times and I ask you to do these things in the name of Jesus ,
Amen,

=====

R-La grande charte d'Angleterre ; ouvrage précédé d'un Précis – This is simply the MAGNA CHARTA, which recognizes liberty for everyone.

Gallagher, Mason - Was the Apostle Peter ever at Rome

Cannon of the Old Testament and the New Testament
or Why the Bible is Complete without the Apocrypha and
unwritten Traditions by Professor Archibald Alexander
Princeton Theological Seminary
1851 - Presbyterian Board of Publications. [[available online Free](#)]

Historical Evidences of the Truth of the Scripture Records
WITH SPECIAL REFERENCE TO THE DOUBTS AND
DISCOVERIES OF MODERN TIMES. by George
Rawlinson - Lectures Delivered at Oxford University
[\[available online Free \]](#)

The Apostolicity of Trinitarianism - by George Stanley
Faber - 1832 – 3 Vol / 3 Tomes [[available online Free](#)]

The image-worship of the Church of Rome : proved to be
contrary to Holy Scripture and the faith and discipline of the
primitive church ; and to involve contradictory and
irreconcilable doctrines within the Church of Rome itself
(1847)
by James Endell Tyler, 1789-1851

Calvin defended : a memoir of the life, character, and
principles of John Calvin (1909) by Smyth, Thomas, 1808-
1873 ; Publish: Philadelphia : Presbyterian Board of
Publication. [[available online Free](#)]

The Supreme Godhead of Christ, the Corner-stone of Christianity by W. Gordon - 1855[\[available online Free \]](#)

A history of the work of redemption containing the outlines of a body of divinity ...

Author: Edwards, Jonathan, 1703-1758.

Publication Info: Philadelphia,,: Presbyterian board of publication, [\[available online Free \]](#)

The origin of pagan idolatry ascertained from historical testimony and circumstantial evidence. - by George Stanley Faber - 1816 3 Vol. / 3 Tomes [\[available online Free \]](#)

The Seventh General Council, the Second of Nicaea, Held A.D. 787, in which the Worship of Images was established - based on early documents by Rev. John Mendham - 1850 [documents how this far-reaching Council went away from early Christianity and the New Testament]

Worship of Mary by James Endell Tyler [\[available online Free \]](#)

The Papal System from its origin to the present time
A Historical Sketch of every doctrine, claim and practice of the Church of Rome by William Cathcart, DD
1872 – [\[available online Free \]](#)

The Protestant exiles of Zillerthal; their persecutions and expatriation from the Tyrol, on separating from the Romish church – [\[available online Free \]](#)

An essay on apostolical succession- being a defence of a genuine ministry – by Rev Thomas Powell - 1846

An inquiry into the history and theology of the ancient Vallenses and Albigenses; as exhibiting, agreeably to the promises, the perpetuity of the sincere church of Christ
Publish info London, Seeley and Burnside, - by George Stanley Faber - 1838 [[available online Free](#)]

The Israel of the Alps. A complete history of the Waldenses and their colonies (1875) by Alexis Muston (History of the Waldensians) – 2 Vol/ 2 Tome – Available in English and Separately ALSO in French [[available online Free](#)]

Encouragement for Women

Amy Charmichael

AMY CARMICHAEL - From Sunrise Land
[[available online Free](#)]

AMY CARMICHAEL - Lotus buds (1910)
[[available online Free](#)]

AMY CARMICHAEL - Overweights of joy (1906)
[[available online Free](#)]

AMY CARMICHAEL -Walker of Tinnevelly (1916)
[[available online Free](#)]

AMY CARMICHAEL -After Everest ; the experiences of a mountaineer and medical mission (1936)
[[available online Free](#)]

AMY CARMICHAEL -The continuation of a story ([1914

AMY CARMICHAEL -Ragland, pioneer (1922)

[available online Free]

[illegible]

HISTORY OF HUNGARIAN CHRISTIANS

[illegible]

HISTORY OF THE PROTESTANT CHURCH IN

HUNGARY By J. H. MERLE D'AUBIGNE -

1854 [available online Free]

Hungary and Kossuth-An Exposition of the Late Hungarian Revolution by Tefft

1852 [available online Free]

Secret history of the Austrian government and of its ...
persecutions of Protestants By Joseph Alfred Michiels -

1859 [available online Free]

Sketches in Remembrance of the Hungarian Struggle for
Independence and National Freedom Edited by Kastner

(Circ. 1853) [available online Free]

GALLICA – <http://gallica.bnf.fr>

Histoire ecclésiastique – 3 Tomes - by Théodore de Bèze,
[available online Free]

BEZE-Sermons sur l'histoire de la résurrection de Notre-Seigneur Jésus-Christ [available online Free]

DE BEZE - Confession de la foy chrestienne [available online Free]

Vie de J. Calvin by Théodore de Bèze, [available online Free]

Confession d'Augsbourg (français). 1550-Melanchthon
[available online Free]

La BIBLE-l'éd. de, Genève-par F. Perrin, 1567 [available online Free]

Hobbes - Léviathan ou La matière, la forme et la puissance
d'un état ecclésiastique et civil [available online Free]

L'Église et l'État à Genève du vivant de Calvin
Roget, Amédée (1825-1883).
[available online Free]

LUTHER-Commentaire de l'épître aux Galates [available online Free]

Petite chronique protestante de France [available online Free]

Histoire de la guerre des hussites et du Concile de Basle
2 Tomes [recheck for accuracy]

Les Vaudois et l'Inquisition-par Th. de Cauzons (1908)
[\[available online Free \]](#)

Glossaire vaudois-par P.-M. Callet [\[available online Free \]](#)

Musée des protestans célèbres ou Portraits et notices
biographiques et littéraires des personnes les plus éminens
dans l'histoire de la réformation et du protestantisme par une
société de gens de lettres [\[available online Free \]](#)

(publ. par Mr. G. T. Doin; Publication : Paris : Weyer : Treuttel et Wurtz :
Scherff [et al.], 1821-1824 - 6 vol./6 Tomes : ill. ; in-8
Doin, Guillaume-Tell (1794-1854). Éditeur scientifique)

Notions élémentaires de grammaire comparée pour servir à
l'étude des trois langues classiques [\[available online Free \]](#)

Thesaurus graecae linguae ab Henrico Stephano constructus.
Tomus I : in quo praeter alia plurima quae primus praestitit
vocabula in certas classes distribuit, multiplici derivatorum
serie...

(Estienne, Henri (1528-1598). Auteur du texte Tomus I,II,III,IV : in quo
praeter alia plurima quae primus praestitit vocabula in certas classes
distribuit, multiplici derivatorum serie; Thesaurus graecae linguae ab
Henrico Stephano constructus) [\[available online Free \]](#)

La liberté chrétienne; étude sur le principe de la piété chez
Luther ; Strasbourg, Librairie Istra, 1922 - Will, Robert
[\[available online Free \]](#)

Bible-N.T.(français)-1523 - Lefèvre d'Étaples [\[available
online Free \]](#)

Calvin considéré comme exégète - Par Auguste Vesson
[\[available online Free \]](#)

Reuss, Rodolphe - Les églises protestantes d'Alsace pendant la Révolution (1789-1802) [available online Free]

WEBBER-Ethique_protestante-L'éthique protestante et
l'esprit du capitalisme (1904-1905) [available online Free]

French Protestantism, 1559-1562 (1918)
Kelly, Caleb Guyer -[[available online Free](#)]

History of the French Protestant Refugees, from the Revocation of the Edict of Nantes 1854 [available online Free]

The History of the French, Walloon, Dutch and Other Foreign Protestant Refugees Settled in 1846 [[available online Free](#)]

[illegible]

Italian and/or Spanish/Castillian/ etc

[illegible]

Historia del Concilio Tridentino (SARPI) [[available online Free](#)]

Aldrete, Bernardo José de - Del origen, y principio de la lengua castellana ò romãce que oi se usa en España

SAVANAROLA-Vindicias historicas por la inocencia de Fr. Geronimo Savonarola

Biblia en lengua española traduzida palabra por palabra de la verdad hebrayca-FERRARA

Biblia. Español 11602-translaciones por Cypriano de Valera (misspelled occasionally as Cypriano de Varela) [[available online Free](#)]

Reina Valera 1602 – New Testament Available at www.archive.org [[available online Free](#)]

La Biblia : que es, los sacros libros del Vieio y Nuevo Testamento

Valera, Cipriano de, 1532-1625

Los dos tratados del papa, i de la misa - escritos por Cipriano D. Valera ; i por él publicados primero el a. 1588, luego el a. 1599; i ahora fielmente reimpresos [Madrid], 1851 [[available online Free](#)]

Valera, Cipriano de, 1532?-1625

Aviso a los de la iglesia romana, sobre la indiccion de jubiléo, por la bulla del papa Clemente octavo.

English Title = An ansvvere or admonition to those of the Church of Rome, touching the iubile, proclaimed by the bull, made and set foorth by Pope Clement the eyght, for the yeare of our Lord. 1600. Translated out of French [[available online Free](#)]

Spanish Protestants in the Sixteenth Century by Cornelius August Wilkens French [[available online Free](#)]

Historia de Los Protestantes Españoles Y de Su Persecucion Por Felipe II – Adolfo de Castro – 1851 (also Available in English) [[available online Free](#)]

The Spanish Protestants and Their Persecution by Philip II

– 1851 - Adolfo de Castro [[available online Free](#)]

Institucion de la religion christiana;
Institutio Christianae religionis. Spanish
Calvin, Jean, 1509-1564

Institución religiosa escrita por Juan Calvino el año 1536 y
traduzida al castellano por Cipriano de Valera.
Calvino, Juan.

Catecismo que significa: forma de instruccion, que contiene
los principios de la religion de dios, util y necessario para
todo fiel Christiano : compuesto en manera de dialogo,
donde pregunta el maestro, y responde el discipulo
En casa de Ricardo del Campo, M.D.XCVI [1596] Calvino,
Juan.

Tratado para confirmar los pobres catiuos de Berueria en la
catolica y antigua se, y religion Christiana: y para los
consolar con la Palabra de Dios en las afliciones que
padecen por el evangelio de Iesu Christo. [...] Al fin deste
tratado hallareys un enxambre de los falsos milagros, y
illusiones del Demonio con que Maria de la visitacion priora
de la Anunciada de Lisboa engaño à muy muchos: y de
como fue descubierta y condenada al fin del año de .1588
En casa de Pedro Shorto, Año de. 1594
Valera, Cipriano de,

Biblia de Ferrara, corregida por Haham R. Samuel de
Casseres

The Protestant exiles of Madeira (c1860) French [[available
online Free](#)]

[illegible]

HISTORY OF VERSIONS of the NEW TESTAMENT

Part A – For your consideration

[illegible]

For Christians who want a serious, detailed and historical account of the versions of the New Testament, and of the issues involved in the historic defense of authentic and true Christianity.

John William Burgon [Oxford] -1 The traditional text of the Holy Gospels vindicated and established (1896) [[available online Free](#)]

John William Burgon [Oxford] -2 The causes of the corruption of the traditional text of the Holy Gospel
[available online Free]

John William Burgon [Oxford] – The Revision Revised
(A scholarly in-depth defense of Ancient Greek Text of the
New Testament) [\[available online Free \]](#)

Intro to Vol 1 from INTRO to MASSORETICO CRITICAL
by GINSBURG-VOL 1 [available online Free]

Intro to Vol 1 from INTRO to MASSORETICO CRITICAL
by GINSBURG-VOL 2 [available online Free]

Horæ Mosaicæ; or, A view of the Mosaical records, with respect to their coincidence with profane antiquity; their

internal credibility; and their connection with Christianity; comprehending the substance of eight lectures read before the University of Oxford, in the year 1801; pursuant to the will of the late Rev. John Bampton, A.M. / By George Stanley Faber -Oxford : The University press, 1801
[Topic: defense of the authorship of Moses and the historical accuracy of the Old Testament] [[available online Free](#)]

TC The English Revisers' Greek Text-Shown to be Unauthorized, Except by Egyptian Copies Discarded
[[available online Free](#)]

CANON of the Old and New Testament by Archibald Alexander [[available online Free](#)]

An inquiry into the integrity of the Greek Vulgate- or, Received text of the New Testament 1815 92mb [[available online Free](#)]

A vindication of 1 John, v. 7 from the objections of M. Griesbach [[available online Free](#)]

The Burning of the Bibles- Defence of the Protestant Version – Nathan Moore - 1843

A dictionarie of the French and English tongues 1611
Cotgrave, Randle - [[available online Free](#)]

The Canon of the New Testament vindicated in answer to the objections of J.T. in his Amyntor, with several additions
[[available online Free](#)]

the paramount authority of the Holy Scriptures vindicated (1868)

Histoire du Canon des Saintes-écritures Dans L'eglise Chrétienne ; Reuss (1863) [\[available online Free \]](#)

Histoire de la Société biblique protestante de Paris, 1818 à 1868 [available online Free]

L'académie protestante de Nimes et Samuel Petit

Le manuel des chrétiens protestants : Simple exposition des croyances et des pratiques - Par Emilien Frossard - 1866

Jean-Frédéric Osterwald, pasteur à Neuchâtel

David Martin

The canon of the Holy Scriptures from the double point of view of science and of faith (1862) [available online Free]

CODEX B & ALLIES by University of Michigan Scholar
H. Hoskier (1914) 2 Vol [\[available online Free \]](#)

[illegible]

HISTORY OF VERSIONS of the NEW TESTAMENT

Part B – not Recommended

[illegible]

Modern Versions of the New Testament, most of which were produced after 1910, are based upon a newly invented text, by modern professors, many of whom did not claim to believe in the New Testament, the Death and Physical

Resurrection of Jesus Christ, or the necessity of Personal Repentance for Salvation.

The Translations have been accomplished all around the world in many languages, starting with changeover from the older accurate Greek Text, to the modern invented one, starting between 1904 and 1910 depending on which edition, which translation team, and which publisher.

We cannot recommend: the New Testament or Bible of Louis Segond. This man was probably well intentioned, but his translation are actually based on the 8th Critical edition of Tischendorf, who opposed the Reformation, the Historicity of the Books of the Bible, and the Greek Text used by Christians for thousands of years.

For additional information on versions, type on the Internet Search: “verses missing in the NIV” and you will find more material.

We cannot recommend the english-language NKJV, even though it claims to depend on the Textus Receptus. That is not exactly accurate. The NKJV makes this claim based on the eclectic [mixed and confused] greek text collated officially by Herman von Soden. The problem is that von Soden did not accomplish this by himself and used 40 assistants, without recording who chose which text or the names of those students. Herman Hoskier [Scholar, University of Michigan] was accurate in demonstrating the links between Sinaiticus, Vaticanus, and the Greek Text of Von Soden. Thus what is explained as being “based on” the Textus Receptus actually was a departure from that very text.

The Old Testaments of almost all modern language Bibles, in almost all languages is a CHANGED text. It does NOT conform to the historic Old Testament, and is based instead on the recent work of the German Kittel, who can be easily considered an Apostate by historic Lutheran standards. (more in a momentf).

The Old Testament of the NKJV is based on the New Hebrew Translation of Kittel. [die Biblia Hebraica von Rudolf Kittel] Kittel remains problematic for his own approach to translation.

Kittel, the translator of the Old Testament [for almost all modern editions of the Bible]:

1. Did not believe that the Pentateuch he translated was accurate.
2. Did not believe that the Pentateuch he translated was the same as the original Pentateuch.
3. Did not believe in the inspiration of the Old Testament or the New Testament.
4. Did not believe in what Martin Luther would believe would constitute Salvation (salvation by Faith alone, in Christ Jesus alone).
5. Considered the Old Testament to be a mixture compiled by tribes who were themselves confused about their own religion.

Most people today who are Christians would consider Kittel to be a Heretical Apostate since he denies the inspiration of the Bible and the accuracy of the words of Jesus in the New Testament. Kittel today would be refused to be allowed to be a Pastor or a translator. His translation work misleads

and misguides people into error, whenever they read his work.

The Evidence against Kittel is not small. It is simply the work of Kittel himself, and what he wrote. Much of the evidence can be found in:

A history of the Hebrews (1895) by R Kittel – 2 Vol

Essentially, Kittel proceeds from a number of directions to undermine the Old Testament and the history of the Hebrews, by pretending to take a scholarly approach. Kittel did not seem to like the Hebrews much, but he did seem to like ancient pagan and mystery religions. (see the Two Babylons by Hislop, or History of the Temple by Edersheim, and then compare).

His son Gerhard Kittel, a “scholar” who worked for the German Bible Society in Germany in World War II, with full aproval of the State, ALSO was not a Christian and would ALSO be considered an apostate. Gerhard Kittel served as advisor to the leader of Germany in World War II. After the war, Gerhard Kittel was tried for War Crimes.

On the basis of the Documentation, those who believe in the Bible and in Historic Christianity are compelled to find ALTERNATIVE texts to the Old Testament translated by Kittel or the New Testaments that depart from the historic Ancient Koine Greek.

Both Kittel Sr and Kittel Jr appear to have been false Christians, and may continue to mislead many. People who cannot understand how this can happen may want to read a few books including :

Seduction of Christianity by Dave Hunt.

The Agony of Deceit by Horton
Hidden Dangers of the Rainbow by C. Cumbey
The Battle for the Bible by Harold Lindsell (Editor of
Christianity Today)

Those who want more information about Kittel should
consult:

- 1) Problems with Kittel – Short paper sometimes available
online or at www.archive.org
- 2) The Theological Faculty of the University of Jena during
the Third .... in PDF [can be found online sometimes]
by S. Heschel, Professor, Dartmouth College
- 3) Theologians under .... : Gerhard Kittel, Paul Althaus, and
Emanuel Hirsch / Robert P. Ericksen.
Publish info New Haven : **Yale University** Press, 1985.
(New Haven, 1987)
- 4) Leonore Siegele - Wenschkewitz, Neutestamentliche
Wissenschaft vor der Judenfrage: Gerhard Kittels
theologische Arbeit im Wandel deutscher Geschichte
(München: Kaiser, 1980).
- 5) Rethinking the German Church Struggle
by John S. Conway [online]
<http://motlc.wiesenthal.com/resources/books/annual4/chap18.html>
- 6) Betrayal: German Churches and the Holocaust
by Robert P. Ericksen (Editor), Susannah Heschel (Editor)

Questions about (PDF) Ebooks:

- **I notice that you have lists of Ebooks here.**
  - **I understand that you may want others to know about the books, but why here ?**
  - There are several reasons why this was done.
- 1) so that people who know nothing about Christianity have a place to start. There are now thousands of books about Christianity available. Knowing where to begin can be difficult. These books simply represent ideas and a potential starting place.
  - 2) so that people can learn what other Christians were like, who lived **before**. We live in a world that still concentrates on the tasks of the moment, but pays little attention to the past. Today, many people do not know HOW other Christians lived their daily lives, in centuries past. Some of these books are from the past. They offer the struggles and the methods of responding through their Christian faith, in their own daily lives, some from hundreds of years ago. In addition, many of those books are documented and have good sources. This seems to be a good way for Christians from the past to encourage those in the present.
  - 3) Histories of certain Christians DO belong to those who are those who are native to those churches, those geographic areas, or who speak those languages.

But although that is true, many churches today have communities or denominations that have transcended **and surpassed the local geographic areas from where they initially or originally arose**. It is good for believers who are from OTHER geographic areas, to learn more about foreign languages and foreign cultures. Anything that can help to accomplish this, is movement

in the right direction.

- 4) It is normal for people to believe that if their church or their denomination is in one geographic location, that The history of that place is best expressed by those who are LOCAL historians. Unfortunately, today, this is often NOT accurate.

The reason is that many places have suffered from wars and from local disasters. This is especially true in Africa and the Near and Middle East. The Local historic records and documents were destroyed. Those documents that have survived, has survived OUTSIDE of those Areas of conflict. Much of their earlier history of the Eastern portion of the Roman Empire, is mostly known because of the record keepers of the West, and because of the travelers from the areas of Western Christianity. In many ways, Western Christianity is often still the record keeper of those from the East.

There is a great deal of historical records in the West, about the Near East. Those who live there today in the near East and Middle East know almost nothing about. We suggest some sources that may be of assistance.

- So you want to bring people closer, and that is a good answer, but why include records or books from England or from French speaking authors ?

1) Much of the material dealing with Eastern Orthodoxy OR dealing with the matters of Syria, The Byzantine Empire, Africa or Asia, were written about, in French. Please remember that until very recently, FRENCH was the language of the educated classes around the world, AND that it *was the MAIN language for diplomats, consuls and ambassadors and envoys*. As a result, there is value in helping those who

have an interest in French ALSO know where to start, concerning matters of Faith and History.

Some of the material listed in [French simply gives people a starting point for learning about Christianity in Europe, from a non-English point of view](#). Other books are listed so that people can read some of those sources firsthand, for themselves and come to their own conclusions.

English Christians should be happy that they have a great spiritual heritage and examples, and rejoice also that the French can say the same. The examples of the strong and good Christians that have come before belong to everyone to all Christians, to all those who aspire to have good examples.

About the materials that deal with England, most of the world STILL does not realize that the records in England are usually MUCH older than the ecclesiastical records of OTHER areas of the world. England was divided up into geographic areas and Churches had great influence in the nation. That had not changed in England until the last few decades. Some of the records about Christianity in England

Go back for more than one thousand years, in an UNBROKEN line. One can follow the changes to the diocese through the different languages, through the different or changing legal documents and through the Rights confirmed to the churches.

Other areas of the world are claimed to be very ANCIENT in dealing with Christianity, but there is very little of actual documentation, of actual agreements, of actual legal descriptions, of actual records of local ceremonies, of actual local church councils, of the relationship between the secular State law, and the guidelines or rules of the Church. England was never invaded by those who posed a direct threat to its church institutions. The records were kept, so the records and documentation are in fact a much stronger Basis for the documenting of Christianity in earlier times.

Most Christians from the East do not know about this, and it would be good for them to learn more. In addition, there are also records in the Nations and Provinces of Europe, that have been kept where Roman Catholic Records demonstrate the authenticity of earlier Christian groups that pre-date the authority of the Bishop of Rome, even in the Western half of the Roman Empire. Some of those sources are listed herein also.

Finally, in the matter of suggesting books about Christianity and Other languages, please remember that each group likes to learn about its own past, and its own progress.

The French should be humbly proud of those Christians who were in France and who were brave and wise and demonstrated courage and a strong faithfulness to God. The Germans should learn and know the same thing about their history, as should the Spaniards and the Germans, and each and every other Nation and People-group. No matter who we are or where we are from, we can find something positive and good to encourage us and be glad that there were some who came before us, to show us a better way to live, by their faith and their Godly examples.

In closing it would be good perhaps to state what is obvious:

This ebook is likely to travel far and wide. Feel free to post online and use and print.

In many parts of the world, Christianity is deliberately falsely represented. It is represented as IF faith in God would make

someone “anti-intellectual” or somehow afraid of ideas or thinking. Nothing could be further from the truth.

Many people today do not know that the history of science today is edited to leave out the deep Christianity that most of the top scientists have held until very recent times.

Since God created the World and the scientific laws that govern it, it makes sense that God is the designer. No one is more scientific than God.

Many of the great scientists in the World are still Active Christians, with a consciously DEEP faith in God. Christians are not afraid of thinking for themselves. There are many secularists today who attempt to suggest that Christianity is for those who are feeble. The truth is that many of those are too feeble and too intellectually unprepared to answer the questions that Christianity asks of each man and each woman.

Those who do not have faith in Jesus Christ and who are secular simply often worship themselves, under the disguise of the theory of Evolution. But the chaos of the world today leaves most who are secular WITHOUT a guide or a method to explain either purpose in life, or the events that are taking place across the planet. Christianity with its record of 2000 years – (and please do not confuse the Vatican with Christianity, they are often not the same) – has a record of helping people navigate in difficult times.

Christianity teaches leaders to be humble and accountable, it helps merchants to trade honestly, and fathers to love their children and their wife. Christianity finds no value in doing harm to others for the purpose of self-interest. Usually doing harm to others is a method of expressing that one's faith in God is **insufficient**, therefore [the logic goes, that] harm must be done to others.

Behaving in that wrong manner is simply a Lack of faith in God, and therefore those who harm others from Other faiths and other religions are usually demonstrating a Lack of Faith in the God that *THEY* worship.

If God is all powerful, and if God can change the minds of others, and if God can reveal himself, then WHY harm anyone else who does not agree ? During THIS lifetime, it seems that each of us has the right to be wrong ,and the right to make up his own mind. Is it not up to God to deal with others in the afterlife ?

We provide answers, and help for those who seek truth (yes actual truth can be actually found and discovered, which is a shocking statement to many people who thought this was not genuinely possible).

God is a loving God. He offers Eternal Life to those who repent and believe in his message in the New Testament. But God also allows each individual to decide for themselves. This does not allow any of us to change or decide the rules. God is still God. We all are under his rules every time we are breathing, with each pulse that continues to beat in our heart.

God does not convince people against their Will. That annoys some people also, because they would like God to make decisions for them. But if people want to be Free, let them demonstrate this by exercising their own Freedom of choosing whether to follow God or not. (being able to chose to accept or reject God is not the same as being able to chose the consequences. Only the choice of which direction to Go is up to us. The consequences are whatever God has Actually declared them to be. Agreeing with Him or not will not change this.

Christianity is a source of internal strength and provides answers that almost no other religious system even claims to provide or attempts to provide.

Something usually happens to those who are intellectually honest and investigate Christianity. Many times, they find that Christianity is the most authentic, accurate and historic account of the history of the world.

It is the *genuine* answers and the genuine internal peace and help that Christians can find through their God which bothers those who are afraid to search for God. We only hope that each person will embrace their spiritual journey And take the challenge upon themselves to ask the question about how to find Truth and accurate answers.

The answers CAN be found. Some of these books are simply provided to help people find a few of the pieces that will serve as a means to encourage them in thinking and in having their inner questions answered.

We continue to find more answers every day. We have not arrived and we certainly are not perfect. But if we have helped others to proceed a bit farther on their own journeys, certainly the effort will not have been in vain.

Psalm 50:15

15 And call upon me in the day of trouble: I will deliver thee, and thou shalt glorify me.

Psalm 90

91:1 He that dwelleth in the secret place of the most High shall abide under the shadow of the Almighty.

2 I will say of the LORD, He is my refuge and my fortress: my God; in him will I trust.

3 Surely he shall deliver thee from the snare of the fowler, and from the noisome pestilence.

4 He shall cover thee with his feathers, and under his wings shalt thou trust: his truth shall be thy shield and buckler.

5 Thou shalt not be afraid for the terror by night; nor for the arrow that flieth by day;

6 Nor for the pestilence that walketh in darkness; nor for the destruction that wasteth at noonday.

7 A thousand shall fall at thy side, and ten thousand at thy right hand; but it shall not come nigh thee.

8 Only with thine eyes shalt thou behold and see the reward of the wicked.

9 Because thou hast made the LORD, which is my refuge, even the most High, thy habitation;

10 There shall no evil befall thee, neither shall any plague come nigh thy dwelling.

11 For he shall give his angels charge over thee, to keep thee in all thy ways.

12 They shall bear thee up in their hands, lest thou dash thy foot against a stone.

13 Thou shalt tread upon the lion and adder: the young lion and the dragon shalt thou trample under feet.

14 Because he hath set his love upon me, therefore will I deliver him: I will set him on high, because he hath known my name.

15 He shall call upon me, and I will answer him: I will be with him in trouble; I will deliver him, and honour him.

16 With long life will I satisfy him, and show him my salvation.

Psalm 23

23:1 A Psalm of David. The LORD is my shepherd; I shall not want.

2 He maketh me to lie down in green pastures: he leadeth me beside the still waters.

3 He restoreth my soul: he leadeth me in the paths of righteousness for his name's sake.

4 Yea, though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil: for thou art with me; thy rod and thy staff they comfort me.

5 Thou preparest a table before me in the presence of mine enemies: thou anointest my head with oil; my cup runneth over.

6 Surely goodness and mercy shall follow me all the days of my life: and I will dwell in the house of the LORD for ever.

With My Whole Heart - With all my heart

"with my whole heart"

If we truly expect God to respond to us, we must be willing to make the commitment to Him **with our whole heart**.

This means making a commitment to Him with our ENTIRE, or ALL of our heart. Many people do not want to be **truly** committed to God. They simply want God to rescue them at that moment, so that they can continue to ignore Him and refuse to do what they should. God knows those who ask help sincerely and those who do not. God knows each of our thoughts. God knows our true intentions, the intentions we consciously admit to, and the intentions we may not want to admit to. God knows us better than we know ourselves. When we are truly and honestly and sincerely praying to find God, and wanting Him with all of our heart, or with our whole heart, THAT is when God DOES respond.

What should people do if they cannot make this commitment to God, or if they are afraid to do this ?
Pray :

Lord God, I do not know you well enough, please help me to know you better, and please help me to understand you. Change my desire to serve you and help me to want to be committed to you with my whole heart. I pray that you would send into my life those who can help me, or places where I can find accurate information about You. Please preserve me and help me grow so that I can be entirely committed to you. In the name of Jesus, Amen.

Here are some verses in the Bible that demonstrate that God responds to those who are committed with their whole heart.

(Psa 9:1 KJV) To the chief Musician upon Muthlabben, A Psalm of David. I will praise thee, O LORD **with my whole heart**; I will show forth all thy marvellous works.

(Psa 111:1 KJV) Praise ye the LORD. I will praise the LORD **with my whole heart**, in the assembly of the upright, and in the congregation.

(Psa 119:2 KJV) Blessed are they that keep his testimonies, and that seek him **with my whole heart**.

(Psa 119:10 KJV) **With my whole heart** have I sought thee: O let me not wander from thy commandments.

(Psa 119:34 KJV) Give me understanding, and I shall keep thy law; yea, I shall observe **with my whole heart**.

(Psa 119:58 KJV) I entreated thy favour **with my whole heart**: be merciful unto me according to thy word.

(Psa 119:69 KJV) The proud have forged a lie against me: but I will keep thy precepts **with my whole heart**.

(Psa 119:145 KJV) KOPH. I cried **with my whole heart**; hear me, O LORD: I will keep thy statutes.

(Psa 138:1 KJV) A Psalm of David. I will praise thee **with my whole heart**: before the gods will I sing praise unto thee.

(Isa 1:5 KJV) Why should ye be stricken any more? ye will revolt more and more: the whole head is sick, and the whole heart faint.

(Jer 3:10 KJV) And yet for all this her treacherous sister Judah hath not turned unto **me with her whole heart**, but feignedly, saith the LORD.

(Jer 24:7 KJV) And I will give them an heart to know me, that I am the LORD: and they shall be my people, and I will be their God: for they shall return unto me **with their whole heart**.

(Jer 32:41 KJV) Yea, I will rejoice over them to do them good, and I will plant them in this land assuredly **with my whole heart** and with my whole soul.

I Peter 3:15 But sanctify the Lord God in your hearts: and be ready always to give an answer to every man that asketh you a reason of the hope that is in you with meekness and fear:

II Timothy 2: 15 Study to show thyself approved unto God, a workman that needeth not to be ashamed, rightly dividing the word of truth.

Christian Conversions - According to the Bible - Can NEVER be forced.

Any Conversion to Christianity which would be "Forced" would NOT be recognized by God. It is in His True and KIND nature, that those who come to Him and choose to believe in Him, must come to Him OF THEIR OWN FREE WILL.

Don't Let anyone tell you that Christians support Forced Conversions.

That is False. True Christianity is NEVER forced.

Core Universal Rights

The right to believe, to worship and witness

The right to change one's belief or religion

**The right to join together and express one's
belief**

PROPHECY, THE END of DAYS, and the WORLD in the Next Few Years.

What you may need to know

There is much talk these days in the Islamic world about the Time of Jacob, also known as the End Times or the End of Daysⁱ.

The records of Christianity and the records of Islam both seem to speak about the End Times. But the records of the Old and New Testaments have a record in the area of prophecy of events that are predicted to occur hundreds of years before they happen, and that record is 100% accurate.

According to Christianity, in order for a prophet or a writer or an author to truly be a prophet of God, that individual must be 100% correct 100% of the time.

This standard is applied to the Old and New Testaments (the Bible), and the verdict is that the Bible is 100% accurate, 100% of the time. History and Archeology confirms this, for those with the patience And courage to seek truth and accuracy.

What has been done sometimes in the name of Christianity, is not always good. But true Christians and Christian examples remain strong, solid and encouraging. True Christians have nothing to regret

nor be ashamed of. Offereing help to others is not wrong.

There are many perspectives on the return of Jesus Christ. The New Testaments seems to predict the return of Two Messiahs BOTH of whom both claim to be Jesus Christ.

The first Messiah who returns to help those who believe in Him actually does not come to Earth. His feet do NOT touch Jerusalem at that point in time. That first Messiah calls his followers (Christ-followers) to Him, and they are caught up or meet Jesus Christ in the air, where their time with God starts at that moment.

The second Messiah is the one who announces that "He" is the one who has returned to Earth to establish His Kingdom. He establishes a Temple in the location of the Dome of the Rock [Temple Mount] in Jerusalem, also re-institutes the jewish sacrifices of the Old Testament, and proclaims that He is going to rule on Earth. Only this Messiah who will call himself "Christ" will be a false Messiah, in other words the False Christ, the Wrong Christ.

During this time, Christians believe that they are to continue to be kind to their friends and neighbors, whether those neighbors and friends are Christians or Moslems or Hindus or anything else. This remains true in the End Times.

In the End Times according to Christianity, Christians are mostly the observers of the greatness of God, explaining to those who want to know, what is taking place in the world and why these things are happening.

In every generation of humans, there are many who claim that they WANT to live in a world without God. For that reason, **God is going to give them what they want.** Those people will have **1)** a world without God, but where **2)** a false Messiah arrives claiming to be Christ, and only an understanding of accurate Christianity will be able to help and show those people how to have Eternal Life.

The false Messiah comes onto the world stage and exercises power and dominion [over the entire world], ruling from the geographic location of the Ancient Roman Empire.

The false Messiah (obviously) denies that he is false, and institutes a system of global economic domination of a global economic system of money.

That money is a “symbolic” currency. As Christians today understand this, the currency of the False messiah is not based on Gold or Silver.

The currency that the False messiah establishes is “cashless”. It does not require paper currency. In fact, the new currency will be global, and it is expected to be cashless, without actual currency.

But it will be based on banking principles in the West, and this False Messiah will cause those who are Jewish to believe that their Messiah has returned. Like much of the rest of the world, many will be deceived by the False Messiah who will accomplish many miracles and will institute his system of global economic domination.

The False Messiah will cause that the entire world and governmental structure will cause the implementation of his false economic system of currency.

That economic system is a system of global dominance and global slavery. The global bankers will endorse this plan, believing that they will reap even greater profits than they currently do based on their system of unjust usury.

This global currency will depend on computers to work, and computers will be used to keep records of all economic transactions all over the world. This will be a closed economic system, one that can only be used by those who have accepted the false currency of the False Messiah.

The False Messiah will cause each person to be obligated to accept to use the new currency, and each individual will be required to give homage, or attention, or reverence or adoration or some kind of worship, or allegiance or loyalty to the false messiah, in order to be able to use the new cashless currency.

The new cashless currency will have one feature that those "who have wisdom" will recognize: the new

cashless system in order to be used will require each human to have a particular mark or “identifier” or system of individual identification for each and every single separate person on the planet.

That may seem impossible. But even now, there are millions and billions of computer records that are kept on the populations of all nations that are already using modern banking. Therefore it is not difficult to understand that keeping track of 7 billion humans around the world is not anything that is difficult, even at this moment.

This system may seem impossible to establish especially for those not familiar with the details of power inside the European Union or the West. But then if all of this is only fiction, then it should not harm anyone to read this, and then prove many years from now that all of these concerns were false.

The new cashless system will incorporate a number within itself, as part of its numbering system. That number has been identified and predicted for two thousand years: it is the number “six hundred and sixty six” or 666.

That may seem impossible, but actually this number is already used as a primary tracking number within the computer inventory systems of the world, long before you have read these few pages.

The number is already incorporated in almost all goods and products that are sold around the world: the

number is within something called the Bar Code that can be found on all products for sale around the world.

Please remember that in order for all of this to be significant, it must be part of an economic system that requires each human to receive or accept their own numbering on their right hand or their forehead. The mark could be visible, but it is likely to be invisible to the eyes, but visible to machines, scanners and computers.

This bar code has a formal name: it is called the UPC or Universal Product Code.

An individual UPC number is assigned to each physical product that is sold on this planet. The UPC or Universal Product Code already does incorporate that number 666 in all products.

The lines [vertical lines] and the spacing between them, and the lines themselves, their own symmetry determine the numbers and how those lines [the UPC bar code] are read or scanned by the computers used today.

The UPC has 666 built within it, and it is simply the two long lines on the **left** of the bar code, the two long lines on the **right** of the bar code, and the two long lines in the **middle** of the bar code. The two long lines on the left are read by computers and scanners as the number "six" [6], and so are the two long lines in the middle and the right side. Together, they form a part of the bar code that in fact is 6 - 6 - 6 or six hundred and sixty six.

Well it will not take long for some to dispute this. Even some theologians have taken to dispute the disclosure of the number 666, suggesting instead that the correct number to watch for prophetically is not 666 but 616.

That is simply foolishness and a distraction. When this economic system is implemented, one of the signs that will accompany this will be the leaders of all faiths and all religions who will falsely state that there is no problem and no risk in accepting the mark of the slave, the mark of those who accept to worship the False Messiah.

These events were discussed a long time ago in the Old Testament book of Daniel, and in the Final and last book of the New Testament which is also called the Revelation of the Apostle Saint John, or simply "Revelation".

The Apostle John was the last living apostle of Jesus Christ. He lived until around the year 95 A.D. and he is the one who taught the early church and the early Christians which books of the Bible were written by his fellow Apostles (and remember he wrote five books of the New Testament himself, the gospel of John, the small Epistles of 1 John, 2 John and 3 John, and the book of Revelation), and could be used and trusted.

The early Christians knew which books were to be included in the Bible and which books were not.

A modern book has explained much of this. It was simply called "*Jesus is coming*" and was written by W.E.B Blackstone.

It is easy to dismiss Christians as zionists. (Not all Christians are zionists in anycase). [and obviously, being pro-jewish is NOT the same thing as being in favor of the official government of israel. And one can be a Christian and desire good for **both** Jews and Arabs]. But Christian Zionists are not perceived friends of the jews when they are warning the Jews, even about their Jewish state, that the Messiah who comes to tell them that he is their Messiah, will be the False Messiah.

The Ancient Book of Daniel is in the Old Testament. It must be read alongside the New Testament book of Revelation, in order to give understanding to those who want to understand prophecy and the events predicted in the End Times or the End of this Age.

Christians understand that God is the one who is God, and He brings about the End Times because the planet does not belong to itself. The planet does not belong to Humans, or to the false [demonic] beings who pretend to come from other planets.

The planet belongs to God and He is the one who causes everyone rich and poor, to understand through the events in the End of Days, that God is serious about being God, and humans do not have much time to get their own life in order, and to give an account to God who is going to return and require that account of each Human, on a personal and individual basis.

That task is so impossible to understand that all that humans can do is understand and come to God, with the understanding that God may or may not require their sacrifice, but He does require those who seek Him to read and understand and follow the words and doctrines of Jesus Christ as explained in the New Testament. [The Gospel of John is a good place to start].

All those who have come before can do, is leave a few things around, for those who will be left to try to understand these events in a very short period of time.

The literal understanding of the Times of the End is that they will last seven years, and that much of humanity will perish during that time through a variety of catastrophes and disasters, all of which God refuses to stop for a planet that has been saying that they do not need Him anymore.

If they do not need Him, then they should not complain when these events occur. If they Do need God, then they should be honest enough to admit this, try to find God, pray to find God and that they will not be deceived and that God would help them to find Him.

The economic system that requires a mark may have a different formulation for the number 666. It may stay the same as it is now, or it may change. But at this current time, no one is [yet] required to have this mark personally on their mark or forehead, though if the dollar dies or is replaced by a new currency, the new currency may be the one that is either an interim

currency, or the new currency of the mark, to be used only by those who accepted to be marked [electronically branded], so they can then use their mark along with the mark of the new economic system.

A “beast” is a monster, but one that at the same time is usually both 1) ferocious and \ 2) evil in addition to being overpowering and strong.

The new economic system will be ferocious and overpowering. It will be directed by the False Messiah and the Beast. (There are 3 Evil guys described in the book of Revelation). The economic system using the mark, becomes the “mark of the beast”, because of two factors:

- 1) the one who runs and directs the system is a beast who is ruled by Evil and by Satan
- 2) the economic system of the mark of the beast takes on those characteristics of the beast also.

[the system for those who refuse to go along will not be kind nor tolerant, but more likely a combination of the worst of the roman empire, the worst of stalinist soviet communist USSR, and the worst of the the time under Hitler.]

It will be impossible to buy anything without the mark of the beast. Most likely, it may start out as optional and quickly become mandatory. As soon as the economic mark will be made mandatory, it will become a crime of life or death to try to conduct economic transactions without the official government

permission, from the millions and millions of people who have foolishly already decided to consent to accept the mark. It will also be a capital crime to help or assist anyone who would refuse to accept the mark. Therefore the system of the beast will prevent neutrality: it will prevent people from having the choice of being able to "not make a choice". For that reason, all humans will chose, and then God will classify each person according to the choice that they have made, that choice having Eternal consequences.

You can be assured that there will be billion dollar contracts by public relations firms to convince you that accepting your individual mark on your right hand or forehead will help you, will save civilization, will help mother earth, will help us all work collectively, will allow to work, and oh yes, would allow you, incidentally to be able to buy food to eat.

The book of Revelation says those who accept the mark undergo a "deception", the implication being that those who accept the mark are spiritually deceived into acceptance of the upside-down universe: where evil is viewed as good, and good is viewed as evil. At that point, the new Messiah would be perceived as real and genuine by those who have accepted the mark, until later on when they will realize that they have been deceived, but at that point it will be impossible for them to change their mind or their commitment to the false Messiah, and this would have Eternal Consequences for them. The time to decide therefore is before that time. Now would probably be a good time, in case these things matter to you, who are reading this.

ISBN

5 0 9 9 8

9 780760 719756

This is a **Bar Code**. It is officially called the **UPC Universal Product Code**. It has been supplemented by the use of **RFID Tags**

6 6 6

The "6-6-6" are the two vertical lines on each side of the bar code, along with the middle two lines. They are used to tell the computers how to align the bar code for scanning.

5 1 2 0 0 >

9 780679 736240

ISBN 0-679-73624-7

6 6 6

0 20356 36330 7

6 6 6

IS the **UPC**
UNIVERSAL
PRODUCT
CODE
the Precursor
System
to **Individual**
Human Branding
?

Did you just laugh ?

Those silly bar codes...

That was pretty funny ...

But seriously... What does your laughter tell you about yourself ?

Does it tell you that the idea of tracking you is so strange, that you have really never thought about it before ?

Do you think that other people may have thought about it, even though **you** might not ?

England has more than 2 Million cameras right now.

Do they track everything because all things are a strong danger ?
Or...do the cameras track people...***just in case*** ?

So what do you think would happen if someone could track you 1) 100% of the time 2) with 100% certainty 3) with 100% accuracy 4) with 100% of all that you do ?

If Tracking with a mark on your right-hand or forehead becomes mandatory by law, and it will be a crime to not have that mark, and it will also be impossible to buy or sell without it, do you know how you would respond ?

What would you do if your eternal destiny largely depended on your answer to this question ?

If you are still here ***when*** these questions are valid, you should know your eternal destiny (after death...for eternity) **does** depend on your answer.

The Book of Revelation, The Characteristics of the First Beast How All humans will be the ones Deceived and actually ALL Humans [with one exception] Worship the Beast

Revelation 13:1

The Power of the Beast comes from Satan

Satan

2 And **the beast** which I saw was like unto a leopard, and his feet were as the feet of a bear, and his mouth as the mouth of a lion: and **the dragon gave him** his power, and his seat, and great authority.

Revelation 13:

Oops: Satan-worship is not a good idea

4 And **they worshipped the dragon** which gave power unto the beast: and they **worshipped the beast**, saying, Who is like unto the beast? who is able to make war with him?

Revelation 13:

The Beast

6 And he opened his mouth in blasphemy against God, to blaspheme his name, and his tabernacle, and them that dwell in heaven.
7 And it was given unto him to make war with the saints, and to overcome them: **and power was given him over all kindreds, and tongues, and nations.**

5 minutes of information to change
your Eternal destination ?

Revelation 13:

The Beast

8 And **all** that dwell upon the earth **shall worship him**, whose names are **not** written in the **book of life** of the Lamb slain from the foundation of the world.

Every single human worships the beast, *unless* their individual name is written in God's **book of life**

Revelation 13:

It takes a special understanding to understand what is being said.

9 If any man have an ear, let him hear.

Note: The First Beast is the Anti-Christ

The Characteristics of the Second Beast and 666

Revelation 13:

13:11 And I beheld **another beast** coming up out of the earth; and he had two horns like a lamb, and he spake as a dragon.

The False Prophet

Revelation 13:

12 And **he** exerciseth all the power of the **first beast** before him, and causeth the earth and them which dwell therein **to worship the first beast**, whose deadly wound was healed.

False Prophet

The AntiChrist

Revelation 13:

13 And **he** doeth great wonders, so that **he** maketh fire come down from heaven on the earth in the sight of men,

Revelation 13:14 And deceiveth them that dwell on the earth by the means of those miracles which **he** had power to do in the sight of **the beast**; saying to them that dwell on the earth, that they should make an image to the beast, which had the wound by a sword, and did live.

False Prophet

Revelation 13:15 And **he** had power to give life unto the image of the beast, that the image of the beast should both speak, and cause that as many as would not worship the image of the beast should be killed.

Image of the beast may be a Robot or computer image, or a hologram, But it is an entity through which the Beast [Anti-Christ] extends power over mankind

Revelation 13:16 And **he causeth all**, both small and great, rich and poor, free and bond, **to receive a mark in their right hand, or in their foreheads:**

17 And **that no man might buy or sell**, save [except] he that had the mark, or the name of the beast, **or the number of his name.**

"Man" = Mankind, men AND women

Revelation 13:18 Here is wisdom. Let **him that hath understanding** count the number **of the beast**: for it is **the number of a man**; and his number is **Six hundred threescore and six.** [6-6-6]

(Phil 4:3 KJV) [Saint Paul Knew of the Book of Life:] And I entreat [ask] thee also, true yokefellow, [fellow-worker] help those women which laboured with me in the gospel, with Clement also, and with other my fellow labourers, whose names **are in the book of life**.

(Rev 3:5 KJV) He that overcometh, the same shall be clothed in white raiment; and I will not blot out his name out of the **book of life**, but I will confess his name before my Father, and before his angels.

Anti-Christ

(Rev 13:8 KJV) And **all** that dwell upon the earth shall worship him, whose names are not written in the **book of life** of the Lamb slain from the foundation of the world.

(Rev 17:8 KJV) The beast that thou sawest was, and is not; and shall ascend out of the bottomless pit, and go into perdition: and they that dwell on the earth shall wonder, **whose names were not written in the book of life** from the foundation of the world, when they behold the beast that was, and is not, and yet is.

(Rev 20:12 KJV) And I saw the dead, small and great, stand before God; and the books were opened: and another book was opened, which is the **book of life**: and the dead were judged out of those things which were written in the books, according to their works.

Note: this is NOT salvation by good works. Remember Matthew 25:32

And before him shall be gathered all nations: and he shall separate them one from another, as a shepherd divideth his sheep from the goats: This is simply where the books are opened to divide those who have truly and sincerely accepted the teachings of Jesus Christ from those who have not. As Jesus said John 8:24: "for if ye believe not that I am he, ye shall die in your sins". See the rest of the pages herein for information on how to be saved and have Eternal Life.

(Rev 20:15 KJV) And whosoever was **not found written in the book of life** was cast into the lake of fire.

(Rev 21:27 KJV) And there shall in no wise enter into it any thing that defileth, neither whatsoever worketh abomination, or maketh a lie: but they which are written in the Lamb's **book of life**.

(Rev 22:19 KJV) And if any man **shall take away from the words** of the book of this prophecy, God shall take away his part out of the **book of life**, and out of the holy city, and from the things which are written in this book.

This warning in Rev 22:19 refers to Institutions or Translators who change the words of the Bible

Note: The Lamb slain from the foundation of the world is Jesus Christ. Jesus Christ was the pre-existent Creator of the Universe (John 1)

666 = Recapitulated apostasy the true rationale of the concealed name of the Roman empire by George Stanley Faber - 1833 - London -. Free PDF available online

God claims that He knows each of our hearts. God also claims to know everything about us, all of our accomplishments and all of our sins also. But God sends Jesus Christ to save us through His words in the New Testament. Those who ignore them take a heavy risk to themselves, especially where this risk is one of Eternity.

As the saying goes, Eternity is a long time to be wrong. For that reason, it is important to understand who Jesus Christ truly is and who He actually claimed to be.

Here is where all of this connects back to the End of Days: Those who accept to take and participate in the economic system that incorporates the use of the number "six hundred and sixty six" on their right-hand or their forehead forfeit [give up] their opportunity for Eternal Life and Heaven, and Eternity with God.

According to the Bible, Satan is not some clever guy meant to give people just "a little bit of harmless fun". Satan is not your buddy. Satan is not your friend, simply out to help you have a "good time".

Satan is a real being, who is one of the most powerful and intelligent beings ever created.

He used to be an Angel, but turned against God. Satan is the one who will be in charge of the planet during the time of the false Messiah.

This is standard historic Christian doctrine, and this is the doctrines that have been proclaimed since the Early Christians. These are NOT innovations, these are not anything new. [sources - Free - provided at the of this for those who want to know more in PDF Download]

You may ask: Well, what does this have to do with the End of Days and the Economic System ?

God wants people to worship him Freely, but if they want to oppose God, God will allow them to make that choice. But making a choice, is not the same thing as being able to chose the consequences of that choice.

There is no one in Christianity who will convince anyone against their Will to worship God. God tells each person they are responsible. From that point on, the burden is on them, they can respond to God or not, and their own response determines their own fate and consequences, especially for Eternity.

The nature of a God is that He makes the rules and is not required to explain anything to anyone. However because God loves each person and wants them to chose Him (and not chose to follow Satan), God wrote roughly 1500 pages of material in the Old and New Testament (the Bible) to help people make their own choice.

The specific characteristic of accepting to use the Economic [most likely cashless] system is that those humans who use it must agree to accept the False messiah as their own savior.

The Bible refers to this as worship. Let us not loose track of definitions: It does not matter whether the person will admit this or not. Worship consists of doing the actions that a deity, such as God, would understand worship to be.

God says that those who accept to take the economic mark in their right-hand or their forehead will forfeit their Life with Him, and will never be able to be saved.

From that point on, those who have accepted to use the economic system by the mark on their right hand or forehead have declared themselves - by their action - to be the enemy of God.

But God is the one who deals with those who are His enemies. The presumption is also that those who have agreed to accept the new economic cashless system which uses the mark have undergone an internal change. By their action, they have agreed to be under the dominion of evil (just like those who accepted Sauron in the Lord of the Rings) and this new allegiance to the False Messiah, His economic system of the mark, and the acceptance of the ruler of the False Messiah who will accomplish many false miracles (through the power of the fallen angel Satan) has consequences: it will change the person who takes this mark, even while they will deny that inner transformation to the willing acceptance of evil has taken place.

In anycase, it will not be enough to reject the Mark. People who decide to reject the mark, and there will be

millions, are hardly okay or alright. They will have very little time to actually decide and accept to believe the words of Jesus Christ in the New Testament, if they can find New Testaments that are accurate.

The New Testament that is accurate is that which has been used by the Historic Christian Church for thousands of years. If it was good enough for the Earlier Christians, it remains good enough today.

This would be the New Testaments that are based on the received text of the Koine Greek New Testament. This would include the Scrivener Version of 1860 [FHA Scrivener] [do not use versions of his, published after his death], and the standard Koine Greek version of the New Testament published by Cura. P. Wilson, such as the version of 1833.

These two Ancient Koine Greek Testaments are based on the {western calendar} 1550-51 greek text of Robert Estienne, sometimes called Stephens or Stephanus.

The False Messiah in the New Testament has another name. He is not the true Christ, therefore by falsely claiming to be the true one, he reveals himself to be the AntiChrist. But remember at that point in time where He rules, he will not be officially claiming to be evil. On the contrary, he will claim to be the true Messiah of love, miracles and peace.

These facts then are what missionaries may share. Missionaries do not work for any government of the West, as this is prohibited and illegal in the West.

[Missionaries in Islam often ARE funded by their own islamic republic].

Christian Missionaries have only one goal which is to inform and acquaint you with facts that you may find interesting and that may save your Eternal life for you and your family.

Listening to any missionary will not make you a Christian. Missionaries are ordinary people. They have decided that they will try to help others by presenting truth and kindness to others. Those who hear what they have to say are free to accept or reject what they say. That is all.

Missionaries are usually very educated and devote much time (often many years) to learning about other people and about other cultures. They do not try to do this in order to gain their Eternal Life. By definition, Christians *already have* accepted and received Eternal Life.

Christians do not need to worry about Salvation by doing good works. *For the true Christian, there is no relationship between good works and obtaining salvation.* Salvation for each individual on the planet is Free, Christians are those who have understood and accepted to believe this. They already possess this from the instant that they become Christians and accept the words of Jesus in the New Testament.

Missionaries do NOT earn their way to heaven by saving or converting other people.

Missionaries agree to share the good news of Christianity, because of the individual and personal good that this same message has accomplished for them, on the inside of who they are. Missionaries risk a lot to communicate the Love of God to others. Most people cannot even understand this. Many people today have lives that are without hope and without purpose. Millions are aimless and without goals on the larger scale. But Christians will risk much to share the gospel with others, because that is what God commands them to do and wants them to do.

In England the challenge is not that people are ignorant of how to be saved and have Eternal life. Many are, but the challenge is for those who have already heard this to understand that this is really true, genuinely accurate. It is easy to hide doubts behind the walls of the propaganda that is falsely called “science” these days.

People think they must not admit to being religious, since this might not be “sophisticated”. But God is the most sophisticated one of all. As the saying goes: **He is no fool to give up that which cannot keep, in order to gain that which he cannot loose** [referring to Eternal Life offered by God through Christ].

As they will admit, Missionaries are sinners also. If you do not believe this, ask them. Then ask them what they have done about their own sins, and listen to their answers. Missionaries do not claim to be better than others. They only claim that the mercy of God that has

been given to them, can be given to everyone else also.

Missionaries could be anywhere else in the world. They may not have to come to your area of the planet. But if God sends them there, maybe you should thank God that he cares enough to send those who risk hardship and difficulty for being brave enough to try to obey God and give you information that may save your Eternal life.

Most missionaries have given up a life of comfort and riches that they could have had in their own nations. They have made this choice to try to show the love of God to others. This example is worthy of kindness and respect.

Christians usually are there to help, or to establish schools or hospitals. Christians do not do these things in order to earn or merit their eternal life. They do these things as a result of being transformed and changed for the betterment [amelioration] of others, by God

Christians are not a witness to themselves, but to the God that they serve. Those who worship a mean and cruel God will become mean and cruel. Those who worship a God of love and help and mercy and kindness will demonstrate love, help, mercy and kindness to others. People become like the God they serve.

Some people say that if a person has harmed a Christian, that they cannot become a Christian. But

that is NOT true. Saint Paul, even before he became a Christian persecuted Christians. Then God showed Him how Paul was acting against God. Paul became a Christian.

Jesus Christ came to save everyone including murderers and prostitutes. No one is holy enough to be allowed into Heaven with any sins or imperfection in their life. God is too Holy to allow this. God can regenerate and change anyone if they are sincere when they repent, and if they are seeking God with all of their heart. Read it for yourself in the New Testament gospel of John.

There is no need to be afraid, or to allow fear to be in control. Christianity teaches a life of inner peace, not a life ruled by fear.

No one in true Christianity will ever convert you by force, since that would be disrespectful to God, and an infringement upon His dominion. There are many people in religions that are very rich because they try to censor and keep information from reaching those who would benefit most by it.

Many of those same people are rich, and do not want their positions to be affected. They would rule by fear and the threat of force and violence. Humans who try these methods bring great curses upon themselves. Questions that have been raised legitimately require answers. The events which have been predicted will occur. They cannot be stopped by humans (though they may be delayed by prayer).

There are some books listed along with this New Testament. We would urge you to consider them so that you may find the answers you are seeking:

Historic Mainstream Books that may be of use:

Jesus is Coming by W.E.B. Blackstone
available online for Free [PDF] at www.archive.org

How to study the Bible by R.A. Torrey
available online for Free [PDF]

The Canon of the Old and New Testaments by
Archibald Alexander - available online for Free [PDF]

Pilgrim's Progress - An explanation of the life as a Christian, in narrative. Very good, Other language versions are known to exist in French, German, Dutch, Arabic, and Chinese. Available online for Free Pdf and maybe from Google Books.

an explanation of the number 666 = "Recapitulated apostasy the true rationale of the concealed" name of the Roman empire by George Stanley Faber - best for those Christians and/or for those who know English language well Available for Free online at Archive.org or with Google books

Versions of the Bible that are sound and accurate include:

Ethiopic New Testament – 1857

Available for Free online [PDF] at Archive.org or with Google books

Italian Diodati Edition – Original

Available for Free online at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Spanish – 1602 Reina Valera Edition - Original

Available for Free online at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

The Arabic Bible - 1869 Cornelius Van Dyke [We recommend the original editions of 1867 and 1869 only] - Available for Free online [PDF] at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Sanskrit / Sanscrit Bible – Yes, Sanskrit is still used today in India. The Sanscrit edition that is accurate is the version by Wenger. Available for Free online [PDF] at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Tamil – (Tamou) Edition of 1859 (India)

Available for Free online [PDF] at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Karen – The Karen New Testament (Sgau Karen)

Available for Free online [PDF] at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Burmese – Myanmar – Burma – New Testament available. Edition of 1850.

Available for Free online [PDF] at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Hindi – The New Testament in Hindi, also called Hindustani. Editions preferable before 1881.

Available for Free online [PDF] at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Le Nouveau Testament – Ostervald – 1868-72
(be cautious as many Ostervald and David Martin versions in French have been altered). The french

version of Louis Segond is popular but is actually based on the text of Westcott and Hort.

Accurate Osterval version available for Free online at Archive.org or with Google books

Hungarian Bible – 1692 – Original

Available for Free online at Archive.org or with Google books

The Persian New Testament – 1837 version of Henry Martyn - Available for Free online [PDF] at Archive.org or with Google books

All the Messianic Prophecies of the Bible by Lockyer.

The Hidden Dangers of the Rainbow by C. Cumbey.

The Case for Christ - Strobel

Eines Christen reise nach der seligen ewigkeit :
welche in unterschiedlichen artigen sinnbildern, den
gantzen zustand einer bussfertigen und
gottsuchenden seele vorstellet in englischer sprache
beschrieben durch Johann Bunjan, lehrer in Betford,
um seiner fürtrefflichkeit willen in die hochteutsche
sprache übersetzt

Le voyage du Chrétien vers l'éternité bienheureuse :
ou l'on voit représentés, sous diverses images, les
différents états, les progrès et l'heureuse fin d'une ame
Chrétienne qui cherche dieu en Jésus-Christ

Auteur(s) : Bunyan, John (1628-1688). Auteur du texte

Le pèlerinage d'un nommé Chrétien - écrit sous l'allégorie d'un songe / [par John Bunyan] ; trad. de l'anglais avec une préf. [par Robert Estienne]

Available for Free online at [Archive.org](https://archive.org) or with Google books

Baxter, Richard Title Die ewige Ruhe der Heiligen.
Dargestellt von Richard Baxter.

Pilgerreise zur seligen Ewigkeit. Von Johann Bunyan.
Aus dem Englischen neu übersetzt

Der himlische Wandersmann : oder Eine
Beschreibung vom Menschen der in Himmel kommt:
Sammt dem Wege darin er wandelt, den Zeichen und
der Spure da er durchgeheth, und einige Anweisungen
wie man laufen soll das Kleinod zu ergreifen /
Beschrieben in Englischer Sprache durch Johannes
Bunyan.

Il pellegrinaggio del cristiano / tradotto dall' inglese di
John Bunyan dal Stanislao Bianciardi
Firenze : Tipografia e. Libr. Claudiana

Author Bunyan, John, 1628-1688
Title Tian lu li cheng
[China] : Mei yi mei zong hui, 1857

El viador, bajo del simil de un sueño por Juan Bunyan

"Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in teaching, practice, worship and observance."

-- Article 18 of the U.N. Universal Declaration of Human Rights --

**Christian Conversions - According to the Bible -
Can NEVER be forced.**

Any Conversion to Christianity which would be "Forced" would NOT be recognized by God. It is in His True and KIND nature, that those who come to Him and choose to believe in Him, must come to Him OF THEIR OWN FREE WILL.

Don't Let anyone tell you that Christians support Forced Conversions.

That is False. True Christianity is NEVER forced.

Core Universal Rights

The right to believe, to worship and witness

The right to change one's belief or religion

The right to join together and express one's belief

ⁱThe subject of the End Times in the west is called Biblical Prophecy. For more information on this topic, feel free to consult the standard books on this including: The Late Great Planet Earth (Lindsey), and the Charts of Clarence Larkin may give someone a quick overview. Things to come by Dwight Pentecost is interesting though technical. Hidden Dangers of the Rainbow by Cumbey will offer a quick read to those who are able to obtain a rare copy. The Christian in Complete Armor by Gurnall [Free Online] will offer a source of spiritual strength to those who have the courage and wisdom to read it.

Some of Larkin's Material is available for Free online.

Remedy and Help for Occult & Demonic Forces

We include this short section for those who would like to take immediate action, in order to help their life or the life of someone that they care about.

The following covers a topic called the topic of “disembodied spirits” or the topic of Spirits in the world around us.

Christianity teaches that there are 1) spiritual forces that are created by Him, and that work with God, and 2) that there are spiritual forces that rebelled against God, and try to use their influence to harm the good that God accomplishes.

Christianity does NOT recognize that there are neutral spiritual forces. Christianity does not recognize that there are spirits that roam the earth with no destination or purpose. Christianity teaches that spiritual forces may attempt to contact or respond those who seek them, and that those forces are evil and will do harm to humans.

The reason is that Humans can be deceived by spiritual forces that would claim to be good, but are not. The Christian solution is to simply have nothing to do with forces that are not part of the Kingdom of God and of Jesus Christ.

Those who disagree have the right to chose, but should not complain if they find out that the spiritual forces they contact truly are evil and deceive them. Most people do NOT find this out for many years, until their life is wasted and it is too late to do much for God. THAT is exactly the purpose of those forces, to cause humans to spend their life and their time chasing things which do not matter instead of investing in their own spiritual future, in the afterlife.

Some people think that life is to be lived on Earth, while others understand that life here is simply a down-payment. Life here is simply time to prepare for the next thousands of years, with God and others who serve Him.

Christianity does NOT recognize the category of spiritual entities (spirits) that are full of Mischief, or mischievous.

Christianity would conclude that those spirits, where they actually exist, are causing mischief as a trick to prompt humans to become involved with them, in the same manner as a human will pull a piece of string in front of a CAT in order to watch the cat react.

There are humans who have ALREADY found out that certain spiritual forces are Evil. These people have tried to get rid of them but do not know how. There is no solution that exists other than to genuinely become a Christian and then take the steps that the Bible instructs.

Incantations and rituals do not “force” any spiritual entity to do anything. No ritual by a priest was ever effective BECAUSE it was a ritual, or because it contained certain words. However, spirits DO respond to those who are truly Christians, and THEY can certainly tell those who are genuinely Christians (followers of the true Jesus Christ), and those who are faking this or are insincere. It is a BAD idea to attempt to fool or deceive a Demon. THAT does not work, AND humans who try this only end up with much ensnarement by those demonic forces.

There are solutions to these dilemmas. None of them will work for those who are not saved or for those who are NOT Christian. Try it if you want, but be prepared for the consequences.

Demonic Spirits play by the rules that GOD lays down and NOT by the rules that you may have been mis-led into believing by some slick occult publishing company.

Witches have precious little power in fact, and the few that do are under such oppression and such personal bondage that they have no freedom, but they will not speak this truth to others.

The price of their freedom (they have been told) is the ensnarement or seduction of others. The following prayers are provided in case they are of assistance. Those who use them must be true Christians, and recognized by God as such.

Having said that, spiritual warfare and spiritual conflict (since this IS that area: the conflict in spiritual realms between spiritual forces) is very much like running or any other long distance task: it is long term preparation that makes the difference.

A new Christian is NOT to be dealing with demonic forces, and would be well advised to seek advice from those who are serious, sober, and committed genuine Christians for many years, before dealing with these areas.

Many books have been written on this topic. Many of them are written by those who are occultists who are possessed and seeking to mislead others. We will recommend OTHER Christian books at the end of this section for those who wish to pursue these matters with the seriousness they deserve. Most of the books available in these areas for Christians are written in English or German.

Also, it may not be enough to pray these prayers once. It may take much time to have the impact desired. **In order to have personal victory in these areas over demonic spirits:**

1) One must be a Genuine Christian

- 2) One must seek to actively follow God
- 3) One must spend much TIME reading the Bible, and
- 4) One must spend much TIME praying and learning HOW to pray to God in the name of Jesus Christ, in accordance (agreement) with the information and principles explained in the New Testament.

prayer of renunciation of Demonic Forces

Prayer to renounce witchcraft and/or any spiritual practice contrary to God and His given instructions

{ Whether you have decided to become a Christian 20 years ago or five minutes ago, you can still pray this prayer. If you are not a Christian believer, or if you are confused about what this means, no problem. Just go to the section on how to become a Christian, pray that prayer, and then come back and pray this one }

Lord God, I do not come always to talk with you when I should Lord, I find this prayer difficult and I pray that you would give me the grace, strength and courage that I need to pray it and mean it.

Lord, I come to you because I am a true Christian believer, I (your name here), being under the Blood of Jesus, claiming the Mind of Jesus, and the Spirit of Jesus, do hereby present my request to you boldly before your Throne of Grace (Ephesians 2:3/Hebrews 4:14-16/Philippians 2: 1-11). I ask that you would neutralize and prevent any force or evil presence from acting that might try to keep me from praying this prayer, in the name of Jesus and in the power of your blood. I pray that you would give me your spiritual strength and your spiritual protection. I thank you for what you did for me by dying on the cross for me.

I come before you in prayer today In the name of Jesus Christ because I want to renounce any and all practices that are contrary to you or to your teachings. I come before you today in the name of Jesus Christ.

I come before you today because I want to renounce any contact or seeking of any spirit or spiritual entity other than

the Christian Triune God or the Son of God, Jesus Christ. I want to renounce any and all of my behaviors and practice of allowing myself to contact the spiritual world or pray to/through spiritual entities or people, that are not Jesus Christ.

I recognize that the Bible states that we can only come to God through Jesus Christ, and through no other persons or spirits.

I come before you today because I want to renounce any and all of my spiritism, spirit-contact, witchcraft and occult practices, as well as any spiritual or other practice which is against you or contrary to you, and I ask for your favor and help to help me renounce these activities.

At this moment, I choose by my own will to renounce and reprove all works of darkness in my life and the lives of the generations of those whom I have joined. I include blood relatives as well as adoptive relatives and any mates, or any others whom I have joined such as lovers, seducers whether these were my (whichever applies to you - if you are not sure...include them all) wife/wives, husband/husbands, and children/grand-children/great-grandchildren. In the name of Jesus Christ, I hereby renounce any and every oath, commitment, covenant, decision, curse, fetish, decision, intention, word or thought, or gesture, and I hereby renounce any and every fleshly and immoral intimacies and unions that encouraged or brought about iniquity in my own life, or anyone meeting the above stated requirements for bringing works of darkness to my own life.

Lord God, in the name of Jesus Christ, I hereby choose to renounce all unfruitful works of darkness, and have no further fellowship with them from this time forth (Romans 13: 12/Ephesians 5: 11)

I do this through the Name of Jesus Christ, my Savior,

through His Blood that was shed for me,

through his precious Body given for me,

through his Mind that suffered beyond anything I could ever suffer,

I do this so that my whole being - body, mind, soul and spirit, may be completely set free from every sinful work of the past brought about by the sins of those before me.

I do this so that no Luciferian, Satanic, Spiritually wrong promise, or evil covenant, curse, action, word, or deed or attitude - from my actions or my past be laid against my account - in heaven or in or on the earth. By this action today, I hereby serve notice that the handwriting of ordinances written against me and my generations are blotted out in my life - effective as far back as needs be to the very first thought, word, deed or gesture. (Ephesians 2: 13-14).

I do this so that from this day forward, I may go about serving You God, in reverence of You and seeking your counsel in everything I do. I submit my life unto You as a living sacrifice - holy and acceptable in Your sight, which is my reasonable service. (Romans 12:1)

Dear Heavenly Father, and Judge of the Universe, as I present this petition before you today, I thank You that You have heard me this day, and granted my every expression in accordance with Your will. I know that You have done this solely because of what Your Son, the true and only Jesus Christ, accomplished for me, by dying and paying the price for my sins on the cross.

Thank You from the depth of all of my being, for hearing my prayers and granting my petition. Please remind me of your grace and love on a daily basis. Please help me to seek to

serve and follow you, and help me to continue to remember that you have forgiven me, and that I can take you at your word and trust what you have given to me in your Bible. I pray that you would help me to not do wrong, and to decide to do what is right, and to take active steps to follow you. I pray that you would fill me with joy, comfort and hope and bring true Christian friends in my life who will strengthen my walk with You and encourage me to grow in the right spiritual path with you. You know Lord that I have asked all of these things in the name of Jesus, and I thank you that I am now free in deed, according to what you have shared with you in the Bible (Romans 6:22, Galatians 5:1, Romans 8:1, Romans 7:24, 8:1, John 8:36, I Corinthians 12:27).

(Note: take time to look up these verses in the Bible which can be found in the Bible. You may want to write them down, and memorize them as well. It is good practice and will serve you well).

I pray Lord that you would help me to remember that each time I am tempted, that I can come back and talk with you, and read the Bible for strength and encouragement.

In the name of Jesus Christ I have asked all of these things, and I thank you for giving them to me, Amen.

The Spiritual Problems caused by Spiritual Explorations of Witchcraft & Dark Spirituality - **Hereditary Witchcraft**

There is such a thing as occult forces that try to force families to serve them, for many decades, and for many generations. Some families did not KNOW how to fight the demonic spirits. Therefore they gave in to them, and serve those forces, and try to force their other family members to do this.

This needs to be resisted, but true freedom and true resistance can only be found in those who truly accept and believe the message of Jesus Christ as the New Testament confirms and explains. This is only ONE book of many portions of the New Testament. The New Testament is comprised of 27 books.

Prayer to be forgiven for sins committed while exploring darkness and/or evil and prayers to be forgiven for sins committed in & during witchcraft

Some people will wrongly tell you that this prayer cannot or will not have a good impact on your life. Whether they consciously know it or not, those who say that are people who are trying to trick you. But if this prayer would really have no effect on your life, then it certainly cannot hurt to pray it.

Lord God, I do not come always to talk with you when I should. Lord, I find this prayer difficult and pray that you would give me the grace, strength and courage that I need to pray it and be totally sincere. Lord, I come to you because I am now a true Christian believer, and because I, (your name here), being under the Blood of Jesus, claiming the Mind of Jesus, and the Spirit of Jesus, do hereby present my request to

you boldly before your Throne of Grace (Ephesians 2:3/Hebrews 4:14-16/Philippians 2: 1-11).

I ask that you would neutralize and prevent any force or evil presence that might try to keep me from praying this prayer, in the name of Jesus and in the power of your blood. I pray that you would strengthen me as I pray this and that my mind would be clear, and that I would be able to concentrate on talking with you and on what I would like to pray. I thank you for coming to my help as you said you would in the Bible, and despite the tricks of any evil forces to convince me of the opposite. I thank you that you Love me Lord, even if I do not always feel as though you do because I am not perfect.

I thank you for what you did for me by dying on the cross for me. I thank you Lord, because I know that you are more powerful than the forces which may have been controlling my life, and which were exercising influence in my life that I want to be sure is terminated and over. I come to you in prayer today Lord, because I want to be delivered from all consequences of hereditary involvement in the occult or any occult curses which have impacted my life and/or hereditary witchcraft and all of the sins and curses which have come from those activities. I choose by my own will and I do now renounce and reprove all works of darkness in my life and the lives of the generations of those past and present whom I have joined.

Choosing by my own will Lord Jesus Christ, I renounce any and all curses or effects of my past actions, habits, thought processes and any other activity or intention contrary to your character and contrary to your word the Bible. any relatives of mine who have been in the occult which you know about Lord, and whereby I am or have been affected by any of their actions, thoughts, words or deeds. **In your name and by my will with your help and depending upon you, I renounce all occult blessings, all occult heritage and all occult consequences, as well as any demonic spirits or inspiration,**

which have a basis for interference or influence in my life, either because of my own actions or because of the actions of any of my ancestors or relatives which has an effect on me- whatever evil effect that might be.

In this renunciation Lord, I include blood and adoptive relatives and any mates, such as lovers, seducers and rapists wife/wives, husband/husbands, and children/grand-children/great-grandchildren. I hereby renounce any and every oath, commitment, covenant, decision, action, curse, fetish, gesture, and fleshly and immoral intimacies and unions that encouraged or brought about iniquity in my own life, or anyone meeting the above stated requirements for bring works of darkness to my own life.

[you should take time out at this point, recalling to your mind any known names or circumstances - especially if there have been rapes or seductions that you know about, from or towards you, or that you participated in or witnessed. Take each situation and person individually and ask the Lord to forgive you of your involvement and participation in each of these situations. Where the situation applies instead to others, ask that they would come to realize the wrongness of their action, and that they would be drawn to the Lord and that they would repent and be saved]

Lord, I hereby choose to renounce all unfruitful works of darkness, and have no further fellowship with them from this time forth (Romans 13: 12/Ephesians 5: 11) I do this through the Name of Jesus Christ, my Savior, through His Blood that was shed for me, through his precious Body given for me, through his Mind that suffered beyond anything I could ever suffer. I do this so that my whole being - body, mind, soul and spirit, may be completely set free from every sinful work of the past brought about by my sins or the sins of those before me. I do this so that no Luciferian, Satanic, or evil covenant, curse, or fetish from the past be laid against my account - in heaven or in or on the earth.

By this action right now today, I hereby serve notice that the handwriting of ordinances written against me and my generations are blotted out - effective as far back as needs be to the very first thought, word, deed or gesture. (Ephesians 2: 13-14). I do this so that from this day forward, I may go about serving You, Father, in reverence of You and seeking your counsel in everything I do. I submit my life unto You here and now as a living sacrifice - holy and acceptable in Your sight, which is my reasonable service. (Romans 12:1) Dear Heavenly Father, and Judge of the Universe, as I present this petition before you today, I thank You that You have heard me today, and granted my every expression in accordance with Your will.

I know that You have done this solely because of what Your Son, the true and only Jesus Christ, accomplished for me, by dying and paying the price for my redemption on the cross. Thank You from the depth of all of my being, for hearing my prayers and granting my petition. Please remind me of your grace and love on a daily basis. Please help me to seek to serve and follow you, and help me to continue to remember that you have forgiven me, and that I can take you at your word and trust what you have given to me in your Bible. I pray that you would help me to not do wrong, and to decide to do what is right, and to take active steps to follow you.

I pray that you would fill me with joy, comfort and hope and bring friends in my life who will strengthen my walk with You and encourage me to grow in the right spiritual path with you. I ask Lord that you would give me spiritual discernment so that I would not be deceived by others, and so that I would follow you in the ways that you want me to. I pray that you would help me to understand you and know you better and that you would help me be an effective messenger of yours to communicate the truths of the Gospel and live and stand up for You. You know Lord that I have asked all of these things in the name of Jesus Christ, and I thank you that I am now free in

deed, according to what you have shared with me in the Bible (Romans 6:22, Galatians 5:1, Romans 8:1, Romans 7:24, 8:1, John 8:36, I Corinthians 12:27). In the name of Jesus Christ, Amen.

**LIST OF ACCURATE BOOKS on the OCCULT /
DEMONIC SPIRITS for those who are CHRISTIANS
and who sincerely want to know more to help
themselves, and their family members**

**These books are available at a bookstore online at
www.amazon.com . They MAY be available through
other places online (on the internet).**

Demonology Past and Present by **Kurt Koch** - Available
[ALSO in German](#)

Occult ABC by Kurt Koch - [Available ALSO in German](#)

Other Books by Kurt Koch - [Available ALSO in German](#)

Demons in the World Today: A Study of Occultism in the
Light of God's Word by Merril Unger

The Beautiful Side of Evil by J. Michaelson

Inside the New Age Nightmare: For the First Time Ever...a
Former Top New Age Leader Takes You on a Dramatic
Journey by Baer

Hidden Dangers of the Rainbow by Constance Cumbey

Die sanfte Verführung (Cumbey Constance)

Book Description: 1987. Die Autorin beschreibt in diesem
Standardwerk Entstehung, Lehren, Ziele und okkulte Wurzeln
der New-Age-Bewegung. Sie enthüllt beklemmende

Parallelen zur ....biblischer Endzeitprophezeiungen.
Hardcover, guter Zustand, Verlag Schulte & Gerth,
Taschenbuch Neues Zeitalter (Geheimwissen), Religiöse
Zeitfragen S. 300,

A Planned Deception: The Staging of a New Age Messiah
(ISBN: 0935897003 / 0-935897-00-3) Cumbey, Constance
Pointe Publishers

The Adversary by Marc Bubeck

Overcoming the Adversary by Marc Bubeck

Destroying the Works of Witchcraft Through Fasting &
Prayer by Ruth Brown

Orthodoxy & Heresy: A Biblical Guide to Doctrinal
Discernment by Robert Bowman

Beyond Seduction: A Return to Biblical Christianity by D.
Hunt

Pilgrim's Progress by John Bunyan - The most widely
translated Christian book after the Bible. (Yes, an edition in
German, Dutch, French, Italian, Spanish, Portugues, and
Arabic have all been made). Note: Pilgrim's Progress by John
Bunyan is available for FREE online.

**The Christian in Complete Armour, or, A treatise of the
Saints** by Pastor (Rev.) William GURNALL - in One Volume
or in Three Volumes - available for FREE online
(the term "saints" used here simply means Christians).

قد فرغ من الصلاة والسلام

الحمد لله

الحمد لله رب العالمين

كتاب

اسماء اسفار العهد الجديد وعدد اصحابها

٦	•	•	•	١ تيموثاوس	٢٨	•	•	اصحابه	انجيل متى
٤	•	•	•	٢ تيموثاوس	١٦	•	•	"	انجيل مرقس
٢	•	•	•	٢٤ تيطس	٢٤	•	•	"	انجيل لوقا
١	•	•	•	٢١ فلپمون	٢١	•	•	"	انجيل يوحنا
١٣	•	•	•	٢٨ العبرانيين	٢٨	•	•	"	اعمال الرسل
٥	•	•	•	١٦ يعقوب	١٦	•	•	"	رومية
٥	•	•	•	١ بطرس	١٦	•	•	"	١ كورنثوس
٢	•	•	•	٢ بطرس	١٣	•	•	"	٢ كورنثوس
٥	•	•	•	١ يوحنا	٦	•	•	"	غلاطية
١	•	•	•	٢ يوحنا	٦	•	•	"	افسس
١	•	•	•	٢ يوحنا	٤	•	•	"	فيلبي
١	•	•	•	يهوذا	٤	•	•	"	كولوسي
٢٢	•	•	•	رويا يوحنا	٥	•	•	"	١ تسالونيكي
				وجميعها سبعة وعشرون سفرًا	٢	•	•	"	٢ تسالونيكي

انجيل متى

الاصحاح الاول

١. اكتاب ميلاد يسوع المسيح ابن داود ابن ابرهيم* ابرهيم ولد اسحق واسحق ولد يعقوب.
 ٢. ويعقوب ولد يهوذا واخوته. ٣. ويهوذا ولد فارص وزارح من ثامار. وفارص ولد حصرون.
 ٤. وحصرون ولد ارام. ٥. وارام ولد عميناداب. وعميناداب ولد نحشون. ونحشون ولد سلمون.
 ٦. وسلمون ولد بوغز من راحاب. وبوغز ولد عوييد من راعوث. وعوييد ولد يسي. ٧. وبسي ولد
 داود الملك. وداود الملك ولد سليمان من التي لاوريا. ٨. وسليمان ولد رحبعام. ورحبعام ولد
 ايبا. وايبا ولد آسا. ٩. وآسا ولد يهوشافاط. ويهوشافاط ولد يورام. ويورام ولد عزريا.
 ١٠. وعزريا ولد يوثام. ويوثام ولد احاز. واحاز ولد حزقيا. ١١. وحزقيا ولد منسي. ومنسي ولد آمون. وآمون
 ولد يوشيا. ١٢. ويوشيا ولد بكنيا واخوته عند سبي بابل. ١٣. وبعد سبي بابل يكنيا ولد شلتائيل.
 ١٤. وشلتائيل ولد زربابل. ١٥. وزربابل ولد ابيهود. وابيهود ولد الياقيم. والياقيم ولد عازور.
 ١٦. وعازور ولد صادق. وسادوق ولد اخيم. واخيم ولد اليود. ١٧. واليود ولد اليعازر. واليعازر
 ولد مثنان. ومثنان ولد يعقوب. ١٨. ويعقوب ولد يوسف رجل مريم التي وُلِدَ منها يسوع الذي
 يدعى المسيح* ١٩. فجميع الاجيال من ابرهيم الى داود اربعة عشر جيلاً. ومن داود الى سبي بابل
 اربعة عشر جيلاً. ومن سبي بابل الى المسيح اربعة عشر جيلاً.

٢٠. اما ولادة يسوع المسيح فكانت هكذا. لما كانت مريم امه مخطوبة ليوسف قبل ان يجتمعا
 ووجدت حبل من الروح القدس* ٢١. فيوسف رجلاً اذ كان باراً ولم يشأ ان يشهرها اراد تخليتها
 سراً* ٢٢. ولكن فيما هو متفكر في هذه الامور اذا ملاك الرب قد ظهر له في حلم قائلاً يا يوسف
 ابن داود لا تخف ان تأخذ مريم امرأتك. لان الذي حبل به فيها هو من الروح القدس.
 ٢٣. فستلد ابناً وتدعو اسمه يسوع. لانه يخلص شعبه من خطاياهم* ٢٤. وهذا كله كان لكي يتم ما قيل
 من الرب بالنبى القائل ٢٥. هوذا العذراء تحبل وتلد ابناً ويدعون اسمه عمانوئيل الذي تفسيره
 الله معنا

٢٦. فلما استيقظ يوسف من النوم فعل كما امره ملاك الرب واخذ امرأته* ٢٧. ولم يعرفها حتى
 ولدت ابنها البكر. ودعا اسمه يسوع

الاصحاح الثاني

١. ولما وُلِدَ يسوع في بيت لحم اليهودية في أيام هيرودس الملك اذا مجوس من المشرق قد

کتاب

پیمان تازه

خداوند وراننده ما

عیسی مسیح

که از لسان اصلی یونانی

بفارسی

ترجمه کرده

افضل الفضلا المسيحيه

هنری مارتن کشیس انگلیسی ایست

که در دار السلطنت لندن محروسه

باعانت مجمع مشهور به بیبل سوسیته

کرت سیم بدار الطباعة بنده کمترین رچارد واطس

انگلیسی مطبوع کردید

۱۸۳۷

مسیحیه

فهرست این کتاب مقدس

رسالهٔ دویم پولس بتسلنقیان . . . 503	انجیل متی آغاز میکند در
رسالهٔ اول پولس بتیموثیوس . . . 507	صحیفهٔ 1
رسالهٔ دویم پولس بتیموثیوس . . . 516	انجیل مرقس 83
رسالهٔ پولس بتیتوس 522	انجیل لوقا 135
رسالهٔ پولس بفلیمون 526	انجیل یوحنا 221
رسالهٔ پولس بعبریان 528	کتاب اعمال حواریان 288
رسالهٔ عام یعقوب حواری 552	رسالهٔ پولس حواری باهل روم . . . 371
رسالهٔ عام اول پطرس حواری . . . 561	رسالهٔ پولس حواری باهل قرنٲس . . 405
رسالهٔ عام دویم پطرس حواری . . . 570	رسالهٔ دویم پولس حواری باهل
رسالهٔ عام اول یوحناي حواری . . . 576	قونٲس 437
رسالهٔ عام ثاني یوحناي حواری . . . 585	رسالهٔ پولس حواری بکلٲیان . . . 459
رسالهٔ عام سٲم یوحناي حواری . . . 586	رسالهٔ پولس حواری بافسسیان . . . 470
رسالهٔ عام یہوداي حواری 587	رسالهٔ پولس حواری باهل فیلیپی . . 481
کتاب مکاشفات یوحناي الہي . . . 590	رسالهٔ پولس حواری بقلسیان . . . 489
	رسالهٔ اول پولس بتسلنقیان . . . 496

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

НА

ГОСПОДА НАШЕГО

ИСУСА ХРИСТА,

Вѣрно и точно прѣведенъ отъ первообразно-то.

ЦАРИГРАДЪ,

Въ Книгопечатницѣ-тѣхъ на А. Х. Бояджіана.

—
1874.

كتاب

العهد الجديد

المنسوب الى ربنا عيسى المسيح

کتاب الانجیل الشریف

صحیفه

1	انجیل متی نك یازدیغی اوزره
76	انجیل مرقسك یازدیغی اوزره
124	انجیل لوقانك یازدیغی اوزره
204	انجیل یحیی نك یازدیغی اوزره
266	رسوللرك اعمالی
345	پولوس رسولك رومالوره رساله سی
377	پولوس رسولك قورنطوسلولره رساله اولاسی
407	پولوس رسولك قورنطوسلولره رساله ثانیه سی
428	پولوس رسولك غلاطیهلولره رساله سی
438	پولوس رسولك افسوسلولره رساله سی
449	پولوس رسولك فیلیپلولره رساله سی
457	پولوس رسولك قولوسیلوره رساله سی
464	پولوس رسولك تسالونیکیلوره رساله اولاسی
471	پولوس رسولك تسالونیکیلوره رساله ثانیه سی
475	پولوس رسولك طیموتاؤسه رساله اولاسی
484	پولوس رسولك طیموتاؤسه رساله ثانیه سی
491	پولوس رسولك تیتوسه رساله سی
495	پولوس رسولك فیلمونه رساله سی
496	پولوس رسولك عبرانیلره رساله سی
521	یعقوب رسولك رساله عمومیه سی
530	بطرس رسولك رساله عمومیه اولاسی
539	بطرس رسولك رساله عمومیه ثانیه سی
544	یحیی رسولك رساله عمومیه اولاسی
553	یحیی رسولك رساله ثانیه سی
554	یحیی رسالك رساله ثالثه سی
555	یهودا رسولك رساله عمومیه سی
558	یحیی نك وحیسی

فهرست

کتاب الانجیل الشریف

صحیفه

1	...Évangile selon Matthieu	انجیل متى نك يازديغي اوزره
76	...Évangile selon Marc	انجیل مرقسك يازديغي اوزره
124	...Évangile selon Luc	انجیل لوقانك يازديغي اوزره
204	...Évangile selon Jean	انجیل يحيى نك يازديغي اوزره
266	...les Actes des Apôtres.....	رسوللرك اعمالى
345	...Épître aux Romains	پولوس رسولك رومالوره رساله سى
377	...Première épître aux Corinthiens	پولوس رسولك قورنطوسلولره رساله اولاسى
407	...Deuxième épître aux Corinthiens	پولوس رسولك قورنطوسلولره رساله ثانيه سى
428	...Épître aux Galates	پولوس رسولك غلاطيهلولره رساله سى
438	...Épître aux Éphésiens	پولوس رسولك افسوسلولره رساله سى
449	...Épître aux Philippiens	پولوس رسولك فيلپلولره رساله سى
457	...Épître aux Colossiens.....	پولوس رسولك قولوسلولره رساله سى
464	...Première épître aux Thessaloniciens	پولوس رسولك تسالونيكيلوره رساله اولاسى
471	...Deuxième épître-Thessaloniciens	پولوس رسولك تسالونيكيلوره رساله ثانيه سى
475	...Première épître à Timothée	پولوس رسولك طيموتاؤسه رساله اولاسى
484	...Deuxième épître à Timothée.....	پولوس رسولك طيموتاؤسه رساله ثانيه سى
491	...Épître à Tite	پولوس رسولك تيتوسه رساله سى
495	...Épître à Philémon.....	پولوس رسولك فيلمونه رساله سى
496	...L'Épître aux Hébreux.....	پولوس رسولك عبرانيوره رساله سى
521	...Épître de Jacques.....	يعقوب رسولك رساله عموميه سى
530	...Première épître de Pierre	بطرس رسولك رساله عموميه اولاسى
539	...Deuxième épître de Pierre	بطرس رسولك رساله عموميه ثانيه سى
544	...Première épître de Jean.....	يحيى رسولك رساله عموميه اولاسى
553	...Deuxième épître de Jean.....	يحيى رسولك رساله ثانيه سى
554	...Troisième épître de Jean.....	يحيى رسالك رساله ثالثه سى
555	...Épître de Jude	يهودا رسولك رساله عموميه سى
558	...l'Apocalypse, nommée parfois Révélations, ...	يحيى نك وحى سى

ڪتاب عهد جديد

يعني

خداوند يسوع مسيح کي انجيل

يوناني زبان سے هندوستانی زبان میں ترجمہ کی گئی

اور شہر لندن میں ولیم وائٹس کے مطبع

میں چھاپی گئی

سنہ ۱۸۶۰ء یسوعی

IN THE
HINDŪSTĀNĪ LANGUAGE.

۱	-	-	-	-	-	-	مٹی کی انجیل
۶۴	-	-	-	-	-	-	مقیس کی انجیل
۱۰۳	-	-	-	-	-	-	لوتا کی انجیل
۱۷۰	-	-	-	-	-	-	یوحنا کی انجیل
۳۶۶	-	-	-	-	-	-	رسولوں کے اعمال
۲۷۶	-	-	-	-	-	-	خط رومہوں کو
۸۱۷	-	-	-	-	-	-	پہلا خط قرینتیوں کو
۲۴۵	-	-	-	-	-	-	دوسرا خط قرینتیوں کو
۳۶۶	-	-	-	-	-	-	خط گالاتیوں کو
۴۸۸	-	-	-	-	-	-	خط افسسوں کو
۴۷۸	-	-	-	-	-	-	خط فلپیوں کو
۳۷۹	-	-	-	-	-	-	خط کورنثیوں کو
۶۶۶	-	-	-	-	-	-	پہلا خط تیموتھیوں کو
۱۴۰	-	-	-	-	-	-	دوسرا خط تیموتھیوں کو
۱۴۰	-	-	-	-	-	-	خط تیطاؤس کو
۱۴۰	-	-	-	-	-	-	خط کولسیوں کو
۱۴۰	-	-	-	-	-	-	خط افراسیاس کو
۱۴۰	-	-	-	-	-	-	خط قلیماخ کو
۱۴۰	-	-	-	-	-	-	خط عبرانیوں کو

فہرست

۱۴۴۷	-	-	-	-	-	-	-	یعقوب کا خط
۱۴۵۴		-	-	-	-	-	-	پطرس کا پہلا خط
۱۴۶۲	-	-	-	-	-	-	-	پطرس کا دوسرا خط
۱۴۶۷	-	-	-	-	-	-	-	یوحنا کا پہلا خط
۱۴۷۵	-	-	-	-	-	-	-	یوحنا کا دوسرا خط
۱۴۷۶	-	-	-	-	-	-	-	یوحنا کا تیسرا خط
۱۴۷۷	-	-	-	-	-	-	-	یہودا کا خط
۱۴۷۹	-	-	-	-	-	-	-	یوحنا کے مکاشفات کی کتاب

INJÍL I MUQADDAS,

YA'NE,

HAMÁRE KHUDÁWAND AUR NAJÁT-DENEWÁLE

YISÚ' MASÍH

KÁ NAYÁ 'AHD-NÁMA.

IS KÁ TARJUMA YÚNÁNÍ ZUBÁN SE ZUBÁN I URDÚ MEN
BANÁRAS TRANSLATION COMMITTEE SE KIYÁ GAYÁ, JISE
TAS, HÍH KARKE AB TÍSRI' BĀR CHHAPWÁTE.

LONDON:

PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR 1804.

MDCCCLX.

THE
NEW TESTAMENT
OF OUR
LORD AND SAVIOUR
JESUS CHRIST.
IN SGAU KAREN.

။ လံာ် တာ် အာ် ဟိ အိ ဟိ အ သိ ။

2d EDITION.—4000.

Translated by Francis Mason

MAULMAIN,
AMERICAN MISSION PRESS.
THOS. S. RANNEY.

1850.

လံာ်အမံၤ

မးသဲး	မး	၁
မၢ်ကူး	မၢ်	၇၂
လူၤကဉ်	လူၤ	၁၁၆
ယီၤဟဉ်	ယီၤ	၁၈၈
တၢ်မၤဖိမၤတၢ်	မၤတၢ်	၂၄၆
ရိၤခၢ	ရိ	၃၁၇
ကရံၣ်သူးၤ၁	ကရံၣ်ၤ၁	၃၄၈
ကရံၣ်သူးၤ၂	ကရံၣ်ၤ၂	၃၈၂
ကလၢတံ	ကလၢ	၄၀၂
အွဲးဖူးစူး	အွဲး	၄၁၃
ဖိလံၤပံး	ဖိလံၤ	၄၂၄
ကလိးစဲ	ကလိး	၄၃၂
သွဲးစၢလနံၤ၁	သွဲးၤ၁	၄၄၀
သွဲးစၢလနံၤ၂	သွဲးၤ၂	၄၄၇
တံၤမသွဲးၤ၁	တံၤ၁	၄၅၁
တံၤမသွဲးၤ၂	တံၤ၂	၄၆၁*
တံတူး	တံ	၄၆၈*
ဖံၤလွဲးမိၣ်	ဖံၤ	၄၇၃*
ဖွၤတြီၤ	ဖွၤ	၄၅၁*
ယၢကိၣ်	ယၢ	၄၇၄
ပွဲးတၢ်လူၤ၁	ပွဲးၤ၁	၄၈၃
ပွဲးတၢ်လူၤ၂	ပွဲးၤ၂	၄၉၂
ယီၤဟဉ်သိၣ်တၢ်ၤ၁	ယီၤ၁	၄၉၇
ယီၤဟဉ်သိၣ်တၢ်ၤ၂	ယီၤ၂	၅၀၅
ယီၤဟဉ်သိၣ်တၢ်ၤ၃	ယီၤ၃	၅၀၆
ယူၤခၢ	ယူ	၅၀၈
အံၤလိၣ်ဃါ	လိၣ်	၅၁၀

လိပ်စာမံး

မးသဲ	မး . . .	Matthew . . .	၁
မာ်ကူး	မာ် . . .	Marc - . . .	၃၂
လူကပ်	လူ . . .	Luke - . . .	၁၁၆
ယိဟာ်	ယိ . . .	John - . . .	၁၈၈
တၢ်မၤဖိမၤတၢ် . . .	မၤတၢ် . . .	Acts of Apostles . . .	၂၄၆
ရိဝဲ	ရိ . . .	Romans . . .	၃၁၇
ကရံၣ်သူးၤ၁။	ကရံၣ်ၤ၁ . . .	I Corinthians . . .	၃၄၈
ကရံၣ်သူးၤ၂။	ကရံၣ်ၤ၂ . . .	II Corinthians . . .	၃၈၂
ကလၢတံ	ကလၢ . . .	Galatians . . .	၄၀၂
ဆူးဖူးစူး	ဆူး . . .	Ephesians . . .	၄၁၃
ဖိလိပ်ပိ	ဖိလိပ် . . .	Philippians . . .	၄၂၄
ကလိးစဲ	ကလိး . . .	Colossians . . .	၄၃၂
သွးစၢလနီၢ်ၤ၁။ . . .	သွးၤ၁ . . .	I Thessalonians . . .	၄၄၀
သွးစၢလနီၢ်ၤ၂။ . . .	သွးၤ၂ . . .	II Thessalonians . . .	၄၄၇
တံၤမသွးၤ၁။	တံၤ၁ . . .	I Timothy . . .	၄၅၁
တံၤမသွးၤ၂။	တံၤ၂ . . .	II Timothy . . .	၄၆၁
တံတူး	တံ . . .	Titus . . .	၄၆၈
ဖိလဲခိၣ်	ဖိ . . .	Philemon . . .	၄၇၃
ဇူတြိ	ဇူ . . .	Hebrews . . .	၄၉၁
ယၢကိၣ်	ယၢ . . .	James . . .	၄၉၄
ပုၤတၢ်လူၤ၁။	ပုၤ၁ . . .	I Peter . . .	၄၈၃
ပုၤတၢ်လူၤ၂။	ပုၤ၂ . . .	II Peter . . .	၄၉၂
ယိဟာ်သိၣ်တၢ်ၤ၁။ . .	ယိၤ၁ . . .	I [Epistle / Letter of] John . . .	၄၉၇
ယိဟာ်သိၣ်တၢ်ၤ၂။ . .	ယိၤ၂ . . .	II [Epistle - Letter of] John . . .	၅၀၅
ယိဟာ်သိၣ်တၢ်ၤ၃။ . .	ယိၤ၃ . . .	III [Epistle - Letter of] John . . .	၅၀၆
ယုဒ	ယု . . .	Jude . . .	၅၀၈
တၢ်လိၣ်စာၤ	လိၣ် . . .	Revelation . . .	၅၁၀

လိပ်အခန်း

မဒဲး	မဒဲး .	Évangile selon Matthieu	၁
မာ်ကူး	မာ် .	Évangile selon Marc	၇၂
လူကပ်	လူ .	Évangile selon Luc	၁၁၆
ယိဟပ်	ယိ .	Évangile selon Jean	၁၈၈
တၢ်မၤဖိမၤတၢ် . .	မၤတၢ် .	Actes des Apôtres	၂၄၆
ရိမ္မာ	ရိ .	Épître aux Romains	၃၁၇
ကရံၣ်သူးၤ ၁။	ကရံၣ် ၁။	Première épître aux Corinthiens	၃၄၈
ကရံၣ်သူးၤ ၂။	ကရံၣ် ၂။	Deuxième épître Corinthiens	၃၈၂
ကလာတံ	ကလာ .	Épître aux Galates	၄၀၂
ဆွဲးဖူးစူး	ဆွဲး .	Épître aux Éphésiens	၄၁၃
ဖိလိပ်	ဖိလိပ် .	Épître aux Philippiens	၄၂၄
ကလိစဲ	ကလိစဲ .	Épître aux Colossiens	၄၃၂
သွဲးစၢလနီၣ် ၁။	သွဲး ၁။	Première épître Thessaloniens	၄၄၀
သွဲးစၢလနီၣ် ၂။	သွဲး ၂။	Deuxième épître Thessaloniens	၄၄၇
တံၤမသွဲး ၁။	တံၤ ၁။	Première épître à Timothée	၄၅၁
တံၤမသွဲး ၂။	တံၤ ၂။	Deuxième épître à Timothée	၄၆၁*
တံၤတူး	တံၤ .	Épître à Tite	၄၆၈*
ဖိလုခိပ်	ဖိလု .	Épître à Philémon	၄၇၃*
ဇူၤတြီ	ဇူၤ .	L'Épître aux Hébreux	၄၉၁*
ယၢကိပ်	ယၢ .	Épître de Jacques	၄၉၄
ပွဲးတူၤ ၁။	ပွဲး ၁။	épître de Pierre	၄၈၃
ပွဲးတူၤ ၂။	ပွဲး ၂။	Deuxième - de Pierre	၄၉၂
ယိဟပ်သိပ်တၢ် ၁။	ယိ ၁။	Première épître de Jean	၄၉၇
ယိဟပ်သိပ်တၢ် ၂။	ယိ ၂။	Deuxième épître de Jean	၅၀၅
ယိဟပ်သိပ်တၢ် ၃။	ယိ ၃။	Troisième épître de Jean	၅၀၆
ယူဒါ	ယူ .	Épître de Jude	၅၀၈
တၢ်လိပ်ၤဇူၤ	လိပ်ၤ	l'Apocalypse, nommée parfois Révelations	၅၁၀

THE
NEW TESTAMENT

OF OUR

LORD AND SAVIOUR JESUS CHRIST,
IN TAMIL:

WITH REFERENCES, CONTENTS OF THE CHAPTERS AND CHRONOLOGY,
FROM THE ENGLISH.

உலக இரட்சகராகிய

இயேசுக்கிறிஸ்துநாதர் அருளிச்செய்த

புதிய ஏற்பாடு.

இஃது

முலவாக்கியம் இரேனியுசையரால்

கிரேக்க பாஷையிலிருந்து

தமிழிலே திருப்பப்பட்டும்,

சென்னப்பட்டணத்திலுள்ள

சத்தியவேத சங்கத்தாரால் பரிசோதித்து

இங்கிலிஷ் ஒத்துவாக்கிய பைபிலின்படி

ஏற்படுத்தப்பட்டிருக்கிறது.

கி. பி. திருநெல்வேலி

சென்னப்பட்டணத்தில் அமெரிக்கன் மிஷியன் அச்சகத்தில் பதிப்பிக்கப்பட்டது.

MADRAS:

THE MADRAS AUXILIARY BIBLE SOCIETY.

PRINTED AT THE AMERICAN MISSION PRESS.

1859.

သခင်ယေရှုခရစ်၏ ဓမ္မသစ်ကျမ်း။

OUR LORD AND SAVIOUR

JESUS CHRIST:

Translated into the Burmese from the Original Greek.

THE NEW TESTAMENT

IN BURMESE.

AND EDITED WITH CONTENTS OF CHAPTERS AND REFERENCES.

သခင်ယေရှုခရစ်၏ ဓမ္မသစ်ကျမ်း။

RANGON:

PUBLISHED BY THE AMERICAN BAPTIST MISSIONARY UNION.

AT THEIR MISSION PRESS.

2, D. PRINCE, STREET.

1885.

Second Edition—1900.

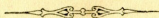
THE
NEW TESTAMENT
OF
OUR LORD AND SAVIOUR
JESUS CHRIST:

Translated into the Burmese, from the Original Greek,

By Rev. A. JUDSON, D.D.

AND EDITED, WITH CONTENTS OF CHAPTERS AND REFERENCES,

By Rev. E. A. STEVENS, D.D.

RANGOON:

PUBLISHED BY THE AMERICAN BAPTIST MISSIONARY UNION,
AT THEIR MISSION PRESS.
F. D. PHINNEY, SUPT.

1885.

Second Edition,—5,000.

ဓမ္မဟောင်းကျမ်း ၃၆ ကျမ်းတို့၏ အမည်နာမများ။

ကမ္ဘာဦးကျမ်း	.....	.....	.....	က
ထွက်မြောက်ရာကျမ်း	..	.....	.....	ထွ
ဝတ်ပြုရာကျမ်း	.....	.....	.....	ဝတ်
တောနေရာကျမ်း	.....	.....	.....	တော
တရားဟောရာကျမ်း	.....	.....	.....	တရား
ယောဂူမှတ်စာ	.....	.....	.....	ယောဂူ
တရားသူကြီးမှတ်စာ	.....	.....	.....	သူကြီး
ရူသဝတ္ထ၊	.....	.....	.....	ရူ
ဓမ္မရာဇဝင်ပဌမစောင်	..	.....	.....	၁ ရာ
ဓမ္မရာဇဝင်ဒုတိယစောင်		.....	.....	၂ ရာ
ဓမ္မရာဇဝင်တတိယစောင်	..	.....	.....	၃ ရာ
ဓမ္မရာဇဝင်စတုတ္ထစောင်		.....	.....	၄ ရာ
ရာဇဝင်ချုပ်ပဌမစောင်	..	.....	.....	၅ ရာ
ရာဇဝင်ချုပ်ဒုတိယစောင်		.....	.....	၆ ရာ
ဇေရမှတ်စာ ..	.....	.....	.....	ဇေ
နေဟမိမှတ်စာ	.....	.....	.....	နေ
သေတာဝတ္ထ၊	.....	.....	.....	သေ
ယောဘဝတ္ထ၊	.....	.....	.....	ယောဘ
ဆာလိကျမ်း ..	.....	.....	.....	ဆာ
သုတ္တံကျမ်း	.....	.....	.....	သု
ဒေသနာကျမ်း	.....	.....	.....	ဒေ
ရှောလမုနိသီခြင်း	.....	.....	.....	သီ
ဟေရှာယအနာဂတ္တိကျမ်း ..	.....	.....	.....	ဟေရှာ
ယေရမိအနာဂတ္တိကျမ်း		.....	.....	ယေ
ယေရမိမြည်တမ်းစကား	.....	.....	.....	မြည်
ယေဇကျောလအနာဂတ္တိကျမ်း		.....	.....	ယေဇ
ဒိယေလအနာဂတ္တိကျမ်း	.....	.....	.....	ဒိ
ဟောရှေအနာဂတ္တိကျမ်း	.....	.....	.....	ဟော

မှတ်ရန်။

ပြင်ချက်များကိုသုံးရန်နည်းကားစာစောင်မျက်နှာအောက်ပိုင်းတွင်၊ ပြင်
စာများကိုတွေ့ပြီးလျှင်၊ ကျမ်းနာမမပါဘဲ ဂဏန်းသာ ရှိသော်၊ ဂဏန်းနှင့်
ဆက်စပ်လုံး (:) ဖြစ်လျှင်၊ ကြည့်နေသောစာစောင်၌၊ အခန်းကြီးကို ဆိုလို
သည်။ထိုအတူ၊ အခါတိုင်းဝတ်စပ်လုံးသည်အခန်းကြီးကိုပြသည်။ ဂဏန်း
နှင့်ပိုက်ကလေး (၁) ရှိသော်၊ ကြည့်နေသော အခန်းကြီး၌ ပုဂံငယ်ကိုဆိုလို
သည်။ပိုက်ကြီး (၂) သည်ပြင်ချက်၏အဆုံးကိုပြသည်။

ဓမ္မသစ်ကျမ်း ၂၇ ကျမ်းတို့၏အမည်နာမများ

ရှင်မဿဲခရစ်ဝင်	Matthew	မ
ရှင်မာကုခရစ်ဝင်	Marc -	မာ
ရှင်လုကာခရစ်ဝင်	Luke -	လု
ရှင်ယောဟန်ခရစ်ဝင် . .	John -	ယော
တမန်တော်ဝတ္ထု	Acts of Apostles	တ
ရောမဩဝါဒစာ	Romans	ရော
ကောရိန္သုဩဝါဒစာပဌမစောင်	I Corinthians	၁ ကော
ကောရိန္သုဩဝါဒစာဒုတိယစောင် . .	II Corinthians	၂ ကော
ဂလာတီဩဝါဒစာ	Galatians	ဂလ
ဖက်ဩဝါဒစာ	Ephesians	ဖ
ဖိလိပ္ပီဩဝါဒစာ	Philippians	ဖိ
ကောလောသဲဩဝါဒစာ	Colossians	ကော
သက်သာလောနီတီဩဝါဒစာပဌမစောင်	I Thessalonians	၁ သက်
သက်သာလောနီတီဩဝါဒစာဒုတိယစောင် . .	II Thessalonians	၂ သက်
တီမောသေဩဝါဒစာပဌမစောင်	I Timothy	၁ တီ
တီမောသေဩဝါဒစာဒုတိယစောင် . .	II Timothy	၂ တီ
တီတုဩဝါဒစာ	Titus	တီ
ဖိလေမုန်ဩဝါဒစာ	Philemon	ဖိလေ
ဟေဗြီဩဝါဒစာ	Hebrews	ဟေ
ရှင်ယာကုပ်ဩဝါဒစာ	James	ယာ
ရှင်ပေတရုဩဝါဒစာပဌမစောင်	I Peter	၁ ပေ
ရှင်ပေတရုဩဝါဒစာဒုတိယစောင် . .	II Peter	၂ ပေ
ရှင်ယောဟန်ဩဝါဒစာပဌမစောင် . .	I [Epistle / Letter of] John	၁ ယော
ရှင်ယောဟန်ဩဝါဒစာဒုတိယစောင် . .	II [Epistle - Letter of] John	၂ ယော
ရှင်ယောဟန်ဩဝါဒစာတတိယစောင် . .	III [Epistle-Letter of] John	၃ ယော
ရှင်ယုဒဩဝါဒစာ	Jude	ယု
ဗျာဒိတ်ကျမ်း	Revelation	ဗျာ

ဓမ္မဟောင်းကျမ်း ၃၉ ကျမ်းတို့၏အမည်နာမများ။

ယောလအနာဂတ္တိကျမ်း	ယောလ
အာမုတ်အနာဂတ္တိကျမ်း	အာ
ဩဗဒိအနာဂတ္တိကျမ်း	ဩ
ယောနဝတ္ထု	ယောန
မိက္ခာအနာဂတ္တိကျမ်း	မိ
နာယိအနာဂတ္တိကျမ်း	နာ
ဟဗတ္ထုတ်အနာဂတ္တိကျမ်း	ဟဗ
ဇေယနိအနာဂတ္တိကျမ်း	ဇေ
ဟဂ္ဂဲအနာဂတ္တိကျမ်း	ဟဂ္ဂဲ
ဇာခရိအနာဂတ္တိကျမ်း	ဇာ
မာလခိအနာဂတ္တိကျမ်း	မာလ

THE
NEW TESTAMENT^{LS}

OF OUR
LORD AND SAVIOUR JESUS CHRIST

TRANSLATED INTO TELUGU

FROM THE ORIGINAL GREEK.

మన ప్రభువున్న రక్షకుడున్నైన యేసుక్రీస్తుయొక్క

కొత్త నిబంధన.

ఆదిమ క్రీస్తు భాషలోనుంచి తెనుగులో రచించబడినది.

చెన్నపురిలో వుండే

సత్యవేద సంఘపువారివల్ల పరిశోధించబడి

క్రీస్తు శకము ౧౮౬౦ సం॥

చెన్నపురి అమెరికన్ మిషన్ ముద్రాక్షరశాలలో అచ్చువేయబడ్డది.

MADRAS:

PRINTED AT THE AMERICAN MISSION PRESS

FOR THE MADRAS AUXILIARY BIBLE SOCIETY,

And sold at their Depository, 155 Popham's Broadway.

THE BOOKS OF THE NEW TESTAMENT.

కొత్త నిబంధనయొక్క పరిశుద్ధ గ్రంథమునందు యిమిడి యున్న పుస్తకములయొక్క నామ శ్రమము, పర్వములయొక్క వెరసి.

	పర్వము.		పర్వము.
మత్తె	౨౮	౧ థెస్సలొనీకై	౩
మార్కు... ..	౧౬	౧ తిమొథెయు	౬
లూకా	౨౪	౨ తిమొథెయు... ..	౪
యోహాను	౨౧	తీతు	౩
ఆపొస్తలుల కార్యములు	౨౮	ఫిలేమోను	౧
రోమా	౧౬	హెబ్రీ	౧౩
౧ కొరింథి... ..	౧౬	యాకోబు	౫
౨ కొరింథి	౧౩	౧ పేతురు	౫
గలతియ	౬	౨ పేతురు	౩
ఎఫెసీ	౬	౧ యోహాను	౫
ఫిలిప్పీ	౪	౨ యోహాను	౧
కొలొసైని	౪	౩ యోహాను	౧
౧ థెస్సలొనీకై	౫	యూదా	౧
		ప్రత్యక్షీకరణము	౨౨

አዲስ:ኪዳን:

እርሱም:

የጊተጥንና : የመድኃኒተጥን:

የየሱስ:ክርስቶስ:

ወንጌል : ቀዲስ:

የሐዋርያቱም : መጻሕፍት::

These texts conforms to the T.R.
as far as we know. Anyone having questions about this
text should compare it to the Stephens / Estienne Version
in Koine (Ancient) Greek of 1550/1551, which is the root
standard historic Ancient Greek text of the New Testament

LE
NOUVEAU TESTAMENT

DE
NOTRE SEIGNEUR JÉSUS-CHRIST

D'APRÈS LA VERSION REVUE

Par J. F. OSTERVOLD

PARIS
SOCIÉTÉ BIBLIQUE DE FRANCE
41, RUE LA BRUYÈRE

1872

One of the Reliable copies of the French New Testament - Une Bible fidele.

Available sometimes [and Free (gratis)] at www.archive.org

TABLE DES LIVRES

DU NOUVEAU TESTAMENT

	Nombre des chap.	Pages		Nombre des chap.	Pages.
Évangile selon saint Matthieu .	28	1	I ^{re} Épître aux Thessaloniens.	3	323
Évangile selon saint Marc . . .	16	52	I ^{re} Épître à Timothée	6	326
Évangile selon saint Luc	24	85	II ^e Épître à Timothée	4	332
Évangile selon saint Jean	21	139	Épître à Tite	3	336
Les Actes des Apôtres	23	179	Épître à Philémon	1	339
Épître de saint Paul aux Ro-			Épître aux Hébreux	13	340
mans	16	232	Épître de saint Jacques	5	357
I ^{re} Épître aux Corinthiens	16	255	I ^{re} Épître de saint Pierre	5	362
II ^e Épître aux Corinthiens	13	277	II ^e Épître de saint Pierre	3	369
Épître aux Galates	6	292	I ^{re} Épître de saint Jean	5	373
Épître aux Éphésiens	6	300	I ^{re} Épître de saint Jean	1	379
Épître aux Philippiens	4	307	III ^e Épître de saint Jean	1	380
Épître aux Colossiens	4	313	Épître de saint Jude	1	381
I ^{re} Épître aux Thessaloniens.	5	318	Apocalypse de saint Jean	22	383

Le signe ¶ indique la division du texte en paragraphes.

La Bible la plus fidele = Texte Recu - Grec Koine - d'Estienne (1550-51)

BOOKS OF THE NEW TESTAMENT.

Matthew	...	...	...	28
Mark	...	...	...	16
Luke	...	...	...	24
John	...	...	...	21
The Acts	...	...	...	28
Epistle to the Romans	...	...	...	16
I. Corinthians	...	...	...	16
II. Corinthians	...	...	...	13
Galatians	...	...	...	6
Ephesians	...	...	...	6
Philippians	...	...	...	4
Colossians	...	...	...	4
I. Thessalonians	...	...	...	5
II. Thessalonians	...	...	...	3
I. Timothy	...	...	...	6
II. Timothy	...	...	...	4
Titus	...	...	...	3
Philemon	...	...	...	1
Hebrews	...	...	...	13
Epistle of James	...	...	...	5
I. Peter	...	...	...	5
II. Peter	...	...	...	3
I. John	...	...	...	5
II. John	...	...	...	1
III. John	...	...	...	1
Jude	...	...	...	1
Revelation	...	...	...	22

新約全書目錄

章八十二計	書音福傳太馬
章六十計	書音福傳可馬
章四十二計	書音福傳加路
章一十二計	書音福傳翰約
章八十二計	傳行徒使
章六十計	書人馬羅達
章六十計	書前人多林哥達
章三十計	書後人多林哥達
章六計	書人太拉加達
章六計	書人所弗以達
章四計	書人比立腓達
章四計	書人西羅哥達
章五計	書前人迦尼羅撒帖達
章三計	書後人迦尼羅撒帖達
章六計	書前太摩提達
章四計	書後太摩提達
章三計	書多提達
章一計	書門立腓達
章三十計	書人來伯希達
章五計	書各雅
章五計	書前得彼
章三計	書後得彼
章五計	書一第翰約
章一計	書二第翰約
章一計	書三第翰約
章一計	書大猶
章二十二計	錄示默翰約

Chinese Simplified - Request to God

。
=====

亲爱的上帝, 谢谢这新约被发布了以便我们能学会更多关于您。

请帮助人民负责任对使这本电子书可利用。请帮助他们能快速地工作, 和使更加电子书可利用 请帮助他们有他们需要为了能继续工作为您的所有资源、金钱、力量和时间。

请帮助那些是队的一部分每天帮助他们。

请给他们力量继续和给每个他们精神理解为工作, 您要他们做。

请帮助每个他们没有恐惧和不记得, 您是回答祷告并且是负责一切的上帝。

我祈祷, 您会鼓励他们, 并且您保护他们, 并且工作& 部他们参与。

我祈祷, 您会保护他们免受能危害他们或减慢他们下来的精神力量或其它障碍。

请帮助我当我使用这新约使这编辑可利用并且的认为人民, 以便我能祈祷为他们和因此他们能继续帮助更多人民 我祈祷, 您会给我您的圣洁词(新约) 爱, 并且您会给我精神智慧和法眼认识您更多和了解我们是生存在的时期。

请帮助我会对付困难, 我与每天被面对。

God 阁下, 帮助我想要认识您更多和想要帮助其它基督徒在我的区域和在世界。

我祈祷, 您会给从事网站的电子书队和那些并且那些帮助他们您的智慧。

我祈祷, 您会帮助他们的家庭(和我家的) 各自的成员精神上不被欺骗, 但明白您和想要接受和跟随您用每个方式。 并且我要求您做这些事以耶稣的名义, 阿门,

=====

Chinese Traditional - Talking to the Lord of Heaven

親愛的上帝, 謝謝這新約被發布了以便我們能學會更多關於您。 請幫助人民負責任對使這本電子書可利用。請幫助他們能快速地工作, 和使更加電子的書可利用 請幫助他們有他們需要為了能繼續工作為您的所有資源、金錢、力量和時間。

請幫助那些是隊的一部分每天幫助他們。請給他們力量繼續和給每個他們精神理解為工作, 您要他們做。請幫助每個他們沒有恐懼和不記得, 您是回答禱告並且是負責一切的上帝。我祈禱, 您會鼓勵他們, 並且您保護他們, 並且工作& 部他們參與。 我祈禱, 您會保護他們免受能危害他們或減慢他們下來的精神力量或其它障礙。

請幫助我當我使用這新約使這編輯可利用並且的認為人民, 以便我能祈禱為他們和因此他們能繼續幫助更多人民 我祈禱, 您會給我您的聖潔詞(新約) 愛, 並且您會給我精神智慧和法眼認識您更多和瞭解我們是生存在的時期。請幫助我會對付困難, 我與每天被面對。

God 閣下, 幫助我想要認識您更多和想要幫助其它基督徒在我的區域和在世界。 我祈禱, 您會給從事網站的電子書隊和那些並且那些幫助他們您的智慧。

我祈禱, 您會幫助他們的家庭(和我家的) 各自的成員精神上不被欺騙, 但明白您和想要接受和跟隨您用每個方式。 並且我要求您做這些事以耶穌的名義, 阿門,

Chinese Traditional - Request to God

。

=====

親愛的上帝, 謝謝這新約被發布了以便我們能學會更多關於您。

請幫助人民負責任對使這本電子書可利用。請幫助他們能快速地工作, 和使更加電子的書可利用 請幫助他們有他們需要為了能繼續工作為您的所有資源、金錢、力量和時間。

請幫助那些是隊的一部分每天幫助他們。請給他們力量繼續和給每個他們精神理解為工作, 您要他們做。請幫助每個他們沒有恐懼和不記得, 您是回答禱告並且是負責一切的上帝。

我祈禱, 您會鼓勵他們, 並且您保護他們, 並且工作& 部他們參與。我祈禱, 您會保護他們免受能危害他們或減慢他們下來的精神力量或其它障礙。

請幫助我當我使用這新約使這編輯可利用並且的認為人民, 以便我能祈禱為他們和因此他們能繼續幫助更多人民 我祈禱, 您會給我您的聖潔詞(新約) 愛, 並且您會給我精神智慧和法眼認識您更多和瞭解我們是生存在的時期。

請幫助我會對付困難, 我與每天被面對。

God 閣下, 幫助我想要認識您更多和想要幫助其它基督徒在我的區域和在世界。我祈禱, 您會給從事網站的電子書隊和那些並且那些幫助他們您的智慧。

我祈禱, 您會幫助他們的家庭(和我家的) 各自的成員精神上不被欺騙, 但明白您和想要接受和跟隨您用每個方式。並且我要求您做這些事以耶穌的名義, 阿門,

=====

,
 . 가
 ,
 가
 .
 , & 가
 가
 ,
 가
 ,
 가
 가. 가
 1 . God
 가
 가 (가)
 1 가,
 ,
 ,A

Japanese - Request to God

=====

親愛なる神、私達があなたについての詳細を学べるようにこの新約聖書が解放されたことありがとう。この電子本を使用できるようにさせる為に責任がある人々を助けなさい。それらを速く働ける助け電子本を使用できるようにさせなさい。それらがあなたのために働き続けられる必要とする資源すべて、お金、強さおよび時間があるのを助けなさい。

チームの部分であるそれらを助けなさいそれらを毎日助ける。それらにしてほしいことそれらのそれぞれに仕事のための精神的な理解を続け、与えるためにそれらに強さを与えなさい。それらのそれぞれが恐れを持たないのをそして祈りに答えるすべてを担当し、神であることを覚えなさいのを助けなさい。私によっては従事していることそれらを励ます、仕事及び大臣保護することそれらを、ことが祈り。

私によってはそれらに害を与えか、または遅らせることができる他の障害か精神的な力からそれらを保護することが祈る。私がそれら及び従ってことができるように、私がまたこの版を使用できるようにさせた人々について考えるのにこの新約聖書を使用するとき私を助けなさいそれらのために祈るより多くの人々を助け続けることができる。私によっては私にあなたの神聖な単語(新約聖書)の愛を与えること、そして祈るもっとよく知り、私達が生きている一定期間を理解するために私に精神的な知恵および大きい理解を与えることが。私が毎日と直面されること私が難しさを取扱う方法を知るのを助けなさい。

God 主は、私がもっとよく知り、私の区域のそして世界中の他のクリスチャンを助けたいと思いたいと思うのを助ける。私によってはウェブサイトに取り組むおよびそれらを与える電子それらをあなたの知恵助ける本のチームをおよびチームをことが祈る。私によっては家族(および私の家族)の個々のメンバーが精神的に欺かれないのを助ける言うことがわかり、あらゆる方法で受け入れ、続けたいと思うためにことが祈る。そして私はイエス・キリストの名でこれらの事を、アーメンするように頼む、

=====

Gebet zum Gott

Lieber Gott, Danke, daß dieses Evangelium oder dieses neue Testament freigegeben worden ist, damit wir in der LageSIND, mehr über Sie zu erlernen. Helfen Sie bitte den Leuten, die für das Zur Verfügung stellen dieses elektronischen Buches verantwortlich sind. Sie wissen, daß wem sie sind und SieSIND in der Lage, ihnen zu helfen.

Helfen Sie ihnen bitte, in der Lage zu SEIN, schnell zu arbeiten, und stellen Sie elektronischere Bücher zur Verfügung Helfen Sie ihnen bitte, alle Betriebsmittel, das Geld, die Stärke und die Zeit zu haben, die sie zwecks sein müssen für, Sie zu arbeiten zu halten.

Helfen Sie bitte denen, die ein Teil der Mannschaft sind, das ihnen auf einer täglichen Grundlage helfen. Geben Sie ihnen die Stärke bitte, um jedem von ihnen das geistige Verständnis für die Arbeit fortzusetzen und zu geben, daß Sie sie tun wünschen. Helfen Sie bitte jedem von ihnen, Furcht nicht zu haben und daran zu erinnern, daß Sie der Gott sind, der Gebet beantwortet und der verantwortlich für alles ist.

Ich bete, daß Sie sie anregen würden und daß Sie sie schützen und die Arbeit u. das Ministerium, daß sie innen engagiert werden. Ich bete, daß Sie sie vor den geistigen Kräften oder anderen Hindernissen schützen würden, die sie schädigen oder sie verlangsamten konnten.

Helfen Sie mir bitte, wenn ich dieses neue Testament benutze, um an die Leute auch zu denken, die diese Ausgabe zur Verfügung gestellt haben, damit ich für sie und also, sie beten kann kann fortfahren, mehr Leuten zu helfen.

Ich bete, daß Sie mir eine Liebe Ihres heiligen Wortes (das neue Testament) geben würden und daß Sie mir geistige Klugheit und Einsicht, um Sie besser zu kennen geben würden und den Zeitabschnitt zu verstehen, dem wir in leben. Helfen Sie mir bitte, zu können die Schwierigkeiten beschäftigen, daß ich mit jeden Tag konfrontiert werde.

Lord God, helfen mir Sie besser kennen und zu wünschen anderen Christen in meinem Bereich und um die Welt helfen wünschen. Ich bete, daß Sie die elektronische Buchmannschaft und -die geben würden, die ihnen Ihre Klugheit helfen. Ich bete, daß Sie den einzelnen Mitgliedern ihrer Familie (und meiner Familie) helfen würden nicht Angelegenheiten betrogen zu werden, aber, Sie zu verstehen und Sie in jeder Weise annehmen und folgen zu wünschen. Geben Sie uns Komfort auch und Anleitung in diesen Zeiten und ich bitten Sie, diese Sachen im Namen Jesus zu tun, amen,

Prayer to God

Dear God,

Thank you that this Gospel or this New Testament has been released so that we are able to learn more about you.

Please help the people responsible for making this Electronic book available. You know who they are and you are able to help them.

Please help them to be able to work fast, and make **more** Electronic books available

Please help them to have all the resources, the money, the strength and the time that they need in order to be able to keep working for You.

Please help those that are part of the team that help them on an everyday basis. Please give them the strength to continue and give each of them the spiritual understanding for the work that you want them to do.

Please help each of them to not have fear and to remember that you are the God who answers prayer and who is in charge of everything.

I pray that you would encourage them, and that you protect them, and the work & ministry that they are engaged in.

I pray that you would protect them from the Spiritual Forces or other obstacles that could harm them or slow them down.

Please help me when I use this New Testament to also think of the people who have made this edition available, so that I can pray for them and so they can continue to help more people.

I pray that you would give me a love of your Holy Word (the New Testament), and that you would give me spiritual wisdom and discernment to know you better and to understand the period of time that we are living in.

Please help me to know how to deal with the difficulties that I am confronted with every day. Lord God, Help me to want to know you Better and to want to help other Christians in my area and around the world.

I pray that you would give the Electronic book team and those who help them your wisdom.

I pray that you would help the individual members of their family (and my family) to not be spiritually deceived, but to understand you and to want to accept and follow you in every way.

Also give us comfort and guidance in these times and I ask you to do these things in the name of Jesus, Amen,

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained **[downloaded]** for **Free** and without cost

ARABIC - LANGUE ARABE

New Testament

Arabic New Testament - Part # 1

Arabic New Testament - Part # 2

Arabic New Testament - Part # 3

GREEK NEW TESTAMENT NOUVEAU TESTAMENT GRECQUE

New Testament – CLASSIC KOINE - GREC ANCIENT -

NEW TESTAMENT in LATIN NOUVEAU TESTAMENT - LATIN

Telechargez pour en arriver au pages (Gratuit - evidement)

Clicking on these **links** will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] [**telecharger**] for Free and without cost

PERSIAN - PERSE - IRANIAN - FARSI

New Testament

Nouveau Testament persan [Perse - Iran] -
Farsça Yeni Ahit - Nuevo Testamento persa
- Persisch Neuen Testament - Testamento Novo persa

Persian Farsi New Testament - Part # 1

Persian Iranian New Testament - Part # 2

Persian Farsi New Testament - Part # 3

Persian Iranian New Testament - Part # 4

Persian Farsi New Testament - Part # 5

Persian Iranian New Testament - Part # 6

Persian Farsi New Testament - Part # 7

Persian Iranian New Testament - Part # 8

Persian Farsi New Testament - Part # 9

ETHIOPIC - AMHARIC

New Testament

Ethiopic Amharic New Testament - Part # 1

Ethiopic Amharic New Testament - Part # 2

Ethiopic Amharic New Testament - Part # 3

Ethiopic Amharic New Testament - Part # 4

Ethiopic Amharic New Testament - Part # 5

Ethiopic Amharic New Testament - Part # 6

Ethiopic Amharic New Testament - Part # 7

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] for Free and without cost

TURKISH NEW TESTAMENT
Neuen Testaments in turkischer
Classic Turkish in ARABIC Scrip

New Testament - **TURKISH** in *Arabic Scrip*

Turkish New Testament (Arabic Scrip / Script)-Türk Yeni Ahit -
Neuen Testaments in turkischer- Nuevo Testamento en turco-
Nouveau Testament en turc - Nieuwe Testament in het Turks

Classic Turkish New Testament -

Part # 1

Classic Turkish New Testament -

Part # 2

Classic Turkish New Testament -

Part # 3

Classic Turkish New Testament -

Part # 4

Classic Turkish New Testament -

Part # 5

Classic Turkish New Testament -

Part # 6

Classic Turkish New Testament -

Part # 7

Classic Turkish New Testament -

Part # 8

Classic Turkish New Testament -

Part # 9

Classic Turkish New Testament -

Part # 10

Classic Turkish New Testament -

Part # 11

Classic Turkish New Testament -

Part # 12

HUNGARIAN NEW TESTAMENT

NOUVEAU TESTAMENT HONGROIS - HONGRIE

1691

HUNGARIAN N.T. [Matthew](#) - # 1

HUNGARIAN - [II Thessalonians](#)- # 14

HUNGARIAN N.T. [Marc](#) - # 2

HUNGARIAN - [I Timothy](#) - # 15

HUNGARIAN N.T. [Luke](#) - # 3

HUNGARIAN - [II Timothy](#) - # 16

HUNGARIAN N.T. [John](#) - # 4

HUNGARIAN N.T. [TITUS](#) - # 17

HUNGARIAN N.T. [Acts](#) - # 5

HUNGARIAN - [Philemon](#)- # 18

HUNGARIAN N.T. [Romans](#) - # 6

HUNGARIAN - [Hebrews](#) - # 19

HUNGARIAN - [I Corinthians](#) - # 7

HUNGARIAN - [James](#) - # 20

HUNGARIAN - [II Corinthians](#) - # 8

HUNGARIAN - [I Peter](#) - # 21

HUNGARIAN - [Galatians](#) - # 9

HUNGARIAN - [II Peter](#) - # 22

HUNGARIAN - [Ephesians](#) - # 10

HUNGARIAN - [1-3 John](#) - # 23

HUNGARIAN - [Philippians](#) - # 11

HUNGARIAN N.T. [Jude](#) - # 24

HUNGARIAN - [Colossians](#) - # 12

HUNGARIAN - [Revelation](#) - # 25

HUNGARIAN - [I Thessalonians](#) - # 13

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] for Free and without cost

SANSCRIT - SANSKRIT

New Testament

Sanskrit New Testament - Part # 1

Sanskrit New Testament - Part # 2

Sanskrit New Testament - Part # 3

Sanskrit New Testament - Part # 4

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] for Free and without

Classic Tamil New Testament

Neues Testament des Tamil -Tamil dilinde yeni vasiyetname
Nieuwe Testament in het Tamil-taal -
An accurate & lasting translation

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 1

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 2

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 3

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 4

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 5

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 6

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 7

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 8

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 9

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 10

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 11

TAMIL (Tamou) INDIA New Testament -

Part # 12

TAMIL NT - Part # 13

TAMIL NT - Part # 15

TAMIL NT - Part # 14

TAMIL NT - Part # 16

Click to go to pages where books can be obtained [downloaded] - Free

KAREN (Sgau) NEW TESTAMENT

New Testament

 KAREN - MATTHEW - # 1

KAREN-PHIL.-COLOSS. # 10

 KAREN - MARK - # 2

KAREN - 1 & 2 THESS - # 11

 KAREN - LUKE - # 3

KAREN - 1 & 2 TIMOTHY - # 12

 KAREN - JOHN - # 4

KAREN -TITUS -PHILEMON - # 13

 KAREN - ACTS - # 5

KAREN -HEBRWS-JAMES- # 14

 KAREN - ROMANS - # 6

KAREN - 1 PETER - # 15

 KAREN - 1 CORINTH. - # 7

KAREN- 2 PET./ 1-3 John - # 16

 KAREN - 2 CORINTH. - # 8

KAREN-JUDE-REVELATION # 17

 KAREN -GAL.-EPHES. # 9

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] for Free and without cost

For *BURMESE MYANMAR* Edition, Click Here

URDU - PAKISTAN / INDIA

New Testament

URDU New Testament - Part # 1

URDU New Testament - Part # 2

URDU New Testament - Part # 3

URDU New Testament - Part # 4

HINDI - HINDUSTANI New Testament

TELEGU New Testament

TAMIL New Testament

KAREN New Testament

BURMA MYANMAR New Testament

ASSAMESE New Testament

GUJARAT New Testament

Chinese New Testament

Sanscrit Sanskrit New Testament

Ancient Greek New Testament

Indonesia New Testament

Arabic New Testament

Azerbaijan Azari Azeri New Testament

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] for Free and without

BURMESE MYANMAR BURMA New Testament

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 1

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 2

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 3

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 4

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 5

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 6

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 7

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 8

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 9

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 10

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 11

BURMA MYANMAR INDIA New Testament

PART # 12

BURMA MYANMAR Part # 13

BIIRMA MYANMAR Part # 14

BURMA MYANMAR Part # 15

BIIRMA MYANMAR Part # 16

Click to go to pages where books can be obtained [downloaded] - Free

AZERBAIJAN AZERI NEW TESTAMENT

Arabic Scrip - Caucasus New Testament

[!\[\]\(4729e517bc6a7cd81c8025b9646574fb_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - \(Matthew\) - # 1](#)

[!\[\]\(cbe80b694ebd74fcfe136a095b608235_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - \(Marc\) - # 2](#)

[!\[\]\(a03a7eb2f4046e1d3c76772003e549ea_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - \(Luke\) - # 3](#)

[!\[\]\(cbe2492b119e39e02a1dab2af4a4b296_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - \(John\) - # 4](#)

[!\[\]\(e474458956c9a37fbf9586ddb60a7fa1_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - \(Acts\) - # 5](#)

[!\[\]\(3e2231b1ad3ca8da8658228c00dd08e0_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - \(Romans\) - # 6](#)

[!\[\]\(5361750c22c4e047a52f4eac1ec2d4cc_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - I Corinth - # 7](#)

[!\[\]\(870f5d5e9c0d57485634be3ecf52f3ca_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - I Corinth - # 8](#)

[!\[\]\(4fe57c3593bf1b21d272ae7ac8dfaf77_img.jpg\) Azerbaijan Azeri -Galatians - # 9](#)

[!\[\]\(0d5ec72f61334709c3fc9450209b754f_img.jpg\) Azerbaijan Azeri -Ephesians # 10](#)

[!\[\]\(b792654f2cef9719eabeb6c5be00811e_img.jpg\) Azerbaijan Azeri -Philippians # 11](#)

[!\[\]\(7d1d6890825e83a6a4a51febe2dcc7f3_img.jpg\) Azerbaijan Azeri -Colossians - # 12](#)

[!\[\]\(2bae76de5ebbd5c4d7d47162f1673734_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - I Thess. - # 13](#)

[!\[\]\(b64b40baaee5acddc1eab8538ba84754_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - II Thess. -# 14](#)

[!\[\]\(84f47badaad7772cd95667a7c387a639_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - I Timothy - # 15](#)

[!\[\]\(28f72b996fc97883dfd9d4e8b1b16b4e_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - II Timothy - # 16](#)

[!\[\]\(5d954b3e270654ad8ab0d5913161c03c_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - TITUS - # 17](#)

[!\[\]\(aff7c69c44a5e015f18c35867ef3f5c3_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - Philemon -# 18](#)

[!\[\]\(c15650232aa6660c9deb34f3b82dcb72_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - Hebrews # 19](#)

[!\[\]\(1ed10657a19f9137278430c48fd18626_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - James - # 20](#)

[!\[\]\(4c9516d2c24d0d513bc9f84c2e013d65_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - I Peter - # 21](#)

[!\[\]\(a25a22d88c5882f4a20f36103df86562_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - II Peter - # 22](#)

[!\[\]\(06b7456efb47d301bca6298603e7f4fc_img.jpg\) Azerbaijan-I John, II John, III john # 23-25](#)

[!\[\]\(2885535958616e9ec6b97903614c334b_img.jpg\) Azerbaijan Azeri - Jude - # 26](#)

[!\[\]\(0aaea5eb29549a0c507a518cbdd818a0_img.jpg\) Azerbaijan Azeri -Revelation # 27](#)

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] for Free and without cost

MODERN GREEK NEW TESTAMENT

Nouveau Testament en Grec / Grecque

1872

 MODERNGREEK - MATTHEW - # 1

 MODERNGREEK - II Thess - # 14

 MODERNGREEK - Marc - # 2

 MODERNGREEK - I Timothy - # 15

 MODERNGREEK - Luke - # 3

 MODERNGREEK - II Timothy - # 16

 MODERNGREEK - John - # 4

 MODERNGREEK - TITUS - # 17

 MODERNGREEK - Acts - # 5

 MODERNGREEK - Philemon - # 18

 MODERNGREEK - Romans - # 6

 MODERNGREEK - Hebrews - # 19

 MODERNGREEK - I Corinthians - #

 MODERNGREEK - James - # 20

 MODERNGREEK - II Corinthians - #

 MODERNGREEK - I Peter - # 21

 MODERNGREEK - Galatians - # 9

 MODERNGREEK - II Peter - # 22

 MODERNGREEK - Ephesians - # 10

 MODERNGREEK - 1 - 3 John - # 23

 MODERNGREEK - Philippians - #

 MODERNGREEK - Jude - # 24

 MODERNGREEK - Colossians - #

 MODERNGREEK - Revelation - # 25

 MODERNGREEK - I Thess. - # 13

Those seeking the **Ancient Koine Greek** New Testament, [Click Here](#)

[Pour le N.T. en Grec / Grecque Ancient, Telechargez Ici](#)

Clicking on these links will take you to pages where these books can be obtained [downloaded] for Free and without cost

20 seconds for Fellow Christians - Dear Lord,

**Thank you that this PDF Ebook
has been released so that we are able
to learn more about you and wiser versions.
Please help it to have wide circulation
Please help the people responsible for
making this Ebook available.**

**Please help them to be able to have more
resources available to help others.
Please help them to have all the resources,
the funds, the strength and the time that they
need and ask for in order to be able
to keep working for You.**

**I pray that you would encourage them and
that you protect them physically and
spiritually, and the work & ministry that
they are engaged in.**

**I pray that you would protect them from the
Spiritual or other Forces that could harm them
or their work and projects, or slow them down.**

**Please help them to find Godly friends who
are able to help. Provide helpful transportation
for their consistent use.**

**Remind me to pray for them often as this
will help and encourage them.**

**Please give them your wisdom and
understanding so they can better follow you,
and I ask you to do
these things in the name of Jesus, Amen,**

Thank you for helping your fellow Christians by praying for us

